॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ವಿನಯಪಿಟಕೇ

ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರ-ಟೀಕಾ (ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ)

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ಮುತ್ತಹಾರಾದಿನಯಗಾಥಾ

ಯೋ ಲೋಕೇ ಲೋಕಲೋಕೋ ವರತರಪರದೋ ರಾಜರಾಜಗ್ಗಜಙ್ಘೋ।
ಆಕಾಸಾಕಾರಕಾರೋ ಪರಮರತಿರತೋ ದೇವದೇವನ್ತವಜ್ಜೋ॥

ಸಂಸಾರಾಸಾರಸಾರೋ ಸುನರನಮನತೋ ಮಾರಹಾರನ್ತರಟ್ಠೋ।
ಲೋಕಾಲಙ್ಕಾರಕಾರೋ ಅತಿಸತಿಗತಿಮಾ ಧೀರವೀರತ್ತರಮ್ಮೋ॥

ಸೀಹನಿವತ್ತನನಯಗಾಥಾ

ಸಂಸಾರಚಕ್ಕವಿದ್ಧಂಸಂ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ತಂ ಸುಮಾನಸಂ।
ಸಂನಮಾಮಿ ಸುಗುಣೇಸಂ, ಸಂದೇಸಿತಸುದುದ್ದಸಂ॥

ಅನೋತತ್ತೋದಕಾವತ್ತನಯಗಾಥಾ

ಯೇನ ವಿದ್ಧಂಸಿತಾ ಪಾಪಾ, ಯೇನ ನಿಬ್ಬಾಪಿತಾ ದರಾ।
ಯೇನ ಲೋಕಾ ನಿಸ್ಸರಿಸುಂ, ಯೇನ ಚಾಹಂ ನಮಾಮಿ ತಂ॥

ಚತುದೀಪಚಕ್ಕವತ್ತನನಯಗಾಥಾ

ಸಙ್ಘಂ ಸಸಙ್ಘಂ ನಮಾಮಿ, ವನ್ತನ್ತವರಧಮ್ಮಜಂ।
ಮಗ್ಗಗ್ಗಮನಫಲಟ್ಠಂ, ಸುಸಂಸಂ ಸುಭಮಾನಸಂ॥

ಅಬ್ಯಪೇತಚತುಪಾದಆದಿಯಮಕಗಾಥಾ

ವಿನಯಂ ವಿನಯಂ ಸಾರಂ, ಸಙ್ಗಹಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಂ।
ಚರಿಯಂ ಚರಿಯಂ ವನ್ದೇ, ಪರಮಂ ಪರಮಂ ಸುತಂ॥

ಬ್ಯಪೇತಚತುಪಾದಆದಿಅನ್ತಯಮಕಗಾಥಾ

ಪಕಾರೇ ಬಹುಪಕಾರೇ, ಸಾಗರೇ ಗುಣಸಾಗರೇ।

ಗರವೋ ಮಮ ಗರವೋ, ವನ್ದಾಮಿ ಅಭಿವನ್ದಾಮಿ॥

ವತ್ಥುತ್ತಯೇ ಗನ್ಥಕಾರೇ, ಗರೂಸು ಸಾದರಂ ಮಯಾ।
ಕತೇನ ನಮಕ್ಕಾರೇನ, ಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಉಪದ್ದವೇ॥

ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೇಹಿ ಧೀರೇಹಿ, ಜಿನಸಾಸನಕಾರಿಭಿ।
ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿನಯಞ್ಞೂಹಿ, ಸಾದರಂ ಅಭಿಯಾಚಿತೋ॥

ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮಿ **ವಿನಯ-ಸಙ್ಗಹಂ** ಪೀತಿವಡ್ಢನಂ।
ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವೇನಯಿಕಾನಂ, ಯಥಾಸತ್ತಿಬಲಂ ಅಹಂ॥

ಪೋರಾಣೇಹಿ ಕತಾ ಟೀಕಾ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅತ್ಥಿ ಸಾ ಪನ।
ಅತಿಸಙ್ಖೇಪಭಾವೇನ, ನ ಸಾಧೇತಿ ಯಥಿಚ್ಛಿತಂ॥

ತಸ್ಮಾ ಹಿ ನಾನಾಸತ್ಥೇಹಿ, ಸಾರಮಾದಾಯ ಸಾಧುಕಂ।
ನಾತಿಸಙ್ಖೇಪವಿತ್ಥಾರಂ, ಕರಿಸ್ಸಂ **ಅತ್ಥವಣ್ಣನಂ**॥

ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರಂ ನಾಮ, ಪೇಸಲಾನಂ ಪಮೋದನಂ।
ಇಮಂ ಪಕರಣಂ ಸಬ್ಬೇ, ಸಮ್ಮಾ ಧಾರೇನ್ತು ಸಾಧವೋತಿ॥

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ವಿವಿಧವಿಸೇಸನಯಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕಾಯವಾಚಾವಿನಯನಕರಣಸಮತ್ಥಂ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಂಸಯವಿನೋದನಕಾರಕಂ ಯೋಗಾವಚರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಸಮ್ಪಾಪಕಂ ಜಿನಸಾಸನವುಡ್ಢಿಹೇತುಭೂತಂ ಪಕರಣಮಿದಮಾರಭಿತುಕಾಮೋ ಅಯಮಾಚರಿಯಾಸಭೋ ಪಠಮಂ ತಾವ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಪಣಾಮಾರಹಭಾವಅಭಿಧೇಯ್ಯಕರಣಹೇತು ಕರಣಪ್ಪಕಾರಪಕರಣಾಭಿಧಾನನಿಮಿತ್ತಪಯೋಜನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ವತ್ಥುತ್ತಯಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ ಹಿ **ವತ್ಥುತ್ತಯಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮೋ ವುತ್ತೋ ಪಣಾಮೇತಬ್ಬಪಣಾಮಅತ್ಥದಸ್ಸನತೋ। **ಸರಣಂ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಣಾಮಾರಹಭಾವೋ ಪಣಾಮಹೇತುದಸ್ಸನತೋ। **ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯ**ನ್ತಿ ಅಭಿಧೇಯ್ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಪಕರಣಸ್ಸ ಅತ್ಥಭಾವತೋ। **ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಮನೇಕತ್ಥಾ**ತಿ ಕರಣಹೇತು ತೇನೇವಕಾರಣೇನ ಪಕರಣಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ। **ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ಏಕತ್ಥ, ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಮನಾಕುಲ**ನ್ತಿ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ ತೇನಾಕಾರೇನ ಪಕರಣಸ್ಸ ಕರಣತೋ। ಪಕರಣಾಭಿಧಾನಂ ಪನ ಸಮಾಹರಿತಸದ್ದಸ್ಸ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ದಸ್ಸಿತಂ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಇಮಸ್ಸ ಪಕರಣಸ್ಸ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಇತಿ ನಾಮಸ್ಸ ಲಭನತೋ।

ನಿಮಿತ್ತಂ ಪನ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರವಸೇನ ದುವಿಧಂ। ತತ್ಥ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಂ ನಾಮ ಕರುಣಾ, ತಂ ದಸ್ಸನಕಿರಿಯಾಯ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ದಸ್ಸಿತಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ದಸ್ಸನಕಿರಿಯಾಯ ಅಭಾವತೋ। ಬಾಹಿರಂ ನಾಮ ಸೋತುಜನಸಮೂಹೋ, ತಂ **ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖೂನ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಕರುಣಾರಮ್ಮಣಭಾವತೋ। ಪಯೋಜನಂ ಪನ ದುವಿಧಂ ಪಣಾಮಪಯೋಜನಪಕರಣಪಯೋಜನವಸೇನ। ತತ್ಥ ಪಣಾಮಪಯೋಜನಂ ನಾಮ ಅನ್ತರಾಯವಿಸೋಸನಪಸಾದಜನನಾದಿಕಂ, ತಂ **ಸರಣಂ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೇತುಮ್ಹಿ ಸತಿ ಫಲಸ್ಸ ಅವಿನಾಭಾವತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಭಿಧಮ್ಮಟೀಕಾಚರಿಯೇನ "ಗುಣವಿಸೇಸವಾ ಹಿ ಪಣಾಮಾರಹೋ ಹೋತಿ, ಪಣಾಮಾರಹೇ ಚ ಕತೋ ಪಣಾಮೋ ವುತ್ತಪ್ಪಯೋಜನಸಿದ್ಧಿಕರೋವ ಹೋತೀ"ತಿ (ಧ॰ ಸ॰ ಮೂಲಟೀ॰ ೧)। ಪಕರಣಪಯೋಜನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಮುಖ್ಯಾನುಸಙ್ಗಿಕವಸೇನ।

ತೇಸು ಮುಖ್ಯಪಯೋಜನಂ ನಾಮ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನುರೂಪಂ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪಟಿವಿಜ್ಝನಂ ಪಕಾಸನಞ್ಚ ಅತ್ಥಾನುರೂಪಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಉದ್ದಿಸನಂ ಉದ್ದೇಸಾಪನಞ್ಚ, ತಂ **ವಿನಯೇ ಪಾಟವತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಂ। ಅನುಸಙ್ಗಿಕಪಯೋಜನಂ ನಾಮ ಸೀಲಾದಿಅನುಪಾದಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನನ್ತೋ ಅತ್ಥೋ, ತಂ **ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ಏಕತ್ಥ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಏಕತ್ಥ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ತದುಗ್ಗಹಪರಿಪುಚ್ಛಾದಿನಾ ಕತಪಯೋಗಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ತದತ್ಥಸಿಜ್ಝನತೋತಿ।

ಕಿಮತ್ಥಂ ಪನೇತ್ಥ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಾದಯೋ ಆಚರಿಯೇನ ಕತಾ, ನನು ಅಧಿಪ್ಪೇತಗನ್ಥಾರಮ್ಭೋವ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಏತ್ಥ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಕರಣಂ ತಬ್ಬಿಹತನ್ತರಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಅನಾಯಾಸೇನ ಗನ್ಥಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥಂ। ಪಣಾಮಾರಹಭಾವವಚನಂ ಅತ್ತನೋ ಯುತ್ತಪತ್ತಕಾರಿತಾದಸ್ಸನತ್ಥಂ, ತಂ ವಿಞ್ಞೂನಂ ತೋಸಾಪನತ್ಥಂ, ತಂ ಪಕರಣಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿನಿಪ್ಫಾದನತ್ಥಂ। ಅಭಿಧೇಯ್ಯಕಥನಂ ವಿದಿತಾಭಿಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ಗನ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಉಗ್ಗಹಧಾರಣಾದಿವಸೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜನತ್ಥಂ। ಕರಣಹೇತುಕಥನಂ ಅಕಾರಣೇ ಕತಸ್ಸ ವಾಯಾಮಸ್ಸ ನಿಪ್ಫಲಭಾವತೋ ತಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪನತ್ಥಂ। ಕರಣಪ್ಪಕಾರಕಥನಂ ವಿದಿತಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಗನ್ಥಸ್ಸ ಸೋತೂನಂ ಉಗ್ಗಹಣಾದೀಸು ರುಚಿಜನನತ್ಥಂ। ಅಭಿಧಾನದಸ್ಸನಂ ವೋಹಾರಸುಖತ್ಥಂ। ನಿಮಿತ್ತಕಥನಂ ಆಸನ್ನಕಾರಣದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ಪಯೋಜನದಸ್ಸನಂ ದುವಿಧಪಯೋಜನಕಾಮೀನಂ ಸೋತೂನಂ ಸಮುಸ್ಸಾಹಜನನತ್ಥನ್ತಿ।

ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಪಯೋಜನಂ ಪನ ಬಹೂಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ವಿತ್ಥಾರಯನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ, ತಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ ಗನ್ಥಗರುಭಾವಮೋಚನತ್ಥಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಪಯೋಜನಮೇವ ಕಥಯಿಮ್ಹ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ -

“ನಿಪಚ್ಚಕಾರಸ್ಸೇತಸ್ಸ ।
ಕತಸ್ಸ ರತನತ್ತಯೇ।
ಆನುಭಾವೇನ ಸೋಸೇತ್ವಾ।
ಅನ್ತರಾಯೇ ಅಸೇಸತೋ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ ೭)।

ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮುದಾಯತ್ಥೋ, ಅಯಂ ಪನ ಅವಯವತ್ಥೋ - ಅಹಂ ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ ಸರಣಂ ಸರಣೀಭೂತಂ ವತ್ಥುತ್ತಯಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ, ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿನಯೇ ಪಾಟವತ್ಥಾಯ ಅನೇಕತ್ಥವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಏಕತ್ಥ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ಅನಾಕುಲಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಂ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ ವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವತ್ಥು। ಕಿಂ ತಂ? ಬುದ್ಧಾದಿರತನಂ। ತಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಸರಣಗತಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಸರಣಗಮನಸಮಙ್ಗಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾದಿರತನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ವಸನ್ತಿ ಆವಸನ್ತಿ ನಿವಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ “ವತ್ಥೂ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಆರಮ್ಮಣಞ್ಹಿ ಆಧಾರೋ, ಆರಮ್ಮಣಿಕಂ ಆಧೇಯ್ಯೋತಿ। ಇತೋ ಪರಾನಿಪಿ ವತ್ಥುಸದ್ದಸ್ಸ ವಚನತ್ಥಾದೀನಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಾನಿ, ತಾನಿಪಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಇಧ ಪನ ಗನ್ಥವಿತ್ಥಾರಪರಿಹರಣತ್ಥಂ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ತಿಣ್ಣಂ ಸಮೂಹೋತಿ ತಯಂ, ತಯೋ ಅಂಸಾ ಅವಯವಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಾ ತಯಂ। ಕಿಂ ತಂ? ಸಮುದಾಯೋ। ವತ್ಥೂನಂ ತಯನ್ತಿ **ವತ್ಥುತ್ತಯಂ**। ಕಿಂ ತಂ? ಬುದ್ಧಾದಿರತನತ್ತಯಂ। ನಮಸ್ಸಾಮೀತಿ **ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ,** ಅನಮಿನ್ತಿ **ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ**। ಬುದ್ಧಾದಿರತನಞ್ಹಿ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಾಲೇ ತ್ವಾ-ಪಚ್ಚಯೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲಿಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಠಮೋ ವಿಗ್ಗಹೋ ಕತೋ, ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಏಕತ್ಥ ದಸ್ಸನಕಾಲೇ ಅತೀತಕಾಲಿಕೋ, ತಸ್ಮಾ ದುತಿಯೋ ವಿಗ್ಗಹೋ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಅತ್ಥಯೋಜನಾಯಪಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲಅತೀತಕಾಲವಸೇನ ಯೋಜನಾ ಕತಾ।

ಸರತಿ ಹಿಂಸತೀತಿ **ಸರಣಂ**। ಕಿಂ ತಂ? ಬುದ್ಧಾದಿರತನತ್ತಯಂ। ತಞ್ಹಿ ಸರಣಗತಾನಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಭಯಂ ಸನ್ತಾಸಂ ದುಕ್ಖಂ ದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ಸರತಿ ಹಿಂಸತಿ ವಿನಾಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಸರಣ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ -

"ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಥಾಗತಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೬.೧೦; ೧೧.೧೧),

"ಏವಂ ಬುದ್ಧಂ ಸರನ್ತಾನಂ।
ಧಮ್ಮಂ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ।
ಲೋಮಹಂಸೋ ನ ಹೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯)।

ಯಸ್ಮಾ ಪನ "ಸರಣ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಪದಂ "ನಾಥ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ವೇವಚನಭೂತಂ ಕಿತಸುದ್ಧನಾಮಪದಂ ಹೋತಿ, ನ ಕಿತಮತ್ತಪದಂ, ತಸ್ಮಾ ಧಾತ್ವತ್ಥೋ ಅನ್ತೋನೀತೋ। "ಸರ ಹಿಂಸಾಯ"ನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಹಿಂಸತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ ಸರಣಂ ಹಿಂಸಕಂ ವತ್ಥುತ್ತಯಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಅನಿಟ್ಠಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ ಸರಣಂ ಸರಣೀಭೂತಂ ನಾಥಭೂತಂ ವತ್ಥುತ್ತಯಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನೇಯೇವ ಯುಜ್ಜತಿ, ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಅತ್ಥಯೋಜನಾಯಮ್ಪಿ ತಥಾ ಯೋಜನಾ ಕತಾ। **ಸಬ್ಬ**-ಸದ್ದೋ ನಿರವಸೇಸತ್ಥವಾಚಕಂ ಸಬ್ಬನಾಮಪದಂ। ಸಹ ಅವೇನ ಯೋ ವತ್ತತೀತಿ ಸಬ್ಬೋತಿ ಕತೇ ಪನ ಸಕಲ-ಸದ್ದೋ ವಿಯ ಸಮುದಾಯವಾಚಕಂ ಸಮಾಸನಾಮಪದಂ ಹೋತಿ। ಪಾಣೋ ಏತೇಸಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಪಾಣಿನೋ, ಪಾಣೋತಿ ಚೇತ್ಥ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣಿನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನೋ, ತೇಸಂ **ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ**। ಏತ್ತಾವತಾ ವತ್ಥುತ್ತಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬಲೋಕಸರಣಭಾವಂ, ತತೋಯೇವ ಚ ನಮಸ್ಸನಾರಹಭಾವಂ, ನಮಸ್ಸನಾರಹೇ ಚ ಕತಾಯನಮಸ್ಸನಕಿರಿಯಾಯ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥಸಿದ್ಧಿಕರಭಾವಂ, ಅತ್ತನೋ ಕಿರಿಯಾಯ ಚ ಖೇತ್ತಙ್ಗತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏವಂ ಸಹೇತುಕಂ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಕರಣಾರಮ್ಭಸ್ಸ ಸನಿಮಿತ್ತಂ ಮುಖ್ಯಪಯೋಜನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಿನಯೇ ಪಾಟವತ್ಥಾಯ, ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖುನ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ವಿನಯೇ ಪಾಟವತ್ಥಾಯಾತಿ** ಮುಖ್ಯಪಯೋಜನದಸ್ಸನಂ, ತಂದಸ್ಸನೇನ ಚ ಅನುಸಙ್ಗಿಕಪಯೋಜನಮ್ಪಿ ವಿಭಾವಿತಮೇವ ಹೋತಿ ಕಾರಣೇ ಸಿದ್ಧೇ ಕಾರಿಯಸ್ಸ ಸಿಜ್ಝನತೋ। **ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖೂನ**ನ್ತಿ ಬಾಹಿರನಿಮಿತ್ತದಸ್ಸನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ದಸ್ಸಿತೇ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕನಿಮಿತ್ತಮ್ಪಿ ದೀಪಿತಮೇವ ಹೋತಿ ಆರಮ್ಮಣೇ ಞಾತೇ ಆರಮ್ಮಣಿಕಸ್ಸ ಞಾತಬ್ಬತೋ। ತತ್ಥ ವಿವಿಧಾ ನಯಾ ಏತ್ಥಾತಿ ವಿನಯೋ, ದುವಿಧಪಾತಿಮೋಕ್ಖದುವಿಧವಿಭಙ್ಗಪಞ್ಚವಿಧಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಪಞ್ಚಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಸತ್ತಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾದಯೋ ವಿವಿಧಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾ ನಯಾ ಏತ್ಥ ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ವಿಸೇಸಾ ನಯಾ ಏತ್ಥಾತಿ ವಿನಯೋ, ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮಸಿಥಿಲಕರಣಪಯೋಜನಾ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿನಯಾದಯೋ ವಿಸೇಸಾ ನಯಾ ಏತ್ಥ ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ವಿನೇತೀತಿ ವಿನಯೋ। ಕಾಯೋ ವಿನೇತಿ ಕಾಯವಾಚಾಯೋ, ಇತಿ ಕಾಯವಾಚಾನಂ ವಿನಯನತೋ ವಿನಯೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ -

"ವಿವಿಧವಿಸೇಸನಯತ್ತಾ ।
ವಿನಯನತೋ ಚೇವ ಕಾಯವಾಚಾನಂ।
ವಿನಯತ್ಥವಿದೂಹಿ ಅಯಂ।
ವಿನಯೋ 'ವಿನಯೋ'ತಿ ಅಕ್ಖಾತೋ"ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ; ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ)।

ಕೋ ಸೋ? ವಿನಯಪಿಟಕಂ। ತಸ್ಮಿಂ **ವಿನಯೇ**। ಪಟತಿ ವಿಯತ್ತಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪಟು। ಕೋ ಸೋ? ಪಣ್ಡಿತೋ। ಪಟುನೋ ಭಾವೋ ಪಾಟವಂ। ಕಿಂ ತಂ? ಞಾಣಂ। ಅಸತಿ ಕಾರಣಾನುರೂಪಂ ಭವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೋ ಸೋ? ಪಯೋಜನಂ। ಪಾಟವಮೇವ ಅತ್ಥೋ ಪಾಟವತ್ಥೋ, ತಸ್ಸ **ಪಾಟವತ್ಥಾಯ,** ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಕೋಸಲ್ಲಞಾಣಪಯೋಜನಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯುಞ್ಜನಂ ಯೋಗೋ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರೋ। ಅವಚರನ್ತೀತಿ ಅವಚರಾ, ಯೋಗೇ ಅವಚರಾ ಯೋಗಾವಚರಾ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ। ಸಂಸಾರೇ ಭಯಂ ಇಕ್ಖನ್ತೀತಿ ಭಿಕ್ಖೂ, ಯೋಗಾವಚರಾ ಚ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚಾತಿ ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖೂ, ತೇಸಂ **ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖೂನಂ**। ಏತೇನ ವಿನಯೇ ಪಟುಭಾವೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ನ ಗಹಟ್ಠತಾಪಸಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾದೀನಂ। ಭಿಕ್ಖೂಸು ಚ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ನಿಯುತ್ತಾನಂ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ, ನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನಂ ಅಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏವಂ ಪಕರಣಾರಮ್ಭಸ್ಸ ಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಯೋಜನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಹೇತುಕಂ ಅಭಿಧೇಯ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಮನೇಕತ್ಥ, ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯ"**ನ್ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಅನೇಕತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಕರಣಾರಮ್ಭಸ್ಸ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ ಹೇತುಮನ್ತವಿಸೇಸನತ್ತಾ, ಇಮಸ್ಸ ಅನೇಕತ್ಥವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣತ್ತಾಯೇವ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆರಮ್ಭೋ ಹೋತಿ, ನ ಅವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣೇ ಸತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ಏಕತ್ಥ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ)। **ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಕರಣಾಭಿಧೇಯ್ಯಂ। ತತ್ಥ ಕಿರತಿ ವಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಕಿಣ್ಣೋ, ಪಕಾರೇನ ಕಿಣ್ಣೋ ಪಕಿಣ್ಣೋ, ವಿವಿಧೇನ ಪಕಿಣ್ಣೋ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣೋ। ಕೋ ಸೋ? ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ **ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ**।

ಅನೇಕತ್ಥಾತಿ ಏತ್ಥ ಸಙ್ಖ್ಯಾವಾಚಕೋ ಸಬ್ಬನಾಮಿಕೋ ಏಕ-ಸದ್ದೋ, ನ ಏಕೋ ಅನೇಕೇ। ಬಹ್ವತ್ಥವಾಚಕೋ ಅನೇಕಸದ್ದೋ। ಏಕನ್ತಏಕವಚನನ್ತೋಪಿ ಏಕ-ಸದ್ದೋ ನ-ಇತಿನಿಪಾತೇನ ಯುತ್ತತ್ತಾ ಬಹುವಚನನ್ತೋ ಜಾತೋತಿ। ತತ್ಥ **ಅನೇಕತ್ಥ** ಬಹೂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ, ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಅನೇಕೇಸು ಪಕರಣೇಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಂ ಪನ **ಅನೇಕತ್ಥಾ**ತಿ ಅನೇಕೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದಪದೇಸೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಉಪರಿ "ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ಏಕತ್ಥಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ "ಅನೇಕತ್ಥವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಏಕತ್ಥ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮೇಸಂ ಪದಾನಂ ಸಹಯೋಗೀಭೂತತ್ತಾ ಅನೇಕೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದಪದೇಸೇಸು ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪದೇಸೇ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ಅಯುತ್ತೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಅನೇಕೇಸು ಪಕರಣೇಸು ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಕರಣೇ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತೋ। ಅಥ ಪನ "ಏಕತ್ಥಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ "ಏಕತೋ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅನೇಕೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದಪದೇಸೇಸು ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಏಕತೋ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಸೋ ಅತ್ಥೋ ಯುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ।

ಪಕಟ್ಠಾನಂ ಆಳೀತಿ ಪಾಳಿ, ಉತ್ತಮಾನಂ ವಚನಾನಂ ಅನುಕ್ಕಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಅತ್ತತ್ಥಪರತ್ಥಾದಿಭೇದಂ ಅತ್ಥಂ ಪಾಲೇತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ ಪಾಳಿ, ಲಳಾನಮವಿಸೇಸೋ। ಕಾ ಸಾ? ವಿನಯತನ್ತಿ। ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಮುತ್ತೋ, ಪಾಳಿತೋ ಮುತ್ತೋ ಪಾಳಿಮುತ್ತೋ। ಛಿನ್ದಿಯತೇ ಅನೇನಾತಿ ಛಯೋ, ನೀಹರಿತ್ವಾ ಛಯೋ ನಿಚ್ಛಯೋ, ವಿಸೇಸೇನ ನಿಚ್ಛಯೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ಖಿಲಮದ್ದನಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತೋ ಸದ್ದನಯೋ ಅತ್ಥನಯೋ ಚ। ಪಾಳಿಮುತ್ತೋ ಚ ಸೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚಾತಿ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ **ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ**। ಇದಞ್ಚ "ಆನಗರಾ ಖದಿರವನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಯೇಭುಯ್ಯನಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಕತ್ಥಚಿ ಪಾಳಿವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸಪಿ ದಿಸ್ಸನತೋ। ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಂ ಪನ ಪಾಳಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಏವಂ ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸವಸೇನ ವಾ ಏತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ದುತಿಯನಯೋಪಿ ವುತ್ತೋ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಪಾಳಿವಿನಿಚ್ಛಯಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೇಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಕಿಮೇತೇನ ಗನ್ಥಗರುಕರೇನ ಪಾಳಿಮುತ್ತಗ್ಗಹಣೇನ। ವಿಸೇಸನಞ್ಹಿ ಸಮ್ಭವಬ್ಯಭಿಚಾರೇ ಚ ಸತಿ ಸಾತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾತಿ ಪಠಮನಯೋವ ಆರಾಧನೀಯೋ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಸಹೇತುಕಂ ಅಭಿಧೇಯ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕರಣಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ"**ತಿಆದಿನಾ। ದುವಿಧೋ ಹೇತ್ಥ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ ಏಕತ್ಥಸಮಾಹರಣಅನಾಕುಲಕರಣವಸೇನ। ಸೋ ದುವಿಧೋಪಿ ತೇನ ಪಕಾರೇನ ಪಕರಣಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ "ಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತತ್ಥ ಸಮಾಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ **ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ,** ಸಂ-ಸದ್ದೋ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಖಿಪಿಯ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನಾಗತಕಾಲಿಕವಸೇನ ಪಚ್ಚಮಾನೇನ "ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಮಾನಕಾಲತ್ತಾ ಅನಾಗತಕಾಲಿಕೋ ಇಧ ತ್ವಾ-ಪಚ್ಚಯೋ ವುತ್ತೋ। **ಏಕತ್ಥಾ**ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಇಧ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ। **ಏಕತ್ಥಾ**ತಿ ವಾ ಏಕತೋ। **ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಞಾಪಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಕುಲತಿ ಬ್ಯಾಕುಲತೀತಿ ಆಕುಲೋ, ನ ಆಕುಲೋ ಅನಾಕುಲೋ, ಪುಬ್ಬಾಪರಬ್ಯಾಕಿಣ್ಣವಿರಹಿತೋ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ। **ಅನಾಕುಲ**ನ್ತಿ ಪನ ಭಾವನಪುಂಸಕಂ, ತಸ್ಮಾ ಕರಧಾತುಮಯೇನ ಕತ್ವಾಸದ್ದೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಸ್ಸನಕಿರಿಯಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಾದಿಕಂ ಪುಬ್ಬಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಯೇ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೇ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೋ, ತೇಸಂ ಅನುಕ್ಕಮಕರಣತ್ಥಂ ಮಾತಿಕಂ ಠಪೇನ್ತೋ **"ತತ್ರಾಯಂ ಮಾತಿಕಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಮಾತಿಕಾಯ ಹಿ ಅಸತಿ ದಸ್ಸಿತವಿನಿಚ್ಛಯಾ ವಿಕಿರನ್ತಿ ವಿಧಂಸೇನ್ತಿ ಯಥಾ ತಂ ಸುತ್ತೇನ ಅಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ। ಸನ್ತಿಯಾ ಪನ ಮಾತಿಕಾಯ ದಸ್ಸಿತವಿನಿಚ್ಛಯಾ ನ ವಿಕಿರನ್ತಿ ನ ವಿಧಂಸೇನ್ತಿ ಯಥಾ ತಂ ಸುತ್ತೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ। ತಂ ತಂ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಿತುಕಾಮೇಹಿ ಮಾತಿಕಾನುಸಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪತ್ವಾ ಸೋ ಸೋ ಅತ್ಥೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸುಖಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ಮಾತಿಕಾ ಠಪಿತಾ। ತತ್ಥ **ತತ್ರಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಮಯಾ ವಕ್ಖಮಾನಾ। ಮಾತಾ ವಿಯಾತಿ **ಮಾತಿಕಾ**। ಯಥಾ ಹಿ ಪುತ್ತಾ ಮಾತಿತೋ ಪಭವನ್ತಿ, ಏವಂ ನಿದ್ದೇಸಪದಾನಿ ಉದ್ದೇಸತೋ ಪಭವನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉದ್ದೇಸೋ ಮಾತಿಕಾ ವಿಯಾತಿ "ಮಾತಿಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾತಿಆದೀಸು **ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾ** ದಿವಾಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ। **ಪರಿಕ್ಖಾರೋ** ಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ...ಪೇ॰... **ಪಕಿಣ್ಣಕಂ** ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ದಿವಾಸಯನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ಸಮತ್ತಾ"ತಿಆದಿ। **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ಇದಮತ್ಥೋ ವಾ ನಿದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಾ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ ವಾ। ತೇಸು ಇದಮತ್ಥೇ ಕಾ ಸಾ? ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಪಕಿಣ್ಣಕಂ ಇತಿ ಅಯನ್ತಿ। ನಿದಸ್ಸನತ್ಥೇ ಕಥಂ ಸಾ? ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಪಕಿಣ್ಣಕಂ ಇತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾತಿ। ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೇ ಸಾ ಕಿತ್ತಕೇನ ಪರಿಸಮತ್ತಾ? ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಪಕಿಣ್ಣಕಂ ಇತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಪರಿಸಮತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇಸಂ ಪನ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾದಿಪದಾನಂ ವಾಕ್ಯವಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥೇ ಇಧ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ಅತಿಪಪಞ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋತೂನಞ್ಚ ದುಸ್ಸಲ್ಲಕ್ಖಣೀಯೋ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ನಿದ್ದೇಸಸ್ಸ ಆದಿಮ್ಹಿಯೇವ ಯಥಾನುರೂಪಂ ವಕ್ಖಾಮ।

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ದಿವಾಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧. ಏವಂ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾನಂ ಮಾತಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಯಥಾಠಪಿತಮಾತಿಕಾನುಕ್ಕಮೇನ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೋ **"ತತ್ಥ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ದಿವಾನಿಪಜ್ಜನ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಮಾತಿಕಾಪದೇಸು ಸಮಭಿನಿವಿಟ್ಠಸ್ಸ "ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ "ದಿವಾನಿಪಜ್ಜನ"ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ದಿವಾ**-ಸದ್ದೋ ಅಹವಾಚಕೋ ಆಕಾರನ್ತೋ ನಿಪಾತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ "ಆನುಕೂಲ್ಯೇತು ಸದ್ಧಞ್ಚ, ನತ್ತಂ ದೋಸೋ ದಿವಾ ತ್ವಹೇ"ತಿ। ಸಯನಂ ಸೇಯ್ಯಾ, ಕರಜಕಾಯಗತರೂಪಾನಂ ಉದ್ಧಂ ಅನುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ದೀಘವಸೇನ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪವತ್ತನಸಙ್ಖಾತೋ ಇರಿಯಾಪಥವಿಸೇಸೋ। ದಿವಾಕಾಲಸ್ಮಿಂ ಸೇಯ್ಯಾ **ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾ**। ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನಾ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಯನಇರಿಯಾಪಥಕರಣನ್ತಿ। ತೇನಾಹ "ದಿವಾನಿಪಜ್ಜನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ।

ತತ್ರಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಾಸಯನೇ ಅಯಂ ವಕ್ಖಮಾನೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಅನುಜಾನಾಮಿ...ಪೇ॰... ವಚನತೋ"**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೭೭) ಅಯಂ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವಿನೀತವತ್ಥೂಸು ಆಗತೋ ಭಗವತಾ ಆಹಚ್ಚಭಾಸಿತೋ ಞಾಪಕಪಾಠೋ। ತತ್ಥ **ದಿವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲೀಯನ್ತೇನಾ**ತಿ ದಿವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತೇನ। **ದ್ವಾರಂ ಸಂವರಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲೀಯಿತು**ನ್ತಿ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ। **"ದಿವಾ...ಪೇ॰... ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಞಾಪ್ಯಂ। ನನು ಪಾಳಿಯಂ "ಅಯಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ನ ವುತ್ತಾ, ಅಥ ಕಥಮೇತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪೀ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ದಿವಾನಿಪಜ್ಜನೇ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ವಾಕ್ಯಾರಮ್ಭಜೋತಕೋ, **ಕಿಞ್ಚಾಪಿ**-ಸದ್ದೋ ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ, ಯದಿಪೀತ್ಯತ್ಥೋ। ಪಾಳಿಯಂ ಅಯಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತೀತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ವುತ್ತಾ, ಪನ ತಥಾಪಿ ಅಸಂವರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೭೭) ದುಕ್ಕಟಂ ಯಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಅಸತಿ ಭಗವತೋ ವಚನೇ ಕಥಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ **"ವಿವರಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ"**ತಿ। ಏತೇನ ಭಗವತೋ ಅನುಜಾನನಮ್ಪಿ ತಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಕಾರಣಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತತ್ಥ **"ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವತ್ಥುಮ್ಹೀ**ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕತಅಜ್ಝಾಚಾರವತ್ಥುಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೭೭) ವುತ್ತಂ, ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೭೭) ಪನ "ಮೇಥುನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ "ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮೇಥುನವತ್ಥುಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತದೇತಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ ಮೇಥುನಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಅಭಾವಾ। ನನು ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞಾಪನಂ ನಾಮ ಬುದ್ಧವಿಸಯೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಭಗವತೋ"**ತಿಆದಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಾದೀಹಿ ಏವ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಠಪಿತಾ, ಅಥ ಖೋ ಪಾಳಿತೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಚ ಬುದ್ಧೇನ ಭಗವತಾ ವುತ್ತೋ। ನ ಹಿ ಭಗವತಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ ತನ್ತಿಪದಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ಅತ್ಥೋ ಕಥಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನೇವ ತಿಣ್ಣಂ ಪಿಟಕಾನಂ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಕ್ಕಮೋಪಿ ಭಾಸಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಹಿ ಭಗವತಾ ಪವತ್ತಿತಾ ಪಕಿಣ್ಣಕದೇಸನಾಯೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾತಿ।

ಕಿಂ ಪನೇತ್ಥ ಏತಂ ದಿವಾ ದ್ವಾರಂ ಅಸಂವರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏವ ಸಿದ್ಧಂ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞೇನಪೀತಿ ಆಹ **"ಅತ್ಥಾಪತ್ತೀ"**ತಿಆದಿ। ಏತಂ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಂ ನ ಕೇವಲಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏವ ಸಿದ್ಧಂ, ಅಥ ಖೋ "ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ದಿವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ರತ್ತಿ"ನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೩) ಇಮಿನಾ ಪರಿವಾರಪಾಠೇನಪಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕತರಸ್ಮಿಂ ಪನ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ? "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ವೇಸಾಲಿಯಂ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ದಿವಾ ವಿಹಾರಗತೋ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಙ್ಗಮಙ್ಗಾನಿ ವಾತುಪತ್ಥದ್ಧಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಮಾಲಞ್ಚ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಆಗಮಿಂಸು ವಿಹಾರಪೇಕ್ಖಿಕಾಯೋ। ಅಥ ಖೋ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅಭಿನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ

ಕತ್ವಾ ‘ಪುರಿಸುಸಭೋ ವತಾಯ’ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಮಾಲಞ್ಚ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ಕಿಲಿನ್ನಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಪಞ್ಚಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಕಾರೇಹಿ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಹೋತಿ ರಾಗೇನ, ವಚ್ಚೇನ, ಪಸ್ಸಾವೇನ, ವಾತೇನ, ಉಚ್ಚಾಲಿಙ್ಗಪಾಣಕದಟ್ಠೇನ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಹೋತಿ। ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಕಾಸೋ, ಯಂ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರಾಗೇನ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಅಸ್ಸ, ಅರಹಂ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ದಿವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲೀಯನ್ತೇನ ದ್ವಾರಂ ಸಂವರಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲೀಯಿತು”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೭೭) ಏತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧. ಇದಾನಿ ದ್ವಾರವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕೀದಿಸ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪರಿವತ್ತಕದ್ವಾರಮೇವಾ**ತಿ ಸಂವರಣವಿವರಣವಸೇನ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪರಿವತ್ತನಯೋಗ್ಗದ್ವಾರಮೇವ। **ರುಕ್ಖಸೂಚಿಕಣ್ಟಕದ್ವಾರ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಸೂಚಿದ್ವಾರಂ ಕಣ್ಟಕದ್ವಾರಞ್ಚ। “ರುಕ್ಖಸೂಚಿದ್ವಾರಕಣ್ಟಕದ್ವಾರ”ಮಿಚ್ಚೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ಯಂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ರುಕ್ಖತ್ಥಮ್ಭೇ ನಿಖನಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ರುಕ್ಖಸೂಚಿಯೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ **ರುಕ್ಖಸೂಚಿದ್ವಾರಂ** ನಾಮ। ಪವೇಸನನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಅಪನೇತ್ವಾ ಥಕನಯೋಗ್ಗಂ ಏಕಾಯ, ಬಹೂಹಿ ವಾ ಕಣ್ಟಕಸಾಖಾಹಿ ಕತಂ **ಕಣ್ಟಕದ್ವಾರಂ** ನಾಮ। ಗಾಮದ್ವಾರಸ್ಸ ಪಿಧಾನತ್ಥಂ ಪದರೇನ ವಾ ಕಣ್ಟಕಸಾಖಾದೀಹಿ ವಾ ಕತಸ್ಸ ಕವಾಟಸ್ಸ ಉದುಕ್ಖಲಪಾಸಕರಹಿತತಾಯ ಏಕೇನ ಸಂವರಿತುಂ ವಿವರಿತುಞ್ಚ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಏಕಂ ಚಕ್ಕಂ ಯೋಜೇನ್ತಿ, ಯೇನ ಪರಿವತ್ತಮಾನಕಕವಾಟಂ ಸುಖಥಕನಕಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ **“ಚಕ್ಕಲಕಯುತ್ತದ್ವಾರ”**ನ್ತಿ। ಚಕ್ಕಮೇವ ಹಿ ಲಾತಬ್ಬತ್ಥೇನ ಸಂವರಣವಿವರಣತ್ಥಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ಥೇನ ಚಕ್ಕಲಕಂ, ತೇನ ಯುತ್ತಕವಾಟಮ್ಪಿ ಚಕ್ಕಲಕಂ ನಾಮ, ತೇನ ಯುತ್ತದ್ವಾರಂ **ಚಕ್ಕಲಕಯುತ್ತದ್ವಾರಂ**।

ಮಹಾದ್ವಾರೇಸು ಪನ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಚಕ್ಕಲಕಾನಿ ಯೋಜೇತೀತಿ ಆಹ **“ಫಲಕೇಸೂ”**ತಿಆದಿ। **ಕಿಟಿಕಾಸೂ**ತಿ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾದೀಹಿ ಕಣ್ಟಕಸಾಖಾದೀಹಿ ಚ ಕತಥಕನಕೇಸು। **ಸಂಸರಣಕಿಟಿಕದ್ವಾರ**ನ್ತಿ ಚಕ್ಕಲಕಯನ್ತೇನ ಸಂಸರಣಕಿಟಿಕಾಯುತ್ತಮಹಾದ್ವಾರಂ। **ಗೋಪ್ಫೇತ್ವಾ**ತಿ ಆವುಣಿತ್ವಾ, ರಜ್ಜೂಹಿ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ವಾ। **ಏಕಂ ದುಸ್ಸಸಾಣಿದ್ವಾರಮೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಲಞ್ಜಸಾಣಿದ್ವಾರಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೭೫-೭೭) ಪನ “ದುಸ್ಸದ್ವಾರಂ ಸಾಣಿದ್ವಾರಞ್ಚ ದುಸ್ಸಸಾಣಿದ್ವಾರಂ। ದುಸ್ಸಸಾಣಿ ಕಿಲಞ್ಜಸಾಣೀತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ದುಸ್ಸಸಾಣಿಯಮೇವ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಏಕಸದಿಸತ್ತಾ ಏಕನ್ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩. ಏವಂ ದ್ವಾರವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಯತ್ತಕೇನ ದ್ವಾರಂ ಸಂವುತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕಿತ್ತಕೇನ”**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸೂಚೀ**ತಿ ಮಜ್ಝೇ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಪವೇಸಿತಾ। **ಘಟಿಕಾ**ತಿ ಉಪರಿ ಯೋಜಿತಾ। ಇದಾನಿ ಯತ್ಥ ದ್ವಾರಂ ಸಂವರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಕಾತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಚೇ ಬಹೂನಂ ವಳಞ್ಜನಟ್ಠಾನಂ ಹೋತೀ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಬಹೂನಂ ಅವಳಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇಪಿ ಏಕಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಅಥ ಭಿಕ್ಖೂ…ಪೇ॰… ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ನಿಹಿತಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಸೇಸಇರಿಯಾಪಥಸಮಙ್ಗಿತಾನಿವತ್ತನತ್ಥಂ, ತಸ್ಮಾ ನಿಪನ್ನೇಪಿ ಆಭೋಗಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೇ ಪನ ಆಭೋಗಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅಸನ್ತಪಕ್ಖೇ ಠಿತತ್ತಾ ರಹೋ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ವಿಯ ದ್ವಾರಸಂವರಣಂ ನಾಮ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಪವೇಸನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ **“ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ವಾ”**ತಿಆದಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ತಂ ಯುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಿ ಯೋ ಯೋ ಥೇರವಾದೋ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಸೋವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಚನಂ। ಇತೋ ಪುಬ್ಬಾಪರವಚನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಮೇವ। ತತ್ಥ **ತಂ ಯುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ…ಪೇ॰… ನ ವತ್ತತೀ”ತಿ ಯಂ ವಚನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ವಚನಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಂ…ಪೇ॰… ಗಹೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತವಚನಂ ಯುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಯೋ ಯೋ ಥೇರವಾದೋ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಸೋವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಪುರೇ ವುತ್ತೋ ಥೇರವಾದೋ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋ ವಾ ಪಮಾಣನ್ತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಇದಂ ವಚನಂ

ಅಟ್ಠಾನೇ ವುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಥಂ? ಯಂ ತಾವ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆಪುಚ್ಛನಆಭೋಗಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಯುತ್ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಸ್ಸ ವಾ ಥೇರವಾದಸ್ಸ ವಾ ಅಭಾವಾ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ನ ಹಿ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯೇ "ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಾ"ತಿ ಅವಧಾರಣಂ ಕತಂ, ಅಥ ಖೋ ಆಸನ್ನವಸೇನ ವಾ ಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ವಾ "ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ"ಇಚ್ಚಾದಿಕಂಯೇವ ವುತ್ತಂ। ಯಮ್ಪಿ ವುತ್ತಂ "ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥಪೀ"ತ್ಯಾದಿ, ತಮ್ಪಿ ಅನೋಕಾಸಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಸ್ಸ ವಾ ಆಚರಿಯವಾದಸ್ಸ ವಾ ಅವಚನತೋ ಪುರೇ ಪಚ್ಛಾಭಾವೋ ಚ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ "ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ "ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಭಾವೋ ಚ।

ಉಪರಿ ಪನ "ಕೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಕೋ ನ ಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಾದೋ ಚ ಕುರುನ್ದಿವಾದೋ ಚ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋ ಚಾತಿ ತಯೋ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಾ ಆಗತಾ, ಏಕೋ ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರವಾದೋ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥೇವ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಭಾವೋ ಚ ಪಮಾಣಾಪಮಾಣಭಾವೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಾಗಹೇತಬ್ಬಭಾವೋ ಚ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ಸುವಿಮಲವಿಪುಲಪಞ್ಞಾವೇಯ್ಯತ್ತಿಯಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಪನ ಆಚರಿಯಾಸಭೇನ ಅವತ್ತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ವುತ್ತಂ ನ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಉಪರಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಸಂಸನ್ದನಾವಸಾನೇ ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ, ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಲೇಖಕೇಹಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಲಿಖಿತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಇದಂ ವಚನಂ ವುತ್ತಂ। ಟೀಕಾಯಞ್ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನ ವುತ್ತಂ, ಉಪರಿಯೇವ ವುತ್ತಂ, "ಯೋ ಚ ಯಕ್ಖಗಹಿತಕೋ, ಯೋ ಚ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಾ ಸೋಯೇವ ಪಮಾಣತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಚ ವಕ್ಖತಿ "ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯೋ ಯೋ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋ ವಾ ಥೇರವಾದೋ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಸೋಯೇವ ಪಮಾಣತೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮೇತ್ಥ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೪. ಇದಾನಿ ದ್ವಾರಂ ಸಂವರಣಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ ಅಸಂವರಿತ್ವಾಪಿ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಥ ದ್ವಾರಸ್ಸ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। **ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಪರಿಮತಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ವಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ, ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಂ ಏಕಾಬದ್ಧತಾಯ ವುತ್ತಂ। **ದ್ವೇಪಿ ದ್ವಾರಾನಿ ಜಗ್ಗಿತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದ್ವಾರೇ ಕವಾಟಂ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಂವರಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕಾ , ಇತರಂ ದ್ವಾರಂ ಅಸಂವರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ದ್ವಾರಪಾಲಸ್ಸಾ**ತಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಮಹಾದ್ವಾರೇ, ನಿಸ್ಸೇಣಿಮೂಲೇ ವಾ ಠತ್ವಾ ದ್ವಾರಜಗ್ಗನಕಸ್ಸ। **ಪಚ್ಛಿಮಾನಂ ಭಾರೋ**ತಿ ಏಕಾಬದ್ಧವಸೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅಸಂವುತದ್ವಾರೇ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಬಹಿ ವಾ**ತಿ ಗಬ್ಭತೋ ಬಹಿ। **ನಿಪಜ್ಜನಕಾಲೇಪಿ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಾರಜಗ್ಗನಕಸ್ಸ ತದಧೀನತ್ತಾ ತದಾ ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತಭಾವಂ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾಪಿ ಆಭೋಗಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ।

ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಪಮಾಣಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) "ಯಞ್ಹಿ ಸೇನಾಸನಂ ಉಪರಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಛದನೇಹಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ಸಬ್ಬಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ, ಅಯಂ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾ ನಾಮ ಸೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಯಂ ಪನ ಸೇನಾಸನಂ ಭೂಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಛದನಂ ಆಹಚ್ಚ ಪಾಕಾರೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ಅನ್ತಮಸೋ ವತ್ಥೇನಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಅಯಂ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಾ ನಾಮ ಸೇಯ್ಯಾ। ಛದನಂ ಅನಾಹಚ್ಚ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನ ಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಾಯೇವಾತಿ ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। "ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೋ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೫೧) ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೫೦-೫೧) ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಪರಿವೇಣ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಅಙ್ಗಣಂ। ತೇನ ಬಹುಜನಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **"ಮಹಾಬೋಧೀ"**ತಿಆದಿ।

ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ನಿಪನ್ನತ್ತಾ। **ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪುನ ಸುಪತಿ, ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ವಾ ಅಞತ್ವಾ ವಾ ಅನುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಯಿತಸನ್ತಾನೇನ ಸುಪತಿ, ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ದ್ವಾರಸಂವರಣಾದಿನೋ ಅಕತತ್ತಾ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಖೇತ್ತೇ ಕತನಿಪಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಯ ಅನಙ್ಗತ್ತಾ। ಅಯಞ್ಹಿ ಆಪತ್ತಿ ಈದಿಸೇ ಠಾನೇ ಅಕಿರಿಯಾ, ದಿವಾ ದ್ವಾರಂ ಅಸಂವರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನಕ್ಖಣೇ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಾ ಚ ಅಚಿತ್ತಕಾ ಚಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಪುರಾರುಣಾ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾಪಿ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಸಯನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪುರಿಮನಯೇನ ಆಪತ್ತಿಯೇವ।

ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ...ಪೇ॰... ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ಏತ್ಥ ಕದಾ ಅಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ನ ತಾವ ರತ್ತಿಯಂ, "ದಿವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ರತ್ತಿ"ನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನಾದರಿಯದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ವುತ್ತದುಕ್ಕಟಂ ಪನ ದಿವಾಸಯನದುಕ್ಕಟಮೇವ ನ ಹೋತಿ ಅನಾದರಿಯದುಕ್ಕಟತ್ತಾ ಏವ। "ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ಪನ ಅಚಿತ್ತಕಂ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೭೭) ವುತ್ತಂ, ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೨.೭೭) "ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಮೇವ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇಯೇವ ಉಟ್ಠಹತಿ। ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನೇವ ನಿಪನ್ನತ್ತಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ದಿವಾಪಟಿಸಲ್ಲಾನಮೂಲಿಕಾ ಆಪತ್ತಿ। 'ಏವಂ ನಿಪಜ್ಜನ್ತೋ ಅನಾದರಿಯದುಕ್ಕಟಾಪಿ ನ ಮುಚ್ಚತೀ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ನಿಪಜ್ಜನ್ತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಪುರೇತರಂ ಉಟ್ಠಹನ್ತೋಪಿ ಅನುಟ್ಠಹನ್ತೋಪಿ ನಿಪಜ್ಜನಕಾಲೇಯೇವ ಅನಾದರಿಯದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ದಿವಾಪಟಿಸಲ್ಲಾನಮೂಲಿಕಂ ಪನ ದುಕ್ಕಟಂ ಅರುಣೇಯೇವ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ಸಂವರಿತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ದ್ವಾರೇ ಚ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಕಾಲೇ ವಿವಟೇಪಿ ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ ದ್ವಾರಪಿದಹನಸ್ಸ ರತ್ತಿದಿವಾಭಾಗೇಸು ವಿಸೇಸಾಭಾವಾ। ಆಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಸ್ಸೇವ ಕಾಲವಿಸೇಸೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ನ ತಪ್ಪರಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ದ್ವಾರಂ ಸಂವರಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ನಿಪಜ್ಜತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೭೭) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ದಿವಾ ಸಂವರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಕೇನಚಿ ವಿವಟೇಪಿ ದ್ವಾರೇ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ, ಅತ್ತನಾಪಿ ಅನುಟ್ಠಹಿತ್ವಾವ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ವಿವಟೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮೇವ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೭೭) ವುತ್ತಂ।

ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಮೇವ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇಯೇವ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ಮೂಲಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅನಾದರಿಯಆಪತ್ತಿ ಪನ ಪುರಾರುಣಾ ಉಟ್ಠಿತಸ್ಸಪಿ ತಸ್ಸ ಹೋತೇವ "ದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ** ಚ ಪುರಾರುಣಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮೂಲಾಪತ್ತಿಯಾ ಮುತ್ತೋಪಿ ಅನಾದರಿಯದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೫. ನಿದ್ದಾವಸೇನ ನಿಪಜ್ಜತೀತಿ ನಿದ್ದಾಭಿಭೂತತಾಯ ಏಕಪಸ್ಸೇನ ನಿಪಜ್ಜತಿ। "ನಿದ್ದಾವಸೇನ ನಿಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಪಾದಾನಂ ಪನ ಭೂಮಿತೋ ಅಮೋಚಿತತ್ತಾ ಅಯಂ ನಿಪನ್ನೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ತೇನೇವ ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ। **ಅಪಸ್ಸಾಯ ಸುಪನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಟಿಟ್ಠಿತೋ ಉದ್ಧಂ ಪಿಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಪದೇಸಂ ಭೂಮಿಂ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ಸುಪನ್ತಸ್ಸ। ಕಟಿಟ್ಠಿಂ ಪನ ಭೂಮಿಂ ಫುಸಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸಯನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಪಿಟ್ಠಿಪಸಾರಣಲಕ್ಖಣಾ ಹಿ ಸೇಯ್ಯಾ ದೀಘಾ, ವನ್ದನಾದೀಸುಪಿ ತಿರಿಯಂ ಪಿಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಾನಂ ಪಸಾರಿತತ್ತಾ ನಿಪಜ್ಜನಮೇವಾತಿ ಆಪತ್ತಿ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾವ। ವನ್ದನಾಪಿ ಹಿ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜತೀತಿಆದೀಸು ನಿಪಜ್ಜನಮೇವ ವುತ್ತಾ। **ಸಹಸಾ ವುಟ್ಠಾತೀ**ತಿ ಪಕ್ಖಲಿತಾ ಪತಿತೋ ವಿಯ ಸಹಸಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, **ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ** ಪತನಕ್ಖಣೇ ಅವಿಸಯತ್ತಾ, ವಿಸಯೇ ಜಾತೇ ಸಹಸಾ ವುಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಚ। ಯಸ್ಸ ಪನ ವಿಸಞ್ಞಿತಾಯ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಅವಿಸಯೋ ಏವ, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ ಪತನಕ್ಖಣೇ ವಿಯ। **ತತ್ಥೇವ ಸಯತಿ, ನ ವುಟ್ಠಾತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸಯೇಪಿ ಅಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನೇವ ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ।

ಇದಾನಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಸಂಸನ್ದನಂ ಕಾತುಂ **"ಕೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಕೋ ನ ಮುಚ್ಚತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯ**ನ್ತಿಆದೀಸು **ಪಚ್ಚರೀ**ತಿ ಉಳುಮ್ಪಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕತತ್ತಾ ತಮೇವ ನಾಮಂ ಜಾತಂ। ಕುರುನ್ದಿವಲ್ಲಿವಿಹಾರೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಕತತ್ತಾ **ಕುರುನ್ದೀ**ತಿ ನಾಮಂ ಜಾತಂ। **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾ** ನಾಮ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಮಾರುಳ್ಹಾ ತೇಪಿಟಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧವಚನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾ। ಯಾ ಮಹಾಮಹಿನ್ದತ್ಥೇರೇನ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪಂ ಆಭತಾ, ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಯೇಹಿ ಥೇರೇಹಿ ಪಚ್ಛಾ ಸೀಹಳಭಾಸಾಯ ಅಭಿಸಙ್ಖತಾ ಚ ಹೋತಿ। **ಏಕಭಙ್ಗೇನಾ**ತಿ ಏಕಪಸ್ಸಭಞ್ಜನೇನ ಪಾದೇ ಭೂಮಿತೋ ಅಮೋಚೇತ್ವಾ ಏಕಪಸ್ಸೇನ ಸರೀರಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇನ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಲಿಖಿತಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರವಾದೇ "ಅಯ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಮುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪತಿತತತ್ತಾ ಅವಿಸಯತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ ನ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಥೇರೇನ ವುತ್ತಂ। ಆಚರಿಯಾ ಪನ ಯಥಾ ಯಕ್ಖಗಹಿತಕೋ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತೋ ಚ ಪರವಸೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಅಪರವಸತ್ತಾ ಮುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪತಿತೋ ಕಞ್ಚಿಕಾಲಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತೀತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ನ ವದನ್ತಿ, ವಿಸಞ್ಞಿತೇ ಪನ ಸತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ।

ದ್ವೇ ಜನಾತಿಆದಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ ವಚನಂ, ತದೇವ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಮಾಣಂ। ಯಕ್ಖಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಚೇತ್ಥ ವಿಸಞ್ಞಿಭೂತೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ, ಏಕಭಙ್ಗೇನ ನಿಪನ್ನೋ ಪನ ಅನಿಪನ್ನತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿತೋ ಮುಚ್ಚತಿಯೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಞ್ಚ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೭೭) "ಯೋ ಚ ಯಕ್ಖಗಹಿತಕೋ, ಯೋ ಚ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಾ ಸೋಯೇವ ಪಮಾಣತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ತಥಾ ಚ ವಕ್ಖತಿ "ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯೋ ಯೋ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಸೋಯೇವ ಪಮಾಣತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಇಮಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠಸ್ಸ ಆನೀತತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಸೋ ಪಾಠೋ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ನೋ ಖನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ರತ್ತಿಂ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ಉಟ್ಠಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ಸಂಸಯವಿನೋದನತ್ಥಂ ಅರುಣಕಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ। ತತ್ರಿದಂ ವುಚ್ಚತಿ -

"ಕೋ ಏಸ ಅರುಣೋ ನಾಮ।
ಕೇನ ಸೋ ಅರುಣೋ ಭವೇ।
ಕೀದಿಸೋ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ತು।
ಸಣ್ಠಾನಂ ಕೀದಿಸಂ ಭವೇ॥

"ಕಿಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಚ ದೇಸೇ ಚ, ಅರುಣೋ ಸಮುಗಚ್ಛತಿ।
ಕಿಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಸಿದ್ಧೋ ಏಸೋ, ಉದಾಹು ಅನುಮಾನತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ಏಸ ಅರುಣೋ ನಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಸ ಅರುಣೋ ನಾಮ ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಪಭಾವಿಸೇಸೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ -

"ಸೂರಸ್ಸೋದಯತೋ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಿತರಂಸಿ ಸಿಯಾರುಣೋ"ತಿ।

ತಟ್ಟೀಕಾಯಞ್ಚ "ಸೂರಸ್ಸ ಉದಯತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಉಟ್ಠಿತರಂಸಿ ಅರುಣೋ ನಾಮ ಸಿಯಾ"ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನೀನಾಮಿಕಾಯಂ ವಿನಯಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೭೩) "ಅರುಣೋತಿ ಚೇತ್ಥ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಸ್ಸ ಪುರೇಚರೋ ವಡ್ಢನಘನರತ್ತೋ ಪಭಾವಿಸೇಸೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸೂರಿಯಪ್ಪಭಾಯೇವ ಅರುಣೋ ನಾಮ, ನ ಅಞ್ಞೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಕೇನ ಸೋ ಅರುಣೋ ಭವೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅರುಣೋ ವಣ್ಣೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಅರುಣೋ, ಕಿಞ್ಚಿರತ್ತವಣ್ಣಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಅರತಿ ಗಚ್ಛತಿ ರತ್ತವಣ್ಣಭಾವೇನ ಪವತ್ತತೀತಿ ಅರುಣೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಟೀಕಾಯಂ "ಅರುಣವಣ್ಣತಾಯ ಅರತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ

ಅರುಣೋ"ತಿ। **ಕೀದಿಸೋ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅಬ್ಯತ್ತರತ್ತವಣ್ಣೋ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ಭವೇ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ "ಅರುಣೋ ಕಿಞ್ಚಿರತ್ತೋಥಾ"ತಿ। ತಟ್ಟೀಕಾಯಞ್ಚ "ಕಿಞ್ಚಿರತ್ತೋ ಅಬ್ಯತ್ತರತ್ತವಣ್ಣೋ ಅರುಣೋ ನಾಮ ಯಥಾ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀ"ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೩) "ವಡ್ಢನಘನರತ್ತೋ ಪಭಾವಿಸೇಸೋ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೂರಿಯಸ್ಸ ರತ್ತಪ್ಪಭಾಯೇವ ಅರುಣೋ ನಾಮ, ನ ಸೇತಪ್ಪಭಾದಯೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಏವಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೮೩) "ಪಾಳಿಯಂ ಪನ **ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾತಿ** ಓದಾತದಿಸಾಮುಖತಾಯ ತುಟ್ಠಮುಖಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಕಥಂ ಯುಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ, ನೋ ನ ಯುಜ್ಜೇಯ್ಯ। ತತ್ಥ ಹಿ ಅರುಣುಗ್ಗತಕಾಲೇ ಅರುಣೋಭಾಸೇನ ಓದಾತದಿಸಾಮುಖಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಅರುಣೋಭಾಸಸ್ಸ ಓದಾತಭಾವೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಉದಾನಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩) "**ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾತಿ** ಅರುಣಸ್ಸ ಉಗ್ಗತತ್ತಾ ಏವ ಅರುಣೋಭಾಯ ಸೂರಿಯಾಲೋಕೂಪಜೀವಿನೋ ಸತ್ತೇ ನನ್ದಾಪನಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಜಾತಾಯ ವಿಭಾಯಮಾನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ।

ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ -

"ಜಿಘಞ್ಞರತ್ತಿಂ ಅರುಣಸ್ಮಿಮುಹತೇ।
ಯಾ ದಿಸ್ಸತಿ ಉತ್ತಮರೂಪವಣ್ಣಿನೀ।
ತಥೂಪಮಾ ಮಂ ಪಟಿಭಾಸಿ ದೇವತೇ।
ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ತಂ ಕತಮಾಸಿ ಅಚ್ಛರಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೧೧.೨೫೪)।

ಇಮಸ್ಸ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾಯಂ "ತತ್ಥ **ಜಿಘಞ್ಞರತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛಿಮರತ್ತಿಂ, ರತ್ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಹತೇತಿ** ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ। **ಯಾತಿ** ಯಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾ ದಿಸಾ ರತ್ತವಣ್ಣತಾಯ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ಹುತ್ವಾ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಅರುಣುಗ್ಗತಸಮಯೇ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ರತ್ತವಣ್ಣತಾ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅರುಣಸ್ಸ ಉಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ರತ್ತಭಾಗೋ ಸೂರಿಯಾಲೋಕಸ್ಸ ಪತ್ಥಟತ್ತಾ ಸೇಸದಿಸಾನಂ ಓದಾತಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಸಣ್ಠಾನಂ ಕೀದಿಸಂ ಭವೇತಿ ಏತ್ಥ ಅರುಣಸ್ಸ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಸಣ್ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ ರಸ್ಮಿಮತ್ತತ್ತಾ। ಯತ್ತಕಂ ಪದೇಸಂ ಫರತಿ, ತತ್ತಕಂ ತಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಸಣ್ಠಾನಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೧೧.೨೫೫) "ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾ ರತ್ತವಣ್ಣತಾಯ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ಹುತ್ವಾ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಕಿಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಚ ದೇಸೇ ಚ, ಅರುಣೋ ಸಮುಗಚ್ಛತೀತಿ ಏತ್ಥ ಏಸ ಅರುಣೋ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಸ್ಸ ಪುರೇ ಕಾಲೇ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಉದಾನಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩) "**ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇತಿ** ಉಗ್ಗತೇ ಅರುಣೇ, ಅರುಣೋ ನಾಮ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯಂ ಸೂರಿಯೋದಯತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಉಟ್ಠಿತೋಭಾಸೋ"ತಿ। ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಞ್ಚ "ಸೂರಸ್ಸೋದಯತೋ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಿತರಂಸೀ"ತಿ।

ಕಿಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಸಿದ್ಧೋ ಏಸೋ, ಉದಾಹು ಅನುಮಾನತೋತಿ ಏತ್ಥ ಅಯಂ ಅರುಣೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚಕ್ಖಸಿದ್ಧೋ ಏವ , ನ ಅನುಮಾನಸಿದ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಗೋಚರವಣ್ಣಾಯತನಭಾವತೋ। ಅಕ್ಖಸ್ಸ ಪತೀತಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ, ಚಕ್ಖುರೂಪಾನಂ ಅಭಿಮುಖಭಾವೇನ ಆಪಾಥಗತತ್ತಾ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಚಕ್ಖುಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಚ ರೂಪೇ ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೪, ೪೦೦; ೩.೪೨೧, ೪೨೫, ೪೨೬; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೪೩, ೪೪, ೪೫, ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೬೦; ಕಥಾ॰ ೪೬೫, ೪೬೭), ತಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಅರುಣವಣ್ಣೋ ಚಕ್ಖುನಾ ದಿಸ್ವಾ ಜಾನಿತಬ್ಬತೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಸಿದ್ಧೋಯೇವ ಹೋತಿ, ನ ಏವಂ ಸತಿ ಏವಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅನುಮಾನೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿನ್ತನೇನ ಸಿದ್ಧೋತಿ। ಇಮಂ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ರತ್ತೋಭಾಸೋಯೇವ ಅರುಣೋತಿ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅರುಣಕಥಾ ವುತ್ತಾತಿ? ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅರುಣಕಥಾಯ ಮಹಾವಿಸಯಭಾವತೋ। ಕಥಂ? ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಚ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ತಥತೋ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನುಗ್ಗತೇಯೇವ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತಸಞ್ಞಾಯ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಖಾದನ್ತಿ, ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀನಿ ವಾ ಧಾರೇನ್ತಿ, ತತೋ ತೇಸಂ ಸೀಲಂ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಸಾಮಣೇರಾ ತಥೇವ ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೀಲವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪನ್ನಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ವಿನಾ ಬಹಿಸೀಮೇ ಚರನ್ತಾ ನಿಸ್ಸಯಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ, ತೇಚೀವರಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಯಂ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸನ್ತಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ತಥಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯಂ, ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕಟ್ಠಾನೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಮಾತುಗಾಮೇಹಿ ಸಹ ಸಯನ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ತಥಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಯೋ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ। ಏವಮಾದಿಅನೇಕಾದೀನವಸಮ್ಭವತೋ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಥತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಸ್ಸ ಜಾನನತ್ಥಂ ವುತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಕೇಚಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಡ್ಢರತ್ತಿಸಮಯೇ ಘಟಿಸುಞ್ಞತ್ತಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಿಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞದಿವಸೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಿತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾದೀನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ತೇ ಪನ ಬುದ್ಧಸಮಯಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ವೇದಸಮಯಮೇವ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ತಂಕರಣಂ ಪಮಾಣಂ ನ ಹೋತಿ। ಬಹವೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರುಣಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನುಮಾನವಸೇನ ಚಿನ್ತಿತುಞ್ಚ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅನುಸ್ಸವವಸೇನೇವ ಪರವಚನಂ ಸದ್ದಹನ್ತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯಂ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ತಿಸಹಸ್ಸದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ ಚ ವದನ್ತಿ। ಇಮಮ್ಹಾ ವಿಹಾರಾ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ವಿಹಾರಂ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಚೇತಿಯಂ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಗಾಮಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿಆದೀನಿ ಚ ವದನ್ತೀತಿ ಏವಂ ಅನುಸ್ಸವವಚನಂ ವದನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಅದ್ಧಾನಂ ನಾಮ ಬಲವನ್ತಸ್ಸ ಜವಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ರಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ದುಬ್ಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಸ್ಸ ಚ ದೀಘಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ -

"ದೀಘಾ ಜಾಗರತೋ ರತ್ತಿ, ದೀಘಂ ಸನ್ತಸ್ಸ ಯೋಜನಂ।
ದೀಘೋ ಬಾಲಾನ ಸಂಸಾರೋ, ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನತ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೬೦)।

ತಸ್ಮಾ ಅದ್ಧಾನಂ ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏಕಸದಿಸಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಂ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ನ ಚ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಪಿಟಕತ್ತಯತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಧಕಭೂತಂ ವಚನಂ ಆಹರನ್ತಿ, ಅಸಕ್ಖಿಕಂ ಅಡ್ಡಂ ಕರೋನ್ತಿ ವಿಯ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಮೇವ ವದನ್ತೀತಿ ಪಮಾಣಂ ನ ಹೋತಿ।

ಅಞ್ಞೇ ಪನ -

"ಅತೀತರತ್ತಿಯಾ ಯಾಮೋ।
ಪಚ್ಛಿಮೋಡ್ಢಮಮುಸ್ಸ ವಾ।
ಭಾವಿನಿಯಾದಿಪ್ಪಹಾರೋ।
ತದಡ್ಢಂ ವಾಜ್ಜತೇಹ್ಯ ಹೋತಿ -

ಕಚ್ಚಾಯನಸಾರಪ್ಪಕರಣಾಗತಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಅತೀತರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ ಅಜ್ಜ ಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಸ್ಸ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅರುಣಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಯಂ ವಾದೋ ಸಕಾರಣಸಞ್ಞಾಪಕತ್ತಾ ಪುರಿಮೇಹಿ ಬಲವಾ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಅಯುತ್ತೋಯೇವ। ಕಸ್ಮಾ? ಅಯಞ್ಹಿ ಗಾಥಾ ಬಾಹಿರಸದ್ದಸತ್ಥೇ ಜಗ್ಗದಾಸಪ್ಪಕರಣೇ ವುತ್ತನಯೇನ

ಅಜ್ಜ ಭವಾ ಅಜ್ಜತನೀತಿ ವುತ್ತಅಜ್ಜವೋಹಾರಸ್ಸ ಪವತ್ತನಕಾಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಾ, ನ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ವುತ್ತಸ್ಸ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಸ್ಸ ಕಾಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಸಾಧ್ಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸಾಧಕೇನ ಸಾಧಿತತ್ತಾ ಅಯುತ್ತೋಯೇವ।

ಅಪರೇ ಪನ "ಪಹಾರೋ ಯಾಮಸಞ್ಞಿತೋ"ತಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಹಾರಯಾಮಸದ್ದಾನಂ ಏಕತ್ಥತ್ತಾ ತತ್ಥೇವ "ತಿಯಾಮಾ ಸಂವರೀ ಭವೇ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ರತ್ತಿಯಾ ಚ ತಿಯಾಮಭಾವತೋ ಪಾಳಿಯಞ್ಚ (ಉದಾ॰ ೪೫; ಚೂಳವ॰ ೩೮೩) "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ , ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಉದ್ಧಸ್ತೋ ಅರುಣೋ"ತಿ ಆಗತತ್ತಾ ಇದಾನಿ ರತ್ತಿಯಾ ಚತೂಸು ಪಹಾರೇಸು ತತಿಯಪ್ಪಹಾರಸ್ಸ ಅವಸಾನೇ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅವಸೇಸಏಕಪ್ಪಹಾರಮತ್ತೋ ಕಾಲೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ಭಜತೀತಿ ವದೇಯ್ಯುಂ, ಅಯಂ ವಾದೋ ತತಿಯವಾದತೋಪಿ ಬಲವತರೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಞಾಪಕಞಾಪ್ಯಾನಂ ಅನುರೂಪಭಾವತೋ। ತಥಾ ಹಿ "ಪಹಾರೋ ಯಾಮಸಞ್ಞಿತೋ"ತಿ ಅಯಂ ಞಾಪಕೋ ಪಹಾರಯಾಮಾನಂ ಏಕತ್ಥಭಾವಸ್ಸ ಅನುರೂಪೋ, "ತಿಯಾಮಾ ಸಂವರೀಭವೇ"ತಿ ಅಯಂ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಯಾಮಭಾವಸ್ಸ, "ಪಾಳಿಯಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿ ತತಿಯಪ್ಪಹಾರಸ್ಸ ಅವಸಾನೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಸ್ಸ, ತಥಾಪಿ ಅಯುತ್ತೋಯೇವ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? "ಅವಸೇಸಏಕಪ್ಪಹಾರಮತ್ತೋ ಕಾಲೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ಭಜತೀ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಹಿ ದಸಘಟಿಕಾಪಮಾಣಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ಏಕಪ್ಪಹಾರತ್ತಾ ಸಬ್ಬಾ ರತ್ತಿ ತಿಯಾಮಾವ ಹೋತಿ, ನ ಚತುಯಾಮಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ಪಚ್ಚನ್ತವಿಸಯೇಸು ಸತ್ತಟ್ಠಘಟಿಕಾಮತ್ತಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ಏಕಪ್ಪಹಾರಕತತ್ತಾ ಚತುಪ್ಪಹಾರಾ ಭವತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸವೋಹಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಞ್ಚ "ತಿಯಾಮಾ ಸಂವರೀ ಭವೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಪಾಳಿಯಞ್ಚ (ಉದಾ॰ ೪೫; ಚೂಳವ॰ ೩೮೩) "ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಉದ್ಧಸ್ತೋ ಅರುಣೋ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ರತ್ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇಯೇವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೦೧) "ತಥಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದೀನಮ್ಪಿ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾನಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ವುತ್ತೋ, ಉಗ್ಗತೇ ಅರುಣೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೨-೫೪) "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಸಹ ನಿವುತ್ಥಭಾವಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪುರಾರುಣಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಾದೀಸು ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ರತ್ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇ ಆಗಮನವಸೇನ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ನ ಅತೀತಾರುಣವಸೇನಾತಿ। ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೧೧.೨೫೫) "ರತ್ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಸು ರತ್ತಿಯಾಯೇವ ತಿಪ್ಪಹಾರಭಾವೋ ಹೋತಿ , ಅಥ ಖೋ ದಿವಸಸ್ಸಪಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಸಾಲಿನಿಯಂ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ) "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿಧಮ್ಮದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನಞ್ಚ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸತ್ತಪ್ಪಕರಣಉಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಹೋತೀ"ತಿ, ಮೂಲಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ಧ॰ ಸ॰ ಮೂಲಟೀ॰ ನಿದಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ) **"ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಹಾರೋತಿ** ದಿವಸಸ್ಸ ತತಿಯಭಾಗೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕೋ ರತ್ತಿದಿವೋ ಛಪ್ಪಹಾರೋ ಹೋತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸವೋಹಾರೇನ ತಿಯಾಮಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ತಿಪ್ಪಹಾರಸ್ಸ ಅವಸಾನೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಟ್ಠಿತಂ ಅರುಣಂ ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸವೋಹಾರೇನ ತಿಪ್ಪಹಾರಸ್ಸ ಅವಸಾನೇತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರಾವಸೇಸಕಾಲೇ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗತೋತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಯಮ್ಪಿ ವಾದೋ ಅಯುತ್ತೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಬಹವೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತಾ "ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾನಿಸ್ಸಯೇ ವುತ್ತಂ -

'ಸೇತರುಣಞ್ಚ ಪಠಮಂ, ದುತಿಯಂ ನನ್ದಿಯಾವಟ್ಟಂ।
ತತಿಯಂ ತಮ್ಬವಣ್ಣಞ್ಚ, ಚತುತ್ಥಂ ಗದ್ರಭಂ ಮುಖ'ನ್ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕರತ್ತಿಯಂ ಅರುಣೋ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಟ್ಠಹತಿ, ತತ್ಥ ಪಠಮಂ ಸೇತವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ದುತಿಯಂ ನನ್ದಿಯಾವಟ್ಟಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತತಿಯಂ ತಮ್ಬವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ಚತುತ್ಥಂ ಗದ್ರಭಮುಖವಣ್ಣಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ

ರತ್ತೋಭಾಸತೋ ಪುರೇತರಂ ಅತೀತರತ್ತಿಕಾಲೇಯೇವ ವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇಸಂ ತಂ ಕರಣಂ ಅನಿಸಮ್ಮಕಾರಿತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಗಾಥಾ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ, ನ ಟೀಕಾಸು, ಕೇವಲಂ ನಿಸ್ಸಯೇ ಏವ, ನಿಸ್ಸಯೇಸು ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾನಿಸ್ಸಯೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಅಞ್ಞನಿಸ್ಸಯೇಸು, ತತ್ಥಾಪಿ ನೇವ ಪುಬ್ಬಾಪರಸಮ್ಬನ್ಧೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಹೇತುಫಲಾದಿಭಾವೋ, ನ ಚ ಲಿಙ್ಗನಿಯಮೋತಿ ನ ನಿಸ್ಸಯಕಾರಾಚರಿಯೇನ ಠಪಿತಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಥ ಖೋ ಪಚ್ಛಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಲೇಖಕೇಹಿ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಇಚ್ಛಾನುರೂಪಂ ಲಿಖಿತಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಕುತೋ ಆಭತಾ ಪಾಳಿತೋ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ವಾ ಟೀಕಾತೋ ವಾ ವಿನಯತೋ ವಾ ಸುತ್ತನ್ತತೋ ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮತೋ ವಾತಿ ಪಭವಂ ಅಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಮೇವ ಸಾರತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ವುತ್ತವಚನಂ ಅನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಕತತ್ತಾ ಅನಿಸಮ್ಮಕಾರಿತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಪಾಳಿ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಸೀತಾಸು ಹೇಮನ್ತಿಕಾಸು ರತ್ತೀಸು ಅನ್ತರಟ್ಠಕಾಸು ಹಿಮಪಾತಸಮಯೇ ರತ್ತಿಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಏಕಚೀವರೋ ನಿಸೀದಿ, ನ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತಂ ಅಹೋಸಿ। ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಯಾಮೇ ಸೀತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯಂ ಭಗವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿ, ನ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತಂ ಅಹೋಸಿ। ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ ಸೀತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಹೋಸಿ, ತತಿಯಂ ಭಗವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿ, ನ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತಂ ಅಹೋಸಿ। ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇ ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಸೀತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಹೋಸಿ, ಚತುತ್ಥಂ ಭಗವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿ, ನ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। ಅಯಂ ಮಹಾವಗ್ಗೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೬) ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕಾಗತಾ ವಿನಯಪಾಳಿ। ಪಾಳಿಯಂ **ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾತಿ** ತುಟ್ಠಿಮುಖಿಯಾ, ಪಸನ್ನದಿಸಾಮುಖಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಂ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಯ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀಪಾಠೋ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೪೬)।

"ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಯಾಮೇ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಠಮೋ ಯಾಮೋ, ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇ ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಉದ್ಧಸ್ತಂ ಅರುಣಂ, ನನ್ದಿಮುಖೀ ರತ್ತಿ, ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ಉದ್ದಿಸತು ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿ। ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೮೩)। ಅಯಂ ಚೂಳವಗ್ಗೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕಾಗತಾ ಅಪರಾಪಿ ವಿನಯಪಾಳಿ।

ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾತಿ ಅರುಣುಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ಪೀತಿಮುಖಾ ವಿಯ ರತ್ತಿ ಖಾಯತಿ। ತೇನಾಹ "ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮೩) ಅಯಂ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೋ। **ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾತಿ** ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ। **ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇತಿ** ಉಗ್ಗತೇ ಅರುಣಸೀಸೇ। **ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾತಿ** ತುಟ್ಠಿಮುಖಿಯಾ। ಅಯಂ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತಸಾರತ್ಥದೀಪನೀಪಾಠೋ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೮೩)। ಪಾಳಿಯಂ **ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾತಿ** ಓದಾತದಿಸಾಮುಖಿತಾಯ ತುಟ್ಠಮುಖಿಯಾ। ಅಯಂ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಯ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೮೩) ವಿಮತಿವಿನೋದನೀಪಾಠೋ।

“ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯರತ್ತಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇ ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಉದ್ಧಸ್ತೋ ಅರುಣೋ, ನನ್ದಿಮುಖೀ ರತ್ತಿ, ಚಿರನಿಸಿನ್ನಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಪಟಿಸಮ್ಮೋದತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಗನ್ತುಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ। ಅಯಂ ಉದಾನಾಗತಾ ಸುತ್ತನ್ತಪಾಳಿ (ಉದಾ॰ ೪೫)। **ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇತಿ** ಉಗ್ಗತೇ ಅರುಣೇ। ಅರುಣೋ ನಾಮ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯಂ ಸೂರಿಯೋದಯತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಉಟ್ಠಿತೋಭಾಸೋ। **ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾತಿ** ಅರುಣಸ್ಸ ಉಗ್ಗತತ್ತಾ ಏವ ಅರುಣೋಭಾಯ ಸೂರಿಯಾಲೋಕೂಪಜೀವಿನೋ ಸತ್ತೇ ನನ್ದಾಪನಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಜಾತಾಯ, ವಿಭಾಯಮಾನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಂ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತಾ ಉದಾನಟ್ಠಕಥಾ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩)।

ಇತಿ ಏತ್ತಕಾಸು ವಿನಯಸುತ್ತನ್ತಾಗತಾಸು ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿಠಾನೇ ಅರುಣೋ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಗ್ಗತೋತಿ ನತ್ಥಿ, ಏಕವಾರಮೇವ ವುತ್ತೋ। ಚತುಬ್ಬಿಧವಣ್ಣಸಮನ್ನಾಗತೋತಿಪಿ ನತ್ಥಿ, ಏಕವಣ್ಣೋ ಏವ ವುತ್ತೋ। ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೨೧.೨೫೫) ರತ್ತವಣ್ಣೋ ಏವ ವುತ್ತೋ, ನ ಸೇತವಣ್ಣಾದಿಕೋ। **ನನ್ದಿಮುಖೀತಿ** ಚ ಸತ್ತೇ ನನ್ದಾಪನದಿಸಾಮುಖೀ ರತ್ತಿ ಏವ ವುತ್ತಾ, ನ ಅರುಣಸ್ಸ ನನ್ದಿಯಾವಟ್ಟಪುಪ್ಫಸದಿಸವಣ್ಣತಾ। ತೇನಾಹ “ಸತ್ತೇ ನನ್ದಾಪನಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ”ತಿ। ಏವಂ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಪಕರಣವಚನೇನ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾದೀಹಿ ಅಸಂಸನ್ದನತೋ ದುಬ್ಬಲಸಾಧಕತ್ತಾ ಚ ಅಯಮ್ಪಿ ವಾದೋ ಅಯುತ್ತೋಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಣಂ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇನ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖುನಾ ಯದಿ ಕೇನಚಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಿವಟೋಕಾಸೇ ಹೋತಿ, ಮಚ್ಛಕ್ಖಿಸಮಾನಅಬ್ಭತ್ತರತ್ತೋಭಾಸಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

ಯದಿ ಪನ ಪಬ್ಬತಾದಿನಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ಯತ್ತಕೇನ ಕಾಲೇನ ವಿವಟಟ್ಠಾನೇ ರತ್ತೋಭಾಸೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ದಿಸ್ಸನಕಾಲತೋ ಏಕಘಟಿಕಾಮತ್ತೇನ ವಾ ದ್ವಿಘಟಿಕಾಮತ್ತೇನ ವಾ ತತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಸಂಸಯಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೇನ ತತೋಪಿ ಕಞ್ಚಿಕಾಲಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಂಸಯಕಾಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚಿ। ಅಯಂ ಪನ ವಾದೋ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕರಣವಚನೇಹಿ ಸುಟ್ಠು ಸಂಸನ್ದತಿ ಯಥಾ ಗಙ್ಗೋದಕೇನ ಯಮುನೋದಕಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಂ ಆಲೋಳೇನ್ತೇನ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಅರುಣಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಸಂಸಯೋ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ, ಸಂಸಯಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಸಾರದೇನ ಹುತ್ವಾ ತಂ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ವಿಸುದ್ಧತ್ಥಾಯ ಸೀಲಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಿಯಸೀಲಿನಂ।
ಕತಾರುಣಕಥಾ ಏಸಾ, ನ ಸಾರಮ್ಭಾದಿಕಾರಣಾ॥

ತಸ್ಮಾ ಸುಟ್ಠೂಪಧಾರೇತ್ವಾ, ಯುತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತು ಸಾಧವೋ।
ಅಯುತ್ತಞ್ಚೇ ಛಡ್ಡಯನ್ತು, ಮಾ ಹೋನ್ತು ದುಮ್ಮನಾದಯೋತಿ॥

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ದಿವಾಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಪಠಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೨. ಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೬. ಏವಂ ದಿವಾಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **‘‘ಪರಿಕ್ಖಾರೋತಿ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋ’’**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ದಿವಾಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯ ಆದಿಮ್ಹಿ ವುತ್ತಂ ‘‘ತತ್ಥಾ’’ತಿ ಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತೇಸು ಮಾತಿಕಾಪದೇಸು ಸಮಭಿನಿವಿಟ್ಠಸ್ಸ ‘‘ಪರಿಕ್ಖಾರೋ’’ತಿ ಪದಸ್ಸ ‘‘ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋ’’ತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಏಸ ನಯೋ ಇತೋ ಪರೇಪಿ। ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಗಿಹಿಪರಿಕ್ಖಾರೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಕರಿಯತೇತಿ **ಪರಿಕ್ಖಾರೋ,** ಛತ್ತಾದಿಕೋ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇ। ಕಪ್ಪತೀತಿ ಕಪ್ಪಿಯೋ, ನ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಅಕಪ್ಪಿಯೋ, ಕಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೋ, ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೇಪಿ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗಮಿಚ್ಛನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ। ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಸೋ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಚೇತಿ ತಥಾ, ತಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯೋ।**

ಕೇಚಿ ತಾಲಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಹಿ ಛತ್ತಂ ತಥಾಕರಿಯಮಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವಾಹ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೮೫) ‘‘ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ವಣ್ಣಮಟ್ಠವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದೀಪೇನ್ತೇನ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ’’ನ್ತಿ। **ನ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಥಿರಕರಣತ್ಥಂ ಏಕವಣ್ಣಸುತ್ತೇನ ವಿನನ್ಧಿಯಮಾನಂ ಯದಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ನ ದೋಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆರಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ನಿಖಾದನಮುಖೇನ। ಯದಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಾದಿಸಂ ಛತ್ತದಣ್ಡಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **‘‘ಘಟಕಂ ವಾ’’**ತಿಆದಿ। **ಸುತ್ತಕೇನ ವಾ ದಣ್ಡೋ ವೇಠೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಯಥಾ ಲೇಖಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ವೇಠೇತಬ್ಬೋ। **ದಣ್ಡಬುನ್ದೇ**ತಿ ದಣ್ಡಮೂಲೇ, ಛತ್ತದಣ್ಡಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛತ್ತಮಣ್ಡಲಿಕ**ನ್ತಿ ಛತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಖುದ್ದಕಮಣ್ಡಲಂ, ಛತ್ತಪಞ್ಜರೇ ಮಣ್ಡಲಾಕಾರೇನ ಬದ್ಧದಣ್ಡವಲಯಂ ವಾ। **ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ**ತಿ ನಿನ್ನಂ, ಉನ್ನತಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। **ಸಾ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಾ ಲೇಖಾ ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಬನ್ಧನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಬನ್ಧಿತುಂ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತಮಹಾಥೇರೇನ –

‘‘ಛತ್ತಂ ಪಣ್ಣಮಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ, ಬಹಿ ಅನ್ತೋ ಚ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ, ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ॥

‘‘ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಡ್ಢಚನ್ದಂ ವಾ, ಪಣ್ಣೇ ಮಕರದನ್ತಕಂ।
ಘಟಕಂ ವಾಳರೂಪಂ ವಾ, ಲೇಖಾ ದಣ್ಡೇ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

‘‘ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ಏಕವಣ್ಣೇನ, ಛತ್ತಂ ಸುತ್ತೇನ ವಟ್ಟತಿ।
ಥಿರತ್ಥಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ, ಪಞ್ಜರಂ ವಾ ವಿನನ್ಧಿತುಂ॥

‘‘ಘಟಕಂ ವಾಳರೂಪಂ ವಾ, ಲೇಖಾ ವಾ ಪನ ಕೇವಲಾ।
ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾಪಿ ಘಂಸಿತ್ವಾ, ಧಾರೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ॥

‘‘ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಸಣ್ಠಾನಂ , ದಣ್ಡಬುನ್ದಮ್ಹಿ ವಟ್ಟತಿ।
ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕತಾ ಲೇಖಾ, ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ ವಟ್ಟತೀ’’ತಿ॥

ತಸ್ಸ ವಣ್ಣನಾಯಮ್ಪಿ **ಛತ್ತಂ ಪಣ್ಣಮಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಪಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಛತ್ತಂ। **ಬಹೀ**ತಿ ಉಪರಿ। **ಅನ್ತೋ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ। **ಸಿಬ್ಬಿತು**ನ್ತಿ ರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ। **ಪಣ್ಣೇ**ತಿ ಛದನಪಣ್ಣೇ। **ಅಡ್ಢಚನ್ದ**ನ್ತಿ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರಂ। **ಮಕರದನ್ತಕ**ನ್ತಿ ಮಕರದನ್ತಾಕಾರಂ, ಯಂ ‘‘ಗಿರಿಕೂಟ’’ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ನಾಮೇತ್ವಾ

ಬದ್ಧಪಣ್ಣಕೋಟಿಯಾ ವಾ ಮತ್ಥಕಮಣ್ಡಲಕೋಟಿಯಾ ವಾ ಗಿರಿಕೂಟಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇಮಿನಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ದಣ್ಡೇತಿ** ಛತ್ತದಣ್ಡೇ। **ಘಟಕನ್ತಿ** ಘಟಾಕಾರೋ। **ವಾಳರೂಪಂ ವಾತಿ** ಬ್ಯಗ್ಘಾದಿವಾಳಾನಂ ರೂಪಕಂ ವಾ। **ಲೇಖಾತಿ** ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮವಸೇನ ವಾ ಕತರಾಜಿ। ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಂ ಸುತ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ನೀಲಾದಿಏಕವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ ಥಿರತ್ಥಂ ಛತ್ತಂ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ವಾ ಛತ್ತದಣ್ಡಗ್ಗಾಹಕಸಲಾಕಪಞ್ಜರಂ ಥಿರತ್ಥಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಂ ಏಕವಣ್ಣೇನ ಥಿರತ್ಥನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಅನೇಕವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯ ಸಿಬ್ಬಿತುಞ್ಚ ವಿನನ್ಧಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನಾ"ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಏಕವಣ್ಣೇನ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ವಾ ಸುತ್ತೇನ ಥಿರತ್ಥಂ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇನ "ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಾಠೇನ ಚ "ಕೇಚಿ ತಾಲಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಂ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏಕವಣ್ಣೇ ಪನ ನೀಲೇನ ವಾ ಪೀತಕೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸುತ್ತೇನ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ, ಛತ್ತದಣ್ಡಗ್ಗಾಹಕಂ ಸಲಾಕಪಞ್ಜರಂ ವಾ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಥಿರಕರಣತ್ಥಂ, ನ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೇನ ಚ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಲೇಖಾ ವಾ ಪನ ಕೇವಲಾತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಸಕಲಾ ಲೇಖಾ ವಾ। **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಘಂಸಿತ್ವಾತಿ** ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಕತಂ ಘಂಸಿತ್ವಾ। **ದಣ್ಡಬುನ್ದಮ್ಹೀತಿ** ಛತ್ತದಣ್ಡಸ್ಸ ಪಞ್ಜರೇ ಗಾಹಣತ್ಥಾಯ ಫಾಲಿತಬುನ್ದಮ್ಹಿ, ಮೂಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ ವುತ್ತನಯೋ। ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಗಣ್ಠಿಪದೇ ಪನ "ಛತ್ತಪಿಣ್ಡಿಯಾ ಮೂಲೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಹಿಛತ್ತಕಸಣ್ಠಾನನ್ತಿ** ಫುಲ್ಲಅಹಿಛತ್ತಕಾಕಾರಂ। ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಣ್ಡೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ **ವಲಯಮಿವ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾತಿ** ವಲಯಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। **ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯಾತಿ** ವಾತೇನ ಯಥಾ ನ ಚಲತಿ, ಏವಂ ರಜ್ಜೂಹಿ ದಣ್ಡೇ ಪಞ್ಜರಸ್ಸ ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ। ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕತಾ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾ ವಾತಪ್ಪಹಾರೇನ ಅಚಲನತ್ಥಂ ಛತ್ತಮಣ್ಡಲಿಕಂ ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಣ್ಡೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ವಲಯಮಿವ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಲೇಖಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಸಾ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಸಚೇಪಿ ನ ಬನ್ಧತಿ, ಬನ್ಧನಾರಹಟ್ಠಾನತ್ತಾ ವಲಯಂ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇ ವತ್ತನ್ತೀತಿ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಕ್ಖರಣೇಸು ಆಗತನಯೇನೇವ ಛತ್ತೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

೭. ಚೀವರೇ ಪನ **ನಾನಾಸುತ್ತಕೇಹೀತಿ** (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೮೫; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೮೫) ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ। ಇದಞ್ಚ ತಥಾ ಕರೋನ್ತಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಏಕವಣ್ಣಸುತ್ತಕೇನಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। "ಪಕತಿಸೂಚಿಕಮ್ಮಮೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಟ್ಟಮುಖೇತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಟ್ಟಾನಂ ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಯನ್ತೇತಿ** ಚೀವರಪರಿಯನ್ತೇ। ಅನುವಾತಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ವೇಣೀತಿ** ವರಕಸೀಸಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಸಙ್ಖಲಿಕನ್ತಿ** ದ್ವಿಗುಣಸಙ್ಖಲಿಕಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ, ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ ವಾ। ವೇಣಿಂ ವಾ ಸಙ್ಖಲಿಕಂ ವಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಕರಣಕಿರಿಯಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಗ್ಘಿಯಂ** ನಾಮ ಚೇತಿಯಸಣ್ಠಾನಂ , ಯಂ "ಅಗ್ಘಿಯತ್ಥಮ್ಭೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಗಯಾ** ನಾಮ ಮೂಲೇ ತನುಕಂ ಅಗ್ಗೇ ಮಹನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗದಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಮುಗ್ಗರೋ** ನಾಮ ಮೂಲೇ ಚ ಅಗ್ಗೇ ಚ ಏಕಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಕಕ್ಕಟಕ್ಖೀನಿ ಉಕ್ಕಿರನ್ತೀತಿ** ಗಣ್ಠಿಕಪಟ್ಟಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಅನ್ತೇ ಪಾಳಿಬದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಕಕ್ಕಟಕಾನಂ ಅಕ್ಖಿಸಣ್ಠಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಕೋಣಸುತ್ತಪಿಳಕಾತಿ** ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಕೋಣೇಹಿ ನೀಹಟಸುತ್ತಾನಂ ಕೋಟಿಯೋ"ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ ಪನ ತಾ ಪಿಳಕಾ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯರೂಪಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ? ಕೋಣೇಹಿ ನೀಹಟಸುತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೇಸು ಏಕವಾರಂ ಗಣ್ಠಿಕಕರಣೇನ ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬನೇನ ವಾ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಸಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ಸುತ್ತಕೋಟಿಯೋ ರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ಧಮ್ಮಸಿರಿತ್ಥೇರೇನ ಪನ "ಕೋಣಸುತ್ತಾ ಚ ಪಿಳಕಾ, ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ ಕಪ್ಪರೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನಪಿ "ಸುತ್ತಾ ಚ ಪಿಳಕಾ ತತ್ಥ, ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ ದೀಪಿತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಮತೇನ ಕೋಣಸುತ್ತಾ ಚ ಪಿಳಕಾ ಚ ಕೋಣಸುತ್ತಪಿಳಕಾತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೮೫) **ಕೋಣಸುತ್ತಪಿಳಕಾ**ತಿ ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಕೋಣೇಹಿ ಬಹಿ ನಿಗ್ಗತಸುತ್ತಾನಂ ಪಿಳಕಾಕಾರೇನ ಠಪಿತಕೋಟಿಯೋತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ತೇ ಪಿಳಕೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ತೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಕೋಣಸುತ್ತಾ ಚ ಪಿಳಕಾ ಚಾತಿ ದ್ವೇಯೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಮತೇನ ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಕೋಣತೋ ಕೋಣಂ ನೀಹಟಸುತ್ತಾ ಕೋಣಸುತ್ತಾ ನಾಮ। ಸಮನ್ತತೋ ಪನ ಪರಿಯನ್ತೇನ ಗತಾ ಚತುರಸ್ಸಸುತ್ತಾ ಪಿಳಕಾ ನಾಮ। ತಂ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಕೇಚಿ ಚೀವರತೋ ವಿಸುಂ ಪಞ್ಞಾನತ್ಥಾಯ ವಿಕಾರಯುತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ನಿಸೇಧಾಯ "ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯರೂಪಾ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಅಚಕ್ಖುಗೋಚರಭಾವೇನ ಸಿಬ್ಬನತ್ಥಾಯ ತಥಾಸಿಬ್ಬನಸ್ಸ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ, ಯಥಾ ಪಕತಿಚೀವರತೋ ವಿಕಾರೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ಸಿಬ್ಬಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ರಜನಕಮ್ಮತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೋಪಿ ವಿಸೇಸೋ ಚೀವರೇ ರತ್ತೇ ಏಕವಣ್ಣತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಆಹ **"ಚೀವರೇ ರತ್ತೇ"**ತಿ।

೮. **ಮಣಿನಾ**ತಿ ನೀಲಮಣಿಆದಿಪಾಸಾಣೇನ, ಅಂಸಬದ್ಧಕಕಾಯಬನ್ಧನಾದಿಕಂ ಅಚೀವರತ್ತಾ ಸಙ್ಖಾದೀಹಿ ಘಂಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಚೀವರಸ್ಸ ದೀಘತೋ ತಿರಿಯಞ್ಚ ಸಿಬ್ಬಿತಾನಂ ಚತೂಸು ಕಣ್ಣೇಸು ಕೋಣೇಸು ಚ ನಿಕ್ಖನ್ತಾನಂ ಸುತ್ತಸೀಸಾನಮೇತಂ ನಾಮಂ, ತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾವ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹ **"ರಜಿತಕಾಲೇ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಏಕಂ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಪನ ನಾಮೇನ ಸದಿಸಮ್ಪಿ ಇತೋ ಅಞ್ಞಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಯಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಲಗ್ಗನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಚೀವರರಜ್ಜುಯಂ ಚೀವರಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೮೫) ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೮೫) ಪನ **"ಪಾಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ರಜನಕಾಲೇ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಸೇಸಕಾಲೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಠಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣಸ್ಸ ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ಇದಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) "ಮಜ್ಝೇನ ಲಗ್ಗೇನ್ತಿ, ಉಭತೋ ಗಲತಿ, ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಣೇ ಬನ್ಧಿತುನ್ತಿ। ಕಣ್ಣೋ ಜೀರತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅನುಞ್ಞಾತಚೀವರರಜ್ಜುಯಂ ರಜಿತ್ವಾ ಪಸಾರಿತಚೀವರಸ್ಸ ಓಲಮ್ಬಕಸುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಗಣ್ಠಿಕೇತಿ ಚೀವರಪಾರುಪನಕಾಲೇ ಪಾಸಕೇ ಲಗ್ಗಾಪನತ್ಥಂ ಕತೇ ದನ್ತಾದಿಮಯೇ ಗಣ್ಠಿಕೇ। **ಪಿಳಕಾ**ತಿ ಬಿನ್ದುಂ ಬಿನ್ದುಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಪಿಳಕಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣೇ -

"ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ, ಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ಚೀವರಂ।
ಸಮಂ ಸತಪದಾದೀನಂ, ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ॥

"ಪತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ವಾ, ತಥಾ ಪತ್ತಮುಖೇಪಿ ಚ।
ವೇಣಿಂ ಸಙ್ಖಲಿಕಂ ವಾಪಿ, ಕರೋತೋ ಹೋತಿ ದುಕ್ಕಟಂ॥

"ಪಟ್ಟಮ್ಪಿ ಗಣ್ಠಿಪಾಸಾನಂ, ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕಂ ವಿಧಿಂ।
ತತ್ಥಗ್ಘಿಯಗದಾರೂಪಂ, ಮುಗ್ಗರಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಿ ಚ॥

"ತತ್ಥ ಕಕ್ಕಟಕಕ್ಖೀನಿ, ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ ನ ವಟ್ಟತಿ।
ಸುತ್ತಾ ಚ ಪಿಳಕಾ ತತ್ಥ, ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ ದೀಪಿತಾ॥

"ಚತುಕೋಣಾವ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟಕಾ।
ಕಣ್ಣಕೋಣೇಸು ಸುತ್ತಾನಿ, ರತ್ತೇ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ ಚೀವರೇ॥

“ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ವಾ, ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ।
ಚೀವರೇ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾತುಂ, ಕಾರಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

“ಯೋ ಚ ಪಕ್ಖಿಪತಿ ಭಿಕ್ಖು ಚೀವರಂ,
ಕಞ್ಜಿಪಿಟ್ಠಖಲಿಅಲ್ಲಿಕಾದಿಸು।
ವಣ್ಣಮಟ್ಠಮಭಿಪತ್ಥಯಂ ಪರಂ।
ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಪನ ಮುತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಾ॥

“ಸೂಚಿಹತ್ಥಮಲಾದೀನಂ, ಕರಣೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಚ।
ತಥಾ ಕಿಲಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಚ, ಧೋವನತ್ಥಂ ತು ವಟ್ಟತಿ॥

“ರಜನೇ ಪನ ಗನ್ಧಂ ವಾ, ತೇಲಂ ವಾ ಲಾಖಮೇವ ವಾ।
ಕಿಞ್ಚಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ತತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ॥

“ಸಙ್ಖೇನ ಮಣಿನಾ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಚ ಕೇನಚಿ।
ಚೀವರಂ ನ ಚ ಘಟ್ಟೇಯ್ಯ, ಘಂಸಿತಬ್ಬಂ ನ ದೋಣಿಯಾ॥

“ಚೀವರಂ ದೋಣಿಯಂ ಕತ್ವಾ, ನಾತಿಘಟ್ಟೇಯ್ಯ ಮುಟ್ಠಿನಾ।
ರತ್ತಂ ಪಹರಿತುಂ ಕಿಞ್ಚಿ, ಹತ್ಥೇಹೇವ ಚ ವಟ್ಟತಿ॥

“ಗಣ್ಠಿಕೇ ಪನ ಲೇಖಾ ವಾ, ಪಿಳಕಾ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ।
ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುವಿಕಾರೋ ವಾ, ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಭೇದತೋ”ತಿ॥

ವಿನಯಸಾರತ್ಥಸನ್ದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ **ಸಮಂ ಸತಪದಾದೀನ**ನ್ತಿ ಸತಪದಾದೀಹಿ ಸದಿಸಂ। ತುಲ್ಯತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಪಟ್ಟಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ವಾ**ತಿ ಅನುವಾತಸ್ಸ ಉಭಯಪರಿಯನ್ತೇ ವಾ। **ಪಟ್ಟಮುಖೇಪಿ ವಾ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರಪಟ್ಟಾನಂ ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠಾನೇ, ಕಣ್ಣೇಪಿ ವಾ ಏಕಸ್ಸೇವ ವಾ ಪಟ್ಟಸ್ಸ ಊನಪೂರಣತ್ಥಂ ಘಟಿತಟ್ಠಾನೇಪಿ ವಾ । **ವೇಣೀ**ತಿ ಕುದ್ರೂಸಸೀಸಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। ಕೇಚಿ “ವರಕಸೀಸಾಕಾರೇನಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸಙ್ಖಲಿಕ**ನ್ತಿ ಬಿಳಾಲದಾಮಸದಿಸಸಿಬ್ಬನಂ। ಕೇಚಿ “ಸತಪದಿಸದಿಸ”ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಪಟ್ಟಮ್ಪೀತಿ ಪತ್ತಮ್ಪಿ। ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕೋ ವಿಧಿ ಪಕಾರೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕವಿಧಿ,** ತಂ। **ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ವಾ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ। “ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕಂ ವಿಧಿ”ನ್ತಿ ಏತಂ “ಪಟ್ಟ”ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣವಿಸೇಸನಂ, ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ವಾ। “ಕರೋನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ **ಪಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಪಟ್ಟೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ **ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ವಿಧಿ**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಇಧ ವಕ್ಖಮಾನಚತುಕೋಣಸಣ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕಂ ನಾಮ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟ್ಟದ್ವಯೇ। **ಅಗ್ಘಿಯಗದಾರೂಪ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಘಿಯಸಣ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಗದಾಸಣ್ಠಾನಞ್ಚ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಮುಗ್ಗರ**ನ್ತಿ ಲಗುಳಸಣ್ಠಾನಸಿಬ್ಬನಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಚೇತಿಯಾದಿಸಣ್ಠಾನಾನಂ ಗಹಣಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪಟ್ಟದ್ವಯೇ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಕಕ್ಕಟಕಕ್ಖೀನೀ**ತಿ ಕುಳೀರಕಚ್ಛಿಸದಿಸಾನಿ ಸಿಬ್ಬನವಿಕಾರಾನಿ। **ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಕರೋನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಕೇ। **ಸುತ್ತಾ**ತಿ ಕೋಣತೋ ಕೋಣಂ ಸಿಬ್ಬಿತಸುತ್ತಾ ಚೇವ ಚತುರಸ್ಸೇ ಸಿಬ್ಬಿತಸುತ್ತಾ ಚ। **ಪಿಳಕಾ**ತಿ

ತೇಸಮೇವ ಸುತ್ತಾನಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಕೋಟಿಯೋ ಚ। **ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವಾ**ತಿ ರಜನಕಾಲೇ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯರೂಪಾ ಅನೋಳಾರಿಕಾ ದೀಪಿತಾ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ। ಯಥಾಹ "ಕೋಣಸುತ್ತಪಿಳಕಾ ಚ ಚೀವರೇ ರತ್ತೇ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯರೂಪಾ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫)।

ಗಣ್ಠಿಕಪಟ್ಟಿಕಾ ಪಾಸಪಟ್ಟಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಣ್ಣಕೋಣೇಸು ಸುತ್ತಾನೀ**ತಿ ಚೀವರಕಣ್ಣೇ ಸುತ್ತಾ ಚೇವ ಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಕೋಣೇಸು ಸುತ್ತಾನಿ ಚ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಚೀವರೇ ಆಯಾಮತೋ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಅನುವಾತತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತಸುತ್ತಂ ಚೀವರಂ ರಜಿತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಾಪನಕಾಲೇ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಚೀವರವಂಸೇ ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿತುಂ ಅನುವಾತೇ ಬನ್ಧಸುತ್ತಾನಿ ಚ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಾನಿ ನಾಮ। ಯಥಾಹ "ಚೀವರಸ್ಸ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ, ರಜಿತಕಾಲೇ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ, ಯಂ ಪನ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕ'ನ್ತಿ ಏವಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಂ ಅನುವಾತೇ ಪಾಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ ರಜನಕಾಲೇ ಲಗ್ಗನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫)।

ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ವಾತಿ ಚೀವರಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ನಾನಾಸುತ್ತಕೇಹಿ ಸತಪದಿಸದಿಸಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ವಾ। **ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಮಿಗಪಕ್ಖಿಪದಾದಿಕಂ ಸಿಬ್ಬನವಿಕಾರಂ। **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಸಯಂ ಕಾತುಂ। **ಕಾರಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕಾರಾಪೇತುಂ।

ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಂ ಉತ್ತಮಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಮಭಿಪತ್ಥಯನ್ತೋ ಕಞ್ಜಿಕಪಿಟ್ಠಖಲಿಅಲ್ಲಿಕಾದೀಸು ಚೀವರಂ ಪಕ್ಖಿಪತಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಾ ಮೋಕ್ಖೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಞ್ಜಿಕ**ನ್ತಿ ವಾಯನತನ್ತಮಕ್ಖನಂ ಕಞ್ಜಿಕಸದಿಸಾ ಸುಲಾಕಞ್ಜಿಕಂ। **ಪಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲಪಿಟ್ಠಂ। ತಣ್ಡುಲಪಿಟ್ಠೇಹಿ ಪಕ್ಕಾ **ಖಲಿ**। **ಅಲ್ಲಿಕಾ**ತಿ ನಿಯ್ಯಾಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಲಾಖಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ಚೀವರಸ್ಸ ಕರಣೇ ಕರಣಕಾಲೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಾನಂ ಸೂಚಿಹತ್ಥಮಲಾದೀನಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಧೋವನತ್ಥಞ್ಚ ಕಞ್ಜಿಕಪಿಟ್ಠಖಲಿಅಲ್ಲಿಕಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ಯೇನ ಕಸಾವೇನ ಚೀವರಂ ರಜತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ರಜನೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಸುಗನ್ಧಭಾವತ್ಥಾಯ **ಗನ್ಧಂ ವಾ** ಉಜ್ಜಲಭಾವತ್ಥಾಯ **ತೇಲಂ ವಾ** ವಣ್ಣತ್ಥಾಯ **ಲಾಖಂ ವಾ**। **ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ। **ಮಣಿನಾ**ತಿ ಪಾಸಾಣೇನ। **ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಚ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಯೇನ ಉಜ್ಜಲಂ ಹೋತಿ, ಏವರೂಪೇನ ಮುಗ್ಗರಾದಿನಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಕೇನಚಿ ವತ್ಥುನಾ। **ದೋಣಿಯಾ**ತಿ ರಜನಮ್ಬಣೇ **ನ ಘಂಸಿತಬ್ಬಂ** ಹತ್ಥೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ರತ್ತಂ ಚೀವರಂ ಹತ್ಥೇಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಥೋಕಂ ಪಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯತ್ಥ ಪಕ್ಕರಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಸಾ ರಜನದೋಣೀ। ತತ್ಥ ಅಂಸಬದ್ಧಕಕಾಯಬನ್ಧನಾದಿಂ ಘಟ್ಟೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇ ವುತ್ತಂ।

ಗಣ್ಠಿಕೇತಿ ವೇಳುದನ್ತವಿಸಾಣಾದಿಮಯಗಣ್ಠಿಕೇ। **ಲೇಖಾ ವಾ**ತಿ ವಟ್ಟಾದಿಭೇದಾ ಲೇಖಾ ವಾ। **ಪಿಳಕಾ**ತಿ ಸಾಸಪಬೀಜಸದಿಸಾ ಖುದ್ದಕಬುಬ್ಬುಳಾ। **ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಭೇದತೋ**ತಿ ಮಣಿಕಾವಳಿರೂಪಪುಪ್ಫಕಣ್ಣಿಕರೂಪಭೇದತೋ। "ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುವಿಕಾರೋ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಥೇವ ಚೀವರೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೯. ಪತ್ತೇ ವಾ ಥಾಲಕೇ ವಾತಿಆದೀಸು **ಥಾಲಕೇ**ತಿ ತಮ್ಬಾದಿಮಯೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ತಿವಿಧೇಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಥಾಲಕೇ। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮಣಿವಣ್ಣಕರಣಪಯೋಗೋ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತೇಲವಣ್ಣಪಯೋಗೋ ಪನ ವಟ್ಟತಿ। **ತೇಲವಣ್ಣೋ**ತಿ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪವಣ್ಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಮಣಿವಣ್ಣಂ ಪನ ಪತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ**ತಿ ತಿಪುಸೀಸಾದಿಮಯೇ ಪತ್ತಟ್ಠಪನಕಮಣ್ಡಲೇ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಕಾಕಿಣ್ಣಾನಿ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಕತಾನೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೩) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಕರದನ್ತಕಂ ಛಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೩) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಮಕರದನ್ತಕಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

“ಥಾಲಕಸ್ಸ ಚ ಪತ್ತಸ್ಸ, ಬಹಿ ಅನ್ತೋಪಿ ವಾ ಪನ।
ಆರಗ್ಗೇನ ಕತಾ ಲೇಖಾ, ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ ಕಾಚಿಪಿ॥

“ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಭಮಂ ಪತ್ತಂ, ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಚೇ ಪಚನ್ತಿ ಚ।
‘ಮಣಿವಣ್ಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ’, ಇತಿ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

“ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಕೇ ಕಿಞ್ಚಿ।
ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।
ನ ದೋಸೋ ಕೋಚಿ ತತ್ಥಸ್ಸ।
ಕಾತುಂ ಮಕರದನ್ತಕ”ನ್ತಿ॥

ವಿನಯಸಾರತ್ಥಸನ್ದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ **ಆರಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಆರಕಣ್ಟಕಗ್ಗೇನ, ಸೂಚಿಮುಖೇನ ವಾ। **ಕಾಚಿಪಿ ಲೇಖಾ**ತಿ ವಟ್ಟಕಗೋಮುತ್ತಾದಿಸಣ್ಠಾನಾ ಯಾ ಕಾಚಿಪಿ ರಾಜಿ। **ಭಮಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಮೇ ಅಲ್ಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ। **ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಕೇ**ತಿ ಪತ್ತೇ ಥವಿರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ತಿಪುಸೀಸಾದೀಹಿ ಕತೇ ಪತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಧಾರಾದೀನಂ ಉಪರಿ ಕಾತಬ್ಬೇ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಕೇ। **ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ನಾನಾಕಾರರೂಪಕಕಮ್ಮವಿಚಿತ್ತಂ। ಯಥಾಹ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಕಾಕಿಣ್ಣಾನಿ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಕತಾನೀ”ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಮಕರದನ್ತಕ**ನ್ತಿ ಗಿರಿಕೂಟನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಪತ್ತಥಾಲಕಾದೀಸು ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

ಧಮಕರಣ...ಪೇ॰... ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆರಗ್ಗೇನ ದಿನ್ನಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಿಕಾದಿವಣ್ಣೇಹಿ ಕತಲೇಖಾ ಪನ ವಟ್ಟತಿ। **ಛತ್ತಮುಖವಟ್ಟಿಯ**ನ್ತಿ ಧಮಕರಣಸ್ಸ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಣತ್ಥಂ ಕತಸ್ಸ ಛತ್ತಾಕಾರಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ। “ಪರಿಸ್ಸಾವನಬನ್ಧಟ್ಠಾನೇ”ತಿ ಕೇಚಿ। ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇಪಿ -

“ನ ಧಮ್ಮಕರಣಚ್ಛತ್ತೇ, ಲೇಖಾ ಕಾಚಿಪಿ ವಟ್ಟತಿ।
ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ, ಲೇಖಂ ತು ಮುಖವಟ್ಟಿಯ”ನ್ತಿ॥ -

ವುತ್ತಂ। ತಟ್ಟೀಕಾಯಂ ಪನ “ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಯಾ ಲೇಖಾ ಪರಿಸ್ಸಾವನಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಂ ಲೇಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಧಮಕರಣಛತ್ತೇ ವಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಾ ಕಾಚಿ ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಧಮಕರಣೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೧೦. ಕಾಯಬನ್ಧನೇ ಪನ **ಕಕ್ಕಟಕ್ಖೀನೀ**ತಿ ಕಕ್ಕಟಕಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿಸದಿಸಾನಿ। **ಮಕರಮುಖ**ನ್ತಿ ಮಕರಮುಖಸಣ್ಠಾನಂ। **ದೇಡ್ಡುಭಸೀಸ**ನ್ತಿ ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಸದಿಸಸಣ್ಠಾನಾನಿ। **ಅಚ್ಛೀನೀ**ತಿ ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಿಸಣ್ಠಾನಾನಿ। **ಏಕಮೇವ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕರಜ್ಜುಕಂ ದ್ವಿಗುಣತಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏಕಮೇವ ಪನ ಸತವಾರಮ್ಪಿ ಸರೀರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। “ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕೇನ ನಿರನ್ತರಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ ಬಹುರಜ್ಜುಕನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಂ ಮುರಜಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಮುರಜಞ್ಹಿ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ಮುರಜವಟ್ಟಿಸಣ್ಠಾನಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ। ಇದಂ ಪನ ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣಸಙ್ಖಾತಂ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಞ್ಚ ದಸಾಸು ವಟ್ಟತಿ “ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ದಸಾ ಜೀರನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೮) ವುತ್ತತ್ತಾ।

ವಿಧೇತಿ ದಸಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಥಿರಭಾವಾಯ ದನ್ತವಿಸಾಣಸುತ್ತಾದೀಹಿ ಕತೇ ವಿಧೇ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೮೫) ಪನ "ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ಪಾಸನ್ತೇ ದಸಾಮೂಲೇ ತಸ್ಸ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ದನ್ತವಿಸಾಣಾದಿಮಯೇ ವಿಧೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಟ್ಠಮಙ್ಗಲಾನಿ** ನಾಮ ಸಙ್ಖೋ, ಚಕ್ಕಂ, ಪುಣ್ಣಕುಮ್ಭೋ, ಗಯಾ, ಸಿರೀವಚ್ಛೋ, ಅಙ್ಕುಸೋ, ಧಜಂ, ಸೋವತ್ಥಿಕನ್ತಿ। ಮಚ್ಛಯುಗಳಛತ್ತನನ್ದಿಯಾವಟ್ಟಾದಿವಸೇನಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಪರಿಚ್ಛೇದಲೇಖಾಮತ್ತ**ನ್ತಿ ದನ್ತಾದೀಹಿ ಕತಸ್ಸ ವಿಧಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಕೋಟೀಸು ಕಾತಬ್ಬಪರಿಚ್ಛೇದರಾಜಿಮತ್ತಂ। ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣೇಪಿ –

"ಸುತ್ತಂ ವಾ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ, ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಿ ಚ ತಹಿಂ ತಹಿಂ।
ಕಾಯಬನ್ಧನಸೋಭತ್ಥಂ, ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ॥

"ದಸಾಮುಖೇ ದಳ್ಹತ್ಥಾಯ, ದ್ವೀಸು ಅನ್ತೇಸು ವಟ್ಟತಿ।
ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮ-ಚಿತ್ತಿಕಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

"ಅಕ್ಖೀನಿ ತತ್ಥ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ।
ಕೋಟ್ಟಿತೇ ಪನ ಕಾ ಕಥಾ॥
ಕಕ್ಕಟಕ್ಖೀನಿ ವಾ ತತ್ಥ।
ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

"ಘಟಂ ದೇಡ್ಡುಭಸೀಸಂ ವಾ, ಮಕರಸ್ಸ ಮುಖಮ್ಪಿ ವಾ।
ವಿಕಾರರೂಪಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ, ನ ವಟ್ಟತಿ ದಸಾಮುಖೇ॥

"ಉಜುಕಂ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಂ ವಾ, ಮಟ್ಠಂ ವಾ ಪನ ಪಟ್ಟಿಕಂ।
ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಕಾಕಾರಂ, ಕತ್ವಾ ವಟ್ಟತಿ ಕೋಟ್ಟಿತಂ॥

"ಪಟ್ಟಿಕಾ ಸೂಕರನ್ತನ್ತಿ, ದುವಿಧಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ।
ರಜ್ಜುಕಾ ದುಸ್ಸಪಟ್ಟಾದಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಸ್ಸಾನುಲೋಮಿಕಂ॥

"ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣಞ್ಚ, ದೇಡ್ಡುಭಞ್ಚ ಕಲಾಬುಕಂ।
ರಜ್ಜುಯೋ ಚ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇದಸಾ ಸಿಯುಂ॥

"ದಸಾ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಾ, ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಕಾಯಬನ್ಧನೇ।
ಏಕಾ ದ್ವಿತಿಚತಸ್ಸೋ ವಾ, ವಟ್ಟನ್ತಿ ನ ತತೋ ಪರಂ॥

"ಏಕರಜ್ಜುಮಯಂ ವುತ್ತಂ, ಮುನಿನಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ।
ತಞ್ಚ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ, ಏಕಮ್ಪಿ ಚ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

"ರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ, ಬಹೂ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ।
ನಿರನ್ತರಞ್ಹಿ ವೇಠೇತ್ವಾ, ಕತಂ ವಟ್ಟತಿ ಬನ್ಧಿತುಂ॥

"ದನ್ತಕಟ್ಠವಿಸಾಣಟ್ಠಿ-ಲೋಹವೇಳುನಳಬ್ಭವಾ।

ಜತುಸಙ್ಖಮಯಾ ಸುತ್ತ-ಫಲಜಾ ವಿಧಕಾ ಮತಾ॥

“ಕಾಯಬನ್ಧನವಿಧೇಪಿ , ವಿಕಾರೋ ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ।
ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪರಿಚ್ಛೇದ-ಲೇಖಾಮತ್ತಂ ತು ವಟ್ಟತೀ”ತಿ॥ -

ವುತ್ತಂ।

ವಿನಯಸಾರತ್ಥಸನ್ದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ **ತಹಿಂ ತಹಿ**ನ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಕಾಯ ತತ್ಥ ತತ್ಥ। **ತ**ನ್ತಿ ತಥಾಕೋಟ್ಟಿತದಿಗುಣಸುತ್ತಕಾಯಬನ್ಧನಂ। ಅನ್ತೇಸು ದಳ್ಹತ್ಥಾಯ ದಸಾಮುಖೇ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚಿತ್ತಕಮ್ಪೀ**ತಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಚಿತ್ತಯುತ್ತಮ್ಪಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ। **ಅಕ್ಖೀನೀ**ತಿ ಕುಞ್ಜರಕ್ಖೀನಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕಾ ಕಥಾ। **ಉಟ್ಠಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಉಕ್ಕಿರಿತುಂ।

ಘಟನ್ತಿ ಘಟಸಣ್ಠಾನಂ। **ದೇಡ್ಡುಭಸೀಸಂ ವಾ**ತಿ ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಂ ಮುಖಸಣ್ಠಾನಂ ವಾ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರರೂಪಂ ದಸಾಮುಖೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಭಯಪಸ್ಸೇಸು ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಯುತ್ತಂ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಂ ವಿಯ ಯಸ್ಸಾ ಪಟ್ಟಿಕಾಯ ವಾಯನಂ ಹೋತಿ, ಇದಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ **ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಂ** ನಾಮ। ಯಸ್ಸ ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಸಣ್ಠಾನಮಿವ ವಾಯನಂ ಹೋತಿ, ತಂ **ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಕಾಕಾರಂ** ನಾಮ।

ಪಕತಿವಿಕಾರಾ ಪಟ್ಟಿಕಾ **ಸೂಕರನ್ತಂ** ನಾಮ ಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸಸಣ್ಠಾನಂ। **ತಸ್ಸ** ದುವಿಧಸ್ಸ ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ। ತತ್ಥ ರಜ್ಜುಕಾ ಸೂಕರನ್ತಾನುಲೋಮಿಕಾ, ದುಸ್ಸಪಟ್ಟಂ ಪಟ್ಟಿಕಾನುಲೋಮಿಕಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಗಹಿತಂ, ತಞ್ಚ ಸೂಕರನ್ತಾನುಲೋಮಿಕಂ। ಯಥಾಹ “ಏಕರಜ್ಜುಕಂ ಪನ ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಞ್ಚ ಸೂಕರನ್ತಂ ಅನುಲೋಮೇತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೮)। ತತ್ಥ ರಜ್ಜುಕಾ ನಾಮ ಏಕಾವಟ್ಟಾ, ಬಹುರಜ್ಜುಕಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ವಕ್ಖತಿ। ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ ನಾಮ ಚತುರಸ್ಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಜ್ಜಿತನ್ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇ ವುತ್ತಂ।

ಮುರಜಂ ನಾಮ ಮುರಜವಟ್ಟಿಸಣ್ಠಾನಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ। **ವೇಠೇತ್ವಾ**ತಿ ನಾನಾಸುತ್ತೇಹಿ ವೇಠೇತ್ವಾ। ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಪನ “ಬಹುಕಾ ರಜ್ಜುಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ವೇಠಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮದ್ದವೀಣಂ** ನಾಮ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ। **ದೇಡ್ಡುಭಕಂ** ನಾಮ ಉದಕಸಪ್ಪಸದಿಸಂ। **ಕಲಾಬುಕಂ** ನಾಮ ಬಹುರಜ್ಜುಕಂ। **ರಜ್ಜುಯೋ**ತಿ ಉಭಯಕೋಟಿಯಂ ಏಕತೋ ಅಬನ್ಧಾ ಬಹುರಜ್ಜುಯೋ, ತಥಾಬನ್ಧಾ ಕಲಾಬುಕಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ**ತಿ ಮುರಜಾದೀನಿ ಇಮಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ**ತಿ ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣನಾಮಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ। “ದಸಾಸು ಸಿಯು”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವಣ್ಣಲೋಪೇನ “ದಸಾ ಸಿಯು”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ “ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣನ್ತಿ ಇದಂ ದಸಾಸುಯೇವ ಅನುಞ್ಞಾತ”ನ್ತಿ।

ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಾತಿ ಪಾಮಙ್ಗದಾಮಂ ವಿಯ ಚತುರಸ್ಸಸಣ್ಠಾನಾ। **ಏಕರಜ್ಜುಮಯ**ನ್ತಿ ನಾನಾವಟ್ಟೇ ಏಕತೋ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಂ ರಜ್ಜುಮಯಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ “ರಜ್ಜುಕಾ ದುಸ್ಸಪಟ್ಟಾದೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕವಟ್ಟರಜ್ಜುಕಾ ಗಹಿತಾ। ಇಧ ಪನ ನಾನಾವಟ್ಟೇ ಏಕತೋ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಾ ಏಕಾವ ರಜ್ಜು ಗಹಿತಾ। **ತಞ್ಚಾ**ತಿ ತಂ ವಾ ನಯಮ್ಪಿ ಏಕರಜ್ಜುಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇನ ಗನ್ಥಿತಂ। **ಏಕಮ್ಪಿ ಚ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಕೇವಲಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಬಹೂ ರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಟ್ಟತಿ ಬನ್ಧಿತು**ನ್ತಿ ಮುರಜಂ ಕಲಾಬುಕಞ್ಚ ನ ಹೋತಿ, ರಜ್ಜುಕಕಾಯಬನ್ಧನಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅಯಂ ಪನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ “ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕೇನ ನಿರನ್ತರಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ ಬಹುರಜ್ಜುಕನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತೋ ಇಧ ವುತ್ತೋ। ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ

“ಬಹುರಜ್ಜುಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕಾಯ ವೇಠಿತಂ ಮುರಜಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಇಮಿನಾ ವಿರುಜ್ಝನತೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ದನ್ತ-ಸದ್ದೇನ ಹತ್ಥಿದನ್ತಾ ವುತ್ತಾ। **ಜತೂತಿ** ಲಾಖಾ। **ಸಙ್ಖಮಯನ್ತಿ** ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯಂ। **ವಿಧಕಾ ಮತಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವೇಧಿಕಾತಿಪಿ** ಪಾಠೋ, ವಿಧಪರಿಯಾಯೋ। **ಕಾಯಬನ್ಧನವಿಧೇತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ದಸಾಯ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕಟ್ಠದನ್ತಾದೀಹಿ ಕತೇ ವಿಧೇ। **ವಿಕಾರೋ** ಅಟ್ಠಮಙ್ಗಲಾದಿಕೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ತು**-ಸದ್ದೇನ ಘಟಾಕಾರೋಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಪಕಾಸಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ತೇನ ನಯೇನ ಕಾಯಬನ್ಧನವಿಚಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ।

೧೧. **ಅಞ್ಜನಿಯಂ** “ಉಜುಕಮೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚತುರಸ್ಸಾದಿಸಣ್ಠಾನಾಪಿ ವಙ್ಕಗತಿಕಾ **ನ ವಟ್ಟತಿ**। **ಸಿಪಾಟಿಕಾಯಾತಿ** ವಾಸಿಆದಿಭಣ್ಡಪಕ್ಖಿಪನೇ। ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣೇ ಪನ -

“ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮ-ನಾನಾರೂಪವಿಚಿತ್ತಿತಾ।
ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಅಞ್ಜನೀ ಜನರಞ್ಜನೀ॥

“ತಾದಿಸಂ ಪನ ಘಂಸಿತ್ವಾ, ವೇಠೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಕೇನ ವಾ।
ವಳಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ನ ದೋಸೋ ಕೋಚಿ ವಿಜ್ಜತಿ॥

“ವಟ್ಟಾ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಾ ವಾ, ಅಟ್ಠಂಸಾ ವಾಪಿ ಅಞ್ಜನೀ।
ವಟ್ಟತೇವಾತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ, ವಣ್ಣಮಟ್ಠಾ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

“ತಥಾಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾಪಿ, ಅಞ್ಜನಿಥವಿಕಾಯ ಚ।
ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ, ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

“ಏಕವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ, ಸಿಪಾಟಿಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ।
ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪನ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ, ವಳಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ॥ -

ಆಗತಂ।

ತಟ್ಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ **ಮಾಲಾ…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತಿತಾತಿ** ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮೇಹಿ ಚ ಮಿಗಪಕ್ಖಿರೂಪಾದಿನಾನಾರೂಪೇಹಿ ಚ ವಿಚಿತ್ತಿತಾ। **ಜನರಞ್ಜನೀತಿ** ಬಾಲಜನಪಲೋಭಿನೀ। **ಅಟ್ಠಂಸಾ ವಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸೋಳಸಂಸಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ವಣ್ಣಮಟ್ಠಾತಿ** ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿವಣ್ಣಮಟ್ಠಾ। ಅಞ್ಜನೀಸಲಾಕಾಪಿ ತಥಾ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಞ್ಜನೀಥವಿಕಾಯ ಚ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪಾಠೋ ಯುಜ್ಜತಿ, “ಥವಿಕಾಪಿ ವಾ”ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। “ಪೀತಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಏಕವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ ಪಿಲೋತಿಕಾದಿಮಯಂ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಸಿಪಾಟಿಕಂ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ವಳಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ”ತಿ ಆಗತಂ।

೧೨. **ಆರಕಣ್ಟಕಾದೀಸು ಆರಕಣ್ಟಕೇತಿ** ಪೋತ್ಥಕಾದಿಅಭಿಸಙ್ಖರಣತ್ಥಂ ಕತೇ ದೀಘಮುಖಸತ್ಥಕೇ। ಭಮಕಾರಾನಂ ದಾರುಆದಿಲಿಖನಸತ್ಥಕನ್ತಿ ಕೇಚಿ। **ವಟ್ಟಮಣಿಕನ್ತಿ** ವಟ್ಟಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಬುಬ್ಬುಳಕಂ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಪಿಳಕಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಿಪ್ಫಲಿಕೇತಿ** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಛೇದನಕೇ ಖುದ್ದಕಸತ್ಥೇ। **ಮಣಿಕನ್ತಿ** ಏಕವಟ್ಟಮಣಿ। **ಪಿಳಕನ್ತಿ** ಸಾಸಪಮತ್ತಿಕಾಮುತ್ತರಾಜಿಸದಿಸಾ ಬಹುವಟ್ಟಲೇಖಾ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕಾರೇ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಲೇಖನಿಯಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ

ಪನ “ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರತ್ತಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪಿಯಮಯಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸತಿ। ‘ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಲಙ) ವಚನತೋ ಅಞ್ಞೇ ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹಾದಿಮಯಾವ ಕುಞ್ಚಿಕಾ ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಪರಿಹರಣೀಯಪರಿಕ್ಖಾರತ್ತಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಆರಕಣ್ಟಕೋ** ಪೋತ್ಥಕಾದಿಕರಣಸತ್ಥಕಜಾತಿ, **ಆಮಣ್ಡಸಾರಕೋ** ಆಮಲಕಫಲಮಯೋತಿ ವದನ್ತಿ।

ವಲಿತಕನ್ತಿ ನಖಚ್ಛೇದನಕಾಲೇ ದಳ್ಹಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ವಲಿಯುತ್ತಮೇವ ಕರೋನ್ತಿ। **ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವಿಕಾರಂ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯ, ತಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪಿತಂ, ತೇನ ಚ ಕತ್ತರದಣ್ಡಕೋಟಿಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಘಟ್ಟನೇನ ಸದ್ದನಿಚ್ಛರಣತ್ಥಾಯ ಕತವಲಯಾದಿಕಂ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಯತೋ ಉಪಪನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪರಿಸ್ಸಯವಿನೋದನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತೇನ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಯಂ ಕತವಲಯಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಙ್ಘಟ್ಟನೇನ ಸದ್ದನಿಚ್ಛರಣಂ ದೀಘಜಾತಿಕಾದಿಪರಿಸ್ಸಯವಿನೋದನತ್ಥಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇನಾಹ ಆಚರಿಯವರೋ -

“ಮಣಿಕಂ ಪಿಳಕಂ ವಾಪಿ, ಪಿಪ್ಫಲೇ ಆರಕಣ್ಟಕೇ।
ಠಪೇತುಂ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ, ನ ಚ ವಟ್ಟತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ॥

“ದಣ್ಡಕೇಪಿ ಪರಿಚ್ಛೇದ-ಲೇಖಾಮತ್ತಂ ತು ವಟ್ಟತಿ।
ವಲಿತ್ವಾ ಚ ನಖಚ್ಛೇದಂ, ಕರೋನ್ತೀತಿ ಹಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ವಣ್ಣನಾಯಮ್ಪಿ **ಮಣಿಕ**ನ್ತಿ ಥೂಲಬುಬ್ಬುಳಂ। **ಪೀಳಕ**ನ್ತಿ ಸುಖುಮಬುಬ್ಬುಳಂ। **ಪಿಪ್ಫಲೇ**ತಿ ವತ್ಥಚ್ಛೇದನಸತ್ಥೇ। **ಆರಕಣ್ಟಕೇ**ತಿ ಪತ್ತಧಾರವಲಯಾನಂ ವಿಜ್ಝನಕಣ್ಟಕೇ। **ಠಪೇತು**ನ್ತಿ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಸೇಸವಣ್ಣಮಟ್ಠಮ್ಪಿ ಚ। **ದಣ್ಡಕೇ**ತಿ ಪಿಪ್ಫಲಿದಣ್ಡಕೇ। ಯಥಾಹ “ಪಿಪ್ಫಲಿಕೇಪಿ ಮಣಿಕಂ ವಾ ಪಿಳಕಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ದಣ್ಡಕೇ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। **ಪರಿಚ್ಛೇದಲೇಖಾಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಆಣಿಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನತ್ಥಂ ಏಕಾವ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀತಿ। **ವಲಿತ್ವಾ**ತಿ ಉಭಯಕೋಟಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ವಲಿಯೋ ಗಾಹೇತ್ವಾ ನಖಚ್ಛೇದಂ ಯಸ್ಮಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ ಆಗತಾ।

ಉತ್ತರಾರಣಿಯಂ ಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ಉತ್ತರಾರಣಿಯಾ ಪವೇಸನತ್ಥಂ ಆವಾಟಮಣ್ಡಲಂ ಹೋತಿ। ದನ್ತಕಟ್ಠಚ್ಛೇದನವಾಸಿಯಂ ಉಜುಕಮೇವ ಬನ್ಧಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಚ **ಉಜುಕಮೇವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಙ್ಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನೇವ ಅಞ್ಞನಿಯಮ್ಪಿ ತಥಾ ದಸ್ಸಿತಂ। **ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು** ಏಕಪಸ್ಸೇ ವಾತಿ ವಚನಸೇಸೋ, ವಾಸಿದಣ್ಡಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ದಣ್ಡಕೋಟೀನಂ ಅಚಲನತ್ಥಂ ಬನ್ಧಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹೇನ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಅಟ್ಠಂಸಂ ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩. **ಆಮಣ್ಡಸಾರಕೇ**ತಿ ಆಮಲಕಫಲಾನಿ ಪಿಸಿತ್ವಾ ತೇನ ಕಕ್ಕೇನ ಕತತೇಲಭಾಜನೇ। ತತ್ಥ ಕಿರ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ತೇಲಂ ಸೀತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಆಚರಿಯೇನ -

“ಉತ್ತರಾರಣಿಯಂ ವಾಪಿ, ಧನುಕೇ ಪೇಲ್ಲದಣ್ಡಕೇ।
ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ, ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

“ಸಣ್ಡಾಸೇ ದನ್ತಕಟ್ಠಾನಂ, ತಥಾ ಛೇದನವಾಸಿಯಾ।
ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಲೋಹೇನ, ಬನ್ಧಿತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ॥

“ತಥಾ ಕತ್ತರದಣ್ಡೇಪಿ, ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।
ವಟ್ಟಲೇಖಾವ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಏಕಾ ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಹೇಟ್ಠತೋ॥

“ವಿಸಾಣೇ ನಾಳಿಯಂ ವಾಪಿ, ತಥೇವಾಮಣ್ಡಸಾರಕೇ।
ತೇಲಭಾಜನಕೇ ಸಬ್ಬಂ, ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ತು ವಟ್ಟತೀ”ತಿ॥

ಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ಅರಣಿಸಹಿತೇ ಭನ್ತಕಿಚ್ಚಕರೋ ದಣ್ಡೋ **ಉತ್ತರಾರಣೀ** ನಾಮ। **ವಾಪೀತಿ ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಧರಾರಣಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಉದುಕ್ಖಲದಣ್ಡಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಅಞ್ಜನಕಯನ್ತಧನು **ಧನುಕಂ** ನಾಮ। ಮುಸಲಮತ್ಥಕಪೀಳನದಣ್ಡಕೋ **ಪೇಲ್ಲದಣ್ಡಕೋ** ನಾಮ। **ಸಣ್ಡಾಸೇತಿ** ಅಗ್ಗಿಸಣ್ಡಾಸೇ। ದನ್ತಕಟ್ಠಾನಂ ಛೇದನವಾಸಿಯಾ ತಥಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸೂತಿ** ವಾಸಿಯಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು। **ಲೋಹೇನಾತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹೇನ। **ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಉಜುಕಮೇವ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಅಟ್ಠಂಸಂ ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಣ್ಡಾಸೇತಿ** ಅಗ್ಗಿಸಣ್ಡಾಸೇತಿ ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ ವುತ್ತಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸೂಚಿಸಣ್ಡಾಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ । **ಹೇಟ್ಠಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅಯೋಪಟ್ಟವಲಯೇ। “ಉಪರಿ ಅಹಿಛತ್ತಕಮಕುಳಮತ್ತ”ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। **ವಿಸಾಣೇತಿ** ತೇಲಾಸಿಞ್ಚನಕಗವಯಮಹಿಂಸಾದಿಸಿಙ್ಗೇ। **ನಾಳಿಯಂ ವಾಪೀತಿ** ವೇಳುನಾಳಿಕಾದಿನಾಳಿಯಂ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಲಾಬುಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಆಮಣ್ಡಸಾರಕೇತಿ** ಆಮಲಕಚುಣ್ಣಮಯತೇಲಘಟೇ । **ತೇಲಭಾಜನಕೇತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಯೇವ ತೇಲಭಾಜನೇ। **ಸಬ್ಬಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪುಮಿತ್ಥಿರೂಪರಹಿತಂ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಗತಂ।

ಭೂಮತ್ಥರಣೇತಿ ಕಟಸಾರಾದಿಮಯೇ ಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಅತ್ಥರಣೇ। **ಪಾನೀಯಘಟೇತಿ** ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬಭಾಜನೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಬ್ಬಂ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀತಿ** ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಇತ್ಥಿಪುರಿಸರೂಪಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ತೇಲಭಾಜನೇಸುಯೇವ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸರೂಪಾನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತತ್ತಾ ತೇಲಭಾಜನೇನ ಸಹ ಅಗಣೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಮಞ್ಚಾದೀನಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಚಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ವದನ್ತಿ, ಏತೇಸಂ ಪನ ಮಞ್ಚಾದೀನಂ ಹತ್ಥೇನ ಆಮಸಿತಬ್ಬಭಣ್ಡತ್ತಾ ಇತ್ಥಿರೂಪಮೇತ್ಥ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೮೫) ಪನ “ತಾಲವಣ್ಟಬೀಜನಿಆದೀಸು ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತಾನಿ ಕುಞ್ಚಿಕಾ ವಿಯ ಪರಿಹರಣೀಯಾನಿ, ಅಥ ಖೋ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ನ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। ಕೇವಲಞ್ಚ ತಾನಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಿಧೂಪನಞ್ಚ ತಾಲವಣ್ಟಞ್ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಾನಿ। ಗಣ್ಠಿಪದೇ ಪನ “ತೇಲಭಾಜನೇಸು ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರತ್ತಾ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನಪಿ ವುತ್ತಮೇವ -

“ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಉಳುಙ್ಕೇಪಿ, ದೋಣಿಯಂ ರಜನಸ್ಸಪಿ।
ಘಟೇ ಫಲಕಪೀಠೇಪಿ, ವಲಯಾಧಾರಕಾದಿಕೇ॥

“ತಥಾ ಪತ್ತಪಿಧಾನೇ ಚ, ತಾಲವಣ್ಟೇ ಚ ಬೀಜನೇ।
ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಯಂ ವಾಪಿ, ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಯಮೇವ ಚ॥

“ಮಞ್ಚೇ ಭೂಮತ್ಥರೇ ಪೀಠೇ, ಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನೇಸು ಚ।
ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿಕಂ ಚಿತ್ತಂ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಚ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ॥

೧೪. ಏವಂ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸೇನಾಸನೇ ಕಥೇತುಂ “**ಸೇನಾಸನೇ ಪನಾ**”ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸಜೋತಕೋ। ತೇನ ಸಬ್ಬರತನಮಯಮ್ಪಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಅಞ್ಞವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಜೋತೇತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬೇ ಸನ್ತೇಪಿ ತಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ “**ಸೇನಾಸನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀ**”ತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನ -

“ನಾನಾಮಣಿಮಯತ್ಥಮ್ಭ-ಕವಾಟದ್ವಾರಭಿತ್ತಿಕಂ ।

ಸೇನಾಸನಮನುಞ್ಞಾತಂ, ಕಾ ಕಥಾ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕೇ॥

“ಸೋವಣ್ಣಿಯಂ ದ್ವಾರಕವಾಟಬದ್ಧಂ।
ಸುವಣ್ಣನಾನಾಮಣಿಭಿತ್ತಿಭೂಮಿಂ।
ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಏಕಮ್ಪಿ ನಿಸೇಧನೀಯಂ।
ಸೇನಾಸನಂ ವಟ್ಟತಿ ಸಬ್ಬಮೇವಾ”ತಿ॥

ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಮ್ಪಿ ಪಠಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೧) “ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗೋ ಪನ ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಜಾತರೂಪರಜತಮಯಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಆಮಾಸಾ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮವಿನಯವಣ್ಣನಟ್ಠಾನೇ ರತನಮಣ್ಡಪೇ ಕರೋನ್ತಿ ಫಲಿಕತ್ಥಮ್ಭೇ ರತನದಾಮಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬುಪಕರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀ”ತಿ ಆಗತಂ। ತಸ್ಸಾ ವಣ್ಣನಾಯಂ ಪನ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೨೮೧) “**ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಾನಂ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ ಆಮಸನಗೋಪನಾದಿವಸೇನ ಪರಿಭೋಗೋ ಸಬ್ಬಥಾ ಕಪ್ಪಿಯೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನಾಹ ‘ತಸ್ಮಾ’ತಿಆದಿ। ‘ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮವಿನಯವಣ್ಣನಟ್ಠಾನೇ’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಚ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಣ್ಣಿತಂ।

ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯಮ್ಪಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೦) ‘**ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗನ್ತಿ** ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಕವಾಟಾನಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಿ ತಾಲವಣ್ಟಾನಿ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಯಪಾನೀಯಘಟಪಾನೀಯಸರಾವಾನಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕತಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪಾಸಾದಸ್ಸ ದಾಸಿದಾಸಂ ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥುಂ ಗೋಮಹಿಂಸಂ ದೇಮಾತಿ ವದನ್ತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಾಸಾದೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ। ಗೋನಕಾದೀನಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಪನ ಗಿಹಿವಿಕತನೀಹಾರೇನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ, ತತ್ರಾಪಿ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಆಗತಂ। ತಸ್ಸಾ ವಣ್ಣನಾಯಂ ಪನ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೨೦) “**ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಿಚಿತ್ರಾನೀತಿ** ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಪನ ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ರಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ ‘ನ ತ್ವೇವಾಹಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೯) ವುತ್ತತ್ತಾ, ತೇನೇವೇತ್ಥ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ‘ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ’ತಿ ನ ವುತ್ತಂ, ಗೋನಕಾದಿಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡವಿಸಯೇವ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಪಿ ತೇಸಂ ಗಹಣೇ ದೋಸಾಭಾವಾ”ತಿ ವಣ್ಣಿತಂ।

ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖನ್ಧಕೇ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) “ಸಚೇಪಿ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಮಞ್ಚಸತಂ ವಾ ಮಞ್ಚಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾತಿ ದಾತಬ್ಬಾ, ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ನ ದಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ಆಗತಂ। ತಸ್ಸಾ ವಣ್ಣನಾಯಂಯೇವ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ “**ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಂ ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ‘ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಖೇತ್ತಾದಿ ವಿಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಣ್ಣಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸುಟ್ಠು ಮನಸಿಕಾತಬ್ಬಮಿದಂ ಠಾನಂ।

ನನು ಚ ಸೇನಾಸನೇ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ “ಸೇನಾಸನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ “**ಅಞ್ಞತ್ರ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಾ**”ತಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಾ** ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಂ **ಅಞ್ಞತ್ರ** ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮಾದಿಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸೇನಾಸನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀತಿ ವುತ್ತಂ, ನ

ತದಭಾವೋತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ತಂ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಂ ಆಚರಿಯೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಕತಮಂ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಂ ನಾಮಾತಿ ಪುಚ್ಛಾಯಮಾಹ **"ವಿರುದ್ಧ...ಪೇ॰... ವುಚ್ಚತೀ"**ತಿ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞೇಸ**ನ್ತಿ ಸೀಮಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ। **ರಾಜವಲ್ಲಭೇಹೀ**ತಿ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಾನಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಅನ್ತರಾಯಕರಾ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಭಿನ್ನಲದ್ಧಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ ತೇಹಿ ಸಹ ಉಪೋಸಥಾದಿಕರಣಾಯೋಗತೋ। ತೇನ ಚ "ಸೀಮಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತೇಸಂ ಲಜ್ಜಿಪರಿಸಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಸೀಮಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ ಅನುಬಲಂ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಲಜ್ಜಿಪರಿಸಾ। **ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅಲಜ್ಜೀನಂ ಸೇನಾಸನಭೇದನಾದಿಕಂ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತಂ, **ತಂ** ಸಬ್ಬಂ **ಸುಕತಮೇವ** ಅಲಜ್ಜಿನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಪವತ್ತೇತಬ್ಬತೋ।

ಏತ್ಥ ಚ ಸಿಯಾ - "ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸೀಮಾಯಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ಸೀಮಾ ನಾಮ ಬಹುವಿಧಾ, ಕತರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ? ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾನಂ ಅನ್ತರಾಯಮಕತ್ಥಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ಟೀ॰ ೨.೮೫) "ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾನಂ ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ರಾಜಕುಲೂಪಕಾ ವುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಉಪೋಸಥಾದಿವಿನಯಕಮ್ಮಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ಏವ ಸೀಮಾಯ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ । ಯದಿ ಏವಂ ಗಾಮಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯೋಪಿ ತಂಖೇತ್ತಭೂತಾ ಏವ, ತಸ್ಮಾ ತಾಪಿ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ತಾಸಂ ಅಬದ್ಧಸೀಮತ್ತಾ, ನ ತೇ ತಾಸಂ ಸಾಮಿಕಾ, ಬದ್ಧಸೀಮಾಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಿರಿಯಾಯ ಸಿದ್ಧತ್ತಾ ತಾಸಂಯೇವ ತೇ ಸಾಮಿಕಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಯಂ ಪನ ಸೀಮಸ್ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ"**ತಿ। ಯಂ ಪನ ವದನ್ತಿ "ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪಿ ತಂಖೇತ್ತಭೂತಾ"ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಸಾ ತದಕ್ಖೇತ್ತಭಾವಂ ಉಪರಿ ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾದೀಸು (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೫೬ ಆದಯೋ) ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮ। ಅಪಿಚ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸೇನಾಸನಕರಣಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧಿತುಮಯುತ್ತತ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಞ್ಚ ಸಬ್ಬದಾ ಅತಿಟ್ಠನತೋ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

ಭಿನ್ದಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಭಿನ್ದಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ಅನುಪವಜ್ಜೋತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಕುಟೀ ವಿಯ ಸಬ್ಬಥಾ ಅನುಪಯೋಗಾರಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ಪನ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಸುತ್ತೇಹಿ ವಿನದ್ಧಛತ್ತಾದಿಕಂ, ತತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾಗೋವ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ, ನ ತದವಸೇಸೋ, ತಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾತಿ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಉಪವಜ್ಜೋವ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ ವುತ್ತಂ "ಘಟಕಮ್ಪಿ ವಾಳರೂಪಮ್ಪಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ದುತಿಯೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩. ಭೇಸಜ್ಜಾದಿಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೫. ಏವಂ ಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಪರಿತ್ತಪಟಿಸನ್ಥಾರಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಭೇಸಜ್ಜಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಭಿಸಕ್ಕಸ್ಸ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ। ಕಿಂ ತಂ? ತಿಕಿಚ್ಛನಂ । ಕರಿಯತೇ ಕರಣಂ, ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸ ಕರಣಂ **ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ,** ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಕರಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ತಾಯತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ **ಪರಿತ್ತಂ,** ಆರಕ್ಖಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಟಿಸನ್ಥರಣಂ **ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ,** ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಕರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಯೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಮಾತಿಕಾಯಂ "ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಮ್ಪಿ ಚ ಪರಿತ್ತಂ, ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ"ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ) ಮಯಾ ವುತ್ತೋ , ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಭಿನಿವಿಟ್ಠೇ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯೇ। ಸಹಧಮ್ಮೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ,** ತೇಸಂ, ಏಕಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಸಾಸನೇ ಸಹಸಿಕ್ಖಮಾನಧಮ್ಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಸಹಧಮ್ಮೇ ನಿಯುತ್ತಾ **ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ,** ತೇಸಂ, ಸಹಧಮ್ಮಸಞ್ಞಿತೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸಿಕ್ಖಮಾನಭಾವೇನ ನಿಯುತ್ತಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿವಟ್ಟನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಾದಿಯುತ್ತಭಾವೇನ ಸಮತ್ತಾ **ಸಮಸೀಲಸದ್ಧಾಪಞ್ಞಾನಂ।** ಏತೇನ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ಭಿನ್ನಲದ್ಧಿಕಾನಞ್ಚ ಅಕಾತುಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ವಾತಿ ಅತ್ತನೋ ವಾ ತೇಸಂ ವಾ ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ। ನ ಕರಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಅಕತಾ, ಅಯುತ್ತವಸೇನ ಅಕತಪುಬ್ಬಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ **ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿ।** ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೫) ಪನ **"ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ**ತಿ ನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ। ಸಾ ಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಕತಾಪಿ ಅಕತಾ ವಿಯಾತಿ **ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿ,** 'ವದೇಯ್ಯಾಥ ಭನ್ತೇ ಯೇನತ್ಥೋ'ತಿ ಏವಂ ಅಕತಟ್ಠಾನೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೮೫) "ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಅಪ್ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಕತಾಪಿ ಅಕತಾ ವಿಯಾತಿ **ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿ,** 'ವದ ಭನ್ತೇ ಪಚ್ಚಯೇನಾ'ತಿ ಏವಂ ಅಕತಪವಾರಣಟ್ಠಾನೇ ಚ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ **ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತೀ"**ತಿ।

೧೬. **ಪಟಿಯಾದಿಯತೀ**ತಿ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ। **ಅಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ಅಯುತ್ತತಾವಸೇನ ಪನೇತ್ಥ ಅಕರಣಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಆಪತ್ತಿವಸೇನಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಅನಾಮಸನ್ತೇನಾ**ತಿ ಮಾತುಗಾಮಸರೀರಾದೀನಂ ಅನಾಮಾಸತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಯಾವ ಞಾತಕಾ ನ ಪಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಯಾವ ತಸ್ಸ ಞಾತಕಾ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। "ತಿತ್ಥಿಯಭೂತಾನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸಹತ್ಥಾ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೫) ವುತ್ತಂ।

೧೭. ಪಿತು ಭಗಿನೀ **ಪಿತುಚ್ಛಾ।** ಮಾತು ಭಾತಾ **ಮಾತುಲೋ। ನಪ್ಪಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀತಿ ಟೀಕಾಸು ವುತ್ತಂ। "ತೇಸಂಯೇವ ಸನ್ತಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಚೇ ಪನ ನಪ್ಪಹೋನ್ತಿ ಯಾಚನ್ತಿ ಚ, ದೇಥ ನೋ ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಟಿದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪನ ತೇಸಂ ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸ ಅಪ್ಪಹೋನಕತ್ತಾ ಭೇಸಜ್ಜಮೇವ ಯಾಚನ್ತೀತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬೋ। **ನ ಯಾಚನ್ತೀ**ತಿ ಲಜ್ಜಾಯ ನ ಯಾಚನ್ತಿ, ಗಾರವೇನ ವಾ। "ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞಥಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೮೮) ಪನ **"ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕರಣದಸ್ಸನವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಆಭೋಗಂ ಪನ ಅಕತ್ವಾಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ತೀಸು ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ತದೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಲಿಖಿತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೫) ಪನ ತಂ ವಚನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ ಕೇಚಿ ಪನ "ಆಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಸ್ಸ, ಪಾಳಿಯಂ 'ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ'ತಿ ಏವಂ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನವಸೇನ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ತೇನೇವ ಆಪತ್ತಿಸಿದ್ಧಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ತೇನೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ 'ತೇಸಞ್ಞೇವ ಸನ್ತಕ'ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಏತೇ ದಸ ಞಾತಕೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ತೇಸಂ ಪುತ್ತನತ್ತಾದಯೋಪಿ ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧತ್ತಾ ಞಾತಕಾ ಏವಾತಿ ತೇಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ತೇನ **ಅಞ್ಞೇಸ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಾತಕಾನಂ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ । ತೇನೇವಾಹ **"ಏತೇಸಂ ಪುತ್ತಪರಮ್ಪರಾಯಾ"**ತಿಆದಿ। **ಕುಲಪರಿವಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಕುಲಾನಂ ಪಟಿಪಾಟಿ, ಕುಲಪರಮ್ಪರಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತವಿಧಿನಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, "ತಾವಕಾಲಿಕಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪನ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿದುಕ್ಕಟಂ ವಿನಾ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವನಂ ವಾ ಕುಲದೂಸನಂ ವಾ ನ ಹೋತಿಯೇವ। ತೇನಾಹ **"ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕುಲದೂಸಕಾಪತ್ತಿ ವಾ ನ ಹೋತೀ"**ತಿ। ಞಾತಕಾನಞ್ಹಿ ಸನ್ತಕಂ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಕುಲದೂಸನಾದಿ ನ ಸಿಯಾ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೮೫) "ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಪಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಟ್ಠಾನತಾಯ ಞಾತಕೇಸು ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕುಲದೂಸಕಾಪತ್ತಿ ವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೭) ಪನ "ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕುಲದೂಸಕಾಪತ್ತಿ ವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ವಚನತೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮೋ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟೋ, ತಾವ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ। **ಸಬ್ಬಪದೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ**ತಿ "ಚೂಳಮಾತುಯಾ"ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬಪದೇಸು ಚೂಳಮಾತುಯಾ ಸಾಮಿಕೋತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆಹರಾಮಾತಿ ಇದಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಮಮ ಞಾತಕಾನಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಆಹರಥಾತಿ ಆಣತ್ತೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಚ ಸಾಮಣೇರಾದೀನಂ ಅಪಚ್ಚಾಸಾಯಪಿ ಪರಜನಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತೇನ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ, "ಞಾತಿಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಚ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಾ**ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೫) ಆಗನ್ತುಕಚೋರಾದೀನಂ ಕರೋನ್ತೇನಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಉಪಕಾರಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ತನೋ ತೇಹಿ ಲಾಭಂ ಅಪತ್ಥಯನ್ತೇನ, ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪನ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಕುಲದೂಸನಾದಿನಾ ದೋಸೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಉಪಕಾರೇ ಕತೇ ಸಾಸನಸ್ಸ ಗುಣಂ ಞತ್ವಾ ಪಸೀದನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಉಪಕಾರಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಕರಣೇ ಪನ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ ಆಗನ್ತುಕಾದೀನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಪುಗ್ಗಲಾನಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಟ್ಠಾನವಿಭಾಗಸ್ಸ ನಿರತ್ಥಕತ್ತಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ "ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ಕಾತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮತ್ತಸ್ಸೇವ ವತ್ತಬ್ಬತೋ। ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನಞ್ಚ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಕುಲದೂಸನಾದಿದೋಸನಿಸೇಧನತ್ಥಮೇವ ವುತ್ತಂ ನ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಸಞ್ಞಾತಾಯ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಯಾ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ಆಗನ್ತುಕಚೋರಾದೀನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಂ ದಾನೇನೇವ ತಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮುಚ್ಚನತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೮. ತೇನೇವ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಪಿ ಅಕಾತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸದ್ಧಂ ಕುಲ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **"ಭೇಸಜ್ಜಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"**ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ **"ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪನ ಕಥಾ ಕಾತಬ್ಬಾ"**ತಿ ಇದಂ ಪರಿಯಾಯತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ **ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ಆಚರಿಯಾ। **ಪುಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠರೋಗೀನಂ ಪರಿಯಾಯೇನಪಿ ವತ್ವಾ ವಿಚರಣಂ ಅಯುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುಚ್ಛಿತಸ್ಸಪಿ ಪನ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯಕಥಾಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸಮುಲ್ಲಪೇಸೀ**ತಿ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೋ ಏವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। **ಆಚರಿಯಭಾಗೋ**ತಿ ವಿನಯಾಚಾರಂ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಾಚಿಕ್ಖಣೇನ ವೇಜ್ಜಾಚರಿಯಭಾಗೋ ಅಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೫) ವುತ್ತಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೮೫) ಪನ "ವಿನಯಲಕ್ಖಣಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಚರಿಯಸ್ಸ ತದನುರೂಪವೋಹಾರಾಸಮ್ಭವತೋ ಈದಿಸಸ್ಸ ಲಾಭಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ 'ಆಚರಿಯಭಾಗೋ ನಾಮ ಅಯ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿನಯೇ ಪಕತಞ್ಞುನಾ ಆಚರಿಯೇನ ಲಭಿತಬ್ಬಭಾಗೋ ಅಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಪುಪ್ಫಪೂಜನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೇಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವಿಧಾನಸ್ಸ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ 'ಕಪ್ಪಿಯವಸೇನಾ'ತಿ ವುತ್ತಂ, 'ಪುಪ್ಫಂ ಆಹರಥಾ'ತಿಆದಿನಾ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೮೫) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰

ಟೀ॰ ೧.೧೮೫) ಪನ “ಪುಪ್ಫಪೂಜನತ್ಥಾಯಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಯಮಾನಂ ರೂಪಿಯಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕತ್ತಭಜನೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮೇವಾತಿ ಆಹ **‘ಕಪ್ಪಿಯವಸೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ’**ತಿ। ‘ಅಮ್ಹಾಕಂ ರೂಪಿಯಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪುಪ್ಫಪೂಜನತ್ಥಂ ಪುಪ್ಫಂ ವಟ್ಟತೀ’ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೪) ಪನ **“ಕಪ್ಪಿಯವಸೇನಾತಿ** ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಪ್ಫಂ ಆನೇಥಾತಿಆದಿನಾ। ‘ಪೂಜಂ ಅಕಾಸೀ’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಯಂ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ।

೧೯. ಏವಂ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಿತ್ತಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಮಾಹ **“ಪರಿತ್ತೇ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯದಿ “ಪರಿತ್ತಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಕರೋನ್ತಿ, ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ವಿಯ ಗಿಹಿಕಮ್ಮಂ ವಿಯ ಚ ಹೋತೀತಿ “ನ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। “ಪರಿತ್ತಂ ಭಣಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸನತ್ತಾ ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೇನಪಿ ಭಣಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ, ಪಗೇವ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೇನಾತಿ “ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, **ಚಾಲೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕಾತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚಾಲೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ವಾ “ಪರಿತ್ತಾಣಂ ಏತ್ಥ ಪವೇಸೇಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಏವಂ ಕತೇ ಪರಿತ್ತಾಣಾ ಏತ್ಥ ಪವೇಸಿತಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಿಹಾರತೋ... ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಞ್ಞಾತಕೇ ಗಹಟ್ಠೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪಾದೇಸು ಉದಕಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಚಾರಿತ್ತವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಪಾಳಿಯಾ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇಸು ರೋಗವೂಪಸಮನಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಸುತ್ತಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ “ಪರಿತ್ತಂ ಭಣಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಕರಿಯಮಾನೇ ಯದಿ ಪಾದೇ ಅಪನೇನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ “ಅವಮಙ್ಗಲ”ನ್ತಿ ಮಞ್ಞನ್ತಿ “ರೋಗೋ ನ ವೂಪಸಮೇಸ್ಸತೀ”ತಿ। ತೇನಾಹ **“ನ ಪಾದಾ ಅಪನೇತಬ್ಬಾ”**ತಿ।

ಮತಸರೀರದಸ್ಸನೇ ವಿಯ ಕೇವಲೇ ಸುಸಾನದಸ್ಸನೇಪಿ ಇದಂ ಜಾತಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ವಯಗಮನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಮರಣಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಆಹ **“ಸೀವಥಿಕದಸ್ಸನೇ...ಪೇ॰... ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ। ಲೇಸಕಪ್ಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ “ಪರಿವಾರತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೫) ವುತ್ತಂ। ಏತೇನ ಅಸುಭದಸ್ಸನನ್ತಿ ವಚನಮತ್ತೇನ ಲೇಸಕಪ್ಪಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ಗತೇ ಮತಸ್ಸ ಞಾತಕಾ ಪಸೀದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದಾನಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯಂ ಲಾಭಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮ, ಉಪಟ್ಠಾಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸೀಸೇನ ಪನ “ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿಆದಿನಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಪಕ್ಕೋಸಿತೇಪಿ ಅಪಕ್ಕೋಸಿತೇಪಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತಾಲಪಣ್ಣಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಲೇಖನಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಪರಿತ್ತಸುತ್ತಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಕರಣಸಞ್ಞಾಣತ್ತಾ ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಪರಿತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ಅಪಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಆಹ **“ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಪನ ಪರಿತ್ತಸುತ್ತಂ ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದೇ ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ “ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೫ ಆದಯೋ) ವಾ ಭಣಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏತ್ತಕೋಯೇವ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಭತೋ ಪಾಳಿಮುತ್ತಪರಿತ್ತಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ನ ಪನ ತತೋ ಪರಂ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ “ಇಧ ಪನಾ”ತಿಆದಿಕೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ನತ್ಥಿ, ತೀಸು ಟೀಕಾಸುಪಿ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾನಯೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾಪಿ ಸೋ ಸುತ್ತಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತೋವಾತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಇಧ ಪನ ಆಟಾನಾಟಿಯಸುತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ವೇದಿತಬ್ಬ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಇಧಾತಿ** “ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಂ ವಾ ಭಣಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಚನೇ। **ಪನಾತಿ** ವಿಸೇಸತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ದೀಘನಿಕಾಯೇ ಪಾಥಿಕವಗ್ಗೇ ಆಗತಸ್ಸ ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯದಿ ಪಠಮಮೇವ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **“ಮೇತ್ತಸುತ್ತ”**ನ್ತಿಆದಿ। ಏವಞ್ಹಿ ಲದ್ಧಾಸೇವನಂ ಹುತ್ವಾ ಅತಿಓಜವನ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಪಿಟ್ಠಂ ವಾ ಮಂಸಂ ವಾತಿ ವಾ-ಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮತ್ಥೋ, ತೇನ ಮಚ್ಛಖಣ್ಡಪೂವಖಜ್ಜಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಓತಾರಂ ಲಭನ್ತೀತಿ** ಅತ್ತನಾ ಪಿಯಾಯಿತಖಾದನೀಯನಿಬದ್ಧವಸನಟ್ಠಾನಲಾಭತಾಯ ಅವತಾರಣಂ ಲಭನ್ತಿ। **ಹರಿತೂಪಲಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಲ್ಲಗೋಮಯಲಿತ್ತಂ। ಇದಞ್ಚ ಪೋರಾಣಕಚಾರಿತ್ತಂ ಭೂಮಿವಿಸುದ್ಧಕರಣಂ। **ಪರಿಸುದ್ಧಂ...ಪೇ॰... ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿತ್ತಕಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮೇತ್ತಾಕರುಣಾವಸೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನಉಭಯತೋ ರಕ್ಖಾಸಂವಿಧಾನೇನ

ಸಮೇತಿ। ಟೀಕಾಯಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೩.೨೮೨) ಪನ “ಸರೀರಸುದ್ಧಿಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತದೇತಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ “ಕಾಯಸುದ್ಧಿಮತ್ತೇನ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಮೇತ್ತಾವಸೇನೇವ ಪನ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ “ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ…ಪೇ॰… ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ। ಕತಮೇ ಏಕಾದಸ? ಸುಖಂ ಸುಪತಿ, ಸುಖಂ ಪಟಿಬುಜ್ಝತಿ, ನ ಪಾಪಕಂ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತೀ”ತಿಆದಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧೫; ಪರಿ॰ ೩೩೧; ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೪.೬)।

ಪರಿತ್ತಕಾರಕೋ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಪರಿವಾರಿತೇನಾತಿ ಇದಂ ಪರಿತ್ತಕರಣೋ ಬಾಹಿರತೋ ಆರಕ್ಖಾಸಂವಿಧಾನಂ, “ಮೇತ್ತ…ಪೇ॰… ವತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರತೋ ಆರಕ್ಖಾಸಂವಿಧಾನಂ, ಏವಂ ಉಭಯತೋ ರಕ್ಖಾಸಂವಿಧಾನಂ ಹೋತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಪರಿತ್ತಕಾರಕಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕಾತುಂ ನ ವಿಸಹನ್ತಿ। **ಮಙ್ಗಲಕಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ತೋಸನತ್ಥಾಯ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಮಙ್ಗಲಕಥಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ **“ತುಯ್ಹಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ಮಹಾಮಙ್ಗಲಕಥಾ ವುತ್ತಾ”**ತಿ ವಚನೇನ ಸಮೇತಿ। ಟೀಕಾಯಂ ಪನ “ಪುಬ್ಬುಪಚಾರವಸೇನ ವತ್ತಬ್ಬಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಬ್ಬಸನ್ನಿಪಾತೋ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೋ **ಘೋಸೇತಬ್ಬೋ** “ಚೇತಿಯಙ್ಗಣೇ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। **ಅನಾಗನ್ತುಂನಾಮ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಅಮನುಸ್ಸೋ ಬುದ್ಧಾಣಾಭಯೇನ ರಾಜಾಣಾಭಯೇನ ಅನಾಗನ್ತುಂ ನ ಲಭತಿ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜೂನಂ ಆಣಾಟ್ಠಾನಿಯತ್ತಾ। ಗಹಿತಕಾಪದೇಸೇನ ಅಮನುಸ್ಸೋವ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಹೋತೀತಿ **“ಅಮನುಸ್ಸಗಹಿತಕೋ ‘ತ್ವಂ ಕೋ ನಾಮೋ’ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಸೂ**ತಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದಿಪೂಜಾಸು। **ಆಸನಪೂಜಾಯಾ**ತಿ ಚೇತಿಯೇ ಬುದ್ಧಾಸನಪೂಜಾಯ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತದಾನೇ। ಏವಂ ವತ್ಥುಪ್ಪದೇಸೇನ ಚೇತನಾ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಪತ್ತಿದಾನಂ ಸಮ್ಭವತಿ।

ದೇವತಾನನ್ತಿ ಯಕ್ಖಸೇನಾಪತೀನಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಆಟಾನಾಟಿಯಸುತ್ತೇ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೮೩, ೨೯೩) “ಇಮೇಸಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಮಹಾಯಕ್ಖಾನಂ ಸೇನಾಪತೀನಂ ಮಹಾಸೇನಾಪತೀನಂ ಉಜ್ಝಾಪೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿ। **ಆಟಾ**ತಿ ದಬ್ಬಿಮುಖಸಕುಣಾ। ತೇ ಆಟಾ ನದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಆಟಾನಾದಂ, ದೇವನಗರಂ, ಆಟಾನಾದೇ ಕತಂ **ಆಟಾನಾದಿಯಂ,** ಸುತ್ತಂ। ಟೀಕಾಯಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೩.೨೮೨) **“ಪರಿತ್ತಂ ಭಣಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ‘ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಪುರೇಚಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ’ತಿ ಚ ‘ಮಙ್ಗಲಕಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ’ತಿ ಚ ‘ವಿಹಾರಸ್ಸ ಉಪವನೇ’ತಿ ಚ ಏವಮಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಗಿಹೀನಂ ಪರಿತ್ತಕರಣೇ ವುತ್ತಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೨೮೨) “ಏತಂ ತಾವ ಗಿಹೀನಂ ಪರಿಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ “ಸಚೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿಆದಿನಾ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೇನ ಪನ-ಸದ್ದೇನ ಸಹ ವುಚ್ಚಮಾನಂ “ಇದಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ವಚನಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ವಿಯ ಹೋತಿ। ಅವಿಸೇಸೇ ಹಿ ಸತಿ ಭೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ ನ ಸಿಯಾ। ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಯಥಾವುತ್ತಾವ ಬಾಹಿರಾರಕ್ಖಾ ದುಕ್ಕರಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಹೀನಂ ಪರಿತ್ತಕರಣೇ ವುತ್ತಪರಿಕಮ್ಮೇ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ನೋ ಮತಿ।

ಇದಂ ಪನ ಇಧ ಆಗತಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಸುತ್ತಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ “ಇದಂ ಸುತ್ತಂ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಮನಾಪಂ, ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಪೋರಾಣಾ ಚತೂಹಿ ಮಹಾರಾಜೇಹಿ ಆರೋಚಿತಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಂ ಮೂಲಭೂತಂ ದೀಘನಿಕಾಯೇ ಆಗತಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಸುತ್ತಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೫ ಆದಯೋ) ಪಹಾಯ ಮೂಲಸುತ್ತತೋ ಗಾಥಾಛಕ್ಕಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಗಾಥಾಯೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತ”ನ್ತಿ ಠಪೇಸುಂ, ತಮ್ಪಿ ಪರಿತ್ತಂ ಅಮೂಲಭೂತತ್ತಾ ಏಕೇನಾಕಾರೇನ ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಕೇಚಿ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಧಾರೇನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ, ಕೇಚಿ ಏಕಚ್ಚಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂಮಿಸ್ಸಕಪರಿತ್ತಮ್ಪಿ ಮಙ್ಗಲಕರಣಕಾಲಾದೀಸು ವತ್ತುಮವಿಸಹನ್ತಾ ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸುತ್ತಾನಿಯೇವ ಭಣನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಅಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಇಮಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಂ ರಕ್ಖಂ ಸಂವಿದಹಮಾನಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಸಾದಾಯ, ಚತಸ್ಸನ್ನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಅವಿಹೇಠನಾಯ ಏವ ಸಂವಿದಹಿಂಸು , ನ ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ “ತತ್ಥ ಸನ್ತಿ ಉಳಾರಾ ಯಕ್ಖಾನಿವಾಸಿನೋ, ಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭಗವತೋ ಪಾವಚನೇ ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ, ತೇಸಂ ಪಸಾದಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತು ಭನ್ತೇ

ಭಗವಾ ಆಟಾನಾಟಿಯಂ ರಕ್ಖಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಗುತ್ತಿಯಾ ರಕ್ಖಾಯ ಅವಿಹಿಂಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯಾ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೮)।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಪಿ ಇಮಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ನಿಗಮನೇ "ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಥ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಟಾನಾಟಿಯಂ ರಕ್ಖಂ, ಪರಿಯಾಪುಣಾಥ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಟಾನಾಟಿಯಂ ರಕ್ಖಂ, ಧಾರೇಥ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಟಾನಾಟಿಯಂ ರಕ್ಖಂ, ಅತ್ಥಸಂಹಿತಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಟಾನಾಟಿಯಾ ರಕ್ಖಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಗುತ್ತಿಯಾ ರಕ್ಖಾಯ ಅವಿಹಿಂಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯಾ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೯೫) ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಾರಣಂ ಉಯ್ಯೋಜಿತಂ ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ಪಕಾಸಿತಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ಚ "ಬುದ್ಧಭಾಸಿತೇ ಏಕಕ್ಖರಮ್ಪಿ ಏಕಪದಮ್ಪಿ ಅಪನೇತಬ್ಬಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ , ತಸ್ಮಾ ಚತೂಹಿ ಮಹಾರಾಜೇಹಿ ಸಂವಿದಹಿತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಆಹಚ್ಚಭಾಸಿತಂ ತಿಸ್ಸೋ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಆರುಳ್ಹಂ ಪಕತಿಆಟಾನಾಟಿಯಸುತ್ತಮೇವ ಧಾರೇತುಂ ಸಜ್ಝಾಯಿತುಞ್ಚ ಯುತ್ತಂ, ನ ಭಗವತಾ ಅಭಾಸಿತಂ ತಿಸ್ಸೋ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಅನಾರುಳ್ಹಂ ಮಿಸ್ಸಕಸುತ್ತನ್ತಿ। ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೨೮೨) ಆಗತಂ ಇದಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಪರಿಕಮ್ಮಂ ಪನ ಪಕತಿಸಜ್ಝಾಯನವಾಚನಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ನ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಗಹಟ್ಠಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಗಹಿತಕಾಲೇ ಮೋಚಾಪನತ್ಥಾಯ ಲೋಕಿಯೇಹಿ ಮನ್ತಂ ವಿಯ ಭಣನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ "ಅಮನುಸ್ಸಗಹಿತಕೋ ತ್ವಂ ಕೋ ನಾಮೋಸೀತಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೨೮೨)।

ಆಟಾನಾಟಿಯಾ ರಕ್ಖಾ ಚ ನಾಮ ನ ಸಕಲಸುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ "ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಚ ನಮತ್ಥೂ"ತಿ ಪದಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜೂನಂ ವಸೇನ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಗತಂ "ಜಿನಂ ವನ್ದಾಮ ಗೋತಮ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಸುತ್ತೇಕದೇಸೋಯೇವ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಅಥ ಖೋ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಂ ರಕ್ಖಂ ಅಭಾಸೀ"ತಿ ಆರಭಿತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಸುತ್ತೇಕದೇಸಸ್ಸ ಅವಸಾನೇ "ಅಯಂ ಖೋ ಮಾರಿಸಾ ಆಟಾನಾಟಿಯಾ ರಕ್ಖಾ"ತಿ ನಿಯ್ಯಾತಿತತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ನಾಮ ಬ್ಯಗ್ಘಾದಯೋ ಅತ್ತನೋ ಭಕ್ಖಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಾನಂ ಬಲವದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಭವನ್ತಿ, ಏವಂ ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಮನುಸ್ಸಂ ಮೋಚಾಪೇನ್ತಾನಂ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇತಿ ತಥಾ ಮೋಚಾಪೇತುಂ ಆರದ್ಧಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಸ್ಸಯವಿನೋದನತ್ಥಂ ಇಮಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಪರಿಕಮ್ಮಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಯಂ ಪರಿತ್ತಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ।

೧೦. **ಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡಪಾತೋ**ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೫) ಏತ್ಥ ಅಮಸಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಆಮಟ್ಠೋ, ನ ಆಮಟ್ಠೋ **ಅನಾಮಟ್ಠೋ**। ಪಿಣ್ಡಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಹುತ್ವಾ ಪತತೀತಿ **ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ**। ಅನಾಮಟ್ಠೋ ಚ ಸೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಚಾತಿ ತಥಾ, ಅಗ್ಗಹಿತಅಗ್ಗೋ, ಅಪರಿಭುತ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇಪಿ **ಕಹಾಪಣಗ್ಘನಕೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ದಾಯಕೇಹಿ ಬಹುಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಿನ್ನಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ ನತ್ಥೀ**"ತಿ, ಏವಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸದ್ಧಾಯ ದಿನ್ನಂ ಮಹಗ್ಘಭೋಜನಮ್ಪಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದತ್ವಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಪಗೇವ ಅಪ್ಪಗ್ಘಭೋಜನೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಮಾತಾದಿಪಞ್ಚಕಂಯೇವ ವತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣೇ ವಿಯ ಅಪರೇಸಮ್ಪಿ ದಸನ್ನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಞಾತಕಾನಮ್ಪಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ, "ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವಾ"ಇಚ್ಚಾದಿವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಞಾತಕಾನಮ್ಪಿ ಆಗನ್ತುಕಸಾಮಞ್ಞೇನ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಚ। **ಥಾಲಕೇ**ತಿ ಸಪ್ಪಿಕೇ ಕಂಸಾದಿಮಯೇ ಥಾಲಕೇ। ಪತ್ತೋಪಿ ಏತ್ಥ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದಾಮರಿಕಚೋರಸ್ಸಾ**ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾಕಟಚೋರಸ್ಸ। ಅದೀಯಮಾನೇಪಿ "ನ ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಆಮಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಅಲಾಭೇನ ಅತ್ತನೋ ಪರಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಸ್ಸ ಛಿದ್ದಸ್ಸ ವಿವರಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಥರಣಂ ಪಿದಹನಂ **ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ**। ಸೋ ಪನ ಧಮ್ಮಾಮಿಸವಸೇನ ದುವಿಧೋ। ತತ್ಥ ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ಕಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಕಸ್ಸ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವಾ...ಪೇ॰... ಕಾತಬ್ಬೋಯೇವಾ**ತಿ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ "**ಆಗನ್ತುಕಂ**

ತಾವಾ”ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಖೀಣಪರಿಬ್ಬಯ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಗತಿಭಾವಂ ಕರುಣಾಟ್ಠಾನತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನ ಚ ತಬ್ಬಿಧುರಾನಂ ಸಮಿದ್ಧಾನಂ ಆಗನ್ತುಕತ್ತೇಪಿ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ। “**ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಾ**”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮಾ**”ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಅನನುಞ್ಞಾತಾನಂ ಪನ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಪಿ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತತ್ತಾ, ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಪನ ಸತಿ ಕುಲದೂಸನಮ್ಪಿ ಹೋತಿ। **ಉಬ್ಬಾಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ತಿಯೋಜನಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ। **ವರಪೋತ್ಥಕಚಿತ್ತತ್ಥರಣ**ನ್ತಿ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾದಿಉತ್ತಮರೂಪವಿಚಿತ್ತಂ ಅತ್ಥರಣಂ। ಅಯಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಭೇಸಜ್ಜಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ತತಿಯೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೪. ವಿಞ್ಞತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೨೧. ಏವಂ ಭೇಸಜ್ಜಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ವಿಞ್ಞತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ವಿಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಯಾಚನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಪನಾ **ವಿಞ್ಞತ್ತಿ,** “ಇಮಿನಾ ನೋ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ವಿಞ್ಞಾಪನಾ, ಯಾಚನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ “ವಿಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಯಾಚನಾ”ತಿ। **ತತ್ರ** ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಂ **ಅಯಂ** ಮಯಾ ವಕ್ಖಮಾನೋ **ವಿನಿಚ್ಛಯೋ** ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜಾಯಾತಿ** (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೪೨) ಪರಸನ್ತಕಭಾವತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಏವ ಸನ್ತಕಕರಣವಸೇನ। ಏವಂ ಯಾಚತೋ ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಞ್ಚೇವ ದಾಸಪಟಿಗ್ಗಹದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತಿ “ದಾಸಿದಾಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦, ೧೯೪) ಹೋತೀ”ತಿ ವಚನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪನ ದಾಸಂ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜಾಯ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ ಸಾದಿಯನವಸೇನೇವ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಸಕಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಪಾಣವಧಕಮ್ಮಂ। ಇದಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತದೋಸಪರಿಹಾರಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪರಿಹಾರಾಯ। **ಅನಿಯಮೇತ್ವಾಪಿ ನ ಯಾಚಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಸಾಮೀಚಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** “ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚಾಮಿ, ದೇಥಾ”ತಿಆದಿನಾ ಅಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಸಕಿಚ್ಚಪಸುತಮ್ಪಿ ಏವಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ನತ್ಥಿ ಏವ, ಸಾಮೀಚಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಪನ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ವುತ್ತಂ।

ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯಭಾವದೀಪನತ್ಥನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ। **ಮೂಲಂ ದೇಥಾತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** “ಮೂಲಂ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪಠಮಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ವಾ “ಮೂಲ”ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಸಾಮಞ್ಞವಚನತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವಚನಂ ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಭತಿಕಿಚ್ಚಾನಂ ದಾಪನತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಸಾದಿಯನಂ ವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜಾಯ ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಇಧ ಥಮ್ಭಾದೀನಂ ದಾಸಿದಾಸಾದಿಭಾವಾಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। **ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಕ**ನ್ತಿ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ, ಅಸ್ಸಾಮಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨. **ನ ಕೇವಲಞ್ಚ...ಪೇ॰... ಚೀವರಾದೀನಿ ಕಾರಾಪೇತುಕಾಮೇನಾ**ತಿಆದೀಸು ಚೀವರಂ ಕಾರಾಪೇತುಕಾಮಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತತನ್ತವಾಯೇಹಿ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಯಾಚನವಸೇನ ವಾಯಾಪನೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಾಭಾವೇಪಿ ಚೀವರವಾಯಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಯಥಾರಹಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಕಹಾಪಣಾದಿ ನ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಮುಖೇನ ಲದ್ಧಮ್ಪಿ ತತ್ಥ ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ ಇಮಸ್ಸ ಕಹಾಪಣಂ ದೇಹೀತಿ ವತ್ವಾ “ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ದಾಪನೇ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ದೋಸೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾಪಿ ಅಸಾರುಪ್ಪಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಕತಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಪಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಪರಿಯಾಯತೋ ಭತಿಂ ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋ, ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೪೨) ಪನ **“ಅಕಪ್ಪಿಯಕಹಾಪಣಾದಿ ನ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕಹಾಪಣಾದಿಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತೇನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರತೋ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾಪಿ ಸಾರುಪ್ಪಂ ನ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥೀತಿ ವಿಹೇಠೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕಹಾಪಣಾದಿದಾನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಥೇವ ಪಾಚೇತ್ವಾ**ತಿ ಹತ್ಥಕಮ್ಮವಸೇನೇವ ಪಾಚೇತ್ವಾ। “ಕಿಂ ಭನ್ತೇ”ತಿ ಏತ್ತಕೇಪಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಯದತ್ಥಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತಂ ಕಥೇತುಂ ಲಭತಿ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹತ್ತಾ।

೨೩. **ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಚಾರಿತ್ತಂ, ಆಪತ್ತಿ ಪನ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಸಾಖಾಯ ಮಕ್ಖಿಕಬೀಜನೇನ ಪಣ್ಣಾದಿಭೇದೇ ಬೀಜಗಾಮಕೋಪನಸ್ಸ ಚೇವ ತತ್ಥ ಲಗ್ಗರಜಾದಿಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಸ್ಸ ಚ ಪರಿಹಾರತ್ಥಾಯ ವುತ್ತಂ, ತದುಭಯಾಸಙ್ಕಾಯ ಅಸತಿ ತಥಾ ಅಕರಣೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೪೨) ಪನ **“ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಸಾಖಾಯ ಲಗ್ಗರಜಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತೇ ಪತಿತೇಪಿ ಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮತಾಯಪಿ ಸತಿ ಸುಖಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ನದಿಯಾದೀಸು ಉದಕಸ್ಸ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ **“ಆಹರಾತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಗೇಹತೋ...ಪೇ॰... ನೇವ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹಿತುದಕತ್ತಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **“ನ ಆಹಟಂ**

ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಆಪನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಂ ದೇಸೇತ್ವಾಪಿ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಮೇವ, ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

"ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವಾ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಂ ಪನ ಅಲಜ್ಜೀ ನಿವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಬೀಜನಾದಿಂ ಕರೋತಿ, ತತ್ಥ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಚೇತಿಯಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಪನ ತೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೪೨) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೩೪೨) ಪನ **"ಅಲಜ್ಜೀಹಿ...ಪೇ॰... ನ ಕಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಾಧಿಕಾರತ್ತಾ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗೇಸು ಪನ ಅಲಜ್ಜೀಹಿಪಿ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ "ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಸಾಮಣೇರೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೫೯) ಅಲಜ್ಜಿಲಕ್ಖಣಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ವುತ್ತನ್ತಿ ತಂಲಕ್ಖಣವಿರಹಿತಾನಂ ಸಾಮಣೇರಾದೀನಂ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಗೋತ್ರಭುಪರಿಯೋಸಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಾನಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣವಸೇನ ಅಲಜ್ಜಿಲಕ್ಖಣಂ ಯಥಾಠಪಿತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಅತಿಟ್ಠನಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೨೪. ಗೋಣಂ ಪನ...ಪೇ॰... ಆಹರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ, ಪಟಿಲಾಭಕ್ಖಣೇ ಗೋಣಾನಂ ಸಾದಿಯನಪಚ್ಚಯಾ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ। ಗೋಣಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧಮ್ಪಿ ಸಾದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ "ಹತ್ಥಿಗವಾಸ್ಸವಳವಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦, ೧೯೪) ವುತ್ತತ್ತಾ। ತೇನೇವಾಹ **"ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋಪಿ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜಾಯ ಯಾಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ವಿಞ್ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಾಭಾವೇಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಯಾಚನೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। **ರಕ್ಖಿತ್ವಾ**ತಿ ಚೋರಾದಿಉಪದ್ದವತೋ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ। **ಜಗ್ಗಿತ್ವಾ**ತಿ ತಿಣಅನ್ನಾದೀಹಿ ಪೋಸೇತ್ವಾ। **ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಗೋಸಾದಿಯನಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ।

೨೫. ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಕಟಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಯಾಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತಾವಕಾಲಿಕಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೪೨) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೩೪೨) ಪನ **"ಸಕಟಂ ದೇಥಾತಿ...ಪೇ॰... ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಸಕಟಂ ದೇಥಾತಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ತಾವಕಾಲಿಕಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯಾಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಾಸಿಆದೀನಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾನಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ಏಸ ನಯೋ ವಾಸೀ**"ತಿಆದಿ। ವಲ್ಲಿಆದೀಸು ಚ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತೇಸು ಏಸ ನಯೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಗರುಭಣ್ಡಪ್ಪಹೋನಕೇಸುಯೇವಾ**ತಿ ಇದಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಪನ ತಿಣಸಲಾಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ ಏವ, ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। **ವಲ್ಲಿಆದೀಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾಳಿಆಗತಾನಂ ವೇಳುಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜತಿಣಮತ್ತಿಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಚ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಹರಿತಾಲಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಿಕಾದಿ ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ತಂ ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣತೋ ಊನಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ, ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೨೬. ಸಾತಿ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ। ಪರಿಕಥಾದೀಸು "ಸೇನಾಸನಂ ಸಮ್ಬಾಧ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಕಥನಂ **ಪರಿಕಥಾ** ನಾಮ। ಉಜುಕಮೇವ ಅಕಥೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಿಂ ಪಾಸಾದೋ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಯಥಾ ವಿಭೂತೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಕಥನಂ **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ। ಸೇನಾಸನಾದಿಅತ್ಥಂ ಭೂಮಿಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಕರಣವಸೇನ ಪಚ್ಚಯುಪ್ಪಾದಾಯ ನಿಮಿತ್ತಕರಣಂ **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ। ತೀಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ವಿಞ್ಞತ್ತಿಆದಯೋ ದಸ್ಸಿತಾ, ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಪನ ಕಥನ್ತಿ ಆಹ **"ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಪನಾ**"ತಿಆದಿ। ತಥಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪನ ಭೇಸಜ್ಜಂ ರೋಗೇ ವೂಪಸನ್ತೇ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀತಿ? ತತ್ಥ ವಿನಯಧರಾ "ಭಗವತಾ ರೋಗಸೀಸೇನ ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ದಿನ್ನಂ, ತಸ್ಮಾ ಅರೋಗಕಾಲೇಪಿ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀ"ತಿ

ವದನ್ತಿ, ಸುತ್ತನ್ತಿಕಾ ಪನ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ, ಆಜೀವಂ ಪನ ಕೋಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಲ್ಲೇಖಪಟಿಪತ್ತಿಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸಲ್ಲೇಖಂ ಕೋಪೇತೀ"ತಿ ವದನ್ತೀತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ವಿಞ್ಞತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಚತುತ್ಥೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೫. ಕುಲಸಙ್ಗಹವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೭. ಏವಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಕುಲಸಙ್ಗಹೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಗಣ್ಹನಂ ಸಙ್ಗಹೋ, ಕುಲಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ **ಕುಲಸಙ್ಗಹೋ,** ಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾದೀನಂ ಗಿಹೀನಂ ಅನುಗ್ಗಹಕರಣಂ। ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥೋ ಹೇತ್ಥ ಸಙ್ಗಹ-ಸದ್ದೋ ಯಥಾ "ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೋ"ತಿ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೬; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೬೫)।

೧೮. ತತ್ಥ **ಕೋಟ್ಟನ**ನ್ತಿ ಸಯಂ ಛಿನ್ದನಂ। **ಕೋಟ್ಟಾಪನ**ನ್ತಿ "ಇಮಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಛೇದಾಪನಂ। **ಆಳಿಯಾ ಬನ್ಧನ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಗಚ್ಛಮೂಲೇ ಉದಕಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ತಥಾ ಸಮನ್ತತೋ ಬನ್ಧನಂ। **ಉದಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಉದಕಸ್ಸ "ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಸಿಞ್ಚನ"ನ್ತಿ ವಿಸುಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ, ತಞ್ಚ ಆರಾಮಾದಿಅತ್ಥಂ ರೋಪನೇ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಸುಪಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಸುಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಸಿಞ್ಚನಾದಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಇಧಾಪಿ ವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಸಿಞ್ಚನಾದಿ ವಿಸುಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಕತಮಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಉದಕಂ, ಕತಮಂ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕನ್ತಿ? ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಉದಕಂ, ಅಪ್ಪಾಣಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕನ್ತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ, "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ತಿಣಂ ವಾ ಮತ್ತಿಕಂ ವಾ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ। ಯಥಾ ಕೋಟ್ಟನಖಣನಾದಿಕಾಯಿಕಕಿರಿಯಾಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇ ಸಙ್ಗಹಿತಾ, ಏವಂ ಮಾತಿಕಾಉಜುಕರಣಾದಿಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಪೀತಿ ಆಹ **"ಸುಕ್ಖಮಾತಿಕಾಯ ಉಜುಕರಣ"**ನ್ತಿ। **ಹತ್ಥಪಾದಮುಖಧೋವನನಹಾನೋದಕಸಿಞ್ಚನ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಪಕಾರನ್ತರೇನ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಸಿಞ್ಚನಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇ ಕೋಟ್ಟನಖಣನಾದಿವಸೇನ ಸಯಂ ಕರಣಸ್ಸಪಿ ಕಥಂ ಸಙ್ಗಹೋತಿ? ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವೋಹರಿಯತೀತಿ **ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೋ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂತಂ ಕರಣಕಾರಾಪನಾದಿ ಸಬ್ಬಮೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಂ, ನ ಪನ ಅಕಪ್ಪಿಯವಚನಮತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಸುಕ್ಖಮಾತಿಕಾಯ ಉಜುಕರಣ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಾದೀನಂ ಹರಣಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕುದಾಲಾದೀನಿ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಠಾನತೋ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಾನಮೇವ ಪಾಕಟತರನ್ತಿ **"ಓಭಾಸೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೯. ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಾದಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಕಾಮೋ ಪಚ್ಛಾ ವದತಿ। **ವನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇದಂ ಕೇಚಿ "ವತತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಪಠನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವತಿಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ವುತ್ತಂ, "ಆರಾಮರೋಪಾ ವನರೋಪಾ, ಯೇ ನರಾ ಸೇತುಕಾರಕಾ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೪೭) ವಚನತೋ ಪನ ತಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ। ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಪಿ ಏಕಚ್ಚಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಸೇಸ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಾತಿಕ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಖಮಾತಿಕಂ ವಾ ಅಸುಕ್ಖಮಾತಿಕಂ ವಾ। **ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಿತು**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಥಾ"ತಿ ವತ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಯಂ ರೋಪೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ "ರೋಪೇಹೀ"ತಿ ವತ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿಪಿ ಸಿದ್ಧಂ।

೨೦. **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚೇವ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚಾ**ತಿ ಪಥವೀಖಣನಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಕುಲಸಙ್ಗಹಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನಾ**ತಿ "ಇದಂ ಖಣ, ಇದಂ ರೋಪೇಹೀ"ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ। **ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ**ತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಉಭಯತ್ರಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಯಂ।

ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹಪರಿಭೋಗಆರಾಮಾದಿಅತ್ಥಾಯ ರೋಪಿತೇ। **ದುಕ್ಕಟಮ್ಪೀ**ತಿ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। **ಕಪ್ಪಿಯೇನಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕೇನ। **ತೇಸಂಯೇವ ದ್ವಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹಪರಿಭೋಗಾನಂ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಸಯಂ ಸಿಞ್ಚನೇ, ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಸಯಂ ಸಿಞ್ಚನೇ, ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಸಿಞ್ಚಾಪನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಪಯೋಗಬಹುಲತಾಯಾ**ತಿ ಸಯಂ ಕರಣೇ, ಕಾಯಪಯೋಗಸ್ಸ ಕಾರಾಪನೇ ವಚೀಪಯೋಗಸ್ಸ ಬಹುತ್ತೇನ। **ಆಪತ್ತಿಬಹುಲತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಯಂ ಸಿಞ್ಚನೇ ಧಾರಾಪಚ್ಛೇದಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಗಣನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಿಞ್ಚಾಪನೇ ಪನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ಆಪತ್ತಿ, ಸಕಿಂ ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಬಹುಸಿಞ್ಚನೇ ಏಕಾವ।

ಓಚಿನನೇ ದುಕ್ಕಟಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾ**ತಿ ವತ್ಥುಪೂಜಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಓಚಿನನೇ। **ಸಕಿಂ ಆಣತ್ತೋ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಆಣತ್ತೋ । **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಆಣತ್ತತ್ತಾ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ (ಪಾಚಿ॰ ೯೦-೯೧) ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ಪನ ವತ್ಥುಪೂಜಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಓಚಿನಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ।

೩೧. ಗನ್ಥನೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ದಾಮಂ **ಗನ್ಥಿಮಂ**। ಏಸ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ, ವತ್ಥುಪೂಜಾದಿಅತ್ಥಾಯ ವಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ವತ್ಥುಪೂಜಾದಿಅತ್ಥಾಯ ವಟ್ಟತಿ, ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। **ಪುರಿಮನಯೇನೇವಾ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನ। ಧಮ್ಮಾಸನವಿತಾನೇ ಬದ್ಧಕಣ್ಟಕೇಸು ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಪರೂಪರಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಛತ್ತಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಆವುಣನತೋ "**ಛತ್ತಾಧಿಛತ್ತಂ ವಿಯಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧಮ್ಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ "**ತಂ ಅತಿಓಳಾರಿಕಮೇವಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕರಣೇ, ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಕಾರಾಪನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಪ್ಫವಿಜ್ಝನತ್ಥಂ ಕಣ್ಟಕಮ್ಪಿ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಪುಪ್ಫದಾಮೋಲಮ್ಬಕಾದಿಅತ್ಥಾಯ ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಾದಿಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ "ಪುಪ್ಫವಿಜ್ಝನತ್ಥಂ ಕಣ್ಟಕನ್ತಿ ವಿಸೇಸಿತತ್ತಾ ತದತ್ಥಂ ಕಣ್ಟಕಮೇವ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪುಪ್ಫಪಟಿಚ್ಛಕಂ** ನಾಮ ದನ್ತಾದೀಹಿ ಕತಂ ಪುಪ್ಫಾಧಾನಂ। ಏತಮ್ಪಿ ನಾಗದನ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಛಿದ್ದಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅಸೋಕಪಿಣ್ಡಿಯಾ**ತಿ ಅಸೋಕಸಾಖಾನಂ, ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಾ ಸಮೂಹೇ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೩೧) ಪನ "**ಅಸೋಕಪಿಣ್ಡಿಯಾ**ತಿ ಅಸೋಕಪುಪ್ಫಮಞ್ಜರಿಕಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಧಮ್ಮರಜ್ಜು** ನಾಮ ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಬೋಧಿಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಪ್ಪವೇಸನತ್ಥಂ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಬನ್ಧರಜ್ಜು। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೩೧) ಪನ "**ಧಮ್ಮರಜ್ಜು** ನಾಮ ಚೇತಿಯಾದೀನಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತೇಸಞ್ಚ ರಜ್ಜುಯಾ ಚ ಅನ್ತರಾ ಪುಪ್ಫಪ್ಪವೇಸನತ್ಥಾಯ ಬನ್ಧರಜ್ಜು। ಸಿಥಿಲವಟ್ಟಿತಾಯ ವಾ ವಟ್ಟಿಯಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಪುಪ್ಫಪ್ಪವೇಸನತ್ಥಾಯ ಏವಂ ಬನ್ಧಾತಿಪಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಮತ್ಥಕದಾಮನ್ತಿ ಧಮ್ಮಾಸನಾದಿಮತ್ಥಕೇ ಪಲಮ್ಬಕದಾಮಂ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಉಪ್ಪಲಾದೀನಂ ಏವ। **ವಾಕೇನ ವಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫನಾಳಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫೇನ ಏಕಾಬದ್ಧಟ್ಠಿತವಾಕೇನ ದಣ್ಡೇನ ಚ ಏಕಾಬದ್ಧೇನೇವ। ಏತೇನ ಪುಪ್ಫಂ ಬೀಜಗಾಮಸಙ್ಗಹಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ಪಞ್ಚಸು ಬೀಜೇಸು ಅಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ ಪಣ್ಣಂ ವಿಯ, ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕಾರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ವಿಕೋಪನೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಯಞ್ಚ ಛಿನ್ನಸ್ಸಪಿ ಮಕುಳಸ್ಸ ವಿಕಸನಂ, ತಮ್ಪಿ ಅತಿತರುಣಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ವುಡ್ಢಿಲಕ್ಖಣಂ ನ ಹೋತಿ, ಪರಿಣತಸ್ಸ ಪನ ಮಕುಳಸ್ಸ ಪತ್ತಾನಂ ಸಿನೇಹೇ ಪರಿಯಾದಾನಂ ಗತೇ ವಿಸುಂಭಾವೋ ಏವ ವಿಕಾಸೋ, ತೇನೇವ ಛಿನ್ನಮಕುಳವಿಕಾಸೋ ಅಛಿನ್ನಮಕುಳವಿಕಾಸತೋ ಪರಿಹೀನೋ, ಮಿಲಾತನಿಯುತ್ತೋ ವಾ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯಞ್ಚ ಮಿಲಾತಸ್ಸ ಉದಕಸಞ್ಞೋಗೇ ಅಮಿಲಾನತಾಪಜ್ಜನಂ, ತಮ್ಪಿ ತಮ್ಬುಲಪಣ್ಣಾದೀಸು ಸಮಾನಂ ವುಡ್ಢಿಲಕ್ಖಣಂ ನ ಹೋತಿ। ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಚ ನ ಕತ್ಥಚಿ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣಂ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪುಪ್ಫಂ ಸಬ್ಬಥಾ ಅಬೀಜಮೇವಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

"**ಪಸಿಬ್ಬಕೇ ವಿಯಾ**"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಪ್ಫಂ ಪಸಿಬ್ಬಕೇ ವಾ ಪಸಿಬ್ಬಕಸದಿಸಂ ಬನ್ಧೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಚೀವರೇ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೩೧) ಪನ "**ಖನ್ಧೇ ಠಪಿತಕಾಸಾವಸ್ಸಾ**ತಿ ಖನ್ಧೇ ಠಪಿತಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತಞ್ಹಿ ತಥಾಬನ್ಧಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ। ಇಮಿನಾ ಚ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತಾದಿಸಂ ಕಾಸಾವಂ ವಾ ವತ್ಥಂ ವಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಅಂಸಭಣ್ಡಿಕಪಸಿಬ್ಬಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಸದಿಸತ್ತಾ ವೇಠಿಮಂ ನಾಮ ನ ಜಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಿಥಿಲಬನ್ಧಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಹೇಟ್ಠಾ ದಣ್ಡಕಂ ಪನ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ರಜ್ಜುಆದೀಹಿ ಬನ್ಧನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಪುಪ್ಫಸ್ಸೇವ ಪನ ಅಚ್ಛಿನ್ನದಣ್ಡಕೇಹಿ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ।

ಪುಪ್ಫಪಟೇ ಚ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಪುಪ್ಫಪಟಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದೀಘತೋ ಪುಪ್ಫದಾಮಸ್ಸ ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣವಸೇನ ಪೂರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಿರಿಯತೋ ಹರಣಂ ಪನ ವಾಯಿಮಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನ ಪುರಿಮಂ। **"ಪುರಿಮಟ್ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತೀ"**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುರಿಮಂ ಪುಪ್ಫಕೋಟಿಂ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪನವಸೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। **ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪುಪ್ಫರಹಿತಾಯ ಸುತ್ತವಾಕಕೋಟಿಯಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಏಕವಾರಂ ಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಚೇತಿಯಾದಿಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ಪುಪ್ಫಪಟಕರಣಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಬೋಧಿಂ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಏಕವಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ, ತೇನಪಿ ಏಕವಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪುಪ್ಫಪಟಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಚ ಹರಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ, ತೇನಪಿ ತಥೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇಪಿ ದ್ವೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಠತ್ವಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಹರನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ।

ಪರೇಹಿ ಪೂರಿತನ್ತಿ ದೀಘತೋ ಪಸಾರಿತಂ। **ವಾಯಿತು**ನ್ತಿ ತಿರಿಯತೋ ಹರಿತುಂ, ತಂ ಪನ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ। **ಪುಪ್ಫಾನಿ ಠಪೇನ್ತೇನಾ**ತಿ ಅಗನ್ಥಿತಾನಿ ಪಾಕತಿಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾಪಿ ಠಪೇನ್ತೇನ। ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಪನ ಪೂಜನತ್ಥಾಯ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇನ್ತೇನ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೩೧. **ಘಟಿಕದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ಘಟಿಕಾಕಾರಯುತ್ತೋ, ದಾರುಘಟಿಕಾಕಾರೋ ವಾ ಓಲಮ್ಬಕೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೩೧) ಪನ **"ಘಟಿಕದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ**ತಿ ಅನ್ತೇ ಘಟಿಕಾಕಾರಯುತ್ತೋ ಯಮಕದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೩೧) ಪನ **"ಘಟಿಕದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ**ತಿ ಯಮಕದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏಕೇಕಂ ಪನ ದಾಮಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಸುತ್ತಕೋಟಿಯಾವ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪುಪ್ಫದಾಮದ್ವಯಂ ಸಙ್ಘಟಿತುಕಾಮೇನಪಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಸುತ್ತಕೋಟಿಯಾವ ಸುತ್ತಕೋಟಿಂ ಸಙ್ಘಟಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಾಲಾಗುಣಪರಿಕ್ಖೇಪೋ**ತಿ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಾಲಾಗುಣಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣವಸೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪನಂ, ತೇನೇವ ತಂ ಪುರಿಮೇ ಪವಿಟ್ಠಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತಮ್ಪಿ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣವಸೇನ ಪೂರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕವಾರಂ ಪನ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರಕರಣೇ ಮಾಲಾಗುಣಂ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪುಪ್ಫದಾಮಕರಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸುತ್ತಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಏಕತೋ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಸುತ್ತಮಯಂ ಗೇಣ್ಡುಕಂ ನಾಮ, ಗೇಣ್ಡುಕಖರಪತ್ತದಾಮಾನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಚೇಲಾದೀಹಿ ಕತದಾಮಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪರಸನ್ತಕಂ ದೇತಿ, ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ**ತಿ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇನ ಪರಸನ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಹೋತಿ।

೩೩. **ತಞ್ಚ ಖೋ ವತ್ಥುಪೂಜನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ದೇನ್ತೇನ ವತ್ಥುಪೂಜನತ್ಥಾಯೇವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ಪನ ಸಿವಲಿಙ್ಗಾದಿಪೂಜನತ್ಥಾಯಾ"**ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಇಮಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಞಾತಕಾನಂ ತಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಕಸ್ಸಚಿಪೀ**ತಿ ಞಾತಕಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕಸ್ಸ ವಾ ಕಸ್ಸಚಿಪಿ। **ಞಾತಿಸಾಮಣೇರೇಹೇವಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಗಿಹಿಪರಿಕಮ್ಮಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಇತರೇ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಕಾ। ತೇಹಿಪಿ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ವತ್ತಸೀಸೇನ ಹರಿತಬ್ಬಂ। **ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಭಾಗಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಸ್ಸ ಲಾಭಸ್ಸ ಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠಸಾಮಣೇರಾನಮ್ಪಿ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋ ಲಬ್ಭತೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ಚೂಳಕ**ನ್ತಿ ಉಪಡ್ಢಭಾಗತೋಪಿ ಉಪಡ್ಢಂ। ಚತುತ್ಥಭಾಗಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ಸಾಮಣೇರಾ...ಪೇ॰... ಠಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ಅರಕ್ಖಿತಅಗೋಪಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಪನ "ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಅಭಾಜನೀಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮಗ್ಗೇ ವಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣೇ ವಾ।

೩೪. **ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ದಾಪೇತುಂ ನ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಗಿಹಿಕಮ್ಮಂ ಕಾರಿತಂ ವಿಯ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಪುಪ್ಫದಾನಂ ಹೋತೀತಿ ಸಾಮಣೇರಾನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟನತೋ। ವುತ್ತಞ್ಚ **"ಸಯಮೇವಾ"**ತಿಆದಿ। ನ ಹಿ ತಂ ಪುಪ್ಫದಾನಂ ನಾಮ

ಸಿಯಾ। ಯದಿ ಹಿ ತಥಾ ಆಗತಾನಂ ತೇಸಂ ದಾನಂ ಪುಪ್ಫದಾನಂ ನಾಮ ಭವೇಯ್ಯ , ಸಾಮಣೇರೇಹಿಪಿ ದಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭೇಯ್ಯ। **ಸಯಮೇವಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಾ ಸಯಮೇವ। **ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಆದಾಯಾ**ತಿ ಇದಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಯಾಗುಭತ್ತಾದಿಸಮ್ಪಾದನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ **"ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೫. **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ**ತಿ "ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ತಾವ ಹರಿತ್ವಾಪಿ ಹರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಞಾತಕಾನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾವ। ಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚ ಹರಾಪೇನ್ತೇನ ಞಾತಿಸಾಮಣೇರೇಹೇವ ಹರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಇತರೇ ಪನ ಯದಿ ಸಯಮೇವ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಮಂ ಪುಪ್ಫದಾನೇ ವುತ್ತನಯಂ ಫಲದಾನೇಪಿ ಅತಿದಿಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಫಲಮ್ಪಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಹರಣಹರಾಪನಾದಿನಾ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಞಾತೀನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾವ। ಇದಾನಿ "ಯೋ ಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ...ಪೇ॰... ಇಸ್ಸರವತಾಯ ದದತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೩೬-೪೩೭) ಇಮಂ ಪುಪ್ಫದಾನೇ ವುತ್ತನಯಂ ಫಲದಾನೇ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಖೀಣಪರಿಬ್ಬಯಾನ**ನ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಫಲಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾ**ತಿ "ಏತ್ತಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ಫಲಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಾ। **ರುಕ್ಖಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಾ**ತಿ "ಇಮೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ರುಕ್ಖಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಾ। ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇಸುಪಿ ಪನ ರುಕ್ಖೇಸು "ಇಧ ಫಲಾನಿ ಸುನ್ದರಾನಿ, ಇತೋ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದನ್ತೇನ ಕುಲಸಙ್ಗಹೋ ಕತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಏವಂ ಪನ ನ ವತ್ತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। **ರುಕ್ಖಚ್ಛಲ್ಲೀ**ತಿ ರುಕ್ಖತ್ತಚೋ, ಸಾ "ಭಾಜನೀಯಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಾ। **ವುತ್ತನಯೇನಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫಫಲಾದೀಸು ವುತ್ತನಯೇನ ಕುಲಸಙ್ಗಹೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೬. ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಗಿಹೀನಂ ಗಾಮನ್ತರದೇಸನ್ತರಾದೀಸು ಸಾಸನಪಟಿಸಾಸನಹರಣಂ **ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯಂ**। ತೇನಾಹ **"ಗಿಹೀನಂ ದೂತೇಯ್ಯಂ ಸಾಸನಹರಣಕಮ್ಮ"**ನ್ತಿ। ದೂತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ **ದೂತೇಯ್ಯಂ**। **ಪಠಮಂ ಸಾಸನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ...ಪೇ॰... ಪದೇ ಪದೇ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಇದಂ "ತಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಗಮನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸ ಪನ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಕಾರುಞ್ಞೇ ಠಿತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತಿರೂಪಂ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಗಿಹೀನಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯಸಾಸನಂ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮೇಹಿ ಪನ ಅಟ್ಠಹಿ ಕುಲದೂಸಕಕಮ್ಮೇಹೀ**ತಿ ಪುಪ್ಫದಾನಂ ಫಲದಾನಂ ಚುಣ್ಣದಾನಂ ಮತ್ತಿಕದಾನಂ ದನ್ತಕಟ್ಠದಾನಂ ವೇಳುದಾನಂ ಪಣ್ಣದಾನಂ ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ। **ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಕತೋ**ತಿ ಕುಲದೂಸನಪಚ್ಚಯಾ ಕತಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮೋ।

೩೭. **ಸೇಕ್ಖಭೂಮಿಯಂ ವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಝಾನಭೂಮಿಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತಿಣ್ಣಂ ವಿವೇಕಾನ**ನ್ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತಉಪಧಿವಿವೇಕಭೂತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಿವೇಕಾನಂ। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಸ್ಸ ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **"ಯಾವ ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನ"**ನ್ತಿ। ಭುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪುನ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪಣಿಧಾಯ ಚೀವರಸಣ್ಠಾಪನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಕುಲಸಙ್ಗಹವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಪಞ್ಚಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೬. ಮಚ್ಛಮಂಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೩೮. ಏವಂ ಕುಲಸಙ್ಗಹವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಚ್ಛಮಂಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಮಚ್ಛಮಂಸೇಸು ಪನಾ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಥಲೇ ಠಪಿತಮತ್ತೇ ಮರತಿ, ಕೇವಟ್ಟಾದೀಹಿ ವಾ ಮಾರಿಯತೀತಿ ಮಚ್ಛೋ। ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಇದನ್ತಿ ಮಚ್ಛಂ, ಮಸಿಯತೇ ಆಮಸಿಯತೇತಿ ಮಂಸಂ, ಮಚ್ಛಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ **ಮಚ್ಛಮಂಸಾನಿ,** ತೇಸು। ಮಚ್ಛಮಂಸೇಸು ಪನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಚ್ಛಗ್ಗಹಣೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿದ್ಧಾರಣಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಪಕ್ಖನ್ತರತ್ಥೋ, ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಅಪರೋ ಮಚ್ಛಮಂಸೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಯ್ಹತೇ ಅನೇನಾತಿ ಗಹಣಂ। ಕಿಂ ತಂ? ಸದ್ದೋ, ಮಚ್ಛಇತಿ ಗಹಣಂ ಮಚ್ಛಗ್ಗಹಣಂ, ತೇನ **ಮಚ್ಛಗ್ಗಹಣೇನ,** ಮಚ್ಛಸದ್ದೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಂಸೇಸು ಪನ...ಪೇ॰... ಅಕಪ್ಪಿಯಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಸಮಾನಜಾತಿಮಂಸತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾನಂ ಮಂಸಾನಿ ರಾಜಙ್ಗತೋ, ಸುನಖಅಹೀನಂ ಜೇಗುಚ್ಛಭಾವತೋ, ಸೇಸಾನಂ ವಾಳಮಿಗತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಬನ್ಧವಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತಿಕೋಟಿಪರಿಸುದ್ಧನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಸುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ತೀಹಿ ಕೋಟೀಹಿ ತೀಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ತೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಪರಿಸುದ್ಧಂ, ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಅದಿಟ್ಠಅಸುತಾನಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಾನಂ ಅನಾರಮ್ಮಣಭಾವತೋ ಜಾನಿತಬ್ಬಾನಿ। ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ ಪನ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **“ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ, ತೀಣಿ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಾನಿ ಞತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ತಾನಿ ತೀಣಿ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಾನಿ ಚ ಏವಂ ಪರಿಸಙ್ಕಿತೇ ಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಞ್ಚ ತೇನ ವಿಧಿನಾ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತೇ ಸತಿ ಕತ್ತಬ್ಬಭಾವಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕಥ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ **ದಿಟ್ಠಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಸುತ್ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ **ಸುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಅದಿಸ್ವಾ ಅಸುತ್ವಾ ತಕ್ಕೇನ ಅನುಮಾನೇನ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ **ತದುಭಯವಿನಿಮುತ್ತಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ತಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಸಾಮಞ್ಞೇನ ಏಕಾ ಕೋಟಿ ಹೋತಿ, ತತೋ ವಿಮುತ್ತಂ **ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಏವಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಸುತಂ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ತಿಕೋಟಿಪರಿಸುದ್ಧಂ ಹೋತಿ।

ಜಾಲಂ ಮಚ್ಛಬನ್ಧನಂ। **ವಾಗುರಾ** ಮಿಗಬನ್ಧಿನೀ। **ಕಪ್ಪತೀ**ತಿ ಯದಿ ತೇಸಂ ವಚನೇನ ಸಙ್ಕಾ ನಿವತ್ತತಿ, ವಟ್ಟತಿ, ನ ತಂ ವಚನಂ ಲೇಸಕಪ್ಪಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಯತ್ಥ ಚ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ। **ಪವತ್ತಮಂಸ**ನ್ತಿ ಆಪಣಾದೀಸು ಪವತ್ತಂ ವಿಕ್ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ಮತಮಂಸಂ ವಾ। **ಮಙ್ಗಲಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಆಹುನಪಾಹುನಾದಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಅಕತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ **ಏವ**-ಸದ್ದೋ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಕತಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಮಙ್ಗಲಾದೀನಞ್ಚಾತಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಮ್ಪಿ ನ ವತ್ತತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಯಥಾರಿತವಸೇನ ಅವಧಾರಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ। **ಯತ್ಥ ಚ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಕತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಾಭಾವಮಾಹ।

೩೯. ತಮೇವತ್ಥಂ ಆವಿಕಾತುಂ **“ಸಚೇ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಇತರೇಸಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ವಟ್ಟತಿ, ಜಾನತೋವೇತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ। **ತೇಯೇವಾ**ತಿ ಯೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಂ, ತೇಯೇವ। ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಮಂಸಪರಿಭೋಗತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಪರಿಭೋಗೇ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಪುರಿಮಸ್ಮಿಂ ಸಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿ, ಇತರಸ್ಮಿಂ ಅಚಿತ್ತಕಾ। ತೇನಾಹ **“ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ”**ತಿ। “ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೯) ವಚನತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾ। ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸೇವ ಹಿ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ। **ವತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಮಚ್ಛಮಂಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಛಟ್ಠೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೭. ಅನಾಮಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೪೦. ಏವಂ ಮಚ್ಛಮಂಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅನಾಮಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ “**ಅನಾಮಾಸ**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಆಮಸಿಯತೇತಿ ಆಮಾಸಂ, ನ ಆಮಾಸಂ **ಅನಾಮಾಸಂ,** ಅಪರಾಮಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾರಿಪನ್ಥಿಕಾ**ತಿ ವಿಕುಪ್ಪನಿಕಾ, ಅನ್ತರಾಯಿಕಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ನದೀಸೋತೇನ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ಮಾತರ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಾಸು ಪನ ಇತ್ಥೀಸು ಕಾರುಞ್ಞಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಮಾತರಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ವದನ್ತಿ। “ಮಾತರ”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞಾಸು ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಾಪಿ ಅತ್ಥಿ। **ಏತ್ಥ ಗಣ್ಹಾಹೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಗೇಹಸ್ಸಿತಪೇಮೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಫುಸನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಪನ ವತ್ಥಾದಿಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಿಂ “ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅವಸಭಾವಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತಿಂ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಸಹಸಾ ಅನಾಮಾಸನ್ತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕೇಸಾದೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಆಕಡ್ಢತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ। ನ ಹಿ ಮೀಯಮಾನಂ ಮಾತರಂ ಉಪೇಕ್ಖಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯ ಮಾತುಯಾಪಿ ಆಮಾಸೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ “ಮಾತರ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬಂ ಪನ ಅಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಇತ್ಥೀನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ ಅನಾಮಾಸತ್ತೇ ವಿಸೇಸಾಭಾವಾ।

ತಿಣಣ್ಡುಪಕನ್ತಿ ಹಿರಿವೇರಾದಿಮೂಲೇಹಿ ಕೇಸಾಲಙ್ಕಾರತ್ಥಾಯ ಕತಚುಮ್ಬಟಕಂ। **ತಾಲಪಣ್ಣಮುದ್ದಿಕ**ನ್ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣೇಹಿ ಕತಂ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಂ। ತೇನ ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಮಯಂ ಕಟಿಸುತ್ತಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। **ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಭಾವತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ, ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತೀ**ತಿ ಇದಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ। ಪಚ್ಚತ್ಥರಣವಿತಾನಾದಿಅತ್ಥಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ, ಪೂಜಾದಿಅತ್ಥಂ ತಾವಕಾಲಿಕಮ್ಪಿ ಆಮಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೀಸಪಸಾಧನದನ್ತಸೂಚೀ**ತಿ ಇದಂ ಸೀಸಾಲಙ್ಕಾರತ್ಥಾಯ ಪಟಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಕತಸೀಸಪಸಾಧನಕಞ್ಚೇವ ದನ್ತಸೂಚಿಆದಿ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ತಯೋ। ಸೀಸಪಸಾಧನಂ ಸಿಪಾಟಿಕೋಪಕರಣತ್ಥಾಯ ಚೇವ ದನ್ತಸೂಚಿಂ ಸೂಚಿಉಪಕರಣತ್ಥಾಯ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕೇಸಕಲಾಪಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಿರಿಯಂ ಪವೇಸನತ್ಥಾಯ ಕತಾ ಸೂಚಿ ಏವ ಸೀಸಪಸಾಧನಕದನ್ತಸೂಚೀತಿ ಏಕಮೇವ ಕತ್ವಾ ಸಿಪಾಟಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಸೂಚಿಯೇವ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಉಪಕರಣನ್ತಿ ಸಿಪಾಟಿಕಸೂಚಿಉಪಕರಣಂ, ಏವಂ ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ಪೋತ್ಥಕರೂಪನ್ತಿ ಸುಧಾದೀಹಿ ಕತಂ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತಾನಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥೀನಂ ಸಣ್ಠಾನೇನ ಕತಮ್ಪಿ ಅನಾಮಾಸಮೇವ । ಇತ್ಥಿರೂಪಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ ವತ್ಥುಭಿತ್ತಿಆದಿಞ್ಚ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ವಳಞ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವರೂಪೇ ಹಿ ಅನಾಮಾಸೇ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇ ಅಸತಿ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಆಮಸತೋ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। **ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಹತ್ಥೇನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ಕೇನಚಿ ದಣ್ಡಾದಿನಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಅನಾಮಾಸಮ್ಪಿ ದಣ್ಡಪಾಸಾಣಾದೀಹಿ ಭೇದನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ ಆಪದಾಸು ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಆಮಸನೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಸಪ್ಪಿನಿಆದಿವಾಳಮಿಗೀಹಿ ಗಹಿತಪಾಣಕಾನಂ ಮೋಚನತ್ಥಾಯ ತಂ ತಂ ಸಪ್ಪಿನಿಆದಿವತ್ಥುಂ ದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ, ಮಾತುಆದಿಂ ಉದಕೇ ಮೀಯಮಾನಂ ವತ್ಥಾದೀಹಿ ಗಹೇತುಂ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಿಂ ಕೇಸಾದೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋವ। “ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ‘ನ **ತ್ವೇವ ಆಮಸಿತಬ್ಬಾ**’ತಿ ಇದಂ ಪನ ವಚನಂ ಅಮೀಯಮಾನಂ ವತ್ಥುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತೀ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೨೮೧) ವುತ್ತಂ।

೪೧. **ಮಗ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ “ಮಗ್ಗೋ ಅಯ”ನ್ತಿ ಮಗ್ಗಸಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ದೇನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ಸಾಮೀಚಿವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತೇಹಿ ಪನ “ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾವ ನಿಸೀದಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಯಮೇವ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತತ್ಥ ಜಾತಕಾನೀ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭೂತಗಾಮಭಾವೇನೇವ ಠಿತಾನಿ। “**ಕೀಳನ್ತೇನಾ**”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ,

ಇದಞ್ಚ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕಂ ಪನ ಪರಿಭೋಗಾರಹಂ ಸಬ್ಬಥಾ ಆಮಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ದುರೂಪಚಿಣ್ಣತ್ತಾ। **ತಾಲಪನಸಾದೀನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಾಳಿಕೇರಲಬುಜತಿಪುಸಅಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಪುಸ್ಸಫಲಏಳಾಲುಕಫಲಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಯಥಾವುತ್ತಫಲಾನಂಯೇವ ಏತ್ಥ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಆಮಸನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಾದೀನಿ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಪಿ ಆಮಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಇದಂ ಅಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅತ್ತನೋಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಣೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ ಅನಾಮಾಸತ್ತಾಭಾವಾ।

೪೨. **ಮುತ್ತಾ**ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೨ ಪಥವೀವಾರವಣ್ಣನಾ; ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೮೧) ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭಜಾತಿಕಾ ಅಟ್ಠವಿಧಾ ಮುತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭಂ, ವರಾಹದಾಠಂ, ಭುಜಗಸೀಸಂ, ವಲಾಹಕಂ, ವೇಳು, ಮಚ್ಛಸಿರೋ, ಸಙ್ಖೋ, ಸಿಪ್ಪೀತಿ ಅಟ್ಠ ಮುತ್ತಾಯೋನಿಯೋ। ತತ್ಥ **ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭಜಾ** ಪೀತವಣ್ಣಾ ಪಭಾಹೀನಾ। **ವರಾಹದಾಠಾ** ವರಾಹದಾಠಾವಣ್ಣಾವ। **ಭುಜಗಸೀಸಜಾ** ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಾ ಸುವಿಸುದ್ಧಾ ವಟ್ಟಲಾ ಚ। **ವಲಾಹಕಜಾ** ಭಾಸುರಾ ದುಬ್ಬಿಭಾಗಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮೇನ್ತಿಯೋ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ದೇವೂಪಭೋಗಾ ಏವ ಚ ಹೋನ್ತಿ। **ವೇಳುಜಾ** ಕರಕಫಲಸಮಾನವಣ್ಣಾ ನ ಭಾಸುರಾ, ತೇ ಚ ವೇಳೂ ಅಮನುಸ್ಸಗೋಚರೇಯೇವ ಪದೇಸೇ ಜಾಯನ್ತಿ । **ಮಚ್ಛಸಿರಜಾ** ಪಾಠೀನಪಿಟ್ಠಿಸಮಾನವಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಲಾ ಲಘವೋ ಚ ತೇಜವನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಭಾವಿಹೀನಾ ಚ, ತೇ ಚ ಮಚ್ಛಾ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇಯೇವ ಜಾಯನ್ತಿ। **ಸಙ್ಖಜಾ** ಸಙ್ಖಉದರಚ್ಛವಿವಣ್ಣಾ ಕೋಲಫಲಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ ಪಭಾವಿಹೀನಾವ। **ಸಿಪ್ಪಿಜಾ** ಪಭಾವಿಸೇಸಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ನಾನಾಸಣ್ಠಾನಾ। ಏವಂ ಜಾತಿತೋ ಅಟ್ಠವಿಧಾಸು ಮುತ್ತಾಸು ಯಾ ಮಚ್ಛಸಙ್ಖಸಿಪ್ಪಿಜಾ, ತಾ ಸಾಮುದ್ದಿಕಾ। ಭುಜಗಜಾಪಿ ಕಾಚಿ ಸಾಮುದ್ದಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇತರಾ ಅಸಾಮುದ್ದಿಕಾ। ಯಸ್ಮಾ ಬಹುಲಂ ಸಾಮುದ್ದಿಕಾವ ಮುತ್ತಾ ಲೋಕೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಸಿಪ್ಪಿಜಾವ, ಇತರಾ ಕದಾಚಿ ಕಾಚಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಮೋಹವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೭೩) "ಮುತ್ತಾತಿ ಸಾಮುದ್ದಿಕಾ ಮುತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಮಣೀತಿ ವೇಳುರಿಯಾದಿತೋ ಅಞ್ಞೋ ಜೋತಿರಸಾದಿಭೇದೋ ಸಬ್ಬೋ ಮಣಿ। **ವೇಳುರಿಯೋ**ತಿ ಅಲ್ಲವೇಳುವಣ್ಣೋ ಮಣಿ, "ಮಜ್ಜಾರಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲವಣ್ಣೋ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಸಙ್ಖೋ**ತಿ ಸಾಮುದ್ದಿಕಸಙ್ಖೋ। **ಸಿಲಾ**ತಿ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಾ ಅತಿಸಿನಿದ್ಧಾ ಕಾಳಸಿಲಾ। ಮಣಿವೋಹಾರಂ ಅಗತಾ ರತ್ತಸೇತಾದಿವಣ್ಣಾ ಸುಮಟ್ಠಾಪಿ ಸಿಲಾ ಅನಾಮಾಸಾ ಏವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೮೧) ಪನ "**ಸಙ್ಖೋ**ತಿ ಸಾಮುದ್ದಿಕಸಙ್ಖೋ। **ಸಿಲಾ**ತಿ ಕಾಳಸಿಲಾಪಣ್ಡುಸಿಲಾಸೇತಸಿಲಾದಿಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಿಲಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪವಾಳಂ** ಸಮುದ್ದತೋ ಜಾತನಾತಿರತ್ತಮಣಿ। **ರಜತ**ನ್ತಿ ಕಹಾಪಣಮಾಸಾದಿಭೇದಂ ಜತುಮಾಸಾದಿಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತಾವಸೇಸರೂಪಿಯಂ ಗಹಿತಂ। **ಜಾತರೂಪ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಂ। **ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ**ತಿ ರತ್ತಮಣಿ। **ಮಸಾರಗಲ್ಲ**ನ್ತಿ ಕಬರವಣ್ಣೋ ಮಣಿ। "ಮರಕತ"ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ।

ಭಣ್ಡಮೂಲತ್ಥಾಯಾತಿ ಪತ್ತಚೀವರಾದಿಮೂಲತ್ಥಾಯ। **ಕುಟ್ಠರೋಗಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ। ತಾಯ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ರೋಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। "ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಞ್ಚ ಅವಿದ್ಧಾಯೇವ ಮುತ್ತಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಾ। ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಪಿಸಿತ್ವಾ ಯೋಜಿತಾನಂ ಮುತ್ತಾನಂ ರತನಭಾವವಿಜಹನತೋ ಗಹಣಕ್ಖಣೇಪಿ ರತನಾಕಾರೇನ ಅಪೇಕ್ಖಾಭಾವಾ **"ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಪನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಾವ ಪನ ತಾ ಮುತ್ತಾ ರತನರೂಪೇನ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತಾವ ಆಮಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಏವಂ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ರತನಪಾಸಾಣಂ ಪಿಸಿತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜೇ ಯೋಜನತ್ಥಾಯ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಪನ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಯೋಜನಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಗಹಟ್ಠೇಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಯದಿ ಭೇಸಜ್ಜೇ ಸುವಣ್ಣಾದಿರೂಪೇನ ತಿಟ್ಠತಿ, ವಿಯೋಜೇತುಞ್ಚ ಸಕ್ಕಾ, ತಾದಿಸಂ ಭೇಸಜ್ಜಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತಂ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕತ್ತಗತಞ್ಚೇ ವಟ್ಟತಿ। **"ಜಾತಿಫಲಿಕಂ ಉಪಾದಾಯಾ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೂರಿಯಕನ್ತಚನ್ದಕನ್ತಾದಿಕಂ ಜಾತಿಪಾಸಾಣಂ ಮಣಿಮ್ಹಿ ಏವ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಆಕರಮುತ್ತೋ**ತಿ ಆಕರತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೋ। **ಭಣ್ಡಮೂಲತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾವ ಆಮಸಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚಿತ್ವಾ ಕತೋ**ತಿ ಕಾಚಕಾರೇಹಿ ಪಚಿತ್ವಾ ಕತೋ।

ಧಮನಸಙ್ಖೋ ಚ ಧೋತವಿದ್ಧೋ ಚ ರತನಮಿಸ್ಸೋ ಚಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಿದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಭಾವೇನ ಕತಛಿದ್ದೋ। **ರತನಮಿಸ್ಸೋ**ತಿ ಕಞ್ಚನಲತಾದಿವಿಚಿತ್ತೋ ಮುತ್ತಾದಿರತನಖಚಿತೋ ಚ। ಏತೇನ ಧಮನಸಙ್ಖತೋ ಅಞ್ಞೋ ರತನಸಮ್ಮಿಸ್ಸೋ ಅನಾಮಾಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಿಲಾಯಮ್ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಪಾನೀಯಸಙ್ಖೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಥಾಲಕಾದಿಆಕಾರೇನ ಕತಸಙ್ಖಮಯಭಾಜನಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। **ಸೇಸನ್ತಿ** ರತನಮಿಸ್ಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ। ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಂಯೇವ ರತನಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಆಹ "**ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಾವಾ**"ತಿ, ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಾ ರತನಸಮ್ಮಿಸ್ಸಾವ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸೇಸಾ**ತಿ ರತನಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಸಿಲಾ।

ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಧಾತುಪಾಸಾಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ। **ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯ**ನ್ತಿ ಧಾತುಕರಣ್ಡಕಂ। **ಪಟಿಕ್ಖಿಪೀ**ತಿ "ಧಾತುಟ್ಠಪನತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಪೇಸಿತತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೨೮೧) ಪನ "**ಪಟಿಕ್ಖಿಪೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಸ್ಸ ಧಾತುಕರಣ್ಡಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಾದಿರೂಪಸ್ಸ ಚ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಕರಣೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯತ್ತಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸುವಣ್ಣಬುಬ್ಬುಳಕ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕಂ। "**ರೂಪಿಯಛಡ್ಡಕಟ್ಠಾನೇ**"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ರೂಪಿಯಛಡ್ಡಕಸ್ಸ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕೇಳಾಪಯಿತು**ನ್ತಿ ಆಮಸಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಞ್ಚಾರೇತುಂ। **ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಕಚವರಮೇವ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಗೋಪಕಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಅಞ್ಞೇ ವಾ, ಹತ್ಥೇನಪಿ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಕಚವರಂ ಅಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, "ಮಲಮ್ಪಿ ಪಮಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೮೧) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೨೮೧) ಪನ "**ಕಚವರಮೇವ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಗೋಪಕಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಅಞ್ಞೇ ವಾ, ಹತ್ಥೇನಪಿ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಕಚವರಂ ಅಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಮಲಮ್ಪಿ ಮಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವಾತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ ಕೇಳಾಯನಸದಿಸತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ ನ ಸಮೇತಿ? ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಚೇತಿಯಘರಗೋಪಕಾ ರೂಪಿಯಛಡ್ಡಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾತಿ ತೇಸಂಯೇವ ಕೇಳಾಯನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ, ತಸ್ಮಾ "ಗೋಪಕಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಅಞ್ಞೇ ವಾ"ತಿ ವಚನಂ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ।

ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯೇ ಕಚವರಮೇವ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಾವಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಹತ್ಥೇನಪಿ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ"ತಿ ಚ "ಮಲಮ್ಪಿ ಪಮಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವಾ"ತಿ ಚ ವಚನಂ ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಮೇತನ್ತಿ। **ಆರಕೂಟಲೋಹ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಕಿತ್ತಿಮಲೋಹವಿಸೇಸೋ। ತಿವಿಧಞ್ಹಿ ಕಿತ್ತಿಮಲೋಹಂ - ಕಂಸಲೋಹಂ ವಟ್ಟಲೋಹಂ ಆರಕೂಟಲೋಹನ್ತಿ। ತತ್ಥ ತಿಪುತಮ್ಬೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ **ಕಂಸಲೋಹಂ** ನಾಮ, ಸೀಸತಮ್ಬೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ **ವಟ್ಟಲೋಹಂ,** ರಸತುತ್ಥೇಹಿ ರಞ್ಜಿತಂ ತಮ್ಬಂ **ಆರಕೂಟಲೋಹಂ** ನಾಮ। "ಪಕತಿರಸತಮ್ಬೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ ಆರಕೂಟ"ನ್ತಿ ಚ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೮೧) ವುತ್ತಂ। ತಂ ಪನ "ಜಾತರೂಪಗತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮ್ಪಿ ಹೋತೀತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ರೂಪಿಯೇಸು ಪನ ಅಗಣಿತತ್ತಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಆಮಸನೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯೋ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಾನಂ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ ಆಮಸನಗೋಪನಾದಿವಸೇನ ಪರಿಭೋಗೋ ಸಬ್ಬಥಾ ಕಪ್ಪಿಯೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನಾಹ "**ತಸ್ಮಾ**"ತಿಆದಿ। "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮವಿನಯವಣ್ಣನಟ್ಠಾನೇ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಚ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾನೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀ**ತಿ ಸೇನಾಸನಪಟಿಬನ್ಧತೋ ವುತ್ತಂ।

೪೩. ಸಾಮಿಕಾನಂ ಪೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇತಬ್ಬಂ। **ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಠಮಮೇವ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಾದಿನಾ ಕಿಞ್ಚಿಮತ್ತಂ ಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡತ್ಥಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನಾಹ "**ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ। ಏತ್ಥಾಪಿ ತಞ್ಚ ವಿಯೋಜೇತ್ವಾ ಆಮಸಿತಬ್ಬಂ। **ಫಲಕಜಾಲಿಕಾದೀನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸರಪರಿತ್ತಾಣಾಯ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕಿಟಿಕಾಫಲಕಂ ಅಕ್ಖಿರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಅಯಲೋಹಾದೀಹಿ ಜಾಲಾಕಾರೇನ ಕತ್ವಾ ಸೀಸಾದೀಸು ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತಬ್ಬಂ ಜಾಲಿಕಂ ನಾಮ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕವಚಾದಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅನಾಮಾಸಾನೀ**ತಿ

ಮಚ್ಛಜಾಲಾದಿಪರೂಪರೋಧಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಸರಪರಿತ್ತಾಣಂ ತಸ್ಸ ಆವುಧಭಣ್ಡತ್ತಾಭಾವಾ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ "ಪರೂಪರೋಧನಿವಾರಣಞ್ಚೇ"ತಿಆದಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೩)। **ಆಸನಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸಸಮನ್ತಾ ಕತಪರಿಭಣ್ಡಸ್ಸ। **ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಕಾಕಾದೀನಂ ಅದೂಸನತ್ಥಾಯ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮಿ।

"**ಭೇರಿಸಙ್ಘಾಟೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಟಿತಚಮ್ಮಭೇರೀ। **ವೀಣಾಸಙ್ಘಾಟೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಟಿತಚಮ್ಮವೀಣಾ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೮೧) ವುತ್ತಂ। "ಚಮ್ಮವಿನದ್ಧಾ ವೀಣಾಭೇರಿಆದೀನೀ"ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತವಚನತೋ ವಿಸೇಸಾಭಾವಾ **"ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿನಾ ತತೋ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ವತ್ತುಮಾರದ್ಧತ್ತಾ ಚ ಭೇರಿಆದೀನಂ ವಿನದ್ಧೋಪಕರಣಸಮೂಹೋ ಭೇರಿವೀಣಾಸಙ್ಘಾಟೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ "ಸಙ್ಘಟಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಙ್ಘಾಟೋ"ತಿ ಕತ್ವಾ। **ತುಚ್ಛಪೋಕ್ಖರ**ನ್ತಿ ಅವಿನದ್ಧಚಮ್ಮಭೇರಿವೀಣಾನಂ ಪೋಕ್ಖರಂ। **ಆರೋಪಿತಚಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಆರೋಪಿತಂ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಠಪಿತಮುಖಚಮ್ಮಮತ್ತಂ, ನ ಸೇಸೋಪಕರಣಸಹಿತಂ, ತಂ ಪನ ಸಙ್ಘಾತೋತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ। **ಓನಹಿತು**ನ್ತಿ ಭೇರಿಪೋಕ್ಖರಾದೀನಿ ಚಮ್ಮಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮವದ್ಧಿಆದೀಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಉಪಕರಣೇಹಿ ವಿನನ್ಧಿತುಂ। **ಓನಹಾಪೇತು**ನ್ತಿ ತಥೇವ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಿನನ್ಧಾಪೇತುಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಅನಾಮಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಸತ್ತಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೮. ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೪೪. ಏವಂ ಅನಾಮಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನೇಸು ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅಧಿಟ್ಠಿಯತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ಗಹಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಕಪ್ಪಿಯತೇ ವಿಕಪ್ಪನಾ, ಸಙ್ಕಪ್ಪನಂ ಚಿನ್ತನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **"ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತು**ನ್ತಿ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ। **ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು**ನ್ತಿ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ತಸ್ಮಾ ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ 'ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ'ತಿಆದಿನಾ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತೇನ ಪನ 'ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ'ನ್ತಿಆದಿನಾ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ 'ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ'ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಂ। ತಿಚೀವರಂ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞಂ ವಾ, ಯದಿ ತಂ ತಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ , ಅವಿಕಪ್ಪಿತಂ ಹೋತಿ, ಅತಿರೇಕಚೀವರಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೯) ಪನ **"ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತು**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ। **ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಾಮೇನ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ಏತೇನ ವಿಕಪ್ಪಿತತಿಚೀವರೋ ತೇಚೀವರಿಕೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತತಿಚೀವರೇ ವಿಯ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾದಿನಾ ಕಾತಬ್ಬವಿಧಿ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ನ ಪನ ವಿಕಪ್ಪನೇ ದೋಸೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೬೯) ಪನ **"ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಿಚೀವರಂ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ, ಯಂ ವಾ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವತೋ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಇಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂಯೇವ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ತಂ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ನಾನುಜಾನಾಮಿ, ಸತಿ ಪನ ಪಚ್ಚಯೇ ಯದಾ ತದಾ ವಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ 'ಅನಾಪತ್ತಿ ಅನ್ತೋದಸಾಹಂ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತೀ'ತಿ ವಚನತೋ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಇಮೇಸು ಪನ ತೀಸು ಟೀಕಾವಾದೇಸು ತತಿಯವಾದೋ ಯುತ್ತತರೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಸಂಸನ್ದನತೋ। ಕಥಂ? ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ ಕತಪರಿಚ್ಛೇದಾಸುಯೇವ ದ್ವೀಸು ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದೀಸು ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತತೋ ಅಞ್ಞೇಸು ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಇಚ್ಛೇವ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸು ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ನಿಚ್ಚಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಂ ಪಾಳಿಯಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಇತರಾಸು ಪನ ದ್ವೀಸು ಅನುಞ್ಞಾತಕಾಲೇಯೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, "ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದತಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ತಿಚೀವರಂ ತಿಚೀವರಸಙ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಹರತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಮೇವ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ। ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಪನ ಚಾತುಮಾಸತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಮೇವ, ನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಯೋ ತಿಚೀವರೇ ಏಕೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸಸುಖತ್ಥಂ ವಿಕಪ್ಪನಾಯ ಓಕಾಸೋ ದಿನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ।

ಪಠಮವಾದೇ "ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ "ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ "ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತತೋ ಪರಂ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ವಿಕಪ್ಪನಾಧಿಕಾರೇನ ವುತ್ತೋ, "ನಾಮಂ ವತ್ವಾ"ತಿ ಚ ವಿಸೇಸನೇ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಸತಿ "ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಚ "ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಚ ಭೇದವಚನಂ ನ ಸಿಯಾ, ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ಚೀವರೇಸು ನಾಮಂ ಅವತ್ವಾವ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬತೋ, ದುತಿಯವಾದೇ ಚ "ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಾಮೇನ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಪಠಮೇ ಚ "ತಿಚೀವರಂ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞಂ ವಾ, ಯದಿ ತಂ ತಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ, ಅವಿಕಪ್ಪಿತಂ ಹೋತಿ, ಅತಿರೇಕಚೀವರಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ। ದುತಿಯೇ ಚ "ನ ಪನ ವಿಕಪ್ಪನೇ ದೋಸೋ"ತಿ, ತಞ್ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವಿರುದ್ಧಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಮೇತಂ।

ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುನ್ತಿ ಚಾತುಮಾಸತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುನ್ತಿ ತೀಸು ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಯಾವ ಆಗಾಮಿಸಂವಚ್ಛರೇ ವಸ್ಸಾನಂ ಚಾತುಮಾಸಂ, ತಾವ ಠಪೇತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। "ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಏತ್ತಾವತಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿಞ್ಚ ತಂ ತಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತತೋ ಪರಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾದಿನಾಮಸ್ಸೇವ ಅಭಾವತೋ, ಕಸ್ಮಾ ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತೇನಪಿ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಂ। ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಥಾವಿಕಪ್ಪಿತಂ ಅಞ್ಞನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೯) "**ತತೋ ಪರ**ನ್ತಿ ಚಾತುಮಾಸತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ 'ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಯಾವ ಆಗಾಮಿವಸ್ಸಾನಂ ತಾವ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಪರೇ ಪನ 'ವಿಕಪ್ಪನೇ ನ ದೋಸೋ, ತಥಾ ವಿಕಪ್ಪಿತಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಾದಿನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೬೯) ಪನ "ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂಯೇವ, ನಾಧಿಟ್ಠಾತುಂ। ವತ್ಥಞ್ಚೇ ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ಅನ್ತೋಚಾತುಮಾಸೇ ವಸ್ಸಾನದಿವಸಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋದಸಾಹೇ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಚಾತುಮಾಸತೋ ಉದ್ಧಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತುಕಾಮೇನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಧಾಪಿ ಪಚ್ಛಿಮವಾದೋ ಪಸತ್ಥತರೋತಿ ದಿಸ್ಸತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ, ಪುರಿಮೇಸು ಪನ ಆಚರಿಯಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋಯೇವ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ನಾನಾವಾದಸ್ಸೇವ ಕಥಿತತ್ತಾ। **ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕ**ನ್ತಿ ಮುಟ್ಠಿಯಾ ಉಪಲಕ್ಖಿತಂ ಪಞ್ಚಕಂ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಂ, ಚತುಹತ್ಥೇ ಮಿನಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಹತ್ಥಮುಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಿನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಮುಟ್ಠಿಹತ್ಥಾನಂ ಪಞ್ಚಕಂ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಂ। ಪಞ್ಚಪಿ ಹತ್ಥಾ ಮುಟ್ಠೀ ಕತ್ವಾವ ಮಿನಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ದ್ವಿಹತ್ಥೇನ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನ ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಆಹ "**ಪಾರುಪನೇನಪೀ**"ತಿಆದಿ। **ಅತಿರೇಕ**ನ್ತಿ ಸುಗತಚೀವರತೋ ಅತಿರೇಕಂ। **ಊನಕ**ನ್ತಿ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾದಿತೋ ಊನಕಂ। ತೇನ ಚ ತೇಸು ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ರುಹತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀತಿ ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಉಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ಪರಿಚ್ಚಜಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) ಪನ "**ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ**ತಿ ಠಪೇಮಿ, ಪರಿಚ್ಚಜಾಮೀತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ"ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ। **ಕಾಯವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೇನಾ**ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರಂ ಪರಾಮಸನ್ತೇನ, ಚಾಲೇನ್ತೇನ ವಾ। **ವಾಚಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಯೇನಪಿ ಚಾಲೇತ್ವಾ ವಾಚಮ್ಪಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, "ಕಾಯೇನ ಅಫುಸಿತ್ವಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಅಹತ್ಥಪಾಸಹತ್ಥಪಾಸವಸೇನ ದುವಿಧಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ। ತತ್ಥ "**ಹತ್ಥಪಾಸೋ** ನಾಮ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥೋ ವುಚ್ಚತಿ। 'ದ್ವಾದಸಹತ್ಥ'ನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಇಧ ನ ಸಮೇತೀ"ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೯) ವುತ್ತಂ। "ಇದಾನಿ ಸಮ್ಮುಖಾಪರಮ್ಮುಖಾಭೇದೇನ ದುವಿಧಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಸಚೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) ಪನ "ಹತ್ಥಪಾಸೇತಿ ಚ ಇದಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತಂ 'ಇಮ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಪರಂ 'ಏತ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಪನೇತ್ಥ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ, ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ 'ಹತ್ಥಪಾಸೋ'ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥೋ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ವಿಸೇಸವಿಕಪ್ಪನಾಯ ಕಾರಣಂ ಗವೇಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾಸುಪಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಮೇವ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ವುತ್ತೋ, ಟೀಕಾಚರಿಯೇಹಿ ಚ ತದೇವ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತಂ ಚೀವರಂ "ಇಮ"ನ್ತಿ, ತತೋ ಬಹಿಭೂತಂ "ಏತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ।

"**ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇ**ತಿ ಇದಂ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಸಲ್ಲಕ್ಖಣಯೋಗ್ಗೇ ಠಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತತೋ ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವ। ತತ್ಥಾಪಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಠಪಿತಭಾವಸಲ್ಲಕ್ಖಣಮೇವ ಪಮಾಣಂ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ನಿಚ್ಚಸ್ಸ ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಪಿತನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ 'ತಥಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತೇ ನ

ದೋಸೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ, ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೯) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) ಪನ "**ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ತದಹೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ। ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇತಿ ಇದಂ ದೇಸನಾಸೀಸಮತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ** ಚ ಇದಂ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಸಲ್ಲಕ್ಖಣಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಚೀವರಸಲ್ಲಕ್ಖಣಮೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೬೯) "ಸಙ್ಘಾಟಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಅನ್ತರವಾಸಕನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಾನಧಿಟ್ಠಿತಾನಂ ಸಮಾನಮೇವ ನಾಮಂ। 'ಅಯಂ ಸಙ್ಘಾಟೀ'ತಿಆದೀಸು ಅನಧಿಟ್ಠಿತಾ ವುತ್ತಾ। 'ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಟ್ಠಿತಾ ವುತ್ತಾ। **ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇತಿ** ಗೋಚರಗಾಮತೋ ವಿಹಾರೇತಿ ಧಮ್ಮಸಿರಿತ್ಥೇರೋ। ದೂರತರೇಪಿ ಲಬ್ಭತೇವಾತಿ ಆಚರಿಯಾ। ಅನುಗಣ್ಠಿಪದೇಪಿ 'ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇತಿ ದೇಸನಾಸೀಸಮತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ತದಹೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ। ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸಂ ರಕ್ಖನ್ತೇನ ತತೋ ದೂರೇ ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಕಿರ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಕೇಚಿ 'ಚೀವರವಂಸೇ ಠಪಿತಂ ಅಞ್ಞೋ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ನಾಗದನ್ತೇ ಠಪೇತಿ, ತಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸಪಿ ರುಹತಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತತ್ತಾ'ತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯಾನಂ ಮತಭೇದಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತವತ್ಥೇಹೀತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತವತ್ಥೇಹಿ। ತೇನೇವ "ಇಮಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಸ್ಸ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಏತೇನ ಚ ತೇಚೀವರಿಕಧುತಙ್ಗಂ ಪರಿಹರನ್ತೇನ ಪಂಸುಕೂಲಾದಿವಸೇನ ಲದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ದಸಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ರಜಿತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳವಸೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾವ ದಸಾಹಮತಿಕ್ಕಮಾಪೇತಬ್ಬಂ, ಇತರಥಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನೇವ "ರಜಿತಕಾಲತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಧುತಙ್ಗಚೋರೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೨೫) ವುತ್ತಂ। **ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾನೀತಿ** ಇದಞ್ಚ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿತಿಚೀವರನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಸ್ಸ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಇತರಸ್ಸ ಪನ ಪುರಿಮಾಧಿಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಲನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಪಿ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಧಿಟ್ಠಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುದಾನಕಿಚ್ಚಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, **ಮಹನ್ತತರಮೇವಾತಿ**ಆದಿ ಸಬ್ಬಾಧಿಟ್ಠಾನಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣಂ। ತತ್ಥ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಸ ಏಕದೇಸಭೂತತ್ತಾ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಞ್ಚೇ, ಅಧಿಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಭಾವೇನ ಏಕದೇಸಭೂತಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಥಾ ಅಧಿಟ್ಠಿತಞ್ಚೇ, ಅನಧಿಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಏಕದೇಸಭೂತಂ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಲಕ್ಖಣಂ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚೇತ್ಥ ದುತಿಯಪಟ್ಟಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ತತಿಯಪಟ್ಟಾದಿಕಮ್ಪಿ। ಯಥಾಹ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಉತುದ್ಧಟಾನಂ ದುಸ್ಸಾನಂ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ…ಪೇ॰… ಪಂಸುಕೂಲೇ ಯಾವದತ್ಥ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೮)।

ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾದಿತಿಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ತಿಚೀವರಂ ಪನಾ**"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುನ್ತಿ** ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ। **ಅವಸೇಸಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ವಕ್ಖಮಾನಕಾಲೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ। **ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಯಥಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಮ್ಪಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಚಸ್ಸ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಚ ಸಙ್ಖ್ಯಾಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ತಸ್ಮಾ ತೀಣಿಪಿ ಚೀವರಾನಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಧಾನಮುಖಮೇತನ್ತಿ** ಏತಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ನಿಧಾನಮುಖಂ ಠಪನಮುಖಂ, ಅತಿರೇಕಚೀವರಟ್ಠಪನಕಾರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ, ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ ತಿಚೀವರಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ಹೋತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನೇಹಿಪಿ ಥವಿಕಾಹಿಪಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಕ"ನ್ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಏಕಮೇವ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ, ಥವಿಕಾ ವಾ ವಟ್ಟತಿ, ನ ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾತಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವತೋ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಾನಿ, ಅತಿರೇಕಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವನಾದೀನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಾನಿ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಪಠಮಂ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಪುನ ಪರಿಹರಿತುಂ

ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ , ನ ತ್ವೇವ ಆದಿತೋವ ಇದಂ ವುತ್ತಂ। ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಸಮ್ಭವತೋ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸೇ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ನ ತತ್ಥ ದುಪ್ಪರಿಹಾರೋತಿ ಆಹ **"ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ದುಪ್ಪರಿಹಾರ"**ನ್ತಿ।

೪೫. ಅತಿರಿತ್ತಪ್ಪಮಾಣಾಯ ಛೇದನಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಆಹ **"ಅನತಿರಿತ್ತಪ್ಪಮಾಣಾ"**ತಿ। **ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ವಸ್ಸಿಕಮಾಸತೋ ಪರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಾ, ಇಮಿನಾ ಚತುನ್ನಂ ವಸ್ಸಿಕಮಾಸಾನಂ ಉಪರಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಸತೋ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಯೋಗಾ, ಯಞ್ಚ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ವಸ್ಸಾನಮಾಸಾತಿಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿ ಆಬಾಧವೂಪಸಮೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ನತ್ಥಿ, ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ "ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಹೇಮನ್ತೇ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ಗಿಮ್ಹೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ನ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ನಿವಾಸೇನ್ತೋ ಹೇಮನ್ತೇ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ "ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಹೇಮನ್ತೇ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ಸುವುತ್ತಂ। "ಚಾತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನಿವಾಸನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ, ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಪಚ್ಚಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನಯೇನಪಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ವಸ್ಸಾನಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತೀತಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನೇಸು ಚ ವಸ್ಸಾನಮಾಸಆಬಾಧಾನಂ ವಿಗಮೇ ವಿಜಹನಂ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ ನ ಉದ್ಧಟಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ಆಗತನಯೇನ ಯಾವ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ನಹಾನತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ **"ವಣ್ಣಭೇದಮತ್ತರತ್ತಾಪಿ ಚೇಸಾ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ದ್ವೇ ಪನ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದೀಸುಪಿ ದುತಿಯಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ರುಹತಿ, ತಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಚೀವರವಸೇನ ಪರಿಭೋಗಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಅಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ವಿಯ। ಯಂ ಪನ "ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯೇವಾತಿ ನಿಯಮಿತಂ ನ ಹೋತಿ ನವಸು ಚೀವರೇಸು ಗಹಿತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ವಿಯ ಯಥಾ ತಥಾ ವಿನಿಯುಜ್ಜಿತಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, **ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋ**ತಿ ಇಮೇಸಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿನಾ ಲೋಕೇಪಿ ವೋಹರಣತೋ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಪಚ್ಚತ್ಥರಣತೋ ವಿಸುಂ ಗಹಣಂ ಕತಂ। ಸಚೇ ಅವಸಾನೇ ಅಪರಾವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ, ಪುರಿಮವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾತಿ ವದನ್ತಿ।

ನಿಸೀದನಮ್ಹಿ **ಪಮಾಣಯುತ್ತ**ನ್ತಿ "ದೀಘತೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಿಯಡ್ಢಂ, ದಸಾ ವಿದತ್ಥೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಪಮಾಣೇನ ಯುತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಹತ್ಥಸಙ್ಖಾತೇನ ವಡ್ಢಕೀಹತ್ಥೇನ ದೀಘತೋ ತಿಹತ್ಥಂ ಹೋತಿ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಛಳಙ್ಗುಲಾಧಿಕದ್ವಿಹತ್ಥಂ, ದಸಾ ವಿದತ್ಥಾಧಿಕಹತ್ಥಂ, ಇದಾನಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಕತಿಹತ್ಥೇನ ದೀಘತೋ ವಿದತ್ಥಾಧಿಕಚತುಹತ್ಥಂ ಹೋತಿ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ನವಙ್ಗುಲಾಧಿಕತಿಹತ್ಥಂ, ದಸಾ ಛಳಙ್ಗುಲಾಧಿಕದ್ವಿಹತ್ಥಾ, ತತೋ ಊನಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಅಧಿಕಂ "ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಛೇದನಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೩) ವುತ್ತತ್ತಾ। ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯಾ **ಪಮಾಣಿಕಾ**ತಿ "ದೀಘತೋ ಚತಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಏವಂ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತಾ, ಸಾ ಪನ ವಡ್ಢಕೀಹತ್ಥೇನ ದೀಘತೋ ಛಹತ್ಥಾ ಹೋತಿ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ತಿಹತ್ಥಾ, ಇದಾನಿ ಪಕತಿಹತ್ಥೇನ ಪನ ದೀಘತೋ ನವಹತ್ಥಾ ಹೋತಿ, ತಿರಿಯತೋ ವಿದತ್ಥಾಧಿಕಚತುಹತ್ಥಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ ನಾಮ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ದೀಘತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಹೋತಿ, ತಿರಿಯತೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಂ, ವಡ್ಢಕೀಹತ್ಥೇನ ದೀಘತೋ ಏಕಹತ್ಥಂ ಹೋತಿ, ತಿರಿಯತೋ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ, ಇದಾನಿ ಪಕತಿಹತ್ಥೇನ ಪನ ದೀಘತೋ ವಿದತ್ಥಾಧಿಕಹತ್ಥಂ ಹೋತಿ, ತಿರಿಯತೋ ಛಳಙ್ಗುಲಾಧಿಕವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ। ತೇನಾಹ **"ತಸ್ಸ ಪಮಾಣ"**ನ್ತಿಆದಿ।

ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯಾತಿಆದೀಸು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಭಾವತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ “**ಅನಧಿಟ್ಠಿತೇಪಿ ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತೀ**”ತಿ ವುತ್ತಂ, “ಇದಂ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ, ಇದಂ ಮಾತುಯಾ”ತಿ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಸಕಸನ್ತಕಭಾವತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। “ಇಮಿನಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಚೇತಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಂ ಮಾತುಯಾ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಠಪೇನ್ತೇನ ಪನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸುಯೇವ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಅನಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ತನ್ತೇ ಠಿತಂಯೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಚ್ಛಾ ವೀತಟ್ಠಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತಮೇವ ಹೋತಿ, ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ವೀತಂ ಹೋತಿ, ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪ್ಪಮಾಣಮತ್ತೇ ವೀತೇ ತನ್ತೇ ಠಿತಂಯೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬. “**ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾ**ತಿ ‘ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನಾ’ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ, ತಂ ಯುತ್ತಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾನೇ ವಿಯ ಚೀವರೇ ನಿರಾಲಯಭಾವೇನೇವ ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ। ಕೇಚಿ ಪನ ‘ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನೇವಾತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖು ಪನ ವಿಬ್ಭಮನ್ತೋಪಿ ಯಾವ ಸಿಕ್ಖಂ ನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ತಾವ ಭಿಕ್ಖುಯೇವಾತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತೀ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ‘ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾ’ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹಿ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ವಿಸುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸಾ ವಿಬ್ಭಮನೇನೇವ ಅಸ್ಸಮಣೀಭಾವತೋ। **ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನಾ**ತಿ ಪನ ಇದಂ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತೋವ ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ತಸ್ಸ ಕಾಯಲಗ್ಗಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೯) ಪನ “**ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾ**ತಿ ಇದಂ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಠಿತಸ್ಸ ಚೇವ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಭಾವೇ ನಿರಪೇಕ್ಖತಾಯ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗತಿತ್ಥಿಯಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ತದಾಪಿ ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಚೀವರಸ್ಸ ಚ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ವಿಜಹನತೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ವಚನಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವಿರುದ್ಧಾನಿ ಹುತ್ವಾ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ “ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ವಿಸುಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಹೀನಾಯಾವತ್ತನ್ತೇ ಸತಿ ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖನ್ತೇಪಿ ಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತಿ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖನ್ತೇ ಸತಿ ಹೀನಾಯ ಅನಾವತ್ತನ್ತೇಪೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಕೇವಲಂ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ಅತ್ಥಿ, ಚೀವರಸ್ಸ ಚ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ವಿಜಹನಂ, ತಥಾಪಿ “ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ಸಿಯಾ ಯಥಾ ತಂ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇನ। ಗಿಹಿಭಾವಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಕೇವಲಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಲಿಙ್ಗಂ ಅತ್ಥಿ, ಚೀವರಸ್ಸ ಚ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ವಿಜಹನಂ, ತಥಾಪಿ “ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ಸಿಯಾ ಯಥಾ ತಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣೇ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಹೋತು ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಾ, ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣೇನ ಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತಿ। ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ ಚೀವರಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಾಭಾವಾತಿ ಅಯಮಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಕತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಾನಂ ಪನ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅನಾಗತತ್ತಾ ತೇಸಞ್ಚ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಾನವೋಹಾರಾಭಾವಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ।

ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿನಖವಸೇನಾತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಓರತೋ ಪರತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚ “**ಓರತೋ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತಿ, ಪರತೋ ನ ಭಿನ್ದತೀ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ ಓರಪರಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ? ಯಥಾ ನದೀಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಪದೇಸೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಸನದಿಸಾಭಾಗೇ ತೀರಂ ಓರಿಮಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಇತರದಿಸಾಭಾಗೇ ತೀರಂ ಪಾರಿಮಂ ನಾಮ, ತಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ

ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಚೀವರಸ್ಸ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾವುತ್ತವಿದತ್ಥಿಆದಿಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಓರಂ ನಾಮ, ಚೀವರಪರಿಯನ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪರಂ ನಾಮ, ಇತಿ ಲೋಕತೋ ವಾ ಯಥಾ ಚ ಓರತೋ ಭೋಗಂ ಪರತೋ ಅನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಠಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿಮುಖಟ್ಠಾನಂ ಓರಂ ನಾಮ, ಇತರಟ್ಠಾನಂ ಪರಂ ನಾಮ, ಏವಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಟ್ಠಾನಂ ಓರಂ ನಾಮ, ಇತರಂ ಪರಂ ನಾಮ। ಏವಂ ಸಾಸನತೋ ವಾ ಓರಪರಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ **ಯೋ ಪನ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನೇ ಪಠಮಂ ಅಗ್ಗಳಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪನೇತಿ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಮಣ್ಡಲಪರಿವತ್ತನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಸಕಲಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಭಿಜ್ಜನಾಭಿಜ್ಜನಭಾವೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೯) "**ಏಸ ನಯೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಮಾಣಯುತ್ತೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಛಿದ್ದೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿಆದಿಅತ್ಥಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ।

ಖುದ್ದಕಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾದಿಭೇದಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅನೂನಮೇವ ಖುದ್ದಕಚೀವರಂ। **ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಖುದ್ದಕಂ ಕರೋತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಚತೂಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಮನ್ತತೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಖುದ್ದಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ "**ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಖುದ್ದಕಂ ವಾ ಕರೋತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅತಿಮಹನ್ತಂ ಚೀವರಂ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾದಿಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಛಿನ್ದನೇನಪಿ ವಿಚ್ಛಿನ್ದನಕಾಲೇ ಭಿಜ್ಜಮಾನಟ್ಠಾನಂ ಛಿದ್ದಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತಿ ಏವಾತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ, 'ಘಟೇತ್ವಾ ಛಿನ್ದತಿ ನ ಭಿಜ್ಜತೀ'ತಿ ವಚನೇನ ಚ ಸಮೇತಿ। ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಪನ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣತೋ ಊನಂ ಕತ್ವಾ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅನಿಸ್ಸಯತ್ತಾ, ತಾನಿ ಪುನ ಬದ್ಧಾನಿ ಘಟಿತಾನಿ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನ 'ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರೇ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ನೇ ಯದಿಪಿ ಏಕೇಕಂ ಖಣ್ಡಂ ಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣ್ಡೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ನ ಇತರಸ್ಮಿಂ, ದ್ವೇ ಪನ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನಿಸೀದನಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ।

೪೭. ಸಮ್ಮುಖೇ ಪವತ್ತಾ **ಸಮ್ಮುಖಾ**ತಿ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, ತಞ್ಚ ವಿಕಪ್ಪನಾವಿಸೇಸನಂ, ತಸ್ಮಾ "ಸಮ್ಮುಖೇ"ತಿ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ, ಅಭಿಮುಖೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇನ ಅತ್ತನೋ ವಾಚಾಯ ಏವ ವಿಕಪ್ಪನಾ **ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ**। ಪರಮ್ಮುಖೇನ ವಿಕಪ್ಪನಾ **ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ**ತಿ ಕರಣತ್ಥೇನಪಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅಯಮೇವ ಪಾಳಿಯಾ ಸಮೇತಿ। **ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತಭಾವ**ನ್ತಿ ಆಸನ್ನದೂರಭಾವಂ। **ಏತ್ತಾವತಾ ನಿಧೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನೇವ ವಿಕಪ್ಪನಾಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಜನೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ...ಪೇ॰... ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಯಂ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಣಪರಿಭುಞ್ಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅಧಿಟ್ಠಹನೇ ಪರೇಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಭೋಗಾದಯೋಪಿ ವಟ್ಟನ್ತೀ**ತಿ ಪರಿಭೋಗವಿಸ್ಸಜ್ಜನಅಧಿಟ್ಠಾನಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಧೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇಪಿ ಕತೇ ಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಕಾಮೇನ ವಿಕಪ್ಪಿತಚೀವರಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ, ತಂ ಪನ ತಿಚೀವರಾದಿನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಕಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತಬ್ಬಂ, ಇತರೇನ ವಿಕಪ್ಪಿತಚೀವರಮೇವ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಕೇಚಿ ಪನ "ಯಂ ವಿಕಪ್ಪಿತಚೀವರಂ, ತಂ ಯಾವ ಪರಿಭೋಗಕಾಲಾ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ನಿದಹೇತಬ್ಬಂ, ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ ಪನ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪೇಯ್ಯ, ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇನೇವ ವಿಕಪ್ಪನಾಯ ವಿಗತತ್ತಾ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪತ್ತೇವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಂ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಠಪೇತಬ್ಬಂ, ತದೇವ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಂ। ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇ ಚ ಕತೇ ಅನ್ತೋದಸಾಹೇಯೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ಯಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) 'ತತೋ ಪರಂ ಪರಿಭೋಗಾದಿ ವಟ್ಟತೀ'ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪಾಳಿಯಾ ವಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವ। ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ "ಅನ್ತೋದಸಾಹಂ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೯) ಚ "ಸಾಮಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಣಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೩) ಚ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಸೋ ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸನ್ತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೪) ಚ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ವಾ

ವಿಕಪ್ಪನಂ ವಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕತ್ತಂ ಅಮೋಚೇತ್ವಾವ ಪರಿಭೋಗಾದಿವಸೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ, "ತತೋ ಪಭುತಿ ಪರಿಭೋಗಾದಯೋಪಿ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿನಾಪಿ ವಿಸುಂ ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ನಿಧಾನಸ್ಸ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಕಪ್ಪನಾನನ್ತರಮೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ಅನಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಏವ ಚ ತಿಚೀವರರಹಿತಂ ವಿಕಪ್ಪನಾರಹಂ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಞ್ಚ ನಿದಹಿತುಞ್ಚ ಇದಂ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ವಿನಯಕಮ್ಮನ್ತಿ ಖಾಯತಿ। ಅಪಿಚ ಬಹೂನಂ ಪತ್ತಾನಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇತುಞ್ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇ ತೇಸಂ ಅತಿರೇಕಪತ್ತತಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ ತೇಸು ಏಕಸ್ಸೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಮಿತ್ತೋತಿ ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। **ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ**ತಿ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೋ, ನ ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। **ಪಞ್ಞತ್ತಿಕೋವಿದೋ ನ ಹೋತೀ**ತಿ ಏವಂ ವಿಕಪ್ಪಿತೇ ಅನನ್ತರಮೇವ ಏವಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ನ ಜಾನಾತಿ। ತೇನಾಹ **"ನ ಜಾನಾತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತು**"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಚೇತಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ "ವಿಕಪ್ಪನಾಸಮನನ್ತರಮೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। **ವಿಕಪ್ಪಿತವಿಕಪ್ಪನಾ ನಾಮೇಸಾ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೪೮. ಏವಂ ಚೀವರೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪತ್ತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಪತ್ತೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪತತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಏತ್ಥಾತಿ ಪತ್ತೋ, ಜಿನಸಾಸನಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿಸೇಸೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಪತ್ತಂ ಪಕ್ಖೇ ದಲೇ ಪತ್ತೋ, ಭಾಜನೇ ಸೋ ಗತೇ ತಿಸೂ"ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಪತ್ತೇ**। **ಪನಾ**ತಿ ಪಕ್ಖನ್ತರತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ನಯೋ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಾನಯೋ। ಚೀವರೇ ವುತ್ತಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಾನಯತೋ ಅಞ್ಞಭೂತೋ ಅಯಂ ವಕ್ಖಮಾನೋ ಪತ್ತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಾನಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ ಪಮಾಣಯುತ್ತೋವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ, ನ ಅಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇನ ಪಮಾಣತೋ ಊನಾಧಿಕೇ ಪತ್ತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ರುಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಾದಿಸಂ ಪತ್ತಂ ಭಾಜನಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಏತೇ ಭಾಜನಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ನ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಾ ನ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಾ"ತಿ।

ದ್ವೇ ಮಗಧನಾಳಿಯೋತಿ ಏತ್ಥ ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಯಾ ಮಾಗಧಿಕಾಯ ತುಲಾಯ ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಪರಿಮಿತಂ ಉದಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸೀಹಳದೀಪೇ ಪಕತಿನಾಳಿತೋ ಖುದ್ದಕಾ ಹೋತಿ, ದಮಿಳನಾಳಿತೋ ಪನ ಮಹನ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೭೦೧) "ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಾ ಹೋತೀತಿ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ಸೀಹಳದೀಪೇ ಪಕತಿನಾಳಿ ಮಹನ್ತಾ, ದಮಿಳನಾಳಿ ಖುದ್ದಕಾ, ಮಗಧನಾಳಿಪಮಾಣಯುತ್ತಾ, ತಾಯ ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ದಿಯಡ್ಢನಾಳಿ ಏಕಾ ಸೀಹಳನಾಳಿ ಹೋತೀತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಯಾ ಪಞ್ಚ ಕುಡುವಾನಿ ಏಕಞ್ಚ ಮುಟ್ಠಿಂ ಏಕಾಯ ಚ ಮುಟ್ಠಿಯಾ ತತಿಯಭಾಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೯೮-೬೦೧) "ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಛಪಸತಾ ನಾಳೀತಿ ಕೇಚಿ। 'ಅಟ್ಠಪಸತಾ'ತಿ ಅಪರೇ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಾನಂ ಮತೇನ ತಿಪಸತಾಯ ನಾಳಿಯಾ ದ್ವೇ ನಾಳಿಯೋ ಏಕಾ ಮಗಧನಾಳಿ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಾನಂ ಚತುಪಸತಾಯ ನಾಳಿಯಾ ದ್ವೇ ನಾಳಿಯೋ ಏಕಾ ಮಗಧನಾಳಿ। ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಪಾಲತ್ಥೇರೇನ ಪನ ಪಕತಿಯಾ ಚತುಮುಟ್ಠಿಕಂ ಕುಡುವಂ, ಚತುಕುಡುವಂ ನಾಳಿಕಂ, ತಾಯ ನಾಳಿಯಾ ಸೋಳಸ ನಾಳಿಯೋ ದೋಣಂ, ತಂ ಪನ ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ದ್ವಾದಸ ನಾಳಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತೇನ ನಯೇನ ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಕುಡುವಾನಿ ಏಕಞ್ಚ ಮುಟ್ಠಿಂ ಏಕಾಯ ಮುಟ್ಠಿಯಾ ತತಿಯಭಾಗಞ್ಚ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಕುಡುವೋತಿ ಪಸತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ –

"ಕುಡುವೋ ಪಸತೋ ಏಕೋ।
ಪತ್ಥೋ ತೇ ಚತುರೋ ಸಿಯುಂ।

ಆಳ್ಹಕೋ ಚತುರೋ ಪತ್ಥಾ।
ದೋಣಂ ವಾ ಚತುರಾಳ್ಹಕ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ವಾ ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಯಾ ಚತುಕುಡುವಾಯ ನಾಳಿಯಾ ಚತಸ್ಸೋ ನಾಳಿಯೋ ಗಣ್ಹಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೦೨) "**ದಮಿಳನಾಳೀ**ತಿ ಪುರಾಣಕನಾಳಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಾ ಚ ಚತುಮುಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಕುಡುವೇಹಿ ಅಟ್ಠಕುಡುವಾ, ತಾಯ ನಾಳಿಯಾ ದ್ವೇ ನಾಳಿಯೋ ಮಗಧನಾಳಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪುರಾಣಾ ಪನ ಸೀಹಳನಾಳಿ ತಿಸ್ಸೋ ನಾಳಿಯೋ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಮತೇನ ಮಗಧನಾಳಿ ಇದಾನಿ ವತ್ತಮಾನಾಯ ಚತುಕುಡುವಾಯ ದಮಿಳನಾಳಿಯಾ ಚತುನಾಳಿಕಾ ಹೋತಿ, ತತೋ ಮಗಧನಾಳಿತೋ ಉಪಡ್ಢಞ್ಚ ಪುರಾಣದಮಿಳನಾಳಿಸಙ್ಖಾತಂ ಪತ್ಥಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಏತೇನ ಚ ಓಮಕೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ ಪತ್ಥೋದನಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಪಾಳಿವಚನಂ ಸಮೇತಿ। ಲೋಕಿಯೇಹಿಪಿ -

'ಲೋಕಿಯಂ ಮಗಧಞ್ಚೇತಿ, ಪತ್ಥದ್ವಯಮುದಾಹಟಂ।
ಲೋಕಿಯಂ ಸೋಳಸಪಲಂ, ಮಾಗಧಂ ದಿಗುಣಂ ಮತ'ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೦೨) -

ಏವಂ ಲೋಕೇ ನಾಳಿಯಾ ಮಗಧನಾಳಿ ದಿಗುಣಾತಿ ದಸ್ಸಿತಾ। ಏವಞ್ಚ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಓಮಕಪತ್ತಸ್ಸ ಚ ಯಾಪನಮತ್ತೋದನಗಾಹಿಕಾ ಚ ಸಿದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಅಟ್ಠಕುಡುವತೋ ಊನೋದನಗಾಹಿನಾ ಪತ್ತೇನ ಅಥೂಪೀಕತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಯಾಪೇತುಂ। ತೇನೇವ ವುತ್ತಂ ವೇರಞ್ಜಕಣ್ಡಟ್ಠಕಥಾಯಂ 'ಪತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಳಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಲಂ ಯಾಪನಾಯಾ'ತಿ"। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಹೇತಂ ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೧೦.೧೯೨) "ಪತ್ಥೋದನೋ ನಾಲಮಯಂ ದುವಿನ್ನ"ನ್ತಿ, "ಏಕಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಹೋತೀ"ತಿ ಚ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ। **ಆಲೋಪಸ್ಸ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಅನುರೂಪ**ನ್ತಿ ಓದನಸ್ಸ ಚತುಭಾಗಮತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಮಜ್ಝಿಮನಿಕಾಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಯುಸುತ್ತಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೭) "ಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಮತ್ತಾ ನಾಮ ಓದನಚತುತ್ಥಭಾಗೋ"ತಿ। **ಓದನಗತಿಕಾನೀ**ತಿ ಓದನಸ್ಸ ಗತಿ ಗತಿ ಯೇಸಂ ತಾನಿ ಓದನಗತಿಕಾನಿ। **ಗತೀ**ತಿ ಚ ಓಕಾಸೋ ಓದನಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪವಿಸನಸೀಲತ್ತಾ ಓದನಸ್ಸ ಓಕಾಸೋಯೇವ ತೇಸಂ ಓಕಾಸೋ ಹೋತಿ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಅತ್ತನೋ ಓಕಾಸಂ ಗವೇಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಾಜನಪರಿಭೋಗೇನಾ**ತಿ ಉದಕಾಹರಣಾದಿನಾ ಭಾಜನಪರಿಭೋಗೇನ।

ಏವಂ ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಾಕತೋ ಮೂಲತೋ ಚ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಮಾಣಯುತ್ತಾನಮ್ಪೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಯೋಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಪತ್ತೋ**ತಿ ಕಮ್ಮಾರಪಕ್ಕಂಯೇವ ಅನಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪನೀಲವಣ್ಣಕರಣತ್ಥಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಾನಾಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಪಚಿತಬ್ಬೋ, ಅಯೋಪತ್ತಸ್ಸ ಅತಿಕಕ್ಖಳತ್ತಾ ಕಮ್ಮಾರಪಾಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚವಾರಪಕ್ಕೋಯೇವ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪನೀಲವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ। **ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ದ್ವೀಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಪಕ್ಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತಸ್ಸ ಪನ ಮುದುಕತ್ತಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಕಪಾಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವಿವಾರಪಕ್ಕೋಪಿ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪನೀಲವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಕತೋಯೇವ ಹಿ ಪತ್ತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗೋ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗೋ ಚ ಹೋತಿ, ನಾಕತೋ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ "ಪಾಕೇ ಚ ಮೂಲೇ ಚ ಸುನಿಟ್ಠಿತೇಯೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗೋ, ಸ್ವೇವ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗೋ"ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮)। **ಸೋ ಹತ್ಥಂ ಆಗತೋಪಿ ಅನಾಗತೋಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತೇನ ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಞ್ಚ ಲಭತಿ, ಠಪಿತಟ್ಠಾನಸಲ್ಲಕ್ಖಣಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಾನಿ ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇತುಮಾಹ **"ಯದಿ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। ತತ್ಥ **ಪಚಿತ್ವಾ ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಕಾಳವಣ್ಣಪಾಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಇದಾನಿ ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತತ್ಥ ದ್ವೇ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇ**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತತೋ ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವ। **ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ**ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಉಪಚಾರಮತ್ತಂ,

ಪತ್ತಸಲ್ಲಕ್ಖಣಮೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ।

ಇದಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಏವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ”**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪತ್ತೇ ವಾ ಛಿದ್ದಂ ಹೋತೀತಿ** ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತೋಕಾಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಛಿದ್ದಂ ಹೋತಿ।

ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನನ್ತಿ -

“ಸಾಲಿ ವೀಹಿ ಚ ಕುದ್ರೂಸೋ।
ಗೋಧೂಮೋ ವರಕೋ ಯವೋ।
ಕಙ್ಗೂತಿ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ।
ನೀವಾರಾದೀ ತು ತಬ್ಭಿದಾ”ತಿ॥ -

ವುತ್ತಾನಂ ಸತ್ತವಿಧಾನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ।

೪೯. ಏವಂ ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪತ್ತವಿಕಪ್ಪನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ವಿಕಪ್ಪನೇ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಚೀವರವಿಕಪ್ಪನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೫೦. ಏವಂ ವಿಕಪ್ಪನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪತ್ತೇ ಭಿನ್ನೇ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ”**ಇಚ್ಚಾದಿ। ತತ್ಥ **ಅಪತ್ತೋತಿ** ಇಮಿನಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇಪಿ ಪತ್ತೇ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಪಾಕೇ ಪತ್ತೇ ವಿಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ರುಹತಿ। **“ತಿಪುಪಟ್ಟೇನ ವಾ”**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಮ್ಬಲೋಹಾದಿಕಪ್ಪಿಯಲೋಹೇಹಿ ಅಯೋಪತ್ತಸ್ಸ ಛಿದ್ದಂ ಛಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ **“ಲೋಹಮಣ್ಡಲಕೇನಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸುದ್ಧೇಹಿ...ಪೇ॰... ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಇದಂ ಉಣ್ಹಭೋಜನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ವಿಲೀಯಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಫಾಣಿತಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣೇನ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಫಾಣಿತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ತಥಾಪಕ್ಕೇನ ಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣೇನ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಪರಿಭೋಗೇನಾತಿ** ಅಯುತ್ತಪರಿಭೋಗೇನ। **“ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಧಾರಕ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಆಧಾರಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪತ್ತಂ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಆಧಾರಕಟ್ಠಪನೋಕಾಸಸ್ಸ ಅನಿಯಮಿತತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಅಟ್ಠಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೯. ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೫೧. ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚೀವರೇನ ವಿನಾವಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚೀವರೇನವಿನಾವಾಸೋ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಚೀಯತೀತಿ ಚೀವರಂ, ಚಯಂ ಸಞ್ಚಯಂ ಕರೀಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅರಿಯದ್ಧಜೋ ವತ್ಥವಿಸೇಸೋ। ಇಧ ಪನ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಧಾರಿತಂ ಚೀವರತ್ತಯಮೇವ। **ವಿನಾ**ತಿ ವಜ್ಜನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ವಸನಂ ವಾಸೋ, ವಿನಾ ವಾಸೋ ವಿನಾವಾಸೋ, ಚೀವರೇನ ವಿನಾವಾಸೋ **ಚೀವರವಿನಾವಾಸೋ,** "ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವತ್ತಿಚ್ಛಾವಸೇನ, ಗಾಥಾಪಾದಪೂರಣತ್ಥಾಯ ವಾ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಚ ವಕ್ಖತಿ "ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ…ಪೇ॰… ವಿಪ್ಪವಾಸೋ"ತಿ, "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮಿ, ಇಮಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮಿ, ಇಮಂ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಏಕೇಕೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಏಕೇನಪಿ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ವಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಹ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಚೀವರಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಸನಕಿರಿಯಾ ಚತುಇರಿಯಾಪಥಸಾಧಾರಣಾ, ತಸ್ಮಾ ಕಾಯಲಗ್ಗಂ ವಾ ಹೋತು ಅಲಗ್ಗಂ ವಾ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯರತನಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತೋಪಿ ಚರನ್ತೋಪಿ ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ನಿಪನ್ನೋಪಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಗಾಮಾದಿಪನ್ನರಸೋಕಾಸವಸೇನ ವಿಸೇಸತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಗಾಮಿ"**ಚ್ಚಾದಿ। ತತ್ಥ **ಗಾಮನಿವೇಸನಾನಿ** ಪಾಕಟಾನೇವ। **ಉದೋಸಿತೋ** ನಾಮ ಯಾನಾದೀನಂ ಭಣ್ಡಾನಂ ಸಾಲಾ। **ಅಟ್ಟೋ** ನಾಮ ಪಟಿರಾಜಾದಿಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ ಇಟ್ಠಕಾಹಿ ಕತೋ ಬಹಲಭಿತ್ತಿಕೋ ಚತುಪಞ್ಚಭೂಮಿಕೋ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಸೇಸೋ। **ಮಾಳೋ** ನಾಮ ಏಕಕೂಟಸಙ್ಗಹಿತೋ ಚತುರಸ್ಸಪಾಸಾದೋ। **ಪಾಸಾದೋ** ನಾಮ ದೀಘಪಾಸಾದೋ। **ಹಮ್ಮಿಯಂ** ನಾಮ ಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಪಾಸಾದೋ, **ಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಪಾಸಾದೋ**ತಿ ಚ ಚನ್ದಿಕಙ್ಗಣಯುತ್ತೋ ಪಾಸಾದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸತ್ಥೋ** ನಾಮ ಜಙ್ಘಸತ್ಥೋ ವಾ ಸಕಟಸತ್ಥೋ ವಾ। **ಖೇತ್ತಂ** ನಾಮ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಾನಂ ವಿರುಹನಟ್ಠಾನಂ। **ಧಞ್ಞಕರಣಂ** ನಾಮ ಖಲಮಣ್ಡಲಂ। **ಆರಾಮೋ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ಫಲಾರಾಮೋ। **ವಿಹಾರಾ**ದಯೋ ಪಾಕಟಾ ಏವ। ತತ್ಥ ನಿವೇಸನಾದೀನಿ ಗಾಮತೋ ಬಹಿ ಸನ್ನಿವಿಟ್ಠಾನಿ ಗಹಿತಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಠಿತಾನಞ್ಹಿ ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ ಗಾಮಪರಿಹಾರೋಯೇವಾತಿ। ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನ ಚ ನಿಗಮನಗರಾನಿಪಿ ಗಹಿತಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ।

ಪರಿಖಾಯ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮನ್ತಾ ನದೀತಳಾಕಾದಿಉದಕೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಂ ಪಮಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಘರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೇ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯರತನಪ್ಪಮಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। **ಸಭಾಯೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಭಾಸದ್ದಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯೋ ಸಭಾಯಸದ್ದೋ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಭಾಸದ್ದೋ ಹಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗೋ, ಸಭಾಯಸದ್ದೋ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋತಿ। **ದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ**ತಿ ನಗರಸ್ಸ ದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಸಭಾಯನಗರದ್ವಾರಮೂಲಾನಂ। ತಸ್ಸಾ ವೀಥಿಯಾ ಸಭಾಯದ್ವಾರಾನಂ ಗಹಣೇನೇವ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಗೇಹಾನಿ, ಸಾ ಚ ಅನ್ತರವೀಥಿ ಗಹಿತಾಯೇವ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ದ್ವಾರವೀಥಿಘರೇಸು ವಸನ್ತೇನ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಸಹಸೇಯ್ಯಾದಿದೋಸಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತಾದಿಯುತ್ತೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಸಭಾ ಪನ ಯದಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಪಾಸದಿಸಾ ಕತಾ, ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ವಿಯ ಯಥಾಸುಖಂ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಘರೇ ನಿಕ್ಖಿಪತೀ**ತಿ ವೀಥಿಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ। ತೇನಾಹ **"ವೀಥಿಹತ್ಥಪಾಸೋ ನ ರಕ್ಖತೀ"**ತಿ। **ಪುರತೋ ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ**ತಿ ಘರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ।

ಏವಂ ಗಾಮವಸೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಾವಿಪ್ಪವಾಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಿವೇಸನವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ನಿವೇಸನಂ ಹೋತೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಓವರಕೋ** ನಾಮ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಞ್ಞೋ ಗಬ್ಭೋತಿ ವದನ್ತಿ, ಗಬ್ಭಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಯಾಯವಚನಮೇತಂ। ಇದಾನಿ ಉದೋಸಿತಾದಿವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಉದೋಸಿತೇ”**ಚ್ಚಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** “ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಸನ್ತಕೋ ಉದೋಸಿತೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ ನಿವೇಸನೇ ವುತ್ತನಯೇನ। **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸನಿವತ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಇದಾನಿ ಯೇಸು ವಿಸೇಸೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ನಾವಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾತಿ** ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ, ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ। ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ **“ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೇನಾ”**ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ **ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೇನಾತಿ** ಗಾಮಸ್ಸ, ನದಿಯಾ ವಾ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೇನ। “ಸತ್ಥೇನಾ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ನದೀಪರಿಹಾರೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ** ಏತ್ಥ “ವಿಸುಂ ನದೀಪರಿಹಾರಸ್ಸ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಗಾಮಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಿಯ ಚೀವರಹತ್ಥಪಾಸೋಯೇವ ನದೀಪರಿಹಾರೋ”ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ “ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ನದೀಪರಿಹಾರೋಪಿ ವಿಸುಂ ಸಿದ್ಧೋತಿ ನದೀಹತ್ಥಪಾಸೋ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಯಥಾ ಪನ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರವಸೇನ ಅರಞ್ಞಪರಿಹಾರೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಏವಂ ನದಿಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪವಸೇನ ನದೀಪರಿಹಾರೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನದೀಪರಿಹಾರೋ ವಿಸುಂ ಅವುತ್ತೋ ಸಿಯಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಂ ಅರಞ್ಞನದೀಸು ಅಬದ್ಧಸೀಮಾವಸೇನ ಲಬ್ಭಮಾನತ್ತಾ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸುಪಿ ಪರಿಹಾರೋ ಅವುತ್ತಸಿದ್ಧೋ ಹೋತಿ ನದಿಯಾ ಸಮಾನಲಕ್ಖಣತ್ತಾ, ನದೀಹತ್ಥಪಾಸೋ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬೋತಿ ಪನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ನದಿಯಾ ಅತಿವಿತ್ಥಾರತ್ತಾ ಬಹುಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಚ ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಚೀವರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನದೀಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನ ಚೀವರಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ। ಏಸ ನಯೋ ಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸುಪಿ। ಅನ್ತೋಉದಕುಕ್ಖೇಪೇ ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಠಿತೇನ ಪನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ತನೋಮತಿ, ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ವಿಹಾರಸೀಮ**ನ್ತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಏತ್ಥ ಚ ವಿಹಾರಸ್ಸ ನಾನಾಕುಲಸನ್ತಕಭಾವೇಪಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಚೀವರಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಭವತೋ ಪಧಾನತ್ತಾ ತತ್ಥ ಸತ್ಥಪರಿಹಾರೋ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ **“ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸತ್ಥಸಮೀಪೇತಿ** ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

ಯಸ್ಮಾ “ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಖೇತ್ತೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವಾರಮೂಲತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಖೇತ್ತೇಪಿ ವಸನ್ತೇನ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ್ವಾಯೇವ ವಸಿತಬ್ಬಂ।

ವಿಹಾರೋ ನಾಮ ಸಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ವಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ವಾ ಸಕಲೋ ಆವಾಸೋತಿ ವದನ್ತಿ। **ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ** ಏತ್ಥ ಪನ ಏಕಗೇಹಮೇವ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೯೧-೪೯೪) ಪನ **“ವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ। **ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ** ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪರಿವೇಣಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏಕಕುಲಾದಿಸನ್ತಕತಾ ಚೇತ್ಥ ಕಾರಾಪಕಾನಂ ವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಯಂ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಕಾಲೇ ಸಮನ್ತಾ ಛಾಯಾ ಫರತೀತಿ ಯದಾ ಮಹಾವೀಥಿಯಂ ಉಜುಕಮೇವ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತದಾ ಯಂ ಓಕಾಸಂ ಛಾಯಾ ಫರತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ **“ಛಾಯಾಯ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಸ್ಸಾತಿ** ಉಜುಕಂ ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಲೇಡ್ಡುಪಾತಬ್ಭನ್ತರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಗಮನಪಥೇತಿ** ತದಹೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಕೇ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಯೇ ದೀಪಕಾ, ತೇಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ಚೀವರೇ।

೫೨. ನದಿಂ ಓತರತೀತಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಓತರತಿ। **ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ** ಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ। ತೇನಾಹ **“ಸೋ ಹೀ”**ತಿಆದಿ। **ಅಪರಿಭೋಗಾರಹತ್ತಾತಿ** ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಚೀವರಂ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಅಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ।

ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಂಸಕೂಟೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಬಹೂನಂ ಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನೇ ಏವಂ ಅಕತ್ವಾ ಗಮನಂ ನ ಸಾರುಪ್ಪನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಆಪತ್ತಿಅಙ್ಗತ್ತಾ। ಬಹಿಗಾಮೇ ಠಪೇತ್ವಾಪಿ ಅಪಾರುಪಿತಬ್ಬತಾಯ ವುತ್ತಂ "**ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ವಿಹಾರೇ ಸಭಾಗಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಆಸನಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಆಸನಸಾಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಕಿಂ ತೀಹಿ ಚೀವರೇಹಿ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "**ಸನ್ತರುತ್ತರೇನಾ**"ತಿ ನಟ್ಠಚೀವರಸ್ಸ ಸನ್ತರುತ್ತರಸಾದಿಯನತೋ। ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪನ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "**ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಬಹಿಗಾಮೇ ಠಪೇತ್ವಾ**"ತಿ। ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇ ಚ ಬಹಿಗಾಮೇ ಠಪಿತಸಙ್ಘಾಟಿಯಞ್ಚ ಪಠಮಂ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೇ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಬಹಿಗಾಮೇ ಠಪಿತಸ್ಸಪಿ ವಿನಯಕಮ್ಮವಚನತೋ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ಠಿತಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ, ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ದಾತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದಹರಾನಂ ಗಮನೇ ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ "**ನಿಸ್ಸಯೋ ಪನ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮುಹುತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ** ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತೇ ಗಮನಸ್ಸ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, ತೇಸಂ ಪನ ಪುರಾರುಣಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಉಸ್ಸಾಹೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅರುಣೇ ಅನ್ತರಾ ಉಟ್ಠಿತೇಪಿ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ "ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಸಯನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ತೇನೇವ "**ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿಆದಿಮ್ಹಿ ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ ಗಮನಕ್ಖಣೇ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ನ ವುತ್ತಾ। **ಧೇನುಭಯೇನಾ**ತಿ ತರುಣವಚ್ಛಗಾವೀನಂ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗೇನ ಪಹರಣಭಯೇನ। **ನಿಸ್ಸಯೋ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಧೇನುಭಯಾದೀಹಿ ಠಿತಾನಂ ಯಾವ ಭಯವೂಪಸಮಾ ಠಾತಬ್ಬತೋ "ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಯಮೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಯತ್ಥ ಪನ ಏವಂ ನಿಯಮೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತತ್ಥ ಅನ್ತರಾ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇಪಿ ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠದಹರಾನಂ ವಿಯ।

ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಂ ಗಾಮನ್ತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿತೋ ಪಚ್ಛಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಗಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬತೋ। **ಪವಿಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಗತಾನಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮತ್ತಾ **ನೇವ ಚೀವರಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ,** ಸಉಸ್ಸಾಹತಾಯ **ನ ನಿಸ್ಸಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇತಿ** ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ನವಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೦. ಭಣ್ಡಪಟಿಸಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೫೩. ಏವಂ ಚೇವರವಿಪ್ಪವಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಭಣ್ಡಪಟಿಸಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ “**ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪಟಿಸಾಮನ**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಭಡಿತಬ್ಬಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಭಣ್ಡಂ,** ಭಡಿತಬ್ಬಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ **ಭಣ್ಡಂ,** ಭಣ್ಡನ್ತಿ ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ಏತೇನಾತಿ ವಾ **ಭಣ್ಡಂ,** ಮೂಲಧನಂ, ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ವಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ -

“ಭಾಜನಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರೇ, ಭಣ್ಡಂ ಮೂಲಧನೇಪಿ ಚಾ”ತಿ।

ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ, ಪಟಿಸಾಮಿಯತೇ **ಪಟಿಸಾಮನಂ,** ರಕ್ಖಣಂ ಗೋಪನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ “**ಪರೇಸಂ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಗೋಪನ**”ನ್ತಿ। **ಮಾತು ಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನಂ ತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ। ತೇನ ಪಗೇವ ಅಞ್ಞಾತಕಾನಂ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಗಿಹಿಸನ್ತಕ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಸನ್ತಕಂ ಪಟಿಸಾಮೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸೀಸೇನಾ**ತಿ ಏತೇನ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಾದಿನಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ “ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। **ಛನ್ದೇನಪಿ ಭಯೇನಪೀ**ತಿ ವಡ್ಢಕೀಆದೀಸು ಛನ್ದೇನ , ರಾಜವಲ್ಲಭಾದೀಸು ಭಯೇನ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪಾತೇತ್ವಾ ಗತೇಸು ಚ ಪಟಿಸಾಮೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಸಙ್ಗೋಪನತ್ಥಾಯ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಗುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪಟಿಸಾಮನಪಯೋಗಂ ವಿನಾ “ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿಆದಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪಯೋಗೇ ಅಕತೇ ರಜ್ಜಸಙ್ಖೋಭಾದಿಕಾಲೇ “ನ ದಾನಿ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ ದಾನಿ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ ಉಭೋಹಿಪಿ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಕತೇಪಿ ಅವಹಾರೋ ನತ್ಥಿ। ಕೇಚಿ ಪನೇತ್ಥ “ಪಾರಾಜಿಕಮೇವ ಪಟಿಸಾಮನಪಯೋಗಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಂ, ನ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ। ಪಟಿಸಾಮನಕಾಲೇ ಹಿಸ್ಸ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, “ನ ದಾನಿ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತುಪ್ಪತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ಚ ಸಾಮಿನೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಿಯಾ ಹೇತುಭೂತೋ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೋ ನತ್ಥಿ, ಯೇನ ಸೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ನ ಹಿ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಅಯಂ ಆಪತ್ತೀತಿ। **ದಾನೇ ಸಉಸ್ಸಾಹೋ, ರಕ್ಖತಿ ತಾವಾ**ತಿ ಅವಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅವುತ್ತತ್ತಾ “ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿಆದಿನಾ ಮುಸಾವಾದಕರಣೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ದುಕ್ಕಟಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಾಭಾವೇನ ಸಹಪಯೋಗಸ್ಸಪಿ ಅಭಾವತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಯದಿಪಿ ಮುಖೇನ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ವದತಿ…ಪೇ॰… ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕತರಪಯೋಗೇನ ಆಪತ್ತಿ, ನ ತಾವ ಪಠಮೇನ ಭಣ್ಡಪಟಿಸಾಮನಪಯೋಗೇನ ತದಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಭಾವಾ, ನಾಪಿ “ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕಥನಪಯೋಗೇನ ತದಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಪಯೋಗಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಸಾಮಿನಾ “ದೇಹೀ”ತಿ ಬಹುಸೋ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ ಅದತ್ವಾ ಯೇನ ಪಯೋಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಅದಾತುಕಾಮತಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಞಾಪೇಸಿ, ಯೇನ ಚ ಸೋ ಅದಾತುಕಾಮೋ ಅಯಂ ವಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಞತ್ವಾ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತೇನೇವ ಪಯೋಗೇನಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ। ನ ಹೇತ್ಥ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡೇ ಪರಿಯಾಯೇನ ಮುತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ। ಅದಾತುಕಾಮತಾಯ ಹಿ “ಕದಾ ತೇ ದಿನ್ನಂ, ಕತ್ಥ ತೇ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿಆದಿಪರಿಯಾಯವಚನೇನಪಿ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಧುರೇನಿಕ್ಖಿಪಾಪಿತೇ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ತೇನೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ “ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಭಣಥ…ಪೇ॰… ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾರಾಜಿಕ”ನ್ತಿ। ಪರಸನ್ತಕಸ್ಸ ಪರೇಹಿ ಗಣ್ಹಾಪನೇ ಏವ ಹಿ ಪರಿಯಾಯತೋ ಮುತ್ತಿ, ನ ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇ ಸಾಮಿನಾ ದಿನ್ನತಾಯ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ ಚ ಠಾನಾಚಾವನೇಪಿ ನತ್ಥಿ ಅವಹಾರೋ, ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಗಹಣೇ ದುಕ್ಕಟತೋ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಅವಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಪನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೫೪. **ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರೀನಂ। ಏತೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಗಿಹೀನಂ ಏವ, ಅಥ ಖೋ ತಾಪಸಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾದೀನಮ್ಪಿ ಸನ್ತಕಂ ಪಟಿಸಾಮೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಟ್ಠೇಪಿ ಗೀವಾ ನ ಹೋತಿ,** ಕಸ್ಮಾ?

ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪಿತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದುತಿಯೇ **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** ಗೀವಾ ನ ಹೋತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ಅಜಾನಿತತ್ತಾ। ತತಿಯೇ ಚ **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** ಗೀವಾ ನ ಹೋತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತತ್ತಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ತಸ್ಸೇವ ಗೀವಾ ಹೋತಿ, ನ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಕಸ್ಮಾ? ತಸ್ಸೇವ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಇಸ್ಸರಭಾವತೋ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಗೀವಾ ನ ಹೋತಿ** ಅಲಸಜಾತಿಕಸ್ಸೇವ ಪಮಾದೇನ ಹರಿತತ್ತಾ। ದುತಿಯೇ **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಗೀವಾ ನ ಹೋತಿ** ತಸ್ಸ ಅನಾರೋಚಿತತ್ತಾ। **ನಟ್ಠೇ ತಸ್ಸ ಗೀವಾ** ತೇನ ಠಪಿತತ್ತಾ। **ತಸ್ಸೇವ ಗೀವಾ,** ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ತೇನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಠಪಿತತ್ತಾ ಚ। **ನತ್ಥಿ ಗೀವಾ** ತೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತತ್ತಾ। **ನಟ್ಠಂ ಸುನಟ್ಠಮೇವ** ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪನತೋ। **ನಟ್ಠೇ ಗೀವಾ** ತೇನ ಠಪಿತತ್ತಾ। **ಸಬ್ಬಂ ತಸ್ಸ ಗೀವಾ** ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಪಮಾದೇನ ಹರಣತೋ। **ತತ್ಥೇವ ಉಪಚಾರೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇತಿ** ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಸಮೀಪೇಯೇವ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ।

೫೫. ಮಯಿ ಚ ಮತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಸೇನಾಸನೇ ವಿನಟ್ಠೇತಿ ಏತ್ಥ ಕೇವಲಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ಮಾ ವಿನಸ್ಸೀತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಿವರಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। "ತಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏತ್ತಕೇ ವುತ್ತೇಪಿ **ವಿವರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ** "ಗಿಲಾನಪಕ್ಖೇ ಠಿತತ್ತಾ ಅವಿಸಯೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಮರಣತೋ ಹಿ ಪರಂ ಗೇಲಞ್ಞಂ ಅವಿಸಯತ್ತಞ್ಚ ನತ್ಥಿ। "ದ್ವಾರಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏತ್ತಕೇ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿವರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಸಹಾಯೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ತೇಹಿಪಿ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಾದೀಹಿ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಯಞ್ಚ ಸಾಮೀಚೀತಿ** ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಇದಂ ವತ್ತಂ। **ಲೋಲಮಹಾಥೇರೋತಿ** ಮನ್ದೋ ಮೋಮೂಹೋ ಆಕಿಣ್ಣವಿಹಾರೀ ಸದಾ ಕೀಳಾಪಸುತೋ ವಾ ಮಹಾಥೇರೋ।

೫೬. ಇತರೇಹೀತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಬ್ಭೇ ವಸನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। ವಿಹಾರರಕ್ಖಣವಾರೇ ನಿಯುತ್ತೋ **ವಿಹಾರವಾರಿಕೋ,** ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ವಾರೇ ವಿಹಾರರಕ್ಖಣಕೋ। **ನಿವಾಪನ್ತಿ** ಭತ್ತವೇತನಂ। **ಚೋರಾನಂ ಪಟಿಪಥಂ ಗತೇಸೂತಿ** ಚೋರಾನಂ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ "ಪಠಮತರಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಸದ್ದಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚೋರಾನಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಗತೇಸು। "ಚೋರೇಹಿ ಹಟಭಣ್ಡಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಅನುಪಥಂ ಗತೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ನಿಬದ್ಧಂ ಕತ್ವಾತಿ** "ಅಸುಕಕುಲೇ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ವಿಹಾರವಾರಿಕಾನಂಯೇವಾ"ತಿ ಏವಂ ನಿಯಮನಂ ಕತ್ವಾ। **ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ಯಾಗುಸಲಾಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಚ ಲಭಮಾನೋವಾತಿ** ಇದಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ತತೋ ಊನಂ ವಾ ಹೋತು ಅಧಿಕಂ ವಾ, ಅತ್ತನೋ ಚ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸ ಚ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಲಭನಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ನಿಸ್ಸಿತಕೇ ಜಗ್ಗಾಪೇನ್ತೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಿತಕೇ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಪೋಸೇನ್ತಾ ನಿಸ್ಸಿತಕೇಹಿ ವಿಹಾರಂ ಜಗ್ಗಾಪೇನ್ತಿ। **ಅಸಹಾಯಸ್ಸಾತಿ** ಸಹಾಯರಹಿತಸ್ಸ। "ಅಸಹಾಯಸ್ಸ ಅದುತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಾಠೋ ಯುತ್ತೋ। ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪುರಿಮಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। ಅಸಹಾಯಸ್ಸ ವಾ ಅತ್ತದುತಿಯಸ್ಸ ವಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪಾಠೇ ಏಕೇನ ಆನೀತಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ನಪ್ಪಹೋತೀತಿ ಅತ್ತದುತಿಯಸ್ಸಪಿ ವಾರೋ ನಿವಾರಿತೋತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ "ಯಸ್ಸ ಸಭಾಗೋ ಭಿಕ್ಖು ಭತ್ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ದಾತಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಸಮೇತಿ, ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೧೨) ಪನ **"ಅತ್ತದುತಿಯಸ್ಸಾತಿ** ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸ। ಅತ್ತಾಸರೀರಮೇವ ದುತಿಯೋ, ನ ಅಞ್ಞೋತಿ ಹಿ ಅತ್ತದುತಿಯೋ, ತದುಭಯಸ್ಸಪಿ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಭಾವನಂ 'ಯಸ್ಸಾ'ತಿಆದಿ। ಏತೇನ ಸಬ್ಬೇನ ಏಕೇಕಸ್ಸ ವಾರೋ ನ ಪಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಾಕವತ್ತತ್ಥಾಯಾತಿ ನಿಚ್ಚಂ ಪಚಿತಬ್ಬಯಾಗುಭತ್ತಸಙ್ಖಾತವತ್ತತ್ಥಾಯ। **ಠಪೇನ್ತೀತಿ** ದಾಯಕಾ ಠಪೇನ್ತಿ। **ತಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ತಂ ಆರಾಮಿಕಾದೀಹಿ ದೀಯಮಾನಂ ಭಾಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ। **ಉಪಜೀವನ್ತೇನ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕರುಕ್ಖಮೂಲಿಕೇನಪಿ ಪಾಕವತ್ತಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರವಾರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಠಾತಬ್ಬಂ। **ನ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ** ಏತ್ಥ ಯಸ್ಸ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕಸ್ಸಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಕಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಚೇ ಠಪಿತೋ ಅತ್ಥಿ, ಚೀವರಾದಿಸಙ್ಘಿಕಭಾಗೇಪಿ ಆಲಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋಪಿ

ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ । **ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ** ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ, ಅಟ್ಠಕಥಂ ವಾ। **ದಿಗುಣನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇಹಿ ಲಬ್ಭಮಾನತೋ ದ್ವಿಗುಣಂ। **ಪಕ್ಖವಾರೇನಾತಿ** ಅಡ್ಢಮಾಸವಾರೇನ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಭಣ್ಡಪಟಿಸಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ದಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೧. ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಮಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೫೭. ಏವಂ ಭಣ್ಡಪಟಿಸಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇನ್ತೋ **"ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಮಾಪತ್ತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಕಯನಂ ಕಯೋ, ಪರಭಣ್ಡಸ್ಸ ಗಹಣಂ, ವಿಕ್ಕಯನಂ ವಿಕ್ಕಯೋ, ಸಕಭಣ್ಡಸ್ಸ ದಾನಂ, ಕಯೋ ಚ ವಿಕ್ಕಯೋ ಚ **ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ**। ಸಮಾಪಜ್ಜನಂ **ಸಮಾಪತ್ತಿ,** ತಸ್ಸ ದುವಿಧಸ್ಸ ಕಿರಿಯಸ್ಸ ಕರಣಂ। ತಸ್ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಇಮಿನಾ"**ತಿಆದಿನಾ।

ಸೇಸಞಾತಕೇಸು ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತಸಮ್ಭವತೋ ತದಭಾವಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮಾತರಂ ವಾ ಪನ ಪಿತರಂ ವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಞ್ಚ ನ ಹೋತಿ "ಇಮಿನಾ ಇದಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದನ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಪನ ಆಪಜ್ಜತಿ "ಇಮಿನಾ ಇದಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದನ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಚ ಉಪರಿ ಅಞ್ಞಾತಕನ್ತ್ಯಾದಿನಾ ಚ ಸೇಸಞಾತಕಂ "ಇಮಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ, "ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಪನ ದದತೋ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ, "ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಆಪಜ್ಜತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನ್ತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ ಮಿಗಪದವಲಞ್ಜನನ್ಯಾಯೇನ। **ತಸ್ಮಾ** ಇಚ್ಚಾದಿಕೇಪಿ "ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ, ಸೇಸಞಾತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ, ಅಞ್ಞಾತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಿಸ್ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ತೇನೇವ ನ್ಯಾಯೇನ ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಕತ್ವಾ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಅಬ್ಯಾಪಿತದೋಸೋ ಸಿಯಾ।

"ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಇದಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುಬ್ಬಾಪರಸಮ್ಬನ್ಧಾಯ ಕಿರಿಯಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಇಮಿನಾ ಇದಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಸದಿಸಂ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜ, ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವಾ, "ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಭುತ್ತೋಸಿ, ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋಹಿ, ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಸಿ, ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಪನ ವುತ್ತೇ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಾಯ ಕಿರಿಯಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ನ ಹೋತಿ। ವಿಘಾಸಾದಾನಂ ಭತ್ತದಾನೇ ಚ ಅನಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ ನ ಹೋತಿ, ಕಾರಾಪನೇ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಮತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತಿ। **"ಏತ್ಥ ಚಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಅಸತಿಪಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಗ್ಘಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ "ಇಮಿನಾ ಇದಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ನ ಹೋತಿ, ಮೂಲಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾಯ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಿ ನ ಹೋತಿ। **ಪತ್ತೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ** ಪರಭಣ್ಡಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘತಾಯ। ಏವಂ ಸತಿ ಕಥಂ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ **"ಮಮ ವತ್ಥು ಅಪ್ಪಗ್ಘನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। **ಭಣ್ಡಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಕಾರೇತಬ್ಬತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ** ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಸಮ್ಭವತೋ, ಊನಮಾಸಕಂ ಚೇ ಅಗ್ಘತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಮಾಸಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಊನಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ಚೇ ಅಗ್ಘತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ಚೇ ಅಗ್ಘತಿ, ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದೇತಿ, ವಟ್ಟತಿ** ಪುಞ್ಞತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಅಧಿಕಸ್ಸ। **ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಸ್ಸ ಪನ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತಿ** ಉಭತೋ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡತ್ತಾ। ಏಕತೋ ಉಭತೋ ವಾ ಚೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ, ನ ವಟ್ಟತಿ। **"ಮಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ,** ಕಸ್ಮಾ? ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಸ್ಸ ಅಭೇಕತ್ತಾ।

ಅಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಅತ್ಥೋ, ಕಸ್ಮಾ? ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತ್ತಾ ತೇಲಸ್ಸ। ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತೇಲಂ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಏವ ಠಪೇತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ತತೋ ಪರಂ ಠಪಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತೇಲೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ। **ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ದೂಸೇಯ್ಯ,** ಅನಿಯಮಿತಕಾಲಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತೇಲಂ ನಾಳಿಯಂ ಅವಸಿಟ್ಠಪಟಿಗ್ಗಹಿತತೇಲಂ ಅತ್ತನೋ ಕಾಲಂ ವತ್ತಾಪೇಯ್ಯ।

೫೮. ಇದಂ ಪತ್ತಚತುಕ್ಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಪತ್ತಚತುಕ್ಕಂ ವುತ್ತಂ, ಪಞ್ಚಮೋ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯೋ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ "ಅಯಂ ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯೋ ಬುದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ಪರಿಭೋಗಾರಹೋ"ತಿ। **ಅಯಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾಅಕಪ್ಪಿಯೋ ನಾಮ,** ಕಸ್ಮಾ? ರೂಪಿಯಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಯಬೀಜಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಲೋಹೇನ ಪತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಿತತ್ತಾ, ಏವಂ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೂಸಿತತ್ತಾ। ಯಥಾ

ಚ ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಿಸಯೇ ಥಾವರಪಯೋಗೇಸು ಪಾಸಸೂಲಾದೀಸು ಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾರಿತೇಸು ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ದಣ್ಡಮತ್ತೇ ವಾ ವಾಕಮತ್ತೇ ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠೇ ಸತಿ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ನಟ್ಠೇಯೇವ ಮುಚ್ಚತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕತತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತೇ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪತ್ತೇ ಅವಸಿಟ್ಠೇಪಿ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ತಥಾ ಚ ವಕ್ಖತಿ "ಸಚೇಪಿ ತಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಥಾಲಕಂ ಕಾರೇತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತ್ಯಾದಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ದುತಿಯಪತ್ತೇ ವಿಯ ಮೂಲೇ ಚ ಮೂಲಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ, ಪತ್ತೇ ಚ ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ ದಿನ್ನೇ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ ನು ಖೋತಿ ಆಸಙ್ಕಾಯಮಾಹ **"ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತು"**ನ್ತಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ದುತಿಯಪತ್ತಂ ರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಿಹೀಹಿ ಪರಿನಿಟ್ಠಾಪಿತಮೇವ ಕಿಣಾತಿ, ನ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೂಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ದುತಿಯಪತ್ತೋ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಇಧ ಪನ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೂಸಿತತ್ತಾ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಪತ್ತಂ ಪುನ ಅಯಪಾಸಾಣಬೀಜಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚ ವಳಞ್ಜಿತತ್ತಾ ಪುನ ಸಾಮಿಕಾನಂ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತುನ್ತಿ।

ಇದಾನಿ ತಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ ವಿತ್ಥಾರೇತುಂ **"ಸಚೇಪೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಇಮಿನಾ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಅಯವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಅವಸಿಟ್ಠೇ ಸತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯೋವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೯೧) **"ರೂಪಿಯಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಮುತ್ತಾದಿದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಮ್ಪಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕಾರಿತಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। **ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತೀ**ತಿ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ 'ಇಮಂ ಕಹಾಪಣಾದಿಂ ಕಮ್ಮಕಾರಾನಂ ದತ್ವಾ ಬೀಜಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಹೀ'ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। **ಮಹಾಅಕಪ್ಪಿಯೋ**ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೂಸಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಮೂಲಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। ಸೋ ಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನೋಪಿ ಪುನ ಲದ್ಧೋ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯದಿ ಹಿ ವಟ್ಟೇಯ್ಯ, ತಳಾಕಾದೀಸು ವಿಯ 'ಅಚ್ಛಿನ್ನೋ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದೇಯ್ಯುಂ। **ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಚೋರಾದಿಅಚ್ಛಿನ್ದನೇನಪಿ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಇದಞ್ಚ ತೇನ ರೂಪೇನ ಠಿತಂ ತಮ್ಮೂಲಕೇನ ವತ್ಥಮುತ್ತಾದಿರೂಪೇನ ಠಿತಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಮ್ಪಿ ಹಿ ತಮ್ಮೂಲಕಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು ಚ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ತೇನ ರೂಪೇನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತುಂ। ಯದಿ ಪನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾ, ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುನಾ ವಾ ಪುನ ರೂಪಿಯಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯ, ತಂ ರೂಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತುಮ್ಪಿ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಯಂ ಪನ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಪಪಞ್ಚಿತಂ, ಯಞ್ಚ ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಂ ಪಪಞ್ಚಿತಂ, ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ಅತಿವಿತ್ಥಾರಿತಞ್ಚ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋತೂನಞ್ಚ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕಮೇವ ವದಿಮ್ಹ, ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ಪನ ತೇಸು ತೇಸು ಪಕರಣೇಸು ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

ದುತಿಯಪತ್ತೇ **ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ**ತಿ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ, ಕಯವಿಕ್ಕಯಸ್ಸ ಚ ಕತತ್ತಾ। **ಸಕ್ಕಾ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಗಿಹೀಹಿ ಪರಿನಿಟ್ಠಾಪಿತಪತ್ತಸ್ಸೇವ ಕಿಣಿತತ್ತಾ , ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅದೂಸಿತತ್ತಾ, ಮೂಲಮೂಲಸ್ಸಾಮಿಕಾನಞ್ಚ ಪತ್ತಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕಾನಞ್ಚ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ। ಯಥಾ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮೂಲೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ।

ತತಿಯಪತ್ತೇ **ಸದಿಸೋಯೇವಾ**ತಿ "ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸಕ್ಕಾ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಇಮಂ ನಯಂ ನಿದ್ದಿಸತಿ। ನನು ತತಿಯಪತ್ತೋ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಗಹಿತೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೋತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಗಹಿತೋಪಿ ದುತಿಯಪತ್ತಸದಿಸೋಯೇವ, ಮೂಲಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೋ"**ತಿ। ದುತಿಯಚೋದನಂ ಪನ ಸಯಮೇವ ವದತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ದುತಿಯಪತ್ತಸದಿಸೋಯೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮೂಲೇ ಚ ಮೂಲಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ, ಪತ್ತೇ ಚ ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ ದಿನ್ನೇ ಕಪ್ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ದತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಮೂಲಸ್ಸ ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ**ತಿ ಯೇನ ಉಗ್ಗಹಿತಮೂಲೇನ ಪತ್ತೋ ಕೀತೋ, ತಸ್ಸ ಮೂಲಸ್ಸ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ। ಏತೇನ ರೂಪಿಯಮೇವ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ನ ತಮ್ಮೂಲಕಂ ಅರೂಪಿಯನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯದಿ ಹಿ ತೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಮೂಲಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಸಿಯಾ, ತೇನ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಆರಾಮಿಕಾದೀಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಪತ್ತೋ ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ವಟ್ಟೇಯ್ಯ।

ಚತುತ್ಥಪತ್ತೇ **ದುಬ್ಬಿಚಾರಿತತ್ತಾ**ತಿ “ಇಮೇ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ಇದಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಗಹಿತತ್ತಾ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಾನಂ ಕಹಾಪಣಾನಂ ದುಟ್ಠುವಿಚಾರಿತತ್ತಾ ಏತಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏವ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೂಲಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ**ತಿ ಏತೇನ ಮೂಲಸ್ಸ ಗಿಹಿಸನ್ತಕತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನೇವ ಪತ್ತಸ್ಸ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರೇನ ಅನುಪ್ಪನ್ನತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾಭಾವಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ, ತೇನ ಚ ದುಬ್ಬಿಚಾರಿತಮತ್ತೇನ ದುಕ್ಕಟಮತ್ತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತಿ। **ನಿಸ್ಸಜ್ಜೀ**ತಿ ಇದಞ್ಚ ದಾನವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ವಿನಯಕಮ್ಮವಸೇನ। ತೇನೇವ ಚ “**ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ**”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಞ್ಚಮಪತ್ತೇ **ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಞ್ಚ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯೋ। ತೇನಾಹ “**ಬುದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ಪರಿಭೋಗಾರಹೋ**”ತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಮಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಏಕಾದಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೨. ರೂಪಿಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೫೯. ಏವಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಮಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ರೂಪಿಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇನ್ತೋ **“ರೂಪಿಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಹೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾಣತ್ಥಾಯ ಕತಂ ರೂಪಂ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ ರೂಪಿಯಂ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವೋಹಾರೂಪಗಂ ಧನಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪) “ಇಧ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವೋಹಾರಗಮನೀಯಂ ಕಹಾಪಣಾದಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತ”ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ ಆದೀಯತೀತಿಆದಿ, ಕಿಂ ತಂ? ರೂಪಿಯಂ, ರೂಪಿಯಂ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ರೂಪಿಯಾದಯೋ, ದಾಸಿದಾಸಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಯೋ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ರೂಪಿಯಾದೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ **ರೂಪಿಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಹೋ**। ಜಾತಸಮಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ರೂಪಮೇವ ರೂಪಂ ಅಸ್ಸ ಭವತಿ, ನ ವಿಕಾರಮಾಪಜ್ಜತೀತಿ **ಜಾತರೂಪಂ,** ಸುವಣ್ಣಂ। ಧವಲಸಭಾವತಾಯ ಸತ್ತೇಹಿ ರಞ್ಜಿಯತೇತಿ **ರಜತಂ,** ಸಜ್ಝು। ಜಾತರೂಪೇನ ಕತೋ ಮಾಸಕೋ **ಜಾತರೂಪಮಾಸಕೋ**। ರಜತೇನ ಕತೋ ಮಾಸಕೋ **ರಜತಮಾಸಕೋ**ತಿ ಇದಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಮೇವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥು ಹೋತಿ, ನ ಲೋಹಮಾಸಕಾದಯೋತಿ ಆಹ **“ತಮ್ಬಲೋಹಾದೀಹಿ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಗಹಿತೋ”**ತಿ। **ತಮ್ಬಲೋಹಾದೀಹೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಂಸಲೋಹವಟ್ಟಲೋಹತಿಪುಸೀಸಾದೀಹಿ ಕತೋಪಿ **ಲೋಹಮಾಸಕೋಯೇವಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಿಂ ಇದಮೇವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥು ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಮುತ್ತಾದಯೋಪೀತಿ ಆಹ **“ಮುತ್ತಾ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂ”**ತಿ। ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವತ್ಥೂನಂ ಕೋ ವಿಸೇಸೋತಿ ಆಹ **“ತತ್ಥ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಂ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ”**ತಿ। ತತ್ಥ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥು ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಸೇಸಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುಕ್ಕಟವತ್ಥು ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇದಾನಿ ತೇಸು ವತ್ಥೂಸು ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹ **“ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ”**ತಿ। ತತ್ಥ **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ,** ಕಸ್ಮಾ? “ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ। **ದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ, ವಟ್ಟತಿ,** ಕಸ್ಮಾ? ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅದತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀಆದೀನಂ ಹತ್ಥೇ ದಿನ್ನತ್ತಾ। **ಏವಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ** ಗಿಹೀನಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪಿತತ್ತಾ। **ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ** ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅನಾಮಸಿತತ್ತಾ। **“ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ** “ತುಮ್ಹೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪೇಥಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಪರಿಭೋಗೇಪಿ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಪರಿಭೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಸ್ವೇವ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ವದತಿ, ವಟ್ಟತಿ** “ತುಮ್ಹೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಚೀವರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರೇಯೇವ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ,** ಕಸ್ಮಾ? ಯಥಾ ದಾಯಕಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ। ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಇತರಪಚ್ಚಯತ್ತಯತೋ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಇಮಿನಾ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಅವೇಭಙ್ಗಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಆಪದಾಸು ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಸಚೇ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ।

೬೦. ಏವಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥೂಸು ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂಸು ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಸಚೇ ಕೋಚಿ ಮಯ್ಹ”**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ ಪನ **ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಪರಿಭೋಗೇಪಿ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತಳಾಕಸ್ಸಪಿ ಖೇತ್ತಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ। **“ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾತಿ ದೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ‘ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ತಳಾಕಂ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವಾ ‘ಚತುಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ತಳಾಕಂ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವಾ ವದತಿ, ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ‘ಇತೋ ತಳಾಕತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪಚ್ಚಯೇ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೩೮-೫೩೯) ತಥೇವ ವತ್ವಾ “ಇದಞ್ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೀಯಮಾನಞ್ಞೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಏವಮ್ಪಿ ದಿನ್ನಂ ತಳಾಕಖೇತ್ತಾದಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಉದಕಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಕೂಪಪೋಕ್ಖರಣಿಆದಯೋ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಳಾಕಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಕಥ’ನ್ತಿ ಹಿ ಆದಿನಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘವಸೇನೇವ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ವಸೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ಠಪೇಥಾತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಸಾಮೀಚಿವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಅವುತ್ತೇಪಿ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ ನ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ। ತೇನಾಹ **"ಉದಕಂ ವಾರೇತುಂ ಲಬ್ಭತೀ"**ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪರಸನ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಾಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ನ ಸಸ್ಸಕಾಲೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಸ್ಸಕಾಲೇಪಿ ತಾಸೇತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಮುಞ್ಚತೋ ಪನ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ। **ಜನಪದಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ**ತಿ ಇಮಿನಾವ ಯೋ ತಂ ಜನಪದಂ ವಿಚಾರೇತಿ, ತೇನಪಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪುನ ದೇತೀ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ದೇತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಇಸ್ಸರೇನ "ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮಿದಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸ್ಸಾಮಿಕ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉದಕವಾಹಕ**ನ್ತಿ ಉದಕಮಾತಿಕಂ। ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಉದಕವಸೇನಾ**ತಿ ಉದಕಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಉದಕಪರಿಭೋಗತ್ಥಮೇವ। ಇದಂ ಸಹತ್ಥೇನ ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಚ ಕರೋನ್ತೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಸಸ್ಸಸಮ್ಪಾದನತ್ಥ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಪನ ಸಯಂ ಅಕತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಆಣಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। **ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇದಂ ಸಹತ್ಥಾದಿನಾ ಕತತಳಾಕತ್ತಾ ಅಸ್ಸಾರುಪ್ಪನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪನ ತಂ ಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನ ವಾ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಕಾರಾಪಿತೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ **"ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖುನಾ"**ತಿ, ಮತ್ತಿಕುದ್ಧರಣಾದೀಸು ಕಾರಾಪಿತೇಸೂತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೬೧. **ನವಸಸ್ಸೇ**ತಿ ಅಕತಪುಬ್ಬೇ ಕೇದಾರೇ। **ಕಹಾಪಣೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಧಞ್ಞುಟ್ಠಾಪನೇ ತಸ್ಸೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗೇ**ತಿ "ಏತ್ತಕೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಏತ್ತಕೋ ಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಏವಂ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗೇ। ಧಞ್ಞುಟ್ಠಾಪನೇ ಕಸತಿ, ಪಯೋಗೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ, ನ ಕಹಾಪಣುಟ್ಠಾಪನೇ ವಿಯ। "ಕಸಥ ವಪಥಾ"ತಿ ವಚನೇನ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಅವತ್ವಾ"**ತಿ। **ಏತ್ತಕೋ ನಾಮ ಭಾಗೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತ್ತಕೋ ಕಹಾಪಣೋತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತಥಾವುತ್ತೇಪಿ ಹಿ ತದಾ ಕಹಾಪಣಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಆಯತಿಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ತೇನಾಹ **"ತಸ್ಸೇವ ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯ"**ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ಪರಿಭೋಗೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕೇಚಿ ಪನ ಧಞ್ಞಪರಿಭೋಗೇ ಏವ ಆಪತ್ತಿ, ನ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಯೇನ ಮಿನನರಕ್ಖಣಾದಿನಾ ಪಯೋಗೇನ ಪಚ್ಛಾ ಧಞ್ಞಪರಿಭೋಗೇ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ ತಸ್ಸ ಪಯೋಗಸ್ಸ ಕರಣೇ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ। ಪರಿಯಾಯಕಥಾಯ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತಿ। ತೇನೇವ **"ಏತ್ತಕೇಹಿ ವೀಹೀಹಿ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಆಹರಥಾ"**ತಿ ನಿಯಮವಚನೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಕಹಾಪಣವಿಚಾರಣೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। "ವತ್ಥು ಚ ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನತ್ಥೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಞ್ಚೇತ್ಥ ಸಾಧಕಂ। **ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ದಣ್ಡೇನ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಾದೇಹಿಪಿ ಮಿನಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಖಲೇ ವಾ ಠತ್ವಾ ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಥೇನೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ರಕ್ಖತಿ ನಾಮ, ಸಚೇ ಪನ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋವ ರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ವಟ್ಟತಿ। "ಸಚೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇ ಚೋರಿಕಾಯ ಹರನ್ತಿ, 'ಮಯಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಏವಂ ವತ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ನೀಹರಾಪೇತಿ ಪಟಿಸಾಮೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಸಚೇ ಪರಿಯಾಯೇನ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಅನುಪ್ಪಾದಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ತಸ್ಸೇವೇತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯ"**ನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ, ಕಸ್ಮಾ? ಕಹಾಪಣಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾತಿ ಏತ್ಥ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೫೩೭-೫೩೯) ಏವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕತಾ - ನನು ಚ ದುಬ್ಬಿಚಾರಿತಮತ್ತೇನ ತಸ್ಸೇವೇತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ, ನ ಸಬ್ಬೇಸಂ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರೇ ಚತುತ್ಥಪತ್ತೋ ವಿಯ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೯) "ಯೋ ಪನ ರೂಪಿಯಂ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ 'ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಕಿಣಿತ್ವಾ ದೇಹೀ'ತಿ ಪಹಿತಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಮ್ಮಾರಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಇಮೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮಂ ದೇಹೀ'ತಿ ಕಹಾಪಣೇ ದಾಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತೋ, ಅಯಂ ಪತ್ತೋ ಏತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ವಟ್ಟತಿ ದುಬ್ಬಿಚಾರಿತತ್ತಾ , ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ ಮೂಲಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಯಂ ತೇ ಆಹರನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಕಹಾಪಣಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ**ತಿ ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಏತ್ಥ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ "ಕಹಾಪಣೇ ಸಾದಿಯಿತ್ವಾ ವಿಚಾರಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಿಕತ್ತಾ ಚ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ನ

ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ತೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಅಸಾದಿಯಿತ್ವಾಪಿ ಕಹಾಪಣಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರೋ ಕತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಿಕತ್ತಾ ಚ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಪನ ತೀಸುಪಿ ಇದಂ ವುತ್ತಂ "ಚತುತ್ಥಪತ್ತೋ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಾನಂಯೇವ ಕಹಾಪಣಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ಇಧ ಪನ ಸಙ್ಘಿಕಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ। ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ವಾದೋ ತೇನ ತೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಯುತ್ತೋಯೇವಾತಿ।

೬೨. **ಚತುಸಾಲದ್ವಾರೇ**ತಿ ಭೋಜನಸಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೬೩. **"ವನಂ ದಮ್ಮಿ, ಅರಞ್ಞಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಪಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೀಮಂ ದೇಮಾ**ತಿ ವಿಹಾರಸೀಮಾದಿಸಾಧಾರಣವಚನೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಯಾಯೇನ ಕಥಿತತ್ತಾ**ತಿ "ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಸೀಮಾ ಗತಾ"ತಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಕಥಿತತ್ತಾ। ಪಕತಿಭೂಮಿಕರಣತ್ಥಂ **"ಹೇಟ್ಠಾ ಗಹಿತಂ ಪಂಸು"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ದಾಸಂ ದಮ್ಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಮನುಸ್ಸಂ ದಮ್ಮೀತಿ ವುತ್ತೇ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರ**ನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಪಿ ದಾಸಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆರಾಮಿಕ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೇನ ಗಹಿತಪರಿಭುತ್ತಕ್ಕಮೇನ, ನ ಗಹಟ್ಠಾನಂ ದಾಸಪರಿಭೋಗಕ್ಕಮೇನ। ಖೇತ್ತಾದಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ಗಹೇತುಂ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರೇ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರೇಸು ದೀಯಮಾನೇಸು "ಇಮೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಸುಖಂ ಜೀವನ್ತು, ಅರಞ್ಞೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ । **ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦, ೧೯೪) ಸುತ್ತನ್ತೇಸು ಆಗತಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಭಗವತಾ ಆಪತ್ತಿಯಾಪಿ ಹೇತುಭಾವೇನ ಕತೋತಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಜಾನನ್ತೇಹಿ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಕಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಖೇತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿನಿಸ್ಸಿತೋ ಅಯಂ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೬೪. **ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಚೀವರಮೂಲಂ। **ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪೇಸೇಯ್ಯ। **ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ। **ಅಚ್ಛಾದೇಹೀ**ತಿ ವೋಹಾರವಚನಮೇತಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇಹೀತಿ ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ಆಭತ**ನ್ತಿ ಆನೀತಂ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೫೨೮-೫೩೧) ಏವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕತಾ - ಏತ್ಥ ಚ ಯಂ ವುತ್ತಂ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ರಾಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ಇಮಿನಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನೇನ ಚೀವರಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೀವರೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಹೀತಿ ಇದಂ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಹಿ 'ಇದಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇಹೀ'ತಿ ಪೇಸೇಯ್ಯ, ಆಗಮನಸ್ಸ ಅಸುದ್ಧತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಆರಬ್ಭ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋಪಿ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ತತ್ಥ ಆಗಮನಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಯಾ ವಾ ಅಸುದ್ಧಿಯಾ ವಾ ವಿಸೇಸಪ್ಪಯೋಜನಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಸತಿಪಿ ಹಿ ಆಗಮನಸ್ಸ ಅಸುದ್ಧಭಾವೇ ದೂತೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲತಾಯ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವದತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಇದಂ ನತ್ಥಿ, ನ ಚ ದೂತೇನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತೇ ದಾಯಕೇನ "ಇದಂ ಕಥಂ ಪೇಸಿತ"ನ್ತಿ ಈದಿಸೀ ವಿಚಾರಣಾ ಉಪಲಬ್ಭತಿ, ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಚ ತಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತುಂ। ಯದಿ ಪನ ಆಗಮನಸ್ಸ ಅಸುದ್ಧತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಚೀವರಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ದೂತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಪೇಸಿತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದಾಯಕೇನ ಕಥಂ ಪೇಸಿತನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಅಸತಿಪಿ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಯಂ ಸಚೇ ಸೋ ದೂತೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲತಾಯ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಸೇನ ವದತಿ, ದೂತಸ್ಸೇವ ವಚನಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಯೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ, ಮೂಲಸ್ಸಾಮಿಕೇನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಸೇನ ಪೇಸಿತಸ್ಸ ದೂತಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಸೇನ ವದತೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದೂತವಚನಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಇಮಿನಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನೇನಾ**ತಿಆದಿನಾ

ಪನ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ಕಪ್ಪಿಯವಸೇನ ಆಭತಮ್ಪಿ ಚೀವರಮೂಲಂ ಈದಿಸೇನ ದೂತವಚನೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ತೇನೇವಾಹ “ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸೋ ದೂತೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋತಿಆದೀ”ತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೩೮-೫೩೯) ಪನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ - ಯಂ ವುತ್ತಂ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ರಾಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಇಮಿನಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನೇನ ಚೀವರಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೀವರೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಹೀತಿ ಇದಂ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಹಿ ‘ಇದಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇಹೀ’ತಿ ಪೇಸೇಯ್ಯ, ಆಗಮನಸ್ಸ ಅಸುದ್ಧತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಆರಬ್ಭ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋಪಿ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ, ತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಭೂತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ “ಅಸುಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇಹೀ”ತಿ ಏವಂ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಯಾ ಅಸತಿ, ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆಗತನಯೇನ ದೂತವಚನೇ ಚ ಅಸುದ್ಧೇ ಸಬ್ಬಥಾ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋಯೇವ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪನ “ಚೀವರಞ್ಚ ಖೋ ಮಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾ”ತಿ ವತ್ತುಂ, ತದನುಸಾರೇನ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಞ್ಚ ನಿದ್ದಿಸಿತುಂ ಆಗಮನದೂತವಚನಾನಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಅಸುದ್ಧತ್ತಾ, ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತನಯೇನ ಪನ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ದೂತವಚನೇ ಅಸುದ್ಧೇಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆಗತನಯೇನ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ಚ ಯಥಾ ದೂತವಚನಾಸುದ್ಧಿಯಮ್ಪಿ ಆಗಮನೇ ಸುದ್ಧೇ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ ನಿದ್ದಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಆಗಮನಾಸುದ್ಧಿಯಮ್ಪಿ ದೂತವಚನೇ ಸುದ್ಧೇ ವಟ್ಟತಿ ಏವಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಅತ್ಥತೋ ಸಿದ್ಧೋವ ಹೋತಿ। ಉಭಯಸುದ್ಧಿಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಉಭಯಾಸುದ್ಧಿಪಕ್ಖಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ರಾಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋಪಿ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೩೮-೫೩೯) “ಆಗಮನಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಯಾ ವಾ ಅಸುದ್ಧಿಯಾ ವಾ ವಿಸೇಸಪ್ಪಯೋಜನಂ ನ ದಿಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಆದಿನಾ ಸಪ್ಪಯೋಜನತ್ತಾ। ಯೋ ಪನೇತ್ಥ “ಮೂಲಸ್ಸಾಮಿಕೇನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಸೇನ, ಪೇಸಿತದೂತಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವದತೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಅನಿಟ್ಠಪ್ಪಸಙ್ಗೋ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಅನಿಟ್ಠಪ್ಪಸಙ್ಗೋ ಏವ ನ ಹೋತಿ ಅಭಿಮತತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಏವ “ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತು ಆಯಸ್ಮಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನ”ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವದತೋ ದೂತಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ ವುತ್ತೋ ಆಗಮನಸ್ಸ ಸುದ್ಧತ್ತಾ, ಆಗಮನಸ್ಸಪಿ ಅಸುದ್ಧಿಯಂ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯೇನಪಿ ಕಮ್ಮೇನ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ನ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋವಾತಿ ಅತ್ಥೇವ ಆಗಮನಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಅಸುದ್ಧಿಯಾ ಪಯೋಜನಂ। ಕಥಂ ಪನ ದೂತವಚನೇನ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? ನಾಯಂ ಭಾರೋ। ದೂತೇನ ಹಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವುತ್ತೇ ಏವ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿ ಗವೇಸಿತಬ್ಬಾ, ನ ಇತರತ್ಥ। ತತ್ಥ ಚ ತಸ್ಸ ವಚನಕ್ಕಮೇನ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚ ಯುತ್ತಿಆದೀಹಿ ಚ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುಂ। ಇಧಾಪಿ ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ “ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಆಭತ”ನ್ತಿ ದೂತವಚನೇನೇವ ಚೀವರಂ ಕಿಣಿತ್ವಾ ದಾತುಂ ಪೇಸಿತಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಸಬ್ಬಥಾ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿ ನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಏವ ಕತ್ತಬ್ಬೋತಿ।

ಸುವಣ್ಣಂ ರಜತಂ ಕಹಾಪಣೋ ಮಾಸಕೋತಿ ಇಮಾನಿ ಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥೂನಿ, ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ ದಾಸಿದಾಸಂ ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥು ಪುಪ್ಫಾರಾಮಫಲಾರಾಮಾದಯೋತಿ ಇಮಾನಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂನಿ ಚ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಚೇತಿಯಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಸಾದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ “ನ ಖೋ ಮಯಂ ಆವುಸೋ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಚೀವರಞ್ಚ ಖೋ ಮಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾ”ತಿಆದಿ ದೂತವಚನಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತೇಪಿ ಆಗಮನಸುದ್ಧಿಯಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನವಿಧಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಕಾಲೇನ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ** ಯುತ್ತಪತ್ತಕಾಲೇನ ಯದಾ ನೋ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋತಿ** ಕಿಚ್ಚಕರೋ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **“ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ”**ತಿ ಇದಂ “ಅತ್ಥಿ ಪನಾಯಸ್ಮತೋ ಕೋಚಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ”ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ಸಚೇ ಪನ ದೂತೋ “ಕೋ ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಕಸ್ಸ ವಾ ದೇಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ನ ನಿದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ। **ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಉಪಾಸಕೋ ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಸಾರುಪ್ಪತಾಯ ವುತ್ತಂ,

ಠಪೇತ್ವಾ ಪನ ಪಞ್ಚ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ವಟ್ಟತಿ। **ಏಸೋ ಖೋ ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ**ತಿ ಇದಂ ದೂತೇನ "ಅತ್ಥಿ ಪನಾಯಸ್ಮತೋ ಕೋಚಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಪುಚ್ಛಾಸಭಾಗೇನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯವಚನದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಏವಮೇವ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ **"ತಸ್ಸ ದೇಹೀ"**ತಿಆದಿ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ "ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ ತಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿಆದಿಮಾಹ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೩೮-೫೩೯) ಪನ "ಏಸೋ ಖೋ…ಪೇ॰… ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ ತಸ್ಸ ದೇಹೀತಿಆದಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಸಾದಿಯನಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಆಣತ್ತೋ ಸೋ ಮಯಾತಿ ಯಥಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಚೀವರಂ ದಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ವುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ "ಸಞ್ಞತ್ತೋತಿಆದಿ ಏವಂ ದೂತೇನ ಪುನ ವುತ್ತೇ ಏವ ಚೋದೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಇತರಥಾತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಪಾಳಿಯಂ "ಸಞ್ಞತ್ತೋ ಸೋ ಮಯಾ"ತಿ ಆಗತತ್ತಾ ಏವಂ ವುತ್ತೋ, ಪುರಿಮವಾಕ್ಯೇ ಪನ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪) "ಆಣತ್ತೋ ಸೋ ಮಯಾ"ತಿ ಪರಿಯಾಯವಚನೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಪಿತತ್ತಾ ತಥಾ ವುತ್ತೋ, ತೇನ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾಪಿತಭಾವೇ ದೂತೇನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುನ ಆರೋಚಿತೇ ಏವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ನ ಅನಾರೋಚಿತೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅತ್ಥೋ ಮೇ ಆವುಸೋ ಚೀವರೇನಾತಿ ಚೋದನಾಲಕ್ಖಣನಿದಸ್ಸನಮೇತಂ। ಇದಂ ವಾ ಹಿ ವಚನಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಸ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ವತ್ತಬ್ಬೋ। **ದೇಹಿ ಮೇ ಚೀವರ**ನ್ತಿಆದೀನಿ ಪನ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾಕಾರದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಾನಿ। ಏತಾನಿ ಹಿ ವಚನಾನಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ। "ಏವಂ ವದನ್ತೋ ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಚೋದನಾ ಪನ ಹೋತಿಯೇವಾ"ತಿ ಮಹಾಗಣ್ಠಿಪದೇ ಮಜ್ಝಿಮಗಣ್ಠಿಪದೇ ಚ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೩೮-೫೩೯) ಪನ "ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ 'ದೇಹಿ ಮೇ ಚೀವರಂ…ಪೇ॰… ಚೇತಾಪೇಹಿ ಮೇ ಚೀವರ'ನ್ತಿ ಇದಂ ದೂತೇನಾಭತರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ಅತ್ತನಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕತ್ತಾವ 'ದೇಹಿ ಮೇ ಚೀವರಂ…ಪೇ॰… ಚೇತಾಪೇಹಿ ಮೇ ಚೀವರ'ನ್ತಿ ವದನ್ತೋ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಪಕತತ್ತಾ ತೇನ ರೂಪಿಯೇನ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ 'ದೇಹಿ ಚೇತಾಪೇಹೀ'ತಿ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಂ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ತಂ ದೋಸಂ ದೂರತೋ ಪರಿವಜ್ಜೇತುಂ ವುತ್ತಂ ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಟ್ಠರೂಪಿಯೇ ವಿಯ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ 'ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ ಇಮಂ ವಾ ಇಮಂ ವಾ ಆಹರಾ'ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪), ತಸ್ಮಾ ನ ಇದಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿದೋಸೇ ಪರಿವಜ್ಜೇತುಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ 'ಅತ್ಥೋ ಮೇ ಆವುಸೋ ಚೀವರೇನಾ'ತಿಪಿ ಅವತ್ತಬ್ಬತಾಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ। ತೇನೇವ ದೂತನಿದ್ದಿಟ್ಠೇಸು ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಸಙ್ಕಾಭಾವತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ಠಪೇತ್ವಾಪಿ ಆಹರಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥಾಪಿ "ದೂತೇನ ಠಪಿತರೂಪಿಯೇನ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಆಹರಾಪೇಹೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಕೇವಲಂ "ಚೀವರಂ ಆಹರಾಪೇಹೀ"ತಿ ಏವಂ ಆಹರಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ।

ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲನ್ತಿ ಏವಂ ಯಾವತತಿಯಂ ಚೋದೇನ್ತೋ ತಂ ಚೀವರಂ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಲಾಭವಸೇನ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು ಸುನ್ದರಂ। **ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಠಾನಲಕ್ಖಣನಿದಸ್ಸನಮೇತಂ। **ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮ**ನ್ತಿ ಚ ಭಾವನಪುಂಸಕವಚನಮೇತಂ। **ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮ**ನ್ತಿ ಏತೇನ ಚೀವರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನೇವ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಠಾನಲಕ್ಖಣಂ। ತೇನೇವ **"ನ ಆಸನೇತಿಆದೀ"**ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ಸದ್ದಸತ್ಥೇ ಪನ -

> "ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ಸತ್ಥೇ, ವುತ್ತಂ ಧಾತುವಿಸೇಸನಂ।
> ಭಾವನಪುಂಸಕನ್ತ್ಯೇವ, ಸಾಸನೇ ಸಮುದೀರಿತ"ನ್ತಿ॥ -

ವಚನತೋ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಮೇವ ಸಾಸನವೋಹಾರೇನ ಭಾವನಪುಂಸಕಂ ನಾಮ ಜಾತಂ।

“ಮುದುಂ ಪಚತಿಇಚ್ಚತ್ರ, ಪಚನಂ ಭವತೀತಿ ಚ।
ಸುಖಂ ಸಯತಿಇಚ್ಚತ್ರ, ಕರೋತಿ ಸಯನನ್ತಿ ಚಾ”ತಿ॥ -

ವಚನತೋ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಪದೇನ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಭೂತಂ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸ್ಯಪದಂ ಅಕಮ್ಮಕಮ್ಪಿ ಸಕಮ್ಮಕಮ್ಪಿ ಭೂಧಾತುಕರಧಾತೂಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ ಹೋತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಞಾಯೇನ ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ಠಾನಂ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ಠಾನಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇನ ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ಏವಂ ಠಾನಂ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ನ ತತೋ ಅಧಿಕಂ , ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ಏವ ಠಾನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ತತೋ ಉದ್ಧನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ** “ಇಧ ಭನ್ತೇ ನಿಸೀದಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** “ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದಿಭೇದಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ಗಣ್ಹಥ ಭನ್ತೇ”ತಿ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನಪಿ ನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತಬ್ಬೋ**ತಿ “ಮಙ್ಗಲಂ ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವಾ ಭಾಸಥಾ”ತಿ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಭಾಸಿತಬ್ಬಂ, ಕೇವಲಂ “ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೇನ “ಜಾನಾಹಿ ಆವುಸೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ।

ಠಾನಂ ಭಞ್ಜತೀತಿ ಆಗತಕಾರಣಂ ಭಞ್ಜತಿ ಕೋಪೇತಿ। **ಠಾನ**ನ್ತಿ ಠಿತಿಯಾ ಚ ಕಾರಣಸ್ಸ ಚ ನಾಮಂ, ತಸ್ಮಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದನೇನ ಠಾನಂ ಕುಪ್ಪತಿ, ಆಗತಕಾರಣಮ್ಪಿ, ಆಮಿಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದೀಸು ಪನ ಆಗತಕಾರಣಮೇವ ಭಞ್ಜತಿ, ನ ಠಾನಂ। ತೇನಾಹ “ಆಗತಕಾರಣಂ ಭಞ್ಜತೀ”ತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಆಮಿಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿನಾ ಠಾನಮ್ಪಿ ಭಞ್ಜತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ, ಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ನಾನಾವಾದೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಠಾನಭಞ್ಜನಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಅಸಂಸನ್ದನತೋ ಗನ್ಥಗರುಭಯೇನ ನ ವದಿಮ್ಹ। ಇದಾನಿ ಯಾ ತಿಸ್ಸೋ ಚೋದನಾ, ಛ ಚ ಠಾನಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ, ತತ್ಥ ವುದ್ಧಿಹಾನಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಸಚೇ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಏಕಚೋದನಾವುದ್ಧಿಯಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಠಾನಾನಂ ಹಾನಿ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಚೋದನಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಠಾನನ್ತಿ ಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾತಬ್ಬಂ, ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಸಕಿಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾತಬ್ಬಂ।

ತತ್ರ ತತ್ರ ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಇದಂ ಚೋದಕಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ತತ್ರ ತತ್ರ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಠಾನಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ನಾನಾದಿವಸೇಸೂ**ತಿ ನಾನಾದಿವಸೇಸು ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕೋ ಪನ ವಾದೋ, ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **“ಸಾಮಂ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ದೂತೋ ವಾ ಪಾಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಇದಂ ಸಭಾವತೋ ಚೋದೇತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೇನಪಿ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ನ ತಂ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥಂ ಅನುಭೋತೀ**ತಿ ತಂ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ನಿಪ್ಫಾದೇತಿ। **ಯುಞ್ಜನ್ತಾಯಸ್ಮನ್ತೋ ಸಕ**ನ್ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಪಾಪುಣನ್ತು। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೩೮-೫೩೯) ಪನ **“ಯತಸ್ಸ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನ**ನ್ತಿಆದಿ ಯೇನ ಅತ್ತನಾ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಚೀವರಞ್ಚ ಅನಿಪ್ಫಾದಿತಂ, ತಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬದಸ್ಸನಂ। ಏವಂ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ಥುಸಾಮಿಕಾನಂ ವುತ್ತೇ ಚೋದೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ ‘ಸಾಮಿಕಾ ಚೋದೇತ್ವಾ ದೇನ್ತೀ’ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೧) ಅನಾಪತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ತೇನೇವ ಸೋ ಸಯಂ ಅಚೋದೇತ್ವಾ ಉಪಾಸಕಾದೀಹಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ವತ್ವಾ ಚೋದಾಪೇತಿ , ತೇಸು ಸತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ಚೋದೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ದಾಪೇನ್ತೇಸು ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅನಾಣತ್ತಿಕತ್ತಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

೬೫. ಕೇನಚಿ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇನೇವ ಬ್ಯಾವಟಭಾವಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರತ್ತಂ ಪತ್ತೋ **ಮುಖವೇವಟಿಕೋ, ಅವಿಚಾರೇತುಕಾಮತಾಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಾ ಅರಿಯಾಪಿ ವಞ್ಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ವೋಹಾರತೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) ಪನ **“ಅವಿಚಾರೇತುಕಾಮತಾಯಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ‘ನತ್ಥಮ್ಹಾಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ’ತಿ ಇದಂ ತಾದಿಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನತ್ಥೀತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥುಮ್ಹಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೯) ವುತ್ತಂ “ಸನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿವಚನಮೇವ **ಮೇಣ್ಡಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ** ನಾಮ। ತತ್ಥ ಹಿ ಮೇಣ್ಡಕೇನ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿನಾ “ಸನ್ತಿ ಹಿ ಭನ್ತೇ ಮಗ್ಗಾ ಕನ್ತಾರಾ ಅಪ್ಪೋದಕಾ ಅಪ್ಪಭಕ್ಖಾ ನ ಸುಕರಾ ಅಪಾಥೇಯ್ಯೇನ

ಗನ್ತುಂ, ಸಾಧು ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಅನುಜಾನಾತೂ"ತಿ ಯಾಚಿತೇನ ಭಗವತಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ। ತಣ್ಡುಲೋ ತಣ್ಡುಲತ್ಥಿಕೇನ, ಮುಗ್ಗೋ ಮುಗ್ಗತ್ಥಿಕೇನ, ಮಾಸೋ ಮಾಸತ್ಥಿಕೇನ, ಲೋಣಂ ಲೋಣತ್ಥಿಕೇನ, ಗುಳೋ ಗುಳತ್ಥಿಕೇನ, ತೇಲಂ ತೇಲತ್ಥಿಕೇನ, ಸಪ್ಪಿ ಸಪ್ಪಿತ್ಥಿಕೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಂ ವುತ್ತಂ "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮನುಸ್ಸಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ, ತೇ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಹಿರಞ್ಞಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ 'ಇಮಿನಾ ಯಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಂ, ತಂ ದೇಥಾ'ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ತತೋ ಕಪ್ಪಿಯಂ, ತಂ ಸಾದಿತುಂ, ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ। "ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಹಿರಞ್ಞಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಆರೋಚನಂ ಅತ್ಥಿಯೇವ, ಅಞ್ಞಥಾ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಪಕ್ಖಂ ಭಜತೀತಿ ನ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ ಸಿಯಾ, ಇದಂ ಪನ ದೂತೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇ ವಾ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠೇ ವಾ। ತೇನೇವಾಹ **"ಏತ್ಥ ಚೋದನಾಯ ಪರಿಮಾಣಂ ನತ್ಥೀ"**ತಿಆದಿ। ಯದಿ ಮೂಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ಚೋದೇತಿ, ತಂ ಸಾದಿತಮೇವ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಮೂಲಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತೇನಾ"**ತಿ।

ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇಸು ವಿಯ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ತನಾ ಚೋದನಾಟ್ಠಾನಞ್ಚ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಚೀವರತ್ಥಾಯೇವ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** ಇಮಿನಾ ವತ್ಥುಸಾಮಿನಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಸುಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀನಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೇ ಚ ಠಾನಚೋದನಾದಿಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೬೬. ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಾದಿಯನೇ ಪನಾತಿಆದೀಸು "ಇದಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಹೋತೂ"ತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ "ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಮಮ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ತುಯ್ಹಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಕೇವಲಂ ವಾಚಾಯ ವಾ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯ ವಾ "ತುಯ್ಹ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಸ್ಸ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಸಾದಿಯನಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಾದಿಯನಂ ನಾಮ। **ಸಾದಿಯತೀತಿ** ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ **"ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಹೋತೀ"**ತಿ।

ಇದಂ ಗುತ್ತಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। "ಇಧ ನಿಕ್ಖಿಪಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಇಧ ನಿಕ್ಖಿಪಾಹೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ "ಇದಂ ಗುತ್ತಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಠಾನಸ್ಸ ಗುತ್ತಭಾವಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ, ನ ವತ್ಥುಂ ಪರಾಮಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। "ಇಧ ನಿಕ್ಖಿಪಾಹೀ"ತಿ ಪನ ವದನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ವತ್ಥುಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಹೀತಿ ವತ್ಥುಂ ಪರಾಮಸತಿ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪರತೋ **ಇದಂ ಗಣ್ಹಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ ಹೋತೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗೋ ಕಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ದುಬ್ಬಿಚಾರಣಾಯ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗೋ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ಇದಂ ಧನಂ ಯಸ್ಮಾ "ನಯಿದಂ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಸಬ್ಬಸೋ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ। ಅಥ ವಾ ತಂ ಧನಂ ಯಸ್ಮಾ ಪಚ್ಛಾ ಸುಟ್ಠುವಿಚಾರಣಾಯ ಸತಿಯಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದುಬ್ಬಿಚಾರಣಾಯ ಸತಿಯಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ ಹೋತೀತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ **"ಏಕೋ ಸತಂ ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾತಿ**ಆದಿ ರೂಪಿಯೇ ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪವತ್ತನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಚ "ನ ಪನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ, 'ಇಧ ನಿಕ್ಖಿಪಾಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪನಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ 'ಇಧ ನಿಕ್ಖಿಪಾಹೀ'ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚ "ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ…ಪೇ॰… ಹೋತೀತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಸಾದಿತತ್ತಾ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ದುಬ್ಬಿಚಾರಣಾಯ ಸತಿ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ।

೬೭. **ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ರೂಪಿಯಂ ನಾಮ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ತೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಚೇತಾಪಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಾಯೇನ ಪರಿಭೋಗದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪) ವುತ್ತಂ। **ನ ತೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಚೇತಾಪಿತ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೇತಾಪಿತಞ್ಚೇ, ನತ್ಥಿ ಪರಿಭೋಗೂಪಾಯೋ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠರೂಪಿಯೇನ ಚೇತಾಪಿತತ್ತಾ। ಈದಿಸಞ್ಚಿ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಕತ್ವಾವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಯಸ್ಮಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಚೇತಾಪಿತಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಸಙ್ಘೇ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟ್ಠರೂಪಿಯೇನ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆನೀತಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಸದಿಸಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿನಾವ ಉಪಾಯಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಪತ್ತಚತುಕ್ಕಾದಿಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ರೂಪಿಯೇನ ಪರಿವತ್ತಿತಪತ್ತಸ್ಸ ಅಪರಿಭೋಗೋವ ದಸ್ಸಿತೋ, ನ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನವಿಚಾರೋತಿ। **ಕಪ್ಪಿಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಸಪ್ಪಿ ವಾ ತೇಲಂ ವಾ ವಟ್ಟತಿ ಉಪಾಸಕಾತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

ಆರಾಮಿಕಾನಂ ವಾ ಪತ್ತಭಾಗನ್ತಿ ಇದಂ ಗಿಹೀನಂ ಹತ್ಥಗತೋಪಿ ಸೋಯೇವ ಭಾಗೋತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪನ ತೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆರಾಮಿಕಾ ದೇನ್ತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಮಜ್ಝಿಮಗಣ್ಠಿಪದೇ ಚೂಳಗಣ್ಠಿಪದೇ ಚ ವುತ್ತಂ। **ತತೋ ಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪತ್ತಭಾಗತೋ ಹರಿತ್ವಾ। **ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಆಲೋಕಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ। **ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತತೋ ಗಹಿತಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಚೇ ಗಹಿತಂ, ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಛಾಯಾಪೀ**ತಿ ಭೋಜನಸಾಲಾದೀನಂ ಛಾಯಾಪಿ। **ಪರಿಚ್ಛೇದಾತಿಕ್ಕನ್ತಾ**ತಿ ಗೇಹಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಛಾಯಾಯ ಗತಗತಟ್ಠಾನಂ ಗೇಹಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಗ್ಗೇನಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಅಞ್ಞೋ ಮಗ್ಗೋ ನತ್ಥಿ, ಮಗ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕೀತಾಯಾ**ತಿ ತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಕೀತಾಯ। **ಉಪನಿಕ್ಖೇಪಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀತಿ** ಸಚೇ ಉಪಾಸಕೋ "ಅತಿಬಹು ಏತಂ ಹಿರಞ್ಞಂ, ಇದಂ ಭನ್ತೇ ಅಜ್ಜೇವ ನ ವಿನಾಸೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಂ ಉಪನಿಕ್ಖೇಪಂ ಠಪೇತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಠಪಾಪೇತಿ, ಏವಂ ಉಪನಿಕ್ಖೇಪಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಸಙ್ಘೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಗಹಿತತ್ತಾ "**ಅಕಪ್ಪಿಯ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೮೩-೫೮೪) ಪನ "**ಉಪನಿಕ್ಖೇಪಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹಿ ವಡ್ಢಿಯಾ ಪಯೋಜನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಅಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಗಹಿತತ್ತಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಸೋ ಛಡ್ಡೇತೀತಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಖಿಪತಿ, ಅಥಾಪಿ ನ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ವಾರೇತಬ್ಬೋ। **ನೋ ಚೇ ಛಡ್ಡೇತೀ**ತಿ ಅಥ ನೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಛಡ್ಡೇತಿ, "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯಾಪಾರೇನಾ"ತಿ ಯೇನಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮತಿ, ತತೋ ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣೋ ರೂಪಿಯಛಡ್ಡಕೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ। **ಯೋ ನ ಛನ್ದಾಗತಿ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಲೋಭವಸೇನ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ಉಕ್ಕಂಸೇನ್ತೋ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ನಾಮ ಗಚ್ಛತಿ। ದೋಸವಸೇನ "ನೇವಾಯಂ ಮಾತಿಕಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ವಿನಯ"ನ್ತಿ ಪರಂ ಅಪಸಾದೇನ್ತೋ ದೋಸಾಗತಿಂ ನಾಮ ಗಚ್ಛತಿ। ಮೋಹವಸೇನ ಪಮುಟ್ಠೋ ಪಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ ಮೋಹಾಗತಿಂ ನಾಮ ಗಚ್ಛತಿ। ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಭಯೇನ ಛಡ್ಡೇತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ ಭಯಾಗತಿಂ ನಾಮ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ದೋಸಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಮೋಹಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಭಯಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೬೮. **ಪತಿತೋಕಾಸಂ ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೇನ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಂ ನಿರಪೇಕ್ಖಭಾವದಸ್ಸನಪರನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಪತಿತಟ್ಠಾನೇ ಞಾತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಗೂಥಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ನಿರಪೇಕ್ಖಭಾವೋಯೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅಸನ್ತಸಮ್ಭಾವನಾಯಾ**ತಿ ಅತ್ತನಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾರೋಚನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಥೇಯ್ಯಪರಿಭೋಗೋ** ನಾಮ ಅನರಹಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೋ। ಭಗವತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾಸನೇ ಸೀಲವತೋ ಪಚ್ಚಯಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ನ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ। ದಾಯಕಾನಮ್ಪಿ ಸೀಲವತೋ ಏವ ಪರಿಚ್ಚಾಗೋ, ನ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕಾರಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಸ್ಸ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನತೋ। ಇತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ದಾಯಕೇಹಿ ಚ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೋ ಥೇಯ್ಯಪರಿಭೋಗೋ। ಇಣವಸೇನ

ಪರಿಭೋಗೋ **ಇಣಪರಿಭೋಗೋ,** ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕತೋ ದಕ್ಖಿಣಾವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಇಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೋ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ "ಸೀಲವತೋ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಕಾರಣಭಾವೇನ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ಚೀವರಂ ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ**ತಿ ಕಾಯತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ। ಪುರೇಭತ್ತ...ಪೇ॰... ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಥಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಯಥಾವುತ್ತಕಾಲವಿಸೇಸವಸೇನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಕಿಂಯೇವ ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

ಸಚಸ್ಸ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಏತ್ಥ ಹಿಯ್ಯೋ ಯಂ ಮಯಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುತ್ತಂ, ತಂ ಯಾವದೇವ ಸೀತಸ್ಸ ಪಟಿಘಾತಾಯ...ಪೇ॰... ಹಿರಿಕೋಪಿನಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥಂ। ಹಿಯ್ಯೋ ಯೋ ಮಯಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಪರಿಭುತ್ತೋ, ಸೋ ನೇವ ದವಾಯಾತಿಆದಿನಾ ಸಚೇ ಅತೀತಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಂ। **ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ**ತಿ ಪವೇಸೇ ಪವೇಸೇ। ಏವಂ ಪನ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಪುರೇಭತ್ತಾದೀಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುನ್ತಿ ಇಧ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಂ। **ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ**ತಿ ಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚಯಭಾವೋ। ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಚ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚಯಭಾವೋ ಯುಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನೇವಾಹ **"ಸತಿಂ ಕತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ಏವಂ ಸನ್ತೇಪೀ**ತಿ ಯದಿಪಿ ದ್ವೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಯುತ್ತಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ । ಅಪರೇ ಪನಾಹು **"ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ**ತಿ ಸತಿ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಭಾವೇ, ಪಚ್ಚಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಂ ಸನ್ತೇಪೀ**ತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿಪೀ"ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಂ। ತಥಾ ಹಿ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ವಿಸುಜ್ಝತಿ, ನ ಪಚ್ಚಯಸಬ್ಭಾವಮತ್ತೇನ।

ನನು ಚ **"ಪರಿಭೋಗೇ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸ್ಸ ಚ ಕೋ ವಿಸೇಸೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಪುರಿಮೇಸು ತಾವ ತೀಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ವಿಸೇಸೋ ಪಾಕಟೋಯೇವ, ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಪನ ಯಥಾ ವತಿಂ ಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಗೋಪಿತೇ ತಸ್ಸ ಫಲಾನಿಪಿ ರಕ್ಖಿತಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲೇ ರಕ್ಖಿತೇ ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಮ್ಪಿ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಸೀಲಂ ಭಿಜ್ಜಮಾನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಮೇವ ಭಿಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಂ ಪನ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಪುರಿಮಯಾಮಾದೀಸು ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸೇವ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಪುರೇಭತ್ತಞ್ಹಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾಪಿ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಇದಮೇತೇಸಂ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೫೮೫) ಆಗತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೮೫) ಪನ **"ಥೇಯ್ಯಪರಿಭೋಗೋ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಸ್ಸಾಮಿನಾ ಭಗವತಾ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಇಣಪರಿಭೋಗೋ**ತಿ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಮ್ಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನತೋ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ಚ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಂ ವಿಪಜ್ಜತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ**ತಿ ಕಾಯತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೇ। ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ 'ಹಿಯ್ಯೋ ಯಂ ಮಯಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುತ್ತ'ನ್ತಿಆದಿನಾಪಿ ಅತೀತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ**ತಿ ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನತೋ ಅನ್ತೋಪವೇಸನೇಸು ನಿಸೀದನಸಯನೇಸು ಚ। **ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚಯತ್ತಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಪರಿಭೋಗೇ ಚ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಸತಿ ಅವಸ್ಸಂ ಲದ್ಧಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **'ಸತಿಂ ಕತ್ವಾ'**ತಿಆದಿ। ಕೇಚಿ ಪನ 'ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಕಾರಣೇ ಸತೀ'ತಿ ಏವಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಸತೀತಿ ಪಚ್ಚಯಸಬ್ಭಾವಸಲ್ಲಕ್ಖಣೇ ಸತೀತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಪಚ್ಚಯಸಬ್ಭಾವಮತ್ತೇನ ಸೀಲಸ್ಸ ಅಸುಜ್ಝನತೋ। **ಪರಿಭೋಗೇ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸ್ಸ ಭೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ, ನ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಸ್ಸ ತಸ್ಸ

ಅತೀತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ವಿಸುಜ್ಝನತೋ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸೇಸಪಚ್ಚಯೇಸು ಚ ಇಣಪರಿಭೋಗಾದಿವಚನೇನ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಸ್ಸೇವ ಭೇದೋತಿ ಏವಮಿಮೇಸಂ ನಾನಾಕರಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬ''ನ್ತಿ ಆಗತಂ।

ಏತೇಸು ದ್ವೀಸು ಪಕರಣೇಸು ''ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ''ತಿ ಏತ್ಥ ಹಿಯ್ಯೋ ಯಂ ಮಯಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುತ್ತನ್ತಿ...ಪೇ॰... ವದನ್ತೀತಿ ಆಗತಂ। ಇಮಂ ಪನ ನಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಾನಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ''ಅಜ್ಜಪಾತೋ ಪರಿಭುತ್ತಂ ಸಾಯಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೇನ ಅಜ್ಜ ಯಂ ಮಯಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುತ್ತನ್ತಿಆದಿನಾ ಅತೀತವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ''ತಿ ವದನ್ತಿ। ಕೇಚಿ ''ಹಿಯ್ಯೋ ಪರಿಭುತ್ತಮೇವ ಅತೀತವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ನ ಅಜ್ಜ ಪರಿಭುತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯೇವಾ''ತಿ ವದನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಮೂಲವಚನೇ ಏವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಕಥಂ? ಇದಂ ಹಿಯ್ಯೋತ್ಯಾದಿವಚನಂ ಸುತ್ತಂ ವಾ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ವಾ ಆಚರಿಯವಾದೋ ವಾ ಅತ್ತನೋಮತಿ ವಾತಿ। ತತ್ಥ ನ ತಾವ ಸುತ್ತಂ ಹೋತಿ ''ಸುತ್ತಂ ನಾಮ ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪಾಳೀ''ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಚ ವಚನಸ್ಸ ನ ಪಾಳಿಭೂತತ್ತಾ। ನ ಚ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ''ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸಾ''ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಚ ಮಹಾಪದೇಸಭಾವಾಭಾವತೋ। ನ ಚ ಆಚರಿಯವಾದೋ ''ಆಚರಿಯವಾದೋ ನಾಮ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅರಹನ್ತಸತೇಹಿ ಠಪಿತಾ ಪಾಳಿವಿನಿಮುತ್ತಾ ಓಕ್ಕನ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪವತ್ತಾ ಅಟ್ಠಕಥಾತನ್ತೀ''ತಿ ವಚನತೋ ಇಮಸ್ಸ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠಭಾವಾಭಾವತೋ। ನ ಚ ಅತ್ತನೋಮತಿ ''ಅತ್ತನೋಮತಿ ನಾಮ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮಆಚರಿಯವಾದೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅನುಮಾನೇನ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಿಯಾ ನಯಗ್ಗಾಹೇನ ಉಪಟ್ಠಿತಾಕಾರಕಥನಂ, ಅಪಿಚ ಸುತ್ತನ್ತಾಭಿಧಮ್ಮವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಸು ಆಗತೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಥೇರವಾದೋ ಅತ್ತನೋಮತಿ ನಾಮಾ''ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಆಗತತ್ಥೇರವಾದಭಾವಾಭಾವತೋ।

ಇತಿ –

''ಚತುಬ್ಬಿಧಞ್ಹಿ ವಿನಯಂ, ಮಹಾಥೇರಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ।
ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪಕಾಸೇಸುಂ, ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಾ ಪುರಾ''ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೫) –

ವುತ್ತೇಸು ಚತುಬ್ಬಿಧವಿನಯೇಸು ಅನನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ಇದಂ ವಚನಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೫೮೫) ಟೀಕಾಚರಿಯೇನ ''ತಂ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬ''ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ''ನಯಗ್ಗಾಹೇನ ಉಪಟ್ಠಿತಾಕಾರಕಥನ''ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಉಪಟ್ಠಿತಾಕಾರವಸೇನ ಕಥನಂ ಅತ್ತನೋಮತಿ ಸಿಯಾ, ಏವಮ್ಪಿ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಮೇವ। ''ಅತ್ತನೋಮತಿ ಆಚರಿಯವಾದೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ತತ್ಥ ಓತರತಿ ಚೇವ ಸಮೇತಿ ಚ, ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ನೇವ ಓತರತಿ ನ ಸಮೇತಿ, ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಅಯಞ್ಹಿ ಅತ್ತನೋಮತಿ ನಾಮ ಸಬ್ಬದುಬ್ಬಲಾ''ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೫) ವಚನತೋ ಇಮಸ್ಸ ಚ ವಚನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ಅನೋತರಣತೋ ಅಪ್ಪವಿಸನತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ''ಸಚಸ್ಸ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ''ತಿ।

ಅಪರೋ ನಯೋ – ಕಿಂ ಇದಂ ವಚನಂ ಪಾಳಿವಚನಂ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ವಾ ಟೀಕಾವಚನಂ ವಾ ಗನ್ಥನ್ತರವಚನಂ ವಾತಿ। ತತ್ಥ ನ ತಾವ ಪಾಳಿವಚನಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ, ನ ಗನ್ಥನ್ತರವಚನಂ, ಅಥ ಖೋ ಟೀಕಾವಚನನ್ತಿ। ಹೋತು ಟೀಕಾವಚನಂ, ಸಕವಚನಂ ವಾ ಪರವಚನಂ ವಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತವಚನಂ ವಾ ಅನಧಿಪ್ಪೇತವಚನಂ ವಾತಿ। ತತ್ಥ ನ ಸಕವಚನಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಪರವಚನಂ। ತೇನಾಹ ''ವದನ್ತೀ''ತಿ। ನ ಟೀಕಾಚರಿಯೇನ ಅಧಿಪ್ಪೇತವಚನಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅನಧಿಪ್ಪೇತವಚನಂ। ತೇನಾಹ ''ತಂ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬ''ನ್ತಿ। ತೇಹಿ ಪನ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಅತೀತಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾತಿ ಇದಂ ಅತೀತಪಅಭೋಗವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಅತೀತಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅತೀತವಾಚಕೇನ ಸದ್ದೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಂ ಭವೇಯ್ಯ। ಅತೀತೇ ಪರಿಭೋಗೋ ಅತೀತಪರಿಭೋಗೋ, ಅತೀತಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಅತೀತಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾತಿ ಏವಂ ಪನ

ಕತೇ ಅತೀತಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸಮೀಪತ್ತಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಾಚಕೇನ ಸದ್ದೇನ ಕಥನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾ ತಂ ನಗರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪುರಿಸಂ "ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಗರತೋ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಾಚಕಸದ್ದೇನ ಕಥನಂ।

ವಿನಯಸುತ್ತನ್ತವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಾದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೮) ಚ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಚೀವರಂ ಪಟಿಸೇವತೀ"ತಿ ವತ್ತಮಾನವಚನೇನೇವ ಪಾಠೋ ಹೋತಿ, ನ ಅತೀತವಚನೇನ, ಅತೀತಪರಿಭೋಗೋತಿ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ದಿವಸೇ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಾದಿಕಾಲಂ ಉಪಾದಾಯ ಪುರೇಭತ್ತಾದೀಸು ಪರಿಭೋಗೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ನ ಹಿಯ್ಯೋ ಪರಿಭೋಗೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೫) "ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಆಲೋಪೇ ಆಲೋಪೇ, ತಥಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಪುರೇಭತ್ತಪಚ್ಛಾಭತ್ತಪುರಿಮಯಾಮಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಸು। ಸಚಸ್ಸ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ। ಏತೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಲೋಪೇ ಆಲೋಪೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಭೋಜನಕಿರಿಯಾಯ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಮುಖ್ಯತೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಹೋತಿ, ಪುರೇಭತ್ತಾದೀಸು ಚತೂಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಭೋಜನಕಿರಿಯಾಯ ಪರಿನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಅತೀತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಾ ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸಮೀಪತ್ತಾ ವತ್ತಮಾನವಚನೇನ ವಿಧೀಯತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಹಿಯ್ಯೋ ಪರಿಭುತ್ತಾನಿ ಅತೀತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನಿ ಸಿಯುಂ, ಅತೀತದುತಿಯದಿವಸತತಿಯದಿವಸಾದಿಮಾಸಸಂವಚ್ಛರಾದಿಪರಿಭುತ್ತಾನಿಪಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನಿ ಸಿಯುಂ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಯಥಾವುತ್ತಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಮೇವ ಪಮಾಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ -

"ಬುದ್ಧೇನ ಧಮ್ಮೋ ವಿನಯೋ ಚ ವುತ್ತೋ।
ಯೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೇಹಿ ತಥೇವ ಞಾತೋ।
ಸೋ ಯೇಹಿ ತೇಸಂ ಮತಿಮಚ್ಚಜನ್ತಾ।
ಯಸ್ಮಾ ಪುರೇ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಅಕಂಸು॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತಂ।
ತಂ ವಜ್ಜಯಿತ್ವಾನ ಪಮಾದಲೇಖಂ।
ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಸು ಸಗಾರವಾನಂ।
ಯಸ್ಮಾ ಪಮಾಣಂ ಇಧ ಪಣ್ಡಿತಾನ"ನ್ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ)।

ಯಸ್ಮಾ ಚ ಸಬ್ಬಾಸವಸುತ್ತಾದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩) ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖುಕತ್ತುಕತ್ತಾ ನಾಮಯೋಗತ್ತಾ ವತ್ತಮಾನಪಠಮಪುರಿಸವಸೇನ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಚೀವರಂ ಪಟಿಸೇವತೀ"ತಿ ದೇಸಿತಾ, ತದನುಕರಣೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಕಾಲೇ ಅತ್ತಕತ್ತುಕತ್ತಾ ಅಮ್ಹಯೋಗತ್ತಾ ವತ್ತಮಾನಉತ್ತಮಪುರಿಸವಸೇನ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಚೀವರಂ ಪಟಿಸೇವಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ, "ಸೀತಸ್ಸ ಪಟಿಘಾತಾಯಾ"ತಿಆದೀನಿ ತದತ್ಥಸಮ್ಪದಾನಪದಾನಿ ಚ "ಪಟಿಸೇವತಿ, ಪಟಿಸೇವಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತಪಟಿಸೇವನಕಿರಿಯಾಯಮೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಚ ಕಿರಿಯಾಪದಾನಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಸೇನ ವಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸಮೀಪಅತೀತವಸೇನ ವಾ ವತ್ತಮಾನವಿಭತ್ತಿಯುತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಪರಿಭುತ್ತಾನಂ ವಾ ಅತೀತಪರಿಭುತ್ತಾನಂ ವಾ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಕಾಲೇ "ಪಟಿಸೇವಾಮೀ"ತಿ ವಚನಂ ಭಗವತೋ ವಚನಸ್ಸ ಅನುಗತತ್ತಾ ಉಪಪನ್ನಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅನುವಚನೇಪಿ ಏವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - "ಅಜ್ಜ ಪಾತೋ ಪರಿಭುತ್ತಂ ಸಾಯಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೇನ ಅಜ್ಜ ಯಂ ಮಯಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುತ್ತನ್ತಿಆದಿನಾ ಅತೀತವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಯೇ ವದನ್ತಿ, ತೇ ಏವಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ - ಕಿಂ ಭವನ್ತೋ ಭಗವತಾ ಅತೀತಪರಿಭುತ್ತೇಸು ಅತೀತವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ದೇಸಿತಾತಿ? ನ ದೇಸಿತಾ। ಕಥಂ ದೇಸಿತಾತಿ? "ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೀ"ತಿ

ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಸೇನೇವ ದೇಸಿತಾತಿ। ಕಿಂ ಭೋನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅತೀತಪರಿಭುತ್ತೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ನತ್ಥೀತಿ? ಅತ್ಥಿ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಸೇನೇವ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ದೇಸಿತಾತಿ? ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸಮೀಪವಸೇನ ವಾ ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನ ವಾ ದೇಸಿತಾತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಭಗವತೋ ಅನುಕರಣೇನ ಇದಾನಿಪಿ ಅತೀತಪರಿಭುತ್ತಾನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ। ಯೇ ಪನ ಏವಂ ವದನ್ತಿ "ಹಿಯ್ಯೋ ಪರಿಭುತ್ತಾನಮೇವ ಅತೀತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ನ ಅಜ್ಜ ಪರಿಭುತ್ತಾನಂ, ತೇಸಂ ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯೇವಾ"ತಿ, ತೇ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬಾ - ಕಿಂ ಭೋನ್ತೋ ಯಥಾ ತುಮ್ಹೇ ವದನ್ತಿ, ಏವಂ ಪಾಳಿಯಂ ಅತ್ಥೀತಿ? ನತ್ಥಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅತ್ಥೀತಿ? ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಾಟ್ಠಕಥೇಸು ತೇಪಿಟಕೇಸು ಬುದ್ಧವಚನೇಸು ಅಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನಂ ಕಥಂ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ? ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾವಸೇನ। ಹೋತು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಲದ್ಧಿವಸೇನ ಕಥನಂ, ಕಾಲೋ ನಾಮ ತಿವಿಧೋ ಅತೀತೋ ಅನಾಗತೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋತಿ। ತತ್ಥ ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಕಿರಿಯಾ ಅತೀತೋ ನಾಮ, ಅಭಿಮುಖಕಿರಿಯಾ ಅನಾಗತೋ ನಾಮ, ಆರದ್ಧಅನಿಟ್ಠಿತಕಿರಿಯಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ ನಾಮ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ –

"ಆರದ್ಧಾನಿಟ್ಠಿತೋ ಭಾವೋ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ ಸುನಿಟ್ಠಿತೋ।
ಅತೀತಾನಾಗತುಪ್ಪಾದ-ಮಪ್ಪತ್ತಾಭಿಮುಖಾ ಕಿರಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಅಜ್ಜ ವಾ ಹೋತು ಹಿಯ್ಯೋ ವಾ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಾ, ಪರಿಭುತ್ತಪಚ್ಚಯೋ ಸುಪರಿನಿಟ್ಠಿತಭುಞ್ಜನಕಿರಿಯತ್ತಾ ಅತೀತೋ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಹಿಯ್ಯೋ ವಾ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಾ ಪರಿಭುತ್ತಪಚ್ಚಯೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಅರುಣುಗ್ಗಮನತ್ತಾ ನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾರಹೋ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತೋಪಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತೋಯೇವ ಹೋತಿ, ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸಚಸ್ಸ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಇಣಪರಿಭೋಗಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ। ಅಜ್ಜೇವ ಪನ ಚೀವರಞ್ಚ ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಲೋಪೇ ಆಲೋಪೇ, ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಪರಿಭೋಗೇ ಚ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತಭುಞ್ಜನಕಿರಿಯತ್ತಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಪರಿಭುತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಪುರೇ ಪರಿಭುತ್ತಂ ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ಚತೂಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ ಸುಪರಿನಿಟ್ಠಿತಭುಞ್ಜನಕಿರಿಯತ್ತಾ ಅತೀತಪರಿಭುತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಏತ್ತಕಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ಖೇತ್ತಂ, ನ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪಚ್ಛಾ ವಾ। ಯಥಾಹ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸೀಲವತೋ ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೋ ಇಣಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭೋಗೇ ಪರಿಭೋಗೇ...ಪೇ॰... ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಪರಿಭೋಗೇಪಿ ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಪರಿಭುತ್ತಸ್ಸ ಇಣಪರಿಭೋಗತ್ತಾ ತಂ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಪರಿಭುತ್ತೇಸು ಅತೀತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಸು ಭಗವತೋ ವಚನಸ್ಸ ಅನುಕರಣೇನ ವತ್ತಮಾನವಿಭತ್ತಿಯುತ್ತೇನ "ಪಟಿಸೇವಾಮೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಸೂಪಪನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಈದಿಸಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಾದೀಸು (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೮೫) "ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಸ್ಸ ಅತೀತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ವಿಸುಜ್ಝನತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಏವಂ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇನೇವ ಪಸಙ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸುದ್ಧಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಹಿ ಸುದ್ಧೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸುಜ್ಝತಿ ಏತಾಯಾತಿ ಸುದ್ಧಿ, ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ದೇಸನಾವ ಸುದ್ಧಿ **ದೇಸನಾಸುದ್ಧಿ**। ವುಟ್ಠಾನಸ್ಸಪಿ ಚೇತ್ಥ ದೇಸನಾಯ ಏವ ಸಙ್ಗಹೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಛಿನ್ನಮೂಲಾಪತ್ತೀನಂ ಪನ ಅಭಿಕ್ಖುತಾಪಟಿಞ್ಞಾಯೇವ ದೇಸನಾ। ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಸಿಟ್ಠೋ ಸಂವರೋವ ಸುದ್ಧಿ **ಸಂವರಸುದ್ಧಿ**। ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿ ಏವ ಸುದ್ಧಿ **ಪರಿಯೇಟ್ಠಿಸುದ್ಧಿ**। ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ವುತ್ತವಿಧಿನಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾವ ಸುದ್ಧಿ **ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುದ್ಧಿ**। ಏಸ ತಾವ ಸುದ್ಧೀಸು ಸಮಾಸನಯೋ। ಸುದ್ಧಿಮನ್ತೇಸು ಸೀಲೇಸು ಪನ ದೇಸನಾ ಸುದ್ಧಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದೇಸನಾಸುದ್ಧಿ**। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ನ ಪುನೇವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಏವ**ನ್ತಿ ಸಂವರಭೇದಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಪಹಾಯಾ**ತಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ, ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ "ಸುಜ್ಝತಿ ದೇಸನಾದೀಹಿ, ಸೋಧೀಯತೀತಿ ವಾ ಸುದ್ಧಿ, ಚತುಬ್ಬಿಧಸೀಲಂ। ತೇನಾಹ **'ದೇಸನಾಯ ಸುಜ್ಝನತೋ'**ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ ದೇಸನಾಗ್ಗಹಣೇನ ವುಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಛಿನ್ನಮೂಲಾನಂ

ಅಭಿಕ್ಖುತಾಪಟಿಞ್ಞಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ಛಿನ್ನಮೂಲಾಪತ್ತೀನಮ್ಪಿ ಹಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನೇನ ಹೇಟ್ಠಾಪರಿರಕ್ಖಿತಂ ಭಿಕ್ಖುಸೀಲಂ ವಿಸುದ್ಧಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತೇನ ತೇಸಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಲಾಭೋಪಿ ಸಮ್ಭವತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ತತ್ಥ ದೇಸೀಯತಿ ಉಚ್ಚಾರೀಯತೀತಿ **ದೇಸನಾ,** ದಿಸೀ ಉಚ್ಚಾರಣೇತಿ ಧಾತು, ದೇಸೀಯತಿ ಞಾಪೀಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ ವಾ **ದೇಸನಾ,** ದಿಸ ಪೇಕ್ಖನೇತಿ ಧಾತು। ಉಭಯಥಾಪಿ ವಿರತಿಪಧಾನಕುಸಲಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಿತೋ ದೇಸನಾವಚೀಭೇದಸದ್ದೋ। ಸಂವರಣಂ **ಸಂವರೋ,** ಸಂ-ಪುಬ್ಬ ವರ ಸಂವರಣೇತಿ ಧಾತು, ಸತಿಪಧಾನೋ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೋ। ಪರಿಯೇಸನಾ **ಪರಿಯೇಟ್ಠಿ,** ಪರಿ-ಪುಬ್ಬ ಇಸ ಪರಿಯೇಸನೇತಿ ಧಾತು, ವೀರಿಯಪಧಾನೋ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೋ। ಪಟಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಇಕ್ಖನಾ **ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ,** ಪಟಿ-ಪುಬ್ಬ ಅವ-ಪುಬ್ಬ ಇಕ್ಖ ದಸ್ಸನಙ್ಕೇಸೂತಿ ಧಾತು, ಪಞ್ಞಾಪಧಾನೋ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೋ। ತೇಸು ದೇಸನಾಯ ವಚೀಭೇದಸದ್ದಭಾವತೋ ವಚೀಭೇದಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ದುತಿಯಕಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಚ ನ ಸಮ್ಭವತಿ, ಸೇಸಾ ಪನ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತಭಾವತೋ ವಚೀಭೇದಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸಪಿ ದುತಿಯಕಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸಪಿ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ಏವ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಲಾನಾದಿಕಾಲೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಪಾಠಂ ಪಠಿತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೇನಪಿ ಅತ್ಥಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನೇವ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ।

ದಾತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ದಾಯಂ, ತಂ ಆದಿಯನ್ತೀತಿ **ದಾಯಾದಾ,** ಅನನುಞ್ಞಾತೇಸು ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಭೋಗಾಭಾವತೋ ಅನುಞ್ಞಾತೇಸುಯೇವ ಚ ಪರಿಭೋಗಸಬ್ಭಾವಭಾವತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಪಚ್ಚಯಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಕಾ। **ಧಮ್ಮದಾಯಾದಸುತ್ತಞ್ಚೇತ್ಥ ಸಾಧಕನ್ತಿ** "ಧಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭವಥ, ಮಾ ಆಮಿಸದಾಯಾದಾ , ಅತ್ಥಿ ಮೇ ತುಮ್ಹೇಸು ಅನುಕಮ್ಪಾ, ಕಿನ್ತಿ ಮೇ ಸಾವಕಾ ಧಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ನೋ ಆಮಿಸದಾಯಾದಾ"ತಿ ಏವಂ ಪವತ್ತಂ ಧಮ್ಮದಾಯಾದಸುತ್ತಞ್ಚ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೯) ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಸಾಧಕಂ। ಅವೀತರಾಗಾನಂ ತಣ್ಹಾವಸೀಕತಾಯ ಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗೇ ಸಾಮಿಭಾವೋ ನತ್ಥಿ, ತದಭಾವೇನ ವೀತರಾಗಾನಂ ತತ್ಥ ಸಾಮಿಭಾವೋ ಯಥಾರುಚಿ ಪರಿಭೋಗಸಬ್ಭಾವತೋ। ತಥಾ ಹಿ ತೇ ಪಟಿಕೂಲಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾಕಾರೇನ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಮ್ಪಿ ಪಟಿಕೂಲಾಕಾರೇನ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಣಾಕಾರೇನ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ದಾಯಕಾನಞ್ಚ ಮನೋರಥಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ತೇನಾಹ **"ತೇ ಹಿ ತಣ್ಹಾಯ ದಾಸಬ್ಯಂ ಅತೀತತ್ತಾ ಸಾಮಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೀ"**ತಿ। ಯೋ ಪನಾಯಂ ಸೀಲವತೋ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೋ, ಸೋ ಇಣಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಪಚ್ಚನೀಕತ್ತಾ ಆಣಣ್ಯಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಪನ ಇಣಾಯಿಕೋ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಇಚ್ಛಿತಂ ದೇಸಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಲಭತಿ, ಏವಂ ಇಣಪರಿಭೋಗಯುತ್ತೋ ಲೋಕತೋ ನಿಸ್ಸರಿತುಂ ನ ಲಭತೀತಿ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖತ್ತಾ ಸೀಲವತೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೋ ಆಣಣ್ಯಪರಿಭೋಗೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯತೋ ಚತುಪರಿಭೋಗವಿನಿಮುತ್ತೋ ವಿಸುಂಯೇವಾಯಂ ಪರಿಭೋಗೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಸೋ ಇಧ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತೋ, ದಾಯಜ್ಜಪರಿಭೋಗೇಯೇವ ವಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ। ಸೀಲವಾಪಿ ಹಿ ಇಮಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಸೇಕ್ಖೋತ್ವೇವ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ ಅರಿಯಾನಂ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಞ್ಚ। ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಇಮೇ ಪರಿಭೋಗಾ ಸಮ್ಭವನ್ತೀತಿ? ಉಪಚಾರವಸೇನ। ಯೋ ಹಿ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸಪಿ ಸಲ್ಲೇಖಪಟಿಪತ್ತಿಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಗೇಧಂ ಪಹಾಯ ತತ್ಥ ಅನುಪಲಿತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಭೋಗೋ, ಸೋ ಸಾಮಿಪರಿಭೋಗೋ ವಿಯ ಹೋತಿ। ಸೀಲವತೋ ಪನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೋ ದಾಯಜ್ಜಪರಿಭೋಗೋ ವಿಯ ಹೋತಿ ದಾಯಕಾನಂ ಮನೋರಥಸ್ಸಾವಿರಾಧನತೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ದಾಯಜ್ಜಪರಿಭೋಗೇಯೇವ ವಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। ಕಲ್ಯಾಣಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸ ಸೇಕ್ಖಸಙ್ಗಹತೋ। ಸೇಕ್ಖಸುತ್ತ ಞ್ಚೇತಸ್ಸ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೮೬) ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಾಧಕಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೮೫) ಪನ "ದಾತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ದಾಯಂ, ತಂ ಆದಿಯನ್ತೀತಿ **ದಾಯಾದಾ**। **ಸತ್ತನ್ನಂ ಸೇಕ್ಖಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕಲ್ಯಾಣಪುಥುಜ್ಜನಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ ತೇಸಂ ಆಣಣ್ಯಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ದಾಯಜ್ಜಪರಿಭೋಗೇ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಧಮ್ಮದಾಯಾದಸುತ್ತನ್ತಿ** "ಧಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭವಥ, ಮಾ ಆಮಿಸದಾಯಾದಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪವತ್ತಂ ಸುತ್ತಂ (ಮ॰ ನಿ॰

೧.೨೯)। ತತ್ಥ "ಮಾ ಮೇ ಆಮಿಸದಾಯಾದಾತಿ ಏವಂ ಮೇ-ಸದ್ದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಯಥಾವುತ್ತತ್ಥಸಾಧಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಮೇ ಮಮ ಆಮಿಸದಾಯಾದಾ ಚತುಪಚ್ಚಯಭುಞ್ಜಕಾತಿ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಬನ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧೀಭೂತಾ ಪಚ್ಚಯಾ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನಾಪಿ ಪಚ್ಚಯಾ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಯಾಯೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಧಮ್ಮದಾಯಾದಸುತ್ತಂ ಸಾಧಕಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ವುತ್ತಂ।

ಲಜ್ಜಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ ಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೋ। **ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಅಲಜ್ಜೀ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ** ಇಮಿನಾ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇಸುಯೇವ ಆಸಙ್ಕಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತ್ತನೋ ಭಾರಭೂತಾ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಯೋ। ತೇಪಿ ನಿವಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಯೋ ಪಸ್ಸತಿ, ತೇನ ನಿವಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಪಾಠೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ **"ಯೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾರಭೂತೇನ ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋತಿ, ಸೋಪಿ ನಿವಾರೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾಪಿ ಅತ್ಥತೋ ಉಭಯಥಾಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಯೋಪಿ ಅಲಜ್ಜಿಭಾವತೋ ನಿವಾರೇತಬ್ಬಾ। ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀಹಿ ಏಕಸಮ್ಭೋಗಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಪಿ ನಿವಾರೇತಬ್ಬಾವ। **ಸಚೇ ನ ಓರಮತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅಲಜ್ಜೀಯೇವ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಏವಂ ನಿವಾರಿತೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗತೋ ಓರಮತಿ ವಿರಮತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಓರಮತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅಲಜ್ಜೀಯೇವ ಹೋತಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸೋಪಿ ಅಲಜ್ಜೀಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಏವಂ ಏಕೋ ಅಲಜ್ಜೀ ಅಲಜ್ಜಿಸತಮ್ಪಿ ಕರೋತೀ"**ತಿ। **ಅಧಮ್ಮಿಯೋತಿ** ಅನೇಸನಾದೀಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। **ಧಮ್ಮಿಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾದೀಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇತೀತಿ** ಭತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಸಲಾಕಂಯೇವ ದೇತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ "**ಲಜ್ಜಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗೋತಿ** ಧಮ್ಮಾಮಿಸವಸೇನ ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೋ। **ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಅಲಜ್ಜೀ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ** ಇಮಿನಾ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇಸು ಆಸಙ್ಕಾ ನಾಮ ನ ಕಾತಬ್ಬಾ, ದಿಟ್ಠಸುತಾದಿಕಾರಣೇ ಸತಿ ಏವ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತ್ತನೋ ಭಾರಭೂತಾ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಯೋ। **ಸಚೇ ನ ಓರಮತೀತಿ** ಅಗತಿಗಮನವಸೇನ ಧಮ್ಮಾಮಿಸಪರಿಭೋಗತೋ ನ ಓರಮತಿ। **ಆಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ** ಇದಂ ಅಲಜ್ಜೀನಂ ಧಮ್ಮೇನುಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಂ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇಸಮ್ಪಿ ಹಿ ಕುಲದೂಸನಾದಿಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾನಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿ ಏವ। '**ಧಮ್ಮಿಯಾಧಮ್ಮಿಯಪರಿಭೋಗೋ ಪಚ್ಚಯವಸೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ**'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಲಜ್ಜಿಪರಿಭೋಗಾಲಜ್ಜಿಪರಿಭೋಗಾ ಪಚ್ಚಯವಸೇನ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಚ ವುತ್ತಾ ಏವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ದುಟ್ಠದೋಸಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೫-೩೮೬) ಚೋದಕಚುದಿತಕಭಾವೇ ಠಿತಾ ದ್ವೇ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ 'ಏಕಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗಾ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಥಾ'ತಿ ವುತ್ತಾ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಧಮ್ಮಾಮಿಸಾಪರಿಭೋಗೇ ವಿರೋಧಾಭಾವಾ। ಲಜ್ಜೀನಮೇವ ಹಿ ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಸಹ ತದುಭಯಪರಿಭೋಗೋ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಪನ ಲಜ್ಜೀ ಅಲಜ್ಜಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ…ಪೇ॰… ಅನ್ತರಧಾಪೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ಕೇವಲಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪನ ಸಾಸನಸ್ಸ ಸೋತೂನಞ್ಚ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪುರಿಮನಯೇನ **"ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಉದ್ದೇಸಗ್ಗಹಣಾದಿನಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೋ **ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋ**। ಧಮ್ಮಾನುಗ್ಗಹೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವೇಪಿ ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಅಲಜ್ಜಿಭಾವಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ **"ಪಾಪೋ ಕಿರಾಯ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ತಸ್ಸ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇತಿ** ಮಹಾರಕ್ಖಿತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೮೫) ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ವಿನಿಚ್ಛಿತಂ। ಕಥಂ? **ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋತಿ** "ಏಕಕಮ್ಮಂ ಏಕುದ್ದೇಸೋ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಸಂವಾಸೋ ಚೇವ ನಿಸ್ಸಯಗ್ಗಹಣಾದಿಕೋ ಸಬ್ಬೋ ನಿರಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **"ನ ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಲಜ್ಜಿನೋ ಅಲಜ್ಜಿಪಗ್ಗಹೇ ಆಪತ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಇತರೋಪೀತಿ** ಲಜ್ಜೀಪಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅಲಜ್ಜಿನೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಲಜ್ಜಿನೋ ವಣ್ಣಭಣನಾದಿಲಾಭಂ

ಪಟಿಚ್ಚ ಆಮಿಸಗರುಕತಾಯ ವಾ ಗೇಹಸ್ಸಿತಪೇಮೇನ ವಾ ತಂ ಅಲಜ್ಜಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಲಜ್ಜೀ ಸಾಸನಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇತಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಂ ಗಹಟ್ಠಾದೀಸು ಉಪತ್ಥಮ್ಭಿತೋ ಅಲಜ್ಜೀ ಬಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪೇಸಲೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಾಸನಂ ಉದ್ಧಮ್ಮಂ ಉಬ್ಬಿನಯಂ ಕರೋತೀತಿ।

ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋಪಿ ತತ್ಥ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಆಮಿಸಪರಿಭೋಗತೋ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋವ ಗರುಕೋ, ತಸ್ಮಾ ಅತಿವಿಯ ಅಲಜ್ಜೀವಿವೇಕೇನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಧಮ್ಮಾನುಗ್ಗಹೇನ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಲಜ್ಜುಸ್ಸನ್ನತಾಯಸಾಸನೇ ಓಸಕ್ಕನ್ತೇ, ಲಜ್ಜೀಸು ಚ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು ಅಲಜ್ಜಿಂ ಪಕತತ್ತಂ ಗಣಪೂರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕರಣೇನ ಚೇವ ಕೇಚಿ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಧಮ್ಮಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇಸಾಲಜ್ಜಿಗಣಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹೇನ ಚ ಸಾಸನಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಏವ।

ಕೇಚಿ ಪನ "ಕೋಟಿಯಂ ಠಿತೋ ಗನ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗನ್ಥಪರಿಯಾಪುಣನಮೇವ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋ, ನ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಏಕಕಮ್ಮಾದೀಸು ಬಹೂಸು ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೇಸು ಅಲಜ್ಜಿನಾಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾವತ್ಥಾಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಇಧ ನಿದಸ್ಸನವಸೇನ ಗನ್ಥಸ್ಸೇವ ಸಮುದ್ಧಟತ್ತಾ। ನ ಹಿ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಕೋ ವಿಧಿ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ ಅನಾಮಿಸತ್ತಾ ಧಮ್ಮಾಮಿಸೇಸು ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಭಾವಾ। ತೇನೇವ ಅಟ್ಠಸಾಲಿನಿಯಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರಕಥಾಯಂ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫೧) "ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇತಬ್ಬಂ, ಧಮ್ಮೋ ವಾಚೇತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ಅಬ್ಭಾನವುಟ್ಠಾನಮಾನತ್ತಪರಿವಾಸಾ ದಾತಬ್ಬಾ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾರಹೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪದಾರಹೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಏವಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾದಿಪಿ ಧಮ್ಮಕೋಟ್ಠಾಸೇ ದಸ್ಸಿತಂ। ತೇಸು ಪನ ಧಮ್ಮಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಯಂ ಗಣಪೂರಕಾದಿವಸೇನ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾದಿ ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಧಮ್ಮುಗ್ಗಹಣನಿಸ್ಸಯಗ್ಗಹಣಾದಿ ವಾ ಕರೀಯತಿ, ತಂ ಧಮ್ಮೋ ಚೇವ ಪರಿಭೋಗೋ ಚಾತಿ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏತಂ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯಂ ವಿನಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಲಜ್ಜಿಪರಿಭೋಗೋ ಚ ಹೋತಿ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ। ಯಂ ಪನ ಅಲಜ್ಜಿಸತಂ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಜ್ಜನೀಯಾದಿನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಂ ವಾ ಪರಿವಾಸಾದಿಉಪಕಾರಕಮ್ಮಂ ವಾ ಉಗ್ಗಹಪರಿಪುಚ್ಛಾದಾನಾದಿ ವಾ ಕರೀಯತಿ, ತಂ ಧಮ್ಮೋ ಏವ, ನೋ ಪರಿಭೋಗೋ, ಏತಂ ಅನುರೂಪಾನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಮಿಸದಾನೇ ವಿಯ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ। ನಿಸ್ಸಯದಾನಮ್ಪಿ ತೇರಸಸಮ್ಮುತಿದಾನಾದಿ ಚ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಸಾದಿಯನಾದಿಪರಿಭೋಗಸ್ಸಪಿ ಹೇತುತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಯೋ ಪನ ಮಹಾಅಲಜ್ಜೀ ಉದ್ಧಮ್ಮಂ ಉಬ್ಬಿನಯಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿ ಉಪಕಾರಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಉಗ್ಗಹಪರಿಪುಚ್ಛಾದಾನಾದಿ ಚ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಏವ ಹೋತಿ, ನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ಅಲಜ್ಜಿಪಗ್ಗಹೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। ಧಮ್ಮಾಮಿಸಪರಿಭೋಗವಿವಜ್ಜನೇನಪಿ ಹಿ ದುಮ್ಮಙ್ಕೂನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ನಿಗ್ಗಹೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ, ಸೋ ಚ ಪೇಸಲಾನಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಸದ್ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿವಿನಯಾನುಗ್ಗಹಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಏತದತ್ಥತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಯಂ ಯಂ ದುಮ್ಮಙ್ಕೂನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಾಯ, ಪೇಸಲಾನಂ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ, ಸದ್ಧಮ್ಮಪರಿಹಾನಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಹೋತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪರಿಭೋಗೋ ವಾ ಹೋತು ಅಪರಿಭೋಗೋ ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸಾಸನಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇನ್ತಿ, ಆಪತ್ತಿಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇಸು ಚೇತ್ಥ ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋ ಏವ ಪೇಸಲಾನಂ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ ಸದ್ಧಮ್ಮಪರಿಹಾನಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಹೋತಿ, ನ ತಥಾ ಆಮಿಸಪರಿಭೋಗೋ। ನ ಹಿ ಅಲಜ್ಜೀನಂ ಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗಮತ್ತೇನ ಪೇಸಲಾನಂ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾದಿ ಹೋತಿ, ಯಥಾವುತ್ತಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೇನ ಪನ ಹೋತಿ। ತಪ್ಪರಿವಜ್ಜನೇನ ಚ ಫಾಸುವಿಹಾರಾದಯೋ। ತಥಾ ಹಿ ಕತಸಿಕ್ಖಾಪದವೀತಿಕ್ಕಮಾ ಅಲಜ್ಜಿಪುಗ್ಗಲಾ ಉಪೋಸಥಾದೀಸು ಪವಿಟ್ಠಾ "ತುಮ್ಹೇ ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಚೇವ ವಚೀದ್ವಾರೇ ಚ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾ ವಿನಯಞ್ಚ ಅತಿಟ್ಠನ್ತಾ ಸಙ್ಘತೋ ಬಹಿಕರಣಾದಿವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ನಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸಹ ಸಂವಸನ್ತಾಪಿ ಅಲಜ್ಜಿನೋವ ಹೋನ್ತಿ "ಏಕೋಪಿ ಅಲಜ್ಜೀ ಅಲಜ್ಜಿಸತಮ್ಪಿ ಕರೋತೀ"ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೫)। ಯದಿ ಹಿ ತೇ ಏವಂ ಅನಿಗ್ಗಹಿತಾ ಸಿಯುಂ, ಸಙ್ಘೋ

ಕಲಹಾದಿಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಾಮಗ್ಗಿಕಮ್ಮಪಟಿಬಾಹನಾದಿನಾ ಪೇಸಲಾನಂ ಅಫಾಸುಂ ಕತ್ವಾ ಕಮೇನ ತೇ ದೇವದತ್ತವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾದಯೋ ವಿಯ ಪರಿಸಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿನಯತೋ ದೀಪೇನ್ತಾ ಸಙ್ಘಭೇದಾದಿಮ್ಪಿ ಕತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಾಸನಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇಯ್ಯುಂ। ತೇಸು ಪನ ಸಙ್ಘತೋ ಬಹಿಕರಣಾದಿವಸೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತೇಸು ಸಬ್ಬೋಪಿ ಅಯಂ ಉಪದ್ದವೋ ನ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ದುಸ್ಸೀಲಪುಗ್ಗಲೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪೋಸಥೋ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪವಾರಣಾ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ನ ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಸಾಮಗ್ಗೀ ನ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ದುಸ್ಸೀಲೇಸು ಪನ ನಿಗ್ಗಹಿತೇಸು ಸಬ್ಬೋಪಿ ಅಯಂ ಉಪದ್ದವೋ ನ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಫಾಸು ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋವ ಆಮಿಸಪರಿಭೋಗತೋಪಿ ಅತಿವಿಯ ಅಲಜ್ಜೀವಿವೇಕೇನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಆಪತ್ತಿಕರೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಪರಿಹಾನಿಹೇತುತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅಪಿಚ "ಉಪೋಸಥೋ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪವಾರಣಾ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ನ ಪವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾಕರಣಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಕಾಸಿತತ್ತಾಪಿ ಚೇತಂ ಸಿಜ್ಝತಿ। ತಥಾ ಪರಿವತ್ತಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಪತ್ತಿಕಥಾಯಂ "ಆರಾಧಿಕಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾಹಿಕಾ ಲಜ್ಜಿನಿಯೋ, ತಾ ಕೋಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಗಚ್ಛತಿ ಚೇ, ಗಾಮನ್ತರನದೀಪಾರರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸಗಣಮ್ಹಾ ಓಹೀಯನಾಪತ್ತೀಹಿ ನ ಮುಚ್ಚತಿ…ಪೇ॰… ಅಲಜ್ಜಿನಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಸಙ್ಗಹಂ ಪನ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾಪಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಲಭತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅಲಜ್ಜಿನೀಸು ದುತಿಯಿಕಾಗಹಣಾದೀಸು ಸಂವಾಸಾಪತ್ತಿಪರಿಹಾರಾಯ ನದೀಪಾರಾಗಮನಾದಿಗರುಕಾಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತತೋಪಿ ಅಲಜ್ಜಿಸಂವಾಸಾಪತ್ತಿ ಏವ ಸದ್ಧಮ್ಮಪರಿಹಾನಿಯಾ ಹೇತುಭೂತೋ ಗರುಕತರಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ನ ಹಿ ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಟ್ಠಾನವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಆಚರಿಯಾ ಅನುಜಾನನ್ತಿ। ತಥಾ ಅಸಂವಾಸಪದಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಲಜ್ಜಿಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಸಮಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಭಾವತೋ ಸಮಸಿಕ್ಖಾತಾ ನಾಮ। ಏತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಲಜ್ಜಿನೋ ಏತೇಸು ಕಮ್ಮಾದೀಸು ಸಹ ವಸನ್ತಿ, ನ ಏಕೋಪಿ ತತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಸೋ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಏವಂ ಲಜ್ಜೀಹೇವ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಸಂವಾಸೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪಕಾಸಿತೋ।

ಯದಿ ಏವಂ ಕಸ್ಮಾ ಅಸಂವಾಸಿಕೇಸು ಅಲಜ್ಜೀ ನ ಗಹಿತೋತಿ? ನಾಯಂ ವಿರೋಧೋ, ಯೇ ಗಣಪೂರಕೇ ಕತ್ವಾ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಅಪಕತತ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಅಸಂವಾಸಿಕತ್ತೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ। ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಪನ ಪಕತತ್ತಭೂತಾಪಿ ಸನ್ತಿ, ತೇ ಚೇ ಗಣಪೂರಕಾ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಸಾಧೇನ್ತಿ, ಕೇವಲಂ ಕತ್ವಾ ಅಗತಿಗಮನೇನ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಆಪತ್ತಿಕರಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಆಪನ್ನಾ ವಿಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ। ಯಸ್ಮಾ ಅಲಜ್ಜಿತಞ್ಚ ಲಜ್ಜಿತಞ್ಚ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಚಿತ್ತಕ್ಖಣಪಟಿಬದ್ಧಂ, ನ ಸಬ್ಬಕಾಲಿಕಂ। ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಹಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಲಜ್ಜಿನೋ "ನ ಪುನ ಈದಿಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಲಜ್ಜಿನೋ ಹೋನ್ತಿ।

ತೇಸು ಚ ಯೇ ಪೇಸಲೇಹಿ ಓವದಿಯಮಾನಾಪಿ ನ ಓರಮನ್ತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇ ಏವ ಅಸಂವಸಿತಬ್ಬಾ, ನ ಇತರೇ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮೇ ಓಕ್ಕನ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾಪಿ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಅಸಂವಾಸಿಕೇಸು ಅಗಣೇತ್ವಾ ತಪ್ಪರಿವಜ್ಜನತ್ಥಂ ಸೋಧೇತ್ವಾವ ಉಪೋಸಥಾದಿಕರಣಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ತಥಾ ಹಿ "ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಆರೋಚೇಥ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೪) ಅಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಉಪೋಸಥಕರಣಸ್ಸ ಅಯುತ್ತತಾ ಪಕಾಸಿತಾ, "ಯಸ್ಸ ಸಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ, ಸೋ ಆವಿಕರೇಯ್ಯ…ಪೇ॰… ಫಾಸು ಹೋತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೪) ಏವಂ ಅಲಜ್ಜಿಮ್ಪಿ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ ಚ ವುತ್ತೋ, "ಕಚ್ಚಿತ್ಥ ಪರಿಸುದ್ಧಾ…ಪೇ॰… ಪರಿಸುದ್ಧೇತ್ಥಾಯಸ್ಮನ್ತೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೩) ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೇ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿಸುದ್ಧೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ಚ ಏವಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಪರಿಸುದ್ಧತಾ ಚ ಪಕಾಸಿತಾ, ವಚನಮತ್ತೇನ ಅನೋರಮನ್ತಾನಞ್ಚ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಟ್ಠಪನವಿಧಿ ಚ ವುತ್ತೋ, ಸಬ್ಬಥಾ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮಂ ಅನೋಕ್ಕಮನ್ತೇಹಿ ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಅಯುತ್ತತಾಯ ನಿಸ್ಸಯದಾನಗ್ಗಹಣಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ, ತಜ್ಜನೀಯಾದಿನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಕರಣಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕರಣೇನ ಸಾನುವತ್ತಕಪರಿಸಸ್ಸ ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ಅಸಂವಾಸಿಕತ್ತಪಾಪನವಿಧಿ ಚ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ ಸುತ್ತನ್ತನಯೇಹಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇಹಿ ಚ ಪಕತತ್ತೇಹಿಪಿ ಅಪಕತತ್ತೇಹಿಪಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅಲಜ್ಜೀಹಿ

ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಸಂವಾಸೋ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕರೋನ್ತಾನಂ ಆಪತ್ತಿ ಏವ ದುಮ್ಮಙ್ಕೂನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯೇವ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ದುತಿಯಸಙ್ಗೀತಿಯಂ ಪಕತತ್ತಾಪಿ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾ ಯಸತ್ಥೇರಾದೀಹಿ ಮಹನ್ತೇನ ವಾಯಾಮೇನ ಸಙ್ಘತೋ ವಿಯೋಜಿತಾ। ನ ಹಿ ತೇಸು ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಅಸಂವಾಸಿಕಾಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ, ತೇಹಿ ದೀಪಿತಾನಂ ದಸನ್ನಂ ವತ್ಥೂನಂ ಲಹುಕಾಪತ್ತಿವಿಸಯತ್ತಾತಿ ವುತ್ತಂ।

ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಮಹಾರಕ್ಖಿತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ರೂಪಿಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ದ್ವಾದಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೩. ದಾನಲಕ್ಖಣಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೬೯. ಏವಂ ರೂಪಿಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ದಾನವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಲಾಭಪರಿಣಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ದಾನವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇಹೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ದೀಯತೇ **ದಾನಂ,** ಚೀವರಾದಿವತ್ಥುಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಪವತ್ತೋ ಅಲೋಭಪ್ಪಧಾನೋ ಕಾಮಾವಚರಕುಸಲಕಿರಿಯಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೋ। ಸಸನಂ **ಸಾಸೋ,** ಸಸು ಹಿಂಸಾಯನ್ತಿ ಧಾತು, ಹಿಂಸನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ವಿಗತೋ ಸಾಸೋ ಏತಸ್ಮಾ ಗಾಹಾತಿ **ವಿಸ್ಸಾಸೋ।** ಗಹಣಂ ಗಾಹೋ, ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಾಹೋ **ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೋ।** ವಿಸೇಸನೇ ಚೇತ್ಥ ಕರಣವಚನಂ, ವಿಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಗಾಹೋ, ನ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲಬ್ಭತೇತಿ ಲಾಭೋ, ಚೀವರಾದಿವತ್ಥು, ತಸ್ಸ **ಲಾಭಸ್ಸ।** ಪರಿಣಮಿಯತೇ **ಪರಿಣಾಮನಂ,** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಣತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮನಂ, ದಾಪನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಾನವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇಹಿ ಲಾಭಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉದ್ದೇಸೇ ಸಮಭಿನಿವಿಟ್ಠಸ್ಸ "ದಾನ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ ತಾವ ಪಠಮಂ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಸ್ಸ ಚೀವರಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ದಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀತಿ** ಸಮ್ಪದಾನನಿದ್ದೇಸೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯದಿದಂ "ದಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಆಹ **"ತತ್ರಿದಂ ದಾನಲಕ್ಖಣ"**ನ್ತಿ। "ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದೇಮೀ"ತಿ ವದತೀತಿ ಇದಂ ತಿವಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಂ ದಾನಲಕ್ಖಣಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಇದ**ನ್ತಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮನಿದಸ್ಸನಂ। **ತುಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕನಿದಸ್ಸನಂ। **ದೇಮೀ**ತಿ ದಾಯಕನಿದಸ್ಸನಂ। **ದದಾಮೀ**ತಿಆದೀನಿ ಪನ ಪರಿಯಾಯವಚನಾನಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ದೇಯ್ಯದಾಯಕಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾ ವಿಯ ದಾನಸ್ಸಾ"ತಿ, "ತಿಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಾ ಕುಸಲಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಚ। "ವತ್ಥುಪರಿಚ್ಚಾಗಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ದಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಪನ ಏಕದೇಸಲಕ್ಖಣಕಥನಮೇವ, ಕಿಂ ಏವಂ ದೀಯಮಾನಂ ಸಮ್ಮುಖಾಯೇವ ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಪರಮ್ಮುಖಾಪೀತಿ ಆಹ **"ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ದಿನ್ನಂಯೇವ ಹೋತೀ"**ತಿ। **ತುಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ**ತಿಆದೀಸು ಅಯಮತ್ಥೋ - "ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತಸದಿಸಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮುಖ್ಯತೋ ದಿನ್ನತ್ತಾ **ಸುದಿನ್ನಂ** ಹೋತಿ, "ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಮುಖ್ಯತೋ ಗಹಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಸುಗ್ಗಹಿತಂ** ಹೋತಿ। "ತುಯ್ಹಂ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪನ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಪಟಿಬನ್ಧತಾಕರಣೇ ವಚನಾನಿ। **ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹೀ**ತಿಆದೀನಿ ಪನ ಪರಿಯಾಯತೋ ದಾನಗ್ಗಹಣಾನಿ, ತಸ್ಮಾ **ದುದಿನ್ನಂ ದುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ** ಹೋತಿ। ಲೋಕೇ ಹಿ ಅಪರಿಚ್ಚಜಿತುಕಾಮಾಪಿ ಪುನ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮಾಪಿ "ತವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೂ"ತಿ ನಿಯ್ಯಾತೇನ್ತಿ ಯಥಾ ತಂ ಕುಸರಞ್ಞೋ ಮಾತು ರಜ್ಜನಿಯ್ಯಾತನಂ। ತೇನಾಹ **"ನೇವ ದಾತಾ ದಾತುಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಇತರೋ ಗಹೇತು"**ನ್ತಿ। **ಸಚೇ ಪನಾ**ತಿಆದೀಸು ಪನ ದಾಯಕೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಂ ಅಕೋವಿದತಾಯ ಪರಿಯಾಯವಚನೇ ವುತ್ತೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಂ ಕೋವಿದತಾಯ ಮುಖ್ಯವಚನೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ಸುಗ್ಗಹಿತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಪನ ಏಕೋತಿಆದೀಸು ಪನ ದಾಯಕೋ ಮುಖ್ಯವಚನೇನ ದೇತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋಪಿ ಮುಖ್ಯವಚನೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ದಾಯಕಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ ದಾನವಸೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತಿ, ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅಸನ್ತಕತ್ತಾ ಅತಿರೇಕಚೀವರಮ್ಪಿ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸಪಿ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ। **ಯಸ್ಸ ಪನ ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಇಮಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಮಿಕತ್ತಾ ಪಂಸುಕೂಲಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ ಯಸ್ಸ ರುಚ್ಚತಿ, ತೇನ ಪಂಸುಕೂಲಭಾವೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೇನ ಪನ ದಾಯಕೇನ ಪುಬ್ಬಅಧಿಟ್ಠಿತಮ್ಪಿ ದಾನವಸೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ವಿಜಹಿತತ್ತಾ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಇತರೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಧಿಟ್ಠಿತತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದೇಹೀತಿಆದೀಸು ಪನ ಆಣತ್ಯತ್ಥೇ ಪವತ್ತಾಯ ಪಞ್ಚಮೀವಿಭತ್ತಿಯಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಣತ್ತೇನ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲೇಯೇವ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ನ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಆಣಾಪಕಸ್ಸೇವ, ತಸ್ಮಾ **"ಯೋ ಪಹಿಣತಿ,**

ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ**ತಿ ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನತ್ಥೇ ಪವತ್ತಾಯ ವತ್ತಮಾನವಿಭತ್ತಿಯಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "**ಯಸ್ಸ ಪಹೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ರೇವತತ್ಥೇರೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಪೇಸನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತೇಸು ಅಧಿಟ್ಠಾನೇಸು ಇಧ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಅಸಮ್ಮೋಹತೋ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತತ್ಥ **ದ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ಚ ನ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಸಾಮಿಕೇ ಜೀವನ್ತೇ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಚೀವರಭಾವೇನ ಚ ಸಾಮಿಕೇ ಮತೇ ಮತಕಚೀವರಭಾವೇನ ಚ ಗಹಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತತೋ ಪನ ದಸಾಹೇ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇಯೇವ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ವಿಕಪ್ಪನಂ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಯೋ ಪಹಿಣತೀ**ತಿ ದಾಯಕಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ, **ಯಸ್ಸ ಪಹೀಯತೀ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ।

ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ನ ಲಭತಿ, ಆಹರಾಪೇನ್ತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ತನಾ...ಪೇ॰... ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಸನ್ತಕಭೂತತ್ತಂ ಜಾನನ್ತೋ ಥೇಯ್ಯಪಸಯ್ಹವಸೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಂ ಪನ "ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ವಿನಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಭಣ್ಡಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ವಿನಾಪಿ ತಾವಕಾಲಿಕಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಾದಿವಸೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಆಪತ್ತಿಯಾ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಪಸಯ್ಹಾಕಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತೇನಾಹ "**ಅಚ್ಛಿನ್ದತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ**"ನ್ತಿ। **ಸಚೇ ಪನ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ತುಟ್ಠದಾನಂ ಆಹ, **ಅಥ ಪನಾ**ತಿಆದಿನಾ ಕುಪಿತದಾನಂ। ಉಭಯಥಾಪಿ ಸಯಂ ದಿನ್ನತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ, ಗಹಣೇ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಪನ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವತ್ಥುಪರಿಚ್ಚಾಗಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ದಾನಸ್ಸ ಏವಂ ದದನ್ತೋ ಅಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನತ್ತಾ ದಾನಂ ನ ಹೋತೀತಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತತೋ ಏವ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। **ಆಹರಾಪೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ "ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ನ ದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಥಾವುತ್ತಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣಾದೀನಿ ಅಕರೋನ್ತೇ ಆಚರಿಯಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಕರೋನ್ತೇ ಪನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಭವೇಯ್ಯ ಸಬ್ಬಸೋ ಅಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನತ್ತಾ। ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ "ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ। ಟೀಕಾಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೩೫) ಪನ "ಏವಂ ದಿನ್ನಂ ಭತಿಸದಿಸತ್ತಾ ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಭತಿಸದಿಸೇ ಸತಿಪಿ ಕಮ್ಮೇ ಕತೇ ಭತಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆರೋಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟೇಯ್ಯ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೩೫) ಪನ "**ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಕಮ್ಮೇ ಅಕತೇ ಭತಿಸದಿಸತ್ತಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತೇನ ಕಮ್ಮೇ ಕತೇ ಆಹರಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಪೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾಮಣೇರಕಾಲೇ ದತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದತೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೀಪೇತಿ। **ಅಯಂ ತಾವ ದಾನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ದಾನವಿನಿಚ್ಛಯಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಾನಂ ಏಕಪರಿಚ್ಛೇದಕತಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಲಕ್ಖಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೬೦. **ಅನುಟ್ಠಾನಸೇಯ್ಯಾ** ನಾಮ ಯಾಯ ಸೇಯ್ಯಾಯ ಸಯಿತೋ **ಯಾವ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ,** ತಾವ ವುಚ್ಚತಿ। **ದದಮಾನೇನ ಚ ಮತಕಧನಂ ತಾವ ಯೇ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ, ತೇಸಂ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇ ಗಹಟ್ಠಾ ಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾತಿ? ಗಹಟ್ಠಾ ತಾವ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭೂತಾ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭಾಗಭೂತೇ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾ, ಯೇಸಞ್ಚ ವಾಣಿಜಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇನ ಪತ್ತಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಗಾಹಾಪಿತೋ, ತೇಸಂ ಯಂ ದಾತಬ್ಬಮೂಲಂ, ತೇ ಚ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾ, ಯೇಸಞ್ಚ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವತ್ಥೂನಿ ಠಪಿತಾನಿ, ತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ। ಏವಮಾದಿನಾ ಯೇನ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಯಂ ಯಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಧನಂ ಯೇಹಿ ಯೇಹಿ ಗಹಟ್ಠೇಹಿ ಲಭಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತೇ ತೇ ಗಹಟ್ಠಾ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ।

ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಪನ ಬಾಹಿರಕಾ ತಥೇವ ಸತಿ ಕಾರಣೇ ಇಸ್ಸರಾ। ಪಞ್ಚಸು ಪನ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ಮತಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಾಮಣೇರಾನಂ ಧನಂ ವಿನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ ದಾಯಾದಭಾವೇನ ಲಭನ್ತಿ, ನ ಇತರಾ। ಭಿಕ್ಖುನೀಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರೀನಮ್ಪಿ ಧನಂ ತಾಯೇವ ಲಭನ್ತಿ, ನ ಇತರೇ। ತಂ ಪನ ಮತಕಧನಭಾಜನಂ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಹೂ ಪನ ವಿನಯಧರತ್ಥೇರಾ "ಯೇ ತಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ"ತಿ ಪಾಠಂ ನಿಸ್ಸಾಯ "ಮತಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಧನಂ ಗಹಟ್ಠಭೂತಾ ಞಾತಕಾ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ತಸ್ಸ ಚ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಭಾವಂ ತತ್ಥೇವ ವಕ್ಖಾಮ।

ಅನತ್ತಮನಸ್ಸ ಸನ್ತಕನ್ತಿ "ದುಟ್ಠು ಕತಂ ತಯಾ ಮಯಾ ಅದಿನ್ನಂ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನಾ"ತಿ ವಚೀಭೇದೇನ ವಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ವಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ। **ಯೋ ಪನ ಪಠಮಂಯೇವ "ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ತಯಾ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನಾ"ತಿ ವಚೀಭೇದೇನ ವಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ಕುಪಿತೋ, ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಯೋಪಿ ಅದಾತುಕಾಮೋ, ಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಅಧಿವಾಸೇತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೀತಿ** ಏತ್ಥ ತು ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೩೧) **"ಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಅಧಿವಾಸೇತೀತಿ** ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತುಂ **'ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೀ'**ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಸತಿ "ಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ ಇದಂ ಅಧಿವಾಸನಕಿರಿಯಾಯ ಕರಣಂ ಹೋತಿ। **ಅದಾತುಕಾಮೋತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ತಮೇವ ಕರಣಂ ಸಿಯಾ, ತತೋ "ಚಿತ್ತೇನ ಅದಾತುಕಾಮೋ, ಚಿತ್ತೇನ ಅಧಿವಾಸೇತೀ"ತಿವಚನಂ ಓಚಿತ್ಯಸಮ್ಪೋಸಕಂ ನ ಭವೇಯ್ಯ। ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಅದಾತುಕಾಮೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಯೇನಾತಿ ವಾ ವಾಚಾಯಾತಿ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಕರಣಮ್ಪಿ ನ ಸಮ್ಭವತಿ, ತದಸಮ್ಭವೇ ಸತಿ ವಿಸೇಸತ್ಥವಾಚಕೋ ಪನ-ಸದ್ದೋಪಿ ನಿರತ್ಥಕೋ। **ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೀತಿ** ಏತ್ಥ ತು ವದನಕಿರಿಯಾಯ ಕರಣಂ "ವಾಚಾಯಾ"ತಿ ಪದಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ಚ ಸತಿ ಅಞ್ಞಂ ಅಧಿವಾಸನಕಿರಿಯಾಯ ಕರಣಂ, ಅಞ್ಞಂ ವದನಕಿರಿಯಾಯ ಕರಣಂ, ಅಞ್ಞಾ ಅಧಿವಾಸನಕಿರಿಯಾ, ಅಞ್ಞಾ ವದನಕಿರಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ "ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತು"ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ಅರಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೋಪಿ ಚಿತ್ತೇನ ಅದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪನ ತಥಾಪಿ ವಾಚಾಯ ಅಧಿವಾಸೇತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಂ ಕತ್ವಾ ಪನ "ಅಧಿವಾಸೇತೀತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೀತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ತುಮರಹತಿ। ಏತ್ಥ ತು ಪನ-ಸದ್ದೋ ಅರುಚಿಲಕ್ಖಣಸೂಚನತ್ಥೋ। "ಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ ಇದಂ ಅದಾತುಕಾಮಕಿರಿಯಾಯ ಕರಣಂ, "ವಾಚಾಯಾ"ತಿ ಅಧಿವಾಸನಕಿರಿಯಾಯ ಅವದನಕಿರಿಯಾಯ ಚ ಕರಣಂ। ಅಧಿವಾಸನಕಿರಿಯಾ ಚ ಅವದನಕಿರಿಯಾಯೇವ । "ಅಧಿವಾಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅವದನಕಿರಿಯಾಯ ಅಪಾಕಟಭಾವತೋ ತಂ ಪಕಾಸೇತುಂ "ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಪುಬ್ಬಾಪರವಚನತ್ಥೋ ಓಚಿತ್ಯಸಮ್ಪೋಸಕೋ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕವಿವರೇಹಿ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಲಾಭಪರಿಣಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೭೧. ಲಾಭಪರಿಣಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯೇ **ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಆಭತಾನೀತಿ** ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥಾಯ ಆಭತಾನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ। ಪರಿಣತಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ವುತ್ತವಿಧಿನಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತೇನ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಮೇವ ವಿಞ್ಞಾಪಿತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದೇಥಾತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ।

"ಪುಪ್ಫಮ್ಪಿ ಆರೋಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇದಂ ಪರಿಣತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಸಚೇ ಪನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಚೇತಿಯೇ ಪೂಜಿತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಚೇತಿಯೇ ಪೂಜೇತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೬೦) ವುತ್ತಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೬೦) ಪನ ನಿಯಮೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ರೋಪಿತಮಾಲಾವಚ್ಛತೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಕೇವಲಂ ಪರಿಣತಭಾವೋಯೇವ ಕಥಿತೋ, ಅಥ ಖೋ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ರೋಪಿತಭಾವೋಪಿ। **ಪುಪ್ಫಮ್ಪೀತಿ** ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಕುತೋ ಮಾಲಾವಚ್ಛನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೬೦) ಪನ **"ರೋಪಿತಮಾಲಾವಚ್ಛತೋತಿ** ಕೇನಚಿ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ರೋಪಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅನೋಚಿತಂ ಮಿಲಾಯಮಾನಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪೂಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾತಿ**

ಸೇಸಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ। **ಇಮಸ್ಸ ಸುನಖಸ್ಸ ಮಾ ದೇಹಿ, ಏತಸ್ಸ ದೇಹೀ**ತಿ ಇದಂ ಪರಿಣತೇಯೇವ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಪನ ತಂ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಭುಞ್ಜಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ''**ಕತ್ಥ ದೇಮಾ**ತಿಆದಿನಾ ಏಕೇನಾಕಾರೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಾ। ಏವಂ ಪನ ಅಪುಚ್ಛಿತೇಪಿ 'ಅಪರಿಣತಂ ಇದ'ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಯತ್ಥ ಇಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ದಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಯತ್ಥ ಇಚ್ಛಥ, ತತ್ಥ ದೇಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ''ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಚಿಯಾ''ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯತ್ಥ ಇಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ದಾಪೇತುಂ ಲಭತಿ।

ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯) ಪನ **ನವ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಿ ದಾನಾನೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತೀತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾನಿ। **ನವ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಪರಿಭೋಗಾ ಚಾ**ತಿ ಏತೇಸಂಯೇವ ದಾನಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಚ ಪರಿಭೋಗಾ ಚ। **ತೀಣಿ ಧಮ್ಮಿಕಾನಿ ದಾನಾನೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇತಿ, ಚೇತಿಯಸ್ಸ ನಿನ್ನಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸೇವ ದೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ನಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೇತೀತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹಪಟಿಭೋಗಾಪಿ ತೇಸಂಯೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಚ ಪರಿಭೋಗಾ ಚಾತಿ ಆಗತಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ದಾನಲಕ್ಖಣಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ತೇರಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೪. ಪಥವೀಖಣನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೭೨. ಏವಂ ದಾನವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಲಾಭಪರಿಣಾಮನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಥವೀವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಪಥವೀ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪತ್ಥರತೀತಿ **ಪಥವೀ,** ಪ-ಪುಬ್ಬ ಥರ ಸನ್ಥರಣೇತಿ ಧಾತು, ರ-ಕಾರಸ್ಸ ವ-ಕಾರೋ, ಸಸಮ್ಭಾರಪಥವೀ। ತಪ್ಪಭೇದಮಾಹ **"ದ್ವೇ ಪಥವೀ, ಜಾತಾ ಚ ಪಥವೀ ಅಜಾತಾ ಚ ಪಥವೀ"**ತಿ। ತಾಸಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತತ್ಥ ಜಾತಾ ನಾಮ ಪಥವೀ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸುದ್ಧಪಂಸುಕಾ…ಪೇ॰… ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾಪಥವೀ ಜಾತಾ ನಾಮ ಪಥವೀ ಹೋತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಸಾಯೇವ, ಅದಡ್ಢಾ ಪಥವೀಪಿ "ಜಾತಾ ಪಥವೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಇಮಾ ದ್ವೇಯೇವ, ಯೋಪಿ ಪಂಸುಪುಞ್ಜೋ ವಾ…ಪೇ॰… ಚಾತುಮಾಸಂ ಓವಟ್ಠೋ, ಸೋಪಿ "ಜಾತಾ ಪಥವೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇತರತ್ರಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ತತ್ಥ ಸುದ್ಧಾ ಪಂಸುಕಾಯೇವ ಏತ್ಥ ಪಥವಿಯಾ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪಾಸಾಣಾದಯೋತಿ **ಸುದ್ಧಪಂಸುಕಾ।** ತಥಾ **ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಾ।** ಅಪ್ಪಾ ಪಾಸಾಣಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಪ್ಪಪಾಸಾಣಾ।** ಇತರೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಂಸುಕಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾ,** ಅಲುತ್ತಸಮಾಸೋಯಂ, ತಥಾ **ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾ।** ತತ್ಥ ಮುಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಉಪರಿ **ಪಾಸಾಣಾ।** ಮುಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಾ **ಸಕ್ಖರಾ। ಕಥಲಾತಿ** ಕಪಾಲಖಣ್ಡಾದಿ। **ಮರುಮ್ಬಾತಿ** ಕಟಸಕ್ಖರಾ। **ವಾಲುಕಾ** ವಾಲುಕಾಯೇವ। **ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ತೀಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಪಂಸು, ಏಕೋ ಪಾಸಾಣಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಕೋಟ್ಠಾಸೋ। **ಅದಡ್ಢಾಪೀತಿ** ಉದ್ಧನಪತ್ತಪಚನಕುಮ್ಭಕಾರಾತಪಾದಿವಸೇನ ತಥಾ ತಥಾ ಅದಡ್ಢಾ, ಸಾ ಪನ ವಿಸುಂ ನತ್ಥಿ, ಸುದ್ಧಪಂಸುಆದೀಸು ಅಞ್ಞತರಾವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಯೇಭುಯ್ಯೇನಸಕ್ಖರಾತಿ** ಬಹುತರಸಕ್ಖರಾ। ಹತ್ಥಿಕುಚ್ಛಿಯಂ ಕಿರ ಏಕಂ ಪಚ್ಛಿಪೂರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ದೋಣಿಯಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಸಕ್ಖರಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣಿಂಸೂತಿ। ಯಾನಿ ಪನ ಮಜ್ಝೇ "ಅಪ್ಪಪಂಸುಅಪ್ಪಮತ್ತಿಕಾ"ತಿ ದ್ವೇ ಪದಾನಿ, ತಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಾಸಾಣಾದಿಪಞ್ಚಕಮೇವ ಪವಿಸನ್ತಿ। ತೇಸಞ್ಞೇವ ಹಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಭೇದವಚನಮೇತಂ, ಯದಿದಂ ಸುದ್ಧಪಾಸಾಣಾದಿಆದಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಂ ಅಪ್ಪಪಂಸುಞ್ಚ ಪಥವಿಂ ವತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢಪಂಸುಕಾಪಥವೀ ನ ವುತ್ತಾ, ತಥಾಪಿ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಸಾವಸೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾಪಿ ಸಮ್ಭವತೋ ಉಪಡ್ಢಪಂಸುಕಾಯಪಿ ಪಥವಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾದೀಸು ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಯುಜ್ಜತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥುಕಞ್ಚ ಅನಾಪತ್ತಿವತ್ಥುಕಞ್ಚ ದುವಿಧಂ ಪಥವಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಕಾಯ ತತಿಯಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಅಭಾವತೋ। ದ್ವೇಯೇವ ಹಿ ಪಥವಿಯೋ ವುತ್ತಾ "ಜಾತಾ ಚ ಪಥವೀ ಅಜಾತಾ ಚ ಪಥವೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೀಸು ಅಞ್ಞತರಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಚ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಗರುಕಲಹುಕೇಸು ಗರುಕೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬತ್ತಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಏತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾ ಭವಿತುಂ। ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾದೀಸು ಪನ ಉಪಡ್ಢೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಯುತ್ತಂ ತತ್ಥ ತಾದಿಸಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುನೋ ಸಮ್ಭವತೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೮೬) "ಅಪ್ಪಪಂಸುಮತ್ತಿಕಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿವತ್ಥುಭಾವೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಪಡ್ಢಪಂಸುಮತ್ತಿಕಾಯಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹೇತಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂತಿ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ ಜಾತಾಜಾತವಿನಿಮುತ್ತಾಯ ತತಿಯಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಅಭಾವತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಖಣನ್ತಸ್ಸ ಖಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠಕೇನಪಿ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾಯಪಿ ಸಯಂ ವಾ ಖಣನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಖಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ। **"ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣಾ"ತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ** "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಓಕಾಸೇ"ತಿ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ। **"ಇಮಂ ವಲ್ಲಿಂ ಖಣಾ"**ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಪಥವಿಖಣನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪವತ್ತವೋಹಾರತ್ತಾ ಇಮಿನಾವ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ನ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ, ಉಭಯಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೇ ಪನ ದ್ವೇಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

೭೩. **ಕುಟೇಹೀತಿ** ಘಟೇಹಿ। **ತನುಕಕದ್ದಮೋತಿ** ಉದಕಮಿಸ್ಸಕಕದ್ದಮೋ, ಸೋ ಚ ಉದಕಗತಿಕತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ। **ಉದಕಪಪ್ಪಟಕೋತಿ** ಉದಕೇ ಅನ್ತೋಭೂಮಿಯಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ತಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗಂ ಛಾದೇತ್ವಾ ತನುಕಪಂಸು ವಾ ಮತ್ತಿಕಾ ವಾ ಪಟಲಂ ಹುತ್ವಾ ಪಲವಮಾನಾ ಉಟ್ಠಾತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಉದಕೇ ಸುಕ್ಖೇಪಿ ತಂ ಪಟಲಂ ವಾತೇನ ಚಲಮಾನಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಂ ಉದಕಪಪ್ಪಟಕೋ ನಾಮ। **ಓಮಕಚಾತುಮಾಸನ್ತಿ** ಊನಚಾತುಮಾಸಂ। **ಓವಟ್ಠನ್ತಿ** ದೇವೇನ ಓವಟ್ಠಂ। **ಅಕತಪಬ್ಭಾರೇತಿ** ಅವಲಞ್ಜನಟ್ಠಾನದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತಾದಿಸೇ ಹಿ ವಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಸಬ್ಭಾವೋತಿ। **ಮೂಸಿಕುಕ್ಕುರಂ** ನಾಮ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಕತಪಂಸುರಾಸಿ।

ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ಓಮಕಚಾತುಮಾಸಂ ಓವಟ್ಠೋಯೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಓವಟ್ಠಚಾತುಮಾಸತೋ ಏಕದಿವಸಾತಿಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ವಿಕೋಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಹೇಟ್ಠಭೂಮಿಸಮ್ಬನ್ಧೇಪಿ ಚ ಗೋಕಣ್ಟಕೇ ಭೂಮಿತೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗತತ್ತಾ ಅಚ್ಛುಗ್ಗತಂ ಮತ್ಥಕತೋ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಗಹೇತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಸಕಟ್ಠಾನೇ ಅತಿಟ್ಠಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪಾದೇಹಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಆಲೋಳಿತಕದ್ದಮಮ್ಪಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಅಚ್ಛದನನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಜುಕಂ ಆಕಾಸತೋ ಪತಿತವಸ್ಸೋದಕೇನ ಓವಟ್ಠಮೇವ ಜಾತಪಥವೀ ಹೋತಿ, ನ ಛದನಾದೀಸು ಪತಿತ್ವಾ ತತೋ ಪವತ್ತಉದಕೇನ ತಿನ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತತೋತಿ** ಪುರಾಣಸೇನಾಸನತೋ। **ಇಟ್ಠಕಂ ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ**ಆದಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "**ಉದಕೇನಾತಿ** ಉಜುಕಂ ಆಕಾಸತೋಯೇವ ಪತಿತಉದಕೇನ। ಸಚೇ ಪನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪತಿತೇನ ಉದಕೇನ ತೇಮಿತಂ ಹೋತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಮಣ್ಡಪತ್ಥಮ್ಭನ್ತಿ** ಸಾಖಾಮಣ್ಡಪತ್ಥಮ್ಭಂ।

೭೪. **ಉಚ್ಚಾಲೇತ್ವಾತಿ** ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ತೇನ ಅಪದೇಸೇನಾತಿ** ತೇನ ಲೇಸೇನ। **ಅವಿಸಯತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಸಚೇಪಿ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ಪರಮಂ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ ದಹತೂತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾಪಿ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಮಹಾಮತ್ತಿಕನ್ತಿ** ಭಿತ್ತಿಲೇಪನಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಪಥವೀಖಣನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಚುದ್ದಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೫. ಭೂತಗಾಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೭೫. ಏವಂ ಪಥವಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಭೂತಗಾಮವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಭೂತಗಾಮೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಭವನ್ತಿ ಅಹುವುಞ್ಚಾತಿ **ಭೂತಾ,** ಜಾಯನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ ಜಾತಾ ವಡ್ಢಿತಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಾಮೋತಿ** ರಾಸಿ, ಭೂತಾನಂ ಗಾಮೋತಿ **ಭೂತಗಾಮೋ,** ಭೂತಾ ಏವ ವಾ ಗಾಮೋ **ಭೂತಗಾಮೋ,** ಪತಿಟ್ಠಿತಹರಿತತಿಣರುಕ್ಖಾದೀನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತತ್ಥ “ಭವನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿವರಣಂ “ಜಾಯನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತೀ”ತಿ , “ಅಹುವು”ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ “ಜಾತಾ ವಡ್ಢಿತಾ”ತಿ। ಏವಂ ಭೂತ-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾತೀತವಿಸಯೋ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೯೦) **“ಭವನ್ತೀತಿ** ವಡ್ಢನ್ತಿ, **ಅಹುವು**ನ್ತಿ ಬಭುವೂ”ತಿ। ಇದಾನಿ ತಂ ಭೂತಗಾಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಭೂತಗಾಮೋತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬೀಜೇಹಿ ಜಾತಾನಂ ರುಕ್ಖಲತಾದೀನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನ”**ನ್ತಿ ಆಹ। **ಲತಾದೀನನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಓಸಧಿಗಚ್ಛಾದಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಇದಾನಿ ತಾನಿ ಬೀಜಾನಿ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ತತ್ರಿಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬೀಜಾನೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮೂಲಮೇವ ಬೀಜಂ **ಮೂಲಬೀಜಂ।** ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಅಥ ವಾ ಮೂಲಂ ಬೀಜಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಮೂಲಬೀಜಂ,** ಮೂಲಬೀಜತೋ ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ **ಮೂಲಬೀಜಂ।** ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ತತ್ಥ ಪಠಮೇನ ವಿಗ್ಗಹೇನ ಬೀಜಗಾಮೋ ಏವ ಲಬ್ಭತಿ, ದುತಿಯತತಿಯೇಹಿ ಭೂತಗಾಮೋ। ಇದಾನಿ ತೇ ಭೂತಗಾಮೇ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ತತ್ಥ ಮೂಲಬೀಜಂ ನಾಮಾ”**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಮೂಲಬೀಜಾದೀಸು ಹಲಿದ್ದಿ…ಪೇ॰… ಭದ್ದಮುತ್ತಕಂ ಮೂಲಬೀಜಂ ನಾಮ। ನ ಕೇವಲಂ ಇಮಾನಿಯೇವ ಮೂಲಬೀಜಾನಿ, ಅಥ ಖೋ ಇತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಯಾನಿ ವಾ ಪನ ಭೂತಗಾಮಜಾತಾನಿ ಅತ್ಥಿ ಸನ್ತಿ, ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತಿ, ಮೂಲೇ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತಿ, ಏತಂ ಭೂತಗಾಮಜಾತಂ ಮೂಲಬೀಜಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧) “ಇದಾನಿ ತಂ ಭೂತಗಾಮಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ‘ಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಬೀಜಜಾತಾನೀ’ತಿಆದಿಮಾಹಾ”ತಿ। ತತ್ಥ ಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮಾತಿ ಭೂತಗಾಮಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಭೂತಗಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಪಞ್ಚ ಬೀಜಜಾತಾನೀತಿ ಆಹಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ “ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತೀ”ತಿಆದೀನಿ ನ ಸಮೇನ್ತಿ। ನ ಹಿ ಮೂಲಬೀಜಾದೀನಿ ಮೂಲಾದೀಸು ಜಾಯನ್ತಿ। ಮೂಲಾದೀಸು ಜಾಯಮಾನಾನಿ ಪನ ತಾನಿ ಬೀಜಜಾತಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮತ್ಥವಣ್ಣನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - **ಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮಾತಿ** ವಿಭಜಿತಬ್ಬಪದಂ। **ಪಞ್ಚಾತಿ** ತಸ್ಸ ವಿಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ। **ಬೀಜಜಾತಾನೀತಿ** ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಧಮ್ಮನಿದಸ್ಸನಂ, ಯತೋ ಬೀಜೇಹಿ ಜಾತಾನಿ ಬೀಜಜಾತಾನಿ, ರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಏತಂ ಅಧಿವಚನನ್ತಿ ಚ। ಯಥಾ “ಸಾಲೀನಂ ಚೇಪಿ ಓದನಂ ಭುಞ್ಜತೀ”ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೭೪) ಸಾಲಿತಣ್ಡುಲಾನಂ ಓದನೋ ಸಾಲಿಓದನೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಬೀಜತೋ ಸಮ್ಭೂತೋ ಭೂತಗಾಮೋ “ಬೀಜ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಚ।

ಫಳುಬೀಜನ್ತಿ ಪಬ್ಬಬೀಜಂ। ಪಚ್ಚಯನ್ತರಸಮವಾಯೇ ಸದಿಸಫಲುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿಸೇಸಕಾರಣಭಾವತೋ ವಿರುಹಣಸಮತ್ಥೇ ಸಾರಫಲೇ ನಿರುಳ್ಹೋ ಬೀಜ-ಸದ್ದೋ ತದತ್ಥಸಂಸಿದ್ಧಿಯಾ ಮೂಲಾದೀಸುಪಿ ಕೇಸುಚಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಮೂಲಾದಿತೋ ನಿವತ್ತನತ್ಥಂ ಏಕೇನ ಬೀಜಸದ್ದೇನ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ **“ಬೀಜ”**ನ್ತಿ “ರೂಪರೂಪಂ, ದುಕ್ಖದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಚ ಯಥಾ। ನಿದ್ದೇಸೇ “ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತಿ ಮೂಲೇ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಬೀಜತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ ಬೀಜಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ - ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ,
ಆಲುವಕಸೇರುಕಮಲನೀಲುಪ್ಪಲಪುಣ್ಡರೀಕಕುವಲಯಕುನ್ದಪಾಟಲಿಮೂಲಾದಿಭೇದೇ ಮೂಲೇ ಗಚ್ಛವಲ್ಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಿ ಜಾಯನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತಿ, ತಾನಿ, ಯಮ್ಹಿ ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತಿ ಚೇವ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತಿ ಚ, ತಞ್ಚ ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧) ವುತ್ತಹಲಿದ್ದಾದಿ ಚ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಏತಂ ಮೂಲಬೀಜಂ ನಾಮ, ಏತೇನ ಕಾರಿಯೋಪಚಾರೇನ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಖನ್ಧಬೀಜಾದೀಸು। ಯೇವಾಪನಕಖನ್ಧಬೀಜೇಸು ಪನೇತ್ಥ ಅಮ್ಬಾಟಕಇನ್ದಸಾಲನುಹಿಪಾಲಿಭದ್ದಕಕಣಿಕಾರಾದೀನಿ ಖನ್ಧಬೀಜಾನಿ । ಅಮ್ಬಿಲಾವಲ್ಲಿಚತುರಸ್ಸವಲ್ಲಿಕಣವೇರಾದೀನಿ ಫಳುಬೀಜಾನಿ। ಮಕಚಿಮಲ್ಲಿಕಾಸುಮನಜಯಸುಮನಾದೀನಿ ಅಗ್ಗಬೀಜಾನಿ।

ಅಮ್ಬುಜಮ್ಬುಪನಸಟ್ಠಿಆದೀನಿ ಬೀಜಬೀಜಾನೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। **ಭೂತಗಾಮೇ ಭೂತಗಾಮಸಞ್ಞೀ ಛಿನ್ದತಿ ವಾ ಛೇದಾಪೇತಿ ವಾ**ತಿ ಸತ್ಥಕಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಯಂ ವಾ ಛಿನ್ದತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಛೇದಾಪೇತಿ। **ಭಿನ್ದತಿ ವಾ ಭೇದಾಪೇತಿ ವಾ**ತಿ ಪಾಸಾಣಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಯಂ ವಾ ಭಿನ್ದತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಭೇದಾಪೇತಿ। **ಪಚತಿ ವಾ ಪಚಾಪೇತಿ ವಾ**ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಉಪಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸಯಂ ವಾ ಪಚತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಪಚಾಪೇತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಭೂತಗಾಮಞ್ಞೀ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಭೂತಗಾಮಪರಿಮೋಚಿತ**ನ್ತಿ ಭೂತಗಾಮತೋ ವಿಯೋಜಿತಂ।

೭೯. **ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸರೀರೇ ಲಗ್ಗಭಾವಂ ಞತ್ವಾಪಿ ಉಟ್ಠಹತಿ, "ತಂ ಉದ್ಧರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವತೋ ವಟ್ಟತಿ। **ಅನನ್ತಕ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಸಾಸಪಮತ್ತಿಕಾ ಗಹಿತಾ। ನಾಮಞ್ಹೇತಂ ತಸ್ಸಾ ಸೇವಾಲಜಾತಿಯಾ। ಮೂಲಪಣ್ಣಾನಂ ಅಭಾವೇನ "**ಅಸಮ್ಪುಣ್ಣಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಭೂತಗಾಮಮೂಲತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭೂತಗಾಮೋ ಮೂಲಂ ಕಾರಣಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಭೂತಗಾಮಮೂಲೋ, ಭೂತಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ಮೂಲಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ಭೂತಗಾಮಮೂಲಂ। ಬೀಜಗಾಮೋ ಹಿ ನಾಮ ಭೂತಗಾಮತೋ ಸಮ್ಭವತಿ, ಭೂತಗಾಮಸ್ಸ ಚ ಕಾರಣಂ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಪನ ತಾದಿಸೋ ನ ಹೋತೀತಿ "ಅಭೂತಗಾಮಮೂಲತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದೀನಂ ಖಾಣು ಉದ್ಧಂ ಅವಡ್ಢನತೋ ಭೂತಗಾಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಭೂತಗಾಮಸಙ್ಖ್ಯುಪಗತನಿಬ್ಬತ್ತಪಣ್ಣಮೂಲಬೀಜತೋ ಸಮ್ಭೂತತ್ತಾ ಭೂತಗಾಮತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಬೀಜಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ಸೋ ಬೀಜಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ**ತಿ ಅವಡ್ಢಮಾನೇಪಿ ಭೂತಗಾಮಮೂಲತ್ತಾ ವುತ್ತಂ।

"**ಅಙ್ಕುರೇ ಹರಿತೇ**"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ "**ನೀಲವಣ್ಣೇ ಜಾತೇ**"ತಿ, ನೀಲಪಣ್ಣಸ್ಸ ವಣ್ಣಸದಿಸೇ ಪಣ್ಣೇ ಜಾತೇತಿ ಅತ್ಥೋ, "ನೀಲವಣ್ಣೇ ಜಾತೇ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಅಮೂಲಕಭೂತಗಾಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಇದಂ ನಾಳಿಕೇರಸ್ಸ ಆವೇಣಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವದತಿ। "ಪಾನೀಯಘಟಾದೀನಂ ಬಹಿ ಸೇವಾಲೋ ಉದಕೇ ಅಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಬೀಜಗಾಮಾನುಲೋಮತ್ತಾ ಚ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕಣ್ಣಕಮ್ಪಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಮೇವಾ**ತಿ ನೀಲವಣ್ಣಮ್ಪಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಮೇವ।

೭೭. **ಸೇಲೇಯ್ಯಕಂ** ನಾಮ ಸಿಲಾಯ ಸಮ್ಭೂತಾ ಏಕಾ ಗನ್ಧಜಾತಿ। **ಪುಪ್ಫಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ವಿಕಸಿತಕಾಲತೋ ಪಭುತಿ। **ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ**ತಿ ವಿಕಸಿತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ। ಮಕುಳಂ ಪನ ರುಕ್ಖತ್ತಚಂ ಅಕೋಪೇನ್ತೇನಪಿ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। "**ರುಕ್ಖತ್ತಚಂ ವಿಕೋಪೇತೀ**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ರುಕ್ಖೇ ಜಾತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಂ ರುಕ್ಖತ್ತಚಂ ಅವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕತೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ "ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಂ ಯಾವ ಮಕುಳಂ ಹೋತಿ, ತಾವ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ರುಕ್ಖತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯದಿಪಿ ಕಿಞ್ಚಿಮತ್ತಂ ರುಕ್ಖೇ ಅಲ್ಲೀನಾ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ರುಕ್ಖತೋ ಗಯ್ಹಮಾನಾ ಪನ ರುಕ್ಖಚ್ಛವಿಂ ನ ವಿಕೋಪೇತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಲ್ಲರುಕ್ಖತೋ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ರುಕ್ಖತ್ತಚಂ ಅವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕತೋ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ಹತ್ಥಚಾಪಲ್ಲೇನ। **ಪಾನೀಯಂ ನ ವಾಸೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ನಾಮಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಕೇವಲಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ನಾಮಿತೇ ಪನ ಪಚ್ಛಾ ತತೋ ಲಭಿತ್ವಾ ನ ವಾಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ನತ್ಥಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೯೨) ಪನ "**ಪಾನೀಯಂ ನ ವಾಸೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿವನಪಾನೀಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ ಅನುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ। ತೇನಾಹ **ಅತ್ತನಾ ಖಾದಿತುಕಾಮೇನಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। "**ಯೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಸಾಖಾ ರುಹತೀ**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯೇಸಂ ಸಾಖಾ ನ ರುಹತಿ, ತತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ "**ಯೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಸಾಖಾ ರುಹತೀ**ತಿ ಮೂಲಂ ಅನೋತಾರೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಮತ್ತನಿಗ್ಗಮನಮತ್ತೇನಾಪಿ ವಡ್ಢತಿ, ತತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯಮ್ಪಿ ಅಕರೋನ್ತೋ ಛಿನ್ನನಾಳಿಕೇರವೇಳುದಣ್ಡಾದಯೋ ಕೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "**ಚಙ್ಕಮಿತಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ**"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕೇವಲಂ ಚಙ್ಕಮನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಾ ಮಗ್ಗಗಮನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಾ ಅಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ, ತಿಣಾನಂ ಉಪರಿ ನಿಸೀದನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸ ಚ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ।

೭೮. **ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹೀತಿ** ಸಮಣಾನಂ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇಹಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಬೀಜಾದೀನಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ಫುಟ್ಠಮತ್ತೇನ, ನಖಾದೀಹಿ ವಿಲಿಖಿತಮತ್ತೇನ ಚ ಅವಿರುಳ್ಹಿಧಮ್ಮತಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಏವಂ ಕತೇಯೇವ ಸಮಣಾನಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಾದಯೋ ಸಮಣವೋಹಾರಾ ನಾಮ ಜಾತಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಹಿ ಸಮಣವೋಹಾರೇಹಿ ಕರಣಭೂತೇಹಿ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅಬೀಜನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಾನಿಪಿ ಸಮಣಾನಂ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಪಣ್ಣತ್ತಿಭಾವತೋ ಸಮಣವೋಹಾರಾಇಚ್ಚೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗತಾನಿ। ಅಥ ವಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಾದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವತೋಯೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪಿಯಭಾವಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತ**ನ್ತಿಆದೀಸು "ಪರಿಚಿತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ। **ಅಬೀಜಂ** ನಾಮ ತರುಣಅಮ್ಬಫಲಾದಿ। **ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಂ** ನಾಮ ಅಮ್ಬಪನಸಾದಿ, ಯಂ ಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ। ನಿಬ್ಬಟ್ಟೇತಬ್ಬಂ ವಿಯೋಜೇತಬ್ಬಂ ಬೀಜಂ ಯಸ್ಮಿಂ, ತಂ ಪನಸಾದಿ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಂ ನಾಮ। **"ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯೋ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋತಿ, ತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಪಕಾರಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪುನ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕಾರಾಪನಸ್ಸ ಪಠಮಮೇವ ಕಥಿತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಯೇವ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಾದಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವಚನಂ ಪನ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। "ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪಠಮಂ "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅಗ್ಗಿಆದಿನಾ ಫುಸನಾದಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। "ಪಠಮಂ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, ನಖಾದಿನಾ ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾವ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೯೨) ಪನ **"ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವತ್ವಾವಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಕಾಲಕಿರಿಯಾವಸೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ವಚನಕ್ಖಣೇವ ಅಗ್ಗಿಸತ್ಥಾದಿನಾ ಬೀಜಗಾಮೇ ವಣಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಞ್ಚ ದ್ವಿಧಾ ಅಕತ್ವಾ ಛೇದನಭೇದನಮೇವ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಂ। ಕರೋನ್ತೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಾ 'ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹೀ'ತಿ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ವುತ್ತೇಯೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಬೀಜಗಾಮಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಕಾರಾಪನಸ್ಸ ಪಠಮಮೇವ ಅಧಿಕತತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬೀಜೇ ವಾತಿಆದೀಸು "ಏಕಂಯೇವ ಕಾರೇಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಸತಿಪಿ ಏಕಾಬದ್ಧತ್ತಾ ಸಬ್ಬಂ ಕತಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ದಾರುಂ ವಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ವಿಜ್ಝತಿ ವಾ ವಿಜ್ಝಾಪೇತಿ ವಾ, ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಭತ್ತಸಿತ್ಥೇ ವಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **"ತಂ ವಿಜ್ಝತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ರಜ್ಜುಆದೀನಂ ಭಾಜನಗತಿಕತ್ತಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಮರೀಚಪಕ್ಕಾದೀಹಿ ಚ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭತ್ತಸಿತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಏಕಾಬದ್ಧತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಫಲಾನಂಯೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ। **"ಕಟಾಹೇಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಟಾಹತೋ ನೀಹಟಾಯ ಮಿಞ್ಜಾಯ ವಾ ಬೀಜೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಿಜ್ಝಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। **ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಬೀಜತೋ ಮುತ್ತಸ್ಸ ಕಟಾಹಸ್ಸ ಭಾಜನಗತಿಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಭೂತಗಾಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಪನ್ನರಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೬. ಸಹಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೭೯. ಏವಂ ಭೂತಗಾಮವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಹಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ದುವಿಧಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಕ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ದ್ವೇ ವಿಧಾ ಪಕಾರಾ ಯಸ್ಸ ಸಹಸೇಯ್ಯಕಸ್ಸ ತಂ **ದುವಿಧಂ,** ಸಹ ಸಯನಂ, ಸಹ ವಾ ಸಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸಹಸೇಯ್ಯಾ, ಸಹಸೇಯ್ಯಾ ಏವ **ಸಹಸೇಯ್ಯಕಂ** ಸಕತ್ಥೇ ಕ-ಪಚ್ಚಯವಸೇನ। ತಂ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಸಹಸೇಯ್ಯಾಮಾತುಗಾಮೇನಸಹಸೇಯ್ಯಾವಸೇನ ದುವಿಧಂ। ತೇನಾಹ "ದುವಿಧಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಕ"ನ್ತಿ। **ದಿರತ್ತತಿರತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಚನಸಿಲಿಟ್ಠತಾಮತ್ತೇನ ದಿರತ್ತಗ್ಗಹಣಂ ಕತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಿರತ್ತಞ್ಹಿ ಸಹವಾಸೇ ಲಬ್ಭಮಾನೇ ದಿರತ್ತೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದಿರತ್ತಗ್ಗಹಣಂ ವಿಸುಂ ನ ಪಯೋಜೇತಿ। ತೇನೇವಾಹ "ಉತ್ತರಿದಿರತ್ತತಿರತ್ತನ್ತಿ ಭಗವಾ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಸಙ್ಗಹಕರಣತ್ಥಾಯ ತಿರತ್ತಪರಿಹಾರಂ ಅದಾಸೀ"ತಿ। ನಿರನ್ತರಂ ತಿರತ್ತಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ವಾ ದಿರತ್ತಗ್ಗಹಣಂ ಕತಂ। ಕೇವಲಞ್ಹಿ "ತಿರತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಾಸೇನ ಅನ್ತರಿಕಮ್ಪಿ ತಿರತ್ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। ದಿರತ್ತವಿಸಿಟ್ಠಂ ಪನ ತಿರತ್ತಂ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ತೇನ ಅನನ್ತರಿಕಮೇವ ತಿರತ್ತಂ ದೀಪೇತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೫೦-೫೧) "ದಿರತ್ತಗ್ಗಹಣಂ ವಚನಾಲಙ್ಕಾರತ್ಥಂ। ನಿರನ್ತರಂ ತಿಸ್ಸೋವ ರತ್ತಿಯೋ ಸಯಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥದಿವಸಾದೀಸು ಸಯನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ, ನ ಏಕನ್ತರಿಕಾದಿವಸೇನ ಸಯನ್ತಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಮ್ಪೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಹಸೇಯ್ಯಂ** ಏಕತೋ ಸೇಯ್ಯಂ। **ಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ ಕಾಯಪ್ಪಸಾರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸಯನಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ ಸಯನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ, ತಸ್ಮಾ **ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಸಾರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ ಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥೋ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಪಞ್ಚಹಿ ಛದನೇಹೀ**ತಿ ಇಟ್ಠಕಾಸಿಲಾಸುಧಾತಿಣಪಣ್ಣಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಛದನೇಹಿ। **ವಾಚುಗ್ಗತವಸೇನಾ**ತಿ ಪಗುಣವಸೇನ।

ಏಕೂಪಚಾರೋತಿ ವಳಞ್ಜನದ್ವಾರಸ್ಸ ಏಕತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೫೦-೫೧) ಪನ "**ಏಕೂಪಚಾರೋ** ಏಕೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಂ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನುಪರಿಗಮನಯೋಗ್ಗೋ, ಏತಂ ಬಹುದ್ವಾರಮ್ಪಿ ಏಕೂಪಚಾರೋವ। ಯತ್ಥ ಪನ ಕುಟ್ಟಾದೀಹಿ ರುನ್ಧಿತ್ವಾ ವಿಸುಂ ದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇನ್ತಿ, ನಾನೂಪಚಾರೋ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ರುನ್ಧತಿ ಏವ, ವಿಸುಂ ದ್ವಾರಂ ನ ಯೋಜೇನ್ತಿ, ಏತಮ್ಪಿ ಏಕೂಪಚಾರಮೇವ ಮತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ಪಿಹಿತದ್ವಾರೋ ವಿಯ ಗಬ್ಭೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ಗಬ್ಭೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಮುಖಾದೀಸು ನಿಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ಮತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ಅರುಣೇ ವಿವರಾಪೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಚತುಸಾಲಂ ಏಕೂಪಚಾರಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಂ ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇಚಿ "ಅನುಟ್ಠಹನೇನ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಭಾವಾ। ಇದಞ್ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯಾಯ, ಸಿಯಾ ಅಕಿರಿಯಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಕಿರಿಯಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನತಾ ಚಸ್ಸ ತಬ್ಬಹುಲವಸೇನ ವುತ್ತಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। "ಯಥಾ ಚೇತಂ, ಏವಂ ದಿವಾಸಯನಮ್ಪಿ। ಅನುಟ್ಠಹನೇನ, ಹಿ ದ್ವಾರಾಸಂವರಣೇನ ಚೇತಂ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಹೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಇದಞ್ಚ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೮೦. **ಉಪರಿಮತಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸಮ್ಬದ್ಧಭಿತ್ತಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಇದಂ ಸಮ್ಬದ್ಧಭಿತ್ತಿಕೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಉಪರಿಮತಲೇ ಸಯಿತಸ್ಸ ಸಙ್ಕಾ ಏವ ನತ್ಥೀತಿ **"ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ನಾನೂಪಚಾರೇ**ತಿ ಯತ್ಥ ಬಹಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಪರಿಮತಲಂ ಆರೋಹನ್ತಿ, ತಾದಿಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ **"ಉಪರಿಮತಲೇಪೀ"**ತಿ। ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಅಭಾವತೋ **"ಛದನಬ್ಭನ್ತರೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಭಾಸಙ್ಖೇಪೇನಾ**ತಿ ಸಭಾಕಾರೇನ। **ಅಡ್ಢಕುಟ್ಟಕೇ ಸೇನಾಸನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಡ್ಢಕುಟ್ಟಕಂ ನಾಮ ಯತ್ಥ ಉಪಡ್ಢಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಭಿತ್ತಿಯೋ ಬದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ , ಯತ್ಥ ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಭಿತ್ತಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಉಪಡ್ಢಂ ಉಪಡ್ಢಂ ಕತ್ವಾ ಭಿತ್ತಿಯೋ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ, ತಾದಿಸಂ ಸೇನಾಸನ"ನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ, ಗಣ್ಠಿಪದೇ

ಪನ “ಅಡ್ಢಕುಟ್ಟಕೇತಿ ಛದನಂ ಅಡ್ಢೇನ ಅಸಮ್ಪತ್ತಕುಟ್ಟಕೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ನೋ ನ ಯುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ **“ಸಭಾಸಙ್ಖೇಪೇನಾ**ತಿ ವುತ್ತಸ್ಸೇವ **ಅಡ್ಢಕುಟ್ಟಕೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಣ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯತ್ಥ ತೀಸು, ದ್ವೀಸು ವಾ ಪಸ್ಸೇಸು ಭಿತ್ತಿಯೋ ಬದ್ಧಾ, ಛದನಂ ವಾ ಅಸಮ್ಪತ್ತಾ ಅಡ್ಢಭಿತ್ತಿ, ಇದಂ ಅಡ್ಢಕುಟ್ಟಕಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಾಳಸಙ್ಘಾಟೋ** ನಾಮ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಥಮ್ಭಾದೀನಂ ಉಪರಿ ವಾಳರೂಪೇಹಿ ಕತಸಙ್ಘಾಟೋ।

ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಬಹಿ ಗತೇತಿ ಏತ್ಥ ಯತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಪದೇಸತೋ ಬಹಿ ಗತೇ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೫೦-೫೧) ಪನ **“ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಬಹಿ ಗತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸಚೇ ಭೂಮಿತೋ ವತ್ಥು ಉಚ್ಚಂ ಹೋತಿ, ಉಭತೋ ಉಚ್ಚವತ್ಥುತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಬ್ಬಕೋಸಬ್ಭನ್ತರೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವ ತತ್ಥ ಸೇನಾಸನವೋಹಾರಾಭಾವತೋ। ಅಥ ವತ್ಥು ನೀಚಂ ಭೂಮಿಸಮಮೇವ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ತಿಟ್ಠತಿ, ತತ್ಥ ಪರಿಕ್ಖೇಪರಹಿತದಿಸಾಯ ನಿಬ್ಬಕೋಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವತೋ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಬಹಿ ಏವ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಗಬ್ಭೂಪಚಾರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಜ್ಝೇ ವಿವಟಙ್ಗಣವನ್ತಾಸು ಮಹಾಚತುಸಾಲಾಸು ಯಥಾ ಆಕಾಸಙ್ಗಣಂ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ಪಮುಖೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಗಬ್ಭೇ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಏಕೇಕಗಬ್ಭಸ್ಸ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಕುಟ್ಟಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಕತಂ **ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಗಬ್ಭೂಪಚಾರಂ** ನಾಮ, ಇದಂ ಪನ ತಾದಿಸಂ ನ ಹೋತೀತಿ “ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಗಬ್ಭೂಪಚಾರೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಬ್ಬಗಬ್ಭೇಪಿ ಪವಿಸನ್ತೀ**ತಿ ಗಬ್ಭೂಪಚಾರಸ್ಸ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಆಕಾಸಙ್ಗಣಂ ಅನೋತರಿತ್ವಾಪಿ ಪಮುಖೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ತಂ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸನ್ತಿ। ಅಥ ಕುತೋ ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋಯೇವ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **“ಗಬ್ಭಪರಿಕ್ಖೇಪೋಯೇವ ಹಿಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ**”ತಿ, ಇದಞ್ಚ ಸಮನ್ತಾ ಗಬ್ಭಭಿತ್ತಿಯೋ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಚತುಸಾಲವಸೇನ ಹಿ ಸನ್ನಿವಿಟ್ಠೇ ಸೇನಾಸನೇ ಗಬ್ಭಪಮುಖಂ ವಿಸುಂ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಮನ್ತಾ ಠಿತಂ ಗಬ್ಭಭಿತ್ತೀನಂ ವಸೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ।

೮೧. ಏಕದಿಸಾಯ ಉಜುಕಮೇವ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಸನ್ನಿವೇಸಿತೋ ಪಾಸಾದೋ **ಏಕಸಾಲಸನ್ನಿವೇಸೋ**। ದ್ವೀಸು ತೀಸು ಚತೂಸು ವಾ ದಿಸಾಸು ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾದಿವಸೇನ ಕತಾ **ದ್ವಿಸಾಲಾದಿಸನ್ನಿವೇಸಾ** ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾಲಪ್ಪಭೇದದೀಪನಮೇವ ಚೇತ್ಥ ಪುರಿಮತೋ ವಿಸೇಸೋತಿ। **ಅಟ್ಠ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ**ತಿ ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನಂ ಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನಂ ಸೇನಾಸನಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಸ್ಸ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ತತೋ ಅಧಿಕಂ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನಾದಿಕಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಳಿಯಂ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸೇವ ವತ್ಥುಭಾವೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜತ್ತಾ, ಗರುಕೇ ಠಾತಬ್ಬತೋ ಚಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **“ಸತ್ತ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ**”ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಏಕತ್ತೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪) “ತತಿಯಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಪುರಾರುಣಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಯತೀ”ತಿ ಇದಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಅನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪುರಾರುಣಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಛದನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಪುನ ದಿವಸೇ ಸಹಸೇಯ್ಯೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವ। ಏತ್ಥ ಚತುಭಾಗೋ **ಚೂಳಕಂ,** ದ್ವೇಭಾಗಾ **ಉಪಡ್ಢಂ,** ತೀಸು ಭಾಗೇಸು ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಯೇಭುಯ್ಯನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ಚೂಳಕಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನಾದೀನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಇದಾನಿ ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯಂ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ **“ಮಾತುಗಾಮೇನ...ಪೇ॰... ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**”ತಿ ಆಹ। “ಮತಿತ್ಥಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತಾಯಪಿ ಅನುಪಾದಿನ್ನಪಕ್ಖೇ ಠಿತತ್ತಾ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿಂ ನ ಜನೇತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। “ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಮಾತುಗಾಮೇ ನಿಪನ್ನೇ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭) ವಚನತೋ ದಿವಾ ತಸ್ಸ ಸಯನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಸಹಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಸೋೞಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೭. ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನೇಸುಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೮೨. ಏವಂ ಸಹಸೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರೇ ಸೇಯ್ಯಾಸು ಕತ್ತಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸೇಯ್ಯ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಮಗ್ಗಂ ಕಮ್ಮಂ ಸಮುಪಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಮೇವ ವಚನತ್ಥೋ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಸಾಧಾರಣೋ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ **ಸಙ್ಘಿಕೋ,** ವಿಹರತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವಿಹಾರೋ,** ತಸ್ಮಿಂ। ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸೇಯ್ಯಾ,** ತಂ। ಅಸನ್ಥರಿತ್ವಾತಿ **ಸನ್ಥರಿತ್ವಾನ**। ಪಕ್ಕಮನಂ **ಪಕ್ಕಮೋ,** ಗಮನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸೇಯ್ಯಂ, ಸನ್ಥರಿತ್ವಾನ ಪಕ್ಕಮೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಉದ್ದೇಸಪಾಠಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರೇ…ಪೇ॰… ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಕಮನೇ ಅಯಂ ಈದಿಸೋ ಮಯಾ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕತಮೋ ಸೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಆಹ **"ಸಙ್ಘಿಕೇ…ಪೇ॰… ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"**ನ್ತಿ। **ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋ** ನಾಮ ಸೇನಾಸನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಆಹ **"ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು…ಪೇ॰… ವಚನತೋ"**ತಿ।

ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಿಕೋ ವಿಹಾರೋ ಪಾಕಟೋ, ಸೇಯ್ಯಾ ಅಪಾಕಟಾ, ಸಾ ಕತಿವಿಧಾಇಚ್ಚಾಹ **"ಸೇಯ್ಯಾ ನಾಮ…ಪೇ॰… ದಸವಿಧಾ"**ತಿ। ತತ್ಥಾಪಿ ಕತಮಾ ಭಿಸಿ, ಕತಮಾ ಚಿಮಿಲಿಕಾದಯೋತಿ ಆಹ **"ತತ್ಥ ಭಿಸೀತಿ…ಪೇ॰… ಏಸ ನಯೋ ಪಣ್ಣಸನ್ಥಾರೇ"**ತಿ। ತತ್ಥ ಮಞ್ಚೇ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಾತಿ **ಮಞ್ಚಕಭಿಸಿ,** ಏವಂ ಇತರತ್ರ, **ವಣ್ಣಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಕತಾ**ತಿ ಪಟಖಣ್ಡಾದೀಹಿ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಾ। **ಭೂಮಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಚಿಮಿಲಿಕಾಯ ಸತಿ ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ, ಅಸತಿ ಸುದ್ಧಭೂಮಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಾ। **ಸೀಹಧಮ್ಮಾದೀನಂ ಪರಿಹರಣೇ ಏವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀಸು ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಠಪನಾದಿವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಹರಣಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಭೂಮತ್ಥರಣಾದಿವಸೇನ ಪರಿಭೋಗೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಹರಣಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಖನ್ಧಕೇ ಹಿ "ಅನ್ತೋಪಿ ಮಞ್ಚೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹಿಪಿ ಮಞ್ಚೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಪರಿಹರಣವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಚಮ್ಮಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ ಸೀಹಚಮ್ಮಂ ಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮಂ ದೀಪಿಚಮ್ಮಂ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೫) ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಕತೋ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೧೨) ಪನ "ಯದಿ ಏವಂ 'ಪರಿಹರಣೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ'ತಿ ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಕತ್ವಾ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ'ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦) ವಚನತೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇಪಿ ಸೇನಾಸನೇ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗವಸೇನ ನಿಯಮಿತಂ ಸುವಣ್ಣಘಟಾದಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟಮಾನಮ್ಪಿ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಮಿದಂ ಭೂಮತ್ಥರಣವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟಮಾನಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಪರಿಹರಣೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋತಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣತ್ಥಾಯೇವ ಠಪಿತಾ ಉಗ್ಗತಲೋಮಾ ಅತ್ಥರಣವಿಸೇಸಾ। **ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) ವುತ್ತಂ। "ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ತಥಾವುತ್ತಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತಾದಿಸಂ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥರಣಮೇವಾ"ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ದುತಿಯಸೇನಾಸನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಪನ "ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ನಾಮ ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋ"ತಿ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ ಇಮಿನಾ ನ ಸಮೇತಿ, "ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೧೬) ವುತ್ತಂ। ವೀಮಂಸಿತೇ ಪನ ಏವಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ - ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ವುತ್ತನಯೇನ "ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋ"ತಿ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ನಿಯಮನೇ ಸತಿಪಿ ಯಥಾ "ಲದ್ಧಾತಪತ್ತೋ ರಾಜಕುಮಾರೋ"ತಿ ಆತಪತ್ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಭಾವೇಯೇವ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವುತ್ತೇಪಿ ನಿದಸ್ಸನನಯವಸೇನ ರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಮಾನಾ ವಾಲಬೀಜನಾದಯೋಪಿ ವುತ್ತಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ "ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋ"ತಿ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವುತ್ತೇಪಿ ನಿದಸ್ಸನನಯವಸೇನ ತೇಹಿ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಭಾವಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಮಾನಾ ಅಞ್ಞೇ ಅತ್ಥರಣಾಪಿ

ವುತ್ತಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತವಚನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಪಟಿಲೋಮಂ ನ ಹೋತಿ, ಅನುಲೋಮಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ "ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ಪಾಠಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕಚ್ಚೇ ವಿನಯಧರಾ "ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ವಾ ವಿಹಾರದಾಯಕೋಯೇವ ಸಾಮಿಕೋ, ಸೋಯೇವ ಇಸ್ಸರೋ, ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಏವ ವಸಿತುಂ ಲಭತಿ, ನ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ರುಚಿಯಾ"ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬೋ, ಕಥಂ ಅಯಂ ಪಾಠೋ ಕಿಮತ್ಥಂ ಸಾಧೇತಿ ಇಸ್ಸರತ್ಥಂ ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ಥಂ ವಾತಿ? ಏವಂ ವೀಮಂಸಿತೇ "ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿವಚನತೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ಥಮೇವ ಸಾಧೇತಿ, ನ ಇಸ್ಸರತ್ಥನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಅಥ ಸಿಯಾ "ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ಥೇ ಸಿದ್ಧೇ ಇಸ್ಸರತ್ಥೋ ಸಿದ್ಧೋಯೇವ ಹೋತಿ। ಇಸ್ಸರಭಾವತೋಯೇವ ಹಿ ಸೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿ। ತತ್ಥೇವಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ - "ಆಪುಚ್ಛನ್ತೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಸಾಮಣೇರೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಆರಾಮಿಕೋ"ತಿಆದಿವಚನತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಮತೇನ ಭಿಕ್ಖುಪಿ ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಆರಾಮಿಕೋಪಿ ವಿಹಾರಕಾರಕೋಪಿ ತಸ್ಸ ಕುಲೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಇಸ್ಸರೋತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇ ವಾ ಆರಾಮಿಕೇ ವಾ ಸತಿ ತೇಯೇವ ಇಸ್ಸರಾ, ನ ವಿಹಾರಕಾರಕೋ। ತೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಸತಿಯೇವ ವಿಹಾರಕಾರಕೋ ಇಸ್ಸರೋ ಸಿಯಾತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅಧಿಕಾರೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂಯೇವ ವದತಿ, ನ ಇಸ್ಸರಭಾವತೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) "ಅನಾಪುಚ್ಛಂ ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿ।

ಅಥಾಪಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ "ನ ಸಕಲಸ್ಸ ವಾಕ್ಯಪಾಠಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ 'ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ'ತಿ ಏತಸ್ಸ ಪದತ್ಥಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ? ಸಂ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಾಮಿಕೋ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ **ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ**। 'ಕೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ನಾಮಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ 'ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ನಾಮಾ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ವಿಹಾರಕಾರಕೋ ದಾಯಕೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ನಾಮಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಸತಿ ಸಾಮಿಕೋ ನಾಮ ಸಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ, ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಏವ ಅಞ್ಞೇ ಲಭನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕಭೂತಸ್ಸ ದಾಯಕಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಏವ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ, ನ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ರುಚಿಯಾತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ತೇ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬಾ - ಮಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥ, ಯಥಾ ನಾಮ "ಘಟಿಕಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಇದಾನಿ ಘಟಂ ನ ಕರೋತಿ, ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಪನ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಘಟಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ "ಘಟಿಕಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಲಭತಿ। ಇತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಲದ್ಧನಾಮತ್ತಾ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋಪಿ "ಘಟಿಕಾರೋ"ಇಚ್ಚೇವ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಸೋ ವಿಹಾರಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ನ ಹೋತಿ ವತ್ಥುಪರಿಚ್ಚಾಗಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ದಾನಸ್ಸ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಕಾಲೇ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಕಾರಕತ್ತಾ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಸೋ ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಲದ್ಧನಾಮತ್ತಾ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ "ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ನ, ಪರಿಚ್ಚತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಭಾವತೋ। ತೇನೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ "ವಿಹಾರದಾಯಕಾನಂ ರುಚಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತೂ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೯೪) "ತೇಸಂ ಗೇಹಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಮ್ಪಿ ಯಾವ ನ ದೇನ್ತಿ, ತಾವ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ, ತೇನ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಾನಿ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಯಂ ಪನ ಕಥಾ ಪಾಠಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಥಿತಾ। ವಿಹಾರವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪನ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೪ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಯೋ ಕೋಚೀತಿ** ಞಾತಕೋ ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕೋ ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ। ಯೇನ ಮಞ್ಚಂ ಪೀಠಂ ವಾ ವಿನನ್ತಿ, ತಂ **ಮಞ್ಚಪೀಠಕವಾನಂ**।

೮೩. **ಸಿಲುಚ್ಚಯಲೇಣನ್ತಿ** ಸಿಲುಚ್ಚಯೇ ಲೇಣಂ, ಪಬ್ಬತಗುಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸೇನಾಸನಂ ಉಪಚಿಕಾಹಿ ಖಾಯಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ವತ್ಥುಅನುರೂಪವಸೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಉಪಚಿಕಾಸಙ್ಕಾಯ ಅಭಾವೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ। ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೩೬೦ ಆದಯೋ) ಗಮಿಕವತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತೇನ "ಸೇನಾಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕೇವಲಂ ಇತಿಕತ್ತಬ್ಬತಾಮತ್ತದಸ್ಸನತ್ಥಂ **"ಆಪುಚ್ಛನಂ ಪನ ವತ್ತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ , ನ ಪನ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ, ತೇನೇವ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸೇನಾಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಂ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಯಂ ವಾ ಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇಸು ವಾ ಕತಸೇನಾಸನಂ ಯತ್ಥ ಉಪಚಿಕಾ ನಾರೋಹನ್ತಿ, ತಂ ಅನಾಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಯಂ ವುತ್ತಂ ಗಣ್ಠಿಪದೇ "ತಾದಿಸೇ ಸೇನಾಸನೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ನತ್ಥಿ, ಗಮಿಕವತ್ತೇ ಸೇನಾಸನಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವತ್ತಭೇದೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಆಭೋಗೇನ ಮುತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। **ಏಕಂ ವಾ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಮನಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದುತಿಯಪಾದುದ್ಧಾರೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **ಮಣ್ಡಪೇ ವಾ**ತಿ ಸಾಖಾಮಣ್ಡಪೇ ವಾ ಪದರಮಣ್ಡಪೇ ವಾ। **ರುಕ್ಖಮೂಲೇತಿ** ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ। **ಪಲುಜ್ಜತೀತಿ** ವಿನಸ್ಸತಿ।

೮೪. **ಮಜ್ಝೇ ಸಂಖಿತ್ತಂ ಪಣವಸಣ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧನ್ತಿ** ಏರಕಪತ್ತಾದೀಹಿ ವೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ ತಾಯ ವೇಣಿಯಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ವಿತ್ಥತಟ್ಠಾನೇ ಬಹುಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ, ತಾವ ಅನ್ತೋಆಕಡ್ಢನವಸೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಸಂಖಿಪಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕತಂ। **ಯತ್ಥ ಕಾಕಾ ವಾ ಕುಲಲಾ ವಾ ನ ಊಹದನ್ತೀತಿ** ಯತ್ಥ ಧುವನಿವಾಸೇನ ಕುಲಾವಕೇ ಕತ್ವಾ ವಸಮಾನಾ ಏತೇ ಕಾಕಕುಲಲಾ, ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಸಕುಣಾ ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ನ ಊಹದನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೫. **ನವವಾಯಿಮೋತಿ** ಅಧುನಾ ಸುತ್ತೇನ ವೀತಕಚ್ಛೇನ ಪಲಿವೇಠಿತಮಞ್ಚೋ। **ಓನದ್ಧೋತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮೇನ ಓನದ್ಧೋ, ಸೋವ **ಓನದ್ಧಕೋ** ಸಕತ್ಥೇ ಕ-ಪಚ್ಚಯವಸೇನ। ತೇನ ಹಿ ವಸ್ಸೇನ ಸೀಘಂ ನ ನಸ್ಸತಿ। **ಉಕ್ಕಟ್ಠಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕೋತಿ** ಇದಂ ತಸ್ಸ ಸುಖಪಟಿಪತ್ತಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ , ಉಕ್ಕಟ್ಠಸ್ಸಾಪಿ ಪನ ಚೀವರಕುಟಿ ವಟ್ಟತೇವ। **ಕಾಯಾನುಗತಿಕತ್ತಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ, ತೇನ ಚ ವಸ್ಸಭಯೇನ ಸಯಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕಾನಂ ಅತೇಮನತ್ಥಾಯ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತೇನ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಮೇವ। "ಯಸ್ಮಾ ಪನ ದಾಯಕೇಹಿ ದಾನಕಾಲೇಯೇವ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಬಲಂ 'ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ'ತಿ ದಿನ್ನಂ ತಥೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಸೇನಾಸನಂ 'ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇಪಿ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ'ತಿ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚೇ, ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾಲೇ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೦೮-೧೧೦) ವುತ್ತಂ। **ಪೇಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಸತಿ, ತಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪೇಸೇತಬ್ಬಂ।

ವಲಾಹಕಾನಂ ಅನುಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ ಇಮಿನಾ ಗಿಮ್ಹಾನೇಪಿ ಮೇಘೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ತತ್ರ ತತ್ರಾತಿ** ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದಿಕೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ। **ಮಜ್ಝತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಾತಿ** ಯತ್ಥ ಸಮನ್ತತೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಣಮಜ್ಝೇ ಸಬ್ಬದಾ ಕಚವರಸ್ಸ ಸಙ್ಕಡ್ಢನೇನ ಮಜ್ಝೇ ವಾಲಿಕಾ ಸಞ್ಚಿತಾ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಉಚ್ಚವತ್ಥುಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಂ, ಭಿತ್ತಿಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಂ ವಾ ವಾಲಿಕಾ ಹರಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಯತ್ಥ ವಾ ಪನ ಕೋಣೇಸು ವಾಲಿಕಾ ಸಞ್ಚಿತಾ, ತತ್ಥ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪರದಿಸಾಭಿಮುಖಾ ಹರಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಸಮ್ಮಟ್ಠಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಪದವಲಞ್ಜೇನ ಅವಿಕೋಪನತ್ಥಾಯ ಸಯಂ ಅಸಮ್ಮಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಾಭಿಮುಖಂ ವಾಲಿಕಾ ಹರಿತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಮಜ್ಝತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಪಯೋಜನಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಪನ "**ಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಾತಿ** ನಿಸೀದನ್ತಾನಂ ಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ

ಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖನ್ತಿ ಅಪರೇ, ಬಹಿವಾಲಿಕಾಯ ಅಗಮನನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಾ ಹರಿತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಏಕೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕಚವರಂ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕಚವರಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾಲಿಕಾ ನ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

೮೯. **ಕಪ್ಪಂ ಲಭಿತ್ವಾ**ತಿ "ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವುತ್ತವಚನೇನ ಕಪ್ಪಂ ಲಭಿತ್ವಾ। ಥೇರಸ್ಸ ಹಿ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಪುರಿಮನಯೇನೇವಾ**ತಿ "ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ।

ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛತೀತಿ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛತಿ। ಲೇಡ್ಡುಪಾತುಪಚಾರತೋ ಬಹಿ ಠಿತತ್ತಾ **"ಪಾದುದ್ಧಾರೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮಪಾದುದ್ಧಾರೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯಪಾದುದ್ಧಾರೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಕತಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ**ತಿ ಅಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ। **ಅನ್ತರಸನ್ನಿಪಾತೇ**ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಸನ್ನಿಪಾತೇ।

೯೦. **ಆವಾಸಿಕಾನಂಯೇವ ಪಲಿಬೋಧೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಗನ್ತುಕೇಸು ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇಸುಪಿ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಆವಾಸಿಕಾಯೇವ ಉದ್ಧರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಗತೇಸುಪಿ ಆವಾಸಿಕಾನಮೇವ ಪಲಿಬೋಧೋ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಾದೇ ಪನ "ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾಪಿ ಅವತ್ವಾಪಿ ನಿಸಿನ್ನಾನಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೇ "ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ ಸನ್ಥರಾಪನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅನಾಣತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। **ಉಸ್ಸಾರಕೋ**ತಿ ಸರಭಾಣಕೋ। ಸೋ ಹಿ ಉದ್ಧಂಉದ್ಧಂ ಪಾಳಿಪಾಠಂ ಸಾರೇತಿ ಪವತ್ತೇತೀತಿ "ಉಸ್ಸಾರಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಇದಂ ಉಸ್ಸಾರಕಸ್ಸ, ಇದಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ ವಿಸುಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಅನಾಣತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ **"ತಸ್ಮಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ತಸ್ಸ ಪಲಿಬೋಧೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ ವದನ್ತಿ "ಅನಾಣತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇಪಿ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಪನ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೇಹಿ ವುಡ್ಢತರೇಹಿ ಉಟ್ಠಾಪನೀಯತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ।

೮೮. **ಪಾದಪುಞ್ಛನೀ** ನಾಮ ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಾಯ ವಾ ಪಾದಪುಞ್ಛನತ್ಥಂ ಕತಾ। **ಫಲಕಪೀಠಂ** ನಾಮ ಫಲಕಮಯಂ ಪೀಠಂ। ಅಥ ವಾ ಫಲಕಞ್ಚೇವ ದಾರುಮಯಪೀಠಞ್ಚ। **ದಾರುಮಯಪೀಠ**ನ್ತಿ ಚ ಫಲಕಮಯಮೇವ ಪೀಠಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಪಾದಕಠಲಿಕ**ನ್ತಿ ಅಧೋತಪಾದಟ್ಠಾಪನಕಂ। **ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ರಜನಂ ಪಚಿತ್ವಾ ...ಪೇ॰... ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಥೇವೇ ಅಸತಿ ರಜನಕಮ್ಮೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬಂ। "ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಲಜ್ಜೀ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಲಜ್ಜಿಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಓತಾಪೇನ್ತೋ...ಪೇ॰... ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ 'ಏತ್ತಕಂ ದೂರಂ ಗನ್ತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾಪಿ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನಾತಿದೂರಂ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನೇಸುಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ-

ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಸತ್ತರಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೮. ಕಾಲಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೮೯. ಏವಂ ಸಚ್ಛೆಕಸೇನಾಸನೇಸು ಕತ್ತಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚತುಕಾಲಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಕಾಲಿಕಾನಿಪಿ ಚತ್ತಾರೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಕರಣಂ ಕಾರೋ, ಕಿರಿಯಾ। ಕಾರೋ ಏವ ಕಾಲೋ ರ-ಕಾರಸ್ಸ ಲ-ಕಾರೋ ಯಥಾ "ಮಹಾಸಾಲೋ"ತಿ। **ಕಾಲೋತಿ** ಚೇತ್ಥ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾದಿಕಿರಿಯಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

"ಆರದ್ಧಾನಿಟ್ಠಿತೋ ಭಾವೋ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ ಸುನಿಟ್ಠಿತೋ।
ಅತೀತಾನಾಗತುಪ್ಪಾದ-ಮಪ್ಪತ್ತಾಭಿಮುಖಾ ಕಿರಿಯಾ"ತಿ॥

ಏತ್ಥ ಪನ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ಪಭೇದಭೂತೋ ಪುರೇಭತ್ತಏಕಅಹೋರತ್ತಸತ್ತಾಹಜೀವಿಕಪರಿಯನ್ತಸಙ್ಖಾತೋ ಕಾಲವಿಸೇಸೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಕಾಲೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲವಿಸೇಸೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ **ಕಾಲಿಕಾನಿ**। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ, ತೇನ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಚತುಭೂಮಿಯೋತಿ ಸಮುಚ್ಚೇತಿ। **ಚತ್ತಾರೀತಿ** ಸಙ್ಖ್ಯಾನಿದ್ದೇಸೋ, ತೇನ ಕಾಲಿಕಾನಿ ನಾಮ ಚತ್ತಾರಿ ಏವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ತೀಣಿ ನ ಪಞ್ಚಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇದಂ ಮಾತಿಕಾಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥವಿವರಣಂ। ತತ್ಥ ಉದ್ದೇಸೇ ಯಂ ಮಾತಿಕಾಯಂ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ) "ಕಾಲಿಕಾನಿಪಿ ಚತ್ತಾರೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ಮಾತಿಕಾಪದೇ ಚತ್ತಾರಿ ಕಾಲಿಕಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕತಮಾನಿ ತಾನೀತಿ ಆಹ **"ಯಾವಕಾಲಿಕ"**ನ್ತಿಆದಿ । ಯಾವಕಾಲಿಕಂ...ಪೇ॰... ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಇತಿ ಇಮಾನಿ ವತ್ಥೂನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಾಲಿಕಾನಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ವತ್ಥುಞ್ಚ ವಿಸೇಸನಞ್ಚ ನಾಮಲಾಭಹೇತುಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತತ್ಥ ಪುರೇಭತ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತೇಸು ಚತೂಸು ಕಾಲಿಕೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ, ಅಟ್ಠವಿಧಪಾನಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ, ಸಪ್ಪಿಆದಿಪಞ್ಚವಿಧಭೇಸಜ್ಜಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅತಿಬ್ಯಾಪಿತಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ವಿಸೇಸನಮಾಹ **"ಪುರೇಭತ್ತ"**ನ್ತ್ಯಾದಿ। ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಮೇವ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯನ್ಯತ್ಥೋ। **ಯಾವ...ಪೇ॰... ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋತಿ** ನಾಮಲಾಭಹೇತುಂ, ಏತೇನ ಯಾವ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯಾವಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಪಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಬ್ಯಾಪಿತಂ ಪರಿಹರಿತುಮಾಹ **"ಸದ್ಧಿಂ ಅನುಲೋಮಪಾನೇಹೀ"**ತಿ। **ಯಾವ...ಪೇ॰... ತಬ್ಬತೋತಿ** ನಾಮಲಾಭಹೇತುಂ, ಏತೇನ ಯಾಮೋ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯಾಮಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಧೇತಬ್ಬತೋತಿ** ನಾಮಲಾಭಹೇತುಂ, ಏತೇನ ಸತ್ತಾಹೋ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅತಿಬ್ಯಾಪಿತಂ ಪರಿಹರಿತುಂ **"ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕ"**ನ್ತ್ಯಾಹ। **ಯಾವ...ಪೇ॰... ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋತಿ** ನಾಮಲಾಭಹೇತುಂ, ತೇನ ಯಾವಜೀವಂ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯಾವಜೀವಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏತ್ಥಾಹ - "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಮುಖದ್ವಾರಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಉದಕದನ್ತಪೋನಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ನನು ಉದಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ "ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ಪರಿಸುದ್ಧಉದಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಬ್ಬಂ, ಕದ್ದಮಾದಿಸಹಿತಂ ಪನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇಸು ಅನ್ತೋಗಧಭಾವತೋ "ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಏವಮಪಿ "ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಿದ್ಧಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸಪಿ ಗಹಣತೋತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಉದಕಭಾವೇನ ಸಾಮಞ್ಞತೋ "ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಏತ್ತಕೇ ವುತ್ತೇ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಭಾವತೋ ಉದಕಮ್ಪಿ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ನಾಮಾತಿ ಞಾಯೇಯ್ಯ, ನ ಪನ ಉದಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾಭಾವತೋ, ತಸ್ಮಾ ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಭಾವೇ ಸತಿಪಿ ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಬ್ಬತ್ತಾ ತಂ ಉದಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾವಜೀವಿಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ।

೯೦. **ಮೂಲಕಮೂಲಾದೀನಿ** ಉಪದೇಸತೋಯೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ, ತಾನಿ ಪರಿಯಾಯತೋ ವುಚ್ಚಮಾನಾನಿಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುಂ। ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ತಂ ತಂ ನಾಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮೋಹೋಯೇವ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಕ್ಖಾಮ। **ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪೂವಾದಿಖಾದನೀಯೇ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಖಾದನೀಯಕಿಚ್ಚಂ ಖಾದನೀಯೇಹಿ ಕಾತಬ್ಬಂ ಜಿಘಚ್ಛಾಹರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಅತ್ಥಂ ಪಯೋಜನಂ **ನೇವ ಫರನ್ತಿ** ನ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇನ್ತಂ ವಾ ಅಸಾಧೇನ್ತಂ ವಾ ಅಪರಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಉಟ್ಠಿತಭೂಮಿರಸಾದಿಭೇದೇನ ಆಹಾರಜಿಘಚ್ಛಾಹರಣಕಿಚ್ಚಂ ಅಸಾಧೇನ್ತಮ್ಪಿ ವಾ ಸಮ್ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ **"ತೇಸು ತೇಸು ಜನಪದೇಸೂ"**ತಿಆದಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇನ್ತಂ ಸೇಸಜನಪದೇಸುಪಿ ವಿಕಾಲೇ ನ ಕಪ್ಪತಿ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಇದಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಪಕತಿಆಹಾರವಸೇನಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಯಾವಕಾಲಿಕೇಹಿ ಅಯೋಜಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಕತಿಯಾವ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಕರಣವಸೇನ। **ಸಮ್ಮೋಹೋಯೇವ ಹೋತೀ**ತಿ ಅನೇಕತ್ಥಾನಂ ನಾಮಾನಂ ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧಾನಞ್ಚ ಸಮ್ಭವತೋ ಸಮ್ಮೋಹೋ ಏವ ಸಿಯಾ। ತೇನೇವೇತ್ಥ ಮಯಮ್ಪಿ ಮೂಲಕಮೂಲಾದೀನಂ ಪರಿಯಾಯನ್ತರದಸ್ಸನೇ ಆದರಂ ನ ಕರಿಮ್ಹ ಉಪದೇಸತೋವ ಗಹೇತಬ್ಬತೋ।

ಯನ್ತಿ ವಟ್ಟಕನ್ದಂ।

ಮುಳಾಲನ್ತಿ ಥೂಲತರುಣಮೂಲಮೇವ।

ರುಕ್ಖವಲ್ಲಿಆದೀನನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ।

ಅನ್ತೋಪಥವೀಗತೋತಿ ಸಾಲಕಲ್ಯಾಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯಾನೀತಿ ಮೂಲತಚಪತ್ತಾದೀನಂ ವಸೇನ ಸಬ್ಬಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ನಾಮವಸೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪರಿಯನ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಚ್ಛಿವಾದೀನಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕಾನೇವ ಫಲಾನಿ ಯಾವಜೀವಿಕಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಪರಿಪಕ್ಕಾನೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಹರೀತಕಾದೀನಂ ಅಟ್ಠೀನೀತಿ ಏತ್ಥ ಮಿಞ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಠಿತಾನಿ ಕಪಾಲಾನಿ ಯಾವಜೀವಿಕಾನೀತಿ ಆಚರಿಯಾ। ಮಿಞ್ಜಮ್ಪಿ ಯಾವಜೀವಿಕನ್ತಿ ಏಕೇ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೪೮-೨೪೯) ಪನ **"ಹರೀತಕಾದೀನಂ ಅಟ್ಠೀನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ 'ಮಿಞ್ಜಂ ಯಾವಕಾಲಿಕ'ನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಹಿಙ್ಗೂತಿ ಹಿಙ್ಗುರುಕ್ಖತೋ ಪಗ್ಘರಿತನಿಯ್ಯಾಸೋ। ಹಿಙ್ಗುಜತುಆದಯೋಪಿ ಹಿಙ್ಗುವಿಕತಿಯೋ ಏವ। ತತ್ಥ **ಹಿಙ್ಗುಜತು** ನಾಮ ಹಿಙ್ಗುರುಕ್ಖಸ್ಸ ದಣ್ಡಪತ್ತಾನಿ ಪಚಿತ್ವಾ ಕತನಿಯ್ಯಾಸೋ। **ಹಿಙ್ಗುಸಿಪಾಟಿಕಂ** ನಾಮ ಹಿಙ್ಗುಪತ್ತಾನಿ ಪಚಿತ್ವಾ ಕತನಿಯ್ಯಾಸೋ। "ಅಞ್ಞೇನ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ತಕ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಕೋಟಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸಿಲೇಸೋ। **ತಕಪತ್ತೀ**ತಿ ಪತ್ತತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸಿಲೇಸೋ। **ತಕಪಣ್ಣೀ**ತಿ ಪಲಾಸೇ ಭಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕತಸಿಲೇಸೋ। "ದಣ್ಡತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸಿಲೇಸೋ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ।

೯೧. **ಯಾಮಕಾಲಿಕೇಸು ಪನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಪದೇಹಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಂ, ನ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ, ತಥಾಪಿ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮೇ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ಇಧ ಚೇವ "ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ…ಪೇ॰… ಯಾವಜೀವಿಕಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾಮೇ ಕಪ್ಪತಿ, ಯಾಮಾತಿಕ್ಕನ್ತೇ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೫) ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಯಾಮಕಾಲಿಕ"ನ್ತಿವಚನಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಚ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಞೂಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥುಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ರಪೇತ್ವಾ ಧಞ್ಞಫಲರಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ತಣ್ಡುಲಧೋವನೋದಕಮ್ಪಿ ಧಞ್ಞಫಲರಸೋಯೇವಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ।

೬೨. ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ **ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನೀತಿ** ಭೇಸಜ್ಜಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಏವಂಲದ್ಧವೋಹಾರಾನಿ ಪಞ್ಚ। **“ಗೋಸಪ್ಪೀ”**ತಿಆದಿನಾ ಲೋಕೇ ಪಾಕಟಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **“ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ರೋಹಿತಮಿಗಾದೀನಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯೇಸಞ್ಹಿ ಖೀರಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಪ್ಪಿಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಅತ್ಥಿಯೇವ, ತಂ ಪನ ಸುಲಭಂ ವಾ ದುಲ್ಲಭಂ ವಾ ಅಸಮ್ಮೋಹತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ । ಏವಂ ನವನೀತಮ್ಪಿ। “ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ ಚ ಇದಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿಆದಿ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ಮನುಸ್ಸಖೀರಾದೀನಿಪಿ ಹಿ ನೋ ನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ।

೬೩. **ಯಾವ ಕಾಲೋ ನಾತಿಕ್ಕಮತಿ, ತಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಕಾಲೋತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭೋಜನಕಾಲೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ, ಸೋ ಚ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೋ। ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೋಪಿ ಹಿ ಕಾಲಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಖಾದಿತುಂ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಸಹಸಾ ಪಿವಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೇನ ಪನ ನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಜಾನನತ್ಥಞ್ಚ ಕಾಲತ್ಥಮ್ಭೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಕಾಲನ್ತರೇ ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇತಿ** ಗಹಣಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹಿ ತಂ, ಸನ್ನಿಹಿತಂ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ತೇನೇವ “ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಪನ “ಅಜ್ಝೋಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಗಹಣೇ”ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ।

ಯನ್ತಿ ಯಂ ಪತ್ತಂ। **ಸನ್ದಿಸ್ಸತೀತಿ** ಯಾಗುಯಾ ಉಪರಿ ಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ। ತೇಲವಣ್ಣೇ ಪತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ನಿಸ್ನೇಹಭಾವೇ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಘಂಸನ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣವಸೇನೇವ ಲೇಖಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ **“ಸಾ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವ ಹಿ ದುತಿಯದಿವಸೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಅನಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನಿರಪೇಕ್ಖದಾನೇನ ವಾ ವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವ ಹೋತೀತಿ “ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಭಯಥಾಪಿ ಅವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಮೇವ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಂ ಪರಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಅದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ನಿರಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ, ತಮ್ಪಿ ದುತಿಯದಿವಸೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಏವಂ “ಪತ್ತೋ ದುದ್ಧೋತೋ ಹೋತೀ”ತಿಆದೀಸು ಕಸ್ಮಾ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ? “ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾವ ಸಯಂ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ನ ಸಮ್ಮಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪಿತೇ ಪತ್ತೇ ಲಗ್ಗಮ್ಪಿ ಅವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಮೇವ ಹೋತೀತಿ ತತ್ಥ ಆಪತ್ತೀ”ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೀತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕಾರೇ ಠತ್ವಾ ‘ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವಾ’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಪನ್ನಂ, ತಸ್ಮಾ ನಿರಾಲಯಭಾವೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ವಿಜಹಿತೇಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ತಂ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯದಗ್ಗೇನ ಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತಿ, ತದಗ್ಗೇನ ಸನ್ನಿಧಿಮ್ಪಿ ನ ಕರೋತಿ ವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸದಿಸತ್ತಾ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿದಹಿತೇಯೇವ ಚ ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೫೨-೨೫೩) ಪನ **“ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವಾತಿ** ನಿರಪೇಕ್ಖತಾಯ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅದಿನ್ನಂ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಞ್ಚ ಯಾವಕಾಲಿಕಾದಿವತ್ಥುಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ, ನ ಪನ ತಗ್ಗತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ। ನ ಹಿ ವತ್ಥುಂ ಅಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥಗತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ನ ಚ ತಾದಿಸಂ ವಚನಂ ಅತ್ಥಿ, ಯದಿ ಭವೇಯ್ಯ , ‘ಸಚೇ ಪತ್ತೋ ದುದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ’ನ್ತಿ ವಚನಂ ವಿರುಜ್ಝೇಯ್ಯ। ನ ಹಿ ಧೋವನೇನ ಆಮಿಸಂ ಅಪನೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಅಪೇಕ್ಖಾ ವತ್ತತಿ। ಯೇನ ಪುನದಿವಸೇ ಭುಞ್ಜತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಜನೇಯ್ಯ, ಪತ್ತೇ ಪನ ವತ್ತಮಾನಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ ತಗ್ಗತಿಕೇ ಆಮಿಸೇಪಿ ವತ್ತತಿ ಏವ ನಾಮಾತಿ ಆಮಿಸೇ ಅನಪೇಕ್ಖತಾ ಏತ್ಥ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ತತೋ ಆಮಿಸೇ ಅವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಜನೇತೀತಿ ಇದಂ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ಮತಂ ‘ಯದಗ್ಗೇನೇತ್ಥ ಆಮಿಸಾನಪೇಕ್ಖತಾ ನ

ಲಬ್ಭತಿ, ತದಗ್ಗೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾನಪೇಕ್ಖತಾಪಿ ನ ಲಬ್ಭತೀ'ತಿ। ತಥಾ ಸತಿ ಯತ್ಥ ಆಮಿಸಾಪೇಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾಪೇಕ್ಖಾಪಿ ನ ವಿಗಚ್ಛತೀತಿ ಆಪನ್ನಂ, ಏವಞ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಅನಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ವಿಸುಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚೇತಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನಂ ಕಾರಣತ್ತೇನ ಅಭಿಮತಂ ಸಿಯಾ। ಇದಂ ಸುಟ್ಠುತರಂ ಕತ್ವಾ ವಿಸುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಚೀವರಾಪೇಕ್ಖಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯಪಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ವಿಯ। ಏತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಉಪಾಯೇ ಸತಿ ಗಣ್ಠಿಕಾಹತಪತ್ತೇಸು ಅವಟ್ಟನತಾ ನಾಮ ನ ಸಿಯಾತಿ ವುತ್ತೋವಾಯಮತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ಯಂ ವುತ್ತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೫೨-೧೫೩) 'ಯಂ ಪರಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಅದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ನಿರಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ, ತಮ್ಪಿ ದುತಿಯದಿವಸೇ ವಟ್ಟತೀ'ತಿಆದಿ, ತಂ ನ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೫) "ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸನ್ನಿಹಿತೇಸು ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕೇಸು ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಅಜ್ಝೋಹರಣೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕೇಪಿ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ವಿಸುಂ ದುಕ್ಕಟೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಅಜ್ಝೋಹರತೋ ದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"**ನ್ತಿ। **ಪಕತಿಆಮಿಸೇ**ತಿ ಓದನಾದಿಕಪ್ಪಿಯಾಮಿಸೇ। **ದ್ವೇ**ತಿ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸೇನ ಮುಖೇನ ಭುಞ್ಜತೋ ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಏಕಂ, ಯಾವಕಾಲಿಕಸಂಸಟ್ಠತಾಯ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತಭಜನೇನ ಅನತಿರಿತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಏಕನ್ತಿ ದ್ವೇ **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ**। **ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ**ತಿ ಸಾಮಿಸನಿರಾಮಿಸಪಕ್ಖದ್ವಯೇ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ವಡ್ಢತೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಮಂಸೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಸೇಸಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇ ದುಕ್ಕಟಂ ವಡ್ಢತಿ।

ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪಚ್ಚಯಾ ತಾವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸನ್ನಿಹಿತತ್ತಾ ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪನ ಸನ್ನಿಹಿತಮ್ಪಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ।

೯೪. **ಉಗ್ಗಹಿತಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸಯಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೭೨೧) **"ಉಗ್ಗಹಿತಕ**ನ್ತಿ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಸಯಂ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಯಂ ಕರೋತೀ**ತಿ ಪಚಿತ್ವಾ ಕರೋತಿ। **ಪುರೇಭತ್ತ**ನ್ತಿ ತದಹುಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ। **ಸಯಂಕತ**ನ್ತಿ ನವನೀತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಕತಂ। **ನಿರಾಮಿಸಮೇವಾ**ತಿ ತದಹುಪುರೇಭತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೯೫. ಅಜ್ಜ ಸಯಂಕತಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಮಾ ಸಾಮಂಪಾಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ನವನೀತಂ ತಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕೇಹೀ**ತಿ ಖೀರದಧೀನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಉಗ್ಗಹಿತಕೇಹಿ ಕತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಾದೀಸು ಉಪನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಭಯೇಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಖೀರದಧೀಹಿ ಚ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಉಗ್ಗಹಿತಕೇಹಿ ಚ ಕತಾನಂ। **ಏಸ ನಯೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸಪ್ಪಿಮ್ಹೀ**ತಿ ಹತ್ಥಿಆದೀನಂ ಸಪ್ಪಿಮ್ಹಿ। **ಕಾರಣಪತಿರೂಪಕಂ ವತ್ವಾ**ತಿ "ಸಜಾತಿಕಾನಂ ಸಪ್ಪಿಭಾವತೋ"ತಿ ಕಾರಣಪತಿರೂಪಕಂ ವತ್ವಾ। **ಸಪ್ಪಿನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ಸತ್ತಾಹಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನವನೀತೇ। **ಧೋತಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಧೋತಞ್ಚೇ, ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಧೋತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಥೇರಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಮಹಾಸೀವತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ವತ್ಥುನೋ ವಿಯೋಜಿತತ್ತಾ ದಧಿಗುಳಿಕಾದೀಹಿ ಯುತ್ತತಾಮತ್ತೇನ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಕ್ಕತೋ ಉದ್ಧಟಮತ್ತಮೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ, ಪಚಿತ್ವಾ ವಾ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸೂತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ನ ಪನ ದಧಿಗುಳಿಕಾದೀಹಿ ಸಹ ವಿಕಾಲೇ ಭುಞ್ಜಿಂಸೂತಿ। ತೇನಾಹ **"ತಸ್ಮಾ ನವನೀತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೇನ...ಪೇ॰... ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ"**ತಿ। ತತ್ಥ ಅಧೋತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ತಂ ನವನೀತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೇನ ದಧಿಆದೀನಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "ತಕ್ಕತೋ ಉದ್ಧಟಮತ್ತಮೇವ ಖಾದಿಂಸೂ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ

ಅಜಾನನ್ತಾ “ತಕ್ಕತೋ ಉದ್ಧಟಮತ್ತಂ ಅಧೋತಮ್ಪಿ ದಧಿಗುಳಿಕಾದಿಸಹಿತಂ ವಿಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ದಧಿಗುಳಿಕಾದಿಆಮಿಸೇನ ಸಂಸಟ್ಠರಸಂ ನವನೀತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ। **ನವನೀತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೇನಾತಿ** ಅಧೋವಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತನವನೀತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೇನ। ದಧಿ ಏವ **ದಧಿಗತಂ** ಯಥಾ “ಗೂಥಗತಂ ಮುತ್ತಗತ”ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೧೧೯; ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೧೧)। “ಖಯಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಚನತೋ ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಸಪ್ಪಿಆದಿಪಿ ವಿಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಖಯಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ** ನಿರಾಮಿಸಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಕಾಲೇಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ನವನೀತೇ ಲಗ್ಗಮತ್ತೇನ ವಿಸುಂ ದಧಿಆದಿವೋಹಾರಂ ಅಲದ್ಧೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ದಧಿಆದಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಏತೇನ ವಿಸುಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತದಧಿಆದೀಹಿ ಸಹ ಪಕ್ಕಂ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಮಿಮ್ಪೀತಿ** ನಿರಾಮಿಸಭೂತೇಪಿ। ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಾನಂ ಪನ ಅಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ತಾವ ದಧಿಆದೀಹಿ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನರಸತ್ತಾ ಭತ್ತೇನ ಸಹಿತಗುಳಪಿಣ್ಡಾದಿ ವಿಯ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಂ ಪನ ಪಚನ್ತೇನ ಧೋವಿತ್ವಾವ ಪಚಿತಬ್ಬಂ। ಇತರಥಾ ಪಚನಕ್ಖಣೇ ಪಚ್ಚಮಾನದಧಿಗುಳಿಕಾದೀಹಿ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸತಾಯ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ ಜಾತಂ, ತೇಸು ಖೀಣೇಸುಪಿ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ಪಚಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ತೇನೇವ “ಆಮಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಕ್ಕತ್ತಾ”ತಿ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತಂ।

ಏತ್ಥ ಚಾಯಂ ವಿಚಾರಣಾ - ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾಭಾವೇ ಆಮಿಸೇನ ಸಹ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕ್ಕಸ್ಸ ಸಯಂಪಾಕದೋಸೋ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕೀಯತಿ, ಯಾವಕಾಲಿಕತಾ ವಾ। ತತ್ಥ ನ ತಾವ ಸಯಂಪಾಕದೋಸೋ ಏತ್ಥ ಸಮ್ಭವತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತ್ತಾ। ಯಞ್ಹಿ ತತ್ಥ ದಧಿಆದಿ ಆಮಿಸಗತಂ, ತಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣನ್ತಿ। ಅಥ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತದಧಿಗುಳಿಕಾದಿನಾ ಸಹ ಅತ್ತನಾ ಪಕ್ಕತ್ತಾ ಸವತ್ಥುಕಪಕ್ಕಂ ವಿಯ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಪರಿಸಙ್ಕೀಯತಿ, ತದಾ “ಆಮಿಸೇನ ಸಹ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ”ತಿ ಕಾರಣಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ “ಪಕ್ಕತ್ತಾ”ತಿ, ತಥಾ ಚ ಉಪಡ್ಢತ್ಥೇರಾನಂ ಮತಮೇವ ಅಙ್ಗೀಕತಂ ಸಿಯಾ। ತತ್ಥ ಚ ಸಾಮಣೇರಾದೀಹಿ ಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ಸಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಖೀರಾದಿಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಕತಸಪ್ಪಿಆದಿ ವಿಯ, ನ ಚ ತಂ ಯುತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೇನ ಲದ್ಧನವನೀತಾದೀನಂ ತಕ್ಕಾದಿಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠಸಮ್ಭವೇನ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ। ನ ಹಿ ಗಹಟ್ಠಾ ಧೋವಿತ್ವಾ, ಸೋಧೇತ್ವಾ ವಾ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರನ್ತೀತಿ ನಿಯಮೋ ಅತ್ಥಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ “ಯಥಾ ತತ್ಥ ಪತಿತತಣ್ಡುಲಕಣಾದಯೋ ನ ಪಚ್ಚನ್ತಿ, ಏವಂ…ಪೇ॰… ಪುನ ಪಚಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸತ್ತಾಹಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಚನೇನಪೇತಂ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಾನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಮೇವ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ “ಲಜ್ಜೀ ಸಾಮಣೇರೋ ಯಥಾ ತತ್ಥ ತಣ್ಡುಲಕಣಾದಯೋ ನ ಪಚ್ಚನ್ತಿ, ಏವಂ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ವಿಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ…ಪೇ॰… ದೇತೀ”ತಿ ವಚನಸ್ಸಾಪಿ ನಿಮಿತ್ತಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಏತಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಸಂಸಗ್ಗಪರಿಹಾರಾಯ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ। ಅತ್ತನಾಪಿ ತಥಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ। ಗಹಟ್ಠೇಹಿ ದಿನ್ನಸಪ್ಪಿಆದೀಸು ಚ ಆಮಿಸಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಕಾ ನ ವಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ನ ಹಿ ಗಹಟ್ಠಾ ಏವಂ ವಿಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಕಣತಣ್ಡುಲಾದಿಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಚನ್ತಿ। ಅಪಿಚ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಖೀರಾದಿಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಖೀರಾದಿ ಖಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಪರೇಹಿ ಪಕ್ಕಭೇಸಜ್ಜತೇಲಾದಿಪಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ಸಿಯಾ, ನ ಚ ತಮ್ಪಿ ಯುತ್ತಂ ದಧಿಆದಿಖಯಕರಣತ್ಥಂ “ಪುನ ಪಚಿತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಸೀವತ್ಥೇರವಾದೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಧೋತಮ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತದಹುಪಿ ಪುನದಿವಸಾದೀಸುಪಿ ಪಚಿತುಂ, ತಣ್ಡುಲಾದಿಮಿಸ್ಸಂ ಸಪ್ಪಿಆದಿಂ ಅತ್ತನಾಪಿ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ವಿಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ತಕ್ಕಾದಿಖಯತ್ಥಂ ಪಚಿತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ।

ತತ್ಥ ವಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸಾಪಿ ಪಚ್ಚಮಾನಕ್ಖಣೇ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಸ್ಸ ಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕತ್ತೇನ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಾನಮ್ಪಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕತೋತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ। ತೇನೇವ **“ಏತ್ತಾವತಾ ಹಿ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಸುಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಪನ ಖೀರಾದಿನಾ ಆಮಿಸೇನ ನವನೀತಾದಿಂ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಪಕ್ಕತೇಲಾದಿಭೇಸಜ್ಜಂ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕತ್ತಾಭಾವಾ। ಯಂ ಪನ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಖೀರಾದಿಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕತೇಲಾದಿಕಂ

ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹೇವ ಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಸನ್ನಿಧಿಪಿ ನ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿತ್ತಖೀರಾದಿಮಿಸ್ಸಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸತಾಯ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾಪತ್ತಿತೋ, ಸಚೇ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇಹೇವ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಪಕ್ಕತೇಲಾದೀಸುಪಿ ಆಮಿಸರಸೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂವ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಯಂ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೨೨) ಆಗತೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೨೨) ಪನ **"ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋಪಿ ತತ್ಥ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸಬ್ಭಾವಮ್ಪಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) 'ನಿಬ್ಬಟ್ಟಿತಸಪ್ಪಿ ವಾ ನವನೀತಂ ವಾ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಆಗತೋ।

ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಯಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ। **ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ತಾನಿ ಖೀರದಧೀನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। **ಗಹಿತನ್ತಿ** ತಣ್ಡುಲಾದಿವಿಗಮತ್ಥಂ ಪುನ ಪಚಿತ್ವಾ ಗಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಚ ಠಪಿತಭೇಸಜ್ಜೇಹೀತಿ** ಅತಿರೇಕಸತ್ತಾಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇಹಿ ಯಾವಜೀವಿಕಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ, ಏತೇನ ತೇಹಿ ಯುತ್ತಮ್ಪಿ ಸಪ್ಪಿಆದಿ ಅತಿರೇಕಸತ್ತಾಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವದ್ದಲಿಸಮಯೇತಿ** ವಸ್ಸಕಾಲಸಮಯೇ, ಅನಾತಪಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತನಯೇನ ಯಥಾ ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ನ ಪಚ್ಚನ್ತಿ, ತಥಾ ಲಜ್ಜೀಯೇವ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದೇತೀತಿ ಲಜ್ಜಿಸಾಮಣೇರಗ್ಗಹಣಂ। ಅಪಿಚ ಅಲಜ್ಜಿನಾ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖರಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾಪಿ ಏವಮಾಹ।

೯೬. **ತಿಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕತತೇಲನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಭಜ್ಜಾದೀನಿ ಅಕತ್ವಾ ಕತತೇಲಂ। ತೇನೇವ **"ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ನಿಬ್ಬಟ್ಟಿತತ್ತಾತಿ** ಯಾವಕಾಲಿಕತೋ ವಿವೇಚಿತತ್ತಾ, ಏತೇನ ಏಲಾಅಭಾವತೋ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತಾಭಾವಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತುಪಗಮನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಭಯಮ್ಪೀತಿ** ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಕತಂ।

ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನ್ತಿ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಕತತೇಲಂ ಸಚೇ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

ಅಚ್ಛವಸನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುನೋ ವಸಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಂಸದಿಸಾನಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂನಂಯೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸತ್ತಾನಂ ವಸಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವತ್ಥು ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಸಾತಿ ಆಹ **"ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸವಸ"**ನ್ತಿ। **ಸಂಸಟ್ಠನ್ತಿ** ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ। **ತಿಣ್ಣಂ ದುಕ್ಕಟಾನನ್ತಿ** ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ತೀಣಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ವಿಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪಚನಪರಿಸ್ಸಾವನಾದೀಸು ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ಪಾಳಿಯಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿ ನ ವುತ್ತಾ, ತಥಾಪಿ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಏವ ಭವಿತಬ್ಬಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಕರಣತೋ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ವಿಕಾಲೇ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ವಿಯ। "ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಿಕಾಲೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾಪಿ ನಿಪಕ್ಕಂ ಸಂಸಟ್ಠಞ್ಚ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದ್ವೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಯಸ್ಮಾ ಖೀರಾದೀನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಭೇಸಜ್ಜತೇಲೇ ಕಸಟಂ ಆಮಿಸಗತಿಕಂ, ತೇನ ಸಹ ತೇಲಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ, ಪಚಿತುಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ **"ಪಕ್ಕತೇಲಕಸಟೇ ವಿಯ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯತೀ"**ತಿ। "ಸಚೇ ವಸಾಯ ಸಹ ಪಕ್ಕತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ **"ಭನ್ತೇ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಆಹಂಸು, ಥೇರೋ ಅತಿಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕತಾಯ **"ಏತಮ್ಪಿ ಆವುಸೋ ನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಆಹ, ರೋಗನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಏವ ವಸಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ **"ಸಾಧೂ"**ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

೯೭. **"ಮಧುಕರೀಹಿ ಮಧುಮಕ್ಖಿಕಾಹೀತಿ** ಇದಂ ಖುದ್ದಕಭಮರಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಏವ ವಿಸೇಸನ"ನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ "ದಣ್ಡಕೇಸು ಮಧುಕಾರಿಕಾ ಮಧುಕರಿಮಕ್ಖಿಕಾ ನಾಮ, ತಾಹಿ ಸಹ ತಿಸ್ಸೋ ಮಧುಮಕ್ಖಿಕಜಾತಿಯೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಭಮರಮಕ್ಖಿಕಾತಿ** ಮಹಾಪಟಲಕಾರಿಕಾ। **ಸಿಲೇಸಸದಿಸನ್ತಿ** ಸುಕ್ಖತಾಯ ವಾ ಪಕ್ಕತಾಯ ವಾ ಘನೀಭೂತಂ। **ಇತರನ್ತಿ** ತನುಕಮಧು। **ಮಧುಪಟಲನ್ತಿ** ಮಧುರಹಿತಂ ಕೇವಲಂ ಮಧುಪಟಲಂ। "ಸಚೇ ಮಧುಸಹಿತಂ ಪಟಲಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ಪಟಲಸ್ಸ ಭಾಜನಟ್ಠಾನಿಯತ್ತಾ

ಮಧುನೋ ವಸೇನ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, "ಮಧುಮಕ್ಖಿತಂ ಪನ ಮಧುಗತಿಕಮೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಂ ಸಮೇತಿ।

೯೮. "ಫಾಣಿತಂ ನಾಮ ಉಚ್ಛುಮ್ಹಾ ನಿಬ್ಬತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ "ಉಚ್ಛುರಸಂ ಉಪಾದಾಯ...ಪೇ॰... ಅವತ್ಥುಕಾ ಉಚ್ಛುವಿಕತಿ 'ಫಾಣಿತ'ನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ವಚನತೋ ಉಚ್ಛುರಸೋಪಿ ನಿಕ್ಕಸಟೋ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕೇನಚಿ ಪನ "ಮಧುಮ್ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಕಾಲಿಕಾ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ, ಉಚ್ಛುಮ್ಹಿ ಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಮಕ್ಖಿಕಣ್ಡಂ ಸೇಲಕಂ ಮಧು ಯಾವಕಾಲಿಕಂ, ಅನೇಲಕಂ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ, ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಮಧುಸಿತ್ಥಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ, ತಥಾ ಉಚ್ಛುರಸೋ ಸಕಸಟೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋ, ನಿಕ್ಕಸಟೋ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ, ಅಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋ, ಸುದ್ಧಕಸಟಂ ಯಾವಜೀವಿಕ"ನ್ತಿ ಚ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಪಿ ಬಹುಧಾ ಪಪಞ್ಚಿತಂ। ತತ್ಥ "ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಮಧು ವಾ ಉಚ್ಛುರಸೋ ವಾ ಸಕಸಟೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋ, ನಿಕ್ಕಸಟೋ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ"ತಿ ಇದಂ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ದಿಸ್ಸತಿ, "ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಸಮಾನಂ ಗರುತರಮ್ಪಿ ಮುದ್ದಿಕಾಜಾತಿರಸಂ ಅತ್ತನಾ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಲಹುಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಭಾವಂ ಉಪನೇನ್ತಂ ಉದಕಂ ಲಹುತರಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಅತ್ತನಾ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಗರುತರಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಭಾವಂ ಉಪನೇತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಂ ಸೋಯೇವ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೇನ ಗರುತರಸ್ಸಾಪಿ ಲಹುಭಾವೋಪಗಮನಂಯೇವ ದಸ್ಸಿತಂ। ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೪) ಹಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳಂ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳೋದಕ"ನ್ತಿ ವದನ್ತೇನ ಅಗಿಲಾನೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಯುತ್ತೋಪಿ ಗುಳೋ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅನುಞ್ಞಾತೋ।

ಯಮ್ಪಿ ಚ "ಉಚ್ಛು ಚೇ, ಯಾವಕಾಲಿಕೋ, ಉಚ್ಛುರಸೋ ಚೇ, ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ, ಫಾಣಿತಂ ಚೇ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ತಚೋ ಚೇ, ಯಾವಜೀವಿಕೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಉಚ್ಛುರಸೋ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ"ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ ಅಭಾವತೋ ನ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ, ತತೋಯೇವ ಚ "ಉಚ್ಛುರಸೋ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೋಪಿ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನೋಪಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋಯೇವಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ। ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಚ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಛುರಸ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತಂ "ಉಚ್ಛುರಸೋ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋ"ತಿ। **ಸಯಂಕತಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಕರಣಸಮಯೇ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ, ಕಸಟಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಚ ಅತ್ತನಾ ಕತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀಪಾಠೋ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೨೩)।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೨೩) ಪನ **ಉಚ್ಛುರಸಂ ಉಪಾದಾಯಾ**ತಿ ನಿಕ್ಕಸಟರಸಸ್ಸಾಪಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಉಚ್ಛುಮ್ಹಾ ನಿಬ್ಬತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಯಂ ಪನ **ಸುತ್ತನ್ತಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಉಚ್ಛು ಚೇ, ಯಾವಕಾಲಿಕೋ, ಉಚ್ಛುರಸೋ ಚೇ, ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ, ಫಾಣಿತಂ ಚೇ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ತಚೋ ಚೇ, ಯಾವಜೀವಿಕೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಅಮ್ಬಫಲರಸಾದಿಮಿಸ್ಸತಾಯ ಯಾಮಕಾಲಿಕತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಅವಿನಯವಚನತ್ತಾ ತಂ ಅಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ। ತೇನೇವ **"ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಅಪರಿಸ್ಸಾವಿತಉಚ್ಛುರಸೇನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ** ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕತ್ತಾತಿ ಇದಂ ಗುಳೇ ಕತೇ ತತ್ಥ ವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ಕಸಟಂ ಪಾಕೇನ ಸುಕ್ಖತಾಯ ಯಾವಜೀವಿಕತ್ತಂ ಭಜತೀತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತೇ ಹಿ ಸಾಮಂಪಾಕೇನ ಪುರೇಭತ್ತೇಪಿ ಅನಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಸಿಯಾತಿ। **"ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ"**ತಿ ಇದಂ ಉಚ್ಛುರಸೇ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಕಸಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತೇನ ಚ "ಅಪರಿಸ್ಸಾವಿತೇನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಕತಂ ಸತ್ತಾಹಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಝಾಮಉಚ್ಛುಫಾಣಿತನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಉಚ್ಛುಂ ತಾಪೇತ್ವಾ ಕತಂ। **ಕೋಟ್ಟಿತಉಚ್ಛುಫಾಣಿತ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಂ। ತಂ ತತ್ಥ ವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ಕಸಟಂ ಪಕ್ಕಕಾಲೇ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತಂ ವಿಜಹತೀತಿ ಆಹ **"ತಂ**

ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ। **ಸೀತೋದಕೇನ ಕತ**ನ್ತಿ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಸೀತೋದಕೇನ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಕತಂ। "ಅಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। **ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಂ ಮಧುಕಫಾಣಿತಂ ಯಾವಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕತೇಲಂ ಕಸ್ಮಾ ವಿಕಾಲೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ಚೇ? ತೇಲೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಖೀರಂ ತೇಲಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಂ ಖೀರಭಾವಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ। ಯದಿ ಏವಂ ಖಣ್ಡಸಕ್ಖರಮ್ಪಿ ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಕಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ಖಣ್ಡಸಕ್ಖರಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಖೀರಜಲ್ಲಿಕ**ನ್ತಿ ಖೀರಫೇಣಂ।

೯೯. **"ಮಧುಕಪುಪ್ಫಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ ಯಾವಕಾಲಿಕರೂಪೇನ ಠಿತಸ್ಸಾಪಿ ಅವಟ್ಟನಕಂ ಮೇರಯಬೀಜವತ್ಥುಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆರದ್ಧಂ। ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾನಿ ಏತಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಚೋದನಾಪರಿಹಾರಾಯ ಭೇಸಜ್ಜೋದಿಸ್ಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ತಪ್ಪಸಙ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಓದಿಸ್ಸಕಾನಿ ಏಕತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಸತ್ತವಿಧಞ್ಹೀ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩)। ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ ಪನ ತಂ ನ ವುತ್ತಂ, "ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ದುತಿಯದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ದ್ವಾರವಾತಪಾನಕವಾಟೇಸೂ**ತಿ ಮಹಾದ್ವಾರಸ್ಸ ವಾತಪಾನಾನಞ್ಚ ಕವಾಟಫಲಕೇಸು। ಕಸಾವೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ತಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೀತಿ **"ಕಸಾವೇ...ಪೇ॰... ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಾನೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಘುಣಪಾಣಕಾದಿಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ**ತಿ "ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನೇವಾಹ **"ಸಪ್ಪಿಞ್ಚ ತೇಲಞ್ಚ ವಸಞ್ಚ ಮುದ್ಧನಿ ತೇಲಂ ವಾ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಂ ವಾ"**ತಿಆದಿ, ಏವಂ ಪರಿಭೋಗೇ ಅನಪೇಕ್ಖತಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಂ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ಕಾಲಿಕೇಸು ಅನಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ನಿಯಮೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತೀತಿ ಇದಮ್ಪಿ ವಿಸುಂ ಏಕಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಞ್ಞೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಏಕೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತಿ ಪರಸನ್ತಕಭಾವತೋ, ಏವಮಿದಮ್ಪಿ ಅವಿಭತ್ತತ್ತಾ ಉಭಯಸಾಧಾರಣಮ್ಪಿ ವಿನಿಬ್ಭೋಗಾಭಾವತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹೇನೇವ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ। "ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

"ಆವುಸೋ ಇಮಂ ತೇಲಂ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತೇನ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇಯೇವ ಪರಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ "ಪಠಮಂ ತಾವ ಉಭಿನ್ನಂ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ಏಕೇನ ಇತರಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಭಾವತೋ ಉಭಯಸಾಧಾರಣತಾ ನತ್ಥೀತಿ ವಿಭತ್ತಸದಿಸಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಏಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ "ಕಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪಚ್ಚಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ, ಉದಾಹು ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಜಾತಂ, ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। ನಿಸ್ಸಟ್ಠಭಾವತೋಯೇವ ಚ ಇಧ "ಅವಿಭತ್ತಭಾವತೋ"ತಿ ಕಾರಣಂ ಅವತ್ವಾ **"ಯೇನ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇದಞ್ಚ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಭಾವತೋ ಉಭಯಸಾಧಾರಣತಂ ಪಹಾಯ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಹೋನ್ತಮ್ಪಿ ಯೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಜಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪರಸನ್ತಕಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ವಿಯ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪಚ್ಚಯಾ ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ "ಯೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ"ತಿ ವಚನತೋ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ಸತಿ ಅವಿಭತ್ತೇಪಿ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಆಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ಅವಿಭತ್ತಭಾವತೋಯೇವ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಿದ್ಧತ್ತಾ। ಸಚೇ ಪನ ಇತರೋ ಯೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಮ್ಪಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಸಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಯೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಭಾವಮಾಪನ್ನತ್ತಾ। **"ಇತರಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ

ಸನ್ತಕಭಾವೇಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಕಸನ್ತಕೇ ವಿಯ ತೇನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭಾವತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ, ಇಮಂ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಇತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಗಣ್ಠಿಪದಕಾರಾದೀಹಿ ಪಪಞ್ಚಿತಂ, ನ ತಂ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀವಚನಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೨೫)।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೨೫) ಪನ - **ಸಚೇ ದ್ವಿನ್ನಂ...ಪೇ॰... ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಾಠೋ ಗಳಿತೋ, ಏವಂ ಪನೇತ್ಥ ಪಾಠೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸಚೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸನ್ತಕಂ ಏಕೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಅವಿಭತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ ಪನ ಸದ್ದಪ್ಪಯೋಗೋಪಿ ನ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, "ಗಣ್ಠಿಪದೇಪಿ ಚ ಅಯಮೇವ ಪಾಠೋ ದಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೨೫) ವುತ್ತಂ। **"ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ"**ತಿ ಅವಿಭತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **"ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಇದಂ "ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ವಚನತೋ ವುತ್ತಂ। **"ಯೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಾನಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ "ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ"ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನಿರಪೇಕ್ಖದಿನ್ನವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಅವಿಗತತ್ತೇಪಿ ಸಕಸನ್ತಕತಾ ವಿಗತಾವ ಹೋತಿ, ತೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತಿ। "ಅತ್ತನಾವ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಂ ಸಕಸನ್ತಕತ್ತಞ್ಚಾ"ತಿ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹೇವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ, ನ ಏಕೇನ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನಿರಪೇಕ್ಖದಾನೇ ಪನ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ವಿಜಹತಿ, ಪರಿಭೋಗೋಪೇತ್ಥ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಸಾಪೇಕ್ಖದಾನೇ ದಾನಲಕ್ಖಣಾಭಾವತೋ। "ವಿಸ್ಸಜ್ಜತೀ"ತಿ ಏತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪಾಳಿಪದೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖತಾಯ ಛಡ್ಡನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **"ಅನಪೇಕ್ಖಾ ದತ್ವಾ"**ತಿ ಇದಞ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನವಿಧಿದಸ್ಸನತ್ಥಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಹಿ ವಿಜಹಿತೇ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೋ ಸಯಮೇವ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತಿ, ತಬ್ಬಿಜಹನಞ್ಚ ವತ್ಥುನೋ ಸಕಸನ್ತಕತಾಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಹೋತೀತಿ। ಏತೇನ ಚ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝೋಹರಣಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಾಮ ವಿಸುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಇತರಥಾ ಹಿ "ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಅನಪೇಕ್ಖೋವ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, **"ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಅಞ್ಞೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏವನ್ತಿ** "ಪುನ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಅಕತ್ವಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಚತ್ತತಂ ಪರಾಮಸತಿ। **ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥನ್ತಿ** ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮೂಲಿಕಾಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಆಪತ್ತೀಹಿ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪರಿಭೋಗೇ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಪನ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ಕಾಯಿಕಪರಿಭೋಗಾದೀಸು ಯಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ, ತಾಯ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೦೦. ಏವಂ ಚತುಕಾಲಿಕಪಚ್ಚಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇಸು ವಿಸೇಸಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಇಮೇಸು ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ ವುತ್ಥಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಸನ್ತಕಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಠಪಿತಂ **ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ** ನಾಮ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಪಕ್ಕಞ್ಚ **ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಪನ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಂ ವೀತಿನಾಮಿತಂ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ವಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಗ್ಗಹಣೇ ತಾವ ದುಕ್ಕಟಂ, ಅಜ್ಝೋಹರತೋ ಪನ ಏಕಮೇಕಸ್ಮಿಂ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಾನೀತಿ** ಸಂಸಟ್ಠರಸಾನಿ। ದೀಘಕಾಲಾನಿ ವತ್ಥೂನಿ ರಸ್ಸಕಾಲೇನ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ರಸ್ಸಕಾಲಮೇವ ಅನುವತ್ತನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಪನ...ಪೇ॰... ತೀಣಿಪಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನೀ"**ತಿ। ಇತರೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ**ಆದೀಸು ತದಹುಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ನ ತದಹುಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ, ನ ರತ್ತಿಯಂ, ನ ದುತಿಯದಿವಸಾದೀಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠತ್ತಾತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠತ್ತಾ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಅವತ್ವಾ "ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನಾ"ತಿ ವಿಸೇಸನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠೇ ಸತಿ ತದಹುಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅನಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಹೋತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **"ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇಪಿ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ಅಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ

ಸೇಸಕಾಲಿಕತ್ತಯಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಕಾಲೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನಾ"ತಿ ತತಿಯನ್ತವಿಸೇಸನಪದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ, ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯತೋ ವಾ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸ ಫಲಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಪನ ಇತರದ್ವಯಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ। ಯತ್ಥ ನತ್ಥಿ, ತಮೇವ ಸುನ್ದರಂ, ಕಸ್ಮಾ? ದುತಿಯನ್ತಞ್ಹಿ ವಿಸೇಸನಪದಂ ಇತರದ್ವಯಂ ವಿಸೇಸೇತಿ। ತತೋ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠೇ ಸತಿ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಸೋ ನ ಯುತ್ತೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕಾನಂ ಅಸನ್ನಿಧಿಜನಕತ್ತಾ, "ದೀಘಕಾಲಿಕಾನಿ ರಸ್ಸಕಾಲಿಕಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ಚ, ತಸ್ಮಾ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಹೋತು ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠತ್ತಾ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಯುತ್ತೋ, ಏವಞ್ಚ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ "ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಪನ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ವಚನೇನ ಸಮಂ ಭವೇಯ್ಯ।

ಅಪಿಚ "ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಪನ ಇತರದ್ವಯಂ ತದಹು ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬಪಾಠೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ಲೇಖಕೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಸು ಪಾಠೇಸು "ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ, ಇಧ ತದಹುಪದತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಪದಂ ಗಳಿತನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೇಹಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಲಿಖಿತಂ ಭವೇಯ್ಯ, "ತದಹೂ"ತಿ ಇದಂ ಪನ "ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ"ತಿ ಪದಂ ವಿಸೇಸೇತಿ, ತೇನ ಯಾವ ತದಹುಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಟ್ಟತಿ, ನ ದುತಿಯಾಹಾದಿಅರುಣುಗ್ಗಮನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನೇವ ಉಪರಿಪಾಠೇಪಿ "ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಪನ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನಾ"ತಿ ರಸ್ಸಕಾಲಿಕತ್ಥಪದೇನ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಂ ವಿಸೇಸನಪದಂ ತಮೇವ ವಿಸೇಸೇತಿ, ನ ದೀಘಕಾಲಿಕತ್ಥಂ ಯಾವಜೀವಿಕಪದಂ , ತಸ್ಮಾ "ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ದ್ವೀಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನಾತಿಆದೀಸುಪಿ "ದ್ವೀಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಛಾಹಂ ವಟ್ಟತಿ, ತೀಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಪಞ್ಚಾಹಂ ವಟ್ಟತಿ, ಚತೂಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಚತುರಾಹಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಞ್ಚಾಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ತೀಹಂ ವಟ್ಟತಿ, ಛಾಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ದ್ವೀಹಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸತ್ತಾಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ತದಹೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಸ್ಸೇವ ಅತೀತದಿವಸಂ ಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಸದಿವಸವಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ನ ಯಾವಜೀವಿಕಸ್ಸ। ನ ಹಿ ಯಾವಜೀವಿಕಸ್ಸ ಹಾಪೇತಬ್ಬೋ ಅತೀತದಿವಸೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ। ತೇನಾಹ "ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಞ್ಞೇವ ಉಪನೇತೀ"ತಿ। ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಪನ ಇತರದ್ವಯಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ ಪಾಠಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಪಾಠೇ "ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಇದಮೇವ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ "ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಪಾಠಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ಕೇಸುಚಿ "ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ"ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಯಥಾವುತ್ತನಯಂ ಅಮನಸಿಕರೋನ್ತಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಚಿತ್ತಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಕಾಲಿಕೇಸು ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಕಾಲಾತಿಕ್ಕಮೇ, ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಾತಿಕ್ಕಮೇ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ। ಕತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಪುಚ್ಛಾಯಮಾಹ **"ಕಾಲಯಾಮ"**ಇಚ್ಚಾದಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ವಿಕಾಲೇ ಖಾದನೀಯಂ

ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಖಾದೇಯ್ಯ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಕಾಲೇಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ (ಪಾಚಿ॰ ೨೪೮) ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಖಾದೇಯ್ಯ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸನ್ನಿಧಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ (ಪಾಚಿ॰ ೨೫೩) ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ "ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸಾಯನೀಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ।

ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಾಲಿಕಾನಿ ಏಕತೋ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಾನಿ ಪುರಿಮಪುರಿಮಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಕಾಲವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಾನಿ ಚೇ ಹೋನ್ತಿ, ಕಥಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋವ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಚತುಕಾಲಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಅಟ್ಠಾರಸಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೯. ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೦೧. ಏವಂ ಚತುಕಾಲಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಕಪ್ಪಿಯಾ ಚತುಭೂಮಿಯೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ **ಕಪ್ಪಿಯಾ,** ಕಪ್ಪ ಸಾಮತ್ಥಿಯೇತಿ ಧಾತು। ಭವನ್ತಿ ಏತಾಸು ಅನ್ತೋವುತ್ಥಅನ್ತೋಪಕ್ಕಾನೀತಿ ಭೂಮಿಯೋ, ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ **ಚತುಭೂಮಿಯೋ,** ಚತಸ್ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕತಮಾ ತಾತಿ ಆಹ **“ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ…ಪೇ॰… ವೇದಿತಬ್ಬಾ”**ತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತಿಚ್ಚಾಹ **“ಅನುಜಾನಾಮಿ…ಪೇ॰… ವಚನತೋ”**ತಿ। ಇದಂ ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಂ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೫) ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ತತ್ಥ ಉದ್ಧಂ ಸಾವನಾ ಉಸ್ಸಾವನಾ, ಉಸ್ಸಾವನಾ ಅನ್ತೋ ಯಸ್ಸಾ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಾತಿ **ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ।** ಗಾವೋ ನಿಸೀದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಗೋನಿಸಾದಿಕಾ,** ಗೋ-ಸದ್ದೂಪಪದ ನಿ-ಪುಬ್ಬಸದ ವಿಸರಣಗತ್ಯಾವಸಾನೇಸೂತಿ ಧಾತು। ಗಹಪತೀಹಿ ದಿನ್ನಾತಿ **ಗಹಪತಿ,** ಉತ್ತರಪದಲೋಪತತಿಯಾತಪ್ಪುರಿಸೋಯಂ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾತಿ **ಸಮ್ಮುತೀ**ತಿ ಏವಮಿಮಾಸಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ತಂ ಪನ ಅವತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯಂ ಅವತ್ವಾಪಿ। ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ತಥಾವಚನಮ್ಪಿ ಅನುಜಾನಾತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತನಯೇನ ವುತ್ತೇ**ತಿ ಸೇಸಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತನಯೇನ “ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ವಾ “ಕಪ್ಪಿಯಕುಟೀ”ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ। **ಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾನಂ ಸಾಧಾರಣಂ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಕುಟಿಕರಣಲಕ್ಖಣಂ। **ಚಯ**ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಉಚ್ಚವತ್ಥುಂ। **ಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಯತೋ ಇಟ್ಠಕತೋ ಸಿಲತೋ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡತೋ ವಾ ಪಟ್ಠಾಯ। **ಪರಮಿಟ್ಠಕಾದೀನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ**ತಿ ಪಠಮಿಟ್ಠಕಾದೀನಂ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನಾ ಇಟ್ಠಕಾದಯೋ ಭೂಮಿಗತಿಕತ್ತಾ “ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪಿಯಮಾನಾ ಥಮ್ಭಾ ಕಸ್ಮಾ ತಥಾ ವತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಆಹ **“ಥಮ್ಭಾ ಪನ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟನ್ತೀ”**ತಿ।

ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಮೇವಾತಿ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕ**ನ್ತಿ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಏವ ಕತಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕಸೇನಾಸನಂ।

೧೦೨. **ಮುಖಸನ್ನಿಧೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನ್ತೋವುತ್ಥದುಕ್ಕಟಮೇವ ದೀಪೇತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೯೫) ಪನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ – **ತಂ ಪನ ಅವತ್ವಾಪೀ**ತಿ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಥಾವಚನಮ್ಪಿ ಅನುಜಾನಾತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಸೂ**ತಿ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾವಿರಹಿತಾಸು ಸೇಸಟ್ಠಕಥಾಸು। **ಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಹ ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಥಾನಂ ಸಮಾನಂ। **ಚಯ**ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಉಚ್ಚವತ್ಥುಂ। **ಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಯತೋ ಇಟ್ಠಕಾದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚಯಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಭಿತ್ತಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಕಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **“ಥಮ್ಭಾ ಪನ ಉಪರಿ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟನ್ತೀ”**ತಿ ಏತೇನ ಇಟ್ಠಕಪಾಸಾಣಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನಾಪಿ ಯದಿ ಚಯತೋ, ಭೂಮಿತೋ ವಾ ಏಕಙ್ಗುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉಗ್ಗತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ।

ಆರಾಮೋತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಸಕಲೋ ವಿಹಾರೋ। **ಸೇನಾಸನಾನೀ**ತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ತಿಣಕುಟಿಆದಿಕಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿವಾಸಗೇಹಾನಿ। **ವಿಹಾರಗೋನಿಸಾದಿಕಾ ನಾಮಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಗೋನಿಸಾದಿಕಾ ನಾಮ। ಸೇನಾಸನಾನಿ ಹಿ ಸಯಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿಪಿ ಆರಾಮಪರಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವೇನ “ಗೋನಿಸಾದಿಕಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ। **“ಉಪಡ್ಢಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ತತೋ ಊನಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಡ್ಢಾದಿಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ। **ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಗೋನಿಸಾದಿಕಾಯ ಅಭಾವೇನ ಸೇಸಕಪ್ಪಿಯಕುಟೀಸು ತೀಸು ಯಾ ಕಾಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇಸಂ ಗೇಹಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಮ್ಪಿ ಯಾವ ನ ದೇನ್ತಿ, ತಾವ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ವಿಹಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಗೇಹಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗೇಹ**ನ್ತಿ ನಿವಾಸಗೇಹಂ। ತದಞ್ಞಂ ಪನ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಅನಿವಾಸಗೇಹಂ ಚತುಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿವಿಮುತ್ತಾ ಪಞ್ಚಮೀ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ। ಸಙ್ಘಸನ್ತಕೇಪಿ ಹಿ ಏತಾದಿಸೇ ಗೇಹೇ ಸುಟ್ಠು ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾರಾಮಟ್ಠೇಪಿ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವಿಯ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಾದಿದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಛನ್ನೇ ಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಚ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ನಿವಾಸಗೇಹೇ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಾದಿದೋಸೋ, ನ ಅಞ್ಞತ್ಥ। ತೇನಾಹ **"ಯಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **"ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ"**ತಿ ಇದಂ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ, ತಾಸಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಮುಖಸನ್ನಿಧೀತಿ ಅನ್ತೋಸನ್ನಿಹಿತದೋಸೋ ಹಿ ಮುಖಪ್ಪವೇಸನನಿಮಿತ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಕರೋತಿ, ನಾಞ್ಞಥಾ, ತಸ್ಮಾ "ಮುಖಸನ್ನಿಧೀ"ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೯೫) ವುತ್ತೋತಿ।

ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಖಣ್ಡಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಉಪಡ್ಢತೋ ಅಧಿಕಂ ಖಣ್ಡಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಛದನೇ ವಿನಟ್ಠೇ**ತಿ ತಿಣಪಣ್ಣಾದಿವಸ್ಸಪರಿತ್ತಾಯಕೇ ಛದನೇ ವಿನಟ್ಠೇ। ಗೋಪಾನಸೀನಂ ಪನ ಉಪರಿ ವಲ್ಲೀಹಿ ಬದ್ಧದಣ್ಡೇಸು ಠಿತೇಸುಪಿ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಹೋನ್ತಿ ಏವ। **ಪಕ್ಖಪಾಸಕಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ತಿಣ್ಣಂ ಗೋಪಾನಸೀನಂ ಉಪರಿ ಠಿತತಿಣಪಣ್ಣಾದಿಛದನಂ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೦೩. **"ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಮ್ಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಿನ್ನೇ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ, ಸಾಪೇಕ್ಖದಾನಞ್ಚೇತ್ಥ ವಟ್ಟತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಯ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಸಾಮಂಪಕ್ಕೇಸು ಪನ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ಏಕಂ ತಿರಾಪತ್ತಿಕಂ, ತೀಣಿ ದುರಾಪತ್ತಿಕಾನಿ, ತೀಣಿ ಏಕಾಪತ್ತಿಕಾನಿ, ಏಕಂ ಅನಾಪತ್ತಿಕನ್ತಿ ಅಟ್ಠ ಹೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಅನ್ತೋವುತ್ಥ**ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಂ। **ಅನ್ತೋಪಕ್ಕೇಪಿ** ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಸಾಮಂಪಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಮೇವ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಏಕೂನವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೦. ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೦೪. ಏವಂ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಖಾದನೀಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಖಾದಿಯತೇತಿ ಖಾದನೀಯಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಭೋಜನಾನಿ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ಆದಿ**ಸದ್ದೇನ ಭೋಜನೀಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ, ಖಾದನೀಯಾದೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ **ಖಾದನೀಯಾದಿಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ**। ತೇನಾಹ **“ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಖಾದನೀಯಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನೀಯಸ್ಸ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣ”**ನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಸು ಅಙ್ಗೇಸು **ಉಚ್ಚಾರಣಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿಪನಮತ್ತಂ, ಇಮಿನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಬ್ಬಭಾರಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನೇವ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನ ಅನುಕ್ಖಿಪನೀಯವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **“ಹತ್ಥಪಾಸೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಸನ್ನಭಾವಂ। ತೇನೇವ ಚ ದೂರೇ ಠತ್ವಾ ಅಭಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅಭಿಹಾರೋ**ತಿ ಪರಿಣಾಮಿತಭಾವೋ, ತೇನ ಚ ತತ್ರಟ್ಠಕಾದೀಸು ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **“ದೇವೋ ವಾ”**ತಿಆದಿನಾ ದಾಯಕತೋ ಪಯೋಗತ್ತಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **“ತಞ್ಚೇ”**ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕತೋ ಪಯೋಗದ್ವಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಇದಾನಿ ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಹತ್ಥಪಾಸಸ್ಸ ದುರಾಜಾನತಾಯ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ತತ್ಥಿ”**ಚ್ಚಾದಿ। ತತ್ಥ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥೋ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **“ತಸ್ಸ ಓರಿಮನ್ತೇನಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಕಾಸೇ ಉಜುಂ ಠತ್ವಾ ಪರೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಆಸನ್ನಙ್ಗಭೂತಪಾದತಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ, ನ ಸೀಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **“ಓರಿಮನ್ತೇನಾ”**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ ಚ ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) “ಸಚೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಆಸನ್ನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ”ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾನಂ ಆಸನ್ನಙ್ಗಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಇಧಾಪಿ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಆಸನ್ನಙ್ಗಭೂತಪಾದತಲಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತಭೂತತೋ ಪಣ್ಹಿಪರಿಯನ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ದಾಯಕಸ್ಸ ಪನ ಓರಿಮನ್ತಭೂತತೋ ಪಾದಙ್ಗುಲಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಆಸನ್ನಸೀಸಙ್ಗಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತಭೂತತೋ ಗೀವನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ಮಿನಿತಬ್ಬೋ, ನ ಪಾದತಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ। ಏವಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಾನೇಪಿ ಯಥಾನುರೂಪಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। “ಯಂ ಆಸನ್ನತರಂ ಅಙ್ಗ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಕಲ್ಲಕೋ**ತಿ ಗಿಲಾನೋ ಸಹತ್ಥಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮುಖೇನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೬೫) ಪನ **“ಅಕಲ್ಲಕೋ**ತಿ ಗಿಲಾನೋ ಗಹೇತುಂ ವಾ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ, ಏತೇನ **ಅಕಲ್ಲಕೋ**ತಿ ಗಿಲಾನೋ ವಾ ಅಥ ವಾ ಗಹೇತುಂ ಅಕಲ್ಲಕೋ ಅಸಮತ್ಥೋತಿ ಅತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ತೇನಾಹ **“ಸಚೇಪಿ ನತ್ಥುಕರಣಿಯಂ ದೀಯಮಾನಂ ನಾಸಾಪುಟೇನ ಅಕಲ್ಲಕೋ ವಾ ಮುಖೇನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ”**ತಿ।

೧೦೫. **ಏಕದೇಸೇನಾಪೀ**ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಫುಟ್ಠಮತ್ತೇನ।

ತಞ್ಚೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವಾತಿ ವೇಣುಕೋಟಿಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತತ್ತಾ। ಸಚೇ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತಮೇವ ಘಟಂ ದಾಯಕೇನ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠತ್ವಾ “ಘಟಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ದಿನ್ನಂ ವೇಣುಕೋಟಿಯಾ ಗಹಣವಸೇನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉಭಯಕೋಟಿಬದ್ಧಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ। ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅಪೀಳೇತ್ವಾ ಪಕತಿಯಾ ಪೀಳಿಯಮಾನಂ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಅಭಿಹಾರೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಸ್ಸ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಪೀಳಿಯಮಾನಂ ಉಚ್ಛುತೋ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ರಸಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ದೋಣಿಕಾಯ ಸಯಂ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಮಜ್ಝೇ ಆವರಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಞ್ಞಾಯಾತಿ “ಮಞ್ಚಾದಿನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಪ್ಪಾದಿತಸಞ್ಞಾಯ, ಇಮಿನಾ “ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ವಾಚಾಯ ವತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು, ಪದೇಸೇಸು ವಾ। **ಅಸಂಹಾರಿಮೇ ಫಲಕೇತಿ** ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಅಸಂಹಾರಿಯೇ। “ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಪಣ್ಣೇಸೂತಿ ವಚನತೋ ಸಾಖಾಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ರುಹತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೨೬೫) ವುತ್ತಂ। ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ವುತ್ತಂ, ತದೇತಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಹಿ “ಭೂಮಿಯಂ ಅತ್ಥತೇಸು ಸುಖುಮೇಸು ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಪಣ್ಣೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಂ ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಪಣ್ಣಾನಂ ಸುಖುಮತ್ತಾ ತತ್ಥ ಠಪಿತಆಮಿಸಸ್ಸ ಅಸಣ್ಠಹನತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತಸದಿಸತ್ತಾ “ನ ರುಹತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಸಾಖಾಸು ಠಪಿತೇಪಿ ಏವಮೇವ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ “ಸಾಖಾಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ರುಹತೀ”ತಿ ವಚನಂ ಅಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ನ ರುಹತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಸ್ಸ “ಕಸ್ಮಾ”ತಿ ಹೇತುಪರಿಯೇಸನೇ ಸತಿ ನ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ, “ಸುಖುಮೇಸೂ”ತಿ ವುತ್ತಂ ವಿಸೇಸನಪದಂಯೇವ ಹೇತುಮನ್ತವಿಸೇಸನಂ ಭವತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಿನ್ತಿಣಿಕಪಣ್ಣಾದೀಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ತೇಸಂ ಸುಖುಮತ್ತಾ। ಅಞ್ಞೇಸು ಪನ ಪದುಮಿನೀಪಣ್ಣಾದೀಸು ರುಹತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ತೇಸಂ ಓಳಾರಿಕತ್ತಾತಿ ಹೇತುಫಲಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ದಿಸ್ಸತಿ , ತಸ್ಮಾ “ತದೇತಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ನ ಹಿ ತಾನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾನೀತಿ ಮಹನ್ತೇಸು ಪನ ಪದುಮಿನೀಪಣ್ಣಾದೀಸು ರುಹತೀ”ತಿ।

೧೦೯. **ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ಪುಞ್ಛಿತೇಪಿ ರಜನಚುಣ್ಣಾಸಜ್ಝಾಯ ಸತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ವುತ್ತಂ, ನಾಸತಿ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಪತಿತರಜಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಗಹಿತಪಿಣ್ಡಪಾತಂ। **ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ದುರೂಪಚಿಣ್ಣಾದಿದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಪುಬ್ಬಾಭೋಗಸ್ಸ ಅನುರೂಪವಸೇನ **“ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದತ್ವಾ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ತಂ “ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ಪರಸನ್ತಕಂ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಅದತ್ವಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿಆದಿಪಿ ವಿನಯದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಪರಿಹಾರಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ಗಹಿತೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ। **ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೇತೀತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೇತಿ। **ಕಞ್ಜಿಕನ್ತಿ** ಖೀರರಸಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದ್ರವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಹತ್ಥತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪುನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉಗ್ಗಹಿತಕಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಹತ್ಥತೋ ಅಮೋಚೇನ್ತೇನೇವಾ”**ತಿ। **ಆಲುಳೇನ್ತಾನನ್ತಿ** ಆಲೋಳೇನ್ತಾನಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ಆಹರಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತತ್ತಾ ಅಭಿಹಾರೋ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ **“ಪತ್ತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ”**ತಿ।

೧೧೦. **ಪರಮತರಂ ಉಳುಙ್ಕತೋ ಥೇವಾ ಪತ್ತೇ ಪತನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ “ಯಥಾ ಪರಮತರಂ ಪತಿತಥೇವೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಅಪನೇನ್ತಾನಂ ಪಚ್ಛಾ ಪತಿತಥೇವೇಪಿ ಅಭಿಹಟತ್ತಾ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಚರುಕೇನಾತಿ** ಖುದ್ದಕಭಾಜನೇನ। **“ಅಭಿಹಟತ್ತಾತಿ** ದೀಯಮಾನಕ್ಖಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ದತ್ವಾ ಅಪನಯನಕಾಲೇ ಪನ ಥಾರಿಕಾ ವಾ ಬಿನ್ದೂನಿ ವಾ ಪತನ್ತಿ, ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಅಭಿಹಾರಸ್ಸ ವಿಗತತ್ತಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಯಥಾ ನ ಪತತಿ, ತಥಾ ಅಪನೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪಟಿಹರನ್ತೇ ಯುಜ್ಜತಿ, ಪಕತಿಸಞ್ಞಾಯ ಅಪನೇನ್ತೇ ಅಭಿಹಾರೋ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ, ಸುಪತಿತಂ। ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹಿ ತಂ ಹೋತಿ। **ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾಪಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಅಭಿಹರಿಯಮಾನಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಫುಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಾದೇನ ಪೇಲ್ಲೇತ್ವಾತಿ** ಪಾದೇನ “ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। **ಕೇಚೀತಿ** ಅಭಯಗಿರಿವಾಸಿನೋ। **ವಚನಮತ್ತಮೇವಾತಿ** ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಪಟಿಬದ್ಧಪಟಿಬದ್ಧನ್ತಿ ಸದ್ದಮತ್ತಮೇವ ನಾನಂ, ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏಸ ನಯೋತಿ** “ಪಟಿಬದ್ಧಪಟಿಬದ್ಧಮ್ಪಿ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಮೇವಾ”ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ। ತಥಾ ಚ ತತ್ಥ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇ ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮೇವ ವುತ್ತಂ।

ತೇನ ಆಹರಾಪೇತುನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತಂ, ತಂ “ಇಧ ನಂ ಆನೇಹೀ”ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಆಹರಾಪೇತುಂ ಇತರಸ್ಸ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಮೂಲಟ್ಠಸ್ಸೇವ ಪರಿಭೋಗೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ತಸ್ಮಾ। ತಂ ದಿವಸಂ ಹತ್ಥೇನ

ಗಹೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಿತಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ"**ತಿ। ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ **"ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅದಿನ್ನಮುಖದ್ವಾರಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। **"ನ ತತೋ ಪರ**ನ್ತಿ ತದಹೇವ ಸಾಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತದಹೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪನ ಪುನದಿವಸಾದೀಸು ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೦೮. **ಖೀಯನ್ತೀ**ತಿ ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಚುಣ್ಣೇಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾಪತ್ತಿಯೋ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸತ್ಥಕೇನಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸತ್ಥಕೇನ। **ನವಸಮುಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ಏತೇನೇವ ಉಚ್ಛುಆದೀಸು ಅಭಿನವಲಗ್ಗತ್ತಾ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಸನ್ನಿಧಿದೋಸಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತೇನಾಹ **"ನ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತ್ಥ ಉಗ್ಗಹಿತಪಚ್ಚಯಾ, ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ವಾ ದೋಸೋ ನ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ **"ನ ಹಿ ತಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಪರಿಹರನ್ತೀ"**ತಿ। ಇಮಿನಾ ಚ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ದಿನ್ನಂ ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪತ್ತಸಮ್ಮಕ್ಖನಾದಿಅತ್ಥಂ ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತತೇಲಾದಿಂ ಸಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಪನ ಸಾಮಂ ಗಹಿತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅದಿನ್ನಮುಖದ್ವಾರಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಭೋಗತ್ಥಮೇವ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ದಿನ್ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಸಿಙ್ಗೀಲೋಣಕಪ್ಪೋ ವಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಉಚ್ಚಾರಣಮತ್ತಂ ಹೋತೀತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ರುಹಣತೋ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಸತಿ ಇಧ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ದಿನ್ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ ಸಿಯಾ। "ನ ಹಿ ತಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಪರಿಹರನ್ತೀ"ತಿ ಚ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಗಹಿತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಯದಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಙ್ಗೇಸು "ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವಿಸೇಸನಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಹಿ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಮೇವ ಹೋತೀತಿ "ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವಿಸುಂ ಅವತ್ವಾ "ತಞ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಅಪರೇ ಪನ "ಸತಿಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ 'ನ ಹಿ ತಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಪರಿಹರನ್ತೀ'ತಿ ಇಧ ಅಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಪರಿಹರಣೇ ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇನ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಙ್ಗೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಸಮಿದ್ಧೇಸು ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಗಹಿತಮೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬೇಸುಯೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಥಾ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಿತತೇಲಾದಿಂ ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉದುಕ್ಖಲಮುಸಲಾದೀನಿ ಖೀಯನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದುಕ್ಖಲಮುಸಲಾನಂ ಖಯೇನ ಪಿಸಿತಕೋಟ್ಟಿತಭೇಸಜ್ಜೇಸು ಸಚೇ ಆಗನ್ತುಕವಣ್ಣೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಸುದ್ಧಂ ಉದಕಂ ಹೋತೀ**ತಿ ರುಕ್ಖಸಾಖಾದೀಹಿ ಗಳಿತ್ವಾ ಪತನಉದಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೧೦೯. **ಪತ್ತೋ ವಾಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಪತ್ತಗತಂ ಛುಪಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಲಗ್ಗೇನ ಆಮಿಸೇನ ದೋಸಾಭಾವತ್ಥಂ ಪತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಭೋಗತ್ಥಮೇವ ಪತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಯಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತತಿ... ಪೇ॰... ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ವಿಜಹತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಕರಣತೋ ಹತ್ಥಗತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ವಿಜಹತಿ। ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಗಹಣಸಮಯೇಯೇವ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಹತ್ಥಗತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತಿ। **ಕೇಸಞ್ಚಿ ಅತ್ಥಾಯ ಭತ್ತಂ ಪಕ್ಖಿಪತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೇಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಯಮೇವ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪನತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ವಿಜಹತಿ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನೇವ ಠಪಿತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಭಾವತೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಸಾಮಣೇರ...ಪೇ॰... ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ"**ತಿ। **ಕೇಸಞ್ಚೀ**ತಿಆದೀಸು ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಕತ್ಥಚಿ ಠಪಿಯಮಾನಮ್ಪಿ ಹತ್ಥತೋ

ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ಏವ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ವಿಜಹತಿ, ಅಥ ಖೋ ಭಾಜನೇ ಪತಿತಮೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತಿ। ಭಾಜನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯ ಅಪೇಕ್ಖಿತಮೇವಾತಿ ತಗ್ಗತಮ್ಪಿ ಆಮಿಸಂ ದುದ್ಧೋತಪತ್ತಗತಂ ವಿಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತೀತಿ ಸಞ್ಞಾಯ "ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಈದಿಸೇಸು ಹಿ ಯುತ್ತಿ ನ ಗವೇಸಿತಬ್ಬಾ, ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೧೧೦. **ಪತ್ತಗತಾ ಯಾಗೂತಿ** ಇಮಿನಾ ಪತ್ತಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಫುಟ್ಠೇಪಿ ಕುಟೇ ಯಾಗು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾ, ಉಗ್ಗಹಿತಾ ವಾ ನ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ಫುಟ್ಠತ್ತಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆರೋಪೇತೀತಿ** ಹತ್ಥಂ ಫುಸಾಪೇತಿ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಣೂಪಗಂ ಭಾರಂ** ನಾಮ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಉಕ್ಖೇಪಾರಹಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾವ ಅಞ್ಞೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಿದಹನ್ತಸ್ಸ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾಪಿ ನ ಪಿದಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೬೫) ಪನ "**ನ ಪಿದಹಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಹತ್ಥಗತಂ ಪನ ಇತರೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಿದಹತೋ, ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮ್ಪಿ ವಾ ಅಫುಸಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಿಧಾನಂ ಪಾತೇನ್ತಸ್ಸ ನ ದೋಸೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೧೧. **ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ** ಛಾಯತ್ಥಾಯ ಉಪರಿ ಧಾರಿಯಮಾನಾ ಮಹಾಸಾಖಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಛಿಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತತ್ಥ ಲಗ್ಗರಜಂ ಮುಖೇ ಪಾತೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಮಚ್ಛಿಕವಾರಣತ್ಥನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಚೇಪಿ ಸಾಖಾಯ ಲಗ್ಗರಜಂ ಪತ್ತೇ ಪತತಿ, ಸುಖೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಸಾಖಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಭೋಗತ್ಥಮೇವಿಧ ಪಟಿಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಮೂಲಪಟಿಗ್ಗಹಣಮೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಪರೇ ಪನ "ಮಚ್ಛಿಕವಾರಣತ್ಥನ್ತಿ ವಚನಮತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕುಣ್ಡಕೇತಿ** ಮಹಾಘಟೇ। **ತಸ್ಮಿಮ್ಪೀತಿ** ಚಾಟಿಘಟೇಪಿ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾತಿ** ತಮೇವ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಭಣ್ಡಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ।

ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ದುತಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸಾತಿ "ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಥಾ"ತಿ ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಚ್ಚಜಾಪೇತ್ವಾ ದುತಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ದೇತಿ। **ತುಯ್ಹಂ ಯಾಗುಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀತಿ** ಏತ್ಥ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋಪಿ ಪತ್ತಂ ತಸ್ಸ ದೇತಿ। **ಏತ್ಥ ಪನಾತಿ** "ಪಣ್ಡಿತೋ ಸಾಮಣೇರೋ"ತಿಆದಿಪತ್ತಪರಿವತ್ತನಕಥಾಯಂ। **ಕಾರಣಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಮಾತುಆದೀನಂ ತೇಲಾದೀನಿ ಹರನ್ತೋ ತಥಾರೂಪೇ ಕಿಚ್ಚೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಅಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಭತಿ, ಏವಮಿಧ ಪತ್ತಪರಿವತ್ತನಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಲಭತೀತಿ ಕಾರಣಂ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ "ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಗಹಿತತಣ್ಡುಲೇಸು ಪರಿಕ್ಖೀಣೇಸು ಅವಸ್ಸಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಣೇರಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಚಿತ್ತುಪ್ಪತ್ತಿ ಸಮ್ಭವತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪನ ಛಾಯತ್ಥಾಯ ವಾ ಗಹಣೇ ಪರಿಭೋಗಾಸಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಾರಣಂ ವದನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನಪಿ ವುತ್ತಂ –

> "ಮಾತಾಪಿತೂನಮತ್ಥಾಯ, ತೇಲಾದಿಂ ಹರತೋಪಿ ಚ।
> ಸಾಖಂ ಛಾಯಾದಿಅತ್ಥಾಯ, ಇಮಸ್ಸ ನ ವಿಸೇಸತಾ॥
>
> "ತಸ್ಮಾ ಹಿಸ್ಸ ವಿಸೇಸಸ್ಸ, ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ ತು ಕಾರಣಂ।
> ತಸ್ಸ ಸಾಲಯಭಾವಂ ತು, ವಿಸೇಸಂ ತಕ್ಕಯಾಮಹ"ನ್ತಿ॥

ಇದಮೇವೇತ್ಥ ಯುತ್ತತರಂ ಅವಸ್ಸಂ ತಥಾವಿಧವಿತಕ್ಕುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಭವತೋ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಏತ್ಥ ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುನ್ತಿ। ಮಾತಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹರಣೇ ಪನ ನಾವಸ್ಸಂ ತಥಾವಿಧವಿತಕ್ಕುಪ್ಪತ್ತೀತಿ ಸಕ್ಕಾ ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುಂ। ಯತ್ಥ ಹಿ ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತತ್ಥ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಸಚೇ ಪನ ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುಂ, ತತೋ ಲದ್ಧಂ

ಖಾದಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೬೫) ಪನ **"ಏತ್ಥ ಪನಾತಿ** ಪತ್ತಪರಿವತ್ತನೇ। **ಕಾರಣನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಯಥಾ ಸಾಮಣೇರಾ ಇತೋ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದೇನ್ತೀತಿ ವಿತಕ್ಕೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ತಥಾ ಅಞ್ಞತ್ಥಾತಿ ಕಾರಣಂ ವದನ್ತಿ, ತಞ್ಚ ಯುತ್ತಂ। ಯಸ್ಸ ಪನ ತಾದಿಸೋ ವಿತಕ್ಕೋ ನತ್ಥಿ, ತೇನ ಅಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾಪಿ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೧೨. **ನಿಚ್ಚಾಲೇತುನ್ತಿ** ಚಾಲೇತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಾದಿಅಪನಯನಂ ಕಾತುಂ। **ಉದ್ಧನಂ ಆರೋಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಅನಗ್ಗಿಕಂ ಉದ್ಧನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಉದ್ಧನೇ ಪಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ಆಲುಳನೇ ಉಪರಿ ಅಪಕ್ಕತಣ್ಡುಲಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ಸಾಮಂಪಾಕಞ್ಚೇವ ಹೋತೀ"**ತಿ।

೧೧೩. **ಆಧಾರಕೇ ಪತ್ತೋ ಠಪಿತೋತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾಮಿಸೋ ಪತ್ತೋ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಠಪಿತೋ। **ಚಾಲೇತೀತಿ** ವಿನಾ ಕಾರಣಂ ಚಾಲೇತಿ, ಸತಿಪಿ ಕಾರಣೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಭೋಗಾರಹಂ ಚಾಲೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಮನುಸ್ಸಿಕಾಬಾಧೇ ಆಮಕಮಂಸಂ ಆಮಕಲೋಹಿತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೪) ತಾದಿಸೇ ಆಬಾಧೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಆಮಕಮಂಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, "ಆಮಕಮಂಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦, ೧೯೪) ಚ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ಅತ್ತನೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಅಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ **"ಸೀಹವಿಘಾಸಾದಿಂ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುನ್ತಿ** "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದೇತೀ"ತಿ ವಿತಕ್ಕಸ್ಸ ಅನುಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ , "ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಮಯಾ ಗಹಿತನ್ತಿ ವಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಸಚೇ ಪನ ಮೂಲೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೇ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದದೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸಚೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೧೪. **ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕರೋತೀತಿ** "ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿರುಚಿತಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಕೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕರೋತಿ। **ಗಹಿತಾವಸೇಸನ್ತಿ** ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಗಹಿತಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಅವಸೇಸಂ। **ಗಣ್ಹಿತ್ವಾತಿ** "ಮಯ್ಹಂ ಇದಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ। ಇಧ **ಗಹಿತಾವಸೇಸಂ** ನಾಮ ತೇನ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಠಪಿತಂ।

ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। ತೇನೇವ **"ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಯಾವಜೀವಿಕಸಂಸಗ್ಗೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪನ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ಹೋತಿ, ಸಾಮಿಸೇನ ಮುಖೇನ ತಸ್ಸಾ ವಟ್ಟಿಯಾ ಧೂಮಂ ಪಿವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಮುದ್ದೋದಕೇನಾತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಮುದ್ದೋದಕೇನ।

ಹಿಮಕರಕಾ ನಾಮ ಕದಾಚಿ ವಸ್ಸೋದಕೇನ ಸಹ ಪತನಕಾ ಪಾಸಾಣಲೇಖಾ ವಿಯ ಘನೀಭೂತಾ ಉದಕವಿಸೇಸಾ, ತೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ತೇನಾಹ **"ಉದಕಗತಿಕಾ ಏವಾ"**ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಕತಕಟ್ಠಿ ಉದಕಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾಪತ್ತೀಹಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ, ವಿಕಾಲಭೋಜನಾಪತ್ತೀಹಿಪಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಲಗ್ಗತೀತಿ** ಸುಕ್ಖೇ ಮುಖೇ ಚ ಹತ್ಥೇ ಚ ಮತ್ತಿಕಾವಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಂ ಲಗ್ಗತಿ। **ಬಹಲನ್ತಿ** ಹತ್ಥಮುಖೇಸು ಅಲಗ್ಗನಕಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ವಾಸಮತ್ತನ್ತಿ ರೇಣುಖೀರಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಾನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ಅತ್ತನೋಯೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ। ಸಚೇ ಪನ ಪೀತಾವಸೇಸಕಂ ತತ್ಥೇವ ಆಕಿರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। **ಆಕಿರತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಪುಪ್ಫರಸಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯನತೋ ವುತ್ತಂ। **ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾತಿ** ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ, ಅಪನೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫. **ಮಹಾಭೂತೇಸೂತಿ** ಪಾಣಸರೀರಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೇಸು ಪಥವೀಆದಿಮಹಾಭೂತೇಸು। **ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪರೇಸಞ್ಚ ಸರೀರಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನುಲೋಮತಾಯ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿಂ ನ ಜನೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪತತೀತಿ**

ಅತ್ತನೋ ಸರೀರತೋ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪತತಿ। “ರುಕ್ಖತೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮತ್ತಿಕತ್ಥಾಯ ಪಥವಿಂ ಖಣಿತುಂ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮೂಲಪಣ್ಣಾದಿವಿಸಭೇಸಜ್ಜಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛಾರಿಕಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೨೧. ಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೧೯. ಏವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ, ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪವಾರಿಯತೇ ಪವಾರಣಾ, ಪಟಿಸೇಧನನ್ತ್ಯತ್ಥೋ। ಪಟಿಕ್ಖೇಪಸಙ್ಖಾತಾ ಪವಾರಣಾ **ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾ**। ಅಥ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಪವಾರಣಾ **ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾ**। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಭೋಜನೇ ಅಭಿಹಟೇ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಸಙ್ಖಾತಾ ಪವಾರಣಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೭. **ಯಂ ಅಸ್ನಾತೀತಿ** ಯಂ ಭುಞ್ಜತಿ। **ಅಮ್ಬಿಲಪಾಯಾಸಾದೀಸೂತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಖೀರಪಾಯಾಸಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ **ಅಮ್ಬಿಲಪಾಯಾಸ**ಗ್ಗಹಣೇನ ತಕ್ಕಾದಿಅಮ್ಬಿಲಸಂಯುತ್ತಾ ಘನಯಾಗು ವುತ್ತಾ। **ಖೀರಪಾಯಾಸ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಖೀರಸಂಯುತ್ತಾ ಯಾಗು ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ಪವಾರಣಂ ಜನೇತೀತಿ** ಅನತಿರಿತ್ತಭೋಜನಾಪತ್ತಿನಿಬನ್ಧನಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಂ ಸಾಧೇತಿ। ಕತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಅನತಿರಿತ್ತಭೋಜನಾಪತ್ತಿನಿಬನ್ಧನೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಕತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಆಹ **“ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇತೀ”**ತಿ।

“ಯಾಗು-ಸದ್ದಸ್ಸ ಪವಾರಣಜನಕಯಾಗುಯಾಪಿ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ‘ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿಯೇವಾತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ತಂ ಪರತೋ ತತ್ಥೇವ “ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಯಾಗುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತಕಾರಣೇನ ನ ಸಮೇತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ - ಹೇಟ್ಠಾ ಅಯಾಗುಕೇ ನಿಮನ್ತನೇ ಉದಕಕಞ್ಜಿಕಖೀರಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮದ್ದಿತಂ ಭತ್ತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ “ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ। “ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಯಾಗುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ವಿಸುಂ ಯಾಗುಯಾ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತೀತಿ। ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಖೀರಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮದ್ದಿತಂ ಭತ್ತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ “ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಾಗುಯಾವ ತತ್ಥ ಅಭಾವತೋ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಪರತೋ “ಯೇನಾಪುಚ್ಛಿತೋ, ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾಯಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತಕಾರಣೇನಪಿ ಸಂಸನ್ದತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸುಯೇವ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರೋಧೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ನ ಸಮೇತೀತಿ। **ಸಚೇ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಸ್ಸ ನಹಾರುನೋ ವಾ ಸಬ್ಭಾವಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾಹೀತಿ** ಪುಥುಕಾಹಿ।

ಸಾಲಿವೀಹಿಯವೇಹಿ ಕತಸತ್ತೂತಿ ಯೇಭುಯ್ಯನಯೇನ ವುತ್ತಂ, ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ ಪನ ಭಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕತೋಪಿ ಸತ್ತುಯೇವ। ತೇನೇವಾಹ **“ಕಙ್ಗುವರಕ…ಪೇ॰… ಸತ್ತುಸಙ್ಗಹಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ”**ತಿ। **ಸತ್ತುಮೋದಕೋತಿ** ಸತ್ತುಯೋ ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಕತೋ ಅಪಕ್ಕೋ ಸತ್ತುಗುಳೋ । ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೩೮-೨೩೯) ಪನ **“ಸತ್ತುಮೋದಕೋತಿ** ಸತ್ತುಂ ತೇಮೇತ್ವಾ ಕತೋ ಅಪಕ್ಕೋ, ಸತ್ತುಂ ಪನ ಪಿಸಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾ ತೇಮೇತ್ವಾ ಪೂವಂ ಕತ್ವಾ ಪಚನ್ತಿ, ತಂ ನ ಪವಾರೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರವಸೇನ ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನಭಾವಸ್ಸ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ **“ಮುಖೇ ಸಾಸಪಮತ್ತಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ನ ಪವಾರೇತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। “ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತೀ”ತಿ ವಚನತೋ ಸಚೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಅತ್ತನೋ ಅಪಾಪುಣನ್ತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ವಾ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಸ್ಸೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ, ಅಲಜ್ಜಿಸನ್ತಕಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋಪಿ ನ ಪವಾರೇತಿ। **ಅವತ್ಥುತಾಯಾತಿ** ಅನತಿರಿತ್ತಾಪತ್ತಿಸಾಧಿಕಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಅವತ್ಥುಭಾವತೋ। ಏತೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಸ್ಸೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ಯಞ್ಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಂ ನ ಹೋತೀತಿ ತಂ ಪವಾರಣಾಯ ಅವತ್ಥೂತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೧೮. **ಆಸನ್ನತರಂ ಅಙ್ಗನ್ತಿ** ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ಓನಮಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಆಸನ್ನತರಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಓರಿಮನ್ತೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ।

ಉಪನಾಮೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಯಾಭಿಹಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಅಭಿಮುಖಂ ಹರಿತ್ವಾ। **ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ವದತೀ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ ವದತಿ। ಕೇವಲಂ ವಾಚಾಭಿಹಾರಸ್ಸ ಅನಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ಗಹೇತುಂ ಆರದ್ಧಂ। ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಠಿತಸ್ಸ ಸತಿಪಿ ದಾತುಕಾಮತಾಭಿಹಾರೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ದೂರಭಾವೇನೇವ ಪವಾರಣಾಯ ಅಭಾವತೋ ಥೇರಸ್ಸಪಿ ದೂರಭಾವಮತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪವಾರಣಾಯ ಅಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಥೇರಸ್ಸ ದೂರಭಾವತೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ, ನ ಪನ ಥೇರಸ್ಸ ಅಭಿಹಾರಸಮ್ಭವತೋ। ಸಚೇಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಪನ ಅವತ್ವಾ ಆಧಾರಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ ಅಭಿಹಾರೋ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ **"ದೂತಸ್ಸ ಚ ಅನಭಿಹರಣತೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೇನ 'ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಭಿಹಾರೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ 'ಸಚೇ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಪತ್ತಂ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ 'ಇಮಂ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ'ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ ವಾಚಾಭಿಹಾರಸ್ಸ ಇಧ ಅನಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ।

ಪರಿವೇಸನಾಯಾತಿ ಭತ್ತಗ್ಗೇ। **ಅಭಿಹಟಾವ ಹೋತೀ**ತಿ ಪರಿವೇಸಕೇನೇವ ಅಭಿಹಟಾ ಹೋತಿ। **ತತೋ ದಾತುಕಾಮತಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿಯೇವ। ಕಸ್ಮಾ? ದಾತುಕಾಮತಾಯ ಅಭಿಹಟತ್ತಾ, "ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಅಭಿಹಟಾವ ಹೋತೀ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು "ದಾತುಕಾಮಾಭಿಹಾರೇ ಸತಿ ಕೇವಲಂ 'ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗಹಣಮೇವ ಅಭಿಹಾರೋ ನ ಹೋತಿ, 'ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತೇಪಿ ಅಗಣ್ಹನ್ತೇಪಿ ದಾತುಕಾಮತಾಭಿಹಾರೋವ ಅಭಿಹಾರೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಹಣಸಮಯೇ ವಾ ಅಗ್ಗಹಣಸಮಯೇ ವಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಾನಿ ತಸ್ಸ ಅಸತಿ ದಾತುಕಾಮತಾಭಿಹಾರೇ ಗಹಣಸಮಯೇಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಕಟಚ್ಛುನಾ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಏವ ಅಭಿಹಟತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ **"ಅಭಿಹಟಾವ ಹೋತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಉದ್ಧಟಮತ್ತೇ**ತಿ ಭಾಜನತೋ ವಿಯೋಜಿತಮತ್ತೇ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮಭಾರೇಪೀ**ತಿ ಪರಿವೇಸಕಸ್ಸ ಚ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಚ ಭತ್ತಪಚ್ಛಿಭಾರಗ್ಗಹಣೇ ಸಮ್ಭೂತೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೯. **ರಸಂ ಗಣ್ಹಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇವಲಂ ಮಂಸರಸಸ್ಸ ಅಪವಾರಣಾಜನಕಸ್ಸ ನಾಮೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತಿ। **ಮಚ್ಛರಸ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಮಚ್ಛೋ ಚ ರಸಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥಸಮ್ಭವತೋ, ವತ್ಥುನೋಪಿ ತಾದಿಸತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ। "ಇದಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಪಿ ಅವತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಅಭಿಹಟಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋಪಿ ಹೋತಿ ಏವ।

ಕರಮ್ಬಕೋತಿ ಮಿಸ್ಸಕಾಧಿವಚನಮೇತಂ। ಯಞ್ಹಿ ಬಹೂಹಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ "ಕರಮ್ಬಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಸಚೇಪಿ ಮಂಸೇನ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ ಹೋತಿ, "ಕರಮ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಅಪವಾರಣಾರಹಸ್ಸ ನಾಮೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತಿ। "ಮಂಸಕರಮ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ "ಮಂಸಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪವಾರಣಾವ ಹೋತಿ।

೧೨೦. **"ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ವತ್ಥುನೋ ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಕ್ಖೇಪತೋಪಿ ಅಚಿತ್ತಕತ್ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। "ಹೇಟ್ಠಾ ಅಯಾಗುಕೇ ನಿಮನ್ತನೇ ಉದಕಕಞ್ಜಿಕಖೀರಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮದ್ದಿತಂ ಭತ್ತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ 'ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ, 'ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಯಾಗುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ'ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ವಿಸುಂ ಯಾಗುಯಾ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ "ಯೇನಾಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಕಾರಣಂ ಪನೇತ್ಥ ದುದ್ದಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕೇ ತಾವ ವದನ್ತಿ "ಯಸ್ಮಾ ಯಾಗುಮಿಸ್ಸಕಂ ನಾಮ ಭತ್ತಮೇವ ನ ಹೋತಿ, ಖೀರಾದಿಕಮ್ಪಿ ಹೋತಿಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಕರಮ್ಬಕೇ ವಿಯ ಪವಾರಣಾಯ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ 'ಯಾಗು ಬಹುತರಾ ವಾ ಹೋತಿ ಸಮಸಮಾ ವಾ , ನ ಪವಾರೇತಿ, ಯಾಗು ಮನ್ದಾ, ಭತ್ತಂ ಬಹುತರಂ, ಪವಾರೇತೀ'ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸ"ನ್ತಿ। ಕೇಚಿ

ಪನ ವದನ್ತಿ “ಯಾಗುಮಿಸ್ಸಕಂ ನಾಮ ಭತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾಯ ಏವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ‘ಇಧ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ, ನ ಹೋತೀ’ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸ”ನ್ತಿ।

ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸಂ, ಏವಂ ಪರತೋ “ಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಸ್ಸ ಅಪ್ಪಬಹುಭಾವೋ ಪವಾರಣಾಯ ಭಾವಾಭಾವನಿಮಿತ್ತಂ, ಕಿಞ್ಚರಹಿ ಪವಾರಣಾಜನಕಸ್ಸ ನಾಮ ಗಹಣಮೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ, ತಸ್ಮಾ “ಇದಞ್ಚ ಕರಮ್ಬಕೇನ ನ ಸಮಾನೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯಮ್ಪಿ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇನ ಸಂಸನ್ದಿಯಮಾನಂ ನ ಸಮೇತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಮಿಸ್ಸಕನ್ತಿ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕೇಯೇವ ರುಳ್ಹಂ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಸತಿ ಯಥಾ “ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಬಹುತರಂ ವಾ ಸಮಂ ವಾ ಅಪ್ಪತರಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಪವಾರೇತಿಯೇವ, ಏವಂ “ಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಪ್ಪತರೇಪಿ ಭತ್ತೇ ಪವಾರಣಾಯ ಭವಿತಬ್ಬಂ “ಮಿಸ್ಸಕ”ನ್ತಿ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕೇಯೇವ ರುಳ್ಹತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ “ಮಿಸ್ಸಕನ್ತಿ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕೇಯೇವ ರುಳ್ಹವೋಹಾರತ್ತಾ ಇದಂ ಪನ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಮೇವಾತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಅಥ ಮಿಸ್ಸಕನ್ತಿ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕೇ ರುಳ್ಹಂ ನ ಹೋತಿ, ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯ “ಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಯಥಾ ಅಯಾಗುಕೇ ನಿಮನ್ತನೇ ಖೀರಾದೀಹಿ ಸಮ್ಮದ್ದಿತಂ ಭತ್ತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ “ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ “ಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಹೋತು, ಬಹು ವಾ, ಪವಾರಣಾ ಏವ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಮಿಸ್ಸಕನ್ತಿ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕೇ ರುಳ್ಹಂ ವಾ ಹೋತು, ಮಿಸ್ಸಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ ವಾ, ಉಭಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇನಾಪರಂ ನ ಸಮೇತೀತಿ ಕಿಮೇತ್ಥ ಕಾರಣಚಿನ್ತಾಯ। ಈದಿಸೇಸು ಪನ ಠಾನೇಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನೇವ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೩೮-೨೩೯) ಪನ “**ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋತಿ** ಏತ್ಥ ವತ್ಥುನೋ ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ‘ಪವಾರಿತೋವ ಹೋತೀ’ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಞ್ಚೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮೇವ ಹೋತಿ, ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ನತ್ಥಿ। **ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** ‘ಯೇನಾಪುಚ್ಛಿತೋ’ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಕಾರಣಂ ಪನೇತ್ಥ ದುದ್ದಸನ್ತಿ** ಭತ್ತಸ್ಸ ಬಹುತರಭಾವೇ ಪವಾರಣಾಯ ಸಮ್ಭವಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಕರಮ್ಬಕೇಪಿ ಮಚ್ಛಾದಿಬಹುಭಾವೇ ಪವಾರಣಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸಂ, ಏವಂ ಪರತೋ ‘ಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ’ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಕಾರಣಂ ದುದ್ದಸಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಞ್ಚ ‘ಇದಂ ಪನ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಮೇವಾ’ತಿಆದಿ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ‘ಅಪ್ಪತರಂ ನ ಪವಾರೇತೀ’ತಿ ವಚನೇನ ನ ಸಮೇತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ।

“**ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀತಿ** ಭತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಠಿತಂ ರಸಾದಿಂ ವಿಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಹಿಚಿ ಪನ “ಯಥಾ ಭತ್ತಸಿತ್ಥಂ ನ ಪತತಿ, ತಥಾ ಗಾಳ್ಹಂ ಹತ್ಥೇನ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥಾಪಿ ಕಾರಣಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಯಾಗುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಯಾಗುಮಿಸ್ಸಕಂ ಭತ್ತಮ್ಪಿ ದೇನ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಬಹುಖೀರರಸಾದೀಸು ಭತ್ತೇಸು “ಖೀರಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಖೀರಾದೀನಿ ವಾ ದೇತು ಖೀರಾದಿಮಿಸ್ಸಕಂ ಭತ್ತಂ ವಾ, ಉಭಯಥಾಪಿ ಪವಾರಣಾಯ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ “ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ತೇನಾಕಾರೇನ ದೇನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಕತ್ವಾ ದೀಯಮಾನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಪನ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಂ ಕತ್ವಾ ದೀಯಮಾನೇ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ ಕಾರಣನ್ತರಂ ಗವೇಸಿತಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೩೮-೨೩೯) ಪನ “**ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀತಿ** ‘ರಸಂ ಗಣ್ಹಥಾ’ತಿಆದಿನಾ ವಾಚಾಯ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪನ ಕಾಯೇನ ರಸಾದಿಂ ವಿಯೋಜೇತ್ವಾತಿ ತಥಾ ಅವಿಯೋಜಿತೇಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾಯ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಅಪವಾರಣಾಪಹೋನಕಸ್ಸ ನಾಮೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕಯಾಗುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ‘ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ’ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನಾದೀಸು ವಿಯ, ಅಞ್ಞಥಾ ಏತ್ಥ ಯಥಾ ಪುಬ್ಬಾಪರಂ ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಥಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ನಾವಾ ವಾ ಸೇತು ವಾತಿಆದಿಮ್ಹಿ ನಾವಾದಿಅಭಿರುಹನಾದಿಕ್ಖಣೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಠತ್ವಾಪಿ ಅಭಿರುಹನಾದಿಕಾತಬ್ಬತ್ತೇಪಿ ಗಮನತಪ್ಪರತಾಯ ಠಾನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಜನಸಮ್ಮದ್ದೇನ ಪನ ಅನೋಕಾಸಾದಿಭಾವೇನ ಠಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಚಾಲೇತ್ವಾ**ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪೀಠಪ್ಪದೇಸೇ ವಾ ಉದ್ಧಂ ವಾ ಅಪೇಲ್ಲೇತ್ವಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಏವ ಪನ ಠಾನೇ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ಲಭತಿ। ತೇನಾಹ “**ಯೇನ ಪಸ್ಸೇನಾ**”ತಿಆದಿ। ಸಚೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಾದೇ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾಪಿ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸೀದತಿ, ಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಕೋಪೇನ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಾಸನಂ ಅವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಸುಖೇನ ನಿಸೀದಿತುಂ “**ತಸ್ಸ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ... ಪೇ॰... ನಿಸೀದನಕಂ ದಾತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। “**ಆಸನಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ**ತಿ ಪೀಠೇ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸತೋ ಆನಿಸದಮಂಸಂ ಅಮೋಚೇತ್ವಾ ಅನುಟ್ಠಹಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ವಿಯ ಠಾನಾಚಾವನಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ।

೧೨೧. **ಅಕಪ್ಪಿಯಕತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಕತಸ್ಸೇವ ಅನತಿರಿತ್ತಭಾವತೋ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಮೂಲಫಲಾದಿಯೇವ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ವಾ ಕುಲದೂಸನಾದಿನಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ। ಸೇಸಂ ಪನ ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಅತಿರಿತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಂ ಪನ ಮೂಲಫಲಾದಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೇನ ತತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೧೨೨. **ಸೋ ಪುನ ಕಾತುಂ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಭಾಜನೇ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪಠಮಂ ಕತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಂ ಹೋತೀತಿ ಪುನ ಸೋಯೇವ ಕಾತುಂ ನ ಲಭತಿ, ಅಞ್ಞೋ ಲಭತಿ। ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪನ ಭಾಜನೇ ತೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನಾಹ “**ಯೇನ ಅಕತಂ, ತೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಯಞ್ಚ ಅಕತಂ, ತಂ ಕಾತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ। **ತೇನಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಅಞ್ಞೇನೇವಾತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ। **ಏವಂ ಕತ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಕತಂ।

ಪೇಸೇತ್ವಾತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ। ಇಮಸ್ಸ ವಿನಯಕಮ್ಮಭಾವತೋ “**ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಪನ ಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಮುಖಗತೇನಾಪಿ ಅನತಿರಿತ್ತೇನ ಆಮಿಸೇನ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಪವಾರಿತೇನ ಭೋಜನಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೇನಪಿ ಯಥಾ ಅಕತೇನ ಮಿಸ್ಸಂ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಮುಖಞ್ಚ ಹತ್ಥಞ್ಚ ಸುದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅಪವಾರಿತಸ್ಸ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನಿ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪವಾರಿತಸ್ಸ ಪನ ಪವಾರಣಮೂಲಕಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ “ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ...ಪೇ॰... ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೨೪೦) ವುತ್ತಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಏಕವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೧. ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೨೩. ಏವಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ “**ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ**”ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಠಮಂ ವಜಿತಬ್ಬಾತಿ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ,** ಉಪಸಮ್ಪದಾತೋ ಪಠಮಂ ಉಪಗಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪ-ಪುಬ್ಬ ವಜ ಗತಿಮ್ಹೀತಿ ಧಾತು। **ಕುಲಪುತ್ತ**ನ್ತಿ ಆಚಾರಕುಲಪುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ, ತೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾದೋಸವಿರಹಿತೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅನ್ತರಾಯಕರೇಹಿ ಪಞ್ಚಾಬಾಧಾದಿದೋಸೇಹಿ ವಿರಹಿತೋ। **ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿನಖಪಿಟ್ಠಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। “**ತಞ್ಚೇ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಮ್ಪಿ ವಡ್ಢನಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇಸು ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಂ ವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಚೇ, ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಮ್ಪಿ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಚೇ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಪನ್ನಂ, ತಞ್ಚ ನ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಪದೇಸವಿಸೇಸೇಯೇವ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ‘**ಸಚೇ ಪನಾ**’ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಚೇ ಹಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ವಟ್ಟೇಯ್ಯ, ‘ನಿವಾಸನಪಾರುಪನೇಹಿ ಪಕತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ’ತಿ ಪದೇಸನಿಯಮಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನೇಹಿ ಪಕತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಖುದ್ದಕತರಂ ಪನ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ವಾ ವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ವಾ ಠಿತಂ ಹೋತು, ವಟ್ಟತಿ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಖುದ್ದಕತರಸ್ಸ ವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಮುಖಾದೀಸುಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೮೮) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೮೮-೮೯) ಪನ “ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ತಾದಿಸಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇಪಿ ಚ ವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಮೇವ ಹೋತಿ। ಪಾಕಟಟ್ಠಾನೇಪಿ ಪನ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಊನತರಂ ಅವಡ್ಢನಕಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೇ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ತಂ ಗಹಣಂ ಪಟಿಸೇಧೇತುಂ ‘**ಮುಖೇ ಪನಾ**’ತಿಆದಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಗೋಧಾ…ಪೇ॰… ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಾದಿಸೋಪಿ ರೋಗೋ ಕುಟ್ಠೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಧೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಗಣ್ಡೇಪಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಪನ ಮುಖಾದೀಸು ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತತೋ ಖುದ್ದಕತರೋಪಿ ಗಣ್ಡೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಸುಂ ನ ದಸ್ಸಿತೋ। “ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತೇಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಹಿ ತತ್ಥ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ಕುಟ್ಠೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಮುಖಾದೀಸು ಕೋಲಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಖುದ್ದಕತರೋಪಿ ಗಣ್ಡೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ತೇನ ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತತೋ ಖುದ್ದಕತರೋಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋಯೇವಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। **ಪಕತಿವಣ್ಣೇ ಜಾತೇ**ತಿ ರೋಗಹೇತುಕಸ್ಸ ವಿಕಾರವಣ್ಣಸ್ಸ ಅಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಕೋತಿ ಬದರಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣೋ। “ಸಞ್ಜಾತಛವಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ”ತಿ ಪಾಠೋ, ವಿಜ್ಜಮಾನಛವಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೮೮-೮೯) ಪನ “**ಸಚ್ಛವಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಛವಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಸಞ್ಛವಿನ್ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಸಞ್ಜಾತಛವಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಣ್ಡಾದೀಸು ವೂಪಸನ್ತೇಸುಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ವಿವಣ್ಣಮ್ಪಿ ಹೋತಿ, ತಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಪತ್ತವಣ್ಣನ್ತಿ ರತ್ತಪದುಮಸೇತಪದುಮಪುಪ್ಫದಲವಣ್ಣಂ। **ಕುಟ್ಠೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ**ತಿ “ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಅವಡ್ಢನಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತನಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋಸಬ್ಯಾಧೀ**ತಿ ಖಯರೋಗೋ। **ಯಕ್ಖುಮ್ಮಾದೋ**ತಿ ಕದಾಚಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಮುಖಾದಿಕಂ ಅವಯವಂ ಭೂಮಿಯಂ ಘಂಸನಕೋ ಯಕ್ಖೋವ ರೋಗೋ।

೧೨೪. **ಮಹಾಮತ್ತೋ**ತಿ ಮಹತಿಯಾ ಇಸ್ಸರಿಯಮತ್ತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **“ನ ದಾನಾಹಂ ದೇವಸ್ಸ ಭಟೋ”ತಿ ಆಪುಚ್ಛತೀ**ತಿ ರಞ್ಞಾ ಏವ ದಿನ್ನಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯೋ ಪನ ರಾಜಕಮ್ಮಿಕೇಹಿ ಅಮಚ್ಚಾದೀಹಿ ಠಪಿತೋ, ಅಮಚ್ಚಾದೀನಂ ಏವ ವಾ ಭಟೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ತಂ ತಂ ಅಮಚ್ಚಾದಿಮ್ಪಿ ಆಪುಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೧೨೫. **“ಧಜಬನ್ಧೋ”**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಪಾಕಟಚೋರೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ “ಯೇ ಪನ ಅಮ್ಬಲಬುಜಾದಿಚೋರಕಾ”ತಿಆದಿ। **ಏವಂ ಜಾನನ್ತೀ**ತಿ “ಸೀಲವಾ ಜಾತೋ”ತಿ ಜಾನನ್ತಿ।

೧೨೬. **ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ। **ವಿವರಿತ್ವಾ**ತಿ ಗಾಮಬನ್ಧನಾದೀಸು ಗಾಮದ್ವಾರಾದೀನಿ ವಿವರಿತ್ವಾ। **ಅಪಸ್ಸಮಾನಾನಂ ವಾ ಪಲಾಯತೀ**ತಿ ಪುರಿಸಗುತ್ತಿಯಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಗೋಪಕಾನಂ ಅಪಸ್ಸಮಾನಾನಂ ಪಲಾಯತಿ।

೧೨೮. **ಪುರಿಮನಯೇನೇವಾ**ತಿ “ಕಸಾಹತೋ ಕತದಣ್ಡಕಮ್ಮೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ।

೧೩೦. **ಪಲಾತೋಪೀ**ತಿ ಇಣಸ್ಸಾಮಿಕಾನಂ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಭಯೇನ ಪಲಾತೋಪಿ ಇಣಾಯಿಕೋ। **ಗೀವಾ ಹೋತಿ** ಇಣಾಯಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನಾದರೇನ ಇಣಮುತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಪವೇಸಿತತ್ತಾ।

ಉಪಡ್ಢುಪಡ್ಢನ್ತಿ ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ। **ದಾತಬ್ಬಮೇವಾ**ತಿ ಇಣಾಯಿಕೇನ ಧನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ದಾನೇ ಸಉಸ್ಸಾಹೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ “ಮಾ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಹಾಯಕೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಹಿಸ್ಸ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬತಾ ಸಿಯಾತಿ।

೧೩೧. **ದಾಸಚಾರಿತ್ತಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಕೀತೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ದಾಸಭಾವಪರಿಮೋಚನತ್ಥಾಯ ಕೀತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ತಾದಿಸೋ ಹಿ ಧನಕ್ಕೀತೋಪಿ ಅದಾಸೋ ಏವ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೯೭) ಪನ **“ದೇಸಚಾರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಸಾವನಪಣ್ಣಾರೋಪನಾದಿಕಂ ತಂ ತಂ ದೇಸಚಾರಿತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಚಾರಿತ್ತವಸೇನಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ದಾಸಪಣ್ಣಜ್ಝಾಪನಾದಿನಾ ಅದಾಸಕರಣನಿಯಾಮೇನ। ಅಭಿಸೇಕಾದೀಸು ಸಬ್ಬಬನ್ಧನಾನಿ ಮೋಚಾಪೇನ್ತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ **“ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣೇನಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಸಯಮೇವ ಪಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇನ್ತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ತಾ ಭುಜಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋ “ಮಯಮ್ಪಿ ವಣ್ಣದಾಸಿಯೋ ಹೋಮಾ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಸಯಮೇವ ರಾಜೂನಂ ದಾಸಿಪಣ್ಣೇ ಅತ್ತನೋ ನಾಮಂ ಲಿಖಾಪೇನ್ತಿ, ತಾಸಂ ಪುತ್ತಾಪಿ ರಾಜದಾಸಾವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ತೇಹಿ ಅದಿನ್ನಾ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಯತ್ತಕಾ ತೇಸಂ ಸಾಮಿನೋ, ತೇಸು ಏಕೇನ ಅದಿನ್ನೇಪಿ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾ। **ಭುಜಿಸ್ಸೇ ಕತ್ವಾ ಪನ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ತೇ ಆರಾಮಿಕಾ ದಿನ್ನಾ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಂ ಞಾಪೇತ್ವಾ ಫಾತಿಕಮ್ಮೇನ ಧನಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಭುಜಿಸ್ಸೇ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೯೭) ಪನ “ದೇವದಾಸಿಪುತ್ತೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ಲಿಖಿತಂ। ‘ಆರಾಮಿಕಞ್ಚೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಕಾಮೋ, ಅಞ್ಞಮೇಕಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬ’ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಾದಸ್ಸ ಅಯಮಿಧ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ‘ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಿಕೇ ದೇಮಾ’ತಿ ದಿನ್ನತ್ತಾ ನ ತೇ ತೇಸಂ ದಾಸಾ, ‘ಆರಾಮಿಕೋ ಚ ನೇವ ದಾಸೋ ನ ಭುಜಿಸ್ಸೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತೋ ನ ದಾಸೋತಿ ಲಿಖಿತಂ। ತಕ್ಕಾಸಿಞ್ಚನಂ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಚಾರಿತ್ತಂ, ತೇ ಚ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾರಾಮಿಕತ್ತಾ। ನಿಸ್ಸಾಮಿಕಂ ದಾಸಂ ಅತ್ತನಾಪಿ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕಾತುಂ ಲಭತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೯೭) ಪನ “**ತಕ್ಕಂ ಸೀಸೇ ಆಸಿತ್ತಕಸದಿಸಾವ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಅದಾಸೇ ಕರೋನ್ತಾ ತಕ್ಕೇನ ಸೀಸಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಅದಾಸಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಆರಾಮಿಕವಚನೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಅದಾಸಾವ ತೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ‘ತಕ್ಕಾಸಿಞ್ಚನಂ ಪನ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಚಾರಿತ್ತ’ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ದಿನ್ನೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಿಕದಾಸತ್ತಾ ಏವಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೯೭) “**ತಕ್ಕಂ ಸೀಸೇ ಆಸಿತ್ತಕಸದಿಸಾವ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಕೇಸುಚಿ ಜನಪದೇಸು ಅದಾಸೇ ಕರೋನ್ತಾ ತಕ್ಕಂ ಸೀಸೇ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತಿ, ತೇನ ಕಿರ ತೇ ಅದಾಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಮಿದಮ್ಪಿ ಆರಾಮಿಕವಚನೇನ ದಿನ್ನಮ್ಪೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತಥಾ ದಿನ್ನೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಿಕದಾಸೋ ಏವಾತಿ ‘**ನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ**’ತಿ ವುತ್ತಂ। ‘**ತಾವಕಾಲಿಕೋ ನಾಮ**’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಗಹೇತುಕಾಮತಾಯ ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸಬ್ಬಂ ತಾವಕಾಲಿಕಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ನಿಸ್ಸಾಮಿಕದಾಸೋ** ನಾಮ ಯಸ್ಸ ಸಾಮಿಕುಲಂ ಅಞ್ಞಾತಿಕಂ ಮರಣೇನ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ನ ಕೋಚಿ ತಸ್ಸ ದಾಯಾದೋ, ಸೋ ಪನ ಸಮಾನಜಾತಿಕೇಹಿ ವಾ ನಿವಾಸಗಾಮವಾಸೀಹಿ ವಾ ಇಸ್ಸರೇಹಿ ವಾ ಭುಜಿಸ್ಸೋ ಕತೋವ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ದೇವದಾಸಾಪಿ ದಾಸಾ ಏವ। ತೇ ಹಿ ಕತ್ಥಚಿ ದೇಸೇ ರಾಜದಾಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕತ್ಥಚಿ ವಿಹಾರದಾಸಾ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೯೭) ಪನ “**ನಿಸ್ಸಾಮಿಕದಾಸೋ** ನಾಮ ಯಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಾ ಸಪುತ್ತದಾರಾ ಮತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಕೋಚಿ ತಸ್ಸ ಪರಿಗ್ಗಾಹಕೋ, ಸೋಪಿ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಂ ಪನ ಅತ್ತನಾಪಿ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯೇ ವಾ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ರಟ್ಠೇ ಸಾಮಿನೋ, ತೇಹಿಪಿ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ‘ದೇವದಾಸಿಪುತ್ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ‘ದಾಸಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀ’ತಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ “ದಾಸಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥಂ ಅಪನೇನ್ತೋ ಪದವಾರೇನ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ದಾಸಸ್ಸ ಪನ ಪಲಾಯತೋ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೧೨. ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಕಾದಿವತ್ಥೂಸು **ಕಣ್ಣಮೂಲೇ**ತಿ ಸಕಲಸ್ಸ ಕಣ್ಣಸ್ಸ ಛೇದಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲಿಕಾಯಾ**ತಿ ಕಣ್ಣಚೂಳಿಕಾಯ । **ಯಸ್ಸ ಪನ ಕಣ್ಣಾವಟ್ಟೇ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಕುಣ್ಡಲಾದಿಠಪನಛಿದ್ದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। “ತಞ್ಹಿ ಸಙ್ಘಟ್ಟನಕ್ಖಮಂ। **ಅಜಪದಕೇ**ತಿ ಅಜಪದನಾಸಿಕಟ್ಠಿಕೋಟಿಯಂ। ತತೋ ಹಿ ಉದ್ಧಂ ನ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ। **ಸನ್ಧೇತು**ನ್ತಿ ಅವಿರೂಪಸಣ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ವಿರೂಪಂ ಪನ ಪರಿಸದೂಸಕಂ ಆಪಾದೇತಿ।

ಖುಜ್ಜಸರೀರೋತಿ ವಙ್ಕಸರೀರೋ। ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ವಿಯ ಉಜುಕಂ ಗತ್ತಂ ಸರೀರಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಬ್ರಹ್ಮುಜುಗತ್ತೋ,** ಭಗವಾ। **ಅವಸೇಸೋ ಸತ್ತೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ರಹಿತಸತ್ತೋ। ಏತೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಞ್ಚ ಇತರೇ ಸತ್ತಾ ಖುಜ್ಜಪಕ್ಖಿಕಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಹಿ ಸತ್ತಾ ಖನ್ಧೇ ಕಟಿಯಂ ಜಾಣೂಸೂತಿ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ನಮನ್ತಿ, ತೇ ಕಟಿಯಂ ನಮನ್ತಾ ಪಚ್ಛತೋ ನಮನ್ತಿ, ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ನಮನ್ತಾ ಪುರತೋ ನಮನ್ತಿ, ದೀಘಸರೀರಾ ಪನ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ವಙ್ಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೇ ಮುಖಂ ಉನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ನಕ್ಖತ್ತಾನಿ ಗಣಯನ್ತಾ ವಿಯ ಚರನ್ತಿ, ಏಕೇ ಅಪ್ಪಮಂಸಲೋಹಿತಾ ಸೂಲಸದಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೇ ಪುರತೋ ಪಬ್ಭಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪವೇಧಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪರಿವಟುಮೋ**ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ವಟ್ಟಕಾಯೋ। ಏತೇನ ಏವರೂಪಾ ಏವ ವಾಮನಕಾ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೩. **ಅಟ್ಠಿಸಿರಾಚಮ್ಮಸರೀರೋ**ತಿ ಅಟ್ಠಿಸಿರಾಚಮ್ಮಮತ್ತಸರೀರೋ। **ಕೂಟಕೂಟಸೀಸೋ**ತಿ ಅನೇಕೇಸು ಠಾನೇಸು ಪಿಣ್ಡಿತಮಂಸತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಮೇಡಿತಂ ಕತಂ। ತೇನಾಹ “**ತಾಲಫಲಪಿಣ್ಡಿಸದಿಸೇನಾ**”ತಿ। ತಾಲಫಲಾನಂ ಮಞ್ಜರೀ **ಪಿಣ್ಡಿ** ನಾಮ। **ಅನುಪುಬ್ಬತನುಕೇನ ಸೀಸೇನಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಥೂಪಿಕಾ ವಿಯ ಕಮೇನ ಕಿಸೇನ ಸೀಸೇನ। ಮಹಾವೇಳುಪಬ್ಬಂ ವಿಯ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪರಿಯೋಸಾನಾ ಅವಿಸಮಥೂಲೇನ ಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ **ನಾಳಿಸೀಸೋ** ನಾಮ। **ಕಪ್ಪಸೀಸೋ**ತಿ

ಗಜಮತ್ಥಕಂ ವಿಯ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ನಸೀಸೋ। “**ಕಣ್ಣಿಕಕೇಸೋ ವಾ**”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿವರಣಂ “**ಪಾಣಕೇಹೀ**”ತಿಆದಿ। ಮಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ನಲಾಟೇಪಿ ಕೇಸಾನಂ ಉಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ “**ಸೀಸಲೋಮೇಹೀ**”ತಿಆದಿ।

ಮಕ್ಕಟಭಮುಕೋತಿ ನಲಾಟಲೋಮೇಹಿ ಅವಿಭತ್ತಲೋಮಭಮುಕೋ। **ಅಕ್ಖಿಚಕ್ಕೇಹೀ**ತಿ ಅಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲೇಹಿ। **ಕೇಕರೋ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಪಸ್ಸನಕೋ। **ಉದಕತಾರಕಾ**ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಾನಂ ಉದಕೇ ಪಟಿಬಿಮ್ಬಿಕಚ್ಛಾಯಾ। ಉದಕಬುಬ್ಬುಳನ್ತಿ ಕೇಚಿ। **ಅಕ್ಖಿತಾರಕಾ**ತಿ ಅಭಿಮುಖೇ ಠಿತಾನಂ ಛಾಯಾ। ಅಕ್ಖಿಭಣ್ಡಕಾತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಅತಿಪಿಙ್ಗಲಕ್ಖಿ** ಮಜ್ಜಾರಕ್ಖಿ। **ಮಧುಪಿಙ್ಗಲ**ನ್ತಿ ಮಧುವಣ್ಣಪಿಙ್ಗಲಂ। **ನಿಪ್ಪಖುಮಕ್ಖೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಖುಮ**-ಸದ್ದೋ ಅಕ್ಖಿದಲಲೋಮೇಸು ನಿರುಳ್ಹೋ, ತದಭಾವಾ ನಿಪ್ಪಖುಮಕ್ಖಿ। **ಅಕ್ಖಿಪಾಕೇನಾ**ತಿ ಅಕ್ಖಿದಲಪರಿಯನ್ತೇಸು ಪೂತಿತಾಪಜ್ಜನರೋಗೇನ।

ಚಿಪಿಟನಾಸಿಕೋತಿ ಅನುನ್ನತನಾಸಿಕೋ। **ಪಟಙ್ಗಮಣ್ಡೂಕೋ** ನಾಮ ಮಹಾಮುಖಮಣ್ಡೂಕೋ। **ಭಿನ್ನಮುಖೋ**ತಿ ಉಪಕ್ಕಮುಖಪರಿಯೋಸಾನೋ, ಸಬ್ಬದಾ ವಿವಟಮುಖೋ ವಾ। **ವಙ್ಕಮುಖೋ**ತಿ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಠಿತಹೇಟ್ಠಿಮಹನುಕಟ್ಠಿಕೋ। **ಓಟ್ಠಛಿನ್ನಕೋ**ತಿ ಉಭೋಸು ಓಟ್ಠೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಜಾತಿಯಾ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಸತ್ಥಾದಿನಾ ಅಪನೀತಮಂಸೇನ ಓಟ್ಠೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಏಳಮುಖೋ**ತಿ ನಿಚ್ಚಪಗ್ಘರಿತಲಾಲಾಮುಖೋ।

ಭಿನ್ನಗಲೋತಿ ಅವನತಗಲೋ। **ಭಿನ್ನಉರೋ**ತಿ ಅತಿನಿನ್ನಉರಮಜ್ಝೋ। ಏವಂ **ಭಿನ್ನಪಿಟ್ಠೀ**ತಿ। **ಸಬ್ಬಞ್ಚೇತ**ನ್ತಿ “ಕಚ್ಛುಗತ್ತೋ”ತಿಆದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕುಟ್ಠಾದೀಸು ವುತ್ತೋ ಏವಾತಿ ಆಹ “**ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**”ತಿಆದಿ।

ವಾತಣ್ಡಿಕೋತಿ ಅಣ್ಡಕೇಸು ವುದ್ಧಿರೋಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಣ್ಡವಾತರೋಗೇನ ಉದ್ಧುತಬೀಜಣ್ಡಕೋಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಾ। ಯಸ್ಸ ನಿವಾಸನೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮ್ಪಿ ಉಣ್ಣತಂ ಪಕಾಸತಿ, ಸೋವ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। **ವಿಕಟೋ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಗಮನಪಾದೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಯಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮತೋ ಜಾಣುಕಾ ಬಹಿ ನಿಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಸಙ್ಘಟ್ಟೋ**ತಿ ಗಚ್ಛತೋ ಪರಿವತ್ತನಪಾದೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಯಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮತೋ ಜಾಣುಕಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸನ್ತಿ। **ಮಹಾಜಙ್ಘೋ**ತಿ ಥೂಲಜಙ್ಘೋ। **ಮಹಾಪಾದೋ**ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಪಾದತಲೇನ ಯುತ್ತೋ। **ಪಾದವೇಮಜ್ಝೇ**ತಿ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದವೇಮಜ್ಝೇ। ಏತೇನ ಅಗ್ಗಪಾದೋ ಚ ಪಣ್ಹಿ ಚ ಸದಿಸಾವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೩೪. **ಮಜ್ಝೇ ಸಂಕುಟಿತಪಾದತ್ತಾ**ತಿ ಕುಣ್ಠಪಾದತಾಯ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ, **ಅಗ್ಗೇ ಸಂಕುಟಿತಪಾದತ್ತಾ**ತಿ ಕುಣ್ಠಪಾದತಾಯ। ಕುಣ್ಠಪಾದಸ್ಸೇವ ಚಙ್ಕಮನವಿಭಾವನಂ “**ಪಿಟ್ಠಿಪಾದಗ್ಗೇನ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ**”ತಿ। “**ಪಾದಸ್ಸ ಬಾಹಿರನ್ತೇನಾ**”ತಿ ಚ “**ಅಬ್ಭನ್ತರನ್ತೇನಾ**”ತಿ ಚ ಇದಂ ಪಾದತಲಸ್ಸ ಉಭೋಹಿ ಪರಿಯನ್ತೇಹಿ ಚಙ್ಕಮನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಮಮ್ಮನನ್ತಿ ಖಲಿತವಚನಂ, ಯೋ ಏಕಮೇವಕ್ಖರಂ ಚತುಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ವದತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ, ಠಾನಕರಣವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಅಭಾವೇನ ಅಫುಟ್ಠಕ್ಖರವಚನಂ। ವಚನಾನುಕರಣೇನ ಹಿ ಸೋ “ಮಮ್ಮನೋ”ತಿ ವುತ್ತೋ। ಯೋ ಚ ಕರಣಸಮ್ಪನ್ನೋಪಿ ಏಕಮೇವಕ್ಖರಂ ಹಿಕ್ಕಾರಬಹುಸೋ ವದತಿ, ಸೋಪಿ ಇಧೇವ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಅನಾಮೇಡಿತಕ್ಖರಮೇವ ಸಿಥಿಲಂ ಸಿಲಿಟ್ಠವಚನಂ ವತ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। **ಆಪತ್ತಿತೋ ನ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ**ತಿ ಞತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಾವ ನ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಾದಿಆಪದಾಸು ಅರುಚಿಯಾ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೩೫. ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಕಥಾಸು “ಯೋ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಇತ್ಥೀ ಹೋತಿ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಪುರಿಸೋ, ಅಯಂ **ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ**”ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ “ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕೋ ಹೋತಿ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಪನಸ್ಸ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮ್ಮತೀ”ತಿ ಅಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ಪರಿಳಾಹವೂಪಸಮಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ಉಸ್ಸನ್ನಪರಿಳಾಹತಾ ಪಣ್ಡಕಭಾವಾಪತ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಯುತ್ತತರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇತ್ಥಿಭಾವೋ ಪುಮ್ಭಾವೋ ವಾ ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಭಾವಕೋ**। “**ತಸ್ಮಿಂಯೇವಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ

“ಅಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಚೇ ಕಿಲೇಸಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಂ। ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಹಿ ಕಿಲೇಸಕ್ಖಯಾಸಮ್ಭವತೋ, ಖೀಣಕಿಲೇಸಸ್ಸ ಚ ಪಣ್ಡಕಭಾವಾನಾಪಜ್ಜನತೋ। ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕಥಾಯಞ್ಹಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿತಾ ವುತ್ತಾ, ಆಸಿತ್ತಉಸೂಯಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಾನಞ್ಚ ಪಟಿಸನ್ಧಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಪಣ್ಡಕಭಾವೋ, ನ ಪವತ್ತಿಯಂಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿನಿದ್ದೇಸೇ ಜಚ್ಚನ್ಧಬಧಿರಾದಯೋ ವಿಯ ಪಣ್ಡಕೋ ಜಾತಿಸದ್ದೇನ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಸಂವಣ್ಣನಾಯಞ್ಚ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೩೩) ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಪಣ್ಡಕತಿರಚ್ಛಾನಗತಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾ ತಯೋ ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾ, ತೇಸಂ ಸಗ್ಗೋ ಅವಾರಿತೋ, ಮಗ್ಗೋ ಪನ ವಾರಿತೋತಿ ಅವಿಸೇಸತೋ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೦೯) ಆಗತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೦೯) ಪನ ಪಣ್ಡಕವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಆಸಿತ್ತಉಸೂಯಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಾ ತಯೋಪಿ ಪುರಿಸಭಾವಲಿಙ್ಗಾದಿಯುತ್ತಾ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾ, ತೇ ಚ ಕಿಲೇಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಬಲವತಾಯ ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕಸದಿಸತ್ತಾ “ಪಣ್ಡಕಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ, ತೇಸು ಆಸಿತ್ತಉಸೂಯಪಣ್ಡಕಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಿಲೇಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಾದೀಹಿ ವೀತಿಕ್ಕಮತೋ ನಿವಾರೇತುಮ್ಪಿ ಸಕ್ಕಾ, ತೇನ ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಾ। ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪನ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಉಮ್ಮಾದೋ ವಿಯ ಕಿಲೇಸಪರಿಳಾಹೋ ಅವತ್ಥರನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಪತ್ವಾ ಏವ ಚ ನಿವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಸೋ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತೋ, ತದೇತಂ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಯಸ್ಸ ಪರೇಸ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಆಸಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮುಖೇ ಆಸಿತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋಪಿ ಅಸುಚಿಮುಚ್ಚನೇನ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ। **ಉಸೂಯಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯಾ**ತಿ ಉಸೂಯಾಯ ವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಸೇವೇತುಕಾಮತಾರಾಗೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಸುಚಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ।

“ಬೀಜಾನಿ ಅಪನೀತಾನೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಬೀಜೇಸು ಠಿತೇಸು ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತೇ ಅಪನೀತೇ ಪಣ್ಡಕೋ ನ ಹೋತಿ। ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ ಅನಾಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ತದಪನಯನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮೇವ, ನ ಪಣ್ಡಕತ್ತಂ। ಬೀಜೇಸು ಪನ ಅಪನೀತೇಸು ಅಙ್ಗಜಾತಮ್ಪಿ ರಾಗೇನ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಪುಮಭಾವೋ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ಮಸ್ಸುಆದಿಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಮ್ಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪಿ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಲೇಸಪರಿಳಾಹೋಪಿ ದುನ್ನಿವಾರವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಹೋತಿ ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ವಿಯ, ತಸ್ಮಾ ಈದಿಸೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋಪಿ ನಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ ವದನ್ತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಕಸ್ಮಾ ಬೀಜುದ್ಧರಣೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ? ಏತ್ಥ ತಾವ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ “ಪಞ್ಞತ್ತಮೇವೇತಂ ಭಗವತಾ ‘ಪಣ್ಡಕೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ”ತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಯಸ್ಮಾ ಬೀಜುದ್ಧರಣಕ್ಖಣೇ ಪಣ್ಡಕೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಸೋ ಉದ್ಧಟಬೀಜೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಣ್ಡಕತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಅಭಾವಕೋ ಹೋತಿ, ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥು, ತತೋ ಏವ ಚಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಸ ಪಣ್ಡಕತ್ತುಪಗಮನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾತಿಯಾ ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ‘ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ’ತಿ ಅಭಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತೋ, ನ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ। ಅಯಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಹೇತುಕೋ, ಭಾವಕ್ಖಯೇನ ಪನಸ್ಸ ಅಹೇತುಕಸದಿಸತಾಯ ಮಗ್ಗೋಪಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಪರೇ ಪನ “ಪಬ್ಬಜ್ಜತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪಣ್ಡಕಭಾವಮಾಪನ್ನಂ ಸನ್ಧಾಯ ‘ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ’ತಿ ವುತ್ತಂ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪನ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪಿ ನ ವಿಗಚ್ಛತೀ”ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ। ಯದಗ್ಗೇನ ಹಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಅಭಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತದಗ್ಗೇನ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಹೋತೀತಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಇತ್ಥತ್ತಾದಿ ಭಾವೋ ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಭಾವಕೋ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ವಾರಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪಿ ಗಹಿತಾ। ತೇನಾಹ “ಯಸ್ಸ ಚೇತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾ”ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಮಿಂ** ಯೇವಸ್ಸ **ಪಕ್ಖೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಅಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಮತ್ತಮೇವ ಲಭತಿ, ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಪನ ತದಾಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ಪನ ಆಗತೋ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೩೬. **ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ** ಇಮಿನಾ ಅಸಮಾನಾಧಿಕರಣವಿಸಯೋ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋಯಂ, ಪುರಿಮಪದೇ ಚ ವಿಭತ್ತಿಅಲೋಪೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬ್ಯಞ್ಜನನ್ತಿ** ಚೇತ್ಥ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಅಥ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಏಕಮೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ದ್ವೇತಿ? ಏಕಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ದ್ವೇ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಯಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ, ನೋ। ಯಸ್ಸ ವಾ ಪನ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ, ನೋ"ತಿ (ಯಮ॰ ೩.ಇನ್ದ್ರಿಯಯಮಕ.೧೮೮) ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸನ್ತಾನೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಭೂತಭಾವದ್ವಯಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಸೇಧಿತತ್ತಾ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯನ್ತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ದುತಿಯಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಅಭಾವೋ ಆಪಜ್ಜತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಞ್ಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತಂ, ತಞ್ಚ ತಸ್ಸ ನತ್ಥೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ನ ತಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ದುತಿಯಬ್ಯಞ್ಜನಕಾರಣಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಸದಾ ಅಭಾವತೋ। ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಹಿ ಯದಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ರಾಗಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತದಾ ಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಗುಳ್ಹಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಇತರಸ್ಸ ಇತರಂ। ಯದಿ ಚ ತೇಸಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ದುತಿಯಬ್ಯಞ್ಜನಕಾರಣಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಸದಾಪಿ ಬ್ಯಞ್ಜನದ್ವಯಂ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ನ ಪನ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಮೇತಂ "ನ ತಸ್ಸ ತಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಕಾರಣಂ, ಕಮ್ಮಸಹಾಯಂ ಪನ ರಾಗಚಿತ್ತಮೇವೇತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಚಸ್ಸ ಏಕಮೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಸಯಮ್ಪಿ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ। ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಪರಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ, ಸಯಂ ಪನ ನ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೧೬) ಆಗತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೧೬) ಪನ - **ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ** ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಯುತ್ತೋ, ಇತರೋ ಪನ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಯುತ್ತೋ। ಏಕಸ್ಸ ಹಿ ಭಾವದ್ವಯಂ ಸಹ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಯಮಕೇ (ಯಮ॰ ೩.ಇನ್ದ್ರಿಯಯಮಕ.೧೮೮) ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। ದುತಿಯಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪನ ಕಮ್ಮಸಹಾಯೇನ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತೇನೇವ ಭಾವರಹಿತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಪಕತಿತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಮೇವ ಬ್ಯಞ್ಜನಲಿಙ್ಗಾನಂ ಕಾರಣಂ, ನ ಭಾವೋ ತಸ್ಸ ಕೇನಚಿ ಪಚ್ಚಯೇನ ಪಚ್ಚಯತ್ತಸ್ಸ ಪಟ್ಠಾನೇ ಅವುತ್ತತ್ತಾ। ಕೇವಲಂ ಭಾವಸಹಿತಾನಂಯೇವ ಬ್ಯಞ್ಜನಲಿಙ್ಗಾನಂ ಪವತ್ತದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೩೨-೬೩೩) "ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಾದೀನೀ"ತಿಆದಿನಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಬ್ಯಞ್ಜನಕಾರಣತ್ತೇನ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ ಅಕುಸಲಬಲೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿನಾಪಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಚೇ ತೇಸಂ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ। ಯದಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ರಾಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತದಾ ಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ಇತರಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। ಯದಾ ಪುರಿಸೇ ರಾಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತದಾ ಇತ್ಥಿಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ಇತರಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ ಆಗತಂ।

೧೩೭. ಥೇಯ್ಯಾಯ ಸಂವಾಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ**। ಸೋ ಚ ನ ಸಂವಾಸಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಥೇನಕೋ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ, ಅಥ ಖೋ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ತದುಭಯಸ್ಸ ಚ ಥೇನಕೋಪೀತಿ ಆಹ **"ತಯೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಾ"**ತಿಆದಿ। **ನ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತೀತಿ** ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವಾ ವನ್ದನಂ ನ ಸಾದಿಯತಿ। **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತೀತಿ** ಅತ್ತನಾ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತವಸ್ಸಾನುರೂಪಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತಿ। **ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕೋತಿ** ಇಮಿನಾ ನ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಕೋವ ಇಧ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೩೮. **ರಾಜ...ಪೇ॰... ಭಯೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಭಯ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ "ರಾಜಭಯೇನ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಭಯೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ। **ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಯಾವ ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋತಿ** ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗತಾಯ ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಹಿ ರಾಜಭಯಾದಿಂ ವಿನಾ ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಸಿತುಕಾಮತಾಯ ಲಿಙ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತತಾಯ ಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಪನ ತಾದಿಸೇನ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮತಾಯ ಅಭಾವತೋ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ತಾವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ "ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗಾನಂ 'ಗಿಹೀ ಮಂ

ಸಮಣೋತಿ ಜಾನನ್ತೋ’ತಿ ವಞ್ಚನಚಿತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮತಾಯ ಅಭಾವಾ ದೋಸೋ ನ ಜಾತೋ”ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ “ವೂಪಸನ್ತಭಯತಾ ಇಧ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತತಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಸೋ ವೂಪಸನ್ತಭಯೋ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ತಾವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಅವೂಪಸನ್ತಭಯಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸಾದಿಯನೇಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅವೂಪಸನ್ತಭಯಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸಾದಿಯನೇಪಿ ಅಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕತಾ ದಸ್ಸಿತಾ। **ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ**ತಿ ಚ ಇಮಿನಾ ಅವೂಪಸನ್ತಭಯೇನಪಿ ಸಂವಾಸಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇನೇವ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ “ಯಸ್ಮಾ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಸಂವಾಸಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ದುಕ್ಕರಂ, ತಸ್ಮಾ ‘ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ’ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗತಾಯೇವೇತ್ಥ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನೀತಿ ಸಬ್ಬಸಾಮಯಿಕಾನಂ ಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ವೀಥಿಚತುಕ್ಕಾದೀಸು ಠಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಭತ್ತಾನಿ। **ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಯಾನೀ**ತಿ ಕಾಯೇನ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾನಿ। **ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಅಭಿಮುಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಕಮ್ಮನ್ತಾನುಟ್ಠಾನೇನಾ**ತಿ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖಾದಿಕಮ್ಮಾಕರಣೇನ। **ತದೇವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಚೀವರಾನಿ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನವಸೇನ ಆದಾಯ, ಪತ್ತಞ್ಚ ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ನಾಪಿ ಸಯಂ ಜಾನಾತೀತಿ “ಯೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಸೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ ವಾ “ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭತೀ”ತಿ ವಾ “ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಣೋ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ। **ಯೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಸೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ಹೋತೀ**ತಿ ಇದಂ ಪನ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇಯೇವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಸುತ್ವಾ ಸಚೇಪಿ ನಾರೋಚೇತಿ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ...ಪೇ॰... ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದಿನ್ನಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ನ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ಹೋತಿ, ಲಿಙ್ಗಾನುರೂಪಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಸಾದಿತತ್ತಾ ನಾಪಿ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಕಾಸಾಯೇ ಸಉಸ್ಸಾಹೋವ ಓದಾತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಇದಮೇವ ಕಾರಣಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪರತೋ “**ಸಾಮಣೇರೋ ಸಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತೋ**”ತಿಆದಿನಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವುತ್ತವಿಧಾನೇಸುಪಿ ಅಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಪಕ್ಖೇ ಅಯಮೇವ ನಯೋ। “**ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ**”ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ “**ಸಾಪಿ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ**”ತಿಆದಿನಾ ವಿಭಾವೇತಿ।

ಸಚೇ ಕೋಚಿ ವುಡ್ಢಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಸಾಮಣೇರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಪೇಳಾದೀಸೂ**ತಿ ಏತೇನ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ ದಸ್ಸಿತಂ। **ಸಾಮಣೇರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ...ಪೇ॰... ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ಪನ ಆಪಜ್ಜತಿಯೇವ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ३.११०) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ २.११०) ಪನ - ಥೇಯ್ಯಾಯ ಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಇಧ ಸಂವಾಸೋ ಏವಾತಿ ಆಹ “**ತಯೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಾ**”ತಿ। **ನ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವಾ ವನ್ದನಂ ನ ಸಾದಿಯತಿ। **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಮುಸಾವಾದೇನ ದಸ್ಸಿತವಸ್ಸಕ್ಕಮೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತಿ। ದಹರಸಾಮಣೇರೋ ಪನ ವುಡ್ಢಸಾಮಣೇರಾನಂ, ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಚ ವುಡ್ಢಾನಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯನ್ತೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ। **ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ**ತಿ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕತ್ಥೇ। **ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ಇದಂ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೇ ವುತ್ತಪಾಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಸಯಮೇವ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರವಸ್ಸಾನಿ ಗಣೇನ್ತೋಪಿ ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋ ಏವ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಪುರಿಸೋವ, ಇತ್ಥೀಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನೀಸು ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ,

ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಿಕಾವ। ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾಪಿ ಚೇತ್ಥ ನ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇಸು ಏವ ಪಞ್ಞತ್ತಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾ ವುತ್ತಾ, ತೇನೇವೇತ್ಥ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕೋಪಿ ನ ಮುತ್ತೋ।

ರಾಜ...ಪೇ॰... ಭಯೇನಾತಿ ಏತ್ಥ **ಭಯ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಯಾವ ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋತಿ** "ಇಮಿನಾ ಲಿಙ್ಗೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸಂವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾಭಾವೇನ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೋ। ತೇನ ಹಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಲಿಙ್ಗೇ ಗಹಿತಮತ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹ ಸಂವಸತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಛಾ ಸಂವಸನ್ತೋಪಿ ಅಭಬ್ಬೋ ಹುತ್ವಾ ಸಂವಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋಪಿ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೇ ಏವ ಪವಿಸತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಪನ ರಾಜಾದಿಭಯೇನ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೋವ ಲಿಙ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಪಚ್ಛಾ "ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಾನಿ ಗಣೇತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಸೋ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗತ್ತಾ। ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರವಸ್ಸಗಣನಾದಿಂ ಕರೋತಿ, ತದಾ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ, ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋ ವಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಂ ಪನ ಪರತೋ "ಸಹ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಂವಾಸಾಧಿವಾಸನವಸೇನ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಯಾವಾ"**ತಿ , ತಸ್ಸ ತಾವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ನ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಚೋರಾದಿಭಯಂ ವಿನಾಪಿ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಲಿಙ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವನ್ದನಾದಿಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತೋಪಿ "ಸೋಭತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತಲಿಙ್ಗ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನೀತಿ ಸಬ್ಬಸಾಮಯಿಕಾನಂ ಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಭತ್ತಾನಿ। ಇದಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಞೇವ ನಿಯಮಿತಭತ್ತಗ್ಗಹಣೇ ಸಂವಾಸೋಪಿ ಸಮ್ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಭತ್ತಂ ವುತ್ತಂ। ಸಂವಾಸಂ ಪನ ಅಸಾದಿಯಿತ್ವಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕವಿಹಾರಾದೀಸು ವಿಹಾರಭತ್ತಾದೀನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ ಏವ। **ಕಮ್ಮನ್ತಾನುಟ್ಠಾನೇನಾ**ತಿ ಕಸಿಆದಿಕಮ್ಮಾಕರಣೇನ। **ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಲಿಙ್ಗವಸೇನ ಸರೀರೇನ ಧಾರೇತ್ವಾ।

ಯೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಸೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ। "ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ"ತಿ ಪನ ನಾಮಂ ಅಜಾನನ್ತೋಪಿ "ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಾ "ಕರೋನ್ತೋ ಸಮಣೋ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ವಾ "ಯದಿ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮಿ, ಛಡ್ಡಯಿಸ್ಸನ್ತಿ ಮ"ನ್ತಿ ವಾ "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಮೇ ನ ರುಹತೀ"ತಿ ಜಾನಾತಿ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಪಠಮಂ "ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಏವಂ ಮೇ ಗಹಿತಾ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಕೇವಲಂ ಅನ್ತರಾ ಅತ್ತನೋ ಸೇತವತ್ಥನಿವಾಸನಾದಿವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ಲಜ್ಜನ್ತೋ ನ ಕಥೇತಿ, ಸೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇಯೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅವಧಾರಣೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಲಕ್ಖಣಂ ಇತ್ವಾ ವಞ್ಚನಾಯಪಿ ನಾರೋಚೇತಿ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಸೋ ಹಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗತ್ತಾ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದತ್ತಾ ತದನುಗುಣಸ್ಸೇವ ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಸಾದಿತತ್ತಾ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋಪಿ ನ ಹೋತಿ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪನ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ಹೋತಿ, ಸಂವಾಸಾರಹಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಂವಾಸಸಾದಿಯನಮತ್ತೇನ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ ಹೋತಿ।

ಸಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತೋತಿ ಸಲಿಙ್ಗಭಾವೇ ಠಿತೋ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದಿನ್ನಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ನ ಹೋತಿ। ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ ನ ಹೋತಿ। ಯಂ ಪನ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) "ಲಿಙ್ಗಾನುರೂಪಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಸಾದಿತತ್ತಾ ನಾಪಿ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ"ತಿ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ಇದಮೇವ ಕಾರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಇತರಥಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದೀಸು ಲಿಙ್ಗಾನುರೂಪಸಂವಾಸೋ ಏವ ಸಾದಿತೋತಿ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕತಾ ನ ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದಿನ್ನಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ ಸಾಮಣೇರಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ

ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸೋಭತೀತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ** ಕಾಸಾವಧಾರಣೇ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ।

ಸಚೇ ಕೋಚಿ ವುಡ್ಢಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಸಾಮಣೇರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಪೇಳಾದೀಸೂತಿ** ವಿಲೀವಾದಿಮಯೇಸು ಘರದ್ವಾರೇಸು ಠಪಿತೇಸು ಭತ್ತಭಾಜನವಿಸೇಸೇಸು। ಏತೇನ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸ್ಸಗಣನಾದೀನಂ ಅಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೩೯. ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಕಥಾಯಂ **ತೇಸಂ ಲಿಙ್ಗೇ ಆದಿನ್ನಮತ್ತೇ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಹೋತೀತಿ** "ತಿತ್ಥಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗತಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣೇನೇವ ತೇಸಂ ಲದ್ಧಿಪಿ ಗಹಿತಾಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಕೇನಚಿ ಪನ "ತೇಸಂ ಲಿಙ್ಗೇ ಆದಿನ್ನಮತ್ತೇ ಲದ್ಧಿಯಾ ಗಹಿತಾಯಪಿ ಅಗ್ಗಹಿತಾಯಪಿ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ "ತಿತ್ಥಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗತಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಲದ್ಧಿಗ್ಗಹಣಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ। ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನೇನೇವ ಹಿ ಸೋ ಗಹಿತಲದ್ಧಿಕೋ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ "ವೀಮಂಸನತ್ಥಂ ಕುಸಚೀರಾದೀನಿ...ಪೇ॰... ಯಾವ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ತಾವ ತಂ ಲದ್ಧಿ ರಕ್ಖತಿ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಮತ್ತೇ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ನಗ್ಗೋವ ಆಜೀವಕಾನಂ ಉಪಸ್ಸಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪದವಾರೇ ಪದವಾರೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** "ಆಜೀವಕೋ ಭವಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗಮನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। ನಗ್ಗೇನ ಹುತ್ವಾ ಗಮನಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಪದವಾರೇ ದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತಿಯೇವಾತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೧೦) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೧೦) ಪನ - ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಾದಿಕಥಾಸು **ತೇಸಂ ಲಿಙ್ಗೇ ಆದಿನ್ನಮತ್ತೇತಿ** ವೀಮಂಸಾದಿಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ "ತಿತ್ಥಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಲಿಙ್ಗೇ ಕಾಯೇನ ಧಾರಿತಮತ್ತೇ। **ಸಯಮೇವಾತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಸಙ್ಘಾರಾಮೇಪಿ ಕುಸಚೀರಾದೀನಿ ನಿವಾಸೇತಿ। **ಆಜೀವಕೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ... ಪೇ॰... ಗಚ್ಛತೀತಿ** ಆಜೀವಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜನವಿಧಿನಾ "ಆಜೀವಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಭಾವೂಪಗಮನಂ ಪತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ "ಗನ್ತ್ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪಿತತ್ತಾ ಪದವಾರೇ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ವುತ್ತಂ। **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಪಾಳಿಯಾ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಮೇಥುನಾದೀಸು ವುತ್ತಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಾನುಲೋಮತೋ ವುತ್ತಂ। ಏತೇನ ಚ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಲಿಙ್ಗೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ತತೋ ಪುರಿಮಪಯೋಗೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ। ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಕ್ಖಣೇ ನಿವತ್ತನ್ತೋಪಿ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಮುಚ್ಚತಿ ಏವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ ಸಙ್ಘಭೇದೇಪಿ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾಹಿ ಮುಚ್ಚನಸೀಮಾ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾಸನವಿರುದ್ಧತಾಯೇತ್ಥ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾನಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ ನ ವುತ್ತಾ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಪಿ ಅಭಬ್ಬತಾದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಪನೇತೇ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡೇ ವಿಸುಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇಧ ಅಭಬ್ಬೇಸು ಏವ ವುತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತಂ ಲದ್ಧೀತಿ ತಿತ್ಥಿಯವೇಸೇ ಸೇಟ್ಠಭಾವಗ್ಗಹಣಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇಸಞ್ಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಸಸ್ಸತಾದಿಗ್ಗಾಹಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ಲಿಙ್ಗೇ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ನ ಹೋತಿ, ತಂ ಲದ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ "ಏತೇಸಂ ವತಚರಿಯಾ ಸುನ್ದರಾ"ತಿ ಲಿಙ್ಗಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಹೋತಿ ಏವ। **ಲದ್ಧಿಯಾ ಅಭಾವೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಸಾಲಯತಾಯ ತಿತ್ಥಿಯಭಾವೂಪಗಮನಲದ್ಧಿಯಾ ಅಭಾವೇನ। ಏತೇನ ಚ ಆಪದಾಸು ಕುಸಚೀರಾದಿಂ ಪಾರುಪನ್ತಸ್ಸಪಿ ನಗ್ಗಸ್ಸ ವಿಯ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಥಿತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋಪಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುನಾವ ಕಥಿತೋ, ಮಾತುಘಾತಕಾದಯೋ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾತಿಪಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಆಗತಂ।

೧೪೦. ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಾಯಂ "**ಯೋ ಕೋಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯೋ, ಸಬ್ಬೋವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ**"ತಿ ಏತೇನ ಏಸೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯೋ ಏವ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ವಾ ಲಭತಿ,

ನ ತತೋ ಅಞ್ಞೇತಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ ‘‘ತುಮ್ಹೇ ಖೋತ್ಥ ನಾಗಾ ಅವಿರುಳ್ಹಿಧಮ್ಮಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ’’ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೧)।

೧೪೧. ಆನನ್ತರಿಯಕಥಾಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಾದಿಅಮನುಸ್ಸಜಾತಿತೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಾನಞ್ಞೇವ ಪುತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಾದಯೋಪಿ ತಿಕ್ಖವಿಸದಾ ಹೋನ್ತಿ ಲೋಕುತ್ತರಗುಣಾ ವಿಯಾತಿ ಆಹ **‘‘ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ ಜನಿಕಾ ಮಾತಾ’’**ತಿ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾನಞ್ಞೇವ ಕುಸಲಪವತ್ತಿ ತಿಕ್ಖವಿಸದಾ, ಏವಂ ಅಕುಸಲಪವತ್ತಿಪೀತಿ ಆಹ **‘‘ಸಯಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನೇವಾ’’**ತಿಆದಿ। ಅಥ ವಾ ಯಥಾ ಸಮಾನಜಾತಿಯಸ್ಸ ವಿಕೋಪನೇ ಕಮ್ಮಂ ಗರುತರಂ, ನ ತಥಾ ವಿಜಾತಿಯಸ್ಸಾತಿ ಆಹ **‘‘ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ’’**ತಿ। ಪುತ್ತಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಮಾತುಪಿತುಸಮಞ್ಞಾ , ದತ್ತಕಿತ್ತಿಮಾದಿವಸೇನಪಿ ಪುತ್ತವೋಹಾರೋ ಲೋಕೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಪರಿಯಾಯತೋತಿ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯಸಿದ್ಧತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **‘‘ಜನಿಕಾ ಮಾತಾ’’**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಕುಸಲಧಮ್ಮಾನಂ ತಿಕ್ಖವಿಸದಸೂರಭಾವಾಪತ್ತಿ ಯಥಾ ತಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಬೋಧಿತ್ತಯನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಂ, ಏವಂ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಅಕುಸಲಧಮ್ಮಾನಮ್ಪಿ ತಿಕ್ಖವಿಸದಸೂರಭಾವಾಪತ್ತೀತಿ ಆಹ **‘‘ಸಯಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನೇವಾ’’**ತಿ। **ಆನನ್ತರಿಯೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚುತಿಅನನ್ತರಂ ನಿರಯೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಫಲಂ ಅನನ್ತರಂ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನನ್ತರೇ ಜನಕತ್ತೇನ ನಿಯುತ್ತಂ ಆನನ್ತರಿಯಂ, ತೇನ। ಅಥ ವಾ ಚುತಿಅನನ್ತರಂ ಫಲಂ ಅನನ್ತರಂ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನನ್ತರೇ ನಿಯುತ್ತಂ, ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತನೇನ ಅನನ್ತರಕರಣಸೀಲಂ, ಅನನ್ತರಪ್ಪಯೋಜನಂ ವಾ ಆನನ್ತರಿಯಂ, ತೇನ **ಆನನ್ತರಿಯೇನ ಮಾತುಘಾತಕಕಮ್ಮೇನ**। ಪಿತುಘಾತಕೇಪಿ ‘‘ಯೇನ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಜನಕೋ ಪಿತಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನೇವ ಸತಾ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿತೋ, ಅಯಂ ಆನನ್ತರಿಯೇನ ಪಿತುಘಾತಕಕಮ್ಮೇನ ಪಿತುಘಾತಕೋ’’ತಿಆದಿನಾ ಸಬ್ಬಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **‘‘ಪಿತುಘಾತಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ’’**ತಿ।

ಪರಿವತ್ತಿತಲಿಙ್ಗಮ್ಪಿ ಮಾತರಂ ವಾ ಪಿತರಂ ವಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿಯೇವ। ಸತಿಪಿ ಹಿ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತೇ ಸೋ ಏವ ಏಕಕಮ್ಮನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಭವಙ್ಗಪ್ಪಬನ್ಧೋ ಜೀವಿತಪ್ಪಬನ್ಧೋ, ನ ಅಞ್ಞೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಸಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತಂ ಪಿತರಂ ವಾ ಮಾತರಂ ವಾ, ಸಯಂ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತೋ ಮನುಸ್ಸಭೂತಂ, ತಿರಚ್ಛಾನೋಯೇವ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಆನನ್ತರಿಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಭಾರಿಯಂ ಪನ ಹೋತಿ, ಆನನ್ತರಿಯಂ ಆಹಚ್ಚೇವ ತಿಟ್ಠತಿ। ಏಳಕಚತುಕ್ಕಂ ಸಙ್ಗಾಮಚತುಕ್ಕಂ ಚೋರಚತುಕ್ಕಞ್ಚೇತ್ಥ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। ‘‘ಏಳಕಂ ಮಾರೇಮೀ’’ತಿ ಅಭಿಸನ್ಧಿನಾಪಿ ಹಿ ಏಳಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಂ ಮನುಸ್ಸೋ ಮನುಸ್ಸಭೂತಂ ಮಾತರಂ ವಾ ಪಿತರಂ ವಾ ಮಾರೇನ್ತೋ ಆನನ್ತರಿಯಂ ಫುಸತಿ ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವ ಆನನ್ತರಿಯವತ್ಥುನೋ ವಿಕೋಪಿತತ್ತಾ। ಏಳಕಾಭಿಸನ್ಧಿನಾ, ಪನ ಮಾತಾಪಿತಿಅಭಿಸನ್ಧಿನಾ ವಾ ಏಳಕಂ ಮಾರೇನ್ತೋ ಆನನ್ತರಿಯಂ ನ ಫುಸತಿ ಆನನ್ತರಿಯವತ್ಥುನೋ ಅಭಾವತೋ। ಮಾತಾಪಿತಿಅಭಿಸನ್ಧಿನಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಾರೇನ್ತೋ ಫುಸ್ಸತೇವ। ಏಸ ನಯೋ ಇತರಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚತುಕ್ಕದ್ವಯೇ। ಯಥಾ ಚ ಮಾತಾಪಿತೂಸು, ಏವಂ ಅರಹನ್ತೇಸು ಏತಾನಿ ಚತುಕ್ಕಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಹಿ ಪುರಿಮಂ ಅಭಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ, ವಧಕಚಿತ್ತಂ, ಪನ ತದಾರಮ್ಮಣಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಞ್ಚ ಪಮಾಣಂ। ಕತಾನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮೋ ಚ ‘‘ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಬಾಹೇಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಮಹಾಚೇತಿಯಪ್ಪಮಾಣೇಹಿ ಕಞ್ಚನಥೂಪೇಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾಪಿ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾಪಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣಂ ಅಮುಞ್ಚನ್ತೋ ವಿಚರಿತ್ವಾಪಿ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ನಿರಯಮೇವ ಉಪಪಜ್ಜತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ನ ಲಭತಿ। ಪಿತುಘಾತಕೇ **ವೇಸಿಯಾ ಪುತ್ತೋ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ, ಕುಲಿತ್ಥಿಯಾ ಅತಿಚಾರಿನಿಯಾ ಪುತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪಿತರಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಘಾತೇನ್ತೋಪಿ ಪಿತುಘಾತಕೋವ ಹೋತಿ।

ಅರಹನ್ತಘಾತಕಕಮ್ಮೇ **ಅವಸೇಸ**ನ್ತಿ ಅನಾಗಾಮಿಆದಿಕಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

“**ದುಟ್ಠಚಿತ್ತೇನಾ**”ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ “**ವಧಕಚಿತ್ತೇನಾ**”ತಿ। ವಧಕಚೇತನಾಯ ಹಿ ದೂಸಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಇಧ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಂ ನಾಮ। **ಲೋಹಿತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅಭೇಜ್ಜಕಾಯತಾಯ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನ ಚಮ್ಮಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಲೋಹಿತಪಗ್ಘರಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸರೀರಸ್ಸ ಪನ ಅನ್ತೋಯೇವ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಲೋಹಿತಂ ಸಮೋಸರತಿ, ಆಘಾತೇನ ಪಕುಪ್ಪಮಾನಂ ಸಞ್ಚಿತಂ ಹೋತಿ। ದೇವದತ್ತೇನ ಪವಿದ್ಧಸಿಲತೋ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಾ ಸಕ್ಖಲಿಕಾಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದನ್ತಂ ಪಹರಿ, ಫರಸುನಾ ಪಹಟೋ ವಿಯ ಪಾದೋ ಅನ್ತೋಲೋಹಿತೋಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಜೀವಕೋ ಪನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಸತ್ಥಕೇನ ಚಮ್ಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ದುಟ್ಠಲೋಹಿತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಫಾಸುಮಕಾಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ತೇನಾಹ “**ಜೀವಕೋ ವಿಯಾ**”ತಿಆದಿ।

ಅಥ ಯೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ತಥಾಗತೇ ಚೇತಿಯಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ, ಬೋಧಿಂ ಛಿನ್ದನ್ತಿ, ಧಾತುಮ್ಹಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಕಿಂ ಹೋತೀತಿ? ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ ಆನನ್ತರಿಯಸದಿಸಂ। ಸಧಾತುಕಂ ಪನ ಥೂಪಂ ವಾ ಪಟಿಮಂ ವಾ ಬಾಧಮಾನಂ ಬೋಧಿಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇಪಿ ತತ್ಥ ನಿಲೀನಾ ಸಕುಣಾ ಚೇತಿಯೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇನ್ತಿ, ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಪರಿಭೋಗಚೇತಿಯತೋ ಹಿ ಸರೀರಚೇತಿಯಂ ಗರುತರಂ। ಚೇತಿಯವತ್ಥುಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಬೋಧಿಮೂಲೇಪಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಾ ಪನ ಬೋಧಿಸಾಖಾ ಬೋಧಿಘರಂ ಬಾಧತಿ, ತಂ ಗೇಹರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಬೋಧಿಅತ್ಥಾಯ ಹಿ ಗೇಹಂ, ನ ಗೇಹತ್ಥಾಯ ಬೋಧಿ। ಆಸನಘರೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಆಸನಘರೇ ಧಾತು ನಿಹಿತಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ತಂ ಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಬೋಧಿಜಗ್ಗನತ್ಥಂ ಓಜೋಹರಣಸಾಖಂ ವಾ ಪೂತಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ, ಸತ್ಥು ರೂಪಕಾಯಪಟಿಜಗ್ಗನೇ ವಿಯ ಪುಞ್ಞಮ್ಪಿ ಹೋತಿ।

ಸಙ್ಘಭೇದೇ **ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ। **ಅಯಂ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ**ತಿ ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಏವ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ ವಾ ವತ್ಥಾದಿದೋಸೇನ ವಿಪನ್ನುಪಸಮ್ಪದೋ ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋಪಿ ಆನನ್ತರಿಯಂ ನ ಫುಸತಿ, ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಿನ್ನೋವ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚಸ್ಸ ನ ವಾರಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಭಿಕ್ಖುನೀದೂಸನೇ **ಇಚ್ಛಮಾನ**ನ್ತಿ ಓದಾತವತ್ಥವಸನಂ ಇಚ್ಛಮಾನಂ। ತೇನೇವಾಹ “**ಗಿಹಿಭಾವೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಮತ್ತೇಯೇವಾ**”ತಿ। ನೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅಭಬ್ಬೇ ಚ ಪುಗ್ಗಲೇ ಞತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಿ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ ವಾ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೪೨. ಗಬ್ಭಮಾಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಗಬ್ಭವೀಸೋ**। **ಹಾಯನವಡ್ಢನ**ನ್ತಿ ಗಬ್ಭಮಾಸೇಸು ಅಧಿಕೇಸು ಉತ್ತರಿ ಹಾಯನಂ, ಊನೇಸು ವಡ್ಢನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸ**ನ್ತಿ ದ್ವಾದಸ ಮಾಸೇ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಜಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ। **ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗಮನದಿವಸೇ। “ತಿಂಸರತ್ತಿದಿವೋ ಮಾಸೋ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೭೧; ೮.೪೩; ವಿಭ॰ ೧೦೨೩) ವಚನತೋ “**ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಸ್ಸಂ ಉಕ್ಕಡ್ಢನ್ತೀ**ತಿ ವಸ್ಸಂ ಉದ್ಧಂ ಕಡ್ಢನ್ತಿ, ತತಿಯಸಂವಚ್ಛರೇ ಏಕಮಾಸಸ್ಸ ಅಧಿಕತ್ತಾ ಮಾಸಪರಿಚ್ಚಜನವಸೇನ ವಸ್ಸಂ ಉದ್ಧಂ ಕಡ್ಢನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ತತಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ ತೇರಸಮಾಸಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸಂವಚ್ಛರಸ್ಸ ಪನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಕತ್ತಾ ಅಟ್ಠಾರಸಸು ವಸ್ಸೇಸು ಅಧಿಕಮಾಸೇ ವಿಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ “**ಛ ಮಾಸಾ ವಡ್ಢನ್ತೀ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತೋ**ತಿ ಛಮಾಸತೋ। **ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ಅಧಿಕಮಾಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸತ್ತಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕಾ ಹುತ್ವಾ। ಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು “ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂಯೇವ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಧಿಕಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಣಿತತ್ತಾ ಸೇಸವಸ್ಸದ್ವಯಸ್ಸಪಿ ಅಧಿಕದಿವಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಅಧಿಕದಿವಸಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ‘ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ’ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ದ್ವೀಸು ವಸ್ಸೇಸು ಅಧಿಕದಿವಸಾನಿ ನಾಮ ವಿಸುಂ ಉಪಲಬ್ಭನ್ತಿ ತತಿಯೇ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸುಕ್ಕಡ್ಢನವಸೇನ ಅಧಿಕಮಾಸೇ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇಯೇವ ಅತಿರೇಕಮಾಸಸಮ್ಭವತೋ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೀಸು ವಸ್ಸೇಸು ಅತಿರೇಕದಿವಸಾನಿ ವಿಸುಂ ನ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ।

“ತೇ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ, ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಮ್ಹಿ ಚ ಪುನ ಅಪರಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ **“ಏತ್ಥ ಪನ...ಪೇ॰... ವುತ್ತ”**ನ್ತಿ। ಅನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ನಿಪಾತಾನಂ **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಹಿಸದ್ದತ್ಥೋ, ಏತ್ಥ ಹೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇದಞ್ಚ ವುತ್ತಸ್ಸೇವತ್ಥಸ್ಸ ಸಮತ್ಥನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಂ ದೀಪೇತಿ - ಯಂ ವುತ್ತಂ “ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಸಾಮಣೇರಂ ನಿಕ್ಖಮನೀಯಪುಣ್ಣಮಾಸಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ”ತಿ, ತತ್ಥ ಗಬ್ಭಮಾಸೇಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಅಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಧಿಕಮಾಸೇಸು ದ್ವೀಸು ಗಹಿತೇಸು ಏವ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಗಬ್ಭಮಾಸಾಪಿ ಗಣನೂಪಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಏಕವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಹೋತೀತಿ** ಜಾತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಸಮಾನೋ ಗಬ್ಭಮಾಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಹೋತಿ। **ಅಞ್ಞಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತೀತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೪೦೬) ಆಗತಂ।

ಗಬ್ಭೇ ಸಯಿತಕಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಸತಿಮಂ ವಸ್ಸಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಸ್ಸಾತಿ **ಗಬ್ಭವೀಸೋ। ನಿಕ್ಖಮನೀಯಪುಣ್ಣಮಾಸೀತಿ** ಸಾವಣಮಾಸಸ್ಸ ಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಆಸಾಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಅನನ್ತರಪುಣ್ಣಮೀ। **ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ, ದ್ವಾದಸ ಮಾಸೇ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಜಾತಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ತಿಂಸರತ್ತಿದಿವೋ ಮಾಸೋ, ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಕೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ”ತಿ ವಚನತೋ **“ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಸ್ಸಂ ಉಕ್ಕಡ್ಢನ್ತೀತಿ** ವಸ್ಸಂ ಉದ್ಧಂ ಕಡ್ಢನ್ತಿ, “ಏಕಮಾಸಂ ಅಧಿಕಮಾಸೋ”ತಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ತತಿಯೋ ತತಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ ತೇರಸಮಾಸಿಕೋ ಹೋತಿ। **ತೇ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ನಿಕ್ಖಮನೀಯಪುಣ್ಣಮಾಸತೋ ಯಾವ ಜಾತದಿವಸಭೂತಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾ, ತಾವ ಯೇ ದ್ವೇ ಮಾಸಾ ಅನಾಗತಾ, ತೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಧಿಕಮಾಸತೋ ಲದ್ಧೇ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ। ತೇನಾಹ “ಯೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿ। **“ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ”**ತಿ ಇದಂ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಏವ ಅಧಿಕಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತತೋ ವೀಸತಿಯಾ ವಸ್ಸೇಸುಪಿ ಚಾತುದ್ದಸೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಪರಿಹಾಪನೇನ ಸಬ್ಬಥಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಪವಾರೇತ್ವಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಮಹಾಪವಾರಣಾದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಗಬ್ಭವಸ್ಸೇನ ಸಹ ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಗಬ್ಭಮಾಸಾಪಿ ಗಣನೂಪಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಏಕವೀಸತಿವಸ್ಸೋತಿ** ಜಾತಿಯಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತೀತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಆಚರಿಯೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ। **ಸೋಪೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೋಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೪೦೬) ಆಗತಂ।

ಏತ್ಥ ಸಿಯಾ - ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು “ಅಟ್ಠಾರಸಸು ವಸ್ಸೇಸು ಛ ಮಾಸಾ ವಡ್ಢನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇದಾನಿ ಪನ “ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ವಸ್ಸೇಸು ಸತ್ತ ಮಾಸಾ ಅಧಿಕಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಕಥಮೇತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಸಾಸನವೋಹಾರೇನ ಲೋಕಿಯಗತಿಂ ಅನುಪಗಮ್ಮ ತೀಸು ತೀಸು ಸಂವಚ್ಛರೇಸು ಮಾಸಛಡ್ಡನಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅಟ್ಠಾರಸಸು ವಸ್ಸೇಸು ಛ ಮಾಸಾ ವಡ್ಢನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ವೇದವೋಹಾರೇನ ಚನ್ದಸೂರಿಯಗತಿಸಞ್ಜಾತಂ ತಿಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಣೇನ್ತೋ “ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ವಸ್ಸೇಸು ಸತ್ತ ಮಾಸಾ ಅಧಿಕಾ”ತಿ ವದನ್ತೀತಿ, ತಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕಥಾಯಂ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

೧೪೩. ಮಾತಾ ವಾ ಮತಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋಯೇವಾತಿ** ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ ಏವ।

೧೪೪. **“ಏಕಸೀಮಾಯಞ್ಚ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ವಾ ಠತ್ವಾ ನದೀಸಮುದ್ದಾದೀನಿ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ** ಏತೇನ ಸಬ್ಬೇ ಸೀಮಟ್ಠಕಭಿಕ್ಖೂ

ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೪೫. **ಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡಪಾತ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಹಿತಅಗ್ಗಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ। **ಸಾಮಣೇರಭಾಗಸಮಕೋ ಆಮಿಸಭಾಗೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಆಮಿಸಭಾಗಸ್ಸ ಸಮಕಮೇವ ದೀಯಮಾನತ್ತಾ ವಿಸುಂ ಸಾಮಣೇರಭಾಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪನ ಭತ್ತಂ ಕದಾಚಿ ಮನ್ದಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಉಪರಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಪಾಳಿಯಾವ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ನಿಯತಪಬ್ಬಜ್ಜಸ್ಸೇವ ಚಾಯಂ ಭಾಗೋ ದೀಯತಿ। ತೇನೇವ **"ಅಪಕ್ಕಂ ಪತ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಾತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೬. **ಸಯಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಾದೀನಿ ಸಯಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಂ ಸರಣದಾನನ್ತಿ ಹಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಕರೋನ್ತೋ "ಪಬ್ಬಾಜೇತೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತೇಸು ಏಕಂ ದ್ವೇ ವಾಪಿ ಕರೋನ್ತೋ ತಥಾ ವೋಹರೀಯತಿಯೇವ, ತಸ್ಮಾ **ಏತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ**ತಿ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಾಜೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ನೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾರೋಚನಪರಿಹರಣತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ಸಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ "ಏತಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಭಿಕ್ಖುತೋ ಅಞ್ಞೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಸರಣದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ **"ಸಾಮಣೇರೋ ಪನಾ"**ತಿಆದೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೪) ಆಗತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೪) ಪನ - **ಸಯಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿವಚನತೋ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಸರಣದಾನಾನಿ ಪಬ್ಬಜನಂ ನಾಮ, ತೇಸು ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಯಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏವ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಕಾರೇತಬ್ಬಂ ವಾ। **ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ**ತಿ ಇದಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ನೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾರೋಚನಪರಿಹರಣತ್ಥಂ। ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಹಿ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಏಕಸೀಮಾಯ "ಏತಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಕೇಸಾದಿಚ್ಛೇದನಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ"ತಿ ವಿಸುಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಸರಣದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಭಿಕ್ಖುಆಣತ್ತಿಯಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸರಣಂ ನ ರುಹತೀತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೪) - **ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ನೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾರೋಚನಪರಿಹರಣತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ತೇನ ಸಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ "ಏತಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **"ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಪಕಾಸನತ್ಥಂ **"ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಏಹೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಚೇ ಕೇಸಮಸ್ಸುಓರೋಪನಾದೀನಿ ಅಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜತ್ಥಂ ಸರಣಾನಿ ದೇತಿ, ನ ರುಹತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಾವೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ರುಹತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ। ಅಪತ್ತಚೀವರಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಸಿದ್ಧಿದಸ್ಸನತೋ, ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಚೇತಂ ಯುಜ್ಜತೇವಾತಿ ಏಕೇ। ಹೋತಿ ಚೇತ್ಥ -

"ಸಲಿಙ್ಗಸ್ಸೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ವಿಲಿಙ್ಗಸ್ಸಾಪಿ ಚೇತರಾ।
ಅಪೇತಪುಬ್ಬವೇಸಸ್ಸ, ತಂದ್ವಯಾ ಇತಿ ಚಾಪರೇ"ತಿ॥

ಭಿಕ್ಖುನಾ ಹಿ ಸಹತ್ಥೇನ ವಾ ಆಣತ್ತಿಯಾ ವಾ ದಿನ್ನಮೇವ ಕಾಸಾವಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅದಿನ್ನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪನ ಸನ್ತೇಸ್ವೇವ ಕಾಸಾವೇಸು, ನಾಸನ್ತೇಸು ಅಸಮ್ಭವತೋತಿ ತೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಆಗತೋ।

ಛಬ್ಬರೂಪೋತಿ ಛಬ್ಬಸಭಾವೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ವಿಭಾವೇತಿ **"ಸಹೇತುಕೋ"**ತಿ। **ಞಾತೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ। **ಯಸಸ್ಸೀ**ತಿ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಗನ್ಧಾಸಯೋಕಾಸವಸೇನ ಅಸುಚಿಜೇಗುಚ್ಛಪಟಿಕೂಲಭಾವಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಕೇಸಾ** ನಾಮೇತೇ ವಣ್ಣತೋಪಿ ಪಟಿಕೂಲಾ, ಸಣ್ಠಾನತೋಪಿ ಗನ್ಧತೋಪಿ ಆಸಯತೋಪಿ ಓಕಾಸತೋಪಿ ಪಟಿಕೂಲಾ। ಮನುಞ್ಞೇಪಿ ಹಿ ಯಾಗುಪತ್ತೇ ವಾ ಭತ್ತಪತ್ತೇ ವಾ ಕೇಸವಣ್ಣಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕೇಸಮಿಸ್ಸಕಮಿದಂ, ಹರಥ ನ"ನ್ತಿ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಕೇಸಾ **ವಣ್ಣತೋ** ಪಟಿಕೂಲಾ। ರತ್ತಿಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಾಪಿ ಕೇಸಸಣ್ಠಾನಂ ಅಕ್ಕವಾಕಂ ವಾ ಮಕಚಿವಾಕಂ ವಾ ಛುಪಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ **ಸಣ್ಠಾನತೋಪಿ** ಪಟಿಕೂಲಾ। ತೇಲಮಕ್ಖನಪುಪ್ಫಧೂಮಾದಿಸಙ್ಖಾರವಿರಹಿತಾನಞ್ಚ ಕೇಸಾನಂ **ಗನ್ಧೋ** ಪರಮಜೇಗುಚ್ಛೋ ಹೋತಿ। ತತೋ ಜೇಗುಚ್ಛತರೋ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾನಂ। ಕೇಸಾ ಹಿ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನತೋ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾಪಿ ಸಿಯುಂ, **ಗನ್ಧೇನ** ಪನ ಪಟಿಕೂಲಾಯೇವ। ಯಥಾ ಹಿ ದಹರಸ್ಸ ಕುಮಾರಕಸ್ಸ ವಚ್ಚಂ ವಣ್ಣತೋ ಹಲಿದ್ದಿವಣ್ಣಂ, ಸಣ್ಠಾನತೋ ಹಲಿದ್ದಿಪಿಣ್ಡಿಸಣ್ಠಾನಂ। ಸಙ್ಕರಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡಿತಞ್ಚ ಉದ್ಧುಮಾತಕಕಾಳಸುನಖಸರೀರಂ ವಣ್ಣತೋ ತಾಲಪಕ್ಕವಣ್ಣಂ, ಸಣ್ಠಾನತೋ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ, ದಾಠಾಪಿಸ್ಸ ಸುಮನಮಕುಳಸದಿಸಾ, ತಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನತೋ ಸಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಂ, ಗನ್ಧೇನ ಪನ ಪಟಿಕೂಲಮೇವ, ಏವಂ ಕೇಸಾಪಿ ಸಿಯುಂ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನತೋ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾ, ಗನ್ಧೇನ ಪನ ಪಟಿಕೂಲಾಯೇವಾತಿ।

ಯಥಾ ಪನ ಅಸುಚಿಟ್ಠಾನೇ ಗಾಮನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಜಾತಾನಿ ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಾನಿ ನಾಗರಿಕಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜೇಗುಚ್ಛಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಅಪರಿಭೋಗಾನಿ, ಏವಂ ಕೇಸಾಪಿ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಮುತ್ತಕರೀಸಪಿತ್ತಸೇಮ್ಹಾದಿನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಜಾತತ್ತಾ ಪರಮಜೇಗುಚ್ಛಾತಿ। ಏವಂ **ಆಸಯತೋಪಿ** ಪಟಿಕೂಲಾ। ಇಮೇ ಚ ಕೇಸಾ ನಾಮ ಗೂಥರಾಸಿಮ್ಹಿ ಉಟ್ಠಿತಕಣ್ಣಕಾ ವಿಯ ಏಕತಿಂಸಕೋಟ್ಠಾಸರಾಸಿಮ್ಹಿ ಜಾತಾ, ತೇ ಸುಸಾನಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಜಾತಸಾಕಂ ವಿಯ, ಪರಿಖಾದೀಸು ಜಾತಕಮಲಕುವಲಯಾದಿಪುಪ್ಫಂ ವಿಯ ಚ ಅಸುಚಿಟ್ಠಾನೇ ಜಾತತ್ತಾ ಪರಮಜೇಗುಚ್ಛಾತಿ ಏವಂ **ಓಕಾಸತೋ** ಪಟಿಕೂಲಾತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ತಚಪಞ್ಚಕಸ್ಸ ವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ಪಟಿಕೂಲಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನಿಜ್ಜೀವನಿಸ್ಸತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೇನಾತಿ ಇಮೇ ಕೇಸಾ ನಾಮ ಸೀಸಕಟಾಹಪಲಿವೇಠನಚಮ್ಮೇ ಜಾತಾ, ತತ್ಥ ಯಥಾ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ಜಾತೇಸು ಕುಣ್ಠತಿಣೇಸು ನ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೋ ಜಾನಾತಿ "ಮಯಿ ಕುಣ್ಠತಿಣಾನಿ ಜಾತಾನೀ"ತಿ, ನಾಪಿ ಕುಣ್ಠತಿಣಾನಿ ಜಾನನ್ತಿ "ಮಯಂ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ಜಾತಾನೀ"ತಿ। ಏವಮೇವ ನ ಸೀಸಕಟಾಹಪಲಿವೇಠನಚಮ್ಮಂ ಜಾನಾತಿ "ಮಯಿ ಕೇಸಾ ಜಾತಾ"ತಿ, ನಾಪಿ ಕೇಸಾ ಜಾನನ್ತಿ "ಮಯಂ ಸೀಸಕಟಾಹಪಲಿವೇಠನಚಮ್ಮೇ ಜಾತಾ"ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಭೋಗಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣರಹಿತಾ ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ। ಇತಿ "ಕೇಸಾ ನಾಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೀರೇ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಅಚೇತನೋ ಅಬ್ಯಾಕತೋ ಸುಞ್ಞೋ ನಿಸ್ಸತ್ತೋ ಥದ್ಧೋ ಪಥವೀಧಾತೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ನಿಜ್ಜೀವನಿಸ್ಸತ್ತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೇನ। **ಪುಬ್ಬೇತಿ** ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ। **ಮದ್ದಿತಸಙ್ಖಾರೋತಿ** ನಾಮರೂಪವವತ್ಥಾನೇನ ಚೇವ ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹವಸೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಪರಿಮದ್ದಿತಸಙ್ಖಾರೋ। **ಭಾವಿತಭಾವನೋತಿ** ಕಲಾಪಸಮ್ಮಸನಾದಿನಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಕುಸಲಭಾವನಾಯ ಪೂರಣೇನ ಭಾವಿತಭಾವನೋ । **ಅದಿನ್ನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ರುಹತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೪) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೪) ಪನ - **ಯಸಸ್ಸೀತಿ** ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ನಿಜ್ಜೀವನಿಸ್ಸತ್ತಭಾವನ್ತಿ** "ಕೇಸಾ ನಾಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೀರೇ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಅಚೇತನೋ ಅಬ್ಯಾಕತೋ ಸುಞ್ಞೋ ನಿಸ್ಸತ್ತೋ ಥದ್ಧೋ ಪಥವೀಧಾತೂ"ತಿಆದಿನಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೩೧೧) ಆಗತನಯೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪುಬ್ಬೇತಿ** ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇಸು । **ಮದ್ದಿತಸಙ್ಖಾರೋತಿ** ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಭಾವಿತಭಾವನೋತಿ** ಸಮಥವಸೇನಪಿ।

ಕಾಸಾಯಾನಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ...ಪೇ॰... ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ "ಸಬ್ಬದುಕ್ಖನಿಸ್ಸರಣತ್ಥಾಯ ಇಮಂ ಕಾಸಾವಂ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ವಾ "ತಂ ಕಾಸಾವಂ ದತ್ವಾ"ತಿ ವಾ ವತ್ವಾ "ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ"ತಿ ಏವಂ ಯಾಚನಪುಬ್ಬಕಂ ಚೀವರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತಿ। **ಅಥಾಪೀತಿ**ಆದಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪನತೋ ಪರಂ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿದಸ್ಸನಂ, **ಅಥಾಪೀತಿ**

ತತೋ ಪರಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಚೀವರಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜನಪ್ಪಕಾರಭೇದದಸ್ಸನತ್ಥಂ ‘**ಅಥಾಪೀ**’ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಥಾಪೀ**ತಿ ಅಥ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅದಿನ್ನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ರುಹತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೪೭. **ಪಾದೇ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಾದಾಭಿಮುಖಂ ನಮಾಪೇತ್ವಾ। ದೂರೇ ವನ್ದನ್ತೋಪಿ ಹಿ ಪಾದೇ ವನ್ದತೀತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ। **ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಯಂ **ಉಪಜ್ಝಾಯೋ**। ಯಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕೇಸು ವಿನಯನತ್ಥಾಯ ಆಚರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾತೇನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಆಚರಿಯೋ**। ಸಚೇ ಪನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಸಯಮೇವ ಸಬ್ಬಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತಿ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ನ ನಿಯ್ಯಾತೇತಿ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋವಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋಪಿ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಾಲೇ ಸಯಮೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚೇನ್ತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋಪಿ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅನುಞ್ಞಾತಉಪಸಮ್ಪದಾತಿ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಉಪಸಮ್ಪದಾ। **ಠಾನಕರಣಸಮ್ಪದನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉರಆದೀನಿ ಠಾನಾನಿ, ಸಂವುತಾದೀನಿ ಕರಣಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಅನುನಾಸಿಕನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇ ಅನ್ತರಾವಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಾನೀ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಮ-ಕಾರನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಸಮಯೇ ವಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ।

೧೪೮. **ಸಬ್ಬಮಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ದಸಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಮುತ್ತಂ ಪರಾಮಾಸಾಪರಾಮಾಸಾದಿಭೇದಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕೇಸು ವಿನೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸೇಖಿಯಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದಿಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸೀಲಮನೇನ ಪೂರೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಚ ಕತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ಅಕರಣೇ, ಅಕತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ಚ ಕರಣೇ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಾರಹೋ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೪) ವುತ್ತಂ। ಅನುನಾಸಿಕನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇ ಅನ್ತರಾವಿಚ್ಛೇದೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “**ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಾನೀ**”ತಿ। **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕೇಸು ವಿನೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೇಖಿಯವತ್ತಾಕ್ಖನ್ಧಕವತ್ತೇಸು, ಅಞ್ಞೇಸು ಚ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಿಲೋಕವಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಚ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ತತ್ಥ ಅವತ್ತಮಾನೋ ಅಲಜ್ಜೀ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಾರಹೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೪)।

ಉರಾದೀನಿ **ಠಾನಾನಿ** ನಾಮ, ಸಂವುತಾದೀನಿ **ಕರಣಾನಿ** ನಾಮ। ಅನುನಾಸಿಕನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇ ಅನ್ತರಾ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇಪಿ ಯಥಾವುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏವ ವಿಚ್ಛೇದೋ, ಅಞ್ಞತ್ರ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಲಿಖಿತಂ, ಅನುನಾಸಿಕನ್ತೇ ದೀಯಮಾನೇ ಖಲಿತ್ವಾ “ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಮ-ಕಾರೇನ ಮಿಸ್ಸೀಭೂತೇ ಖೇತ್ತೇ ಓತಿಣ್ಣತ್ತಾ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಉಪತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ**। ಮಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ವಚನಕಾಲೇ ಪನ ಅನುನಾಸಿಕಟ್ಠಾನೇ ವಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ **ಧಮ್ಮಸಿರಿತ್ಥೇರೋ**। “ಏವಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಮ್ಪೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಉಭತೋಸುದ್ಧಿಯಾವ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಹಾಥೇರೋ ಪತಿತದನ್ತಾದಿಕಾರಣತಾಯ ಅಚತುರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ವದತಿ, ಬ್ಯತ್ತಸಾಮಣೇರೋ ಸಮೀಪೇ ಠಿತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಂ ಬ್ಯತ್ತಂ ವದಾಪೇತಿ, ಮಹಾಥೇರೇನ ಅವುತ್ತಂ ವದಾಪೇತೀತಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಇತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಚೇ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ। ಸಙ್ಘೋ ಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲೋತಿ। ನ, ನಾನಾಸೀಮಪವತ್ತಕಮ್ಮವಾಚಾಸಾಮಞ್ಞನಯೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬತ್ತಾ। ಅಥ ಥೇರೇನ ಚತುರಸ್ಸಂ ವುತ್ತಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಂ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ ಸಾಮಣೇರೋ ಸಯಂ ವತ್ವಾ ವದಾಪೇತಿ, ಉಭತೋಸುದ್ಧಿ ಏವ ಹೋತಿ ಥೇರೇನ ವುತ್ತಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ। “ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಸಾಧಾರಣೇ ಬುದ್ಧಗುಣೇ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೇಕ್ಖಧಮ್ಮಂ ಅಸೇಕ್ಖಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ಅಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣವಸೇನ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಅಞ್ಞಥಾ ಸರಣತ್ತಯಸಙ್ಕರದೋಸೋ। **ಸಬ್ಬಮಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ** ದಸಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಮುತ್ತಂ ಪರಾಮಾಸಾಪರಾಮಾಸಾದಿಭೇದಂ। “**ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕೇಸು ವಿನೇತಬ್ಬೋ**”ತಿ ವಚನತೋ ಸೇಖಿಯಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದಿಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸೀಲಮನೇನ ಪೂರೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಚಾರಿತ್ತಸ್ಸ ಅಕರಣೇ, ವಾರಿತ್ತಸ್ಸ ಕರಣೇ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಾರಹೋ ಹೋತೀ”ತಿ ದೀಪೇತೀತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೪) ಆಗತೋ।

ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿಆದೀಸು ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನಿ ಪದಾನಿ **ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ,** ಸಿಕ್ಖಾಕೋಟ್ಠಾಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಿಕ್ಖಾಯ ವಾ ಪದಾನಿ **ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ,** ಅಧಿಸೀಲಅಧಿಚಿತ್ತಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾನಂ ಅಧಿಗಮುಪಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಕಾಮಾವಚರಕುಸಲಚಿತ್ತಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ವಿರತಿಯೋ, ತಂಸಮ್ಪಯುತ್ತಧಮ್ಮಾ ಪನೇತ್ಥ ತಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಪಾಣೋ**ತಿ ಪರಮತ್ಥತೋ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ತಸ್ಸ ಅತಿಪಾತನಂ ಪಬನ್ಧವಸೇನ ಪವತ್ತಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಸತ್ಥಾದೀಹಿ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಪಾತನಂ **ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ,** ಪಾಣವಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಪನ ಅತ್ಥತೋ ಪಾಣೇ ಪಾಣಸಞ್ಞಿನೋ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದಕಉಪಕ್ಕಮಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ವಧಕಚೇತನಾವ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿ, ವೇರಹೇತುತಾಯ ವೇರಸಞ್ಞಿತಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಾಪಧಮ್ಮಂ ಮಣತಿ ನೀಹರತೀತಿ ವಿರತಿ **"ವೇರಮಣೀ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವಿರಮತಿ ಏತಾಯಾತಿ ವಾ "ವಿರಮತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ "ವೇರಮಣೀ"ತಿ ಸಮಾದಾನವಿರತಿ ವುತ್ತಾ। ಏಸ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ।

ಅದಿನ್ನಸ್ಸ ಆದಾನಂ **ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ,** ಥೇಯ್ಯಚೇತನಾ। **ಅಬ್ರಮ್ಹಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಅಸೇಟ್ಠಚರಿಯಂ, ಮಗ್ಗೇನಮಗ್ಗಪಟಿಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಮೇಥುನಚೇತನಾ। **ಮುಸಾ**ತಿ ಅಭೂತವತ್ಥು, ತಸ್ಸ ವಾದೋ ಅಭೂತಂ ಞತ್ವಾವ ಭೂತತೋ ವಿಞ್ಞಾಪನಚೇತನಾ **ಮುಸಾವಾದೋ।** ಪಿಟ್ಠಪೂವಾದಿನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಸುರಾ ಚೇವ ಪುಪ್ಫಾಸವಾದಿಭೇದಂ ಮೇರಯಞ್ಚ **ಸುರಾಮೇರಯಂ।** ತದೇವ ಮದನೀಯಟ್ಠೇನ ಮಜ್ಜಞ್ಚೇವ ಪಮಾದಕಾರಣಟ್ಠೇನ ಪಮಾದಟ್ಠಾನಞ್ಚ, ತಂ ಯಾಯ ಚೇತನಾಯ ಪಿವತಿ, ತಸ್ಸಾ ಏವಂ ಅಧಿವಚನಂ।

ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾ, ಅಯಂ ಅರಿಯಾನಂ ಭೋಜನಸ್ಸ ಕಾಲೋ ನಾಮ, ತದಞ್ಞೋ **ವಿಕಾಲೋ।** ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ **ಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಇಧ ಸಬ್ಬಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋಹರಣಂ ಇಧ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ಭೋಜನನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ವಿಕಾಲೇ ಭೋಜನಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣಂ **ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ,** ವಿಕಾಲೇ ವಾಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣಂ **ವಿಕಾಲಭೋಜನ**ನ್ತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ತಂ ಅತ್ಥತೋ ವಿಕಾಲೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಅಜ್ಝೋಹರಣಚೇತನಾವ।

ಸಾಸನಸ್ಸ ಅನನುಲೋಮತ್ತಾ ವಿಸೂಕಂ ಪಟಾಣೀಭೂತಂ ದಸ್ಸನಂ **"ವಿಸೂಕದಸ್ಸನಂ,** ನಚ್ಚಗೀತಾದಿದಸ್ಸನಸವನಾನಞ್ಚೇವ ವಟ್ಟಕಯುದ್ಧಜೂತಕೀಳಾದಿಸಬ್ಬಕೀಳಾನಞ್ಚ ನಾಮಂ। **ದಸ್ಸನ**ನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಾನಂ ಯಥಾಸಕಂ ವಿಸಯಸ್ಸ ಆಲೋಚನಸಭಾವತಾಯ ದಸ್ಸನಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಸವನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಸದ್ದೇಹಿ ಚೇತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ನಚ್ಚನಗಾಯನಾದೀನಿಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಮಾಲಾತಿ ಬದ್ಧಮಬದ್ಧಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಂ, ಅನ್ತಮಸೋ ಸುತ್ತಾದಿಮಯಮ್ಪಿ ಅಲಙ್ಕಾರತ್ಥಾಯ ಪಿಳನ್ಧಿಯಮಾನಂ ಮಾಲಾತ್ವೇವ ವುಚ್ಚತಿ। **ಗನ್ಧ**ನ್ತಿ ವಾಸಚುಣ್ಣಾದಿವಿಲೇಪನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗನ್ಧಜಾತಂ। **ವಿಲೇಪನ**ನ್ತಿ ಪಿಸಿತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ಛವಿರಾಗಕರಣಞ್ಚೇವ ಗನ್ಧಜಾತಞ್ಚ। **ಧಾರಣಂ** ನಾಮ ಪಿಳನ್ಧನಂ। **ಮಣ್ಡನಂ** ನಾಮ ಊನಟ್ಠಾನಪೂರಣಂ। ಗನ್ಧವಸೇನ, ಛವಿರಾಗವಸೇನ ವಾ ಸಾದಿಯನಂ **ವಿಭೂಸನಂ** ನಾಮ, ಮಾಲಾದೀಸು ವಾ ಧಾರಣಾದೀನಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। ತೇಸಂ ಧಾರಣಾದೀನಂ ಠಾನಂ ಕಾರಣಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಚೇತನಾ।

ಉಚ್ಚಾತಿ ಉಚ್ಚ-ಸದ್ದೇನ ಸಮಾನತ್ಥೋ ನಿಪಾತೋ। **ಉಚ್ಚಾಸಯನಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಆಸನ್ದಾದಿ। **ಮಹಾಸಯನಂ** ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ಥರಣೇಹಿ ಅತ್ಥತಂ ಸಲೋಹಿತವಿತಾನಞ್ಚ। ಏತೇಸು ಹಿ ಆಸನಂ ಸಯನಞ್ಚ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಸದ್ದೇಹಿ ಗಹಿತಾನಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ। **ಜಾತರೂಪರಜತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ರಜತ**ಸದ್ದೇನ ದಾರುಮಾಸಕಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ರೂಪಿಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಮುತ್ತಾಮಣಿಆದಯೋಪೇತ್ಥ ಧಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಯೋ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಣ**-ಸದ್ದೇನ ಪನ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪನಸಾದಿಯನಾನಿಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ।

೧೪೯. **ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಮ್ಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಸರಣಗಮನಾದಿಸಾಮಣೇರಭಾವಸ್ಸಪಿ ವಿನಸ್ಸನತೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಸಙ್ಘಲಾಭಮ್ಪಿ ತೇ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಪುನ ಸರಣಾನಿ ಗಹಿತಾನೀತಿ** ಸರಣಗಹಣೇನ ಸಹ ತದಹೇವಸ್ಸ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕನ್ತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭಗ್ಗಹಣದಸ್ಸನಮತ್ತಮೇವೇತಂ, ತತೋ ಪುರೇಪಿ ವಾ ಪಚ್ಛಾಪಿ ವಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಞ್ಚ ಚೀವರಮಾಸೇಸು ಸಙ್ಘೇ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲಚೀವರಞ್ಚ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅವಿಪನ್ನಸೀಲೋ ಸಾಮಣೇರೋ ಲಭತಿ ಏವ। **ಸಚೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಗಹಿತಾನೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಞ್ಚ ಛಿನ್ನವಸ್ಸತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಕಾಲಚೀವರಲಾಭೋ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಸ್ಮಾ "**ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಲಾಭೋ ದಾತಬ್ಬೋ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭೋ ಪನ ಯದಿ ಸೇನಾಸನಸ್ಸಾಮಿಕಾ ದಾಯಕಾ ಸೇನಾಸನಗುತ್ತತ್ಥಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತಸ್ಸಪಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾಪಿ ದಾತಬ್ಬೋವ। ಯಂ ಪನ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೦೮) "**ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಲಚ್ಛತೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಪುನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತತ್ತಾ ಲಚ್ಛತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ದಾಯಕಾನಂ ಇಮಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವುತ್ತಞ್ಚೇ, ಸುನ್ದರಂ, ಸಙ್ಘಿಕಂ, ಕಾಲಚೀವರಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಞ್ಚೇ, ನ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ನ ಅಜಾನಿತ್ವಾತಿ "ಸುರಾ"ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪಿವತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಆದಿಸಬ್ಬಸೀಲಭೇದಂ ಸರಣಭೇದಞ್ಚ ನ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಕುಸಲಂ ಪನ ಸುರಾಪಾನಾವೇರಮಣಿಸೀಲಭೇದೋ ಚ ಹೋತಿ ಮಾಲಾದಿಧಾರಣಾದೀಸು ವಿಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಇತರಾನೀತಿ** ವಿಕಾಲಭೋಜನಾವೇರಮಣಿಆದೀನಿ। ತಾನಿಪಿ ಹಿ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ತಂ ತಂ ಭಿಜ್ಜತಿ ಏವ, ಇತರೀತರೇಸಂ ಪನ ಅಭಿಜ್ಜನೇನ ನಾಸನಙ್ಗಾನಿ ನ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನೇವ "**ಏತೇಸು ಭಿನ್ನೇಸೂ**"ತಿ ಭೇದವಚನಂ ವುತ್ತಂ।

ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ "ಅಚ್ಚಯೋ ಮಂ ಭನ್ತೇ ಅಚ್ಚಾಗಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಸರಣಸೀಲಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಪಾರಾಜಿಕತ್ತಾ ತೇಸಂ। ತೇನಾಹ "**ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ**"ತಿ। **ಅಯಮೇವ ಹಿ ನಾಸನಾ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ** ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಕಾರಣೇಹಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀಹಿ ಅವಣ್ಣಭಾಸನಾದೀನಂ ಸಹ ಪತಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ನನು ಚ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಏವ, ತಸ್ಸ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾವ ವುತ್ತಾ, ಇಧ ಪನ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಕೋ ಇಮೇಸಂ ಭೇದೋತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿ ನಿಧಾಯಾಹ "**ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಾನಞ್ಹಿ ಅಞ್ಞತರದಿಟ್ಠಿಕೋ**"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚಾಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯೋ ಹಿ "ಅತ್ತಾ ಇಸ್ಸರೋ"ತಿ ವಾ "ನಿಚ್ಚೋ ಧುವೋ"ತಿಆದಿನಾ ವಾ "ಅತ್ತಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಾ ತಿತ್ಥಿಯಪರಿಕಪ್ಪಿತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೋಹರತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾ ಪಾರಾಜಿಕಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪನ ಈದಿಸಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಸನಿಕೋವ ಹುತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಬುದ್ಧವಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿಪರೀತತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಓವದಿಯಮಾನೋಪಿ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ವೋಹರತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಹೋತಿ, ಸೋ ಪನ ಕಣ್ಟಕನಾಸನಾಯ ಏವ ನಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ದಸಸಿಕ್ಖಾಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿತ್ಥಾರತೋ ವಣ್ಣನಾ ಆಗತಾ, ಸಾ ಪೋರಾಣಟೀಕಾಯಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಪೋತ್ಥಕಂ ಆರುಳ್ಹಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ನ ವಿತ್ಥಾರಯಿಮ್ಹ।

೧೫೦. "**ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣನ್ತಿ** ಇದಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಗಣ್ಠಿಪದಕಾರಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸೇನಾಸನನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಂ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಂ ವುತ್ತಂ। **ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣನ್ತಿ** ಇಮಿನಾಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಪುಗ್ಗಲಿಕಸೇನಾಸನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ - **ಯತ್ಥ ವಾ ವಸತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಹೋತು ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ, ತಸ್ಸ ನಿಬದ್ಧವಸನಕಸೇನಾಸನಂ ವುತ್ತಂ। **ಯತ್ಥ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಪನ ಯಂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಾದಿನಿಮಿತ್ತಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಪವಿಸತಿ, ತಂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಪವಿಸನಟ್ಠಾನಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತದುಭಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಉಭಯೇನಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಞ್ಚ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸೇನಾಸನಞ್ಚ ವುತ್ತ**"ನ್ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ

ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸಿತಂ, **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸೇನಾಸನನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಪನ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ, ತಸ್ಮಾ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಹೋತು ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ, ಆವರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ। **ಮುಖದ್ವಾರಿಕನ್ತಿ** ಮುಖದ್ವಾರೇನ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। **ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾತಿ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ। ದಣ್ಡೇನ್ತಿ ವಿನೇನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ ದಣ್ಡೋ, ಸೋಯೇವ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿ **ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ,** ಆವರಣಾದಿ। **ದಣ್ಡಕಮ್ಮಮಸ್ಸ ಕರೋಥಾತಿ** ಅಸ್ಸ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಯೋಜೇಥ ಆಣಾಪೇಥ। **ದಣ್ಡಕಮ್ಮನ್ತಿ** ವಾ ನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಾ ನಿಗ್ಗಹಮಸ್ಸ ಕರೋಥಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಈದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು।

ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸಚೇ ಆಕಿಣ್ಣದೋಸೋವ ಹೋತಿ, ಆಯತಿಂ ಸಂವರೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತಬ್ಬೋತಿ** ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಯಾವತತಿಯಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ನ ಓರಮತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ, ಪುನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಮಾನೋಪಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಲಚ್ಛತೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಪುನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತತ್ತಾ ಲಚ್ಛತಿ। **ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಲಾಭೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ** ಛಿನ್ನವಸ್ಸತಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಇತರಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ** ವಿಕಾಲಭೋಜನಾದೀನಿ ಪಞ್ಚ। **ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ** "ಅಚ್ಚಯೋ ಮಂ ಭನ್ತೇ ಅಚ್ಚಾಗಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೦೮) ವುತ್ತಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ದ್ವಾವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಏವಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತದನನ್ತರಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಥೇತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ಪಾಳಿವಣ್ಣನಾವಸೇನೇವ ಆಗತಾ, ನೋ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯವಸೇನ, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಪಕರಣಸ್ಸ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಭೂತತ್ತಾ ತಮಕಥೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವ ಆಚರಿಯೇನ ಕಥಿತೋ, ಮಯಂ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಅತಿಸುಖುಮತ್ತಾ ಅತಿಗಮ್ಭೀರತ್ತಾ ಸುದುಲ್ಲಭತ್ತಾ ಸಾಸನಾನುಗ್ಗಹತ್ಥಂ ಆಚರಿಯೇನ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀಆದಿಪ್ಪಕರಣೇಸು ಆಗತವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನಾತಿ ಯೇನ ಸಮಯೇನ ಭಗವತಾ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ"ತಿಆದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ಸಮಯೇನ। **ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಂ ಅಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವಿರಹಿತಂ, ಏವಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ನೇವ ಧಮ್ಮತೋ ನ ಆಮಿಸತೋ ಸಙ್ಗಹಂ ಲಭನ್ತಿ, ತೇ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿಯೇವ, ನ ವಡ್ಢನ್ತಿ। **ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋತಿ** ಉಪಜ್ಝಂ ಅಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಿರುಪಜ್ಝಾಯಕೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, **ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತಿ। ಕೇಚಿ "ಕುಪ್ಪತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಸಙ್ಘೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿಆದೀಸುಪಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕುಪಜ್ಝಾಯಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಅಪತ್ತಕಾ ಹತ್ಥೇಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೀತಿ ಯೋ ಹತ್ಥೇಸು ಪಿಣ್ಡೋ ಲಬ್ಭತಿ, ತದತ್ಥಾಯ ಚರನ್ತಿ। **ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತಿತ್ಥಿಯಾತಿ** ಯಥಾ ಆಜೀವಕನಾಮಕಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ। ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಸು ಠಪಿತಪಿಣ್ಡಮೇವ ಹಿ ತೇ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। **ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ** ಏವಂ

ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ಅಚೀವರಕಾದಿವತ್ಥೂಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಯಾಚಿತಕೇನಾತಿ "ಯಾವ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಕರೋಮ, ತಾವ ದೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇನ, ತಾವಕಾಲಿಕೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಈದಿಸೇನ ಹಿ ಪತ್ತೇನ ವಾ ಚೀವರೇನ ವಾ ಪತ್ತಚೀವರೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಪತ್ತಚೀವರೋವ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ಚಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ , ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ನಿರಪೇಕ್ಖೇಹಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ದಾತಬ್ಬಂ।

ಗೋತ್ತೇನಪಿ ಅನುಸ್ಸಾವೇತುನ್ತಿ "ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ಏವಂ ಗೋತ್ತಂ ವತ್ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವೇ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ**ತಿ ದ್ವೇ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ, ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ, ಅಞ್ಞೇನ ಇತರಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಏಕೇನ ವಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇನ್ತೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವೇ ತಯೋ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಏಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ**ತಿ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಜನೇ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುಂ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಿರಿಯಂ ಏಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಮಾ ಏಕೇನ ಆಚರಿಯೇನ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಬ್ಬಾ। ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ನಾನಾಚರಿಯಾ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ, ಸುಮನತ್ಥೇರೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚ ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೋ ಆಚರಿಯೋ ಹೋತಿ, "ನ ತ್ವೇವ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ ಹಿ ಏಸ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ।

ಪಠಮಂ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತೀತಿ ಉಪಜ್ಝಾ, ತಂ **ಉಪಜ್ಝಂ** "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹೀ"ತಿ ಏವಂ ವದಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ವಿತ್ಥಾಯನ್ತೀ**ತಿ ವಿತ್ಥದ್ಧಗತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಯಂ ಜಾತ**ನ್ತಿ ಯಂ ತವ ಸರೀರೇ ಜಾತಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ, ತಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಪುಚ್ಛನ್ತೇ ಸನ್ತಂ ಅತ್ಥೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿಆದಿ। **ಉಲ್ಲುಮ್ಪತು ಮ**ನ್ತಿ ಉದ್ಧರತು ಮಂ।

ತಾವದೇವಾತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಮನನ್ತರಮೇವ। **ಛಾಯಾ ಮೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏಕಪೋರಿಸಾ ವಾ ದ್ವಿಪೋರಿಸಾ ವಾತಿ ಛಾಯಾ ಮೇತಬ್ಬಾ। **ಉತುಪ್ಪಮಾಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ "ವಸ್ಸಾನೋ ಹೇಮನ್ತೋ ಗಿಮ್ಹೋ"ತಿ ಉತುಪ್ಪಮಾಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಉತುಯೇವ ಉತುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಸಚೇ ವಸ್ಸಾನಾದಯೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯತ್ತಕೇಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ಯಸ್ಸ ಯೋ ಉತು ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ತೇ ದಿವಸೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸೋ ದಿವಸಭಾಗೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ। ಅಥ ವಾ "ಅಯಂ ನಾಮ ಉತು, ಸೋ ಚ ಖೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ ವಾ"ತಿ ಏವಂ ಉತುಪ್ಪಮಾಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, "ಪುಬ್ಬಣ್ಹೋ ವಾ ಸಾಯನ್ಹೋ ವಾ"ತಿ ಏವಂ **ದಿವಸಭಾಗೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ। ಸಙ್ಗೀತೀ**ತಿ ಇದಮೇವ ಸಬ್ಬಂ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಕಿಂ ಲಭಸಿ, ಕಾ ತೇ ಛಾಯಾ, ಕಿಂ ಉತುಪ್ಪಮಾಣಂ, ಕೋ ದಿವಸಭಾಗೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಇದಂ ನಾಮ ಲಭಾಮಿ ವಸ್ಸಂ ವಾ ಹೇಮನ್ತಂ ವಾ ಗಿಮ್ಹಂ ವಾ, ಅಯಂ ಮೇ ಛಾಯಾ, ಇದಂ ಉತುಪ್ಪಮಾಣಂ, ಅಯಂ ದಿವಸಭಾಗೋತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

ಓಹಾಯಾತಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ। **ದುತಿಯಂ ದಾತು**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳಕತೋ ಪರಿವೇಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುತಿಯಕಂ ದಾತುಂ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಅಕರಣೀಯಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ**ತಿ ಪಣ್ಡುವಣ್ಣೋ ಪತ್ತೋ। **ಬನ್ಧನಾ ಪವುತ್ತೋ**ತಿ ವಣ್ಟತೋ ಪತಿತೋ। **ಅಭಬ್ಬೋ ಹರಿತತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಪುನ ಹರಿತೋ ಭವಿತುಂ ಅಭಬ್ಬೋ। **ಪುಥುಸಿಲಾ**ತಿ ಮಹಾಸಿಲಾ। ಅಯಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಆಭತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅನುಪಜ್ಝಾಯಾದಿವತ್ಥೂಸು **ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಪಞ್ಞತ್ತ**ನ್ತಿ "ನ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೭) ಇಧೇವ ಪಞ್ಞಾಪಿಯಮಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತೀ**ತಿ ಇದಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಭಾವೇಪಿ

“ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ”ತಿ ಮತಸ್ಸ ವಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪುರಾಣಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸಪಿ ನಾಮೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯಕಿತ್ತನಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಯದಿ ಹಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಕಿತ್ತನಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, “ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿ ಏವ ಸಿಯಾ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೭) “ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೭) ಅಸ್ಸ “ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವಿರಹಿತಂ” ಇಚ್ಚೇವ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ। ಪಾಳಿಯಂ **ಸಙ್ಘೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ**ತಿ “ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ”ತಿ ಏವಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘಮೇವ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ **ಗಣೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ “ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಗಣಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ”ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಏವ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಞ್ಞಥಾ “ಸೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ವದೇಯ್ಯ। ತೇನಾಹ **“ಸಙ್ಘೇನಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಕಾದಿಉಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಕರಿಯಮಾನೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಪಣ್ಡಕಾದಿಕೇ ವಿನಾವ ಯದಿ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಗಣೋ ಪೂರತಿ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ಇತರಥಾ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅಪತ್ತಚೀವರವತ್ಥೂಸುಪಿ ಪತ್ತಚೀವರಾನಂ ಅಭಾವೇಪಿ “ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ”ನ್ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಾವಿತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಕೋಪಂ ಅವತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಇತರಥಾ ಸಾವನಾಯ ಹಾಪನತೋ ಕಮ್ಮಕೋಪೋ ಏವ ಸಿಯಾ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಪಠಮಂ ಅನುಞ್ಞಾತಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ವಿಯ ಇದಾನಿಪಿ ‘ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ’ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಪಿ ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಏವಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ। ಅನುಞ್ಞಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಅಪರಾಮಸನಂ ಸಾವನಾಯ ಹಾಪನವಿಪತ್ತಿ ಏವ ಹೋತಿ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚತೀ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಹಾಪನೇ ವಿಯ । ತಮ್ಪಿ ಹಿ ಪಚ್ಛಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, “ಸಙ್ಘಂ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚಾಮೀ”ತಿಆದಿವಾಕ್ಯೇನ ಅಯಾಚೇತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೋ “ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚತೀ”ತಿ ವತ್ವಾವ ಯದಿ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಕರೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಸುಕತಮೇವ ಹೋತಿ। ನೋ ಚೇ, ವಿಪನ್ನಂ। ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತಕಮ್ಮವಾಚತೋ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಪರಿಹಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸಾವನಾಯ ಹಾಪನಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಾತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಾ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೧೭) ಆಭತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪನ ಇಧೇವ ಅನ್ತೋಗಧಾ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪತರತ್ತಾ ಅವಿಸೇಸತ್ತಾ ಚ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೧೭) ಪನ “ಕೇಚಿ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ “ಪಞ್ಚವಗ್ಗಕರಣೀಯಞ್ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಮ್ಮಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಪಞ್ಚಮೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ ನ ಚ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೦) ನಯೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಣ್ಡಕಾನಂ ಗಣಪೂರಣಭಾವೇ ಏವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತಿ, ನ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಸುವುತ್ತಂ, ಇತರಥಾ “ಪಣ್ಡಕುಪಜ್ಝಾಯೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ ನ ಚ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿಆದಿಕಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ಯಥಾ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪಾದನಕಾಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ “ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ”ನ್ತಿ ಅಸನ್ತಂ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಕತಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸನ್ತೇಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತಿ, ಏವಂ “ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ”ತಿ ಅವತ್ಥುಂ ಪಣ್ಡಕುಪಜ್ಝಾಯಾದಿಂ, ಅಸನ್ತಂ ವಾ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಕತಾಯಪಿ ಗಣಪೂರಕಾನಮತ್ಥಿತಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತೇವ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಡಕುಪಜ್ಝಾಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ಸೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ”ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಅಯಮತ್ಥೋ ಸಿದ್ಧೋವ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಬುದ್ಧಾ ವತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಂ ನ ವದನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ …ಪೇ॰… ಸೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ”ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೦೩)। ತಥಾ “ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೭೧) ವಚನತೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಾದಿಆಚರಿಯೇಹಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಕತಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ನ ರುಹತಿ ತೇಸಂ ಅಭಿಕ್ಖುತ್ತಾತಿ ವಚನಮ್ಪಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಕಿಞ್ಚಿ ಭಿಯ್ಯೋ - “ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ೪೮೨) ನಯೇನ ಕಮ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಯಾ ಕಥಿಯಮಾನಾಯ “ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತಿ ವತ್ಥುತೋ ವಾ ಞತ್ತಿತೋ ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ ವಾ ಸೀಮತೋ ವಾ ಪರಿಸತೋ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ವಾ ಆಚರಿಯತೋ ವಾ”ತಿ ಅಕಥಿತತ್ತಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। “ಪರಿಸತೋ ವಾ”ತಿ ವಚನೇನ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ವಾ ಸಙ್ಗಹೋ ಕತೋತಿ ಚೇ? ನ, “ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪರಿಸತೋ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಭಙ್ಗೇ ತೇಸಮನಾಮಟ್ಠತ್ತಾ, ಅಯಮತ್ಥೋ ಯಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸರೂಪೇನ ವುತ್ತಪಾಳಿವಸೇನೇವ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತುಂ, ತಸ್ಮಾ ನಯಮುಖಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಂಖಿತ್ತೋತಿ ಅಯಮಸ್ಸ ಯುತ್ತಿಗವೇಸನಾತಿ ವುತ್ತಂ।

ತತ್ರಿದಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ - ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಅಭೂತಂ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತಯಿಂಸು, ಉದಾಹು ಮುಸಾವಾದಭಯಾ ತಾನೇವ ಪದಾನಿ ನ ಸಾವೇಸುನ್ತಿ। ಕಿಞ್ಚೇತ್ಥ - ಯದಿ ತಾವ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಭಾವತೋ ನ ಸಾವೇಸುಂ, “ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತವಿಪತ್ತಿಪ್ಪಸಙ್ಗೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಸಾವೇಸುಂ, ಮುಸಾವಾದೋ ನೇಸಂ ಭವತೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಸಾವೇಸುಂಯೇವ ಯಥಾವುತ್ತವಿಪತ್ತಿಪ್ಪಸಙ್ಗಭಯಾ, “ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ। ನ, ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ, ಮುಸಾವಾದೇನಪಿ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭವತೋ ಚ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಮುಸಾವಾದೇನ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕಾತುನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ “ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ”ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಚ ಉಭಯದೋಸವಿನಿಮುತ್ತೋ ಅತ್ಥೋ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬೋ।

ಅಯಞ್ಚೇತ್ಥ ಯುತ್ತಿ - ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜುಪಸಮ್ಪದುಪಜ್ಝಾಯೇಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸುಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣಕ್ಕಮೇನ ಅಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ “ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕ”ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಇಧಾಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸೇವ ಸತೋ ಅಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ “ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೇನ ಪನ “ಗಹಿತೋ ತೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ। ಕೇನಚಿ ವಾ ಕಾರಣೇನ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಛನ್ದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತಿ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಾದಿಸೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಮನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ವಾ ಅಸಮನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯದಾನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏವ ಸಾಮಣೇರೋ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕೋ ವಾ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಕೋ ವಾ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಛನ್ದಹಾರಕಾದಯೋ ವಿಯ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಅಞ್ಞಸೀಮಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಕಮ್ಮವಾಚಾ ರುಹತೀತಿ ವತ್ವಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನ ಗಣೇನ ಉಪಸಮ್ಪದ”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಕೇಚಿ “ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸನ್ನಿಹಿತೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವದನ್ತೀತಿ ಪೋರಾಣಗಣ್ಠಿಪದೇ ವುತ್ತಂ। ಸೋ ಚ ಪಾಠೋ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸಾಭಾವತೋ। ಅಸನ್ನಿಹಿತೇಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ರುಹತೀತಿ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಚೇ? ನ। ಕಸ್ಮಾ? ಕಮ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಯಂ “ಪುಗ್ಗಲಂ ಪರಾಮಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತಪಾಠೋವ ನೋ ಪಮಾಣಂ। ನ ಹಿ ತತ್ಥ ಅಸನ್ನಿಹಿತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸಙ್ಖಾತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಾಮಸನಂ ಅರಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಪರಾಮಸನಂ ವಿಯ ಪುಗ್ಗಲಪರಾಮಸನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘೇನ ಗಣೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ ತೇಸಂ ಅತ್ಥತೋ ಪುಗ್ಗಲತ್ತಾ, ಪಣ್ಡಕಾದಿಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದನಕಾಲೇ ಅವಿದಿತತ್ತಾತಿ ಪೋರಾಣಾ।

ಅಪತ್ತಚೀವರಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋ “ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ”ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ, ಕೇವಲಂ ಅತ್ಥಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸನ್ತಪದನೀಹಾರೇನ ವಾ “ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ”ನ್ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತಿ। ಯಥಾ ಏತರಹಿ ಮತವಿಪ್ಪವುತ್ತಮಾತಾಪಿತಿಕೋಪಿ “ಅನುಞ್ಞಾತೋಸಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹೀ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಆಮ ಭನ್ತೇ”ತಿ ವದತಿ, ಕಿಂ ಬಹುನಾ? ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಾರೋ - “ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿ ಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ನ ತಾವ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಾದಿಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ। ವಜ್ಜನೀಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಪಣ್ಡಕುಪಜ್ಝಾಯಾದಿಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ತೇರಸನ್ತರಾಯಪುಚ್ಛಾಯ ಅದಸ್ಸನತ್ತಾ ಅಪತ್ತಚೀವರಕಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ

ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೯) ಏವಂ ಸಬ್ಬಪಠಮಮಂ ಅನುಞ್ಞಾತಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ “ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ”ನ್ತಿ ಅವಚನಮೇತ್ಥ ಸಾಧಕನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಹಿ ವಚನಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನಾನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ।

ಇದಂ ತಾವ ಸಬ್ಬಥಾ ಹೋತು, “ಮೂಗಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಿ ಬಧಿರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀ”ತಿ ಇದಂ ಕಥಂ ಸಮ್ಭವಿತುಮರಹತಿ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - “ಏವಞ್ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ, ಏವಂ ವದೇಹೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಏತ್ಥ “ಏವಂ ವದೇಹೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮೂಗಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸುಂ। “ಏವಂ ವದೇಹೀ”ತಿ ತಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ “ತತಿಯಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ, ಸೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ ತಥಾ ಆಣತ್ತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯವಚನಸ್ಸ ಅನು ಅನು ವದತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಗವಾ “ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ವಾಚಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। ದಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಛನ್ದೋ, ದಿನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ, ದಿನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪವಾರಣಾ”ತಿ ವದತಿ । ತದನುಮಾನೇನ ವಾ ಕಾಯೇನ ತೇನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೇನ ವಿಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸರಣಗಮನನ್ತಿ ವಾ ಲೋಕೇಪಿ ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ಏವಂ ವದತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಪರಿಯಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮೂಗಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪೋರಾಣಗಣ್ಠಿಪದೇ “ಮೂಗಂ ಕಥಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀತಿ ಪುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಾಯಪಸಾದಸಮ್ಭವತೋ ಕಾಯೇನ ಪಹಾರಂ ದತ್ವಾ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸು”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಿಂ ಬಹುನಾ?

ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಾರೋ - ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಧಿಕಾರೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಲಾಪಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ “ಪಣ್ಡಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೯) ನಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪದವಸೇನೇವ ಅಭಿಲಾಪೋ ಕತೋ। ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಪದೇ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ನ ಕತೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವ ತತ್ಥ ಕತಾ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಭಿಲಾಪೇನ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ ತದನುಭಾವತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ವಾರಿತಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ವಾರಿತಾ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ, ತಥಾ ಇಧ ಉಪಸಮ್ಪದಾಧಿಕಾರೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾಭಿಲಾಪಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಲಾಪೋ ಕತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕಾಮಂ ಸೋ ನ ಕತ್ತಬ್ಬೋ, ಮೂಗಪದೇ ಅಸಮ್ಭವತೋ ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾಭಿಲಾಪೋವ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಮೂಗಪದಸ್ಸ ವಸೇನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಲಾಪೋವ ಕತೋ ಮಿಚ್ಛಾಗಹಣನಿವಾರಣತ್ಥಂ। ಕಥಂ? “ಮೂಗೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪತ್ತೋ ಓಸಾರಣಂ, ತಞ್ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಓಸಾರೇತಿ, ಸೋಸಾರಿತೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೬) ವಚನತೋ ಹಿ ಮೂಗೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ, ಸೋ ಕೇವಲಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋವ ಹೋತಿ, ನ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅಸಮ್ಭವತೋತಿ ಮಿಚ್ಛಾಗಾಹೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಪರಿವಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋವ ಹೋತಿ। ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪನ ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಇಮಂ ಸಮ್ಮಾಗಾಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ ಭಗವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅಪಿಚ ತೇಸಂ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದೀನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಸುಪಬ್ಬಜಿತಭಾವದೀಪನತ್ಥಂ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಾವಸಙ್ಕಾನಿವಾರಣತ್ಥಞ್ಚೇತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಲಾಪೋ ಕತೋ। ಕಥಂ? “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೯) ಪಟಿಕ್ಖೇಪೇನ, “ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸುಪಬ್ಬಜಿತಾ”ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನಾಭಾವೇನ ಚ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಾವಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಪಸಙ್ಕಾ ಭವೇ, ತಥಾ ಪಸಙ್ಗಂ ಠಪೇಯ್ಯ। ಖನ್ಧಕೇ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪತ್ತೋ ಓಸಾರಣಂ, ತಞ್ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಓಸಾರೇತಿ, ಸೋಸಾರಿತೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೬) ನಯೇನ ಭಗವಾ ನಿವಾರೇತಿ। ತೇನೇವ ನಯೇನ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಪನೇತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸುಪಬ್ಬಜಿತಾ ಏವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ ಸಬ್ಬೇಪೇತೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ ಅಯಮನಿಟ್ಠಪ್ಪಸಙ್ಗೋ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಕಥಂ? “ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ಸೋ ಚ ಅಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೯) ವಾ ತನ್ತಿಯಾ

ಠಪಿತಾಯ ಚಮ್ಮೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ “ಸೋಸಾರಿತೋ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕೇವಲಂ “ಇಮೇ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಯೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಪಬ್ಬಜಿತಾ”ತಿ ವಾ “ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಪಿ ಚೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ನಾಸೇತಬ್ಬಾ”ತಿ ವಾ ಅನಿಟ್ಠಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇದಂ ಪನೇತ್ಥ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ - “ಸೋ ಚ ಅಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ ವಚನಾಭಾವತೋ ಮೂಗಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಿದ್ಧಿಪಸಙ್ಗತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಿ ಏಕತೋಸುದ್ಧಿಯಾ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮನಿಟ್ಠಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಕಥಂ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ? ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಲಾಪೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಸಮ್ಮಾಗಾಹೇನ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಯಥಾಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅತ್ಥೇ ಗಹಿತೇ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತದುಕ್ಕಟಾಭಾವಸಙ್ಖಾತೋ ಅಪರೋ ಅನಿಟ್ಠಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಕಥಂ? “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೂಗೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತದುಕ್ಕಟಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಹೋತಿ, ನ ತಸ್ಸಾ ವಿಪ್ಪಕತಾಯ। ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹಿ ಪಠಮಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮೂಗಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸೇವ ಅಭಾವತೋ ಇಮಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಓಕಾಸೋ ಚ ನ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಸಮ್ಭವೇಯ್ಯ, ಉಪಸಮ್ಪದಾವಸೇನ ಪನ ಅತ್ಥೇ ಗಹಿತೇ ಸಮ್ಭವತಿ ಕಮ್ಮನಿಬ್ಬತ್ತಿತೋ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಡಕೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ। ಅಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಮೇವ ಚೇತ್ಥ ಸಮ್ಭವತಿ, ನೇತರಂ। ಏತ್ತಾವತಾ ಸಿದ್ಧಮೇತಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಲಾಪೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾವ ತತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ। ಏತ್ಥಾಹ ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ಕಾಯಪಯೋಗತೋ ಹೋತೀತಿ ಕಥಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿಆದಿತ್ತಿಕಾ ದಸ್ಸನತೋತಿ ಆಗತೋ।

“ಗೋತ್ತೇನಪಿ ಅನುಸ್ಸಾವೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೨) ವಚನತೋ ಯೇನ ವೋಹಾರೇನ ವೋಹರತಿ, ತೇನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ, ತಸ್ಮಾ “ಕೋ ನಾಮೋ ತೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ”ತಿ ಪುಟ್ಠೇನಪಿ ಗೋತ್ತಮೇವ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು ನಾಮೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನಾಮೇನ ಅನುಸ್ಸಾವನಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕಸ್ಸ ಬಹೂನಿ ನಾಮಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಏಕಂ ನಾಮಂ ಞತ್ತಿಯಾ, ಏಕಂ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅತ್ಥತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಚ ಅಭಿನ್ನಾಹಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಹಿ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ಪಾಳಿಯಂ “ಆಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ಪದಂ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತಂ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಳಿಯಂ ಪನ “ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪಠಮಂ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ನ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸಾ”ತಿ ಅತ್ಥಮತ್ತಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅವುತ್ತೋಪಿ “ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಳಿಯಂ ಪಯೋಗೋ ದಸ್ಸಿತೋ। “ನ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ”ತಿ ಚ “ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಕುಸಲೋ”ತಿ ಚ ಪಠಮಂ “ಆಯಸ್ಮಾ”ತಿ ಪಯೋಗಸ್ಸ ದಸ್ಸನತೋತಿ ವದನ್ತಿ। ಕತ್ಥಚಿ “ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ಕೇವಲಂ “ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಸಾವೇತಿ, ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತೀತಿ ನ ವುಚ್ಚತಿ ನಾಮಸ್ಸ ಅಹಾಪಿತತ್ತಾತಿ ಏಕೇ। ಸಚೇ ಕತ್ಥಚಿ “ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕತ್ಥಚಿ “ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ಸಾವೇತಿ, ಪಾಠಾನುರೂಪತ್ತಾ ಖೇತ್ತಮೇವ ಓತಿಣ್ಣನ್ತಿಪಿ ಏಕೇ। ಬ್ಯಞ್ಜನಭೇದಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನಾನಂ ತಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಪಿ ಏಕೇನೇವ ಪಕಾರೇನ ವದತಿ, ವಟ್ಟತಿ।

ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇತಿ ಏತ್ಥ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನಾತಿ ಅಸಮಾನಾಧಿಕರಣವಿಸಯೋ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನೇವಾಹ “ದ್ವೇ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಏಕತೋ**ತಿ ಏಕಕ್ಖಣೇತಿ ಅತ್ಥೋ, ವಿಭತ್ತಿಅಲೋಪೇನ ಚಾಯಂ ನಿದ್ದೇಸೋ। **ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತು**ನ್ತಿ “ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ, ಅಞ್ಞೇನ ಇತರಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಏಕೇನ ವಾ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುಂ। ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತೀತಿ ಉಪಜ್ಝಾತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸದ್ದಸಮಾನತ್ಥೋ ಉಪಜ್ಝಾಸದ್ದೋಪೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೨೩)।

ಗೋತ್ತೇನಾಪೀತಿ “ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಪ್ಪಲಿಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ”ತಿ ಏವಂ ನಾಮಂ ಅವತ್ವಾ ಗೋತ್ತನಾಮೇನಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತೇನ “ಕೋ ನಾಮೋ ತೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ”ತಿ ಪುಟ್ಠೇನ ಗೋತ್ತನಾಮೇನ “ಆಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಪಸಿದ್ಧಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ಖಣೇ ಸುಖಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ನಾಮಂ ಪಞ್ಞಾಪಿತಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಯಥಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ, ಏವಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸಾಪಿ ಗೋತ್ತಾದಿನಾಮೇನ ತಙ್ಖಣಿಕನಾಮೇನ ಚ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಖಣೇ “ಅಯಂ ತಿಸ್ಸೋ”ತಿ ವಾ “ನಾಗೋ”ತಿ ವಾ ನಾಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅನುಸಾಸಕಸಮ್ಮುತಿತೋ ಪಠಮಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ಅನ್ತರಾಯಿಕಧಮ್ಮಾನುಸಾಸನಪುಚ್ಛನಕಾಲೇಸು “ಕಿನ್ನಾಮೋಸಿ, ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ನಾಗೋ ನಾಮ, ಕೋ ನಾಮೋ ತೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ ಭನ್ತೇ ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿನಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತೇನ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತೇ “ಮಮೇತಂ ನಾಮ”ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಕತಿನಾಮೇನ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ “ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮಾ”ತಿ ಅಪುಬ್ಬನಾಮೇನ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ನ ವಟ್ಟತಿ।

ತತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನಾಮೇನ “ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ”ತಿಆದಿನಾಪಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಾಮಟ್ಠೇ ಕಮ್ಮಂ ಸುಕತಮೇವ ಹೋತಿ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಾದೀನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ವಿಯ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಅಭಾವೇಪಿ ಅಭಬ್ಬತ್ತೇಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಾಮಟ್ಠೇ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸಿಜ್ಝನತೋ। ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಪನ ಯಥಾಸಕಂ ನಾಮಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞೇನ ನಾಮೇನ ಅನುಸ್ಸಾವಿತೇ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತಿ, ಸೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋವ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಅಞ್ಞೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಿಯ ಗಹಿತನಾಮಸ್ಸ ವತ್ಥುಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತತ್ಥ ಅಭಾವಾ, ಏತಸ್ಸ ಚ ನಾಮಸ್ಸ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಅವುತ್ತತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಪಕತಿನಾಮಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಪುಬ್ಬೇನ ನಾಗಾದಿನಾಮೇನ ಅನುಸ್ಸಾವಿತುಕಾಮೇನ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ “ತ್ವಂ ನಾಗೋ”ತಿಆದಿನಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅನುಸಾಸನಅನ್ತರಾಯಿಕಧಮ್ಮಾಪುಚ್ಛನಕ್ಖಣೇಸುಪಿ ತಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಯಥಾ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಪಕಾಸೇತ್ವಾವ ನಾಗಾದಿನಾಮೇನ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಬ್ಬಂ। ಏಕಸ್ಸ ಬಹೂನಿ ನಾಮಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಏಕಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಯಂ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಉಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಏಕತ್ಥ ಗಹಿತಂ ನಾಮಂ ತದೇವ ಇತ್ತಿಯಾ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಸು ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಗಹಿತತೋ ಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಗಹಿತೇ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಭಿನ್ನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ। ಅತ್ಥತೋ ಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಚ ಅಭಿನ್ನಾ ಏವ ಇತ್ತಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾ ಚ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯನಾಮಸ್ಸ ಪನ ಪುರತೋ “ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಪದಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯೋಜೇತ್ವಾಪಿ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ। ತಥಾ ಅಯೋಜಿತೇಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ।

ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೭) ಪನ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ಪಚ್ಛತೋ “ಆಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ಪದಂ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ “ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಕುಸಲೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಾಮಸ್ಸ ಪುರತೋ ‘ಆಯಸ್ಮನ್ತಪದ’ಯೋಗಸ್ಸ ದಸ್ಸನತೋ ಪುರತೋವ ಪಯೋಗೋ ಯುತ್ತತರೋ, ತಞ್ಚ ಏಕತ್ಥ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಯೋಜಿತೇಪಿ ಏಕತ್ಥ ಪುರತೋ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಚ್ಛತೋ ಯೋಜನೇಪಿ ಸಾವನಾಯ ಹಾಪನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ ನಾಮಸ್ಸ ಅಹಾಪಿತತ್ತಾ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ಏಕತ್ಥ ಯೋಜೇತ್ವಾ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ”ತಿಆದೀಸು “ಆಯಸ್ಮತೋ”ತಿ ನ ಯೋಜಿತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ತಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ, ತಥಾಪಿ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಪಿ ಏಕೇನೇವ ಪಕಾರೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏವ ವಾ ಅಯೋಜೇತ್ವಾ ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಪಸತ್ಥತರನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಏಕತೋ ಸಹೇವ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನಾ, ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾ, ಏತೇ **ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ** ಕಾತುಂ। ತೇನಾಹ “ಏಕತೋಅನುಸಾವನೇ”ತಿ। ಇದಞ್ಚ ಏಕಂ ಪದಂ ವಿಭತ್ತಿಅಲೋಪೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏಕೇನ ವಾತಿ** ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕಾಯ ಏವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ ಏಕೇನ ಆಚರಿಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಏಕೇನ

ಆಚರಿಯೇನ ದ್ವಿನ್ನಮೇಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನುಸ್ಸಾವನನಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಏಕೇನ ಆಚರಿಯೇನ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುನ್ತಿ "ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ, ಅಞ್ಞೇನ ಇತರಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ತೀಹಿ ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ, ಏಕೇನ ವಾ ಆಚರಿಯೇನ ತಯೋಪಿ ಏಕತೋಅನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ತಞ್ಚ ಖೋ ಏಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ, ನ ತ್ವೇವ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"**ತಿ ಇದಂ ಏಕೇನ ಆಚರಿಯೇನ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೇ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಏಕಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪದಂ, ನ ಪನ ನಾನಾಚರಿಯೇಹಿ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ತಯೋ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ಸಚೇ ಪನ ನಾನಾಚರಿಯಾ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯಾ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ। ಯಞ್ಚೇತ್ಥ "ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ, ಸುಮನತ್ಥೇರೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ಅನುಸ್ಸಾವನಕರಣಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ, ಸುಮನತ್ಥೇರೋ ನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚ ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ಸಚೇ ಪನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಏತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ, ಕಮ್ಮಂ ಸುಕತಮೇವ ಹೋತಿ, ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಸ್ಸಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅನುಸ್ಸಾವಿತೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಹೋತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಸಉಪಜ್ಝಾಯಕಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನೇತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ನವಟ್ಟನಪಕ್ಖಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ।

ಉಪಜ್ಝಾತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸದ್ದಸಮಾನತ್ಥೋ ಆಕಾರನ್ತೋ ಉಪಜ್ಝಾಸದ್ದೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯ-ಸದ್ದೋ ಏವ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾ, ಉಪಯೋಗಪಚ್ಚತ್ತವಚನೇಸು ಯ-ಕಾರ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತೋ ಕರಣವಚನಾದೀಸು ಉಪಜ್ಝಾಸದ್ದಸ್ಸ ಪಯೋಗಾಭಾವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ **ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಕತ್ತುಭೂತೇನ ಕರಣಭೂತೇನ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಕಮ್ಮಭೂತಂ ಪತಿ ಸಮ್ಮನ್ನನಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, **ಅತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ವಾ ಪಚ್ಚತ್ತೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಏತ್ಥೇವ, ಅಞ್ಞತ್ರಾಪಿ ತೇರಸಸಮ್ಮುತಿಆದೀಸು ಇಮಿನಾವ ಲಕ್ಖಣೇನ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋವ। ಅಪಿಚ ಸಯಂ ಕಮ್ಮಾರಹತ್ತಾ ಅತ್ತಾನಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕೋ ಗಣೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ।

ಸಚ್ಚಕಾಲೋತಿ "ನಿಗೂಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಞ್ಚನಂ ಪಹಾಯ ಸಚ್ಚಸ್ಸೇವ ತೇ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಕಾಲೋ। **ಭೂತಕಾಲೋ**ತಿ ವಞ್ಚನಾಯ ಅಭಾವೇಪಿ ಮನುಸ್ಸತ್ತಾದಿವತ್ಥುನೋ ಭೂತತಾಯ ಅವಸ್ಸಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಕಾಲೋ, ಇತರಥಾ ಕಮ್ಮಕೋಪಾದಿಅನ್ತರಾಯೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಙ್ಕೂ**ತಿ ಅಧೋಮುಖೋ। **ಉದ್ಧರತೂ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವತೋ ಉಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಬ್ಬಕಮ್ಮವಾಚಾಸು ಅತ್ಥಕೋಸಲ್ಲತ್ಥಂ ಪನೇತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಏವಮತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ - **ಸುಣಾತೂ**ತಿ ಸವನಾಣತ್ತಿಯಂ ಪಠಮಪುರಿಸೇಕವಚನಂ। ತಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಯೋ ಸೋ ಸಜ್ಝೋ ಸವನಕಿರಿಯಾಯಂ ನಿಯೋಜೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖತ್ತಾ "ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸವಚನೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಥಾಪಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಜ್ಘಸದ್ದಸನ್ನಿಧಾನೇ ಪಠಮಪುರಿಸಪ್ಪಯೋಗೋವ ಸದ್ದವಿದೂಹಿ ಸಮಾಚಿಣ್ಣೋ ಭವನ್ತಭಗವನ್ತಆಯಸ್ಮಾದಿಸದ್ದಸನ್ನಿಧಾನೇಸು ವಿಯ "ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ (ಪಾರಾ॰ ೨೨), ಏತಸ್ಸ ಸುಗತ ಕಾಲೋ, ಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇಯ್ಯ (ಪಾರಾ॰ ೨೧), ಪಕ್ಕಮತಾಯಸ್ಮಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೩೭), ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮)। ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಪಠಮಪುರಿಸಪ್ಪಯೋಗೋ ಕತೋ। ಅಥ ವಾ ಗಾರವವಸೇನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಗರುಟ್ಠಾನಿಯೇಸು ಹಿ ಗಾರವವಸೇನ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಪಯೋಗುಪ್ಪತ್ತಿಯಮ್ಪಿ ಪಠಮಪುರಿಸಪ್ಪಯೋಗಂ ಪಯುಜ್ಜನ್ತಿ "ದೇಸೇತು ಸುಗತೋ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೬೬; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೩೮; ಮಹಾವ॰ ೮) ವಿಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಭನ್ತೇ ಆವುಸೋತಿ ಪದೇ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಇಧ ಪಠಮಪುರಿಸಪ್ಪಯೋಗೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ "ಆಚರಿಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ,

ಹೋಹಿ (ಮಹಾವ॰ ೭೭), ಇಙ್ಘಾವುಸೋ ಉಪಾಲಿ, ಇಮಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ಅನುಯುಞ್ಜಾಹೀ’’ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೫೧೭) ತಪ್ಪಯೋಗೇಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಪ್ಪಯೋಗಸ್ಸೇವ ದಸ್ಸನತೋ।

ಮೇತಿ ಯೋ ಸಾವೇತಿ, ತಸ್ಸ ಅತ್ತನಿದ್ದೇಸೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಭನ್ತೇ**ತಿ ಆಲಪನತ್ಥೇ ವುಡ್ಢೇಸು ಸಗಾರವವಚನಂ, **‘‘ಆವುಸೋ’’**ತಿ ಪದಂ ಪನ ನವಕೇಸು। ತದುಭಯಮ್ಪಿ ನಿಪಾತೋ ‘‘ತುಮ್ಹೇ ಭನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇ ಆವುಸೋ’’ತಿ ಬಹೂಸುಪಿ ಸಮಾನರೂಪತ್ತಾ। **ಸಙ್ಘೋ**ತಿ ಅವಿಸೇಸತೋ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕೇ ಪಕತತ್ತಪುಗ್ಗಲಸಮೂಹೇ ವತ್ತತಿ। ಇಧ ಪನ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಞ್ಚವಗ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ದಸವಗ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಙ್ಘೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ ಮಮ ವಚನಂ ಸುಣಾತೂತಿ। ಇದಞ್ಚ ನವಕತರೇನ ವತ್ತಬ್ಬವಚನಂ। ಸಚೇ ಪನ ಅನುಸ್ಸಾವಕೋ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವುಡ್ಢತರೋ ಹೋತಿ, ‘‘ಸುಣಾತು ಮೇ, ಆವುಸೋ ಸಙ್ಘೋ’’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸೋಪಿ ಚೇ ‘‘ಭನ್ತೇ’’ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ನವಕತರೋ ವಾ ‘‘ಆವುಸೋ’’ತಿ, ಕಮ್ಮಕೋಪೋ ನತ್ಥಿ। ಕೇಚಿ ಪನ ‘‘ಏಕತ್ಥ ‘ಆವುಸೋ’ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ‘ಭನ್ತೇ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋ ಉಭಯೇನಪಿ ಆಲಪನಸ್ಸ ಸಿಜ್ಝನತೋ’’ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಇದಾನಿ ಯಮತ್ಥಂ ಞಾಪೇತುಕಾಮೋ ‘‘ಸುಣಾತೂ’’ತಿ ಸಙ್ಘಂ ಸವನೇ ನಿಯೋಜೇತಿ, ತಂ ಞಾಪೇನ್ತೋ **‘‘ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ’’**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಯ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಸನ್ನಿಹಿತಭಾವದಸ್ಸನಂ, ತೇನ ಚ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತೀತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಠಿತಸ್ಸ ‘‘ಅಯ’’ನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬತೋ। ತೇನೇವ ಅನುಸಾಸಕಸಮ್ಮುತಿಯಂ ಸೋ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಠಿತತ್ತಾ ‘‘ಅಯ’’ನ್ತಿ ನ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಪೇತಬ್ಬೋ। **ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ**ತಿ ಅಯಂ-ಸದ್ದೋ ಚ ಅವಸ್ಸಂ ಪಯುಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ, ಸೋ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಠಮನಾಮಪಯೋಗೇ ಏವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **‘‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ’’**ತಿ ಇದಂ ಅನಿಯಮತೋ ತಸ್ಸ ನಾಮದಸ್ಸನಂ, ಉಭಯೇನಪಿ ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋತಿಆದಿನಾಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ‘‘ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ’’ತಿ ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣವಿಸಯೇ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿಸಮಾಸೋ, ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಮೇ ಸಙ್ಘೋ ಅಪೇಕ್ಖಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸ ಚ ಉಪಜ್ಝಾಯತಂ ಸಮಙ್ಗಿಭಾವೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ ‘‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ’’ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತೇನ ‘‘ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಭೂತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ’’ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ನಾಮಯೋಜನಾಯ ಸಹ ಅತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಏತ್ಥ ಚ ‘‘ಆಯಸ್ಮತೋ’’ತಿ ಪದಂ ಅವತ್ವಾಪಿ ‘‘ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ’’ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ ‘‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ’’ತಿ ಏತ್ಥ ‘‘ಆಯಸ್ಮತೋ’’ತಿ ಪದಂ ನ ವುತ್ತಂ। ಯಞ್ಚೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ।

ನನು ಚೇತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯೋಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ ವಿಯ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ ಏವ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ‘‘ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇಮಸ್ಸ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ’’ತಿ ಏವಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ನಾಮಪರಾಮಸನೇಪಿ ಇದಂ-ಸದ್ದಪ್ಪಯೋಗೋ ನ ಕತೋತಿ? ನಾಯಂ ವಿರೋಧೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಅಭಾವೇಪಿ ಕಮ್ಮಕೋಪಾಭಾವತೋ। ಕೇವಲಞ್ಹಿ ಕಮ್ಮನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ ಸನ್ತಪದವಸೇನ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ನಾಮಕಿತ್ತನಂ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾದೀಸುಪಿ ಕರೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಅಸನ್ನಿಹಿತಾಯಪಿ ತಪ್ಪರಾಮಸನಮತ್ತೇನೇವ ಕಮ್ಮಸಿದ್ಧಿತೋ ‘‘ಇಮಸ್ಸಾ’’ತಿ ನಿದ್ದಿಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅನ್ತರಾಯಿಕೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹೀತಿ ಅಭಬ್ಬತ್ತಾದಿಕೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥುಕರೇಹಿ ಚೇವ ಪಞ್ಚಾಬಾಧಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದೀಹಿ ಆಪತ್ತಿಕರೇಹಿ ಚ ಅನ್ತರಾಯಿಕಸಭಾವೇಹಿ ಪರಿಮುತ್ತೋ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಏವ ಆಪತ್ತಿಮತ್ತಕರೇಹಿ ಪಞ್ಚಾಬಾಧಾದೀಹಿ ಅಪರಿಮುತ್ತಸ್ಸಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತಿ, ನಾಞ್ಞಥಾ। **ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ**ನ್ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಏವ ಅಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತಿ, ನಾಞ್ಞಥಾ। **ಉಪಸಮ್ಪದಂ**

ಯಾಚತೀತಿ “ಸಙ್ಘಂ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚಾಮೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೬) ಯಾಚಾಪಿತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ತೇನ ಸಙ್ಘೇ ಅಯಾಚಿತೇಪಿ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಏವ ಕಮ್ಮಂ ಅವಿಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ನಾಞ್ಞಥಾ। **ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಕರಣಭೂತೇನ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಕಮ್ಮಭೂತಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ದಾತುಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತುಂ ಕತ್ತುಭೂತಂ ಸಙ್ಘಂ ಯಾಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಾಚಧಾತುನೋ ಪನ ದ್ವಿಕಮ್ಮಕತ್ತಾ “ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದ”ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಕಮ್ಮಪದಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ।

ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪತ್ತೋ ಕಾಲೋ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ ಪತ್ತಕಾಲಂ, ಅಪಲೋಕನಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಸಙ್ಘಗಣಕಮ್ಮಂ, ತದೇವ ಸಕತ್ಥೇ ಯ-ಪಚ್ಚಯೇನ **“ಪತ್ತಕಲ್ಲ”**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಧ ಪನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಂ ಕಾತುಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ಜಾತಂ। **ಯದೀತಿ** ಅನುಮತಿಗಹಣವಸೇನ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲತಂ ಞಾಪೇತಿ, ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ತತ್ಥ ಅಪತ್ತಕಲ್ಲತಂ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ವಕ್ಖತಿ। ಇಮಮೇವ ಹಿ ಅತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಸು “ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ…ಪೇ॰… ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೭) ವುತ್ತಂ। ತದೇತಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ವತ್ಥುಸಮ್ಪದಾ, ಅನ್ತರಾಯಿಕೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧತಾ, ಸೀಮಾಸಮ್ಪದಾ, ಪರಿಸಾಸಮ್ಪದಾ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

ತತ್ಥ **ವತ್ಥುಸಮ್ಪದಾ** ನಾಮ ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ ಏಕಾದಸಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಚೇವ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನೇಹಿ ಚ ಅಞ್ಞೋ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಭೂತೋ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೋ। ಏತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸತಿ ಏವ ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನಾಸತಿ, ಕತಞ್ಚ ಕುಪ್ಪಮೇವ ಹೋತಿ।

ಅನ್ತರಾಯಿಕೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧತಾ ನಾಮ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾವತ್ಥುಭೂತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯೇ ಇಮೇ ಭಗವತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪಞ್ಚಾಬಾಧಫುಟ್ಠತಾದಯೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತತಾಪಅಯೋಸಾನಾ ಚೇವ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಯೋ ಚ ದೋಸಧಮ್ಮಾ ಕಾರಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಪತ್ತಾದಿಅನ್ತರಾಯಹೇತುತಾಯ “ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಅನ್ತರಾಯಿಕೇಹಿ ದೋಸಧಮ್ಮೇಹಿ ಪರಿಮುತ್ತತಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ ಸತಿ ಏವ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನಾಸತಿ, ಕತಂ ಪನ ಕಮ್ಮಂ ಸುಕತಮೇವ ಹೋತಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಪುಗ್ಗಲಂ।

ಸೀಮಾಸಮ್ಪದಾ ಪನ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮ ಆದಯೋ) ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಸಬ್ಬದೋಸರಹಿತಾಯ ಬದ್ಧಾಬದ್ಧವಸೇನೇವ ದುವಿಧಾಯ ಸೀಮಾಯ ವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಾದಿಸಾಯ ಹಿ ಸೀಮಾಯ ಸತಿ ಏವ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನಾಸತಿ, ಕತಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ।

ಪರಿಸಾಸಮ್ಪದಾ ಪನ ಯೇ ಇಮೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ ದಸಹಿ ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಅನೂನಾಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪನ್ನಾ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ ಚ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ತೇಸಂ ಏಕಸೀಮಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಾನಂ, ಛನ್ದಾರಹಾನಞ್ಚ ಛನ್ದಸ್ಸ ಆನಯನಂ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾನಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೋಸನಂ, ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖರಹಿತಾನಂ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಂ ಗಹಟ್ಠಾದಿಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಞ್ಚೇವ ಪಾರಾಜಿಕುಕ್ಖಿತ್ತಕನಾನಾಸಂವಾಸಕಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ವಜ್ಜನೀಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಅಭಾವೋ ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ಏವರೂಪಾಯ ಚ ಪರಿಸಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸತಿ ಏವ ಇದಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನಾಸತಿ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಪಿ ಅಭಾವೇ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ।

ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನಿಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಯಾನಿಮಾನಿ “ಪಠಮಂ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೬) ವುತ್ತಾನಿ “ಉಪಜ್ಝಾಗಾಹಾಪನಂ, ಪತ್ತಚೀವರಾಚಿಕ್ಖಣಂ, ತತೋ ತಂ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅನುಸಾಸಕಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಕರಣಂ, ಸಮ್ಮತೇನ ಚ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನುಸಾಸನಂ, ತೇನ ಚ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಞತ್ತಿಂ

ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಂ ‘ಆಗಚ್ಛಾಹೀ’ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಏವ ಅಬ್ಭಾನಂ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯಾಚಾಪನಂ, ತತೋ ಅನ್ತರಾಯಿಕಧಮ್ಮಪುಚ್ಛಕಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಕರಣಂ, ಸಮ್ಮತೇನ ಚ ಪುಚ್ಛನ”ನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಯಾಥಾವತೋ ಕರಣೇನ ನಿಟ್ಠಾನಂ। ಏತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನಿಟ್ಠಾಪನೇ ಸತಿ ಏವ ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನಾಸತಿ। ಏತೇಸು ಪನ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ಅಕತೇಸುಪಿ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ವತ್ಥುಸಮ್ಪತ್ತಿಆದೀಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಅಕುಪ್ಪಮೇವ ಹೋತಿ। ತದೇವಮೇತ್ಥ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇಸು, ವಕ್ಖಮಾನೇಸು ಚ ಸಬ್ಬೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಪತ್ತಕಲ್ಲತಾ ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಞಾತಬ್ಬಾ।

ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾನಿಪ್ಫಾದನೇನ ತಂಸಮಙ್ಗಿಂ ಕರೇಯ್ಯ ಕರೋತೂತಿ ಪತ್ಥನಾಯಂ, ವಿಧಿಮ್ಹಿ ವಾ ಇದಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಹಿ “ದೇವದತ್ತಂ ಸುಖಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸುಖಮಸ್ಸ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಸುಖಸಮಙ್ಗಿನಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಮಸ್ಸ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಸಮಙ್ಗಿನಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಯೋಜಕಬ್ಯಾಪಾರೇ ಚೇತಂ। ಯಥಾ ಸುಖಯನ್ತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುದ್ಧಕತ್ತಾರಂ ಕೋಚಿ ಹೇತುಕತ್ತಾ ಸುಖಹೇತುನಿಪ್ಫಾದನೇನ ಸುಖಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಂ ಸುದ್ಧಕತ್ತಾರಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಹೇತುಕತ್ತುಭೂತೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಹೇತುನಿಪ್ಫಾದನೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತೋ। ಏತೇನ ಚ ಸುಖಂ ವಿಯ ಸುಖದಾಯಕೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೀಯಮಾನಾ ತಥಾಪವತ್ತಪರಮತ್ಥಧಮ್ಮೇ ಉಪಾದಾಯ ಅರಿಯಜನಪಞ್ಞತ್ತಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ ಸಮ್ಮುತಿಸಚ್ಚತಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮತ್ಥಿತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೭) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪರಿವಾಸಾದೀಸು ವಿಯ ಯಾಚನಾನುಗುಣಂ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇದಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ದಾನೇ ಅಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣೇ ಏವ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘೇನಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕೇವಲಞ್ಹಿ ತತ್ಥ ವತ್ತಮಾನಕಾಲಅತೀತಕಾಲವಸೇನ, ಇಧ ಪನ ಅನಾಮಟ್ಠಕಾಲವಸೇನಾತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವಿಸೇಸೋ।

ಏಸಾ ಞತ್ತೀತಿ “ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತಞಾಪನಾ ಏಸಾ। ಇದಞ್ಚ ಅನುಸ್ಸಾವನಾನಮ್ಪಿ ಸಬ್ಭಾವಸೂಚನತ್ಥಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಅವಸ್ಸಞ್ಚೇತಂ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ। ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಏವ ತಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಪನ ಯ್ಯ-ಕಾರೇ ವುತ್ತಮತ್ತೇ ಏವ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಖಮತೀ**ತಿ ರುಚ್ಚತಿ। **ಉಪಸಮ್ಪದಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ದೀಯಮಾನಾ ನಿಪ್ಫಾದಿಯಮಾನಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ, ಯಸ್ಸ ಖಮತಿ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತುಣ್ಹೀ**ತಿ ಚ ಅಕಥನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಅಕಥನಕೋ **ಅಸ್ಸ** ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾತಿ ಪಕತೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಕಾರಣಮಾಹ **“ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ”**ತಿ। ತತ್ಥ “ಆಸೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಸ್ಮಾ “ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ಸಙ್ಘೋ ತುಣ್ಹೀ ನಿರವೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನ। ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನೇವೇತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ರುಚ್ಚನಭಾವಂ ಧಾರಯಾಮಿ, ಬುಜ್ಝಾಮಿ ಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೇ ಕತೋ, ಸೋ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನಙ್ಗಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನುಸ್ಸಾವಕೇನ “ಧಾರಯಾಮೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಮಿ-ಕಾರಪರಿಯೋಸಾನಮೇವ ವತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಪೇತಬ್ಬಂ, ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ನ ಪಯುಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮವಾಚಾನಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಏಕಪೋರಿಸಾ ವಾತಿಆದಿ ಸತ್ತಾನಂ ಸರೀರಛಾಯಂ ಪಾದೇಹಿ ಮಿನಿತ್ವಾ ಜಾನನಪ್ಪಕಾರದಸ್ಸನಂ। ಛಸತ್ತಪದಪರಿಮಿತಾ ಹಿ ಛಾಯಾ “ಪೋರಿಸಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಇದಞ್ಚ ಉತುಪ್ಪಮಾಣಾಚಿಕ್ಖಣಾದಿ ಚ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢನವಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವನ್ದನವನ್ದಾಪನಾದಿಕರಣತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಏತಿ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಗಚ್ಛತಿ ಚಾತಿ ಉತು, ಸೋವ ಪಮೀಯತೇ ಅನೇನ ಸಂವಚ್ಛರನ್ತಿ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಆಹ **“ಉತುಯೇವ ಉತುಪ್ಪಮಾಣ”**ನ್ತಿ। **ಅಪರಿಪುಣ್ಣಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿವಸೇನ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಾ। ಯದಿ ಉತುವೇಮಜ್ಝೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತೋ, ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉತುಮ್ಹಿ ಅವಸಿಟ್ಠದಿವಸಾಚಿಕ್ಖಣಂ ದಿವಸಭಾಗಾಚಿಕ್ಖಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **“ಯತ್ತಕೇಹಿ**

ದಿವಸೇಹಿ ಯಸ್ಸ ಯೋ ಉತು ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ತೇ ದಿವಸೇ”ತಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಸ ತಙ್ಖಣಂ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧೀ ಯೋ ಉತು ಯತ್ತಕೇಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ತೇ ದಿವಸೇತಿ ಯೋಜನಾ।

ಛಾಯಾದಿಕಮೇವ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಾಯಿತಬ್ಬತೋ ಕಥೇತಬ್ಬತೋ ಸಙ್ಗೀತೀತಿ ಆಹ **“ಇದಮೇವಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। **ತ್ವಂ ಕಿಂ ಲಭಸೀ**ತಿ ತ್ವಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದನಕಾಲೇ ಕತರವಸ್ಸಂ, ಕತರಉತುಞ್ಚ ಲಭಸಿ, ಕತರಸ್ಮಿಂ ತೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಲದ್ಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಸ್ಸನ್ತಿ** ವಸ್ಸಾನಉತು, ಇದಞ್ಚ ಸಂವಚ್ಛರಾಚಿಕ್ಖಣಂ ವಿನಾ ವುತ್ತಮ್ಪಿ ನ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಉತುಆಚಿಕ್ಖಣೇನೇವ ಸಾಸನವಸ್ಸೇಸು ವಾ ಕಲಿಯುಗವಸ್ಸಾದೀಸು ವಾ ಸಹಸ್ಸಿಮೇ ವಾ ಸತಿಮೇ ವಾ ಅಸುಕಉತುಂ ಲಭಾಮೀತಿ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಛಾಯಾ**ತಿ ಇದಂ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಪಟಿಪಾಟಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ವತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮತೋ ಪನ ಕಲಿಯುಗವಸ್ಸಾದೀಸು ಸಬ್ಬದೇಸಪಸಿದ್ಧೇಸು ಅಸುಕವಸ್ಸೇ ಅಸುಕಉತುಮ್ಹಿ ಅಸುಕಮಾಸೇ ಅಸುಕಕಣ್ಹೇ ವಾ ಸುಕ್ಕೇ ವಾ ಪಕ್ಖೇ ಅಸುಕೇ ತಿಥಿವಾರವಿಸೇಸಯುತ್ತೇ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದಿದಿವಸಭಾಗೇ ಏತ್ತಕೇ ಛಾಯಾಪಮಾಣೇ, ನಾಡಿಕಾಪಮಾಣೇ ವಾ ಮಯಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಲದ್ಧಾತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ಸುಟ್ಠು ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಂ ಞತ್ವಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಹೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಇತಿ ಏತ್ತಕೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಆಗತೋ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾನಯೋ ಪನ ಏಕಚ್ಚೋ ಇಧೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತೋ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸನ್ನಿಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯತ್ತಾ ಸಂಸಯಹೇತುಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ನ ಗಹಿತೋತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ।

೧೩. ನಿಸ್ಸಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೫೧. ಏವಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಿಸ್ಸಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ನಿಸ್ಸಯೋತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯನಂ **ನಿಸ್ಸಯೋ,** ಸೇವನಂ ಭಜನನ್ತ್ಯತ್ಥೋ। ನಿಪುಬ್ಬಸಿ ಸೇವಾಯನ್ತಿ ಧಾತು ಭಾವಸಾಧನೋ, ನ “ನಿಸ್ಸಾಯ ನಂ ವಸತೀತಿ ನಿಸ್ಸಯೋ”ತಿ ಇಧ ವಿಯ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಸಾಧನೋ। ತತ್ಥ ಹಿ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಇಧ ಪನ ಸೇವನಕಿರಿಯಾತಿ। ಇದಾನಿ ತಂ ನಿಸ್ಸಯಂ ಪುಚ್ಛಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾಯ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಠಪೇತುಂ **“ಕೇನ ದಾತಬ್ಬೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕೇನ ದಾತಬ್ಬೋ, ಕೇನ ನ ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕಂ ಕತ್ತಾರಂ ಪುಚ್ಛತಿ, **ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ, ಕಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ಸಮ್ಪದಾನಂ, **ಕಥಂ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀ**ತಿ ಕಾರಣಂ, **ನಿಸ್ಸಾಯ ಕೇನ ವಸಿತಬ್ಬಂ, ಕೇನ ನ ವಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪನ್ನಕಂ। ತತೋ ಪುಚ್ಛಾನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ **“ತತ್ಥ”**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ನ ಕೇವಲಂ ಏತ್ಥೇವ, ಅಥ ಖೋ ನಿಸ್ಸಯಮುಚ್ಚನಙ್ಗೇಪಿ “ಬ್ಯತ್ತೇನಾ”ತಿ ಆಗತೋ।

ತತ್ಥ ಏತ್ಥ ಚ ಕೋ ವಿಸೇಸೋತಿ ಆಹ **“ಏತ್ಥ ಚ ‘ಬ್ಯತ್ತೋ’ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಪಕೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”**ತಿ। ಇದಾನಿ ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಪಕಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಪಕೇನ ಹಿ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಭಿವಿನಯೇ**ತಿ ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ। **ವಿನೇತು**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ। **ದ್ವೇ ವಿಭಙ್ಗಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಕಾತಬ್ಬಾ**ತಿ ಇದಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಾವಸೇನ ಉಗ್ಗಣ್ಹನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕಸ್ಸ ಪಮುಟ್ಠಂ, ಇತರೇಸಂ ಪಗುಣಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ **“ತೀಹಿ ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿವತ್ತನಕ್ಖಮಾ ಕಾತಬ್ಬಾ”**ತಿ। **ಅಭಿಧಮ್ಮೇ**ತಿ ನಾಮರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದೇ। **ಹೇಟ್ಠಿಮಾ ವಾ ತಯೋ ವಗ್ಗಾ**ತಿ ಮಹಾವಗ್ಗತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಗಾಥಾವಗ್ಗೋ ನಿದಾನವಗ್ಗೋ ಖನ್ಧವಗ್ಗೋತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ವಗ್ಗಾ। “ಧಮ್ಮಪದಮ್ಪಿ ಸಹ ವತ್ಥುನಾ ಉಗ್ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಜಾತಕಭಾಣಕೇನ ಸಾಟ್ಠಕಥಂ ಜಾತಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಧಮ್ಮಪದಂ ಸಹ ವತ್ಥುನಾ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ।

ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನಾತಿಆದೀಸು **ನ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ನ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಅಸೇಕ್ಖೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನಾ**ತಿ ಅಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋಪಿ ಅಸೇಕ್ಖೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ ನಾಮ। ಅಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಅಯನ್ತಿ ಹಿ ಅಸೇಕ್ಖೋ, ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಏವಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞಾಣಸ್ಸಪಿ ವಸೇನ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಅಯಂ ಕಥಾ। **ಅಸೇಕ್ಖಸೀಲ**ನ್ತಿ ಚ ನ ಅಗ್ಗಫಲಸೀಲಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ಅಥ ಖೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸೇಕ್ಖಸನ್ತಾನೇ ಪವತ್ತಸೀಲಂ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಮಿಸ್ಸಕಸ್ಸ ಸೀಲಸ್ಸ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ। ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಾದೀಸುಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ಅಯಮೇವ ನಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಾ ಲೋಕಿಯಮಿಸ್ಸಕಾ ಕಥಿತಾ, ಏವಂ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೋಪೀತಿ ತದಙ್ಗವಿಮುತ್ತಿಆದಯೋಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಮುತ್ತಿ ಏವ। ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪನ ಲೋಕಿಯಮೇವ। ತೇನೇವ ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೧೩೫) ವುತ್ತಂ “ಪುರಿಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಪದೇಹಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಯೋ ಕಥಿತಾ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞಾಣಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಲೋಕಿಯಮೇವಾ”ತಿ।

ಅಸ್ಸದ್ಧೋತಿಆದೀಸು ತೀಸು ವತ್ಥೂಸು ಸದ್ಧಾ ಏತಸ್ಸ ನತ್ಥೀತಿ **ಅಸ್ಸದ್ಧೋ**। ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸ ಹಿರೀತಿ **ಅಹಿರಿಕೋ,** ಅಕುಸಲಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ನ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ **ಅನೋತ್ತಪ್ಪೀ,** ಅಕುಸಲಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ನ ಭಾಯತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕುಚ್ಛಿತಂ ಸೀದತೀತಿ **ಕುಸೀತೋ,** ಹೀನವೀರಿಯಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಆರದ್ಧಂ ವೀರಿಯಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ,** ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಯುತ್ತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಮುಟ್ಠಾ ಸತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಮುಟ್ಠಸ್ಸತೀ,** ನಟ್ಠಸ್ಸತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಸತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತೀ,** ನಿಚ್ಚಂ ಆರಮ್ಮಣಾಭಿಮುಖಪವತ್ತಸತಿಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ।

ಅಧಿಸೀಲೇ ಸೀಲವಿಪನ್ನೋ ಚ ಅಜ್ಝಾಚಾರೇ ಆಚಾರವಿಪನ್ನೋ ಚ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅವುಟ್ಠಿತೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಸಙ್ಖಾತಂ ಅನ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಗಾಹಯತೀತಿ ವಾ **ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ,** ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ। **ಪುರಿಮಾನಿ ದ್ವೇ ಪದಾನೀ**ತಿ "ನ ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಂ ವಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಂ ವಾ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಾ, ಅನಭಿರತಂ ವೂಪಕಾಸೇತುಂ ವಾ ವೂಪಕಾಸಾಪೇತುಂ ವಾ"ತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಪದಾನಿ।

ಅಭಿ ವಿಸಿಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ ಸಮಾಚಾರೋ ಅಭಿಸಮಾಚಾರೋ, ಅಭಿಸಮಾಚಾರೋವ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕೋತಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸಿಕ್ಖಾತಿ ಚ **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸಿಕ್ಖಾ**। ಅಭಿಸಮಾಚಾರಂ ವಾ ಆರಬ್ಭ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾ **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸಿಕ್ಖಾ,** ಖನ್ಧಕವತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಸಿಕ್ಖಾಯೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಮಗ್ಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಆದಿಭೂತಾತಿ **ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಾ,** ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಸಿಕ್ಖಾಯೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತೇನೇವ "ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ವಾ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಂ, ಖನ್ಧಕವತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕ"ನ್ತಿ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೧) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ **ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸೇಕ್ಖಾ, ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿ, ಸಬ್ಬಾಪಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಣ್ಣತ್ತಿ "ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ಗಣ್ಠಿಪದೇಪಿ ವುತ್ತಂ **"ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಮಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೮೪)।

ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯಕಥಾಯಂ **ನ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಹುತ್ವಾ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಅಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಅಯನ್ತಿ **ಅಸೇಕ್ಖೋ,** ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ। **ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯಾ**ತಿ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಕೋಟ್ಠಾಸಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ। **ಪಚ್ಛಿಮಾನಿ ದ್ವೇ**ತಿ ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗಾನಿ। **ಪಚ್ಛಿಮಾನಿ ತೀಣೀ**ತಿ ನ ಪಟಿಬಲೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿನೋದೇತುಂ, ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ। ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸ್ಸ ಹಿ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾನಯಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮತೋ ವಿನೋದೇತುಂ ಅಪ್ಪಟಿಬಲತಾ ನಾಮ ಅಬ್ಯತ್ತತ್ತಾ ಏವ ಹೋತೀತಿ ಸಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಅಙ್ಗಮೇವ ವುತ್ತಾ।

ಅಭಿ ವಿಸಿಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ ಸಮಾಚಾರೋ ಅಭಿಸಮಾಚಾರೋ, ವತ್ತಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಸೀಲಂ, ತಂ ಆರಬ್ಭ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಖನ್ಧಕಸಿಕ್ಖಾಪದಸಙ್ಖಾತಾ ಸಿಕ್ಖಾ **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಾ**। ಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಪಿ ಹಿ ತದತ್ಥಪರಿಪೂರಣತ್ಥಿಕೇಹಿ ಉಗ್ಗಹಣಾದಿವಸೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸಿಕ್ಖಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಮಗ್ಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಆದಿಭೂತಾ ಕಾರಣಭೂತಾ **ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಾ,** ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ತೇನೇವೇತ್ಥ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇಪಿ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೧) "ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಂ, ಖನ್ಧಕವತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ **ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸೇಕ್ಖಾ, ಭಗವತಾವ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿ। ಸಬ್ಬಾಪಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಣ್ಣತ್ತಿ "ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ನಾಮರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕುಸಲತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ವುತ್ತಂ ಜಾತಿಭೂಮಿಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಪಯೋಗವತ್ಥಾರಮ್ಮಣಕಮ್ಮದ್ವಾರಲಕ್ಖಣರಸಾದಿಭೇದೇಹಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಸನಿಬ್ಬಾನಂ ನಾಮಂ, ಭೂತೋಪಾದಾಯಭೇದಂ ರೂಪಞ್ಚ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜಾನನಪಞ್ಞಾ, ತಪ್ಪಕಾಸಕೋ ಚ ಗನ್ಥೋ ನಾಮರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನಾಮ। ಇಮಿನಾ ಅಭಿಧಮ್ಮತ್ಥಕುಸಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಿಕ್ಖಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತುನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೮೪) ವುತ್ತಂ।

೧೫೩. **ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛಾಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆಯಸ್ಮತೋ**ತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೭) "ಬ್ಯತ್ತೋ...ಪೇ॰... ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೋಯೇವಾ"ತಿ, ತಂ ಪರಿಸೂಪಟ್ಠಾಕಬಹುಸ್ಸುತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಪನ... ಪೇ॰... ತಾವ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯಧಮ್ಮಾಚರಿಯಾನಂ ಏತೇಹಿ ಯಥಾವುತ್ತವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ

ಯೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ದಿನ್ನಾನಿ, ಅಯಂ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯೋ**। ಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾ ವುತ್ತಾ, ಅಯಂ **ಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯೋ**। ಯೋ ಉದ್ದೇಸಂ ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛಂ ವಾ ದೇತಿ, ಅಯಂ **ಧಮ್ಮಾಚರಿಯೋ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೭೪. ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಕಥಾಯಂ **ದಿಸಂ ಗತೋ**ತಿ ಪುನ ಆಗನ್ತುಕಾಮೋ, ಅನಾಗನ್ತುಕಾಮೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕಞ್ಚಿ ದಿಸಂ ಗತೋ। **ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಭಾಗತ**ನ್ತಿ ಪೇಸಲಭಾವಂ। **ಓಲೋಕೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ। **ವಿಬ್ಭನ್ತೇ...ಪೇ॰... ತತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಚೇ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ತದಹೇವ ಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ 'ಕತಿಪಾಹೇನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗಮನೇ ಸಉಸ್ಸಾಹೋ ಹೋತಿ, ರಕ್ಖತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಮಾ ಇಧ ಪಟಿಕ್ಕಮೀ**ತಿ ಮಾ ಇಧ ಪವಿಸಿ। **ತತ್ರೇವ ವಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತತ್ಥೇವ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಸಿತಬ್ಬಂ। **ತಂಯೇವ ವಿಹಾರಂ...ಪೇ॰... ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸಮೋಧಾನಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸಮೋಧಾನಗತಸ್ಸಪಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಹಿತನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ।

ಆಚರಿಯಮ್ಹಾ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀಸು ಆಚರಿಯೋ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಏತ್ಥ "ಪಕ್ಕನ್ತೋತಿ ದಿಸಂ ಗತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಕ್ಕಮನೇ ಯೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಇಧಾಪಿ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುನ್ತಿ ತಂ ಅವತ್ವಾ **"ಕೋಚಿ ಆಚರಿಯೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತೀ"**ತಿಆದಿನಾ ಅಞ್ಞೋಯೇವ ನಯೋ ಆರದ್ಧೋ। ಅಯಞ್ಚ ನಯೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಪಕ್ಕಮನೇಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋಯೇವ। ಈದಿಸೇಸು ಹಿ ಠಾನೇಸು ಏಕತ್ಥವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಚೇ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತತಿ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತ್ತಾವತಾ ದಿಸಾಪಕ್ಕನ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೇಪಿ ನಿಸ್ಸಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। **ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೀ**ತಿ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತಿ, ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಪನ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾಪಿ ವಸತೋ ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। "ಸಚೇಪಿ ಆಚರಿಯೋ ಮುಞ್ಚಿತುಕಾಮೋವ ಹುತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನಾಯ ಪಣಾಮೇತೀ"ತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಮ್ಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೮೩) ವುತ್ತಂ।

೧೭೩. **ಸಾಹೂ**ತಿ ಸಾಧು ಸುನ್ದರಂ। **ಲಹೂ**ತಿ ಅಗರು, ಸುಭರತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಪಾಯಿಕ**ನ್ತಿ ಉಪಾಯಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ, ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನಂ ನಿತ್ಥರಣುಪಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪತಿರೂಪ**ನ್ತಿ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಮಿದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಪಾಸಾದಿಕೇನಾ**ತಿ ಪಸಾದಾವಹೇನ, ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಯೇನಾ**ತಿ ಏತದತ್ಥವಿಞ್ಞಾಪಕಂ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾದಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ। **"ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಂ ಸನ್ಧಾಯಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ "ಸಾಹೂ"ತಿಆದೀಸು ವುತ್ತೇಸು ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಆಯಾಚನದಾನಮತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಆಯಾಚನಮತ್ತೇನ, ತತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚ "ಸಾಹೂ"ತಿಆದಿನಾ ವಚನಮತ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಯಗ್ಗಹಣೇ **ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛಾಮೀ**ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೪. ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಕಥಾಯಂ **ಯೋ ವಾ ಏಕಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಜ್ಜೀಸು ಏವ ನಿಸ್ಸಯಗ್ಗಹಣಂ ನಿಯೋಜೇತಿ ಅಲಜ್ಜೀಸು ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಪರಿಭೋಗಸದ್ದೇನ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಕೋ ಸಂವಾಸೋ ಗಹಿತೋ ಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಸಮ್ಭೋಗಸದ್ದೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ। ಏತೇನ ಚ ಸಮ್ಭೋಗಸಂವಾಸಾನಂ ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥಿ। **ತಾದಿಸೋ**ತಿ ಯತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯೋ ಗಹಿತಪುಬ್ಬೋ, ಯೋ ಚ ಏಕಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗೋ, ತಾದಿಸೋ। **ತಥಾ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಲಹುಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತಞ್ಚೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ದಿವಸಾನೀ**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ಯದಿ ಏಕಾಹದ್ವೀಹೇನ ಸಭಾಗತಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಞಾತದಿವಸೇ ಗಹೇತಬ್ಬೋವ। ಅಥಾಪಿ ಚತುಪಞ್ಚಾಹೇನಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಯತ್ತಕೇಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತತ್ತಕಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಬ್ಬಾನಿ। ಸಭಾಗತಂ

ಓಲೋಕೇಮೀತಿ ಪನ ಲೇಸೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ದಹರಾ ಸುಣನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸುತ್ವಾಪಿ “ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಚಿರಾಯನ್ತೀ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸತಿಪಿ ಲಬ್ಭತೇವ ಪರಿಹಾರೋ । ತೇನಾಹ **“ಇಧೇವಾಹಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪಹಿಣತಿ, ಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥೀ”**ತಿ। **ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಗಮನೇ ನಿರುಸ್ಸಾಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಸಉಸ್ಸಾಹಸ್ಸ ಪನ ಸೇನಾಸನಪಟಿಸಾಮನಾದಿವಸೇನ ಕತಿಪಾಹೇ ಗತೇಪಿ ನ ದೋಸೋ।

ತತ್ರೇವ ವಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ತತ್ರ ಸಭಾಗಟ್ಠಾನೇ ಏವ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಸಿತಬ್ಬಂ। **ತಂಯೇವ ವಿಹಾರಂ...ಪೇ॰... ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೇಯೇವ ತಂಸಮೋಧಾನೇ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕೋಧೇನ ವಾ ಗಣನಿರಪೇಕ್ಖತಾಯ ವಾ ಅಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಅಞ್ಞೇಸು ಗಹಿತೋ ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆಚರಿಯಮ್ಹಾ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ವುತ್ತೋ “ಕೋಚಿ ಆಚರಿಯೋ”ತಿಆದಿಕೋ ನಯೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಪಕ್ಕಮನಾದೀಸುಪಿ ನೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಚ ವುತ್ತೋ ಇಧಾಪಿ ನೇತ್ವಾ ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೀ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾದೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಿ। ತೇನ ಬಹಿಉಪಚಾರೇಪಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾದೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಆಸನ್ನೇ ಪದೇಸೇ ವಸತಿ, ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಪನ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಸತೋ ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೇವಾತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೮೩) ವುತ್ತಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ನಿಸ್ಸಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ತೇವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೪. ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೫೯. ಏವಂ ನಿಸ್ಸಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಸೀಮಾತಿ ಏತ್ಥ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸೀಮಾತಿ** ಸಿನೀಯತೇ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಬನ್ಧೀಯತೇತಿ ಸೀಮಾ। ಸಿ ಬನ್ಧನೇತಿ ಧಾತು, ಮ-ಪಚ್ಚಯೋ, ಕಿಯಾದಿಗಣೋಯಂ। ವಿಭಾಗವನ್ತಾನಂ ಸಭಾವವಿಭಾವನಂ ವಿಭಾಗೇನ ವಿನಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಸೀಮಾ ನಾಮೇಸಾ...ಪೇ॰... ಹೋತೀ"**ತಿ। ತತ್ಥ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತತ್ಥ ಏಕಾದಸ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ।

ವೀಸತಿವಗ್ಗಕರಣೀಯಪರಮತ್ತಾ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಯತ್ಥ ಕಮ್ಮಾರಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ತತೋ ಓರನ್ತಿ ಆಹ **"ಅತಿಖುದ್ದಕಾ ನಾಮ ಯತ್ಥ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ"**ತಿ। **ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯಾತಿ** ಇದಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ತಸ್ಸಂ ಪನ ದಿಸಾಯಂ ನಿಮಿತ್ತೇ ಅಸತಿ ಯತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಠಮಂ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ, ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಮನ್ತಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಟ್ಠಾನೇಸು ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯಾ"ತಿ ಪಠಮಕಿತ್ತಿತಂ ಪಟಿಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ತೀಹಿ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾಯಪಿ ಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬತೋ। **ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಮಮಣ್ಡಲಂ ಸಮ್ಬನ್ಧನ್ತೇನಾತಿ** ವಿನಯಧರೇನ ಸಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನವಚನೇನೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲಂ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಬನ್ಧನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂತಂನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಅಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಹಿ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಿಯೋಜನಪರಮಾಯಪಿ ಸೀಮಾಯ ಸಮನ್ತತೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಪರಿಗಮನಸ್ಸ ಏಕದಿವಸೇನ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ವಿನಯಧರೇನ ಸಯಂ ಅದಿಟ್ಠಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಥಾವವತ್ಥಿತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ "ಪಾಸಾಣೋ ಭನ್ತೇ"ತಿಆದಿನಾ ಕೇನಚಿ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಕಿತ್ತೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಏವ।

ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಆಸನ್ನತಂ ದೀಪೇತಿ। **ಬದ್ಧಾ ಹೋತೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಏಕರತನಮತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತರಾ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ **"ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಹತ್ಥಮತ್ತಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ"**ತಿ। ಏಕಙ್ಗುಲಿಮತ್ತಾಪಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ತತ್ತಕೇನಪಿ ಹಿ ಸೀಮಾ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಾವ ಹೋತಿ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ** ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸೀಮತೋ ಬಾಹಿರತ್ತಾ ಸೀಮಸಮ್ಭೇದೋ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸೀಮಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತೀತಿ** ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸೀಮಪ್ಪದೇಸಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಗತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, ನ, ಪನ ತತ್ಥ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ನ ಹಿ ಸೀಮಾ ತತ್ತಕೇನ ಅಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ದ್ವೇ ಪನ ಸೀಮಾ ಪಚ್ಛಾ ವಡ್ಢಿತರುಕ್ಖೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟತ್ತಾ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಇತರಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸಾ ಪದೇಸನ್ತಿ** ಯತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಪದೇಸಂ, ಯತ್ಥ ಪನ ಠಿತೇಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಪದೇಸಂ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಾ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಂಭಿನ್ದನ್ತಿ ನಾಮ। **ನ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ** ಕಮ್ಮವಾಚಂ ನ ಭಿನ್ದನ್ತಿ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೬೮. **ಸುದ್ಧಪಂಸುಪಬ್ಬತೋತಿ** ನ ಕೇನಚಿ ಕತೋ ಸಯಂಜಾತೋವ ವುತ್ತೋ। ತಥಾ ಸೇಸಾಪಿ। **ಇತರೋಪೀತಿ** ಸುದ್ಧಪಂಸುಪಬ್ಬತಾದಿಕೋ ಪಬ್ಬತೋಪಿ। **ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣೋತಿ** ಏತ್ಥ ಭೂಮಿತೋ ಉಗ್ಗತಪದೇಸೇನ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) ಪನ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) **"ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ** ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಅಡ್ಢಟ್ಠಮರತನುಬ್ಬೇಧೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಚತೂಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾತಿ** ಸೀಮಭೂಮಿಯಂ ಚತೂಸು, ತೀಸು ವಾ ದಿಸಾಸು ಠಿತೇಹಿ, ಏಕಿಸ್ಸಾ ಏವ ಪನ ದಿಸಾಯ ಠಿತೇಹಿ ತತೋ ಬಹೂಹಿಪಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ

ನ ವಟ್ಟತಿ, ದ್ವೀಹಿ ಪನ ದ್ವೀಸು ದಿಸಾಸು ಠಿತೇಹಿಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏಕೇನ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಕತ್ವಾತಿ** ಕಿತ್ತಿತನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಅಸೀಮತ್ತಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಕರಣಂ ಅಯುತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ "**ಸಚೇ**"ತಿಆದಿ।

ದ್ವತ್ತಿಂಸಪಲಗುಳಪಿಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣತಾ ಸಣ್ಠಾನತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ನ ತುಲಗಣನಾವಸೇನ, ಭಾರತೋ ಪಲಪರಿಮಾಣಞ್ಚ ಮಗಧತುಲಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಸಾ ಚ ಲೋಕಿಯತುಲಾಯ ದ್ವಿಗುಣಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) ಪನ "**ದ್ವತ್ತಿಂಸಪಲಗುಳಪಿಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣತಾ** ತುಲತಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ನ ತುಲಗಣನಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅತಿಮಹನ್ತೋಪೀತಿ** ಭೂಮಿತೋ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಯಂ ಓತಿಣ್ಣಘನತೋ ಅನೇಕಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೋಪಿ। ಸಚೇ ಹಿ ತತೋ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಕೂಟಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಪಬ್ಬತಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) - **ಸಚೇ ಏಕಾಬದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ನ ಕಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತುನ್ನಂ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸದಿಸೇ ಪಾಸಾಣೇ ಠಿತತ್ತಾ ಏಕಾಬದ್ಧಭಾವೇ ಸತಿಪಿ ಪಥವಿತೋ ಉದ್ಧಂ ತೇಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಅಸತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಗತಸಮ್ಬನ್ಧಮತ್ತೇ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ "ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಅತಿಮಹನ್ತೋಪಿ ಪಾಸಾಣಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಥವಿತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಭಾವೇ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಪಬ್ಬತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅನುಗಣ್ಠಿಪದೇ ವುತ್ತಂ। ಚಿನಿತ್ವಾ ಕತಪಂಸುಪುಞ್ಜೇ ತಿಣಗುಮ್ಬರುಕ್ಖಾ ಚೇ ಜಾಯನ್ತಿ, ಪಬ್ಬತೋ ಹೋತೀತಿ ಧಮ್ಮಸಿರಿತ್ಥೇರೋ, ನೇವಾತಿ ಉಪತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಾಸಾಣೋತಿ** ಸುಧಾಮಯಪಾಸಾಣೋಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಂ ಇಟ್ಠಕಾಯ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। **ಸೋಪೀತಿ** ಖಾಣುಕೋ ವಿಯ ಉಟ್ಠಿತಪಾಸಾಣೋಪಿ। **ಚತುಪಞ್ಚರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಏಕಚ್ಚೇಸು ನಿಮಿತ್ತಸದ್ದೋ ನತ್ಥೀತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅನ್ತೋಸಾರಾನನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತರುಣತಾಯ ಸಾರೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಪರಿಣಾಮೇನ ಭವಿಸ್ಸಮಾನಸಾರೇಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ । ತಾದಿಸಾನಞ್ಹಿ ಸೂಚಿದಣ್ಡಕಪ್ಪಮಾಣಪರಿಣಾಹಾನಂ ಚತುಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಮ್ಪಿ ವನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅನ್ತೋಸಾರಮಿಸ್ಸಕಾನ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋಸಾರೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಾನಂ। ಏತೇನ ತಚಸಾರರುಕ್ಖಮಿಸ್ಸಕಾನಮ್ಪಿ ವನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚತುಪಞ್ಚರುಕ್ಖಮತ್ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಸಾರರುಕ್ಖೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) ಪನ "ಏತ್ಥ ತಯೋ ಚೇ ಸಾರರುಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಅಸಾರಾ, ಸಾರರುಕ್ಖಾನಂ ಬಹುತ್ತಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಸುಸಾನಮ್ಪಿ ಇಧ ವನಮೇವಾತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ ಸಯಂಜಾತತ್ತಾತಿ ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ 'ಚತೂಸು ದ್ವೇ ಅನ್ತೋಸಾರಾ ಚೇ, ವಟ್ಟತಿ, ಅನ್ತೋಸಾರಾ ಅಧಿಕಾ, ಸಮಾ ವಾ, ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಬಹೂಸುಪಿ ದ್ವೇ ಚೇ ಅನ್ತೋಸಾರಾ ಅತ್ಥಿ, ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವನಮಜ್ಝೇ ವಿಹಾರಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ** ರುಕ್ಖಘಟಾಯ ಅನ್ತರೇ ರುಕ್ಖೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವತಿಆದೀಹಿ ವಿಹಾರಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾವ ಅನ್ತೋರುಕ್ಖನ್ತರೇಸು ಏವ ಪರಿವೇಣಪಣ್ಣಸಾಲಾದೀನಂ ಕರಣವಸೇನ ಯಥಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರಮ್ಪಿ ವನಮೇವ ಹೋತಿ, ಏವಂ ವಿಹಾರಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ಹಿ ಸಬ್ಬಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ಅವನತ್ತಾ ತಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತವನಂ ಏಕತ್ಥ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ಇಧ ಪನ ಅನ್ತೋಪಿ ವನತ್ತಾ "ವನಂ ನ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಹಿ ತಂ ಕಿತ್ತೇನ್ತಿ, "ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ವಿಹಾರೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅನನ್ತರೇ ವುತ್ತದೋಸೋ ಆಪಜ್ಜತಿ । **ಏಕದೇಸ**ನ್ತಿ ವನೇಕದೇಸಂ, ರುಕ್ಖವಿರಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಕತವಿಹಾರಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಠಿತವನಸ್ಸ ಏಕದೇಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೂಚಿದಣ್ಡಕಪ್ಪಮಾಣೋತಿ ವಂಸದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣೋ। "ಲೇಖನಿದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣೋ"ತಿ ಕೇಚಿ। ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ದುಬ್ಬಲಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಪನ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ "ಯೋ ಕೋಚಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋಪಿ ವೇಳು...ಪೇ॰... ಗರುಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತನುತರೋ ವೇಳುದಣ್ಡೋತಿ ಚ ಸೂಚಿದಣ್ಡೋತಿ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ವಂಸನಳಕಸರಾವಾದೀಸೂತಿ** ವೇಳುಪಬ್ಬೇ ವಾ ನಳಪಬ್ಬೇ ವಾ ಕಪಲ್ಲಕಾದಿಮತ್ತಿಕಭಾಜನೇಸು ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಙ್ಖಣಮ್ಪೀ**ತಿ ತರುಣಪೋತಕೇ ಅಮಿಲಾಯಿತ್ವಾ ವಿರುಹನಜಾತಿಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯೇ ಪನ ಪರಿಣತಾ ಸಮೂಲಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ರೋಪಿತಾಪಿ ಛಿನ್ನಸಾಖಾ ವಿಯ ಮಿಲಾಯಿತ್ವಾ ಚಿರೇನ ನವಮೂಲಙ್ಕುರುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಜೀವನ್ತಿ, ಮಿಯನ್ತಿಯೇವ ವಾ, ತಾದಿಸೇ ಕಿತ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ ನವಮೂಲಸಾಖಾನಿಗ್ಗಮನಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) ಪನ "**ಸೂಚಿದಣ್ಡಕಪ್ಪಮಾಣೋ**ತಿ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಲೇಖನಿದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣೋತಿ ವದನ್ತಿ, ಸೋ ಚ ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿಪರಿಮಾಣೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಮಜ್ಝೇತಿ ಸೀಮಾಯ ಮಹಾದಿಸಾನಂ ಅನ್ತೋ। **ಕೋಣ**ನ್ತಿ ಸೀಮಾಯ ಚತೂಸು ಕೋಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಟ್ಠಾನಂ। **ಪರಭಾಗೇ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ತೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಕೋಣಾನಂ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಏಕಿಸ್ಸಾ ದಿಸಾಯ ಏಕಂ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ದಿಸಾಯ ಚಾಪರನ್ತಿ ಏವಂ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮಗ್ಗಾ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಂ ಪನ ಕಿತ್ತಿತಮತ್ತೇನ ಕಥಂ ಏಕಾಬದ್ಧತಾ ವಿಗಚ್ಛತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಪರತೋ ಗತಟ್ಠಾನೇಪಿ ಏತೇ ಏವ ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಾ। "ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಾ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಂ ವಿಚಿನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) ವುತ್ತಂ। ವಿಚಿನನ್ತೋ ಪನ ಏವಂ ಕಾರಣಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ - ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯೇಪಿ "ವಿಹಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಾ"ತಿ, ಪರವಾಕ್ಯೇಪಿ "ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇನ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಮಗ್ಗೋಪೀ"ತಿ ವಿಹಾರಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಇಧಾಪಿ "ಕೋಣಂ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಂ ಪನಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏತೇ ಮಗ್ಗಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಕೋಣಮೇವ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝಿಂಸು, ನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮಿಸ್ಸಿಂಸು, ತಸ್ಮಾ ಏಕಾಬದ್ಧಭಾವಾಭಾವಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಪನ "**ಪರಭಾಗೇ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಏಕಿಸ್ಸಾ ದಿಸಾಯ ಏಕಂ, ಅಪರಾಯ ಏಕನ್ತಿ ಏವಂ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) ಪನ "**ಪರಭಾಗೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತೇಹಿ ಬದ್ಧಟ್ಠಾನತೋ ಗತತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾ ದೀಘಮಗ್ಗೇಪಿ ಗಹಿತಟ್ಠಾನತೋ ಗತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ತಾತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಮ್ಪಿ ಏಕಾಬದ್ಧನಿಮಿತ್ತತ್ತಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ।

ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಇದಞ್ಚ ಪಾಳಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನದೀಪಾರಗಮನೇ ನದೀಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಆಗತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರವಾಸಕತೇಮನಮತ್ತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏವ ಗಹಣಞ್ಚೇತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಭಙ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖುನೀವಸೇನ ನದೀಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತತ್ತಾ ತೇನೇವ ನಯೇನ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಕತಂ। **ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಅಯಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾ ನದೀ ಸಮುದ್ದಂ ವಾ ಪವಿಸತು ತಳಾಕಂ ವಾ, ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) ಪನ "ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ತೇಮಿಯತೀತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತತ್ತಕಪ್ಪಮಾಣಉದಕೇಯೇವ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕೇಚಿ। 'ತೇಮಿಯತೀ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ನದೀಲಕ್ಖಣಂ ವುತ್ತಂ, ಏವರೂಪಾಯ ನದಿಯಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ಉದಕಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಪ್ಪೋದಕೇಪಿ ಠತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏಕೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ನದೀಚತುಕ್ಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕತ್ಥ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪರತೋ ಗತಟ್ಠಾನೇಪಿ ಕಿತ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನೇವ ಚ "ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಾ ನದಿಯೋ ಪನ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಗ್ಗಹಣಂ ಕತಂ। **ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಆವರಣಂ ಪವತ್ತತಿಯೇವಾ**ತಿ ಆವರಣಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸನ್ದತಿಯೇವ। **ಅಪವತ್ತಮಾನಾ**ತಿ ಅಸನ್ದಮಾನುದಕಾ। ಆವರಣಞ್ಹಿ ಪತ್ವಾ ನದಿಯಾ ಯತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಉದಕಂ ಅಸನ್ದಮಾನಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ತತ್ಥ ನದೀನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಉಪರಿ ಸನ್ದಮಾನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಅಸನ್ದಮಾನಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಉದಕನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಠಿತಮೇವ ಹಿ ಉದಕಂ ಉದಕನಿಮಿತ್ತೇ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಸನ್ದಮಾನಂ। ತೇನೇವಾಹ "**ಪವತ್ತನಟ್ಠಾನೇ ನದೀನಿಮಿತ್ತಂ, ಅಪವತ್ತನಟ್ಠಾನೇ ಉದಕನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ। "ಪವತ್ತನಟ್ಠಾನೇ ನದೀನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೇತುತೋ ಪರತೋ ತತ್ತಕಂ ಉದಕಂ ಯದಿ ಪವತ್ತತಿ, ನದೀ ಏವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಜಾತಸ್ಸರಾದೀಸು ಠಿತೋದಕಂ ಜಾತಸ್ಸರಾದಿಪದೇಸೇನ ಅನ್ತರಿಕಮ್ಪಿ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ನದೀಪಾರಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ವಿಯ। ಸಚೇ ಸೋ ಪದೇಸೋ ಕಾಲನ್ತರೇನ ಗಾಮಖೇತ್ತಭಾವಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಂ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) ವುತ್ತಂ। **ಮೂಲೇ**ತಿ ಆದಿಕಾಲೇ। **ನದಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾ

ಉದಕಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಕಸ್ಸಕೇಹಿ ಮಹೋಘೇ ನಿವಟ್ಟೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏವಂ ಕೂಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ನದಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ವಾ ಮಾತಿಕಾಮುಖದ್ವಾರೇನ ನದೀಕೂಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ।

ಉಕ್ಖೇಪಿಮನ್ತಿ ದೀಘರಜ್ಜುನಾ ಕೂಟೇಹಿ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚನೀಯಂ। **ಉಕ್ಖೇಪಿಮನ್ತಿ** ವಾ ಕೂಪತೋ ವಿಯ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಉಕ್ಖೇಪಿಮನ್ತಿ** ವಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಕಂ।

ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸೇಹೀತಿ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಠಿತಪಬ್ಬತೇಹಿ ಏವ ವಾ ಪಾಸಾಣಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೇಹಿ ವಾ ನಿಮಿತ್ತನ್ತರಾಬ್ಯವಹಿತೇಹಿ। **ಸಮ್ಮಿಸ್ಸೇಹೀತಿ** ಏಕತ್ಥ ಪಬ್ಬತೋ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಾಸಾಣೋತಿ ಏವಂ ಠಿತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ। **ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಸತೇನಾಪೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಏಕಿಸ್ಸಾಯೇವ ದಿಸಾಯ ಬಹೂನಿಪಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ, ಪಬ್ಬತೋ, ಭನ್ತೇ। ಪುನ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ, ಪಾಸಾಣೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ತಿಕೋಣಾ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ವಾ ತಿಕೋಣರಚ್ಛಾಸಣ್ಠಾನಾ। **ಚತುರಸ್ಸಾತಿ** ಸಮಚತುರಸ್ಸಾ। **ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಾ** ಪನ ಆಯತಚತುರಸ್ಸಾ, ಏಕಕೋಟಿಯಂ ಸಙ್ಕೋಚಿತಾ, ತದಞ್ಞಾಯ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾ ವಾ ಹೋತಿ। **ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ವಾ ಮುದಿಙ್ಗಭೇರೀ ವಿಯ ಮಜ್ಝೇ ವಿತ್ಥತಾ ಉಭೋಸು ಕೋಟೀಸು ಸಙ್ಕೋಚಿತಾ ಹೋತಿ।

೧೫೯. ಏವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಾಮಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾತಿ** ಸಬ್ಬಹೇಟ್ಠಿಮೇನ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೇನ, ಅಪ್ಪತರೋ ಚೇ ಗಣೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯತ್ತಾ **"ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸನ್ನಿಪತಿತಾತಿ** ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ। ಇಮಿನಾ "ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯೇ ಕಮ್ಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ತೇ ಆಗತಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಪಠಮಸಮ್ಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಾವತಿಕಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಏಕಸ್ಸ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಆಯುಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಭೂತೇ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ** ಏತೇನ ಏತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾದಯೋ ಗಾಮಸೀಮತೋ ಸೀಮನ್ತರಭೂತಾ, ನ ತಾಸು ಠಿತಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ವಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ತೇಸಂ ಛನ್ದೋ ಆಹರಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಕತ್ವಾತಿ** ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹರಣತ್ಥಂ ಸನ್ನಿಪತಿತುಂ ಸಮತ್ಥೇ ತೇ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಟ್ಠೇ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛನ್ದಂ ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾತಿ** ಸನ್ನಿಪತಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಯದಿಪಿ ಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಚತ್ತಾರೋಯೇವ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ಅವಸೇಸಾ ಛನ್ದಾರಹಾ, ತಸ್ಮಾ ಅನಾಗತಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹರಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಇಮಿನಾ "ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹಟೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ದುತಿಯಸಮ್ಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಮಾಹ। "ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ತತಿಯಸಮ್ಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪನ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೬೦. ಏವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಾಮಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **"ಸುಣಾತು ಮೇ"**ತಿಆದೀನಂ ಅತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತೋವ । **ಏವಂ ವುತ್ತಾಯಾತಿ** ಏವಂ ಇಮಿನಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮-೧೩೯) ಭಗವತಾ ವುತ್ತಾಯ। **ಪರಿಸುದ್ಧಾಯಾತಿ** ಞತ್ತಿದೋಸಅನುಸ್ಸಾವನದೋಸೇಹಿ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಸುದ್ಧಾಯ। **ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾತಿ** ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಕರಿಯಮಾನತ್ತಾ ಞತ್ತಿ ಏವ ದುತಿಯಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾತಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾ, ತಾಯ। **ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸೀಮತೋ ಬಹಿ ಹೋನ್ತಿ** ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಉದಕಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಾಯ ಗತತ್ತಾ।

೧೬೧. ಏವಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತತೇಚೀವರಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರೇ ಸುಖಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಏವಂ ಬದ್ಧಾಯ ಚ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯಾತಿ** ಯಥಾ ಅಧಿಟ್ಠಿತತೇಚೀವರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಂ ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸನ್ತೋಪಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೋಯೇವ ಹೋತಿ, ದುತಿಯಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೧ ಆದಯೋ) ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ತಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚಾತಿ** ಯದಿ ತಿಸ್ಸಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಗಾಮೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ತತೋ ವಿನಿಮುತ್ತಂ ತಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೀಮಸಙ್ಖ್ಯಂಯೇವ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಸಙ್ಖ್ಯಂಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ। **ಏಕಮ್ಪಿ ಕುಲಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ವಾತಿ** ಅಭಿನವಕತಗೇಹೇಸು ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಕುಲಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಅತ್ಥಿ। **ಅಗತಂ ವಾತಿ** ಪೋರಾಣಕಗಾಮೇ ಅಞ್ಞೇಸು ಕುಲೇಸು ಗೇಹಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗತೇಸುಪಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಕುಲಂ ಅಗತಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೨. ಏವಂ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ಅಯಂ ಪನ ವಿತ್ಥಾರೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಆಯತಿಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾಯ ಸೀಮಾಯ ನೇಸಂ ವಿಹಾರಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪ್ಪಹೋನಕಂ ಉಪಚಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ। ಬದ್ಧಾ ಸೀಮಾಯೇಸು ವಿಹಾರೇಸು, ತೇ **ಬದ್ಧಸೀಮಾ।** **ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕನ್ತಿ** ಪಚ್ಚೇಕಂ। **ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾನೀತಿ** ಯಥಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸು ಠಿತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಛನ್ದಾದಿಂ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಲಭನ್ತಿ, ಏವಂ ಗಾಮಸೀಮಾಸು ಠಿತಾಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನ್ತೋನಿಮಿತ್ತಗತೇಹಿ ಪನಾತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢಂ ಅನ್ತೋಕತ್ತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆಗಮನೇ ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ಆಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ** ಚ ಸಾಮೀಚಿವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ನಾಯಂ ನಿಯಮೋ "ಆಗನ್ತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ। ತೇನೇವಾಹ **"ಆಗಮನಮ್ಪಿ ಅನಾಗಮನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ। ಅಬದ್ಧಾಯ ಹಿ ಸೀಮಾಯ ನಾನಾಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಂ ನಾನಾಸೀಮಸಭಾವತ್ತಾ ತೇಸಂ ಅನಾಗಮನೇಪಿ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನಾಗಮನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಬದ್ಧಾಯ ಪನ ಸೀಮಾಯ ಏಕಸೀಮಭಾವತೋ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಅನ್ತೋಸೀಮಗತೇಹಿ ಆಗನ್ತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಆಹ **"ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ...ಪೇ॰... ಆಗನ್ತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಕಾಲೇ ಅಸೋಧಿತಾಯಪಿ ಸೀಮಾಯ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಸ್ಸ ಅಪಲೋಕನಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಾಭಾವತೋ।

ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ವಾತಿ ಸಮ್ಮನ್ನನಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕರೋಮಾತಿ ವತ್ವಾತಿ ಲಿಖಿತಂ। ತೇನ ತಾದಿಸೇ ಕಾಲೇ ತಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ। **ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ವಾ ಸಙ್ಖಸಞ್ಞಂ ವಾತಿ** ಪನ ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘೋ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧತೀತಿ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಅಪ್ಪವೇಸನತ್ಥಂ, ಆರಾಮಿಕಾದೀನಞ್ಚ ತೇಸಂ ನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾರದ್ಧಕಾಲೇಯೇವ ಸಞ್ಞಾ ಕರೀಯತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ತಂ ಕರಣಂ ಸಪ್ಪಯೋಜನಂ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ "ಭೇರಿಸಙ್ಖಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಭೇರಿಸಙ್ಖಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಗ್ಗಹಣಂ ಕತಂ। **"ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ"**ತಿ ಚ ಪುಬ್ಬಕಾಲಕಿರಿಯಂ ವತ್ವಾ **"ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸೀಮಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ"**ತಿ ಅಪರಕಾಲಕಿರಿಯಂ ವದತಿ, ಪರಿಯೋಸಾನಕಾಲೇ ಪನ ಸಬ್ಬತೂರಿಯಾತಾಲಿಕಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೬೩. ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾಪುಚ್ಛನಂ ಸನ್ಧಾಯ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ**ಗ್ಗಹಣಂ। **ಸುಖಕರಣತ್ಥನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸನ್ನಿಪಾತನಪರಿಸ್ಸಮಂ ಪಹಾಯ ಅಪ್ಪತರೇಹಿ ಸುಖಕರಣತ್ಥಂ। **ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ** ವೀಸತಿವಗ್ಗಕರಣೀಯಪರಮತ್ತಾ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಇದಞ್ಚ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಹಿ ಯತ್ಥ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಞ್ಚ ಕಮ್ಮಾರಹೇನ ಸಹ ಅಬ್ಭಾನಕಾರಕಾನಮ್ಪಿ ಪಹೋನಕತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ।

ನಿಮಿತ್ತುಪಗಾ ಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾತಿ ಇದಂ ಯಥಾರುಚಿತಟ್ಠಾನೇ ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಾದೀನಂ ದುಲ್ಲಭತಾಯ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಸಙ್ಕರಕರಣತೋ ಚ ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಚ ತದಭಾವತೋ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಆನೇತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ಸುಕರತಾಯ ಚ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ **ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಾಪೀ**ತಿ ಯಥಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಸಮನ್ತಾ ನಿಗಚ್ಛತಿ, ಅವಸೇಸಂ ಠಾನಂ ಅನ್ತೋಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ಹೋತಿಯೇವ, ಏವಂ ತೇಸು ಠಪಿತೇಸು ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾತಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಠಪಿತನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣಾ। ತೇ ಪನ ಕಿತ್ತೇನ್ತೇನ ದಕ್ಖಿಣತೋ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇನೇವ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ। ಕಥಂ? ಖಣ್ಡಸೀಮತೋ ಹಿ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪುರತ್ಥಿಮಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ, ತಥಾ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ, ತಥಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ, ತಥಾ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪುರತ್ಥಿಮಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ ಪುರಿಮಕಿತ್ತಿತಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಪುನ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ। **ತತೋ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ। **ಅವಸೇಸನಿಮಿತ್ತಾನೀ**ತಿ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಬಾಹಿರನ್ತರೇಸು ಅವಸೇಸನಿಮಿತ್ತಾನಿ। **ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಭಾವಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಮೇವ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾಯಮನ್ತಾ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಬದ್ಧಾಯ ಹಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ತಂ ಸಮೂಹನಿತ್ವಾ "ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕತಾಯಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅಸಮೂಹತಾವ ಹೋತಿ ಸೀಮಾ। ಪಠಮಞ್ಹಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮೂಹನಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ। ಖಣ್ಡಸೀಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬನ್ಧನಂ ಆಚಿಣ್ಣಂ, ಆಚಿಣ್ಣಕರಣೇನೇವ ಚ ಸಮ್ಮೋಹೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಖಣ್ಡಸೀಮತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ"**ತಿ। **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನ ಕೋಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ। **ಏವಂ ಬದ್ಧಾಸು ಪನ...ಪೇ॰... ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಹಿ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಭಜತೀ**ತಿ ನ ಆವಾಸವಸೇನ ಸಾಮಗ್ಗಿಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಕಿನ್ತು ಸೀಮಾವಸೇನೇವಾತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ।

ಕುಟಿಗೇಹೇತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಕತತಿಣಕುಟಿಯಂ। **ಉದುಕ್ಖಲ**ನ್ತಿ ಉದುಕ್ಖಲಾವಾಟಸದಿಸಖುದ್ದಕಾವಾಟಂ। **ನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ರಾಜಿ ವಾ ಉದುಕ್ಖಲಂ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಇದಞ್ಚ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು ಅನಾಗತತ್ತೇನ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಪಿ "ಅವಿನಸ್ಸಕಸಞ್ಞಾಣಮಿದ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಕೋಚಿ ಮೋಹೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ದೂರತೋ ವಿಪತ್ತಿಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ನಿಮಿತ್ತುಪಗಪಾಸಾಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಞ್ಚಾರಿಮನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಪ್ಪನತಾಯ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಉಪರಿ "ಭಿತ್ತಿಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ"ತಿಆದೀಸುಪಿ ಸಿದ್ಧಮೇವತ್ಥಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥನೇ ಕಾರಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೀಮಾವಿಪತ್ತಿ ಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಸಬ್ಬಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಮೂಲನ್ತಿ ತಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಪಿದಹನವಸೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಂ ವತ್ವಾವ ಇಧ ಆಚರಿಯಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇಸುನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಭಿತ್ತಿನ್ತಿ ಇಟ್ಠಕದಾರುಮತ್ತಿಕಾಮಯಂ। ಸಿಲಾಮಯಾಯ ಪನ ಭಿತ್ತಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತುಪಗಂ ಏಕಂ ಪಾಸಾಣಂ ತಂತಂದಿಸಾಯ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅನೇಕಸಿಲಾಹಿ ಚಿನಿತಂ ಸಕಲಂ ಭಿತ್ತಿಂ ಕಿತ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ "ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಏಕವಚನೇನ ವತ್ತಬ್ಬತೋ। **ಅನ್ತೋಕುಟ್ಟಮೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತೋಕುಟ್ಟೇಪಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಠಿತೋಕಾಸತೋ ಅನ್ತೋ ಏವ ಸೀಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪಮುಖೇ ನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಗಬ್ಭಾಭಿಮುಖೇಪಿ ಬಹಿಪಮುಖೇ ಗಬ್ಭವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ಪಾಸಾಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। ಏವಞ್ಹಿ ಗಬ್ಭಪಮುಖಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಠಿತಕುಟ್ಟಮ್ಪಿ ಉಪಾದಾಯ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಚತುರಸ್ಸಸಣ್ಠಾನಾವ ಸೀಮಾ ಹೋತಿ। **ಬಹೀ**ತಿ ಸಕಲಸ್ಸ ಕುಟಿಲೇಣಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಬಹಿ।

ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಸೀಮಾ ಹೋತೀತಿ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಭಿತ್ತಿಯಾ ಸಹ ಚತುರಸ್ಸಸೀಮಾ ಹೋತಿ। **ಉಪರಿಪಾಸಾದೇಯೇವ ಹೋತೀ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಚ ಪಮುಖಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರಾ ಠಿತಭಿತ್ತಿಯಾ ಏಕತ್ತಾ ತತ್ಥ ಚ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸಾಭಾವೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಓತರತಿ, ಉಪರಿಭಿತ್ತಿ ಪನ ಸೀಮಟ್ಠಾವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಓತರತೀತಿ** ಭಿತ್ತಿತೋ ಓರಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಿತ್ತಿತತ್ತಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸಪ್ಪದೇಸಂ ನ ಓತರತಿ, ಉಪರಿ ಕತೇ ಪಾಸಾದೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ಕುಟ್ಟೋತಿ** ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಠಿತಕುಟ್ಟೋ। ಸಚೇ ಹಿ ದ್ವೀಸು, ತೀಸು ಏವ ವಾ ದಿಸಾಸು ಕುಟ್ಟೋ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಓತರತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಓತರತೀತಿ** ಸಚೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಅನ್ತೋಭಿತ್ತಿಯಂ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸೋ ಹೋತಿ, ಓತರತಿ। ಓತರಮಾನಾ ಚ ನ ಉಪರಿಸೀಮಪ್ಪಮಾಣೇನ ಓತರತಿ, ಸಮನ್ತಾ ಭಿತ್ತಿಪ್ಪಮಾಣೇನ ಓತರತಿ। ಚತುನ್ನಂ ಪನ ಭಿತ್ತೀನಂ ಬಾಹಿರನ್ತಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಭಾಗೇ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಓತರತಿ, ನ ಪನ ಭಿತ್ತೀನಂ ಬಹಿ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಂ। **ಪಾಸಾದಭಿತ್ತಿತೋತಿ** ಉಪರಿಮತಲೇ ಭಿತ್ತಿತೋ। **ಓತರಣಾನೋತರಣಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಚೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸೋ ಹೋತಿ, ಓತರತಿ, ನೋ ಚೇ, ನ ಓತರತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) ಪನ "ಉಪರಿಸೀಮಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಧಾನಂ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಕುಟ್ಟಾನಂ ತುಲಾರುಕ್ಖೇಹಿ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧತಂ, ತದನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮಸೀಮಪ್ಪಮಾಣತಾದಿಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ । ಕಿಞ್ಚಾಪೇತ್ಥ ನಿಯ್ಯೂಹಕಾದಯೋ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಠಿತೋಕಾಸತಾಯ ಬಜ್ಝಮಾನಕ್ಖಣೇ ಸೀಮಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಬದ್ಧಾಯ ಪನ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಟ್ಠಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಪರಿಯನ್ತಥಮ್ಭಾನನ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಗತಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಉಪರಿಮತಲೇನ ಸಮ್ಬದ್ಧೋ ಹೋತೀತಿ** ಇದಂ ಕುಟ್ಟಾನಂ ಅನ್ತರಾ ಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ಥಮ್ಭಾನಂ ಅಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। ಯದಿ ಹಿ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಕುಟ್ಟೇ ಉಪರಿಮತಲೇನ ಅಸಮ್ಬನ್ಧೇಪಿ ಸೀಮಟ್ಠಥಮ್ಭಾನಂ ಉಪರಿ ಠಿತೋ ಪಾಸಾದೋ ಸೀಮಟ್ಠೋವ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಬಹೂನಂ ಥಮ್ಭಪನ್ತೀನಂ ಉಪರಿ ಕತಪಾಸಾದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಪಥವಿಯಂ ಸಬ್ಬಬಾಹಿರಾಯ ಥಮ್ಭಪನ್ತಿಯಾ ಅನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಮಾ ಬದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಏತ್ಥ ಕಥನ್ತಿ? ಏತ್ಥಾಪಿ "ಯಂ ತಾವ ಸೀಮಟ್ಠಥಮ್ಭೇಹೇವ ಧಾರಿಯಮಾನಾನಂ ತುಲಾನಂ ಉಪರಿಮತಲಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಸೀಮಟ್ಠಮೇವ, ಏತ್ಥ ವಿವಾದೋ ನತ್ಥಿ, ಯಂ ಪನ ಸೀಮಟ್ಠಥಮ್ಭಪನ್ತಿಯಾ, ಅಸೀಮಟ್ಠಾಯ ಬಾಹಿರಥಮ್ಭಪನ್ತಿಯಾ ಚ ಸಮಧುರಂ ಧಾರಯಮಾನಾನಂ ತುಲಾನಂ ಉಪರಿಮತಲಂ, ತತ್ಥ ಉಪಡ್ಢಂ ಸೀಮಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ। "ಸಕಲಮ್ಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾ"ತಿ ಅಪರೇ। "ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಏವಾ"ತಿ ಅಞ್ಞೇ। ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಗರೂಹಿ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಆಸಙ್ಕಟ್ಠಾನಂ ಸೋಧೇತ್ವಾವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಕಾರಣಂ ವಾ ಗವೇಸಿತ್ವಾ ತದನುಗುಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

ತಾಲಮೂಲಕಪಬ್ಬತೇತಿ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಮೂಲಸದಿಸೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಥೂಲೋ ಹುತ್ವಾ ಕಮೇನ ಕಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಉಗ್ಗತೋ ಹಿನ್ತಾಲಮೂಲಸದಿಸೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ವಿತಾನಸಣ್ಠಾನೋತಿ** ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಸಣ್ಠಾನೋ। **ಪಣವಸಣ್ಠಾನೋತಿ** ಮಜ್ಝೇ ತನುಕೋ, ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉಪರಿ ಚ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣೋ। **ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ ಮಜ್ಝೇ ವಾತಿ** ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ, ಪಣವಸಣ್ಠಾನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ। **ಸಪ್ಪಫಣಸದಿಸೋ ಪಬ್ಬತೋತಿ** ಸಪ್ಪಫಣೋ ವಿಯ ಖುಜ್ಜೋ, ಮೂಲಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅವನತಸೀಸೋ। **ಆಕಾಸಪಬ್ಭಾರ**ನ್ತಿ ಭಿತ್ತಿಯಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಪಬ್ಭಾರಂ। **ಸೀಮಪ್ಪಮಾಣೋತಿ** ಅನ್ತೋ ಆಕಾಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಛಿಮಸೀಮಪ್ಪಮಾಣೋ। **ಸೋ ಚ ಪಾಸಾಣೋ ಸೀಮಟ್ಠೋತಿ** ಇಮಿನಾ ಈದಿಸೇಹಿ ಸುಸಿರಪಾಸಾಣಲೇಣಕುಟ್ಟಾದೀಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಏವ ಸೀಮಾ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ನ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ। ತೇ ಪನ ಸೀಮಟ್ಠತ್ತಾ ಸೀಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಸರೂಪೇನ ಸೀಮಟ್ಠಮಞ್ಚಾದಿ ವಿಯಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಸುಸಿರಪಾಸಾಣೋ ಭೂಮಿಂ ಅನಾಹಚ್ಚ ಆಕಾಸಗತೋ ಓಲಮ್ಬತಿ, ಸೀಮಾ ನ ಓತರತಿ। ಸುಸಿರಪಾಸಾಣೋ ಪನ ಸಯಂ ಸೀಮಾಪಟಿಬದ್ಧತ್ತಾ ಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣರಹಿತೇಹಿ ಏತೇಹಿ ಸುಸಿರಪಾಸಾಣಾದೀಹಿ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಇದಂ ಸದ್ಧಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣತೋ।

ಅಪಿಚೇತ್ಥ ಸುಸಿರಪಾಸಾಣಭಿತ್ತಿಅನುಸಾರೇನ ಮೂಸಿಕಾದೀನಂ ವಿಯ ಸೀಮಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ಓತರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮಸೀಮಪ್ಪಮಾಣೇ ಆಕಾಸೇ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಬಹಲೇಹಿ ಪಾಸಾಣಭಿತ್ತಿಆದೀಹಿಪಿ ಉಪರಿಮತಲಂ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಸತಿ ಉಪರಿ ಬಜ್ಝಮಾನಾ ಸೀಮಾ ತೇಹಿ ಪಾಸಾಣಾದೀಹಿ ಅನ್ತರಿತಾಯ ತಪ್ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಯಾಪಿ ಉಪರಿಮತಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ನದೀಪಾರಸೀಮಾ ವಿಯ ನದೀಅನ್ತರಿತೇಸು ಉಭೋಸು ತೀರೇಸು ಲೇಣಾದೀಸು ಅಪನೀತೇಸುಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಓತಿಣ್ಣಸೀಮಾ ಯಾವ ಸಾಸನನ್ತರಧಾನಾ ನ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ಪಠಮಂ ಪನ ಉಪರಿ ಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಾಯ ಪಚ್ಛಾ ಲೇಣಾದಿಕತೇಸುಪಿ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಯಂ ಸೀಮಾ ಓತರತಿ ಏವ, ಕೇಚಿ ತಂ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಉಭಯತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ಚ ಸಾ ಸೀಮಾ ಏಕಾವ ಹೋತಿ ಗೋತ್ತಾದಿಜಾತಿ ವಿಯ ಬ್ಯತ್ತಿಭೇದೇಸೂತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಾ ಏವ ಹಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾ ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಕತಿನಿಸ್ಸಯಕೇ ಗಾಮಾರಞ್ಞಾದಿಕೇ ಖೇತ್ತೇ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಾಕಲ್ಯೇನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬ್ಯಾಪಿನೀ ಪರಮತ್ಥತೋ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ತೇ ತೇ ನಿಸ್ಸಯಭೂತೇ ಪರಮತ್ಥಧಮ್ಮೇ, ತಂ ತಂ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸಮ್ಪಿ ವಾ ಉಪಾದಾಯ ಲೋಕಿಯೇಹಿ ಸಾಸನಿಕೇಹಿ ಚ ಯಥಾರಹಂ ಏಕತ್ತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಸನಿಸ್ಸಯೇಕರೂಪಾ ಏವ। ತಥಾ ಹಿ ಏಕೋ ಗಾಮೋ ಅರಞ್ಞಂ ನದೀ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಸಮುದ್ದೋತಿ ಏವಂ ಲೋಕೇ, "ಸಮ್ಮತಾ ಸಾ ಸೀಮಾ ಸಙ್ಘೇನ, ಅಗಾಮಕೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಾಸನೇ ಚ ಏಕವೋಹಾರೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಪರಮತ್ಥತೋ। ಏಕಸ್ಸ ಅನೇಕಧಮ್ಮೇಸು ಬ್ಯಾಪನಮತ್ಥಿ ಕಸಿಣೇಕದೇಸಾದಿವಿಕಪ್ಪಾಸಮಾನತಾಯ ಏಕತ್ತಹಾನಿತೋತಿ ಅಯಂ ನೋ ಮತಿ।

ಅಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾತಿ ಸಪ್ಪಫಣಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸಪಬ್ಭಾರೇ। **ಲೇಣಸ್ಸಾ**ತಿ ಲೇಣಂ ಚೇ ಕತಂ, ತಸ್ಸ ಲೇಣಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವ ಪುನ ಲೇಣಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಓತರಣಾನೋತರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹ **"ಸಚೇ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಹೇಟ್ಠಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ "ಲೇಣಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಹೇಟ್ಠಾ ಲೇಣಞ್ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇತಿ ಆಹ **"ಅನ್ತೋ"**ತಿ, ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ, ಪಬ್ಬತಮೂಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವ ಅನ್ತೋಸದ್ದಂ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಿಸೇಸೇತುಂ **"ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಪಾರತೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪನ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಓರತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇಪಿ ಸೀಮಾನಿಸ್ಸಯಂ ಪಬ್ಬತಗ್ಗಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಪಾರತೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ "ಬಹಿ ಲೇಣ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಬಹಿಸದ್ದಂ ವಿಸೇಸೇನ್ತೋ **"ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಓರತೋ"**ತಿ ಆಹ। **ಬಹಿಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಬಹೀ**ತಿ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಲೇಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಲೇಣಸ್ಸ ಚ ಬಹಿಭೂತೇ ಉಪರಿಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತೋ ಸೀಮಾ**ತಿ ಲೇಣಸ್ಸ ಚ ಪಬ್ಬತಪಾದಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಓತರಣಾರಹಟ್ಠಾನೇ ನ ಓತರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಬಹಿ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತಿ, ಅನ್ತೋ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀ"ತಿ ಚೇತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಓತರಣಾರಹಟ್ಠಾನೇ ಲೇಣಾಭಾವೇನ ಸೀಮಾಯ ಸಬ್ಬಥಾ ಅನೋತರಣಮೇವ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಅನೋತರನ್ತೀ ಉಪರಿ ಏವ ಹೋತೀತಿ ಅಯಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) ಆಗತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) ಪನ **"ಅನ್ತೋಲೇಣಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಲೇಣಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಆಗತೋ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) ನ **"ಅನ್ತೋಲೇಣ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಲೇಣಂ। ದ್ವಾರಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯ **'ಪಾರತೋ ಓರತೋ'**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಸೀಮತೋ ಬಹಿಲೇಣೇನ ಓತರತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ಆಗತೋ। ಅಯಂ ಪನ ಅನ್ತೋಲೇಣಬಹಿಲೇಣವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ದುದ್ದಸೋ ದುರನುಬೋಧೋತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾಪಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) ಆಗತಂ ನಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸುಟ್ಠು ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀತಿ। **ಬಹಿ ಪತಿತಂ ಅಸೀಮಾ**ತಿಆದಿನಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದಾದೀಸು ಅಥಿರನಿಸ್ಸಯೇಸು ಠಿತಾ ಸೀಮಾಪಿ ತೇಸಂ ವಿನಾಸೇನ ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣನ್ತಿ, ಸೀಮಾಯೇವಾತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಮಙ್ಗನದೀ ಸೀಮಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅನೂನಾ ಪಠಮಮೇವ ಪವತ್ತಾ ಹೋತಿ, ಸೀಮಾ ಚ ಪಚ್ಛಾ ಬದ್ಧಾ ನದಿತೋ ಉಪರಿ ಏವ ಹೋತಿ, ನದಿಂ ಆಹಚ್ಚ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಚ ಖತಾಯ ಸೀಮಾ ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಹೇಟ್ಠಾಪಥವೀತಲೇ**ತಿ ಅನನ್ತರಾ ಭೂಮಿವಿವರೇ।

ಸೀಮಮಾಳಕೇತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಙ್ಗಣೇ। **ವಟರುಕ್ಖೋ**ತಿ ಇದಂ ಪಾರೋಹೋಪತ್ಥಮ್ಭೇನ ಅತಿದೂರಮ್ಪಿ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಸಾಖಾಸಮಙ್ಗಿತಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಬ್ಬರುಕ್ಖಲತಾದೀನಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ತೇನೇವ ನಾವಾರಜ್ಜುಸೇತುಸಮ್ಬನ್ಧೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। **ತತೋ**ತಿ ತತೋ ಸಾಖತೋ। **ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪಥವೀತಲ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಸನ್ನತರಮ್ಪಿ ಗಾಮಸೀಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಏವ ಗಹಿತತ್ತಾ ಗಾಮಸೀಮಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇಪಿ ಸಮ್ಭೇದದೋಸೋ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಭಾವೇನ ಪವತ್ತಿತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ತಾಸಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಕಥಂ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ ಭವೇಯ್ಯ? ಯಸ್ಸಾ ಹಿ ಸೀಮಾಯ ಯಾಯ ಸೀಮಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ದೋಸೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಸಾ ತತ್ಥ ಬನ್ಧಿತುಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಸು ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಯ, ಅತ್ತನೋ ಅನಿಸ್ಸಯಭೂತಗಾಮಸೀಮಾದೀಸು ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ವಿಯ ಚ, ತೇನೇವ "ಸಚೇ ಪನ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾ ವಾತತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಪಾರೋಹೋ ವಾ ಬಹಿನದೀತೀರೇ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅನಿಸ್ಸಯಭೂತಗಾಮಸೀಮಾದೀಹಿ ಏವ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ, ನ ನದೀಸೀಮಾಯ , ಏವಮಿಧಾಪೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಉಪರಿ ಪಾಕಟೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಆಹಚ್ಚಾ**ತಿ ಫುಸಿತ್ವಾ।

ಮಹಾಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾತಿ ಮಹಾಸೀಮಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಬಹಿನ್ನಾಹರಣಾದಿವಸೇನ ಸಕಲಂ ಮಹಾಸೀಮಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ। ಏತೇನ ಸಬ್ಬವಿಪತ್ತಿಯೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಸುಟ್ಠು ಬದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಪಚ್ಛಾ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ಈದಿಸೋ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕೋ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸೋ ಚ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿನಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತೇನ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೮) ಉಭಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಅನ್ತರಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ಅನುಜಾನನೇನ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣೇ ವಿಯ ತಾಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನವಸೇನ ಬನ್ಧನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧತ್ತಾ ಬದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ತಾಸಂ ಪಚ್ಛಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಏಕರುಕ್ಖಾದೀಹಿ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಾನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಞೂಹಿ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಕೇಹಿ ನಿದ್ಧಾರಿತೋ ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸಸ್ಸ ಅನುಲೋಮೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮತ್ತಾ। ಅಯಂ ಪನ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸುಟ್ಠು ಬದ್ಧಾನಂ ಪಚ್ಛಾ ಸಞ್ಜಾತತ್ತಾ ಬಜ್ಝಮಾನಕ್ಖಣೇ ವಿಯ ಅಸೀಮತ್ತಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಅಪನೀತಮತ್ತೇ ತಾ ಸೀಮಾ ಪಾಕತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾ ಚಾಯಂ ಪಚ್ಛಾ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಬಜ್ಝಮಾನಕ್ಖಣೇಪಿ ತಾಸಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸತಿ ತಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕೇಚಿ ಪನ **ಮಹಾಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಮಹಾಸೀಮಗತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾ ತಂ ಸಾಖಂ ವಾ ಪಾರೋಹಂ ವಾ ಕಾಯಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇಹಿ ನ ಫುಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಸೋಧನಮೇವ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಂ, ನ ಸಕಲಸೀಮಾಸೋಧನ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿರುಜ್ಝನತೋ। ತಥಾ ಹಿ "ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪಥವೀತಲಂ ವಾ ತತ್ಥಜಾತಕರುಕ್ಖಾದೀನಿ ವಾ ಆಹಚ್ಚ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಾಖಾಪಾರೋಹಾನಂ ಮಹಾಸೀಮಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಾನಮೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೇ ಕಾರಣತ್ತೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ತತ್ಥ ಠಿತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಾಖಾದೀನಂ ಫುಸನಂ। ಯದಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಾನಮೇವ ಕಾರಣಂ ಸಿಯಾ, "ತಸ್ಸ ಸಾಖಂ ವಾ ತತೋ ನಿಗ್ಗತಪಾರೋಹಂ ವಾ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ತತ್ರಟ್ಠೋ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಫುಸಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುಫುಸನಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ಯಞ್ಹಿ ತತ್ಥ ಮಹಾಸೀಮಾಸೋಧನೇ ಕಾರಣಂ, ತದೇವ ತಸ್ಮಿಂ ವಾಕ್ಯೇ ಪಧಾನತೋ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಆಹಚ್ಚಟ್ಠಿತಮೇವ ಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋಧೇತಬ್ಬೋ ಆಕಾಸಟ್ಠಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಪಿ

ಸೋಧೇತಬ್ಬತೋ, ಕಿಂ ನಿರತ್ಥಕೇನ ಆಹಚ್ಚಟ್ಠಾನವಚನೇನ, ಆಕಾಸಟ್ಠಸಾಖಾಸು ಚ ಭಿಕ್ಖುಫುಸನಮೇವ ಕಾರಣತ್ತೇನ ವುತ್ತಂ , ಸೋಧನಞ್ಚ ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಾದಿವಸೇನ ಸೋಧನಂ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ "ಮಹಾಸೀಮಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ"ತಿ ಸಕಲಸೀಮಾಸಾಧಾರಣವಚನೇನ ಸೋಧನಂ ವುತ್ತಂ, ಅಪಿ ಚ ಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಭಿಕ್ಖುಮತ್ತಸೋಧನೇ ಅಭಿಮತೇ "ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪಥವೀತಲ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸಸೀಮೋಪಾದಾನಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಆಕಾಸೇಪಿ ಠತ್ವಾ ಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಸೋಧೇತಬ್ಬತೋ।

ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬಹಿಟ್ಠಕಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವವಿಯೋಜನವಚನತೋ ಚ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಂ ಫುಸನೇನೇವ ಸಕಲಸೀಮಾಸೋಧನಹೇತುಕೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಸಿದ್ಧೋಯಂ ಏಕೋ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ಅತ್ಥೀವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) "ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಚ "ನದೀತೀರೇ ಪನ ಖಾಣುಕಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಬದ್ಧನಾವಾಯ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚ "ಸಚೇ ಪನ ಸೇತು ವಾ ಸೇತುಪಾದಾ ವಾ ಬಹಿತೀರೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚ ಏವಂ ವಿಸಭಾಗಾಸು ಗಾಮಸೀಮಾಸು ಸಾಖಾದೀನಂ ಫುಸನಮೇವ ಸಙ್ಕರದೋಸಕಾರಣತ್ತೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ಭಿಕ್ಖುಫುಸನಂ। ತಥಾ ಹಿ "ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಜಾತರುಕ್ಖೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನದಿಯಂ ನಾವಾಬನ್ಧನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪನಿಸ್ಸಯತ್ತೇನ ನದೀಸೀಮಾಯ ಸಭಾಗತ್ತಾ। ಯದಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಫುಸನಮೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ವುತ್ತೋ ಸಿಯಾ, ನದಿಯಮ್ಪಿ ಬನ್ಧನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ। ತತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಫುಸನಂ ಕಮ್ಮಕೋಪಕಾರಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಭಾಗಸೀಮಾಸು ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಆದಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ, ಅಫುಸಿತ್ವಾ ವಾ ಸಾಖಾದಿಮ್ಹಿ ಠಿತೇ ತಂ ಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸನ್ತೋವ ಭಿಕ್ಖು ಸೋಧೇತಬ್ಬೋ। ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾಸು ಪನ ಸಾಖಾದಿಮ್ಹಿ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ತಂ ಸಾಖಾದಿಂ ಅಫುಸನ್ತಾಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾ, ಅಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಪನ ತಂ ಸಾಖಾದಿಂ ಫುಸನ್ತಾವ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಕೇಚಿ "ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಯ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ತದಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಾಸಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸತಿ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಏಕಸೀಮಂ ವಿಯ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಏಕತ್ಥೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ನತ್ಥೇತ್ಥ ಸಭಾಗವಿಸಭಾಗಭೇದೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಂ ಸಭಾಗಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸಾಭಾವಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಮೇವ ತಬ್ಭಾವಸ್ಸ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮಾದಿವಿನಯನಯೇಹಿ ಸಿದ್ಧತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮) ಗಾಮಸೀಮಾಯಮೇವ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಾಸಂ ನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಭಾವೇನ ಸಭಾಗತಾ, ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣದೋಸಾಭಾವೋ ಚ ಸುತ್ತತೋವ ಸಿದ್ಧೋ। ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ಪನ ಅನುಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಸ್ಸ ಅನುಲೋಮತೋ ಪಚ್ಛಾ ಸಞ್ಜಾತರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೋಪಿ ತಾಸಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। "ಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ತಂ ವೋ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಏವಂ ತಾವ ಗಾಮಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಭಾಗತಾ, ಸಮ್ಭೇದಾದಿದೋಸಾಭಾವೋ ಚ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಸಿದ್ಧೋ, ಇಮಿನಾ ಏವ ನಯೇನ ಅರಞ್ಞಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾನಂ ನದೀಆದಿಸೀಮಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಞ್ಚ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಭಾಗತಾ, ಸಮ್ಭೇದಾದಿದೋಸಾಭಾವೋ ಚ ಸಿದ್ಧೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಪನ ಅಞ್ಞಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ನದೀಆದಿಸೀಮಾಸು ಚ ಬನ್ಧಿತುಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಸಿದ್ಧಿತೋ ಚೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾನಂ ನದೀಆದೀಸು ಏವ ಕಾತುಂ ನಿಯಮನಸುತ್ತಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾಸು ಕರಣಪಟಿಕ್ಖೇಪಸಿದ್ಧೋ ಚ ತಾಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಭಾಗತಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ಪಚ್ಛಾ ಚ ರುಕ್ಖಾದೀಹಿ ಸಮ್ಭೇದಾದಿದೋಸಸಮ್ಭವೋ ಚ ವುತ್ತನಯೇನ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋವ ಸಿಜ್ಝನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಮೇವ ವಟರುಕ್ಖಾದಿವಚನೇಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಭಾಗಾನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾದೀನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ನ ದಸ್ಸಿತೋ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ನ

ದಸ್ಸಿತೋ, ಅಥ ಖೋ ತಾಸಂ ಸಭಾಗಸೀಮಾನಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇಪಿ ದೋಸಾಭಾವೋಪಿ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಞಾಪಿತೋ ಏವ। ತಥಾ ಹಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮) "ಪಬ್ಬತನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತಂ ವನನಿಮಿತ್ತಂ ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಡ್ಢನಕನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ, ತೇನ ನೇಸಂ ರುಕ್ಖಾದಿನಿಮಿತ್ತಾನಂ ವಡ್ಢನೇ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾನಂ ಸಙ್ಕರದೋಸಾಭಾವೋ ಞಾಪಿತೋವ ಹೋತಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಪನ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಈದಿಸೋ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಏಕರುಕ್ಖೋಪಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಪನ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಸೀಮಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಯೋಜನಪರಮಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೦) ವಚನತೋಪಿ ಚಾಯಂ ಞಾಪಿತೋ। ತಿಯೋಜನಪರಮಾಯ ಹಿ ಸೀಮಾಯ ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಯನ್ತೇಸು ರುಕ್ಖಲತಾಗುಮ್ಬಾದೀಹಿ ಬದ್ಧಗಾಮಸೀಮಾನಂ ನಿಯಮೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ "ಈದಿಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾವ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ ನ ವುತ್ತಂ।

ಯದಿ ಚೇತ್ಥ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿ ಭವೇಯ್ಯ, ಅವಸ್ಸಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ವಿಪತ್ತಿಪರಿಹಾರತ್ಥಞ್ಹಿ ಆಚರಿಯಾ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇಸುಪಿ "ಭಿತ್ತಿಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಿದ್ಧಮೇವತ್ಥಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅವೋಚುಂ, ಇಧ ಪನ "ವನಮಜ್ಝೇ ವಿಹಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ, ವನಂ ನ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ರುಕ್ಖಲತಾದೀಹಿ ನಿರನ್ತರೇ ವನಮಜ್ಝೇಪಿ ಸೀಮಾಬನ್ಧನಮವೋಚುಂ। ತಥಾ ಥಮ್ಭಾನಂ ಉಪರಿ ಕತಪಾಸಾದಾದೀಸು ಹೇಟ್ಠಾ ಥಮ್ಭಾದೀಹಿ ಏಕಾಬದ್ಧೇಸು ಉಪರಿಮತಲಾದೀಸು ಸೀಮಾಬನ್ಧನಂ ಬಹುಧಾ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾನಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ತೇಹಿ ಮುಖತೋವ ವಿಹಿತೋ, ಅಪಿಚ ಗಾಮಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸತಾಯ ಏಕಾಯ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ದಬ್ಬತಿಣಮತ್ತೇನಪಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಾ ಗಾಮನ್ತರಪರಮ್ಪರಾ ಅರಞ್ಞನದೀಸಮುದ್ದಾ ಚ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾತಿ ಸಕಲಂ ದೀಪಂ ಸೋಧೇತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ಏವಂ ಪನ ಅಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಾಲತೋ ಪಭುತಿ ಕತಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಾನಂ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತೀನಞ್ಚ ವಿಪಜ್ಜನತೋ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಙ್ಕಾಪಸಙ್ಗೋ ಚ ದುನ್ನಿವಾರೋ ಹೋತಿ, ನ ಚೇತಂ ಯುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಮೇವ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ, ನ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾದೀನಂ ಸಭಾಗಸೀಮಾನನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಮಹಾಸೀಮಾಸೋಧನಸ್ಸ ದುಕ್ಕರತಾಯ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಮೇವ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಕರಣನ್ತಿ ಆಹ **"ಸೀಮಮಾಳಕೇ"**ತಿಆದಿ। ಮಹಾಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೇಸು ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅಪ್ಪಹೋನಕತಾಯ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋವ। **ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಸೀಮಂ ಫುಸನ್ತೋಪಿ ಸೀಮಟ್ಠೋವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪುರಿಮನಯೇಪೀ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮತೋ ಮಹಾಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಸಾಖಾನಯೇಪಿ। ಸೀಮಟ್ಠರುಕ್ಖಸಾಖಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೀಮಟ್ಠೋವ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **'ಹತ್ಥಪಾಸಮೇವ ಆನೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ರುಕ್ಖಸಾಖಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮ್ಬನ್ಧಾಸು ಏತಾಸು ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ತಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ, ಮಹಾಸೀಮಾಯ ದ್ವೇತಿ ಏವಂ ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸು ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಅಫುಸಿತ್ವಾ, ಹತ್ಥಪಾಸಞ್ಚ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ "ನಾನಾಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಚತುತ್ಥೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ ನ ಚ ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೯)। ತೇನೇವೇತ್ಥಾಪಿ ಮಹಾಸೀಮಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಕರಣಂ ವಿಹಿತಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ಭಿನ್ನಸೀಮಟ್ಠತಾಯ ತತ್ರಟ್ಠಸ್ಸ ಗಣಪೂರಕತ್ತಾಭಾವಾ ಕಮ್ಮಕೋಪೋವ ಹೋತೀತಿ।

ಯದಿ ಏವಂ ಕಥಂ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಆಹರಣವಸೇನ ಮಹಾಸೀಮಾಸೋಧನನ್ತಿ? ತಮ್ಪಿ ವಿನಯಞ್ಞೂ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಬಹಿಸೀಮಕರಣವಸೇನ ಪನೇತ್ಥ ಸೋಧನಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ದಿನ್ನಸ್ಸಪಿ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅನಾಗಮನೇನ ಮಹಾಸೀಮಟ್ಠೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ। ಯದಿ ಚಸ್ಸ ಛನ್ದಾದಿ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ಕಥಂ ಸೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇಸ್ಸತೀತಿ? ದ್ವಿನ್ನಂ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸತೋ, ಸೋ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಪ್ಪಮಾಣತೋ। ನ ಹಿ ವಿನಯೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯುತ್ತಿ ಸಕ್ಕಾ ಞಾತುಂ ಬುದ್ಧಗೋಚರತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಸಚೇ ದ್ವೇಪಿ ಸೀಮಾಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ಠಿತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಏಕಾಯ ಏವ ಸೀಮಾಯ ಗಣೋ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ ಚ ಅನುಸ್ಸಾವಕೋ ಚ ಏಕತೋ ತಿಟ್ಠತಿ , ಕಮ್ಮಂ

ಸುಕತಮೇವ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಕಮ್ಮಾರಹೋ ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವಕೋ ವಾ ಸೀಮನ್ತರಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಞ್ಚ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾದಿಸಭಾಗಸೀಮಾಸು ಏವ ಯುಜ್ಜತಿ। ಯಾಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇಸುಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಯಾಸು ಪನ ಅತ್ಥಿ, ನ ತಾಸು, ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾಸು ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸತಿ ಏಕತ್ಥ ಠಿತೋ ಇತರಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ ಏವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಸೋಧನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೩೮) **"ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಠಿತತ್ತಾ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಹತ್ಥಪಾಸಮೇವ ಆನೇತಬ್ಬೋತಿ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೩೮) ಪನ **"ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ,** ಕಸ್ಮಾ? ಅನ್ತೋ ಠಿತತ್ತಾ। ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಗತಂ ಮೂಲಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯೇವ ಹೋತಿ। ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ ವಾತಿ ಅಪರೇ। 'ಮಜ್ಝೇ ಪನ ಭಿನ್ನೇ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಠಿತಂ ಮೂಲಂ ಮಹಾಸೀಮಮೇವ ಭಜತಿ, ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಠಿತಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಮೇವ ಭಜತಿ ತದಾಯತ್ತಪಥವೀಆದೀಹಿ ಅನುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ'ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। 'ಸೀಮಾಯ ಪಚ್ಛಾ ಉಟ್ಠಿತರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಪಚ್ಛಾ ಸೀಮಾಯಂ ಕತಗೇಹೇ ವಿಯಾ'ತಿ ವತ್ವಾ 'ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ಠಿತೇ ರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಉಪರಿಸೀಮಾಯ ಅಗಮನತೋ'ತಿ ಕಾರಣಂ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಸತಿ ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ಪುನ ಆರೋಹಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಬನ್ಧಿತಕಾಲೇ ಏವ ಆರೋಹತೀತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ ಪಚ್ಛಾ ಉಟ್ಠಿತರುಕ್ಖೋ ಪನ ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧತ್ತಾ ಸೀಮಾಸಙ್ಖಮೇವ ಗತೋ। ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಉಟ್ಠಿತರುಕ್ಖೋಪೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ವಚನತೋ ತಿಣಾದಿಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ, ಮಹಾಥೇರಾಪಿ ತಿಣಂ ಸೋಧೇತ್ವಾವ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ನ ಓತರತೀತಿ ಪಣವಸಣ್ಠಾನಪಬ್ಬತಾದೀಸು ಹೇಟ್ಠಾ ಪಮಾಣರಹಿತಂ ಠಾನಂ ನ ಓತರತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪನೇತ್ಥ ಬಜ್ಝಮಾನಕ್ಖಣೇ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಪಮಾಣರಹಿತಪಬ್ಬತಾದಿ ನಾರೋಹತಿ, ತಥಾಪಿ ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಸೀಮಟ್ಠತಾಯ ಸೀಮಾ ಹೋತಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಪಣವಸಣ್ಠಾನಾದಿ ಪನ ಉಪರಿ ಬದ್ಧಾಯಪಿ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಸಙ್ಖಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸೇವ ವಸೇನ "ನ ಓತರತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇತರಥಾ ಓರೋಹಣಾರೋಹಣಾನಂ ಸಾಧಾರಣವಸೇನ "ನ ಓತರತೀ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ತಬ್ಬತೋ। **ಜಾತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ನಿಟ್ಠಿತಸೀಮಾಯ ಉಪರಿ ಜಾತಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಪುಬ್ಬೇ ಠಿತಂ ಪಚ್ಛಾ ಸಞ್ಜಾತಂ ಪವಿಟ್ಠಞ್ಚ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಹಿ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾದಿಸವಿಞ್ಞಾಣಕೇಸು ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಸೀಮಟ್ಠೋವ ಹೋತಿ। **ಬದ್ಧಾಯ ಸೀಮಾಯಾ**ತಿ ಇದಞ್ಚ ಪಕರಣವಸೇನ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ವುತ್ತಂ। ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸುಪಿ ಸಬ್ಬಾಸು ಠಿತಂ ತಂ ಸೀಮಾಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। **ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಗತ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಲತಾದಿತತ್ರಜಾತಮೇವಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತಾದಿಸಞ್ಹಿ "ಇತೋ ಗತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಅರಹತಿ।

ಯಂ ಪನ "ಇತೋ ಗತ"ನ್ತಿ ವಾ "ತತೋ ಆಗತ"ನ್ತಿ ವಾ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ ಉಭೋಸು ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾಸು ಉದಕುಕ್ಖೇಪನದೀಆದೀಸು ಚ ತಿರಿಯಂ ಪತಿತರಜ್ಜುದಣ್ಡಾದಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ಏತ್ಥ ಪನ "ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾಗೋ ಬದ್ಧಸೀಮಾ, ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾಗೋ ಗಾಮಸೀಮಾ ತದುಭಯಸೀಮಟ್ಠಪಬ್ಬತಾದಿ ವಿಯ, ಬದ್ಧಸೀಮತೋ ಉಟ್ಠಿತವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾರೋಹೇ, ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಗಾಮಸೀಮತೋ ಉಟ್ಠಿತವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾರೋಹೇ ಚ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಮೂಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ 'ಇತೋ ಗತಂ, ತತೋ ಆಗತ'ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತೋ ಸೋ ಭಾಗೋ ಯಥಾಪವಿಟ್ಠಸೀಮಟ್ಠಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ತೇಸಂ ರುಕ್ಖಪಾರೋಹಾನಂ ಅನ್ತರಾ ಪನ ಆಕಾಸಟ್ಠಸಾಖಾ ಭೂಮಿಯಂ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಪ್ಪಮಾಣೇನ ತದುಭಯಸೀಮಾ ಹೋತೀ"ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನಸ್ಸಾ ಸಾಖಾಯ ಪಾರೋಹೋ ಪವಿಟ್ಠಸೀಮಾಯ ಪಥವಿಯಂ ಮೂಲೇಹಿ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾಪಿ ಯಾವ ಸಾಖಂ ವಿನಾ ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಾವ ಮೂಲಸೀಮಟ್ಠತಂ ನ ವಿಜಹತಿ। ಯದಾ ಪನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತದಾಪಿ ಪಾರೋಹಮತ್ತಮೇವ ಪವಿಟ್ಠಸೀಮತಂ ಸಮುಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಆಕಾಸಟ್ಠಸಾಖಾಭಾಗೋ ಪುರಿಮಸೀಮಟ್ಠತಂ ನ ವಿಜಹತಿ ತತೋ ಆಗತಭಾಗಸ್ಸ ಅವಿಜಹಿತತ್ತಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪನದೀಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತತ್ಥ ಚ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾಯ ಏವ ಪವಿಟ್ಠೇ ಸಕಲಸೀಮಾಸೋಧನಂ, ಸಭಾಗಾಯ ಪವಿಟ್ಠೇ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಮತ್ತಭಿಕ್ಖುಸೋಧನಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೧೬೪. ಏತ್ಥ ಚ ನದೀಪಾರಸೀಮಾಕಥಾಯ **ಪಾರಯತೀತಿ** ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತಿ। ನದಿಯಾ ಉಭೋಸು ತೀರೇಸು ಪತಿಟ್ಠಹಮಾನಾ ಸೀಮಾ ನದೀಅಜ್ಝೋತ್ಥರಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "**ನದಿಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನ**"ನ್ತಿ। ಅನ್ತೋನದಿಯಞ್ಹಿ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತಿ। ನದೀಲಕ್ಖಣೇ ಪನ ಅಸತಿ ಓತರತಿ। ಸಾ ಚ ತದಾ ನದೀಪಾರಸೀಮಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "**ನದಿಯಾ ಲಕ್ಖಣಂ ನದೀನಿಮಿತ್ತೇ ವುತ್ತನಯಮೇವಾ**"ತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭವೇಯ್ಯ। ಅವಸ್ಸಂ ಲಬ್ಭನೇಯ್ಯಾ ಪನ ಧುವನಾವಾವ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ನಾವಾಯಾತಿ** ಇಮಿನಾ ನಾವಂ ವಿನಾಪಿ ಸೀಮಾ ಬದ್ಧಾ ಸುಬದ್ಧಾ ಏವ ಹೋತಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಹಾರತ್ಥಾ ನಾವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ರುಕ್ಖಸಙ್ಘಾಟಮಯೋತಿ ಅನೇಕರುಕ್ಖೇ ಏಕತೋ ಘಟೇತ್ವಾ ಕತಸೇತು। ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತೋತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। "**ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠಿತಭಿಕ್ಖೂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ್ವಾತಿ** ಇದಂ ಉಭಿನ್ನಂ ತೀರಾನಂ ಏಕಗಾಮಖೇತ್ತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪಬ್ಬತಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ಏಕತೋ ಉಗ್ಗತದೀಪಸಿಖರತ್ತಾ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ವುತ್ತಂ।

೧೬೫. ಸೀಮಾಸಮೂಹನಕಥಾಯಂ **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ। **ದ್ವೇಪೀತಿ** ದ್ವೇ ಸಮಾನಸಂವಾಸಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯೋ। **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾತಿ** ಮಹಾಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತತ್ಥೇವ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾತಿ। **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪೀತಿ** ಇದಂ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಂ, ತಸ್ಸಾ ಬಾಹಿರಪರಿಚ್ಛೇದಞ್ಚ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಅಜಾನನ್ತೇಹಿಪಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತಾಯ ಸಾ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹತಾವ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "**ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ**"ತಿ। **ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇತಿ** ಖಣ್ಡಸೀಮಾರಹಿತಟ್ಠಾನೇ। ಇದಞ್ಚ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯಪಿ ಕಮ್ಮಕರಣಸುಖತ್ಥಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಇಚ್ಛಿತಾತಿ ತಂ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದಿಬಹುಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನೇ ನ ಬನ್ಧತೀತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥಾಪಿ ಸಾ ಬದ್ಧಾ ಸುಬದ್ಧಾ ಏವ ಮಹಾಸೀಮಾ ವಿಯ। **ಪಟಿಬನ್ಧಿತುಂ ಪನ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೇವಾತಿ** ಇದಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅಸಮೂಹತತ್ತಾ, ತಸ್ಸಾ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಸ್ಸ ಅಜಾನನತೋ ಚ ಮಹಾಸೀಮಾಬನ್ಧನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಪನ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಬನ್ಧಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೇವ। **ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಪಕ್ಖೇ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣಸಮ್ಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಪಕ್ಖೇಪಿ ಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾಯ ಅನಿವತ್ತನೇನ ಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಂ ಕತ್ವಾ। **ಅವಿಹಾರಂ ಕರೇಯ್ಯುನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಾರಹಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಹಿ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದಿನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಇದಾನಿ ತಮ್ಪಿ ವಿನಾಸಿತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾತಿ** ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಅಜಾನನ್ತೇಹಿ ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ। **ಉಭೋಪಿ ನ ಜಾನನ್ತೀತಿ** ಉಭಿನ್ನಂ ಪದೇಸನಿಯಮಂ ವಾ ತಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ವಾ ಅಞ್ಞತರಾಯ ವಾ ವಿಜ್ಜಮಾನತಂ ವಾ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತಂ ವಾ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಕಾ ಏವ ಹೋತಿ। **ನೇವ ಸಮೂಹನಿತುಂ, ನ ಬನ್ಧಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ** ಇದಂ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಾಪಿ ಮಹಾಸೀಮಂ ಪಟಿಬನ್ಧಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ನ ಚ ಸಕ್ಕಾ…ಪೇ॰… ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತುನ್ತಿ** ಇದಂ ಸೀಮಾಬನ್ಧನಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕೇಚಿ ಪನ "ಈದಿಸೇಸುಪಿ ವಿಹಾರೇಸು ಛಪಞ್ಚಮತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಕೋಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಓಕಾಸೇ ನಿರನ್ತರಂ ಠತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಂ, ತತೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಞ್ಚ ಸಮೂಹನನವಸೇನ ಸೀಮಾಯ ಸಮುಗ್ಘಾತೇ ಕತೇ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ, ಮಹಾಸೀಮಾಯ ವಾ ಠಿತವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತೇ ಸತಿ ಅವಸ್ಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನೇ ತಾಸಂ ಮಜ್ಝಗತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಾ ಸಮೂಹನೇಯ್ಯುಂ, ತತೋ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ ಅವಸಿಸ್ಸೇಯ್ಯ। ನ ಹೇತ್ಥ ಸೀಮಾಯ, ತಪ್ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ವಾ ಜಾನನಂ ಅಙ್ಗಂ। ಸೀಮಾಯ ಪನ ಅನ್ತೋಠಾನಂ 'ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣಞ್ಚೇತ್ಥ ಅಙ್ಗಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ 'ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಪನ ಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ ಏವಂ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಅಜಾನನೇಪಿ ಸಮೂಹನನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಏವ ಚ ಅವಸಿಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥ ಯಥಾರುಚಿ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) ಆಗತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೪೪) ಪನ **“ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ನ ಸಮೂಹನ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಮಹಾಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇಸು ಠತ್ವಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದೀನಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅನೋಕಾಸತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಖಣ್ಡಸೀಮಞ್ಹಿ ಬನ್ಧನ್ತಾ ತಾದಿಸಂ ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿವಿತ್ತೇ ಓಕಾಸೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ। **ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಂಯೇವ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ। **ಪಟಿಬನ್ಧಿತುಂ ಪನ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೇವಾ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ಅಞ್ಞಾತತ್ತಾ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ನ **ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಅಜಾನನ್ತೇಹಿ ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೬೬. ಏವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಬದ್ಧಸೀಮಾ ಪನಾ”**ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಕತಿವಿಧಾತಿ ಆಹ **“ಗಾಮಸೀಮಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾತಿ ತಿವಿಧಾ”**ತಿ। ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) “ಅಸಮ್ಮತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಮಾಯಾ”ತಿಆದಿನಾ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಖೇತ್ತಂ ಅರಞ್ಞನದೀಆದಯೋ ವಿಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಾದೀನಂ, ಸಾ ಚ ಗಾಮಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ರಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಸಯಮೇವ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಯಾ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಾಮಸೀಮಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಗಾಮಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಅರಞ್ಞಪಬ್ಬತಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ **“ಗಾಮಸ್ಸಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಅನ್ತರಘರಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಸಕಲಸ್ಸ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಾ ಗಾಮಸೀಮಾತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಹಿ ಸೋ ಅನ್ತರಘರಖೇತ್ತಾದೀಸು ಅನೇಕೇಸು ಭೂಮಿಭಾಗೇಸು “ಗಾಮೋ”ತಿ ಏಕತ್ತೇನ ಲೋಕಜನೇಹಿ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಗಾಮವೋಹಾರೋ, ಸೋವ ಇಧ “ಗಾಮಸೀಮಾ”ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಗಾಮೋ ಏವ ಹಿ ಗಾಮಸೀಮಾ। ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ಉಪರಿ ಅರಞ್ಞಂ ನದೀ ಸಮುದ್ದೋ ಜಾತಸ್ಸರೋತಿ, ಏವಂ ತೇಸು ತೇಸು ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೇಸು ಏಕತ್ತೇನ ಲೋಕಜನಪಞ್ಞತ್ತಾನಮೇವ ಅರಞ್ಞಾದೀನಂ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾದಿಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಲೋಕೇ ಪನ ಗಾಮಸೀಮಾದಿವೋಹಾರೋ ಗಾಮಾದೀನಂ ಮರಿಯಾದಾಯಮೇವ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಸಾಸನೇ ಪನ ತೇ ಗಾಮಾದಯೋ ಇತರನಿವತ್ತಿಅತ್ಥೇನ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಮರಿಯಾದಾತಿ ಕತ್ವಾ ಗಾಮೋ ಏವ ಗಾಮಸೀಮಾ, ಅರಞ್ಞಮೇವ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾ, ಸಮುದ್ದೋ ಏವ ಸಮುದ್ದಸೀಮಾತಿ ಸೀಮಾವೋಹಾರೇನ ವುತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪಾಳಿಯಂ **ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಗಾಮಸೀಮಪ್ಪಭೇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **“ನಗರಮ್ಪಿ ಗಹಿತಮೇವಾ”**ತಿ।

ಬಲಿಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ। “ಅಯಂ ಗಾಮೋ ಏತ್ತಕೋ ಕರೀಸಭಾಗೋ”ತಿಆದಿನಾ ಪನ ರಾಜಪಣ್ಣೇಸು ಆರೋಪಿತೇಸು ಭೂಮಿಭಾಗೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ತಳಾಕಮಾತಿಕಾಸುಸಾನಪಬ್ಬತಾದಿಕೇ ಪದೇಸೇ ಬಲಿಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸೋಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ। ರಾಜಾದೀಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭೂಮಿಭಾಗೋ ಹಿ ಸಬ್ಬೋವ ಠಪೇತ್ವಾ ನದೀಲೋಣಿಜಾತಸ್ಸರೇ ಗಾಮಸೀಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತೇನಾಹ **“ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತೀ”**ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ತತ್ಥ ರಾಜಾ ಕಞ್ಚಿ ಪದೇಸಂ ಗಾಮನ್ತರೇನ ಯೋಜೇತಿ, ಸೋ ಪವಿಟ್ಠಗಾಮಸೀಮತಂ ಏವ ಭಜತಿ। ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ತಳಾಕಾದಿಭಾವಂ ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಖೇತ್ತಾದಿಭಾವಂ ವಾ ಪಾಪಿತೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಯೇ ಪನ ಗಾಮಾ ರಾಜಚೋರಾದಿಭಯಪೀಳಿತೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಛಡ್ಡಿತಾ ಚಿರಮ್ಪಿ ನಿಮ್ಮನುಸ್ಸಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಸಮನ್ತಾ ಪನ ಗಾಮಾ ಸನ್ತಿ, ತೇಪಿ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಗಾಮಸೀಮಾವ। ತೇಸು ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಸಮನ್ತಗಾಮವಾಸೀಹಿ ಕಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ವಾ ಬಲಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಗಾಮೇನ ಏಕೀಭಾವಂ ಉಪನೇನ್ತಿ, ಯೇ ಪನ ಗಾಮಾ ರಾಜೂಹಿಪಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಗಾಮಖೇತ್ತಾನನ್ತರಿಕಾ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇನ ಏಕೀಭೂತಾ, ತೇ ಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞಸೀಮತಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಪುರಿಮಾ ಗಾಮಸೀಮಾ ವಿನಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾನೋ ಪನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾದಿಪದೇಸೇ ಮಹನ್ತಂ ಗಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕುಲಾನಿ ವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸೀನಂ ಭೋಗಗಾಮಾತಿ ಸಮನ್ತಾ ಭೂತಗಾಮೇ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಪುರಾಣನಾಮಂ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದಞ್ಚ ನ ವಿನಾಸೇನ್ತಿ, ತೇಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ, ಏತ್ತಾವತಾ ಪುರಿಮಗಾಮಸೀಮತಂ ನ ವಿಜಹನ್ತಿ। **ಸಾ ಚ ಇತರಾ ಚಾ**ತಿಆದಿ “ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ”ತಿ ಪಾಳಿಪದಸ್ಸ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೩) ಅಧಿಪ್ಪಾಯವಿವರಣಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಸಾ ಚ ರಾಜಿಚ್ಛಾವಸೇನ

ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಅಭಿನವಾ, ಇತರಾ ಚ ಅಪರಿವತ್ತಾ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾ ಯಥಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಮೇತಾಪಿ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾರಹತಾಸದಿಸೇನ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ । ಸಾಮಞ್ಞತೋ "ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಿಚೀವರಾವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಏವ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ತಂಸದಿಸತಾನಿವತ್ತನಮುಖೇನ ಉಪರಿಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ತಂಸದಿಸತಾಪಿ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸನನಯಸ್ಸ ಇಧೇವ ಪಸಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕೇವಲ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ।

ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸೇ ಅರಞ್ಞೇತಿ ಯತ್ಥ "ಅಸುಕಗಾಮಸ್ಸ ಇದಂ ಖೇತ್ತ"ನ್ತಿ ಗಾಮವೋಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ಯತ್ಥ ಚ ನೇವ ಕಸನ್ತಿ ನ ವಪನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ಅರಞ್ಞೇ। ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ ಅಗಮನಪಥಾ ನಿಮ್ಮನುಸ್ಸಾವಾಸಾ ಸಮುದ್ದನ್ತರದೀಪಕಾಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಯಂ ಯಞ್ಹಿ ಅಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಭೂತಂ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರವಿರಹಿತಪದೇಸಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸಾ ಚ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಂ ವಿನಾ ಸಯಮೇವ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾ, ನದೀಆದಿಸೀಮಾಸು ವಿಯ ಸಬ್ಬಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಾನಂ ತಾವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೀಮತಾ ಸಿದ್ಧಾ। ಅರಞ್ಞಸ್ಸ ಪನ ಸೀಮತಾ ಕಥನ್ತಿ? ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾನುಜಾನನಸುತ್ತಾದಿಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ। ಯಥಾ ಹಿ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಬಹೂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯೋ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಾಸಞ್ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನ್ತರಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಸಮ್ಭೇದತ್ಥಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ಏವಮಿಧ ಅರಞ್ಞೇಪಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ। ತಾಸಞ್ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನ್ತರಾಪಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವಿಧಾನಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಅರಞ್ಞಸ್ಸಪಿ ಸಭಾವೇನೇವ ನದೀಆದೀನಂ ವಿಯ ಸೀಮಭಾವೋ ತತ್ಥ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಮೇವ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾವ ಸಿದ್ಧೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಸೀಮಾಯಮೇವ ಹಿ ಠಿತಾ ಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಅಸೀಮಾಯಂ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಾ ವಿಯ ಆಕಾಸಟ್ಠಾನಂ। ಏವಮೇವ ಹಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನದೀ ಅಸೀಮಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಬದ್ಧಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವ ಸೀಮಭಾವೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಅಥಸ್ಸ ಠಿತೋಕಾಸತೋತಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಠಿತೋಕಾಸತೋ। ಸಚೇಪಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಸ ಠಿತೋಕಾಸಸ್ಸ ಬಾಹಿರನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ತಾಯ ಸಹ ಸಯಮೇವ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯತ್ಥ ಪನ ಖುದ್ದಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣತಾಯ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಸಙ್ಕಾಭಾವೇನ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಕೇವಲಾರಞ್ಞಸೀಮಾಯಮೇವ, ತತ್ಥ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ನದೀಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಸಚೇ ನದೀ ನಾತಿದೀಘಾ ಹೋತಿ, ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಮುಖದ್ವಾರಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘೋ ನಿಸೀದತಿ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀ"ತಿಆದಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೭), ಇಮಿನಾ ಏವ ಚ ವಚನೇನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಏವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕೇಚಿ ಪನ "ಸಮನ್ತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಮಿನಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛೇದಕರಣೇನೇವ ಸೀಮಾ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ನ ಸಯಮೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದಕರಣಪ್ಪಕಾರೇನ ಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಅಬದ್ಧಸೀಮಾವ ನ ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಿರಿಯಾಪಕಾರಸಿದ್ಧಿತೋ। ಅಪಿಚ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥಾನಂ ಪಕತಿಹತ್ಥಾನಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಅನೇಕವಿಧತ್ತಾ, ವಿನಯೇ "ಈದಿಸಂ ಹತ್ಥಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಚ "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಮಿನಿತೇ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತೇನ ನು ಖೋ ಹತ್ಥೇನ ಮಿನಿತಂ, ನ ನು ಖೋ"ತಿ ಸೀಮಾಯ ವಿಪತ್ತಿಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಮಿನನ್ತೇಹಿ ಚ ಅನುಮತ್ತಮ್ಪಿ ಊನಮಧಿಕಮಕತ್ವಾ ಮಿನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ವಿಪತ್ತಿ ಏವ ಸಿಯಾ, ಪರಿಸವಸೇನ ಚಾಯಂ ವಡ್ಢಮಾನಾ ತೇಸಂ ಮಿನನೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಹಾಯತಿ ವಾ। ಸಙ್ಘೇ ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗತೇ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಯೋಗೇನ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸೀಮಾ ತೇಸಂ ಪಯೋಗೇನ ವಿಗಚ್ಛತಿ ನ ವಿಗಚ್ಛತಿ ಚ, ಕಥಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಯ ಯಾವ

ಸಾಸನನ್ತರಧಾನಾ ನ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಠಿತಿಯಾ ಚ ಪುರಾಣವಿಹಾರೇಸು ವಿಯ ಸಕಲೇಪಿ ವಿಸುಂ ಅರಞ್ಞೇ ಕತಸೀಮಾ ಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಏವ ಸಮುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಬ್ಬಿಗಮೇನ ವಿಗಚ್ಛತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮ್ಪಿ ನದೀಆದೀಸುಪಿ।

ತತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಖಿಪನಂ, ಉಭಯತ್ಥಪಿ ಚ ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸ್ಸ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ವಾ ಓಕಾಸೋ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಕಥಂ ಮಿನನಂ, ಖಿಪನಂ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾದೀಸು ಪವಿಸನತೋ ಅಖೇತ್ತೇ ಸೀಮಾ ಪವಿಟ್ಠಾ ಕಿನ್ನಾಮ ಸೀಮಾ ನ ವಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಸೀಮುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ಪನ ಯತೋ ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಸಯಮೇವ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಜಾಯನ್ತಿ। ಯತೋ ಪನ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಖೇತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇನೇವ ಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಬಹಿ। ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಬ್ಭನ್ತರಮಿನನಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ವಾಲುಕಾದಿಖಿಪನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ದಸ್ಸನಂ, ತಂ ಸಯಂಜಾತಸೀಮಾನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ಕತಂ ಗಾಮೂಪಚಾರಘರೂಪಚಾರಜಾನನತ್ಥಂ ಲೇಡ್ಡುಸುಪ್ಪಾದಿಖಿಪನವಿಧಾನದಸ್ಸನಂ ವಿಯ। ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ಸೀಮಂ ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಕತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಯಾಥಾವತೋ ಞಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತೇನ ಪುಥುಲತೋ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ತಿಟ್ಠನ್ತೇಹಿ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಂ ಬಹಿ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅತಿದೂರೇ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಪೇಸೇತಬ್ಬಂ।

ಅಪರೇ ಪನ "ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಮಗ್ಗಗಮನನಹಾನಾದಿಅತ್ಥೇಹಿ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ನದೀಆದೀಸು ವಾ ಪವಿಟ್ಠೇ ತಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಸಯಮೇವ ಪಭಾ ವಿಯ ಪದೀಪಸ್ಸ ಸಮುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾದೀಸು ತಸ್ಮಿಂ ಓತಿಣ್ಣಮತ್ತೇ ವಿಗಚ್ಛತಿ। ತೇನೇವೇತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಸೀಮಾದ್ವಯಸ್ಸ ಅನ್ತರಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಅಞ್ಞಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಞ್ಚ ಠಪೇತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ಸೀಮಾಪರಿಯನ್ತೇ ಹಿ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಪೇಸಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಮನ್ತಾ ಸಞ್ಜಾತಾ ಸೀಮಾ ಇತರೇಸಂ ಸೀಮಾಯ ಫುಸಿತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಸೋ ಮಾ ಹೋತೂತಿ ವಾ, ಇತರಥಾ ಹತ್ಥಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತಾಯಪೇತ್ಥ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಅನುಜಾನಿತಬ್ಬತೋ। ಅಪಿಚ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಠಿತಸ್ಸ ಉಭಯತ್ಥ ಕಮ್ಮಕೋಪವಚನತೋಪಿ ಚೇತಂ ಸಿಜ್ಝತಿ ತಮ್ಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಸಞ್ಜಾತಾಯ ಸೀಮಾಯ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಮಾನಂ, ಏಕಾಯ ಏವ ವಾ ಸಙ್ಕರತೋ। ಇತರಥಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಕೋಪವಚನಂ ನ ಯುಜ್ಜೇಯ್ಯ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) 'ಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ'ತಿ। ಕಿಞ್ಚ ಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞೇ ಠಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಕರಣಿಚ್ಛಾವಿರಹಿತಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಸೋ ಚ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಸೀಮಾ, ಏವಂ ಅಪೇಕ್ಖಂ ವಿನಾ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ತೇನೇವೇತ್ಥ 'ಅಯಂ ಸೀಮಾ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಪರಿಹಾರಮ್ಪಿ ಲಭತೀ'ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮಕರಣಿಚ್ಛಂ ವಿನಾಪಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಮುಪ್ಪತ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಪದೀಪಪಭಾ ವಿಯ ಸಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಾನಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸೀಮಾಸಮ್ಭವೇನ ಸಙ್ಘೇ, ಗಣೇ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇ ತತ್ಥ ಠಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮನ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಅನೇಕಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಕರದೋಸಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ। ಪರಿಸವಸೇನ ಚಸ್ಸಾ ವಡ್ಢಿ ಹಾನಿ ಚ ಸಮ್ಭವತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಂ ಅಭಿನವಸೀಮನ್ತರುಪ್ಪತ್ತಿ ಏವ, ಗತಾನಂ ಸಮನ್ತಾ ಠಿತಸೀಮಾವಿನಾಸೋ ಚ ಭವೇಯ್ಯ।

ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) ಪನ "ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ಏಕಾ ಏವ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ ಚ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ನ ಚೇಸಾ ಸೀಮಾ ಸಭಾವೇನ, ಕಾರಣಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ವಾ ಪಭಾ ವಿಯ ಪದೀಪಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕಿನ್ತು ಭಗವತೋ ಅನುಜಾನನೇನೇವ। ಭಗವಾ ಚ ಇಮಾ ಅನುಜಾನನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರೇನ ಕಮ್ಮಕರಣಸುಖತ್ಥಮೇವ ಅನುಞ್ಞಾಸೀತಿ ಕಥಂ ನಹಾನಾದಿಕಿಚ್ಚೇನ ಪವಿಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಸಮನ್ತಾ ತಾಸಂ ಸೀಮಾನಂ ಸಮುಪ್ಪತ್ತಿ ಪಯೋಜನಾಭಾವಾ, ಪಯೋಜನೇ ಚ ಏಕಂ ಏವ ಪಯೋಜನನ್ತಿ ಕಥಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾಯ ಅನೇಕಸೀಮಾಸಮುಪ್ಪತ್ತಿ।

“ಏಕಸೀಮಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತಾ”ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ಪನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಅನ್ತರಾ ತತ್ತಕಪರಿಚ್ಛೇದೇನೇವ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಠಪನವಚನಂ, ತತ್ಥ ಠಿತಾನಂ ಕಮ್ಮಕೋಪವಚನಞ್ಚ, ತಮ್ಪಿ ಇಮಾಸಂ ಸೀಮಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದುಬ್ಬೋಧತಾಯ ಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಂ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಞ್ಚ ದೂರತೋ ಪರಿಹರಿತುಂ ವುತ್ತಂ।

ಯೋ ಚ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸತ್ಥಂ ಭಗವತಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ದಸ್ಸಿತೋ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಸೋ ಸೀಮಾ ಏವ ನ ಹೋತಿ, ಖೇತ್ತತಳಾಕಾದಿಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವಿಯ ಅಯಮೇತ್ಥ ಏಕೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋವ। ತತ್ಥ ಚ ಬಹೂಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಏಕತೋ ಠಿತೇಸು ತೇಸಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಅತ್ತನೋ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಏವ ಚೀವರಂ ಠಪೇತಬ್ಬಂ, ನ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ। ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಪರಿಯೋಸಾನೇ ಠಪಿತಚೀವರಂ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರತೋ ಬಹಿ ಹೋತೀತಿ ತಂ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾ। ಸೀಮಾ ಪನ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಪರಿಹಾರೋಪೇತ್ಥ ಅಜ್ಝೋಕಾಸಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತೋ, ನ ಪನ ಯಾವ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಲಬ್ಭಮಾನತ್ತಾ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾವೋಹಾರೋ ವಿಯ। ಮಹಾಸೀಮಾಯಮ್ಪಿ ಹಿ ಗಾಮಗಾಮೂಪಚಾರೇಸು ಚೀವರಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ, ಇಧಾಪಿ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾವಸೇನೇವ ತಾಸಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿ, ತಬ್ಬಿಗಮೇನ ವಿನಾಸೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಪಕಾರೋ ಇತೋ ಯುತ್ತತರೋ ಗವೇಸಿತಬ್ಬೋ।

ಇಧ ಪನ “ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ”ತಿ ಏವಂ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭), “ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸೇ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) ರುಕ್ಖಾದಿನಿರನ್ತರೇಪಿ ಅರಞ್ಞೇ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ವಿಹಿತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಯಭೂತಾಯ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾಯ ಸಹ ಏತಿಸ್ಸಾ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ದೋಸಾಭಾವೋ, ಪಗೇವ ಅಗಾಮಕೇ ರುಕ್ಖೇತಿ ನಿಸ್ಸಿತೇಪಿ ಪದೇಸೇ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಸ್ಸ ರುಕ್ಖಪರಿಹಾರಂ ವಿನಾವ ಅಜ್ಝೋಕಾಸಪರಿಹಾರೋ ಚ ಅನುಮತೋತಿ ಸಿದ್ಧೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಉಪಚಾರತ್ಥಾಯಾತಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ। ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರತೋ ಅಧಿಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ಊನಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಜಾನತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಂ ವಿನಾ ಏಕೇನಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಬಹಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೇನ ಅಞ್ಞಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ದೂರೇ ಏವ ಠಾತಬ್ಬಂ। ಇತರಥಾ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕರತೋ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಊನಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೭)। ಇದಞ್ಚೇತ್ಥ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾವಿಧಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾನುಜಾನನಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಸಿದ್ಧನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಭಗವತಾ ನಿದಾನವಸೇನ ಏಕಗಾಮನಿಸ್ಸಿತಾನಂ ಏಕಸಭಾಗಾನಞ್ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಮೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಭೇದಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣದೋಸಪರಿಹಾರಾಯ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಥಾಪಿ ತದನುಲೋಮತೋ ಏಕಂ ಅರಞ್ಞಸೀಮಂ ನದೀಆದಿಸೀಮಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಿತಾನಂ ಏಕಸಭಾಗಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ, ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ವಿನಾ ಅಬ್ಯವಧಾನೇನ ಠಾನಞ್ಚ ಭಗವತಾ ಅನಭಿಮತಮೇವಾತಿ ಞತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ ಇಧಾಪಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾವಿಧಾನಮಕಂಸು। ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ಹಿ ಏಕಸೀಮಾನಿಸ್ಸಿತತ್ತಂ ಏಕಸಭಾಗತ್ತಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗಮೇ ಸತಿ ಏವ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ವಿನಾ ಠಾನಂ ಸಮ್ಭೇದಾಯ ಹೋತಿ, ನಾಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸೀಮನ್ತರಿಕವಿಧಾನಸಾಮತ್ಥಿಯೇನೇವ ಚೇತಾಸಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೋಪಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ನಯತೋ ದಸ್ಸಿತೋವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೬೭. **ಸಭಾವೇನೇವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಾಮಸೀಮಾ ವಿಯ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೇನ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಸೂಕರಾದಿನಾ ಸತ್ತೇನ। ಮಹೋಘೇನ ಪನ ಉಣ್ಣತಟ್ಠಾನತೋ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಪತನ್ತೇನ ಖತೋ ಖುದ್ದಕೋ ವಾ ಮಹನ್ತೋ ವಾ ಲಕ್ಖಣಯುತ್ತೋ “ಜಾತಸ್ಸರೋ”ತ್ವೇವ ವುಚ್ಚತಿ। ಏತ್ಥಪಿ ಖುದ್ದಕೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ

ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ। **ಪುನ ತತ್ಥಾ**ತಿ ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧೀಸು ಏವ ತಾಸು ನದೀಆದೀಸು ತೀಸು ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸು ಪುನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸಾಸನವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾಯ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) "ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸಾ"ತಿಆದೀಸು ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ, ಉದಕಸ್ಸ ಪತನೋಕಾಸೋ, ತಸ್ಮಾ **ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ,** ಅಯಙ್ಹೇತ್ಥ ಪದಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಅತ್ಥೋ - ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮನ್ತಾ ಯಾವ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಉದಕಸ್ಸ ಪತನಟ್ಠಾನಂ, ತಾವ ಯಂ ತಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ನದೀಆದೀಸು ಅಪರಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾತಿ।

ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ ತಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಸ ಠಾನಸ್ಸ ಅನ್ತೋ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ತೋ, ತತೋ ಬಹಿಪಿ, "ಏಕಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಠಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಚನಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಜಾನತೋ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಾ ಹೋತೀತಿ । ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ, ಇದಂ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೪೭) **"ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾವಚನಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಉಪಲಬ್ಭತೀ"ತಿಆದಿ ಬಹು ಪಪಞ್ಚಿತಂ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ ಇಧ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ನಯತೋ ಸಂಸನ್ದನತೋ ಸಙ್ಘಟನತೋ। ತಥಾ ಹಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪಲಿಚ್ಛೇದಾನಮನ್ತರಾ ವಿದತ್ಥಿಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಅಠಪೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ", "ತತೋ ಅಧಿಕಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ, ಊನಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏವಂ ಇಧೇವ ವುತ್ತೇನ ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಸೀಮನ್ತರಿಕೋಪಚಾರೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪತೋ ಊನಕೇ ಠಪಿತೇ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದತೋ ಕಮ್ಮಕೋಪೋಪಿ ವುತ್ತೋ ಏವ। ಯದಗ್ಗೇನ ಚ ಏವಂ ವುತ್ತೋ, ತದಗ್ಗೇನ ಚ ತತ್ಥ ಏಕಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವೇಸೇಪಿ ಸತಿ ತಸ್ಸ ಸೀಮಟ್ಠಭಾವತೋ ಕಮ್ಮಕೋಪೋ ವುತ್ತೋ ಏವ ಹೋತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಊನಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಥನಞ್ಚೇತಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಜಾನನ್ತೇನಪಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾನಮನ್ತರಾ ತತ್ತಕಪರಿಚ್ಛೇದೇನೇವ ಸೀಮನ್ತರಿಕವಿಧಾನವಚನತೋಪಿ ಏತಾಸಂ ದುಬ್ಬಿಜಾನಪರಿಚ್ಛೇದತಾ, ತತ್ಥ ಚ ಠಿತಾನಂ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಾ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಆಚರಿಯಾ ದೂರತೋ ಪರಿಹಾರತ್ಥಂ "ಕಮ್ಮಕೋಪಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾವ ಠಪೇಸುನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೪೭) ಪನ - **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯಾ**ತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾವಸೇನ ಅಕತಪರಿಚ್ಛೇದಾಯ। **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಅಕತೋ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನೇನಪಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಅಕತೋ। **ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ, ಇದಂ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ**ತಿ ಇದಂ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಉಪಲಬ್ಭತಿ, ಯದಿ ಚೇತಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮಕರಣಾಧಿಕಾರೇ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾದಿಕರಣತ್ಥಂ ಠಿತೋ ಸಙ್ಘೋ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಮ್ಭವತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ, ಏವಮ್ಪಿ ಯುಜ್ಜೇಯ್ಯ। ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯ ಲೀನತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಟೀ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತಂ "ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದನ್ತಿ ದುತಿಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ಕೋಪೇತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಅತ್ತನೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟತ್ತಾ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕೋಪೇತೀ"ತಿ। "ಇದಂ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಚ ಇಮಿನಾವ

ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಸಬ್ಬಾಸುಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ। ತೇನೇವ ಹಿ “ಅತ್ತನೋ ಚ ಅಞ್ಞೇಸಞ್ಚ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಅನ್ತರಾ ಅಞ್ಞೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇ ಪನೇತ್ಥ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಪಪಞ್ಚೇನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘೋ ನಿಸೀದತೀತಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ನಿಸೀದತಿ। **ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೋಪಿ ನದೀಪದೇಸೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಮನ್ತತೋ ನದಿಯಾ ಅಭಾವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪ್ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥಿ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪ್ಪಮಾಣಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತರಾ ಹೋತಿ, ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾ ಚ ನ ಸಿಯಾತಿ ಸಾಮೀಚಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ **“ಅಞ್ಞೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯತ್ತಕೇನ ಪನ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದೋ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಂ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ತೇನೇವಾಹು ಪೋರಾಣಾ “ಯತ್ತಕೇನ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದೋ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಮ್ಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। **ಊನಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಪರಿಸವಸೇನ ವಡ್ಢನತೋ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾ ಸಿಯಾತಿ ತನ್ನಿವಾರಣತ್ಥಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೪೭) - **ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ**ತಿ ಪನ ಏತಿಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ಚತುವಗ್ಗಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕರಣಕಾಲೇ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಾವಿಪ್ಪವಾಸಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಮ್ಪಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಂ ವಿಯಾತಿ ಆಚರಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವೇಪಿ ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ತತ್ಥ ನಾವಾಗತೋ ಚೇ, ನಾವಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನ, ಸತ್ಥಗತೋ ಚೇ, ಸತ್ಥೇ ವುತ್ತನಯೇನ। ಸೋ ಚೇ ಅತಿರೇಕಚಾತುಮಾಸನಿವುತ್ಥೋ ಚೇ, ಗಾಮೇ ವುತ್ತನಯೇನ ತಿಚೀವರಾವಿಪ್ಪವಾಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥಾಪಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ - ಸಚೇ ಸತ್ಥೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಏಕೇ। ಸತ್ಥೋವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ। **ಸಚೇ ಪನೇತ್ಥ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿಆದಿಮ್ಪಿ ಕೇಚಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥಂ, ಕೇಚಿ ಗಣಪುೋಸಥಂ, ಕೇಚಿ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥನ್ತಿ ವತ್ತುಕಾಮತಾಯ “ಬಹೂ ಸಙ್ಘಾ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಊನಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಮ್ಭವತೋತಿ ಉಪತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ। ಠಪೇನ್ತೇ ಹಿ ಊನಕಂ ನ ಠಪೇತಬ್ಬಂ, “ಅಟ್ಠಪೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಏವಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ತನ್ತಿ ಸೀಮಂ। **ಸೀಘಮೇವ ಅತಿಕ್ಕಮತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಏವ ಪರಿವತ್ತಮಾನಾಯ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತದತ್ಥಮೇವ ಹಿ ವಾಲಿಕಾದೀಹಿ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನಂ, ಇತರಥಾ ಬಹಿ ಪರಿವತ್ತಾ ನು ಖೋ, ನೋ ವಾತಿ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ। **ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅನುಸ್ಸಾವನಾ**ತಿ ಕೇವಲಾಯ ನದೀಸೀಮಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಾ। **ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಜಾತರುಕ್ಖೇ ವಾ**ತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಬಹಿ ಠಿತೇ ರುಕ್ಖೇ ವಾ। ಬಹಿನದೀತೀರಮೇವ ಹಿ ವಿಸಭಾಗಸೀಮತ್ತಾ ಅಬನ್ಧಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ, ನ ಅನ್ತೋನದೀ ನಿಸ್ಸಯತ್ತೇನ ಸಭಾಗತ್ತಾ। ತೇನೇವ “ಬಹಿನದೀತೀರೇ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ತೀರಮೇವ ಅಬನ್ಧಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನತ್ತೇನ ದಸ್ಸಿತಂ, ನ ಪನ ನದೀ। **ಜಾತರುಕ್ಖೇಪಿ ಠಿತೇಹೀ**ತಿ ಇದಂ ಅನ್ತೋಉದಕುಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ನ ಹಿ ಬಹಿಉದಕುಕ್ಖೇಪೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ರುಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ತೋಉದಕುಕ್ಖೇಪಟ್ಠಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ। **ಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಂ ವಿಹಾರೇ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಗಾಮಸೀಮಞ್ಚ ತತ್ಥ ಠಿತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಬಹಿಸೀಮಕರಣವಸೇನೇವ ಸೋಧೇತ್ವಾ। ಯಥಾ ಚ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ, ಏವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಂ ವಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿಪಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಟ್ಠೇ ಸೋಧೇತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏತೇನೇವ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಅರಞ್ಞಸೀಮಾಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ, ಇಮಾಯ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ತಾಸಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋಪಿ ನಯತೋ ದಸ್ಸಿತೋವ ಹೋತಿ। ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ

ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಏತಾಸಞ್ಚ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋ ಞಾತಬ್ಬೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನೇತಂ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತನಯತೋವ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾಸನ್ನಾನಮೇವೇತ್ಥ ದಸ್ಸಿತಂ।

ತತ್ರಿದಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ನಯಗ್ಗಹಣಮುಖಂ - ಯಥಾ ಹಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಂ ಸಮ್ಮತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾ ಹೋತೀತಿ ತಾಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ನದೀಆದೀಸು ಸಮ್ಮತಾಪಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾವ ಹೋತೀತಿ ತಾಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಸ್ಸಾ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಗಾಮನದೀಆದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಚ ಅರಞ್ಞಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧಸ್ಸನವಟ್ಟನಕಭಾವೋ ಞಾತಬ್ಬೋ, ಏವಮೇತಾ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚೇವ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಯವಿರಹಿತಾಹಿ ಇತರೀತರಾಸಂ ನಿಸ್ಸಯಸೀಮಾಹಿ ಚ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸತಿ ಸಮ್ಭೇದದೋಸಮಾಪಜ್ಜತೀತಿ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮನಯೋ ಞಾತಬ್ಬೋವ।

ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪನ ನಿಸ್ಸಯಭೂತಗಾಮಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾದೀನಂ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಕಾಲೇ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮನತೋ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೋಪಿ ಅನುಞ್ಞಾತೋವ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಏವಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಬದ್ಧಸೀಮಾದೀನಂ ಅನ್ತರಾ ಕಸ್ಮಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ನ ವಿಹಿತಾತಿ? ನಿಸ್ಸಯಭೇದಸಭಾವಭೇದೇಹಿ ಸಯಮೇವ ಭಿನ್ನತ್ತಾ। ಏಕನಿಸ್ಸಯಏಕಸಭಾವಾನಮೇವ ಹಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ವಿನಾಸಂ ಕರೋತೀತಿ ವುತ್ತೋವಾಯಮತ್ಥೋ। ಏತೇನೇವ ನದೀನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಾಯ ಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಘೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇ ನದಿಯಮ್ಪಿ ಯಾವ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತಾಯ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಯಾ ಪನೇತಾ ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾ ಗಾಮಾರಞ್ಞನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಸೀಮಾ ಪಞ್ಚ, ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧೇಪಿ ಸಮ್ಭೇದದೋಸಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ ತಥಾ ಲೋಕವೋಹಾರಾಭಾವತೋ। ನ ಹಿ ಗಾಮಾದಯೋ ಗಾಮನ್ತರಾದೀಹಿ ನದೀಆದೀಹಿ ಚ ರುಕ್ಖಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧಮತ್ತೇನ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾತಿ ಲೋಕೇ ವೋಹರನ್ತಿ। ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾನಞ್ಚ ಲೋಕವೋಹಾರತೋವ ಸಮ್ಭೇದೋ ವಾ ಅಸಮ್ಭೇದೋ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ನ ಅಞ್ಞಥಾ। ತೇನೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ತಾಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕತ್ಥಚಿಪಿ ಸಮ್ಭೇದನಯೋ ನ ದಸ್ಸಿತೋ, ಸಾಸನವೋಹಾರಸಿದ್ಧೋ ಏವ ದಸ್ಸಿತೋತಿ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ತಾವ ''ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಂ ಉದಕಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಾ ಗತಾ ಹೋತೀ''ತಿಆದಿನಾ ಅಧೋಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಸಬ್ಬಥಾ ದಸ್ಸಿತೋ, ಗಾಮಸೀಮಾದೀನಂ ಪನ ನ ದಸ್ಸಿತೋ। ಕಥಮಯಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? ಕೇಚಿ ತಾವೇತ್ಥ ''ಗಾಮಸೀಮಾದಯೋಪಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಯ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಂ ಉದಕಂ ಆಹಚ್ಚ ತಿಟ್ಠತೀ''ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಕೇಚಿ ಪನ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ''ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಸೀಮಾ, ತಾವ ತನ್ನಿಸ್ಸಿತಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಚ ಪಥವಿಯಾ ಉಪರಿತಲೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉದಕೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣಪ್ಪದೇಸೇ ಏವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ನ ತತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಉದಕಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣಾಭಾವಾ। ಸಚೇ ಪನ ಉದಕೋಘಾದಿನಾ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಮ್ಪಿ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ನದೀಸೀಮಾದಯೋವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ತತೋ ಹೇಟ್ಠಾ। ತಸ್ಮಾ ನದೀಆದೀನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಬಹಿತೀರಮುಖೇನ ಉಮಙ್ಗೇನ, ಇದ್ಧಿಯಾ ವಾ ಪವಿಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು ನದಿಯಂ ಠಿತಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತಿ, ಸೋ ಪನ ಆಸನ್ನಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಉಭಿನ್ನಂ ತೀರಗಾಮಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಉಭಯಗಾಮಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। ಸಚೇ ಪನ ತೀರಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞಮೇವ। ತತ್ಥ ಪನ ತೀರದ್ವಯೇಪಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಂ ವಿನಾ ಕೇವಲಾಯ ಖುದ್ದಕಾರಞ್ಞಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। ಸಚೇ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಕರೋನ್ತಿ, ತದಾ ಯದಿ ತೇಸಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಏತಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನೋಕಾಸಸ್ಸ ಪರತೋ ಏಕಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ನ ಕಮ್ಮಕೋಪೋ। ನೋ ಚೇ, ಕಮ್ಮಕೋಪೋ। ಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಪನ

ಅನ್ತೋಉಮಙ್ಗೇ ವಾ ಬಿಲೇ ವಾ ಖಣಿತ್ವಾ ವಾ ಯತ್ಥ ಪವಿಸಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಯತ್ಥ ವಾ ಸುವಣ್ಣಮಣಿಆದಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ವಾ ಸಮ್ಭಾವನಾ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಂ ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾ, ತತ್ಥ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। ಯತ್ಥ ಪನ ಪಕತಿಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪವೇಸಸಮ್ಭಾವನಾಪಿ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಯಾವ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಉದಕಾ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾವ, ನ ಗಾಮಸೀಮಾ। ಅರಞ್ಞಸೀಮಾಯಮ್ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತತ್ಥಪಿ ಹಿ ಯತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಪವೇಸಸಮ್ಭಾವನಾ, ತತ್ತಕಮೇವ ಉಪರಿತಲೇ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾ ಪವತ್ತತಿ। ತತೋ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾ ತತ್ಥ ಉಪರಿತಲೇನ ಸಹ ಏಕಾರಞ್ಞವೋಹಾರಾಭಾವತೋ। ನ ಹಿ ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋತಿ ವೋಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ರಟ್ಠೋ ಉಪರಿ ಅರಞ್ಞಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತಿ ಉಮಙ್ಗನದಿಯಂ ಠಿತೋ ವಿಯ ಉಪರಿನದಿಯಂ ಠಿತಾನಂ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳೇ ಗಾಮನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತದವಸೇಸಂ ಅಮನುಸ್ಸಾವಾಸಂ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಂ ಅರಞ್ಞಮೇವ। 'ಗಾಮಾ ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ವಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಹಿ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಾದಿಪಿ ಅರಞ್ಞಮೇವ। ಇಧ ಪನ ನದೀಆದೀನಂ ವಿಸುಂ ಸೀಮಾಭಾವೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ ತದವಸೇಸಮೇವ ಅರಞ್ಞಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಚ ಯತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಏಕಂ ಅರಞ್ಞನ್ತಿ ವೋಹರನ್ತಿ, ಅಯಮೇಕಾ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾ। ಇನ್ದಪುರಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಂ ಏಕಾರಞ್ಞಸೀಮಾ, ತಥಾ ಅಸುರಯಕ್ಖಪುರಾದಿ। ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಾನಿ ಪನ ಸಮನ್ತಾ ಆಕಾಸಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಪಬ್ಬತದೀಪಕಾ ವಿಯ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯಂ, ಅರಞ್ಞಸೀಮಾಯಮೇವ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಇಧಾಪಿ ಉಪರಿಅರಞ್ಞತಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಹೇಟ್ಠಾಪಥವಿಯಾ ಏಕಾರಞ್ಞವೋಹಾರಾಭಾವಾ ವಿಸುಂ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವೇತ್ಥ ಗಾಮನದೀಆದಿಸೀಮಾಕಥಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) 'ಇದ್ಧಿಮಾ ಭಿಕ್ಖು ಹೇಟ್ಠಾಪಥವಿತಲೇ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ'ತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಂ ದಸ್ಸಿತನಯೋ ನ ದಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಇದಞ್ಚೇತಾಸಂ ಗಾಮಸೀಮಾದೀನಂ ಹೇಟ್ಠಾಪಮಾಣದಸ್ಸನಂ ಸುತ್ತಾದಿವಿರೋಧಾಭಾವಾ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಗಹಣೇ ಚ ಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಸಮ್ಮತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಉಪರಿಗಾಮಸೀಮಂ, ಹೇಟ್ಠಾ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಅರಞ್ಞಸೀಮಞ್ಚ ಅವತ್ಥರತೀತಿ ತಸ್ಸಾ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾಪಿ ಖೇತ್ತನ್ತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಭಗವತಾ ಚ "ಸಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನದೀ ಅಸೀಮಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಅಖೇತ್ತಭಾವೇನ ವುತ್ತಾ, ನ ಪನ ಅರಞ್ಞಂ, ತಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞಮ್ಪಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಖೇತ್ತಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಏವಂ ಕಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಸಾ ನ ಬಜ್ಝತೀತಿ? ಪಯೋಜನಾಭಾವಾ। ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾನನ್ತರಮೇವ ಹಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭವತೋ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಉಪರಿ ಸಮ್ಮತಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣಾನುಲೋಮತೋ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾ ಏವ ಸಿಯಾ। ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಪನ ಠತ್ವಾ ಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞೇಕದೇಸಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸುಸಮ್ಮತಾ ಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞೇ ಭಗವತಾ ವಿಹಿತಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯಪಿ ಅನಿವತ್ತನತೋ, ತತ್ಥ ಪನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಪವಿಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ತತೋ ಬಹಿ ಕೇವಲಾರಞ್ಞೇ ಕರೋನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತರಾ ತೀಣಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾನಿ ಠಪೇತಬ್ಬಾನಿ। ಅಞ್ಞಥಾ ವಿಪತ್ತಿ ಏವ ಸಿಯಾತಿ ಸಬ್ಬಥಾ ನಿರತ್ಥಕಮೇವ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಬದ್ಧಸೀಮಾಕರಣನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಪವಿಟ್ಠಸಾಖಾಯಾತಿ ನದಿಯಾ ಪಥವೀತಲಂ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತಾಯ ಸಾಖಾಯಪಿ, ಪಗೇವ ಅನಾಹಚ್ಚ ಠಿತಾಯ। ಪಾರೋಹೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏತೇನ ಸಭಾಗನದೀಸೀಮಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇನ ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾಸಮ್ಬನ್ಧಸಾಖಾದಿನಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತೇನೇವ ಮಹಾಸೀಮಂ ಗಾಮಸೀಮಞ್ಚ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇನ ಸಾಖಾದಿನಾ ಮಾಳಕಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಞಾಪಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಅನ್ತೋನದಿಯಂಯೇವಾ**ತಿ ಸೇತುಪಾದಾನಂ ತೀರಟ್ಠಿತತ್ತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ತೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿನದಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತೇಪಿ ಸಮ್ಭೇದಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **"ಬಹಿತೀರೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ"**ತಿಆದಿ। ಯದಿ ಹಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪತೋ ಬಹಿ ಅನ್ತೋನದಿಯಮ್ಪಿ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತೇ ಸಮ್ಭೇದೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಮ್ಪಿ

ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ ಕಮ್ಮಕೋಪಸ್ಸ ಸಮಾನತ್ತಾ, ನ ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಯಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭೇದದೋಸೋ ನತ್ಥೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಆವರಣೇನ ವಾತಿ ದಾರುಆದೀನಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಉದಕನಿವಾರಣೇನ। **ಕೋಟ್ಟಕಬನ್ಧನೇನ ವಾ**ತಿ ಮತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕತಸೇತುಬನ್ಧನೇನ ವಾ, ಉಭಯೇನಾಪಿ ಆವರಣಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನದಿಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ **"ಹೇಟ್ಠಾ ಪಾಳಿ ಬದ್ಧಾ**"ತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ನದಿಂ ಆವರಿತ್ವಾ ಪಾಳಿ ಬದ್ಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛಡ್ಡಿತೋದಕ**ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತೋದಕಂ। **ನದಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಸನ್ದನಟ್ಠಾನತೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಳಾಕನದೀನಂ ಅನ್ತರಾ ಪವತ್ತನಟ್ಠಾನೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ**ತಿ ತೀರಾದಿಭಿನ್ದನವಸೇನ ವಿಪುಲಾ ಹುತ್ವಾ। **ವಿಹಾರಸೀಮ**ನ್ತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಂ।

ಅಗಮನಪಥೇತಿ ತದಹೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ। **ಅರಞ್ಞಸೀಮಾಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧಂ ಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ ಗಮನಪಥೇಸು ದೀಪಕೇಸು।

ತಂ ಠಾನನ್ತಿ ತೇಸಂ ಆವಾಟಾದೀನಂ ಕತಟ್ಠಾನಮೇವ, ನ ಅಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲೋಣೀ**ತಿ ಸಮುದ್ದೋದಕಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿವೇಗನಿನ್ನೋ ಮಾತಿಕಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತನಕೋ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೪೭) ಪನ - **ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಪನ ನಾವಾಯ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಮನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಮಾನಾಯ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೀಮಾಸೋಧನಂ ನಾಮ ಗಾಮಸೀಮಾದೀಸು ಠಿತಾನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಾದಿ। "ನದಿಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ತಳಾಕಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ **"ಹೇಟ್ಠಾ ಪಾಳಿ ಬದ್ಧಾ**"ತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ನದಿಂ ಆವರಿತ್ವಾ ಪಾಳಿ ಬದ್ಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛಡ್ಡಿತೋದಕ**ನ್ತಿ ತಳಾಕರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಏಕಮನ್ತೇನ ಛಡ್ಡಿತಮುದಕಂ। **ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ**ತಿ ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ವಸ್ಸಾನೇಪಿ ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ। **ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ**ತಿ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ। **ಗಾಮನಿಗಮಸೀಮಂ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪವತ್ತತೀ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅಬ್ಬೋಚ್ಛಿನ್ನಾ ಪವತ್ತತಿ। **ವಿಹಾರಸೀಮ**ನ್ತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ।

ಅಗಮನಪಥೇತಿ ಯತ್ಥ ತದಹೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಾದಿಸೇ ಪದೇಸೇ। **ಅರಞ್ಞಸೀಮಾಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ। **ಗಮನಪರಿಯನ್ತಸ್ಸ ಓರತೋ**ತಿ ಗಮನಪರಿಯನ್ತಸ್ಸ ಓರಿಮಭಾಗೇ ದೀಪಕಂ ಪಬ್ಬತಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಸಮುದ್ದಪ್ಪದೇಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೀತಿ ಯತ್ಥ ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತತ್ಥ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಕರೋನ್ತಾ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತಿ, ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಹೋನಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋಕರೋನ್ತಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಠಿತಮಹಾಸಾಖಮೂಲಾ, ಏತೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅತಿಆಸನ್ನತಂ ದೀಪೇತಿ। ಸಾಖಾಯ ಸಾಖಂ ಫುಸನ್ತಾಪಿ ಹಿ ದೂರಟ್ಠಾಪಿ ಸಿಯುಂ, ತತೋ ಏಕಂಸತೋ ಸಮ್ಭೇದಲಕ್ಖಣಂ ನ ದಸ್ಸಿತಂ ಸಿಯಾತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವಿಟಪಗ್ಗಹಣಂ ಕತಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಅಪ್ಪಹೋನಕಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಂ ಕರಿತ್ವಾ ಪುರಾಣವಿಹಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತಿ ನಾಮ, ನ ತತೋ ಪರನ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಮೇವ ಹೋತಿ। **ಬದ್ಧಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ತಂ ಅಮ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪುರಾಣವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಾದೀನಂ ವಿನಟ್ಠತ್ತಾ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ತಂ ಪುರಾಣವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಭೂತಂ ಅಮ್ಬಂ। ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಂ ಕರಿತ್ವಾ ಪುರಾಣವಿಹಾರಸೀಮಟ್ಠಂ ಜಮ್ಬುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬಜಮ್ಬೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಯಂ ಠಾನಂ, ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಪುರಾಣಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಭೂತಸ್ಸ ಗಾಮಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ

ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಾಯ ಜಮ್ಬುಯಾ ಸಹ ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪತ್ತೇಪಿ ಸೀಮಾಯ ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ವಿಪತ್ತಿ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಸಹ ಸಮ್ಭೇದೋ ವಾ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿ ವಾ ನಾಹೋಸೀತಿ ಮುಖತೋವ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಪದೇಸನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸೀದನಪ್ಪಹೋನಕಂ ಪದೇಸಂ। **ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿಆದಿನಾ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಬ್ಯವಧಾನೇನ ಬದ್ಧಸೀಮಾಪಿ ಅಸೀಮಾ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಾಪಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ಸಾ ಪನ ದುಬ್ಬೋಧಾತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಚತುರಙ್ಗುಲಾದಿಕಾ ವುತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ। **ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸೀಮತೋ ಬಾಹಿರತ್ತಾ ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ತಾವ ಸಮ್ಭೇದದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ನಿಮಿತ್ತಕತೋ ಏವ ಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಠಿತೋ ಅಞ್ಞೋಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಕರೋತಿ ಏವ, ತಸ್ಮಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಿಕಾಯ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ವಡ್ಢನಕರುಕ್ಖಾದಯೋ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಏವ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಪರಿ ದಿಸ್ಸಮಾನಖನ್ಧಸಾಖಾದಿಪವೇಸೇಸು ಏವ ಸಙ್ಕರದೋಸಸ್ಸ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಾನಂ ಮೂಲಾನಂ ಪವೇಸೇಪಿ ಭೂಮಿಗತಿಕತ್ತಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಮೂಲಾನಿಪಿ ದಿಸ್ಸಮಾನಾನಿ ನೇವ ಪವಿಸನ್ತಿ, ಸಙ್ಕರೋವ, ಪಬ್ಬತಪಾಸಾಣಾ ಪನ ದಿಸ್ಸಮಾನಾಪಿ ಭೂಮಿಗತಿಕಾಯೇವ। ಯದಿ ಪನ ಬನ್ಧನಕಾಲೇ ಏವ ಏಕೋ ಥೂಲರುಕ್ಖೋ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಸೀಮಂ ಆಹಚ್ಚ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಬದ್ಧಾ ಅಸೀಮಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸೀಮಸಙ್ಕರನ್ತಿ ಸೀಮಸಮ್ಭೇದಂ। ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೪೮) ವುತ್ತಂ "**ಸೀಮಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತೀ**ತಿ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸೀಮಪ್ಪದೇಸಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಗತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಗಾಮಸೀಮಾಯಪಿ ಸಹ ಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬತೋ। ತತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ನಿಮಿತ್ತೇ ವಡ್ಢಿತೇ ಗಾಮಸೀಮಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಗತಟ್ಠಾನಂ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಪನ ಅವತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಮೇವ ಸಙ್ಕರಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಥಾವುತ್ತಸಮ್ಬನ್ಧದೋಸೋವ ಸಙ್ಕರಸದ್ದೇನ ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೮) ಪನ ನಿದಾನವಸೇನ "ಯೇಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಮಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಮತಾ, ತೇಸಂ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮಿಕ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಮತಾಯ ಅಸೀಮತ್ತೇ ವುತ್ತೇಪಿ ದ್ವೀಸು ಗಾಮಸೀಮಾಸು ಠತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಸಙ್ಘೇಹಿ ಸಮ್ಭೇದಂ ವಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ರುಕ್ಖಪಾರೋಹಾದಿಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಅವಿಯೋಜೇತ್ವಾ ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಮ್ಮವಾಚಾನಿಟ್ಠಾಪನವಸೇನ ಏಕತೋ ಸಮ್ಮತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಮಾನಂ ಅಸೀಮತಾ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೪೮) "**ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಆಸನ್ನತಂ ದೀಪೇತಿ। **ಬದ್ಧಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ತಸ್ಸಾ ಪದೇಸ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಪದೇಸಂ। ಯತ್ಥ ಪನ ಠಿತೇಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಪದೇಸಂ ಅನ್ತೋ ಕರಿತ್ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಾ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತಿ ನಾಮ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸೀಮತೋ ಬಾಹಿರತ್ತಾ ಸೀಮಸಮ್ಭೇದೋ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸೀಮಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತೀ**ತಿ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸೀಮಪ್ಪದೇಸಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಗತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಚ ಪನ ತತ್ಥ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ನ ಹಿ ಸೀಮಾ ತತ್ತಕೇನ ಅಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ದ್ವೇ ಪನ ಸೀಮಾ ಪಚ್ಛಾ ವಡ್ಢಿತೇನ ರುಕ್ಖೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಾ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಇತರಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಚತುವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ಸೀಮಾಬನ್ಧನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಏವಂ ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ಸೀಮಕಥಾಯ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಪರಿಯಾಪನ್ನತ್ತಾ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಾನನ್ತರಞ್ಚ ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕಸ್ಸ ಆಗತತ್ತಾ ತದನುಕ್ಕಮೇನ ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಮಾರದ್ಧೇಪಿ ಸಾಸನವುದ್ಧಿಕರಣತ್ಥಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿವಿನಯಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾನಂ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಞ್ಞಾಸತಿವೀರಿಯಜನನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಬನ್ಧನಕಥಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಆರಭೀಯತೇ । ತತ್ಥ ಅಪಲೋಕನಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಭೂತಾ ಸೀಮಾ ನಾಮ ಬದ್ಧಅಬದ್ಧವಸೇನ ದುವಿಧಾ ಹೋತಿ। ತತ್ಥಾಪಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ, ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾತಿ ತಿಬ್ಬಿಧಾ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ, ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ –

"ಖಣ್ಡಸಮಾನಸಂವಾಸಾ-ವಿಪ್ಪವಾಸಾತಿ ಭೇದತೋ।
ಇತಿ ಬದ್ಧಾ ತಿಧಾ ವುತ್ತಾ, ಅಬದ್ಧಾಪಿ ತಿಧಾ ಮತಾ॥

"ಗಾಮತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ, ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರತೋಪಿ ಚ।
ತತ್ಥ ಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಗಾಮಸೀಮಾತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇನ ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾ, ಅತಿಮಹತೀ, ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ, ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ, ಅನಿಮಿತ್ತಾ, ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ, ನದಿಯಾ ಸಮ್ಮತಾ, ಸಮುದ್ದೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾತಿ ವುತ್ತಾ ಇಮಾ ಏಕಾದಸ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾಯ ತಿವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಯುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಕಿತ್ತಿತನಿಮಿತ್ತೇನ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಕಿತ್ತಿತನಿಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ತತ್ಥ ಏಕಾದಸ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಿವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ ಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ನಾಮಾ"ತಿ। ಏತೇನ ಏತೇಸು ಏಕಾದಸಸು ವಿಪತ್ತೀಸು ಏಕಾಯಪಿ ಯುತ್ತಾಯ, ತಿವಿಧಸಮ್ಪತ್ತೀಸು ಏಕಾಯಪಿ ಅಯುತ್ತಾಯ, ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾಯ ಚ ಸತಿ ಸೀಮಾ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏವಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಬ್ಬಲಕ್ಖಣಪರಿಪೂರತ್ಥಂ ಮಹನ್ತೋ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಕರಣೀಯೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಮಾಬನ್ಧನಕಾಲೇ ತೀಸು ಸಮ್ಪತ್ತೀಸು ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಸಿದ್ಧಿಯಾ ಪಠಮಂ ತಾವ ಗಾಮಸೀಮಾ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ। ಏತ್ಥಾಹ "ನನು ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಗಾಮಸೀಮಾ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ"ತಿ? ಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಠತ್ವಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಅಸಮ್ಮತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಮಾಯ ಅಟ್ಠಪಿತಾಯ ಯಂ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ, ಯಾ ತಸ್ಸ ವಾ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಾಮಸೀಮಾ, ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸೀಮಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭)। ಇಧ ಪಾಳಿಯಂ ಸರೂಪೇನ ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) "ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನ ಚೇತ್ಥ ನಗರಮ್ಪಿ ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನಗರಸೀಮಾಪಿ ಗಹಿತಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಂ ಗಾಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಗಾಮಸೀಮಾ ನಾಮ। ಯಂ ನಿಗಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ನಿಗಮಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನಿಗಮಸೀಮಾ ನಾಮ। ಯಂ ನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ನಗರಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನಗರಸೀಮಾ ನಾಮ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ

ಏಕೂಪೋಸಥಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಯ ಏಕತೋ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಕರಣಾರಹಾ ಹೋನ್ತಿ, ಈದಿಸೇಯೇವ ಚ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಮರಹತಿ, ನ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನರಹೇ ಪದೇಸೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ "ಯತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಾಮಭೋಜಕಾ ಬಲಿಂ ಲಭನ್ತಿ, ಸೋ ಪದೇಸೋ ಅಪ್ಪೋ ವಾ ಹೋತು ಮಹನ್ತೋ ವಾ, ಗಾಮಸೀಮಾತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಚನತೋ ಗಾಮಾದಿಭೋಜಕಾನಂ ಬಲಿಲಭನಟ್ಠಾನಂ ಗಾಮಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ಇದಞ್ಚ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಬಲಿಂ ಅಲಭನ್ತೋಪಿ ರಾಜಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪಿತಪದೇಸೇ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಾಮಸೀಮಾಯೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೭) "**ಬಲಿಂ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ। 'ಅಯಂ ಗಾಮೋ ಏತ್ತಕೋ ಕರೀಸಭಾಗೋ'ತಿಆದಿನಾ ಪನ ರಾಜಪಣ್ಣೇಸು ಆರೋಪಿತೇಸು ಭೂಮಿಭಾಗೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ತಳಾಕಮಾತಿಕಾಸುಸಾನಪಬ್ಬತಾದಿಕೇ ಪದೇಸೇ ಬಲಿಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸೋಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ। ರಾಜಾದೀಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭೂಮಿಭಾಗೋ ಹಿ ಸಬ್ಬೋವ ಠಪೇತ್ವಾ ನದೀಲೋಣಿಜಾತಸ್ಸರೇ ಗಾಮಸೀಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ। ಅಯಂ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾ ನಾಮ। "ಯಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ, 'ಅಯಂ ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಹೋತೂ'ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತಿ, ಸೋಪಿ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾ ಹೋತಿಯೇವಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) ವಚನತೋ ರಾಜಾ "ಪಕತಿಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇಯೇವ ಪಕತಿಗಾಮತೋ ವಿಸುಂ ಪಕತಿಗಾಮೇನ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸೋ ಗಾಮೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಯಂ ಪದೇಸಂ ದೇತಿ, ಸೋ ಪದೇಸೋ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾ ನಾಮ। ಇತಿ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾ ಚ ರಾಜೂನಂ ಇಚ್ಛಾವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾ ಚ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಯ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾರಹಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಭಿನವಬದ್ಧಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇಹಿ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಂ ವಾ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಚ ಇತರಾ ಚ ಪಕತಿಗಾಮನಗರನಿಗಮಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾಯೇವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೭) "ತತ್ಥ ಹಿ ಸಾ ಚ ರಾಜಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಅಭಿನವಾ ಚ ಇತರಾ ಚ ಅಪರಿವತ್ತಾ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾ, ಯಥಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಮೇತಾಪಿ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾರಹತಾಸದಿಸೇನ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾ, ಸಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕೇಚಿ ಪನ ಆಚರಿಯಾ "ಮಯಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕೋ ಭೂಮಿಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವಿಸುಂ ಖೇತ್ತಂ ಹೋತೂ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ಓಕಾಸೇ ಕತೇ "ಇದಂ ಠಾನಂ ವಿಸುಂಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ತತ್ರಟ್ಠೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಾದಿನಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನಸೀಮಾಬನ್ಧನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಕರಣಂ "ಅಯಂ ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಹೋತೂತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ, "ಸಾ ಚ ರಾಜಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಅಭಿನವಾ ಚಾ"ತಿ ಆಗತೇನ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀಟೀಕಾವಚನೇನ ಚ ಸಮೇನ್ತಂ ವಿಯ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಥಂ? ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ತಾವ "ಅಯಂ ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಕೇವಲಂ ಪುರಿಮಗಾಮೋಯೇವ ಗಾಮೋ ಹೋತು, ಅಥ ಖೋ ಇದಾನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಪದೇಸೋಪಿ ವಿಸುಂಯೇವ ಗಾಮೋ ಹೋತೂತಿ ಏಕಂಯೇವ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ದ್ವೇ ಗಾಮೇ ಕರೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ಇಧ ಪನ ನೇವ ದ್ವೇ ಗಾಮೇ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ದೇತಿ, ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಮತಿಯಾ ಯಾವಕಾಲಿಕವಸೇನೇವ ಓಕಾಸಂ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನಪಿ ಸಮೇನ್ತಂ ವಿಯ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನೀಟೀಕಾವಚನೇನಪಿ "ರಾಜಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಗಾಮಭೂತಂ ಖೇತ್ತಂ ರಾಜಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗಾಮೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಭಿನವಾ ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಾಣಗಾಮಸೀಮಾ ಚ ಅಭಿನವಗಾಮಸೀಮಾ ಚಾತಿ ಪುರಿಮಗಾಮೇನ ಅಮಿಸ್ಸಂ ವಿಸುಂಗಾಮಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಧ ಪನ ರಾಜಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಸ್ಸ ವಿಸುಂಗಾಮಭೂತಭಾವೋ ಚ ಅಭಿನವಭಾವೇನ ವಿಸುಂಗಾಮಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಟೀಕಾವಚನೇನಪಿ ಸಮೇನ್ತಂ ವಿಯ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಯಞ್ಚ “**ಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದೋ**ತಿ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ‘ಇಮಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ಕರೋ’ತಿ ಏವಂ ಕರೇನ ನಿಯಮಿತೋ ಗಾಮಪ್ಪದೇಸೋ”ತಿ ಏವಂ ಆಯವಸೇನೇವ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಅನುಮತಿಕರಣಮತ್ತೇನ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸುಂಗಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಅಪ್ಪತ್ತತಾಯ ಪಕತಿಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹೋ ಹೋತಿ, ನ ತತ್ಥ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಮರಹತಿ, ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಕರಣಾರಹಪದೇಸೇಯೇವ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಸೀಮಾಬನ್ಧನಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಕರಣಾರಹಂ ಹೋತಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮತ್ತಾ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಾನಂ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ತಂ ಕರಣಂ ಅಞ್ಞೇ ಆಚರಿಯಾ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ “ತಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಪ್ಪದೇಸಂ ‘ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಹೋತೂ’ತಿ ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತಿ, ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಚ ತತೋ ಬಲಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತದಾ ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಹೋತಿ, ನ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇಸಂ ತಂ ವಚನಂ “ಏವಂ ಕರೇನ ನಿಯಮಿತೋ ಪದೇಸೋ”ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾವಚನಞ್ಚ “ಗಾಮಾದೀನಂ ಕರಗ್ಗಾಹಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಸಮನ್ತತೋ ಪದೇಸೋ ಗಾಮಸೀಮಾ”ತಿ ಸೀಮಾಲಙ್ಕಾರಗಣ್ಠಿವಚನಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ, ತೇಸು ಪನ “ಇಮಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ಕರೋ”ತಿ ಏವಂ ಕರಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಬಲಿಗ್ಗಹಣಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ “ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತೀ”ತಿ ದಾನಮೇವ ವದತಿ, ನ “ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಚ ಬಲಿಂ ಗಣ್ಹಾತೀ”ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ತಸ್ಮಾ ತಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಅಞ್ಞೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಥವಿಸ್ಸರೋ ರಾಜಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಏತ್ತಕಕರೀಸಮತ್ತೋ ಪದೇಸೋ ಪುರಿಮಗಾಮತೋ ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಹೋತೂ”ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಸೋ ಪದೇಸೋ ಬಲಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೋ ವಾ ಹೋತು ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೋ ವಾ, ವಿಸುಂಗಾಮೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಏವಂ ಪಕತಿಗಾಮಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ವಿಸುಂಗಾಮಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೋ ಯದಿ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾ ನಾತಿವಿತ್ಥಾರಾ ಹೋತಿ ಸುಖರಕ್ಖಿತಾ, ತಮೇವ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಂ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಸುಟ್ಠು ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ। ಯದಿ ಪನ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾ ಅತಿವಿತ್ಥಾರಾ ಹೋತಿ, ನಿಗಮಸೀಮಾ, ನಗರಸೀಮಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹೂನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಸೋಧೇತುಂ ವಾ ರಕ್ಖಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಪಥವಿಸ್ಸರರಾಜೂಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾಯ ಸುಟ್ಠು ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸುರಕ್ಖಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಥಂ ಪನ ಸುಟ್ಠು ಸೋಧನಞ್ಚ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖಣಞ್ಚ ಕಾತಬ್ಬಂ? ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇನ ಹಿ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇಸು ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾನಂ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ, ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾನಂ ಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿಸಾಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸ್ಸಞ್ಚಾರಸಮಯೇ ಸಚೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ, ಯೇ ತತ್ಥ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂನಂ “ಮಯಂ ಅಜ್ಜ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಸಕಸಕಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಮಾ ನಿಕ್ಖಮಥಾ”ತಿ ಪೇಸೇತಬ್ಬಂ। ಯೇ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಜ್ಝಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತಬ್ಬಾ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹರಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಪನ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೇ ಆಹಟೇ ತೇಸು ತೇಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಚ ನದೀತಿತ್ಥಗಾಮದ್ವಾರಾದೀಸು ಚ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನತ್ಥಞ್ಚ ಬಹಿಸೀಮಕರಣತ್ಥಞ್ಚ ಆರಾಮಿಕೇ ಚೇವ ಸಮಣುದ್ದೇಸೇ ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ವಾ ಸಙ್ಖಸಞ್ಞಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾತಿ।

ನನು ಚ ಇದಂ ಸೋಧನಂ ರಕ್ಖಣಞ್ಚ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಾಲೇಯೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇಧ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನೇ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಇಮಸ್ಸಪಿ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮತ್ತಾ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಜನನತ್ಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಇದಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಯದಿ ಪೋರಾಣಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಅತ್ಥಿ, ತದಟ್ಠಕಸಙ್ಘೇ ಹತ್ಥಪಾಸಗತೇ ಅಞ್ಞೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಗಾಮಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠೇಸುಪಿ ಕಮ್ಮಭೇದೋ ನತ್ಥಿ। ಯದಿ ಪೋರಾಣಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ನತ್ಥಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸತಿ ಕೇವಲಂ ಗಾಮಸೀಮಾಭೂತತ್ತಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮೇ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತೇಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಸೋಧನಾ ವುತ್ತಾತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ। ಸಚೇ ಹಿ ಮಹತಿಯಾ

ಪೋರಾಣಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಸಙ್ಘೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಪವಿಟ್ಠೇ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಪಿ ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಹುಸ್ಸಾಹೇನ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಗಾಮಸೀಮಸೋಧನಂ "ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಯುತ್ತಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಯಾವತಿಕಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಕತ್ವಾ ಛನ್ದಂ ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಆಗತತ್ತಾ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಕಾರಣಂ ಹೋತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತತೋ "ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ವಿಪತ್ತಿದೋಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ಸೀಮಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

ಸೀಮಾಯ ಅಸಮೂಹತಾಯ ಸತಿ ಕಥಂ ವಿಪತ್ತಿದ್ವಯಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ, ತಥಾ ಸೋಧಿತಾಯಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾಯ। ಯದಿ ಪೋರಾಣಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ನವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಬನ್ಧೇಯ್ಯುಂ। ಪೋರಾಣಸೀಮಾಯ ಹಿ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಠಿತಂ ಅಞ್ಞಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ನವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಬನ್ಧೇಯ್ಯುಂ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "**ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ** ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ। ಸಚೇ ಹಿ ಪೋರಾಣಕಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಅಮ್ಬೋ ಚೇವ ಜಮ್ಬೂ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ರುಕ್ಖಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಅಮ್ಬಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಜಮ್ಬೂ। ವಿಹಾರಸೀಮಾ ಚ ಜಮ್ಬುಂ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಅಮ್ಬಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯಂ ವಿಹಾರೇ ಕತೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಮ್ಬಂ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಜಮ್ಬುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ। ಪೋರಾಣಸೀಮಾಯ ಚ ಏಕದೇಸಂ ವಾ ಸಕಲಪೋರಾಣಸೀಮಂ ವಾ ಅನ್ತೋ ಕರಿತ್ವಾ ನವಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧೇಯ್ಯುಂ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ ನಾಮ । ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "**ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ** ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ। ಸಚೇ ಹಿ ಪರೇಸಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಸಕಲಂ ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪದೇಸಂ ವಾ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತಿ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತಾ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪೋರಾಣಬದ್ಧಸೀಮಪ್ಪದೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಕರೋನ್ತೋ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದತಿ ನಾಮ। ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಪಹೋನಕಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪೋರಾಣಬದ್ಧಸೀಮಾಪದೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಕರೋನ್ತೋ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತಿ ನಾಮ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಾ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "**ತಸ್ಸಾ ಪದೇಸ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ಏಕದೇಸಂ, ಯತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಏಕದೇಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯತ್ಥ ಪನ ಠಿತೇಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಾದಿಸಂ ಪದೇಸಂ ಅನ್ತೋ ಕರಿತ್ವಾ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತಿ ನಾಮ, ನ ತು ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತಿ ನಾಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) "ಯತ್ಥ ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತತ್ತಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಕರೋನ್ತಾ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತಿ, ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಹೋನಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋ ಕರೋನ್ತಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಏವಂ ಹೋತು, ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಪೋರಾಣಕಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ವಿಪತ್ತಿದ್ವಯಮೋಚನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಂ ಸಾತ್ಥಕಂ, ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ಕಥಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಸಙ್ಕಾನಿವತ್ತನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಭಿನವಸೀಮಾಯ ಬಜ್ಝಮಾನಾಯ ಸಙ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಭಗವತೋ ಧರಮಾನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವಜ್ಜತನಾ ಗಣನಪಥಂ ವೀತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಂ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತಿ।

ಸಾ ಸೀಮಾ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ಏತ್ಥ ನತ್ಥೀತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತುಂ, ತಸ್ಮಾ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೀಮಾಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ಪೋರಾಣಕಸೀಮಾ ಭವೇಯ್ಯ ನು ಖೋ”ತಿ ಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸತಿ ಸಾ ಅಭಿನವಸೀಮಾ ಚ ಆಸಙ್ಕನೀಯಾ ಹೋತೀತಿ ಸೀಮಾಯಂ ಕತಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಆಸಙ್ಕನೀಯಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಕಾನಿವತ್ತನತ್ಥಂ ಅಭಿನವಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇಹಿ ಯತಿಪುಙ್ಗವೇಹಿ ಅವಸ್ಸಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ಸಮೂಹನನ್ತೇಹಿ ಪನ “ಸೀಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮೂಹನನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಸಮೂಹನ್ತಬ್ಬೋ, ಪಚ್ಛಾ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹನ್ತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೪) ವಚನತೋ ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮೂಹನನಕಾಲೇ ಚ “ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ಠತ್ವಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ನ ಸಮೂಹನ್ತಬ್ಬಾ, ತಥಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಪಿ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಪನ ಠಿತೇನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾವ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ, ತಥಾ ಇತರಾಯ ಠಿತೇನ ಇತರಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೪) ವಚನತೋ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ಠತ್ವಾವ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ, ಮಹಾಸೀಮಾಯಮೇವ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾ ಸೀಮಾ ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ**ತಿ ಮಹಾಸೀಮಂ ವದತಿ ತತ್ಥೇವ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸನತೋ।

“ತತ್ಥ ಸಚೇ ಖಣ್ಡಸೀಮಞ್ಚ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಞ್ಚ ಜಾನನ್ತಿ, ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಪನ ಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಪನ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂಯೇವ ಜಾನನ್ತಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಬೋಧಿಯಙ್ಗಣಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದೀಸು ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇಸು ಠತ್ವಾ ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಟಿಬನ್ಧಿತುಂ ಪನ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೇವ। ಸಚೇ ಬನ್ಧೇಯ್ಯುಂ, ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅವಿಹಾರಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ। ಯೇ ಪನ ಉಭೋಪಿ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇನೇವ ಸಮೂಹನಿತುಂ ನ ಬನ್ಧಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಸೀಮಾ ನಾಮ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಸೀಮಾ ಹೋತಿ ಸಾಸನನ್ತರಧಾನೇನ ವಾ, ನ ಚ ಸಕ್ಕಾ ಸೀಮಂ ಅಜಾನನ್ತೇಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತುಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ, ಸಾಧುಕಂ ಪನ ಞತ್ವಾಯೇವ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ ಚ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ ಚಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೪) ವಚನತೋ “ಇದಾನಿ ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಖಣ್ಡಸೀಮಮಹಾಸೀಮಾನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ತಾಸಂ ಸೀಮಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಞ್ಚ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಏವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಾ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಯೋ ಸಮೂಹನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯುಂ, ಪೋರಾಣಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಚ ಕಥಂ ಅಭಿನವಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಪರಮ್ಪರೇಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಸಮ್ಮಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಅನುಲೋಮನಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹನ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಂ ಅಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ವಿಹಿತನಯೇನ ಪೋರಾಣಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ।

ಕಥಂ? ತಸ್ಮಿಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಾಲೇ ಯದಿ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಆರದ್ಧಂ, ತಂ ಪಕತಿಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದಂ, ಯದಿ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಆರದ್ಧಂ, ತಂ ವಿಸುಂಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಪ್ಪವಿಸನತ್ಥಾಯ ಸಮನ್ತತೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಾರಕ್ಖಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತುಂ ಸಮತ್ಥೇನ ಬ್ಯತ್ತಿಬಲಸಮ್ಪನ್ನೇನ ವಿನಯಧರೇನ ಸಹ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕೇ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲೇ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯತ್ತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಕತತ್ತಭಾವಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ವಾ ತತೋ ಅಧಿಕಪ್ಪಮಾಣೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾಯ ಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತೋ ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಬಹಿ ಚ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಮತ್ತೇ ಪದೇಸೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಾ, ನಿಸೀದನ್ತಾ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಂ, ತತೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಸೀಮಾಯ ಸಮುಗ್ಘಾತೇ ಕತೇ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಸು ವಿಜ್ಜಮಾನಾಸುಪಿ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತೇನ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸೀದನಾರಹತ್ತಾ ಸೀಮಾಯ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅವಸ್ಸಂ ತಾಸು ಸೀಮಾಸು ತಿಟ್ಠನ್ತಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಮಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ

ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾ ತಾ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹನೇಯ್ಯುಂ। ತತೋ ಪೋರಾಣಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಸಮೂಹತತ್ತಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯೇವ ಅವಸಿಟ್ಠಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) "ಕೇಚಿ ಪನ ಈದಿಸೇಸು ವಿಹಾರೇಸು ಛಪಞ್ಚಮತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಕೋಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಓಕಾಸೇ ನಿರನ್ತರಂ ಠತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಂ , ತತೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಞ್ಚ ಸಮೂಹನನವಸೇನ ಸೀಮಾಯ ಸಮುಗ್ಘಾತೇ ಕತೇ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಚ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ಅವಸ್ಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನೇ ತಾಸಂ ಮಜ್ಝಗತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಾ ಸಮೂಹನೇಯ್ಯುಂ, ತತೋ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ ಅವಸಿಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

"ಸಾಧುಕಂ ಪನ ಞತ್ವಾಯೇವ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ ಚೇವ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ ಚಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೪) ವಚನತೋ ಸೀಮಂ ಜಾನನ್ತಾಯೇವ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಾಧಿಕಾರೇ ಸೀಮಂ ವಾ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ ವಾ ಜಾನನಭಾವೋ ಅಙ್ಗಂ ನ ಹೋತಿ, ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಭಾವೋ, "ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣನ್ತಿ ಇದಮೇವ ದ್ವಯಂ ಅಙ್ಗಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಿನಾ ಅಙ್ಗದ್ವಯೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸತಿ ಇಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಙ್ಗದ್ವಯೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸತಿ ಸೀಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವೋ ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬೋತಿ? ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಪನ ಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಏವಂ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅಜಾನನಟ್ಠಾನೇಪಿ ಸಮೂಹನನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) "ನ ಹೇತ್ಥ ಸೀಮಾಯ, ತಪ್ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ವಾ ಜಾನನಂ ಅಙ್ಗಂ, ಸೀಮಾಯ ಪನ ಅನ್ತೋಠಾನಂ, 'ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣಞ್ಚ ಅಙ್ಗಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೪) 'ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಪನ ಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ ಏವಂ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಅಜಾನನೇಪಿ ಸಮೂಹನನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತೋ ಪೋರಾಣಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಸಮೂಹತತ್ತಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯೇವ ಅವಸಿಟ್ಠಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅವಸಿಟ್ಠಾಯ ತತೋ ಪರಂ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ। ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಅವಸಿಟ್ಠಾಯ ಸತಿ ತಂ ಗಾಮಸೀಮಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಸೋಧನಂ ರಕ್ಖಣಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ತಿಸ್ಸಂ ಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಮಹಾಸೀಮಞ್ಚ ಯಥಾರುಚಿ ಬನ್ಧಿತುಂ ಲಭತಿ, ಸೀಮಂ ಅಬನ್ಧಿತ್ವಾವ ಕೇವಲಾಯ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಞ್ಚ ಕಾತುಮ್ಪಿ ಲಭತಿ।

ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) – "ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಏವ ಚ ಅವಸಿಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥ ಯಥಾರುಚಿ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಾಯಾಮಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಹತ್ಥವಿತ್ಥಾರಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಮೇವ ಕತ್ತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಮಾಣಯುತ್ತಕೋ ಮಞ್ಚೋತಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತೋ ಮಞ್ಚೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಕತಿವಿದತ್ಥಿಯಾ ನವವಿದತ್ಥಿಕೋ, ಅಟ್ಠವಿದತ್ಥಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ। ತತೋ ಖುದ್ದಕೋ ಮಞ್ಚೋ ಸೀಸುಪಧಾನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾದಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನಪ್ಪಹೋತೀತಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಮಞ್ಚಸ್ಸ ಆಯಾಮಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ತತೋ ಅಧಿಕಾಯಾಮೋಪಿ ಹೋತಿಯೇವ। ಮಞ್ಚಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಆಯಾಮಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣಟ್ಠಾನಂ ಆಯಾಮತೋ ಪಞ್ಚಹತ್ಥಂ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪಞ್ಚವಿದತ್ಥಿಕನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇನ ಪಮಾಣೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಾಯಾಮಂ ಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ಚತುವೀಸತಿಮಞ್ಚಕಂ ಹೋತಿ, ಚತ್ತಾಲೀಸಹತ್ಥವಿತ್ಥಾರಂ ಅಟ್ಠಮಞ್ಚಕಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣುತ್ತರಾಯಾಮೋ ಮಞ್ಚೋ ಹೋತಿ, ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಾಯಾಮಂ ಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ದ್ವಾದಸಮಞ್ಚಕಂ ಹೋತಿ, ಚತ್ತಾಲೀಸಹತ್ಥವಿತ್ಥಾರಂ ಸೋಳಸಮಞ್ಚಕಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಾಚೀನಪಚ್ಛಿಮಾಯಾಮೋ ಮಞ್ಚೋ ಹೋತಿ। ದುವಿಧೇಪಿ ಆಯಾಮಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಗುಣಿತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಕಲಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ದ್ವಾನವುತ್ತರಸತಮಞ್ಚಕಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಸಮನ್ತತೋ

ಏಕಮಞ್ಚಕಂ ವಾ ದ್ವಿತಿಮಞ್ಚಕಂ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನ ಸಹ ಗಣನಂ ವಡ್ಢೇತಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) ಪನ "ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ಮಹಾಸೀಮಾಬನ್ಧನಕಾಲೇ ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಬಹಿಉಪಚಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಪಿ ದೂರತೋ ಸಮೂಹನನೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ಪನ ಕಾರಕಾನಂ ಪಮಾಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ಕಲ್ಯಾಣಿಯಂ ನಾಮ ಸೀಮಾಯಂ ಪನ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಪಞ್ಚಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಂ ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಸಮೂಹನತಿ। ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಮೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ಕತಂ। ಇದಾನಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಪಕರಣನಯೇನ ಸಂಸನ್ದನತ್ತಾ ಯುತ್ತತರನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸಮೂಹನನಾಕಾರೋ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಇದಾನಿ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾಯ ಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ಆದಾಸತಲಂ ವಿಯ ಸಮಂ ಸುದ್ಧಂ ವಿಮಲಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣಂ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಂ ಅಟ್ಠಪದಕಲೇಖಂ ವಿಯ ರಜ್ಜುನಾ ವಾ ದಣ್ಡೇನ ವಾ ಲೇಖಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಲೇಖಾನುಸಾರೇನ ತಮ್ಬಮತ್ತಿಕಚುಣ್ಣೇನ ವಾ ಸೇತಮತ್ತಿಕಚುಣ್ಣೇನ ವಾ ವಣ್ಣವಿಸೇಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪನ್ತಿ ಪನ್ತಿ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಆರಕ್ಖಂ ಸೋಧನಞ್ಚ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ತದುತ್ತರಿ ವಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮಪನ್ತಿಯಂ ಪಠಮಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಂ, ತತೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇಯೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ಸಮೂಹನಿತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಠಮಪನ್ತಿಯಂಯೇವ ದುತಿಯಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಠತ್ವಾ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಪಠಮಪನ್ತಿಯಂಯೇವ ಅನುಲೋಮನಯೇನ ಯಾವ ಅನ್ತಿಮಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ಪಠಮಪನ್ತಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾಯ ದುತಿಯಪನ್ತಿಯಾ ಅನ್ತಿಮಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಠತ್ವಾ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದುತಿಯಪನ್ತಿಯಂಯೇವ ಪಟಿಲೋಮನಯೇನ ಯಾವ ಆದಿಕೋಟ್ಠಾಸಾ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ತತಿಯಪನ್ತಿಆದೀಸುಪಿ ಏಕದಾ ಅನುಲೋಮತೋ ಏಕದಾ ಪಟಿಲೋಮತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಸು ಪನ್ತೀಸು ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪರಿಕ್ಖೀಣೇ ಇದಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। "ಚತ್ತಾರೋ ತದುತ್ತರಿ ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಪನ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) ಪನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಕತತ್ತಭಾವಸ್ಸ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ದುಲ್ಲಭತ್ತಾ "ಛಪಞ್ಚಮತ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕಲ್ಯಾಣೀಸೀಮಾಯಂ ಪನ ಸೀಹಳದೀಪತೋ ಅಭಿನವಸಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತೇಹಿ ಗರಹವಿವಾದಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಲಭನ್ತೇಹಿ ಧಮ್ಮಚೇತಿಯರಞ್ಞಾ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇಹಿ ಚುದ್ದಸಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತನ್ತಿ ಪಾಸಾಣಲೇಖಾಯಂ ಆಗತಂ। ರತನಪೂರನಗರೇ ಪನ ಸಿರೀಸುಧಮ್ಮರಾಜಾಧಿಪತಿನಾಮಕಸ್ಸ ಚೂಳಅಗ್ಗರಾಜಿನೋ ಕಾಲೇ ಮಹಾಸೀಹಳಪ್ಪತ್ತೋತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ ಸಿರೀಸದ್ಧಮ್ಮಕಿತ್ತಿನಾಮಕೋ ಮಹಾಥೇರವರೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಿತಕೇ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಅಭಿರುಚಿತೇ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತೇ ಅಞ್ಞೇ ಮಹಾಥೇರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತಚತುತ್ಥೋವ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ತಂ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯತ್ತಾ ತೇಸಞ್ಚ ಥೇರಾನಂ ಪಕತತ್ತಭಾವೇ ನಿರಾಸಙ್ಕತ್ತಾ ಕತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಕತತ್ತಭಾವಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅತಿರೇಕಚತುವಗ್ಗೇನ ಕರಣೇ ದೋಸಾಭಾವತೋ ಅತಿರೇಕಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತಭಾವೋ ಪಸತ್ಥತರೋ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀನಾಮಿಕಾಯಂ ವಿನಯಟೀಕಾಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) "ಛಪಞ್ಚಮತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕಲ್ಯಾಣೀಸೀಮಾಯಞ್ಚ ಚುದ್ದಸಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಂ ನಿಟ್ಠಿತೇಪಿ ಪನ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮೇ ನಾನಾವಾದಾನಂ ನಾನಾಚರಿಯಾನಂ ನಾನಾನಿಕಾಯಾನಂ ನಾನಾದೇಸವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಿತ್ತಾರಾಧನತ್ಥಂ ಗರಹವಿವಾದಮೋಚನತ್ಥಞ್ಚ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತೇಹಿಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಥೇವ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ

(ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨-೪೮೩; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೧) "ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಹಿ ಕುಪ್ಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಕುಪ್ಪಸ್ಸ ಥಿರಕಮ್ಮಭಾವಾಯ ಹೋತೀ"ತಿ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಹಂಸಾವತೀನಗರೇ ಅನೇಕಪಣ್ಡರಹತ್ಥಿಸಾಮಿಮಹಾಧಮ್ಮರಾಜಾ ಸಹಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಭೂತತೋ ಮಹಾಚೇತಿಯತೋ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಾಲೇ ರಾಮಞ್ಞದೇಸವಾಸೀಹಿ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಚ ಮರಮ್ಮದೇಸವಾಸೀಹಿ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಚ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕಾರಾಪೇಸೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಯದಿ ಪನ ಮಹಾಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ಉಸಭಮತ್ತಂ ವಾ ದ್ವಿಉಸಭಮತ್ತಂ ವಾ ತದುತ್ತರಿ ವಾ ಪದೇಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ವಿಹಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಬಹಿ ಚ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಟ್ಠಾನೇ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಓಕಾಸೇ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಪನ್ತಿಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿರನ್ತರಂ ಠತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ತತೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಚ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ಸೀಮಾಯ ಸಮುಗ್ಘಾತೇ ಕತೇ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಚ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತೇ ಸತಿ ಅವಸ್ಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನೇ ತಾಸಂ ಮಜ್ಝಗತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಾ ಸಮೂಹನೇಯ್ಯುಂ, ತತೋ ಗಾಮಸೀಮಾ ಏವ ಅವಸಿಸ್ಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಂ ಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಮಹಾಸೀಮಾವಸೇನ ದುವಿಧಾ ಸೀಮಾ ಯಥಾರುಚಿ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ಬನ್ಧನಾಕಾರಂ ಪನ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಾಮ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಬಹಿಪಿ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಕತಂ, ನನು ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋಯೇವ ಅಭಿನವಸೀಮಾ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ ತತ್ಥೇವ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣವಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪೋರಾಣಕಸೀಮಾಯ ಸಮೂಹನನಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ಪನ ಏವಂ ಕತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹಿ ಪೋರಾಣಕಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾವಿಜ್ಜಮಾನಭಾವೋ, ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋಯೇವ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತತೋ ಬಹಿ ಪೋರಾಣಕಸೀಮಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ತತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ತಂ ಠಾನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಠಕೇನ ಸಹ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಾರಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಹನಪ್ಪಹೋನಕಂ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಾ ಪೋರಾಣಕಸೀಮಾ ಅಸಮೂಹತಾವ ಭವೇಯ್ಯ। ತಂ ಸಮೂಹತಸಞ್ಞಾಯ ಸೀಮಾಸಮ್ಮನ್ನನಕಾಲೇ ಅನ್ತೋನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯುಂ, ತಂ ಅಸಮೂಹತಪೋರಾಣಸೀಮಾಕೋಟಿಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭೇದದೋಸೋ, ಯದಿ ಪನ ತಂ ಠಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ನಿಸಿನ್ನಪ್ಪಹೋನಕಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣದೋಸೋ, ಯದಿಪಿ ಅನ್ತೋ ನ ಪವಿಸತಿ, ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟ್ಠಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸೀಮಾಸಙ್ಕರದೋಸೋತಿ ಇಮಸ್ಮಾ ದೋಸತ್ತಯಾ ವಿಮೋಚನತ್ಥಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಬಹಿಪಿ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಕತಂ। ತೇನೇವ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) "ಬಹಿ ಚ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕೇಚಿ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ರಜ್ಜುಪಸಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಾದೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ರಜ್ಜುತೋ ಬಹಿ ಕಿಞ್ಚಿಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತದೇತಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ। ಪಾದಗ್ಗಟ್ಠಪನಮತ್ತೇನ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಸಮುಗ್ಘಾತೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಠಕೇನ ಸಹ ಕಮ್ಮಪತ್ತಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾನೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪಾಠನೇನ ಚ ಸಮುಗ್ಘಾತೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಪ್ಪಕರಣೇ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) "ಸೀಮಾಯ ಪನ ಅನ್ತೋಠಾನಂ, 'ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕರಣಞ್ಚೇತ್ಥ ಅಙ್ಗ"ನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕದೇಸೇನ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠಾಯ ಚ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಠಿತಾಯ ಪೋರಾಣಕಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಸಮುಗ್ಘಾತೇ ಅಕತೇ ವುತ್ತನಯೇನ ದೋಸತ್ತಯತೋ ನ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಬಹಿಪಿ ಠತ್ವಾ ಸಮೂಹನನಕರಣಭಾವೋವ ಪಾಸಂಸತರೋ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಕಮ್ಮಕಾರಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪದವಲಞ್ಜಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಸಮೂಹನನ್ತಿ, ತಂ ಗರುಕರಣವಸೇನ ಕತನ್ತಿ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಪನ ಥೇರಾ "ಕಾರಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹತಾ, ನ

ಅನಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಪಠಮತರಂ ಸಾಲಂ ಕರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸೀಮಾಯ ಸಮೂಹತಾಯ ಥಮ್ಭಟ್ಠಾನೇ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಸಮೂಹತಾ ಸೀಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಿರೀಖೇತ್ತನಗರೇ ಮಹಾಸತ್ತಧಮ್ಮರಾಜಸ್ಸ ಕಾಲೇ ತೇನ ರಞ್ಞಾ ಕತಸ್ಸ ನನ್ದನವಿಹಾರಸ್ಸ ಪುರತೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಸೀಮಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಾಯ ಪಠಮಂ ಜೇತವನಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿಂಸು, ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಮಹಾರುಕ್ಖಮೂಲಿಕೋ ನಾಮ ಏಕೋ ಗಣಪಾಮೋಕ್ಖತ್ಥೇರೋ "ಸಚೇ ಥಮ್ಭಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ಠಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಹಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಾಗಚ್ಛತಿ। ಸಬ್ಬೇ ಥೇರಾ "ನ ಥಮ್ಭಮತ್ತೇನ ಪೋರಾಣಸೀಮಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ಥಮ್ಭಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತಾಯ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹತಾ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮೂಹನಿಂಸು ಚೇವ ಬನ್ಧಿಂಸು ಚ। ಹಂಸಾವತೀನಗರೇ ಧಮ್ಮಚೇತಿಯರಞ್ಞೋ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಸೀಮಾಬನ್ಧನಕಾಲೇಪಿ ಪಠಮಂ ಸಾಲಂ ಕರಿತ್ವಾವ ಪಚ್ಛಾ ಸಮೂಹನಿಂಸು, ನ ಚ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾದೀಸು "ಪದವಲಞ್ಜಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, "ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ"ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) ಪನ ಅತ್ಥಿ। ಪೋರಾಣಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತಾಯ ಸಕಲಾಪಿ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹತಾವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಪದವಲಞ್ಜಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಸಮೂಹನಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ। ಈದಿಸಂ ಪನ ವಚನಂ ಗರುಕರಣವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾಪಿ ಸಿಸ್ಸಾನುಸಿಸ್ಸಾನಂ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಆಪಜ್ಜನಕಾರಣಂ ಹೋತಿ। ತೇ ಹಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಾ ಏವಂ ಕಥೇನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮವಸೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕತೇ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹತಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಕರಣಾಗತನಯವಸೇನೇವ ಕರಣಂ ವರಂ ಪಸತ್ಥಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಪರಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಾಧಿಕಾರೇ ಧಮ್ಮಗಾರವೇಹಿ ವಿನಯಧರೇಹಿ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ ಗಮ್ಭೀರಂ ದುದ್ದಸಂ ಠಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಕತಮನ್ತಿ ಚೇ? "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಯೋಜನಪರಮಂ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೦) ವಚನತೋ ನಾನಾಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ ತಿಯೋಜನಿಕಾದಿಕಾಯೋ ಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಅತ್ಥಿ, ಅಥ ಏಕಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಸೀಮಾಯ ಸಮೂಹತಾಯ ಯದಿ ತತೋ ಅಞ್ಞೇಸು ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ತಿ, ನ ಗಾಮಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ವಗ್ಗಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ಏವಂ ಸತಿ ಸೀಮಾ ಸಮೂಹತಾ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ತಾಯ ಅಸಮೂಹತಾಯ ಸತಿ ಅಭಿನವಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಇತಿ ಇದಂ ಠಾನಂ ದುಜ್ಜಾನಂ ದುದ್ದಸಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಸಾಣಚ್ಛತ್ತಂ ವಿಯ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತೇಹಿ ವಿನಯವಿದೂಹಿ ಸುಟ್ಠು ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕಾರೇ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಗವೇಸನ್ತೋ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಇದಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ಸತಿ - ತಿಯೋಜನಿಕಾದಿಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ಸನ್ನಿಪತಿತುಂ ವಾ ವಿಸೋಧೇತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವತೋ ತಮಾರಬ್ಭ ಭಗವತಾ ಅನುಜಾನಿತಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ। ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಾದಿಸಂ ಮಹಾಸೀಮಂ ಸೋಧೇತುಂ ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕಾ, ನ ಚ ಭಗವಾ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ ಅಲಬ್ಭನೇಯ್ಯಂ ಕಾರಣಂ ವದೇಯ್ಯ। ಭಗವತೋ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ಮಹಾವಿಹಾರಾ ಏಕಸೀಮಾವ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ ಸಮ್ಮತಾತಿ। ಸೀಹಳದೀಪೇ ಮಹಾವಿಹಾರಸೀಮಾ ಅನುರಾಧಪುರಂ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ ಪವತ್ತಾ ಮಹಾಮಹಿನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಸಮ್ಮತಾತಿ ಚ ಪಕರಣೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ತಥಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ದೇಸೇ ದ್ವಿಯೋಜನಿಕಾ ವಾ ತಿಯೋಜನಿಕಾ ವಾ ಸೀಮಾ ಅಸುಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಮ್ಮತಾತಿ ದಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಮರಮ್ಮದೇಸೇ ತಾದಿಸಾನಂ ಸೀಮಾನಂ ನತ್ಥಿಭಾವೋ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಹಿ ಅನೇಕಸತಅನೇಕಸಹಸ್ಸವಸ್ಸಕಾಲತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಪಾಸಾಣಥಮ್ಭನಿಮಿತ್ತೇನ ಸಹ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅರಿಮದ್ದನಪುರೇ ಚ ಅನುರುದ್ಧಮಹಾರಾಜೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಾಪಿತಾ ದ್ವಾಸಟ್ಠಯಾಧಿಕಸತಹತ್ಥಾಯಾಮಾ ಸತ್ತಚತ್ತಾಲೀಸಾಧಿಕಸತಹತ್ಥವಿತ್ಥಾರಾ ಮಹಾಸೀಮಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಸಹ ದಿಸ್ಸತಿ। ರತನಪೂರನಗರೇ ಚ

ನರಪತಿಜೇಯ್ಯಸೂರಮಹಾರಾಜಕಾಲೇ ಅಟ್ಠಸತ್ತತಾಧಿಕಚತುಸತಕಲಿಯುಗೇ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಾ ಸೀಮಾ ಪಾಸಾಣಲೇಖಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯದಿ ತಿಯೋಜನಪರಮಾದಿಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಪೋರಾಣಾಚರಿಯಾ ನವಂ ನವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ನ ಬನ್ಧೇಯ್ಯುಂ, ಅಥ ಚ ಪನ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ತಾಸು ಚ ನವಸೀಮಾಸು ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತತೋ ಏವ ಚ ಗಣನಪಥಮತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಮ್ಪರತೋ ವಡ್ಢೇನ್ತಾ ಯಾವಜ್ಜತನಾ ಸಾಸನಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಚ ಕಾರಣೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ತಿಯೋಜನಾ ಸೀಮಾಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಅಥ ವಾ "ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ"ತಿ ವಿಹಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರೂಪಚಾರಭೂತೇ ಬಹಿ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಚ ಠಾನೇಯೇವ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಸ್ಸ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೪೪) ವುತ್ತತ್ತಾಪಿ ತಾದಿಸಾ ಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಯದಿ ಅತ್ಥಿ, ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಪಕರಣಾಚರಿಯಾ ನ ಕಥೇಯ್ಯುಂ। ಕಥೇನ್ತಾಪಿ ಸಮನ್ತಾ ತಿಯೋಜನಂ ಠಾನಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ತಥಾ ಪನ ಅಕಥೇತ್ವಾ ವಿಹಾರವಿಹಾರೂಪಚಾರೇಸುಯೇವ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಸ್ಸ ಕಥಿತತ್ತಾ ತಿಯೋಜನಿಕಾದಯೋ ಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಅಥ ವಾ "ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಪನ ಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಞ್ಚೇವ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೪) ವಚನತೋಪಿ ತೇಸು ತೇಸು ಜನಪದೇಸು ತಿಯೋಜನಿಕಾದಿಕಾಯೋ ಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಕಥಂ? ಯದಿ ತಾದಿಸಾ ಸೀಮಾಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಕಲಮ್ಪಿ ತಂ ಸೀಮಂ ಅಸೋಧೇತ್ವಾ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ ನ ಕಥೇಯ್ಯುಂ, ಅಥ ಚ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಜಾನನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಬನ್ಧಿತುಞ್ಚ ಸಮತ್ಥಭಾವಂ ಕಥೇನ್ತಿ, ಸಾ ಕಥಾ ಖನ್ದಸೀಮಾಯ ಸೀಮನ್ತರಿಕನ್ತರಿತಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ಕಥೀಯತಿ, ನ ನಾನಾಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾಯ ತಿಯೋಜನಿಕಾದಿಭೇದಾಯ ಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞೇಸು ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸನ್ತೇಸುಪಿ ಸಮೂಹನಿತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವೇನ, ತೇನ ಞಾಯತಿ "ನ ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು ತಿಯೋಜನಿಕಾದಿಭೇದಾಯೋ ಮಹಾಸೀಮಾಯೋ ನ ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಈದಿಸಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ವಿನಯತ್ಥವಿದೂಹಿ ವಿನಯಧರೇಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಾನಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನಿ, ಇತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಕಾರಣಾನಿ ಗವೇಸಿತಬ್ಬಾನೀತಿ।

ಇತೋ ಪರಮ್ಪಿ "ಸಚೇ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ ಅನ್ತೋಕಾತುಕಾಮಾ, ತೇಸು ಗಾಮೇಸು ಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ತೇಹಿಪಿ ಆಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸೀಮಂ ನ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾಪಿ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾಯ ಸೀಮಾಯ ನಿಸ್ಸಯಭೂತಂ ಪಕತಿಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ವಾ ವಿಸುಂಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ವಾ ಸೋಧಿತನ್ತಿ ಮನಸಿ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಪ್ಪಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸಮಯೇ ತೇನ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೇಸು ಅಞ್ಞೇಸು ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇಸು ವಸನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತತೋ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತತೋ ಬಹಿ ದೂರೇ ವಾಸಾಪೇತಬ್ಬಾ। ಏವಞ್ಹಿ ಕರೋನ್ತೇ ಅಞ್ಞಾನಿ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯಪಿ ತೇ ವಗ್ಗಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತತೋ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೋ ಸುಖುಮೋ ನಿಪುಣೋ ಅತ್ಥೋ ವಿನಯಧರೇಹಿ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಸೀಮಾಸಮೂಹನನವಿಧಾನೇನ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ವಿಪತ್ತಿದೋಸೇಹಿ ಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ।

ತತೋ "ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾ ಅತಿಮಹನ್ತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವುತ್ತೇಹಿ ವಿಪತ್ತಿದೋಸೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಯ ಪಮಾಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ಕಥಂ? ಸೀಮಾ ನಾಮ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಸತಿ ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮತಾಪಿ ಸೀಮಾ ನ ಹೋತಿ। ತಿಯೋಜನತೋ ಪರಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಂ ಅನ್ತೋ ಕರೋನ್ತೇ ಸತಿ ಅತಿಮಹತೀ ನಾಮ

ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮತಾಪಿ ಸೀಮಾ ನ ಹೋತಿ , ತಸ್ಮಾ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸೀದನಪ್ಪಹೋನಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಿಯೋಜನಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಯಂ ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘೋ ಇಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ತಂ ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ತತ್ಥ ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾ ನಾಮ ಯತ್ಥ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಅತಿಮಹನ್ತೀ ನಾಮ ಅನ್ತಮಸೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೇನಪಿ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ಸೀಮಾಯ ಪಮಾಣಗ್ಗಹಣೇನ "ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾ ಅತಿಮಹನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ದೋಸೇಹಿ ಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ।

ತತೋ "ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ ಅನಿಮಿತ್ತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವುತ್ತೇಹಿ ತೀಹಿ ವಿಪತ್ತಿದೋಸೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತತ್ಥ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಕಿತ್ತನೇನ ನಿಮಿತ್ತಾ ಸೀಮಾ ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ನಾಮ। ಕಥಂ? ಸೀಮಾಯ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಠಪಿತನಿಮಿತ್ತೇಸು ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ದಕ್ಖಿಣಪಚ್ಛಿಮಉತ್ತರದಿಸಾಸು ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಕತೇ ಅಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಪನ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ದಕ್ಖಿಣಪಚ್ಛಿಮಉತ್ತರದಿಸಾಸು ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಠಪೇತಿ, ಪುನ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಕಿತ್ತೇತಿ, ಏವಂ **ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಪರಾಪಿ **ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಯಾ ಅನಿಮಿತ್ತುಪಗಪಾಸಾಣಂ ವಾ ಬಹಿಸಾರರುಕ್ಖಂ ವಾ ಖಾಣುಕಂ ವಾ ಪಂಸುಪುಞ್ಜಂ ವಾ ಅನ್ತರಾ ಏಕಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ। ಪಬ್ಬತಚ್ಛಾಯಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಛಾಯಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ **ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ। ಸಬ್ಬಸೋ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ **ಅನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ। ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ದೋಸೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

ಕಥಂ? ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪೋರಾಣಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಕೇವಲಾಯ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ಗಹಿತಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಸೀಮಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಚತೂಸು ವಾ ದಿಸಾಸು ಅಟ್ಠಸು ವಾ ದಿಸಾಸು ನಿಮಿತ್ತುಪಗೇ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ದ್ವತ್ತಿಂಸಪಲಗುಳಪಿಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣೇ, ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಊನಪ್ಪಮಾಣೇ ಪಾಸಾಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠಿತೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಠಕೇನ ವಿನಯಧರೇನ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞೇನ "ಪಾಸಾಣೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪುನ ವಿನಯಧರೇನ "ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಸೀಮಮಣ್ಡಲಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೇನ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ, ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ, ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ, ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ, ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ, ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ, ಉತ್ತರಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ? ಪಾಸಾಣೋ, ಭನ್ತೇ। ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ? ಪಾಸಾಣೋ, ಭನ್ತೇ। ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಪೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ನಾಮ ಅಘಟಿತನಿಮಿತ್ತಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿಆದಿ। ಏವಂ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನೇನ "ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ ಅನಿಮಿತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ತೀಹಿ ವಿಪತ್ತಿದೋಸೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ।

ತತೋ ಪರಂ "ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವುತ್ತವಿಪತ್ತಿದೋಸತೋ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಠಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ಕಥಂ? ಯದಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ, ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಸೀಮಾ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ "ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ ನಾಮ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಬಹಿ ಠಿತೇನ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ। ಏವಂ ಸೀಮಾಸಮ್ಮನ್ನನಟ್ಠಾನನಿಯಮೇನ "ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವುತ್ತವಿಪತ್ತಿದೋಸತೋ ಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ।

ತತೋ ಪರಂ "ನದಿಯಂ ಸಮ್ಮತಾ, ಸಮುದ್ದೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವುತ್ತೇಹಿ ತೀಹಿ ವಿಪತ್ತಿದೋಸೇಹಿ ಚ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ಏವಂ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬಂ - "ಸಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನದೀ ಅಸೀಮಾ, ಸಬ್ಬೋ ಸಮುದ್ದೋ

ಅಸೀಮೋ, ಸಬ್ಬೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಅಸೀಮೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) ಭಗವತಾ ವಚನತೋ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಸಮ್ಮತಾ ಸೀಮಾ ನ ಹೋತಿ, ಪೋರಾಣಸೀಮವಿಗತಾಯ ಸುದ್ಧಾಯ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಮತಾ ಏವ ಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯಮೇವ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ, ನ ನದೀಆದೀಸೂತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ನದಿಯಾ ಸಮುದ್ದೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸಮ್ಮತಾ ನಾಮ ಏತೇಸು ನದೀಆದೀಸು ಸಮ್ಮತಾ"ತಿಆದಿ। ಏತ್ತಾವತಾ "ಅಯಂ ಸೀಮಾ ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾ , ಅತಿಮಹನ್ತೀ, ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ, ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ, ಅನಿಮಿತ್ತಾ, ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ, ನದಿಯಂ ಸಮ್ಮತಾ, ಸಮುದ್ದೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವುತ್ತೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ದೋಸೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ "ಅಬ್ಭಾ ಮಹಿಕಾ ಧೂಮೋ ರಜೋ ರಾಹೂ"ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಮುತ್ತಂ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ, ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಚ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಾ ಹೋತಿ।

ತಿವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ। ತಾಸು "ಪಬ್ಬತನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತಂ ವನನಿಮಿತ್ತಂ ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಂ ಮಗ್ಗನಿಮಿತ್ತಂ ವಮ್ಮಿಕನಿಮಿತ್ತಂ ನದೀನಿಮಿತ್ತಂ ಉದಕನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮) ವುತ್ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು ತಸ್ಸಂ ತಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಯಥಾಲದ್ಧಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಂ? ಪಾಸಾಣೋ, ಭನ್ತೇ। ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ"ತಿ। ತೇಸು ಚ ಅಟ್ಠಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಾದೀನಂ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಟ್ಠಾನೇಸು ದುಲ್ಲಭಭಾವತೋ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಸಙ್ಕರಕರಣತೋ ಚ ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ ತಥಾ ಸಙ್ಕರಕರಣಾಭಾವತೋ ಯಥಿಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ಸುಕರಭಾವತೋ ಚ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸೀಮಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೂಪಗಾ ಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಮಹಾವಗ್ಗಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ತಂ ಬನ್ಧನ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೂಪಗಾ ಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) "**ನಿಮಿತ್ತೂಪಗಾ ಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಇದಂ ಯಥಾರುಚಿತಟ್ಠಾನೇ ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಾದೀನಂ ದುಲ್ಲಭತಾಯಾ"ತಿಆದಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಪಠಮಙ್ಗಂ ಸೂಪಪನ್ನಂ ಹೋತಿ।

ತತೋ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕರಣತ್ಥಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಯಾವತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಕತ್ವಾ ಛನ್ದಂ ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಯಾ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮತಾ, ಸಾ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) "ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ಅಥ ತಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇಸು ವಸನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಯೇ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇಸಂ ಸೀಮಾಯ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ, ಯೇ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇಸಂ ಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿಸಾಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸ್ಸಞ್ಚಾರಸಮಯೇ ಯದಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ , ತಸ್ಮಿಂ ಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇಸಂ ಪೇಸೇತಬ್ಬಂ "ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಸಕಸಕಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಮಾ ನಿಕ್ಖಮಥಾ"ತಿ। ಯೇ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಜ್ಝಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತಬ್ಬಾ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹರಿತಬ್ಬೋ।

ಯದಿ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋಕತ್ತುಕಾಮಾ, ತತ್ಥ ನಿವಾಸಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಸಮ್ಮನ್ನನಕಾಲೇ ಆಗನ್ತುಮ್ಪಿ ಅನಾಗನ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಮ್ಮನ್ನನಕಾಲೇ ಪನ ಅನ್ತೋನಿಮಿತ್ತಗತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹರಿತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ತಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇಹಿ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇಸು ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೇ ಆಹಟೇ ತೇಸು ತೇಸು ಮಗ್ಗೇಸು ನದೀತಿತ್ಥಗಾಮದ್ವಾರಾದೀಸು ಚ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನತ್ಥಞ್ಚ ಬಹಿಸೀಮಕರಣತ್ಥಞ್ಚ

ಆರಾಮಿಕಸಾಮಣೇರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ವಾ ಸಙ್ಘಸಞ್ಞಂ ವಾ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಾನನ್ತರಂ ವುತ್ತಾಯ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿಕಾಯ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೯) ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸೀಮಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ಏವಂ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಪನ ಭಿಕ್ಖೂಸೂ"ತಿಆದಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ದುತಿಯಙ್ಗಂ ಸೂಪಪನ್ನಂ ಹೋತಿ।

ತತೋ ಪರಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪಾಠಸಮಯೇ "ಸೀಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ, ಪಚ್ಛಾ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೪) ವಚನತೋ ಪಠಮಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ, ಪಚ್ಛಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇಯೇವ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋಪಮಾಣೇನೇವ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಚತುನಹುತಾಧಿಕದ್ವಿಲಕ್ಖಯೋಜನಪುಥುಲಂ ಮಹಾಪಥವಿಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಉದಕಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗತಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ "ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇಯೇವ...ಪೇ॰... ಗತಾ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅವಿಪ್ಪವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಯದಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಗಾಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಯ ಗತಪರಿಚ್ಛೇದೇನೇವ ಗತಾ। ಇತಿ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ ನ ಅವತ್ಥರತಿ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾವ ಅವತ್ಥರತಿ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಗಚ್ಛತಿ। ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಪನ ಯತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ, ತತ್ಥೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ "ಇತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ...ಪೇ॰... ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ -

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾವತಾ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತಿತಾ। ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಏತೇಹಿ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯ ಸಮಾನಸಂವಾಸಂ ಏಕೂಪೋಸಥಂ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ।

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾವತಾ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತಿತಾ, ಸಙ್ಘೋ ಏತೇಹಿ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಂ ಏಕೂಪೋಸಥಂ। ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ ಏತೇಹಿ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಮುತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾಯ ಏಕೂಪೋಸಥಾಯ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸ। ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ। ಸಮ್ಮತಾ ಸಾ ಸೀಮಾ ಸಙ್ಘೇನ ಏತೇಹಿ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ। ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೯)।

ಏಸಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಕಮ್ಮವಾಚಾ,

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾ ಸಾ ಸಙ್ಘೇನ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮತಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ। ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ತಂ ಸೀಮಂ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ।

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾ ಸಾ ಸಙ್ಘೇನ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮತಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ। ಸಙ್ಘೋ ತಂ ಸೀಮಂ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ। ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸ। ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ। ಸಮ್ಮತಾ ಸಾ ಸೀಮಾ ಸಙ್ಘೇನ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ। ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೪)।

ಏಸಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾ ಇತ್ತಿದೋಸಅನುಸ್ಸಾವನಾದೋಸೇ ಅನುಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಟ್ಠು ಭಣಿತಬ್ಬಾ। ಏತ್ತಾವತಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ತತಿಯಙ್ಗಂ ಸೂಪಪನ್ನಂ ಹೋತಿ।

ಏವಮಯಂ ಸೀಮಾ ಅನ್ತೋ ಮಣಿವಿಮಾನಂ ಬಹಿ ರಜತಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಿಮಾನಸಾಮಿಕದೇವಪುತ್ತೋತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ, ಅನ್ತೋ ಕನಕವಿಮಾನಂ ಬಹಿ ಫಲಿಕಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಿಮಾನಸಾಮಿಕದೇವಪುತ್ತೋತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಚ ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭತಿ ವಿರೋಚತಿ, ಜಿನಸಾಸನಸ್ಸ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾರಣಭೂತಾ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಯಂ "ಸೀಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿ।

"ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಾನುದಿಸಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕಿತ್ತಿತಂ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಪುನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಸಮ್ಮತಾ ಅಯಂ ಸೀಮಾ ಏಕಾದಸಹಿ ವಿಪತ್ತೀಹಿ ಮುತ್ತಾ, ತೀಹಿ ಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣಕಾಲಂ ಅಪರಿಮಾಣಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಪಲೋಕನಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಭೂತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಯದಿ ಪನ ಸಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಮಹಾಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ, ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಸುಟ್ಠು ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಮೂಹನಿತಪೋರಾಣಸೀಮಾಯ ಕೇವಲಾಯ ಪಕತಿಗಾಮಸೀಮಾಯ ವಾ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾಯ ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ, ತಾಸು ಚ ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸುಪಬ್ಬಜ್ಜುಪಸಮ್ಪದಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ ಸುಖಕರಣತ್ಥಂ ಸೀಮಾ ಪಠಮಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ, ತಂ ಪನ ಬನ್ಧನ್ತೇಹಿ ವತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಬೋಧಿಚೇತಿಯಭತ್ತಸಾಲಾದೀನಿ ಸಬ್ಬವತ್ಥೂನಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕತವಿಹಾರೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಬಹೂನಂ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠಾನೇ ಅಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ಅಕತವಿಹಾರೇ ಬನ್ಧನ್ತೇಹಿ ಬೋಧಿಚೇತಿಯಾದೀನಂ ಸಬ್ಬವತ್ಥೂನಂ ಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೇಸು ವತ್ಥೂಸು ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ಇಮಂ ಪನ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತೇಹೀ"ತಿಆದಿ।

ಕಿತ್ತಕಪ್ಪಮಾಣಾ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾತಿ? ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸಚೇ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ವಟ್ಟತಿ, ತತೋ ಓರಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಪರಂ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮) "ಸಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾ"ತಿಆದಿ। **ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಚ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಇದಞ್ಚ ಅಬ್ಭಾನಕರಣಕಾಲೇ ಕಮ್ಮಾರಹಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಸತಿಗಣಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸೀದನಪ್ಪಹೋನಕತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) "ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿ। ತಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸೀಮಮಾಳಕಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೂಪಗಾ ಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ಅನ್ತೋಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಮೇವ ಠತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। "ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸೀಮಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ, ತಸ್ಸಾಯೇವ ಸೀಮಾಯ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮತ್ಥಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ತಂ ಬನ್ಧನ್ತೇಹೀ"ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಏಕರತನಪ್ಪಮಾಣಾ ವಟ್ಟತಿ, ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ ವಿಹಾರೋ ಮಹಾ ಹೋತಿ, ದ್ವೇಪಿ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ತತುತ್ತರಿಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯೋ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ।

ಏವಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಮಹಾಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಾಲೇ ಖಣ್ಡಸೀಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇಹಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಅವಸೇಸನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹನ್ತೇಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮತ್ಥಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾಪಿ ಕಾತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ಏವಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ।

"ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇಹಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾತಿ? ದಕ್ಖಿಣತೋ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇನೇವ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಹಿ ಖಣ್ಡಸೀಮತೋ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ "ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೇನ ಠತ್ವಾ ಪುರಿಮಂ ಕಿತ್ತಿತಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪುನ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ಅವಸೇಸನಿಮಿತ್ತಾನೀತಿ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಬಾಹಿರಬನ್ಧನೇಸು ನಿಮಿತ್ತಾನಿ। ಏವಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಸಙ್ಕರದೋಸಾಪಗಮನತ್ಥಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾನಂ ಠಪೇತಬ್ಬತ್ತಾ। ಏವಂ ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇನ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ। ತಥಾಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೩೮) "**ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾ**ತಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಠಪಿತನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣಾ, ತೇ ಪನ ಕಿತ್ತೇನ್ತೇನ ಪದಕ್ಖಿಣತೋ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇನೇವ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿ।

ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾತಿ? ಸಚೇ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತತೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇನ್ತಿ, ಏವಂ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಯಂ ಸೀಮಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ಪಠಮಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಖಣ್ಡಸೀಮತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) "ಸಚೇ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ನಿಮಿತ್ತಾನೀ"ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಮಹಾಸೀಮಬನ್ಧನೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕೋ ಗುಣೋತಿ ಚೇ? ಏವಂ ಬದ್ಧಾಸು ಪನ ಸೀಮಾಸು ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಹಾಸೀಮಾಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ, ಮಹಾಸೀಮಾಯ ವಾ ಠಿತಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ, ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಪನ ಠಿತಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ। ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಪನ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಠಿತಾ ಕೋಪೇನ್ತಿ। ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಹಿ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ಭಜತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಏವಂ ಬದ್ಧಾಸು ಪನ ಸೀಮಾಸೂ"ತಿಆದಿ, ಏವಂ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇಸು ವಸನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತೇಹಿ ತಿಚೀವರೇಹಿ ವಿನಾ ಯಥಾರುಚಿ ವಸಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಗಾಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಗಾಮಗಾಮೂಪಚಾರೇಸು ನ ಲಭತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಸೀಮಾಬನ್ಧನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ।

೨೫. ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೬೮. ಏವಂ ಸೀಮಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾತಿ ಏತ್ಥ”**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಉಪೋಸಥಸದ್ದೋ ತಾವ –

“ಉದ್ದೇಸೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ, ಪಣ್ಣತ್ತಿಯಮುಪೋಸಥೋ।
ಉಪವಾಸೇ ಚ ಅಟ್ಠಙ್ಗೇ, ಉಪೋಸಥದಿನೇ ಸಿಯಾ”ತಿ॥ –

ವಚನತೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಪಣ್ಣತ್ತಿಯಂ ಉಪವಾಸೇ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸೀಲೇ ಉಪೋಸಥದಿನೇ ಚ ವತ್ತತಿ। ತಥಾ ಹೇಸ “ಆಯಾಮಾವುಸೋ ಕಪ್ಪಿನ ಉಪೋಸಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫೦; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೮೫) ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಆಗತೋ, “ಉಪೋಸಥೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ”ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೪೬) ಪಣ್ಣತ್ತಿಯಂ, “ಸುದ್ಧಸ್ಸ ವೇ ಸದಾ ಫೇಗ್ಗು, ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪೋಸಥೋ ಸದಾ”ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೭೯) ಉಪವಾಸೇ, “ಏವಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ”ತಿಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೪೩) ಅಟ್ಠಙ್ಗಸೀಲೇ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೋಸಥೇ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ”ತಿಆದೀಸು (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೪೮) ಉಪೋಸಥದಿನೇ ವತ್ತತಿ। “ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥೋ”ತಿಆದೀಸು ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಅಧಿಟ್ಠಾನೇಸುಪಿ ವತ್ತತಿ। ತೇ ಪನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಅನ್ತೋಗಧಾತಿ ಕತ್ವಾ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾ। ಇಧ ಪನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಉಪೋಸಥದಿನೇ ಚ ವತ್ತತಿ। ತತ್ಥ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಉಪವಸನಂ **ಉಪೋಸಥೋ,** ಸೀಲೇನ ಉಪೇತಾ ಹುತ್ವಾ ವಸನನ್ತ್ಯತ್ಥೋ। ಉಪೋಸಥದಿನೇ ಉಪವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಉಪೋಸಥೋ,** ಏತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸೀಲೇನ ಉಪೇತಾ ಹುತ್ವಾ ವಸನ್ತೀತ್ಯತ್ಥೋ।

ಪವಾರಣಾ-ಸದ್ದೋ ಪನ “ಪವಾರಣಾ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೇ, ಕಥಿತಾಜ್ಝೇಸನಾಯ ಚಾ”ತಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ವಚನತೋ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೇ ಅಜ್ಝೇಸನೇ ಚ ವತ್ತತಿ। ತತ್ಥ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭುತ್ತಾವೀ ಪವಾರಿತೋ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಖಾದೇಯ್ಯ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೮) ಪಟಿಕ್ಖೇಪೇ, “ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೨೧೦) ಅಜ್ಝೇಸನೇ, “ಅಜ್ಜಪವಾರಣಾ ಚಾತುದ್ದಸೀ”ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೨) ಪವಾರಣಾದಿವಸೇ। ಸೋ ಪನ ಅಜ್ಝೇಸನದಿವಸೋಯೇವಾತಿ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತೋ। ಇಧ ಪನ ಅಜ್ಝೇಸನೇ ವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪವಾರೀಯತೇ **ಪವಾರಣಾ,** ಪಕಾರೇನ ಇಚ್ಛೀಯತೇತ್ಯತ್ಥೋ। ಪ-ಪುಬ್ಬ ವರಧಾತು ಚುರಾದಿಗಣಿಕಾಯಂ।

ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಾನನ್ತರಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೋ, ತದನನ್ತರಂ ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕೋ ಸಙ್ಗೀತೋ, ತಥಾಪಿ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಕಮ್ಮಾನಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಮಾನತ್ತಾ ಯಮಕಮಿವ ಭೂತತ್ತಾ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ಸಲ್ಲಹುಕಗನ್ಥೋ ಚಾತಿ ಮನ್ತ್ವಾ ಖನ್ಧಕದ್ವಯಸಙ್ಗಹಿತಂ ಅತ್ಥಂ ಏಕೇನೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ದಸ್ಸೇತಿ ಆಚರಿಯೋ। ತತ್ಥ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೋ ಪನ್ನರಸಿಕೋ ಸಾಮಗ್ಗೀಉಪೋಸಥೋತಿ ದಿವಸವಸೇನ ತಯೋ ಉಪೋಸಥಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚತುದ್ದಸಿಯಂ ನಿಯುತ್ತೋ **ಚಾತುದ್ದಸಿಕೋ,** ಏವಂ **ಪನ್ನರಸಿಕೋ। ಸಾಮಗ್ಗೀಉಪೋಸಥೋ** ನಾಮ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಕದಿವಸೇ ಕಾತಬ್ಬಉಪೋಸಥೋ। **ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹವಸ್ಸಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಹೇಮನ್ತಉತು** ನಾಮ ಅಪರಕತ್ತಿಕಕಾಳಪಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಫಗ್ಗುನಪುಣ್ಣಮಪರಿಯೋಸಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ। **ಗಿಮ್ಹಉತು** ನಾಮ ಫಗ್ಗುನಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಪರಿಯೋಸಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ। **ವಸ್ಸಾನಉತು** ನಾಮ ಆಸಾಳ್ಹಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪರಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಪರಿಯೋಸಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ। **ತತಿಯಸತ್ತಮಪಕ್ಖೇಸು ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕತ್ವಾ ಛ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ**ತಿ ಹೇಮನ್ತಸ್ಸ ಉತುನೋ ತತಿಯೇ ಚ ಸತ್ತಮೇ ಚ ಪಕ್ಖೇ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ, ಮಿಗಸಿರಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ, ಮಾಘಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಗಿಮ್ಹಸ್ಸ ಉತುನೋ ತತಿಯೇ ಚಿತ್ತಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಸತ್ತಮೇ

ಜೇಟ್ಠಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚ, ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಉತುನೋ ತತಿಯೇ ಸಾವಣಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚ ಸತ್ತಮೇ ಅಸ್ಸಯುಜಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸಾ ಪನ್ನರಸಿಕಾ**ತಿ ಸೇಸಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಪನ್ನರಸಿಕಾ।

ಹೋತಿ ಚೇತ್ಥ -

“ಕತ್ತಿಕಸ್ಸ ಚ ಕಾಳಮ್ಹಾ।
ಯಾವ ಫಗ್ಗುನಪುಣ್ಣಮಾ।
ಹೇಮನ್ತಕಾಲೋತಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।
ಅಟ್ಠ ಹೋನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಾ॥

“ಫಗ್ಗುನಸ್ಸ ಚ ಕಾಳಮ್ಹಾ।
ಯಾವ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾ।
ಗಿಮ್ಹಕಾಲೋತಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।
ಅಟ್ಠ ಹೋನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಾ॥

“ಆಸಾಳ್ಹಸ್ಸ ಚ ಕಾಳಮ್ಹಾ।
ಯಾವ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ।
ವಸ್ಸಕಾಲೋತಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।
ಅಟ್ಠ ಹೋನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಾ॥

“ಉತೂನಂ ಪನ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ, ಪಕ್ಖೇ ತತಿಯಸತ್ತಮೇ।
ಚತುದ್ದಸೋತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ, ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ ನಯಞ್ಞುನೋ”ತಿ॥ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ)।

ಏವಂ ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇ ಚತುವೀಸತಿ ಉಪೋಸಥಾತಿ ಏವಂ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಹೇಮನ್ತಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಉತುಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಅಟ್ಠಅಟ್ಠಉಪೋಸಥತ್ತಾ ಉತುತ್ತಯಸಮೋಧಾನಭೂತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಚತುವೀಸತಿ ಉಪೋಸಥಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದಂ ತಾವ ಪಕತಿಚಾರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಛಚಾತುದ್ದಸಿಕಅಟ್ಠಾರಸಪನ್ನರಸಿಕಉಪೋಸಥಕರಣಂ ತಾವ ಪಠಮಂ ಪಕತಿಯಾ ಸಭಾವೇನ ಚಾರಿತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ನ ಬಹುತರಾವಾಸಿಕಾದಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಾತುದ್ದಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ “ಸಕಿಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಪನ್ನರಸೇ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೬) ವಚನತೋ “ಯೋ ಪನ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೮) ಚ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಾತುದ್ದಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸಕಿ**ನ್ತಿ ಏಕವಾರಂ। **ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಆವಾಸಿಕೇಹಿ “ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಚಾತುದ್ದಸೋ”ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಚನಂ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದ್ವೇ ತಯೋ ಉಪೋಸಥೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೇ ಕಾತುಂ, ಕಥಂ ಮಯಂ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಠಮತರಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೦) ವಚನಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಠಮಸುತ್ತಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಉತುನೋ ತತಿಯಸತ್ತಮಪಕ್ಖಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಅವಸೇಸಸ್ಸ ಪನ್ನರಸೇ ವಾ ಸಕಿಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಪಕತಿಚಾರಿತ್ತವಸೇನಪಿ ಅತ್ಥಸಮ್ಭವತೋ “ಆಗನ್ತುಕೇಹೀ”ತಿಆದೀನಿ ಸುತ್ತಾನಿ ದಸ್ಸಿತಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯೇ**

ಸತೀತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಾತುದ್ದಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಅನುರೂಪೇ ಆವಾಸಿಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಏವಮಾದಿಕೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಾತುದ್ದಸೇತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ತತಿಯಸತ್ತಮಪಕ್ಖಚಾತುದ್ದಸತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಚಾತುದ್ದಸೇ।

ತತ್ರಾಯಂ ಪಾಳಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೮) -

''ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಾತುದ್ದಸೋ ಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋ। ಸಚೇ ಆವಾಸಿಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸಮಸಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ।

''ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನ್ನರಸೋ ಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಚಾತುದ್ದಸೋ। ಸಚೇ ಆವಾಸಿಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸಮಸಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ।

''ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಟಿಪದೋ ಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋ। ಸಚೇ ಆವಾಸಿಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ನಾಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬಾ ಸಾಮಗ್ಗೀ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಸಮಸಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ನಾಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬಾ ಸಾಮಗ್ಗೀ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಸಾಮಗ್ಗೀ ವಾ ದಾತಬ್ಬಾ, ನಿಸ್ಸೀಮಂ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

''ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನ್ನರಸೋ ಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪಾಟಿಪದೋ। ಸಚೇ ಆವಾಸಿಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಸಾಮಗ್ಗೀ ವಾ ದಾತಬ್ಬಾ, ನಿಸ್ಸೀಮಂ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸಮಸಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಸಾಮಗ್ಗೀ ವಾ ದಾತಬ್ಬಾ, ನಿಸ್ಸೀಮಂ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ನಾಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬಾ ಸಾಮಗ್ಗೀ, ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ''ತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೭೮) -

ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಾತುದ್ದಸೋ ಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋತಿ ಏತ್ಥ ಯೇಸಂ ಪನ್ನರಸೋ, ತೇ ತಿರೋರಟ್ಠತೋ ವಾ ಆಗತಾ, ಅತೀತಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಅಕಂಸೂತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ''ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಚಾತುದ್ದಸೋ''ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬಂ। **ನಾಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬಾತಿ** ನ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ದಾತಬ್ಬಾತಿ।

''ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ''ತಿಆದಿಮ್ಹಿ ಅಯಂ ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕಾಗತಾ ಪಾಳಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೦) - ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಾ ಸಮ್ಭತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸಾಮನ್ತಾ ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ ಕಲಹಕಾರಕಾ ವಿವಾದಕಾರಕಾ ಭಸ್ಸಕಾರಕಾ ಸಙ್ಘೇ ಅಧಿಕರಣಕಾರಕಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ ''ಮಯಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದ್ವೇ ತಯೋ ಉಪೋಸಥೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೇ ಕಾತುಂ, ಕಥಂ ಮಯಂ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಠಮತರಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೦) - **ದ್ವೇ ತಯೋ ಉಪೋಸಥೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೇ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾ ದ್ವೇ, ತತಿಯೋ ಪನ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೋಯೇವಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತಿಯಚತುತ್ಥಾ ವಾ ತತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾ ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಅಥ ಚತುತ್ಥೇ ಕತೇ ಸುಣನ್ತಿ, ಪಞ್ಚಮೋ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಮ್ಪಿ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾನಂ ತೇರಸೇ ವಾ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಇಮೇ ಪನ್ನರಸೀಪವಾರಣಂ ಪವಾರೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ।

ತತ್ಥ ಅಯಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀಪಾಠೋ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೪೦) - **ಚತುತ್ಥೇ ಕತೇ ಸುಣನ್ತೀ**ತಿ ಚತುತ್ಥೇ ಪನ್ನರಸಿಕುಪೋಸಥೇ ಕತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸುಣನ್ತಿ। **ಏವಮ್ಪಿ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ತತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀಪಾಠೋ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೪೦) - **ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ತತಿಯಪಕ್ಖೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾನಂ ತೇರಸೇ ವಾ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಇಮೇ ಪನ್ನರಸೀಪವಾರಣಂ ಪವಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಥಾಸಕಂ ಉಪೋಸಥಕರಣದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀವೋಹಾರೋ, ನ ಚನ್ದಗತಿಸಿದ್ಧಿಯಾ ತಿಥಿಯಾ ವಸೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜೂನಂ ಅನುವತ್ತಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೬) ವಚನತೋ ಪನೇತ್ಥ ಲೋಕಿಯಾನಂ ತಿಥಿಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೇಹಿಪಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕ್ಕಮೇನ ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪನ್ನರಸಿಂ ವಾ ಪನ್ನರಸಿಂ ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ವಾ ಕರೋನ್ತೇಹೇವ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ ಸೋಳಸಮದಿವಸಂ ವಾ ತೇರಸಮದಿವಸಂ ವಾ ಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೦) "ದ್ವೇ ತಯೋ ಉಪೋಸಥೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೇ ಕಾತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಥಾ "ದ್ವಾದಸಿಯಂ, ತೇರಸಿಯಂ ವಾ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತೋ। "ಸಕಿಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಪನ್ನರಸೇ ವಾ"ತಿಆದಿವಚನಮ್ಪಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೬) ಉಪವುತ್ತಕ್ಕಮೇನೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ತಿಥಿಕ್ಕಮೇನಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

ನ ಕೇವಲಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸಾಯೇವ ತಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಪವಾರಣಾದಿವಸಾಪೀತಿ ಆಹ **"ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಮಾ**ಇತಿ ಚನ್ದೋ ವುಚ್ಚತಿ ತಸ್ಸ ಗತಿಯಾ ದಿವಸಸ್ಸ ಮಿನಿತಬ್ಬತೋ, ಸೋ ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಕಲಾಪಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಪುಣ್ಣೋತಿ **ಪುಣ್ಣಮಾ**। ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಾಯ ಪುಣ್ಣಮಾ **ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ,** ಅಸ್ಸಯುಜಪುಣ್ಣಮಾ। ಸಾ ಹಿ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಏವಂ ವುತ್ತಾ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂಯೇವ। **ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಹೀ**ತಿ ಕಲಹಕಾರಕೇಹಿ। **ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢನ್ತೀ**ತಿ ಉಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇ ಅನುವಾದವಸೇನ ಅಸ್ಸಯುಜಪುಣ್ಣಮಾದಿಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಾ ಪವಾರಣಂ ಕಾಳಪಕ್ಖಂ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖನ್ತಿ ಉದ್ಧಂ ಕಡ್ಢನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಆವಾಸಿಕಾ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇದಾನಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯಾಮ, ಆಗಮೇ ಕಾಳೇ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ, "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಆವಾಸಿಕಾ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇದಾನಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯಾಮ, ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೦) ಚ ಏವಂ ಞತ್ತಿಯಾ ಪವಾರಣಂ ಉದ್ಧಂ ಕಡ್ಢನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಥಾತಿ ಅನನ್ತರತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಚತುದ್ದಸನ್ನಂ ಪೂರಣೋ **ಚಾತುದ್ದಸೋ,** ದಿವಸೋ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಆಗಮೇ ಕಾಳೇ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪಯಿಂಸು। **ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ವಾ**ತಿ ಕೋಮುದಿಚಾತುಮಾಸಿನಿಪುಣ್ಣಮದಿವಸೋ ವಾ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪಯಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ ಅವಸ್ಸಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪವಾರೇತುಂ ಲಬ್ಭತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ತೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ ಕಲಹಕಾರಕಾ ವಿವಾದಕಾರಕಾ ಭಸ್ಸಕಾರಕಾ ಸಙ್ಘೇ ಅಧಿಕರಣಕಾರಕಾ ತಮ್ಪಿ ಜುಣ್ಹಂ ಅನುವಸೇಯ್ಯುಂ। ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ ಅಕಾಮಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೦)। ತೇನೇವಾಹ **"ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ಏವ ವಾ"**ತಿ। ಯದಿ ಹಿ ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪವಾರೇಯ್ಯ,

ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ “ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೩೩)। ವಿಸುದ್ಧಿಪವಾರಣಾಯೋಗತೋ **ಪವಾರಣಾದಿವಸಾ**। ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಪವಾರಣಾದಿವಸಾವ , ಅಥ ಖೋ ತದಞ್ಞೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸಾಪಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದಮ್ಪೀ**ತಿ ಪವಾರಣತ್ತಯಮ್ಪಿ। **ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಬಹುತರಾವಾಸಿಕಾದಿಪಚ್ಚಯೇ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾನ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಸಙ್ಖಾತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಸ್ಸಯುಜಕೋಮುದಿಪುಣ್ಣಮಾನಂ।

ಇದಾನಿ ಯೋ ಸೋ ಸಾಮಗ್ಗಿಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ವುತ್ತೋ, ತಞ್ಚ ತಪ್ಪಸಙ್ಗೇನ ಸಾಮಗ್ಗಿಪವಾರಣಾದಿವಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಯದಾ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಓಸಾರಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಓಸಾರಿತೇ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಸೇನ ಪವೇಸಿತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ। ತದಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಚುದ್ದಸಪನ್ನರಸೇ ಅಞ್ಞೋ ಯೋ ಕೋಚಿ ದಿವಸೋ ಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಆಹ **“ತಾವದೇವ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ‘ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ ವಚನತೋ”**ತಿ। ತತ್ಥ **ತಾವದೇವಾ**ತಿ ತಂ ದಿವಸಮೇವ। **ವಚನತೋ**ತಿ ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೪೭೫) ವುತ್ತತ್ತಾ। ಯತ್ರ ಪನ ಪತ್ತಚೀವರಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನ ಕಾರಣೇನ ವಿವದನ್ತಾ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಪವಾರಣಂ ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕರಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಿತೇ “ಸಮಗ್ಗಾ ಜಾತಮ್ಹಾ”ತಿ ಅನ್ತರಾ ಸಾಮಗ್ಗಿಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೋ ಕತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಕತ್ತಿಕಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇತಿ ಏತ್ಥ **ಕತ್ತಿಕಮಾಸೋ** ನಾಮ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಪರಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ, ತಾವ ಏಕೂನತಿಂಸರತ್ತಿದಿವಾ, ತಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ। ತತೋ ಪುರೇ ವಾ ಪನ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಯಮೇವಾ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ದಿವಸೋಯೇವ। ಇಧಾಪಿ ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಸದಿಸಾವ ಸಾಮಗ್ಗೀ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಯೇ ಪನ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಪವಾರಣಾಯಮೇವ ಪವಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ತಾವದೇವ ನ ಕಾತಬ್ಬಾ, ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಣಾ ಕತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, “ನ ಕಾತಬ್ಬಾಯೇವಾ”ತಿ ನಿಯಮೇನ ಯದಿ ಕರೋತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಉಪೋಸಥಕರಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೩)।

೧೬೯. **ಸಙ್ಘೇ ಉಪೋಸಥೋ** ನಾಮ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತೇನ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಸಙ್ಘೇನ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಉಪೋಸಥೋ, ಸೋ ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋಯೇವ। **ಗಣೇ ಉಪೋಸಥೋ** ನಾಮ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ, ತೀಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಉಪೋಸಥೋ, ಸೋ ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋಯೇವ। **ಪುಗ್ಗಲೇ ಉಪೋಸಥೋ** ನಾಮ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಉಪೋಸಥೋ, ಸೋ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥೋಯೇವ। ತೇನಾಹ **“ಕಾರಕವಸೇನ ಅಪರೇಪಿ ತಯೋ ಉಪೋಸಥಾ”**ತಿ। ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರವಸೇನ ವುತ್ತೇಸು ತೀಸು ಉಪೋಸಥೇಸು **ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ** ನಾಮ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ। ಸೋ ದುವಿಧೋ ಓವಾದಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ ಚ ಆಣಾಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ ಚ। ತತ್ರ ಓವಾದೋವ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ, ತಸ್ಸ ಉದ್ದೇಸೋ ಸರೂಪೇನ ಕಥನಂ **ಓವಾದಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ**। “ಇಮಸ್ಮಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮೇ ಅಯಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತೀ”ತಿ ಏವಂ ಆಪತ್ತಿವಸೇನ ಆಣಾಪನಂ ಪಞ್ಞಾಪನಂ **ಆಣಾ**। ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರಸದಿಸಮೇವ।

ತತ್ಥ ಓವಾದಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ ನಾಮ -

“ಖನ್ತೀ ಪರಮಂ ತಪೋ ತಿತಿಕ್ಖಾ।
ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಮಂ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ।

न हि पब्बजितो परूपघाती।
न समणो होति परं विहेठयन्तो॥

"सब्बपापस्स अकरणं, कुसलस्स उपसम्पदा।
सचित्तपरियोदपनं, एतं बुद्धान सासनं॥

"अनूपवादो अनूपघातो, पातिमोक्खे च संवरो।
मत्तञ्ञुता च भत्तस्मिं, पन्तञ्च सयनासनं।
अधिचित्ते च आयोगो, एतं बुद्धान सासन"न्ति॥ (दी॰ नि॰ २.९०; ध॰ प॰ १८४-१८५) -

इमा तिस्सो गाथा।

तत्थ **खन्ती परमं तपोति** अधिवासनखन्ति नाम परमं तपो। **तितिक्खाति** खन्तिया एव वेवचनं, तितिक्खासङ्खाता अधिवासनखन्ति उत्तमं तपोति अत्थो। **निब्बानं परमं वदन्तीति** सब्बाकारेन पन निब्बानं परमन्ति वदन्ति बुद्धा। **न हि पब्बजितो परूपघातीति** यो अधिवासनखन्तिविरहितत्ता परं उपघातेति बाधति विहिंसति, सो पब्बजितो नाम न होति । चतुत्थपादो पन तस्सेव वेवचनं। "न हि पब्बजितो"ति एतस्स हि **न समणो होतीति** वेवचनं। "परूपघाती"ति एतस्स **परं विहेठयन्तोति** वेवचनं। अथ वा **परूपघातीति** सीलूपघाती। सीलञ्हि उत्तमट्ठेन परन्ति वुच्चति। यो च समणो परं यं कञ्चि सत्तं विहेठयन्तो परूपघाती होति अत्तनो सीलविनासको, सो पब्बजितो नाम न होतीति अत्थो। अथ वा यो अधिवासनखन्तिया अभावा परूपघाती होति, परं अन्तमसो डंसमकसम्पि सञ्चिच्च जीविता वोरोपेति, **सो न हि पब्बजितो**। किं कारणा? मलस्स अपब्बजितत्ता। "पब्बाजयमत्तनो मलं, तस्मा 'पब्बजितो'ति वुच्चती"ति (ध॰ प॰ ३८८) इदञ्हि पब्बजितलक्खणं। योपि न हेव खो उपघातेति न मारेति, अपिच दण्डादीहि विहेठेति, सोपि **परं विहेठयन्तो न समणो होति**। किंकारणा? विहेसाय असमितत्ता। "समितत्ता हि पापानं, समणोति पवुच्चती"ति (ध॰ प॰ २६५) इदञ्हि समणलक्खणं।

दुतियगाथाय **सब्बपापस्साति** सब्बाकुसलस्स। **अकरणन्ति** अनुप्पादनं। **कुसलस्साति** चतुभूमककुसलस्स। **उपसम्पदाति** उपसम्पादनं पटिलाभो। **सचित्तपरियोदपनन्ति** अत्तनो चित्तस्स वोदापनं पभस्सरभावकरणं सब्बसो परिसोधनं, तं पन अरहत्तेन होति, इति सीलसंवरेन सब्बपापं पहाय लोकियलोकुत्तराहि समथविपस्सनाहि कुसलं सम्पादेत्वा अरहत्तफलेन चित्तं परियोदपेतब्बन्ति **एतं बुद्धान सासनं** ओवादो अनुसिट्ठि।

ततियगाथाय **अनूपवादोति** वाचाय कस्सचि अनुपवदनं। **अनूपघातोति** कायेन कस्सचि उपघाताकरणं। **पातिमोक्खेति** यं तं पातिमोक्खं पअतिमोक्खं अतिपमोक्खं उत्तमसीलं। पाति वा अगतिविसेसेहि मोक्खेति दुग्गतिभयेहि, यो वा नं पाति, तं मोक्खेतीति पातिमोक्खन्ति वुच्चति, तस्मिं **पातिमोक्खे च**। **संवरोति** सत्तन्नं आपत्तिक्खन्धानं अवीतिक्कमलक्खणो संवरो। **मत्तञ्ञुताति** पटिग्गहणपरिभोगवसेन पमाणञ्ञुता। **पन्तञ्च सयनासनन्ति** जनसङ्घट्टनविरहितं निज्जनसम्बाधं विवित्तं सेनासनञ्च। एत्थ च द्वीहियेव पच्चयेहि चतुपच्चयसन्तोसो दीपितोति वेदितब्बो पच्चयसन्तोससामञ्ञेन इतरद्वयस्सपि लक्खणहारनयेन जोतितत्ता। **अधिचित्ते च आयोगोति**

ವಿಪಸ್ಸನಾಪಾದಕಂ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ, ತತೋಪಿ ಮಗ್ಗಫಲಚಿತ್ತಮೇವ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಯಥಾವುತ್ತೇ ಅಧಿಚಿತ್ತೇ ಆಯೋಗೋ ಚ ಅನುಯೋಗೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಪರಸ್ಸ ಅನುಪವದನಂ, ಅನುಪಘಾತನಂ , ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರೋ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪರಿಭೋಗೇಸು ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ , ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿವಸಿಭಾವಾಯ ವಿವಿತ್ತಸೇನಾಸನಸೇವನಞ್ಚ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಓವಾದೋ ಅನುಸಿಟ್ಠೀತಿ। ಇಮಾ ಪನ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾಯೋ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಗಾಥಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ತಂ ಬುದ್ಧಾ ಏವ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, ನ ಸಾವಕಾ। “ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೪) ನಯೇನ ವುತ್ತಂ **ಆಣಾಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ** ನಾಮ, ತಂ ಸಾವಕಾ ಏವ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, ನ ಬುದ್ಧಾ। ಇದಮೇವ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ।

ಅನುಪಗತೋ ನಾಮ ತತ್ಥೇವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಸತಿಯಾ ಪುರಿಮಿಕಾಯ **ಅನುಪಗತೋ** ವಾ। **ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯ**ನ್ತಿ ಚತುಮಾಸಿಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಪಾರಿಪೂರಿಭೂತಾತಿ ಚಾತುಮಾಸೀ, ಸಾ ಏವ “ಚಾತುಮಾಸಿನೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸಂ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಂ, ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿ**ನ್ತಿ ಕಾಯೇನ ಸಮಗ್ಗಭಾವಂ, ಹತ್ಥಪಾಸೂಪಗಮನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯಪಿ ಪಞ್ಚ, ಪುರಿಮೇಹಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರಿತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇಹಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಯೋ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಚತ್ತಾರೋ ತಯೋ ದ್ವೇ ಏಕೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅಥ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಚತ್ತಾರೋ, ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯಪಿ ಚತ್ತಾರೋ ತಯೋ ದ್ವೇ ಏಕೋ ವಾ, ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅಥ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ತಯೋ, ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ತಯೋ ದ್ವೇ ಏಕೋ ವಾ, ಏಸೇವ ನಯೋ। ಇದಞ್ಹೇತ್ಥ ಲಕ್ಖಣಂ - ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೇಹಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಥೋಕತರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸಮಸಮಾ ಚ, ಸಙ್ಘಪವಾರಣಾಯ ಚ ಗಣಂ ಪೂರೇನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಪವಾರಣಾವಸೇನ ಞತ್ತಿ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಏಕೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ, ಚತುನ್ನಂ ಸಙ್ಘಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಗಣಞತ್ತಿಯಾ ಪನ ಸೋ ಗಣಪೂರಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಣವಸೇನ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮೇಹಿ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಇತರೇನ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ದ್ವೇ, ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ದ್ವೇ ವಾ ಏಕೋ ವಾ, ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯಪಿ ಏಕೋ, ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯಪಿ ಏಕೋ, ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ಏಕೇನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಪಚ್ಛಾ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಏಕೇನಪಿ ಅಧಿಕತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಠಮಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಥೋಕತರೇಹಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಕತ್ತಿಕಚಾತುಮಾಸಿನಿಪವಾರಣಾಯ ಪನ ಸಚೇ ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತೇಹಿ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಗತಾ ಅಧಿಕತರಾ ವಾ ಸಮಸಮಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪವಾರಣಾಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ತೇಹಿ ಪವಾರಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಇತರೇಹಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಅಥ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತಾ ಬಹೂ ಹೋನ್ತಿ, ಪಚ್ಛಾ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಥೋಕಾ ವಾ ಏಕೋ ವಾ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇ ಪಚ್ಛಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ತೇನ ಪವಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಠಪೇತ್ವಾ ಪನ ಪವಾರಣಾದಿವಸಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ। **ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ**ತಿ “ಪರಿಯೋಸಿತಮತ್ತೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ”ತಿ ಅಪರಿಯೋಸಿತೇ ಆಗತೇ ಸತಿ ಅವಸೇಸಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಸೋತಬ್ಬತ್ತಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಅವುಟ್ಠಿತಾಯಾ**ತಿಆದೀನಿಪಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ನಿಟ್ಠಿತಕಾಲಮೇವ ಪರಿಸಾಯ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವದತಿ। **ಸಮಸಮಾ ವಾ**ತಿ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸಮಪರಿಮಾಣಾ। **ಥೋಕತರಾ ವಾ**ತಿ ಪುರಿಮೇಹಿ ಥೋಕತರಪರಿಮಾಣಾ। ಏತೇನ ಬಹುತರೇಸು ಆಗತೇಸು ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಂಸೇ ಸಾಧುಕಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುತ್ತನಿಪಾತಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೫) ಪನ "**ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಪುನ ಸಣ್ಠಾಪನೇನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। **ಏಕಂಸ**ನ್ತಿ ಚ ವಾಮಂಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಯತೋ ಯಥಾ ವಾಮಂಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾತಿ ಏವಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। ಸಚೇ ಪನ ತತ್ಥ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಳಿಯಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಪನ ಉದ್ದಿಸಿಯಮಾನೇ ಪಾಳಿಯಾ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾಳಿಂ ವಿಹಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅಮುಞ್ಚನ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಪವಾರಣಾಯಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಸಬ್ಬಂ ಪುಬ್ಬಕರಣೀಯನ್ತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದಿನವವಿಧಂ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ। ಇಮಿನಾ ಬಹೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಏಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾ ಚ ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ…ಪೇ॰… ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೧) ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ, ಏವಮೇತ್ಥಾಪಿ ತೀಹಿ "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಭಾಗಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಾ, ಯದಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸುದ್ಧಂ ಅನಾಪತ್ತಿಕಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ, ದ್ವೀಹಿಪಿ "ಅಞ್ಞಂ ಸುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕೇನಪಿ "ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ತದಹೂತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅಹು, ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹೀ**ತಿ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹಿ। **ಅನಾವಾಸೋ** ನಾಮ ನವಕಮ್ಮಸಾಲಾದಿಕೋ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪದೇಸೋ । **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘೇನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಪ್ಪಹೋನಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿನಾ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಂ ದಸವಿಧಮನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ। ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅತ್ತಚತುತ್ಥೇ ವಾ ಅನ್ತರಾಯೇ ವಾ ಸತಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾ ಚ ಆವಾಸಾದಯೋ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ಸಚೇ ವಿಹಾರೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಉಪೋಸಥಾಧಿಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪಿ ನದೀಪಿ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನೇತ್ಥ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ವಿಸ್ಸಟ್ಠಉಪೋಸಥಾಪಿ ಆವಾಸಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಗತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಮ್ಪಿ ಲಭತಿ। ಆರಞ್ಞಕೇನಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಮೇವ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಂ ಓಕ್ಕಮತಿ, ತತ್ಥ ಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾವ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಅಕತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಯಂ ಜಞ್ಞಾ "ಅಜ್ಜೇವ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ಏವರೂಪೋ ಪನ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೇನಪಿ ಹಿ ಇಮಿನಾ ನೇವ ಉಪೋಸಥನ್ತರಾಯೋ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

೧೭೦. **ಬಹಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೇನಾ**ತಿ ನದಿಯಾ ವಾ ಸೀಮಾಯ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೇನ ಛನ್ದೋ ದಾತಬ್ಬೋ, "ಕತೋ ಮಯಾ ಉಪೋಸಥೋ"ತಿ ಅಚ್ಛಿತುಂ ನ ಲಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಕಿಚ್ಚಪಸುತೋ ವಾ**ತಿ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾನಾದಿಕಿಚ್ಚಪಸುತೋ ವಾ। **ಸಙ್ಘೋ ನಪ್ಪಹೋತೀ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನ್ತರಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಾತುಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ।

"ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಸೀಮಾಯ ಚತೂಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋವ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ತೀಸು ದ್ವೀಸು ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋವ, ಇಧ ಪನ ತಥಾ ಅಕತತ್ತಾ "ಅಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಸಙ್ಘೇ ಏವ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಗಣೇ ನ ಪುಗ್ಗಲೇ, ತಸ್ಮಾ "ವಗ್ಗ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪನ ದ್ವೇ ಸಙ್ಘಾ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವಿಸುಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಕಥನ್ತಿ? ಕೇಚಿ ಪನ "ತಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ವಗ್ಗಕಮ್ಮತ್ತಾ। ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಞ್ಹಿ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛತಿ ತಥಾ ವಚನಾಭಾವಾ, ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಮೇವ ಸೀಮಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ಪನ ಸಙ್ಘೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಕೇನಚಿ

ಪಚ್ಚಯೇನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ತೀಸು, ದ್ವೀಸು ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಕಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಮೇವ ಭಿನ್ನಸೀಮಟ್ಠತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೇನ ಛನ್ದಮ್ಪಿ ದಾತುಂ, ಸನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಕರೋನ್ತೇನ **"ಛನ್ದಂ ದಮ್ಮೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಛನ್ದಹಾರಕೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಿನ್ನೇ ಛನ್ದೇ ತತ್ಥೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ ಛನ್ದೋ"ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೫) ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಛನ್ದದಾನಪರಿಸ್ಸಮವಿನೋದನತ್ಥಂ **"ಛನ್ದಂ ಮೇ ಹರಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಛನ್ದಹಾರಕೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಿನ್ನೇ ಛನ್ದೇ ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತೋ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ನಾರೋಚೇತಿ, ಆಹಟೋ ಹೋತಿ ಛನ್ದೋ, ಛನ್ದಹಾರಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟತೋ ತಂ ಮೋಚೇತುಂ **"ಛನ್ದಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಉಭಯೇನ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಮನಸಾವ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಯೋಗಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇನ ವಾ, ವಾಚಂ ಪನ ನಿಚ್ಛಾರೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ತಥೇವ ವಾಚಾಯ ವಾ, ಉಭಯಥಾಪಿ ಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಜಾನಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಅಯಮತ್ಥೋ"**ತಿವಚನತೋ ಪನ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿಪಿ ಭಾಸಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನೇಪಿ ಛನ್ದದಾನೇ ವುತ್ತಸದಿಸೋವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ ಪನ ದೇನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಸನ್ತೀ ಆಪತ್ತಿ ದೇಸೇತಬ್ಬಾ। ನ ಹಿ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ ಸಮಾನೋ "ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದಮ್ಮಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಹರ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ ವತ್ತುಮರಹತಿ। "ಸನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕರಣೀಯಾನೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ **"ಸನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕರಣೀಯ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತೇಸಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಛನ್ದೋ ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಚ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಚ **ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ,** ತಂ ದೇತೀತಿ ಸರೂಪೇಕಸೇಸೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಇತರಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ। **ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾ** ನಾಮ ಬಿಳಾಲಬನ್ಧನಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಪಠಮವಲಯಂ ದುತಿಯವಲಯಂಯೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ತತಿಯಂ, ಏವಮಯಮ್ಪಿ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ದಾಯಕೇನ ಯಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ, ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಸದಿಸತ್ತಾ "ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ। ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾಗ್ಗಹಣಞ್ಚೇತ್ಥ ಯಾಸಂ ಕಾಸಞ್ಚಿ ಸಙ್ಖಲಿಕಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೬೩. ಪವಾರಣಾದಾನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ತತ್ಥ "ಛನ್ದಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ, ಇಧ ಪನ "ಮಮತ್ಥಾಯ ಪವಾರೇಹೀ"ತಿ। ತತ್ಥ ಛನ್ದಹಾರಕೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಉಪಗತಮತ್ತೇಯೇವ ಆಗತಾ ಹೋತಿ। ಇಧ ಪನ ಏವಂ ದಿನ್ನಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಣಾಹಾರಕೇನ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ "ತಿಸ್ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು…ಪೇ॰… ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ **"ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮಿ, ಸುತಾ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮನ್ತೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ 'ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿದಾನಂ, ಸುತಾ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮನ್ತೇಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಹಿ ಏವಮೇವ ವುತ್ತಂ। **ಸುತೇನಾ**ತಿ ಸುತಪದೇನ।

೧೬೪. ನಿದಾನುದ್ದೇಸೇ ಅನಿಟ್ಠಿತೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ದುತಿಯಾದೀಸು ಉದ್ದೇಸೇಸೂ"**ತಿಆದಿ।

೧೬೫. **ತೀಹಿಪಿ ವಿಧೀಹೀ**ತಿ ಓಸಾರಣಕಥನಸರಭಞ್ಞೇಹಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅತ್ಥಂ ಭಣಿತುಕಾಮತಾಯ ವಾ ಭಣಾಪೇತುಕಾಮತಾಯ ವಾ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಓತಾರಣಂ **ಓಸಾರಣಂ** ನಾಮ। ತಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಾ **ಕಥನಂ** ನಾಮ। ಕೇವಲಂ ಪಾಠಸ್ಸೇವ ಸರೇನ ಭಣನಂ **ಸರಭಞ್ಞಂ** ನಾಮ। **ಸಜ್ಝಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ**ತಿ "ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ। **ಓಸಾರೇತ್ವಾ ಪನ ಕಥೇನ್ತೇನಾ**ತಿ ಸಯಮೇವ ಪಾಠಂ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇನ್ತೇನ। **ನವವಿಧ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲೇಸು ತಯೋ, ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಪಾರಿಸುದ್ಧಿಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ತಯೋ, ಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀಸಾಮಗ್ಗಿವಸೇನ ತಯೋತಿ ನವವಿಧಂ। **ಚತುಬ್ಬಿಧ**ನ್ತಿ

ಅಧಮ್ಮೇನವಗ್ಗಾದಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ। **ದುವಿಧನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ದುವಿಧಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ। **ನವವಿಧನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಚತ್ತಾರೋತಿ ನವವಿಧಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ। **ಕತಿಮೀತಿ** ಕತಿಸದ್ದಾಪೇಕ್ಖಂ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಉತುವಸ್ಸೇಯೇವಾತಿ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹೇಸುಯೇವ। **ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಮನಸಾ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಾಯವಿಕಾರಕರಣಮೇವ ವಿಞ್ಞಾಪನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ **ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧೀತಿ** ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾಯಕೇನ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ದಾತಬ್ಬಾ। "ಭೂತಂ ಏವ ಸಾಮಣೇರಭಾವಂ ಆರೋಚೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಕಾಲೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ, ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕಾದೀನಂ ವಾ ಯಾವ ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಾ ವತ್ತತಿ, ತಾವ ತೇಹಿ ಆಹಟಾಪಿ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಯದಾ ಪನ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಣೇರಾದಿಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನನ್ತಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಾಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೪) ಹಿ "ದಿನ್ನಾಯ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಬ್ಭಮತಿ…ಪೇ॰… ಪಣ್ಡಕೋ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಆಹಟಾ ಹೋತಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಣ್ಡಕಾದೀನಂ ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಾಯ ವತ್ತಮಾನಕಾಲೇಸು ಪನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾವ ಆಗಮನಂ ಸಿದ್ಧಮೇವ। ತೇನಾಹ **"ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಾ"**ತಿ। ಉಮ್ಮತ್ತಕಖಿತ್ತಚಿತ್ತವೇದನಾಟ್ಟಾನಂ ಪನ ಪಕತತ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಿಭಾವೇ ಪಟಿಞ್ಞಾತೇಪಿ ತೇಸಂ ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತಮತ್ತೇನೇವ ಛನ್ದಾದಿ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಹತ್ಥಪಾಸನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಣಪುಗ್ಗಲೇಸು ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಅನಾಗಮನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ ಹಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೫) ವುತ್ತಂ। ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತತೋ ಪಠಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ **ಪುಬ್ಬಕರಣಂ** ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕಾತಬ್ಬಂ **ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ** ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ "ನೋ ಚೇ ಅಧಿಟ್ಠಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಸ್ಸತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ ಉಪರಿಪಿ, ಯತ್ಥ ಪನ ಅಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ವಕ್ಖಾಮ। **ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ನ ಸಾಪತ್ತಿಕೇನ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ವಿಸುಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವೇಪಿ ಯಥಾವುತ್ತಸುತ್ತಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಪಞ್ಞತ್ತಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಏವ ನಯೇನ "ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಕಾಸೋ, ಯಂ ತಥಾಗತೋ ಅಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿಸುತ್ತನಯತೋವ (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೨೦; ಉದಾ॰ ೪೫; ಚೂಳವ॰ ೩೮೬) ಅಲಜ್ಜೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಕರಣಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮೇವ ಅಲಜ್ಜೀನಿಗ್ಗಹತ್ಥತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನಪಞ್ಞಾಪನೇನಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಸಾಪತ್ತಿಕೇನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪಿ ನ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ।

೧೭೦. **ಉಭೋಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಆಪತ್ತಿನಾಮೇನೇವ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಚಿತ್ತಕಮೇವ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಯಥಾ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋತಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ, ಏವಂ ತಯೋಪಿ "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಭಾಗಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನೇವ ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕೇನ ಪನ ಸಾಪತ್ತಿಕೇನ ದೂರಂ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಪಟಿಕಾತುಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಅಸಮ್ಪಾಪುಣನ್ತೇನ "ಭಿಕ್ಖುಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಪಟಿಕರಿತ್ವಾ ಚ ಪುನ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ । **ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾತಿ** ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿಭೂತಂ ಗಾಮಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇನೇವ ಉಪೋಸಥಞತ್ತಿಯಾ ಠಪನಕಾಲೇ ಸಮಗ್ಗಾ ಏವ ತೇ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇಸುನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೨) "ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಸುಉದ್ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಪನ್ನರಸಕೇಸುಪಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಪನ ವುಡ್ಢತರೋ ಹೋತೀತಿ ಪವಾರಣದಾಯಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವುಡ್ಢತರೋ ಹೋತಿ। **ಏವಞ್ಹಿ ತೇನ ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಪವಾರಿತಂ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಏವಂ ತೇನ ಅಪ್ಪವಾರಿತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತಮತ್ತೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮಂ ಸಮಗ್ಗಕಮ್ಮಮೇವ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಪವಾರಣದಾಯಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಬಹೂಪಿ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾ ಏಕತೋ ಪವಾರೇತುಂ ಲಭನ್ತೀತಿ** ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಲದ್ಧುಪಸಮ್ಪದತಾಯ ಸಮಾನುಪಸಮ್ಪದವಸ್ಸಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಪವಾರೇತುಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ ಕಾರಣಂ ಅತ್ಥಿ, ಕಿಂ ಪನ ತನ್ತಿ? ಇದಾನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಾಲೇ -

“ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

“ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

“ಉಪೋಸಥೋ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ।
ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ।
ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮) -

ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ ಪಾಠಂಯೇವ ಭಣಾಪೇತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇತಿ। ತತೋ ಪುಬ್ಬಕರಣಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಮ್ಮಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ “ದೇಸಿತಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಆರಾಧನಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ಇಮಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪಾಠಮೇವ ಅಜ್ಝೇಸಕೇನ ಭಣಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ಥಂ ಅವತ್ವಾವ “ಸಾಧೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸತಿ। ಪವಾರಣಾಯಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। “ಪವಾರಣಾಯ ಏತಾನೀ”ತಿ ಚ “ಪವಾರಣಂ ಕಾತು”ನ್ತಿ ಚ ಇಮಾನಿ ಪದಾನಿಯೇವ ವಿಸಿಟ್ಠಾನಿ।

ಕಿಂ ಇಮಾನಿ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕಸ್ಸ ವಚನಾನಿ, ಉದಾಹು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಸ್ಸಾತಿ? ಕಿಞ್ಚೇತ್ಥ - ಯದಿ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕಸ್ಸ ವಚನಾನಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಗಾಥಾತ್ತಯಂ ವತ್ವಾ ತಾಸಂ ಅತ್ಥಮ್ಪಿ ಸೋ ಏವ ಕಥೇತ್ವಾ ಏತಾನಿ ಪುಬ್ಬಕರಣಾನಿ ಚ ಏತಾನಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಚ ಸಙ್ಘೇನ ಕತಾನಿ, ಇದಞ್ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ಸಮಾನೀತಂ, ತಸ್ಮಾ “ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ತೇನೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ಅಥ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ವಚನಾನಿ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ “ಸಙ್ಘೋ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ಅಜ್ಝೇಸತಿ, ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಥೇರೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ ಯಾವತತಿಯಂ ಅಜ್ಝೇಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ…ಪೇ॰… ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಇತಿ “ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಾನಿ ಏತಾನಿ ಪುಬ್ಬಕರಣಾನಿ ಕತಾನೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ …ಪೇ॰… ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಇತಿ “ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಾನಿ ಏತಾನಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತಾನೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಉಪೋಸಥೋ…ಪೇ॰… ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಇತಿ “ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಂ ಇದಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ಸಮಾನೀತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಆಮ ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಪುಬ್ಬಕರಣಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಮ್ಮಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನೀತೇ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಆರಾಧನಂ ಮಯಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಸತಿ ಅಜ್ಝೇಸಕಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬಾನಂ ವಚನಂ ಅಸಙ್ಕರತೋ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ಗಾಥಾತ್ತಯಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಭಾವೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ ಆಗತೋ। ಪಚ್ಛಿಮವಾಕ್ಯಂ ಪನ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ, ನ ಟೀಕಾದೀಸು ದಿಸ್ಸತಿ। ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಪಕರಣೇಪಿ -

“ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಚ ಕರಣೇ।
ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇ।
ಸುತ್ತಂ ಉದ್ದಿಸತಿ ಸಙ್ಘೋ।

ಪಞ್ಚಧಾ ಸೋ ವಿಭಾವಿತೋ”ತಿ ಚ॥

“ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಚ ಕರಣೇ।
ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇ।
ಇತ್ತಿಂ ವತ್ವಾನ ಸಙ್ಘೇನ।
ಕತ್ತಬ್ಬೇವಂ ಪವಾರಣಾ”ತಿ ಚ॥ -

ವುತ್ತಂ, ನ ವುತ್ತಂ ತಥಾ। ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾಪಕರಣೇಯೇವ ತಥಾ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯಾನಂ ಅತ್ತನೋಮತಿ ಭವೇಯ್ಯ।

ತತ್ಥ “ಪುಬ್ಬಕರಣಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಮಾಪ್ಪೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಿಮಗಾಥಾದ್ವಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಮೇವ ಕಥೇತ್ವಾ ತತಿಯಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥೋ ನ ಕಥಿತೋ। “ದೇಸಿತಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಆಪತ್ತಿಯಾ ದೇಸಿತಭಾವೋಯೇವ ಕಥಿತೋ, ನ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ। ಆಪತ್ತಿಯಾ ದೇಸಿತಭಾವೇ ಚ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯಾ ದೇಸಿತಭಾವೋಯೇವ ಪತ್ತಕಲ್ಲಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೋಗಧೋ, ನ ಇತರೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) “ಏತಾಸು ಹಿ ಸಭಾಗಾಪತ್ತೀಸು ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾಸು, ವಿಸಭಾಗಾಪತ್ತೀಸು ವಿಜ್ಜಮಾನಾಸುಪಿ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ಹೋತಿಯೇವಾ”ತಿ। “ಪುಬ್ಬಕರಣಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಮಾಪ್ಪೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದೇಸಿತಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಆರಾಧನಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ಏತ್ತಕೇಯೇವ ವುತ್ತೇ ಅವಸೇಸಾನಿ ತೀಣಿ ಪತ್ತಕಲ್ಲಙ್ಗಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಉಪೋಸಥೋ, ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮)। ತೇಸು ಅಸನ್ತೇಸುಪಿ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಪನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಕರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೩) ಚ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುನ್ನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ಚ, “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಗಹಟ್ಠಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ಚ, ತಸ್ಮಾ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಸಙ್ಘೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಸಚೇ ಪುಬ್ಬೇವ ಸಮ್ಮತೋ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ, ಏಕಂ ಬ್ಯತ್ತಂ ಪಟಿಬಲಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ - ಸಙ್ಘೋ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ಅಜ್ಝೇಸತಿ, ಉದ್ದಿಸತು ಥೇರೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ...ಪೇ॰... ಉದ್ದಿಸತು ಥೇರೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ -

“ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) -

ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪುಬ್ಬಕರಣಾನಿ, ಕಿಂ ತಾನಿ ಕತಾನೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ -

“ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) -

ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ, ಕಿಂ ತಾನಿ ಕತಾನೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ “ಆಮ ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ -

“ಉಪೋಸಥೋ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ।
ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ।
ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮; ಕಙ್ಖಾ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) –

ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪತ್ತಕಲ್ಲಙ್ಗಾನಿ, ಕಿಂ ತಾನಿ ಸಮಾನೀತಾನೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ “ಪುಬ್ಬಕರಣಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಮ್ಮಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತಕಲ್ಲಙ್ಗೇ ಸಮಾನೀತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಸಾಧು ಸಾಧೂ”ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ”ತಿಆದಿನಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸತೀತಿ ಅಯಮಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ “ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಸೋ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ ವಚನೀಯಭಾವೋ ಕಥಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ? “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ವಚನತೋತಿ। “ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಕಥನ್ತಿ? “ಅಜ್ಝೇಸನಾ ಚೇತ್ಥ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕಾಯತ್ತಾ ವಾ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಾಯತ್ತಾ ವಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। “ಸಙ್ಘೋ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ಅಜ್ಝೇಸತಿ, ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಥೇರೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಅಯಂ ಅಜ್ಝೇಸನಾಕಾರೋ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ? ಪಾಳಿತೋ। ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೫) “ತೇ ಥೇರಂ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತಿ, ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಥೇರೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಆಗತೋ।

ಸಚೇ ಪನ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ನವಕೋ, “ಸಙ್ಘೋ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ಅಜ್ಝೇಸತಿ, ಉದ್ದಿಸತು ಆಯಸ್ಮಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತಂ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತಿ? ಪಾಳಿತೋಯೇವ। ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೫) “ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಯಾವ ಸಙ್ಘನವಕಂ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತಿ ಉದ್ದಿಸತು ಆಯಸ್ಮಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಆಗತೋ। ತತೋ “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ…ಪೇ॰… ಪುಚ್ಛಿತೇ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇನ ‘ಆಮ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವುತ್ತೇ”ತಿ ಇದಂ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ? ಪಾಳಿತೋ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ಚ। ನಿದಾನಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ ಹಿ “ಕಿಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಆಗತಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) **“ಕಿಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘೋ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ದ್ವೀಹಿ ನಾಮೇಹಿ ನವವಿಧಂ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ಕಿಂ ತಂ ಕತನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತೀ”ತಿ ಆಗತನ್ತಿ।

ನನು ಚೇತಂ ಅನ್ತೋನಿದಾನೇಯೇವ ಆಗತಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ತದನುಲೋಮತೋ ಜಾನಿತಬ್ಬತೋ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಹಿ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದೀನಂ ಪುಬ್ಬಕರಣಾದಿಭಾವಞಾಪಕಭಾವೇನೇವ ವುತ್ತಾ, ನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾರಮ್ಭಕಾಲೇ ಭಣಿತಬ್ಬಭಾವೇನ। ಅಥ ಚ ಪನ ಇದಾನಿ ಭಣನ್ತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಿಮತ್ಥಂ ಭಣನ್ತೀತಿ ಚಿನ್ತಾಯಂ ಅನ್ತೋನಿದಾನೇ “ಕಿಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಪುಚ್ಛಾನುಲೋಮೇನ ಪುಬ್ಬಕರಣಾದೀನಂ ನಿಟ್ಠಭಾವಪುಚ್ಛನತ್ಥಂ ಭಣನ್ತೀತಿ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ “ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಪುಬ್ಬಕರಣಂ ಕತ್ವಾವ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ”ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೭೭), ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾನುಲೋಮತೋ ಇಮಿನಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕತೇ ಸತಿ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝೇಸನಾಕಾರೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕರಣಾದೀನಂ ನಿಟ್ಠಭಾವಪುಚ್ಛನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಾನಿ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಪಟಿಞ್ಞಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ಇಮೇಸಂ ಗಾಥಾವಾಕ್ಯಾನಂ ವಚನೇ ಪಯೋಜನಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ವಿನಯಞ್ಞೂಹಿ ಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಅಯಂ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ। ಪವಾರಣಾಯಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾದೀನಙ್ಚ , ಅನುರೂಪಂ ಇಮಂ ನಯಂ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿನ್ತಯನ್ತು, ಪಣ್ಡಿತಾ ವಿನಯಞ್ಞುನೋ॥

ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾ, ಯುತ್ತಂ ಚೇ ಧಾರಯನ್ತು ತಂ।
ನೋ ಚೇ ಯುತ್ತಂ ಛಡ್ಡಯನ್ತು, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕಾತಿ॥

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಪಞ್ಚವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೬. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೭೯. ಏವಂ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾತಿ ಏತ್ಥ”**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಸನಂ **ವಸ್ಸಂ**। ಕಿಂ ತಂ? ವಸನಕಿರಿಯಾ ಭಾವತ್ಥೇ ಣ್ಯ-ಪಚ್ಚಯವಸೇನ। ಉಪನಯನಂ **ಉಪನಯೋ**। ಕೋ ಸೋ? ಉಪಗಮನಕಿರಿಯಾ, ವಸ್ಸಸ್ಸ ಉಪನಯೋ **ವಸ್ಸೂಪನಯೋ,** ಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ವಿಜ್ಜತೀತಿ **ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ**। ಕಾ ಸಾ? ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಪಞ್ಞತ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ಉಪನಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಉಪನಾಯಿಕಾ** ಮಜ್ಝೇ ದೀಘವಸೇನ। ವಸ್ಸಸ್ಸ ಉಪನಾಯಿಕಾ **ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ,** ಸಾ ಏವ ಪುರೇ ಭವಾ **ಪುರಿಮಾ** ಭವತ್ಥೇ ಇಮ-ಪಚ್ಚಯವಸೇನ, ಸಾ ಏವ **ಪುರಿಮಿಕಾ** ಸಕತ್ಥೇ ಕ-ಪಚ್ಚಯವಸೇನ, ತಸ್ಮಿಂ ಪರೇ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗೇ ಅ-ಕಾರಸ್ಸ ಇ-ಕಾರಾದೇಸೋ। ಪಚ್ಛಾ ಭವಾ **ಪಚ್ಛಿಮಾ,** ಸಾವ **ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ**।

ಅಸ್ಸತಿಯಾ ಪನ ವಸ್ಸಂ ನ ಉಪೇತೀತಿ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ನ ಉಪೇತಿ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೪) ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ, ನ ಆಲಯಕರಣವಸೇನ ಉಪಗಮನಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೪) “ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಹಿ ನಾಲಕಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನೇನಪಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಛದನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಛನ್ನೇಯೇವ ಸದ್ವಾರಬನ್ಧೇ ಸೇನಾಸನೇ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಸಚೇ ಸೇನಾಸನಂ ಲಭತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಲಭತಿ, ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ಸಾಮಮ್ಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ತ್ವೇವ ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೪) ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಸೇನಾಸನಿಕಸ್ಸ ನಾವಾದಿಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಆಲಯಮತ್ತೇನ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। ನಾವಾಸತ್ಥವಜೇಸುಯೇವ ಹಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾವಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತು”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೩) ಸತಿ, ಅಸತಿ ವಾ ಸೇನಾಸನೇ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೪) ಅಯಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ। **ತತ್ಥ ನ ಲಭತೀತಿ** ಅಸತಿ ಸೇನಾಸನೇ ಆಲಯವಸೇನಪಿ ನಾವಾದೀಸು ಉಪಗಮನಂ ವುತ್ತಂ। ಚತೂಸು ಹಿ ಸೇನಾಸನೇಸು ವಿಹಾರಸೇನಾಸನಂ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಂ, ನ ಇತರತ್ತಯಂ।

ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚಾದಿಭೇದಾ ಕುಟೀತಿ ಏತ್ಥ **ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋ** ನಾಮ ದೀಘೇ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಮಜ್ಝೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಟನಿಯೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಕತೋ ಮಞ್ಚೋ, ತಸ್ಸ ಇದಂ ಉಪರಿ, ಇದಂ ಹೇಟ್ಠಾತಿ ನತ್ಥಿ। ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ಥತೋಪಿ ತಾದಿಸೋವ ಹೋತಿ, ತಂ ಸುಸಾನೇ ದೇವಟ್ಠಾನೇ ಚ ಠಪೇನ್ತಿ, ಚತುನ್ನಂ ಪಾಸಾಣಾನಂ ಉಪರಿ ಪಾಸಾಣಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತಂ ಗೇಹಮ್ಪಿ “ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸತ್ಥಸ್ಸ ಅವಿಹಾರತ್ತಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಸತ್ಥೇ ಪನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಕುಟಿಕಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ “ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಆಲಯಕರಣಮತ್ತೇನೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವಿಪ್ಪಕಿರತೀತಿ** ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ತೀಸು ಠಾನೇಸು ನತ್ಥಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇ ಆಪತ್ತೀತಿ** ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಿ, ತೇಹಿ ವಿಯುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮನೇ ಪನ ಆಪತ್ತಿಯೇವ, ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ನ ಲಭತಿ।

ಪವಿಸನದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾತಿ ಸಕವಾಟಬದ್ಧಮೇವ ಯೋಜೇತ್ವಾ। **ಪುರಿಮಿಕಾಯ...ಪೇ॰... ನ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸಾನಉತುನೋ ಚತೂಸು ಮಾಸೇಸು ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಮಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಸಾವಣಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂ

ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಠಮಮಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಅವಸಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಅನ್ತೋ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೇನ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಪವಾರಣಾಯ ಅನ್ತೋ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮೇಯೇವ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಾಳಿಯಾ ಸಮತ್ಥೇತುಂ **“ನ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ವಚನತೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯದಿ ಏವಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸತಿ ಕರಣೀಯೇ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ ಸಿಯಾತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತದಹೇವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸೇವ ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ನ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಆಹ **“ಕೋ ಪನ ವಾದೋ”**ತಿಆದಿ।

೧೮೦. ಇದಾನಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯಲಕ್ಖಣಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಹಿತೇ ಗನ್ತುಂ, ನ ತ್ವೇವ ಅಪ್ಪಹಿತೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಉಪಾಸಿಕಾಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೭) ಏಕಂ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಗನ್ತುಂ, ಪಗೇವ ಪಹಿತೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ಮಾತುಯಾ ಚ ಪಿತುಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೮) ಏಕಂ, “ಸಚೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಾತಾ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಞಾತಕೋ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಏಕಂ, “ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖುಭತ್ತಿಕೋ”ತಿ ಏಕಂ, “ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಅನಭಿರತಿ ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಾ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಏಕಂ, “ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ”ತಿ ಏಕಂ, “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಪಿ ಮಾನತ್ತಾರಹಾಯಾ”ತಿ ಏಕಂ, “ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತುಕಾಮೋ…ಪೇ॰… ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ವಾ…ಪೇ॰… ಸಾಮಣೇರೀ ವಾ”ತಿ ಏಕಂ, “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ತಜ್ಜನೀಯಂ ವಾ”ತಿ ಏಕಂ, “ಸಚೇಪಿ ಕತಂಯೇವ ಹೋತಿ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಏಕಂ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೯) ಏಕನ್ತಿ ಏಕಾದಸ ಠಾನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಪಠಮತತಿಯಚತುತ್ಥವಸೇನ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಪಹಿತೇ ಏವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ನೋ ಅಪ್ಪಹಿತೇ। ಸೇಸೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಪಗೇವ ಪಹಿತೇ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೯೯) **“ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಙ್ಘಕರಣೀಯೇನ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಗನ್ತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅನುಪಾಸಕೇಹಿಪಿ ಸಾಸನಭಾವಂ ಞಾತುಕಾಮೇಹಿ ಪಹಿತೇ ತೇಸಂ ಪಸಾದವಡ್ಢಿಸಮ್ಭುತ್ತೇಹಿಪಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಭಿಕ್ಖುಭತ್ತಿಕೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಕೋ। ಸೋ ಪನ ಯಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ **“ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸನ್ತೋ”**ತಿ।

೧೮೧. **ಅಪಿಚೇತ್ಥಾ**ತಿ ಅಪಿಚ ಏತ್ಥಾತಿ ಛೇದೋ, ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಅಪಿಚ ಅಪರೋ ಅಯಂ ಈದಿಸೋ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕನಯೋ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಪಾಳಿತೋ ಮುತ್ತೋ ನಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೯) ಪನ “ಪಾಳಿಮುತ್ತಕರತ್ತಿಚ್ಛೇದವಿನಿಚ್ಛಯೋ”ತಿ ದಿಸ್ಸತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೯೯) **“ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ”ತಿ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೯೯) “ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ”ತಿ। **ಅನಿಮನ್ತಿತೇನ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾವುತ್ತಞ್ಹಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಕಾರಣಂ ವಿನಾ ತಿರೋವಿಹಾರೇ ವಸಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಗಚ್ಛತೋ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ವದನ್ತಿ। **ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇನೇವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯನಿಮಿತ್ತಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ “ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪುರಿಮಕ್ಖಣೇ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಮನಕ್ಖಣೇ ವಿಸರಿತ್ವಾ ಗತೇಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, “ಸಕರಣೀಯೋ ಪಕ್ಕಮತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೭) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬಥಾ ಆಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ ಗತಸ್ಸ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋತಿ ವದನ್ತಿ। ಯೋ ಪನ

ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯನಿಮಿತ್ತಾಭಾವೇಪಿ “ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯೇವ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಸನ್ನಿವತ್ತತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಭಣ್ಡಕನ್ತಿ ಚೀವರಭಣ್ಡಂ। **ಪಹಿಣನ್ತೀತಿ** ಚೀವರಧೋವನಾದಿಕಮ್ಮೇನ ಪಹಿಣನ್ತಿ। **ಸಮ್ಪಾಪುಣಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ “ಅಜ್ಜೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಚೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ಹೋತಿ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋಪಿ ನ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತದಹೇವ ಆಗಮನೇ ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ವಾ ಆಪತ್ತಿ ವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಆಚರಿಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪನ ಗನ್ತುಂ ಲಭತೀತಿ** “ಅಗಿಲಾನಮ್ಪಿ ಆಚರಿಯಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಂ ಲಭತಿ, ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯಂ ಧಮ್ಮಾಚರಿಯಞ್ಚ, ಪಗೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯಉಪಜ್ಝಾಯೇ। **ಸಚೇ ನಂ ಆಚರಿಯೋ “ಅಜ್ಜ ಮಾ ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಆಗತಾನಂ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇಯೇವ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸಚೇ ಆಚರಿಯೋ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮಾ ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ಪನ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಬಹಿದ್ಧಾ ವೀತಿನಾಮಿತತ್ತಾ।

ಸಚೇ ದೂರಂ ಗತೋ ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಇಮಿನಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಕಾರಣೇ ಸತಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಏತ್ಥ ಛ ದಿವಸಾನಿ ಬಹಿದ್ಧಾ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪುರಾರುಣಾ ಏವ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತದಹೇವ ದಿವಸಭಾಗೇಪಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ “ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತತ್ಥ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಮೇವ ಹಿ ಸನ್ಧಾಯ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೯) “ಸತ್ತಾಹಂ ಸನ್ನಿವತ್ತೋ ಕಾತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಅನ್ತೋ ಅಪ್ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾವ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಚ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ಏವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅರುಣಸ್ಸ ಬಹಿ ಏವ ಉಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ। ಇತರಥಾ “ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವಚನಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾ। “ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತೋ ಅಞ್ಞೇಸು ಚ ಠಾನೇಸು ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಮೇವ ವುಚ್ಚತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೪) “ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೋ ಇತರಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಅರುಣಮೇವ ಉಟ್ಠಾಪೇತೀ”ತಿ।

ಅಥಾಪಿ ಯಂ ತೇ ವದೇಯ್ಯುಂ “ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಯದಾ ಕದಾಚಿ ಪವಿಟ್ಠೇನ ತಂದಿವಸನಿಸ್ಸಿತೋ ಅತೀತಾರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪಿತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ, ತಂ ಸದ್ದಗತಿಯಾಪಿ ನ ಸಮೇತಿ। ನ ಹಿ ಉಟ್ಠಿತೇ ಅರುಣೇ ಪಚ್ಛಾ ಪವಿಟ್ಠೋ ತಸ್ಸ ಪಯೋಜಕೋ ಉಟ್ಠಾಪಕೋ ಭವಿತುಮರಹತಿ। ಯದಿ ಭವೇಯ್ಯ, “ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತದಹೇವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾ”ಪೀತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೭) ಏತ್ಥ “ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ವಚನಂ ವಿರುಜ್ಝೇಯ್ಯ। ತೇನಪಿ ತಂದಿವಸನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ ಅರುಣಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಅಙ್ಗಯುತ್ತಂ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತದಾ ಏವ ನಿವತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪಿತೋ ಧುತಙ್ಗಞ್ಚ ವಿಸೋಧಿತಂ ಸಿಯಾ, ನ ಚೇತಂ ಯುತ್ತಂ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಕಾಲೇ ಏವ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ “ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಯುತ್ತೇ ಠಾನೇ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅರುಣುಟ್ಠಾನವೇಲಾಯಂ ತೇಸಂ ಆಬಾಧೋ ವಡ್ಢತಿ, ತೇಸಂ ಏವ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಧುತಙ್ಗವಿಸುದ್ಧಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೩೧)। ತಥಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದೀನಮ್ಪಿ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾನಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ವುತ್ತೋ। “ಉಗ್ಗತೇ ಅರುಣೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಸಹ ನಿವುತ್ಥಭಾವಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ “ಪುರಾರುಣಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪) ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಾದೀಸು ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ರತ್ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇ ಆಗಾಮಿಅರುಣವಸೇನೇವ ಅರುಣುಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ನ ಅತೀತಾರುಣವಸೇನ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವೇತ್ಥ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಅಞ್ಞಥಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದತ್ತಾ।

ಯಂ ಪನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಸ್ಸ ತದಹೇವ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಕರಣೀಯಸ್ಸ ಪಕ್ಕಮನವಚನಂ, ತಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯದಾ ಕದಾಚಿ ನಿಮಿತ್ತೇ ಸತಿ ಗಮನಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಯುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಗತಸ್ಸ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತದಹೇವಗಮನಂ "ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಯಥಾ ವಾ "ಸತ್ತಾಹಾನಾಗತಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಸಕರಣೀಯೋ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ವಾ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಆವಾಸಂ ನ ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೭) ಪಚ್ಛಿಮಸತ್ತಾಹೇ ಅನಾಗಮನೇ ಅನುಞ್ಞಾತೇಪಿ ಅಞ್ಞಸತ್ತಾಹೇಸು ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಪಠಮಸತ್ತಾಹೇ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಗಮನೇ ಅನುಞ್ಞಾತೇಪಿ ತತೋ ಪರೇಸು ಸತ್ತಾಹೇಸು ಆಗತಸ್ಸ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಗಮನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವಾತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

ಸಚೇ ಪವಾರಿತಕಾಲೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇನ್ತೀತಿಆದಿನಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಮ್ಪಿ ಕಥಿನಚೀವರಂ ವಿಯ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥವಿಹಾರಪಟಿಬದ್ಧನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **"ಯದಿ ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪಯಿಂಸು, ಗಹೇತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ಪನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಆಗತಾ ಲಭನ್ತಿ। ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಂ ಪನ ಸಙ್ಘಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ತೇ ನ ಲಭನ್ತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗತಾಪಿ ಭಾಜನೀಯಭಣ್ಡಂ ಲಭನ್ತೂತಿ ವಾ ಏವರೂಪಂ ಅಧಮ್ಮಿಕವತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೨)। **ಇಧ ಆಹಟ**ನ್ತಿ ವಿಹಾರತೋ ಬಹಿ ಆಗತಟ್ಠಾನೇ ಆನೀತಂ।

ವಾಳೇಹಿ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹಾ ಹೋನ್ತಿ, ಗಣ್ಹನ್ತಿಪಿ ಪರಿಪಾತೇನ್ತಿಪೀತಿ ಏತ್ಥ **ಗಣ್ಹನ್ತೀ**ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। **ಪರಿಪಾತೇನ್ತೀ**ತಿ ಪಲಾಪೇನ್ತಿ, ಅನುಬನ್ಧನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇಸು "ಗಾಳೇಹಿ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿಆದೀಸು ಸಙ್ಘಭೇದಪರಿಯನ್ತೇಸು ವತ್ಥೂಸು ಕೇವಲಂ ಅನಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಪವಾರೇತುಂ ಪನ ನ ಲಭತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಚೇ ಪನಾ**ತಿಆದೀಸು ಯಸ್ಮಾ ನಾನಾಸೀಮಾಯಂ ದ್ವೀಸು ಆವಾಸೇಸು ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ "ದುತಿಯೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಚಾರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೇ ಪಠಮೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೭) "ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರಿಮಿಕಾ ಚ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪಠಮಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ದುತಿಯಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೇ ಪನ ಪುರಿಮಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯತೇವ, ತತ್ಥೇವ ತೇಮಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ ಏವ ಹೋತಿ। ತತೋ ವಾ ಪನ ದುತಿಯದಿವಸಾದೀಸು "ಪಠಮಸೇನಾಸನೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪುರಿಮಿಕಾಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದನಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಸತಿಯೇವ ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದೇ ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। ತೇನೇವಾಹ **"ತಞ್ಚ ಖೋ…ಪೇ॰… ವಿಸಂವಾದನಪಚ್ಚಯಾ"**ತಿ। ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೭) "ಸೋ ಸತ್ತಾಹಾನಾಗತಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಸಕರಣೀಯೋ ಪಕ್ಕಮತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪವಾರಣಾದಿವಸೇಪಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯಂ ವಿನಾ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ "ನವಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ಕಚ್ಚಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸತೋ ಉಪನಿಧಾಯ ನವಮೀ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಉದಾಹು ಲೋಕಿಯತಿಥಿವಸೇನಾತಿ ಆಸಙ್ಕನ್ತಿ। ತತ್ರೇವಂ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ - ಪುರಿಮಭದ್ದಪದಮಾಸಕಾಳಪಕ್ಖಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ನ ಲೋಕಿಯತಿಥಿವಸೇನ। ಭದ್ದಪದಮಾಸಸ್ಸ ಹಿ ಕಾಳಪಕ್ಖಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ಮರಿಯಾದಂ ಕತ್ವಾ ತದನನ್ತರಪಾಟಿಪದದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಣಿಯಮಾನೇ ಸತಿ ಯೋ ದಿವಸೋ ನವಮೋ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಿಥಿಪೇಕ್ಖಾಯ ಪನ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವೋಹಾರೋ, ತತೋ ನವಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನಾಗತಸತ್ತಾಹೇ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ।

ಸತ್ತಾಹಂ ಅನಾಗತಾಯ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸತ್ತಾಹಾನಾಗತಾ**। ಕಾ ಸಾ? ಪವಾರಣಾ। ಅಸ್ಸಯುಜಮಾಸಸ್ಸ ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖನವಮಿಯಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತೋವಸ್ಸಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಾವಸಿಟ್ಠತ್ತಾ ಸತ್ತಮಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತಮತ್ತೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಹೋತಿ, ದಸಮಿಯಂ ಛಾಹಮತ್ತಂ, ಏಕಾದಸಮಿಯಂ ಪಞ್ಚಾಹಮತ್ತಂ, ದ್ವಾದಸಿಯಂ ಚತುರಾಹಮತ್ತಂ, ತೇರಸಿಯಂ ತೀಹಮತ್ತಂ, ಚುದ್ದಸಿಯಂ ದ್ವೀಹಮತ್ತಂ, ಪನ್ನರಸಿಯಂ ಏಕಾಹಮತ್ತಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪವಾರಣಾದಿವಸಸ್ಸ

ಪರಿಯೋಸಾನಭೂತಅರುಣಸ್ಮಿಂ ಉಗ್ಗತೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವಿನೋದನತ್ಥಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ "ಸೋ ಸತ್ತಾಹಾನಾಗತಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಸಕರಣೀಯೋ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ವಾ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಆವಾಸಂ ನ ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರಿಮಿಕಾ ಚ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೭) ಆಹ। **ಸತ್ತಾಹಾನಾಗತಾಯ ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತತ್ಥ **ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಕುಮುದಾನಂ ಅತ್ಥಿತಾಯ **ಕೋಮುದೀ,** ಚತುನ್ನಂ ವಸ್ಸಿಕಮಾಸಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನತ್ತಾ **ಚಾತುಮಾಸಿನೀ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತದಾ ಹಿ ಕುಮುದಾನಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕುಮುದಾ ಏತ್ಥ ಪುಪ್ಫನ್ತೀತಿ ಕೋಮುದೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕುಮುದವತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೮೨. ಅಞ್ಞೋವಸ್ಸವತ್ತಕಥಾಯಂ **ನಿಬದ್ಧವತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಜ್ಝಾಯಮನಸಿಕಾರಾದೀಸು ನಿರನ್ತರಕರಣೀಯೇಸು ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ। **ಕಸಾವಪರಿಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಕಸಾವೇಹಿ ಭೂಮಿಪರಿಕಮ್ಮಂ। **ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಕತಿಕವತ್ತಂ।

ಏವರೂಪಂ ಅಧಮ್ಮಿಕವತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ನಾನಾವೇರಜ್ಜಕಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಕೇಚಿ ದುಬ್ಬಲಾ ಅಪ್ಪಥಾಮಾ ಏವರೂಪಂ ವತ್ತಂ ಅನುಪಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಆಗತಞ್ಚ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೨೭) ಆಗತಂ ಆವಾಸಂ ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ವಾ ಸೀಮಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಠಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಯೋ ಇಮಮ್ಹಾ ಆವಾಸಾ ಪಠಮಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ, ತಂ 'ಅರಹಾ'ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕತಾಯ ಕತಿಕಾಯ ಯೋ "ಮಂ 'ಅರಹಾ'ತಿ ಜಾನನ್ತೂ"ತಿ ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಪಠಮಂ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ವಾ ಕಿಚ್ಚೇನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ವಾ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತಂ ವಾ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ತಾದಿಸೇನ ಕರಣೀಯೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಸಚೇಪಿಸ್ಸ ಏವಂ ಗತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ಇಚ್ಛಾಚಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ "ನ ದಾನಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಮಂ ಅರಹಾತಿ ಸಮ್ಭಾವೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ।

ಯೋಪಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಮನಸಿಕಾರಾದಿವಸೇನ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಚೋರಾದೀಹಿ ವಾ ಅನುಬದ್ಧೋ ಮೇಘಂ ವಾ ಉಟ್ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನೋವಸ್ಸಕಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮೋ ತಂ ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ, ಯಾನೇನ ವಾ ಇದ್ಧಿಯಾ ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಪದಗಮನೇನೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ। ತಮ್ಪಿ ಯೇಹಿ ಸಹ ಕತಿಕಾ ಕತಾ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಾಪಜ್ಜತಿ। ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ। ಸಚೇಪಿ ಮಣ್ಡಪರುಕ್ಖಮೂಲಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಠಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಿ "ಯೋ ಏತ್ಥ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ, ತಂ 'ಅರಹಾ'ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮ", ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ, "ಯೋ ಇಮಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ 'ಅರಹಾ'ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಕತಿಕಾ ಕತಾ ಹೋತಿ, ತತ್ರಾಪಿ ಇಚ್ಛಾಚಾರವಸೇನ ತಥಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವ। ಸಚೇಪಿ ಉಪಾಸಕೇನ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ವಿಹಾರೋ ವಾ ಕತೋ ಹೋತಿ, ಚೀವರಾದೀನಿ ವಾ ಠಪಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ "ಯೇ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತು, ಚೀವರಾದೀನಿ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ, ತತ್ರಾಪಿ ಇಚ್ಛಾಚಾರವಸೇನ ವಸನ್ತಸ್ಸ ವಾ ತಾನಿ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವ, ಏತಂ ಪನ ಅಧಮ್ಮಿಕಕತಿಕವತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಏವರೂಪಂ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ತೇಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಬ್ಬೇವ ಆರಞ್ಞಕಾ ಹೋನ್ತು ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಧುತಙ್ಗಾದಿಅವಸೇಸಧುತಙ್ಗಧರಾ ವಾ, ಅಥ ವಾ ಸಬ್ಬೇವ ಖೀಣಾಸವಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಏವಮಾದಿ। ನಾನಾವೇರಜ್ಜಕಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಕೇಚಿ ದುಬ್ಬಲಾ ಅಪ್ಪಥಾಮಾ ಏವರೂಪಂ ವತ್ತಂ ಅನುಪಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ವತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। "ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ನ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಂ, ಮೂಗಬ್ಬತಂ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ, ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸಪಿ ಸಙ್ಘಲಾಭೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಏವಮಾದಿಕಮ್ಪಿ ನ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವ।

ತಿವಿಧಮ್ಪೀತಿ ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧವಸೇನ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ। **ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ**ತಿ ಭಬ್ಬೇ ಆಚಾರಕುಲಪುತ್ತೇ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಥ। **ಭಸ್ಸೇ ಮತ್ತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ**ತಿ ವಚನೇ ಪಮಾಣಂ ಞತ್ವಾ। **ದಸಕಥಾವತ್ಥು** ನಾಮ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ

ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ ಪವಿವೇಕಕಥಾ ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ ಸೀಲಕಥಾ ಸಮಾಧಿಕಥಾ ಪಞ್ಞಾಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾತಿ।

ವಿಗ್ಗಹಸಂವತ್ತನಿಕಂ ವಚನಂ **ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಂ। ಚತುರಾರಕ್ಖಂ ಅಹಾಪೇನ್ತಾ**ತಿ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ ಮೇತ್ತಾ ಅಸುಭಂ ಮರಣಾನುಸ್ಸತೀತಿ ಇಮಂ ಚತುರಾರಕ್ಖಂ ಅಹಾಪೇನ್ತಾ। **ದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನವತ್ತಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಇದಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನವತ್ತಂ - ಯೋ ದೇವಸಿಕಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಓಸರತಿ, ತೇನ ಸಾಮಣೇರಾದೀಹಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ದನ್ತಕಟ್ಠಮಾಳಕೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸು ದನ್ತಕಟ್ಠೇಸು ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏಕಮೇವ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಪನ ದೇವಸಿಕಂ ನ ಓಸರತಿ, ಪಧಾನಘರೇ ವಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ವಾ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ವಾ ದಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಪಮಾಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ದನ್ತಕಟ್ಠಾನಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಖಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ತೇಸು ಖೀಣೇಸು ಸಚೇ ಪುನಪಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಮಾಳಕೇ ಬಹೂನಿ ಹೋನ್ತಿಯೇವ, ಪುನಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಖಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಯದಿ ಪನ ಪಮಾಣಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಆಹರತಿ, ತೇಸು ಅಖೀಣೇಸುಯೇವ ಮಾಳಕೇ ಖೀಯತಿ, ತತೋ ಕೇಚಿ ಥೇರಾ "ಯೇಹಿ ಗಹಿತಾನಿ, ತೇ ಪಟಿಹರನ್ತೂ"ತಿ ವದೇಯ್ಯುಂ, ಕೇಚಿ "ಖಾದನ್ತು, ಪುನ ಸಾಮಣೇರಾ ಆಹರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿವಾದಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಪಮಾಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಂ, ಗಹಣೇ ಪನ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇನಪಿ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕವತ್ತೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅನ್ತೋಗಾಮೇ...ಪೇ॰... ನ ಕಥೇತಬ್ಬಾತಿ ಏತ್ಥ ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಚೀವರೇ ಚ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಚ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ ನಿಮಿತ್ತೋಭಾಸಪರಿಕಥಾಪಿ। ಸೇನಾಸನೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಾನಿ ತೀಣಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಆಜೀವಂ ಸೋಧೇನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಾತಿ। ಇಮಿನಾ ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ ದಸ್ಸಿತಂ। **ರಕ್ಖಿತಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸೀಲಂ। **ಖನ್ಧಕವತ್ತಞ್ಚ ಸೇಖಿಯವತ್ತಞ್ಚ ಪೂರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ। ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸೀಲಂ ಪನ ತೀಹಿಪಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ದಸ್ಸಿತಂ। ಇತಿ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ಏವರೂಪಾ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಥಾ ಬಹುಕಾಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕವಿಸಯೇ ತೇಸು ತೇಸು ನಗರೇಸು ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ರಾಜಕಾಲೇ ಅಪರಿಯನ್ತಾ ವಿವಾದಕಥಾ ಹೋತಿ। ಕಥಂ? ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೬) "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ವಸ್ಸಂ ಉಕ್ಕಡ್ಢಿತುಕಾಮೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ 'ಯದಿ ಪನಾಯ್ಯಾ ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ, 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜೂನಂ ಅನುವತ್ತಿತು'"ನ್ತಿ ವಚನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಗವತಾ ಅಧಿಮಾಸಂ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ವೇದಸಮಯೇನ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಗಯ್ಹಮಾನಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ವಿವಾದಂ ಕರೋನ್ತಿ। ವೇದಸಮಯೇ ಕಿರ ದ್ವೇ ಅಧಿಮಾಸಾನಿ ಯಾಚಾಧಿಮಾಸಞ್ಚ ಪತ್ತಾಧಿಮಾಸಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಕಲಿಯುಗಗಣನೇ ಏಕೂನವೀಸತಿಗಣನೇನ ಭಾಜಿತೇ ದ್ವೇಪಞ್ಚಟ್ಠದಸತೇರಸಸೋಳಸಟ್ಠಾರಸವಸೇನ ಸತ್ತಧಾ ಸೇಸೋ ಹೋತಿ, ತೇಸಂ ವಸೇನ ಚಮ್ಮಾಧಿಮಾಸ ಪಞ್ಚಾಧಿಮಾಸ ಪಸ್ವಾಧಿಮಾಸ ದಸಾಧಿಮಾಸ ತೇರಸಾಧಿಮಾಸ ಸೋಳಸಾಧಿಮಾಸ ಅಟ್ಠಾರಸಾಧಿಮಾಸಾತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಾರಸಾಧಿಮಾಸಂ ಪನ ಅವಸಾನಾಧಿಮಾಸನ್ತಿಪಿ ವೋಹರನ್ತಿ। ತೇಸು ಪಸುಸೋಳಸಾನಿ ಅಪತ್ತೇಯೇವ ಅಧಿಮಾಸಪತನಕಲಿಯುಗೇ ಸಂವಚ್ಛರಮಾಸಾದಿವಿಸಮಭಯೇನ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮಾಸಸ್ಸ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬತೋ **ಯಾಚಾಧಿಮಾಸ**ನ್ತಿ ವೋಹರನ್ತಿ, ಸೇಸಾನಿ ಪನ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಯೇವ ಅಧಿಮಾಸಪತನಕಲಿಯುಗೇ ಮಾಸಸ್ಸ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬತೋ **ಪತ್ತಾಧಿಮಾಸ**ನ್ತಿ। ತತ್ರೇತಂ ಯಾಚಾಧಿಮಾಸಲಕ್ಖಣಂ - ತಥತೋ ಅಜಾನನ್ತಾ ಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞಾ ಭಗವತೋ ಯಾಚಿತಾಧಿಮಾಸತ್ತಾ ಯಾಚಾಧಿಮಾಸಂ ನಾಮ ಭವತಿ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೀಸು ಏವ ಯಾಚಾಧಿಮಾಸೇಸು ದಿವಸೇನ ಸಹ ಮಾಸೋ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬೋ, ನ ಇತರೇಸೂತಿ ವದನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಪಞ್ಚಸು ಪತ್ತಾಧಿಮಾಸೇಸು ಏವ ಸಹ ದಿವಸೇನ ಮಾಸೋ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬೋ, ನ ಯಾಚಾಧಿಮಾಸೇಸೂತಿ।

ಅಪರೇ ಪನ - “ದ್ವೇಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ಪುರಿಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾತಿ, ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪುರಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ, ಮಾಸಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ”ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೪) ಆಗತಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಅತ್ಥಂ ಅಯೋನಿಸೋ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಥಿನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇ ಏವ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಅನನ್ತರಭೂತೋ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೋ ಪುಣ್ಣಾತಿಥಿಯಾ ಚ ಯುತ್ತೋ ಹೋತು, ಪುಬ್ಬಾಸಾಳ್ಹಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹಸಞ್ಞಾತೇಸು ದ್ವೀಸು ನಕ್ಖತ್ತೇಸು ಏಕೇಕೇನ ಯುತ್ತೋ ಚ, ಏವಂಭೂತೋ ಕಾಲೋ ಯದಿ ವಿನಾ ದಿವಸೇನ ಮಾಸಕಡ್ಢನೇ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಥಾ ಚ ಸತಿ ಮಾಸಮತ್ತಾಕಡ್ಢನಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಯದಿ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಹ ದಿವಸೇನ ಮಾಸಾಕಡ್ಢನಂ, ಅಯಂ ಪಿಟಕೇನ ಚ ವೇದೇನ ಚ ಅನುಲೋಮೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ವದನ್ತಿ।

ತತ್ರಾಪ್ಯೇಕೇ ವದನ್ತಿ - “ಮಾ ಇತಿ ಚನ್ದೋ ವುಚ್ಚತಿ ತಸ್ಸ ಗತಿಯಾ ದಿವಸಸ್ಸ ಮಿನಿತಬ್ಬತೋ, ಸೋ ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಕಲಾಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಪುಣ್ಣೋತಿ ಪುಣ್ಣಮಾ”ತಿಆದಿನಾ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾದೀಸು (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಆಗಮನತೋ ಪುಣ್ಣಾತಿಥಿಯೋಗೋಪಿ ಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಏವ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ನ ಪಾಟಿಪದೇ, ತಥಾ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋಪಿ ಆಸಾಳ್ಹಿಸುಕ್ಕಪಕ್ಖಸ್ಸ ಪನ್ನರಸೇ ಉಪೋಸಥೇ “ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇ, ಏವಂ ಧಾತು ಪತಿಟ್ಠಿತಾ”ತಿ ಮಹಾವಂಸೇ ವಚನತೋತಿ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಾ ವದನ್ತಿ - ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಯೇವ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಭವೇಯ್ಯ, ಇದಾನಿ ಪನ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದಾದೀಸುಯೇವ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ, ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದಾದೀಸುಯೇವ ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಟಿಪದೇಯೇವ ತಿಥಿನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಾಪಿ ವದನ್ತಿ - ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ವಾದೀನಂ ವಚನೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬದಿವಸಾನಂ ಅನಾಕಡ್ಢಿತತ್ತಾ ದಿವಸಪುಞ್ಜಭಾವೇನ ಏವಂ ಹೋತಿ, ಸಚ್ಚತೋ ಪನ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಯೇವ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ। ಹೋತು, ಯಥಾ ಇಚ್ಛಥ, ತಥಾ ವದಥ, ಏವಂ ಭೂತಪುಬ್ಬೋ ಸಾಟ್ಠಕಥೇ ತೇಪಿಟಕೇ ಬುದ್ಧವಚನೇ ಅತ್ಥೀತಿ? ಅತ್ಥಿ। ಗನ್ಧಾರಜಾತಕೇ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೭.೭೫ ಗನ್ಧಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ) ಹಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಗತೋ। ತಞ್ಹಿ ಜಾತಕಂ ತೀಸು ಪಿಟಕೇಸು ಸುತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಂ, ಪಞ್ಚಸು ನಿಕಾಯೇಸು ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯಪರಿಯಾಪನ್ನಂ, ನವಸು ಸಾಸನಙ್ಗೇಸು ಜಾತಕಪರಿಯಾಪನ್ನನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಪುರಿಮಕಾ ಪಟಿವಚನಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯುನ್ತಿ।

ಅಥೇಕಚ್ಚೇ “ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ಅಧಿಕಮಾಸಾಯೇವ ಸನ್ತಿ, ನ ಅಧಿಕದಿವಸಾ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೪೦೪) ‘ಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂಯೇವ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಧಿಕಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಣಿತತ್ತಾ ಸೇಸವಸ್ಸದ್ವಯಸ್ಸಪಿ ಅಧಿಕಾನಿ ದಿವಸಾನಿ ಹೋನ್ತೇವ, ತಾನಿ ಅಧಿಕದಿವಸಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹುತ್ವಾತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ದ್ವೀಸು ವಸ್ಸೇಸು ಅಧಿಕದಿವಸಾ ನಾಮ ವಿಸುಂ ಉಪಲಬ್ಭನ್ತಿ ತತಿಯೇ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸುಕ್ಕಡ್ಢನವಸೇನ ಅಧಿಕಮಾಸೇ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇಯೇವ ಅಧಿಕಮಾಸಸಮ್ಭವತೋ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೀಸು ವಸ್ಸೇಸು ಅತಿರೇಕದಿವಸಾ ನಾಮ ವಿಸುಂ ನ ಸಮ್ಭವನ್ತೀ’ತಿ ವಚನತೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಥಞ್ಞೇ ವದನ್ತಿ - ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ಅಧಿಕದಿವಸಾತಿ ಆಗತಾ ಅತ್ಥಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೪೦೪) “ಅವಸೇಸಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಧಿಕದಿವಸಾನಿ ಹೋನ್ತೇವ, ತಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ”ತಿ ವಚನತೋತಿ। ಇತೋ ಪರಮ್ಪಿ ವಿವಿಧೇನ ಆಕಾರೇನ ಕಥೇನ್ತಿ। ಸುದ್ಧವೇದಿಕಾಪಿ ಏವಂ ವದನ್ತಿ, ವಿನಯಧರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿನಯಸಮಯವಸೇನ ವದನ್ತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ವೇದಸಮಯೇ ಹತ್ಥಗತಗಣನವಸೇನೇವ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಲಮತಿಪಪಞ್ಚೇನ। ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ತಿವಸ್ಸಾಧಿಕಸಹಸ್ಸಕಲಿಯುಗೇ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ ಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಕತಂ ಅಧಿಮಾಸಪಕರಣಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ।

ಇಧ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪೇತವಿನಿಚ್ಛಯಮೇವ ಕಥಯಾಮ। ಪಠಮದುತಿಯವಾದೇಸು ನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಾಜಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಧಿಮಾಸಪಞ್ಞಾಪನಂ ಯಾಚತಿ, ನ ಚ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞಪೇತಿ, ನ “ತಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೇ ಇದಂ ನಾಮ ಅಧಿಮಾಸಂ ಹೋತೀ”ತಿ ವಾ “ಮಾಸಮತ್ತಂ ವಾ ಸಹದಿವಸಂ ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಚ ಅತ್ಥಿ, ರಾಜಾ ಪನ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ವೇದಸಮಯೇ ವಸ್ಸುಕ್ಕಡ್ಢನಸಮ್ಭವತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಠಮಆಸಾಳ್ಹಮಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ

ದುತಿಯಆಸಾಳ್ಹಮಾಸೇ ಉಪಗಮನತ್ಥಂ "ಯದಿ ಪನಾಯ್ಯಾ ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ। ಯದಿ ಪನ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ, ಸಾಧು ವತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಪಹಿತಸಾಸನಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ ಪನ ವಸ್ಸುಕ್ಕಡ್ಢನೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಗುಣಪರಿಹಾನಿಯಾ ಅಭಾವತೋ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜೂನಂ ಅನುವತ್ತಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೬) ಅವೋಚ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೫) **"ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ರಾಜೂನಂ ಅನುವತ್ತಿತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಸ್ಸುಕ್ಕಡ್ಢನಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಾಚಿ ಪರಿಹಾನಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿಅನುವತ್ತಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೮೫) ವುತ್ತಂ **"ಪರಿಹಾನೀತಿ** ಗುಣಪರಿಹಾನೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಾಚಾಧಿಮಾಸೋ ವಾ ಹೋತು ಪತ್ತಾಧಿಮಾಸೋ ವಾ, ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅನುವತ್ತನೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಲಾದಿಗುಣಮ್ಪಿ ಪರಿಹಾನಿ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ।

ಕಥಂ ಪನ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ಕಥಂ ನ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ? ಯದಿ ಅನುವತ್ತನ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇ ಉಪವುತ್ಥದಿವಸತೋ ಇದಾನಿ ಉಪವಸಿತಬ್ಬಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ಚಾತುದ್ದಸೋ ವಾ ಪನ್ನರಸೋ ವಾ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಸತಿ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಪನ ತೇರಸಮೋ ವಾ ಸೋಳಸಮೋ ವಾ ಹೋತಿ, ನ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಅನುವತ್ತನ್ತೋ ಹಿ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಕತೋ ಹೋತಿ, ತತೋ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಕರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೩) ವುತ್ತದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಲಗುಣಪರಿಹಾನಿಸಮ್ಭವತೋ ನ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೪೦) "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜೂನಂ ಅನುವತ್ತಿತುನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪನೇತ್ಥ ಲೋಕಿಯಾನಂ ತಿಥಿಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೇಹಿಪಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕ್ಕಮೇನ ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪನ್ನರಸಿಂ ವಾ, ಪನ್ನರಸಿಂ ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ವಾ ಕರೋನ್ತೇಹೇವ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ ಸೋಳಸಮದಿವಸಂ ವಾ ತೇರಸಮದಿವಸಂ ವಾ ಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ಕರೋನ್ತೇಹೀ"ತಿ।

ತತಿಯಚತುತ್ಥವಾದೇಪಿ "ಕತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ"ತಿ ಸಂಸಯನ್ತಾನಂ ಸಂಸಯವಿನೋದನತ್ಥಂ "ದ್ವೇಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ಪುರಿಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೪) ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ತತೋ ತಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾನಂ ಉಪಗಮನಕಾಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪುರಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ, ಮಾಸಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪುರಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ, ಸಾವಣಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪) "ತಸ್ಮಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ, ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಿತೋ ವಾ ಅಪರಾಯ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇಯೇವ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಿಯವನ್ದನಾದಿಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ'ತಿ ಸಕಿಂ ವಾ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ , ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೮೪) **"ಅಪರಜ್ಜೂತಿ** ಆಸಾಳ್ಹಿತೋ ಅಪರಂ ದಿನಂ, ಪಾಟಿಪದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೮೪) **"ಅಪರಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇತಿ** ದುತಿಯೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ"ತಿ ಏವಂ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇಯೇವ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ವುತ್ತಂ, ನ ವುತ್ತಂ "ಅಮುಕತಿಥಿಯೋಗೇ"ತಿ ವಾ "ಅಮುಕನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇ"ತಿ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪಾತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲದಿವಸಂ ಸಕಲರತ್ತಿ ಯಾವ ದುತಿಯಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಯಥಾರುಚಿತೇ ಕಾಲೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತೋ ಏವ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕಾಲೇ ಪುಣ್ಣಾತಿಥಿಯಾ ಯೋಗೋ, ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇನ ಯೋಗೋ ಹೋತೂತಿ ವದನ್ತಾನಂ ವಚನಂ ವಿನಯವಿರುದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ತಂ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಾತಿಥಿಯೋಗಂ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಞ್ಚ ಆಗಮೇತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾಪಿ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತಿ ನಾಮಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಚ ಪುಣ್ಣಾತಿಥಿಯೋಗೇ ಏವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಾಯ ತಿಥಿಯಾ ಯುತ್ತೇತಿ ವಾ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇಯೇವ, ನ ಸಾವಣನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇತಿ ವಾ ಅನಾಗತಮೇವ ಛಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ವಿಯ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಲಿಖಿತ್ವಾ ಕೇಹಿಚಿ ಠಪಿತತ್ತಾ ಸಕಲಂ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ವೇದಸಾಮಯಿಕಾ ತಂ ವಚನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ

ವಸ್ಸೂಪಗಮನಕಾಲೇ ಪುಣ್ಣಾತಿಥಿಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹಯೋಗಮೇವ ಗವೇಸನ್ತಾ ಮಾಸದಿವಸೇನ ಸಹ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬಕಾಲೇಪಿ ಮಾಸಮತ್ತಮೇವ ಆಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಮಾಸಮತ್ತಮೇವ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬಕಾಲೇಪಿ ಸಹ ದಿವಸೇನ ಆಕಡ್ಢನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವತಿ ಗಾರವಸಹಿತಾ ಲಜ್ಜಿನೋ ಪಣ್ಡಿತಾ ಏವಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ। ತಿಥಿನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಪನ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಯೇವ ಬಹುಧಾ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ಆಗತೋ, ಪೋರಾಣವೇದಗನ್ಥೇಸು ಚ ಪಸಂಸಿತೋ, ಕದಾಚಿ ಪನ ವೋಹಾರಕಾಲೋ ತಿಥಿಯಾ ನಕ್ಖತ್ತೇನ ಚ ವಿಸಮೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಸಮೇತುಂ ಅಧಿಮಾಸಪತನಕಾಲೇ ಮಾಸಮ್ಪಿ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಆಕಡ್ಢನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವಿಸಮೇಪಿ ಆಕಡ್ಢನಕಾಲೇ ಸಮಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಸತಿ ಮಾಸಉತುಸಂವಚ್ಛರಾನಂ ಸಮಭಾವೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಪಞ್ಚಮಭಟ್ಠವಾದೇಸು **ಅಧಿಮಾಸೋ**ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸವಸ್ಸತೋ ಅಧಿಕಮಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ "ಅಧಿಕೋ ಮಾಸೋ **ಅಧಿಮಾಸೋ**"ತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯಸಮಾಸತ್ತಾ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೋ। ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಮಾಸಪುಞ್ಜತೋ ಅಧಿಕಘಟಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ "ಮಾಸತೋ ಅಧಿಕಂ **ಅಧಿಮಾಸ**"ನ್ತಿ ಅಬ್ಯಯೀಭಾವಸಮಾಸತ್ತಾ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ "ಪೋರಾಣಕತ್ಥೇರಾ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಸಾಮಣೇರಂ ನಿಕ್ಖಮನೀಯಪುಣ್ಣಮಾಸಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ತಂ ಕಸ್ಮಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೇ ಛ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಉಪೋಸಥದಿವಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇತಿ ವೀಸತಿಯಾ ವಸ್ಸೇಸು ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ರಾಜಾನೋ ತತಿಯೇ ತತಿಯೇ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಇತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಸು ವಸ್ಸೇಸು ಛ ಮಾಸಾ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ತತೋ ಉಪೋಸಥವಸೇನ ಪರಿಹೀನೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅಪನೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಮಾಸಾ ಅವಸೇಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನೀಯಪುಣ್ಣಮಾಸಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪಾಟಿಪದೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೦೪) **"ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ಅಧಿಕಮಾಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸತ್ತಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕಾ ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಅತ್ಥೋ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೪೦೪) ವುತ್ತೋ।

ತತ್ರ ನನು ಚ "ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂ...ಪೇ॰... ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಕಥನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ...ಪೇ॰... ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ತಂ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತವಚನಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ಕಸ್ಮಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ನ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನ ಉಪಲಬ್ಭನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಆಹ **"ತತಿಯೇ"**ತಿಆದಿ। ಪರಿಚ್ಛತ್ತೇಯೇವ ಸಮ್ಭವತೋ, ಅಪರಿಚ್ಛತ್ತೇ ಅಸಮ್ಭವತೋ ನ ಉಪಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ಹೇತುಫಲಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿಆದಿ ಲದ್ಧಗುಣಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ ಪನ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ವದತಿ। ಏತಾನಿ ವಚನಾನಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವೀಸತಿವಸ್ಸಪರಿಪುಣ್ಣಭಾವಸಾಧಕಾನಿಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಅಧಿಮಾಸಪತನವಾರೇಸು ಸದಿವಸಮಾಸಾಕಡ್ಢನಭಾವಸಾಧಕಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ ಬಹೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಠಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಸೋಭತೀತಿ ಕತ್ವಾ ಈದಿಸಂ ಪಾಠಂ ಆಹರನ್ತಿ। ಸುತಸನ್ನಿಚಯಪಣ್ಡಿತಾ ಪನ ಇಚ್ಛಿತತ್ಥಸ್ಸ ಅಸಾಧಕತ್ತಾ ಏವರೂಪಂ ನ ಆಹರನ್ತಿ। ಸುದ್ಧವೇದಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಚನೇ ವಿನಯಧರಾ ವಿನಯಮೇವ ಜಾನನ್ತಿ, ನ ಬಾಹಿರಸಮಯಂ। ಅಯಂ ಪನ ಕಥಾ ಬಾಹಿರಸಮಯೇ ಪವತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅವಿಸಯೋತಿ ಮಞ್ಞನ್ತಾ ವದನ್ತಿ।

ವಿನಯಧರಾ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇ ವಿನಯಮೇವ ಜಾನನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಸಕಲಂ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಸಬಾಹಿರಸಮಯಂ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ ಜಾನನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ। ವೇದಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಚನಂ ವೇದಪ್ಪಕರಣಾಗತಮೇವ ಪಮಾಣಂ। ನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಹತ್ಥಗತಗಣನಮತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಯದಾ ಪಥವಿಸ್ಸರೋ ರಾಜಾ ಸದಿವಸಂ ಮಾಸಂ ಆಕಡ್ಢಿತುಕಾಮೋ "ಜೇಟ್ಠಮಾಸಕಾಳಪಕ್ಖಉಪೋಸಥಂ ಪನ್ನರಸಿಯಂ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ ಯಾಚಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ "ಸಕಿಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಪನ್ನರಸೇ ವಾ"ತಿ ವಚನತೋ ಪನ್ನರಸಿಯಂ ಉಪೋಸಥಕರಣೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಯದಾ ಸುದ್ಧಮಾಸಮೇವ ಆಕಡ್ಢಿತುಕಾಮೋ

“ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಕರೋನ್ತೂ”ತಿ ಯಾಚೆಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಜೇಟ್ಠಮಾಸಕಾಳಪಕ್ಖುಪೋಸಥೋ ಚಾತುದ್ದಸೋಯೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಉಭಯಥಾಪಿ ಉಪೋಸಥೋ ಸುಕತೋಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬೋ। ತತೋ ಪರಂ ಪಠಮಾಸಾಳ್ಹಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇಪಿ ಕಾಳಪಕ್ಖೇಪಿ ದುತಿಯಾಸಾಳ್ಹಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇಪಿ ಪನ್ನರಸೀಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ತಿಥಿಯೋಗಂ ವಾ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಂ ವಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಾತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾನನ್ತರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪುನ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಸಕಲದಿವಸರತ್ತಿಯಂ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೂಪಗತೋವ ಹೋತಿ, ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ದೋಸೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಭವತ್ವೇವಂ, ಪಾತೋವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ಥೀತಿ? ಅತ್ಥಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) “ಸಚೇ ಪಾತೋವ ಗಾಹಿತೇ ಸೇನಾಸನೇ ಅಞ್ಞೋ ವಿತಕ್ಕಚಾರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಯಾಚತಿ, ‘ಗಹಿತಂ, ಭನ್ತೇ, ಸೇನಾಸನಂ, ವಸ್ಸೂಪಗತೋ ಸಙ್ಘೋ, ರಮಣೀಯೋ ವಿಹಾರೋ, ರುಕ್ಖಮೂಲಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಇಚ್ಛಥ, ತತ್ಥ ವಸಥಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ”ತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಛಬ್ಬೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರ-ಟೀಕಾ (ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ)

೧೭. ಉಪಜ್ಝಾಯಾದಿವತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಕಥಾವಣನಾ

೧೮೩. ಏವಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದಿವತ್ತಕಥಂ ಕಥೇತುಂ **"ವತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವತ್ತೇತಬ್ಬಂ ಪವತ್ತೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ವತ್ತಂ,** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀಹಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀಸು ಪವತ್ತೇತಬ್ಬಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸೀಲಂ। **ತಂ** ಕತಿವಿಧನ್ತಿ ಆಹ **"ವತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ...ಪೇ॰... ಬಹುವಿಧ"**ನ್ತಿ। **ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ಆದ್ಯತ್ಥೋ। ತೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಅನುಮೋದನವತ್ತಾನಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು "ಚುದ್ದಸ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನೀ"ತಿ। ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ૩೫೭) ಚ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಮೇವ, ತತ್ಥ ಪನ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗತಂ, ಇಧ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತತೋ। ಇತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ ಸೇಖಿಯವತ್ತಾನಿ ದ್ವೇಅಸೀತಿ ಮಹಾವತ್ತಾನಿ ಚ ವತ್ತಮೇವ। ತೇಸು ಪನ ಸೇಖಿಯವತ್ತಾನಿ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ ಆಗತಾನಿ, ಮಹಾವತ್ತಾನಿ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇಸು (ಚೂಳವ॰ ೭೫ ಆದಯೋ), ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಚುದ್ದಸ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಿಯೇವ ದಸ್ಸಿತಾನಿ। ತೇಸು ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ತಾವ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ।

ತತ್ಥ ಕೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಕಥಂ ಗಹಿತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ, ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ? ತತ್ಥ **ಕೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋತಿ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ದಸವಸ್ಸೇನ ವಾ ಅತಿರೇಕದಸವಸ್ಸೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತು"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೭೬) ಬ್ಯತ್ತಿಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಸವಸ್ಸೋ ವಾ ಅತಿರೇಕದಸವಸ್ಸೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। **ಕೇನಟ್ಠೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋತಿ** ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತೀತಿ **ಉಪಜ್ಝಾಯೋ,** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ಖುದ್ದಕಂ ವಜ್ಜಂ ವಾ ಮಹನ್ತಂ ವಜ್ಜಂ ವಾ ಭುಸೋ ಚಿನ್ತೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಥಂ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋತಿ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ "ಸಾಹೂ"ತಿ ವಾ "ಲಹೂ"ತಿ ವಾ "ಓಪಾಯಿಕ"ನ್ತಿ ವಾ "ಪತಿರೂಪ"ನ್ತಿ ವಾ "ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀ"ತಿ ವಾ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪದೇಸು ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಪದಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ವಾ "ಗಹಿತೋ ತಯಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ"ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। ತತ್ಥ **ಸಾಹೂತಿ** ಸಾಧು। **ಲಹೂತಿ** ಅಗರು, ಸುಭರತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಪಾಯಿಕನ್ತಿ** ಉಪಾಯಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ, ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನಂ ನಿತ್ಥರಣುಪಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪತಿರೂಪನ್ತಿ** ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಮಿದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಸಾದಿಕೇನಾತಿ** ಪಸಾದಾವಹೇನ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತನ್ತಿ ಗಹಿತಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। **ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ** ಇದಂ ಆಗತಮೇವ, ತತ್ಥ **ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಉಪಾಹನಾ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ** ಸಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಚಙ್ಕಮನತ್ಥಾಯ ವಾ ಧೋತಪಾದಪರಿಹರಣತ್ಥಾಯ ವಾ ಪಟಿಮುಕ್ಕಾ ಉಪಾಹನಾ ಪಾದಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಪನೇತ್ವಾ। **ತಾದಿಸಮೇವ ಮುಖಧೋವನೋದಕಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಉತುಮ್ಪಿ ಸರೀರಸಭಾವೇ ಚ ಏಕಾಕಾರೇ ತಾದಿಸಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ।

ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ತಾ ದ್ವೇಪಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಯೋ ದಾತಬ್ಬಾ। ಸಬ್ಬಞ್ಹಿ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಟಿತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಾಟೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಸಙ್ಘಾಟಿಯೋ ದಾತಬ್ಬಾ"**ತಿ। **ಪದವೀತಿಹಾರೇಹೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪದಂ ವೀತಿಹರತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪದವೀತಿಹಾರೋ,** ಪದವೀತಿಹಾರಟ್ಠಾನಂ। ದುತವಿಲಮ್ಬಿತಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಮಗಮನೇನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಮುಟ್ಠಿರತನಮತ್ತಂ। ಪದಾನಂ ವಾ ವೀತಿಹರಣಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಹರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖೇಪೋ **ಪದವೀತಿಹಾರೋತಿ** ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಭಣಮಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕಥಾ ಓಪಾತೇತಬ್ಬಾತಿ** ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಾ ಭಣಮಾನಸ್ಸ ಅನಿಟ್ಠಿತೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇ ಅಞ್ಞಾ ಕಥಾ ನ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ। **ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ** "ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಭಣಮಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ನ-ಕಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ। ತೇನ **ನಾತಿದೂರೇತಿ**ಆದೀಸು ನ-ಕಾರಪಟಿಸಿದ್ಧೇಸು ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತೀತಿ** ಆಪದಾಉಮ್ಮತ್ತಖಿತ್ತಚಿತ್ತವೇದನಾಟ್ಟತಾದೀಹಿ ವಿನಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। ಆಪದಾಸು ಹಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕಥಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಮಞ್ಞೇಸು ನ-ಕಾರಪಟಿಸಿದ್ಧೇಸು ಈದಿಸೇಸು, ಇತರೇಸು ಪನ ಗಿಲಾನೋಪಿ ನ ಮುಚ್ಚತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ** "ಈದಿಸೇಸು ಗಿಲಾನೋಪಿ ನ ಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಹಿ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಅನಾದರಿಯೇನ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ವತ್ತಭೇದೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಮೇವ, ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಅಗಿಲಾನೇನ ಹಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೇನಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅನಾದರಿಯೇನ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ನ-

ಕಾರಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇಸು ಪನ ಪದೇಸು ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ"ತಿ। **ಆಪತ್ತಿಸಾಮನ್ತಾ ಭಣಮಾನೋತಿ** ಪದಸೋಧಮ್ಮ(ಪಾಚಿ॰ ೪೪ ಆದಯೋ)-ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದಿವಸೇನ (ಪಾರಾ॰ ೨೮೩) ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಸನ್ನವಾಚಂ ಭಣಮಾನೋ। **ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಸನ್ನವಾಚ**ನ್ತಿ ಚ ಆಪತ್ತಿಜನಕಮೇವ ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ಯಾಯ ಹಿ ವಾಚಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸಾ ವಾಚಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಸನ್ನಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಚೀವರೇನ ಪತ್ತಂ ವೇಠೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸ್ಸ ಏಕೇನ ಕಣ್ಣೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ"ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಹೇಟ್ಠಾಪೀಠಂ ವಾ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಪುಬ್ಬೇ ತತ್ಥ ಠಪಿತಪತ್ತಾದಿನಾ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟನತ್ಥಾಯ ವುತ್ತಂ। ಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅಭಾವಂ ಞತ್ವಾಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। **ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಕಣ್ಣಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಕಣ್ಣಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘರಿತಬ್ಬಂ। **ಓಭೋಗೇ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ ಚೀವರಭೋಗೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪೇತಬ್ಬಂ। **ಸಚೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋ ಗಾಮೇಯೇವ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನೇ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಪಿಣ್ಡಂ ವಾ ನ ಲಭತಿ, ತಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ನ ಹೋತಿ, ಗಾಮೇ ಅಭುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖಸ್ಸ ವಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಸಚೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಗಾಮೇ**ತಿ ಗಾಮಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ತಾದಿಸೇ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪದೇಸೇ। **ಅನ್ತರಘರೇ**ತಿ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ। **ಪಟಿಕ್ಕಮನೇ**ತಿ ಆಸನಸಾಲಾಯಂ। ಸಚೇಪಿ ತಸ್ಸ ನ ಹೋತಿ, ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಚ ಹೋತಿ, ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧತೋಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಉಪನೇತಬ್ಬೋ। ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಆದಿಮ್ಹಿ ಮಜ್ಝೇ ಅನ್ತೇತಿ ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಕಟ್ಠೋ**ತಿ ಆಸನ್ನೋ। **ಧೋತವಾಲಿಕಾಯಾ**ತಿ ಉದಕೇನ ಗತಟ್ಠಾನೇ ನಿರಜಾಯ ಪರಿಸುದ್ಧವಾಲಿಕಾಯ।

ನಿದ್ಧೂಮೇತಿ ಜನ್ತಾಘರೇ ಜಲಮಾನಅಗ್ಗಿಧೂಮರಹಿತೇ। ಜನ್ತಾಘರಞ್ಹಿ ನಾಮ ಹಿಮಪಾತಬಹುಕೇಸು ದೇಸೇಸು ತಪ್ಪಚ್ಚಯರೋಗಪೀಳಾದಿನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಸರೀರಸೇದತಾಪನಟ್ಠಾನಂ। ತತ್ಥ ಕಿರ ಅನ್ಧಕಾರಪಟಿಚ್ಛನ್ನತಾಯ ಬಹೂಪಿ ಏಕತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿತಾಪಪರಿಹಾರಾಯ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಮುಖಂ ಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಯಾವದತ್ಥಂ ಸೇದೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣಾದೀಹಿ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ನಹಾಯನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) "ಚುಣ್ಣಂ ಸನ್ನೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಪಹೋತಿ। ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ **"ಕೇನಚಿ ಗೇಲಞ್ಞೇನ ಅನಭಿಭೂತೋ ಹೋತೀ"**ತಿ। **ಅಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನಾ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಅಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ। **ಕವಾಟಪೀಠ**ನ್ತಿ ಕವಾಟಪೀಠಞ್ಚ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾತಞ್ಚ ಅಚ್ಛುಪನ್ತೇನ। **ಸನ್ತಾನಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕೀಟಕುಲಾವಕಮಕ್ಕಟಕಸುತ್ತಾದಿ। **ಉಲ್ಲೋಕಾ ಪಠಮಂ ಓಹಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಉಲ್ಲೋಕತೋ ಪಠಮಂ ಉಲ್ಲೋಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅವಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಲ್ಲೋಕ**ನ್ತಿ ಚ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕನಟ್ಠಾನಂ, ಉಪರಿಭಾಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಕಣ್ಣಭಾಗಾ**ತಿ ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಭಾಗಾ ಚ ಕಣ್ಣಭಾಗಾ ಚ, ಅಬ್ಭನ್ತರಬಾಹಿರವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾನಿ ಚ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಚ ಚತ್ತಾರೋ ಕೋಣಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಞ್ಞತ್ಥ ನೇತಬ್ಬೋತಿ ಯತ್ಥ ವಿಹಾರತೋ ಸಾಸನೇ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ನೇತಬ್ಬೋ। **ನ ಚ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇ ಥೇವೇ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ರಜಿತಚೀವರತೋ ಯಾವ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ರಜನಂ ಗಳತಿ, ನ ತಾವ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪತ್ತೋ ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಸೇನ ಕಥಿತಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲಾನ**ನ್ತಿ ಲಜ್ಜಿನೋ ವಾ ಅಲಜ್ಜಿನೋ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಅವಡ್ಢಿಕಾಮೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅಲಜ್ಜೀ ಓವಾದಮ್ಪಿ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಲಜ್ಜಿನೋ ಚ ಏತಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವಿಹಾಯ ಲಜ್ಜೀಹೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಆಮಿಸಾದಿಪರಿಭೋಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಉಪಜ್ಝಾಯಾದಿಭಾವೋ ಹೇತ್ಥ ನಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ। **ಸುಸಾನ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿ ಗನ್ತುಕಾಮೇನ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ವುಟ್ಠಾನಮಸ್ಸ ಆಗಮೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಗೇಲಞ್ಞತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ಅಸ್ಸ ಆಗಮೇತಬ್ಬಂ।

ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಆಚರಿಯವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೪. ಆಚರಿಯವತ್ತಕಥಾಯಂ ಕೋ ಆಚರಿಯೋ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಆಚರಿಯೋ, ಕತಿವಿಧೋ ಆಚರಿಯೋ, ಕಥಂ ಗಹಿತೋ ಆಚರಿಯೋ, ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ, ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ? ತತ್ಥ **ಕೋ ಆಚರಿಯೋ**ತಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸವಸ್ಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವತ್ಥುಂ ದಸವಸ್ಸೇನ ನಿಸ್ಸಯಂ ದಾತು"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೭೭) ಬ್ಯತ್ತಿಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ದಸವಸ್ಸೋ ವಾ ಅತಿರೇಕದಸವಸ್ಸೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖು ಆಚರಿಯೋ। **ಕೇನಟ್ಠೇನ ಆಚರಿಯೋ**ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಆಭುಸೋ ಚರಿತಬ್ಬೋತಿ **ಆಚರಿಯೋ,** ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಿವಿಧೋ ಆಚರಿಯೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯಧಮ್ಮಾಚರಿಯವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ। ತತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವತ್ಥಬ್ಬೋ **ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯೋ**। ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪಕೋ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯೋ**। ಉಪಸಮ್ಪದಕಾಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಾನುಸ್ಸಾವಕೋ

ಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯೋ। ಬುದ್ಧವಚನಸಿಕ್ಖಾಪಕೋ **ಧಮ್ಮಾಚರಿಯೋ** ನಾಮ। **ಕಥಂ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ ಆಚರಿಯೋ**ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹಿ, ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇ ಆಚರಿಯೋ "ಸಾಹೂ"ತಿ ವಾ "ಲಹೂ"ತಿ ವಾ "ಓಪಾಯಿಕ"ನ್ತಿ ವಾ "ಪತಿರೂಪ"ನ್ತಿ ವಾ "ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀ"ತಿ ವಾ ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ , ವಾಚಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ ಆಚರಿಯೋ।

ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಆಚರಿಯವತ್ತನ್ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ। ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಅಬ್ಯತ್ತೇನ ಯಾವಜೀವಂ। ಏತ್ಥ ಸಚಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವುಡ್ಢತರಂ ಆಚರಿಯಂ ನ ಲಭತಿ, ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೋ ವಾ ಸತ್ತತಿವಸ್ಸೋ ವಾ ಹೋತಿ, ನವಕತರಸ್ಸಪಿ ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯೋ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಹೋಹಿ, ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛನ್ತೇನಪಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮಿ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬಆಪುಚ್ಛನೇಸು। **ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ **"ಇದಮೇವ ಚ…ಪೇ॰… ಆಚರಿಯವತ್ತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"**ತಿ। ನನು ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯಾ ಭಿನ್ನಪದತ್ಥಾ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇದಮೇವ "ಆಚರಿಯವತ್ತ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ **"ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ"**ತಿ। ಯಥಾ ಏಕೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಭಾತಾಭೂತತ್ತಾ "ಮಾತುಲೋ"ತಿ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸಿಕ್ಖಾಪಕತ್ತಾ "ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಏಕಮೇವ ವತ್ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ "ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತ"ನ್ತಿ ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ "ಆಚರಿಯವತ್ತ"ನ್ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನಾಮೇ ಭಿನ್ನೇ ಅತ್ಥೋ ಭಿನ್ನೋ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ **"ನಾಮಮತ್ತಮೇವ ಹೇತ್ಥ ನಾನ"**ನ್ತಿ। ಯಥಾ "ಇನ್ದೋ ಸಕ್ಕೋ"ತಿಆದೀಸು ನಾಮಮತ್ತಮೇವ ಭಿನ್ನಂ, ನ ಅತ್ಥೋ, ಏವಮೇತ್ಥಾಪೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ।

ಇದಾನಿ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ತೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ವಸೇನ ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಕಞ್ಚಿ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತತ್ಥ ಯಾವ ಚೀವರರಜನ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯಾನಂ ವಸೇನ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಉಪಜ್ಝಾಯೇ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತೇಸು ವತ್ತಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇಸು ಆಪತ್ತಿ, ಅಸಾದಿಯನ್ತೇಸು ಅನಾಪತ್ತಿ, ತೇಸು ಅಜಾನನ್ತೇಸು , ಏಕಸ್ಸ ಭಾರಕರಣೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವಿಸೇಸವಸೇನ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏತ್ಥ ಚಾ"**ತಿಆದಿ।

ಆಚರಿಯವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತೇ ಕೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತಂ, ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ? ತತ್ಥ **ಕೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಾ ಹೋತು ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ, ಯೋ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ನಾಮ। **ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೇನ। **ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತ**ನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೮) "ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇಸು ವತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇಸು ವತ್ತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಪಕರಣಾಗತಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪಕರಣೇ ಸಙ್ಖೇಪರುಚಿತ್ತಾ, ಆಚರಿಯಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಾನಞ್ಚ ಸಮಾನತ್ತಾ ದ್ವೇಪಿ ಏಕತೋ ವುತ್ತಾ, ತಥಾಪಿ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಆಗತತ್ತಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂಯೇವ ಕಥಯಾಮ।

ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಉದ್ದೇಸಾದೀಹಿಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೋ ಚ ಅನುಗ್ಗಹೋ ಚ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ **ಉದ್ದೇಸೋ**ತಿ ಪಾಳಿವಚನಂ। **ಪರಿಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಪಾಳಿಯಾ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ। **ಓವಾದೋ**ತಿ ಅನೋತಿಣ್ಣೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ "ಇದಂ ಕರೋಹಿ, ಇದಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ವಚನಂ। **ಅನುಸಾಸನೀ**ತಿ ಓತಿಣ್ಣೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। ಅಪಿಚ ಓತಿಣ್ಣೇ ವಾ ಅನೋತಿಣ್ಣೇ ವಾ ಪಠಮಂ ವಚನಂ **ಓವಾದೋ,** ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಚನಂ **ಅನುಸಾಸನೀ**ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ಪರಿಕ್ಖಾರೋ**ತಿ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋ। ಇಧ **ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ** ನಾಮ ಧಮ್ಮಿಯೇನ ನಯೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಉಪಾಯಪರಿಯೇಸನಂ। ಇತೋ ಪರಂ ದನ್ತಕಟ್ಠದಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಆಚಮನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಉದಕಸಿಞ್ಚನಪರಿಯೋಸಾನಂ ವತ್ತಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸೇವ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಅನಭಿರತಿವೂಪಕಾಸನಾದಿ ಪನ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವ। **ಚೀವರಂ ರಜನ್ತೇನಾ**ತಿ "ಏವಂ ರಜೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ಉಪಾಯಂ ಸುತ್ವಾ ರಜನ್ತೇನ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿಆದೀಸು ಅನಾದರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಧಮ್ಮಾಮಿಸೇಹಿ ಅಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವತ್ತಭೇದತ್ತಾ। ತೇನೇವ ಪರಿವಾರೇಪಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೨) "ನ ದೇನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತೇ ಕೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ, ಕತಿವಿಧಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ, ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಂ, ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ? ತತ್ಥ **ಕೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಾ ಹೋತು ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ, ಯೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಯೋ ವಾ ತೇನಾನುಸ್ಸಾವಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಯೋ ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣಾತಿ, ಸೋ ಸಬ್ಬೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಪಠಮೋ ನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ನಾಮ, ದುತಿಯೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ನಾಮ, ತತಿಯೋ ಉಪಸಮ್ಪದನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ನಾಮ, ಚತುತ್ಥೋ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ನಾಮ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ ಸಿಪ್ಪನ್ತೇವಾಸಿಕೋಪಿ ಆಗತೋ, ಸೋ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತೋ । **ಕೇನಟ್ಠೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋತಿ** ಅನ್ತೇ ವಸತೀತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸವಸೇನ। **ಕತಿವಿಧಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ।

ಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೇಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೩೮೨) "ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಚರಿಯಾನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ವತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ವತ್ತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಕತಮಂ ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ** ಯಂ ಭಗವತಾ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತಂ, ಇಧ ಚ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ದಸ್ಸಿತಂ, ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ। ಇಧ ಪನ ಅತ್ಥೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಏತೇಸು ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ ಭಾರೋ, ನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಯಾವ ಸಮೀಪೇ ವಸನ್ತಿ, ತಾವದೇವ, ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯೇಹಿಪಿ ತೇಸು ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ಹಿ ಯೋ ಯೋ ನ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೫. ಆಗನ್ತುಕವತ್ತೇ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಆಗನ್ತುಕೋ, ತೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ**। "ಇದಾನಿ ಆರಾಮಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಸಮೀಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಸಮೀಪಂ ಪತ್ವಾ ಉಪಾಹನಾಓಮುಞ್ಚನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ಉಪಾಹನದಣ್ಡಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ। **ಉಪಾಹನಪುಞ್ಛನಚೋಳಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಉಪಾಹನಾ ಪುಞ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ** "ಕತರಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಉಪಾಹನಪುಞ್ಛನಚೋಳಕ"ನ್ತಿ ಆವಾಸಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ಪತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸುಕ್ಖಾಪನತ್ಥಾಯ ಆತಪೇ ಪತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। **ಸಚೇ ನವಕೋ ಹೋತಿ, ಅಭಿವಾದಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ** ತಸ್ಸ ವಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಯದಿ ದಹರೋ ಹೋತಿ, ಸಯಮೇವ ವನ್ದಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಇಮಿನಾ ವನ್ದಾಪಿತೋ ಹೋತಿ। **ನಿಲ್ಲೋಕೇತಬ್ಬೋತಿ** ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। **ಬಹಿ ಠಿತೇನಾತಿ** ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ಅಹಿನೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಠತ್ವಾ ಠಿತೇನ ನಿಲ್ಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಆವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೬. ಆವಾಸಿಕವತ್ತೇ ಆವಸತೀತಿ ಆವಾಸಿಕೋ, ತೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಆವಾಸಿಕವತ್ತಂ**। ತತ್ಥ **ಆವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಆಗನ್ತುಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವುಡ್ಢತರಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ**ಆದಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೯) ಆಗತಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೯) ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಾಕಟಮೇವ, ಉಪಾಹನಪುಞ್ಛನಂ ಪನ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ಹೇತ್ಥ **"ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಾಹನಾ ಅಪುಞ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಕತ್ಥ ಮಯ್ಹಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇನ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ, "ಏತಂ ಸೇನಾಸನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಪತ್ಥರಿತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಏತೇನ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ದಾನಮ್ಪಿ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪನಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಹಾಆವಾಸೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಅಕಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ಆವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಗಮಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೭. ಗಮಿಕವತ್ತೇ ಗನ್ತುಂ ಭಬ್ಬೋತಿ ಗಮಿಕೋ, ತೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಗಮಿಕವತ್ತಂ**। ತತ್ರಾಯಂ ಅನುತ್ತಾನಪದವಣ್ಣನಾ - **ದಾರುಭಣ್ಡನ್ತಿ** ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೨) ವುತ್ತಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿ। **ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡಮ್ಪಿ ರಜನಭಾಜನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ** ತತ್ಥ ವುತ್ತಪ್ಪಭೇದಮೇವ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಗುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಅನೋವಸ್ಸಕೇ ಪಬ್ಭಾರೇಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೇನಾಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಯಂ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಯಂ ವಾ ಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇಸು ವಾ ಕತಸೇನಾಸನಂ, ಯತ್ಥ ಉಪಚಿಕಾ ನಾರೋಹನ್ತಿ, ತಂ ಅನಾಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಚತೂಸು ಪಾಸಾಣೇಸೂತಿ**ಆದಿ ಉಪಚಿಕಾನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾದಿಸೇನಾಸನೇ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಅಙ್ಗಾನಿಪಿ ಸೇಸೇಯ್ಯುನ್ತಿ** ಅಯಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಠಪಿತಮ್ಪಿ ಆನಿಸಂಸೋ। ಓವಸ್ಸಕಗೇಹೇ ಪನ ತಿಣೇಸು ಚ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡೇಸು ಚ ಉಪರಿ ಪತನ್ತೇಸು ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಂ ಅಙ್ಗಾನಿಪಿ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ।

ಗಮಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೮. ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅನುಮೋದನವತ್ತಂ ಆಗತಂ, ತತೋ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಞ್ಚ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೭೩-೩೭೪) "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೬) ಆಗತಾನಿ ಆಗನ್ತುಕಾವಾಸಿಕಗಮಿಯಾನುಮೋದನಭತ್ತಗ್ಗಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕಾರಞ್ಞಿಕಸೇನಾಸನಜನ್ತಾಘರವಚ್ಚಕುಟಿಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಾನಿ ಚುದ್ದಸ ಮಹಾವತ್ತಾನಿ ನಾಮಾ"ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಪನ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ ಗಮಿಕವತ್ತತೋ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಂ ಆಗತಂ, ಅನುಮೋದನವತ್ತಂ ಪನ ವಿಸುಂ ಅವತ್ವಾ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಧಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತಂ ಭತ್ತಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತೇ ಭುತ್ತೇಯೇವ ಅನುಮೋದನಾಕರಣತೋ, ಪಾಳಿಯಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇಸು ವತ್ತೇಸು ವಿಯ "ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂನಾ ಅನುಮೋದನವತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಸುಂ ವತ್ತಭಾವೇನ ಅನಾಗತತ್ತಾ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಧನ್ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸಿಯಾ। ಇಮಸ್ಸ ಚ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರಪಕರಣಸ್ಸ ತಸ್ಸಾ ವಣ್ಣನಾಭೂತತ್ತಾ ಸಂವಣ್ಣೇತಬ್ಬಕ್ಕಮೇನೇವ ಸಂವಣ್ಣನಂ ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮ।

ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಭತ್ತಂ**। ಅಜತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಪವತ್ತತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಅಗ್ಗಂ। "ಆದಿಕೋಟ್ಠಾಸಕೋಟೀಸು, ಪುರತೋಗ್ಗಂ ವರೇ ತೀಸೂ"ತಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ಆಗತೇಪಿ "**ರಾಜಗ್ಗನ್ತಿ** ರಾಜಾರಹಂ, **ಸಲಾಕಗ್ಗನ್ತಿ** ಸಲಾಕಗ್ಗಹಣಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ಅಞ್ಞತ್ಥೇಸುಪಿ ಪವತ್ತನತೋ ಭತ್ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಂ ಭತ್ತಗ್ಗಂ, ಭತ್ತಪರಿವಿಸನಟ್ಠಾನಂ, ಭತ್ತಗ್ಗೇ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತನ್ತಿ** ವಿಗ್ಗಹೋ। ತತ್ಥ **ಆರಾಮೇ ಕಾಲೋ ಆರೋಚಿತೋ ಹೋತೀತಿ** "ಕಾಲೋ ಭನ್ತೇ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಆರೋಚಿತೋ ಹೋತಿ। **ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನಾತಿ** ದ್ವೇ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಿ ನಾಭಿಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ। **ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ। ಉದ್ಧಂ ನಾಭಿಮಣ್ಡಲಂ, ಅಧೋ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಜಙ್ಘಟ್ಠಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತಂ ನಿವಾಸನಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಪರಂ ಓತಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹೋತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ** ತಸ್ಸ ನಿವಾಸನಸ್ಸ ಉಪರಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಕಾಯಬನ್ಧನೇನ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೮) ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಇದಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತೇ ವುತ್ತಮೇವ। "**ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ** ಪಾಸಕೇ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೋ ವಾ ಹೋತು ವಿಹಾರೋ ವಾ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿವಿಸನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಮನಮೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿವಿಸನಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಯತ್ಥ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಪುತ್ತದಾರಾ ಆವಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನೇತ್ವಾ ಭೋಜೇನ್ತಿ।

ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನಾತಿ ನ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುತೇನ, ಅಥ ಖೋ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅನುವಾತನ್ತೇನ ಗೀವಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಸಂಹರಿತ್ವಾ ಯಾವ ಮಣಿಬನ್ಧಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ। **ಸುಸಂವುತೇನಾತಿ** ಹತ್ಥಂ ವಾ ಪಾದಂ ವಾ ಅಕೀಳಾಪೇನ್ತೇನ, ಸುವಿನೀತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖುನಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಾಖಿತ್ತಚಕ್ಖುನಾ। ಯೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತಹಂ ತಹಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಭಿಯ್ಯೋ ತಂ ತಂ ದಿಸಾಭಾಗಂ ಪಾಸಾದಂ ಕೂಟಾಗಾರಂ ವೀಥಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಿಪರಿಸ್ಸಯಾಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಪ್ಪಸದ್ದೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿತ್ತಾವತಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಹೋತಿ? ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಗೇಹೇ ಆದಿಮ್ಹಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಮಜ್ಝೇ ದುತಿಯತ್ಥೇರೋ ಅನ್ತೇ ತತಿಯತ್ಥೇರೋತಿ ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ದುತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತಿ, ದುತಿಯತ್ಥೇರೋ

ತಸ್ಸ ಸದ್ದಞ್ಚೇವ ಸುಣಾತಿ, ಕಥಞ್ಚ ವವತ್ಥಪೇತಿ, ತತಿಯತ್ಥೇರೋ ಪನ ಸದ್ದಮೇವ ಸುಣಾತಿ, ಕಥಂ ನ ವವತ್ಥಪೇತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ತತಿಯತ್ಥೇರೋ ಕಥಂ ವವತ್ಥಪೇತಿ, ಮಹಾಸದ್ದೋ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಾಯಾತಿ ನ ಉಕ್ಖೇಪೇನ, ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇ ಕರಣವಚನಂ, ಏಕತೋ ವಾ ಉಭತೋ ವಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಚೀವರೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನ್ತೋಇನ್ದಖೀಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಏವಂ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಪನ ಧಮಕರಣಂ ನೀಹರನ್ತೇನಪಿ ಚೀವರಂ ಅನುಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾವ ನೀಹರಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾಯಾತಿ** ನ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸನ್ತೋ, ವುತ್ತನಯೇನೇವೇತ್ಥ ಕರಣವಚನಂ। **ನ ಕಾಯಪ್ಪಚಾಲಕನ್ತಿ** ಕಾಯಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ ಕಾಯಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲಂ ಕತ್ವಾ ಉಜುಕೇನ ಕಾಯೇನ ಸಮೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ। **ನ ಬಾಹುಪ್ಪಚಾಲಕನ್ತಿ** ಬಾಹುಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ ಬಾಹುಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲಂ ಕತ್ವಾ। **ನ ಸೀಸಪ್ಪಚಾಲಕನ್ತಿ** ಸೀಸಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲಂ ಉಜುಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ನ ಖಮ್ಭಕತೋತಿ** ಖಮ್ಭಕತೋ ನಾಮ ಕಟಿಯಂ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತಖಮ್ಭೋ। **ನ ಉಕ್ಕುಟಿಕಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಉಕ್ಕುಟಿಕಾ ವುಚ್ಚತಿ ಪಣ್ಹಿಯೋ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಪಾದೇಹಿ ವಾ ಅಗ್ಗಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಣ್ಹೀಹಿಯೇವ ವಾ ಭೂಮಿಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಗಮನಂ। ಕರಣವಚನಂ ಪನೇತ್ಥ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಮೇವ। **ನ ಓಗುಣ್ಠಿತೇನಾತಿ** ಸಸೀಸಂ ಪಾರುತೇನ। **ನ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯಾತಿ** ನ ದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ। ಏತ್ಥ ಆಯೋಗಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಪಿ ದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾ ಏವ। **ನ ಥೇರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಪಖಜ್ಜಾತಿ** ಥೇರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿಅಲ್ಲೀಯಿತ್ವಾ ನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾತಿ** ನ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ।

ಸಕ್ಕಚ್ಚನ್ತಿ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। **ಪತ್ತಸಞ್ಞೀತಿ** ಪತ್ತೇ ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ। **ಸಮಸೂಪಕೋ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ಭತ್ತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣೋ ಸೂಪೋ ಹೋತಿ। **ಸಮತಿತ್ಥಿಕನ್ತಿ** ಸಮಪುಣ್ಣಂ ಸಮಭರಿತಂ। **ಥೂಪೀಕತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಥೂಪೀಕತೋ** ನಾಮ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಮುಖವಟ್ಟಿಲೇಖಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕತೋ, ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಭರಿತೋ ಪೂರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಕತಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಮುಖವಟ್ಟಿಲೇಖಾಸಮಪ್ಪಮಾಣೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾಗುಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಫಲಾಫಲಂ ವಾ ಆಮಿಸಜಾತಿಕಂ ಸಮತಿತ್ಥಿಕಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗೇನ ಪತ್ತೇನ, ಇತರೇನ ಪನ ಥೂಪೀಕತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಯಾಮಕಾಲಿಕಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕಾನಿ ಪನ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಪತ್ತೇ ಥೂಪೀಕತಾನಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಯಂ ಪನ ದ್ವೀಸು ಪತ್ತೇಸು ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿಯಮಾನಂ ಪೂವಉಚ್ಛುಖಣ್ಡಫಲಾಫಲಾದಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಓರೋಹತಿ, ತಂ ಥೂಪೀಕತಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಪೂವವಟಂಸಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದೇನ್ತಿ, ಥೂಪೀಕತಮೇವ ಹೋತಿ। ಪುಪ್ಫವಟಂಸಕತಕ್ಕೋಲಕಟುಕಫಲಾದಿವಟಂಸಕೇ ಪನ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಥೂಪೀಕತಂ ನ ಹೋತಿ। ಭತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಥಾಲಕಂ ವಾ ಪತ್ತಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಥೂಪೀಕತಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಕುರುನ್ದಿಯಮ್ಪಿ ವುತ್ತಂ "ಥಾಲಕೇ ವಾ ಪತ್ತೇ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಪತ್ತಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಭಾಜನಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇಧ ಅನಾಪತ್ತಿಯಂ ಗಿಲಾನೋ ನ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಥೂಪೀಕತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪನ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

"ಸಕ್ಕಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಚ "ಪತ್ತಸಞ್ಞೀ"ತಿ ಚ ಉಭಯಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಸಪದಾನನ್ತಿ** ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಓಧಿಂ ಅಕತ್ವಾ ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। ಸಮಸೂಪಕೇ ವತ್ತಬ್ಬಂ ವುತ್ತಮೇವ। **ಥೂಪಕತೋತಿ** ಮತ್ಥಕತೋ, ವೇಮಜ್ಝತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಸೂಪಂ ವಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ವಾತಿ**ಆದಿ ಪಾಕಟಮೇವ। ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ। ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞೀಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ ಗಿಲಾನೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ। **ನಾತಿಮಹನ್ತೋ ಕಬಳೋತಿ** ಮಯೂರಣ್ಡಂ ಅತಿಮಹನ್ತಂ, ಕುಕ್ಕುಟಣ್ಡಂ ಅತಿಖುದ್ದಕಂ, ತೇಸಂ ವೇಮಜ್ಝಪ್ಪಮಾಣೋ। **ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಆಲೋಪೋತಿ** ನಾತಿದೀಘೋ ಆಲೋಪೋ। **ಅನಾಹಟೇತಿ** ಅನಾಹರಿತೇ, ಮುಖದ್ವಾರಂ ಅಸಮ್ಪಾಪಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೋ ಹತ್ಥೋತಿ** ಏತ್ಥ ಹತ್ಥಸದ್ದೋ ತದೇಕದೇಸೇಸು ಅಙ್ಗುಲೀಸು ದಟ್ಠಬ್ಬೋ "ಹತ್ಥಮುದ್ದೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಸಮುದಾಯೇ ಪವತ್ತವೋಹಾರಸ್ಸ ಅವಯವೇ ಪವತ್ತನತೋ। ಏಕಙ್ಗುಲಿಮ್ಪಿ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ನ ಸಕಬಳೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಹರೀತಕಂ ವಾ ಲಟ್ಠಿಮಧುಕಂ ವಾ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಥೇತಿ, ಯತ್ತಕೇನ ವಚನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕೇ ಮುಖಮ್ಹಿ ಸನ್ತೇ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪಿಣ್ಡುಕ್ಖೇಪಕನ್ತಿ ಪಿಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಕಬಳಾವಚ್ಛೇದಕನ್ತಿ** ಕಬಳಂ ಅವಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅವಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಅವಗಣ್ಡಕಾರಕನ್ತಿ** ಮಕ್ಕಟೋ ವಿಯ ಗಣ್ಡೇ ಕತ್ವಾ ಕತ್ವಾ। **ಹತ್ಥನಿದ್ಧುನಕನ್ತಿ** ಹತ್ಥಂ ನಿದ್ಧುನಿತ್ವಾ ನಿದ್ಧುನಿತ್ವಾ। **ಸಿತ್ಥಾವಕಾರಕನ್ತಿ** ಸಿತ್ಥಾನಿ ಅವಕಿರಿತ್ವಾ ಅವಕಿರಿತ್ವಾ। **ಜಿವ್ಹಾನಿಚ್ಛಾರಕನ್ತಿ** ಜಿವ್ಹಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ। **ಚಪುಚಪುಕಾರಕನ್ತಿ** "ಚಪುಚಪೂ"ತಿ ಏವಂ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಕತ್ವಾ। **ಸುರುಸುರುಕಾರಕನ್ತಿ** "ಸುರುಸುರೂ"ತಿ ಏವಂ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಕತ್ವಾ। **ಹತ್ಥನಿಲ್ಲೇಹಕನ್ತಿ** ಹತ್ಥಂ ನಿಲ್ಲೇಹಿತ್ವಾ ನಿಲ್ಲೇಹಿತ್ವಾ। ಭುಞ್ಜನ್ತೇನ ಹಿ ಅಙ್ಗುಲಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಿಲ್ಲೇಹಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಘನಯಾಗುಫಾಣಿತಪಾಯಾಸಾದಿಕೇ ಪನ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಮುಖೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪತ್ತನಿಲ್ಲೇಹಕಓಟ್ಠನಿಲ್ಲೇಹಕೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾಪಿ ಪತ್ತೋ ನ ನಿಲ್ಲೇಹಿತಬ್ಬೋ, ಏಕಓಟ್ಠೋಪಿ ಜಿವ್ಹಾಯ ನ ನಿಲ್ಲೇಹಿತಬ್ಬೋ, ಓಟ್ಠಮಂಸೇಹಿ ಏವ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ನ ಸಾಮಿಸೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಾನೀಯಥಾಲಕೋತಿ ಏತಂ ಪಟಿಕೂಲವಸೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಿಕಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮ್ಪಿ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಙ್ಖಮ್ಪಿ ಸರಾವಮ್ಪಿ ಆಮಿಸಮಕ್ಖಿತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ, ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಸಚೇ ಪನ ಹತ್ಥಸ್ಸ ಏಕದೇಸೋ ಆಮಿಸಮಕ್ಖಿತೋ ನ ಹೋತಿ, ತೇನ ಪದೇಸೇನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ನ ಸಸಿತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಧೋವನಂ ಅನ್ತರಘರೇ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಸಿತ್ಥಾನಿ ಏಕತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡೇತಿ। ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಉದಕಗತಿಕಾನಿ ಕತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಬಹಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಏವಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ನ ತಾವ ಥೇರೇನ ಉದಕ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಹತ್ಥಧೋವನಉದಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅನ್ತರಾ ಪಿಪಾಸಿತೇನ , ಪನ ಗಲೇ ವಿಲಗ್ಗಾಮಿಸೇನ ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ನ ಧೋವಿತಬ್ಬಾತಿ।

ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅನುಮೋದನವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ಅನುಮೋದನವತ್ತೇ ಅನು ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮೋದಿಯತೇ ಪಮೋದಿಯತೇತಿ ಅನುಮೋದನಾ। ಕಾ ಸಾ? ಧಮ್ಮಕಥಾ। ಅನುಮೋದನಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ಅನುಮೋದನವತ್ತಂ**। **ಪಞ್ಚಮೇ ನಿಸಿನ್ನೇ**ತಿ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇ। ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಾ ನಾಮ ಬಹೂಸು ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಪರಿಕಥಾಕಥನಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಅನುಮೋದನವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೯. ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತೇ ಪಿಣ್ಡಿತಬ್ಬೋ ಸಞ್ಚರಿತಬ್ಬೋತಿ ಪಿಣ್ಡೋ, ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಂ ಸೀಲಮಸ್ಸಾತಿ ಪಿಣ್ಡಚಾರೀ, ಸೋ ಏವ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕೋ ಸಕತ್ಥೇ ಕಪಚ್ಚಯವಸೇನ। ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಂ**। ತತ್ರಾಯಮನುತ್ತಾನಪದವಣ್ಣನಾ - **ನಿವೇಸನಂ** ನಾಮ ಇತ್ಥಿಕುಮಾರಿಕಾದೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪವಿಸನನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹಸಾ ಪವಿಸನ್ತೋ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣಂ ವಾ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಪರಿಸ್ಸಯೋ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ **"ನಿವೇಸನಂ...ಪೇ॰... ಪವಿಸಿತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅತಿದೂರೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಗೇಹೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ವಾ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ। ಅಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಅಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ ವಾ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಅಸುಣಿತಬ್ಬಂ ವಾ ಸುಣೇಯ್ಯ, ತೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಗಾರವೋ ವಾ ಅಪ್ಪಸಾದೋ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ **"ನಾತಿದೂರೇ ನಾಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಠಾತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅತಿಚಿರಂ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಅದಾತುಕಾಮಾನಂ ಮನೋಪದೋಸೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಭಿಕ್ಖಾ ಚ ಪರಿಕ್ಖಯೇಯ್ಯ, ಅತಿಲಹುಕಂ ನಿವತ್ತನ್ತೋ ದಾತುಕಾಮಾನಂ ಪುಞ್ಞಹಾನಿ ಚ ಭವೇಯ್ಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜನಂ, ತಸ್ಮಾ **"ನಾತಿಚಿರಂ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನಾತಿಲಹುಕಂ ನಿವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ಠಿತೇನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಲ್ಲಕ್ಖಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಚೇ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪತೀ"**ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ **ಕಮ್ಮಂ ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪತೀ**ತಿ ಕಪ್ಪಾಸಂ ವಾ ಸುಪ್ಪಂ ವಾ ಮುಸಲಂ ವಾ ಯಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಠಿತಾ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಪರಾಮಸತೀ**ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಠಪೇತಿ ವಾ**ತಿ "ತಿಟ್ಠಥ ಭನ್ತೇ"ತಿ ವದನ್ತೀ ಠಪೇತಿ ನಾಮ। **ಅವಕ್ಕಾರಪಾತೀ**ತಿ ಅತಿರೇಕಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಠಪನತ್ಥಾಯ ಏಕಾ ಸಮುಗ್ಗಪಾತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಸಮುಗ್ಗಪಾತಿ** ನಾಮ ಸಮುಗ್ಗಪುಟಸದಿಸಾ ಪಾತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೦. ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತೇ ನ ರಮನ್ತಿ ಜನಾ ಏತ್ಥಾತಿ ಅರಞ್ಞಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

"ರಮಣೀಯಾನಿ ಅರಞ್ಞಾನಿ, ಯತ್ಥ ನ ರಮತೀ ಜನೋ।
ವೀತರಾಗಾ ರಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತೇ ಕಾಮಗವೇಸಿನೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೯೯)।

ಅರಞ್ಞೇ ವಸತೀತಿ ಆರಞ್ಞಿಕೋ, ತೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತಂ**। ತತ್ರಾಯಂ ವಿಸೇಸಪದಾನಮತ್ಥೋ - **ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಅರಞ್ಞಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಗಾಮತೋ ದೂರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ "ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪರಿಸ್ಸಮೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪತ್ತಂ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಂಸೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಖನ್ಧೇ ಕರಿತ್ವಾ** ಅರಞ್ಞಮಗ್ಗೋ ನ ದುಸ್ಸೋಧನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ

ಕಣ್ಟಕಸರೀಸಪಾದಿಪರಿಸ್ಸಯವಿಮೋಚನತ್ಥಂ **ಉಪಾಹನಾ ಆರೋಹಿತ್ವಾ**। ಅರಞ್ಞಂ ನಾಮ ಯಸ್ಮಾ ಚೋರಾದೀನಂ ವಿಚರಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "**ದಾರುಭಣ್ಡಂ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ದ್ವಾರವಾತಪಾನಂ ಥಕೇತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇತೋ ಪರಾನಿ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತೇಸು ವುತ್ತಸದಿಸಾನೇವ। ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಬಹಿಗಾಮೇ ಉದಕಂ ನತ್ಥಿ, ಅನ್ತೋಗಾಮೇಯೇವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ, ಅಥ ಬಹಿಗಾಮೇ ಅತ್ಥಿ, ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ವೋದಕಂ ಕತ್ವಾ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ ಅಂಸೇ ಕರಿತ್ವಾ ಉಪಾಹನಾ ಆರೋಹಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

ಭಾಜನಂ ಅಲಭನ್ತೇನಾತಿಆದಿ ಅರಞ್ಞಸೇನಾಸನಸ್ಸ ದುಲ್ಲಭದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, **ಅಗ್ಗಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿಆದಿ ವಾಳಮಿಗಸರೀಸಪಾದಿಬಾಹಿರಪರಿಸ್ಸಯಕಾಲೇ ಚ ವಾತಪಿತ್ತಾದಿಅಜ್ಝತ್ತಪಅಸ್ಸಯಕಾಲೇ ಚ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ತಾ। ಬಹೂನಂ ಪನ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ತಾದಿಸಾನಿ ಸುಲಭಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ "**ಗಣವಾಸಿನೋ ಪನ ತೇನ ವಿನಾಪಿ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ। ಕತ್ತರದಣ್ಡೋ ನಾಮ ಪರಿಸ್ಸಯವಿನೋದನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತೇನ ಅವಸ್ಸಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ "**ಕತ್ತರದಣ್ಡೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**"ತಿ। ನಕ್ಖತ್ತಾನೇವ ನಕ್ಖತ್ತಪದಾನಿ। ಚೋರಾದೀಸು ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ, ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ನಕ್ಖತ್ತೇನ ಚನ್ದೋ ಯುತ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇಸು "ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಕುಜ್ಝನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "**ನಕ್ಖತ್ತಪದಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ ಸಕಲಾನಿ ವಾ ಏಕದೇಸಾನಿ ವಾ**"ತಿ, ತಥಾ ದಿಸಾಮೂಳ್ಹೇಸು "ಕತಮಾಯಂ, ಭನ್ತೇ, ದಿಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇಸು, ತಸ್ಮಾ "**ದಿಸಾಕುಸಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ।

ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸೇನಾಸನವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೧. ಸೇನಾಸನವತ್ತೇ ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸೇನಂ, ಸಯನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಆಸನಂ। ಸೇನಞ್ಚ ಆಸನಞ್ಚ ಸೇನಾಸನಂ। ಸೇನಾಸನೇಸು ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ಸೇನಾಸನವತ್ತಂ**। ಇಧ ಪನ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಕಥಾಯಂ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೩) ವುತ್ತಮೇವ। ತತ್ಥ ಪನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವುತ್ಥವಿಹಾರೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಪನ ಅತ್ತನಾ ವುತ್ಥವಿಹಾರೋತಿ ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸೋ। **ನ ವುಡ್ಢಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸ್ಸ ಓವರಕೇ ತದುಪಚಾರೇ ಚ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಭೋಜನಸಾಲಾದೀಸುಪಿ ಏವಮೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಭೋಜನಸಾಲಾದೀಸುಪಿ ಉದ್ದೇಸದಾನಾದಿ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೇನಾಸನವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೨. ಜನ್ತಾಘರವತ್ತೇ ಜಾಯತೀತಿ ಜಂ, ಕಿಂ ತಂ? ಸರೀರಂ। ಜಂ ತಾಯತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ ಜನ್ತಾ, ಕಾ ಸಾ? ತಿಕಿಚ್ಛಾ। ಗಯ್ಹತೇತಿ ಘರಂ, ಕಿಂ ತಂ? ನಿವೇಸನಂ, ಜನ್ತಾಯ ಸರೀರತಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಕತಂ ಘರಂ ಜನ್ತಾಘರಂ, ಜನ್ತಾಘರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಂ**। ತತ್ಥ **ಪರಿಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಬಹಿಜಗತಿ। ಸೇಸಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತೇ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೩. ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತೇ ವಚ್ಚಯತೇ ಊಹದಯತೇತಿ ವಚ್ಚಂ, ಕರೀಸಂ। ಕುಟೀಯತಿ ಛಿನ್ದೀಯತಿ ಆತಪೋ ಏತಾಯಾತಿ ಕುಟಿ, ವಚ್ಚತ್ಥಾಯ ಕತಾ ಕುಟಿ ವಚ್ಚಕುಟಿ, ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ **ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತಂ,** ಇಧ ಚ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಆಚಮನವತ್ತಂ ಪಠಮಂ ಆಗತಂ, ಪಚ್ಛಾ ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪಕರಣೇ ಪಠಮಂ ವಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಆಚಮತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತಂ ಪಠಮಂ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ತದನುಕ್ಕಮೇನ ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮ। **ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದನ್ತೇನಾ**ತಿ ಅಯಂ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾಪಿ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ। **ನಿಬದ್ಧಗಮನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ನಿಬದ್ಧಗಮನತ್ಥಾಯ। **ಪುಗ್ಗಲಿಕಟ್ಠಾನಂ ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದಿವತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಸತ್ತವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧೮. ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನೀಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಚೀವರಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೪. ಏವಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದಿವತ್ತಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಚುದ್ದಸ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಭಾಜನಂ ಕಥೇನ್ತೋ **"ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಚತೂತಿ** ಸಙ್ಖ್ಯಾಸಬ್ಬನಾಮಪದಂ। ಪಟಿಚ್ಚ ಏತಿ ಸೀತಪಟಿಘಾತಾದಿಕಂ ಫಲಂ ಏತಸ್ಮಾತಿ ಪಚ್ಚಯೋ, ಚೀವರಾದಿ, ಪಚ್ಚಯೋ ಚ ಪಚ್ಚಯೋ ಚ ಪಚ್ಚಯಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯಾ ಚತುಪಚ್ಚಯಂ, ಭಾಜೀಯತೇ ವಿಭಾಜೀಯತೇ ಭಾಜನಂ। ಚತುಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾಜನಂ **ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನಂ**। ತೇನಾಹ **"ಚೀವರಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಭಾಜನ"**ನ್ತಿ। **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನೇ ಸಮಭಿನಿವಿಟ್ಠೇ **ಚೀವರಭಾಜನೇ ತಾವ** ಪಠಮಂ **ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ...ಪೇ॰... ವೇದಿತಬ್ಬೋ**। ಕಸ್ಮಾ? ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರಸ್ಸ ದುಕ್ಕರಭಾಜನತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಆಗತಾಗತಂ ಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮತ್ತಮೇವಸ್ಸ ಭಾರೋತಿ **ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ**। ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚೀವರಂ ನಿದಹತಿ, ನಿದಹನಮತ್ತಮೇವಸ್ಸ ಭಾರೋತಿ **ಚೀವರನಿದಹಕೋ**। ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ನಿಯುತ್ತೋ **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ**। ಚೀವರಾದಿಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಠಪನಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಅಗಾರಂ **ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ**। ಚೀವರಂ ಭಾಜೇತಿ ಭಾಗಂ ಕರೋತೀತಿ **ಚೀವರಭಾಜಕೋ**। ಚೀವರಸ್ಸ ಭಾಜನಂ ವಿಭಾಗಕರಣಂ **ಚೀವರಭಾಜನಂ,** ವಿಭಜನಕಿರಿಯಾ।

ತತ್ಥ "ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತೇತಿ ಆಹ **"ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ"**ತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಆಹ **"ಅನುಜಾನಾಮಿ...ಪೇ॰... ವಚನತೋ"**ತಿ। ಛನ್ದನಂ **ಛನ್ದೋ,** ಇಚ್ಛನಂ ಪಿಹನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಮನಂ ಕರಣಂ ಗತಿ, ಕಿರಿಯಾ। ಗಾರೇಯ್ಹಾ ಗತಿ ಅಗತಿ, ಛನ್ದೇನ ಅಗತಿ **ಛನ್ದಾಗತಿ**। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಕಥಂ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಆಹ **"ತತ್ಥ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಮ್ಪಿ"**ತಿಆದಿ। ಏವಮಿತರೇಸುಪಿ। ಪಞ್ಚಮಙ್ಗಂ ಪನ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಯುತ್ತಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇಪಿ ಇತೋ ಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತೇನಾಹ **"ತಸ್ಮಾ"**ತಿಆದಿ।

ಇಮಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಪಲೋಕನೇನ ವಾತಿ ಇದಂ ಇಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಲಹುಕಕಮ್ಮತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨) "ಅವಸೇಸಾ ತೇರಸ ಸಮ್ಮುತಿಯೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಮತಕಚೀವರದಾನಾದಿಸಮ್ಮುತಿಯೋ ಚಾತಿ ಏತಾನಿ ಲಹುಕಕಮ್ಮಾನಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ। **ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇತಿ** ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ನ ಹಿ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇ ಅಪಲೋಕನಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ದುಬ್ಬಿಸೋಧನತ್ತಾ। **ಧುರವಿಹಾರಟ್ಠಾನೇತಿ** ವಿಹಾರದ್ವಾರಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ।

೧೯೭. ಭಣ್ಡಾಗಾರಸಮ್ಮುತಿಯಂ **ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಙ್ಖಾತಮಹಾಸೀಮಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇಯೇವ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ಇಮಂ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇಹಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ವಿಹಾರಂ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ "ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಪಲೋಕನೇನ ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಭೂತೇ ವಿಹಾರೇ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಮತ್ತೇಯೇವ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ, ಕಾರಣಂ ಪನೇತ್ಥ ಕಥಿನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯಂ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೨೬) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

೧೯೮. **ತುಲಾಭೂತೋತಿ** ತುಲಾಸದಿಸೋ। **ಇದನ್ತಿ** ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸದಾನಂ। ಇಮಂ ಕಿರ ಪಾಠಂ ಅಮನಸಿಕರೋನ್ತಾ ಇದಾನಿ ಕಾಲಚೀವರಮ್ಪಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸಂ ದೇನ್ತಿ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಪಹೋನಕಕಮ್ಮಂ, ಯತ್ತಕೇನ ವಿನಯಾಗತೇನ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀಬನ್ಧನಾದಿಹತ್ಥಕಮ್ಮೇನ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಊನತಾ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾಮಣೇರಾನಞ್ಚ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಚೀವರೇಪೀತಿ** ಅಕಾಲಚೀವರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ** ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಯಾ ಕತಾಯ ಸಮಭಾಗದಾನಂ। **ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ** ಕತ್ತಬ್ಬಕಾಲೇಸು ಅಕತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿತಕ್ಖಣೇ ಕರೋನ್ತಿ। **ಸಮಪಟಿವೀಸೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ** ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಯಾಚನ್ತಾನಂ ಪಟಿಞ್ಞಾಮತ್ತೇನಪಿ ಸಮಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ।

ಅತಿರೇಕಭಾಗೇನಾತಿ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಹೋನ್ತಿ, ಸಾಟಕಾಪಿ ದಸೇವ, ತೇಸು ಏಕೋ ದ್ವಾದಸ ಅಗ್ಘತಿ, ಸೇಸಾ ದಸಗ್ಘನಕಾ। ಸಬ್ಬೇಸು ದಸಗ್ಘನಕವಸೇನ ಕುಸೇ ಪಾತಿತೇ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದ್ವಾದಸಗ್ಘನಕೋ ಕುಸೋ ಪಾತಿತೋ, ಸೋ "ಏತ್ತಕೇನ ಮಮ ಚೀವರಂ ಪಹೋತೀ"ತಿ ತೇನ ಅತಿರೇಕಭಾಗೇನ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಏತ್ತಕೇನ ಮಮ ಚೀವರಂ ಪಹೋತೀತಿ** ದ್ವಾದಸಗ್ಘನಕೇನ ಮಮ ಚೀವರಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ನ ತತೋ ಊನೇನಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಗಹೇತುಕಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅತಿರೇಕಂ ಆವುಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವಾ "ಸಞ್ಞಾತಕೇ ಚ ಗಣಸನ್ತಕೇ ಚ ಅಪ್ಪಕಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಂಯಮೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಗಣ್ಹನ್ತೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಕ್ಖೇಪೇ ದಿನ್ನೇ"**ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ ಅನುಕ್ಖೇಪೋ ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನುಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಅನುಪ್ಪದಾತಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ, ಯತ್ತಕಂ ತಸ್ಸ ಪಟಿವೀಸೇ ಅಧಿಕಂ, ತತ್ತಕೇ ಅಗ್ಘನಕೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇ ದಿನ್ನೇತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಚೇ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಹೋನ್ತಿ"**ತ್ಯಾದಿ ವುತ್ತಂ।

ವಿಕಲಕೇ ತೋಸೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಚೀವರವಿಕಲಕಂ ಪುಗ್ಗಲವಿಕಲಕನ್ತಿ ದ್ವೇ ವಿಕಲಕಾ। ತತ್ಥ **ಚೀವರವಿಕಲಕಂ** ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ, ಸೇಸಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಏಕೇಕಂ ಪನ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ಛಿನ್ದನ್ತೇಹಿ ಚ ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲಾದೀನಂ ವಾ ಉಪಾಹನಥವಿಕಾದೀನಂ ವಾ ಪಹೋನಕಾನಿ ಖಣ್ಡಾನಿ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥಾರಮ್ಪಿ ಅನುವಾತಪ್ಪಹೋನಕಾಯಾಮಂ ಖಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಪರಿಭೋಗಂ ಪನ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಪ್ಪಹೋನಕಭಾವೋ ಚೀವರವಿಕಲಕಂ। ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಪನೇತಂ ತೋಸಿತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ಕುಸಪಾತೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಸಚೇಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವತ್ಥಾನಿ ನಪ್ಪಹೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಂ ಸಾಮಣಕಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯೋ ತೇನ ತುಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಭಾಗಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕುಸಪಾತೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಇದಮ್ಪಿ ಚೀವರವಿಕಲಕನ್ತಿ ಅನ್ಧಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ।

ಪುಗ್ಗಲವಿಕಲಕಂ ನಾಮ ದಸ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ವಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಏಕೋ ವಗ್ಗೋ ನ ಪೂರತಿ, ಅಟ್ಠ ವಾ ನವ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅಟ್ಠ ವಾ ನವ ವಾ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ "ತುಮ್ಹೇ ಇಮೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಭಾಜೇಥಾ"ತಿ ದಾತಬ್ಬಾ। ಏವಮಯಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅಪ್ಪಹೋನಕಭಾವೋ ಪುಗ್ಗಲವಿಕಲಕಂ ನಾಮ। ವಿಸುಂ ದಿನ್ನೇ ಪನ ತಂ ತೋಸಿತಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ತೋಸೇತ್ವಾ ಕುಸಪಾತೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ। ಅಥ ವಾ **ವಿಕಲಕೇ ತೋಸೇತ್ವಾತಿ** ಯೋ ಚೀವರವಿಭಾಗೋ ಊನಕೋ, ತಂ ಅಞ್ಞೇನ ಪರಿಕ್ಖಾರೇನ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಕುಸಪಾತೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಚೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥಾನೀ"**ತಿಆದಿನಾ।

೧೯೯. ಇತೋ ಪರಂ ತೇಸು ತೇಸು ವತ್ಥೂಸು ಆಗತವಸೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೇಸು ಸನ್ತೇಸುಪಿ ತೇಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಾನಂ ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಅವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾವಿನಿಚ್ಛಯೇಸ್ವೇವ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಇದಾನಿ ಅಟ್ಠಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಯಾ ತಾ ಅಟ್ಠ ಮಾತಿಕಾ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಾ, ತಾಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಮಾತಿಕಾನಂ ವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಇದಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ

ಧುವಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನಾದಿತೋ ಪರಮಲೇಡ್ಡುಪಾತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಾನಿ ದುತಿಯಲೇಡ್ಡುಪಾತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಪಿಚಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಧುವಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಪರಿಯನ್ತಗತಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಿಯೋಜನೇ ಠಿತಾ ಲಾಭಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಇಮೇ ಲಾಭಗ್ಗಹಣಾದಯೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾವಸೇನೇವ ಹೋತಿ, ನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾವಸೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಇಮಾನಿ ಲಾಭಗ್ಗಹಣಾದೀನಿಯೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ, ತಾನಿ ಪನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾದೀಸುಯೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಾನೀತಿ ಪಕಾಸೇತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೭೯) "ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆರಾಮಪ್ಪವೇಸನಸೇನಾಸನಪುಚ್ಛನಾದಿ ಪರಿವಾಸಮಾನತ್ತಾರೋಚನವಸ್ಸಚ್ಛೇದನಿಸ್ಸಯಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾದಿ ವಿಧಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಇಮಿಸ್ಸಾಯೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ಲಾಭತ್ಥಾಯ ಠಪಿತಾ ಸೀಮಾ **ಲಾಭಸೀಮಾ**। ಲೋಕೇ ಗಾಮಸೀಮಾದಯೋ ವಿಯ ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮ ವಿಸುಂ ಪಸಿದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ, ಕೇನಾಯಂ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಆಹ **"ನೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ಏತೇನ ನಾಯಂ ಸಾಸನವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾ, ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಜನಪದಪರಿಚ್ಛೇದೋ**ತಿ ಇದಂ ಲೋಕಪಸಿದ್ಧಸೀಮಾಸದ್ದತ್ಥವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಜನಪದಸೀಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಜನಪದೋ ಏವ **ಜನಪದಸೀಮಾ,** ಏವಂ ರಟ್ಠಸೀಮಾದೀಸುಪಿ। ತೇನಾಹ **"ಆಣಾಪವತ್ತಿಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಪಥವೀವೇಮಜ್ಝಗತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಾವ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಾ ಖಣ್ಡಸೀಮತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಉಪಚಾರಸೀಮಾದೀಸು ಪನ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸು ಹೇಟ್ಠಾಪಥವಿಯಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಠಿತಾನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಕೂಪಾದಿಪವೇಸಾರಹಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾನಞ್ಞೇವ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಸೀಮಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ತಂತಂಸೀಮಟ್ಠಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾಯ ದಿನ್ನಂ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಉದಕಟ್ಠಾನೇಪಿ ಠಿತಾನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಚಕ್ಕವಾಳವೋಹಾರತ್ತಾತಿ। ಸಮಾನಸಂವಾಸಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸು ದಿನ್ನಸ್ಸ ಇದಂ ನಾನತ್ತಂ - "ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಗಾಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಕಸ್ಮಾ? "ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೪) ವುತ್ತತ್ತಾ। "ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಯದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಗಾಮೇ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ।

೨೦೦-೧. **ಬುದ್ಧಾಧಿವುತ್ಥೋ**ತಿ ಬುದ್ಧೇನ ಭಗವತಾ ಅಧಿವುತ್ಥೋ। **ಏಕಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। **ಪಾಕವತ್ತ**ನ್ತಿ ನಿಬದ್ಧದಾನಂ। **ವತ್ತತೀ**ತಿ ಪವತ್ತತಿ। **ತೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯೇಸಂ ಸಮ್ಮುಖೇ ಏಸ ದೇತಿ, ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೨೦೨. **ದುತಿಯಭಾಗೇ ಪನ ಥೇರಾಸನಂ ಆರುಳ್ಹೇ**ತಿ ಯಾವ ಸಙ್ಘನವಕಂ ಏಕವಾರಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಾಗಂ ದತ್ವಾ ಚೀವರೇ ಅಪರಿಕ್ಖೀಣೇ ಪುನ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಾತುಂ ದುತಿಯಭಾಗೇ ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನಾ**ತಿ "ತುಯ್ಹೇವ ಭಿಕ್ಖು ತಾನಿ ಚೀವರಾನೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೩) ಭಗವತಾ ವುತ್ತನಯೇನ। **ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ "ತುಯ್ಹಂ ದೇಮಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಮ, ಥೇರಾನಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೭೯) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೭೯) ಪನ **ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತುಯ್ಹಂ ದೇಮಾ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾತಿ ಕಾರಣಂ ವದನ್ತಿ। ಯದಿ ಏವಂ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ವಟ್ಟೇಯ್ಯ, "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಮ, ಥೇರಾನಂ ದೇಮ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ವಚನತೋ ಭೇದೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಮೇತ್ಥ ಕಾರಣನ್ತಿ। **ಪಾರುಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಾಮಿಕೇಹಿ ವಿಚಾರಿತಮೇವಾ**ತಿ ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಾದೀನಮತ್ಥಾಯ ವಿಚಾರಿತಮೇವ।

೨೦೩. **ಉಪಡ್ಢಂ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಂ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ, ತತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಪಡ್ಢಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇಪಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ಏಕಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಅನ್ತಮಸೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಪಿ ಉಪಡ್ಢಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। **"ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ನ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಕ್ಖೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಅಪರಾಮಟ್ಠತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಗಣನಾಯ ಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ದಾಯಕಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ, ತಥಾ ದಾನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಗಣೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ

ಏವ ಯುಜ್ಜತಿ। ಇತರಥಾ ಹಿ "ಕಿತ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಕಿತ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನ"ನ್ತಿ ನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಮ್ಪಿ "ಭಿಕ್ಖೂನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತವಚನಸದಿಸಮೇವಾತಿ ಆಹ **"ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಗಣೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। ತೇನಾಹ **"ಪುಗ್ಗಲೋ...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ"**ತಿ। **"ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಸುಂ ನ ಲಭತೀತಿ** ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನ ಹೇತ್ಥ ವಿಸೇಸಕಾರಣಂ ಉಪಲಬ್ಭತಿ। ತಥಾ ಹಿ "ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾಮಞ್ಞವಿಸೇಸವಚನೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಯಥಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಸುಂ ಲಭತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಿಸೇಸವಚನಸಬ್ಭಾವತೋ ಭವಿತಬ್ಬಮೇವ ವಿಸುಂ ಪುಗ್ಗಲಪಟಿವೀಸೇನಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಮೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ। **ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನತೋ ಏಕಮೇವ ಲಭತೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಏಕಮೇವ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಲಭತಿ। ತತ್ಥ ಕಾರಣಮಾಹ **"ಕಸ್ಮಾ? ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ"**ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಪಿ ಗಹಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೭೯) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೭೯) ಪನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸದ್ದೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಞೇವ ಗಹಿತತ್ತಾ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ "ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ"ತಿ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಚ ತತ್ಥಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, "ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನಸದಿಸತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪುಗ್ಗಲಪ್ಪಧಾನೋ ಹೇತ್ಥ ಸಙ್ಘ-ಸದ್ದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ"ತಿ ಪಾಠಂ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ ತಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಲಾಭಗ್ಗಹಣೇ ಕಾರಣವಚನತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ "ವಿಸುಂ ಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ"ತಿ ವಿಸುಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಪಿ ಭಾಗಗ್ಗಹಣೇ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹಣಂ, ಏವಂ ಉಪರಿ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ"ತಿಆದೀಸುಪಿ ವಿಸುಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸದ್ದೇಹಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹಣಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ಗಹಣಂ ಸಿಯಾ, ಸಙ್ಘತೋಪಿ ವಿಸುಮ್ಪೀತಿ ಭಾಗದ್ವಯಂ ಲಭೇಯ್ಯ ಉಭಯತ್ಥ ಗಹಿತತ್ತಾತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪೂಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿಆದಿ ಗಿಹಿಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹರಾ**ತಿ ಇದಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಹರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **"ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ। **"ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹರಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಹರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಈದಿಸಂ ಗಿಹಿವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ।

೨೦೪. ಅನ್ತೋಹೇಮನ್ತೇತಿ ಇಮಿನಾ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಮಾಸೇ ದಿನ್ನಂ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಞ್ಞೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತತೋ ಪರಂ ಹೇಮನ್ತೇ ದಿನ್ನಂ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಮ್ಪಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸತ್ತಾ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಹೇಮನ್ತತೋ ಪನ ಪರಂ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ "ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಅನನ್ತರೇ ವಸ್ಸೇ ವಾ ತತೋ ಪರೇಸು ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಅವುತ್ಥವಸ್ಸಾ, ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಲಕ್ಖಣಞ್ಞೂ ವದನ್ತೀ**ತಿ ವಿನಯಲಕ್ಖಣಞ್ಞುನೋ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ। **ಲಕ್ಖಣಞ್ಞೂ ವದನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನವಚನಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಅನಾಗತತ್ತಾ ಪನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। **ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀ**ತಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅಕಾಲಚೀವರಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ಸಚೇ ಪನ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೋ 'ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಪನ "ವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸ ಅನನುರೂಪೇ ಪದೇಸೇ ಠತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಞ್ಚ ಅವುತ್ಥಾನಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ "ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ "ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಏವಂ ವದತೀ**ತಿ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀತಿ ವದತಿ। **ಅತೀತವಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಅನನ್ತರಾತೀತವಸ್ಸಂ।

೨೦೫. ಇದಾನಿ "ಆದಿಸ್ಸ ದೇತೀ"ತಿ ಪದಂ ವಿಭಜನ್ತೋ **"ಆದಿಸ್ಸ ದೇತೀತಿ ಏತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಾಗುಯಾ ವಾ...ಪೇ॰... ಭೇಸಜ್ಜೇ ವಾ ಆದಿಸಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ ದಾಯಕೋ ಆದಿಸ್ಸ ದೇತಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವ।

೨೦೬. ಇದಾನಿ "ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತೀ"ತಿ ಪದಂ ವಿಭಜನ್ತೋ ಆಹ **"ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ ಏತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। ಸಙ್ಘತೋ ಚ ಗಣತೋ ಚ ವಿನಿಮುತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಾದಿಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇನ್ತೋ ದಾಯಕೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ ನಾಮ। ತಂ ಪನ ಪುಗ್ಗಲಿಕದಾನಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ। ತತ್ಥ ಪರಮ್ಮುಖಾ ದೇನ್ತೋ "ಇದಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ನಾಮಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ಸಮ್ಮುಖಾ ದೇನ್ತೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಚೀವರಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೇತಿ, ತದುಭಯಥಾಪಿ ದೇನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಂ ಏಕಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ ನಾಮ, ಅಥ ಖೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೋಪಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಉದ್ದೇಸಂ ಗಹೇತುಂ ಆಗತೋತಿ** ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉದ್ದೇಸಂ ಅಗ್ಗಹಿತಪುಬ್ಬಸ್ಸಪಿ ಉದ್ದೇಸಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಭಾವೂಪಗಮನತೋ ವುತ್ತಂ। **ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋತಿ** ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಉದ್ದೇಸೋ ಹುತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ। **ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾನನ್ತಿ** ಇದಂ "ಉದ್ದೇಸನ್ತೇವಾಸಿಕಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸೇವ ವಿಸೇಸನಂ। ತೇನ ಉದ್ದೇಸಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನಿವಸನ್ತೇ ಅನಿಬದ್ಧಚಾರಿಕೇ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ಏವಂ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೯) ಆಗತಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾವಸೇನ ಚೀವರವಿಭಜನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಮಜ್ಝೇ ಆಗತೇಸು ವತ್ಥೂಸು ಆಗತನಯಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಸಚೇ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖೂ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಪುಚ್ಛಾಯ **ತಸ್ಸೇವ ತಾನಿ ಚೀವರಾನೀತಿ** ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ, ಸೇಸಾನಿ ಇಳಾಪಕಾದಿವಸೇನ ವುತ್ತಾನಿ। **ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇತಿ** ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ವಡ್ಢಿಂ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಠಪಿತಉಪನಿಕ್ಖೇಪತೋತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕತ್ಥಾಯ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೇಹಿ ವಡ್ಢಿಂ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಠಪಿತಉಪನಿಕ್ಖೇಪತೋ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದತೋತಿ** ನಾಳಿಕೇರಾರಾಮಾದಿತತ್ರುಪ್ಪಾದತೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಇದಂ ಇಧ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ವಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇಮಾತಿ ವಾ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ತಂ ಅನತ್ಥತಕಥಿನಸ್ಸಪಿ ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಇಧಾತಿ** ಅಭಿಲಾಪಮತ್ತಮೇವೇತಂ, ಇಧ-ಸದ್ದಂ ವಿನಾ "ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಸೋ ಏವ ನಯೋ। **ಅನತ್ಥತಕಥಿನಸ್ಸಪಿ ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಅನತ್ಥತಕಥಿನಸ್ಸಪಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತತೋ ಪರಂ ಪನ ಉಪ್ಪನ್ನವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ "ಕಿಂ ಅತೀತವಸ್ಸೇ ಇದಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ, ಉದಾಹು ಅನಾಗತವಸ್ಸೇ"ತಿ। ತತ್ಥ **ತತೋ ಪರನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಮಾಸತೋ ಪರಂ, ಗಿಮ್ಹಾನಸ್ಸ ಪಠಮದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಠಿತಿಕಾ ಪನ ನ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಏತ್ಥ ಅಟ್ಠಿತಾಯ ಠಿತಿಕಾಯ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಚೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಠಿತಾಯ ಪನ ಠಿತಿಕಾಯ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಚೇ ನವಕತರೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ ವುಡ್ಢತರೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಉದ್ಧಂ ಆರೋಹತಿ। ಅಥ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ದುಗ್ಗಹಿತಾನೀತಿ** ಅಗ್ಗಹಿತಾನಿ, ಸಙ್ಘಿಕಾನೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಪಾತಿತೇ ಕುಸೇ"**ತಿ ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕುಸದಣ್ಡಕೇ ಪಾತಿತಮತ್ತೇ ಸಚೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ಗಹಿತಮೇವ ನಾಮ ಚೀವರಂ। "ನಾಕಾಮಾ ಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೩), ತತ್ಥ **ಗಹಿತಮೇವ ನಾಮಾತಿ** "ಇಮಸ್ಸ ಇದಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ವಿದಿತಂ, ತೇ ಪನ ಭಾಗಾ ಅತ್ಥತೋ ತೇಸಂ ಪತ್ತಾಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಅರುಣಮೇವ ಉಟ್ಠಾಪೇತೀತಿ ಇದಂ ನಾನಾಸೀಮವಿಹಾರೇಸು ಕತ್ತಬ್ಬನಯೇನ ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಿಹಾರೇ ದ್ವೀಸು ಸೇನಾಸನೇಸು ನಿವುತ್ಥಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇನೇವ ತತ್ಥ ವುತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ನ ಪನ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಪರಿಹಾರಾಯ। ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಸೇನಾಸನಂ ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠೋಪಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಏವ ಹೋತಿ। ಗಹಿತಸೇನಾಸನೇ ಪನ ನಿವುತ್ಥೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇ ಸತಿ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ **"ಪುರಿಮಸ್ಮಿಂ ಬಹುತರಂ ನಿವಸತಿ ನಾಮಾ"**ತಿ। ಏತೇನ ಚ ಇತರಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಾಹವಾರೇನಪಿ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇ ಸತಿ ಏವ ಅಪ್ಪತರಂ ನಿವಸತಿ ನಾಮ

ಹೋತಿ, ನಾಸತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ಇದನ್ತಿ** ಏಕಾಧಿಪ್ಪಾಯದಾನಂ। **ನಾನಾಲಾಭೇಹೀ**ತಿಆದೀಸು ನಾನಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಲಾಭೋ ಏತೇಸೂತಿ ನಾನಾಲಾಭಾ, ದ್ವೇ ವಿಹಾರಾ, ತೇಹಿ **ನಾನಾಲಾಭೇಹಿ।** ನಾನಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪಾಕಾರಾದೀಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಉಪಚಾರೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ನಾನೂಪಚಾರಾ, ತೇಹಿ **ನಾನೂಪಚಾರೇಹಿ। ಏಕಸೀಮವಿಹಾರೇಹೀ**ತಿ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ದ್ವೀಹಿ ವಿಹಾರೇಹೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೭೪) ವುತ್ತಂ। **ನಾನಾಲಾಭೇಹೀ**ತಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ನಿಬದ್ಧವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭೇಹಿ। **ನಾನೂಪಚಾರೇಹೀ**ತಿ ನಾನಾಪರಿಕ್ಖೇಪನಾನಾದ್ವಾರೇಹಿ। **ಏಕಸೀಮವಿಹಾರೇಹೀ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಿಹಾರಾನಂ ಏಕೇನ ಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಏಕಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋಗತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ವಿಹಾರೇಹೀತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೭೪)। **ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀ**ತಿ ಪಠಮಂ ಗಹಿತೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಯತ್ಥ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ತತ್ಥ।

೧೦೭. **ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಾಲಕತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಲಕತ-ಸದ್ದೋ ಭಾವಸಾಧನೋತಿ ಆಹ **"ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯಾ"**ತಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಚೀವರದಾನೇ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಾಭಾವಾ "ಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವುತ್ತಂ।

೧೦೮. ಸಚೇಪಿ ಸಹಸ್ಸಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಞ್ಞೇವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ತಿಚೀವರಪತ್ತತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ಅಪ್ಪಗ್ಘನ್ತಿ** ಅತಿಜಿಣ್ಣಾದಿಭಾವೇನ ನಿಹೀನಂ। **ತತೋ**ತಿ ಅವಸೇಸಪರಿಕ್ಖಾರತೋ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಪತ್ತಂ ಚೀವರಞ್ಚ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ। ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾಲಕತಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಇಧಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ತತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಚ್ಛಾವಚನತ್ತಾ ಚ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಪಾಳಿಯಂ **ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಕಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕನ್ತಿ** ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಹುತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಕಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕಞ್ಚ ಭವಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಸನ್ತೇ ಪತಿರೂಪೇ ಗಾಹಕೇ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಾಹಕೇ ಅಸತಿ ಅದತ್ವಾ ಭಾಜಿತೇಪಿ ಸುಭಾಜಿತಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೭೭) ತಾವ **"ಯತ್ಥ ಪನ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ ಯಸ್ಮಿಂ ರಟ್ಠೇ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಮತ್ತೇನಪಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೭೭) ಪನ **"ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ** ಏತ್ತಕಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪಠಮಂ ಉದಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದೇನ್ತಿ, ತಂ ಯೇಹಿ ಗಹಿತಂ, ತೇ ಭಾಗಿನೋವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪರಸಮುದ್ದೇ**ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ। ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪಞ್ಹಿ ಉಪಾದಾಯೇಸ ಏವಂ ವುತ್ತೋ।

"ಮತಕಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಸುತ್ವಾ ಅವಿಹಾರಟ್ಠಾನೇ ಚೇ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇದಂ ಚೀವರಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಭಣ್ಡೋ ಬಹುಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಕಾಲಕತೋ ಹೋತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ, "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಲಕತೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀ ಪತ್ತಚೀವರೇ। ಅಪಿಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ ಬಹುಪಕಾರಾ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತಞ್ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದಾತುಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಲಹುಭಣ್ಡಂ ಲಹುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜೇತುಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಗರುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಕಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೯) ಇಮಿನಾ ಪಾಠೇನ ಭಗವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಮಿಸದಾಯಜ್ಜಂ ವಿಚಾರೇಸಿ।

ತತ್ಥ ತಿಚೀವರಪತ್ತಅವಸೇಸಲಹುಭಣ್ಡಗರುಭಣ್ಡವಸೇನ ಆಮಿಸದಾಯಜ್ಜಂ ತಿವಿಧಂ ಹೋತಿ। ತೇಸು **ತಿಚೀವರಪತ್ತಂ** ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಭಾಗೋ ಹೋತಿ, **ಅವಸೇಸಲಹುಭಣ್ಡಂ** ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಿಧ **ಗರುಭಣ್ಡಂ** ಚಾತುದ್ದಿಸಸಙ್ಘಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ಇತೋ ತಿವಿಧಭಣ್ಡತೋ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇಮೇಹಿ ತಿವಿಧೇಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಅಞ್ಞೋ ದಾಯಾದೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ವಿನಯಧರಾ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಗಿಹಿಭೂತಾ ಞಾತಕಾ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ಯೇ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ, ತೇಸಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ

ಆಗತತ್ತಾತಿ। ಸಚ್ಚಂ ಆಗತೋ, ಸೋ ಪನ ಪಾಠೋ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹವಿಸಯೇ ಆಗತೋ, ನ ದಾಯಜ್ಜಗಹಣಟ್ಠಾನೇ। “ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ”ಇಚ್ಚೇವ ಆಗತೋ, ನ “ಞಾತಕಾ ಅಞ್ಞಾತಕಾ ವಾ”ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಞಾತಕಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಅಞ್ಞಾತಕಾ ವಾ, ಯೇ ತಂ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತೇ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭಾಗಭೂತಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತುಗಾಮಾಪಿ। ತೇ ಸನ್ಧಾಯ “ತೇಸಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಯೇ ಗಿಲಾನಂ ನುಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತೇ ಸನ್ಧಾಯ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೯) “ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೋ ನಾಮ ಗಿಹೀ ವಾ ಹೋತು ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತುಗಾಮೋಪಿ, ಸಬ್ಬೇ ಭಾಗಂ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ।

ಅಥ ವಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಜೀವಮಾನಕಾಲೇಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಞಾತಕಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕಸ್ಸ ವಾ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಅದಾಸಿ, ಕೋಚಿ ಚ ಞಾತಕೋ ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕೋ ವಾ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತಾದಿಸೇ ಸನ್ಧಾಯ “ಯೇ ತಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ, ತೇಸಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಅತಾದಿಸೇ ಞಾತಕೇ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೯) “ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಜೀವಮಾನೋಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದಾಸಿ, ಕೋಚಿ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಯಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ, ಯೇನ ಚ ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಏವ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ। ಏವಂ ಹೋತು, ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇ ಪನ ಕಥನ್ತಿ? ತಮ್ಪಿ “ಗಿಹಿಞಾತಕಾನಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಾ ಟೀಕಾಸು ವಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಮೇತಂ।

ಚೀವರಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೦೯. ಇದಾನಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನೇ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಸೇನಾಸನಭಾಜನೇಯೇವ ಪಠಮಂ ಆಗತೇಪಿ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯತ್ತಾ ಪಚ್ಚಯಾನುಕ್ಕಮೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನಂ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನೇ ಪನ ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದೀಸು ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಥಂ ಏತಾನಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದೀನಿ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾನೀತಿ ಆಹ **“ಅನುಜಾನಾಮಿ…ಪೇ॰… ಅನುಞ್ಞಾತೇಸೂ”**ತಿ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಆಭತಂ ಭತ್ತಂ **ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ** ಯಥಾ “ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆಭತಂ ಭತ್ತಂ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತ”ನ್ತಿ। ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ**। ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಂ**। ಸಲಾಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಸಲಾಕಭತ್ತಂ**। ಪಕ್ಖೇ ಪಕ್ಖದಿವಸೇ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಪಕ್ಖಭತ್ತಂ**। ಉಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಉಪೋಸಥಭತ್ತಂ**। ಪಾಟಿಪದೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸತೋ ದುತಿಯದಿವಸೇ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಪಾಟಿಪದಭತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಠಿತಿಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಾಹಣಂ ಠಿತಿಕಾ ನಾಮ।

ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರದ್ವಾರೇತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಸಮೀಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಭೋಜನಸಾಲಾಯಾ**ತಿ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಟ್ಠಾನಭೂತಾಯ ಭೋಜನಸಾಲಾಯಂ। **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ವಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಸೇನ। **ದಿನ್ನಂ ಪನಾ**ತಿ ವತ್ವಾ ಯಥಾ ಸೋ ದಾಯಕೋ ವದತಿ, ತಂ ವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಙ್ಘತೋ ಭನ್ತೇ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಅನ್ತರಘರೇ**ತಿ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ। **ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಗತಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಾಮದ್ವಾರವೀಥಿಚತುಕ್ಕೇಸು ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರಂ ಉಪಚಾರೋ ನಾಮ।

ಅನ್ತರಘರಸ್ಸ ಉಪಚಾರೇ ಪನ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಘರೂಪಚಾರೋ ಚೇತ್ಥಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಏಕವಳಞ್ಜ**ನ್ತಿ ಏಕೇನ ದ್ವಾರೇನ ವಳಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। **ನಾನಾನಿವೇಸನೇಸೂ**ತಿ ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ನಾನೂಪಚಾರೇಸು ನಿವೇಸನೇಸು। ಲಜ್ಜೀ ಪೇಸಲೋ ಅಗತಿಗಮನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮೇಧಾವೀ ಚ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಉದ್ದಿಸತೀತಿ ಆಹ **“ಪೇಸಲೋ ಲಜ್ಜೀ ಮೇಧಾವೀ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”**ತಿ। **ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಪಿ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ವುಡ್ಢತರೇ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೇ ನವಕಸ್ಸ ಗಾಹಿತಂ ಸುಗ್ಗಾಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿಚೀವರಪರಿವಾರಂ ವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಉದಕಮತ್ತಲಾಭೀ ವಿಯ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ವತ್ಥಾದಿಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಕಂ ಲಭತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸೇವ ತ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಅತ್ತನೋ ರುಚಿವಸೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ವಾ ಆಹರಿತುಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ **ವಿಸ್ಸಟ್ಠದೂತೋ** ನಾಮ। **ಯಂ ಇಚ್ಛತೀ**ತಿ "ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ದೇಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೋ ಯಂ ಇಚ್ಛತಿ। **ಪುಚ್ಛಾಸಭಾಗೇನಾ**ತಿ ಪುಚ್ಛಾಸದಿಸೇನ।

"ಏಕಾ ಕೂಟಟ್ಠಿತಿಕಾ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವ ಠಿತಿಕಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ **"ರಞ್ಞೋ ವಾ ಹೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅಞ್ಞೇಹಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀಹಿ ಅಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಿಸುಂಯೇವ ಠಿತಿಕಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ **"ಏಕಚಾರಿಕಭತ್ತಾನೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಥೇಯ್ಯಾಯ ಹರನ್ತೀ**ತಿ ಪತ್ತಹಾರಕಾ ಹರನ್ತಿ। **ಗೀವಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಗೀವಾ ಹೋತಿ। **ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಹೋತೀ**ತಿ ಚೀವರಾದಿಕಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ, "ಮಯಾ ಭತ್ತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಚೀವರಾದಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಚನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಚನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಅಕತಭಾಗೋ ನಾಮಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಭಾಗೋ ನಾಮ, ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಭಾಗೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತೂತಿ ವುತ್ತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಠಮಮೇವ 'ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಿಕಭತ್ತಂ ದೇಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ 'ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತೂ'ತಿ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಕಿಂ ಆಹರೀಯತೀತಿ ಅವತ್ವಾ**ತಿ "ಕತರಭತ್ತಂ ತಯಾ ಆಹರೀಯತೀ"ತಿ ದಾಯಕಂ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ಪಕತಿಠಿತಿಕಾಯಾ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಠಿತಿಕಾಯ।

ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೧೦. "ಏತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ಅವತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತ್ತಂ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ನಿಮನ್ತನಂ ನಾಮ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಪರಿಯಾಯೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ**ತಿ ಲದ್ಧಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। **ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ "ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಪದಂ ಅವತ್ವಾ। ತೇನೇವಾಹ **"ಭತ್ತನ್ತಿ ಅವದನ್ತೇನಾ"**ತಿ। **ಆಲೋಪಸಙ್ಖೇಪೇನಾ**ತಿ ಏಕೇಕಪಿಣ್ಡವಸೇನ। ಅಯಞ್ಚ ನಯೋ ನಿಮನ್ತನೇಯೇವ, ನ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತೇ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಏಕಸ್ಸ ಪಹೋನಕಪ್ಪಮಾಣಂಯೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತೇ ಆಲೋಪಟ್ಠಿತಿಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ಆರುಳ್ಹಾಯೇವ ಮಾತಿಕಂ। ಸಙ್ಘತೋ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಏತ್ಥ ಯೇ ಮಾತಿಕಂ ಆರುಳ್ಹಾ, ತೇ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಉದ್ದೇಸಭತ್ತನಿಮನ್ತನಭತ್ತಾದಿಸಙ್ಘಿಕಭತ್ತಮಾತಿಕಾಸು ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಮಾತಿಕಾಯ ಠಿತಿಕಾವಸೇನ ಆರುಳ್ಹೇ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೇನ ವಾ ಸಯಂ ವಾ ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಅತ್ತನಾ ರುಚಿತೇ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಾತಿಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ "ಸಙ್ಘತೋ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಮಾತಿಕಾಭೇದಂ ದಾಯಕಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "**ಏಕವಾರ**ನ್ತಿ ಯಾವ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ , ಸಬ್ಬೇ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - **ಏಕವಾರ**ನ್ತಿ ನ ಏಕದಿವಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಯತ್ತಕಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸನ್ತಿ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಗಹಿತಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞದಾ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವ ಏಕವಾರಂ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಜಾನಾತಿ ಚೇ, ಯೇ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ। **ಪಟಿಬದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಸ್ಸ ನಿಬದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ।

ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಲಾಕಭತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೧೧. **ಉಪನಿಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ** ಲಿಖಿತ್ವಾ। **ಗಾಮವಸೇನಪೀತಿ** ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಮಲಾಭಗಾಮವಸೇನಪಿ। **ಬಹೂನಿ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನೀತಿ** ತಿಂಸಂ ವಾ ಚತ್ತಾರೀಸಂ ವಾ ಭತ್ತಾನಿ। ಸಚೇ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ** ತಾನಿ ಭತ್ತಾನಿ ಪಮಾಣವಸೇನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ। **ನಿಗ್ಗಹೇನ ದತ್ವಾತಿ** ದೂರಂ ಗನ್ತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ। **ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಹಾರಂ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಹಾರೇ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಏಕಗೇಹವಸೇನಾತಿ** ವೀಥಿಯಮ್ಪಿ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಘರಪಾಳಿಯಾ ವಸೇನ। **ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾಪೀತಿ** "ಅಸುಕಕುಲೇ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ।

೨೧೨. **ವಾರಗಾಮೇತಿ** ಅತಿದೂರತ್ತಾ ವಾರೇನ ಗನ್ತಬ್ಬಗಾಮೇ। **ಸಟ್ಠಿತೋ ವಾ ಪಣ್ಣಾಸತೋ ವಾತಿ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಉದಕಘಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ವಿಹಾರವಾರೋತಿ** ಸಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂಸು ಭಿಕ್ಖಾಯ ಗತೇಸು ವಿಹಾರರಕ್ಖಣವಾರೋ। **ನೇಸನ್ತಿ** ವಿಹಾರವಾರಿಕಾನಂ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮಮೇವಾತಿ** ವಿಹಾರರಕ್ಖಣಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹೋನಕಪಟಿಪಾದನಮೇವ। ದೂರತ್ತಾ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ವಾರೇನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಗಾಮೋ **ವಾರಗಾಮೋ**। ವಿಹಾರವಾರೇ ನಿಯುತ್ತಾ **ವಿಹಾರವಾರಿಕಾ,** ವಾರೇನ ವಿಹಾರರಕ್ಖಣಕಾ। **ಅಜ್ಝತ್ತನ್ತಿ** ಪಸಾದಜ್ಝತ್ತಂ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮಮೇವ ಭವನ್ತೀತಿ** ವಿಹಾರರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ದಾತಬ್ಬಾ ಅತಿರೇಕಲಾಭಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಏಕಸ್ಸೇವ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ** ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏಕೇಕಸ್ಸೇವ ಪಾಪಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಙ್ಘನವಕೇನ ಲದ್ಧಕಾಲೇತಿ** ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪಾಪಿತಾನಿ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಏಕಚಾರಿಕಭತ್ತಾನಿ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘನವಕೇನ ಲದ್ಧಕಾಲೇ।

ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸ್ಸ ಪಾಪೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹಿಸೀಮಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಾಪೇತಬ್ಬಂ ಸಭಾಗತ್ತಾ ಏಕೇನ ಲದ್ಧಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಸತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ರಸಸಲಾಕನ್ತಿ** ಉಚ್ಛುರಸಸಲಾಕಂ। **ಸಲಾಕವಸೇನ ಪನ ಗಾಹಿತತ್ತಾ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಾತಿ** ಇದಂ ಅಸಾರುಪ್ಪವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ಧುತಙ್ಗಭೇದವಸೇನ। "ಸಙ್ಘತೋ ನಿರಾಮಿಸಸಲಾಕಾ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ ಹಿ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೨೬) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೨೫) - ಸಙ್ಘತೋ ನಿರಾಮಿಸಸಲಾಕಾಪಿ ವಿಹಾರೇ ಪಕ್ಕಭತ್ತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೨೬) ವುತ್ತತ್ತಾ, "ಏವಂ ಗಾಹಿತೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಚ "ಭೇಸಜ್ಜಾದಿಸಲಾಕಾಯೋ ಚೇತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಸಲಾಕವಸೇನ ಪನ ಗಾಹಿತತ್ತಾ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬೋ। ಯದಿ ಹಿ ಭೇಸಜ್ಜಾದಿಸಲಾಕಾ ಸಲಾಕವಸೇನ ಗಾಹಿತಾ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ ಸಿಯಾ, "ಸಙ್ಘತೋ ನಿರಾಮಿಸಸಲಾಕಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ ನ ವದೇಯ್ಯ, "ಅತಿರೇಕಲಾಭೋ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೮) ಚ "ಅತಿರೇಕಲಾಭಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಾಮೀ"ತಿ ಸಲಾಕವಸೇನ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಮೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ನ ಭೇಸಜ್ಜಂ। ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದೀನಿ ಹಿ ಚುದ್ದಸ ಭತ್ತಾನಿಯೇವ ತೇನ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ವುತ್ತಾನಿ। ಖನ್ಧಕಭಾಣಕಾನಂ ವಾ ಮತೇನ ಇಧ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಗ್ಗತೋ ದಾತಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖಾ **ಅಗ್ಗಭಿಕ್ಖಾ**। **ಅಗ್ಗಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತನ್ತಿ** ಏಕಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಂ। **ಲದ್ಧಾ ವಾ ಅಲದ್ಧಾ ವಾ ಸ್ವೇಪಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸೀತಿ** ಲದ್ಧೇಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತತಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **"ಯಾವದತ್ಥಂ ಲಭತಿ...ಪೇ॰... ಅಲಭಿತ್ವಾ ಸ್ವೇ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ"**ತಿ। **ಅಗ್ಗಭಿಕ್ಖಮತ್ತನ್ತಿ** ಹಿ ಏತ್ಥ **ಮತ್ತ**-ಸದ್ದೋ ಬಹುಭಾವಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ನಾಮ ವಿಹಾರೇಯೇವ ಉದ್ದಿಸೀಯತಿ ವಿಹಾರಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ದೀಯಮಾನತ್ತಾತಿ ಆಹ **"ವಿಹಾರೇ ಅಪಾಪಿತಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। **ತತ್ರ ಆಸನಸಾಲಾಯಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಆಸನಸಾಲಾಯ। **ವಿಹಾರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ತಥಾ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ದಿನ್ನಭತ್ತಂ ವಿಹಾರಮೇವ ಆನೇತ್ವಾ ಠಿತಿಕಾಯ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ। **ತಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ತಂ ವಾರಗಾಮಸಲಾಕಂ ಅತ್ತನಾ ಗಹೇತ್ವಾ। **ತೇನಾತಿ** ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತವಾರಗಾಮೇ ಸಲಾಕಂ ದಿಸಾಗಮಿಕಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ತೇನ। **ಅನತಿಕ್ಕಮನ್ತೇಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಸ ಸಲಾಕಾ ಗಾಹೇತಬ್ಬಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸೇವ ಸಲಾಕಾ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಸ್ಮಾ

ತಸ್ಮಿಂ ದಿಸಂಗಮಿಕೇ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇಯೇವ ತಸ್ಸ ದಿಸಂಗಮಿಕಸ್ಸ ಪತ್ತಸಲಾಕಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಹೇತಬ್ಬಾ।

ದೇವಸಿಕಂ ಪಾಪೇತಬ್ಬಾತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪಾಪೇತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ಏತೇಸು ಅನಾಗತೇಸು ಆಸನ್ನವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇತರಥಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ। **ಅನಾಗತದಿವಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಥಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತಾನಾಗತಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಯಸ್ಮಾ ತತೋ ತತೋ ಆಗತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಆಸನಸಾಲಾಯ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಆಗತಾನಾಗತಭಾವೋ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುಂ। **ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೋಚರಗಾಮೇ**ತಿ ಸಲಾಕಭತ್ತದಾಯಕಾನಂ ಗಾಮೇ। **ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ "ಮಹಾಥೇರೋ ಏಕಕೋವ ವಿಹಾರೇ ಓಹೀನೋ ಅವಸ್ಸಂ ಸಬ್ಬಸಲಾಕಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಠಿತೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಸಲಾಕಭತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಾದಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೧೩. ಅಭಿಲಕ್ಖಿತೇಸು ಚತೂಸು ಪಕ್ಖದಿವಸೇಸು ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಪಕ್ಖಿಕಂ**। **ಅಭಿಲಕ್ಖಿತೇಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಭೀ**ತಿ ಉಪಸಾರಮತ್ತಂ, ಲಕ್ಖಣಿಯೇಸುಇಚ್ಚೇವತ್ಥೋ, ಉಪೋಸಥಸಮಾದಾನಧಮ್ಮಸ್ಸವನಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಾದಿಕರಣತ್ಥಂ ಲಕ್ಖಿತಬ್ಬೇಸು ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬೇಸು ಉಪಲಕ್ಖೇತಬ್ಬೇಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸ್ವೇ ಪಕ್ಖೋ**ತಿ **ಅಜ್ಜಪಕ್ಖಿಕಂ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಮಿಯಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಸತ್ತಮಿಯಾ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ, ದಾಯಕೇಹಿ ನಿಯಮಿತದಿವಸೇನೇವ ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಸ್ವೇ ಲೂಖ**ನ್ತಿ ಅಜ್ಜ ಆವಾಹಮಙ್ಗಲಾದಿಕರಣತೋ ಅತಿಪಣೀತಂ ಭೋಜನಂ ಕರೀಯತಿ, ಸ್ವೇ ತಥಾ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೧೫) ಪನ ಅಞ್ಞಥಾ ವುತ್ತಂ। ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತತೋ ಉಪೋಸಥಿಕಭತ್ತಸ್ಸ ಭೇದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। ಉಪೋಸಥೇ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಉಪೋಸಥಿಕಂ**।

ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಾದಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಾದಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೧೪. **ನಿಬನ್ಧಾಪಿತ**ನ್ತಿ "ಅಸುಕವಿಹಾರೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೂ"ತಿ ನಿಯಮಿತಂ। **ಗಮಿಕೋ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಗಾಮನ್ತರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅವೂಪಸನ್ತೇನ ಗಮಿಕಚಿತ್ತೇನ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಆವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪನ ಗನ್ತುಕಾಮಸ್ಸ ಗಮಿಕಭತ್ತಮೇವ ಲಬ್ಭತಿ। **"ಲೇಸಂ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಲೇಸಾಭಾವೇನ ಯಾವ ಗಮನಪರಿಬನ್ಧೋ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಞಾಪಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಧುರಭತ್ತಾದಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೧೫. **ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಪೇಸೇನ್ತಿ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಭಿಹಟಭಿಕ್ಖತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ।

೧೧೬. **ತಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾನಾಮೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ। **ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಥಕೇತ್ವಾ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ "ಗುಳಕಭತ್ತಂ ದೇಮಾ"ತಿ ದಿನ್ನಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೧೭. ಇತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚಯಾನುಕ್ಕಮೇನ ಸೇನಾಸನಭಾಜನಕಥಾಯ ವತ್ತಬ್ಬಾಯಪಿ ತಸ್ಸಾ ಮಹಾವಿಸಯತ್ತಾ, ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭಾಜನೀಯಕಥಾಯ ಪನ ಅಪ್ಪವಿಸಯತ್ತಾ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಭಾಜನೀಯಕಥಾಯ ಅನುಲೋಮತ್ತಾ ಚ ತದನನ್ತರಂ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “**ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭಾಜನೀಯಂ ಪನಾ**”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಮೇವೇತಂ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾದಯೋಪಿ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವ। **ಘಣ್ಟಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ**ತಿಆದಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಚ ಪಾಕಟತ್ತಾ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। **ಉಪಚಾರಸೀಮಂ...ಪೇ॰... ಭಾಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಕುಮ್ಭಂ ಪನ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಕುಮ್ಭಂ ದಿಸಾಮುಖಂ ಕತ್ವಾ। **ಸಚೇ ಥಿನಂ ಸಪ್ಪಿ ಹೋತೀ**ತಿ ಕಕ್ಖಳಂ ಸಪ್ಪಿ ಹೋತಿ। **ಥೋಕಂ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಪಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏವಂ ಕತೇ ಠಿತಿಕಾಪಿ ತಿಟ್ಠತಿ। **ಸಿಙ್ಗಿವೇರಮರಿಚಾದಿಭೇಸಜ್ಜಮ್ಪಿ ಅವಸೇಸಪತ್ತಥಾಲಕಾದಿಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋಪೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಕೇವಲಂ ಭೇಸಜ್ಜಮೇವ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅವಸೇಸಪರಿಕ್ಖಾರೋಪಿ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಅನ್ತೋಗಧೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭಾಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೧೮. ಸೇನಾಸನಭಾಜನಕಥಾಯಂ **ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಸೇನಾಸನಭಾಜನಮೇವಾಹ। ತತ್ಥ ಉತುಕಾಲೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚಾತಿ ಕಾಲವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ ದುವಿಧೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಉತುಕಾಲೇ**ತಿ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಾನಉತುಕಾಲೇ। **ವಸ್ಸಾವಾಸೇ**ತಿ ವಸ್ಸಾನಕಾಲೇ। ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅಕಾಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ ದಾಯಕೇಹಿ “ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದಿನ್ನಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನತ್ತಾ। **ಏಕೇಕಂ ಪರಿವೇಣ**ನ್ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏಕೇಕಂ ಪರಿವೇಣಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಲದ್ಧಪರಿವೇಣೇ। **ದೀಘಸಾಲಾ**ತಿ ಚಙ್ಕಮನಸಾಲಾ। **ಮಣ್ಡಲಮಾಳೋ**ತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ। **ಅನುದಹತೀ**ತಿ ಪೀಳೇತಿ। **ಅದಾತುಂ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಬಾಹನೇ ಪವಿಸನತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪನಾ**ತಿ ಅರಿಯದೇಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇ ಕಿರ ತಥಾ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ।

೨೧೯. ನ **ಗೋಚರಗಾಮೋ ಘಟ್ಟೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ “**ನ ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ**”ತಿಆದಿನಾ। **ವಿತಕ್ಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ “ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಯೇ ದಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಏವರೂಪಂ ವಿತಕ್ಕಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ। **ತೇಸು ಚೇ ಏಕೋ**ತಿ ತೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ। **ಭಣ್ಡಪಟಿಚ್ಛಾದನ**ನ್ತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಭಣ್ಡಂ, ಸರೀರಪಟಿಚ್ಛಾದನಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತತ್ತಾವ ಅನವಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪುಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇ ಕಾರಣಾಚಿಕ್ಖಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ನ ಹೋತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸಪಿ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ದೋಸಾಭಾವಾ। ಏವಂ ಪನ ಗತೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಗಮನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಾಭಿಸಙ್ಖರಣಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದೀಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಬ್ಬಾನಿ। **ಮುಣ್ಡವೇದಿಕಾಯಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಹಮ್ಮಿಯವೇದಿಕಾಯ ಘಟಾಕಾರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಚತುರಸ್ಸವೇದಿಕಾಯ। **ಕತ್ಥ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಯತೋ ಪಕತಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ತತ್ಥ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ। **ಕಸ್ಮಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿಆದಿ ಯತೋ ಪಕತಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಪುಚ್ಛನಸ್ಸ ಕಾರಣಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಪಟಿಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ವಿಹಾರತೋ ಅಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ “**ಯೋಜನದ್ವಿಯೋಜನನ್ತರೇ ಹೋತೀ**”ತಿ ಆಹ। **ಉಪನಿಕ್ಖೇಪ**ನ್ತಿ ಖೇತ್ತಂ ವಾ ನಾಳಿಕೇರಾದಿಆರಾಮಂ ವಾ ಕಹಾಪಣಾದೀನಿ ವಾ ಆರಾಮಿಕಾನಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ “ಇತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ವಡ್ಢಿ

ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕತ್ಥಾಯ ಹೋತೂ"ತಿ ದಿನ್ನಂ। **ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ ಕತ್ತಬ್ಬವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ। **ಇತಿ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯೇ**ತಿ ಏವಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಸದ್ಧಾಯ ದಾತಬ್ಬೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭವಿಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವತ್ಥು ಪನಾತಿ ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇ ಉಪ್ಪನ್ನರೂಪಿಯಂ, ತಞ್ಚ "ತತೋ ಚತುಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ದಿನ್ನಖೇತ್ತಾದಿತೋ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ "ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನವತ್ಥುಸದಿಸಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಞ್ಹೀ"**ತಿಆದಿ। **ಸಙ್ಘಸುಟ್ಠುತಾಯಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹಿತಾಯ । **ಪುಗ್ಗಲವಸೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪರತೋ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರೇನ ಕಿಲಮನ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ತಣ್ಡುಲಭಾಗಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಂ ಕಾತುಂ ರುಚ್ಚತೀತಿಆದಿನಾ ಪುಗ್ಗಲಪರಾಮಾಸವಸೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ, "ಸಙ್ಘೋ ಚೀವರೇನ ಕಿಲಮತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಪನ ಸಙ್ಘಪರಾಮಾಸವಸೇನ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡವಸೇನಾ**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತುಂ **"ಚೀವರತಣ್ಡುಲಾದಿವಸೇನೇವ ಚಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಚ**-ಕಾರೋ ಚೇತ್ಥ ಪನಸದ್ದತ್ಥೇ ವತ್ತತಿ, ನ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪುಗ್ಗಲವಸೇನೇವ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡವಸೇನ ಚ ಅಪಲೋಕನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತಂ ಪನ ಏವಂ ಕತ್ತಬ್ಬ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ।

ಚೀವರಪಚ್ಚಯಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸೇನ ತಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಲಬ್ಭಮಾನಚೀವರಸಙ್ಖಾತಂ ಪಚ್ಚಯಂ "ಏತ್ತಕ"ನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಸೇನಾಸನಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಣಸ್ಸ। **ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಏವಞ್ಹೀ"**ತಿಆದಿ, ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸ್ಸ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಗಹಣಂ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಭೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಗಾಹೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಸಮ್ಮತಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನ ಗಹಿತೋಪಿ ಗಾಹೋ ರುಹತಿಯೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅಟ್ಠಪಿ ಸೋಳಸಪಿ ಜನೇ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಉದಾಹು ಏಕತೋತಿ? ಏಕತೋಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕತೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಮೇವ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನ ಕರೋತಿ। ಸಮ್ಮುತಿದಾನಂ ಪನ ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ ಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಸಮ್ಮುತಿಯಂ ಅಟ್ಠಪಿ ಜನಾ ಏಕತೋ ಸಮ್ಮತಾತಿ। **ಆಸನಘರ**ನ್ತಿ ಪಟಿಮಾಘರಂ। **ಮಗ್ಗೋ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಬ್ಭನ್ತರಗತೇ ಗಾಮಾಭಿಮುಖಮಗ್ಗೇ ಕತಸಾಲಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿರುಕ್ಖಮೂಲಾದೀಸುಪಿ। ರುಕ್ಖಮೂಲಾದಯೋ ಛನ್ನಾ ಕವಾಟಬದ್ಧಾವ ಸೇನಾಸನಂ। ಇತೋ ಪರಾನಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನಿ।

೨೨೦. ಮಹಾಲಾಭಪರಿವೇಣಕಥಾಯಂ **ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ತತ್ರ ವಾಸಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಭನ್ತಿ। **ವಿಜಟೇತ್ವಾ**ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪಹೋನಕಪ್ಪಮಾಣೇನ ವಿಯೋಜೇತ್ವಾ। **ಆವಾಸೇಸೂ**ತಿ ಸೇನಾಸನೇಸು। **ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಕ್ಖಿಪನಂ** ನಾಮ ತೇಸು ವಸನ್ತಾನಂ ಇತೋ ಉಪ್ಪನ್ನವಸ್ಸಾವಾಸಿಕದಾನಂ। **ಪವಿಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಲಾಭೇ ಪರಿವೇಣೇ ವಸಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯೇ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾವ ಲಾಭೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೨೧. **ಪಚ್ಚಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ**ತಿ ಚೀವರಪಚ್ಚಯಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ। **ಅಯಮ್ಪೀ**ತಿ ತೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಪಚ್ಚಯೋಪಿ। **ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಾಟಕಂ ದೇನ್ತೀ**ತಿ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾ ದೇನ್ತಿ। ಏತೇನ ಗಹಟ್ಠೇಹಿ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಥ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇಮಾತಿ ವದನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಸ್ಸಂ ವುತ್ಥಭಿಕ್ಖೂನ**ನ್ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕತೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಉಪನಿಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಾಹೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ವಾ ಮಣ್ಡಪೇ ವಾ ವಸಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯೇ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಏವಂ ಉಪನಿಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ।

ಪಾಟಿಪದಅರುಣತೋತಿಆದಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕಂ ಪನ ಪಾಟಿಪದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾಪಿ ಗಾಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕತ್ಥ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಫಾಸು ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕತ್ಥ ವಾ ಪಚ್ಚಯೇ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ವಿತಕ್ಕೇನ ಚರತೀತಿ **ವಿತಕ್ಕಚಾರಿಕೋ**। ಇದಾನಿ ಯಂ ದಾಯಕಾ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇತಿ, ತತ್ಥ

ಪಟಿಪಜ್ಜನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಪನಾ**"ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। **ಆಗನ್ತುಕೋ ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಚೀವರೇ ಗಾಹಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖುನೋ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ। **ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆಗಮನತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ। **ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧ**ನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾಯಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಆಗತಾಗತಸಾಟಕಂ।

ಸಾದಿಯನ್ತಾಪಿ ಹಿ ತೇನೇವ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋತಿ ಛಿನ್ನವಸ್ಸತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಪಠಮಮೇವ ಕತಿಕಾಯ ಕತತ್ತಾ "**ನೇವ ಅದಾತುಂ ಲಭನ್ತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ, ದಾತಬ್ಬಂ ವಾರೇನ್ತಾನಂ ಗೀವಾ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತೇಸಮೇವ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸೂಪಗತೇಸು ಅಲದ್ಧವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಾನಂ ಏಕಚ್ಚಾನಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। **ಭತಿನಿವಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ವಿಯ ನಿವಿಟ್ಠಂ ಪರಿಯಿಟ್ಠಂ। **ಭತಿನಿವಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವಾ ಪಾನೀಯುಪಟ್ಠಾನಾದಿಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ। **ಸಙ್ಘಿಕಂ ಪನಾ**ತಿಆದಿ ಕೇಸಞ್ಚಿ ವಾದದಸ್ಸನಂ। ತತ್ಥ **ಸಙ್ಘಿಕಂ ಪನ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಹಿತ**ನ್ತಿ ತತ್ರುಪ್ಪಾದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಹಿತ**ನ್ತಿ "ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಞ್ಚ ಇದಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಞ್ಚ ಇಮೇಸಂ ದಾತುಂ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಅನನ್ತರೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಪಲೋಕನಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಹಿತಂ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ **ವಿಬ್ಭನ್ತೋಪಿ ಲಭತೇವ,** ಪಗೇವ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ। **ಪಚ್ಚಯವಸೇನ ಗಾಹಿತಂ** ಪನ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ಅತ್ತನಾ ದಾಯಕೇಹಿ ಚ ಅನುಮತತ್ತಾ ಭತಿನಿವಿಟ್ಠಮ್ಪಿ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋಪಿ ವಿಬ್ಭನ್ತೋಪಿ **ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಕೇಚಿ ಆಚರಿಯಾ **ವದನ್ತಿ**। ಇದಞ್ಚ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಮಾಣಂ, ತೇನೇವ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಏವಂ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಗಹಿತಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ವಾಸೋವ ಹೇಟ್ಠಾ ವಿಹಿತೋ, ನ ಪಾನೀಯುಪಟ್ಠಾನಾದಿಭತಿಕರಣಮತ್ತಂ। ಯದಿ ಹಿ ತಂ ಭತಿನಿವಿಟ್ಠಮೇವ ಸಿಯಾ, ಭತಿಕರಣಮೇವ ವಿಧಾತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಾಹಿತಂ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದಯೋ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

"ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಬ್ಭಮತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೪-೩೭೫) ವಚನತೋ "**ವತಟ್ಠಾನೇ... ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ । **ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಏತೇನ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಭಾಗೋ ಸಙ್ಘಿಕತೋ ಅಮೋಚಿತೋ ತೇಸಂ ವಿಬ್ಭಮೇನ ಸಙ್ಘಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮನುಸ್ಸೇ**ತಿ ದಾಯಕಮನುಸ್ಸೇ। **ಲಭತೀ**ತಿ "ಮಮ ಪತ್ತಭಾವಂ ಏತಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ದಾಯಕೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇನ್ತೇನೇವ ಸಙ್ಘಿಕತೋ ವಿಯೋಜಿತಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ವರಭಾಗಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪಠಮಗಾಹತ್ತಾ, ಥೇರೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಪಠಮಭಾಗಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ, ಇದಾನಿ ಗಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ದುತಿಯಭಾಗತ್ತಾ ಚ ವುತ್ತಂ।

೧೧೧. ಇದಾನಿ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಅಯಮಪರೋಪೀ**"ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಪರೋಪೀ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹದ್ವಯತೋ ಅಞ್ಞೋಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನನು ಚ "ಅಯಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ ದುವಿಧೋ ಹೋತಿ ಉತುಕಾಲೇ ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ "ಅಯಮಪರೋಪೀ"ತ್ಯಾದಿ ವುತ್ತೋತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ "**ದಿವಸವಸೇನ ಹೀ**"ತಿಆದಿ। **ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ**ತಿ ಪಠಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸಭೂತಂ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಪಾಟಿಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, **ಮಾಸಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ**ತಿ ದುತಿಯವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸಭೂತಸಾವಣಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಪಾಟಿಪದಂ। **ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಪವಾರಣಾ**ತಿ ಅಸ್ಸಯುಜಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಪಾಟಿಪದಂ।

೧೧೨. **ಉತುಕಾಲೇ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹೇಸು ಅಞ್ಞೇ ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। **ನವಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ನವಕಮ್ಮಸಮ್ಮುತಿ। **ಅಕತ**ನ್ತಿ ಅಪರಿಸಙ್ಖತಂ। **ವಿಪ್ಪಕತ**ನ್ತಿ ಅನಿಟ್ಠಿತಂ। **ಏಕಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ**ತಿ ಏಕಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ದತ್ವಾ। **ತಿಭಾಗ**ನ್ತಿ ತತಿಯಭಾಗಂ। ಏವಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮ್ಪಿ ಥಾವರೇನ ಥಾವರಂ ಪರಿವತ್ತನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪವಿಸತಿ, ನ ಇತರಥಾ ಸಬ್ಬಸೇನಾಸನವಿಸ್ಸಜ್ಜನತೋ । **ಸಚೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಣ್ಡಠಪನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ದಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಞ್ಞೇವ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಸ್ಸ "ತುಯ್ಹಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮೇವ ಕತ್ವಾ ಜಗ್ಗಾಹೀ"ತಿ ನ ಸಬ್ಬಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತತ್ಥಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "**ಕಮ್ಮ**"ನ್ತಿಆದಿ। **ಏವಞ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮ್ಹಿ ಚಯಾನುರೂಪಂ ತತಿಯಭಾಗೇ ವಾ ಉಪಡ್ಢಭಾಗೇ ವಾ ಗಹಿತೇ

ತಂ ಭಾಗಂ ದಾತುಂ ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇನಾ**ತಿ ತೇಸು ದ್ವೀಸು ತೀಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಯೇನ। **ಸೋ ಸಾಮೀ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ಭೂಮಿಯಾ ವಿಹಾರಕರಣೇ ಸೋವ ಸಾಮೀ, ತಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಇತರೇನ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೨೪. **ಅಕತಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಸೇನಾಸನತೋ ಬಹಿ ಚಯಾದೀನಂ ಅಕತಟ್ಠಾನೇ। **ಚಯಂ ವಾ ಪಮುಖಂ ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತತೋ ಬಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ವಾ। **ಬಹಿಕುಟ್ಟೇ**ತಿ ಕುಟ್ಟತೋ ಬಹಿ, ಅತ್ತನೋ ಕತಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚತುಪಚ್ಚಯಸಾಧಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೨೫. ಚತುಪಚ್ಚಯಸಾಧಾರಣಕಥಾಯಂ **ಸಮ್ಮತೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕೇನಾ**ತಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ವಾ ಸಮ್ಮತೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕಸಮ್ಮುತಿಲದ್ಧೇನ। **ಅವಿಭತ್ತಂ ಸಙ್ಘಿಕಭಣ್ಡನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ಏತ್ಥ ಅವಿಭತ್ತಂ ಸಙ್ಘಿಕಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪತ್ತಿಆಕಾರದಸ್ಸನಂ, ಏವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ಏತ್ತಕಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಭಣ್ಡಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನತ್ಥಾಯೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಕತಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮತ್ತಾ। **ಗುಳಪಿಣ್ಡೇ...ಪೇ॰... ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗುಳಪಿಣ್ಡಂ ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನ ಬಹಿಸೀಮಗತಸ್ಸಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಓದನಪಟಿವೀಸೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದಿಸಙ್ಘಿಕಓದನಪಟಿವೀಸೋ। **ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಗಾಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೫) "ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠಿತಾನಂ ಗಾಹೇಥಾತಿ ವದನ್ತಿ, ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಅನ್ತೋಗಾಮಟ್ಠಾನಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ಅನ್ತೋಗಾಮಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಬಹಿಗಾಮಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಗಾಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ ವಾ, ತೇನ ಅನ್ತೋಗಾಮಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಗಾಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಗೇವ ಬಹಿಗಾಮಟ್ಠಾನನ್ತಿ।

ಚತುಪಚ್ಚಯಸಾಧಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನೀಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಅಟ್ಠವೀಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ವಿಹಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ಇದಾನಿ ಚತುಪಚ್ಚಯನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನಕಥಾನನ್ತರಂ ವಿಹಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ಆರಭೀಯತೇ। ತತ್ರಿದಂ ವುಚ್ಚತಿ -

"ಕೋ ವಿಹಾರೋ ಕೇನಟ್ಠೇನ।
ವಿಹಾರೋ ಸೋ ಕತಿವಿಧೋ।
ಕೇನ ಸೋ ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ।

ಕಥಂ ಕೋ ತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ॥

“ಕೇನ ಸೋ ಗಾಹಿತೋ ಕಸ್ಸ।
ಅನುಟ್ಠಾಪನಿಯಾ ಕತಿ।
ಕತಿಹಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತಸ್ಸ।
ಧುವವಾಸಾಯ ದೀಯತೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ವಿಹಾರೋ**ತಿ ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತೋ ಚತೂಸು ಸೇನಾಸನೇಸು ವಿಹಾರಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿವಾಸಭೂತೋ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಸೇಸೋ। **ಕೇನಟ್ಠೇನ ವಿಹಾರೋ**ತಿ ವಿಹರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವಿಹಾರೋ,** ಇರಿಯಾಪಥದಿಬ್ಬಬ್ರಹ್ಮಅರಿಯಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅರಿಯಾ ಏತ್ಥ ವಿಹರನ್ತೀತ್ಯತ್ಥೋ। **ಸೋ ಕತಿವಿಧೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಗಣಸನ್ತಕವಿಹಾರಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರವಸೇನ ತಿಬ್ಬಿಧೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ “ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿನ್ನಂ ವಿಹಾರಂ ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ವಾ ಆವಾಸಂ ವಾ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಖುದ್ದಕಮ್ಪಿ ಅಭಿಯುಞ್ಜತೋ ಅಭಿಯೋಗೋ ನ ರುಹತಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವತೋ। ನ ಹೇತ್ಥ ಸಬ್ಬೇ ಚಾತುದ್ದಿಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ। ದೀಘಭಾಣಕಾದಿಭೇದಸ್ಸ ಪನ ಗಣಸ್ಸ, ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಕಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ತೇ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಆರಾಮೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ದಾಯಕಸನ್ತಕೋ ವಿಹಾರೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಕೇನ ಸೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಖತ್ತಿಯೇನ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ। **ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ। **ಕಥಂ ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ, “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ, ಯದಿ ಗಣಸ್ಸ, “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ, ಯದಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ, “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದಾತಬ್ಬೋ। **ಕೋ ತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ**ತಿ ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ, ಸಙ್ಘೋ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ। ಯದಿ ಗಣಸ್ಸ ದೇತಿ, ಗಣೋ ತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ। ಯದಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ದೀಘಭಾಣಕಾದಿಕಸ್ಸ ಪನ ಗಣಸ್ಸ ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಕ”ನ್ತಿ।

ಕೇನ ಸೋ ಗಾಹಿತೋತಿ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೇನ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಗಾಹಿತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ, ಯೋ ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ದೋಸಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ಮೋಹಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಏವಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ, ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಚಿತಬ್ಬೋ, ಯಾಚಿತ್ವಾ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ –

“ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ।

“ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ। ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸ್ಸ ಸಮ್ಮುತಿ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸ। ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ।

“ಸಮ್ಮತೋ ಸಙ್ಘೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೋ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭)।

ಕಸ್ಸ ಸೋ ಗಾಹಿತೋತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಗಾಹಿತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತುಂ, ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಾ ಗಣೇತುಂ, ಸೇಯ್ಯಾ ಗಣೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಗ್ಗೇನ ಗಾಹೇತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮)। **ಅನುಟ್ಠಾಪನಿಯಾ ಕತೀತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾ ವುಡ್ಢತರೋ ಗಿಲಾನೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧಸೇನಾಸನೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ವುಡ್ಢೋ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತಾಯ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ , ಗಿಲಾನೋ ಗಿಲಾನತಾಯ, ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಗಣವಾಚಕಾಚರಿಯಾನಂ ವಾ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೋ, ಸೋಪಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ"ತಿ।

ಕತಿಹಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತಸ್ಸ ಧುವವಾಸಾಯ ದೀಯತೇತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತಸ್ಸ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರೋ ದೀಯತೇ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ? ಬಹೂಪಕಾರತಾಯ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾಯ ಚೇತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "**ಬಹೂಪಕಾರತ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕತಾದಿಬಹುಉಪಕಾರಭಾವಂ, ನ ಕೇವಲಂ ಇದಮೇವಾತಿ ಆಹ '**ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚಾ**'ತಿ। ತೇನ ಬಹೂಪಕಾರತ್ತೇಪಿ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತ್ತಾಭಾವೇ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತ್ತೇಪಿ ಬಹೂಪಕಾರತ್ತಾಭಾವೇ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀ"ತಿ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವಚನತೋ। ಓಮಕಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಏಕೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಯುತ್ತಸ್ಸಪಿ। ಕತಮೇನ ಏಕೇನ ಅಙ್ಗೇನ? ಬಹೂಪಕಾರತಾಯ ವಾ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾಯ ವಾ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "**ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋತಿ** ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರತಂ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾದೀನಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೧೯-೧೨೧) ವಚನತೋ।

ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪನ ದುವಿಧೋ ಉತುಕಾಲೇ ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಚಾತಿ ಕಾಲವಸೇನ। ಅಥ ವಾ ತಯೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾ ಪುರಿಮಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋತಿ। ತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। "ಉತುಕಾಲೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಚ ತಙ್ಖಣಪಟಿಸಲ್ಲಾನೋ ಚಾತಿ ದುಬ್ಬಿಧೋ। ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪುರಿಮಕೋ ಚ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಚಾತಿ ದುಬ್ಬಿಧೋತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾ"ತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ, ತಂ ವಚನಂ ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ ನ ಆಗತಂ । ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ಪನ "ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾ ಪುರಿಮಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ"ಇಚ್ಚೇವ ಆಗತೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) "ತೀಸು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೇಸು ಪುರಿಮಕೋ ಚ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಚಾತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಗಾಹಾ ಥಾವರಾ, ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೇ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"ತಿ ಆಗತೋ।

ಇದಾನಿ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇ ಆಚರಿಯಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಬ್ಬೇ ವಿಹಾರಾ ಸಙ್ಘಿಕಾವ, ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಕಸ್ಮಾ? ವಿಹಾರದಾಯಕಾನಂ ವಿಹಾರದಾನಕಾಲೇ ಕುಲೂಪಕಾ 'ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ'ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನವವಿಹಾರಾಪಿ ಸಙ್ಘಿಕಾ ಏವ। ಏಕಚ್ಚೇಸು ವಿಹಾರೇಸು ಏವಂ ಅವತ್ವಾ ದೇನ್ತೇಸುಪಿ 'ತಸ್ಮಿಂ ಜೀವನ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ ಹೋತಿ, ಮತೇ ಸಙ್ಘಿಕೋಯೇವಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರಾಪಿ ಸಙ್ಘಿಕಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ತತ್ರೇವಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ - ವಚೀಭೇದಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನವಿಹಾರೇಸುಪಿ ದಾಯಕಾ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕರೋನ್ತಾ ನಾಮ ಅಪ್ಪಕಾ, "ಇಮಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಂ ಇಮಂ ನಾಮ ಥೇರಂ ವಸಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾದೀಹಿ ಸಮ್ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ, ಪತಿಟ್ಠಾನಕಾಲೇ ಅವದನ್ತಾಪಿ ದಾನಕಾಲೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ವದನ್ತಿ। ಅಥ ಪನ ಕುಲೂಪಕಾ ದಾನಕಾಲೇ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ವದಾಪೇನ್ತಿ, ಏವಂ ವದನ್ತಾಪಿ ದಾಯಕಾ ಅಪ್ಪಕಾ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ, ಬಹುತರಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಮೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕುಲೂಪಕಾನಂ ವಚನಂ ನವಸು ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನೇಸು "ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೬೦; ಪಾಚಿ॰ ೪೯೨) ವುತ್ತಂ ಏಕಂ ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। "ತಸ್ಮಿಂ ಜೀವನ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ, ಮತೇ ಸಙ್ಘಿಕೋ"ತಿ ಅಯಂ ಪಾಠೋ ಮೂಲಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಸಯೇ ನ ಆಗತೋ, ಮೂಲಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಂ ಜಗ್ಗಾಪೇತುಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಕಾರಾಪನಟ್ಠಾನೇ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ನವವಿಹಾರಾಪಿ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ ಸನ್ತಿಯೇವ। ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರಾಪಿ ಮೂಲೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ದಿನ್ನಾ

ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನೇವ ದೀಯಮಾನಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಜೀವನ್ತೇಯೇವ ವಿಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಗಯ್ಹಮಾನಾಪಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾ ಹೋನ್ತಿಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ಅಭಾವವಾದೋ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋವ।

ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಾ ನಾಮ ನ ಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾವ। ಕಸ್ಮಾ? ನವವಿಹಾರಾಪಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಕಾಲೇ ದಾನಕಾಲೇ ಚ ಕುಲೂಪಕಭಿಕ್ಖುಂಯೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾವ, ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರಾಪಿ ಸಿಸ್ಸಾನುಸಿಸ್ಸೇಹಿ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಏವ ಪರಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ, ನ ಕದಾಚಿ ಸಙ್ಘೇನ ಪರಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಸಙ್ಘಿಕಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ತತ್ರಾಪ್ಯೇವಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ - ನವವಿಹಾರೇಪಿ ಪತಿಟ್ಠಾನಕಾಲೇಪಿ ದಾನಕಾಲೇಪಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕರೋನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಪುಗ್ಗಲಂ। ಪುಬ್ಬೇವ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತೇಪಿ ಅತ್ಥಕಾಮಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕದಾನತೋ ಸಙ್ಘಿಕದಾನಮೇವ ಮಹಪ್ಫಲತರನ್ತಿ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ದಾಯಕಾ ಸನ್ತಿ, ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರೇಪಿ ಕೇಚಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಮರಣಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾತೇನ್ತಿ। ಕೇಚಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ ಮರನ್ತಿ, ತದಾ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಸಙ್ಘಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸವತ್ಥುಕಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪನ ಕರೋನ್ತಾ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ "ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣಂ ಸಾಸನಂ ಯಾವ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಾವ ಮಮ ವಿಹಾರೇ ವಸಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತೂ"ತಿ ಪಣಿಧಾಯ ಚಿರಕಾಲಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯುಪ್ಪಾದಕರಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಾದಿಕಂ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ದೇನ್ತಿ, ವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ ಚ ವಿಹಾರೇ ವಸನಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ, ನ ಕುಲೂಪಕಭೂತಸ್ಸ ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಏವ, ತಸ್ಮಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಙ್ಘಿಕಾ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಾಸಾಣೇಸು ಅಕ್ಖರಂ ಲಿಖಿತ್ವಾಪಿ ಠಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಾಭಾವವಾದೋಪಿ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋವ।

ಅಪರೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವಿಹಾರದಾಯಕಸನ್ತಕಾವ, ತಸ್ಮಾ ದಾಯಕಾಯೇವ ವಿಚಾರೇತುಂ ಇಸ್ಸರಾ, ನ ಸಙ್ಘೋ, ನ ಪುಗ್ಗಲೋ। ವಿಹಾರದಾಯಕೇ ಅಸನ್ತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಧೀತುನತ್ತಪನತ್ತಾದಯೋ ಯಾವ ಕುಲಪರಮ್ಪರಾ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾವ ಹೋನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? 'ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋ ವಿಹಾರಸಾಮಿಕೋ'ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) ಆಗತತ್ತಾ ಚ 'ತಸ್ಸ ವಾ ಕುಲೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ'ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) ಚ ವಚನತೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಭೂತೋ ದಾಯಕೋ ವಾ ತಸ್ಸ ವಂಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ವಾ ವಿಚಾರೇತುಂ ಇಸ್ಸರೋ। 'ಪಚ್ಛಿನ್ನೇ ಕುಲವಂಸೇ ಯೋ ತಸ್ಸ ಜನಪದಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ, ಸೋ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ದೇತಿ ಚಿತ್ತಲಪಬ್ಬತೇ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನೀಹಟಂ ಉದಕವಾಹಕಂ ಅಳನಾಗರಾಜಮಹೇಸೀ ವಿಯ, ಏವಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) ವಚನತೋ ವಿಹಾರದಾಯಕಸ್ಸ ಕುಲವಂಸೇ ಪಚ್ಛಿನ್ನೇಪಿ ತಸ್ಸ ಜನಪದಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೋ ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಇಸ್ಸರೋ ವಾ ವಿಹಾರಂ ವಿಚಾರೇತುಂ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ನಾನುಜಾನನ್ತಿ।

ಕಥಂ? "ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋ ವಿಹಾರಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ವಚನಂ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ಇದಾನಿ ಇಸ್ಸರವಸೇನ ಯಥಾ ಜೇತವನಂ, ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕೋತ್ಯಾದಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಜೇತಸ್ಸ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ವನಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಜೇತವನನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೇ ಕತೇ ಯದಿಪಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಪತಿಟ್ಠಾಪನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಕುಮಾರೋ ತಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಕಿಣಿತಕಾಲತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಸ್ಸರಭೂತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ ಸಬ್ಬದಾಪಿ ಜೇತವನನ್ತ್ವೇವ ವೋಹರೀಯತಿ। ಯಥಾ ಚ ಪತ್ತಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೇ ಕತೇ ಯದಿಪಿ ದಾಯಕೇಹಿ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಾರೋ ಪತ್ತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ದಾಯಕೇನ ಕಿಣಿತಕಾಲತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಸ್ಸರಭೂತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ ಪತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕೋತ್ವೇವ ವೋಹರೀಯತಿ, ಏವಂ ಯದಿಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾಯಕೋ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ ನ ಹೋತಿ ವತ್ಥುಪರಿಚ್ಚಾಗಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ದಾನಸ್ಸ, ತಥಾಪಿ ದಾನಕಾಲತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಸ್ಸರಭೂತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋತ್ವೇವ ವೋಹರೀಯತಿ, ನ ಮುಖ್ಯತೋ ಇಸ್ಸರಭಾವತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಙ್ಘಾದಯೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾ ಏವ ವಿಚಾರೇತುಂ ಇಸ್ಸರಾ, ನ ದಾಯಕೋ।

ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಸನ್ತೇಸುಪಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಾದೀಸು ವಿಹಾರದಾಯಕೇಸು “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭) ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಅನುಜಾನಿತ್ವಾ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಸೇಯ್ಯಗ್ಗೇನ ಗಾಹೇತು”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸ್ಸೇವ ವಿಚಾರೇತುಂ ಇಸ್ಸರಭಾವಸ್ಸ ವಚನತೋ ಚ “ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಭೂಮಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಯೇನ ಸಾ ಭೂಮಿ ಪಠಮಂ ಗಹಿತಾ, ಸೋ ಸಾಮೀ”ತಿ ಚ “ಉಭೋಪಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋಯೇವ ಸಾಮೀ”ತಿ ಚ “ಯೋ ಪನ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಲ್ಲಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹರಿಮೇನ ಉಪಕರಣೇನ ಸಙ್ಘಿಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತಿ, ಉಪಡ್ಢಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಉಪಡ್ಢಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕ”ನ್ತಿ ಚ ಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲಾನಂಯೇವ ಸಾಮಿಭಾವಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

“ತಸ್ಸ ವಾ ಕುಲೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಭಾವದೀಪಕಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಗಮಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿಸಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ವಿಹಾರೇ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಭಿಕ್ಖುಸಾಮಣೇರಆರಾಮಿಕೇಸು ಅಸನ್ತೇಸು ತೇ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಭಾವಮೇವ ದೀಪೇತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ಇಮಂ ಪನ ದಸವಿಧಮ್ಪಿ ಸೇಯ್ಯಂ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರೇ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೇನ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಆಪುಚ್ಛನ್ತೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಆರಾಮಿಕೋ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಸತಿ ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ, ತಸ್ಸ ವಾ ಕುಲೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಏವಂ ಆರಾಮಿಕಸ್ಸಪಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬತೋ ಓಲೋಕನತ್ಥಾಯ ವತ್ತಸೀಸೇನೇವ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ನ ತೇಸಂ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಭಾವತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

“ಪಚ್ಛಿನ್ನೇ ಕುಲವಂಸೇ”ತ್ಯಾದಿವಚನಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯವಸೇನ ಕತಾನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾನಂ ಖೇತ್ತವತ್ಥುತಳಾಕಾದೀನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾನಂ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣತ್ಥಾಯ ರಾಜಾದೀಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ತೇಸಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾನಮೇವ ದೀಪೇತಿ, ನ ತೇಸಂ ರಾಜಾದೀನಂ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಚೇತಿಯಾನಂ ದಾನಂ। ಯದಿ ದದೇಯ್ಯುಂ, ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನಅಧಮ್ಮಿಕಪಅಗ್ಗಹಅಧಮ್ಮಿಕಪರಿಭೋಗಾ ಸಿಯುಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯) “ನವ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಿ ದಾನಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತೀ”ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯) “**ನವ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಿ ದಾನಾನೀ**ತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ವುತ್ತಾನಿ। **ನವ ಪಟಿಗ್ಗಹಪರಿಭೋಗಾ**ತಿ ಏತೇಸಂಯೇವ ದಾನಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಚ ಪರಿಭೋಗಾ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ರಾಜಾದಯೋ ಇಸ್ಸರಾತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇಯ್ಯುಂ, ತಮ್ಪಿ ದಾನಂ ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನಂ ಹೋತಿ, ತಂ ದಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಚ ಅಧಮ್ಮಿಕಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ದಾನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾ ಚ ಅಧಮ್ಮಿಕಪರಿಭೋಗಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಥಾಪಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ “ವಿಹಾರದಾನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಅಗ್ಗಂ ಬುದ್ಧೇನ ವಣ್ಣಿತ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಚೂಳವ॰ ೨೯೫, ೩೧೫) ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ’ತಿ ಅಯಂ ಸದ್ದೋ ‘ದಾನ’ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಪದಾನಮೇವ, ‘ದಾಯಕಸ್ಸಾ’ತಿ ಪನ ಸಾಮಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಾಮಿಭೂತೋ ದಾಯಕೋವ ಇಸ್ಸರೋ, ನ ಸಮ್ಪದಾನಭೂತೋ ಸಙ್ಘೋ”ತಿ। ತೇ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬಾ – “ವಿಹಾರದಾನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ ಇದಂ ದಾನಸಮಯೇ ಪವತ್ತವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ದಿನ್ನಸಮಯೇ ಪವತ್ತವಸೇನ। ದಾನಕಾಲೇ ಹಿ ದಾಯಕೋ ಅತ್ತನೋ ವತ್ಥುಭೂತಂ ವಿಹಾರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ದಾಯಕೋ ಸಾಮೀ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಪದಾನಂ, ದಿನ್ನಕಾಲೇ ಪನ ಸಙ್ಘೋವ ಸಾಮೀ ಹೋತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ, ನ ದಾಯಕೋ ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘೋ ವಿಚಾರೇತುಂ ಇಸ್ಸರೋ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ “ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾಯಕೇಹೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೩)। ಇದಂ ಪನ ಸದ್ದಲಕ್ಖಣಗರುಕಾ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಚೀವರಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ

ದಾನಕಾಲೇಯೇವ ದಾಯಕಸನ್ತಕಭಾವೋ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸನ್ತಕಭಾವೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಕಟೋ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ವಚನಂ ದಾಯಕಸನ್ತಕಭಾವಸಾಧಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಹೋತು, ತಥಾಪಿ "ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೋ ವಾ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ವಂಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ದೇತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕಭೂತದಾಯಕಸ್ಸ ವಾ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಧೀತಾದೀನಂ ವಂಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ವಾ ದಾತುಂ ಇಸ್ಸರಭಾವೋ ಸಿದ್ಧೋಯೇವಾತಿ। ನ ಸಿದ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ನನು ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣತ್ಥಾಯ ದಾಯಕಾದೀಹಿ ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ದೇತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಪರಿಭುತ್ತಮೇವ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕಂಯೇವ ಆಪತ್ತಿಮೋಚನತ್ಥಂ ದಾಯಕಾದಯೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತಿ, ನ ಪರಿಭುತ್ತಂ, ಯಥಾ ಚ ಬೀಜಗಾಮಪರಿಯಾಪನ್ನಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕಂ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಭಾವತೋ ಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾದಯೋ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಂ, ಏವಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂಯೇವ ತಳಾಕಾದಿಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣತ್ಥಂ ದಾಯಕಾದಯೋ ಪುನ ದೇನ್ತಿ, ನ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣತ್ತಂಯೇವ ಸಾಧೇತಿ, ನ ಇಸ್ಸರತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ತಥಾಪಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ "ಜಾತಿಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಿಭೂಮಿಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಧಮ್ಮಿಕತ್ಥೇರಂ ಸತ್ತಹಿ ಜಾತಿಭೂಮಿಕವಿಹಾರೇಹಿ ಪಬ್ಬಾಜಯಿಂಸೂತಿ ವಚನತೋ ದಾಯಕೋ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಇಸ್ಸರತ್ತಾಯೇವ ಹಿ ತೇ ಥೇರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ನೋ ಅನಿಸ್ಸರಾ"ತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? "ಜಾತಿಭೂಮಿಕಾ ಉಪಾಸಕಾ"ಇಚ್ಚೇವ ಹಿ ವುತ್ತಂ, ನ "ವಿಹಾರದಾಯಕಾ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ವಸನ್ತಾ ಬಹವೋ ಉಪಾಸಕಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಧಮ್ಮಿಕತ್ಥೇರಂ ಅಯುತ್ತಚಾರಿತ್ತಾ ಸಕಲಸತ್ತವಿಹಾರತೋ ಪಬ್ಬಾಜಯಿಂಸು, ನ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರದಾಯಕಭಾವೇನ ಇಸ್ಸರತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ಉದಾಹರಣಂ ನ ಇಸ್ಸರಭಾವದೀಪಕಂ, ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾಧಾನುರೂಪಕರಣಭಾವದೀಪಕನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಯದಾ ದಾಯಕೋ ವಿಹಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಮುಞ್ಚಚೇತನಂ ಪತ್ವಾ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ವಾ ತಸ್ಸ ವಂಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ವಾ ಜನಪದಸ್ಸಾಮಿಕರಾಜಾದಯೋ ವಾ ಇಸ್ಸರಾ ಭವಿತುಂ ವಾ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಾ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಭೂತೋ ಸಙ್ಘೋ ವಾ ಗಣೋ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ ಸೋಯೇವ ಇಸ್ಸರೋ ಭವಿತುಂ ವಾ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಾ ಲಭತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ ದಾಯಕಾದೀನಂ ಇಸ್ಸರೋ ಭವಿತುಂ ಅಲಭನಭಾವೋ ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ವತ್ಥುಪರಿಚ್ಚಾಗಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ದಾನಸ್ಸ, ಪಥವಾದಿವತ್ಥುಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಚ ಪುನ ಗಹಣಸ್ಸ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ"ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವಚನತೋ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ದೀಯಮಾನಂ ಪತತಿ, ತಂ ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾಯಕೇಹೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೩) ಭಗವತಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ "ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾಯಕೇಹೀತಿ ವಚನೇನ ಪನೇತ್ಥ ಪರಸನ್ತಕಾಭಾವೋ ದೀಪಿತೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಸಙ್ಘಾದೀನಂ ಇಸ್ಸರೋ ಭವಿತುಂ ಲಭನಭಾವೋ ಕಥಂ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಚೇ? ಸಙ್ಘಿಕೋ ನಾಮ ವಿಹಾರೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ, "ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭, ೧೨೭) ಆಗಮನತೋ ಚ "ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಾದಕಂ ಗಾಮದಾರಕೇಹಿ ಪಂಸ್ವಾಗಾರಕೇಸು ಕೀಳನ್ತೇಹಿ ಕತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ವಚನತೋ ಚ "ಅಭಿಯೋಗೇಪಿ ಚೇತ್ಥ ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿನ್ನಂ ವಿಹಾರಂ ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ವಾ ಆವಾಸಂ ವಾ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಖುದ್ದಕಮ್ಪಿ ಅಭಿಯುಞ್ಜತೋ ಅಭಿಯೋಗೋ ನ ರುಹತಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವತೋ। ನ ಹೇತ್ಥ ಸಬ್ಬೇ ಚಾತುದ್ದಿಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ

ಕರೋನ್ತೀತಿ। ದೀಘಭಾಣಕಾದಿಭೇದಸ್ಸ ಪನ ಗಣಸ್ಸ ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಕಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ತೇ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತು"ನ್ತಿ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೨) ವಚನತೋ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಕಥಂ ದಾಯಕಾದೀನಂ ವಿಚಾರೇತುಂ ಅಲಭನಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಸನ್ತೇಸುಪಿ ವೇಳುವನವಿಹಾರಾದಿದಾಯಕೇಸು ತೇಸಂ ವಿಚಾರಣಂ ಅನನುಜಾನಿತ್ವಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು"ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸಮ್ಮುತಿಅನುಜಾನನತೋ ಚ ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಸು ಕೋಸಮ್ಬಕಭಿಕ್ಖೂಸು ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗತೇಸು ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಚ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಚ "ಕಥಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಟಿಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೪೬೮) ಏವಂ ಜೇತವನವಿಹಾರದಾಯಕಪುಬ್ಬಾರಾಮವಿಹಾರದಾಯಕಭೂತೇಸು ಆರೋಚಿತೇಸುಪಿ ತೇಸಂ ಸೇನಾಸನವಿಚಾರಣಂ ಅವತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ "ಕಥಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸೇನಾಸನೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆರೋಚಿತೇ "ತೇನ ಹಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ವಿವಿತ್ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಚೇ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ವಿವಿತ್ತಂ ನ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ವಿವಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾಪಿ ದಾತಬ್ಬಂ, ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ, ಯೋ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೪೭೩) ಥೇರಸ್ಸೇವ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಕಥಂ ಪನ ಸಙ್ಘಾದೀನಂ ಸೇನಾಸನಂ ವಿಚಾರೇತುಂ ಲಭನಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? "ಏವಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ - ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಚಿತಬ್ಬೋ, ಯಾಚಿತ್ವಾ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ -

ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮತೋ ಸಙ್ಘೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೋ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭)।

ಏವಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ತೇನ ಸಙ್ಘಸಮ್ಮತೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಕವಿಧಾನಂ ಅನುಜಾನಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತುಂ, ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಾ ಗಣೇತುಂ, ಸೇಯ್ಯಾ ಗಣೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಗ್ಗೇನ ಗಾಹೇತು"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ವಿಚಾರೇತುಂ ಲಭನಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

"ದೀಘಭಾಣಕಾದಿಭೇದಸ್ಸ ಪನ ಗಣಸ್ಸ ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ದಿನ್ನವಿಹಾರಾದಿಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮ್ಭವಾ ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೨) ಆಗಮನತೋ ಚ "ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭) ಆಗಮನತೋ ಚ "ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ರುಹತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮಿವ ಹೋತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಆದೀಸು ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೨) ವಚನತೋ ಚ ಗಣಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಗಣಸನ್ತಕವಿಹಾರೋ ಗಣೇನೇವ ವಿಚಾರೀಯತೇ, ನೋ ದಾಯಕಾದೀಹಿ। ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೋಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಪುಗ್ಗಲೇನೇವ ವಿಚಾರೀಯತೇ, ನೋ ದಾಯಕಾದೀಹೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ವಿನಯಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಚ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಗಣಸನ್ತಕಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ತಿವಿಧಸ್ಸೇವ ವಚನತೋ ಚ ತೇಸಂಯೇವ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಿಹಾರವಿಚಾರಣಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚ ದಾಯಕಸನ್ತಕಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ದಾಯಕಾನಂ ವಿಹಾರವಿಚಾರಣಸ್ಸ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚ ಸಙ್ಘಾದಯೋ ಏವ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಯೇವ ಚ ವಿಚಾರೇತುಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಹೋತು, ತೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಭೂತೇಸು ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲೇಸು ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕೋ ಹೋತಿ, ಕೇನ ಚ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ತಾವ "ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇಸು ಕಾಲಕತೇಸುಪಿ ತದಞ್ಞೋ ಚಾತುದ್ದಿಸಸಙ್ಘೋ ಚ ಅನಾಗತಸಙ್ಘೋ ಚ ಇಸ್ಸರೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೋ, ತೇನ

ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ। ಗಣಸನ್ತಕೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಗಣೇ ಯಾವ ಏಕೋಪಿ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ಗಣಸನ್ತಕೋವ, ತೇನ ಅವಸಿಟ್ಠೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ। ಸಬ್ಬೇಸು ಕಾಲಕತೇಸು ಯದಿ ಸಕಲಗಣೋ ವಾ ತಂಗಣಪರಿಯಾಪನ್ನಅವಸಿಟ್ಠಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ ಜೀವಮಾನಕಾಲೇಯೇವ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ದಿನ್ನೋ, ಯೇನ ಚ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹವಸೇನ ಗಹಿತೋ, ಸೋ ಇಸ್ಸರೋ। ಸಚೇಪಿ ಸಕಲಗಣೋ ಜೀವಮಾನಕಾಲೇಯೇವ ಅಞ್ಞಗಣಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ದೇತಿ, ತೇ ಅಞ್ಞಗಣಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲಾ ಇಸ್ಸರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ಪನ ಸೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಮಾನಕಾಲೇಯೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ದೇತಿ, ತೇ ಇಸ್ಸರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ತಸ್ಸ ಜೀವಮಾನಸ್ಸೇವ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹವಸೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋವ ಇಸ್ಸರೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕಂ ಹೋತಿ, ನ ಕಸ್ಸಚಿ ದಾತಬ್ಬಂ। ಗಣಸನ್ತಕಪುಗ್ಗಲಿಕೇಸು ಪನ ತೇಸಂ ಸಾಮಿಕತ್ತಾ ದಾನವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಾ ರುಹನ್ತಿ, "ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಜೀವಮಾನೋಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದಾಸಿ, ಕೋಚಿ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಯಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ, ಯೇನ ಚ ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ಚ "ದ್ವಿನ್ನಂ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ ಅವಿಭತ್ತಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ಇತರೋ ಸಾಮೀ, ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಸನ್ತಕೇ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೯) ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಏವಂ ಪನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅದಿನ್ನಂ "ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಅಸುಕಸ್ಸ ಹೋತೂ"ತಿ ದಾನಂ ಅಚ್ಚಯದಾನತ್ತಾ ನ ರುಹತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೧೯) "ಸಚೇ ಹಿ ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯೋ ಕೋಚಿ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ 'ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಹೋತು, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಹೋತು, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಹೋತು, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಹೋತು, ಮಾತು ಹೋತು, ಪಿತು ಹೋತು, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಹೋತೂ'ತಿ ವದತಿ, ತೇಸಂ ನ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಚ್ಚಯದಾನಂ ರುಹತಿ, ಗಿಹೀನಂ ಪನ ರುಹತೀ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಏಕಚ್ಚೇ ಪನ ವಿನಯಧರಾ "ಗಿಹೀನನ್ತಿ ಪದಂ ಸಮ್ಪದಾನನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಕಂ ಅಚ್ಚಯದಾನವಸೇನ ಗಿಹೀನಂ ದದನ್ತೇ ರುಹತಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪನ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ದೇನ್ತೋ ನ ರುಹತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದದನ್ತೋಪಿ ರುಹೇಯ್ಯ ತೇಸಂ ಗಿಹಿಭೂತತ್ತಾ। "ಅಥ ಚ ಪನ 'ಮಾತು ಹೋತು, ಪಿತು ಹೋತು, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಹೋತೂ'ತಿ ವದತಿ, ತೇಸಂ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ವಚನತೋ ನ ರುಹತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಗಿಹೀನಂ ಪನಾ"ತಿ ಇದಂ ನ ಸಮ್ಪದಾನವಚನಂ, ಅಥ ಖೋ ಸಾಮಿವಚನಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನ ಗಿಹೀನಂ ಪನ ಸನ್ತಕಂ ಅಚ್ಚಯದಾನಂ ರುಹತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ - "ಸಚೇ ಹಿ ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯೋ ಕೋಚಿ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ"ತಿ ಆರಭಿತ್ವಾ "ನ ಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಚ್ಚಯದಾನಂ ರುಹತಿ, ಗಿಹೀನಂ ಪನ ರುಹತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಛಟ್ಠೀಬಹುವಚನಂ ಸಮತ್ಥಿತಂ ಭವತಿ। ಯದಿ ಏವಂ "ಗಿಹೀನ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪದಾನತ್ತೇ ಸತಿ ಕತಮಂ ಸಮ್ಪದಾನಂ ಹೋತೀತಿ? "ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀ"ತಿ ಪದಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೧೯) "ಮಾತು ಹೋತು, ಪಿತು ಹೋತು, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಹೋತೂ"ತಿ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಅಜ್ಝುಕವತ್ಥುನಾ (ಪಾರಾ॰ ೧೫೮) ದೀಪೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಜೀವಮಾನಕಾಲೇಯೇವ ದತ್ವಾ ಮತೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಞಾತೋ, ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ ಮತೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಥಂ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ? ತತ್ಥಾಪಿ ಸಙ್ಘಿಕೇ ತಾವ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಙ್ಘೋವ ಇಸ್ಸರೋ, ಗಣಸನ್ತಕೇ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಅವಸೇಸಾ ಇಸ್ಸರಾ, ಸಬ್ಬೇಸು ಮತೇಸು ಸಙ್ಘೋವ ಇಸ್ಸರೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೯) "ಸಬ್ಬೇಸು ಮತೇಸು ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಪನ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕಂ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಲಕತೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀ ಪತ್ತಚೀವರೇ, ಅಪಿಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಅನುಜಾನಾಮಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘೇನ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತಞ್ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದಾತುಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಲಹುಭಣ್ಡಂ

ಲಹುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜೇತುಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಗರುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೯) ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ''ಗರುಭಣ್ಡಂ ಗರುಪರಿಕ್ಖಾರಂ''ಇಚ್ಚೇವ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ, ನ ''ವಿಹಾರ''ನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡಭಾವೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? ''ವಿಹಾರೋ ವಿಹಾರವತ್ಥು, ಇದಂ ದುತಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕ''ನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ,

''ದ್ವಿಸಙ್ಗಹಾನಿ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯಂ ಚತುಸಙ್ಗಹಂ।
ಚತುತ್ಥಂ ನವಕೋಟ್ಠಾಸಂ, ಪಞ್ಚಮಂ ಅಟ್ಠಭೇದನಂ॥

''ಇತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ರಾಸೀಹಿ, ಪಞ್ಚನಿಮ್ಮಲಲೋಚನೋ।
ಪಞ್ಚವೀಸವಿಧಂ ನಾಥೋ, ಗರುಭಣ್ಡಂ ಪಕಾಸಯೀ''ತಿ॥ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) –

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಇತಿ ದಾಯಕೋ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಕುಲೂಪಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಮುಞ್ಚಚೇತನುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುಬ್ಬಕಾಲೇ ದಾಯಕೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕೋ ಹೋತಿ, ದಾತುಂ ವಾ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಾ ಇಸ್ಸರೋ, ಮುಞ್ಚಚೇತನುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಭಿಕ್ಖು ಸಾಮಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾತುಂ ವಾ ಇಸ್ಸರೋ। ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಮಾನಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ತದಾ ತೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಯೋ ಸಾಮಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ದಾತುಂ ಇಸ್ಸರಾ। ಯದಿ ಪನ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾವ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ತದಾ ಸಙ್ಘೋವ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಹೋತಿ, ನ ದಾಯಕೋ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ, ಸಙ್ಘಾನುಮತಿಯಾ ಏವ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಭತಿ, ನ ಅತ್ತನೋ ಇಸ್ಸರವತಾಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಏವಂ ಮೂಲತೋಯೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಭೂತವಿಹಾರೋ ವಾ ಮೂಲೇ ಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಗಣಸನ್ತಕಪುಗ್ಗಲಿಕಭೂತೋಪಿ ತೇಸಂ ಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನವಸೇನ ಅದತ್ವಾ ಕಾಲಕತತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಙ್ಘಿಕಭಾವಂ ಪತ್ತವಿಹಾರೋ ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ಸಙ್ಘೇನಪಿ ಭಗವತೋ ಅನುಮತಿಯಾ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭) ''ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ 'ಕೇನ ನು ಖೋ ಸೇನಾಸನಂ ಗಾಹೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ – 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು'ನ್ತಿ''ಆದಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ''ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ ವಸ್ಸಕಾಲವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ, ಉತುಕಾಲವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ, ಧುವವಾಸವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿ ತಿವಿಧೋ ಹೋತಿ। ತೇಸು ವಸ್ಸಕಾಲವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪುರಿಮವಸ್ಸವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ, ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿ ದುವಿಧೋ। ಉತುಕಾಲವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋಪಿ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ, ತಙ್ಖಣಪಟಿಸಲ್ಲಾನವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿ ದುವಿಧೋ''ತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ, ಏತಂ ಪಾಳಿಯಾ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಅಸಮೇನ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ''ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ 'ಕತಿ ನು ಖೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ'ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ – ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾ ಪುರಿಮಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ। ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪುರಿಮಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ, ಮಾಸಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ, ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಆಯತಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸತ್ಥಾಯ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾ''ತಿ ಏವಂ ಆಗತೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ

(ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) “ತೀಸು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೇಸು ಪುರಿಮಕೋ ಚ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಚಾತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಗಾಹಾ ಥಾವರಾ। ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೇ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ತಾವ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾದಿವಸೇನ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಕಥಾ, ಅಯಂ ಪನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ ದುವಿಧೋ ಹೋತಿ ಉತುಕಾಲೇ ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಚಾ”ತಿ ಏವಂ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೇನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಾ।

ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ ಉತುಕಾಲೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ, ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿ ದುವಿಧೋ। ತತ್ಥ ಉತುಕಾಲೋ ನಾಮ ಹೇಮನ್ತಉತುಗಿಮ್ಹಉತುವಸೇನ ಅಟ್ಠ ಮಾಸಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನಿಯತಾವಾಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೇ ಯದಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸಂ ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅಕಾಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಅಯಂ ಉತುಕಾಲೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ। ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಪನ “ಪುರಿಮಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ”ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತನಯೇನ ತಿವಿಧೋ ಹೋತಿ। ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋಪಿ ಹಿ ಆಯತಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸತ್ಥಾಯ ಗಾಹಿತತ್ತಾ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಮೇವ ಪವಿಸತಿ, ನ ಉತುಕಾಲೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ “ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಆಯತಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸತ್ಥಾಯ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ತಙ್ಖಣಪಟಿಸಲ್ಲಾನವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿ ಚ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಿಸುಂ ಆಗತೋ, ಉತುಕಾಲೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋಯೇವ ತದಙ್ಗಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿಪಿ ತಙ್ಖಣಪಟಿಸಲ್ಲಾನವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿಪಿ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉತುಕಾಲವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋಪಿ “ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ತಙ್ಖಣಪಟಿಸಲ್ಲಾನವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋತಿ ದುಬ್ಬಿಧೋ”ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ।

ಅಥಾಪಿ ವದನ್ತಿ “ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೇಸು ಚತ್ತಾರೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸಮ್ಮುತಿಲದ್ಧೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠೇನ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಥಾವಿನಯಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಪನ ವಿಚಾರಣಾ ಯಾವಜೀವಕಾಲಾ ಥಾವರಾ ಹುತ್ವಾ ನ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಧುವವಾಸವಸೇನ ವಿಚಾರಣಮೇವ ಯಾವಜೀವಕಾಲಾ ಥಾವರಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀ”ತಿ, ತಮ್ಪಿ ತಥಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಭೇದೇ “ಧುವವಾಸವಸೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ”ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ನತ್ಥಿ। ಧುವವಾಸವಸೇನ ವಿಚಾರಣಞ್ಚ ಸಮ್ಮುತಿಲದ್ಧೇನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೇನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮವಸೇನ ದುವಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ಸಮಗ್ಗೋ ಸಙ್ಘೋ ಬಹೂಪಕಾರತಾಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮವಸೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಧುವವಾಸವಸೇನ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಂ ಯಾವಜೀವಕಾಲಾ ಥಾವರಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ಸಮಗ್ಗೋ ಸಙ್ಘೋವ ಧುವವಾಸವಸೇನ ದೇತಿ, ನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೋತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಕಥಂ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಚೇ? “ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಾದೀನಂ ವಾ ಗಣವಾಚಕಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಾ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೦; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀಹಿ ಬಹೂಪಕಾರಸ್ಸ ಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ಚ “ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಗಣವಾಚಕಾಚರಿಯಾನಂ ವಾ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದೇತೀ”ತಿ ಚ “ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಸೇನಾಸನಮ್ಪೀ”ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೯೫-೪೯೬) ಚ “**ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಂ ಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨) ವಚನತೋ ಸಾಧುಕಂ ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ।

ಕಥಂ ಪನ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ದಾತಬ್ಬಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? “ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾದೀನಂ ಭತ್ತವೇತನಮ್ಪಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೯೫-೪೯೬) ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ ಆಗತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಕಥಂ ಪನ ದುವಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋಯೇವ ದಾತಬ್ಬಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? “**ಬಹೂಪಕಾರತ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕತಾದಿಬಹಉಉಪಕಾರಭಾವಂ। ನ ಕೇವಲಂ ಇದಮೇವಾತಿ ಆಹ ‘**ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚಾ**’ತಿಆದಿ। ತೇನ ಬಹೂಪಕಾರತ್ತೇಪಿ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತ್ತಾಭಾವೇ, ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತ್ತೇಪಿ ಬಹೂಪಕಾರತ್ತಾಭಾವೇ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀ”ತಿ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಟೀ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕೇನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಯಾವಜ್ಜಕಾಲಾ ನ ತಿಟ್ಠತೀತಿ? ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಲ್ಲಭತ್ತಾ, ನಾನಾದೇಸವಾಸೀನಂ ನಾನಾಚರಿಯಕುಲಸಮ್ಭವಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏಕಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ಚ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ನ ತಿಟ್ಠತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ, ಯೋ ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ದೋಸಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ಮೋಹಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ಭಯಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ , ಗಹಿತಾಗಹಿತಞ್ಚ ಜಾನೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭)। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೨) “ಏವರೂಪೇನ ಹಿ ಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೇನ ಏಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಏಕಪರಿವೇಣೇ ವಾ ವಸನ್ತೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ದಾನವಿಚಾರೋ ಯಾವಜ್ಜಕಾಲಾ ತಿಟ್ಠತೀತಿ? ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಾಭಾವೇಪಿ ಸೀಮಟ್ಠಕಸ್ಸ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ “ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಂ ಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨)।

ಉತುಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತೇನ ಆಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ನ ಪಟಿಬಾಹೇತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಾನಂ ತೇಮಾಸಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ, ಉತುಕಾಲಂ ಪನ ನ ಪಟಿಬಾಹಿತು”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮)। “ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕತಮೇ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾತಿ? ಚತ್ತಾರೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾ ವುಡ್ಢತರೋ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ, ಗಿಲಾನೋ, ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧಸೇನಾಸನೋ ಚ। ತತ್ಥ **ವುಡ್ಢತರೋ** ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಕಭಿಕ್ಖೂಸು ಅತ್ತನಾ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಕೇನಚಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ** ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನತಾಯ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಗೋಪೇನ್ತೋ ವಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಕೇನಚಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ। **ಗಿಲಾನೋ** ಗೇಲಞ್ಞಾಭಿಭೂತೋ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತೋ ಕೇನಚಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ। **ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧಸೇನಾಸನೋ** ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನಸೇನಾಸನತ್ತಾ ಕೇನಚಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೩) “ಚತ್ತಾರೋ ಹಿ ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ ವುಡ್ಢತರೋ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ, ಗಿಲಾನೋ, ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧಸೇನಾಸನೋತಿ। ತತ್ಥ ವುಡ್ಢತರೋ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತಾಯ ನವಕತರೇನ ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನತಾಯ, ಗಿಲಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಗಿಲಾನತಾಯ, ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀಹಿ ಬಹೂಪಕಾರಸ್ಸ ಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಉಪಕಾರಕತಾಯ ಚ ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧತಾಯ ಚ ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಠಪೇತ್ವಾ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಅವಸೇಸಾ ವುಟ್ಠಾಪನೀಯಾವ ಹೋನ್ತಿ।

ಅಪರಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಆಗತೇ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ದಾಪೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) “ಉತುಕಾಲೇ ತಾವ ಕೇಚಿ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಠಮಯಾಮಂ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಂ ವಾ, ಯೇ ಯದಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸಂ ತದಾವ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅಕಾಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ಏತರಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ

ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಆರಬ್ಭ “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಅತ್ತನಾ ಪಸನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾಪಿ ದಾನಕಾಲೇ ತೇನ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಆರಬ್ಭ ವುತ್ತನಯೇನ ದೇನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಕರಣಕಾಲೇಪಿ ದಾನಕಾಲೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಭಿಕ್ಖುಮೇವ ಆರಬ್ಭ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಿ, ತಥಾಪಿ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಪಾತನಕಾಲೇ ತೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಿತಾ ಯಥಾವುತ್ತಪಾಠಂ ವಚೀಭೇದಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಕುಲೂಪಕಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತಿ, ನ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಸಾಧಾರಣತ್ಥಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ।

ಇಮೇಸು ತೀಸು ದಾನೇಸು ಪಠಮಂ ಪುಬ್ಬಕಾಲೇಪಿ ದಾನಕಾಲೇಪಿ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ। ದುತಿಯಂ ಪುಬ್ಬಕಾಲೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪವತ್ತಮಾನಮ್ಪಿ ದಾನಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ। ತತಿಯಂ ಪನ ಪುಬ್ಬಕಾಲೇಪಿ ದಾನಕಾಲೇಪಿ ಕುಲೂಪಕಪುಗ್ಗಲಮೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪವತ್ತತಿ, ನ ಸಙ್ಘಂ, ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನೇವ ವಚೀಭೇದಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ “ಕಿಂ ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಚೀಭೇದವಸೇನ ಸಙ್ಘಿಕೋ”ತಿ ಚಿನ್ತಾಯಂ ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ -

“ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಧಮ್ಮಾ, ಮನೋಸೇಟ್ಠಾ ಮನೋಮಯಾ।
ಮನಸಾ ಚೇ ಪಸನ್ನೇನ, ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ।
ತತೋ ನಂ ಸುಖಮನ್ವೇತಿ, ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨) -

ವಚನತೋ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ ಹೋತೀ”ತಿ। ಅಞ್ಞೇ “ಯಥಾ ದಾಯಕಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೫) ವಚನತೋ ವಚೀಭೇದವಸೇನ ಸಙ್ಘಿಕೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿಚಾರಣಾ - ಇದಂ ದಾನಂ ಪುಬ್ಬೇ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಪಚ್ಛಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮಿತಂ, ತಸ್ಮಾ “ಸಙ್ಘಿಕೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ನವಸು ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನೇಸು “ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೬೦) ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪಿ ಪರಿಭೋಗಾಪಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಪರಿಭೋಗಾ ಹೋನ್ತಿ। “ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೀಸು ಧಮ್ಮಿಕದಾನೇಸು “ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ ತತಿಯಧಮ್ಮಿಕದಾನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪಿ ಪರಿಭೋಗಾಪಿ ಧಮ್ಮಿಕಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಧಮ್ಮಿಕಪರಿಭೋಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪಕ್ಖಂ ಭಜತಿ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಸುತ್ತನ್ತಿಕಾದಿಗಣೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗಣಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ದಮ್ಮ”ತಿ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಮ್ಮ”ತಿ। ಏತೇ ಪನ ಗಣಸನ್ತಕಪುಗ್ಗಲಿಕಾ ವಿಹಾರಾ ದಾನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸನ್ತಕಾವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ದಾಯಕಸನ್ತಕಾ। ತೇಸು ಗಣಸನ್ತಕೋ ತಾವ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಮತೇಸು ಅವಸೇಸಾನಂ ಸನ್ತಕೋ, ತೇಸು ಧರಮಾನೇಸುಯೇವ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೋ। ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಮತೇಸು ಸಙ್ಘಿಕೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೯) “ದ್ವಿನ್ನಂ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ ಅವಿಭತ್ತಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ಇತರೋ ಸಾಮೀ, ಬಹೂನಂ ಸನ್ತಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಬ್ಬೇಸು ಮತೇಸು ಸಙ್ಘಿಕಂವ ಹೋತೀ”ತಿ।

ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೋಪಿ ಯದಿ ಸೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಮಾನಕಾಲೇಯೇವ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ದೇತಿ, ಕೋಚಿ ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೋ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ ಕಾಲಕತೇ ಸಙ್ಘಿಕೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ಸೋ ಜೀವಮಾನೋಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದಾಸಿ, ಕೋಚಿ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಯಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ, ಯೇನ ಚ ಗಹಿತೋ, ತಸ್ಸೇವ ಹೋತೀ”ತಿ। ಪಾಳಿಯಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೯) “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಲಕತೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀ ಪತ್ತಚೀವರೇ, ಅಪಿಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ ಬಹೂಪಕಾರಾ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘೇನ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತಞ್ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದಾತುಂ, ಯಂ ತತ್ಥ ಲಹುಭಣ್ಡಂ ಲಹುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ

ಭಾಜೇತುಂ, ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಗರುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೯) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

ಸಙ್ಘಿಕೇ ಪನ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಾನಂ "ಪುರಿಮಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಚಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ವುತ್ತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) ಆಗತಾನಂ "ಉತುಕಾಲೇ ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾನಞ್ಚ ಏತರಹಿ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜನತೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಸ್ಸ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನತಾಯ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಸ್ಸ ವಸೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಹೋತಿ। ವುಡ್ಢತರಗಿಲಾನಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೩) "ವುಡ್ಢತರೋ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತಾಯ ನವಕತರೇನ ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಗಿಲಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಗಿಲಾನತಾಯಾ"ತಿ। ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಧಮ್ಮಕಥಿಕಾದಯೋ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನತಾಯ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಾದೀನಂ ವಾ…ಪೇ॰… ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೋ, ಸೋಪಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೦; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)। ಸೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಏತರಹಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇಸು ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇಸು ಯಥಾಕಮ್ಮಙ್ಗತೇಸು ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವುಡ್ಢತರೋ, ಸೋಪಿ "ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ಮಯಾ ವಸಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವದತಿ। ಯೋ ತತ್ಥ ಬ್ಯತ್ತೋ ಪಟಿಬಲೋ, ಸೋಪಿ ತಥೇವ ವದತಿ। ಯೇನ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋಪಿ "ಮಯಾ ಪಸೀದಿತಪುಗ್ಗಲೋ ಆರೋಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವದತಿ। ಸಙ್ಘೋಪಿ "ಮಯಮೇವ ಇಸ್ಸರಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇಚ್ಛಿತಪುಗ್ಗಲೋ ಆರೋಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವದತಿ। ಏವಂದ್ವಿಧಾ ವಾ ತಿಧಾ ವಾ ಚತುಧಾ ವಾ ಭಿನ್ನೇಸು ಮಹನ್ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಹೋತಿ।

ತೇಸು ವುಡ್ಢತರೋ "ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಆಸನಂ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ, ಯೋ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಾಳಿಪಾಠಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ೪೭೩; ಚೂಳವ॰ ೩೧೬), "ವುಡ್ಢತರೋ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತಾಯ ನವಕತರೇನ ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯ ಆದಯೋ; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಮೇವ ಏತ್ಥ ವುಡ್ಢತರೋ, ಮಯಾ ವುಡ್ಢತರೋ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಮೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸಿತುಮನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಬ್ಯತ್ತೋಪಿ "ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಸೇನಾಸನಮ್ಪೀ"ತಿ ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೯೫-೪೯೬), "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ದಸವಸ್ಸೇನ ವಾ ಅತಿರೇಕದಸವಸ್ಸೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುಂ, ನಿಸ್ಸಯಂ ದಾತು"ನ್ತಿಆದಿಪಾಳಿವಚನಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ೭೬, ೮೨) ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಮೇವ ಏತ್ಥ ಬ್ಯತ್ತೋ ಪಟಿಬಲೋ, ನ ಮಯಾ ಅಞ್ಞೋ ಬ್ಯತ್ತತರೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಮೇವ ಇಮಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ। ವಿಹಾರಕಾರಕೋಪಿ "ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ಸೋ ವಿಹಾರಸಾಮಿಕೋತಿ ವಿನಯಪಾಠೋ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) ಅತ್ಥಿ, ಮಯಾ ಚ ಬಹುಂ ಧನಂ ಚಜಿತ್ವಾ ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ ಪಸನ್ನಪುಗ್ಗಲೋ ಆರೋಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಅಞ್ಞೋ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ। ಸಙ್ಘೋಪಿ "ಸಙ್ಘಿಕೋ ನಾಮ ವಿಹಾರೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ"ತಿಆದಿಪಾಳಿವಚನಞ್ಚ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೬, ೧೨೧, ೧೨೬, ೧೩೧), ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಾದಕಂ ಗಾಮದಾರಕೇಹಿ ಪಂಸ್ವಾಗಾರಕೇಸು ಕೀಳನ್ತೇಹಿ ಕತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ಸಙ್ಘಿಕೋ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿರುಚಿತಪುಗ್ಗಲೋವ ಆರೋಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಅಞ್ಞೋ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ।

ತತ್ಥ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ವಚನೇಪಿ "ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತ್ಯಾದಿವಚನಂ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೬) ತೇಸು ತೇಸು ಆಸನಸಾಲಾದೀಸು ಅಗ್ಗಾಸನಸ್ಸ ವುಡ್ಢತರಾರಹತ್ತಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ವುಡ್ಢತರೇ ಆಗತೇ ವುಟ್ಠಾಯ ಆಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಸನ್ಧಾಯ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಧುವವಾಸಂ ಸನ್ಧಾಯ। "ವುಡ್ಢತರೋ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತಾಯ"ತ್ಯಾದಿವಚನಞ್ಚ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೦; ಕಙ್ಖಾ॰

ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಸೇನಾಸನೇ ದೀಯಮಾನೇ ವುಡ್ಢತರೇ ಆಗತೇ ನವಕತರೋ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ, ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ವುಡ್ಢತರೋ ಪನ ನವಕತರೇನ ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಕಸ್ಮಾ? "ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತರತಾಯಾ"ತಿ ಉತುಕಾಲೇ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಸೇನಾಸನದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ , ತಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ನ ಸೀಘಂ ಅನುಜಾನಿತಬ್ಬಂ।

ಬ್ಯತ್ತವಚನೇಪಿ "ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ"ತ್ಯಾದಿವಚನಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೪೫-೪೯೬) ನ ಬಹುಸ್ಸುತಮತ್ತೇನ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಚಿ ತಮ್ಹಾ ವಿಹಾರಾ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ ಹೋತಿ, ಇಮಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತ್ಯಾದಿವಚನಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ೮೨) ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯಾನಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ನ ಸೀಘಂ ಅನುಜಾನಿತಬ್ಬಂ।

ದಾಯಕವಚನಂ ಪನ ನಾನುಜಾನಿತಬ್ಬಂ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? "ಯೇನ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ"ತ್ಯಾದಿಪಾಠಸ್ಸ ಅಮುಖ್ಯವೋಹಾರತ್ತಾ। ಯಥಾ ಹಿ ಪುಥುಜ್ಜನಕಾಲೇ ರೂಪಾದೀಸು ಸಜ್ಜನಸ್ಸ ಭೂತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಭೂತಪುಬ್ಬಗತಿಯಾ ಅರಹಾಪಿ "ಸತ್ತೋ"ತಿ, ಏವಂ ದಾನಕಾಲತೋ ಪುಬ್ಬೇ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಾಮಿಭೂತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ದಾಯಕೋ "ವಿಹಾರಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ನ ಇಸ್ಸರತ್ತಾ। ನ ಹಿ ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಚ "ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದಾಯಕೋ ಇಸ್ಸರೋ"ತಿ ವಾ "ದಾಯಕೇನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಾ "ದಾಯಕಸನ್ತಕವಿಹಾರೋ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, "ಸಙ್ಘಿಕೋ, ಗಣಸನ್ತಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ"ಇಚ್ಚೇವ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ನಾನುಜಾನಿತಬ್ಬಂ।

ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಚನೇಪಿ "ಸಙ್ಘಿಕೋ ನಾಮ ವಿಹಾರೋ"ತ್ಯಾದಿವಚನಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೬, ೧೨೧, ೧೨೬, ೧೩೧) ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಭಾವಂ ಸಙ್ಘೇನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ, ಸಙ್ಘೋ ಪನ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ತೇನ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ದುವಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ದಾತಬ್ಬೋ ವಾ। ತೇಸು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಲ್ಲಭತ್ತಾ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಅಭಾವೇ ಸತಿ ದುವಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಪನ ಅಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕತಾದಿಬಹಉಪಕಾರತಾಯುತ್ತಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತತಾದಿಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾವಿರಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಮಿಸಗರುಕತಾದಿವಸೇನ ಸಙ್ಘೇನ ವಿಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘವಚನಮ್ಪಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ನ ತಾವ ಅನುಜಾನಿತಬ್ಬಂ।

ಅಥ ತೀಣಿಪಿ ವಚನಾನಿ ಸಂಸನ್ದೇತಬ್ಬಾನಿ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇಸ್ಸರತ್ತಾ ಸಙ್ಘೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ "ಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿರುಚಿತೋ"ತಿ, ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ಅಭಿರುಚಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಮ್ಹೇ ಚೀವರಾದಿಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಅನುಗ್ಗಹೇತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತೋ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಆಚರಿಯೋ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ, ಸಮಾನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ, ಸಮಾನಾಚರಿಯಕೋ, ಪಿಯಸಹಾಯೋ, ಲಾಭೀ, ಯಸಸ್ಸೀ, ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿರುಚಿತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಏತ್ತಾವತಾ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ। ಅಥ "ಏಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುಡ್ಢತರೋ ಅಗ್ಗಾಸನಂ ಅಗ್ಗೋದಕಂ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಂ ಅರಹತಿ, ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರೋ ಪನ ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ನ ವುತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ। ಅಥ "ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, ವಿನಯಧರೋ, ಗಣವಾಚಕಆಚರಿಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಸೋ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನವಿಹಾರಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಏತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಅನುಮೋದಿತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಾದೀನಂ ವಾ ಗಣವಾಚಕಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಾ

ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದೇತೀ"ತಿ ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)।

ಇಧ ಪನ ಸಾಧಕಪಾಠೇ "ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ"ತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕಸ್ಮಾ ಸಾಧ್ಯವಚನೇ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ನ ವುತ್ತೋತಿ? ಏತರಹಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ಅಭಾವಾ। ಯದಿ ಕೇಸುಚಿ ವಿಹಾರೇಸು ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯ, ಸೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರರಕ್ಖಣಾದಿಕಂ ಉಪಕಾರಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ ಸಙ್ಘೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಏತರಹಿಪಿ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ದದೇಯ್ಯ, ಸೋ ತಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಧುವವಾಸವಿಹಾರೋತಿ। ಏತ್ಥ ಸಾಧಕಪಾಠೇ "ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಾದೀನಂ ವಾ"ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಆಗತಾಗಮೋ ಧಮ್ಮಧರೋ ವಿನಯಧರೋ ಮಾತಿಕಾಧರೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಲಜ್ಜೀ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೋ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋತಿ ವುತ್ತಗುಣವನ್ತೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥಾಪಿ "ಏಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬಹೂಪಕಾರೋ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕೋ"ತಿ ವದತಿ, "ಸಾಧು ಏಸೋಪಿ ಫಾಸುಕಾವಾಸಸ್ಸ ಅರಹೋ, ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರೋ ಏತಸ್ಸಪಿ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀಹಿ ಬಹೂಪಕಾರಸ್ಸ ಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೩) ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಅಥಾಪಿ "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ವಿನಯಧರೋ ಗಣವಾಚಕಾಚರಿಯೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರೋ ವಿಸಿಟ್ಠಗುಣಯುತ್ತೋ"ತಿ ವದತಿ, "ಸಾಧು ಏತಸ್ಸಪಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾವ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಸಙ್ಘೋ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕವಿನಯಧರಾದೀನಂ ವಾ ಗಣವಾಚಕಾಚರಿಯಸ್ಸ ವಾ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೦; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಅಥಾಪಿ "ಏಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕೋ"ತಿ ವದತಿ, "ಸಾಧು ಏತಸ್ಸಪಿ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಸೇನಾಸನಮ್ಪೀ"ತಿ ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೯೫-೪೯೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತತೋ "ಏವಂ ದುವಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೋ ವಾ ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠೋ ವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। "ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸೀಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಗಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ವಚನತೋತಿ।

ಅಥ "ದುವಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೇ ಅಸತಿ ಏಕಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು ಏತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? **"ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋತಿ** ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾದೀನಂ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೧೯-೧೨೧) ಏಕೇಕಙ್ಗವಸೇನ ಆಗತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। "ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೋ ಏಕಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠೋವ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸೀಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ಅಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾದೀಸು ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ದಾತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಸಚೇ ಪನ ಏಕಙ್ಗಯುತ್ತಭಾವೇನ ವಾ ದುವಙ್ಗಯುತ್ತಭಾವೇನ ವಾ ಸಮಾನಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋತಿ? ವಡ್ಢತರಸ್ಸಾತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಿಕಂ

ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೧) ವಚನತೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಂ ಏಕಜ್ಝಯುತ್ತೋ ವಾ ದುವಜ್ಝಯುತ್ತೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖು ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಆವಾಸಿಕಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ, ಏವಂ ಸತಿ ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋತಿ? ಯೋ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗಚ್ಛತಿ ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಚೇ ಲಜ್ಜೀ ಹೋತಿ ಪೇಸಲೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ, ಸೋ ತೇಹಿ ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮನತ್ಥಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಸೋ ಆವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ।

ಅಯಮತ್ಥೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ ಚೇ? "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತಿ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ, ತೇ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ವಾ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತಿ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಆಗತಾಗಮೋ ಧಮ್ಮಧರೋ ವಿನಯಧರೋ ಮಾತಿಕಾಧರೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಲಜ್ಜೀ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೋ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ, ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಉಪಲಾಪೇತಬ್ಬೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ ಚುಣ್ಣೇನ ಮತ್ತಿಕಾಯ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ಮುಖೋದಕೇನ। ನೋ ಚೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುಂ ಉಪಲಾಪೇಯ್ಯುಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯುಂ ಚುಣ್ಣೇನ ಮತ್ತಿಕಾಯ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ಮುಖೋದಕೇನ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೩) ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೩) "**ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ 'ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಆಗತತ್ಥ, ಇಧ ಭಿಕ್ಖಾ ಸುಲಭಾ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅತ್ಥಿ, ವಸಥ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಮಾನಾ'ತಿ ಏವಂ ಪಿಯವಚನೇನ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಥಾಕರಣವಸೇನ **ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ,** 'ಆಮ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಟಿವಚನದಾಪನೇನ **ಉಪಲಾಪೇತಬ್ಬೋ**। ಅಥ ವಾ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಚೇವ ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಚ, ಪಿಯವಚನೇನ ಉಪಲಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಕಣ್ಣಸುಖಂ ಆಲಪಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಚುಣ್ಣಾದೀಹಿ **ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**। **ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಚೇ ಸಕಲೋಪಿ ಸಙ್ಘೋ ನ ಕರೋತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ದುಕ್ಕಟಂ। ಇಧ ನೇವ ಥೇರಾ, ನ ದಹರಾ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಾರೇನ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ, ಅತ್ತನೋ ವಾರೇ ಅನುಪಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ। ತೇನ ಪನ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಪರಿವೇಣಸಮ್ಮಜ್ಜನದನ್ತಕಟ್ಠದಾನಾದೀನಿ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸತಿ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ। ತೇನ ಪನ ತೇಸಂ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚಸ್ಸ ಸದ್ಧಿಂಚರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಅತ್ಥಿ, 'ಮಯ್ಹಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಅತ್ಥಿ, ತುಮ್ಹೇ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾ ವಿಹರಥಾ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಅಥಾಪಿಸ್ಸ ಸದ್ಧಿಂಚರಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪನ ವಿಹಾರೇ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ ವದನ್ತಿ 'ಮಯ್ಹಂ ಥೇರಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಅವಸೇಸಾ ಫಾಸು ವಿಹರನ್ತೂ'ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಏವಂ ತಾದಿಸಂ ಬಹಿಸೀಮತೋ ಅನ್ತೋಸೀಮಮಾಗತಂ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಧುವನಿವಾಸತ್ಥಾಯ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ನನು ಚ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸೀಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಗಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ನಿಸ್ಸೀಮತೋ ಆಗತಸ್ಸ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - "ನಿಸ್ಸೀಮೇ ಠಿತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ತಸ್ಮಾ ನಿಸ್ಸೀಮೇ ಠಿತಂಯೇವ ಸೇನಾಸನಂ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ನ ನಿಸ್ಸೀಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅನ್ತೋಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸಪಿ ಸೇನಾಸನಂ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ಪುಬ್ಬೇ ಬಹಿಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇಪಿ ಇದಾನಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಗೋ ಲಬ್ಭತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) "ಅಸುಕವಿಹಾರೇ ಕಿರ ಬಹುಂ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ಯೋಜನನ್ತರಿಕವಿಹಾರತೋಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೇಸು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇಸು ಯತ್ಥ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇಪಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ವಿನಾ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಯತ್ಥ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಬಹಿಸೀಮತೋ ಆಗತೋಪಿ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ -

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತಿ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ, ತೇ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ವಾ। ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಾಮನ್ತಾ ಆವಾಸಾ ಸಜ್ಜುಕಂ ಪಾಹೇತಬ್ಬೋ ‘ಗಚ್ಛಾವುಸೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾ’ತಿ। ಏವಞ್ಚೇತಂ ಲಭೇಥ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ, ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಯತ್ಥ ಜಾನನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ವಾ, ಸೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ। ನೋ ಚೇ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತಿ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ, ತೇ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ ವಾ। ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಾಮನ್ತಾ ಆವಾಸಾ ಸಜ್ಜುಕಂ ಪಾಹೇತಬ್ಬೋ ‘ಗಚ್ಛಾವುಸೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾ’ತಿ। ಏವಞ್ಚೇತಂ ಲಭೇಥ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ, ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಪಾಹೇತಬ್ಬೋ ‘ಗಚ್ಛಾವುಸೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾ’ತಿ। ಏವಞ್ಚೇತಂ ಲಭೇಥ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ, ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ, ವಸೇಯ್ಯುಂ ಚೇ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ” (ಮಹಾವ॰ ೧೬೩)।

ಏವಂ ಬಹಿಸೀಮತೋ ಆಗತಸ್ಸಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ವಿಸಿಟ್ಠಗುಣಯುತ್ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಣೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸೋ ಪವೇಣೀ ನ ಹೋತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತೋ ನ ಹೋತೀ”ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ। ಗಣಾದಿಭಾವೋ ಹಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ, ಯಥಾವುತ್ತಬಹೂಪಕಾರತಾದಿಭಾವೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ। ಸಾಮಗ್ಗಿಕರಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಸಮಾನಗಣೋ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಕಾನಂ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕಾನಮ್ಪಿ ಲದ್ಧಿವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ತಿವಿಧಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತಾನಂ ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕಾನಮ್ಪಿ ಓಸಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಗ್ಗಿಕರಣೇನ ಸಂವಾಸೋ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತೋ। ಅಲಜ್ಜಿಂ ಪನ ಬಹುಸ್ಸುತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸೋ ಹಿ ಅಲಜ್ಜೀಪರಿಸಂ ವಡ್ಢಾಪೇತಿ, ಲಜ್ಜೀಪರಿಸಂ ಹಾಪೇತಿ। ಭಣ್ಡನಕಾರಕಂ ಪನ ವಿಹಾರತೋಪಿ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಹಿ “ಭಣ್ಡನಕಾರಕಕಲಹಕಾರಕಮೇವ ಸಕಲಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತುಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಹಿ ಪಕ್ಖಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮ್ಪಿ ಭಿನ್ದೇಯ್ಯ। ಅಲಜ್ಜೀಆದಯೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನತೋಯೇವ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತಬ್ಬಾ, ಸಕಲಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೮) ವುತ್ತಂ।

ವುಡ್ಢಾಪಚಾಯನಾದಿಸಾಮಗ್ಗಿರಸರಹಿತಂ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ “ಏವರೂಪೇನ ಹಿ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೇನ ಏಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಏಕಪರಿವೇಣೇ ವಾ ವಸನ್ತೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವಸ್ಸ ನಿವಾಸೋ ವಾರಿತೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೧), ತಸ್ಮಾ ಆವಾಸಿಕೋ ವಾ ಹೋತು ಆಗನ್ತುಕೋ ವಾ, ಸಗಣೋ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞಗಣೋ ವಾ, ಬಹುಸ್ಸುತಸೀಲವನ್ತಭೂತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ –

“ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಧಮ್ಮಧರಂ, ಸಪ್ಪಞ್ಞಂ ಬುದ್ಧಸಾವಕಂ।
ನೇಕ್ಖಂ ಜಮ್ಬೋನದಸ್ಸೇವ, ಕೋ ತಂ ನಿನ್ದಿತುಮರಹತಿ।
ದೇವಾಪಿ ನಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಪಸಂಸಿತೋ”ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೬) –

ಅಯಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಬಹೂಪಕಾರತಾಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಯುತ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭಾರನಿತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಫಾಸುಕಂ ಆವಾಸಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದಾನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಯದಾ ಪನ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಜರಾದುಬ್ಬಲತಾಯ ವಾ ರೋಗಪೀಳಿತತಾಯ ವಾ ವಿವೇಕಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ವಾ ಗಣಂ ಅಪರಿಹರಿತುಕಾಮೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ, ಅತ್ತನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ವಾ ಕಲಹವಿವಾದಾಭಾವಮಿಚ್ಛನ್ತೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ನ ಅತ್ತನೋ ಇಸ್ಸರವತಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ಸಙ್ಘಿಕೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಹೂಪಕಾರತಾಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾಯುತ್ತಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಚಿನಾಪೇತಬ್ಬೋ। ತತೋ ಸಙ್ಘೋ ಚತ್ತಾರಿ ಅಗತಿಗಮನಾನಿ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಾನುರೂಪಂ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಆರೋಚೇತಿ। ಮಹಾಥೇರಸ್ಸಪಿ ತಮೇವ ರುಚ್ಚತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ರುಚ್ಚತಿ, ಅತ್ತನೋ ಭಾರಭೂತಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಅಙ್ಗವಿಯುತ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ ಛನ್ದಾದಿಅಗತಿಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಅನುಮತಿಯಾ ವಿಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ।

ಸಚೇ ಪನ ಸಙ್ಘೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಗುಣವಿಯುತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಪನ ಭಗವತೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಾನುರೂಪಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಅಙ್ಗಯುತ್ತಭೂತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ, ತದಾ ಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನೋಯೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಕಾರಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ಅನುಮತಿಯಾ ವಿಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ನ ಸಙ್ಘಾನುಮತಿಯಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೩೮-೫೩೯) "ಸಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಮಿಸಗರುಕತಾಯ ನ ನಿವಾರೇತಿ, ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿವಾರೇತಿ, ಸೋವ ಭಿಕ್ಖು ಇಸ್ಸರೋ। ಸಙ್ಘಿಕೇಸು ಹಿ ಕಮ್ಮೇಸು ಯೋ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಸೋವ ಇಸ್ಸರೋ"ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

"ಛನ್ದಾ ದೋಸಾ ಭಯಾ ಮೋಹಾ।
ಯೋ ಧಮ್ಮಂ ಅತಿವತ್ತತಿ।
ನಿಹೀಯತಿ ತಸ್ಸ ಯಸೋ।
ಕಾಳಪಕ್ಖೇವ ಚನ್ದಿಮಾ॥

"ಛನ್ದಾ ದೋಸಾ ಭಯಾ ಮೋಹಾ।
ಯೋ ಧಮ್ಮಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ।
ಆಪೂರತಿ ತಸ್ಸ ಯಸೋ।
ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇವ ಚನ್ದಿಮಾ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೪೬; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೭-೧೮; ಪಾರಿ॰ ೩೮೧, ೩೮೬)।

ಯದಾ ಪನ ಥೇರೋಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಙ್ಗತೋ, ಸಙ್ಘೋಪಿ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ವಿಚಾರೇತಿ, ಏವಂ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಸುಞ್ಞೇ ವತ್ತಮಾನೇ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸಾಸನಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಮಿಚ್ಛನ್ತೇನ ಆಚರಿಯೇನ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ಸಮುಸ್ಸಾಹೇತಬ್ಬಾ "ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂ ಅಕತ್ಥ, ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಬಹೂಪಕಾರತಾದಿಯುತ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವಿಚಿನಥ, ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಲಭನ್ತಾ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇಥ, ನೋ ಚೇ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಅಲತ್ಥ, ಅಥ ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಿಚಿನಥ। ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಅಙ್ಗಯುತ್ತಪುಗ್ಗಲೇ ಲಬ್ಭಮಾನೇ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಕಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇಥ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾ ಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ-ಸನ್ತೋಸಕಥಾ-ಸಲ್ಲೇಖಕಥಾ-ಪವಿವಿತ್ತಕಥಾವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ-ಸೀಲಕಥಾ-ಸಮಾಧಿಕಥಾ-ಪಞ್ಞಾಕಥಾ-ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ-ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾಸಙ್ಖಾತದಸಕಥಾವತ್ಥುಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸುತಪುಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಥ, ಸುತಪುಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯೋದಾಪಿಸ್ಸಥ, ಕಙ್ಖಂ ವಿನೋದಿಸ್ಸಥ, ದಿಟ್ಠಿಂ ಉಜುಂ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಸ್ಸಥ। ಯಸ್ಸ ಲಜ್ಜಿನೋ ಪೇಸಲಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಿಕ್ಖಂ ಅನುಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ಸದ್ಧಾಯ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ,

ಸೀಲೇನ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸುತೇನ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಚಾಗೇನ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೪) "ಕತಮೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯಗೋಚರೋ ದಸಕಥಾವತ್ಥುಗುಣಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ, ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸುತಂ ಸುಣಾತಿ, ಸುತಂ ಪರಿಯೋದಪೇತಿ, ಕಙ್ಖಂ ವಿತರತಿ, ದಿಟ್ಠಿಂ ಉಜುಂ ಕರೋತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತಿ। ಯಸ್ಸ ವಾ ಅನುಸಿಕ್ಖಮಾನೋ ಸದ್ಧಾಯ ವಡ್ಢತಿ, ಸೀಲೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಸುತೇನ ವಡ್ಢತಿ , ಚಾಗೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ವಡ್ಢತಿ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಉಪನಿಸ್ಸಯಗೋಚರೋ"ತಿ। ಏವಂ ಸಮುಸ್ಸಾಹೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘೇನೇವ ಧುವವಾಸವಿಹಾರೋ ದಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಏವಂ ಜಿನಸಾಸನಸ್ಸ, ವಡ್ಢಿಕಾಮೋ ಸುಪೇಸಲೋ।
ಅಕಾಸಿ ಪಞ್ಞವಾ ಭಿಕ್ಖು, ಸುಟ್ಠು ಆವಾಸನಿಚ್ಛಯನ್ತಿ॥

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ವಿಹಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ।

೧೯. ಕಥಿನತ್ಥಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೧೨೯. ಏವಂ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಥಿನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಮಾಹ **“ಕಥಿನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಕಥಿನನ್ತಿ** ಕತಮಂ ಕಥಿನಂ? ಸಮೂಹಪಞ್ಞತ್ತಿ। ನ ಹಿ ಪರಮತ್ಥತೋ ಕಥಿನಂ ನಾಮ ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಅನೂನಪಞ್ಚವಗ್ಗಸಙ್ಘೋ, ಚೀವರಮಾಸೋ, ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಚೀವರನ್ತಿಆದೀಸು ಯೇಸು ನಾಮರೂಪೇಸು ಸಮುಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಸು ತೇಸಂ ನಾಮರೂಪಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮೂಹಸಮವಾಯಸಙ್ಖಾತಂ ಸಮೂಹಪಞ್ಞತ್ತಿಮತ್ತಮೇವ ಕಥಿನಂ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? “ತೇಸಞ್ಞೇವ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ ಸಮವಾಯೋ ನಾಮಂ ನಾಮಕಮ್ಮಂ ನಾಮಧೇಯ್ಯಂ ನಿರುತ್ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅಭಿಲಾಪೋ, ಯದಿದಂ ಕಥಿನ”ನ್ತಿ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಂ (ಪರಿ॰ ೪೧೨) ಆಗತತ್ತಾ ಚ, **“ತೇಸಞ್ಞೇವ ಧಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಯೇಸು ರೂಪಾದಿಧಮ್ಮೇಸು ಸತಿ ಕಥಿನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತೇಸಂ ಸಮೋಧಾನಂ ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೋ। **ನಾಮಂ ನಾಮಕಮ್ಮ**ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪನ ‘ಕಥಿನ’ನ್ತಿ ಇದಂ ಬಹೂಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನಾಮಮತ್ತಂ, ನ ಪರಮತ್ಥತೋ ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೧೨) ಆಗತತ್ತಾ ಚ, **“ಯೇಸು ರೂಪಾದಿಧಮ್ಮೇಸೂತಿ** ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಪಞ್ಚಹಿ ಅನೂನೋ ಸಙ್ಘೋ, ಚೀವರಮಾಸೋ, ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಏವಮಾದೀಸು ಯೇಸು ರೂಪಾರೂಪಧಮ್ಮೇಸು। **ಸತೀತಿ** ಸನ್ತೇಸು। **ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೋ**ತಿ ಸಂಸಗ್ಗತಾ ಸಮೂಹಪಞ್ಞತ್ತಿಮತ್ತಂ। ತೇನಾಹ ನ ಪರಮತ್ಥತೋ ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೨.೪೧೨) ಆಗತತ್ತಾ ಚ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ।

ಕೇನಟ್ಠೇನ ಕಥಿನನ್ತಿ? ಥಿರಟ್ಠೇನ। ಕಸ್ಮಾ ಥಿರನ್ತಿ? ಅನಾಮನ್ತಚಾರಅಸಮಾದಾನಚಾರಗಣಭೋಜನಯಾವದತ್ಥಚೀವರಯೋಚತತ್ಥಚೀವರುಪ್ಪಾದಸಙ್ಖಾತೇ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅನ್ತೋಕರಣಸಮತ್ಥತಾಯ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೦೬) “ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅನ್ತೋಕರಣಸಮತ್ಥತಾಯ ಥಿರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ, ತಥಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೦೬) ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬)। ಅಥ ವಾ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಕಥಿನನ್ತಿ? ಸಙ್ಗಣ್ಹನಟ್ಠೇನ। ಕಥಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ? ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ಸಙ್ಗಣ್ಹನಟ್ಠೇನ ಕಥಿನ”ನ್ತಿ।

ಕಥಿನ-ಸದ್ದೋ ಕಾಯ ಧಾತುಯಾ ಕೇನ ಪಚ್ಚಯೇನ ಸಿಜ್ಝತೀತಿ? ಟೀಕಾಚರಿಯಾ ಧಾತುಪಚ್ಚಯೇ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕವಸೇನೇವ ವಣ್ಣೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಸದ್ದೋ ರುಳ್ಹೀಸುದ್ಧನಾಮಭೂತೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕಸದ್ದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ತೀಸುಪಿ ವಿನಯಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೦೬; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೦೬; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಥಿರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ” ಇಚ್ಚೇವ ವಣ್ಣಿತತ್ತಾ। ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅನ್ತೋಕರಣಸಮತ್ಥತಾಯಾತಿ ಪನ ಥಿರತಾ ಚಸ್ಸ ಹೇತುಪದಮೇವ। ಅಥ ವಾ ಕಥಿನ-ಸದ್ದೋ ಕಥಧಾತುಯಾ ಇನಪಚ್ಚಯೇನ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಕಥಂ? ಕಥ ಸಙ್ಗಹಣೇತಿಮಸ್ಸ ಲದ್ಧಧಾತುಸಞ್ಞಾದಿಸ್ಸ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಅತ್ಥೇ “ಇನ ಸಬ್ಬತ್ಥಾ”ತಿ ಯೋಗವಿಭಾಗೇನ ವಾ “ಸುಪತೋ ಚಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಚ-ಸದ್ದೇನ ವಾ ಇನಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ ಪರಕ್ಖರಂ ನೇತ್ವಾ ಕಥಿನಸದ್ದತೋ ಸ್ಯುಪ್ಪತ್ತಾದಿಮ್ಹಿ ಕತೇ ರೂಪಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? “ಸಙ್ಗಣ್ಹನಟ್ಠೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಟೀಕಾಪಾಠಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಥ ವಾ ಕರ ಕಿಚ್ಛಜೀವನೇತಿ ಧಾತುತೋ ಇನಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಅಯಮತ್ಥೋ “ಕರ ಕಿಚ್ಛಜೀವನೇ, ಮುದ್ಧಜದುತಿಯನ್ತೋ ಧಾತು, ಇನೋ”ತಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಟೀಕಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಬಹೂ ಪನ ಪಣ್ಡಿತಾ ಇಮಂ ಪಾಠಂಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ “ಕಥಿನ-ಸದ್ದೋ ಮುದ್ಧಜದುತಿಯನ್ತೋಯೇವ ಹೋತಿ, ನ ದನ್ತಜೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ ಚೇವ ಲಿಖನ್ತಿ ಚ, ನ ಪನೇವಂ ಏಕನ್ತತೋ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಟೀಕಾಯಂ ಕಕ್ಖಳಪರಿಯಾಯಂ ಗುಣಸದ್ದಭೂತಂ ಕಠಿನಸದ್ದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಸಾಸನವೋಹಾರತೋ ನಾಮಸದ್ದಭೂತಂ। ತೇನೇವಾಹ “ಪಞ್ಚಕಂ ಕಕ್ಖಳೇ”ತಿ। ಅನೇಕೇಸು ಪನ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾದಿಪೋತ್ಥಕೇಸು ಜಿನಸಾಸನವೋಹಾರತೋ ನಾಮಸದ್ದಭೂತೋ ಕಥಿನ-ಸದ್ದೋ ದನ್ತಜೋಯೇವ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ , ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ವಣ್ಣವಿಪರಿಯಾಯೇ ಕಥಿನನ್ತಿಪಿ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ ಕತ್ಥ ಸಿಲಾಘಾಯನ್ತಿ ಧಾತುತೋ ಇನಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ ಸಸಂಯೋಗತ್ಥಕಾರಂ ನಿಸಂಯೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಸಿಲಾಘಾದಿಸುತ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತಿಯಂ “ಸಿಲಾಘ ಕತ್ಥನೇ”ತಿ ವಚನತೋ, ಸದ್ದನೀತಿಯಞ್ಚ “ಕತ್ಥನಂ ಪಸಂಸನ”ನ್ತಿ ವಣ್ಣಿತತ್ತಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಇದಞ್ಚ ವಚನಂ “ಇದಞ್ಹಿ ಕಥಿನವತ್ತಂ ನಾಮ ಬುದ್ಧಪ್ಪಸತ್ಥ”ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಸಮೇತಿ। ಆಚರಿಯಾ ಪನ “ಕಠಧಾತು ಇನಪಚ್ಚಯೋ”ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ “ಕಠ ಸಮತ್ಥನೇ”ತಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೦೬; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೦೬; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಥಿರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ವಚನಂ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅನ್ತೋಕರಣಸಮತ್ಥತಾಯಾ”ತಿ ಹೇತುಮೇವ ಅತ್ಥಭಾವೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ, ತಂ ಪನ ಥಿರಭಾವಸ್ಸ ಹೇತುಯೇವ।

ಕಥಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ? ಅಯಂ ಕಥಿನ-ಸದ್ದೋ ಚತೂಸು ಪದೇಸು ನಾಮಪದಂ, ಪಞ್ಚಸು ನಾಮೇಸು ಸುದ್ಧನಾಮಂ, ಚತೂಸು ಸುದ್ಧನಾಮೇಸು ರುಳ್ಹೀಸುದ್ಧನಾಮಂ, ದ್ವೀಸು ಪಾಟಿಪದಿಕಸದ್ದೇಸು ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕಸದ್ದೋ, ತಸ್ಮಾ ವಿಗ್ಗಹೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

> “ರುಳ್ಹೀಖ್ಯಾತಂ ನಿಪಾತಞ್ಚು-ಪಸಗ್ಗಾಲಪನಂ ತಥಾ।
> ಸಬ್ಬನಾಮಿಕಮೇತೇಸು, ನ ಕತೋ ವಿಗ್ಗಹೋ ಭಸೂ”ತಿ॥

ಅಯಮತ್ಥೋ “ಕಥಿನನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಥಿರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೦೬; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೦೬; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಥ ವಾ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ಕಥತಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಕಥಿನಂ,** ಅಯಂ ವಚನತ್ಥೋ ಯಥಾವುತ್ತವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಪಾಠವಸೇನ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಥ ವಾ ಕಠತಿ ಕಿಚ್ಛೇನ ಜೀವತೀತಿ ಕಥಿನೋ, ರುಕ್ಖೋ, ತಸ್ಸ ಏಸೋತಿ ಕಥಿನೋ, ಥಿರಭಾವೋ, ಸೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಕಥಿನಂ,** ಪಞ್ಞತ್ತಿಜಾತಂ ಠ-ಕಾರಸ್ಸ ಥ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಕಥಿನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ನಯೋ “ಕಠ ಕಿಚ್ಛಜೀವನೇ”ತಿ ಧಾತ್ವತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಾಯ ಚ “ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಅನ್ತೋಕರಣಸಮತ್ಥತಾಯ ಥಿರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ಟೀಕಾವಚನೇನ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೦೬; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೦೬; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಚ ಸಮೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅಥ ವಾ ಕಥೀಯತೇ ಸಿಲಾಘತೇ ಪಸಂಸೀಯತೇ ಬುದ್ಧಾದೀಹೀತಿ **ಕಥಿನಂ,** ಅಯಂ ನಯೋ “ಕತ್ಥ ಸಿಲಾಘಾಯ”ನ್ತಿ ಧಾತ್ವತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಾಯ ಚ “ಇದಞ್ಹಿ ಕಥಿನವತ್ತಂ ನಾಮ ಬುದ್ಧಪ್ಪಸತ್ಥ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಚ ಸಮೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಸಙ್ಖೇಪರುಚಿತ್ತಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ದಲಕ್ಖಣಂ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ಥಮೇವ ಪುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ **“ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಕೇ ಲಭನ್ತಿ, ಕೇ ನ ಲಭನ್ತೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕೇ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಕೇ ಸಾಧೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಸಾಧೇನ್ತಿ। ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ಹಿ ದಾಯಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ। “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯ್ವಾಯಂ ಚತುವಗ್ಗೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಪವಾರಣಂ ಅಬ್ಭಾನ”ನ್ತಿ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಕರಣೀಯನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪಠಮಪ್ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತಾ**ತಿ ಇದಂ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಭಾವಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಅಪವಾರಿತಾನಮ್ಪಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಸಮ್ಭವತೋ। ತೇನೇವ

“ಅಪ್ಪವಾರಿತಾ ವಾ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “**ಭಿನ್ನವಸ್ಸಾ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ವಾ ನ ಲಭನ್ತೀ**”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾಪಿ ನ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ನಾನಾಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಭಿನ್ನವಸ್ಸಾದಯೋ, ಅನುಪಗತಾಪಿ ತತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ಆನಿಸಂಸ**ನ್ತಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಂ। ಏಕಂ ಅತ್ಥತಚೀವರಂಯೇವ ಹಿ ಕಥಿನಚೀವರಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಅವಸೇಸಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ವಾ ಸಾಟಕಾ ವಾ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾಯೇವ ನಾಮ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ “ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನೀ”ತಿ। (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) **ಇತರೇಸ**ನ್ತಿ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾನಂ।

ಸೋ ಚೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಗಣಪೂರಕೋ ಚೇವ ಹೋತಿ, ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ಲಭತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ಹಿ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತತ್ತಾ ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭತಿ, ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಗಣಪೂರಕೋ ಹೋತೀತಿ। **ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕುಸಲಾ ನ ಹೋನ್ತೀ**ತಿಆದಿನಾ “ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಕೋವಿದೋ ಭಿಕ್ಖು, ಕಥಿನತ್ಥಾರಮರಹತೀ”ತಿ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೧೭೦೪) ಆಗತತ್ತಾ ಸಯಂ ಚೇ ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಕುಸಲೋ, ಸಯಮೇವ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। ನೋ ಚೇ, ಅಞ್ಞೇ ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಕುಸಲೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ನೇತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ಅಕತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಕಾರಿತವಚನೇನ ತೇಹಿ ಬಾಹಿರತೋ ಆಗತತ್ಥೇರೇಹಿ ಸಯಂ ಕಥಿನಂ ನ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾದಿಕಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ತೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠಭಿಕ್ಖೂಯೇವ ಅತ್ಥರಾಪೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಅಞ್ಞೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ಅಞ್ಞೋ ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭತೀತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಪನೇವಂ ಯುಜ್ಜತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ “ಆನಿಸಂಸೋ ಪನ ಇತರೇಸಂಯೇವ ಹೋತೀ”ತಿ। **ದಾನಞ್ಚ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಭೂತಂ ಅನ್ನಪಾನಾದಿದಾನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ। ನ ಹಿ ತೇ ವತ್ಥುದಾನಂ ಲಭನ್ತಿ।

ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇಮಾತಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ಥ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇಮಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ “ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೭) ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮೇತಿ। ಅಥ ಚ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪರಿಚಯತ್ತಾ “ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಸಮ್ಪದಾನಂ ಪಾಕಟನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಅವುತ್ತಂ ಸಿಯಾತಿ। ಏತ್ಥೇಕೇ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ “ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಕಾಲೇ ದಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ”ತಿ, ತತ್ರೇವಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ “ನ ಕಾಲೇ ದಿನ್ನಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ”ತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? “ಯಞ್ಚ ಕಾಲೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಇದಂ ಅಕಾಲಚೀವರನ್ತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ದಿನ್ನಂ, ಏತಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅಕಾಲಚೀವರಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಆಗತತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮ್ಪಿ ಹೋತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ಸಙ್ಘಿಕಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) “**ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತೀ**ತಿ ‘ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ, ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ‘ಇಮಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ದೇತೀ”ತಿ। ಏವಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಸತಿ ತಂ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ ವಾ ನ ಹೋತಿ ವಾತಿ? ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕಭೂತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಭಾಜೇತುಕಾಮೋ ಭಾಜೇಯ್ಯ, ಅಭಾಜೇತುಕಾಮೋ “ಭಾಜೇತೂ”ತಿ ನ ಕೇನಚಿ ವಚನೀಯೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? “ನ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಆದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಕೇನಚಿ ಭಾಜನೀಯಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಟೀಕಾಸು ಆಗಮನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಥೇಕೇ ಆಚರಿಯಾ ಏವಂ ವದನ್ತಿ “ಕಥಿನಸ್ಸ ಏಕಂ ಮೂಲಂ ಸಙ್ಘೋತಿ (ಪರಿ॰ ೪೦೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನೇಪಿ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ ‘ಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮಿ, ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ತಂ ದಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ, ಯಥಾ ಚ ‘ಕಥಿನಚೀವರಂ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ”ತಿ।

ತತ್ರೇವಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ – “ಕಥಿನಸ್ಸ ಏಕಂ ಮೂಲಂ ಸಙ್ಘೋ”ತಿ ವಚನಂ (ಪರಿ॰ ೪೦೮) ಕಥಿನಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಕಥಿನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಮೂಲೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ರುಕ್ಖೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮೂಲಂ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಕಾರಣಂ

ಹೋತಿ, ಪತಿಟ್ಠಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸಙ್ಘೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕಥಿನಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಕಥಿನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಕಥಂ ಸಙ್ಘೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕಥಿನಂ ಹೋತಿ? ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತುವಗ್ಗಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಾರಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಥಿನಚೀವರೇ ದಿನ್ನೇಯೇವ ತೇನ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥತಂ ಕಥಿನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನೋ ಅದಿನ್ನೇ, ತಸ್ಮಾ ಚತುವಗ್ಗಸಙ್ಘೇ ಅಲಬ್ಭಮಾನೇ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ "ಕಥಿನಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಕಥಿನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ವಿಹಾರೇ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಕಥಿನಚೀವರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಞ್ಞತೋ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಚತುವಗ್ಗಸಙ್ಘೋ ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪೂರಣೇ ಸತಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಲಭತಿ, ನಾಸತಿ, ಏವಂ ಸಙ್ಘೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಯೇವ ಕಥಿನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನೋ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಸ್ಸ ಮೂಲಭೂತತಂ ಕಾರಣಭೂತತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಕಥಿನಸ್ಸ ಏಕಂ ಮೂಲಂ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಕಥಿನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಿಕಂಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಾಠೇ ನ ಲಬ್ಭತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ "ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಸ್ಸ ಏಕಂ ಮೂಲಂ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೧೯) ಏತ್ಥ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಞತ್ತಿಕಮ್ಮಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಂ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕೇ ಸಙ್ಘೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಸ್ಸ ಮೂಲಭೂತತಂ ಕಾರಣಭೂತತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಸ್ಸ ಏಕಂ ಮೂಲಂ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಯದಿಪಿ ವುತ್ತಂ "ಯಥಾ 'ಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮಿ, ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ'ತಿಆದೀಸು ತಂ ದಾನಂ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ, ತಥಾ 'ಕಥಿನ ದಮ್ಮೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನೇಪಿ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತಮೇವ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ, ತಥಾಪಿ ಏವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - "ಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮಿ, ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿಆದೀಸು ಸೀಮಾ ಚ ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ದಾನಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಸೇನಾಸನಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಯತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಪನ ದಾನಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋವ, ತಸ್ಮಾ "ಇಮಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ದಿನ್ನಂ ಕಥಂ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತಂ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಪರಿಣತಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ನವಸು ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನೇಸು ಏಕಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೋಪಿ ನವಸು ಅಧಮ್ಮಿಕಪಟಿಗ್ಗಹೇಸು ಏಕೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೋಪಿ ನವಸು ಅಧಮ್ಮಿಕಪರಿಭೋಗೇಸು ಏಕೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? **ನವ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಿ ದಾನಾನೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, "ನವ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಪರಿಭೋಗಾ"ತಿ ಆಗತಂ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ೩೨೯) "**ನವ ಪಟಿಗ್ಗಹಪರಿಭೋಗಾ**ತಿ ಏತೇಸಂಯೇವ ದಾನಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಚ ಪರಿಭೋಗಾ ಚಾ"ತಿ ಆಗತಂ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯) ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

ಅಥಾಪಿ ಏವಂ ವದನ್ತಿ - ದಾಯಕೋ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಾ ಗನ್ಥಧುತಙ್ಗವಸೇನ ಅಭಿಞ್ಞಾತಸ್ಸ ವಾ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ವಾ ಪಹಿಣತಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭತ್ತಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ, ಸಚೇಪಿ ಞಾತಿಉಪಟ್ಠಾಕೇಹಿ ಪೇಸಿತಂ ಹೋತಿ, ಇಮೇ ತಯೋ ಜನಾ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಆರುಳ್ಹಾಯೇವ ಮಾತಿಕಂ, ಸಙ್ಘತೋ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನವಮೇಹಿ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹಿ ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ। ಗನ್ಥಧುತಙ್ಗಾದೀಹಿ ಪನ ಅನಭಿಞ್ಞಾತೋ ಆವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖು ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇನ "ಕಿಂ ಸಙ್ಘತೋ ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಉದಾಹು ಯೇ ಜಾನಾಮಿ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಮಾತಿಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ದಾಯಕಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೫), ಈದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವಚನಂ ಉಪನಿಧಾಯ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಪುಗ್ಗಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪತ್ತಲಾಭೋ ಸಙ್ಘಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಚನೇ ಏವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ತಸ್ಮಿಂ ತು ನಿಮನ್ತನೇ ನ ಪುಗ್ಗಲಂಯೇವ ನಿಮನ್ತೇತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಸಙ್ಘಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ನಿಮನ್ತೇತಿ। ತತ್ಥ ತು "ಸಙ್ಘ"ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಕಿಂ ಸಙ್ಘತೋ ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಉದಾಹು ಯೇ ಜಾನಾಮಿ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಅನಭಿಞ್ಞಾತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಲಭತಿ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ಸಙ್ಘಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ವಸಿತತ್ತಾ "ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಗಹಣಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಗನ್ಥಧುತಙ್ಗವಸೇನ ಅಭಿಞ್ಞಾತಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪುಞ್ಞನಿಸ್ಸಿತತ್ತಾ "ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘತೋಯೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕಸ್ಸಪಿ ದೇವಸಿಕಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಭತ್ತವಿಚಾರಣತ್ತಾ "ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಗಹಣಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ "ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಸಹ ಸಙ್ಘೇನ ನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ "ಇಮೇ ತಯೋ ಜನಾ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ "ತ್ವಂ ಆಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ನಿಮನ್ತನೇ ಸತಿಪಿ ಸಙ್ಘಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತಬ್ಬತೋತಿ। ಏವಂ "ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಸಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ ಸಙ್ಘೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ನ "ತುಮ್ಹೇ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ "ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತೋ"ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ , ಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಪಕರಣೇಸುಪಿ "ಪುಗ್ಗಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ" ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತೋ, ನ "ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತೋ"ತಿ। ಚೀವರಲಾಭಖೇತ್ತಭೂತಾಸು ಅಟ್ಠಸು ಮಾತಿಕಾಸು ಚ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತೀ"ತಿ ಚ ವಿಸುಂ, "ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತೀ"ತಿ ಚ ವಿಸುಂ ಆಗತಂ। **ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತೀತಿ** "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ, ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಭನ್ತೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ದೇತೀತಿ।

ಇದಾನಿ ಪನ ಚೀವರಂ ದಾತುಕಾಮಾ ಉಪಾಸಕಾ ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ವಾ ಸಯಂ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾಸಾದಯೋ ಆಣಾಪೇನ್ತಾಪಿ "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದಾಪೇನ್ತಿ, ಸಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದದನ್ತಾಪಿ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ದದನ್ತಿ "ಇಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ತುಮ್ಹೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಕತಂ, ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ನಿವಾಸಥ ಪಾರುಪಥ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗಕರಣಮೇವ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ। ಕೇಚಿ ಅತುಟ್ಠಕಥಮ್ಪಿ ಕಥೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಪುಗ್ಗಲಮೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ಆಯತ್ತಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ। "ಸಚೇ ಪನ 'ಇದಂ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ'ತಿ ಏವಂ ವದತಿ, ಥೇರಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಞ್ಚ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ಆಗಮನತೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ದೇನ್ತೇ ಪನ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅನನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪನ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। "ಉದ್ದೇಸಂ ಗಹೇತುಂ ಆಗತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಪಿ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಆಗಮನತೋ ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸಪಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಬದ್ಧಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಮ್ಮೀತಿ ವುತ್ತೇ ಉದ್ದೇಸನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ಆಗಮನತೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ದೇನ್ತೇ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಕಾರಕಾನಞ್ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಏವಂ ದಾಯಕಾನಂ ವಚನಾನುರೂಪಮೇವ ದಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತನತೋ "ಯಥಾ ದಾಯಕಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೫) ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ।

ಏವಂ ಇದಾನಿ ದಾಯಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತಿ, ಸತೇಸು ಸಹಸ್ಸೇಸು ಏಕೋಯೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ದಾಯಕೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದದೇಯ್ಯ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಚೀವರಞ್ಚ ಸಙ್ಘಿಕಭವನತ್ಥಾಯ ಅಕರಿಯಮಾನಂ ನ ಞತ್ತಿಯಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ ಅರಹಂ ಹೋತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾವಿರೋಧತೋ। ಕಥಂ ವಿರೋಧೋತಿ ಚೇ? ಞತ್ತಿಯಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ "ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಕಥಿನಚೀವರಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ಪನ ತಂ ಚೀವರಂ "ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕ"ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಾನುರೂಪತೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಹೋತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ವಿರೋಧೋ। "ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚ ಸಙ್ಘೋತಿ ಧಾತುಯಾ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಪದಾನಂ, ಇಧ ಪನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನಚೀವರೇ ಅನಿಸ್ಸರಭಾವತೋ ಸಙ್ಘೋ ಕತ್ತಾ ನ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖು

ಪಟಿಗ್ಗಾಹಲಕ್ಖಣಾಭಾವತೋ ಸಮ್ಪದಾನಂ ನ ಹೋತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ವಿರೋಧೋ। ದಾಯಕೇನ ಪನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಭೂತಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಂ ಇದಾನಿ ಮನುಸ್ಸಾ "ಞತ್ತೀ"ತಿ ವೋಹರನ್ತಿ, ತಞ್ಚ ಚೀವರಂ "ಞತ್ತಿಲದ್ಧಚೀವರ"ನ್ತಿ, ತಂ ಚೀವರದಾಯಕಞ್ಚ "ಞತ್ತಿಲದ್ಧದಾಯಕೋ"ತಿ , ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರಮೇವ ಞತ್ತಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಚೀವರಂ। ಞತ್ತಿಲದ್ಧಕಾಲತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಚೀವರಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಅತ್ಥಾರಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಚೀವರಭಾವತೋತಿ।

ಅಥಾಪಿ ವದನ್ತಿ "ದಿನ್ನನ್ತಿ ಪಾಠಞ್ಚ 'ಸಾಧೇನ್ತೀ'ತಿ ಪಾಠಞ್ಚ 'ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭನ್ತೀ'ತಿ ಪಾಠಞ್ಚ ಉಪನಿಧಾಯ ಅಯಮತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ, ತತ್ಥಾಯಮಾಚರಿಯಾನಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - "ದಿನ್ನಂ ಇದಂ ಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ದಾ-ಧಾತುಯಾ ಸಙ್ಘೇನಾತಿ ಕತ್ತಾ, ಇದನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕಥಿನಚೀವರಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕತ್ತಾ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಕಥಿನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀತಿ। **"ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಕೇ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕೇ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಕೇ ಸಾಧೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಸಾಧೇನ್ತೀ"ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬) ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚ ಜನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೋ ವುತ್ತೋ, ಇಮಿನಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಕಥಿನನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ। **ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚ ಸಙ್ಘಿಕತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇ ಸೀಮಟ್ಠಕಭಿಕ್ಖೂ ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭನ್ತಿ, ಇಮಿನಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಕಥಿನನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ।

ತತ್ರಾಪ್ಯೇವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ಪುಬ್ಬೇದಾಯಕಾ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನಕಥಾ ಅತಿವಿತ್ಥಾರಾ ಹೋತಿ। ಅಪ್ಪಕತೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಸಾಧೇನ್ತೀ**ತಿ ಚ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ದಾಯಕಾ ಚತ್ತಾರೋ, ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ಏಕೋತಿ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮಂ ಸಾಧೇನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಇದಞ್ಚ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಚ ಅನುಮೋದನಾನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆನಿಸಂಸಲಾಭಮೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ಏತೇಹಿ ಪಾಠೇಹಿ "ಕಥಿನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಚೀವರಂ ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೋ ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? "ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇತಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಪಾಳಿಪಾಠಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೭) "ಸಙ್ಘೋ ಅಜ್ಜ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ದೇತಿ, ಅಯಂ ನಿಚಯಸನ್ನಿಧೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ। ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಭೂತಂ ಚೀವರಮೇವ ದಾನಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಂ, ಸಙ್ಘೋ ಕತ್ತಾ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಮ್ಪದಾನಂ ಭವಿತುಂ ಅರಹಭಾವೋ ಚ ಯಥಾವುತ್ತಪಾಳಿಪಾಠಮೇವ ಉಪನಿಧಾಯ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಕಾತುಂ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಸಚೇ ಸೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಪುಗ್ಗಲೋ ದಾಯಕಾನಂ ಏವಂ ವದತಿ "ಉಪಾಸಕ ದಾನಂ ನಾಮ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಹಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪುನ ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಾರಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದತ್ವಾ ತೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಯಥಾವಿನಯಂ ಅತ್ಥತೇಯೇವ ಕಥಿನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸಾಮಂಯೇವ ಅತ್ಥತೇ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾಪಿತೇಪಿ ತಂ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರಾರಹಂ। ಯದಿ ಪನ ದಾಯಕೋ ಅಪ್ಪಸ್ಸುತತಾಯ "ನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾಮಿ, ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನೇವ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ತಂ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ।

ಯದಿ ಏವಂ ಸಮಣೇನೇವ ಸಮಣಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ ಕಥಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಾರಹಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ? ನೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) "ಕಥಿನಂ ಕೇನ ದಿನ್ನಂ ವಟ್ಟತಿ? ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದೇವೇನ ವಾ ಮನುಸ್ಸೇನ ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಾ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ದಿನ್ನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಪರಮ್ಪರಭೂತೇಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಞತ್ತಿಲದ್ಧಚೀವರತೋ ಅವಸೇಸಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಏವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಾನೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ

ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾಗತಅನಉಸಾರೇನೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ಬಹೂನಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿವಸೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಬಹುಸ್ಸುತಾಪಿ ಕೇಚಿ ಥೇರಾ ಅರುಚ್ಚನ್ತಾಪಿ ಪವೇಣಿಭೇದಭಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಪರೇ ರುಚಿವಸೇನ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಚ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಪಕರಣಮೇವಾನುಗತಭಿಕ್ಖೂ ಪನ ಯಥಾಪಕರಣಾಗತಮೇವ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲಿಕಞ್ಚ ಅಮಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ, ಕಾಲಚೀವರಞ್ಚ ಅಕಾಲಚೀವರಞ್ಚ ಅಮಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ (ಪಾಚಿ॰ ೭೩೮) “ಥೂಲನನ್ದಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ‘ಕಾಲಚೀವರ’ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭಾಜಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಅಥ ಭಗವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಪೇಸೀ”ತಿ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅನೇಕ-ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾದಯೋ ಪಕರಣೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕರಣಮೇವಾನುಗನ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ಸದ್ದಹಿತಬ್ಬಂ, ನ ಚ ಅನುಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಭಗವತೋ ಹಿ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ವಾ ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ದಾಯಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರಸ್ಸ ಚ ಬಾಹುಲ್ಲತೋ ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಏವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು।

ಇದಾನಿ ಪನ ದಾಯಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ ಅಭಿನವಭೂತಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮೇವ ಬಹುಲಂ ಹೋತಿ, ಚೀವರಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮೇವ ಬಹುಲಂ। ದಲಿದ್ದಾಪಿ ಸುತ್ತಕನ್ತನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ “ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಕಥಿನಕಾಲೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಚ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ಮಹದ್ಧನಾ ಚ ಸಾಟಕಸ್ಸ ಕೀಣಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಥೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ದಾನಕಾಲೇ ಚ “ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದೇಹೀ”ತಿ ಪುತ್ತದಾಸಾದಯೋ ವಾ ಪೇಸೇನ್ತಿ, ಸಾಮಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೀವರಂ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ “ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಸತೇಸು ವಾ ಸಹಸ್ಸೇಸು ವಾ ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ “ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ “ಇಮಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ದಾಯಕೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಪನ ತಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಮಿಚ್ಛನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣಾ-ವಿಭಙ್ಗಸುತ್ತಾದಿಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೭೬ ಆದಯೋ) ಪುಗ್ಗಲಿಕದಾನತೋ ಸಙ್ಘಿಕದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ “ಇಮಂ ತವ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಹೀ”ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, ದಾಯಕೋಪಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ದೇತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ಹೋತಿ।

ಯದಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಯ್ಯೋಜಿತೋಪಿ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ದಾಯಕೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಪುಗ್ಗಲಗತಾ ಹೋತಿ। ಅಥ ಪನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಯಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ತಂ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಸಙ್ಘಿಕವಸೇನ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಪನ ದಾಯಕೋಪಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ನ ಪರಿಚ್ಚಜತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಂ ಚೀವರಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಹೋತಿ, ನ ಕಥಿನಕಾಲಮತ್ತೇನ ವಾ ಕಥಿನವಚನಮತ್ತೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಪುಗ್ಗಲಿಕಚೀವರಂಯೇವ ಬಹುಲಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾ ಪವೇಣಿಂ ಅಭಿನನ್ದಿತುಕಾಮಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು । ಯದಿ ಮುಖ್ಯತೋ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಸಿಯಾ, ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನತೋ ಪರಂ ಏಕಸೂಚಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಧಿಕಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಲಭೇಯ್ಯ।

ಏಕಚ್ಚೇ ಥೇರಾ ಸಙ್ಘಿಕನ್ತಿ ಪನ ವದನ್ತಿ, ಭಾಜನಕಾಲೇ ಪನ ಇಸ್ಸರವತಾಯ ಯಥಾರುಚಿ ವಿಚಾರೇನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಮುಖ್ಯಸಙ್ಘಿಕನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಅಭಾಜೇತುಕಾಮಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಭಾಜಾಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಞಾತಕಾ ಉಪಾಸಕಾದಯೋ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೇಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ದಾಯಕಾ “ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ “ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ಪಾದಮೂಲೇ ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಚೀವರಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತಂ ನ ಹೋತಿ, “ಕಥಿನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಾ “ಕಥಿನಂ ದಾತುಂ

ಗತೋ"ತಿ ವಾ "ಕಥಿನಚೀವರ"ನ್ತಿ ವಾ ಪುಬ್ಬಾಪರಕಾಲೇಸು ವಚನಂ ಪನ ಮುಖ್ಯಕಥಿನಭೂತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರಸ್ಸ ಕಾಲೇ ದಿನ್ನತ್ತಾ ತದುಪಚಾರತೋ ವೋಹಾರಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? "ಉಪೋಸಥಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಭತ್ತಂ ಚುದ್ದಸಸು ಸಙ್ಘಿಕಭತ್ತೇಸು ಅನ್ತೋಗಧಂ ಮುಖ್ಯಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾದಿನ್ನಉಪೋಸಥಾ ದಾಯಕಾ ಸಾಯಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಭತ್ತಭಾಗಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ, ತಂ ಸಙ್ಘೋ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ವಿಯ ಠಿತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಇತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ದಾಯಕಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಸ್ಸ ವಾ ಞಾತಿಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಭತ್ತಂ ದೇನ್ತಿ, ತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ನ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಮುಖ್ಯವಸೇನ ಪವತ್ತಉಪೋಸಥಭತ್ತಂ ವಿಯ ತದುಪಚಾರೇನ "ಉಪೋಸಥಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವೋಹರೀಯತಿ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭೂತಂ ಚೀವರಂ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾರಹಂ ನ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾರಹಂ ಹೋತಿ, ತದೇವ ಚ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಕಾರಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಣ್ಡಿತೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ "ಉಪಾಸಕಾ ಸಙ್ಘೇ ದೇಥ, ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಿಯೋಜೇತ್ವಾ ದಾಪೇತಬ್ಬಂ, ಸಯಂ ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಿತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಭೂತಂ ಚೀವರಂ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾರಹಞ್ಚ ಹೋತಿ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸನಿಪ್ಫಾದಕಞ್ಚ। ಏವಂ ನಿಯೋಜನಞ್ಚ "ಸಙ್ಘೇ ಗೋತಮಿ ದೇಹಿ, ಸಙ್ಘೇ ತೇ ದಿನ್ನೇ ಅಹಞ್ಚೇವ ಪೂಜಿತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಙ್ಘೋ ಚಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೭೬) ಭಗವತಾ ವುತ್ತವಚನಂ ಅನುಗತಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಗುಭತ್ತಞ್ಚ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇದಂ ಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಅಪುಚ್ಛಿತೇ ಪನ ಏವಂ ಕಥೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಖಲಿಮಕ್ಖಿತಸಾಟಕೋತಿ** ಅಹತವತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಸುಟ್ಠು ಧೋವಿತ್ವಾತಿ**ಆದಿನಾ ಸಪುಬ್ಬಕರಣಂ ಅತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಧೋವನಸಿಬ್ಬನರಜನಕಪ್ಪಕರಣೇನ ಹಿ ವಿಚಾರಣಛೇದನಬನ್ಧನಾನಿಪಿ ದಸ್ಸಿತಾನಿಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಅತ್ಥಾರದಸ್ಸನೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಅಧಿಟ್ಠಾನಾನಿಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೂಚಿಆದೀನಿ ಚೀವರಕಮ್ಮುಪಕರಣಾನಿ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬಹೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಇದಂ ಪನ ಸಿಬ್ಬನಸ್ಸ ಉಪಕರಣನಿದಸ್ಸನಂ। **ತದಹೇವಾತಿ** ಇದಂ ಪನ ಕರಣಸನ್ನಿಧಿಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ದಾಯಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಸಾಟಕಂ ಲದ್ಧದಿವಸೇಯೇವ ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಾತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಅದೇನ್ತೇ ನಿಚಯಸನ್ನಿಧಿ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಾರಕೇನಪಿ ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧದಿವಸೇಯೇವ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತೇ ಕರಣಸನ್ನಿಧಿ ಹೋತಿ।

ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಬಹೂನಿ ಆನಿಸಂಸವತ್ಥಾನಿ ದೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಸಾಟಕೋಯೇವ ಕಥಿನಸಾಟಕೋ ನಾಮ, ತತೋ ಅಞ್ಞೇ ಸಾಟಕಾ ಬಹವೋಪಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತೇನ ಚ "ಕಥಿನಾನಿಸಂಸೋ"ತಿ ವತ್ಥಾನಿಯೇವ ವುತ್ತಾನಿ ನ ಅಗ್ಘೋತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯದಿ ಅಗ್ಘೋ ವುತ್ತೋ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಸತಿ "ಬಹ್ವಾನಿಸಂಸಾನಿ ಕಥಿನವತ್ಥಾನಿ ದೇತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಪನ ಅವತ್ವಾ "ಬಹೂನಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥಾನಿ ದೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತೇನ ಞಾಯತಿ "ನ ಅಗ್ಘೋ ವುತ್ತೋ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಬಹ್ವಾನಿಸಂಸಭಾವೋ ಅಗ್ಘವಸೇನ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಅಥ ಖೋ ವತ್ಥವಸೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ। **ಇತರೋತಿ** ಅಞ್ಞೋ ದಾಯಕೋ। **ತಥಾ ತಥಾ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ** "ಉಪಾಸಕ ದಾನಂ ನಾಮ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ, ಅತ್ಥಾರೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಪಕಾರತ್ಥಾಯ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ತಸ್ಮಾ ಞತ್ತಿಲದ್ಧಮ್ಪಿ ಅಲದ್ಧಮ್ಪಿ ಮಹಪ್ಫಲಮೇವಾ"ತಿ ವಾ "ಉಪಾಸಕ ಅಯಮ್ಪಿ ದಾಯಕೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇತಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇಸಿ, ಭಗವತಾ ಚ -

'ಯೋ ಸೀಲವಾ ಸೀಲವನ್ತೇಸು ದದಾತಿ ದಾನಂ।
ಧಮ್ಮೇನ ಲದ್ಧಂ ಸುಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ।
ಅಭಿಸದ್ದಹಂ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಉಳಾರಂ।
ತಂ ವೇ ದಾನಂ ವಿಪುಲಫಲನ್ತಿ ಬ್ರೂಮೀ'ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೮೧) -

ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಪ್ಫಲಮೇವಾ"ತಿ ವಾ ಇತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಸಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ।

ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇತಿ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಇದಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂ -

"ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ಸಪ್ಪಾಯಂ, ಇತ್ತಿ ಚ ಅನುಸಾವನಂ।
ಕಪ್ಪಬಿನ್ದು ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ, ಅಧಿಟ್ಠಾನತ್ಥರಾನಿ ಚ।
ನಿಯೋಜನಾನುಮೋದಾ ಚ, ಇಚ್ಚಯಂ ಕಥಿನೇ ವಿಧೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪರಮಂ ಕಥಿನಚೀವರಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ಸಪ್ಪಾಯಪುಚ್ಛನಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಭಬ್ಬೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ…ಪೇ॰… ಪುಬ್ಬಕರಣಂ ಜಾನಾತಿ, ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾತಿ, ಅತ್ಥಾರಂ ಜಾನಾತಿ, ಮಾತಿಕಂ ಜಾನಾತಿ, ಪಲಿಬೋಧಂ ಜಾನಾತಿ, ಉದ್ಧಾರಂ ಜಾನಾತಿ, ಆನಿಸಂಸಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ೪೦೯),

"ಅಟ್ಠಧಮ್ಮವಿದೋ ಭಿಕ್ಖು, ಕಥಿನತ್ಥಾರಮರಹತಿ।
ಪುಬ್ಬಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಾಧಿಟ್ಠಾ-ನತ್ಥಾರೋ ಮಾತಿಕಾತಿ ಚ।
ಪಲಿಬೋಧೋ ಚ ಉದ್ಧಾರೋ, ಆನಿಸಂಸಾ ಪನಟ್ಠಿಮೇ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೨೭೦೪, ೨೭೦೫) -

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣೇ ಚ ಆಗತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಅನಾಗತತ್ತಾ ಚ "ಪುಬ್ಬಕರಣಂ ಸತ್ತಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಧೋವನೇನ ವಿಚಾರಣೇನ ಛೇದನೇನ ಬನ್ಧನೇನ ಸಿಬ್ಬನೇನ ರಜನೇನ ಕಪ್ಪಕರಣೇನಾ"ತಿ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ೪೦೮),

"ಧೋವನಞ್ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ, ಛೇದನಂ ಬನ್ಧನಮ್ಪಿ ಚ।
ಸಿಬ್ಬನಂ ರಜನಂ ಕಪ್ಪಂ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೨೭೦೭) -

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣೇ ಚ ವುತ್ತೇಸು ಸತ್ತಸು ಪುಬ್ಬಕರಣೇಸು ಅನಾಗತತ್ತಾ ಚ।

ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಪಕರಣೇಸು ಅನಾಗತಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ಯುತ್ತಿಪಿ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಥಂ? ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನಾಮ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಮುಖದ್ವಾರಂ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಉದಕದನ್ತಪೋನಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೫) ಯಾವಕಾಲಿಕಾದೀಸು ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬೇಸು ಚತೂಸು ಕಾಲಿಕವತ್ಥೂಸು ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಚೀವರೇ, ತಂ ಪನ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪರಮ್ಮುಖಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀತಿ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ 'ಇಮಂ ತುಮ್ಹಾಕ'ನ್ತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ದೇತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ದಾಯಕೇನ ಚೀವರೇ ದಿನ್ನೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಮತ್ತಮೇವ ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ।

ಸಪ್ಪಾಯಪುಚ್ಛನಞ್ಚ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ - ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಭೋನ್ತೋ ಸಙ್ಘಾ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಯಾರಹಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮಂ ವತ್ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಯಾರಹಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವದತಿ, ಸಪ್ಪಾಯಇತಿ ಚ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವದನ್ತಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಸದ್ದತೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಚ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತೋ ಚ ಯುತ್ತಿ ಗವೇಸಿತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ। ಕಥಂ? ಸದ್ದತೋ ವಗ್ಗಭೇದೇ ಸತಿಯೇವ ಬಹುವಚನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಅಭೇದೇ, ಏವಂ ಸದ್ದತೋ। ಸಪ್ಪಾಯಇತಿವಚನಞ್ಚ ಅನುರೂಪತ್ಥೇಯೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನತ್ಥೇ, ಏವಂ ಅತ್ಥತೋ। ಇದಞ್ಚ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ, ನ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನತ್ಥಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೭) "ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ

ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇತಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು"ನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯುತ್ತಿ ಗವೇಸಿತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ। "ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ಸಪ್ಪಾಯ"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಪಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾದೀಸು ಚ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

ಸಚೇ ಬಹೂ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಾ, ವುಡ್ಢಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಕಥಿನಚೀವರಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕತ್ತಾ "ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಿಕಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿನಯೇನ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೧) ವುತ್ತಂ। ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ಸಬ್ಬೇಸು ಬಲವಚೀವರೇಸು ಸನ್ತೇಸುಪಿ ವುಡ್ಢಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ। **ವುಡ್ಢೇಸು...ಪೇ॰... ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕರಣಸನ್ನಿಧಿಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ **"ಸಚೇ ವುಡ್ಢೋ"**ತ್ಯಾದಿ। ನವಕತರೇನಪಿ ಹಿ ಕರಣಸನ್ನಿಧಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಕಥಿನೇ ಅತ್ಥತೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಲಾಭೋ ಹೋತೀತಿ। **ಅಪಿಚಾ**ತಿಆದಿನಾ ಸಙ್ಘೇನ ಕತ್ತಬ್ಬವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಚನಕ್ಕಮೋ ಪನ ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬೋ - ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇ ಸೀಮಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇದಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಕಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞೇನ "ಯೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ, ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಪುರಿಮೇನ "ಬಹೂ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಾ"ತಿ ವಾ "ನತ್ಥಿ ಇಧ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಾ"ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ ಅಪರೇನ "ತೇನ ಹಿ ವುಡ್ಢಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಪುನ ಪುರಿಮೇನ "ಕೋ ಏತ್ಥ ವುಡ್ಢೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಇತರೇನ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಪುನ ಪುರಿಮೇನ "ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತದಹೇವ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಇತರೇನ "ಸೋ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ವಾ "ಸಙ್ಘೋ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಪುನ ಪುರಿಮೇನ "ಸೋ ಮಹಾಥೇರೋ ಅಟ್ಠಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಇತರೇನ "ಆಮ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತತೋ "ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ ಚ "ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿವಚನಂ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು"ನ್ತಿ ಇಮಾಯ ಞತ್ತಿಪಾಳಿಯಾ ಸಮೇತಿ। "ಯೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ, ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ "ಸಙ್ಘೇನ ಕಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ "ಸಙ್ಘೇನ ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಸಮೇತಿ। "ಸೋ ಮಹಾಥೇರೋ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿಆದಿ "ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಭಬ್ಬೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು"ನ್ತಿಆದಿಕಾಯ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಾ (ಪರಿ॰ ೪೦೯) ಸಮೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಸ ಪನ ದೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಗರುಕತ್ತಾ ನ ಅಪಲೋಕನಮತ್ತೇನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಗರುಕಲಹುಕಾನಂ ಭೇದೋ ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯಂ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಏವಂ ದಿನ್ನೇ ಪನ ಕಥಿನೇ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಚೇ ತಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ನಿಟ್ಠಿತಪರಿಕಮ್ಮಮೇವ ಹೋತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ನಾಮ ನ ಕೇವಲಂ ಪಕತಿಸಾಟಕಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಸತ್ತವಿಧಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಚೀವರಮ್ಪಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಮಿಂ ದಿನ್ನೇ ಸತ್ತವಿಧಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಕರಣೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣಾದೀನಿಯೇವ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ। ಸಚೇ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ಅನ್ತಮಸೋ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಮತ್ತಮ್ಪಿ, ತಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾಯೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣಾದೀನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ। ಗಣ್ಠಿಕಪಟ್ಟಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಿ ಪನ ಸಿಬ್ಬನನ್ತೋಗಧಾನಿ, ತಾನಿಪಿ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾಯೇವ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ। ಅನಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಅನಿಟ್ಠಿತಸಿಬ್ಬನಕಿಚ್ಚಮೇವ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೬೨-೪೬೩) "ತತ್ಥ **ಕತ**ನ್ತಿ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಪರಿಯೋಸಾನೇನ ಕತಂ, **ಸೂಚಿಕಮ್ಮಪರಿಯೋಸಾನಂ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೂಚಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಪಾಸಕಪಟ್ಟಗಣ್ಠಿಕಪಟ್ಟಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಚಿಯಾ ಪಟಿಸಾಮನ"ನ್ತಿ। **ಇದಞ್ಹಿ ಕಥಿನವತ್ತಂ ನಾಮ ಬುದ್ಧಪ್ಪಸತ್ಥ**ನ್ತಿ "ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ವೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಪಸತ್ಥಂ।

ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ಪನ ಕಥಿನಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ -

“ಧೋವನಞ್ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ, ಛೇದನಂ ಬನ್ಧನಮ್ಪಿ ಚ।
ಸಿಬ್ಬನಂ ರಜನಂ ಕಪ್ಪಂ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೨೭೦೭) -

ವುತ್ತಾನಿ ಸತ್ತವಿಧಪುಬ್ಬಕರಣಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾಪಿತಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ। ಅತ್ಥಾರಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಕಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಪೋರಾಣಿಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ ನವಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಅತ್ಥರಣಕಾಲೇ ತಮೇವ ಅಧಿಟ್ಠಿತಸಙ್ಘಾಟಿಂ “ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ”ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಸ ನಯೋ ಇತರೇಸು। ಏತೇನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಣಂ ನಾಮ ವಚೀಭೇದಕರಣಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಯವಿಕಾರಕರಣನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ । ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “**ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ ತಥಾವಚೀಭೇದಕರಣಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ತಿವಿಧೋ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ, “ಇಮಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸ್ಸ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ, “ಇಮಂ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೦೮) “ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನಾ”ತಿ। ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ತಿವಿಧಂ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, “ಇಮಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, “ಇಮಂ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೦೮) “ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನಾ”ತಿ।

ಅಥ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ದುವಿಧಂ ಕಾಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ವಾಚಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಪೋರಾಣಿಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ನವಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಯವಿಕಾರಕರಣೇನ ಕಾಯೇನ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾನಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ, ವಾಚಾಯ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಅಥ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ದುವಿಧಂ ಸಮ್ಮುಖಾಧಿಟ್ಠಾನಪರಮ್ಮುಖಾಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ। ತತ್ಥ ಯದಿ ಚೀವರಂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ವಾ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇ ವಾ ಹೋತಿ, ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ “ಏತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ತತ್ರ ದುವಿಧಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸಚೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಹೋತೀ”ತಿಆದಿ, ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಞ್ಚ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “**ದುವಿಧ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾಪರಮ್ಮುಖಾಭೇದೇನ ದುವಿಧ”ನ್ತಿ।

ಅತ್ಥಾರೋ ಕತಿವಿಧೋ? ಅತ್ಥಾರೋ ಏಕವಿಧೋ। ವಚೀಭೇದಕರಣೇನೇವ ಹಿ ಅತ್ಥಾರೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಕಾಯವಿಕಾರಕರಣೇನ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಯಥಾವುತ್ತ-ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಾ ಚ “**ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ ತಥಾವಚೀಭೇದಕರಣಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾವಚನೇನ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಥ ವಾ ಅತ್ಥಾರೋ ತಿವಿಧೋ ವತ್ಥುಪ್ಪಭೇದೇನ। ತತ್ಥ ಯದಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪೋರಾಣಿಕಾ ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ, ನವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ, “ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ”ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ಅಥ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪೋರಾಣಕೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬೋ, ನವೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ, “ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ”ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ಅಥ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ,

ಪೋರಾಣಕೋ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬೋ, ನವೋ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ, “ಇಮಿನಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ”ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೧೩) “ಸಚೇ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ”ತಿಆದಿ।

ಏತ್ಥ ಸಿಯಾ - ಕಿಂ ಪನ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ವಿಸೇಸಂ ಕತ್ವಾವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ, ಉದಾಹು “ಇಮಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋಪಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾತಿ? ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಚೀವರಂ “ಇಮಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ, ನ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿ ವಿಸೇಸತೋ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಪುಬ್ಬೇ ಅಲದ್ಧನಾಮತ್ತಾ। ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಪನ ಚೀವರಂ ವಿಸೇಸತೋಯೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ, ನ ಸಾಮಞ್ಞತೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಪಟಿಲದ್ಧವಿಸೇಸನಾಮತ್ತಾ । ಇಧ ಪನ ಕಥಿನಾಧಿಕಾರೇ ಪುಬ್ಬೇವ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ವಿಸೇಸತೋಯೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೦೮) ಕಥಿನಾಧಿಕಾರೇ “ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನಾ”ತಿ। ಕಿಂ ಪನ ನಿಚ್ಚತೇಚೀವರಿಕೋಯೇವ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಲಭತಿ, ಉದಾಹು ಅವತ್ಥಾತೇಚೀವರಿಕೋಪೀತಿ? ತೇಚೀವರಿಕೋ ದುವಿಧೋ ಧುತಙ್ಗತೇಚೀವರಿಕವಿನಯತೇಚೀವರಿಕವಸೇನ। ತತ್ಥ ಧುತಙ್ಗತೇಚೀವರಿಕೋ “ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ತೇಚೀವರಿಕಙ್ಗಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಧಾರಣತೋ ಸಬ್ಬಕಾಲಮೇವ ಧಾರೇತಿ। ವಿನಯತೇಚೀವರಿಕೋ ಪನ ಯದಾ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಧಾರೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ತಥಾ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಿ। ಯದಾ ಪನ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಧಾರೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ತಥಾ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದುಪ್ಪರಿಹಾರತ್ತಾ ಸಬ್ಬದಾ ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳವಸೇನ ಧಾರೇನ್ತೋಪಿ ತಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಆಸನ್ನೇ ಕಾಲೇ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋಪಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಲಭತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕಚ್ಚಿ ನು ಭೋ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಸೀಮಾಯಾತಿ? ಯದಿ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಠಿತಾ, ಏವಂ ಸತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಅತ್ಥರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? “ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಪುಬ್ಬಕರಣಮೇವ ಚೇ ದಾಯಕೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ। ತೇನ ಚ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಅನುಮೋದಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೮) ಆಗತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ। ಯದಿ ಏವಂ “ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ”ಇಚ್ಚೇವ ಟೀಕಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ “ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ “ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಠಿತಾ”ತಿ ವಿಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ನ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸೀಮಾ ಹಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಭೂತಾ, ಕಥಿನತ್ಥಾರಸೀಮಾ ಪನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಭೂತಾ, ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಚ ನಾಮ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾಪಿ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಚ ಹೋತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಚಾತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅತ್ಥರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅತ್ಥರಣಂ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಮ್ಪಿ “ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ”ಇಚ್ಚೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ “ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಾ”ತಿ, ತಮ್ಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ। ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ಏವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ, ನ ಅಞ್ಞಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) “ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾಪಿ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ।

ಯಥಿಚ್ಛಸಿ, ತಥಾ ಭವತು, ಅಪಿ ತು ಖಲು “ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಭೂತಾ, ಕಥಿನತ್ಥಾರಸೀಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಭೂತಾ”ತಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಭೂತಭಾವೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಕಥಿನತ್ಥಾರಸೀಮಾಯಂ ತಾವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಭೂತಭಾವೋ “ಸಚೇ ಪನ ಏಕಸೀಮಾಯ ಬಹೂ ವಿಹಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಏಕತ್ಥ

ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಅತ್ಥಂ ಸಂವಣ್ಣೇತುಂ “**ಏಕಸೀಮಾಯಾತಿ** ಏಕಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಯುಜ್ಜತೀ”ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬) ಆಗತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾಭೂತಭಾವೋ ಪನ “ತೇ ಚ ಖೋ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಾ। ಸೀಮಾ ಚ ನಾಮೇಸಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾತಿ ದುವಿಧಾ ಹೋತೀ”ತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಆಗತತ್ತಾ ಚ “ಸೀಮಾ ಚ ನಾಮೇಸಾ ಕತಮಾ, ಯತ್ಥ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅನುಯೋಗಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸೀಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ವಿಭಾಗವನ್ತಾನಂ ಸಭಾವವಿಭಾವನಂ ವಿಭಾಗದಸ್ಸನಮುಖೇನೇವ ಹೋತೀತಿ **‘ಸೀಮಾ ಚ ನಾಮೇಸಾ’**ತಿಆದಿಮಾಹಾ”ತಿ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಆಗತತ್ತಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ತತ್ಥ ಕತಿವಿಧಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ, ಕತಿವಿಧಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾತಿ? ತಿವಿಧಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾವಸೇನ। ತಿವಿಧಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾ ಗಾಮಸೀಮಾಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾವಸೇನಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? “ಏವಂ ಏಕಾದಸ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಿವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ ಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾತಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಭೇದೋ। ಅಬದ್ಧಸೀಮಾ ಪನ ಗಾಮಸೀಮಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾತಿ ತಿವಿಧಾ”ತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಆಗತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ತೀಸು ಬದ್ಧಸೀಮಾಸು , ತೀಸು ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸೂತಿ ಛಸುಯೇವ ಸೀಮಾಸು ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯಾದಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಭಾವವಚನತೋ ಸುದ್ಧಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅಭಣಿತಬ್ಬಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಸತಿ ತಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಗಮನತೋ ಸಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಾರಹಾ ಚ ಹೋತಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರಾರಹಾ ಚಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ನನು ಚ ಪನ್ನರಸವಿಧಾ ಸೀಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅಕಾಲಚೀವರಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಆಗತಾ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಛಳೇವ ವುತ್ತಾತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಾಸು ಪನ ಪನ್ನರಸಸು ಸೀಮಾಸು ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಸಙ್ಘಲಾಭವಿಭಜನಾದಿಟ್ಠಾನಮೇವ ಹೋತಿ, ಲಾಭಸೀಮಾ ತತ್ರುಪ್ಪಾದಗಹಣಟ್ಠಾನಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಸೀಮಾಯೋ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಂ ನ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಗಮಸೀಮಾ ನಗರಸೀಮಾ ಜನಪದಸೀಮಾ ರಟ್ಠಸೀಮಾ ರಜ್ಜಸೀಮಾ ದೀಪಸೀಮಾ ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾತಿ ಇಮಾ ಪನ ಸೀಮಾಯೋ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಸಮಾನಗತಿಕಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯಮೇವ ಅನ್ತೋಗಧಾತಿ ನ ವಿಸುಂ ವುತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗತಭಾವೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? “ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇನ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪರಿಕ್ಖೇಪಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನ್ತೋ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ತಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಗತಾ। ತಥಾ ಹಿ “ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಸೀಮನ್ತರಿಕಾಸು ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವುತ್ತಂ। ತೇನ ಞಾಯತಿ “ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಠಿತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪಿ ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ। ಹೋತು, ಏವಂ ಸತಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಸತಿ ತತ್ಥೇವ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ? ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಲಭನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ನನು ಚ ಭೋ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಞತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ "ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಪುಬ್ಬಕರಣಮೇವ ಚೇ ದಾಯಕೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ। ತೇನ ಚ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಅನುಮೋದಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತೇನ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾವಚನೇನ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೮) ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ? ನನು ಅವೋಚುಮ್ಹ "ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಭೂತಾ, ಕಥಿನತ್ಥಾರಸೀಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಭೂತಾ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾವಚನೇನ ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರತ್ತಾ ಸಮಗ್ಗಂ ಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಬದ್ಧಸೀಮಭೂತೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಹಾರೇ ಅತ್ಥರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇ ಅಹೋನ್ತೇಪಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ತತ್ಥೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಭಾವೋ ಅಮ್ಹೇಹಿಪಿ ವುತ್ತೋಯೇವ। ಯದಿ ಪನ ನ ಚೇವ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೋ ಹೋತಿ, ನ ಚ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಅತ್ಥಿ, ಏವರೂಪೇ ವಿಹಾರೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। ಏವಮೇವ ಪರಮ್ಪರಭೂತಾ ಬಹವೋ ಆಚರಿಯವರಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಪರೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ "ಬದ್ಧಸೀಮವಿರಹಾಯ ಸುದ್ಧಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಸತಿ ತಸ್ಸಂಯೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಪಿ ವಾಚೇತಬ್ಬಾ, ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಞತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥರಣಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಯಂ ಪನ ನೇಸಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - "**ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯ**ನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬) ಕಥಿನತ್ಥಾರಟ್ಠಾನಭೂತಾಯ ಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಸಂಯೇವ ಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೮) ಪುಬ್ಬೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಪಾಠೇ "ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಅನುಮೋದಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಸೀಮಾಯಮೇವ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಭಾವೋ ಚ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಞತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥರಣಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಸಂಯೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ಥಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿ ಠಿತಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ಥರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ।

ತತ್ರೇವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ಇದಂ ಭಾಸನ್ತರೇಸು "ಞತ್ತೀ"ತಿ ಕಥಿತಂ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮಂ ಚತೂಸು ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇಸು ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ನವಸು ಠಾನೇಸು ಕಥಿನದಾನಂ, ಗರುಕಲಹುಕೇಸು ಗರುಕಂ, ಯದಿ "ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಪಕರಣೇಸು ಆಗತಂ ಅಭವಿಸ್ಸಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಚನಾನುರೂಪತೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕಥಿನದಾನಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಂ ವಾಚೇತಬ್ಬಂ ಅಭವಿಸ್ಸಾ, ನ ಪನ ಪಕರಣೇಸು "ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಆಗತಂ, ಅಥ ಖೋ "ಸಙ್ಘಲಾಭವಿಭಜನಂ, ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಆರಾಮಪ್ಪವಿಸನಂ , ಗಮಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇನಾಸನಆಪುಚ್ಛನಂ, ನಿಸ್ಸಯಪಅಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನಂ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಂ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆರಾಮಪ್ಪವಿಸನಆಪುಚ್ಛನಂ ಇಚ್ಚೇವಮಾದೀನಿ ಏವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಿನದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕೇವಲಾಯಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ನ ವಾಚೇತಬ್ಬಾತಿ ಸಿದ್ಧಾ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ನಾಮ ತಿಯೋಜನಾಪಿ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಿಯೋಜನೇ ಠಿತಾ ಲಾಭಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಿಯೋಜನೇ ಠತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆರಾಮಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಮಿಕೋ ತಿಯೋಜನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಿಯೋಜನಾತಿಕ್ಕಮೇ ನಿಸ್ಸಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿಸ್ಸತಿ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಪೇತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತಿಯೋಜನೇ ಠತ್ವಾ ಆರಾಮಪ್ಪವಿಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನೇವ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಮಾದಿಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠತೋ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

ಅಥೇವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - “ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಠಾನಂ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಚ ಪನ ಕತಪುಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ। ತಥಾ ಹಿ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸಮ್ಮುತಿಚೀವರನಿದಹಕಸಮ್ಮುತಿಚೀವರಭಾಜಕಸಮ್ಮುತೀನಂ “ಸುಣಾತು ಮೇ... ಪೇ॰... ಧಾರಯಾಮೀತಿ ಇಮಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಪಲೋಕನೇನ ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಪಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ”ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ನಿಪ್ಫಾದೇತಬ್ಬಭಾವೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೪) ಆಗತೋ। ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ಪನ “ಇಮಂ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಹಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ ‘ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ವಿಹಾರಂ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯಾ’ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಪಲೋಕನೇನ ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೭) ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಭಾವೋ ಆಗತೋತಿ।

ತೇ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬಾ - ಸಚೇಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತಂ “ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ”ತಿ ಪಾಠೋ “ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ”ತಿ ಪಾಠೋ ಚ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೋತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥ, ತೇ ಪನ ಪಾಠಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ನ ವುತ್ತಾ, ಅಥ ಖೋ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಙ್ಖಾತಂ ಮಹಾಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಾ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಹಿ ಮಹಾಸೀಮಾ ಏವ ಪಟಿಯೋಗೀ ಹೋತಿ। ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ ಚೇ? “ಇಮಂ ಪನ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತೇಹಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ ಸುಖಕರಣತ್ಥಂ ಪಠಮಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಬದ್ಧಾಸು ಪನ ಸೀಮಾಸು ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ , ಮಹಾಸೀಮಾಯ ವಾ ಠಿತಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ। ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಪನ ಠಿತಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನ ಕೋಪೇನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠವಸೇನ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ। ಅಥ ವಾ ತೇಹಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇಹಿ ಆಭತಭಣ್ಡಾಗಾರಸಮ್ಮುತಿಪಾಠವಸೇನಪಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಕಥಂ? ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾದಿಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುತಿಯೋ ಪನ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಸಙ್ಖಾತವಿಹಾರಸಮ್ಮುತಿ ಪನ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವಾತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ವಿಸೇಸಕಾರಣಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ।

ತತ್ರೇವಂ ವಿಸೇಸಕಾರಣಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ - “ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ವತ್ಥು ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬದೋಸಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುತಿಯೋ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವತ್ಥುತ್ತಾ ಯದಿ ಮಹಾಸೀಮಭೂತೇ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಕತ್ತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ತಂ ವತ್ಥುಭೂತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಕರೇಯ್ಯುಂ। ಯದಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಕತ್ತುಕಾಮಾ, ತಂ ವತ್ಥುಭೂತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಆನೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಕರೇಯ್ಯುಂ। ಉಭಯಥಾಪಿ ಯಥಾವುತ್ತದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಸಮ್ಮುತಿ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ವಿಹಾರತ್ತಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಆನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ತಂ ಸಮ್ಮುತಿಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ಠತ್ವಾ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ವತ್ಥು ಮಹಾಸೀಮಾಯಂ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತದೋಸೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ದೋಸೇ ಸತಿ ವತ್ಥುವಿಪನ್ನತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಸೀಮಭೂತವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ ಸಾ ಸಮ್ಮುತಿ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ಮತಿ, ನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಅಥಾಪಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ “ವಿಹಾರಸದ್ದೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಭೂತಾ ಮಹಾಸೀಮಾವ ವುತ್ತಾ, ನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ”ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ಕಥಂ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ? ಇಮಿನಾಯೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ। ಯದಿ ಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ವುತ್ತಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ನಾಮ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾಪಿ ಪವತ್ತಾ ಆವಾಸೇಸು ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಾ ವಡ್ಢನ್ತೇಸು ಅನಿಯಮವಸೇನ ವಡ್ಢತಿ, ತಸ್ಮಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪವತ್ತನತೋ ವಿಹಾರೇನ ಸಹ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಏಕಸೀಮಾಯೇವ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸತಿ

ವಿಹಾರೇ ಠಿತಂ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪನ ಸಕ್ಕಾ "ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಹಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೩) ಪಟಿಸಿದ್ಧತ್ತಾ। ತೇನ ಞಾಯತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿಹಾರಸದ್ದೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಭೂತಾ ಮಹಾಸೀಮಾ ವುತ್ತಾ, ನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ"ತಿ। ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅನಿಯಮವಸೇನ ವಡ್ಢನಭಾವೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? "ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇನ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಅಪಿಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುವಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನತೋ ವಾ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಭೋಜನಸಾಲತೋ ವಾ ನಿಬದ್ಧವಸನಕಆವಾಸತೋ ವಾ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ಸಾ ಪನ ಆವಾಸೇಸು ವಡ್ಢನ್ತೇಸು ವಡ್ಢತಿ, ಪರಿಹಾಯನ್ತೇಸು ಪರಿಹಾಯತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ 'ಭಿಕ್ಖೂಸುಪಿ ವಡ್ಢನ್ತೇಸು ವಡ್ಢತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ವಿಹಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಯೋಜನಸತಮ್ಪಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದನ್ತಿ, ಯೋಜನಸತಮ್ಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾವ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಲಾಭೋ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವಚನತೋತಿ।

ಯದಿ ಏವಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕಥಿನತ್ಥತಭಾವೋ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತೋತಿ? ಕಥಿನತ್ಥರಣಂ ನಾಮ ನ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ, ಪುಗ್ಗಲಕಮ್ಮಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕಾತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ। ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾ ಪನ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಭೂತಾ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸುವಿಸೋಧಿತಪರಿಸಾಯ ಬದ್ಧಾಬದ್ಧಸೀಮಾಯಮೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ನನು ಚ ಭೋ "ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಕೇ ಲಭನ್ತಿ, ಕೇ ನ ಲಭನ್ತಿ? ಗಣನವಸೇನ ತಾವ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಲಭನ್ತಿ, ಉದ್ಧಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ "ಕಥಿನತ್ಥರಣಂ ನಾಮ ನ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ, ಪುಗ್ಗಲಕಮ್ಮಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? "ನ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ನ ಗಣೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತೀ"ತಿ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೧೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ ಠಾನೇಸು ಅಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ ಚ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಸ್ಸ ಉಪಚಾರಭೂತಂ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಕಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಕಥಿನದಾಯಕಾ ಚತ್ತಾರೋ, ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ಏಕೋತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಹೋನ್ತಿ, ತತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಲಭತೀತಿ। ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಭಾವೋ ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? "ಚತುನ್ನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ನವಸು ಠಾನೇಸು ಕಥಿನದಾನ"ನ್ತಿ ಆಗತತ್ತಾ, "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚಾತಿ।

ಅಪರೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ "ಭಾಸನ್ತರೇಸು ಞತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯ ಪವಿಸತಿ, ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾ ಚ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕಾತಬ್ಬಾ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕಾತಬ್ಬಾಯೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಮಹಾವಗ್ಗಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೬) "ಏವಞ್ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆರಭಿತ್ವಾ "ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನ"ನ್ತಿ ಕಥಿನದಾನಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅನುಮೋದನಾ ಪಾಠೋ ಆಗತೋ, ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ೪೧೨) "ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ನಿದ್ದೇಸೇ "ಸಚೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಅತ್ಥಾರಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಅನುಮೋದಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ "ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿದುತಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಾತಬ್ಬಂ...ಪೇ॰... ಅನುಮೋದಾಮಾ"ತಿ ಞತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅನುಮೋದನಾ ಪಾಠೋ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಞತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅನುಮೋದನಾ ಸಬ್ಬೋ ವಿಧಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯಂ ಪವಿಸತಿ, ತತೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾಯ ಸತಿ ಞತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ।

ತತ್ರೇವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯ ವಿಸುಂ ಅನಾಗತಾಯ ಸತಿ "ಸಬ್ಬೋ ವಿಧಿ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯಂ ಪವಿಸತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಥ ಚ ಪನ ಮಹಾವಗ್ಗಪಾಳಿಯಞ್ಚ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾ ವಿಸುಂ ಆಗತಾಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಞತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯಂ ನ ಪವಿಸತಿ, ಕೇವಲಂ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯ ಉಪಚಾರಭೂತತ್ತಾ ಪನ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತು"ನ್ತಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಂ ಅನುಜಾನಿತ್ವಾ "ಏವಞ್ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ಪಠಮಂ ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ…ಪೇ॰… ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನೇನ ಸಹ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮವಾಚಾ ದೇಸಿತಾ, ತತ್ಥ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಂ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಯೇವ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಉಪಚಾರಭಾವತೋ ಸಹ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನೇನ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮವಾಚಾ ದೇಸಿತಾ। ಯಥಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮವಿಧಿಂ ದೇಸೇನ್ತೋ "ಪಠಮಂ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಗಾಹಾಪನಾದಿನಾ ಸಹ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ, ತತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯಗಾಹಾಪನಾದಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತಿ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮವಾಚಾಯೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಭೂತತ್ತಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಗಾಹಾಪನಾದಿನಾ ಸಹ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮವಾಚಾ ದೇಸಿತಾ, ಏವಮೇತ್ಥ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯ ಉಪಚಾರಭೂತತ್ತಾ ಕಥಿನದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಹ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾ ದೇಸಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯಂ ನ ಪವಿಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಥ ವಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾ ಚ ಅತ್ಥಾರೋ ಚಾತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಅತುಲ್ಯಕಿರಿಯಾ ಅತುಲ್ಯಕತ್ತಾರೋ ಅತುಲ್ಯಕಮ್ಮಾ ಅತುಲ್ಯಕಾಲಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ತೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಭಾಸನ್ತರೇಸು ಞತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾಯಂ ನ ಪವಿಸತೀ"ತಿ। ತತ್ಥ ಕಥಂ ಅತುಲ್ಯಕಿರಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕಮ್ಮವಾಚಾ ದಾನಕಿರಿಯಾ ಹೋತಿ, ಅತ್ಥಾರೋ ಪನ್ನರಸಧಮ್ಮಾನಂ ಕಾರಣಭೂತಾ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾ, ಏವಂ ಅತುಲ್ಯಕಿರಿಯಾ। ಕಥಂ ಅತುಲ್ಯಕತ್ತಾರೋತಿ? ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತ್ತಾ ಸಙ್ಘೋ ಹೋತಿ, ಅತ್ಥಾರಸ್ಸ ಕತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಏವಂ ಅತುಲ್ಯಕತ್ತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ। ಕಥಂ ಅತುಲ್ಯಕಮ್ಮಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ಅತ್ಥಾರಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಕಥಿನಸಙ್ಖಾತಾ ಸಮೂಹಪಞ್ಞತ್ತಿ, ಏವಂ ಅತುಲ್ಯಕಮ್ಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ಕಥಂ ಅತುಲ್ಯಕಾಲಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಪುಬ್ಬಕರಣಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಅಧಿಟ್ಠಾನಾನಂ ಪುಬ್ಬೇ ಹೋತಿ, ಅತ್ಥಾರೋ ತೇಸಂ ಪಚ್ಛಾ, ಏವಂ ಅತುಲ್ಯಕಾಲಾ ಹೋನ್ತೀತಿ। ಅಥ ವಾ ಅತ್ಥಾರೋ "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಚೀಭೇದಸಙ್ಖಾತೇನ ಏಕೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ, ನ ಞತ್ತಿಅನುಸ್ಸಾವನಾದಿನಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೦೮) "ಅತ್ಥಾರೋ ಏಕೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ವಚೀಭೇದೇನಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ "ನ ಞತ್ತಿ ಅತ್ಥಾರೇ ಪವಿಟ್ಠಾ"ತಿ।

ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಏವಂ ವದನ್ತಿ - "ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಕೇ ಲಭನ್ತಿ, ಕೇ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ? ಗಣನವಸೇನ ತಾವ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಲಭನ್ತಿ, ಉದ್ಧಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಆಗತತ್ತಾ "ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಲಭನ್ತಿ, ತತೋ ಅಪ್ಪಕತರಾ ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। "**ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ದಾಯಕಾ, ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಟೀಕಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಆಗತತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಾಕ್ಯೇ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಕತ್ತಾ "ಸೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ಥಾರೋತಿ ಇಮಿನಾ "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತಅತ್ಥರಣಕಿರಿಯಾ ನ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಞತ್ತಿಯಾ ದಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। "ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಕೇ ಲಭನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಉದ್ಧಂ ಸತಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಪಾಠೇ ಞತ್ತಿಯಾ ದಿನ್ನಂಯೇವ

ಸನ್ಧಾಯ “ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಅತ್ಥಾರಂ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಂ, “ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ”ತಿಆದಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅತ್ಥರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಟೀಕಾಚರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಟೀಕಾ-ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಕಾರಕೇಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ “ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಾರೋ ನಾಮಾ”ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಕಥಿನದಾನಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

ತತ್ರೇವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - “ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂಯೇವ ಅತ್ಥಾರೋ ನಾಮಾ”ತಿ ಟೀಕಾಚರಿಯಾ ನ ವದೇಯ್ಯುಂ। ವದೇಯ್ಯುಂ ಚೇ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿರುದ್ಧೋ ಸಿಯಾ। ಕಥಂ ವಿರುದ್ಧೋತಿ ಚೇ? “ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ವಾ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾಪಿ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಆಗತತ್ತಾ “ತೇ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದಯೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ನ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಯದಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಾರೋ ನಾಮ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಸತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇಪಿ ಗಣಪೂರಕಭಾವೇನ ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠಾ ಸಿಯುಂ। ಅಥ ಚ ಪನ “ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾನಂ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ತೇ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಪವಿಟ್ಠಾವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೋ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಹೇತುಭೂತಂ “ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ”ತಿಆದಿಕಂ ವಚೀಭೇದಂಯೇವ “ಅತ್ಥಾರೋ”ತಿ ವದತಿ, ನ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದಯೋ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಹೇತುಭೂತಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಪನ ಚತುವಗ್ಗಸಙ್ಘಪೂರಕಭಾವಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಪುನಪಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಹೋನ್ತಿ ತಯೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಏಕೋ ವಾ, ಇತರೇ ಗಣಪೂರಕೇ ಕತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಏವಂ ಅಲಬ್ಭಮಾನಕಥಿನತ್ಥಾರೇಯೇವ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದಯೋ ಗಣಪೂರಕೇ ಕತ್ವಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೇಹಿ ಕಥಿನಸ್ಸ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಭಾವತೋ “ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂಯೇವ ಅತ್ಥಾರೋ ನಾಮಾತಿ ಟೀಕಾಚರಿಯಾ ನ ವದೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ಅವಚಿಮ್ಹಾತಿ।

ನನು ಚ ಭೋ ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ “ಇತರೇ ಗಣಪೂರಕೇ ಕತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಚನೇನ ಚತುವಗ್ಗಸಙ್ಘೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂಯೇವ “ಅತ್ಥಾರೋ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? ನ, ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರೋಧತೋ। ಪುಬ್ಬೇ ಹಿ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದೀನಂ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಅಲಬ್ಭಮಾನಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ “ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಾರೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭಮಾನಭಾವೋ ವುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರುದ್ಧಂ ಕಥೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ “ಕತ್ವಾ”ತಿ ಪದಂ “ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬಜ್ಝನ್ತೇನ ಸಮಾನಕಾಲವಿಸೇಸನಂ ಅಕತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಾಲವಿಸೇಸನಮೇವ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಸತಿ ಪುಬ್ಬವಚನೇನಾಪರವಚನಂ ಗಙ್ಗೋದಕೇನ ಯಮುನೋದಕಂ ವಿಯ ಸಂಸನ್ದತಿ, ಪಚ್ಛಾಪಿ ಚ “ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಞ್ಚ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ವಿಸುಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಾವನಂ ವಿಸುಂ ಕಥಿನತ್ಥರಣಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾನುಕ್ಕಮತೋ ವುತ್ತಂ , ತಸ್ಮಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಾರೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಕೇವಲಂ ಅತ್ಥಾರಸ್ಸ ಕಾರಣಮೇವ ಉಪಚಾರಮೇವ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ - “ನ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ನ ಗಣೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತೀ”ತಿ ಪರಿವಾರವಚನೇನ (ಪರಿ॰ ೪೧೪) ಅಯಮತ್ಥೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ।

ಯದಿ ಏವಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಟೀಕಾ-ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಸು ಆಗತಪಾಠಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಕಥಂ ಭಾಸಿತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯ। ನನು ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಟೀಕಾಯಂ “ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಾಯ ಕತ್ತಾ “ಸೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ”ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಯಞ್ಚ “ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ಸನ್ಧಾಯಾ”ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಂ, ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ…ಪೇ॰… ಇದಂ “ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಟೀಕಾಸು ನೀತತ್ಥತೋ ಆಗತಪಾಠೇಸು ಸನ್ತೇಸು “ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂಯೇವ ಅತ್ಥಾರೋ ನಾಮಾತಿ ಟೀಕಾಚರಿಯಾ ನ ವದೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ಯೇನಾಕಾರೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಟೀಕಾವಚನಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಾಪರಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ ಅವಿರುದ್ಧಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತೇನಾಕಾರೇನ ಟೀಕಾಪಾಠಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ? ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಸೋ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ

ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ಚೋದಕೇನ ಚೋದೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾಯ ತಂ ಪರಿಹರಿತುಂ **"ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ದಾಯಕಾ, ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಾಠೋ ಟೀಕಾಚರಿಯೇನ ವುತ್ತೋ, ಕಥಂ ಚೋದೇತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥೀತಿ? ಭೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯ "ಸೋ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಏವಂ ಸತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಾನಂ ಏವ ಸೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಏಕದ್ವಿತಿಚತುಪುಗ್ಗಲಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಏವಂ ಸತಿ "ನ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ನ ಗಣೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರತೀ"ತಿ ಆಗತಪಾಳಿಯಾ ವಿರುಜ್ಝನತೋ ಆಗಮವಿರೋಧೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಚೋದನಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ **"ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ದಾಯಕಾ, ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಾಠೋ ಟೀಕಾಚರಿಯೇನ ವುತ್ತೋ। ತತ್ಥಾಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಭೋ ಚೋದಕಾಚರಿಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಾಲೇ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅತ್ಥಾರಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸೇನ "ಸೋ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಾಠೋ ನ ವುತ್ತೋ, ಅಥ ಖೋ ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಾಲೇ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ದಾಯಕಾ, ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ದಾಯಕಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅತ್ಥಿತಾಯ ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥಾರೋ ವಟ್ಟತಿ, ಕಾರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಫಲಸಮ್ಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ಆಗಮವಿರೋಧೋ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ।

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ "ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಕೇ ಲಭನ್ತಿ, ಕೇ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ? ಗಣನವಸೇನ ತಾವ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಲಭನ್ತಿ, ಉದ್ಧಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ಪರೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾಯ ತಂ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ "ಇದಂ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಟೀಕಾಚರಿಯೇನ ವುತ್ತೋ। ಕಥಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೇ? ಭೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯ "ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ಕಿಂ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತಂ "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿಆದಿಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಉದಾಹು ಅತ್ಥಾರಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮನ್ತಿ। ಕಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾತಿ? ಭೋ ಭದ್ರಮುಖ "ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಂ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತಂ "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿಆದಿಕಂ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ ನ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಅತ್ಥಾರಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತಂ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ । ತತ್ರಾಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಸಙ್ಘೇನ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ದಿನ್ನದುಸ್ಸೇನ ಏವ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ ಸಮ್ಭವತಿ, ನ ಠಿತಿಕಾಯ ಲದ್ಧಚೀವರೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಚೀವರೇನ ವಾ ಸಮ್ಭವತಿ, ತಞ್ಚ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮಂ ಚತ್ತಾರೋ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾಯಕಾ, ಏಕೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ಪಞ್ಚಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸುಯೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ತತೋ ಊನೇಸೂತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಾರಣಸಿದ್ಧಿಯಾ ಫಲಸಿದ್ಧಿ ಹೋತಿ, ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ "ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಸೇನ ಅವತ್ವಾ "ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಉಪಚಾರವಸೇನಾಹ। ಏವಂ ವುತ್ತೇಯೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರೋಧೋ ನತ್ಥಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಚ ಟೀಕಾವಚನಂ ವಿರುದ್ಧಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, "ಅಪಲೋಕನಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿನಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸಮೇತಿ।

"ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿಆದಿಕಾ ಪನ ಅತ್ಥಾರಕಿರಿಯಾ ಅಪಲೋಕನಾದೀಸು ಚತೂಸು ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇಸು ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠಾ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಾದಯೋ ವಿಯ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಲಾಭಕಾರಣಭೂತಾ ಪುಗ್ಗಲಕಿರಿಯಾವ ಹೋತೀತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಖೇತ್ತಭೂತಾಯ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಕಾತಬ್ಬಾ, ತಸ್ಮಾ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಲಭಮಾನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇನ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಥಿನತ್ಥರಣಂ ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯೇಹಿ ಕತಂ, ತಂ ಸುಕತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಸತಿ ತೇಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸಿಸ್ಸಾನುಸಿಸ್ಸಾ

ಧುವವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರದಾನಾದಿಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾದಿಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ವಾ ಸೀಮಾಸಮ್ಮನ್ನನಾದಿಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಮಹನ್ತಂ ಜಟಂ ಮಹನ್ತಂ ಗುಮ್ಬಂ ಮಹನ್ತಂ ವಿಸಮಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ತಮಕರಣತ್ಥಂ ಯುತ್ತಿತೋ ಚ ಆಗಮತೋ ಚ ಅನೇಕಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಥಯಿಮ್ಹಾತಿ।

ಸಾಸನೇ ಗಾರವಂ ಕತ್ವಾ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸಾನುಲೋಮತೋ।
ಮಯಾ ಕತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ, ಸಮ್ಮಾ ಚಿನ್ತೇನ್ತು ಸಾಧವೋ॥

ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಿಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಯುತ್ತಂ ಚೇ ಹೋತಿ ಗಣ್ಹನ್ತು।
ನೋ ಚೇ ಯುತ್ತಂ ಮಾ ಗಣ್ಹನ್ತು, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕಾತಿ॥

ಇತೋ ಪರಾನಿಪಿ ಕಾರಣಸಾಧಕಾನಿ ಆಹರನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ, ತೇಸಂ ಪಟಿವಚನೇನ ಅತಿವಿತ್ಥಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಚತುನ್ನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಟ್ಠಾನಭಾವೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೋವ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಚನಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಂಸಯಂ ಅಕತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬೋತಿ।

"ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಕಿಂ ಏತ್ತಕೇನ ವಚೀಭೇದೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಕಾಯವಿಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ? ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏತ್ತಕೇನೇವ ಹಿ ವಚೀಭೇದೇನ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ, ಕಥಿನಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೧೮) "ಅತ್ಥಾರೋ ಏಕೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ವಚೀಭೇದೇನಾ"ತಿ।

ಏವಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದಾಪನಅನುಮೋದನೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತೇನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೇನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಚೀಭೇದೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ, ತೇನ "ಕಥಿನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾರಾ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ ಜಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೦೩) ಆಗತತ್ತಾ ಕಥಿನತ್ಥಾರೇನ ಸಹೇವ ಪಞ್ಚ ಆನಿಸಂಸಾ ಆಗತಾ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಂ ಅನುಮೋದಾಪೇತೀತಿ? ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಞ್ಚ ಆನಿಸಂಸಾ ಆಗತಾ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪನ ಅನಾಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಆಗಮನತ್ಥಂ ಸಙ್ಘಂ ಅನುಮೋದಾಪೇತಿ, ಸಙ್ಘೋ ಚ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ಕತೇ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಆನಿಸಂಸಾ ಆಗತಾ ಹೋನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೦೩) "ದ್ವಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಚ ಅನುಮೋದಕಸ್ಸ ಚಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಭಿಕ್ಖುತೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘೇ ಅತ್ಥಿ, ಇಧ ವುತ್ತನಯೇನ ಅತ್ಥಾರಕೇನ "ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅನುಮೋದಕೇನ "ಆವುಸೋ"ತಿ। ಯದಿ ಪನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬೇಸಂ ವುಡ್ಢತರೋ ಹೋತಿ, ತೇನ "ಆವುಸೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಇತರೇಹಿ "ಭನ್ತೇ"ತಿ, ಏವಂ ಸೇಸನಯದ್ವಯೇಪಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನನ್ತಿ। ಇಮೇಸು ಪನ ಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲೇಸು ಯೇ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತಾ, ತೇಯೇವ ಅನುಮೋದಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ವಾ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಅನನುಮೋದನ್ತಾಪಿ ಆನಿಸಂಸಂ ನ ಲಭನ್ತಿ।

ಏವಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚೀವರವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏವಂ ಅತ್ಥತೇ ಪನ ಕಥಿನೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಚೇ ಕಥಿನಚೀವರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಭತಂ ಆನಿಸಂಸ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಂ ಅತ್ಥತಚೀವರಮೇವ ಕಥಿನಚೀವರಂ ನಾಮ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಭತಂ ಸಬ್ಬಂ ಚೀವರಂ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನೀ"ತಿಆದಿ। ತೇನ ಞಾಯತಿ "ವತ್ಥಮೇವ ಇಧ ಆನಿಸಂಸೋ ನಾಮ, ನ ಅಗ್ಘೋ, ಕಥಿನಸಾಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಭತಾನಂ ಅಞ್ಞಸಾಟಕಾನಂ ಬಹುಲವಸೇನ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ನ ಕಥಿನಸಾಟಕಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘವಸೇನಾ"ತಿ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅನಿಸ್ಸರೋ,** ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖುಯೇವ ಇಸ್ಸರೋ। ಕಸ್ಮಾ? ದಾಯಕೇಹಿ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಇಸ್ಸರೋ,** ಕಸ್ಮಾ? ದಾಯಕೇಹಿ

ಅವಿಚಾರಿತತ್ತಾ, ಮೂಲಕಥಿನಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನತ್ತಾ। **ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ದಿನ್ನವತ್ಥೇಹಿ ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥೇ। **ಬಲವವತ್ಥಾನೀ**ತಿ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಕಥಿನಸಾಟಕಂಯೇವ ಅಹತಂ ವಾ ಅಹತಕಪ್ಪಂ ವಾ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆನಿಸಂಸಚೀವರಂ ಪನ ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ಪುರಾಣಂ ವಾ ಅಭಿನವಂ ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ ವಾ ಬಲವಂ ವಾ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸು ದುಬ್ಬಲವತ್ಥೇ ಠಿತಿಕಾಯ ದಿನ್ನೇ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಉಪಕಾರಕಂ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಕಾರಣಯೋಗ್ಗಾನಿ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಯತ್ತಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಂ ಲಭಿಂಸು, ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಹೇಟ್ಠತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। **ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಯತ್ತಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಿಸ್ಸಂ ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯಂ ಸನ್ತಿ, ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಕಭಿಕ್ಖುತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ಆಸನಗ್ಗಹಣಂ ಪನ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸನ್ಧಾಯ ಕತಂ। ಏತೇನ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾನಂ ಸಮಾನಗತಿಕತಂ ದೀಪೇತಿ। **ಗರುಭಣ್ಡಂ ನ ಭಾಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಥಿನಸಾಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಭತೇಸು ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ನ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ, ಸಙ್ಘಿಕವಸೇನೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅನನ್ತರಕಥಾಯಂ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ। ಕಥಂ? ಇದಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಂ ಕುಸಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ವಿಭಜನ್ತಿ, ತಂ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ನ ದಿಸ್ಸತೀತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಠಿತಿಕಾಯ ಅಭಾವೇ ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ವಚನತೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕತ್ಥ ಕುಸಪಾತೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ? ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಠಪಿತಚೀವರೇತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "**ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಬಹು ರಾಸಿಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇನ। **ಭಾಜೇತು**ನ್ತಿ ಕಾಲಂ ಘೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಭಾಜೇತುಂ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಠಪಿತೇಸು ಚೀವರಪಟಿವೀಸೇಸು ಕುಸೋ ಪಾತೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೩) ವುತ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಿಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

ಏಕಚ್ಚೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಚೀವರಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಾಜೇನ್ತಿ, ತಂ ಅತಿಓಳಾರಿಕಮೇವ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಚೀವರಾನಂ ಮಹಗ್ಘತಾಯ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಅಪ್ಪಗ್ಘತಾಯ ಸಮಗ್ಘಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ತಥೇವ ಕರೋನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಓಳಾರಿಕಮೇವ। ತತ್ಥ ಹಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾ ಪರಿವತ್ತನೇಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಚಾರಣೇಪಿ ಭಾಗಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ ಹೋತಿ। ಏಕೇ "ಕಥಿನಂ ನಾಮ ದುಬ್ಬಿಚಾರಣೀಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ಥರಣಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನೇವ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿಚಾರೇನ್ತಿ, ತಂ ಪನ ಯದಿ ದಾಯಕೇಹಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನಂ, ಪುಗ್ಗಲೇನ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಪರಿಚ್ಚಜಿತಂ, ಏವಂ ಸತಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಯದಿ ಪನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಚ್ಚಜಿತಂ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಙ್ಘಗಣಾನಂ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ಅಯುತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಪರೇ ಪನ ಕಥಿನವಸೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ವಿಚಾರೇತುಂ ದುಕ್ಕರನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ "ನ ಮಯಂ ಕಥಿನವಸೇನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ, ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಭಾವೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿ ವಿಚಾರೇನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಯುತ್ತಂ। ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಹಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿಯೇವ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಸಚೇ ಪನ ತೇಸಂ ಸೇನಾಸನೇ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ ವಸತಿ, ಆಗತಞ್ಚ ತಂ ದಿಸ್ವಾ 'ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇಮಾ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ತಾನಿ ಕುಲಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, 'ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ದೇಮಾ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ಸಭಾಗೋ ಭಿಕ್ಖು 'ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕಸ್ಸ ಪನೇತಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯) ವುತ್ತತ್ತಾ।

ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದುವಿಧಂ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) "ಇತಿ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯೇ ದಾಯಕಮನುಸ್ಸಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಸವಿಹಾರಾವಿಹಾರವಸೇನ ದುವಿಧಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) "ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೋ ಪನಾಹ ನ ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಮನುಸ್ಸಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಆವಾಸಪಟಿಜಗ್ಗನತ್ಥಾಯ ಪಚ್ಚಯಂ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತತ್ಥ

ಪವಿಸಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ, “ಯೇಸಂ ಪನ ಸೇನಾಸನಂ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ಪಚ್ಚಯಮೇವ ದೇನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯಂ ಅವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ಸೇನಾಸನೇ ಗಾಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚ। ತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ನಾಮ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಪಅಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನವತ್ಥುತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) “ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಞ್ಹಿ ಹತ್ಥೇ ‘ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ’ತಿ ದಿನ್ನವತ್ಥುತೋ ಯಂ ಯಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತ”ನ್ತಿ। ಏವಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಕಥಿನಚೀವರಭಾವೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, “ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಭಾವೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? “ಯಥಾ ದಾಯಕಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೫) ವಚನತೋ।

ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಗತೇ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ತತ್ಥ ಸಚೇ “ಇದಂ ವತ್ಥು ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಪರಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಣತ”ನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ತೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಥ “ಮಮತ್ಥಾಯ ಪರಿಣತ”ನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೩೨೯) “ನವ ಅಧಮ್ಮಿಕದಾನಾನೀ”ತಿಆದಿ। ಅಥ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ತಸ್ಸೇವ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಚೇತಿಯಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಣತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ವಾ ಠಪೇತೀತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) “**ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತೀತಿ** ‘ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ‘ಇಮಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ದೇತೀ”ತಿಆದಿ।

“ಇಮಿಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕಥಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ? “ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ನ ಲಭಿಂಸು, ತೇಸಂ ಹೇಟ್ಠತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕೇಕಂ ಚೀವರಂ ವಾ ಸಾಟಕಂ ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಚೀವರಾನಂ ವಾ ಸಾಟಕಾನಂ ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠೇಸು ಸನ್ತೇಸು ಪುನ ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದುತಿಯಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ತತೋ ಚೀವರೇಸು ವಾ ಸಾಟಕೇಸು ವಾ ಖೀಣೇಸು ಯೇ ಲಭನ್ತಿ, ತೇಸು ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ವಸ್ಸಾದೀನಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಾನಿ। ನ ಕೇವಲಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನತ್ಥತದಿವಸೇ ದಿನ್ನದುಸ್ಸಾನಿ ಏವ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾನಿ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಯಾವ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉಬ್ಭಾರಾ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಚೀವರಾನಿಪಿ ಸಙ್ಘಿಕೇನ ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇನ ಆರಾಮಿಕೇಹಿ ಆಭತಚೀವರಾನಿಪಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾನಿಯೇವ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಾದಿಸೇಸು ಚೀವರೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಸು ಯಥಾವುತ್ತಸಲ್ಲಕ್ಖಿತವಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹೇಟ್ಠತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ। “ಠಿತಿಕಾಯ ಅಭಾವೇ ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ವಚನತೋ ತಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಾನಂ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಸುಪಿ ಠಿತಿಕಾಯ ಅಗಾಹಾಪನತೋ ವಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ಅಭಾವೇ ಸತಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ತಸ್ಸಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಠಿತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕೇಕಂ ಚೀವರಂ ವಾ ಸಾಟಕಂ ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ದಾನಕಾಲೇಪಿ ಮಹಾಥೇರಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, “ಭನ್ತೇ, ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಂ ದೀಯತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಠಿತಿಕಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ”ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ, ಠಿತಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ। ದುತಿಯಭಾಗೇ ಪನ ಥೇರಾಸನಂ ಆರುಳ್ಹೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಂ ಪಠಮಭಾಗೋ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ದುತಿಯಭಾಗತೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ದಾತಬ್ಬೋ। ಅಯಂ ಠಿತಿಕಾವಿಚಾರೋ ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನಕಥಾತೋ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ।

ನನು ಚ ಭೋ ಏಕಚ್ಚಾನಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಾನಿ ಮಹಗ್ಘಾನಿ, ಏಕಚ್ಚಾನಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಕಥಂ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ದಿನ್ನೇ ಅಗ್ಘಸಮತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಭಣ್ಡಾಗಾರಚೀವರಭಾಜನೇ ಅಗ್ಘಸಮತ್ತಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೩) “ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಚೀವರಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜೇತುಂ...ಪೇ॰... ಅಥ ಖೋ

ಚೀವರಭಾಜಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ 'ಕಥಂ ನು ಖೋ ಚೀವರಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ತುಲಯಿತ್ವಾ ವಣ್ಣಾವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ವಗ್ಗಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಪಟಿವೀಸಂ ಠಪೇತು"ನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೩) **"ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ**ತಿ 'ಇದಂ ಥೂಲಂ, ಇದಂ ಸಣ್ಹಂ, ಇದಂ ಘನಂ, ಇದಂ ತನುಕಂ, ಇದಂ ಪರಿಭುತ್ತಂ, ಇದಂ ಅಪರಿಭುತ್ತಂ, ಇದಂ ದೀಘತೋ ಏತ್ತಕಂ, ಪುಥುಲತೋ ಏತ್ತಕ'ನ್ತಿ ಏವಂ ವತ್ಥಾನಿ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ। **ತುಲಯಿತ್ವಾ**ತಿ 'ಇದಂ ಏತ್ತಕಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಇದಂ ಏತ್ತಕ'ನ್ತಿ ಏವಂ ಅಗ್ಘಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ। **ವಣ್ಣಾವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸಚೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏಕೇಕಮೇವ ದಸದಸಅಗ್ಘನಕಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಯಂ ನವ ವಾ ಅಟ್ಠ ವಾ ಅಗ್ಘತಿ, ತಂ ಅಞ್ಞೇನ ಏಕಅಗ್ಘನಕೇನ ಚ ದ್ವಿಅಗ್ಘನಕೇನ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏತೇನ ಉಪಾಯೇನ ಸಮೇ ಪಟಿವೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ವಗ್ಗಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಸಚೇ ಏಕೇಕಸ್ಸ ದೀಯಮಾನೇ ದಿವಸೋ ನ ಪಹೋತಿ, ದಸ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ದಸ ದಸ ಚೀವರಪಟಿವೀಸೇ ಏಕವಗ್ಗಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ಚೀವರಪಟಿವೀಸಂ ಠಪೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಠಪಿತೇಸು ಚೀವರಪಟಿವೀಸೇಸು ಕುಸೋ ಪಾತೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ಞಾಯತಿ "ಭಣ್ಡಾಗಾರಚೀವರಭಾಜನೇ ಅಗ್ಘಸಮತ್ತಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ಕುಸಪಾತೋ ಚ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಭಾಜನೇ ಅಗ್ಘಸಮತ್ತಂ ನ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ಕುಸಪಾತೋ ಚ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) "ಏವಂ ಅತ್ಥತೇ ಪನ ಕಥಿನೇ ಸಚೇ ಕಥಿನಚೀವರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಭತಂ ಆನಿಸಂಸಂ ದಾಯಕಾ 'ಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಥಿನಂ ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ದೇಮಾ'ತಿ ದೇನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅನಿಸ್ಸರೋ। ಅಥ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾವ ದತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಇಸ್ಸರೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಸೇಸಚೀವರಾನಿಪಿ ದುಬ್ಬಲಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಙ್ಘೇನ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ವತ್ಥಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಪನ ಏಕಾಯೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ಠಿತಿಕಾಯ ಅಭಾವೇ ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನಿ"ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ವುತ್ತಂ "ಅಗ್ಘಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ವಾ "ಕುಸಪಾತೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಾ। ತೇನ ಞಾಯತಿ "ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ವಾ ವುಡ್ಢತರತೋ ವಾ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ನೇವ ಅಗ್ಘಸಮತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಕುಸೋ ಪಾತೇತಬ್ಬೋ"ತಿ।

ಇದಾನಿ ಪನ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಭಾವೇನ ಅದಿನ್ನತ್ತಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ಅಕತತ್ತಾ ಚ ಕಥಿನತ್ಥತಚೀವರತೋ ಚ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಅವಸೇಸಚೀವರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನವತ್ಥತೋ ಚ ಅವಸೇಸಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ವುಡ್ಢತರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏಕಂ ವತ್ಥಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ತೇಸು ಪನ ವರಂ ವರಂ ವುಡ್ಢಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ । ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಪನ ಸಚೇ ಕಾಲಂ ಘೋಸೇತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಸಙ್ಘೇ ಕೋಚಿ ದಸಹತ್ಥಂ ವತ್ಥಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇತಿ, ಆಗನ್ತುಕೋ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ। ನವಕೋ ಚೇ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ 'ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಇಚ್ಛಥ, ಪಠಮಭಾಗಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಇದಂ ವತ್ಥಂ ಗಣ್ಹಥಾ'ತಿ। ಅಮುಞ್ಚನ್ತಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ಗಾಹಿತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ದಾತಬ್ಬಂ। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ದುತಿಯತ್ಥೇರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ವಾ ವತ್ಥಾನಿ ಅಲತ್ಥುಂ, ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಯಾವ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಸಮಕಂ ಹೋತಿ, ತಾವ ದಾತಬ್ಬಂ। ತೇನ ಪನ ಸಮಕೇ ಲದ್ಧೇ ಅವಸಿಟ್ಠೋ ಅನುಭಾಗೋ ಥೇರಾಸನೇ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮) ವಚನತೋ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತಾಯಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೧೮) **"ಆಗನ್ತುಕೋ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಚೀವರೇ ಗಾಹಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ। **ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆಗಮನತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ। **ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧ**ನ್ತಿ ದಾಯಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಆಗತಾಗತಸಾಟಕ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ, ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩೧೮) **"ಪಠಮಭಾಗಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ

ಚೇ ಪಠಮಮಗಾಹಿತವತ್ಥುತೋ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತೀತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಟೀಕಾಸು ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕದಾನೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಭತಂ ಮಹಗ್ಘವತ್ಥಂ ಮಹಾಥೇರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅನಿಚ್ಛಿತಂಯೇವ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಾತಬ್ಬಭಾವಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ವರಂ ವರಂ ವುಡ್ಢಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

"ಸಚೇ ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ವಾ ವತ್ಥಾನಿ ಅಲತ್ಥು"ನ್ತಿ ವತ್ಥಗಣನಾಯ ಏವ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಗ್ಘಗಣನಾಯ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥಸ್ಸ ಚ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಗತಿಕಭಾವಸ್ಸ ವಚನತೋ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥಾನಿ ವತ್ಥಗಣನಾವಸೇನೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಅಗ್ಘಸಮಭಾವೇನಾತಿ ಚ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ, ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ "ಯೋ ಬಹೂನಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥಾನಿ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೇನೇವ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ವುತ್ತಂ। ಬಹೂನಿ ಹಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥಾನಿ ವಿಭಜನಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಕಾರಕಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾದೀಹಿ, ನೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ।
ಕಥಿನೇ ಚೀವರೇ ಮಯ್ಹಂ, ಚಿನ್ತಯನ್ತು ವಿಚಕ್ಖಣಾ॥

ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ, ಯುತ್ತಂ ಚೇ ಧಾರಯನ್ತು ತಂ।
ಅಯುತ್ತಞ್ಚೇ ಇತೋ ಅಞ್ಞಂ, ಪರಿಯೇಸನ್ತು ಕಾರಣನ್ತಿ॥

"ಯೋ ಚ ತತ್ಥ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ, ಸೋ ನೇಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚೀವರಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಕಭಾವಸ್ಸ ಭಗವತಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚೀವರತೋ ಅಞ್ಞಾನಿ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಾನಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀನಿ ವತ್ಥೂನಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಆಗತಾಗತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಹೋನ್ತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) "ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಞ್ಚ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಆನಿಸಂಸೋ ಪನ ಇತರೇಸಂಯೇವ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸಂ ದಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೩) ಪಾಠಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಮ್ಪಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸಂಯೇವ ದೇನ್ತಿ, ನ ಪನೇವಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಠಪಿತಞ್ಹಿ ಅಕಾಲಚೀವರಮೇವ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸಂ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾದಿಕಾಲಚೀವರಂ ಪನ ಸಮಕಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೩) "**ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯೇ ಸಾಮಣೇರಾ ಅತ್ತಿಸ್ಸರಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾಸು ಯುತ್ತಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂಯೇವ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಏತೇಸಂಯೇವ ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯೇ ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಞ್ಚ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸಮಕೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಇದಞ್ಚ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಠಪಿತೇನ ಅಕಾಲಚೀವರೇನೇವ ಕಥಿತಂ, ಕಾಲಚೀವರಂ ಪನ ಸಮಕಮೇವ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಸಾಮಣೇರಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಾ, ಯೇನ ಆನಿಸಂಸಂ ಲಭೇಯ್ಯುನ್ತಿ? ಆಮ ಉಪಗತಾತಿ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? "ಅಥ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಗತಾ, ಏಕೋ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಸಾಮಣೇರೋ, ಸೋ ಚೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಗಣಪೂರಕೋ ಚೇವ ಹೋತಿ, ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ಲಭತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ವಚನತೋ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೬) "ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಠಮಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರೇತುಮ್ಪಿ ಲಭತಿ, ವಸ್ಸಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ, ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ಲಭತೀತಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಹೋತಿ। ಸಾಮಣೇರಾ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವಚನತೋತಿ।

ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇಸು ಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇಸು ಯದಿ ಆರಾಮಿಕಾ ತಣ್ಡುಲಾದೀಹಿ ವತ್ಥಾನಿ ಚೇತಾಪೇನ್ತಿ, ವತ್ಥೇಹಿಪಿ ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಚೇತಾಪೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ವಿಭಜನಕಾಲೇ ವಿಜ್ಜಮಾನವತ್ಥುವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೯) "ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇನ ತಣ್ಡುಲಾದಿನಾ ವತ್ಥೂಸು ಚೇತಾಪಿತೇಸು ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಮೇವ ತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ವತ್ಥೇಹಿ ಪನ ತಣ್ಡುಲಾದೀಸು ಚೇತಾಪಿತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸಂ ತಾನಿ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಸಚೇ ಪನ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಬಹೂ ವಿಹಾರಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕತರಸೀಮಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ? ಉಪಚಾರಸೀಮಾ। ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂಯೇವ ಹಿ ಸಬ್ಬಲಾಭವಿಭಜನಾದಿಕಂ ಸಿಜ್ಝತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೯) **"ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯ**ನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸ ಮತಕಚೀವರಾದಿಭಾಗಿಯತಾಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ತತ್ರುಪ್ಪಾದಾಭಾವತೋ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇತಂ 'ಉಪಚಾರಸೀಮಾವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ'ತಿ"।

ಏವಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇ ರುಚಿತಾಯ ಮಾತಿಕಾಪಲಿಬೋಧಉಬ್ಭಾರೇ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ಅನ್ತೇ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ವೋ ಭಿಕ್ಖವೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅಟ್ಠವಿಧಾ ಮಾತಿಕಾ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾ, ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕಾ, ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕಾ, ನಾಸನನ್ತಿಕಾ, ಸವನನ್ತಿಕಾ, ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕಾ, ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕಾ, ಸಹುಬ್ಭಾರಾತಿ। ತತ್ಥ ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ಚೀವರಂ ಆದಾಯ "ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಕ್ಕಮತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮೇನೇವ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಭವತಿ, ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾನಿ ಅಲಭನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಪಕ್ಕಮನಮೇವಸ್ಸ ಅನ್ತಭೂತತ್ತಾ **ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕೋ** ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನಿಟ್ಠಿತಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಭೂತಂ ಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ, ತಸ್ಸ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಗತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಪುರಾಣವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ಸೋ ಬಹಿಸೀಮಾಯಮೇವ ತಂ ಚೀವರಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಚೀವರನಿಟ್ಠಾನಮೇವಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ **ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕೋ** ನಾಮ।

ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಅಕತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪಕ್ಕಮತಿ, ತಸ್ಸ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಗತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ನೇವ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪೋರಾಣವಿಹಾರಞ್ಚ ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತೇನ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೇನ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಮೇವಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ **ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕೋ** ನಾಮ।

ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಕತಮೇವ ಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಬಹಿಸೀಮಗತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ "ಇಧೇವಿಮಂ ಚೀವರಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಚ ಪೋರಾಣವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ತಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಕುರುಮಾನಂ ಚೋರಾದೀಹಿ ನಸ್ಸತಿ, ಅಗ್ಯಾದೀಹಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ನಾಸನಮೇವಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ **ನಾಸನನ್ತಿಕೋ** ನಾಮ।

ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಕತಚೀವರಮಾದಾಯ "ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ , ತಸ್ಸ ಬಹಿಸೀಮಗತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ "ಇಧೇವಿಮಂ ಚೀವರಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ಸೋ ಕತಚೀವರೋ ಸುಣಾತಿ "ವಿಹಾರೇ ಕಿರ ಸಙ್ಘೇನ ಕಥಿನಂ ಉಬ್ಭತ"ನ್ತಿ, ತೇನ ಸವನಮತ್ತೇನಸ್ಸ ಕಥಿನಂ ಉಬ್ಭತಂ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನಬ್ಭಾರೋ ಸವನಮೇವಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ **ಸವನನ್ತಿಕೋ** ನಾಮ।

ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಚ್ಚಾಸಾಚೀವರಕಾರಣಾ ಪಕ್ಕಮತಿ, ತಸ್ಸ ಬಹಿಸೀಮಗತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ "ಇಧ ಬಹಿಸೀಮಾಯಮೇವ ಚೀವರಪಚ್ಚಾಸಂ ಪಯಿರುಪಾಸಾಮಿ, ನ ವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ಸೋ ತತ್ಥೇವ ತಂ ಚೀವರಪಚ್ಚಾಸಂ ಪಯಿರುಪಾಸತಿ, ಸೋ ತಂ ಚೀವರಪಚ್ಚಾಸಂ ಅಲಭಮಾನೋ ಚೀವರಾಸಾ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ, ತೇನೇವ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಭವತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಆಸಾವಚ್ಛೇದಸಹಿತತ್ತಾ **ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕೋ** ನಾಮ।

ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಕತಚೀವರಂ ಆದಾಯ “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸೋ ಬಹಿಸೀಮಗತೋ ತಂ ಚೀವರಂ ಕಾರೇತಿ, ಸೋ ಕತಚೀವರೋ “ವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಭವತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಚೀವರಕಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತಿಮದಿವಸಸಙ್ಖಾತಾಯ ಸೀಮಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತತ್ತಾ **ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೋ** ನಾಮ।

ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಭಿಕ್ಖು ಚೀವರಂ ಆದಾಯ “ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸೋ ಕತಚೀವರೋ “ವಿಹಾರಂ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಪಚ್ಛಾಗನ್ತ್ವಾ ವಿಹಾರೇ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಂ ಪಪ್ಪೋತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಭವತಿ। ಅಯಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹ ಕತತ್ತಾ **ಸಹುಬ್ಭಾರೋ** ನಾಮ। ಅಯಂ ಅಟ್ಠವಿಧೋ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಅಟ್ಠ ಮಾತಿಕಾ ನಾಮ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೩೧೦) “ಅಟ್ಠಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಿಕಾ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉಬ್ಭಾರಾಯ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾ ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕಾ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕಾ ನಾಸನನ್ತಿಕಾ ಸವನನ್ತಿಕಾ ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕಾ ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕಾ ಸಹುಬ್ಭಾರಾತಿ। ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಕತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪಕ್ಕಮತಿ ‘ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸ’ನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕೋ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ”ತಿಆದಿ, ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣೇ ಚ –

“ಪಕ್ಕಮನಞ್ಚ ನಿಟ್ಠಾನಂ, ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ನಾಸನಂ।
ಸವನಮಾಸಾ ಚ ಸೀಮಾ ಚ, ಸಹುಬ್ಭಾರೋತಿ ಅಟ್ಠಿಮಾ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೨೭೦೯)।

ಪಲಿಬೋಧೋ ದುವಿಧೋ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ, ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋತಿ। ತತ್ಥ “ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ “ಪುನ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಾಪೇಕ್ಖೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ **ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ** ನಾಮ। ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಂ ಅಕತಂ ವಾ ಹೋತಿ ಅಪರಿಯೋಸಿತಂ ವಾ, “ಅಞ್ಞತೋ ಚೀವರಂ ಲಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಆಸಾ ವಾ ಅನುಪಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಅಯಂ **ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋ** ನಾಮ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೨೫) “ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಕಥಿನಸ್ಸ ಪಲಿಬೋಧಾ? ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ ಚ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋ ಚ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಸತಿ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ, ಸಾಪೇಕ್ಖೋ ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ ‘ಪಚ್ಚೇಸ್ಸ’ನ್ತಿ, ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ ಹೋತಿ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಂ ಅಕತಂ ವಾ ಹೋತಿ ವಿಪ್ಪಕತಂ ವಾ, ಚೀವರಾಸಾ ವಾ ಅನುಪಚ್ಛಿನ್ನಾ, ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

ಉಬ್ಭಾರೋ ದುವಿಧೋ ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾಉಬ್ಭಾರಅನ್ತರುಬ್ಭಾರವಸೇನ। ತತ್ಥ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಾ ಸತ್ತ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಾ ಚ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಥಿನತ್ಥತವಿಹಾರೇ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ಪತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಸಹುಬ್ಭಾರಸಙ್ಖಾತೋ ಏಕೋ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಚಾತಿ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಾ ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾಯ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ **ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾಉಬ್ಭಾರೋ** ನಾಮ। ಬಹಿಸೀಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಹಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾಯ ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಯೇವ ಕತತ್ತಾ **ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋ** ನಾಮ।

ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಸಹುಬ್ಭಾರಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯೇವ ಕತಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕೋ ತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋತಿ? ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋ ಬಹಿಸೀಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಮೇವ ಠಿತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತೋ। ಸಹುಬ್ಭಾರೋ ಬಹಿಸೀಮಂ ಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಚ್ಛಾಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ಪತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಟ್ಠೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹ ಕತೋತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ।

ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾದಯೋ ಸತ್ತ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಾ ನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತಾ, ಕೇವಲಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಲಿಬೋಧಾನಂ ಉಪಚ್ಛೇದೇನ ಪಞ್ಚಹಿ ಆನಿಸಂಸೇಹಿ ವಿಗತತ್ತಾ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ -

"ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಮಾತಿಕಾನಂ ವಾ, ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರತೋಪಿ ವಾ।
ಉಬ್ಭಾರಾಪಿ ದುವೇ ವುತ್ತಾ, ಕಥಿನಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನಾ"ತಿ॥

ತಟ್ಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ "**ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಮಾತಿಕಾನ**ನ್ತಿ ಬಹಿಸೀಮಗತಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಾ। ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾದಯೋ ಸತ್ತ ಮಾತಿಕಾ ಬಹಿಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ವುತ್ತಾ, ಸಹುಬ್ಭಾರೋ ಇಮಾಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಮಾತಿಕಾನಂ ವಸೇನ ಚ। **ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರತೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಬಹಿಸೀಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮೇನ ಉಬ್ಭತಕಥಿನಾನಂ ವಸೇನ ಲಬ್ಭನತೋ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋತಿ ಮಹೇಸಿನಾ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉಬ್ಭಾರಾ ದುವೇ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಹಿಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಸ್ಸ ವಸೇನ ಸಉಬ್ಭಾರೋ, ಬಹಿಸೀಮಂ ಅಗತಾನಂ ವಸೇನ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋತಿ ಏಕೋಯೇವ ಉಬ್ಭಾರೋ ದ್ವಿಧಾ ವುತ್ತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರವಸೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಥಿನಂ ಉಬ್ಭತನ್ತಿ? ಮಹಾದಾನಂ ದಾತುಕಾಮೇಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಆಗತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ದಾತುಕಾಮೇಹಿ ಯಾಚಿತತ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಭಙ್ಗಪಾಳಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ೯೨೫) "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಾಪಿತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಮಹೇ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಯಾಚೀ"ತಿಆದಿ। ಕಥಂ ಪನ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ? "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ। ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಂ ಉದ್ಧರತಿ। ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉದ್ಧಾರೋ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸ। ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ। ಉಬ್ಭತಂ ಸಙ್ಘೇನ ಕಥಿನಂ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಭಙ್ಗೇ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಿನಂ ಉದ್ಧರಿತುಂ, ಏವಞ್ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಿನಂ ಉದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ। ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ - ಸುಣಾತು ಮೇ...ಪೇ॰... ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ।

ಏತೇನ ಚ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಂ ಉಬ್ಭತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ನ ಪನ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಉಬ್ಭತಂ, ಅಥ ಖೋ ಅತ್ಥಾರಕಮ್ಮಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಉಬ್ಭತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಸ್ಸ ಸಿಜ್ಝನತೋ ಇಮಾಯ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ತಂ ಪುಬ್ಬೇ ದಿನ್ನದುಸ್ಸಂ ಪುನ ಆಹರಾಪೇತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ನ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸವಿಗಮನಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಇಮಾಯ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸವಿಗಮನಮೇವ ಹೋತಿ, ನ ಪುಬ್ಬೇ ದಿನ್ನಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ಪುನ ಆಹರಾಪನಂ। ತೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಲಾಭಕಾರಣಂ ಅತ್ಥರಣಕಮ್ಮಮೇವ ಇಮಾಯ ಕಥಿನಬ್ಭಾರಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಉದ್ಧರೀಯತಿ, ನ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣತೋ ಪಚ್ಛಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಚೀವರಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘೋ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ನ ಲಭತಿ, ಚೀವರಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಿಕಂ ಹುತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಾಜನೀಯಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಚ ಸುಟ್ಠು ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಾಪರಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಏತ್ಥ ಸಿಯಾ - ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಂ ಯಾಚನ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ಉದಾಹು ಏಕಚ್ಚಾನನ್ತಿ, ಕಿಞ್ಚೇತ್ಥ - ಯದಿ ತಾವ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಾತಬ್ಬೋ, ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮೇನ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸವಿಗಮನತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭನ್ತರಾಯೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಥ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಮುಖೋಲೋಕನಂ ವಿಯ ಸಿಯಾತಿ? ಯದಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರಮೂಲಕಲಾಭತೋ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಮೂಲಕಲಾಭೋ ಮಹನ್ತೋ

ಭವೇಯ್ಯ, ತೇಸಂ ಯಾಚನ್ತಾನಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯದಿ ಅಪ್ಪಕೋ, ನ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯದಿ ಸಮೋ, ಕುಲಪ್ಪಸಾದತ್ಥಾಯ ದಾತಬ್ಬೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೨೭) "ಕೀದಿಸೋ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ಕೀದಿಸೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ? ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಾರಮೂಲಕೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಮಹಾ, ಉಬ್ಭಾರಮೂಲಕೋ ಅಪ್ಪೋ, ಏವರೂಪೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಅತ್ಥಾರಮೂಲಕೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಅಪ್ಪೋ, ಉಬ್ಭಾರಮೂಲಕೋ ಮಹಾ, ಏವರೂಪೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಸಮಾನಿಸಂಸೋಪಿ ಸದ್ಧಾಪರಿಪಾಲನತ್ಥಂ ದಾತಬ್ಬೋವಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾನಂ ಕಾರಣಭೂತಂ ಅತ್ಥಾರಕಮ್ಮಮೇವ ಉದ್ಧರೀಯತಿ, ನ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಭೂತಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ।

ಆನಿಸಂಸಕಥಾಯಂ **ಪಞ್ಚಾತಿ** ಇದಾನಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ಅನಾಮನ್ತಚಾರಾದಯೋ ಪಞ್ಚ ಕಿರಿಯಾ। **ಕಪ್ಪಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ** ಕಪ್ಪಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿಕಾರಣಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಾಮನ್ತಚಾರೋತಿ** ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಚರಣಂ। ಯೋ ಹಿ ದಾಯಕೇಹಿ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಭತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ವಿಹಾರೇ ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಕುಲೇಸು ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚಾರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥತಕಥಿನಸ್ಸ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಚಾರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನಾಮ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸಭತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಾ ಕುಲೇಸು ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಯೋ"ತಿ ಅಚೇಲಕವಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೯೯-೨೦೦)। **ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ವಾ ಸಬ್ಬೇನ ವಾ ವಿನಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಅಕತ್ವಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನಂ, ಏವಂ ಕರೋತೋಪಿ ದುತಿಯಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತತ್ಥ ಚ ದುತಿಯಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನಾಮ "ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಮಿಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಬ್ಭತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನೇ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಆಗತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೧)।

ಗಣಭೋಜನನ್ತಿ ಏತೇನ ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಗಣಭೋಜನಂ ನಾಮ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭತ್ತಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ದಾಯಕಾನಂ ನಿಮನ್ತನೇನ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಅತಿರೇಕಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜನಂ। ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನಾಮ "ಗಣಭೋಜನೇ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ ಗಿಲಾನಸಮಯೋ ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋ ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ ನಾವಾಭಿರುಹನಸಮಯೋ ಮಹಾಸಮಯೋ ಸಮಣಭತ್ತಸಮಯೋ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಯೋ"ತಿ ಆಗತಂ ಭೋಜನವಗ್ಗೇ ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಪಾಚಿ॰ ೨೧೭)। **ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅವಿಕಪ್ಪಿತಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪಠಮಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತತ್ಥ ಪಠಮಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನಾಮ "ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಮಿಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಬ್ಭತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನೇ ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಆಗತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೧)। **ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯಾತಿ** ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಮತಕಚೀವರನ್ತಿ** ಮತಸ್ಸ ಚೀವರಂ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇನಾತಿ** ಸಙ್ಘಸನ್ತಕೇನ ಆರಾಮುಯ್ಯಾನಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಿನಾ। **ಯಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಚೀವರಮೇವ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಭೇಸಜ್ಜಾದಿಕಂ ಆಗತಾಗತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏವಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಲಜ್ಜೀ ಭಿಕ್ಖು ಸುಪೇಸಲೋ।
ಕರೇಯ್ಯ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ, ಉಬ್ಭಾರಞ್ಚಾಪಿ ಸಾಧುಕನ್ತಿ॥

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಕಥಿನತ್ಥಾರವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩೦. ಗರುಭಣ್ಡವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೨೨೭. ಏವಂ ಕಥಿನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಗರುಭಣ್ಡಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಗರುಭಣ್ಡಾನೀತಿ ಏತ್ಥಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಗರೂತಿ** -

“ಪುಮೇ ಆಚರಿಯಾದಿಮ್ಹಿ, ಗರು ಮಾತಾಪಿತೂಸುಪಿ।
ಗರು ತೀಸು ಮಹನ್ತೇ ಚ, ದುಜ್ಜರಾಲಹುಕೇಸು ಚಾ”ತಿ॥ -

ವುತ್ತೇಸು ಅನೇಕತ್ಥೇಸು ಅಲಹುಕವಾಚಕೋ। **ಭಣ್ಡ**-ಸದ್ದೋ “ಭಾಜನಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರೇ, ಭಣ್ಡಂ ಮೂಲಧನೇಪಿ ಚಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಭಾಜನಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ವಚನತ್ಥೋ ಪನ ಗರನ್ತಿ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಉಗ್ಗತಾ ಪಾಕಟಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಗರೂನಿ, ಭಡಿತಬ್ಬಾನಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಭಣ್ಡಾನಿ, ಗರೂನಿ ಚ ತಾನಿ ಭಣ್ಡಾನಿ ಚಾತಿ **ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ,** ಆರಾಮಾದೀನಿ ವತ್ಥೂನಿ। ಇತಿ ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಭಗವತಾ ದಸ್ಸಿತಾನಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಮಞ್ಚೇಸು **ಮಸಾರಕೋತಿ** ಮಞ್ಚಪಾದೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಟನಿಯೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಕತೋ। **ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋತಿ** ಅಟನೀಹಿ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸಙ್ಖೇಪೇನ ಕತೋ। **ಕುಳೀರಪಾದಕೋತಿ** ಅಸ್ಸಮೇಣ್ಡಕಾದೀನಂ ಪಾದಸದಿಸೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಕತೋ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಕೋಚಿ ವಙ್ಕಪಾದಕೋ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ “ಕುಳೀರಪಾದಕೋ”ತಿ। **ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋತಿ** ಅಯಂ ಪನ “ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋ ನಾಮ ಮಞ್ಚೋ ಅಙ್ಗೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕತೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಏವಂ ಪರತೋ ಪಾಳಿಯಂಯೇವ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೧) ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಟನಿಯೋ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಾದಸಿಖಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಆಣಿಂ ದತ್ವಾ ಕತಮಞ್ಚೋ ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪೀಠೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಉಣ್ಣಭಿಸಿಆದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಾತಿ ಉಣ್ಣಭಿಸಿ ಚೋಳಭಿಸಿ ವಾಕಭಿಸಿ ತಿಣಭಿಸಿ ಪಣ್ಣಭಿಸೀತಿ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಸೀನಂ ಅಞ್ಞತರಾ । **ಪಞ್ಚ ಭಿಸಿಯೋತಿ** ಪಞ್ಚಹಿ ಉಣ್ಣಾದೀಹಿ ಪೂರಿತಭಿಸಿಯೋ। ತೂಲಗಣನಾಯ ಹಿ ಏತಾಸಂ ಗಣನಾ। ತತ್ಥ ಉಣ್ಣಗ್ಗಹಣೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಏಳಕಲೋಮಮೇವ ಗಹಿತಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪನ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಜಾತೀನಂ ಪಕ್ಖಿಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಲೋಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ಇಧ ಉಣ್ಣಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ, ಛನ್ನಂ ಅನುಲೋಮಚೀವರಾನಞ್ಚ ಅಞ್ಞತರೇನ ಭಿಸಿಚ್ಛವಿಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭಿಸಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ಪನ ಅಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಮ್ಬಲಮೇವ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ವಾ ಪಞ್ಚಗುಣಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾಪಿ ಉಣ್ಣಭಿಸಿಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಚೋಳಭಿಸಿಆದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನವಚೋಳಂ ವಾ ಪುರಾಣಚೋಳಂ ವಾ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾ ಕತಾ **ಚೋಳಭಿಸಿ,** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾಕಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾ **ವಾಕಭಿಸಿ,** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾ **ತಿಣಭಿಸಿ,** ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುದ್ಧತಮಾಲಪತ್ತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಣ್ಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾ **ಪಣ್ಣಭಿಸೀತಿ** ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಮಾಲಪತ್ತಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇನ ಮಿಸ್ಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಸುದ್ಧಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿಸಿಯಾ ಪಮಾಣನಿಯಮೋ ನತ್ಥಿ, ಮಞ್ಚಭಿಸಿ ಪೀಠಭಿಸಿ ಭೂಮತ್ಥರಣಭಿಸಿ ಚಙ್ಕಮನಭಿಸಿ ಪಾದಪುಞ್ಛನಭಿಸೀತಿ ಏತಾಸಂ ಅನುರೂಪತೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿವಸೇನ ಪಮಾಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಪನೇತಂ ಉಣ್ಣಾದಿಪಞ್ಚವಿಧತೂಲಮ್ಪಿ ಭಿಸಿಯಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಂ ಮಸೂರಕೇಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಮಸೂರಕೇತಿ** ಚಮ್ಮಮಯಭಿಸಿಯಂ। ಏತೇನ ಮಸೂರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ।

ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ತೀಣಿ ತೂಲಾನಿ ರುಕ್ಖತೂಲಂ ಲತಾತೂಲಂ ಪೋಟಕೀತೂಲನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ರುಕ್ಖತೂಲ**ನ್ತಿ ಸಿಮ್ಬಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ರುಕ್ಖಾನಂ ತೂಲಂ। **ಲತಾತೂಲ**ನ್ತಿ ಖೀರವಲ್ಲಿಆದೀನಂ ಯಾಸಂ ಕಾಸಞ್ಚಿ ಲತಾನಂ ತೂಲಂ। **ಪೋಟಕೀತೂಲ**ನ್ತಿ ಪೋಟಕೀತಿಣಾದೀನಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ತಿಣಜಾತಿಕಾನಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಚ್ಛುನಳಾದೀನಮ್ಪಿ ತೂಲಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ

(ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೯೭) ಪನ "**ಪೋಟಕಿತೂಲ**ನ್ತಿ ಏರಕತಿಣತೂಲ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏತೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಬ್ಬಭೂತಗಾಮಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ರುಕ್ಖವಲ್ಲಿತಿಣಜಾತಿಯೋ ಹಿ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಭೂತಗಾಮಸ್ಸ ತೂಲಂ ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ವಟ್ಟತಿ, ಭಿಸಿಂ ಪನ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ "ಅಕಪ್ಪಿಯತೂಲ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ಏತಂ ತೂಲಮೇವ, ಹಂಸಮೋರಾದೀನಂ ಸಬ್ಬಸಕುಣಾನಂ, ಸೀಹಾದೀನಂ ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದಾನಞ್ಚ ಲೋಮಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಪಿಯಙ್ಗುಪುಪ್ಫಬಕುಳಪುಪ್ಫಾದಿ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಪ್ಫಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತಮಾಲಪತ್ತಂ ಸುದ್ಧಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಿಸ್ಸಕಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ, ಭಿಸೀನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಉಣ್ಣಾದಿತೂಲಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಅಡ್ಢಕಾಯಿಕಾನಿ ಪನ ಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಅಡ್ಢಕಾಯಿಕಾನೀ**ತಿ ಉಪಡ್ಢಕಾಯಪ್ಪಮಾಣಾನಿ, ಯೇಸು ಕಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸೀಸಂ ಉಪದಹನ್ತಿ ಠಪೇನ್ತಿ। ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ, **ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ** ನಾಮ ಯಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರತೋ ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಮಿನಿಯಮಾನಂ ವಿದತ್ಥಿ ಚೇವ ಚತುರಙ್ಗುಲಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತಿ, ದೀಘತೋ ಪನ ದಿಯಡ್ಢರತನಂ ವಾ ದ್ವಿರತನಂ ವಾತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ಅಯಂ ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಇತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭) ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ "ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನ"ನ್ತಿ ಪಾಠಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಠಪೇತಬ್ಬಚೋಳಕಂ ತಿಕೋಣಮೇವ ಕರೋನ್ತಿ ಏಕಚ್ಚೇ। "ಇದಞ್ಚ ಠಾನಂ ಗಣ್ಠಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೯೭) ಪನ "**ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ಗೀವಾಯ ಸಹ ಸಕಲಂ ಸೀಸಂ ಠಪೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಸ ಚ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ '**ವಿತ್ಥಾರತೋ**'ತಿಆದಿಮಾಹ। ಇದಞ್ಚ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಠಪೇತಬ್ಬಚೋಳಪ್ಪಮಾಣದಸ್ಸನಂ, ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣಂ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ, ತಂ ವಟ್ಟಂ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಯಥಾ ಕೋಟಿತೋ ಕೋಟಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪುಥುಲಟ್ಠಾನಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸಿಬ್ಬಿತಬ್ಬಂ, ಇತೋ ಅಧಿಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತಂ ಪನ ಅನ್ತೇಸು ಠಪಿತಚೋಳಂ ಕೋಟಿಯಾ ಕೋಟಿಂ ಆಹಚ್ಚ ದಿಗುಣಂ ಕತಂ ತಿಕಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತೇಸು ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನಂ ಅನ್ತರಂ ವಿದತ್ಥಿಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಹೋತಿ, ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಕೋಟಿತೋ ಕೋಟಿಂ ಆಹಚ್ಚ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತಿ, ಇದಮಸ್ಸ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪ್ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಠಪೇತಬ್ಬಚೋಳಕಂ ಪಕತಿಯಾಯೇವ ತಿಕಣ್ಣಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಕೋಟಿಯಾ ಕೋಟಿಂ ಆಹಚ್ಚ ದಿಗುಣಕತಕಾಲೇಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಚೋಳಕಂ ವಟ್ಟಂ ವಾ ಹೋತು ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ, ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಮಿನಿಯಮಾನಂ ತಿಕಣ್ಣಮೇವ ಹೋತಿ, ದ್ವಿನ್ನಞ್ಚ ಕಣ್ಣಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಚೋಳಕಸ್ಸ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಚೋಳಕಸ್ಸ ಪಮಾಣೇನ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

"**ಕಮ್ಬಲಮೇವ...ಪೇ॰... ಉಣ್ಣಭಿಸಿಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗೋನಕಾದಿಅಕಪ್ಪಿಯಮ್ಪಿ ಉಣ್ಣಮಯತ್ಥರಣಂ ಭಿಸಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಮಸೂರಕೇ**ತಿ ಚಮ್ಮಮಯಭಿಸಿಯಂ, ಚಮ್ಮಮಯಂ ಪನ ಬಿಮ್ಬೋಹನಂ ತೂಲಪುಣ್ಣಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೯೭) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೯೭) ಪನ "**ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಗಲವಾಟಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಸೀಸಂ ಉಪದಹನ್ತಿ, ತಂ ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ತಿರಿಯಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ '**ಯತ್ಥ ವಿತ್ಥಾರತೋ ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸೂ**'ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ತಿರಿಯತೋ ಮುಟ್ಠಿರತನಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅರಞ್ಜರೋ**ತಿ ಬಹುಉದಕಗಣ್ಹನಕಾ ಮಹಾಚಾಟಿ। ಜಲಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಲನ್ತಿ **ಅರಞ್ಜರೋ,** ವಟ್ಟಚಾಟಿ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಥೋಕಂ ದೀಘಮುಖೋ ಮಜ್ಝೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ದ್ವಿಸಙ್ಗಹಾನಿ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತೀತಿ ದ್ವೇ ಪಠಮದುತಿಯಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾನಿ "ಆರಾಮೋ ಆರಾಮವತ್ಥೂ"ತಿ ಚ "ವಿಹಾರೋ ವಿಹಾರವತ್ಥೂ"ತಿ ಚ ವುತ್ತದ್ವೇದ್ವೇವತ್ಥುಸಙ್ಗಹಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ತತಿಯಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ** "ಮಞ್ಚೋ ಪೀಠಂ ಭಿಸಿ ಬಿಮ್ಬೋಹನ"ನ್ತಿ

ವುತ್ತಚತುವತ್ಥುಸಙ್ಗಹಂ ಹೋತಿ। **ಚತುತ್ಥಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ** “ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ ಲೋಹಭಾಣಕಂ ಲೋಹವಾರಕೋ ಲೋಹಕಟಾಹಂ ವಾಸಿ ಫರಸು ಕುಠಾರೀ ಕುದಾಲೋ ನಿಖಾದನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತನವಕೋಟ್ಠಾಸವನ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಞ್ಚಮಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ** “ವಲ್ಲಿ ವೇಳು ಮುಞ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಂ ತಿಣಂ ಮತ್ತಿಕಾ ದಾರುಭಣ್ಡಂ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಅಟ್ಠಭೇದನಂ ಅಟ್ಠಪಭೇದವನ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಚನಿಮ್ಮಲಲೋಚನೋತಿ** ಮಂಸಚಕ್ಖುದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಬುದ್ಧಚಕ್ಖುಸಮನ್ತಚಕ್ಖೂನಂ ವಸೇನ ನಿಮ್ಮಲಪಞ್ಚಲೋಚನೋ।

ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಕೀಟಾಗಿರಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಗಾಮಕಾವಾಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಕೀಟಾಗಿರಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ವತ್ಥೂನಂ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತತ್ತಾ। **ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇತಿ** ಅಯಂ ಸಾಮಞ್ಞಾಧಾರೋ। **ಗಾಮಕಾವಾಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಕೀಟಾಗಿರಿವತ್ಥುಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸಾಧಾರೋ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಪಾಳಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ ಹಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) “ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಇಧ”ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ, **ಇಧಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಗಾಮಕಾವಾಸವತ್ಥುಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಕೀಟಾಗಿರಿವತ್ಥು ಪನ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸಿತಮೇವ। ಸಾಮಞ್ಞಾಧಾರೋ ಪನ ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಭಾವತೋ ಅವುತ್ತೋಪಿ ಸಿಜ್ಝತೀತಿ ನ ವುತ್ತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೨೨೮. **ಥಾವರೇನ ಚ ಥಾವರಂ, ಗರುಭಣ್ಡೇನ ಚ ಗರುಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಪುರಿಮದ್ವಯಂ **ಥಾವರಂ,** ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಯಂ **ಗರುಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಮಕಮೇವ ದೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಊನಕಂ ದೇನ್ತಮ್ಪಿ ವಿಹಾರವತ್ಥುಸಾಮನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೂರತರಂ ದುಕ್ಖಗೋಪಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ “ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚೇ ಮಹಗ್ಘತರಂ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। **ಜಾನಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ, ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನನು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಹುತರಂ ರುಕ್ಖಾತಿ ವತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಾಮಿಕೇಸು ಅತ್ತನೋ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘತಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೇಸು ತಂ ಞತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾರೋ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬೋತಿ** ಸವತ್ಥುಕೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭೂಮಿಯಂ ಕತಪಾಸಾದಾದಿನಾ, ಅವತ್ಥುಕೇನ ವಾ ಸವತ್ಥುಕಂ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಂ, ಅವತ್ಥುಕಂ ಪನ ಅವತ್ಥುಕೇನೇವ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಂ ಕೇವಲಂ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಭೂಮಿತೋ ಅಥಾವರತ್ತಾ। ಏವಂ ಥಾವರೇಸುಪಿ ಥಾವರವಿಭಾಗಂ ಞತ್ವಾವ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಂ।

“ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ ಇಮಿನಾ ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಂ ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ‘ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಖೇತ್ತಾದಿ ವಿಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೨೧) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೨೧) ಪನ **“ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾತಿ** ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ’ತಿ ದಿನ್ನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪನ ‘ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ಸುವಣ್ಣರಜತಮಯಾದಿಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚೇಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ನ ಕೇವಲಂ…ಪೇ॰… ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಅಥಾವರೇನ ಥಾವರಮ್ಪಿ ಅಥಾವರಮ್ಪಿ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಥಾವರೇನ ಅಥಾವರಮೇವ ಹಿ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **“ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಮಹಗ್ಘಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ** ನಾಮ ಸುವಣ್ಣಮಯಮಞ್ಚಾದಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಿ ಚ। **ಮಹಗ್ಘಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ** ನಾಮ ದನ್ತಮಯಮಞ್ಚಾದಿ, ಪಾವಾರಾದಿಕಪ್ಪಿಯಅತ್ಥರಣಾದೀನಿ ಚಾ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ **“ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾತಿ** ಆಸನ್ದಿಆದಿ, ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಬಿಮ್ಬೋಹನಾದಿ ಚ। **ಮಹಗ್ಘಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ತಂ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೨೨೯. **“ಕಾಳಲೋಹ …ಪೇ॰… ಭಾಜೇತಬ್ಬೋ”**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಟ್ಟಕಂಸಲೋಹಮಯಮ್ಪಿ ಭಾಜನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಮ್ಪಿ ಪರಿಹರಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಸ್ಸೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಉಪರಿ “ಕಂಸಲೋಹವಟ್ಟಲೋಹಭಾಜನವಿಕತಿ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ ಗಿಹಿವಿಕಟಾ ವಾ ವಟ್ಟತೀ”ತಿಆದಿಕೇನ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಚನೇನ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಹಿ “ವಟ್ಟಲೋಹಕಂಸಲೋಹಾನಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತೋ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಪಾದಗಣ್ಹನಕೋ ಭಾಜೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತಸ್ಸ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಯ ತಂ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಚನಂ ಪಚ್ಛಾ ದಸ್ಸಿತಂ, ತಸ್ಮಾ

ವಟ್ಟಲೋಹಕಂಸಲೋಹಮಯಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾದಗ್ಗಣ್ಹನಕವಾರಕಮ್ಪಿ ಉಪಾದಾಯ ಅಭಾಜನೀಯಮೇವ, ಗಿಹೀಹಿ ದೀಯಮಾನಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಾರಿಹಾರಿಯಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪತ್ತಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರಂ ವಿಯ ಸಯಮೇವ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ ವಿಯ ಆರಾಮಿಕಾದಯೋ ಚೇ ಸಯಮೇವ ಗೋಪೇತ್ವಾ ವಿನಿಯೋಗಕಾಲೇ ಆನೇತ್ವಾ ಪಟಿದೇನ್ತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, “ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಥಾ”ತಿ ವತ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ಪಣ್ಣಸೂಚಿ ನಾಮ ಲೇಖನೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಾನಿಪೀ**ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೋವ ಆಪತ್ತಿಕರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ ಉಪರಿ ಭಾಜನೀಯವಾಸಿಆದೀಸು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇಸುಪಿ।

ಅನಾಮಾಸಮ್ಪೀತಿ ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಮ್ಪಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಉಪಕ್ಖರೇತಿ ಉಪಕರಣೇ। **ಸಿಖರಂ** ನಾಮ ಯೇನ ಪರಿಬ್ಭಮನ್ತಾ ಛಿನ್ದನ್ತಿ। **ಪತ್ತಬನ್ಧಕೋ** ನಾಮ ಪತ್ತಸ್ಸ ಗಣ್ಠಿಆದಿಕಾರಕೋ। “ಪಟಿಮಾನಂ ಸುವಣ್ಣಾದಿಪತ್ತಕಾರಕೋ”ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ।

“**ಅಡ್ಢಬಾಹೂ**ತಿ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಂಸಕೂಟ”ನ್ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। “**ಅಡ್ಢಬಾಹು** ನಾಮ ವಿದತ್ಥಿಚತುರಙ್ಗುಲನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೧೧) ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೧೧) “**ಅಡ್ಢಬಾಹೂ**ತಿ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಂಸಕೂಟನ್ತಿ ಲಿಖಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೧೧) ಪನ “**ಅಡ್ಢಬಾಹುಪ್ಪಮಾಣಾ** ನಾಮ ಅಡ್ಢಬಾಹುಮತ್ತಾ, ಅಡ್ಢಬ್ಯಾಮಮತ್ತಾತಿಪಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಯೋತ್ತಾನೀ**ತಿ ಚಮ್ಮರಜ್ಜುಕಾ। **ತತ್ಥಜಾತಕಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಾ।

“**ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ**ತಿ ದೀಘಸೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತೋ ಪರಿಣಾಹತೋ ಪಣ್ಣಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰। ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೧೧) ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೧೧) “**ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ**ತಿ ಸರದಣ್ಡಾದಿಸೂಚಿಆಕಾರತನುದಣ್ಡಕಮತ್ತೋಪೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋ**ತಿ ದೀಘತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋ। **ರಿತ್ತಪೋತ್ಥಕೋಪೀ**ತಿ ಅಲಿಖಿತಪೋತ್ಥಕೋಪಿ, ಇದಞ್ಚ ಪಣ್ಣಪ್ಪಸಙ್ಗೇನ ವುತ್ತಂ।

ಆಸನ್ದಿಕೋತಿ ಚತುರಸ್ಸಪೀಠಂ ವುಚ್ಚತಿ “ಉಚ್ಚಕಮ್ಪಿ ಆಸನ್ದಿಕ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೭) ವಚನತೋ । ಏಕತೋಭಾಗೇನ ದೀಘಪೀಠಮೇವ ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ಚತುರಸ್ಸಾಸನ್ದಿಕೋ ಪನ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸತ್ತಙ್ಗೋ** ನಾಮ ತೀಸು ದಿಸಾಸು ಅಪಸ್ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ಕತಮಞ್ಚೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಭದ್ದಪೀಠ**ನ್ತಿ ವೇತ್ತಮಯಂ ಪೀಠಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪೀಠಿಕಾ**ತಿ ಪಿಲೋತಿಕಬನ್ಧಂ ಪೀಠಮೇವ। **ಏಳಕಪಾದಪೀಠಂ** ನಾಮ ದಾರುಪಟಿಕಾಯ ಉಪರಿಪಾದೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭೋಜನಫಲಕಂ ವಿಯ ಕತಪೀಠಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಆಮಣ್ಡಕವಣ್ಟಕಪೀಠಂ** ನಾಮ ಆಮಲಕಾಕಾರೇನ ಯೋಜಿತಬಹಉಪಾದಪೀಠಂ। ಇಮಾನಿ ತಾವ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಪೀಠಾನಿ। ದಾರುಮಯಂ ಪನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪೀಠಂ ವಟ್ಟತಿ।

“**ಘಟ್ಟನಫಲಕಂ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ಠಪೇತ್ವಾ ರಜಿತಚೀವರಂ ಹತ್ಥೇನ ಘಟ್ಟೇನ್ತಿ। **ಘಟ್ಟನಮುಗ್ಗರೋ** ನಾಮ ಅನುವಾತಾದಿಘಟ್ಟನತ್ಥಂ ಕತೋತಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೧೧) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೧೧) “**ಘಟ್ಟನಫಲಕಂ ಘಟ್ಟನಮುಗ್ಗರೋ**ತಿ ಇದಂ ರಜಿತಚೀವರಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಟ್ಠೇ ದಣ್ಡಮುಗ್ಗರೇ ವೇಠೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಮಟ್ಠಫಲಕಸ್ಸ ಉಪರಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಅಪರೇನ ಮಟ್ಠಫಲಕೇನ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕೋ ಉಪರಿ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ದ್ವೇ ಜನಾ ಉಪರಿಫಲಕಂ ದ್ವೀಸು ಕೋಟೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಆಕಡ್ಢನವಿಕಡ್ಢನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಹತ್ಥೇ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಪಹರಣಂ ಪನ ನಿಟ್ಠಿತರಜನಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಲ್ಲಕಾಲೇ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಪನ ಫಲಕಮುಗ್ಗರೇಹಿ ಘಟ್ಟನಂ ಸುಕ್ಖಕಾಲೇ ಥದ್ಧಭಾವವಿಮೋಚನತ್ಥನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। “**ಅಮ್ಬಣ**ನ್ತಿ ಫಲಕೇಹಿ

ಪೋಕ್ಖರಣೀಸದಿಸಕತಪಾನೀಯಭಾಜನಂ। **ರಜನದೋಣೀ**ತಿ ಯತ್ಥ ಪಕ್ಕರಜನಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ "**ಅಮ್ಬಣ**ನ್ತಿ ಏಕದೋಣಿಕನಾವಾಫಲಕೇಹಿ ಪೋಕ್ಖರಣೀಸದಿಸಂ ಕತಂ। ಪಾನೀಯಭಾಜನನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ರಜನದೋಣೀ**ತಿ ಏಕದಾರುನಾವ ಕತಂ ರಜನಭಾಜನಂ। **ಉದಕದೋಣೀ**ತಿ ಏಕದಾರುನಾವ ಕತಂ ಉದಕಭಾಜನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

"**ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಗತಿಕ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಪಿ ಅತ್ಥರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಪಾವಾರಾದಿಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಏಕೇ। ನೋತಿ ಅಪರೇ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೨೧) ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩೨೧) ಪನ "**ದಣ್ಡಮುಗ್ಗರೋ** ನಾಮ 'ಯೇನ ರಜಿತಚೀವರಂ ಪೋಥೇನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, 'ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಗತಿಕ'ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಅಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಪಾವಾರಾದಿಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಸಬ್ಬಂ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಏತೇನೇವ ಸುತ್ತೇನ ಅಞ್ಞಥಾ ಅತ್ಥಂ ವತ್ವಾ ಪಾವಾರಾದಿಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ನ ಗರುಭಣ್ಡಂ, ಭಾಜನೀಯಮೇವ, ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮೇವ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೨೧) ಪನ "**ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಭೂಮತ್ಥರಣಸಙ್ಖೇಪೇನ ಸಯಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಗತಿಕ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಮಹಾಚಮ್ಮಂ ಏಳಕಚಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಛತ್ತಮುಟ್ಠಿಪಣ್ಣ**ನ್ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪತ್ತಕಟಾಹ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಪಚನಕಟಾಹಂ। **ಗಣ್ಠಿಕಾ**ತಿ ಚೀವರಗಣ್ಠಿಕಾ। **ವಿಧೋ**ತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನವಿಧೋ।

ಇದಾನಿ ವಿನಯತ್ಥಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ದುಬ್ಬಲಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಆಗತನಯೋ ವುಚ್ಚತೇ - **ಆರಾಮೋ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ವಾ ಫಲಾರಾಮೋ ವಾ। **ಆರಾಮವತ್ಥು** ನಾಮ ತೇಸಂಯೇವ ಆರಾಮಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಪಿತೋಕಾಸೋ। ತೇಸು ವಾ ಆರಾಮೇಸು ವಿನಟ್ಠೇಸು ತೇಸಂ ಪೋರಾಣಕಭೂಮಿಭಾಗೋ। **ವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಸಾದಾದಿಸೇನಾಸನಂ। **ವಿಹಾರವತ್ಥು** ನಾಮ ತಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾನೋಕಾಸೋ। **ಮಞ್ಚೋ** ನಾಮ ಮಸಾರಕೋ ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋ ಕುಳೀರಪಾದಕೋ ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋತಿ ಇಮೇಸಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಮಞ್ಚಾನಂ ಅಞ್ಞತರೋ। **ಪೀಠಂ** ನಾಮ ಮಸಾರಕಾದೀನಂಯೇವ ಚತುನ್ನಂ ಪೀಠಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ। **ಭಿಸಿ** ನಾಮ ಉಣ್ಣಭಿಸಿಆದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಸೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ। **ಬಿಮ್ಬೋಹನಂ** ನಾಮ ರುಕ್ಖತೂಲಲತಾತೂಲಪೋಟಕೀತೂಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಪುಣ್ಣಂ। **ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ** ನಾಮ ಕಾಳಲೋಹೇನ ವಾ ತಮ್ಬಲೋಹೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತಕುಮ್ಭೀ। **ಲೋಹಭಾಣಕಾ**ದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏತ್ಥ ಪನ **ಭಾಣಕ**ನ್ತಿ ಅರಞ್ಜರೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಾರಕೋ**ತಿ ಘಟೋ। **ಕಟಾಹಂ** ಕಟಾಹಮೇವ। **ವಾಸಿಆದೀಸು** ವಲ್ಲಿಆದೀಸು ಚ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ…ಪೇ॰…।

ತತ್ಥ ಥಾವರೇನ ಥಾವರನ್ತಿ ವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥುನಾ ಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥುಂ ವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥುಂ। **ಇತರೇನಾ**ತಿ ಅಥಾವರೇನ, ಪಚ್ಛಿಮರಾಸಿತ್ತಯೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಕಪ್ಪಿಯೇನಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಮಞ್ಚಾದಿನಾ ಚೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನೇಹಿ ಚ। **ಮಹಗ್ಘಕಪ್ಪಿಯೇನಾ**ತಿ ದನ್ತಮಯಮಞ್ಚಾದಿನಾ ಚೇವ ಪಾವಾರಾದಿನಾ ಚ। **ಇತರ**ನ್ತಿ ಅಥಾವರಂ। **ಕಪ್ಪಿಯಪರಿವತ್ತನೇನ ಪರಿವತ್ತೇತು**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಾವ ಥಾವರೇನ ಥಾವರಪರಿವತ್ತನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಇತರೇನ ಇತರಪರಿವತ್ತನೇ** ಪನ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಹೋತು, ಖುದ್ದಕಂ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಾದಕಂ ಗಾಮದಾರಕೇಹಿ ಪಂಸ್ವಾಗಾರಕೇಸು ಕೀಳನ್ತೇಹಿ ಕತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸತಗ್ಘನಕೇನ ವಾ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇನ ವಾ ಮಞ್ಚೇನ ಅಞ್ಞಂ ಮಞ್ಚಸತಮ್ಪಿ ಲಭತಿ, ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಕೇವಲಂ ಮಞ್ಚೇನ ಮಞ್ಚೋಯೇವ, ಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥುವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥುಪೀಠಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಿಪಿ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಪೀಠಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನೇಸುಪಿ।

ಕಾಳಲೋಹತಮ್ಬಲೋಹಕಂಸಲೋಹವಟ್ಟಲೋಹಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಂಸಲೋಹಂ ವಟ್ಟಲೋಹಞ್ಚ ಕಿತ್ತಿಮಲೋಹಂ। ತೀಣಿ ಹಿ ಕಿತ್ತಿಮಲೋಹಾನಿ ಕಂಸಲೋಹಂ ವಟ್ಟಲೋಹಂ ಹಾರಕೂಟನ್ತಿ। ತತ್ಥ ತಿಪುತಮ್ಬೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ **ಕಂಸಲೋಹಂ**। ಸೀಸತಮ್ಬೇ

ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ **ವಟ್ಟಲೋಹಂ**। ರಸತಮ್ಬೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ **ಹಾರಕೂಟಂ**। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಕಂಸಲೋಹಂ ವಟ್ಟಲೋಹಞ್ಚ ಕಿತ್ತಿಮಲೋಹ"ನ್ತಿ। **ತತೋ ಅತಿರೇಕ**ನ್ತಿ ತತೋ ಅತಿರೇಕಗಣ್ಹನಕೋ। **ಸಾರಕೋ**ತಿ ಮಜ್ಝೇ ಮಕುಳಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮುಖವಟ್ಟಿವಿತ್ಥತಂ ಕತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ನಾಮೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಏಕಂ ಭಾಜನಂ। ಸರಾವನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಕಞ್ಚನಕಾದೀನಂ ಗಿಹಿಉಪಕರಣಾನಂ ಗಹಣಂ। ತಾನಿ ಹಿ ಖುದ್ದಕಾನಿಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನೇವ ಗಿಹಿಉಪಕರಣತ್ತಾ। ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಮಹನ್ತಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇಮಾನಿ ಪನ ಭಾಜನೀಯಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಪಕರಣತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯಥಾ ಚ ಏತಾನಿ, ಏವಂ ಕುಣ್ಡಿಕಾಪಿ ಭಾಜನೀಯಾ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಯಥಾ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡೇ, ಏವಂ ಲೋಹಭಣ್ಡೇಪಿ ಕುಣ್ಡಿಕಾ ಭಾಜನೀಯಕೋಟ್ಠಾಸಮೇವ ಭಜತೀ"ತಿ। **ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ವುಡ್ಢತರಾನಂ ದತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೇನ। **ಗಿಹಿವಿಕಟಾ**ತಿ ಗಿಹೀಹಿ ವಿಕತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ, ಅತ್ತನೋ ವಾ ಸನ್ತಕಕರಣೇನ ವಿರೂಪಂ ಕತಾ। **ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ವಿಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಿಪ್ಫಲಿಕೋ**ತಿ ಕತ್ತರಿ। **ಆರಕಣ್ಟಕಂ** ಸೂಚಿವೇಧಕಂ। **ತಾಳಂ** ಯನ್ತಂ। **ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿವೇಧಕೋ** ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿವಲಯಂ। **ಯಥಾ ತಥಾ ಘನಕತಂ ಲೋಹ**ನ್ತಿ ಲೋಹವಟ್ಟಿ ಲೋಹಗುಳೋ ಲೋಹಪಿಣ್ಡಿ ಲೋಹಚಕ್ಕಲಿಕನ್ತಿ ಏವಂ ಘನಕತಂ ಲೋಹಂ। **ಖೀರಪಾಸಾಣಮಯಾನೀ**ತಿ ಮುದುಕಖೀರವಣ್ಣಪಾಸಾಣಮಯಾನಿ।

ಗಿಹಿವಿಕಟಾನಿಪಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಅನಾಮಾಸತ್ತಾ। ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗೋ ಪನ ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಜಾತರೂಪಾದಿಮಯಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಆಮಾಸಾ। ತೇನಾಹ "**ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗೇ ಪನಾ**"ತಿಆದಿ।

ಸೇಸಾತಿ ತತೋ ಮಹತ್ತರೀ ವಾಸಿ। **ಯಾ ಪನಾ**ತಿ ಯಾ ಕುಠಾರೀ ಪನ। **ಕುದಾಲೋ** ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತೋಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ। **ನಿಖಾದನಂ** ಚತುರಸ್ಸಮುಖಂ ವಾ ಹೋತು ದೋಣಿಮುಖಂ ವಾ ವಙ್ಕಂ ವಾ ಉಜುಕಂ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀದಣ್ಡವೇಧನಮ್ಪಿ, ದಣ್ಡಬನ್ಧಞ್ಚೇ, ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ। ತೇನಾಹ "ಕುದಾಲೋ ದಣ್ಡಬನ್ಧನಿಖಾದನಂ ವಾ ಅಗರುಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। **ಸಿಪಾಟಿಕಾ** ನಾಮ ಖುರಕೋಸೋ, ಸಿಖರಂ ಪನ ದಣ್ಡಬನ್ಧನಿಖಾದನಂ ಅನುಲೋಮೇತೀತಿ ಆಹ "**ಸಿಖರಮ್ಪಿ ನಿಖಾದನೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತ**"ನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ವಾಸಿ ಅದಣ್ಡಕಂ ಫಲಮತ್ತಂ, ಭಾಜನೀಯಂ। **ಉಪಕ್ಖರೇ**ತಿ ವಾಸಿಆದಿಭಣ್ಡೇ।

ಪತ್ತಬನ್ಧಕೋ ನಾಮ ಪತ್ತಸ್ಸ ಗಣ್ಠಿಕಾದಿಕಾರಕೋ। "ಪಟಿಮಾನಂ ಸುವಣ್ಣಾದಿಪತ್ತಕಾರಕೋ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ತಿಪುಚ್ಛೇದನಕಸತ್ಥಂ ಸುವಣ್ಣಚ್ಛೇದನಕಸತ್ಥಂ ಕತಪರಿಕಮ್ಮಚಮ್ಮಚ್ಛಿನ್ದನಕಖುದ್ದಕಸತ್ಥನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಚೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಪಿಪ್ಫಲಿಕಂ ಅನುಲೋಮನ್ತೀತಿ ಆಹ "**ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ**"ತಿಆದಿ। **ಇತರಾನೀ**ತಿ ಮಹಾಕತ್ತರಿಆದೀನಿ।

ಅಡ್ಢಬಾಹುಪ್ಪಮಾಣಾತಿ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಂಸಕೂಟಪ್ಪಮಾಣಾ, ವಿದತ್ಥಿಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ಥಜಾತಕಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಾ, ಆರಕ್ಖಸಂವಿಧಾನೇನ ರಕ್ಖಿತತ್ತಾ ರಕ್ಖಿತಾ ಚ ಸಾ ಮಞ್ಜೂಸಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಿಯ ಯಥಾ ತಂ ನ ನಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಗೋಪನತೋ ಗೋಪಿತಾ ಚಾತಿ **ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಾ**। ತತ್ಥಜಾತಕಾಪಿ ಪನ ಅರಕ್ಖಿತಾ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ ನ ಹೋತಿ। **ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ಚ ಚೇತಿಯಕಮ್ಮೇ ಚ ಕತೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕೇನ ಚೇತಿಯಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಪರಿವತ್ತಿತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸುತ್ತಂ ಪನಾ**ತಿ ವಟ್ಟಿತಞ್ಚೇವ ಅವಟ್ಟಿತಞ್ಚ ಸುತ್ತಂ।

ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ದೀಘಸೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತೋ ಪರಿಣಾಹತೋ ಸೀಹಳ-ಪಣ್ಣಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ವೇಳುಭಣ್ಡೇ। ದಡ್ಢಂ ಗೇಹಂ ಯೇಸಂ ತೇತಿ **ದಡ್ಢಗೇಹಾ**। **ನ ವಾರೇತಬ್ಬಾ**ತಿ "ಮಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ನ ನಿಸೇಧೇತಬ್ಬಾ। ದೇಸನ್ತರಗತೇನ ಸಮ್ಪತ್ತವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಿಕಾವಾಸೇ ಠಪೇತಬ್ಬಾ।

ಅವಸೇಸಞ್ಚ ಛದನತಿಣನ್ತಿ ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜೇಹಿ ಅವಸೇಸಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಛದನತಿಣಂ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋಪೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋ। ಲಿಖಿತಪೋತ್ಥಕೋ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡಂ ನ ಹೋತಿ। **ಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಾನೀ**ತಿ ಮಿಗಾದೀನಂ ಚಮ್ಮಾನಿ। **ಸಬ್ಬಂ**

ಚಕ್ಕಯುತ್ತಯಾನನ್ತಿ ರಥಸಕಟಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಚಕ್ಕಯುತ್ತಯಾನಂ। ವಿಸಙ್ಖತಚಕ್ಕಂ ಪನ ಯಾನಂ ಭಾಜನೀಯಂ। **ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿ** ನಾಮ ಯಾ ಸಿಪಾಟಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ವುತ್ತಾ। **ಮುಟ್ಠಿಪಣ್ಣಂ** ತಾಲಪತ್ತಂ। ತಞ್ಹಿ ಮುಟ್ಠಿನಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಹರನ್ತೀತಿ "ಮುಟ್ಠಿಪಣ್ಣ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **"ಮುಟ್ಠಿಪಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಛತ್ತಚ್ಛದಪಣ್ಣಮೇವಾ"ತಿ ಕೇಚಿ। **ಅರಣೀಸಹಿತ**ನ್ತಿ ಅರಣೀಯುಗಳಂ, ಉತ್ತರಾರಣೀ ಅಧರಾರಣೀತಿ ಅರಣೀದ್ವಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ತಂಅಗ್ಘನಕವಾಲಿಕಾಯಪಿ ಥಾವರಂ ವಡ್ಢಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ। **ಕುಣ್ಡಿಕಾ**ತಿ ಅಯಕುಣ್ಡಿಕಾ ಚೇವ ತಮ್ಬಲೋಹಕುಣ್ಡಿಕಾ ಚ। **ಭಾಜನೀಯಕೋಟ್ಠಾಸಮೇವ ಭಜತೀ**ತಿ ಭಾಜನೀಯಪಕ್ಖಮೇವ ಸೇವತಿ , ನ ತು ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಞ್ಚನಕೋ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಗರುಭಣ್ಡವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ತಿಂಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩೧. ಚೋದನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೨೩೦. ಏವಂ ಗರುಭಣ್ಡವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚೋದನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **“ಚೋದನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಚೋದೀಯತೇ **ಚೋದನಾ,** ದೋಸಾರೋಪನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಾರಣಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೪, ೫) “ಚೋದೇತ್ವಾ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸಾರೇತ್ವಾ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಆಪತ್ತಿಂ ರೋಪೇತ್ವಾ ಕತಂ ಹೋತೀ”ತಿ। **“ಚೋದೇತುಂ ಪನ ಕೋ ಲಭತಿ, ಕೋ ನ ಲಭತೀ”**ತಿ ಇದಂ ಅನುದ್ಧಂಸನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾಪಿ ಚೋದನಾಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ। **ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಇದಂ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತಂ। ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೋದೇತುಂ ಅನಿಸ್ಸರತ್ತಾ ‘**ಭಿಕ್ಖುನಿಮೇವಾ**’ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸತಿಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಅನಿಸ್ಸರಭಾವೇ ತಾಹಿ ಕತಚೋದನಾಪಿ ಚೋದನಾರಹತ್ತಾ ಚೋದನಾಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ **“ಪಞ್ಚಪಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ ಲಭನ್ತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ಚೋದೇತೀ**ತಿಆದಿನಾ ಚೋದಕೋ ಯೇಸಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋದೇತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಪಮಾಣಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ತೇಸಂ ಚೋದನಾಪಿ ರುಹತೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಥೇರೋ ಸುತ್ತಂ ನಿದಸ್ಸೇಸೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೩೮೫-೩೮೬) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೮೬) ಪನ “ಅಮೂಲಕಚೋದನಾಪಸಙ್ಗೇನ ಸಮೂಲಕಚೋದನಾಲಕ್ಖಣಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ‘**ಚೋದೇತುಂ ಪನ ಕೋ ಲಭತಿ, ಕೋ ನ ಲಭತೀ**’ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ‘**ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ಚೋದೇತೀ**’ತಿಆದಿಸುತ್ತಂ ಯಸ್ಮಾ ಯೇ ಚೋದಕಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಿಪತ್ತಿಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಿ, ತೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚೋದಕಭಾವೇ ಠತ್ವಾವ ಪಕಾಸೇನ್ತಿ, ತೇಸಞ್ಚ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇತರೋಪಿ ಯಸ್ಮಾ ಚೋದೇತುಞ್ಚ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಂ ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಪರಿಯೋಸಾನೇಹಿ ಪಠಮಚೋದಕೇಹಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತುಞ್ಚ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಸಾಧಕಭಾವೇನ ಉದ್ಧಟನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಗರುಕಾನಂ ದ್ವಿನ್ನನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾನಂ। **ಅವಸೇಸಾನ**ನ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ। **ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ** ನಾಮ “ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಾ ದಸವತ್ಥುಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। “ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ”ತಿಆದಿಕಾ ಅನ್ತಂ ಗಣ್ಹಾಪಕದಿಟ್ಠಿ **ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ** ನಾಮ। **ಆಜೀವಹೇತು ಪಞ್ಞತ್ತಾನಂ ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಆಜೀವಹೇತುಪಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾನಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಸಞ್ಚರಿತ್ತೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, “ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಅರಹಾ”ತಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಣೀತಭೋಜನವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಣೀತಭೋಜನವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ, ಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೨೮೭) ವುತ್ತಾನಂ ಛನ್ನಂ। ನ ಹೇತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಜೀವಹೇತು ಏವ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಾದೀನಂ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ। ಆಜೀವಹೇತುಪಿ ಏತಾಸಂ ಆಪಜ್ಜನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ಆಜೀವಹೇತುಪಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಆಜೀವವಿಪತ್ತೀಹಿ ಚೋದೇನ್ತೋಪಿ ತಮ್ಮೂಲಿಕಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಏವ ಚೋದೇತಿ।

“ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ನ ವನ್ದಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ “ಅಸ್ಸಮಣೋಸಿ, ಅಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯೋಸೀ”ತಿ ಅವನ್ದನಕಾರಣಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ನ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ ವದನ್ತಿ। ಚೋದೇತುಕಾಮತಾಯ ಏವ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ವತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವನ್ದಿಯಭಾವೇ ತಂ ಕಾರಣಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಚೂಳಗಣ್ಠಿಪದೇ ಮಜ್ಝಿಮಗಣ್ಠಿಪದೇ ಚ ವುತ್ತಂ। ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅವನ್ದಿಯೇಸು ಅವುತ್ತತ್ತಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಯನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ, ತಸ್ಸ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ರುಹನತೋ ತದೇವ ಯುತ್ತತರನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಯಾವ ಸೋ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ತಾವ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋ, ಯದಾ ಪನ “ಅಸ್ಸಮಣೋಮ್ಹೀ”ತಿ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ತದಾ ನ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಸ್ಸ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ, ನ ತತೋ ಪರಂ। ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಅಪ್ಪಟಿಜಾನನ್ತೋ ಹಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಪಕ್ಖಂ ಭಜತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಆಮಿಸಂ ದೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ದೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ದೇನ್ತೇನ ಏಕಸ್ಸ ಚೋದೇತುಕಾಮತಾಯ ಅದಿನ್ನೇಪಿ ಚೋದನಾ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ನ ತಾವ ತಾ ಚೋದನಾ ಹೋತೀ”**ತಿ।

೨೩೧. ಚೋದೇತಬ್ಬೋತಿ ಚುದಿತೋ, ಚುದಿತೋ ಏವ **ಚುದಿತಕೋ,** ಅಪರಾಧವನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। ಚೋದೇತೀತಿ **ಚೋದಕೋ,** ಅಪರಾಧಪಕಾಸಕೋ। ಚುದಿತಕೋ ಚ ಚೋದಕೋ ಚ ಚುದಿತಕಚೋದಕಾ। **ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯಾ**ತಿ ಉಬ್ಬಹನ್ತಿ ವಿಯೋಜೇನ್ತಿ ಏತಾಯ ಅಲಜ್ಜೀನಂ ತಜ್ಜನಿಂ ವಾ ಕಲಹಂ ವಾತಿ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾ, ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿ, ತಾಯ। ವಿನಿಚ್ಛಿನನಂ ನಾಮ ತಾಯ ಸಮ್ಮತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನನಮೇವ। ಅಲಜ್ಜುಸ್ಸನ್ನಾಯ ಹಿ ಪರಿಸಾಯ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತೇಹಿ ದಸಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತಾಯ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೨೩೧-೨೩೨) -

"ತೇಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕರಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಿಯಮಾನೇ ಅನನ್ತಾನಿ ಚೇವ ಭಸ್ಸಾನಿ ಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಚೇಕಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ । ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ವೂಪಸಮೇತುಂ। ದಸಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ, ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು , ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ, ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ, ವಿನಯೇ ಖೋ ಪನ ಛೇಕೋ ಹೋತಿ ಅಸಂಹೀರೋ, ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಭೋ ಅತ್ಥಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಅಸ್ಸಾಸೇತುಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತುಂ ಪೇಕ್ಖೇತುಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಪಸಾದೇತುಂ, ಅಧಿಕರಣಸಮುಪ್ಪಾದವೂಪಸಮಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕರಣಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಧಿಕರಣಸಮುದಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಧಿಕರಣನಿರೋಧಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಧಿಕರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಪಟಿಪದಂ ಜಾನಾತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಹಿ ದಸಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ।

"ಏವಞ್ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ। ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಚಿತಬ್ಬೋ, ಯಾಚಿತ್ವಾ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ -

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕರಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಿಯಮಾನೇ ಅನನ್ತಾನಿ ಚೇವ ಭಸ್ಸಾನಿ ಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಚೇಕಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಞ್ಚ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ।

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕರಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಿಯಮಾನೇ ಅನನ್ತಾನಿ ಚೇವ ಭಸ್ಸಾನಿ ಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಚೇಕಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಞ್ಚ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ। ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಚ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಮ್ಮುತಿ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸ। ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ।

"ಸಮ್ಮತೋ ಸಙ್ಘೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಚ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ।

ತೇಹಿ ಚ ಸಮ್ಮತೇಹಿ ವಿಸುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಏವ ವಾ ಪರಿಸಾಯ “ಅಞ್ಞೇಹಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸಾವೇತ್ವಾ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। **ತುಮ್ಹಾಕನ್ತಿ** ಚುದಿತಕಚೋದಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“ಕಿಮ್ಹೀತಿ ಕಿಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ಕಿಮ್ಹಿ ನಮ್ಹಿ ನ ಜಾನಾಸೀತಿ** ಕಿಮ್ಹಿ ನನ್ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾಸಿ। **ನಾಸ್ಸ ಅನುಯೋಗೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ** ನಾಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾ ಪಟಿಪುಚ್ಛಾ ದಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೩೮೫-೩೮೬) ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೮೬) ಪನ - **ಕಿಮ್ಹೀತಿ** ಕಿಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ, ಕತರವಿಪತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಮ್ಹಿ ನಂ ನಾಮಾತಿ** ಇದಂ “ಕತರಾಯ ವಿಪತ್ತಿಯಾ ಏತಂ ಚೋದೇಸೀ”ತಿ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನಾಯ ಭಾಸಾಯ ವುತ್ತೇಪಿ ಚೋದಕಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಅಪಕತಞ್ಞುತಾಯ “ಸೀಲಾಚಾರದಿಟ್ಠಿಆಜೀವವಿಪತ್ತೀಸು ಕತರಾಯಾತಿ ಮಂ ಪುಚ್ಛತೀ”ತಿ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾ, ನ ಪನ “ಕಿಮ್ಹೀ”ತಿಆದಿಪದತ್ಥಮತ್ತಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ। ನ ಹಿ ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ಚೋದಕಂ ಬಾಲಂ ಅಪರಿಚಿತಭಾಸಾಯ “ಕಿಮ್ಹಿ ನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಕಿಮ್ಹಿ ನಮ್ಹಿ ನ ಜಾನಾಸೀತಿ** ಇದಮ್ಪಿ ವಚನಮತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ನ ಹೋತಿ। “ಕತರವಿಪತ್ತಿಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಸುಕಾಯ ವಿಪತ್ತಿಯಾ”ತಿ ವತ್ತುಮ್ಪಿ “ನ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ನಾಸ್ಸ ಅನುಯೋಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ।

“ತಸ್ಸ ನಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ ತಸ್ಸಾತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಲಜ್ಜಿಸ್ಸ। “ತಸ್ಸ ನಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಚ “ಕಿಮ್ಹಿ ನಂ ಚೋದೇಸೀತಿ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ”ತಿಆದಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಪ್ಪಕಾಸನಮೇವ ನಯದಾನಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ **ಕಿಮ್ಹಿ-ನಂ-ಪದಾನಂ**ಪರಿಯಾಯಮತ್ತದಸ್ಸನಂ। ನ ಹಿ ಬಾಲೋ “ಕತರವಿಪತ್ತಿಯಂ ನಂ ಚೋದೇಸೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥೇ ಞಾತೇಪಿ ವಿಪತ್ತಿಪ್ಪಭೇದಂ, ಅತ್ತನಾ ಚೋದಿಯಮಾನಂ ವಿಪತ್ತಿಸರೂಪಞ್ಚ ಜಾನಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇನೇವ ಅಜಾನನೇನ ಅಲಜ್ಜೀ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬೋ। **ಕಿಮ್ಹಿ ನನ್ತಿ** ಇದಮ್ಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಅವಿಞ್ಞುತಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬೋವ। “ದುಮ್ಮಙ್ಕೂನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ನಿಗ್ಗಹಾಯಾ”ತಿಆದಿವಚನತೋ **“ಅಲಜ್ಜೀನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞತ್ತ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏಹಿತೀತಿ** ಏತಿ, **ಹಿ**-ಕಾರೋ ಏತ್ಥ ಆಗಮೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಆಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಟ್ಠಸನ್ತಾನೇನಾತಿ** ದಿಟ್ಠನಿಯಾಮೇನ। **ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಏವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ವಚನಪಟಿವಚನಕ್ಕಮೇನೇವ ದೋಸೇ ಆವಿಭೂತೇಪಿ ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ “ಅಸುದ್ಧೋ ಅಹ”ನ್ತಿ ದೋಸಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಏವ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ಏತಂ ನತ್ಥೀತಿ ಸುದ್ಧಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಏವ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸೇವ ನಿರತ್ಥಕತ್ತಾಪತ್ತಿತೋ, ಚೋದಕೇನೇವ ಅಲಜ್ಜಿಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಠಾತಬ್ಬತೋ। ದೋಸೋಪಗಮಪಟಿಞ್ಞಾ ಏವ ಹಿ ಇಧ ಪಟಿಞ್ಞಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಏತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಏತಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ನ ದೇತೀ”ತಿಆದಿ।

ತದತ್ಥದೀಪನತ್ಥನ್ತಿ ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ದೋಸೇ ಆವಿಭೂತೇಪಿ ತಸ್ಸ ದೋಸೋಪಗಮಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಏವ ಕಾತಬ್ಬತಾದೀಪನತ್ಥಂ। ವಿವಾದವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತೇ ಅತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ **ಅತ್ಥಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ। ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾತಿ** ತೇಸಂ ಕಥಾಪಚ್ಛೇದತ್ಥಂ ಅಭಿಮುಖಕರಣತ್ಥಞ್ಚ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ। **ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತುಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕೋತಿ** ಅಸುದ್ಧೋತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಚೋದಕಪಕ್ಖೇ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ ಅನುವಿಜ್ಜಕಭಾವತೋ ಬಹಿಭೂತತ್ತಾ ಅನುವಿಜ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸನ್ದೇಹೇ ಏವ ಹಿ ಸತಿ ಅನುವಿಜ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಅಸುದ್ಧಲದ್ಧಿಯಾ ಪನ ಸತಿ ಚುದಿತಕೇನ ವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಸಚ್ಚತೋಪಿ ಪಟಿಭಾತಿ, ಕಥಂ ತತ್ಥ ಅನುವಿಜ್ಜನಾ ಸಿಯಾತಿ।

ತಥಾ ನಾಸಿತಕೋವ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಇಮಿನಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಮ್ಪಿ ಅದತ್ವಾ ಸಙ್ಘತೋ ವಿಯೋಜನಂ ನಾಮ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾ ವಿಯ ಅಯಮ್ಪಿ ಏಕೋ ನಾಸನಪ್ಪಕಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಕಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗಾತಿ** ಇದಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಾ ತೇಸಂ ವಿಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮ್ಭೋಗೇ ಯೋಜನತ್ಥಂ।

ವಿರದ್ಧಂ ಹೋತೀತಿ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। **ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಲಜ್ಜೀ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ** ಇದಂ "ಪಕ್ಖಾನಂ ಅನುರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ನ ದೇತೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಲಜ್ಜೀಲಕ್ಖಣಸಮ್ಭವಸ್ಸ ಕರಣವಚನಂ। ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಲಜ್ಜೀ ನಾಮ ಏವ, ಪುರಿಮೋ ಲಜ್ಜಿಭಾವೋ ನ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಞ್ಞಂ ನ ದೇತೀತಿ** "ಸಚೇ ಮಯಾ ಕತದೋಸಂ ವಕ್ಖಾಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ಅನುವತ್ತಕಾ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ನ ದೇತಿ। **ಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತೀತಿ** ಲಜ್ಜಿಟ್ಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಕಾಯವಾಚಾಸು ವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಹೋತಿ ಏವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನಾಹ **"ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋ"**ತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಕ್ಖಿಕಾನಂ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ವೂಪಸಮಿತಸ್ಸಪಿ ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ ದುವೂಪಸನ್ತತಾಯ ಅಯಮ್ಪಿ ತಥಾ ನಾಸಿತಕೋವ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೩೧. **ಅದಿನ್ನಾದಾನವತ್ಥುಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೇನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರಾ ಸಾಧುಕಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರಾ** ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಕಾನಿ, ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಕಾನಿ** ನಾಮ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಪಞ್ಚಕನ್ತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) "ತೇ ಪನ ಅವಹಾರಾ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಕಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಾನಿ ಪದಭಾಜನೇ (ಪಾರಾ॰ ೯೨) ವುತ್ತಾನಂ "ಆದಿಯೇಯ್ಯ, ಹರೇಯ್ಯ, ಅವಹರೇಯ್ಯ, ಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಕೋಪೇಯ್ಯ, ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇಮೇಸಂ ಪದಾನಂ ವಸೇನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಪೋರಾಣೇಹಿ -

"ಆದಿಯನ್ತೋ ಹರನ್ತೋವ।
ಹರನ್ತೋ ಇರಿಯಾಪಥಂ।
ವಿಕೋಪೇನ್ತೋ ತಥಾ ಠಾನಾ।
ಚಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪರಾಜಿಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಅವಿಞ್ಞಾಣಕವಸೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಇತರಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕವಸೇನೇವ। ಕಥಂ? **ಆದಿಯೇಯ್ಯಾತಿ** ಆರಾಮಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಿಮತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಸಾಮಿಕೋ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। **ಹರೇಯ್ಯಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಹರನ್ತೋ ಸೀಸೇ ಭಾರಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಖನ್ಧಂ ಓರೋಪೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಅವಹರೇಯ್ಯಾತಿ** ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ "ದೇಹಿ ಮೇ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ "ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಭಣತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಿಮತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಸಾಮಿಕೋ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಕೋಪೇಯ್ಯಾತಿ** "ಸಹಭಣ್ಡಹಾರಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ದುತಿಯಂ ಪಾದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯಾತಿ** ಥಲಟ್ಠಂ ಭಣ್ಡಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಏವಂ ತಾವ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪನ ದಾಸಸ್ಸ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ವಾ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಅಭಿಯೋಗಾದಿನಾ ನಯೇನ ಆದಿಯನಹರಣ ಅವಹರಣ ಇರಿಯಾಪಥವಿಕೋಪನ ಠಾನಾಚಾವನವಸೇನ **ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ** ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

"ತತ್ಥ ನಾನೇಕಭಣ್ಡಾನಂ, ಪಞ್ಚಕಾನಂ ವಸಾ ಪನ।
ಆದಿಯನಾದಿಪಞ್ಚಕಾ, ದುವಿಧಾತಿ ಉದೀರಿತಾ"ತಿ॥

ಕತಮಂ **ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ**? ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ ಆಣತ್ತಿಕೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ -

"ಸಾಹತ್ಥಾಣತ್ತಿಕೋ ಚೇವ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋತ್ಥಸಾಧಕೋ।
ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಕೋ ಚಾತಿ, ಇದಂ ಸಾಹತ್ಥಪಞ್ಚಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ** ನಾಮ ಪರಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಸಹತ್ಥಾ ಅವಹರತಿ। **ಆಣತ್ತಿಕೋ** ನಾಮ "ಅಸುಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇತಿ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ** ನಾಮ ಸುಙ್ಕಘಾತಪರಿಕಪ್ಪಿತೋಕಾಸಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ಬಹಿ ಪಾತನಂ। **ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ** ನಾಮ "ಅಸುಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಯದಾ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ತದಾ ತಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತಿ। ತತ್ಥ ಸಚೇ ಪರೋ ಅನನ್ತರಾಯಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಅವಹರತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಪರಸ್ಸ ವಾ ಪನ ತೇಲಕುಮ್ಭಿಯಾ ಪಾದಗ್ಘನಕಂ ತೇಲಂ ಅವಸ್ಸಂ ಪಿವನಕಾನಿ ಉಪಾಹನಾದೀನಿ ಪಕ್ಖಿಪತಿ , ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ** ಪನ ಆರಾಮಾಭಿಯೋಗಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಾವಕಾಲಿಕಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಾನಿ ಅದೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ಇದಂ ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ।

ಕತಮಂ **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ**? ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ ಸಹಪಯೋಗೋ ಸಂವಿದಾವಹಾರೋ ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಪುಬ್ಬಸಹಪಯೋಗೋ ಚ, ಸಂವಿದಾಹರಣಂ ತಥಾ।
ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಿಮಿತ್ತಂ, ಇದಂ ಸಾಹತ್ಥಪಞ್ಚಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ಆಣತ್ತಿವಸೇನ **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ** ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಠಾನಾಚಾವನವಸೇನ, ಖಿಲಾದೀನಿ ಸಙ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಖೇತ್ತಾದಿಗ್ಗಹಣವಸೇನ ಚ **ಸಹಪಯೋಗೋ** ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸಂವಿದಾವಹಾರೋ** ನಾಮ "ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ ಅವಹರಣಂ। ಏವಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಗತೇಸು ಹಿ ಏಕೇನಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭಣ್ಡೇ ಠಾನಾ ಚಾವಿತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅವಹಾರೋ ಹೋತಿ। **ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಞ್ಜಾನನಕಮ್ಮಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಪುರೇಭತ್ತಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಸಙ್ಕೇತತೋ ಅಪಚ್ಛಾ ಅಪುರೇ ತಂ ಅವಹರತಿ, ಸಙ್ಕೇತಕಾರಕಸ್ಸ ಸಙ್ಕೇತಕರಣಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅವಹಾರೋ। **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ಅಕ್ಖಿನಿಖಣನಾದಿನಿಮಿತ್ತಕರಣಂ । ಸಚೇ ಹಿ ಏವಂ ಕತನಿಮಿತ್ತತೋ ಅಪಚ್ಛಾ ಅಪುರೇ "ಯಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ತಂ ಅವಹರತಿ, ನಿಮಿತ್ತಕಾರಕಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅವಹಾರೋತಿ ಇದಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ।

ಕತಮಂ **ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಪಞ್ಚಕಂ**? ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋ ಕುಸಾವಹಾರೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಥೇಯ್ಯಾ ಪಸಯ್ಹಾ ಪರಿಕಪ್ಪಾ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಕುಸಾ ತಥಾ।
ಅವಹಾರಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ, ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಪಞ್ಚಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ಯೋ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೋ ಅವಹರತಿ, ಕೂಟತುಲಾಕೂಟಮಾನಕೂಟಕಹಾಪಣಾದೀಹಿ ವಾ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸೇವಂ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ **ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪನ ಪಸಯ್ಹ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪರೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ಗಾಮಘಾತಕಾದಯೋ ವಿಯ, ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಬಲಿತೋ ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅಧಿಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ರಾಜಭಟಾದಯೋ ವಿಯ, ತಸ್ಸೇವಂ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ **ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ ಪನ **ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ** ನಾಮ।

ಸೋ ಭಣ್ಡೋಕಾಸಸ್ಸ ವಸೇನ ದುವಿಧೋ। ತತ್ರಾಯಂ **ಭಣ್ಡಪರಿಕಪ್ಪೋ** - ಸಾಟಕತ್ಥಿಕೋ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಸಾಟಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಸುತ್ತಂ, ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ರ ಚೇ ಸಾಟಕೋ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಾರೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಸುತ್ತಞ್ಚೇ ಹೋತಿ, ರಕ್ಖತಿ। ಬಹಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ "ಸುತ್ತ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ

ಪುನ ಆಹರಿತ್ವಾ ಠಪೇತಿ, ರಕ್ಖತಿಯೇವ। “ಸುತ್ತ”ನ್ತಿ ಇತ್ಥಾಪಿ ಯಂ ಲದ್ಧಂ, ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಪದವಾರೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉದ್ಧಾರೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। “ಚೋರೋ ಚೋರೋ”ತಿ ಅನುಬನ್ಧೋ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ರಕ್ಖತಿ। ಸಾಮಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ರಕ್ಖತಿಯೇವ। ಅಞ್ಞೋ ಚೇ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ। ಸಾಮಿಕೇಸು ನಿವತ್ತನ್ತೇಸು ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಾಯ “ಪಗೇವೇತಂ ಮಯಾ ಗಹಿತಂ, ಮಮ ದಾನಿ ಸನ್ತಕ”ನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಪಿ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಮೇವ। ತತ್ಥ ಯ್ವಾಯಂ “ಸಚೇ ಸಾಟಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪವತ್ತೋ ಪರಿಕಪ್ಪೋ, ಅಯಂ ಭಣ್ಡಪರಿಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। **ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪೋ** ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಏಕಚ್ಚೋ ಪನ ಪರಪರಿವೇಣಾದೀನಿ ಪವಿಟ್ಠೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಲೋಭನೇಯ್ಯಭಣ್ಡಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಪಮುಖಹೇಟ್ಠಾ ಪಾಸಾದದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕರುಕ್ಖಮೂಲಾದಿವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ “ಸಚೇ ಮಂ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದಟ್ಠುಕಾಮತಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ವಿಯ ದಸ್ಸಾಮಿ। ನೋ ಚೇ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಆದಾಯ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಅವಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಯ್ವಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪವತ್ತೋ ಪರಿಕಪ್ಪೋ, ಅಯಂ ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ಏವಮಿಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಿಕಪ್ಪಾನಂ ವಸೇನ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪನ ಅವಹರಣಂ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋ**। ಸೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಯ್ಯಾನಾದೀಸು ಪರೇಸಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಾದಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಪಚ್ಛಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಂಸುನಾ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಏತ್ತಾವತಾ ಉದ್ಧಾರೋ ನತ್ಥೀತಿ ನ ತಾವ ಅವಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಯದಾ ಪನ ಸಾಮಿಕಾ ವಿಚಿನನ್ತಾ ಅಪಸ್ಸಿತ್ವಾ “ಸ್ವೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸಾಲಯಾವ ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥಸ್ಸ ತಂ ಉದ್ಧರತೋ ಉದ್ಧಾರೇ ಅವಹಾರೋ। “ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾಲೇಯೇವ ಏತಂ ಮಮ ಸನ್ತಕ”ನ್ತಿ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ವಾ “ಗತಾದಾನಿ ತೇ, ಛಡ್ಡಿತಭಣ್ಡಂ ಇದ”ನ್ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಾಯ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ। ತೇಸು ದುತಿಯತತಿಯದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಗತೇಸುಪಿ ಗಹಿತಂ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಮೇವ। ಪಚ್ಛಾ ಞತ್ವಾ ಚೋದಿಯಮಾನಸ್ಸ ಅದದತೋ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಅವಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಪಯೋಗೇನ ತೇಹಿ ನ ದಿಟ್ಠಂ। ಯೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಂ ಭಣ್ಡಂ ಯಥಾಠಾನೇ ಠಿತಂಯೇವ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಪಾದೇನ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕದ್ದಮೇ ವಾ ವಾಲಿಕಾಯ ವಾ ಪವೇಸೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪವೇಸಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಅವಹಾರೋ।

ಕುಸಂ ಸಙ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಪನ ಅವಹರಣಂ **ಕುಸಾವಹಾರೋ** ನಾಮ। ಸೋಪಿ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಲೀವಮಯಂ ವಾ ತಾಲಪಣ್ಣಮಯಂ ವಾ ಕತಸಞ್ಞಾಣಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಸಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಚೀವರೇ ಭಾಜಿಯಮಾನೇ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ಸಮಗ್ಘತರಂ ವಾ ಮಹಗ್ಘತರಂ ವಾ ಸಮಸಮಂ ವಾ ಅಗ್ಘೇನ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಹರಿತುಕಾಮೋ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪತಿತಂ ಕುಸಂ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತೇತುಕಾಮತಾಯ ಉದ್ಧರತಿ, ರಕ್ಖತಿ ತಾವ। ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತಿತೇ ರಕ್ಖತೇವ। ಯದಾ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿತೇ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಪರಸ್ಸ ಕುಸಂ ಉದ್ಧರತಿ, ಉದ್ಧಟಮತ್ತೇ ಅವಹಾರೋ। ಸಚೇ ಪಠಮತರಂ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಕುಸಂ ಉದ್ಧರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತೇತುಕಾಮತಾಯ ಉದ್ಧಾರೇ ರಕ್ಖತಿ, ಪಾತನೇಪಿ ರಕ್ಖತಿ। ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಂ ಉದ್ಧರತೋ ಉದ್ಧಾರೇಯೇವ ರಕ್ಖತಿ, ತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತೇನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ಅವಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ಕುಸಾವಹಾರೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೨) ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ತುಲಯಿತ್ವಾತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ।

ಸಾಮೀಚೇತಿ ವತ್ತಂ, ಆಪತ್ತಿ ಪನ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಮಹಾಜನಸಮ್ಮದ್ದೋತಿ ಮಹಾಜನಸಙ್ಖೋಭೋ। **ಭಟ್ಠೇ ಜನಕಾಯೇತಿ** ಅಪಗತೇ ಜನಕಾಯೇ। **"ಇದಞ್ಚ ಕಾಸಾವಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಏತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇಹೀ"**ತಿ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಏವಮಾಹ? ಚೀವರಸ್ಸಾಮಿಕೇನ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ ಕತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಅದಿನ್ನಂ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅವಹಾರಕೋಪಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚೀವರಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ವಿಚರತಿ "ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ಚೀವರಸ್ಸಾಮಿಕೇನ ಚ "ಮಮೇತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಏತೇನಪಿ ಅವಹಾರಕೇನ ಆಲಯೋ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಯದಿ ಏವಂ ಚೀವರಸ್ಸಾಮಿಕೋಯೇವ "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತೋತಿ? ಉಭಿನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವಿನೋದನತ್ಥಂ। ಕಥಂ? ಅವಹಾರಕಸ್ಸ "ಮಯಾ ಸಹತ್ಥೇನ ನ ದಿನ್ನಂ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಮೇತ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ , ಇತರಸ್ಸ "ಮಯಾ ಪಠಮಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅದಿನ್ನಂ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ।

ಸಮಗ್ಘನ್ತಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ।

ದಾರುಅತ್ಥಂ ಫರತೀತಿ ದಾರೂಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇತಿ। **ಮಯಿ ಸನ್ತೇತಿ**ಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ರಞ್ಞಾ ಪಸಾದೇನ ವುತ್ತಂ, ಥೇರೇನ ಪನ "ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತ"ನ್ತಿ ನ ಮಞ್ಞಿತಬ್ಬಂ।

ಏಕದಿವಸಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಚ್ಛೇದನಾದಿನಾ ಯಾ ಅಯಂ ಅಗ್ಘಹಾನಿ ವುತ್ತಾ, ಸಾ ಭಣ್ಡಸ್ಸಾಮಿನಾ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗಹಿತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಾ। ಸಬ್ಬಂ ಪನೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಪ್ಪಮಾಣೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಾಸಾಣಞ್ಚ ಸಕ್ಖರಞ್ಚ **ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಂ**।

"ಧಾರೇಯ್ಯ ಅತ್ಥಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸೇವ ವಿವರಣಂ **"ಆಪತ್ತಿಂ ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವಾ"**ತಿಆದಿ। "ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮಂ ತೇನಾ"ತಿ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕಾ ಗಾಥಾ -

> "ದುತಿಯಂ ಅದುತಿಯೇನ, ಯಂ ಜಿನೇನ ಪಕಾಸಿತಂ।
> ಪರಾಜಿತಕಿಲೇಸೇನ, ಪಾರಾಜಿಕಪದಂ ಇಧಾ"ತಿ॥

ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಅದುತಿಯೇನ ಪರಾಜಿತಕಿಲೇಸೇನ ಜಿನೇನ ದುತಿಯಂ ಯಂ ಇದಂ ಪಾರಾಜಿಕಪದಂ ಪಕಾಸಿತಂ, ಇಧ ತೇನ ಸಮಂ ಅನೇಕನಯವೋಕಿಣ್ಣಂ ಗಮ್ಭೀರತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಪರಾಜಿತಕಿಲೇಸೇನಾತಿ** ಸನ್ತಾನೇ ಪುನ ಅನುಪ್ಪತ್ತಿಧಮ್ಮತಾಪಾದನೇ ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗಞಾಣೇಹಿ ಸಹ ವಾಸನಾಯ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇನ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೫೯) ಪನ **"ಪರಾಜಿತಕಿಲೇಸೇನಾತಿ** ವಿಜಿತಕಿಲೇಸೇನ, ನಿಕಿಲೇಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ।

ತೇನಾತಿ ತೇನ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। **ಅತ್ಥೋ** ನಾಮ ಪಾಳಿಅತ್ಥೋ। **ವಿನಿಚ್ಛಯೋ** ನಾಮ ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಅತ್ಥೋ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ **ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಾ,** ತೇ ಗಮ್ಭೀರಾ ಯಸ್ಮಿನ್ತಿ **ಗಮ್ಭೀರತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ** । **ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಓತಿಣ್ಣೇತಿ** ಚೋದನಾವಸೇನ ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ವೀತಿಕ್ಕಮಾರೋಚನವಸೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಅದಿನ್ನಾದಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಓತಿಣ್ಣೇ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಓತಿಣ್ಣೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿನಿಯಮನಂ। **ಅವತ್ವಾವಾತಿ** "ತ್ವಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿ ಅವತ್ವಾವ। **ಕಪ್ಪಿಯೇಪಿ ಚ ವತ್ಥುಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಗಹೇತುಂ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಮಾತುಪಿತುಆದಿಸನ್ತಕೇಪಿ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ಲಹುವತ್ತಿನೋತಿ** ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇನ ಲಹುಪರಿವತ್ತಿನೋ। **ಆಸೀವಿಸನ್ತಿ** ಸೀಘಮೇವ ಸಕಲಸರೀರೇ ಫರಣಸಮತ್ಥವಿಸಂ।

೧೯೭. ಪಕತಿಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಉತ್ತರಿತರಾನಂ ಬುದ್ಧಾದಿಉತ್ತಮಪುರಿಸಾನಂ ಅಧಿಗಮಧಮ್ಮೋತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ, ತಸ್ಸ ಪರೇಸಂ ಆರೋಚನಂ **ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾರೋಚನಂ**। ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೇನ ಛ ಠಾನಾನಿ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಕಿಂ ತೇ ಅಧಿಗತನ್ತಿ** ಅಧಿಗಮಪುಚ್ಛಾ। **ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಅಧಿಗತನ್ತಿ** ಉಪಾಯಪುಚ್ಛಾ। **ಕದಾ ತೇ ಅಧಿಗತನ್ತಿ** ಕಾಲಪುಚ್ಛಾ। **ಕತ್ಥ ತೇ ಅಧಿಗತನ್ತಿ**

ಓಕಾಸಪುಚ್ಛಾ। **ಕತಮೇ ತೇ ಕಿಲೇಸಾ ಪಹೀನಾ**ತಿ ಪಹೀನಕಿಲೇಸಪುಚ್ಛಾ। **ಕತಮೇಸಂ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಲಾಭೀ**ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಧಮ್ಮಪುಚ್ಛಾ। ಇದಾನಿ ತಮೇವ ಛಟ್ಠಾನವಿಸೋಧನಂ ವಿತ್ಥಾರೇತುಮಾಹ "**ಸಚೇ ಹೀ**"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಬ್ಯಾಕರಣವಚನಮತ್ತೇನ ನ ಸಕ್ಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಬ್ಯಾಕರಣಞ್ಹಿ ಏಕಸ್ಸ ಅಯಾಥಾವತೋಪಿ ಹೋತೀತಿ। **ಇಮೇಸು ಛಸು ಠಾನೇಸು ಸೋಧನತ್ಥಂ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬೋ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಜಾತರೂಪಪತಿರೂಪಕಮ್ಪಿ ಜಾತರೂಪಂ ವಿಯ ಖಾಯತೀತಿ ಜಾತರೂಪಂ ನಿಘಂಸನತಾಪನಛೇದನೇಹಿ ಸೋಧೇತಬ್ಬಂ, ಏವಮೇವ ಇದಾನೇವ ವುತ್ತೇಸು ಛಸು ಠಾನೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೋಧನತ್ಥಂ ವತ್ತಬ್ಬೋ। **ವಿಮೋಕ್ಖಾದೀಸೂ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಮಾಪತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಮಗ್ಗಭಾವನಾಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಾಕಟೋ ಹೋತಿ** ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಸ್ಸ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾಭಾವತೋ। ಸೇಸಪುಚ್ಛಾಸುಪಿ "**ಪಾಕಟೋ ಹೋತೀ**"ತಿ ಪದೇ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಸಬ್ಬೇಸಞ್ಹಿ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತಮಗ್ಗೇನ ಪಹೀನಾ ಕಿಲೇಸಾ ಪಾಕಟಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಕಸ್ಸಚಿ ಹಿ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತಮಗ್ಗವಜ್ಝಕಿಲೇಸೇಸು ಸನ್ದೇಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ಮಹಾನಾಮಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಿಯ। ಸೋ ಹಿ ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸಮಾನೋಪಿ "ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ಕೋ ಸು ನಾಮ ಮೇ ಧಮ್ಮೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅಪ್ಪಹೀನೋ, ಯೇನ ಮೇ ಏಕದಾ ಲೋಭಧಮ್ಮಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ದೋಸಧಮ್ಮಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಮೋಹಧಮ್ಮಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠನ್ತೀ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೫) ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಯಂ ಕಿರ ರಾಜಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಲೋಭದೋಸಮೋಹಾ ನಿರವಸೇಸಾ ಪಹೀಯನ್ತೀತಿ ಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಯಾಯ ಪಟಿಪದಾಯ ಯಸ್ಸ ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಸಾ ಪುಬ್ಬಭಾಗಪಟಿಪತ್ತಿ **ಆಗಮನಪಟಿಪದಾ**। **ಸೋಧೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಸುದ್ಧಾ, ಉದಾಹು ನ ಸುದ್ಧಾತಿ ವಿಚಾರಣವಸೇನ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾ। "**ನ ಸುಜ್ಝತೀ**ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಮಾದಪಟಿಪತ್ತಿಸಮ್ಭವತೋ। **ಅಪನೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಅಪನೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೯೭-೧೯೮)। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೯೭) ಪನ "**ನ ಸುಜ್ಝತೀ**ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಕ್ಕಮಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। **ಅಪನೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ತಯಾ ವುತ್ತಕ್ಕಮೇನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಧಿಗನ್ತುನ್ತಿ ಅಧಿಗತಮಾನತೋ ಅಪನೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಸುಜ್ಝತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸುಜ್ಝನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ದೀಘರತ್ತ**"ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಞ್ಞಾಯತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಯದೀ"ತಿ ಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಯದಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಾಯ ಪಟಿಪದಾಯ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಅಲಗ್ಗತ್ತಾ "**ಆಕಾಸೇ ಪಾಣಿಸಮೇನ ಚೇತಸಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಸದಿಸಂ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ವುತ್ತಸದಿಸ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸುತ್ತೇ ವುತ್ತೇನ ಸದಿಸಂ, ಸಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಪಟಿಪತ್ತಿಸದಿಸಾ ಪಟಿಪತ್ತಿ ಹೋತೀ**ತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಸುವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಕಿಲೇಸತ್ತಾ, ಇದಞ್ಚ ಅರಹತ್ತಂ ಪಟಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ "**ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ನಾಮಾ**"ತಿಆದಿ। **ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ನಾಮ...ಪೇ॰... ನ ಹೋತೀ**ತಿ ಪಹೀನವಿಪಲ್ಲಾಸತ್ತಾ, ಜೀವಿತನಿಕನ್ತಿಯಾ ಚ ಅಭಾವತೋ ನ ಹೋತಿ, ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಪನ ಅಪ್ಪಹೀನವಿಪಲ್ಲಾಸತ್ತಾ ಜೀವಿತನಿಕನ್ತಿಸಬ್ಭಾವತೋ ಚ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನಪಿ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸುವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಕಿಲೇಸಸ್ಸ ವತ್ತನಸೇಕ್ಖಧಮ್ಮಪಟಿಜಾನನಂ ಇಮಿನಾ ಭಯುಪ್ಪಾದನೇನ, ಅಮ್ಬಿಲಾದಿದಸ್ಸನೇ ಖೇಳುಪ್ಪಾದಾದಿನಾ ಚ ನ ಸಕ್ಕಾ ವೀಮಂಸಿತುಂ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ವಚನೇನೇವ ತಂ ಸದ್ಧಾತಬ್ಬಂ।

ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಪನ್ನವೇಯ್ಯಾಕರಣೋತಿ ಇದಂ ನ ಕೇವಲಂ ಅಭಾಯನಕಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಸೂರಜಾತಿಕಸ್ಸ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸಪಿ ಅಭಾಯನತೋ, ರಜ್ಜನೀಯಾರಮ್ಮಣಾನಂ ಬದರಸಾಳವಾದಿಅಲಬಲಮದ್ದನಾದೀನಂ ಉಪಯೋಜನೇಪಿ ಖೇಳುಪ್ಪಾದಾದಿತಣ್ಹುಪ್ಪತ್ತಿರಹಿತಂ ಸಬ್ಬಥಾ ಸುವಿಸೋಧಿತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೨೩೪. "**ನೀಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಸಾಸನತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ "**ನೀಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಾಳಿತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ"ತಿ। ತಥಾ ಹಿ "ಪಞ್ಚಹುಪಾಲಿ, ಅಙ್ಗೇಹಿ

ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾನುಯುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ? ಸುತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿಆದಿಪಾಳಿತೋ (ಪರಿ॰ ೪೪೨) ಸುತ್ತಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಞ್ಚ ನೀಹರಿಂಸು, "ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಉಗ್ಗಹೋ ಪರಿಪುಚ್ಛಾತಿ ಭಣತೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿತೋ ಆಚರಿಯವಾದಂ, "ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಏವಮಾಹ 'ಅನಾಪತ್ತಿ ಆವುಸೋ ಸುಪಿನನ್ತೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೭೮) ಏವಮಾದಿತೋ ಅತ್ತನೋಮತಿಂ ನೀಹರಿಂಸು। ಸಾ ಚ ಥೇರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋಮತಿ ಸುತ್ತೇನ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸುತ್ತಂ ಜಾತಂ, ಏವಮಞ್ಞಾಪಿ ಸುತ್ತಾದೀಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ನೇತರಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ **ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ** ವಿಭಜಿತ್ವಾ, ಸಾಟ್ಠಕಥಂ ಸಕಲಂ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಸುತ್ತಾದೀಸು ಚತೂಸು ಪದೇಸೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚತುಧಾ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ವಿನಯಂ ಪಕಾಸೇಸುಂ ತಬ್ಬಿನಿಮುತ್ತಸ್ಸ ಅಭಾವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೫) "**ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಾಸನತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ…ಪೇ॰… ತಾಯ ಹಿ ಅತ್ತನೋಮತಿಯಾ ಥೇರೋ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಪನಂ ಲಭತಿ। ಅಪಿಚ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ 'ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ವುಚ್ಚಮಾನೋ…ಪೇ॰… ಅನಾದರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ'ತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ **ಪಞ್ಞತ್ತಂ** ನಾಮ ಸುತ್ತಂ, ಸೇಸತ್ತಯಂ **ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ** ನಾಮ। ತೇನಾಯಂ 'ಚತುಬ್ಬಿಧಞ್ಹಿ ವಿನಯಂ, ಮಹಾಥೇರಾ'ತಿ ಗಾಥಾ ಸುವುತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವುತ್ತನ್ತಿ ಮಿಲಿನ್ದಪಞ್ಹೇ ನಾಗಸೇನತ್ಥೇರೇನ ವುತ್ತಂ। ಪಜ್ಜತೇ ಅನೇನ ಅತ್ಥೋತಿ ಪದಂ, ಭಗವತಾ ಕಣ್ಠಾದಿವಣ್ಣುಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ಆಹಚ್ಚ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಭಾಸಿತಂ ಪದಂ **ಆಹಚ್ಚಪದಂ,** ಭಗವತೋಯೇವ ವಚನಂ। ತೇನಾಹ "**ಆಹಚ್ಚಪದ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ "ಕಣ್ಠಾದಿವಣ್ಣುಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಕರಣಾದೀಹಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾವ ಭಾಸಿತಂ ವಚನಂ **ಆಹಚ್ಚಪದ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೫) ಪನ "ಅಟ್ಠ ವಣ್ಣಟ್ಠಾನಾನಿ ಆಹಚ್ಚ ವುತ್ತೇನ ಪದನಿಕಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಉದಾಹಟೇನ ಕಣ್ಠೋಕ್ಕನ್ತೇನ ಪದಸಮೂಹೇನಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಇದಂ ಕಪ್ಪತಿ, ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ "ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಯಾ 'ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ'ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ , ತಞ್ಚೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ತಂ ವೋ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೫) ವುತ್ತಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ಇಧ ರಸೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಆಹ "**ರಸೋತಿ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ**"ನ್ತಿ। **ರಸೋತಿ** ಸಾರೋ "ಪತ್ತರಸೋ"ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ೬೨೮-೬೩೦) ವಿಯ, ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನುಞ್ಞಾತಸುತ್ತಸಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಸೋತಿ** ವಾ ಲಕ್ಖಣಂ ಪಟಿವತ್ಥುಕಂ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಾನುಲೋಮೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ರಸೇನಾತಿ** ತಸ್ಸ ಆಹಚ್ಚಭಾಸಿತಸ್ಸ ರಸೇನ, ತತೋ ಉದ್ಧಟೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುತ್ತಛಾಯಾ ವಿಯ ಹಿ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮನ್ತಿ। ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಪಭುತಿಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರತೋ ಆನೀತಾ ಅಟ್ಠಕಥಾತನ್ತಿ ಇಧ "ಆಚರಿಯವಂಸೋ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ "**ಆಚರಿಯವಂಸೋತಿ ಆಚರಿಯವಾದೋ**"ತಿ, ಆಚರಿಯವಾದೋ "ಆಚರಿಯವಂಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಾನಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಪರಮ್ಪರಾಯ ಆಭತೋವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** ಕಾರಣೋಪಪತ್ತಿಸಿದ್ಧೋ ಉಹಾಪೋಹನಯಪವತ್ತೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾದಿಪಮಾಣಪತಿರೂಪಕೋ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಅತ್ತನೋಮತೀ"ತಿ ಕೇಚಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ।

ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪಾಳೀತಿ ಇಧ ಅಧಿಕಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಸೇಸಪಿಟಕೇಸುಪಿ ಸುತ್ತಾದಿಚತುನಯಾ ಯಥಾನುರೂಪಂ ಲಬ್ಭನ್ತೇವ।

"**ಮಹಾಪದೇಸಾತಿ** ಮಹಾಓಕಾಸಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ವಿನಯಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಟ್ಠಾನಾನಿ, ಯೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ ವಿನಯೋ ವಿನಿಚ್ಛಿನೀಯತಿ ಅಸನ್ದೇಹತೋ, ಮಹನ್ತಾನಿ ವಾ ಕಾರಣಾನಿ **ಮಹಾಪದೇಸಾ,** ಮಹನ್ತಾನಿ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಕಾರಣಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥತೋ ಪನ 'ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇ'ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಾಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಾ ಪಾಳಿಯೇವ ಮಹಾಪದೇಸಾತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇನೇವಾಹ **'ಯೇ ಭಗವತಾ ಏವಂ ವುತ್ತಾ'**ತಿಆದಿ। ಇಮೇ ಚ ಮಹಾಪದೇಸಾ ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ತತ್ಥೇವ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಇಧ ನ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ "**ಮಹಾಪದೇಸಾತಿ** ಮಹಾಓಕಾಸಾ ಮಹಾವಿಸಯಾ, ತೇ ಅತ್ಥತೋ 'ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇತಿಆದಿಪಾಳಿವಸೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮತೋ ಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮತೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ನಯತೋ ತಥಾ ತಥಾ ಗಯ್ಹಮಾನಾ ಅತ್ಥನಯಾ ಏವ। ತೇ

ಹಿ ಭಗವತಾ ಸರೂಪತೋ ಅವುತ್ತೇಸುಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನುಲೋಮೇಸು ಅನುಞ್ಞಾತಾನುಲೋಮೇಸು ಚ ಸೇಸೇಸು ಕಿಚ್ಚೇಸು ನಿವತ್ತಿಪವತ್ತಿಹೇತುತಾಯ ಮಹಾಗೋಚರಾತಿ 'ಮಹಾಪದೇಸಾ'ತಿ ವುತ್ತಾ, ನ ಪನ 'ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಯಾ ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ'ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಾ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಾ ಪಾಳಿಯೇವ ತಸ್ಸಾ ಸುತ್ತೇ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ। 'ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಮ್ಪಿ ಸುತ್ತೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬಂ... ಪೇ॰... ಸುತ್ತಮೇವ ಬಲವತರ'ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೫) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ನ ಹೇಸಾ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಾ ಪಾಳಿ ಸುತ್ತೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬಾ, ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ವಾ ಹೋತಿ। ಯೇನಾಯಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಪಾಳಿಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಗಹಿತಾ ಯಥಾವುತ್ತಅತ್ಥಾವ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ, ತಂಪಕಾಸಕತ್ತಾ ಪನ ಅಯಂ ಪಾಳಿಪಿ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹ **'ಯೇ ಭಗವತಾ ಏವಂ ವುತ್ತಾ'**ತಿಆದಿ। 'ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇ'ತಿಆದಿಪಾಳಿನಯೇನ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಗಹಿತಬ್ಬಾ ಯೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮಾದಯೋ ಅತ್ಥಾ ವುತ್ತಾ, ತೇ ಮಹಾಪದೇಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೫) "ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಇಧ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ 'ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸಾ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಪದೇಸನಯಸಿದ್ಧಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಅನುಞ್ಞಾತಾನನುಞ್ಞಾತಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥತೋ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ 'ಠಾನಂ ಓಕಾಸೋ ಪದೇಸೋತಿ ಕಾರಣವೇವಚನಾನಿ 'ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಆನನ್ದ, ಅನವಕಾಸೋ'ತಿಆದಿ ಸಾಸನತೋ, 'ನಿಗ್ಗಹಟ್ಠಾನ'ನ್ತಿ ಚ 'ಅಸನ್ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನ'ನ್ತಿ ಚ 'ಅಸನ್ದಿಟ್ಠಿ ಚ ಪನ ಪದೇಸೋ'ತಿ ಚ ಲೋಕತೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಪದೇಸಾತಿ ಮಹಾಕಾರಣಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಾರಣಂ ನಾಮ ಞಾಪಕೋ ಹೇತು ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಂ, ಮಹನ್ತಭಾವೋ ಪನ ತೇಸಂ ಮಹಾವಿಸಯತ್ತಾ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ವಿಯ। ತೇ ದುವಿಧಾ ವಿನಯಮಹಾಪದೇಸಾ ಸುತ್ತನ್ತಿಕಮಹಾಪದೇಸಾ ಚಾತಿ। ತತ್ಥ ವಿನಯಮಹಾಪದೇಸಾ ವಿನಯೇ ಯೋಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಇತರೇ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ, ತೇನೇವ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೪೨) ಅನುಯೋಗವತ್ತೇ 'ಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಧಮ್ಮಾನುಲೋಮಂ ನ ಜಾನಾತೀ'ತಿ" ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಠಪೇತ್ವಾ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಅವಸೇಸಂ ಪಿಟಕದ್ವಯಂ, **ಧಮ್ಮಾನುಲೋಮ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತನ್ತಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸೇತಿಆದಿ।

ಯದಿ ಸಾಪಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಗವತಾ ಪವತ್ತಿತಾ ಪಕಿಣ್ಣಕದೇಸನಾವ ಅಟ್ಠಕಥಾ, ಸಾ ಪನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ಪಠಮಂ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಸಙ್ಗಾಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾನುರೂಪೇನೇವ ವಾಚನಾಮಗ್ಗಂ ಆರೋಪಿತತ್ತಾ "ಆಚರಿಯವಾದೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ "ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ ಸಂವಣ್ಣೇನ್ತಿ ಪಾಳಿಂ ಏತೇನಾ"ತಿ ಕತ್ವಾ। ತೇನಾಹ **"ಆಚರಿಯವಾದೋ ನಾಮ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಕಥಾತನ್ತೀ"**ತಿ। ತಿಸ್ಸೋ ಹಿ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಆರುಳ್ಹೋಯೇವ ಬುದ್ಧವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ಮಹಾಮಹಿನ್ದತ್ಥೇರೇನ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪಂ ಆಭತೋ, ಪಚ್ಛಾ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಯೇಹಿ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಸೀಹಳಭಾಸಾಯ ಠಪಿತೋ ನಿಕಾಯನ್ತರಲದ್ಧಿಸಙ್ಕರಪರಿಹರಣತ್ಥಂ। ಭಗವತೋ ಪಕಿಣ್ಣಕದೇಸನಾಭೂತಾ ಚ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಭೂತಾ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ಪಾಳಿವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೇನ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯವಾದೋತಿ ವುತ್ತಾ। ಏತೇನ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇಸು ಅತ್ಥತೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ಏಸಾ, ಏವಂ ಅತ್ತನೋಮತಿಪಿ ಪಮಾಣಭೂತಾ। ನ ಹಿ ಭಗವತೋ ವಚನಂ ವಚನಾನುಲೋಮಞ್ಚ ಅನಿಸ್ಸಾಯ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾದಯೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಬಲೇನ ಸುತ್ತಾಭಿಧಮ್ಮವಿನಯೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮ್ಮುತಿಪರಮತ್ಥಭೂತಂ ಅತ್ಥಂ ವತ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಸುತ್ತೇ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಚ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ವಿಸುಂ ಪನ ಅಟ್ಠಕಥಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ತದವಸೇಸಂ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತುಧಾ ವಿನಯೋ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ।

ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅತ್ತನೋಮತಿ ಸುತ್ತಾದೀಹಿ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾವ ಪರಿಕಪ್ಪೀಯತಿ, ತಥಾಪಿ ಸಾ ನ ಸುತ್ತಾದೀಸು ವಿಸೇಸತೋ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾತಿ ಆಹ **"ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮಆಚರಿಯವಾದೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ"**ತಿ। **ಅನುಬುದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಸುತ್ತಾದೀನಿಯೇವ ಅನುಗತಬುದ್ಧಿಯಾ। **ನಯಗ್ಗಾಹೇನಾ**ತಿ ಸುತ್ತಾದಿತೋ ಲಬ್ಭಮಾನನಯಗ್ಗಹಣೇನ। ಅತ್ತನೋಮತಿಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಮೇವ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಅಪಿಚಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **"ಸುತ್ತನ್ತಾಭಿಧಮ್ಮವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಸೂ"**ತಿ ವಚನತೋ ಪಿಟಕತ್ತಯಸ್ಸಪಿ ಸಾಧಾರಣಾ ಏಸಾ ಕಥಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಥೇರವಾದೋ**ತಿ ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರಾದೀನಂ ಗಾಹೋ। ಇದಾನಿ ತತ್ಥ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ತಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅತ್ಥೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ನಯತೋ ಗಹಿತೇನ ಅತ್ಥೇನ। **ಪಾಳಿ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಗಾಹಸ್ಸ

ನಿಸ್ಸಯಭೂತಂ ಸಾಟ್ಠಕಥಂ ಪಾಳಿಂ। **ಪಾಳಿಯಾ**ತಿ ತಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಂ ಪರೇನಾಭತಾಯ ಸಾಟ್ಠಕಥಾಯ ಪಾಳಿಯಾ, ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಂ ಅತ್ಥಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಪಾಳಿಞ್ಚ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಚರಿಯವಾದೇ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಪರೇನ ಚ ಸಮುದ್ಧಟಅಟ್ಠಕಥಾಯ। **ಓತಾರೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಞಾಣೇನ ಅನುಪ್ಪವೇಸೇತಬ್ಬಾ। **ಓತರತಿ ಚೇವ ಸಮೇತಿ ಚಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಉದ್ಧಟೇಹಿ ಸಂಸನ್ದನವಸೇನ ಓತರತಿ, ಪರೇನ ಉದ್ಧಟೇನ ಸಮೇತಿ। **ಸಬ್ಬದುಬ್ಬಲಾ**ತಿ ಅಸಬ್ಬಞ್ಞುಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೋಸವಾಸನಾಯ ಯಾಥಾವತೋ ಅತ್ಥಸಮ್ಪಟಿಪತ್ತಿಅಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ।

ಪಮಾದಪಾಠವಸೇನ ಆಚರಿಯವಾದಸ್ಸ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇನ ಅಸಂಸನ್ದನಾಪಿ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ “**ಇತರೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ**”ತಿ। **ಸಮೇನ್ತಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯೇ ಸುತ್ತೇನ ಸಂಸನ್ದನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾವ ಅತ್ಥಾ ಮಹಾಪದೇಸತೋ ಉದ್ಧರಿತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ ತಥಾ ತಥಾ ಉದ್ಧಟಅತ್ಥಾನಂಯೇವ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮತ್ತಾ। ತೇನಾಹ “**ಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಹಿ ಸುತ್ತಮೇವ ಬಲವತರ**”ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಸ್ಸ ಸುತ್ತೇಕದೇಸತ್ತೇಪಿ ಸುತ್ತೇ ವಿಯ “ಇದಂ ಕಪ್ಪತಿ, ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹಚ್ಚಭಾಸಿತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ “**ಸುತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಬಲವತರ**”ನ್ತಿ। **ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಬಾಹಿಯಂ। **ಕಾರಕಸಙ್ಘಸದಿಸ**ನ್ತಿ ಪಮಾಣತ್ತಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಕಸಙ್ಘಸದಿಸಂ। “**ಬುದ್ಧಾನಂ ಠಿತಕಾಲಸದಿಸ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಬುದ್ಧಾನಂಯೇವ ಕಥಿತಧಮ್ಮಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಧರಮಾನಬುದ್ಧಸದಿಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸುತ್ತೇ ಹಿ ಪಟಿಬಾಹಿತೇ ಬುದ್ಧೋವ ಪಟಿಬಾಹಿತೋ ಹೋತಿ। “**ಸಕವಾದೀ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತೀ**ತಿ ಸಕವಾದೀ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೋಹರತಿ। **ಪರವಾದೀ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯವಾದೀ ಅತ್ತನೋ ನಿಕಾಯೇ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ “**ಸಕವಾದೀ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತೀ**ತಿಆದೀಸು ಯೋ ಯಥಾಭೂತಮತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥನಸೀಲೋ, ಸೋ ಸಕವಾದೀ। **ಸುತ್ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹಂ ಪಾಳಿವಚನಂ। **ಪರವಾದೀ**ತಿ ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞನಿಕಾಯವಾಸೀ ವಾ, ಯೋ ವಿಪರೀತತೋ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥನಸೀಲೋ, ಸೋವ ಇಧ ‘ಪರವಾದೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ। **ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹಂ ವಾ ಅನಾರುಳ್ಹಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಪಲ್ಲಾಸತೋ ವಾ ವಞ್ಚನಾಯ ವಾ ‘ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾಗತಮಿದ’ನ್ತಿ ದಸ್ಸಿಯಮಾನಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ। ಕೇಚಿ ‘ಅಞ್ಞನಿಕಾಯೇ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ’ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ ಸಕವಾದೀಪರವಾದೀನಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹಸುತ್ತಾದೀನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬತೋ। ತಥಾ ಹಿ ವಕ್ಖತಿ ‘ತಿಸ್ಸೋ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಆರುಳ್ಹಂ ಪಾಳಿಆಗತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಗಹೇತಬ್ಬ’ನ್ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೫)। ನ ಹಿ ಸಕವಾದೀ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯಸುತ್ತಾದಿಂ ಪಮಾಣತೋ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯೇನ ತೇಸು ಸುತ್ತಾದೀಸು ದಸ್ಸಿತೇಸು ತತ್ಥ ಠಾತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ವಕ್ಖತಿ ಚ ‘ಪರೋ ತಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವಸಾಧಕಂ ಸುತ್ತತೋ ಬಹುಂ ಕಾರಣಞ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ...ಪೇ॰... ಸಾಧೂತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬ’ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೫), ತಸ್ಮಾ ಪರವಾದಿನಾಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯೇ ಅನಾರುಳ್ಹಮ್ಪಿ ಅನಾರುಳ್ಹಮಿಚ್ಚೇವ ದಸ್ಸೀಯತಿ, ಕೇವಲಂ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸುತ್ತಾದಿನೋ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯೇ ಅನಾಗತಸ್ಸ ಕೂಟತಾ, ಆಗತಸ್ಸ ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನಚ್ಛಾಯಾಯ ಅಞ್ಞಥಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಯೋಜನಾ ಚ ವಿಸೇಸಾ, ತತ್ಥ ಚ ಯಂ ಕೂಟಂ, ತಂ ಅಪನೀಯತಿ। ಯಂ ಅಞ್ಞಥಾ ಯೋಜಿತಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ವಿಪರೀತತಾದಸ್ಸನತ್ಥಂ ತದಞ್ಞೇನ ಸುತ್ತಾದಿನಾ ಸಂಸನ್ದನಾ ಕರೀಯತಿ। ಯೋ ಪನ ಪರವಾದಿನಾ ಗಹಿತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸುತ್ತನ್ತಾದಿನಾ ಸಂಸನ್ದತಿ, ಸೋ ಸಕವಾದಿನಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಗಾಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾಗತಮೇವ ಸುತ್ತಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ಕಥಾವತ್ಥುಪಕರಣೇ ‘ಸಕವಾದೇ ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತಸತಾನಿ ಪರವಾದೇ ಪಞ್ಚಾ’ತಿ, ಸುತ್ತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಗ್ಗಹಣನಾನತ್ತೇನ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾಗತಮೇವ ಗಹಿತಂ, ನ ನಿಕಾಯನ್ತರೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೫) ಪನ “**ಪರವಾದೀ**ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಯವಿಜಾನನಕೋ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯಿಕೋತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪರವಾದೀ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ**ನ್ತಿ ಕಥಂ? ‘ಅಞ್ಞತ್ರ ಉದಕದನ್ತಪೋನಾ’ತಿ ಸುತ್ತಂ ಸಕವಾದಿಸ್ಸ, ತದನುಲೋಮತೋ ನಾಳಿಕೇರಫಲಸ್ಸ ಉದಕಮ್ಪಿ ಉದಕಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಪರವಾದೀ ಚ।

‘ನಾಳಿಕೇರಸ್ಸ ಯಂ ತೋಯಂ, ಪುರಾಣಂ ಪಿತ್ತವಡ್ಢನಂ।
ತಮೇವ ತರುಣಂ ತೋಯಂ, ಪಿತ್ತಘಂ ಬಲವಡ್ಢನ’ನ್ತಿ॥ -

ಏವಂ ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ ಧಞ್ಞಫಲಸ್ಸ ಗತಿಕತ್ತಾ, ಆಹಾರತ್ಥಸ್ಸ ಚ ಫರಣತೋ ‘ಯಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ತ’ನ್ತಿ ವದನ್ತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀ”ತಿ। **ಖೇಪಂ ವಾ ಗರಹಂ ವಾ ಅಕತ್ವಾತಿ** “ಕಿಂ ಇಮಿನಾ”ತಿ ಖೇಪಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಂ ಛಡ್ಡನಂ ವಾ “ಕಿಮೇಸ ಬಾಲೋ ವದತಿ, ಕಿಮೇಸ ಬಾಲೋ ಜಾನಾತೀ”ತಿ ಗರಹಂ ನಿನ್ದಂ ವಾ ಅಕತ್ವಾ। **ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅವುತ್ತಂ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯೇ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ। **“ಸುತ್ತೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಕವಾದಿನಾ ಸುತ್ತೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫)। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ **“ಸುತ್ತೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಅನುಲೋಮನತೋ ಇದಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ಅಕಾಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ, ತದನುರೂಪೇ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸುತ್ತೇ ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ಅತ್ಥತೋ ಸಂಸನ್ದನವಸೇನ ಓತಾರೇತಬ್ಬಂ। ‘ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಕಾರಣೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸುತ್ತೇ ಸಂಸನ್ದತೀ’ತಿ ಸಂಸನ್ದೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸುತ್ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಸಕವಾದೀ। **ಪರೋ**ತಿ ಪರವಾದೀ। **ಆಚರಿಯವಾದೋ ಸುತ್ತೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಾವಸೇನ ಅಯಂ ಆಚರಿಯವಾದೋ ಪವತ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ, ತಾದಿಸೇ ಚ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಸುತ್ತೇ ಪುಬ್ಬಾಪರಅತ್ಥಸಂಸನ್ದನವಸೇನ ಓತಾರೇತಬ್ಬಂ। **ಗಾರಯ್ಹಾಚರಿಯವಾದೋ**ತಿ ಪಮಾದಲಿಖಿತೋ, ಭಿನ್ನಲದ್ಧಿಕೇಹಿ ಚ ಠಪಿತೋ, ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೪೫) ಪನ - **ಪರೋ ಆಚರಿಯವಾದ**ನ್ತಿ “ಸುಙ್ಕಂ ಪರಿಹರತೀತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪರಿಹರತಿ, ಅವಹಾರೋ ಏವಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನತೋ “ತಥಾ ಕರೋನ್ತೋ ಪಾರಾಜಿಕಮಾಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ “ಸುಙ್ಕಂ ಪರಿಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ಸುತ್ತಂ ತತ್ಥೇವ ಆಗತಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಟಿಸೇಧೇತಿ। ತಥಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ। **ಪರೋ ಅತ್ತನೋಮತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **“ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪರಸನ್ತಕಂ ಅವಹರಾ**ತಿ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪುರೇಭತ್ತಪಯೋಗೋವ ಸೋ, ತಸ್ಮಾ ಮೂಲಟ್ಠೋ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಥೇರವಾದತ್ತಾ ಮೂಲಟ್ಠಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾ”ತಿ ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ “ತಂ ಸಙ್ಕೇತಂ ಪುರೇ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರತಿ, ಮೂಲಟ್ಠಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಸುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ।

ಪರೋ ಸುತ್ತನ್ತಿ “ಅನಿಯತಹೇತುಧಮ್ಮೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯತಹೇತುಧಮ್ಮಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಪಚ್ಚಯೇನ ಪಚ್ಚಯೋ”ತಿ ಸುತ್ತಂ ಪಟ್ಠಾನೇ ಲಿಖಿತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಅರಿಯಮಗ್ಗಸ್ಸ ನ ನಿಬ್ಬಾನಮೇವಾರಮ್ಮಣ”ನ್ತಿ ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ ಆರಮ್ಮಣತ್ತಿಕಾದಿಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇನ ಓತರತೀತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಓತರನ್ತಂಯೇವ ಹಿ ಸುತ್ತಂ ನಾಮ, ನೇತರಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಪಾಳಿಆಗತಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಸಿದ್ಧೇ **“ತಿಸ್ಸೋ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಆರುಳ್ಹಂ ಪಾಳಿಆಗತಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”**ತಿಆದಿ। ತಾದಿಸಞ್ಹಿ ಪಮಾದಲೇಖನ್ತಿ ಆಚರಿಯೋ। “ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅಮತಪದಂ, ಪಮಾದೋ ಮಚ್ಚುನೋ ಪದ”ನ್ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೧) ವಚನತೋ ದಿನ್ನಭೋಜನೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೋ ನಿಚ್ಚೋ ಹೋತೀತಿ। ಏವರೂಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಆರುಳ್ಹಮ್ಪಿ ಸುತ್ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ನೋ ಚೇ ತಥಾ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ ಸಿದ್ಧೇಪಿ **“ನೋ ಚೇ ತಥಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಓತರತಿ ನ ಸಮೇತೀತಿ। ಬಾಹಿರಕಸುತ್ತಂ ವಾ**”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೇನ ಅಸಮೇನ್ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪರೋ ಆಚರಿಯವಾದ**ನ್ತಿಆದೀಸು ದ್ವೀಸು ನಯೇಸು ಪಮಾದಲೇಖವಸೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಆಗತಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ಥೇರವಾದೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅಥಾಯಂ ಆಚರಿಯವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತಿ, ಪರೋ ಸುತ್ತನ್ತಿ ಪರವಾದಿನಾ “ಮೂಲಬೀಜಂ ನಾಮ ಹಲಿದ್ದಿ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಂ ವಚಾ…ಪೇ॰… ಬೀಜೇ ಬೀಜಸಞ್ಞೀ ಛಿನ್ದತಿ ವಾ ಛೇದಾಪೇತಿ ವಾ ಭಿನ್ದತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧)

ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಠತ್ತಾ “ಹಲಿದ್ದಿಗಣ್ಠಿಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ “ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿ ಅತ್ಥಿ ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತಿ, ಮೂಲೇ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತೀ”ತಿಆದಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಸಞ್ಞಾತೇನ ಆಚರಿಯವಾದೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ನ ಹಿ ಗಣ್ಠಿಮ್ಹಿ ಗಣ್ಠಿ ಜಾಯತೀತಿ। **ಪರೋ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮ**ನ್ತಿ ಪರವಾದಿನಾ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಉಗ್ಗಹೋ”ತಿ ವಚನಸ್ಸಾನುಲೋಮತೋ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪೋರಾಣಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಪಾಸಾದೇ ಗಬ್ಭಂ ಥಕೇತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಆಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ತುಮ್ಹೇಸು ಏವ ಏಕಚ್ಚೇಸು ವದನ್ತೇಸು “ತುಮ್ಹಾಕಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ಸಕ್ಕಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ “ಸುತ್ತಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಞ್ಚ ಉಗ್ಗಹಿತಕಾನಂಯೇವ ಆಚರಿಯಾನಂ ಉಗ್ಗಹೋ ಪಮಾಣ”ನ್ತಿಆದಿಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಟಿಸೇಧೇತಿ। **ಪರೋ ಅತ್ತನೋಮತಿ**ನ್ತಿ “ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಸಯಿತೇಸು ಕೇ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ - ಯೋ ಚ ಯಕ್ಖಗಹಿತಕೋ, ಯೋ ಚ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತೋತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಥೇರವಾದತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಯಥಾ ತಥಾ ವಾ ನಿಪನ್ನಾದಯೋಪಿ ಮುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಿ।

ಅಥ ಪನಾಯಂ ಅತ್ತನೋಮತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತಿ, ಪರೋ ಸುತ್ತನ್ತಿ “ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿ ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಸಕವಾದೀ “ದಿವಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪೋ ಮಞ್ಚೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಾದೇ ಭೂಮಿತೋ ಅಮೋಚೇತ್ವಾವ ನಿದ್ದಾವಸೇನ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿಆದಿಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏಕಭಙ್ಗೇನ ನಿಪನ್ನಾದಯೋಪಿ ಮುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಿ।

ಅಥಾಯಂ ಅತ್ತನೋಮತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತಿ, ಪರೋ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮನ್ತಿ “ದೋಮನಸ್ಸಮ್ಪಾಹಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದ ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ”ತಿಆದಿವಚನೇಹಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೬೦) ಸಂಸನ್ದನತೋ ಸದಾರಪೋಸೇ ದೋಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ನತ್ಥಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ ‘ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೋ’ತಿ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೬; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೬೫) ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಕವಾದೀ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ರಾಗಸಹಿತೇನೇವ ಅಕುಸಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಅನುರೂಪತೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಉಪತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಾದಯೋ ಆಹು। ಧಮ್ಮಸಿರಿತ್ಥೇರೋ ಪನ “ಏತ್ಥ **ಪರೋ**ತಿ ವುತ್ತೋ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯಿಕೋ, ಸೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತಾದೀನಿಯೇವ ಆಹರತಿ, ತಾನಿ ಸಕವಾದೀ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತಾದಿಮ್ಹಿ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಸಮೇತಿ, ಗಣ್ಹಾತಿ। ನೋ ಚೇ, ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀ”ತಿ ವದತೀತಿ ಆಗತಂ।

ನನು ಚ “ಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಸುತ್ತಮೇವ ಬಲವತರ”ನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ, ಇಧ ಪನ “ಸುತ್ತಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ನಾಯಂ ವಿರೋಧೋ, “ಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಸುತ್ತಮೇವ ಬಲವತರ”ನ್ತಿ ಇದಞ್ಹಿ ಸಕಮತೇಯೇವ ಸುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಸಕಮತಿಪರಿಯಾಪನ್ನಮೇವ ಸುತ್ತಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಅತ್ತನೋಮತಿ ಸಬ್ಬದುಬ್ಬಲಾ, ಅತ್ತನೋಮತಿತೋ ಆಚರಿಯವಾದೋ ಬಲವತರೋ, ಆಚರಿಯವಾದತೋ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ ಬಲವತರಂ, ಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಸುತ್ತಮೇವ ಬಲವತರ”ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ ಪರವಾದಿನಾ ಆನೀತಂ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯೇ ಸುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಸುತ್ತಂ ಓತಾರೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪರವಾದಿನಾ ಆನೀತಂ ಸುತ್ತಾದಿ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಆಚರಿಯವಾದಅತ್ತನೋಮತೀಸು ಓತಾರೇತ್ವಾ ಸಮೇನ್ತಂಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಇತರಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ ಇಧ ವುಚ್ಚತೀತಿ ನ ಕೋಚಿ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರೋಧೋತಿ ಅಯಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಾಗತೋ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) ನಯೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ “ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕೂಟಸುತ್ತಂ ಬಾಹಿರಕಸುತ್ತಾದಿವಚನಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸುತ್ತಂ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಓತಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಬಾಹಿರಕಸುತ್ತನ್ತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಅನಾರುಳ್ಹಗುಳ್ಹವೇಸ್ಸನ್ತರಾದೀನಿ ಚ ಮಹಾಸಙ್ಘಿಕನಿಕಾಯವಾಸೀನಂ ಸುತ್ತಾನಿ। **ವೇದಲ್ಲಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗುಳ್ಹಉಮ್ಮಗ್ಗಾದಿಗ್ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ । ಇತರಂ ಗಾರಯ್ಹಸುತ್ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। “ಅತ್ತನೋಮತಿಯಮೇವ ಠಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞನಿಕಾಯತೋ ಆನೀತಸುತ್ತತೋಪಿ ಸಕನಿಕಾಯೇ ಅತ್ತನೋಮತಿಯೇವ ಬಲವತರಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸಕವಾದೀ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತಿ, ಪರವಾದೀ ಸುತ್ತಮೇವಾ”ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾನಂ

ವಸೇನ ವಾರೋ ನ ವುತ್ತೋ। ಸುತ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ತೇಯೇವ ಓತಾರಣಂ ಭಿನ್ನಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಚ ಸಕ್ಕಾ ಯೋಜೇತುನ್ತಿ।

ಇದಾನಿ ಸಕವಾದೀಪರವಾದೀನಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಾದಿಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವಿವಾದೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತತ್ಥ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಅಥ ಪನಾಯಂ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತೀ”**ತಿಆದಿ। ಅಥ ವಾ ಏವಂ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮಾದಿಮುಖೇನ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವಿವಾದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ವಿಸೇಸತೋ ವಿವಾದವತ್ಥುಂ ತಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಯಮುಖೇನ ಸುತ್ತಾದಿಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಥ ಪನಾಯಂ ಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಸುತ್ತೇ ಚ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಚ ಓತಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಕವಾದಿನಾ ಅತ್ತನೋಯೇವ ಸುತ್ತೇ ಚ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಚ ಓತಾರೇತಬ್ಬಂ। **ಪರೋ ಕಾರಣಂ ನ ವಿನ್ದತೀ**ತಿ ಪರವಾದೀ ಕಾರಣಂ ನ ಲಭತಿ। **ಸುತ್ತತೋ ಬಹುಂ ಕಾರಣಞ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತೀ**ತಿ ಪರವಾದೀ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತತೋ ಬಹುಂ ಕಾರಣಞ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, **“ಸಾಧೂತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಕಾಯೇ ಸುತ್ತಾದೀನಿ ಅಲಭನ್ತೇನ ಸಕವಾದಿನಾ ಪರವಾದೀವಚನೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವದತಿ। **ಸುತ್ತೇ ಚ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಕಾರೋ ವಿಕಪ್ಪನತ್ಥೋ, ತೇನ ಆಚರಿಯವಾದಾದೀನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ। ತೇನಾಹ “ಕಾರಣಞ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತೀ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಕಾರಣ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಾದಿನಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತನೋಮತಿಯಾ ಉದ್ಧಟಂ ಹೇತುಂ। **ವಿನಿಚ್ಛಯ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ।

ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಾರಣಚ್ಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಕವಾದೀಪರವಾದೀನಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಭಾವಸಾಧಕಂ ಕಾರಣಪತಿರೂಪಕಚ್ಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸತಿ। ತತ್ಥ **ಕಾರಣಚ್ಛಾಯಾ**ತಿ ಸುತ್ತಾದೀಸು “ಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಗಾಹಸ್ಸ, “ಅಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಗಾಹಸ್ಸ ಚ ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇನ ಕಿಚ್ಛೇನ ಪಟಿಪಾದನೀಯಂ ಅವಿಭೂತಕಾರಣಂ ಕಾರಣಚ್ಛಾಯಾ, ಕಾರಣಪತಿರೂಪಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಾರಣಚ್ಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **“ವಿನಯಞ್ಹಿ ಪತ್ವಾ”**ತಿಆದಿ। “ವಿನಯಂ ಪತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಾಕಟತರಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಿಚಾರಣಂ ಆಗಮ್ಮಾ”**ತಿ। **ರುನ್ಧಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿಆದೀಸು ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಭಾವೇ ಸತಿ “ಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಗಹಣಂ ರುನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, “ಅಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಗಹಣಂ **ಗಾಳ್ಹಂ ಕಾತಬ್ಬಂ,** ಅಪರಾಪರಪ್ಪವತ್ತಂ ಕಪ್ಪಿಯಗ್ಗಹಣಂ **ಸೋತಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ,** ಗರುಕಭಾವಸಙ್ಖತೇ ಅಕಪ್ಪಿಯೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ **ರುನ್ಧಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ ವೀತಿಕ್ಕಮಕಾರಣಂ ರುನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ತಂನಿವಾರಣಚಿತ್ತಂ ದಳ್ಹತರಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಸೋತಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ವೀತಿಕ್ಕಮಪ್ಪವತ್ತಿ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ। **ಗರುಕಭಾವೇ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಬಹೂಹಿ ಸುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಕಾರಣೇಹೀತಿ ಬಹೂಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ಚೇವ ತತೋ ಆನೀತವಿನಿಚ್ಛಯಕಾರಣೇಹಿ ಚ। ಅಥ ವಾ ಸುತ್ತೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಚ ಲದ್ಧಕಾರಣೇಹಿ। **ಅತ್ತನೋ ಗಹಣಂ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಕವಾದಿನಾ ಅತ್ತನೋ “ಅಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಗಹಣಂ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಾನಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ನಿಗಮೇನ್ತೋ **“ಏವ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯೋ**ತಿ ಸಕವಾದೀಪರವಾದೀಸು ಯೋ ಕೋಚಿ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಸಕವಾದೀಸುಯೇವ ಯೋ ಕೋಚಿ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ “ಅಥ ಪನಾಯಂ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇತೀ”ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉಭೋಪಿ ಸಕವಾದಿನೋಯೇವ ಸಿಯುಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಸ್ಸೇವ ನಿಗಮನವಸೇನ “ಏವ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅತಿರೇಕಕಾರಣಂ ಲಭತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸುತ್ತಾದೀಸು ಪುರಿಮಂ ಪುರಿಮಂ ಅತಿರೇಕಕಾರಣಂ ನಾಮ, ಯೋ ವಾ ಸುತ್ತಾದೀಸು ಚತೂಸು ಬಹುತರಂ ಕಾರಣಂ ಲಭತಿ, ಸೋ ಅತಿರೇಕಕಾರಣಂ ಲಭತಿ ನಾಮ।

ಸುಟ್ಠು ಪವತ್ತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ, ಸುಟ್ಠು ಪವತ್ತತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ ವಾ **ಸುಪ್ಪವತ್ತಿ**। ತೇನಾಹ **“ಸುಪ್ಪವತ್ತೀತಿ ಸುಟ್ಠು ಪವತ್ತ”**ನ್ತಿ। ವಾಚಾಯ ಉಗ್ಗತಂ **ವಾಚುಗ್ಗತಂ,** ವಚಸಾ ಸುಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ವಾ **ವಾಚುಗ್ಗತ**ನ್ತಿ ವಾಚಾಯ ಉಗ್ಗತಂ, ತತ್ಥ ನಿರನ್ತರಂ ಠಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುತ್ತತೋ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿವರಣಂ **“ಪಾಳಿತೋ”**ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ “ಸುತ್ತಂ ನಾಮ ಸಕಲಂ ವಿನಯಪಿಟಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುನ

ಸುತ್ತತೋತಿ ತದತ್ಥಪಟಿಪಾದಕಂ ಸುತ್ತಾಭಿಧಮ್ಮಪಾಳಿವಚನಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋತಿ** ಇಮಸ್ಸ ವಿವರಣಂ **“ಪರಿಪುಚ್ಛತೋ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ಚಾ”**ತಿ। ಪಾಳಿಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಪಕಾಸನತೋ **“ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನ”**ನ್ತಿ ಹಿ ಪರಿಪುಚ್ಛಾ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ **“ಪರಿಪುಚ್ಛಾ”**ತಿ ಥೇರವಾದೋ ವುತ್ತೋ। ಅಥ ವಾ **ಪರಿಪುಚ್ಛಾತಿ** ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಾಳಿಯಾ ಅತ್ಥಸವನಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಾತಿ** ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಪಾಳಿಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋ “ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಿನಯೇತಿ ವಿನಯಾಚಾರೇ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ **“ವಿನಯಂ ಅಜಹನ್ತೋ ಅವೋಕ್ಕಮನ್ತೋ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅನಾಪಜ್ಜನಾದಿನಾ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಲಜ್ಜಿಭಾವೇನ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ”**ತಿ, ತೇನ ಲಜ್ಜೀ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಿನಯಧರಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಲಜ್ಜಿಭಾವೇನಾತಿ ಆಹ **“ಅಲಜ್ಜೀ ಹೀ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಬಹುಸ್ಸುತೋಪೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಪರಮಲಕ್ಖಣಸಮನ್ನಾಗಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಲಾಭಗರುಕತಾಯಾತಿ** ಇಮಿನಾ ವಿನಯೇ ರಿತ್ತತಾಯ ಅಭಾವೇ ಪರಮಲಕ್ಖಣಯೋಗಾ ಕಿಚ್ಚಕರೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಕಿಚ್ಚಕರೋ ಅನತ್ಥಕರೋ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಘಭೇದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಕಲಹಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ **ಸಙ್ಘರಾಜೀತಿ**। **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೋತಿ** ಅಣುಮತ್ತೇಸುಪಿ ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸನವಸೇನ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೋ। **ತನ್ತಿಂ ಅವಿಸಂವಾದೇತ್ವಾತಿ** ಪಾಳಿಂ ಅಞ್ಞಥಾ ಅಕತ್ವಾ। **ಅವೋಕ್ಕಮನ್ತೋತಿ** ಅನತಿಕ್ಕಮನ್ತೋ।

ವಿತ್ಥುನತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿತ್ಥುನತಿ, ವಿತ್ಥಮ್ಭತಿ ವಾ। **ವಿಪ್ಫನ್ದತೀತಿ** ಕಮ್ಪತಿ। **ಸನ್ತಿಟ್ಠಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ** ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತೇನಾಹ **“ಯಂ ಯಂ ಪರೇನ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ತಂ ಅನುಜಾನಾತೀ”**ತಿ। **ಸಕವಾದಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪರವಾದಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ** “ಉಚ್ಛುಮ್ಹಿ ಕಸಟಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ, ರಸೋ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋ, ತದುಭಯವಿನಿಮುತ್ತೋ ಚ ಉಚ್ಛು ನಾಮ ವಿಸುಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಚ್ಛುಪಿ ವಿಕಾಲೇ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪರವಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ತಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏಕೇಕಲೋಮ**ನ್ತಿ ಪಲಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಯಮ್ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಪರಿಯಾದಾನ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥತೋ ಏಕಂ।

ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾತಿ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಪರಮ್ಪರಾ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಅತ್ತನೋಮತಿಂ ಪಹಾಯ…ಪೇ॰… ಯಥಾ ಆಚರಿಯೋ ಚ ಆಚರಿಯಾಚರಿಯೋ ಚ ಪಾಳಿಞ್ಚ ಪರಿಪುಚ್ಛಞ್ಚ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಞಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ನ ಹಿ ಆಚರಿಯಾನಂ ನಾಮಮತ್ತತೋ ಪರಮ್ಪರಜಾನನೇ ಪಯೋಜನಂ ಅತ್ಥಿ। **ಪುಬ್ಬಾಪರಾನುಸನ್ಧಿತೋತಿ** ಪುಬ್ಬವಚನಸ್ಸ ಅಪರವಚನೇನ ಸಹ ಅತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧಜಾನನತೋ। **ಅತ್ಥತೋತಿ** ಸದ್ದತ್ಥಪಿಣ್ಡತ್ಥಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥಾದಿತೋ। **ಕಾರಣತೋತಿ** ತದತ್ಥುಪಪತ್ತಿತೋ। **ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ “ಥೇರವಾದಙ್ಗ”ನ್ತಿ, ಥೇರಪಟಿಪಾಟಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವೇ ತಯೋ ಪರಿವಟ್ಟಾತಿ** ದ್ವೇ ತಯೋ ಪರಮ್ಪರಾ।

ಇಮೇಹಿ ಚ ಪನ ತೀಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹೀತಿ ಏತ್ಥ ಪಠಮೇನ ಲಕ್ಖಣೇನ ವಿನಯಸ್ಸ ಸುಟ್ಠು ಉಗ್ಗಹಿತಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ದುತಿಯೇನ ತತ್ಥ ಲಜ್ಜಿಭಾವೇನ ಚೇವ ಅಚಲತಾಯ ಚ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತತಾ, ತತಿಯೇನ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸರೂಪೇನ ಅನಾಗತಾನಮ್ಪಿ ತದನುಲೋಮತೋ ಆಚರಿಯೇಹಿ ದಿನ್ನನಯತೋ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತುಂ ಸಮತ್ಥತಾ। **ಓತಿಣ್ಣೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಚೋದನಾವಸೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಓತಿಣ್ಣೇ। **ಚೋದಕೇನ ಚ ಚುದಿತಕೇನ ಚ ವುತ್ತೇ ವತ್ತಬ್ಬೇತಿ** ಏವಂ ಓತಿಣ್ಣವತ್ಥುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಚೋದಕೇನ “ದಿಟ್ಠಂ ಸುತ”ನ್ತಿಆದಿನಾ, ಚುದಿತಕೇನ “ಅತ್ಥೀ”ತಿಆದಿನಾ ಚ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವತ್ಥು ಓಲೋಕೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವತ್ಥು ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಂ। “ತಿಣೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ…ಪೇ॰… ಯೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ಹಿದಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇ ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೭) ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ।

ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಬ್ಭಾಸಿತಾಪತ್ತೀನಂ ಮಾತಿಕಾಯ ಅನಾಗತತ್ತಾ **“ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಅಞ್ಞತರ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಉಜ್ಝಾಪೇತಿ ಖೀಯತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೬) ಆಗತಂ

ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ। **ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಆಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ "ಕಾಲೇ ವಿಕಾಲಸಞ್ಞೀ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ಕಾಲೇ ವೇಮತಿಕೋ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿಕಂ (ಪಾಚಿ॰ ೨೫೦) ದುಕದುಕ್ಕಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆಗತವತ್ಥುವೀತಿಕ್ಕಮಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುವೀತಿಕ್ಕಮೇ ನಿದಾನತೋ ಪಭುತಿ ವಿನೀತವತ್ಥುಪರಿಯೋಸಾನಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ವುತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ। ಇಧ ಪನ "ವತ್ಥುಂ ಓಲೋಕೇತೀ"ತಿ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ತದವಸೇಸಾ ಅನ್ತರಾಪತ್ತೀತಿ ಗಹಿತಾ। **ಪಟಿಲಾತಂ ಉಕ್ಖಿಪತೀ**ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ವಿಸಿಬ್ಬನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾಚಿ॰ ೩೫೦) ಆಗತಂ, ತತ್ಥ ಡಯ್ಹಮಾನಂ ಅಲಾತಂ ಅಗ್ಗಿಕಪಾಲಾದಿತೋ ಬಹಿ ಪತಿತಂ ಅವಿಜ್ಝಾತಮೇವ ಪಟಿಉಕ್ಖಿಪತಿ, ಪುನ ಯಥಾಠಾನೇ ಠಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಜ್ಝಾತಂ ಪನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ।

ಅನಾಪತ್ತಿನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ವುತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿಪಿ ಅತ್ಥಿ, "ಅನಾಪತ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದ್ಧಿಮಸ್ಸ ಇದ್ಧಿವಿಸಯೇ"ತಿಆದಿ ವಿಯ ಸಾಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತರೇಸೂ**ತಿ ವಿನೀತವತ್ಥುಂ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತರೇ।

ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಆಪನ್ನಪುಗ್ಗಲೇನ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮೇ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಆವಿಕರಣೇಪಿ ದುಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ಪನ ಮೇಥುನಾದೀಸು ವಿಜಾನನಂ, ತಂ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ। ತೇನಾಹ **"ಮೇಥುನಧಮ್ಮವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ಯೋ ಪನ ಅಲಜ್ಜಿತಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅದತ್ವಾ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಓಳಾರಿಕಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತುಂ। ಯಾವ ಸೋ ಯಥಾಭೂತಂ ನಾವಿಕರೋತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಆಪತ್ತಿಸನ್ದೇಹೋ ನ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ನಾಸಿತಕೋವ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಸುಖುಮಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋಪಿ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಸಭಾವಸ್ಸ ಲಹುಪರಿವತ್ತಿನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸೀಘಪರಿವತ್ತಿತಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಸುಖುಮಾ**ತಿ ವಾ ಚಿತ್ತಪರಿವತ್ತಿಯಾ ಸುಖುಮತಾಯ ಸುಖುಮಾ। ತೇನಾಹ **"ಚಿತ್ತಲಹುಕಾ"**ತಿ, ಚಿತ್ತಂ ವಿಯ ಲಹುಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಲಹು ಸೀಘಪರಿವತ್ತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಚಿತ್ತಲಹುಕಾ। ತೇ**ತಿ ತೇ ವೀತಿಕ್ಕಮೇ। **ತಂವತ್ಥುಕ**ನ್ತಿ ತೇ ಅದಿನ್ನಾದಾನಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹವೀತಿಕ್ಕಮಾ ವತ್ಥು ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕಾರಣಮೇತಸ್ಸಾತಿ ತಂವತ್ಥುಕಂ।

ಯಂ ಆಚರಿಯೋ ಭಣತಿ, ತಂ ಕರೋಹೀತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯೋ ಯಾಥಾವತೋ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧಿಮೇವ ಗವೇಸತಿ, **ತೇನಪಿ। ಪಾರಾಜಿಕೋಸೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಕೋಟಿಯಾಪಿ ಸಙ್ಕಿಯಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವ **"ಪಾರಾಜಿಕಚ್ಛಾಯಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **"ಸೀಲಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಯಂವತ್ಥುಕಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಂ ಅಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಸೀಲಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ಪನ **"ಸೀಲಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮೇ ಪಾರಾಜಿಕಾಸಙ್ಕಾ ವತ್ತತಿ, ತತ್ಥ ಪಾರಾಜಿಕಾಭಾವಪಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಸನಾವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನೀನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸೋಧನವಸೇನ ಸೀಲಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ"ತಿ। ಪಾಕಟಭಾವತೋ ಸುಖವಲಞ್ಜತಾಯ ಚ **"ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ತಾವ ಮನಸಿ ಕರೋಹೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವಾ। ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಕತಪರಿಚಯೇನ ತಮೇವ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾ ಅಭಿರುಚಿತಂ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೇವ। **ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಘಟಯತೀ**ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಖಣ್ಡಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಮ್ಮಣಭಾವೇನ ಚಿರಕಾಲಂ ಘಟಯತಿ। **ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಾಕಟಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಿಕೋ ಚೇ, ತಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಾಕಟಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ।

ಸಚೇ ಕತಪಾರಾಜಿಕವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಸತಿಪಿ ಅಸರಿತುಕಾಮತಾಯ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವತ್ಥುವಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಂ ಉಪಟ್ಠಹತೀತಿ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಂ ನ ವಿನ್ದತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಘಟಯತೀ"**ತಿಆದಿ। **ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಘಟಯತೀ**ತಿ ಚಿತ್ತಕ್ಖೋಭಾದಿಬಹುಲಸ್ಸ ಸುದ್ಧಸೀಲಸ್ಸಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಸಮಾಧಿಯತಿ, ತಂ ಇಧ ಪಾರಾಜಿಕಮೂಲನ್ತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕತಪಾಪಮೂಲಕೇನ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇನೇವೇತ್ಥ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಸಮಾಧಿಯನಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಘಟಯತೀ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **"ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಗ್ಗಿನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಅತ್ತನಾ**ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಕರಣಭೂತೇನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕತ್ತಾ ಜಾನಾತಿ, ಪಚ್ಚತ್ತೇ ವಾ ಕರಣವಚನಂ,

ಅತ್ತಾ ಸಯಂ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನನ್ತೀ**ತಿ ಆರಕ್ಖದೇವತಾಹಿ ಅಞ್ಞಾ ಪರಚಿತ್ತವಿದುನಿಯೋ ದೇವತಾ ಜಾನನ್ತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ ಕಾರಣಂ ಅತ್ಥಿ। ಕಥಂ? ಇದಾನಿ ಏಕಚ್ಚೇ ವಿನಯಧರಾ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಿಸಯೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಓತಿಣ್ಣೇ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ ಗಹಟ್ಠೇನ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ವಾ ಚೋದಿಯಮಾನೇ ಚುದಿತಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಅದೀಯಮಾನಾಯ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸುಸಾನೇ ಏಕಕಮೇವ ಸಯಾಪೇನ್ತಿ, ಏವಂ ಸಯಾಪಿಯಮಾನೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಭಯಸನ್ತಾಸವಿರಹಿತೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸುಸಾನೇ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಂ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಏಸೋ"ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಭಯಸನ್ತಾಸಪ್ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಂ "ಅಸುದ್ಧೋ"ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ, ತಂ ಅಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿರುದ್ಧೋತಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ದುತಿಯತತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಿಸಯೇ ಏವ ತಥಾರೂಪೋ ವಿಚಾರೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಪಠಮಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕವಿಸಯೇ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ "ಮೇಥುನಧಮ್ಮವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಹಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಚ ಓಳಾರಿಕೋ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹವೀತಿಕ್ಕಮಾ ಪನ ಸುಖುಮಾ ಚಿತ್ತಲಹುಕಾ, ತೇ ಸುಖುಮೇನೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸುಖುಮೇನ ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸೇಸೇನ ತಂವತ್ಥುಕಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ"ತಿ। ಟೀಕಾಯಞ್ಚ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) ವುತ್ತಂ "**ತಂವತ್ಥುಕ**ನ್ತಿ ತೇ ಅದಿನ್ನಾದಾನಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹವೀತಿಕ್ಕಮಾ ವತ್ಥು ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕಾರಣಮೇತಸ್ಸಾತಿ ತಂವತ್ಥುಕ"ನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಕಾರಣಂ।

ತತ್ಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇ ಪಣ್ಡಿತೇಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಚ್ಛಾಯಾದಿಸ್ಸನೇಯೇವ ತಥಾ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ನ ಸುದ್ಧಭಾವದಿಸ್ಸನೇ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಆಪತ್ತೀತಿ ಅವತ್ವಾ 'ಸಚಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ ಧರತಿ...ಪೇ॰... ಅಥ ದಹರಸ್ಸಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಚ್ಛಾಯಾವ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ತೇನಪಿ 'ಪಾರಾಜಿಕೋಸೀ'ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ದುಲ್ಲಭೋ ಹಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ, ತತೋ ದುಲ್ಲಭತರಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ, ಏವಂ ಪನ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ, ಇದಮೇಕಂ। ನಿಸೀದಾಪಿಯಮಾನೋಪಿ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇಯೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಸುಸಾನೇ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ "ವಿವಿತ್ತಂ ಓಕಾಸಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ, ಇದಮೇಕಂ। ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ನಿಸೀದಾಪಿಯಮಾನೋಪಿ ದಿವಾಯೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ರತ್ತಿಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ "ದಿವಸಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ದಿವಸಾತಿಕ್ಕಮೇ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತೋ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬೋ"ತಿ, ಇದಮೇಕಂ।

ಈದಿಸಂ ವಿಧಾನಂ ಸಯಂ ಆರೋಚಿತೇ ಏವ ವಿಧಾತಬ್ಬಂ, ನ ಪರೇಹಿ ಚೋದಿಯಮಾನೇ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ "ಏವಂ ಕತವೀತಿಕ್ಕಮೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಯಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚಿತೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ? ಗಿಹೀನಂ ಅಸಕ್ಖಿಕಅಟ್ಟಕರಣೇ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಾಪನಂ ವಿಯ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತಮ್ಪಿ ಮಾಯಾಕುಸಲಾ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿವಿಧೇಹಿ ಉಪಾಯೇಹಿ ವಿತಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಚ್ಚಮ್ಪಿ ಹೋತಿ, ಅಸಚ್ಚಮ್ಪಿ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಮಹೋಸಧಪಣ್ಡಿತಾದಯೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಅಸಕ್ಖಿಕಮ್ಪಿ ಅಟ್ಟಂ ಉದಕನಿಮುಜ್ಜಾಪನಾದಿನಾ ನ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ, ಉಭಿನ್ನಂ ವಚನಂ ಪರಿಸಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ವಚನಞ್ಚ ಕಿರಿಯಞ್ಚ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ವಿತಥಞ್ಚ ಞತ್ವಾವ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ। ಸಾಸನೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೂರಜಾತಿಕಾಪಿ ಸನ್ತಿ, ಭೀರುಕಜಾತಿಕಾಪಿ ಸನ್ತಿ। ಸುಸಾನಞ್ಚ ನಾಮ ಪಕತಿಮನುಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ಭಯಸನ್ತಾಸಕರಂ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಕಾಲೇ ಪನ ಅತಿವಿಯ ಭಯಾನಕಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾತಿ , ಏವಂಭೂತೇ ಸುಸಾನೇ ರತ್ತಿಯಂ ಏಕೋ ಅಸಹಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿಯಮಾನೋ ಭೀರುಕಜಾತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಕಿಂ ನ ಭಾಯೇಯ್ಯ, ಕಥಂ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ, ತಥಾರೂಪಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಅಪರಿಸುದ್ಧೋ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಕಥಂ ಕಿಚ್ಚಕರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅಲಜ್ಜೀ ಪನ ಸೂರಜಾತಿಕೋ ಅತ್ತನೋ ವಜ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಭಾಯನ್ತೋಪಿ ಅಭಾಯನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ "ಸಚೇ ವಿಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅನತ್ಥಭಯೇನ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ, ಏವರೂಪಂ ಪುಗ್ಗಲಂ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಕಥಂ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಕಾರಣಂ।

ಅಥಾಪಿ ವದೇಯ್ಯುಂ - ಯಥಾ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಾಪಿತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಸಚ್ಚವಾದೀನಂ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಕುಮ್ಭೀಲಾದಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಸಚ್ಚವಾದಿನೋ ಸೀಘಂ ಪ್ಲವನ್ತಿ, ಸಚ್ಚವಾದೀನಂ ಪನ ನ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಸುಖೇನ ನಿಸೀದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಏವಂ ತೇಸಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾನಂ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಯೋ ಆಗತಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾನಂ ಪನ ತಥಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ದೇವತಾಹಿ ರಕ್ಖಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಭಯಸನ್ತಾಸರಹಿತಾ ಸುಸಾನೇ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಏವಂ ದೇವತಾ ಸಕ್ಖಿಂ ಕತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಮೇವ ಹೋತೀತಿ, ತಮ್ಪಿ ತಥಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾದೀಸು ತಥಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಹಿ "ವಿವಿತ್ತಂ ಓಕಾಸಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೀಲಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ 'ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ತಾವ ಮನಸಿಕರೋಹೀ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ತಸ್ಸ ಅರೋಗಂ ಸೀಲಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಘಟಯತಿ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಾಕಟಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಉಪಚಾರಪ್ಪನಾಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ಹೋತಿ, ದಿವಸಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಪನ ಸೀಲಂ ಭಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಘಟಯತಿ, ಪತೋದಾಭಿತುನ್ನಂ ವಿಯ ಚಿತ್ತಂ ಕಮ್ಪತಿ, ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಗ್ಗಿನಾ ಡಯ್ಹತಿ, ತತ್ತಪಾಸಾಣೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ವುಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ।

ಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೫) "**ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಘಟಯತೀ**ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಖಣ್ಡಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಮ್ಮಣಭಾವೇನ ಚಿರಕಾಲಂ ಘಟಯತಿ। **ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಾಕಟಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಿಕೋ ಚೇ, ತಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಾಕಟಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಸಚೇ ಕತಪಾರಾಜಿಕವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಸತಿಪಿ ಅಸರಿತುಕಾಮತಾಯ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವತ್ಥುವಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಂ ಉಪಟ್ಠಹತೀತಿ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಂ ನ ವಿನ್ದತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೫) "**ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಘಟಯತೀ**ತಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಮೂಲಕೇನ ವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಖಣ್ಡಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಬನ್ಧವಸೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಸಙ್ಘಟಯತಿ। **ಸಙ್ಖಾರಾ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಸಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಹಿ ಪಗುಣಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಸುಟ್ಠು ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಪಗೇವ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ಹಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರನಿನ್ನತಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ನ ಹೋತಿ। ಏಕಸ್ಸ ಪನ ವಿತಕ್ಕವಿಕ್ಖೇಪಾದಿಬಹುಲಸ್ಸ ಸುದ್ಧಸೀಲಸ್ಸಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಸಮಾಧಿಯತಿ, ತಂ ಇಧ ಪಾರಾಜಿಕಮೂಲನ್ತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕತಪಾಪಮೂಲಕೇನ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇನೇವೇತ್ಥ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಸಮಾಧಿಯನಂ ಸನ್ಧಾಯ '**ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಘಟಯತೀ**'ತಿಆದಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ವುತ್ತಂ "ದೇವತಾನುಭಾವೇನಾ"ತಿಆದಿ, ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಸಗಾರವೋ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ದುತಿಯತತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಿಸಯೇ ಅತ್ತನೋ ಕಞ್ಚಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋ ನು ಖೋ ಅಹಂ, ನ ನು ಖೋ"ತಿ ಸಂಸಯಪಕ್ಖನ್ದೋ ವಿನಯಧರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತತೋ ವಿನಯಧರೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ "ಸಬ್ಬಂ ಪುಬ್ಬವಿಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ವಿವಿತ್ತಂ ಓಕಾಸಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೀಲಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರೇ ತಾವ ಮನಸಿಕರೋಹೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬೋ , ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಸುಸಾನೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಹೀ"ತಿಆದಿ। ಆಗತಕಾಲೇಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವಸ್ಸ ಸುದ್ಧಾಸುದ್ಧಭಾವೋ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಹೋತು, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಇದಾನಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಿಸಯೇ ಚೋದೇನ್ತಾನಂ ಕಥಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ? ಚೋದಕೇನ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಆರೋಚಿತೇ ಚುದಿತಕೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ "ಸನ್ತಮೇತಂ, ನೋ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ಥುಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭೂತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಚೋದೇತ್ವಾ ಸಾರೇತ್ವಾ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಸಮ್ಪದಾಯ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬಂ। ಏವಮ್ಪಿ ಅಲಜ್ಜೀ ನಾಮ "ಏತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಏತಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ಪಟಿಞ್ಞಂ ನ ದದೇಯ್ಯ, ಅಥ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ಏವಮ್ಪಿ ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಏವ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ತಂ ತಿಪಿಟಕಚೂಳಾಭಯತ್ಥೇರೇನಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೫-೩೮೬) "ಏವಂ ಲಜ್ಜಿನಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಅಲಜ್ಜೀ ಬಹೂಸುಪಿ ವತ್ಥೂಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ಪಟಿಞ್ಞಂ ನ ದೇತಿ, ಸೋ

‘ನೇವ ಸುದ್ಧೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ನ ‘ಅಸುದ್ಧೋ’ತಿ, ಜೀವಮತಕೋ ನಾಮ ಆಮಕಪೂತಿಕೋ ನಾಮ ಚೇಸ। ಸಚೇ ಪನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತಾದಿಸಂ ವತ್ಥು ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ನಾಸಿತಕೋವ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿ।

೨೩೫. ಏವಂ ವಿನಯಧರಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಛಟ್ಠಾನಓಲೋಕನಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ…ಪೇ॰… ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿಮತ್ಥನ್ತಿ ಆಹ **“ಯಾ ಸಾ…ಪೇ॰… ಜಾನನತ್ಥ”**ನ್ತಿ। ಯಾ ಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಭೇದಾ ಚೋದನಾ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾಯೇವ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಜಾನನತ್ಥಂ ಆದಿಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನಾದೀನಂ ವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ನ ಅವುತ್ತಚೋದನಾಪಭೇದಜಾನನತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಯ್ಯಥಿದ**ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಸೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕತಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚೋದನಾಯ ಕತಿ ಮೂಲಾನಿ, ಕತಿ ವತ್ಥೂನಿ, ಕತಿ ಭೂಮಿಯೋತಿ ಏತ್ಥ “ಕತಿಹಾಕಾರೇಹೀ”ತಿಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೩೬೧) ಚೋದನಾಕಣ್ಡೇ “ಚೋದನಾಯ ಕತಿ ಮೂಲಾನಿ, ಕತಿ ವತ್ಥೂನಿ, ಕತಿ ಭೂಮಿಯೋ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಚೋದೇತೀ”ತಿ। **ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ದೋಸನ್ತರೋ**ತಿ ಏತಸ್ಸಪಿ ಪರತೋ “ಚೋದನಾಯ ಇಮಾ ಪಞ್ಚ ಭೂಮಿಯೋ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಚೋದೇತಿ, ಕಾಯೇನ ವಾ ಚೋದೇತಿ, ವಾಚಾಯ ವಾ ಚೋದೇತಿ, ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಚೋದೇತೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಚೋದನಾಕಣ್ಡೇ (ಪರಿ॰ ೩೬೧) ತಥಾ ವಿಜ್ಜಮಾನತೋತಿ। **ಪನ್ನರಸಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಸಮಾಚಾರತಾ, ಪರಿಸುದ್ಧವಚೀಸಮಾಚಾರತಾ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತತಾ, ಬಹುಸ್ಸುತತಾ, ಉಭಯಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ವಾಗತತಾ, ಕಾಲೇನ ವಚನತಾ, ಭೂತೇನ ವಚನತಾ, ಸಣ್ಹೇನ ವಚನತಾ, ಅತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇನ ವಚನತಾ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಚನತಾ, ಕಾರುಞ್ಞತಾ, ಹಿತೇಸಿತಾ, ಅನುಕಮ್ಪತಾ, ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನತಾ, ವಿನಯಪುರೇಕ್ಖಾರತಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಉಪಾಲಿಪಞ್ಚಕೇ (ಪರಿ॰ ೪೩೬) “ಚೋದಕೇನುಪಾಲಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಸಮಾಚಾರೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ…ಪೇ॰… ಪರಿಸುದ್ಧವಚೀಸಮಾಚಾರೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ…ಪೇ॰… ಮೇತ್ತಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು…ಪೇ॰… ಬಹುಸ್ಸುತೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ…ಪೇ॰… ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಮೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ…ಪೇ॰… ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಅಕಾಲೇನ, ಭೂತೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಅಭೂತೇನ, ಸಣ್ಹೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಫರುಸೇನ, ಅತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಅನತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇನ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ದೋಸನ್ತರೋ…ಪೇ॰… ಕಾರುಞ್ಞತಾ, ಹಿತೇಸಿತಾ, ಅನುಕಮ್ಪತಾ, ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನತಾ, ವಿನಯಪುರೇಕ್ಖಾರತಾ”ತಿ।

ತತ್ಥ **ಕಾರುಞ್ಞತಾ**ತಿ ಕಾರುಣಿಕಭಾವೋ। ಇಮಿನಾ ಕರುಣಾ ಚ ಕರುಣಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ ಚ ದಸ್ಸಿತೋ । **ಹಿತೇಸಿತಾ**ತಿ ಹಿತಗವೇಸನತಾ । **ಅನುಕಮ್ಪತಾ**ತಿ ತೇನ ಹಿತೇನ ಸಂಯೋಜನತಾ। **ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನತಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧನ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನತಾ। ವತ್ಥುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ಸಾರೇತ್ವಾ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಕಮ್ಮಕರಣಂ **ವಿನಯಪುರೇಕ್ಖಾರತಾ** ನಾಮ। ಅಮೂಲಕಮ್ಪಿ ಸಮೂಲಕಮ್ಪಿ “ಮೂಲ”ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವದನ್ತೀತಿ ಆಹ **“ದ್ವೇ ಮೂಲಾನೀ”**ತಿ। **ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮೀ**ತಿಆದೀಸು ಏಕೋ ಏಕಂ ಓಕಾಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಚೋದೇನ್ತೋ **ಕಾಲೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಗಣಮಜ್ಝೇ ಸಲಾಕಗ್ಗಯಾಗುಅಗ್ಗವಿತಕ್ಕಮಾಳಕಭಿಕ್ಖಾಚಾರಮಗ್ಗಆಸನಸಾಲಾದೀಸು, ಉಪಟ್ಠಾಕೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಕ್ಖಣೇ ವಾ ಚೋದೇನ್ತೋ **ಅಕಾಲೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। ತಚ್ಛೇನ ವತ್ಥುನಾ ಚೋದೇನ್ತೋ **ಭೂತೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। ತುಚ್ಛೇನ ಚೋದೇನ್ತೋ **ಅಭೂತೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। “ಅಮ್ಭೋ ಮಹಲ್ಲಕ ಪರಿಸಾವಚರ ಪಂಸುಕೂಲಿಕ ಧಮ್ಮಕಥಿಕ ಪತಿರೂಪಂ ತವ ಇದ”ನ್ತಿ ವದನ್ತೋ **ಫರುಸೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। “ಭನ್ತೇ, ಮಹಲ್ಲಕಾ ಪರಿಸಾವಚರಾ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾ ಪತಿರೂಪಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇದ”ನ್ತಿ ವದನ್ತೋ **ಸಣ್ಹೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। ಕಾರಣನಿಸ್ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ ವದನ್ತೋ **ಅತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇನ ವದತಿ** ನಾಮ। **ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ದೋಸನ್ತರೋ**ತಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ। **ಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚಾ**ತಿ ವಚೀಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪತಾಯ ಚ। ಚುದಿತಕೇನ ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಕೋಪೋ ಚ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಅತ್ತನಾ ಚ ನ ಕುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ, ಪರೋ ಚ ನ ಘಟ್ಟೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ “ಸಙ್ಘೇನ ಓತಿಣ್ಣಾನೋತಿಣ್ಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ - ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಯೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಯೇನ ವಿನಯೇನ ಯೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ತಥಾ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಚೋದನಾಕಣ್ಡೇ (ಪರಿ॰ ೩೬೩) “ಚೋದಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ? ಚುದಿತಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ? ಸಙ್ಘೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ? ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ? ಚೋದಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಚೋದಕೇನ ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪರೋ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ। ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ ನೋ ಅಕಾಲೇನ, ಭೂತೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ ನೋ ಅಭೂತೇನ, ಸಣ್ಹೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ ನೋ ಫರುಸೇನ, ಅತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ ನೋ ಅನತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇನ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ವಕ್ಖಾಮಿ ನೋ ದೋಸನ್ತರೋತಿ। ಚೋದಕೇನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಚುದಿತಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಚುದಿತಕೇನ ದ್ವೀಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚ। ಚುದಿತಕೇನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಸಙ್ಘೇನ ಓತಿಣ್ಣಾನೋತಿಣ್ಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘೇನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಯೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಯೇನ ವಿನಯೇನ ಯೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ತಥಾ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬಂ। ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೧-೩೬೩) “**ಚೋದನಾಯ ಕೋ ಆದೀ**ತಿಆದಿಪುಚ್ಛಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ **ಸಚ್ಚೇ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚ, ಯಂ ಕತಂ ವಾ ಅಕತಂ ವಾ, ತದೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಚೋದಕೇ ವಾ ಅನುವಿಜ್ಜಕೇ ವಾ ಸಙ್ಘೇ ವಾ ಕೋಪೋ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ। **ಓತಿಣ್ಣಾನೋತಿಣ್ಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಓತಿಣ್ಣಞ್ಚ ಅನೋತಿಣ್ಣಞ್ಚ ವಚನಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಜಾನನವಿಧಿ - ಏತ್ತಕಾ ಚೋದಕಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಥಾ, ಏತ್ತಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಥಾ, ಏತ್ತಕಾ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಥಾ, ಏತ್ತಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಥಾತಿ ಜಾನಿತಬ್ಬಾ। ಚೋದಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ, ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ, ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅಹಾಪೇನ್ತೋ ‘ಆವುಸೋ, ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕತ್ವಾ ಆಹರಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಸಙ್ಘೇನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। **ಯೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಯೇನ ವಿನಯೇನ ಯೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮ್ಮತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಭೂತಂ ವತ್ಥು। **ವಿನಯೋ**ತಿ ಚೋದನಾ ಚೇವ ಸಾರಣಾ ಚ। **ಸತ್ಥುಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾ ಚೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಸಮ್ಪದಾ ಚ। ಏತೇನ ಹಿ ಧಮ್ಮೇನ ಚ ವಿನಯೇನ ಚ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ಚ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಭೂತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಚೋದೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಾರೇತ್ವಾ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾಯ ಚೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಸಮ್ಪದಾಯ ಚ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬಂ, ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ವತ್ತಬ್ಬಮೇತ್ತಕಂ ದ್ವಯನ್ತಿ।

ಏವಂ ಏಕದೇಸೇನ ಚೋದನಾಕಣ್ಡನಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಏಕದೇಸೇನೇವ ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಚೋದಕೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯಂ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೋದೇಸಿ, ಕಿಮ್ಹಿ ನಂ ಚೋದೇಸೀ**ತಿ ಚೋದನಾಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತಂ, ಪಾಳಿಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೨೩೭) ಪನ ಪವಾರಣಟ್ಠಪನವಸೇನ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಯಂ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇಸೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಏವಂ ಏಕದೇಸೇನ ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮನಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಏಕದೇಸೇನೇವ ಚೂಳಸಙ್ಗಾಮನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಙ್ಗಾಮೋ** ವುಚ್ಚತಿ ಅಧಿಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೋ। ತತ್ರ ಹಿ ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಚೇವ ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಚ ಉದ್ಧಮ್ಮಂ ಉಬ್ಬಿನಯಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ದೀಪೇನ್ತಾ ಸಮೋಸರನ್ತಿ ವೇಸಾಲಿಕಾ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾ ವಿಯ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇಸಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಲದ್ಧಿಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಸಕವಾದದೀಪನತ್ಥಾಯ ತತ್ಥ ಅವಚರತಿ, ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪವತ್ತೇತಿ, ಸೋ **ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ** ನಾಮ ಯಸತ್ಥೇರೋ ವಿಯ, ತೇನ ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇನ ನೀಚಚಿತ್ತೇನ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬೋ। **ನೀಚಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಮಾನದ್ಧಜಂ ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಹತಮಾನಚಿತ್ತೇನ । **ರಜೋಹರಣಸಮೇನಾ**ತಿ ಪಾದಪುಞ್ಛನಸಮೇನ, ಯಥಾ ರಜೋಹರಣಸ್ಸ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೇ ವಾ ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೇ ವಾ ಪಾದೇ ಪುಞ್ಛಿಯಮಾನೇ ನೇವ ರಾಗೋ ನ ದೋಸೋ, ಏವಂ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅರಜ್ಜನ್ತೇನ

ಅದುಸ್ಸನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಥಾಪತಿರೂಪೇ ಆಸನೇತಿ** ಯಥಾಪತಿರೂಪಂ ಆಸನಂ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನೇ ಥೇರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ।

ಅನಾನಾಕಥಿಕೇನಾತಿ ನಾನಾವಿಧಂ ತಂ ತಂ ಅನತ್ಥಕಥಂ ಅಕಥೇನ್ತೇನ। **ಅತಿರಚ್ಛಾನಕಥಿಕೇನಾತಿ** ದಿಟ್ಠಸುತಮುತಮ್ಪಿ ರಾಜಕಥಾದಿಕಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅಕಥೇನ್ತೇನ। **ಸಾಮಂ ವಾ ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತಬ್ಬೋತಿ** ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನೇ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾ ವಾ ರೂಪಾರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದಸಮಥಚಾರವಿಪಸ್ಸನಾಚಾರಟ್ಠಾನನಿಸಜ್ಜವತ್ತಾದಿನಿಸ್ಸಿತಾ ವಾ ಕಥಾ **ಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ। ಏವರೂಪೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಯಂ ವಾ ಭಾಸಿತಬ್ಬೋ, ಪರೋ ವಾ ಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ತಥಾರೂಪಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತುಂ ಪಹೋತಿ, ಸೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಆವುಸೋ, ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಮ್ಹಿ ಪಞ್ಹೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತ್ವಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। **ಅರಿಯೋ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ ನಾತಿಮಞ್ಞಿತಬ್ಬೋತಿ** ಅರಿಯಾ ತುಣ್ಹೀ ನಿಸೀದನ್ತಾ ನ ಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನಾ ವಿಯ ನಿಸೀದನ್ತಿ, ಅಞ್ಞತರಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ಇತಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರವಸೇನ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ ಅರಿಯೋ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ ನಾಮ, ಸೋ ನಾತಿಮಞ್ಞಿತಬ್ಬೋ, "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗೇನಾ"ತಿ ನಾವಜಾನಿತಬ್ಬೋ, ಅತ್ತನೋ ಪತಿರೂಪಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ "ಕೋ ನಾಮ ತುಯ್ಹಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ"ತಿ ನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ನ ಜಾತೀತಿ** "ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಯೋ ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯೋ"ತಿ ಏವಂ ಜಾತಿ ನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ। **ನ ಆಗಮೋತಿ** "ದೀಘಭಾಣಕೋ ತ್ವಂ ಮಜ್ಝಿಮಭಾಣಕೋ"ತಿ ಏವಂ ಆಗಮೋ ನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। **ಕುಲಪದೇಸೋಪಿ** ಖತ್ತಿಯಕುಲಾದಿವಸೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಅತ್ರಸ್ಸ ಪೇಮಂ ವಾ ದೋಸೋ ವಾತಿ** ತತ್ರ ಪುಗ್ಗಲೇ ಏತೇಸಂ ಕಾರಣಾನಂ ಅಞ್ಞತರವಸೇನ ಪೇಮಂ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ ದೋಸೋ ವಾ।

ನೋ ಪರಿಸಕಪ್ಪಿಕೇನಾತಿ ಪರಿಸಕಪ್ಪಕೇನ ಪರಿಸಾನುವಿಧಾಯಕೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಯಂ ಪರಿಸಾಯ ರುಚ್ಚತಿ, ತದೇವ ಚೇತೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ನ ಕಥೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾತಿ** ಕಥೇತಬ್ಬೇ ಚ ಅಕಥೇತಬ್ಬೇ ಚ ಸಞ್ಞಾಜನನತ್ಥಂ ಹತ್ಥವಿಕಾರೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ।

ಅತ್ಥಂ ಅನುವಿಧಿಯನ್ತೇನಾತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಪಟಿವೇಧಮೇವ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ, "ಇದಂ ಸುತ್ತಂ ಉಪಲಬ್ಭತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಇದಂ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಪರಿತುಲಯನ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಚ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ನ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಸನ್ನಿಪಾತಮಣ್ಡಲೇ ವಿಚರಿತಬ್ಬಂ। ವಿನಯಧರೇ ಹಿ ಉಟ್ಠಿತೇ ಸಬ್ಬಾ ಪರಿಸಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। **ನ ವೀತಿಹಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಹಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ನ ಕುಮ್ಮಗ್ಗೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋತಿ** ನ ಆಪತ್ತಿ ದೀಪೇತಬ್ಬಾ। **ಅಸಾಹಸಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ನ ಸಹಸಾ ಕಾರಿನಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ನ ಸಹಸಾ ದುರುತ್ತವಚನಂ ಕಥೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಚನಕ್ಖಮೇನಾತಿ** ದುರುತ್ತವಾಚಂ ಖಮನಸೀಲೇನ। **ಹಿತಪರಿಸಕ್ಕಿನಾತಿ** ಹಿತೇಸಿನಾ ಹಿತಗವೇಸಿನಾ ಕರುಣಾ ಚ ಕರುಣಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಅಯಂ ಪದದ್ವಯೇಪಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅನಸುರುತ್ತೇನಾತಿ** ನ ಅಸುರುತ್ತೇನ, ಅಸುರುತ್ತಂ ವುಚ್ಚತಿ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಕಥಾಸಙ್ಖಾತಂ ಅಸುನ್ದರವಚನಂ, ತಂ ನ ಕಥೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ತಾ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ** "ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತುಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ** "ಲಜ್ಜಿಯಾ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಸಕ್ಕಾ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಪರೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಚೋದಕೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ** "ಧಮ್ಮಚೋದಕೋ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಚುದಿತಕೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ** "ಧಮ್ಮಚುದಿತಕೋ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಅಧಮ್ಮಚೋದಕೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ** ತಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ವುತ್ತಂ ಅಹಾಪೇನ್ತೇನಾತಿ ಚೋದಕಚುದಿತಕೇಹಿ ವುತ್ತವಚನಂ ಅಹಾಪೇನ್ತೇನ। **ಅವುತ್ತಂ ಅಪಕಾಸೇನ್ತೇನಾತಿ** ಅನೋಸಟಂ ವತ್ಥುಂ ಅಪಕಾಸೇನ್ತೇನ। **ಮನ್ದೋ ಹಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ** ಮನ್ದೋ ಮೋಮೂಳ್ಹೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬೋ, "ನನು ತ್ವಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ"ತಿ ಉತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಅನುಯೋಗವತ್ತಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಯೋಗೋ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬೋ। **ಭೀರು ಅಸ್ಸಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ** ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ

ವಾ ಗಣಮಜ್ಝಂ ವಾ ಅನೋಸಟಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಸಾರಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಾದಿಸೋ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಕಥಯಾಹಿ, ಮಯಂ ತೇ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾಪಿ ಅನುಯೋಗವತ್ತಂ ಕಥಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಚಣ್ಡೋ ನಿಸೇಧೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಅಪಸಾರೇತಬ್ಬೋ ತಜ್ಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅಸುಚಿ ವಿಭಾವೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಅಲಜ್ಜಿಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಉಜುಮದ್ದವೇನಾ**ತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಜು ಸೀಲವಾ ಕಾಯವಙ್ಕಾದಿರಹಿತೋ, ಸೋ ಮದ್ದವೇನೇವ ಉಪಚರಿತಬ್ಬೋ। **ಧಮ್ಮೇಸು ಚ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋ ಧಮ್ಮಗರುಕೋ ಹೋತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಗರುಕೋ, ಅಯಮೇವ ಧಮ್ಮೇಸು ಚ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಚ ಮಜ್ಝತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಚೋದನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಏಕತಿಂಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩೧. ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೩೯. ಏವಂ ಚೋದನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಥೇತುಂ **"ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಗರು ಅಲಹುಕಂ ಪಟಿಕರಣಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾತಿ ಗರುಕಾ, ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾತಿ ಆಪತ್ತಿ, ಗರುಕಾ ಚ ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಚಾತಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿ, ವುಟ್ಠಹತೇ ವುಟ್ಠಾನಂ, ಗರುಕಾಪತ್ತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾನಂ **ಗರುಕಾಪತ್ತಿ ವುಟ್ಠಾನಂ**। ಕಿಂ ತಂ? ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿತೋ ಪರಿಸುದ್ಧಭಾವೋ। ತೇನಾಹ **"ಪರಿವಾಸಮಾನತ್ತಾದೀಹಿ ವಿನಯಕಮ್ಮೇಹಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಪರಿವಾಸೋ, ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ ಪನ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ **"ತಿವಿಧೋ ಪರಿವಾಸೋ"**ತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫) "ತತ್ಥ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಪರಿವಾಸೋ - ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋತಿ। ತೇಸು 'ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞೋಪಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಆಕಙ್ಖತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಆಕಙ್ಖತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ, ತಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ'ತಿ ಏವಂ ಮಹಾಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೮೬) ವುತ್ತೋ ತಿತ್ಥಿಯಪರಿವಾಸೋ **ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ** ನಾಮ। ತತ್ಥ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ವುತ್ತಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ಇಧ ಅನಧಿಪ್ಪೇತೋ"ತಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋತಿ ತಸ್ಮಾ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

೧೩೭. ಏವಂ ಯೋ ಯೋ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಏತೇನ ಪಾಳಿಯಂ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣವಸೇನ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಚ "ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ ಚ ಆಗತೇಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಕಾಲೇ ತಥಾ ಅಭಣಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಚ "ಇಮಸ್ಸ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ ಚ ಏವಂ ಸಕಸಕನಾಮಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾವ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಮೇವ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ, ನ ತತೋ ಬಹಿ। ಕಸ್ಮಾ? "ಅಞ್ಞತ್ಥ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸಮಾದಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬದೋಸಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ। ಅಸಮಾದಿನ್ನವತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚನಾಸಮ್ಭವತೋ, ಮಾಳಕಸೀಮಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಅನಾರೋಚನೇ ಸತಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಸಮ್ಭವತೋ ಚ। **ಪರಿವಾಸಂ ಸಮಾದಿಯಾಮಿ, ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ**ತಿ ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಪದೇಸು ಏಕೇಕೇನ ವಾ ಉಭೋಹಿ ಪದೇಹಿ ವಾ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? "ಏಕಪದೇನಪಿ ಚೇತ್ಥ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಪರಿವಾಸೋ, ದ್ವೀಹಿ ಪನ ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತೋಯೇವ, ಸಮಾದಾನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ। **ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ,** ನ ತತ್ಥ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ವುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪುನ ಸನ್ನಿಪಾತೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ, ಏಕಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇ ಸತಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಕರತ್ತಾ।

ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಏವಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ವಾ ಯಾಚನೇ ವಿಯ "ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪೀ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಕರಣೇ ಸತಿ ಏಕವಾರಂ ಆರೋಚಿತೇಪಿ ಉಪಪನ್ನಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ವೇದಿಯಾಮಹಂ ಭನ್ತೇ, ವೇದಿಯತೀತಿ ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **"ವೇದಿಯಾಮೀ**ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸುಖಂ ಅನುಭವಾಮಿ, ನ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಅಹಂ ದುಕ್ಖಿತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೯೭) ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ "ಸುಖಂ ವೇದೇಮಿ ವೇದನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ವಿ-ಸದ್ದೋ ಅನುಭವನತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೯೭) ಪನ "ವೇದಿಯಾಮೀತಿ ಜಾನೇಮಿ, ಚಿತ್ತೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸುಖಂ ಅನುಭವಾಮಿ, ನ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಅಹಂ ದುಕ್ಖಿತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ "ದೀಪಙ್ಕರೋ ಲೋಕವಿದೂ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಞಾಣತ್ಥೋ

ಅನುಭವನತ್ಥೋ ಚ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೯೭) ಪನ “**ವೇದಿಯಾಮಹ**ನ್ತಿ ಜಾನಾಪೇಮಹಂ, ಆರೋಚೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅನುಭವಾಮೀತಿಪಿಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ। ಪುರಿಮಂ ಪನ ಪಸಂಸನ್ತಿ ಆರೋಚನವಚನತ್ತಾ”ತಿ। ಏತ್ಥ ತು -

> “ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಾಲಿಕೇದಾರಂ, ಸುವಾ ಖಾದನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
> ಪಟಿವೇದೇಮಿ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ನ ನಂ ವಾರೇತುಮುಸ್ಸಹೇ”ತಿ॥ -

ಆದೀಸು ವಿಯ ಆರೋಚನತ್ಥೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಆರೋಚೇತ್ವಾ...ಪೇ॰... ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ “ತದಹೇವ ಪುನ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಕಾಮಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಪರಿಹಾರತ್ಥಮ್ಪೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಯಸ್ಸ ಮಾಳಕೇ ನಾರೋಚಿತಂ, ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಸ ಆರೋಚಿತಂ, ತಸ್ಸ ಪುನ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಮೇವ। “ಸಭಾಗಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಸಭಾಗಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ವತ್ತಂ ಅಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಏವ ಕಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಜ್ಝಾಯಾದಿಸದ್ದಸವನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, **ಮಹಾಮಗ್ಗತೋ ಓಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಇದಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸವನೂಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮನತ್ಥಂ, **ಗುಮ್ಬೇನ ವಾ**ತಿಆದಿ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥಂ। **ಸೋಪಿ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಪುರೇಅರುಣೇ ಏವ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆರೋಚನಾಯ ಕತಾಯ ಸಬ್ಬೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಬಹಿವಿಹಾರಂ ಗತೇಸುಪಿ ಊನೇಗಣೇಚರಣದೋಸೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸದೋಸೋ ವಾ ನ ಹೋತಿ ಆರೋಚನತ್ಥತ್ತಾ ಸಹವಾಸಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ “**ಅಯಞ್ಚಾ**”ತಿಆದಿ। ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಾ। “**ಅಯಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಹಾರೋ**”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ **ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಥೇರಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ದಿಟ್ಠರೂಪಾನಂ ಸುತಸದ್ದಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಅದಿಟ್ಠಅಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ। **ಥೇರಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರಸ್ಸ।

೧೨೮. **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವಿನೋದನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇಮೇಸು ಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸಪ್ಪಮಾಣೇನ ಪರಿವಸಿತದಿವಸೇಸು “ಸಿಯುಂ ನು ಖೋ ತಿವಿಧರತ್ತಿಚ್ಛೇದಕಾರಣಯುತ್ತಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ದಿವಸಾನಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಪರಿವಾಸದಿವಸತ್ತಾ ನ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಸತಿ ಚ ಮಾನತ್ತಾರಹಭಾವೇ ಮಾನತ್ತಂ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅದಿನ್ನಂಯೇವ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿನಯಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸ್ಸ ವಿನೋದನತ್ಥಾಯ। ಏಕೇನ ವಾ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ದಿವಸೇಹಿ ಅಧಿಕತರಾನಿ ದಿವಸಾನಿ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ನನು ಚಾಯಂ ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸೋ, ತಸ್ಮಾನೇನ ಮಾನತ್ತಮೇವ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹಾತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೇನ ವುತ್ತಂ “**ಅಯಞ್ಹಿ ವತ್ತೇ ಸಮಾದಿನ್ನೇ**”ತಿಆದಿ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವತ್ತೇ ಸಮಾದಿನ್ನೇ ಏವ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತಿ, ನ ಅಸಮಾದಿನ್ನೇ, ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನನು ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ “ಸೋ ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸೋ ಸಙ್ಘಂ ಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚತಿ”ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ವುತ್ತಂ “ಸಮಾದಿನ್ನವತ್ತೋ”ತಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ “ವತ್ತೇ ಸಮಾದಿನ್ನೇ ಏವ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತೀ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ “**ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ಪರಿವುತ್ಥತ್ತಾ**”ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ಹುತ್ವಾ ಪರಿವುತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ, ತಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ಹುತ್ವಾ ಪರಿವುತ್ಥತ್ತಾ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವತ್ತೇ ಸಮಾದಿನ್ನೇ ಏವ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಸಮಾದಿನ್ನೇತಿ ಯೋಜನಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ “**ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪುನ ಸಮಾದಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಸೋ ಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸಾತಿಕ್ಕಮೇನೇವ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಮಾನತ್ತಂ ದಾತಬ್ಬಮೇವಾ**”ತಿ।

ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಊನೇಗಣೇಚರಣದೋಸಾ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ। **ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋತಿ**ಆದಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ವಚನೇನ ತಥಾ ಏವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। “**ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ, ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಆಗತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹವಾಸಾದಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ‘ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಪಯೋಜನಂ ಅತ್ಥೀ’ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ತಂ ಪಯೋಜನಂ ದಸ್ಸಿತ”ನ್ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೯೭) ವುತ್ತಂ, ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಾ ಮುಚ್ಚನಪಯೋಜನಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೩೯. **ಅಬ್ಭಾನಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಕತಮ್ಪಿ ಅಕತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “**ತೇನಾಪಿ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಅಬ್ಭಾನಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಬ್ಭಾನಯಾಚನತ್ಥಂ ಮಾನತ್ತಸ್ಸ ಸಮಾದಿಯನಕಾಲೇಪಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವ। ಪುಬ್ಬೇ ಮಾನತ್ತಚಾರಿತಕಾಲೇ ಆರೋಚಿತಮೇವಾತಿ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಅಬ್ಭಾನಂ ನ ಯಾಚಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ಮಾನತ್ತಯಾಚನಕಾಲೇಪಿ ಪರಿವಾಸಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೪೦. **ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಬ್ಭೇತಬ್ಬೋತಿ** ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಬ್ಭಾನಾರಹಸ್ಸ ಚ ನಿನ್ನಾನಾಕರಣತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಥಾ “ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ಅಬ್ಭೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಿಗ್ಗಹಣವಸೇನ ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತಿ ತಸ್ಸ ಅನಾರೋಚಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ।

“ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸ್ಸ ಪನ ಅನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞಾಯ ಛಾದಯತೋ ಅಚ್ಛನ್ನಾವಾ”ತಿ ಪಾಠೋ। ಅವೇರಿಭಾವೇನ ಸಭಾಗೋ **ಅವೇರಿಸಭಾಗೋ**। “ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇ ಆವಿ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪಸಙ್ಗತೋ ಇಧೇವ ಪಕಾಸಿತಂ। ಲಹುಕೇಸು ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ನತ್ಥಿ। ತತ್ಥ ಇತ್ತಿಯಾ ಆವಿ ಕತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಲಹುಕಸಭಾಗಂ ಆವಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪನ ಇತ್ತಿಯಾ ಆರೋಚನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕಿರ। “ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಲಹುಕಸ್ಸೇವಾಯಂ ಸಮನುಞ್ಞಾತಾ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಪಟಿಕರಣಂ ಕಾತು”ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। ಲಹುಕೇಸುಪಿ ಸಭಾಗಂ ಆವಿ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏವ ಹಿ ಇತ್ತಿಯಾ ಆವಿಕರಣಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ಇತರಥಾ ತಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾರೋಚನಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ, ತತೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪನತ್ಥಮೇವ ಇತ್ತಿಯಾ ಆವಿಕರಣಮನುಞ್ಞಾತಂ , ತೇನೇವ ಇಧ “**ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ಅಯಮತ್ಥೋ “ಏತ್ತಾವತಾ ತೇ ದ್ವೇ ನಿರಾಪತ್ತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೇಸೇಹಿ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ದೇಸೇತಬ್ಬಾ”ತಿ ವಚನೇನ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಮ್ಪಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಪಕಾಸಿತೋವ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪನ ಇತ್ತಿಯಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಸಾ ಇತ್ತಿಯಾ ಅಯಮತ್ಥೋ - ಯದಾ ಸುದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾರೋಚನವಸೇನ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಕತೇ “ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಪತ್ತಿಕೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಸೋತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಸುಣೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೮೬) ವುತ್ತಾಪತ್ತಿತೋ ಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಗರುಕಂ ವಾ ಹೋತು ಲಹುಕಂ ವಾ, ಇತ್ತಿಯಾ ಆವಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಉಭೋಸು ನಯೇಸು ಯುತ್ತತರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। “**ನಾಮಞ್ಚೇವ ಆಪತ್ತಿ ಚಾತಿ** ತೇನ ತೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮೇನಾಪನ್ನಾಪತ್ತಿ **ಆಪತ್ತಿ। ನಾಮನ್ತಿ** ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ನಾಮ”ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಆರೋಚನಂ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಪರಿಹರಣಪ್ಪಯೋಜನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

“ಸತಿಯೇವ ಅನ್ತರಾಯೇ ಅನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞೀ ಛಾದೇತಿ, ಅಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಅನ್ತರಾಯಿಕಸ್ಸ ಪನ ಅನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞಾಯ ವಾ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞಾಯ ವಾ ಛಾದಯತೋ ಅಚ್ಛನ್ನಾವಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಅವೇರೀತಿ** ಹಿತಕಾಮೋ। **ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇತಿ** ಉಟ್ಠಿತೇ ಅರುಣೇ। **ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇತಿ** ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಅನಾಪನ್ನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ। **ವತ್ಥುನ್ತಿ** ಅಸುಚಿಮೋಚನಾದಿವೀತಿಕ್ಕಮಂ। **ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠೀತಿ ವತ್ಥು ಚೇವ ಗೋತ್ತಞ್ಚಾತಿ** “ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠೀ”ತಿ ಇದಂ ಅಸುಚಿಮೋಚನಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ವೀತಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಪಕಾಸನತೋ ವತ್ಥು

ಚೇವ ಹೋತಿ, ಸಜಾತಿಯಸಾಧಾರಣವಿಜಾತಿಯವಿನಿವತ್ತಸಭಾವಾಯ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಯಾ ಏವ ಪಕಾಸನತೋ ಗೋತ್ತಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಂ ತಾಯತೀತಿ ಹಿ ಗೋತ್ತಂ। **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ ನಾಮಞ್ಚೇವ ಆಪತ್ತಿ ಚಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ ತೇನ ತೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮೇನ ಆಪನ್ನಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿನಿಕಾಯಸ್ಸ ನಾಮಪಕಾಸನತೋ ನಾಮಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ, ಆಪತ್ತಿಸಭಾವತೋ ಆಪತ್ತಿ ಚ।

ಸುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಅನಾಪನ್ನಸ್ಸ, ತತೋ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ವಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸವಸೇನ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನೇ। ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ। ಕಾ ಸಾ? ಆಪತ್ತಿ। ದಿವಸಾದೀಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಸನಂ ಪರಿವಾಸೋ। ಕೋ ಸೋ? ವಿನಯಕಮ್ಮಕರಣಂ। ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸೋ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ**।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೪೧. ಸುಜ್ಝನಂ ಸುದ್ಧೋ, ಕೋ ಸೋ? ಆಪತ್ತಿವಿಗಮೋ। ಅಮತಿ ಓಸಾನಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅನ್ತೋ, ಸುದ್ಧೋ ಅನ್ತೋ ಯಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಸ್ಸಾತಿ ಸುದ್ಧನ್ತೋ, ಸುದ್ಧನ್ತೋ ಚ ಸೋ ಪರಿವಾಸೋ ಚಾತಿ **ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ,** ಸುದ್ಧಕಾಲಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಅಸುದ್ಧಕಾಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪರಿವಾಸೋ।

ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೪೨. ಸಮೋಧೀಯತೇ ಸಮೋಧಾನಂ, ನಾನಾಕಾಲಿಕಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಅಗ್ಘಾದಿವಸೇನ ಸಮೋಧಾನಂ ಏಕೀಕರಣಂ , ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಕತೋ ಪರಿವಾಸೋ **ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ**ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ "ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋ ಸಙ್ಘೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತರಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಂ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಗತ್ಯತ್ಥಧಾತುಯಾ ಕಮ್ಮನಿ ಚ ನಯನತ್ಥಧಾತುಯಾ ಕಮ್ಮನಿ ಚ ತದತ್ಥಸಮ್ಪದಾನೇ ಚ ವಿಭತ್ತಿಪರಿಣಾಮೇ ಚಾತಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ಆಯಾದೇಸಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಪಟಿಪುಬ್ಬಕಸಧಾತುಯಾ ಚ ನಯನತ್ಥತ್ತಾ "ಮೂಲಾಯಾ"ತಿ ಇದಂ "ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಾ "ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋ…ಪೇ॰… ಮೂಲಾಯ" ಇತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ನ "ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ"ತಿ ಏವಂ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಸದ್ದವಿದುನೋ "ಪಟಿಕಸ್ಸನಾ"ತಿ ಇದಂ ಅಧಿಕನ್ತಿ ವಾ ವದೇಯ್ಯುಂ ಮಕ್ಖೇಯ್ಯುಂ ವಾ, ನ ಪನೇತಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ನವಪಾಠೇಸುಯೇವ ಅಯಂ ಪಾಠೋ ಸದ್ದಲಕ್ಖಣಯುತ್ತೋ ವಾ ಅಯುತ್ತೋ ವಾತಿ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪನ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾದಿತೋ ಆಗತೇಸು ಪೋರಾಣಪಾಠೇಸು। ತೇಸು ಪನ ಕಥಂ ಯೋಜಿಯಮಾನೋ ಅಯಂ ಪಾಠೋ ಸದ್ದಯುತ್ತಿಯಾ ಚ ಅತ್ಥಯುತ್ತಿಯಾ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾಕಾರೋಯೇವ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬೋ। ಅಯಞ್ಚ ಪಾಠೋ ಪೋರಾಣಪಾಳಿಪಾಠೋವ, ತಸ್ಮಾ "ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ"ತಿ ಇದಂ ಕರಣವಸೇನ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ "ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಕಥಂ ಪನೇತಸ್ಸ ಪೋರಾಣಪಾಠಭಾವೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? ಪಕರಣೇ ಆಗತತ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೧೦೨) "ಪಾಳಿಯಂ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋ ಸಙ್ಘೇನ ಉದಾಯಿ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತರಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ…ಪೇ॰… ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾತಿ ಇದಂ ಕರಣವಸೇನ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ "ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸನಾ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ"ತಿ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸವಸೇನ ಉತ್ತರಪದೇನ ಸಮಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತರಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಂ ಹೇತು ಪಟಿಕಸ್ಸಿತೋ। ಸಾ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ

ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ತತ್ಥೇವ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೧೦೨) "ಅಥ ವಾ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ಉತ್ತರಪದೇನ ಸಹ ಪಚ್ಚತ್ತವಸೇನೇವ ಯೋಜೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

ತಂ ದೇನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ತಂ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಂ ದೇನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮೂಲದಿವಸೇ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಕಿಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೧೦೨) "ಉದಾಯಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನ್ತರಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಹೇತುಭೂತಾಯ ಉದಾಯಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮೂಲದಿವಸೇ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಂ ದೇತೂತಿ ಯೋಜನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರವಾದೇ **ಆವಿಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅತೇಕಿಚ್ಛಭಾವಂ ತೇನೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾಕಟಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಲಜ್ಜೀಗಣತೋ ವಿಯೋಜನವಸೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೪೪. ಅಗ್ಘೇನ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಅರಹವಸೇನ ಸಮೋಧಾನಂ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಂ, ಆಪನ್ನಾಸು ಸಮ್ಬಹುಲಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು ಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚಿರತರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ, ತಾಸಂ ಅಗ್ಘೇನ ಸಮೋಧಾಯ ತಾಸಂ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಅವಸೇಸಾನಂ ಊನತರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಪರಿವಾಸೋ ದೀಯತಿ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ । ಸತಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ**ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಾದಿವಸೇನ ಏಕದಿವಸೇ ಆಪನ್ನಾ ಸತಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ। **ದಸಸತ**ನ್ತಿ ಸಹಸ್ಸಆಪತ್ತಿಯೋ। ರತ್ತಿಸತಂ ಛಾದಯಿತ್ವಾನಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। "**ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ** ನಾಮ ಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಯೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನಸ್ಸ ಬಹುರತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾಪತ್ತಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ, ಇತರೋ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾನಂ ವಸೇನಾತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ"ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೧೦೨) ವುತ್ತಂ।

ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪೯. ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನಕಕಥಾಯಂ ಯದಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತು ಭವೇಯ್ಯ, ಕಿಂ ತೇನ ಪುನ ಉಪಜ್ಝಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಾತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸಗಣನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ಉದಾಹು ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಸತಿ ತಂ ಪರಿಹರಿತುಮಾಹ "**ಸಚೇ**"ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮಜ್ಝೇಯೇವ ವಸಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ "**ಅಪ್ಪತಿರೂಪ**"ನ್ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುಭೂತಕಾಲೇ ಆಪಜ್ಜಿತಾಪತ್ತಿಯೋ ಕಥಂ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಆಹ "**ಯಾ ದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯೋ ವಾ**"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಾಧಾರಣಾ**ತಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಾದಯೋ। **ಅಸಾಧಾರಣಾ**ತಿ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಯೋ। ಹೋತು ಭಗವತೋ ಅನುಞ್ಞಾತವಸೇನ ಲಿಙ್ಗೇ ಪರಿವತ್ತೇ ಅಸಾಧಾರಣಾಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಿತಭಾವೋ, ಪುನ ಪಕತಿಲಿಙ್ಗೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪುನ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಆಸಙ್ಕಂ ಪರಿಹರಿತುಂ "**ಪುನ ಪಕತಿಲಿಙ್ಗೇ**"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಾನಿ ತಮತ್ಥಂ ಪಾಳಿಯಾ ಸಾಧೇತುಂ "**ವುತ್ತಞ್ಹೇತ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾಯ ಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೯; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೬೯) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಇಧ ಪನ ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಕಥಾಭೂತತ್ತಾ ಸಾಯೇವ ಕಥಾ ವುಚ್ಚತೇ।

೧೪೭. ತತ್ಥ **ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಾಧಾರಣಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಾದಿಆಪತ್ತಿಯಾ, ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ। **ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ,** ನ ಪುನ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ

ಭಿಕ್ಖುನಿಭಾವೇ ಅಪರಿವಾಸಾರಹತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಾನತ್ತಂ ಚರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾದರೇಯೇವ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಛಾರತ್ತಮಾನತ್ತೇ ಆಚಿಣ್ಣೇಯೇವ ಪರಿವತ್ತತಿ, ಪುನ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಮೇವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ "ಸಚೇ ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಕುಸಲವಿಪಾಕೇ ಪರಿಕ್ಖೀಣೇ**ತಿ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅನ್ತರಧಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಕುಸಲವಿಪಾಕಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಉಭಯಮ್ಪಿ ಅಕುಸಲೇನ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ, ಕುಸಲೇನ ಪಟಿಲಬ್ಭತೀ"ತಿ। **ಛಾರತ್ತಂ ಮಾನತ್ತಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ,** ನ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ನ ವಾ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ದಾತಬ್ಬಂ।

"ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ"**ತಿಆದಿ। **ಪರಿವಾಸದಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಛಾರತ್ತಂ ಮಾನತ್ತಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ।** ಕಸ್ಮಾ? ಭಿಕ್ಖುನಿಕಾಲೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ। ಭಿಕ್ಖುಕಾಲೇ ಛನ್ನಾಯೇವ ಹಿ ಆಪತ್ತಿ ಪರಿವಾಸಾರಹಾ ಹೋತಿ, ನೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಕಾಲೇತಿ ಅಯಮೇತಾಸಂ ವಿಸೇಸೋ। **ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಚರನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತೇ ಆಚಿಣ್ಣೇಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ ಹಿ ವಕ್ಖತಿ "ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತಾಯಾ"ತಿಆದಿ। **ಛಾರತ್ತಂ ಮಾನತ್ತಂ ಚರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪರಿವಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಾವಸೇಸಗರುಕಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ ಸತೇಕಿಚ್ಛಾ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ನಾಮ ರೋಗಾತುರೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಸುಖಕಾರಣಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಮೇನಂ ಕಾರುಣಿಕೋ ತಿಕಿಚ್ಛಕೋ ಕರುಣಾಸಞ್ಚೋದಿತೋ ತಿಕಿಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಗೇಲಞ್ಞತೋ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಹಿತಸುಖಂ ಜನೇತಿ, ಏವಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಸಮಙ್ಗೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಣಾವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತರಾಯಿಕಭಾವತೋ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಮಗ್ಗಂ ಸೋಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಮೇನಂ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕೋ ಭಗವಾ ಮಹಾಕರುಣಾಯ ಸಞ್ಚೋದಿತಮಾನಸೋ ಅನೇಕೇಹಿ ನಯೇಹಿ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸುಖೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತಿ, ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಞುನೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾಪಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಭಗವತೋ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ವಿಸುದ್ಧಕಾಮಾನಂ ನಯಂ ದೇನ್ತಿ, ತಥಾ ಟೀಕಾಚರಿಯಾದಯೋಪಿ। ಏವಂ ದಿನ್ನೇ ಪನ ನಯೇ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಂ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸಿಸ್ಸಾದಯೋಪಿ ತಥೇವ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವತೋ ವಚನಞ್ಚ ಪುಬ್ಬೇನಾಪರಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾದಿವಚನಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾ ತುಲಯಿತ್ವಾ ತಥತೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಹನತ್ಥಂ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ।

ತಸ್ಮಾ ಯದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ವಿನಯಧರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ "ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ, ತದಾ ವಿನಯಧರೇನ "ತ್ವಂ ಕತರಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। "ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕತರಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಯಂ ಮೋಚೇತುಕಾಮಚೇತನಾ, ಉಪಕ್ಕಮೋ, ಮುಚ್ಚನನ್ತಿ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೋ, ತೇನ ರಾಗೇನ ವಾಯಾಮೋ, ಹತ್ಥಗ್ಗಾಹಾದಿಸಮಾಪಜ್ಜನನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಯಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದರಾಗೋ, ತೇನ ರಾಗೇನ ಓಭಾಸನಂ, ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅತ್ತಕಾಮೇ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾ, ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ರಾಗೋ, ತೇನ ರಾಗೇನ ವಣ್ಣಭಣನಂ, ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಸಞ್ಚರಿತ್ತೇ ಯೇಸು ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕತಾ , ನಾಲಂವಚನೀಯತಾ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನವೀಮಂಸನಪಚ್ಚಾಹರಣಾನೀತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಕುಟಿಕಾರೇ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರತಾ, ಹೇಟ್ಠಿಮಪಮಾಣಸಮ್ಭವೋ, ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕತಾ, ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತತಾ, ಅತ್ತುದ್ದೇಸಿಕತಾ, ವಾಸಾಗಾರತಾ, ಲೇಪಘಟನಾತಿ ಸತ್ತ ಪಮಾಣಯುತ್ತಾದೀಸು ಛಧಾ ಅಙ್ಗಾನಿ। ವಿಹಾರಕಾರೇ ತಾನಿಯೇವ ಛ ಅಙ್ಗಾನಿ। ದುಟ್ಠದೋಸೇ ಯಂ ಚೋದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಸಙ್ಖ್ಯುಪಗಮನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಸುದ್ಧಸಞ್ಞಿತಾ, ಯೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಚೋದೇತಿ , ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಾದಿವಸೇನ ಅಮೂಲಕತಾ, ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಸಮ್ಮುಖಾಚೋದನಾ, ತಸ್ಸ ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯೇ

ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ ಕಞ್ಚಿದೇಸಂ ಲೇಸಮತ್ತಂ ಉಪಾದಿಯನತಾ, ಪುರಿಮಾನಿ ಪಞ್ಞಾತಿ ಛ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಸಙ್ಘಭೇದೇ ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮನಂ, ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇನ ಸಮನುಭಾಸನಂ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನಂ, ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಭೇದಾನುವತ್ತಕೇ ಅಙ್ಗೇಸು ಯಥಾ ತತ್ಥ ಪರಕ್ಕಮನಂ, ಏವಂ ಇಧ ಅನುವತ್ತನನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ದುಬ್ಬಚೇ ಅಙ್ಗೇಸು ಯಥಾ ತತ್ಥ ಪರಕ್ಕಮನಂ, ಏವಂ ಇಧ ಅವಚನೀಯಕರಣತಾತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಕುಲದೂಸಕೇ ಅಙ್ಗೇಸು ಯಥಾ ತತ್ಥ ಪರಕ್ಕಮನಂ, ಏವಂ ಇಧ ಛನ್ದಾದೀಹಿ ಪಾಪನನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಅಙ್ಗಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಅಙ್ಗಪಾರಿಪೂರೀ ಹೋತಿ, "ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ನೋ ಚೇ, "ನಾಯಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನಾಯಂ ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನೀ, ದೇಸನಾಗಾಮಿನೀ ಅಯಂ ಆಪತ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪತಿರೂಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ದೇಸೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋ।

ಅಥ ಪನ ಅನಾಪತ್ತಿಚ್ಛಾಯಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಚ್ಛಾಯಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, "ತ್ವಂ ಇಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಛಾದೇಸಿ, ನ ಛಾದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನ ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ನ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ಮಾನತ್ತಾರಹೋವ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। "ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ಪನ ವುತ್ತೇ "ದಸಸು ಆಕಾರೇಸು ಅಞ್ಞತರಕಾರಣೇನ ಛಾದೇಸಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ದಸಸು ಅಞ್ಞತರಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏವಮ್ಪಿ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತಿ, ನ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಅಥ "ಅಞ್ಞಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ವದತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ "ತ್ವಂ ಆಪತ್ತಿಆಪನ್ನಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸಿ, ಉದಾಹು ಅಜಾನನ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಜಾನನ್ತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ಆಪತ್ತಿಆಪನ್ನಭಾವಂ ಸರನ್ತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸಿ, ಉದಾಹು ವಿಸರಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಿಸರಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ಆಪತ್ತಿಆಪನ್ನಭಾವೇ ವೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸಿ, ಉದಾಹು ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ನ ತ್ವಂ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ಮಾನತ್ತಾರಹೋವ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ।

ಅಥ "ಜಾನನ್ತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ಸರನ್ತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ತ್ವಂ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೧೪೪) "ಸೋ ಏವಂ ವದತಿ 'ಯಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿ ಜಾನಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಧಮ್ಮತ್ತಾ ರುಹತಿ। ಯಾ ಚ ಖ್ವಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿ ಅಜಾನಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಅಧಮ್ಮತ್ತಾ ನ ರುಹತಿ। ಏಕಿಸ್ಸಾ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖು ಮಾನತ್ತಾರಹೋ'"ತಿ ಚ, "ಸೋ ಏವಂ ವದತಿ 'ಯಾಯಂ ಆಪತ್ತಿ ಸರಮಾನಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಧಮ್ಮತ್ತಾ ರುಹತಿ। ಯಾ ಚ ಖ್ವಾಯಂ ಆಪತ್ತಿ ಅಸರಮಾನಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಅಧಮ್ಮತ್ತಾ ನ ರುಹತಿ। ಏಕಿಸ್ಸಾ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖು ಮಾನತ್ತಾರಹೋ'"ತಿ ಚ, "ಸೋ ಏವಂ ವದತಿ 'ಯಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಧಮ್ಮತ್ತಾ ರುಹತಿ। ಯಾ ಚ ಖ್ವಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿ ವೇಮತಿಕಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಅಧಮ್ಮತ್ತಾ ನ ರುಹತಿ। ಏಕಿಸ್ಸಾ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಮಾನತ್ತಾರಹೋ'"ತಿ ಚ।

ಏವಂ ಪರಿವಾಸಾರಹಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ತೀಸು ಪರಿವಾಸೇಸು ಕತರಪರಿವಾಸಾರಹೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ತ್ವಂ ಕತಿ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಛಾದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ವಾ "ದ್ವೇ ತೀಣಿ ತತುತ್ತರಿ ವಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ "ಕತೀಹಂ ತ್ವಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಕಾಹಮೇವಾಹಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವಾ "ದ್ವೀಹಂ ತೀಹಂ ತತುತ್ತರಿ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮೀ"ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ "ಯಾವತೀಹಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸಿ, ತಾವತೀಹಂ ತ್ವಂ ಪಟಿವಸಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಯಾವತೀಹಂ ಜಾನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಾವತೀಹಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಕಾಮಾ ಪರಿವತ್ಥಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತತೋ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಾರಹೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೨) ಇತ್ವಾ ತದನುರೂಪಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ಏತ್ಥ ಚ ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಪುಚ್ಛನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣತ್ಥಮೇವ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಪುಚ್ಛನಂ ಪನ ತದತ್ಥಞ್ಚೇವ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಸ್ಸ ಅನನುರೂಪಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಞ್ಚ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚುಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) "ಸೋ ದುವಿಧೋ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತೋ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತೋತಿ, ದುವಿಧೋಪಿ ಚೇಸ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಸಕಲಂ ವಾ ಏಕಚ್ಚಂ ವಾ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಸರನ್ತಸ್ಸ ಚ ತತ್ಥ ವೇಮತಿಕಸ್ಸ ಚ ದಾತಬ್ಬೋ। ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಪನ 'ಅಹಂ ಏತ್ತಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ'ತಿ ಜಾನಾತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಅಕಾರಣಮೇತ"ನ್ತಿ। ತತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ದುವಿಧಞ್ಹಿ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮಹಾಮಗ್ಗತೋ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಗುಮ್ಬವತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) "ಸಚೇ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಿಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಸಭಾಗಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ವತ್ತಂ ಅನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಹಾರೇಯೇವ ರತ್ತಿಪರಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಅಥ ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋಧೇತುಂ, ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಾನತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿವಾಸೋ ಆರೋಚೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। "ಮಾನತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ"ತಿ ಚ "ಸಚೇ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಿಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಸಭಾಗಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ವತ್ತಂ ಅನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ರತ್ತಿಯೋ ಗಣೇತಬ್ಬಾ। ಅಥ ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋಧೇತುಂ, ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಮಗ್ಗತೋ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಗುಮ್ಬೇನ ವಾ ವತಿಯಾ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮) ಇದಂ ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಿಹಾರೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಇದಂ ಬಹುಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದಕಾರಣಾನಿ ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಅಥ ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋಧೇತು"ನ್ತಿ। **ಸಭಾಗಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತೀ**ತಿ ಇದಂ ವಿಸಭಾಗಾನಂ ವೇರೀಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತೋ ಪಕಾಸೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ , ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮) "ತಸ್ಮಾ ಅವೇರಿಸಭಾಗಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಾ। ಯೋ ಪನ ವಿಸಭಾಗೋ ಹೋತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಕಾಸೇತುಕಾಮೋ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ನಾರೋಚೇತಬ್ಬಾ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸಭಾಗಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ವತ್ತಂ ಅಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಬಹಿಯೇವ ಕಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ವಿಹಾರೇಯೇವಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಅಥ ನ ಸಕ್ಕಾ...ಪೇ॰... ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ"ತಿ। **ರತ್ತಿಪರಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ರತ್ತಿಗಣನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಮಾನತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ "ರತ್ತಿಯೋ ಗಣೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। **ಅಥ ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋಧೇತು**ನ್ತಿ ಬಹುಭಿಕ್ಖುಕತ್ತಾ ವಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತ್ತಾ ವಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಾಭೇದಕಾರಣಾನಿಪಿ ಸೋಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। **ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿವಾಸವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಕಾಲೇ ಅರುಣೋದಯತೋ ಪುರೇತರಮೇವ। ತಥಾ ಹಿ ವಕ್ಖತಿ "ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವುತ್ತನಯೇನ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿವಾಸೋ ಆರೋಚೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। **ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ವಿಪ್ಪವಾಸರತ್ತಿಚ್ಛೇದವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ವಿನಾ ಪಕತತ್ತೇನ ಸಭಿಕ್ಖುಕಆವಾಸಅಭಿಕ್ಖುಕಅನಾವಾಸಗಮನಸಙ್ಖಾತವತ್ತಭೇದವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಞ್ಚ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೭೬)।

ಮಾನತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನಾತಿ “ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತನಯೇನ। ಯದಿ ಏವಂ ವಿಸಮಮಿದಂ ನಯದಸ್ಸನಂ, ಪರಿಕ್ಖೇಪಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇ ಏವ ಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ಕಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ದ್ವೇಲೇಡ್ಡುಪಾತಾತಿಕ್ಕಮೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಪನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮೋ ಏವಾತಿ ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಜ್ಝಾಯಾದಿಸದ್ದಸವನಸಬ್ಭಾವತೋ ಸುವಿದೂರಾತಿಕ್ಕಮೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಪನ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಅತಿಕ್ಕಮಮತ್ತೋಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮೋಯೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೋ। ಬುದ್ಧಮತಞ್ಞುನೋ ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೯೭) “ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋತಿಆದಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ವಚನೇನ ತಥಾ ಏವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ।

ಮಾನತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ **ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ಊನೇಗಣೇಚರಣರತ್ತಿಚ್ಛೇದವಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ**ತಿಆದಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸವನೂಪಚಾರದಸ್ಸನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ ಟೀಕಾಚರಿಯೋ “**ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಜ್ಝಾಯಾದಿಸದ್ದಸವನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ‘**ಮಹಾಮಗ್ಗತೋ ಓಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಇದಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸವನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥಂ, **ಗುಮ್ಬೇನ ವಾ**ತಿಆದಿ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥ”ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಂ ದುವಿಧಂ ಠಾನಂ ಪರಿವಸನ್ತಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। ತೇಸು ಚ ಯದಿ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪರಿವಸತಿ, ಉಪಚಾರಸೀಮಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ, ದಿಟ್ಠರೂಪಾನಂ ಸುತಸದ್ದಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಅದಿಟ್ಠಅಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ “ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಸೀಮಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ದಿಟ್ಠರೂಪಾನಂ ಸುತಸದ್ದಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಅದಿಟ್ಠಅಸ್ಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ಇದಞ್ಚ ವತ್ತಂ ಅನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ರತ್ತಿಪರಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಚ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮಾದಾನಸ್ಸ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಉಪಚಾರೋ ಪನ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಠಿತಾನಂ ಸಕಲಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠಿತಾನಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಂ। ತೇನೇವ ಹಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದಿಸಙ್ಘಲಾಭೋ ಯದಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಬಹಿಸೀಮಾಯಂ, ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರವಸೇನಪಿ ಏಸ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೯೭) “**ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ**ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಆಗತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹವಾಸಾದಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ।

ಏವಂ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ವಸನಸ್ಸ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಾನಂ ವಿಹಾರತೋ ಬಹಿ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಸನಸ್ಸ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಪಕರಣೇಸು ಆಗತತ್ತಾ ತಥಾಗತನಯೋ ಪಕರಣಾಗತನಯೋ ಹೋತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಸ್ಸ ಚ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದದೋಸೇ ಪರಿಹರಿತುಂ ಅತಿದುಕ್ಕರತ್ತಾ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಸ್ಸ ಚ ದೇವಸಿಕಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಬಹಿಸೀಮಗಮನಸ್ಸ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ, ವಾಳಸರೀಸಪಾದಿಪರಿಸಯಸ್ಸ ಚ ಆಸಙ್ಕಿತಬ್ಬಭಾವತೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದಪರಿಹರಣವಸೇನ ಲಕ್ಖಣಪಾರಿಪೂರಿಮೇವ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾಪಿ ಸಮಾನಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ಪರಿವಾಸವಸನಞ್ಚ ಮಾನತ್ತಚರಣಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಿ।

ಏಕಚ್ಚೇ ಆಚರಿಯಾ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಪತಿರೂಪಟ್ಠಾನೇ ಪಕತತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನಸಾಲಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಪಜ್ಜನಮಞ್ಚಂ ಸಬ್ಬತೋ ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಸದ್ವಾರಬನ್ಧನಂ ಸುಗುತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ವತಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಸಾಮಣೇರಾದಯೋ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಯಾಮೇ ವಾ

ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಸದ್ದಛಿಜ್ಜನಕಾಲೇ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಲಾಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಾಪೇತ್ವಾ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಮಞ್ಚಕೇಸು ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಕಾಲೇ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇನ್ತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಪಕರಣೇಸು ಅನಾಗತತ್ತಾ ಆಚರಿಯಾನಂ ಮತೇನ ಕತತ್ತಾ **ಆಚರಿಯನಯೋ** ನಾಮ। ಏಸ ನಯೋಪಿ ಯಥಾರುತತೋ ಪಕರಣೇಸು ಅನಾಗತೋಪಿ ಪಕರಣಾನುಲೋಮವಸೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದದೋಸೇ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲೇಹಿ ಬಹುಸ್ಸುತೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೇಹಿ ವಿನಯೇ ಪಕತಞ್ಞೂಹಿ ವಿಚಾರಿತೋ ಸಮಾನೋ ಸುನ್ದರೋ ಪಸತ್ಥೋವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಅನುಲೋಮನಯೋ"ತಿಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ನನು ಚ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂಯೇವ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ವಸನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾಪಿ ಸಮಾನಾ ವಸನ್ತೀತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತತ್ಥ ಪನ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕತ್ತಾ ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಚ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದದೋಸೇ ಚ ಪರಿಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವತೋ ಸಕಲರತ್ತಿನ್ದಿವಮ್ಪಿ ವತ್ತಂ ಅನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸನಂ ವುತ್ತಂ, ಇಧ ಪನ ತಥಾ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವತೋ ದಿವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಯಂ ಸಮಾದಿಯನ್ತೋ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಅನಾಗಮನಕಾಲಭಾವತೋ, ಸದ್ದಛಿಜ್ಜನಕಾಲಭಾವತೋ ಚ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾದಿದೋಸೇ ಪರಿಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ತದನುಲೋಮೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಮನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಹೋತು, ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವಸನ್ತಾನಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದನಮೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪಕತತ್ತಸಾಲಾಕರಣಮಞ್ಚಕರಣಾದೀನಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಏತಾನಿ ಕರೋನ್ತೀತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಪಕತತ್ತಸಾಲಾಕರಣಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಕತತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿಪ್ಪವಾಸರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದದೋಸಪರಿಹರಣತ್ಥಂ, ತಂ "ತಯೋ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾ ಸಹವಾಸೋ, ವಿಪ್ಪವಾಸೋ, ಅನಾರೋಚನಾ"ತಿ ವುತ್ತಪಾಠಂ (ಚೂಳವ॰ ೮೩) ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಮಞ್ಚಕರಣಂ ಸಹವಾಸರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದದೋಸಪರಿಹರಣತ್ಥಂ, ತಂ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಅನಾವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಪಾಠಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ೮೧) ಯಥಾವುತ್ತಪಾಠಞ್ಚ ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಗಮನಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಗಮನೇ ಏವ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಗಮನಂ ರತ್ತಿಗಮನಸ್ಸ ಬಹುಪರಿಸ್ಸಯತ್ತಾ ಪರಿಸ್ಸಯವಿನೋದನತ್ಥಂ, ತಂ "ಅನ್ತರಾಯತೋ ಪರಿಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೬) ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಉಪಟ್ಠಾಕಸಾಮಣೇರಾದೀನಂ ನಿವತ್ತಾಪನಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಹಸೇಯ್ಯಸಙ್ಕಾನಿವತ್ತನತ್ಥಂ, ತಂ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಮಾತಿಕಾಪಾಠಂ (ಪಾಚಿ॰ ೪೯) ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಪುರಿಮಯಾಮೇ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಸದ್ದಛಿಜ್ಜನಕಾಲೇ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಲಾಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ವತ್ತಸಮಾದಾಪನಂ ಅಞ್ಞಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸದ್ದಸವನವಿವಜ್ಜನತ್ಥಂ, ತಂ ಅನಾರೋಚನರತ್ತಿಚ್ಛೇದದೋಸಪರಿಹರಣತ್ಥಂ, ತಂ ಯಥಾವುತ್ತರತ್ತಿಚ್ಛೇದಪಾಠಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ।

ನನು ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವತ್ತಸಮಾದಾಪನಂ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ "ಪುರಿಮಯಾಮಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇಸೂ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? ನಾಯಂ ದೋಸೋ, ಹಿಯ್ಯೋಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಯಾವ ಅಜ್ಜಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ ಅಜ್ಜಅರುಣಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನಾಮ, ಅಜ್ಜಅರುಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಚ್ಛಾಕಾಲೋ ಅರುಣಸ್ಸ ಬಹಿ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇಸು ಕತವತ್ತಸಮಾದಾನಮ್ಪಿ ಅರುಣೋದಯತೋ ಪುರೇ ಕತತ್ತಾ ಅನ್ತೋಅರುಣೇ ಕತಂಯೇವ ಹೋತಿ। ವತ್ತಂ ಅಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನೇ ಚ ಸತಿ ನಿದ್ದಾವಸೇನ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಕಾಲಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮಾದಾನಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಪುರೇತರಮೇವ ಸಮಾದಾನಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನಂ ಞಾಯಾಗತಂ ಹೋತಿ, "ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಅನುಲೋಮೇತಿ।

ಏವಂ ಹೋತು, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಕಸ್ಮಾ “ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ನನು ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಂ ಸಮಾದಿನ್ನಕಾಲೇಯೇವ ವತ್ತಮಾರೋಚಿತನ್ತಿ? ಸಚ್ಚಂ ಆರೋಚಿತಂ, ಅಯಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ದಿವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಇದಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಾಳಕಸೀಮಾಯ ಆರೋಚಿತಮ್ಪಿ ಪುನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿ “ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿವಾಸೋ ಆರೋಚೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಪಾಠಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಅಥ “ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಮಞ್ಚಕೇಸು ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ, ನನು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಮಞ್ಚೇಸು ನಿಪಜ್ಜಮಾನಾಪಿ ಪಕತತ್ತಸಾಲತೋ ನಿಬ್ಬೋದಕಪತನಟ್ಠಾನತೋ ಬಹಿ ನಿಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸಹವಾಸರಅಆಚ್ಛೇದದೋಸತೋ ಮುತ್ತಾಯೇವಾತಿ? ನ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂಹೇವ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ನಿಪನ್ನೋ ಸಹವಾಸರತ್ತಿಚ್ಛೇದಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಪಿ ಹೋತಿಯೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧) “ಸಚೇ ಹಿ ದ್ವೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಏಕತೋ ವಸೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ಅಗಾರವಾ ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಂ ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ ವಿಬ್ಭಮೇಯ್ಯುಂ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ”ತಿ। “ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಕಾಲೇ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅರುಣೇ ಅನುಟ್ಠಿತೇಯೇವ ವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ, ಸಾ ರತ್ತಿ ಗಣನೂಪಗಾ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಠಮಪರಿಚ್ಛೇದೇ ವುತ್ತಂ ಅರುಣಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಭಾವೋ ಸುಟ್ಠು ಜಾನಿತಬ್ಬೋ।

“ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಸ್ಮಾ ಆರೋಚಾಪೇತಿ, ನನು ಸಮಾದಿನ್ನಕಾಲೇಯೇವ ಆರೋಚಿತನ್ತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಸಮಾದಾನಕಾಲೇ ಆರೋಚಿತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಏಕಚ್ಚೇ ನಿಕ್ಖಿಪನಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಪರಿಸಸಙ್ಕಮನಮ್ಪಿ ಸಿಯಾ, ತಥಾ ಚ ಸತಿ ಅಭಿನವಾಗತಾನಂ ಸಬ್ಭಾವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಅಸತಿ ಪನ ಅಭಿನವಾಗತಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಆರೋಚನೇ ದೋಸಾಭಾವತೋ ಪುನ ಆರೋಚನಂ ಞಾಯಾಗತಂ ಹೋತಿ, ಮಾನತ್ತಚರಣಕಾಲೇ ಪನ ಸಮಾದಾನೇ ಆರೋಚಿತೇಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನೇ ಅವಸ್ಸಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವ । ಕಸ್ಮಾ? ದಿವಸನ್ತರಭಾವತೋ। “ದೇವಸಿಕಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಸಾಯಂ ಸಮಾದಾನಕಾಲೇ ಆರೋಚೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಿಪನೇ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ಚೇ? ನ, ಸಾಯಂ ಸಮಾದಾನಕಾಲೇ ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿಪಿ, ನ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿಪಿ, ಅನಾಗತಾನಂ ಕಥಂ ಆರೋಚೇತುಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಅನಾರೋಚನೇ ಚ ಸತಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನತೋ ಪುರೇಯೇವ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ನೋ ಮತಿ, ಸುಟ್ಠುತರಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಪಕರಣಾಗತನಯೇನ ವಾ ಪಕರಣಾನುಲೋಮಆಚರಿಯನಯೇನ ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೇನ ವಿನಯಕೋವಿದೇನ ಬಹುಸ್ಸುತೇನ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಭೂತೇನ ವಿನಯಧರೇನ ವಿಸುದ್ಧಿಕಾಮಾನಂ ಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧತ್ಥಾಯ ಸುಟ್ಠು ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಪರಿವಾಸವತ್ತಾಮಾನತ್ತಚರಣವತ್ತಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನೀತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಲಜ್ಜೀಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಥಾಯ ಕುಸಲತ್ಥಂ ನಾನಾವಾದನಯೋ ವುಚ್ಚತೇ - ಕೇಚಿ ಭಿಕ್ಖೂ “ಪಕತತ್ತಸಾಲಂ ಕುರುಮಾನೇನ ತಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಥಮ್ಭಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಂ ಪದೇಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಗೀವಾ ತಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಉಪರಿ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಕತೇ ಸುಕತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ ಕರೋನ್ತಿ ಚ। ಏಕಚ್ಚೇ “ಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಟಿ ತಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಉಪರಿ ಹೋತಿ, ಯಥಾ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಕತೇ ಸುಕತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ ಕರೋನ್ತಿ ಚ, ತಂ ವಚನಂ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾದೀಸು ವಿಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಂ ತೇಸಂ ಪರಿಕಪ್ಪಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ನೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸಿಯಾ - “ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಪನ ಉಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತವಚನಞ್ಚ “ಅಥ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ ಏವ, ವತ್ತಭೇದೋ ಪನ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭) “ಅದಿಟ್ಠಅಸ್ಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಟೀಕಾವಚನಞ್ಚ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰

ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೯೭) “ಅದಿಟ್ಠಅಸ್ಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ‘ಇದಂ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣ’ನ್ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾವಚನಞ್ಚ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೯೭) “**ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ**ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ, ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಆಗತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹವಾಸಾದಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾವಚನಞ್ಚ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಯೋನಿಸೋ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮೇವ ಪಮಾಣಂ, ತತೋ ಊನಮ್ಪಿ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಮಜ್ಝೇ ಥಮ್ಭತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತೇ ಪದೇಸೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಗೀವಾ ವಾ ಕಟಿ ವಾ ಹೋತು, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪದೇಸೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ತತೋ ಸಹವಾಸತೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸತೋ ವಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವತ್ತಭೇದದೋಸಾ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ತತ್ರೇವಂ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಯಥಾವುತ್ತಪಾಠೇಸು ಪಠಮಪಾಠಸ್ಸ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಛಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇ ಯದಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖು ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತುಕಾಮೋ, ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಉಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾವ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇತಿ। ಏತೇನ ದ್ವೀಸುಪಿ ಛಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪದೇಸತೋ ಬಹಿ ನಿಸೀದನ್ತೋ ಆಸನೇಪಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ “**ನ ಛಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇ**ತಿ ಪಕತತ್ತೇ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಇತರೇನ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿಣಸನ್ಥರೇಪಿ ಉಚ್ಚತರೇ ವಾಲಿಕತಲೇಪಿ ವಾ ನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಪನ ಉಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧)। ಇತಿ ಪಕತತ್ತೇ ಛಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನದೀಪಕೋ ಅಯಂ ಪಾಠೋ, ನ ಮಞ್ಚಪಞ್ಞಾಪನಟ್ಠಾನಸಯನಟ್ಠಾನದೀಪಕೋ, ತಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಸಕಲಂ ಪಾಠಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಏಕದೇಸಮತ್ತಮೇವ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪರಿಕಪ್ಪವಸೇನ ಅಯೋನಿಸೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ।

ದುತಿಯಪಾಠಸ್ಸ ಪನ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಬಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ, ವತ್ತಭೇದೋ ಪನ ನತ್ಥಿ। ಕಸ್ಮಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ? ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತತ್ತಾ। ಕಸ್ಮಾ ನ ವತ್ತಭೇದೋ? ಅಜಾನನ್ತತ್ತಾತಿ। ಏತೇನ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೋ ಹೋತಿ ಆರೋಚನಕ್ಖೇತ್ತಭೂತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ “ಗುಮ್ಬೇನ ವಾ ವತಿಯಾ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವುತ್ತನಯೇನ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಸಚೇ ಏಸ ತಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸದ್ದಂ ವಾಸ್ಸ ಸುಣಾತಿ, ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಅನಾರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದೋ ಚ। ಅಥ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ ಏವ, ವತ್ತಭೇದೋ ಪನ ನತ್ಥೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭)। ಇತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಪಾಠೋ ಆರೋಚನಕ್ಖೇತ್ತದೀಪಕೋ ಹೋತಿ, ನ ಮಞ್ಚಪಞ್ಞಾಪನಾದಿದೀಪಕೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತತಿಯಪಾಠಸ್ಸ ಪನ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಕಿಂ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವತ್ತಸಮಾದಾನಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿಟ್ಠರೂಪಾನಂ ಸುತಸದ್ದಾನಂಯೇವ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಸತಿ ಅದಿಟ್ಠಅಸ್ಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ। ಏತೇನ ಅದಿಟ್ಠಅಸ್ಸುತಾನಂ ಪನ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂಯೇವ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ನ ಬಹಿದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ, ದಿಟ್ಠಸುತಾನಂ ಪನ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಮ್ಪಿ ಬಹಿದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಮ್ಪಿ ಆಕಾಸಾದಿಗತಾನಮ್ಪಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ “ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಥೇರಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ದಿಟ್ಠರೂಪಾನಂ ಸುತಸದ್ದಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಅದಿಟ್ಠಅಸ್ಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣ”ನ್ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ

೩.೯೭)। ಇತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಪಾಠೋ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಲಕ್ಖಣದೀಪಕೋ ಹೋತಿ, ನ ಮಞ್ಚಪಞ್ಞಾಪನಾದಿದೀಪಕೋತಿ। ಚತುತ್ಥಪಾಠಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋಪಿ ತತಿಯಪಾಠಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಸದಿಸೋವ।

ಪಞ್ಚಮಪಾಠಸ್ಸ ಪನ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - **ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ತನೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹವಾಸಾದಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಅನಾರೋಚನಊನೇಗಣೇಚರಣಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಯಞ್ಚ ಯಸ್ಮಾ ಗಣಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ವಸಿ , ತಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹವಾಸವಿಪ್ಪವಾಸಅನಾರೋಚನಊನೇಗಣೇಚರಣಸಙ್ಖಾತಾನಿ ವತ್ತಚ್ಛೇದಕಾರಣಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭) “ಅಯಞ್ಚ ಯಸ್ಮಾ ಗಣಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾವ ವಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ಊನೇಗಣೇಚರಣದೋಸೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ವಾ ನ ಹೋತೀ”ತಿ। ಇತಿ ಅಯಞ್ಚ ಪಾಠೋ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂಸು ಗತೇಸುಪಿ ವತ್ತಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ವಸಿತತ್ತಾ ದೋಸಾಭಾವಮೇವ ದೀಪೇತಿ, ನ ಮಞ್ಚಪಞ್ಞಾಪನಾದೀನಿ। ಇತಿ ಇಮೇಸಂ ಪಾಠಾನಂ ಅಯೋನಿಸೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಸಬ್ಬತ್ಥ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮೇವ ಪಮಾಣ”ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ವಿಚಾರಿಂಸು, ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸಿಸ್ಸಾನುಸಿಸ್ಸಾದಯೋಪಿ ತಥೇವ ಕರೋನ್ತಿ, ತದೇತಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ।

ಕಥಂ? ಯಂ ತತ್ಥ ಪಕತತ್ತಸಾಲಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಥಮ್ಭಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಮಿನಿಂಸು, ತದಪ್ಪಮಾಣಂ । ನ ಹಿ ಥಮ್ಭೇನ ವಾ ಸಾಲಾಯ ವಾ ಸಹವಾಸೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ವಾ ವುತ್ತೋ, ಅಥ ಖೋ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖುನಾವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩) “ತತ್ಥ **ಸಹವಾಸೋ**ತಿ ಯ್ವಾಯಂ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತೋ ಏಕತೋ ವಾಸೋ। **ವಿಪ್ಪವಾಸೋ**ತಿ ಏಕಕಸ್ಸೇವ ವಾಸೋ”ತಿ। ಯಞ್ಹಿ ತತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಗೀವಾಟ್ಠಪನಂ ವಾ ಕಟಿಟ್ಠಪನಂ ವಾ ವದನ್ತಿ, ತದಪಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಹಿ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಠಪೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ನ ಏಕದೇಸಮತ್ತಂ।

ತೇಸಂ ಪನ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸಿಯಾ - ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪದೇಸತೋ ಸಕಲಸರೀರಸ್ಸ ಅನ್ತೋಕರಣೇ ಸತಿ ಸಹವಾಸೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಬಹಿಕರಣೇ ಸತಿ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ, ತೇನ ಉಪಡ್ಢಂ ಅನ್ತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಬಹಿ ಹೋತೂತಿ, ತಂ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣವಸೇನ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಸಹವಾಸದೋಸೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇನ ಕಥಿತೋ, ಅಥ ಖೋ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಸಯನೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೮೧) “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಅನಾವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧) ವುತ್ತಂ **“ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ”**ತಿಆದೀಸು **ಆವಾಸೋ** ನಾಮ ವಸನತ್ಥಾಯ ಕತಸೇನಾಸನಂ। **ಅನಾವಾಸೋ** ನಾಮ ಚೇತಿಯಘರಂ ಬೋಧಿಘರಂ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಅಟ್ಟಕೋ ದಾರುಅಟ್ಟಕೋ ಪಾನೀಯಮಾಳೋ ವಚ್ಚಕುಟಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋತಿ ಏವಮಾದಿ। ತತಿಯಪದೇನ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಗಹಿತಂ, ‘ಏತೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಛದನತೋ ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಓಕಾಸೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ ವಸಿತುಂ ನ ಲಭತಿ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಪನ ಅನ್ತೋಆವಾಸೇಯೇವ ನ ಲಭತೀ’ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ‘ಅವಿಸೇಸೇನ ಉದಕಪಾತೇನ ವಾರಿತ’ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ‘ಏತೇಸು ಏತ್ತಕೇಸು ಪಞ್ಚವಣ್ಣಛದನಬದ್ಧಟ್ಠಾನೇಸು ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಚ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ಚ ಪಕತತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉದಕಪಾತೇನ ವಾರಿತ’ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ನಾನೂಪಚಾರೇಪಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನೇತ್ಥ ತದಹುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಪಿ ಪಕತತ್ತೇ ಪಠಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೇ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೋಪಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಪಚ್ಛಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಜಾನನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ, ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ

ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ, ನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಂ। ಸಚೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಪಠಮಂ ನಿಪನ್ನೇ ಪಚ್ಛಾ ಪಕತತ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಚ ಜಾನಾತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ। ನೋ ಚೇ ಜಾನಾತಿ , ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ, ನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಾಲಾಯಪಿ ವಿಹಾರೇಪಿ ಛದನತೋ ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಸಹವಾಸದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏಕಚ್ಚೇ ಪನ ಮಜ್ಝಿಮತ್ಥಮ್ಭತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಾಯಾಮೇನ ದಣ್ಡಕೇನ ಚಕ್ಕಂ ಭಮಿತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಬಾಹಿರೇ ಲೇಖಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಕತೇ ಸಾ ಬಾಹಿರಲೇಖಾ ಆವಟ್ಟತೋ ದ್ವಾಸತ್ತತಿಹತ್ಥಮತ್ತಾ ಹೋತಿ, ತತೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇನ ದಣ್ಡಕೇನ ಮಿನಿತ್ವಾ ಭಾಜಿಯಮಾನಂ ಛಭಾಗಮೇವ ಹೋತಿ, ತತೋ ತೇಸಂ ಛಭಾಗಾನಂ ಸೀಮಾಯ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚೇ ಪಞ್ಞಪಿಯಮಾನೇ ಛಳೇವ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಟ್ಟಮಣ್ಡಲೇ ಛ ಭಿಕ್ಖೂಯೇವ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ವಸಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ, ನ ತತೋ ಉದ್ಧನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ? ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ "ಸಬ್ಬತ್ಥ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಮೇವ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಗಹಿತತ್ತಾ। ಏವಂ ಕಿರ ನೇಸಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಯಮಾನೋ ಸಹವಾಸೋ ಸಿಯಾ, ಬಾಹಿರೇ ಸಯಮಾನೋ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ, ತಥಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸಪೀತಿ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಪನ ನೇಸಂ ಸಕಅಧಿಪ್ಪಾಯೋಪಿ ನ ಸಿಜ್ಝತಿ, ಕುತೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಕಥಂ? ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಚ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತೇ ಪದೇಸೇ ಹೋತೂತಿ ನೇಸಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅಥ ಪನ ಮಜ್ಝಿಮತ್ಥಮ್ಭಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಮಿನಿಯಮಾನಾ ಸಮನ್ತತೋ ಬಾಹಿರಲೇಖಾ ಥಮ್ಭತೋಯೇವ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಾ ಹೋತಿ, ನ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂಹಿ। ತೇ ಹಿ ಥಮ್ಭತೋ ಬಹಿ ಏಕರತನದ್ವಿತಿರತನಾದಿಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ, ಬಾಹಿರತೋಪಿ ಲೇಖಾಯೇವ ಥಮ್ಭತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಾ ಹೋತಿ, ನ ತಸ್ಸೂಪರಿ ನಿಪನ್ನಭಿಕ್ಖು। ಸೋ ಹಿ ದ್ವಿರತನಮತ್ತೇನಪಿ ತಿರತನಮತ್ತೇನಪಿ ಲೇಖಾಯ ಅನ್ತೋಪಿ ಹೋತಿ ಬಹಿಪಿ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸಪಿ ಛಭಾಗಸೀಮಾಯೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಾ ಹೋತಿ , ನ ತಸ್ಸೂಪರಿ ಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚೋ ವಾ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನಭಿಕ್ಖು ವಾ। ಮಞ್ಚೋ ಹಿ ಏಕರತನಮತ್ತೇನ ವಾ ದ್ವಿರತನಮತ್ತೇನ ವಾ ಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಸಯಮಾನಾ ನ ಸೀಮಾಯ ಉಪರಿಯೇವ ಸಯನ್ತಿ, ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತೇನ ವಾ ರತನಮತ್ತೇನ ವಾ ಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ವಾ ಸಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸಪಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮತ್ತಟ್ಠಾಯಿನೋ ನ ಹೋನ್ತಿ, ತತೋ ಊನಾವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಕಅಧಿಪ್ಪಾಯೋಪಿ ನ ಸಿಜ್ಝತಿ।

ಭಗವತೋ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯದಿ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕಾದಿಅಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಅನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ಪರಿವಸತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ತಾದಿಸಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ ಛದನತೋ ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಸಯೇಯ್ಯ, ಸಹವಾಸೋ ನಾಮ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಯಥಾವುತ್ತ-ಪಾಳಿಯಾ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಪಕಾಸೇತಬ್ಬೋ। ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಯದಿ ವಸೇಯ್ಯ, ವುಡ್ಢಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋಯೇವ, ನವಕಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತಿ। ಸಮವಸ್ಸಾ ಚೇ, ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋಯೇವ , ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಉಭಯಮ್ಪೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ "ತಯೋ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾ ಸಹವಾಸೋ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಅನಾರೋಚನಾ"ತಿ ಚ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ವುಡ್ಢತರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೮೨) ಚ "**ವುಡ್ಢತರೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ...ಪೇ॰... ಸಚೇ ಹಿ ದ್ವೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಏಕತೋ ವಸೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ಅಗಾರವಾ ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಂ ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ ವಿಬ್ಭಮೇಯ್ಯುಂ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧) ಚ ಇಮೇಹಿ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೇಹಿ ಪಕಾಸೇತಬ್ಬೋ। ವಿಪ್ಪವಾಸೇಪಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ ನ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಪಕತತ್ತೇನ ವಿನಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ನ ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಬಹಿಸೀಮಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಉಪಚಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಯಮತ್ಥೋ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ”ತಿಆದಿ (ಚೂಳವ॰ ೭೬) ಚ “ತಯೋ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ…ಪೇ॰… ಅನಾರೋಚನಾ”ತಿ ಚ “ಚತ್ತಾರೋ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾ ಸಹವಾಸೋ, ವಿಪ್ಪವಾಸೋ, ಅನಾರೋಚನಾ, ಊನೇಗಣೇಚರಣ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೯೨) ಚ **“ವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ** ಏಕಕಸ್ಸೇವ ವಾಸೋ”ತಿ ಚ “ಅಯಞ್ಚ ಯಸ್ಮಾ ಗಣಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾವ ವಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ಊನೇಗಣೇಚರಣದೋಸೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ವಾ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ಚ **“ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಉಪಚಾರೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ, ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಆಗತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಹವಾಸಾದಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಚ ಆಗತೇಹಿ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾ-ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಪಾಠೇಹಿ ಪಕಾಸೇತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ವಿಹಾರೇ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಸನ್ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ, ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸಿನ್ನಪರಿಯನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಚ ನತ್ಥಿ ವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ, ತಞ್ಚ ಪರಿವಾಸಕಾಲೇ “ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ಮಾನತ್ತಚರಣಕಾಲೇ “ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ವಚನತೋ ಚ ಚತುನ್ನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಭೂತೇ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇಪಿ ವಸಿತುಂ ಲಭತಿ, ನತ್ಥಿ ವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚಿತಕಾಲತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಗತೇಸುಪಿ ಯಥಾವುತ್ತಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠನಯೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ನ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೯೭) **“ಸೋಪಿ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಪುರೇಅರುಣೇ ಏವ ಗಚ್ಛತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಆರೋಚನಾಯ ಕತಾಯ ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಬಹಿವಿಹಾರಂ ಗತೇಸು ಊನೇಗಣೇಚರಣದೋಸೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸದೋಸೋ ವಾ ನ ಹೋತಿ ಆರೋಚಿತತ್ತಾ ಸಹವಾಸಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **‘ಅಯಞ್ಚಾ’**ತಿಆದೀ”ತಿ। ಅಪರೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ “ಬಹಿಸೀಮಾಯ ವತ್ತಸಮಾದಾನಟ್ಠಾನೇ ವತಿಪರಿಕ್ಖೇಪೋಪಿ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂಹೇವ ಕಾತಬ್ಬೋ, ನ ಕಮ್ಮಾರಹಭಿಕ್ಖೂಹಿ। ಯಥಾ ಲೋಕೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾದಿ ದಣ್ಡಕಾರಕೇಹಿ ಏವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ದಣ್ಡಾರಹೇಹಿ, ಏವಮಿಧಾಪೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ನ ಹಿ ವತಿಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ದಣ್ಡಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಕಾರಿತೋ, ಅಥ ಖೋ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥಮೇವ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೯೭) **“ಗುಮ್ಬೇನ ವಾ ವತಿಯಾ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇತಿ** ದಸ್ಸನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥ”ನ್ತಿ। ತಥಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೯೭) **“ಗುಮ್ಬೇನ ವಾತಿ**ಆದಿ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರವಿಜಹನತ್ಥ”ನ್ತಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪರಿವಾಸದಾನಞ್ಚ ಮಾನತ್ತದಾನಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯತ್ಥ ಪನ ಸಂಸಯಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸಂಸಯವಿನೋದನತ್ಥಾಯ ಕಥೇತಬ್ಬಂ ಕಥಯಾಮ।

ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ವದನ್ತಿ - ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವುಡ್ಢತರೋಪಿ ಸಮಾನೋ ವತ್ತೇ ಸಮಾದಿನ್ನೇ ನವಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ “ಯತ್ಥ ಪನ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕೇನ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಙ್ಘನವಕೇನ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫) ತಸ್ಮಾ ಆರೋಚಿತಕಾಲಾದೀಸು “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ”ಇಚ್ಚೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ “ಅಹಂ ಆವುಸೋ”ತಿ। ತತ್ರೇವಂ ವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೇಯ್ಯಾಪರಿಯನ್ತಆಸನಪರಿಯನ್ತಭಾಗಿತಾಯ ನವಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ, ನ ಏಕನ್ತೇನ ನವಕಭೂತತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಞ್ಚ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಉಪೋಸಥಂ ಪವಾರಣಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಓಣೋಜನಂ ಭತ್ತ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೭೫)। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧) “ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಪಕತತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸನೇನ ನಿಮನ್ತೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ಪಾಳಿಯಾ ಸಂವಣ್ಣನಾಯ **“ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ನಿಮನ್ತೇತಬ್ಬೋತಿ** ತದಹುಪಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಮೇವ, ವುಟ್ಠಾಯ ಚ ‘ಅಹಂ ಇಮಿನಾ ಸುಖನಿಸಿನ್ನೋ ವುಟ್ಠಾಪಿತೋ’ತಿ ಪರಮ್ಮುಖೇನ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ‘ಇದಂ ಆಚರಿಯ ಆಸನಂ, ಏತ್ಥ ನಿಸೀದಥಾ’ತಿ ಏವಂ ನಿಮನ್ತೇತಬ್ಬೋಯೇವಾ”ತಿ ಏತ್ಥೇವ “ಆಚರಿಯಾ”ತಿ ಆಲಪನವಿಸೇಸೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಅಞ್ಞತ್ಥ। ಯದಿ ವುಡ್ಢತರೇನಪಿ “ಭನ್ತೇ”ಇಚ್ಚೇವ

ವತ್ತಬ್ಬೋ ಸಿಯಾ, ಇಧಾಪಿ “ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಸನ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪನ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ತೇಸಂ ತಂ ವಚನಂ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೭) “ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಸಚೇ ನವಕತರೋ ಹೋತಿ, ‘ಆವುಸೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ವುಡ್ಢತರೋ, ‘ಭನ್ತೇ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇದಞ್ಚ “ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಭೂತಂ ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಬಹವೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಮಾದಾಪೇತ್ವಾ ಆರೋಚನಮಕಾರೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝತೋ ನಿಕ್ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾನಞ್ಚ ನೇಸಂ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವತ್ತೇ ಅಸಮಾದಿನ್ನೇ ವುಡ್ಢಟ್ಠಾನಿಯೋಪಿ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಾಚನಕಾಲೇ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸವನಕಾಲೇ ಚ ವತ್ತಸಮಾದಾನಕಾಲೇ ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದನಾರಹೋ ಹೋತಿ, ವತ್ತೇ ಪನ ಸಮಾದಿನ್ನೇ ನವಕಟ್ಠಾನಿಯೋ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದನಾರಹೋ, ಆಸನಪರಿಯನ್ತಭಾಗಿತಾಯ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇಯೇವ ನಿಸೀದನಾರಹೋತಿ, ತದೇತಂ ಏವಂ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ - ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಮಾನೋ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಕಮ್ಮಾರಹಭಾವೇನ ಆಸನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಮೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಾರಹೋ ಚ ನಾಮ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಯೇವ ಠಪೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಬಹಿ, ತಸ್ಮಾ “ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದನಾರಹೋ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ, ನಿಕ್ಖಮಾಪಿತೇ ಚ ವತ್ತಾರೋಚನವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನಾನಂ ಅನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಹಚ್ಚ ಸುಟ್ಠು ನಿಸಿನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿಹರಿತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ, ಚೀವರಕಣ್ಣಪಾದಪಿಟ್ಠಿಆದೀಹಿ ಬಾಧಿತತ್ತಾ ಅಗಾರವಕಿರಿಯಾ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ಆರೋಚನಕಿರಿಯಞ್ಚ ವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನಞ್ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಯೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೋ ಅಟ್ಠಕಥಾವಿರೋಧೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭) “ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ…ಪೇ॰… ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸಚೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಕಾಮೋ, ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಮಾದಾನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಮೇವ ನಿಕ್ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇನ್ತೋ ಞಾಯಾಗತೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

ತಥಾ ಸಾಯಂ ವತ್ತಾರೋಚನಕಾಲೇ ಬಹೂಸು ಪಾರಿವಾಸಿಕೇಸು ವುಡ್ಢತರಂ ಪಠಮಂ ಸಮಾದಾಪೇತ್ವಾ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ನವಕತರಂ ಸಮಾದಾಪೇನ್ತಿ ಆರೋಚಾಪೇನ್ತಿ, ಪಾತೋ ನಿಕ್ಖಿಪನಕಾಲೇ ಪನ ನವಕತರಂ ಪಠಮಂ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇನ್ತಿ, ತತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವುಡ್ಢತರಂ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸಿಯಾ - ಯದಾ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತತ್ತಾ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತದಾ ವುಡ್ಢತರೇನ ಪಠಮಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆರೋಚಿತೇ ತಸ್ಸ ಆರೋಚನಂ ಅವಸೇಸಾ ಏಕೂನವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸುಣನ್ತಿ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಅಟ್ಠಾರಸ, ತತಿಯಸ್ಸ ಸತ್ತರಸಾತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಹಾಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬನವಕಸ್ಸ ಆರೋಚನಂ ದಸ ಪಕತತ್ತಾ ಸುಣನ್ತಿ ಸೇಸಾನಂ ಅಪಕತತ್ತಭಾವತೋ। ತತೋ ನಿಕ್ಖಿಪನಕಾಲೇ ಸಬ್ಬನವಕೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅತ್ತನಾ ಆರೋಚಿತಾನಂ ದಸನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತತೋ ಪಟಿಲೋಮೇನ ದುತಿಯೋ ಏಕಾದಸನ್ನಂ, ತತಿಯೋ ದ್ವಾದಸನ್ನನ್ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಜೇಟ್ಠಕೋ ಅತ್ತನಾ ಪುಬ್ಬೇ ಆರೋಚಿತಾನಂ ಏಕೂನವೀಸತಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಏವಂ ಯಥಾನುಕ್ಕಮೇನ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ ಹೋತಿ। ಸಬ್ಬಜೇಟ್ಠಕೇ ಪನ ಪಠಮಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಸತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅತ್ತನಾ ಆರೋಚಿತಾನಂ ನವನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತದಾ ಅಪಕತತ್ತಭಾವತೋ ಆರೋಚಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಸೇಸಾನಂ। ತೇಸಂ ಪನ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಊನಂ ಹೋತಿ, ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಅಧಿಕಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಸಬ್ಬನವಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಏವಂವಾದೀನಂ ಪನ ತೇಸಮಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ವಾದೇ ಪಕತತ್ತಾಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಾ ಹೋನ್ತಿ, ನೋ ಅಪಕತತ್ತಾ। ಪುಬ್ಬೇ ಆರೋಚಿತಾನಂಯೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಅನಾರೋಚಿತಾನಂ। ಏವಂ ಪನ ಪಕತತ್ತಾಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಪಕತತ್ತಾಪಿ “ಸಚೇ ದ್ವೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ,

ಉಭೋಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಪುಬ್ಬೇ ಆರೋಚಿತಾನಮ್ಪಿ ಅನಾರೋಚಿತಾನಮ್ಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಮೇವ "ಸಚೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ವುತ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ತಥಾ ಅಕರೋನ್ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರೋಚಿತತ್ತಾ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ಪಕತತ್ತಸ್ಸೇವಾಯಂ ಆರೋಚನಾ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಸಾಯಂ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಯನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಜಗ್ಗನಸಯನಸೋಧನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆರೋಚಿತಂ ನ ಸುಣನ್ತಿ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪಾತೋ ಸಯಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆರೋಚನಂ ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ ವಾ ಅನಾಗಮೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ತೇಸಂ ಆರೋಚನಂ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಅಸುತಭಾವಸಮ್ಭವತೋ ಸಾಸಙ್ಕೋ ಹೋತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾರೋಚನಸ್ಸ ಪಕರಣೇಸು ಆಗತತ್ತಾ। ನ ಕೇವಲಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೭೬) "ಸಚೇ ದ್ವೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಉಭೋಹಿಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ ಅವಿಸೇಸೇನ 'ಆಗನ್ತುಕೇನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ತಥಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪಕತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸಾಯಂ ವತ್ತಸಮಾದಾನತ್ಥಂ ಪಕತತ್ತಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸಯನಸಮೀಪಂ ಗತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಸಯನಪಞ್ಞಾಪನಪಲಿಕ್ಖಾರರಪನಅಞ್ಞಮಞ್ಞಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಕರಣಾದಿವಸೇನ ಆಳೋಲೇನ್ತಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ವತ್ತಾರೋಚನಂ ನ ಸುಣನ್ತಿ, ನ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪಾತೋ ವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನಕಾಲೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖೂಸು ವತ್ತಾರೋಚನವತ್ತನಿಕ್ಖಿಪನಾನಿ ಕರೋನ್ತೇಸುಪಿ ನಿದ್ದಾಪಸುತಾ ಹುತ್ವಾ ನ ಸುಣನ್ತಿ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಅಸ್ಸುತಸಮ್ಭವತೋ ವತ್ತಾರೋಚನಂ ಸಾಸಙ್ಕಂ ಹೋತೀತಿ। ಹೋತು ಸಾಸಙ್ಕಂ, ಸುಣನ್ತಾನಂ ಅಸ್ಸುತಸಮ್ಭವೇಪಿ ಆರೋಚಕಾನಂ ಸಮ್ಮಾಆರೋಚನೇನ ವತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಪುಣ್ಣತ್ತಾ ಕೋ ದೋಸೋತಿ ಚೇ? ಆರೋಚಕಾನಂ ಸಮ್ಮಾ ಆರೋಚಿತತ್ತಾ ವತ್ತೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇಪಿ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟತೋವ ವಿಮುತ್ತೋ ಸಿಯಾ, ನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೬) "ಸಚೇ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿತುಂ ವಾ ಸಾವೇತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ।

ಅಥಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ನಿಪನ್ನಾ ನಿದ್ದಾಭಾವೇನ ಮನುಸ್ಸಸದ್ದಮ್ಪಿ ಸುಣನ್ತಿ, ಭೇರಿಆದಿಸದ್ದಮ್ಪಿ ಸುಣನ್ತಿ, ಸಕಟನಾವಾದಿಯಾನಸದ್ದಮ್ಪಿ ಸುಣನ್ತಿ, ತೇ ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಆಸಙ್ಕನ್ತಿ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನು ಖೋ ಅಯ"ನ್ತಿ, ತೇ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ? "ಅಯಞ್ಚ ನೇಸಂ ಛತ್ತಸದ್ದಂ ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತಸದ್ದಂ ವಾ ಖಿಪಿತಸದ್ದಂ ವಾ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕಭಾವಂ ಜಾನಾತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಗತಕಾಲೇ ಜಾನನ್ತೇನಪಿ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವ। ಸಮ್ಪಾಪುಣಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೬) ವುತ್ತತ್ತಾತಿ। ತೇ ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಾ - ಮಾಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂ ಮಞ್ಞಿತ್ಥ, ನಾಯಂ ಪಾಠೋ ಬಹಿಸೀಮಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತೋ, ಅಥ ಖೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥೇವ "ಯೇಪಿ ಅನ್ತೋವಿಹಾರಂ ಅಪ್ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ। ತತ್ಥಪಿ ಆಗನ್ತುಕಭಾವಸ್ಸ ಜಾನಿತತ್ತಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ದೂರೇಸದ್ದಸವನಮತ್ತೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ, "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸದ್ದೋ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾದಿತಭೇರಿಘಣ್ಟಾದಿಸದ್ದೋ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಾಜಿತಸಕಟನಾವಾದಿಸದ್ದೋ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಕರೋ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ "ಆಯಸ್ಮಾ ಕರವೀಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ 'ಸಮಣೋ ಅಯ'ನ್ತಿ ವವತ್ಥಾನಮೇವ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ।

ದಿವಾ ದೂರೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಜನಕಾಯಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ "ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನು ಖೋ"ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇನ್ತಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಕಾರಣಂ। ಕಸ್ಮಾ? "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವವತ್ಥಾನಸ್ಸ ಅಭಾವಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ನದೀಆದೀಸು ನಾವಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಮ್ಪಿ ಪರತೀರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಆಕಾಸೇ ಗಚ್ಛನ್ತಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬತಥಲಅರಞ್ಞಾದೀಸು ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಚೇ 'ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ವವತ್ಥಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ನಾವಾದೀಹಿ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಇತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ

ವವತ್ಥಾನಮೇವ ಪಮಾಣಂ। ಅಭಿಕ್ಖಂ ಪನ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವವತ್ಥಾನೇ ಸನ್ತೇಪಿ ವಾ ಅಸನ್ತೇಪಿ ವಾ ಕಿಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ಬಹವೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಇದಂ ರೂಪದಸ್ಸನಂ ಸದ್ದಸವನಞ್ಚ ಆಸಙ್ಕನ್ತಾ "ಪಭಾತೇ ಸತಿ ತಂ ದ್ವಯಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗಮನಕಾಲಸದ್ದಕರಣಕಾಲತೋ ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಅನುಗ್ಗತೇಯೇವ ಅರುಣೇ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದತ್ತಾತಿ।

ಅಥ ಪನ ವಿನಯಧರೇನ "ಕಿತ್ತಕಾ ತೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ, ಛಾದೇಸಿ, ಕೀವತೀಹಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನಸ್ಸರಾಮಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನಸ್ಸರಾಮಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ವೇಮತಿಕೋ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ವೇಮತಿಕೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಾರಹೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ದುವಿಧತ್ತಾ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತವಸೇನ "ತೇಸು ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಸ್ಸ ಅರಹೋ"ತಿ ಞಾಪನತ್ಥಂ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಲೋಮಕ್ಕಮೇನ ವಾ ಆರೋಚಿತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಲೋಮಕ್ಕಮೇನ ವಾ "ಕಿತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತ್ವಂ ಆರೋಚನಆವಿಕರಣಾದಿವಸೇನ ಸುದ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಹಂ ಸುದ್ಧೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಏಕಚ್ಚಂ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತಾರಹೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸುದ್ಧಕಾಲಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಅಸುದ್ಧಕಾಲವಸೇನ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಅಯಂ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಆರೋಹತಿ, ಅಧೋಪಿ ಓರೋಹತಿ। ಯೋ ಪನ ಅನುಲೋಮವಸೇನ ವಾ ಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ವಾ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ "ಸಕಲಮ್ಪಿ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಅಹಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ನಸ್ಸರಾಮಿ, ವೇಮತಿಕೋ ಹೋಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಕಲಮ್ಪಿ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತಾರಹೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ವತ್ತಸಮಾದಾನಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಉದ್ಧಂಆರೋಹನಅಧೋಓರೋಹನಭಾವೋ ಪನೇಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ವುತ್ತೋಯೇವ। ಇತೋ ಪರಮ್ಪಿ ವಿಧಾನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇದಾನಿ ಪನ ಬಹವೋ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತಾರಹೋ, ಅಯಂ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತಾರಹೋ"ತಿ ಅವಿಚಿನನ್ತಾ ಅನ್ತೋಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ "ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನಸ್ಸರತಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನಸ್ಸರತಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ವೇಮತಿಕೋ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ವೇಮತಿಕೋ"ತಿ ಅವಿಸೇಸವಚನಮೇವ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಾ "ಇಮಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಿನ್ನಂ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಹಮತ್ತಂ ವಾ ದಸಾಹಮತ್ತಂ ವಾ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಅಪರಿಯನ್ತರತ್ತಿಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾಹಿ ಅಪರಿಯನ್ತಾಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞನ್ತಾ ಪಞ್ಚಾಹಮತ್ತಂ ವಾ ದಸಾಹಮತ್ತಂ ವಾ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿವಸನ್ತಾಪಿ ಆಪತ್ತಿತೋ ನ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯುಂ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ಪಾಳಿಯಾ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ವಿರುಜ್ಝನತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಪಾಳಿಯಂ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೨) "ಯಾವತೀಹಂ ಜಾನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಾವತೀಹಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಕಾಮಾ ಪರಿವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉತ್ತರಿ ಛಾರತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಮಾನತ್ತಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಯತ್ಥ ಸಿಯಾ ವೀಸತಿಗಣೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ತತ್ಥ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಬ್ಭೇತಬ್ಬೋ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸಮತ್ತಂ ಅಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಅಮಾನತ್ತಾರಹಸ್ಸ ಮಾನತ್ತದಾನಂ ನ ರುಹತಿ, ಅಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತೋ ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ನ ಹೋತಿ, ಅನಬ್ಭಾನಾರಹಸ್ಸ ಅಬ್ಭಾನಂ ನ ರುಹತಿ, ಅನಬ್ಭಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಪತ್ತಿಮುತ್ತೋ ಪಕತತ್ತೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಪನ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತೇ "ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿವಸನ್ತೇನ ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅತ್ತನೋ ಸುದ್ಧಿಂ ಜಾನಾತಿ, ತತ್ತಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಮಾಸಂ ವಾ ದ್ವಿಮಾಸಂ ವಾ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ, ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತೇ "ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಿತದಿವಸತೋ ಯಾವ ಉಪಸಮ್ಪದದಿವಸೋ, ತಾವ ರತ್ತಿಯೋ ಗಣೇತ್ವಾ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನರತ್ತಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಪರಿವಸನ್ತೋಯೇವ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತಿ, ನ ಪಞ್ಚಾಹದಸಾಹರತ್ತಿಪ್ಪಮಾಣಮತ್ತಂ ಪರಿವಸನ್ತೋತಿ ಅಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ದೇಸನಾಆರೋಚನಾದೀಹಿ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ

ಸೋಧೇತ್ವಾ ವಸನ್ತಾನಂ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಂ ದಾತುಂ ಅಯುತ್ತರೂಪೋ, ದೇಸನಾಆರೋಚನಾದೀಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಅಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಮಾದವಸೇನ ಚಿರಕಾಲಂ ವಸನ್ತಾನಂ ಜನಪದವಾಸಿಕಾದೀನಂ ದಾತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಅವಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಅಥ ಪನ ವಿನಯಧರೇನ "ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಕತರಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ಕತಿ ರತ್ತಿಯೋ ತೇ ಛಾದಿತಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖಮತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾ, ತೇನಾಹಂ ಸಙ್ಘಂ ಪಕ್ಖಪರಿವಾಸಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೇ ಪಕ್ಖಪರಿವಾಸೇ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೋವ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಹಮತ್ತಂ ಛಾದಿತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ತೀಸು ಚ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೇಸು ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಾರಹೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ತ್ವಂ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸೇ ಅದಿವಸೇ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಞ್ಚ ದಿವಸೇ ಮೂಲಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇಸು ದಿವಸೇಸು ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಇತೋ ಪರಾನಿ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೇ ವತ್ತಬ್ಬವಚನಾನಿ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

ಅಥ ಪನ ವಿನಯಧರೇನ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ದಸಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಾರಹೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚಿರತರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ, ತಾಸಂ ಅಗ್ಘೇನ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ರೇವಂ ವದನ್ತಿ - "ಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚಿರತರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ, ತಾಸಂ ಅಗ್ಘೇನ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾಸಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾದೀಸು ಕಥನ್ತಿ? ತೇಸುಪಿ "ಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ, ಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಮಾಸಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಪಾಳಿವಿರೋಧೋ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಪಾಳಿಯಞ್ಹಿ ದಸಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿಯೋಸಾನಾ ಏವ ಆಪತ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಾ, ನ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾಸಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾದಯೋತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ಪಾಳಿಯಂ ತಥಾದಸ್ಸನಂ ಪನ ನಯದಸ್ಸನಮತ್ತಂ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) "ಪಞ್ಚದಸ ದಿವಸಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ 'ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಯಾವ ಸಟ್ಠಿಸಂವಚ್ಛರಂ, ಅತಿರೇಕಸಟ್ಠಿಸಂವಚ್ಛರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ ವಾ ತತೋ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಪಿ ವತ್ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೇನಪಿ ವುತ್ತಂ "ಅಯಂ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧಾನಂ ಠಿತಕಾಲಸದಿಸೋ, ಆಪತ್ತಿ ನಾಮ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ವಾ ಹೋತು ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ವಾ ಸಮಕಊನತರಅತಿರೇಕಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ವಾ, ವಿನಯಧರಸ್ಸ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಯೋಜೇತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವೋಯೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾದೀನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಹೋತು, ಏವಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕತಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ತತೋ ಉದ್ಧಂ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ಕಥಂ ಜಾನೇಯ್ಯಾತಿ? ಇದಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇವಸಿಕಮ್ಪಿ ದೇಸನಾರೋಚನಾವಿಕರಣಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ಏಕಾಹಿಕದ್ವೀಹಿಕಾದಿವಸೇನಪಿ, ಕಿಚ್ಚಪಸುತಾ ಹುತ್ವಾ ತಥಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾಪಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಗಿಲಾನಾದಿವಸೇನ ತದತಿಕ್ಕನ್ತಾಪಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತದತಿಕ್ಕನ್ತಭಾವೇ ಸತಿ ಅತಿರೇಕಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾಸಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾದಿವಸೇನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತದತಿಕ್ಕನ್ತಭಾವೇ ಪನ ಅಸತಿ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿಯನ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಕ್ಖಪರಿಯನ್ತಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣಂ ಞಾಯಾಗತಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಹೋತು, ತಥಾಪಿ ಯದೇತಂ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ಇಮಿನಾಯೇವ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಮಯಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಕಥಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಅಜಾನನೇ ಚ ಸತಿ "ಯಾ ಚ ಖ್ವಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಪತ್ತಿ ಅಜಾನಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ

ಪರಿವಾಸದಾನಂ, ಅಧಮ್ಮತ್ತಾ ನ ರುಹತೀ"ತಿ ಇದಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ? ನಾಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಪನ್ನಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಆಪತ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತಆಪತ್ತಿಸಞ್ಞಿತಾಭಾವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸದಾನಂ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಹೋತಿ। ಇಧ ಪನ "ಏತ್ತಕಾ ರತ್ತಿಯೋ ಮಯಾ ಛಾದಿತಾ"ತಿ ಛನ್ನಕಾಲಮೇವ ನ ಜಾನಾತಿ, ತದಜಾನಭಾವೇ ಸತಿಪಿ ಪರಿವಾಸದಾನಂ ರುಹತಿ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೇ (ಚೂಳವ॰ ೧೫೬-೧೫೭) "ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನಸ್ಸರತಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನಸ್ಸರತಿ, ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ವೇಮತಿಕೋ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ವೇಮತಿಕೋ"ತಿ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಸ್ಸ ಅಜಾನನಅಸರಣವೇಮತಿಕಭಾವೇ ಸತಿಪಿ ಪರಿವಾಸದಾನಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಛಾದಿತಕಾಲಂ ತಥತೋ ಅಜಾನನ್ತೋಪಿ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಥಾಪಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - "ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸು ದಿವಸೇಸು ಆಪತ್ತಿಯೋ ಅತ್ಥಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋಪಿ, ಅತ್ಥಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋಪಿ, ಅತ್ಥಿ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋಪಿ, ಅತ್ಥಿ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋಪಿ, ಅತ್ಥಿ ಏಕಾಪಿ, ಅತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಹುಲಾಪಿ, ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏತೇನೇವ ಪದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾ ಸಿಯುನ್ತಿ? ಸಙ್ಗಹಿತಾ ಏವ। ನ ಹೇತ್ಥ ಸಂಸಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) "ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪನ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನೇ ಇದಂ ಲಕ್ಖಣಂ - ಯೋ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಂ 'ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ'ತಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಯೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ 'ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ'ತಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ನ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ 'ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ'ತಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಪಿ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ 'ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ'ತಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ನ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ 'ಸಮ್ಬಹುಲಾ'ತಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಪಿ ವುಟ್ಠಾತಿ ಏಕಂ ವಿನಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಅಭಾವತೋ। ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪನ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ 'ಏಕಂ ಆಪಜ್ಜಿ'ನ್ತಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ನ ವುಟ್ಠಾತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏತೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಬ್ಬಾಸಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತೀನಂ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ತಾಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಭವತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಥ ಪನ ವಿನಯಧರೇನ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಂ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ, ಏಕಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ, ಏಕಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಂ, ಏಕಂ ಅತ್ತಕಾಮಂ, ಏಕಂ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ, ಏಕಂ ಕುಟಿಕಾರಂ, ಏಕಂ ವಿಹಾರಕಾರಂ, ಏಕಂ ದುಟ್ಠದೋಸಂ, ಏಕಂ ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಂ, ಏಕಂ ಸಙ್ಘಭೇದಂ, ಏಕಂ ಭೇದಾನುವತ್ತಕಂ, ಏಕಂ ದುಬ್ಬಚಂ, ಏಕಂ ಕುಲದೂಸಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಾರಹೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಆಗತನಯೇನ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥಾಹ - ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಾನಂ ಕೋ ವಿಸೇಸೋ, ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯಂ ಆಪತ್ತಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಗ್ಘವಸೇನ ದೀಯತಿ, ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಮಿಸ್ಸಕವಸೇನ ದೀಯತಿ, ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ। ಅಥ ವಾ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ ಸಭಾಗವತ್ಥೂನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸಮೋಧಾನವಸೇನ ಹೋತಿ, ಇತರೋ ವಿಸಭಾಗವತ್ಥೂನನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ। ತೇನೇವಾಹ ಆಚರಿಯವಜಿರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರೋ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೧೦೨) "**ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ** ನಾಮ ಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಯೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನಸ್ಸ ಬಹುರತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾಪತ್ತಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ, ಇತರೋ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾನಂ ವಸೇನಾತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ"ತಿ।

ಅಥ ಸಿಯಾ "ಏವಂ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ ಚ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ ಚ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಕೋ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ ವಾ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ ವಾ, ಅಥ ತದುಭಯಾ ವಾ"ತಿ। ಕಿಞ್ಚೇತ್ಥ - ಯದಿ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಂ ದದೇಯ್ಯ, ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಚ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಚ ಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ,

ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಚ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಚ ನೋ ವಿಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಹಿ। ಯದಿ ಚ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಂ ದದೇಯ್ಯ, ಸಮಾನಕಾಲಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ವಿಸಭಾಗವತ್ಥೂಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ನೋ ಅಸಮಾನಕಆಲಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಹಿ ಚ, ಅಥ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ದದೇಯ್ಯ, "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ದ್ವೇ ಪರಿವಾಸಾ ದಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಇದಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಂ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುವಸೇನ ವಾ ಗೋತ್ತವಸೇನ ವಾ ನಾಮವಸೇನ ವಾ ಆಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ।

ತತ್ಥ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠೀತಿ **ವತ್ಥು** ಚೇವ **ಗೋತ್ತಞ್ಚ**। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ **ನಾಮಞ್ಚೇವ ಆಪತ್ತಿ** ಚ। ತತ್ಥ "ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇನಾಪಿ "ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ"ತಿ ವಚನೇನಪಿ ವತ್ಥು ಚೇವ ಗೋತ್ತಞ್ಚ ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ, "ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ"ತಿ ವಚನೇನಪಿ "ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ ವಚನೇನಪಿ ನಾಮಞ್ಚೇವ ಆಪತ್ತಿ ಚ ಗಹಿತಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನವಸೇನ ಪರಿವಾಸೇ ದಿನ್ನೇ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇನೇವ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಚ ಗೋತ್ತಸ್ಸ ಚ ನಾಮಸ್ಸ ಚ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಗಹಿತತ್ತಾ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಚ ಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಹಿ ಚ ವಿಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಹಿ ಚ ಸಬ್ಬಾಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ "ಏತ್ಥ ಚ 'ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ'ತಿಪಿ 'ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿ'ನ್ತಿಪಿ ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವತ್ಥುವಸೇನಪಿ ಗೋತ್ತವಸೇನಪಿ ನಾಮವಸೇನಪಿ ಆಪತ್ತಿವಸೇನಪಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಅಯಂ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ"ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೫) ತಥೇವ ವತ್ವಾ "ತಸ್ಮಾ ನ ಇಧ ವಿಸುಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮ, ಪುಬ್ಬೇ ಸಬ್ಬಾಪತ್ತಿಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಾಯ ಏವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಹಿಪಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಸಮ್ಭವತೋ ಸಾಯೇವೇತ್ಥ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಅಲ"ನ್ತಿ।

ಯದಿ ಏವಂ ಆಚರಿಯವಜಿರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರೇನ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಿಸೇಸೋ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತೋತಿ? ತೀಸು ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೇಸು ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾಯ ಓಧೂನಿತಕಾಲೇಯೇವ ದಾತಬ್ಬೋ, ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಾ ಪನ ವಿಸುಂಯೇವ ದಾತಬ್ಬಾ। "ಏವಂ ದಿನ್ನೇ ಏತೇಸಂ ಕೋ ವಿಸೇಸೋ"ತಿ ಚಿನ್ತಾಯಂ ವಿಸೇಸಸಮ್ಭವಮತ್ತದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ವತ್ಥುವಸೇನ ವಾ"ತಿಆದಿಮಾಹ, ತಸ್ಮಾ ಲಕ್ಖಣವಸೇನೇವ ಸಭಾಗವತ್ಥುಕಾಹಿಪಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಭವತಿ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿನಾಮಿಕಾಯಂ ವಿನಯಟೀಕಾಯಞ್ಚ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿನಾಮಿಕಾಯಂ ವಿನಯಟೀಕಾಯಞ್ಚ ನ ಕೋಚಿ ವಿಸೇಸೋ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಯದಿ ಏವಂ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಯಪಿ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿಪಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಭವೇಯ್ಯ। ತತ್ಥಪಿ ಹಿ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ"ತಿಪಿ "ಏಕಾ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಏಕಾ ಕುಲದೂಸಕಾ"ತಿಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಸತಿ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ"ತಿಪಿ "ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿಪಿ ವತ್ಥುಗೋತ್ತನಾಮಾಪತ್ತೀಹಿ ಕಿತ್ತನಸಮ್ಭವತೋ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿಪಿ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿಪಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಭವೇಯ್ಯಾತಿ? ನ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವತ್ಥಾದಿಕಿತ್ತನಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಾಪತ್ತೀನಂ ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇಪಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾಲಸ್ಸ ಅಕಥಿತತ್ತಾ "ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ತೇನ ಪಮಾಣೇನ ಪರಿವಾಸೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ನ ಸಮ್ಭವತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿಪಿ ಅಚಿರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಹಿಪಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ ನ ಸಮ್ಭವತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಪರಿವಾಸವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಮಾನತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಮಾನತ್ತಕಥಾಯಮ್ಪಿ ಮಾನತ್ತಂ ನಾಮ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಸಮೋಧಾನಮಾನತ್ತನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಆರೋಚೇತಿ, ಏಕರತ್ತಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಂ ಅದತ್ವಾವ ದಿನ್ನಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ** ನಾಮ। ಯೋ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ವಿನಾ ತಂ ದಿವಸಂ ನಾರೋಚೇತಿ, ಏಕರತ್ತಾದಿವಸೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತತ್ಥ ಯಥಾಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸಂ ಪರಿವಾಸಂ ದತ್ವಾ ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ** ನಾಮ। ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಕ್ಖಮತ್ತಮೇವ ದಿನ್ನಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ** ನಾಮ। ಭಿಕ್ಖು ಪನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಕಾಲೇಯೇವ ಪುನ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸೇ ಅದಿವಸೇ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತತ್ತಾ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಸಮೋಧಾನಮಾನತ್ತಂ** ನಾಮ। ಮಾನತ್ತಾರಹಕಾಲೇಪಿ ಮಾನತ್ತಚರಣಕಾಲೇಪಿ ಅಬ್ಭಾನಾರಹಕಾಲೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತೇಸು ತೀಣಿ ಮಾನತ್ತಾನಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ನ ವುತ್ತಾನಿ। ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ।

ಯಾನಿ ಪನ ಪರಿವಾಸಮಾನತ್ತಾನಿ ಅನವಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಗಿಹಿಆದಿವಸೇನ ಪರಿವತ್ತನೇ ಸತಿ ಪುನ ದಾತಬ್ಬಾದಾತಬ್ಬಭಾವೇ ಸಜ್ಝಿತಬ್ಬಾನಿ, ತಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಪಾಳಿಯಂ ಅನೇಕೇಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ವುತ್ತಾನಿ। ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಂಸಯವಿನೋದನತ್ಥಾಯ ಏಕದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಚೇ ಕೋಚೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿಬ್ಭಮತೀ**ತಿ ವಿರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಭಮತಿ, ಹೀನಾಯಾವತ್ತತಿ ಗಿಹೀ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಮಣೇರೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಭಾವಂ ಉಪಗಚ್ಛತಿ। ತತ್ಥ ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪತ್ತಭಾವೇನ ವಾ "ಗಿಹೀತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ ವಾ ಗಿಹೀ ಹೋತಿ । ತೇಸು ಪಠಮೇನ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅಭಬ್ಬತ್ತಾ ಪುನ ಪರಿವಾಸೋ ನ ರುಹತಿಯೇವ, ದುತಿಯೇನ ಪನ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಭಬ್ಬತ್ತಾ **"ಸೋ ಚೇ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇತರೋ ಪನ ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪತ್ತಭಾವೇನ ಸಾಮಣೇರೋ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸರಣಗಮನಾದೀನಂ ವಿನಸ್ಸನತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೧೦೮) "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಮ್ಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಮಆಪತ್ತಿಯಾ ಸರಣಗಮನಾದಿಸಾಮಣೇರಭಾವಸ್ಸಪಿ ವಿನಸ್ಸನತೋ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಸಙ್ಘಲಾಭಮ್ಪಿ ತೇನ ಲಭನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ, ಗಿಹೀ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಸಾಮಣೇರಭಾವಮತ್ತಂ ಲದ್ಧಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। "ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇ ಕತೇ ಸಿಯಾ ಸಾಮಣೇರಭಾವೋ, ತತೋಪಿ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ಸಿಯಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವೋ। "ಗಿಹೀತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಕತ್ವಾ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಉಪಗತೇಪಿ ಪುನ ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಹೋತಿ। ತತೋ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ಲದ್ಧಬ್ಬತ್ತಾ "ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ। ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಪರಿವಾಸೇ ಅನಿಟ್ಠಿತೇಪಿ ಗಿಹಿಸಾಮಣೇರಭಾವಂ ಪತ್ತತ್ತಾ ಪರಿವಾಸೋ ನ ರುಹತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಮೇವ ಪರಿವಾಸಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಕಿಂ ಪರಿವಾಸೋ ಪುನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ **"ಸೋ ಚೇ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"**ತಿಆದಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸೋ ವಿಬ್ಭನ್ತಕೋ ಸೋ ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಉಪಗಚ್ಛತಿ, ಪುರಿಮಂ ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖುಭೂತಕಾಲೇ ದಿನ್ನಂ ಪರಿವಾಸದಾನಂ ಏವ ಇದಾನಿ ಪರಿವಾಸದಾನಂ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪರಿವಾಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖುಭೂತಕಾಲೇ ದಿನ್ನೋ, ಸೋ ಪರಿವಾಸೋ ಸುದಿನ್ನೋ, ದುದಿನ್ನೋ ನ ಹೋತಿ। ಯೋ ಯತ್ತಕೋ ಕಾಲೋ ಪರಿವುತ್ಥೋ, ಸೋ ತತ್ತಕೋ ಕಾಲೋ ಸುಪರಿವುತ್ಥೋಯೇವ ಹೋತಿ, ನ ದುಪರಿವುತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ಅವಸೇಸೋ ಕಾಲೋ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬೋತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖುಕಾಲೇ ಪಕ್ಖಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸದಿವಸಮತ್ತಂ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಅನಿಟ್ಠಿತೇಯೇವ ಪರಿವಾಸೇ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಅವಸೇಸಪಞ್ಚದಿವಸೇ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಪರಿವಾಸೋ ನಿಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ। ಮಾನತ್ತಾರಹಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀಸುಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಜಾನನ್ತತ್ತಾ "ಪರಿವಾಸೋ ನ

ರುಹತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಾನಂ ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕತ್ತಾ ತೇಹಿ ಸಹಸಂವಾಸೋಯೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಾನಂ ಪರಿವಾಸೋ ನ ರುಹತೀತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಪುನ ಓಸಾರೀಯತೀತಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನವಸೇನ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಭಾವಂ ಪವೇಸೀಯತಿ। "ಸಚೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತುಭವತೀ"ತಿಆದೀಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅತ್ಥೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ "ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ, ತತ್ರೇವಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ - **ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದಾತಬ್ಬಮಾನತ್ತಂ। ತಂ ಪನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯಪಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಚರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೪೯; ಚೂಳವ॰ ೪೦೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೫೧)। ತಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ವಿಹಾರಸೀಮಂ ಸೋಧೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀಹಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ವಾ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತುವಗ್ಗಗಣಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಏಕಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಏಕಿಸ್ಸಾ ವಸೇನ, ಸಚೇ ದ್ವೇ ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ವಾ ಏಕವತ್ಥುಕಾ ವಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ವಾ, ತಾಸಂ ತಾಸಂ ವಸೇನ ವತ್ಥುಗೋತ್ತನಾಮಆಪತ್ತೀಸು ಯಂ ಯಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ತಂ ಆದಾಯ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ತತ್ರಿದಂ ಏಕಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಮುಖಮತ್ತನಿದಸ್ಸನಂ - ತಾಯ ಆಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ "ಅಹಂ , ಅಯ್ಯೇ, ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಗಾಮನ್ತರಂ, ಸಾಹಂ, ಅಯ್ಯ,ಏ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮನ್ತರಾಯ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ। ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ಯತ್ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಟಿಬಲಾಯ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿ ಗಾಮನ್ತರಂ, ಸಾ ಸಙ್ಘಂ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮನ್ತರಾಯ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚತಿ। ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮನ್ತರಾಯ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ದದೇಯ್ಯ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ। ಸುಣಾತು ಮೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಸಙ್ಘೋ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಮ್ಪಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ವದಾಮಿ। ಸುಣಾತು ಮೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಸಙ್ಘೋ...ಪೇ॰... ಭಾಸೇಯ್ಯ। ದಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮನ್ತರಾಯ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ।

ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಮಾನತ್ತಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಂ ವಸಿತುಕಾಮಾಯ ತಥೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತಾಸು ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಏಕಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ದುತಿಯಿಕಾಯ ವಾ ಸನ್ತಿಕೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಪನ ಆಗನ್ತುಕಾಯ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಕತತತ್ತಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಪುನ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಪೇನ್ತಿಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂಯೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ । "ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಚರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಸ್ಸಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾಹಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಗಾಹಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತೋ ಏಕೋ ಮಹಾಥೇರೋ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖು ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಏಕಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಮತ್ಥಿ, ತತ್ರ ನೋ ಅಯ್ಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ। ಸಙ್ಗಹಂ ಅಕಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, "ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಚತೂಹಿ ಪಕತತತ್ತಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಮಾನತ್ತಚಾರಿನಿಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಾಮೂಪಚಾರತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಗುಮ್ಬವತಿಆದೀಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ವಿಹಾರೂಪಚಾರತೋಪಿ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾ। ಚತೂಹಿ ಪಕತತತ್ತಭಿಕ್ಖೂಹಿಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಕುರುನ್ದಿಮಹಾಪಚ್ಚರೀಸು ಪನ "ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಬ್ಯತ್ತಂ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿಪಿ ಏಕಂ

ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಉಪಾಸಕೇ ಅತ್ತರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕುರುನ್ದಿಯಂಯೇವ ಚ "ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಸ್ಸ ಚ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚ ಉಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, "ಗಾಮಸ್ಸಾ"ತಿ ನ ವುತ್ತಂ।

ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಚ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಚ ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ "ಮಾನತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಾಮಿ, ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ"ತಿ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಾವ ಏವಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ "ಅಹಂ, ಅಯ್ಯೇ, ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಗಾಮನ್ತರಂ, ಸಾಹಂ ಸಙ್ಘಂ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮನ್ತರಾಯ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚಿಂ, ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಸಙ್ಘೋ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮನ್ತರಾಯ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಸಾಹಂ ಮಾನತ್ತಂ ಚರಾಮಿ, ವೇದಿಯಾಮಹಂ ಅಯ್ಯೇ, ವೇದಿಯತೀತಿ ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂ"ತಿ।

ತತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ "ಅಹಂ, ಅಯ್ಯಾ, ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ…ಪೇ॰… ವೇದಿಯಾಮಹಂ ಅಯ್ಯಾ, ವೇದಿಯತೀತಿ ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂ"ತಿ। ಇಧಾಪಿ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ಆರೋಚೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಆರೋಚಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಸಾಸಙ್ಕಾ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ತತ್ಥೇವ ಠಾನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಿ, ಠಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಏತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ನೋ ಚೇ ಆರೋಚೇತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ । ಸಚೇ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ ಏವ ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಂ। ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀನಂ ವತ್ತಕರಣತ್ಥಂ ಪಗೇವ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸಗಣಓಹೀಯನಗಾಮನ್ತರಾಪತ್ತಿರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ತಾಯ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಅಖಣ್ಡಾ ಪಞ್ಚದಸ ರತ್ತಿಯೋ ಮಾನತ್ತಂ ಚರಿತಬ್ಬಂ।

ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾಯ ಪನ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - "ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯತ್ತಕಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಾ ತಂ ಗಾಮಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಅನಾರೋಚೇನ್ತಿಯಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ। ಸಚೇಪಿ ರತ್ತಿಂ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಗಾಮೂಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿಯೇವ, ಅಜಾನನಪಚ್ಚಯಾ ಪನ ವತ್ತಭೇದತೋ ಮುಚ್ಚತಿ। ಕುರುನ್ದೀಆದೀಸು ಪನ "ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಕಥೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಾದೀನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಯುತ್ತತರಂ ದಿಸ್ಸತಿ। ಉಪೋಸಥೇ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಪವಾರಣಾಯ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ದೇವಸಿಕಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ನೋ ಚೇ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಚರಿತ್ವಾಪಿ ತತ್ರ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಬಹಿಗಾಮೇ ವಾ ಸಙ್ಕೇತಟ್ಠಾನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಅಮ್ಹೇ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಾಯ ಸಙ್ಕೇತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಸಙ್ಕೇತಟ್ಠಾನೇ ಅದಿಸ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಕ್ಕಾ ನ ಹೋತಿ ಆರೋಚೇತುಂ, ಬಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪೇಸೇತಬ್ಬಾ, ತಾಹಿ ಆನೀತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ವಿಹಾರೋ ದೂರೋ ಹೋತಿ ಸಾಸಙ್ಕೋ, ಉಪಾಸಕೇ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ಅಯಂ ಏಕಾ ವಸತಿ, ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾಸ್ಸಾ ಏಕಾ ಪಕತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ವಸನತ್ಥಾಯ।

ಏವಂ ಅಖಣ್ಡಂ ಮಾನತ್ತಂ ಚರಿತ್ವಾ ವೀಸತಿಗಣೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅಬ್ಭಾನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। "ಸಚೇ ಮಾನತ್ತಂ ಚರಮಾನಾ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮಾನತ್ತಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಂ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ನಾಮ। ಇದಂ ಪನ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)

ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಭಾವೇನ ಆಗತಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪ್ಪಕರಣೇ ಆಚರಿಯೇನ ಅನುದ್ಧಟಂ। ಅಯಂ ಪನಾಚರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸಿಯಾ - ಇದಂ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಭಗವತಾ ವಿಸುಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ, ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಗನ್ಥಸ್ಸ ಲಹುಭಾವತ್ಥಂ ಇದಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಈದಿಸಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಮಾದಾತಬ್ಬವತ್ತಂ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ। 'ದುಬ್ಬಲಜಾತಿಕಾ ಹಿ ಭೀರುಕಜಾತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯೋ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಕರಂ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಂ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಯಿಂಸು, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಮಯ'ನ್ತಿ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಾ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಾ ಪರಿವಾಸಾದಿವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಮನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇನ ಅನುದ್ಧಟಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರಪ್ಪಕರಣೇ ಉದ್ಧಟಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಸಞ್ಜಾತಸದ್ಧಾಪೇಮಗಾರವಾದಿಯುತ್ತೇಹಿ ಸತ್ಥುಸಾಸನಕರೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮ್ಮಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಇತೋ ಪರಾನಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

ಮಾನತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪೮. ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾಯಂ **ನವಕತರಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ನವಕತರಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಂ। ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಹಿ ಅತ್ತನಾ ನವಕತರಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹ ಮಾನತ್ತಾರಹ ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕ ಅಬ್ಭಾನಾರಹಾಪಿ ಪಕತತ್ತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ತೇನಾಹ "**ಅನ್ತಮಸೋ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಾದೀನಮ್ಪೀ**"ತಿ। **ಅನ್ತಮಸೋ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಾದೀನಮ್ಪೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಾನತ್ತಾರಹಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಅಬ್ಭಾನಾರಹೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇ ಹಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಚ ತೇಸಂ ಪಕತತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। **ಅಧೋತಪಾದಟ್ಠಪನಕ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವನ್ತಿ, ತಾದಿಸಂ ದಾರುಫಲಕಖಣ್ಡಾದಿಂ। **ಪಾದಘಂಸನ**ನ್ತಿ ಸಕ್ಖರಕಥಲಾದಿಂ। ಪಾದೇ ಘಂಸನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ಪಾದಘಂಸನಂ,** ಸಕ್ಖರಕಥಲಾದಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಪಾದಘಂಸನಿಯೋ ಸಕ್ಖರಂ ಕಥಲಂ ಸಮುದ್ದಫೇಣ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೯)। **ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಮ್ಪಿ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಮ್ಪಿ ಅಭಿವಾದನಾದಿಂ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ। **ವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ತಕಮತ್ತಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀಹಿಪಿ ಅಭಿವಾದನಾದಿಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। "ಮಾ ಮಂ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾಪಿ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಯೋ ಯೋ ವುಡ್ಢೋತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಯೋ ಯೋ ವುಡ್ಢೋ। **ನವಕತರಸ್ಸ ಸಾದಿತು**ನ್ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕನವಕತರಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದಿಂ ಸಾದಿತುಂ। "**ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೇ ಕರಿಯಮಾನೇ**"ತಿ ಇದಂ ಪವಾರಣದಿವಸೇಸು ಸಙ್ಘೇ ಪವಾರೇನ್ತೇ ಅನುಪಗತಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದೀಹಿ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಅತ್ತನೋ ಪಾಳಿಯಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಪಾಳಿಯಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ ಸಬ್ಬೇಸು ಪವಾರಿತೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಓಣೋಜನಂ ನಾಮ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ, ತಂ ಪನ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಪಾಪಿತಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಸ್ಸೇವ ಪುನದಿವಸಾದಿಅತ್ಥಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನ ಲಭತೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ಯದಿ ಪನ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ**ತಿ ಯದಿ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಗಹೇತ್ವಾ ಚ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ।

ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತನ್ತಿ ಭೋಜನಸಾಲಾಯ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ದೀಯಮಾನಂ ಭತ್ತಂ। **ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನಾ**ತಿ ದಾಯಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣರುಹನಟ್ಠಾನೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಹಾಪೇಳಭತ್ತೇಪೀ**ತಿ ಮಹನ್ತೇಸು ಭತ್ತಪಚ್ಛಿಆದಿಭಾಜನೇಸು ಠಪೇತ್ವಾ ದೀಯಮಾನಭತ್ತೇಸುಪಿ। ಇತೋ ಪರಮ್ಪಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಂ ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೭೫) ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಪನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವ ಅತ್ಥೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ದುಬ್ಬಿಞ್ಞೇಯ್ಯಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮ।

“ನ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ದುಬ್ಬಿಧಂ ಸಾಮಣೇರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಞ್ಞೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। “ನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೇನ ಆಣತ್ತೋಪಿ ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಓವದಿತುಂ ನ ಲಭತೀತಿ ಆಹ **“ಪಟಿಬಲಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ”**ತಿ। ಆಗತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸವಚನೀಯನ್ತಿ** ಸದೋಸಂ। **ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಪಧಾನಟ್ಠಾನಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಿಂ ತನ್ತಿ ಆಹ **“ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನಾ”**ತಿಆದಿ।

ರಜೇಹಿ ಹತಾ ಉಪಹತಾ ಭೂಮಿ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ರಜೋಹತಭೂಮಿ,** ರಜೋಕಿಣ್ಣಭೂಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚಯನ್ತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಏಕಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾತಿ** ಪಾಳಿಂ ವಿಹಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛತೋ ಠತ್ವಾ। **ಸೇನಾಸನಂ ನ ಲಭತೀತಿ** ಸೇಯ್ಯಪರಿಯನ್ತಭಾಗಿತಾಯ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭವೇಯ್ಯ। “ಆಗನ್ತುಕೇನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಚೇ ದ್ವೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಉಭೋಹಿಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಬಹಿ ದಿಸ್ವಾ ಆರೋಚಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಹಾರಂ ಆಗತೇನ ಪುನ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ಅಞ್ಞವಿಹಾರಂ ಗತೇನಪಿ ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ ಆರೋಚಿತಸ್ಸ ಪುನ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅವಿಸೇಸೇನಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಚ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ಚ ಅವಿಸೇಸೇನ।

ಓಬದ್ಧನ್ತಿ ಪಲಿಬುದ್ಧಂ। **ಸಹವಾಸೋತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ಛನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಯನಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ನ ಸೇಸಇರಿಯಾಪಥಕಪ್ಪನಂ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಪಾಪಿಟ್ಠತರಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತೀತಿ ಉಕ್ಕಂಸವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಸಞ್ಚರಿತ್ತಾದಿಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜತೋ ಪನ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಾದಿಕಾ ಲೋಕವಜ್ಜಾವ। ತತ್ಥಪಿ ಸಙ್ಘಭೇದಾದಿಕಾ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಾ ಏವ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕಮ್ಮವಾಚಾತಿ** ಏತೇನ “ಕಮ್ಮಭೂತಾ ವಾಚಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ”ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥೋಪಿ ಸಿದ್ಧೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸವಚನೀಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸ-ಸದ್ದೋ “ಸನ್ತಿ”ಅತ್ಥಂ ವದತಿ, ಅತ್ತನೋ ವಚನೇನ ಅತ್ತನೋ ಪವತ್ತನಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, “ಮಾ ಪಕ್ಕಮಾಹೀ”ತಿ ವಾ “ಏಹಿ ವಿನಯಧರಾನಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವ”ನ್ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಆಣಾಯ ಪವತ್ತನಕಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಕೇನಚಿ ಸವಚನೀಯೇ ಕತೇ ಅನಾದರೇನ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಣಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ರಜೋಹತಭೂಮೀತಿ** ಪಣ್ಣಸಾಲಾವಿಸೇಸನಂ। **ಪಚ್ಚಯನ್ತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಂ। **ಸೇನಾಸನಂ ನ ಲಭತೀತಿ** ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ನ ಲಭತಿ। **ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾತಿ** ಅವಿರದ್ಧಪಟಿಪದಾ। **ಸಚೇ ವಾಯಮನ್ತೋಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅವಿಸಯಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ಅವಿಸೇಸೇನಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕುಕ್ಖಿತ್ತಕಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞೇನ। **ಪಞ್ಚವಣ್ಣಛದನಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇಸೂತಿ** ಪಞ್ಚಪ್ಪಕಾರಛದನೇಹಿ ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇಸು। **ಓಬದ್ಧನ್ತಿ** ಉಟ್ಠಾನಾದಿಬ್ಯಾಪಾರಪಟಿಬದ್ಧಂ, ಪೀಳಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಞ್ಚೇ ವಾ ಪೀಠೇ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। ತೇನ ತಟ್ಟಿಕಾಚಮ್ಮಖಣ್ಡಾದೀಸು ದೀಘಾಸನೇಸುಪಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಜಾನನ್ತಸ್ಸಪಿ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟಂ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಇದಮ್ಪಿ ಪರಿವಾಸಾದಿಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಸೇಸಕಮ್ಮಾನಿ।

“ಸೇನಾಸನಂ ನ ಲಭತಿ ಸೇಯ್ಯಪರಿಯನ್ತಭಾಗಿತಾಯ। ಉದ್ದೇಸಾದೀನಿ ದಾತುಮ್ಪಿ ನ ಲಭತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ‘ತದಹುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಪಿ ಪಕತತ್ತೇ’ತಿ ವಚನತೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಮವಸ್ಸಾತಿ** ಏತೇನ ಅಪಚ್ಛಾ ಅಪುರಿಮಂ ನಿಪಜ್ಜನೇ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ವತ್ತಭೇದಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ನವಕತರನ್ತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಿನವಕತರಂ। ಪಠಮಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಪರಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ಪುನ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಮಾದಿಯಿತುಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ, ಮಾನತ್ತೇ ಪನ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಊನೇಗಣೇಚರಣದೋಸತ್ತಾ ನ ಗಹೇತುನ್ತಿ ಏಕೇ। ಪಠಮಂ ಆದಿನ್ನವತ್ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಯಥಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾ ಸಮಾದಿಯಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪೋರಾಣಗಣ್ಠಿಪದೇ”ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೭೬) ವುತ್ತನ್ತಿ।

ಇದಂ ಏತ್ಥ ಯಂ ವತ್ತಂ “ಚತುನವುತಿಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತ”ನ್ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೭೫) ಆಗತಂ, ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಮ್ಪಿ ಏತ್ತಕಾಯ ಪಾಳಿಯಾ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫-೮೫) ವಣ್ಣನಂ ವತ್ವಾ “ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ”ತಿ ಆಹ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಪಕರಣೇ (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೮) ಪನ “ನ ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸಾನನ್ತರಂ “ಪಾರಿವಾಸಿಕಚತುತ್ಥೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದೀನಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತಪದಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪದಾನಂ ಸಂವಣ್ಣನಂ ಕತ್ವಾ “ಇದಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತ”ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಥಾ ಅನುಕ್ಕಮೋ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಪಾಳಿಯಾ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ನ ಸಮೇತಿ। ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪನ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಸಿಯಾ - “ಪಾರಿವಾಸಿಕಚತುತ್ಥೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದೀನಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮಾದಿಯಿತಬ್ಬಾನಿ ನ ಹೋನ್ತಿ , ಅಥ ಖೋ ಕಮ್ಮಕಾರಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮದಸ್ಸನಮೇತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತೇ ನ ಪವೇಸೇತಬ್ಬಂ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ಪನ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮ್ಮಾವತ್ತಿತಬ್ಬವತ್ತಾನಿಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಾನಿಯೇವ ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತೇ ಪವೇಸೇತಬ್ಬಾನೀತಿ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಆಗತಾನುಕ್ಕಮೇನ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತವತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಞ್ಞತ್ತಪದಾನಂ ಅತ್ಥೋ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ದ್ವತ್ತಿಂಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩೩. ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

೨೪೯. ಏವಂ ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಂ ಕಥೇತುಂ **"ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಕರೀಯತೇ ತನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ, ಅಪಲೋಕನಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧವಿನಯಕಮ್ಮಂ। ಇತರಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅ-ಕಾರೋ ವುದ್ಧಿಅತ್ಥೋ, ನ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಮ್ಮಂ। ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಅಕಮ್ಮಞ್ಚ **ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮಂ** ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ವಿಯ, ಫಲಾಫಲಂ ವಿಯ ಚ। ತತ್ಥ ಚ **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಞತ್ತಿಕಮ್ಮದ್ವಯಂ। **ಅಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮದ್ವಯಂ। ಅಥ ವಾ **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಚತೂಸುಪಿ ಏತೇಸು ಲಹುಕಕಮ್ಮಂ। **ಅಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಗರುಕಕಮ್ಮಂ। ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಪನಾತಿ** ಪಕ್ಖನ್ತರತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ , ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಪಕ್ಖತೋ ಅಞ್ಞೋ ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಪಕ್ಖೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ವಾ ಮಯಾ ವುಚ್ಚತೇತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ।

ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಏತ್ಥ **ಚತ್ತಾರೀತಿ** ಪರಿಚ್ಛೇದನಿದಸ್ಸನಂ। ತೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮಾನಿ ನಾಮ ಚತ್ತಾರಿ ಏವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಇತೋ ಊನಾಧಿಕಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಮ್ಮಾನೀತಿ** ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಮ್ಮನಿದಸ್ಸನಂ। **ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮನ್ತಿ**ಆದೀನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಮ್ಮಾನಂ ಉದ್ದೇಸಕಥನಂ। ತತ್ಥ ಅಪಲೋಕೀಯತೇ ಆಯಾಚೀಯತೇ ಅಪಲೋಕನಂ, ಅಪಪುಬ್ಬಲೋಕಧಾತು ಆಯಾಚನತ್ಥೇ, ಯುಪಚ್ಚಯೋ ಭಾವತ್ಥವಾಚಕೋ। ಅಪಲೋಕನವಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ,** ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾನುಮತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। ಞಾಪನಾ ಞತ್ತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಜಾನಾಪನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಞತ್ತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ,** ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಅಕತ್ವಾ ಸುದ್ಧಞತ್ತಿಯಾಯೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪೂರಣೀ ದುತಿಯಾ, ಞತ್ತಿ ದುತಿಯಾ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಂ, ಞತ್ತಿದುತಿಯಞ್ಚ ತಂ ಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ **ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ,** ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ಚತುನ್ನಂ ಪೂರಣೀ ಚತುತ್ಥೀ, ಞತ್ತಿ ಚತುತ್ಥೀ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಞ್ಚ ತಂ ಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ **ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ,** ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ತೀಹಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ತೇನ ವಕ್ಖತಿ "ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ।

ಏವಂ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೪೮೨ ಆದಯೋ) ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ ಆಗತನಯೇನೇವ ತೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಪತ್ತಿಕಾರಣಾನಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ **"ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವತ್ಥುತೋತಿ** ವಿನಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತವತ್ಥುತೋ। **ಞತ್ತಿತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನತೋತಿ** ದ್ವೇಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಮೇವ। **ಸೀಮತೋತಿ** ಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಭೂತಬದ್ಧಸೀಮತೋ। **ಪರಿಸತೋತಿ** ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಛನ್ದಾರಹಭೂತಕಾರಕಸಙ್ಘತೋ। ತಾನಿಯೇವ ಹಿ ಪಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಿನಯಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಪತ್ತಿಕಾರಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ತತೋ ತಂ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಕಾರಣಭೂತಂ ವತ್ಥುಂ ಪಾಳಿನಯೇನ ವಿತ್ಥಾರೇತುಂ **"ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಸಮ್ಮುಖಾ ಕರೋತಿ, ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಕರಣೀಯಂ ಪಟಿಞ್ಞಾಯಕರಣೀಯನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಅತಥಾಕರಣೇನ, ಸತಿವಿನಯೋ ಅಮೂಳ್ಹವಿನಯೋ ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಂ ನಿಯಸಕಮ್ಮಂ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಂ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ ಪರಿವಾಸೋ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾ ಮಾನತ್ತಂ ಅಬ್ಭಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ತೇರಸಕಮ್ಮಾನಂ ಅಞ್ಞಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ಅಞ್ಞಕಮ್ಮಕರಣೇನ, ಉಪೋಸಥೋ ಪವಾರಣಾತಿ ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅದಿವಸೇ ಕರಣೇನ, ಪಣ್ಡಕೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಮಾತುಘಾತಕೋ ಪಿತುಘಾತಕೋ ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬೋತಿ ಇಮೇಸಂ ತೇರಸನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಕರಣೇನ ಇತಿ

ಇಮಾನಿ ಏಕತಿಂಸ ಕಮ್ಮಾನಿ **ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ** ಹೋತಿ। ಞತ್ತಿತೋ ಪಞ್ಚ, ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ ಪಞ್ಚಾತಿ ಇಮಾನಿ ದಸ ಕಾರಣಾನಿ ಅನ್ತೋಕಮ್ಮವಾಚಾಯಮೇವ ಲಭನ್ತಿ, ಸೀಮತೋ ಏಕಾದಸ ಕಾರಣಾನಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿವಸೇನ ಲಭನ್ತಿ, ಪರಿಸತೋ ದ್ವಾದಸ ಕಾರಣಾನಿ ಚತುವಗ್ಗಪಞ್ಚವಗ್ಗದಸವಗ್ಗವೀಸತಿವಗ್ಗಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು ಸಙ್ಘೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮಪತ್ತಛನ್ದಾರಹಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಸೇನ ಲಭನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಕಾರಣಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಚತುವಗ್ಗಸಙ್ಘಾದೀಸು ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಸೇಸನಾಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ ಕಮ್ಮೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೧೫೦. ತತೋ ಪರಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಠಾನಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಮ್ಪಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೧೫೧. ತತೋ ತಾನಿಯೇವ ಕಮ್ಮಾನಿ ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಪವತ್ತಾನಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪಕಾಸೇತುಕಾಮೋ **"ಅಯಂ ತಾವ ಪಾಳಿನಯೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತಸ್ಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯಂ ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಕತಮಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ಪುಚ್ಛಾಯಂ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಙ್ಖಾತಮಹಾಸೀಮಟ್ಠಕಂ ಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ। ನ ಹಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಸಙ್ಘೇ ಸೋಧೇತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪನ ವಿತ್ಥಾರತ್ತಾ ಬಹೂನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಸಮಗ್ಗಭಾವತ್ಥಂ ಸೋಧೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। **ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ತಿಸ್ಸಂ ಸೀಮಾಯಂ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಗಣಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನಾಗತಾನಂ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ ಕಮ್ಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ಅವಸೇಸಾ ಪಕತತ್ತಾ ಛನ್ದಾರಹಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೯೭)। **ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ**ತಿ ಛನ್ದಸ್ಸ ಆಹರಿತತ್ತಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಆಗತಾಪಿ ಅನಾಗತಾಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಗ್ಗಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ। **ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ**ತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿನಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅಭಣಿತ್ವಾ "ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ**ತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। ಇಮಿನಾ "ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ದ್ವಯಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಇತರೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ತತ್ಥ ತೇಸು ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಕಿಂ ಅಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಇತರಕಮ್ಮವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ತತ್ರ"**ಇಚ್ಚಾದಿ। ಏವಂ ಹೋತು, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅವಿಸೇಸೇನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಅಞ್ಞವಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ, ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಪನ ವಿಸೇಸೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತೋ ಪರಾನಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯದಿ ಏವಂ ಅಕ್ಖರಪರಿಹೀನಾದೀಸು ಸನ್ತೇಸು ಕಮ್ಮಕೋಪೋ ಸಿಯಾತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಆಹ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಕ್ಖರಪರಿಹೀನ**ನ್ತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿಆದೀಸು ಸು-ಕಾರ ಣಾ-ಕಾರ ತು-ಕಾರಾದೀನಂ ಭಸ್ಸನಂ। **ಪದಪರಿಹೀನ**ನ್ತಿ ಸುಣಾತೂತಿಆದೀನಂ ವಿಭತ್ಯನ್ತಪದಾನಂ ಭಸ್ಸನಂ। **ದುರುತ್ತಪದಂ** ಪನ ಉಪರಿ ವಕ್ಖತಿ।

ಇದಾನಿ ಪುನಪ್ಪುನವಚನೇ ಪಯೋಜನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಇದಂ ಅಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ ದಳ್ಹಿಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀ"**ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಇದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। **ಅಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ**ತಿ ಅಕುಪ್ಪೇ ಠಾನಾರಹೇ ಪುರೇಕತಕಮ್ಮೇ। **ದಳ್ಹಿಕಮ್ಮಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಥಿರತರಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾರೇ ದುತಿಯತತಿಯಾದಿರಜ್ಜೂಹಿ ಬನ್ಧನಂ ವಿಯ। **ಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ**ತಿ ಅಕ್ಖರಪರಿಹೀನಾದಿವಸೇನ ಕುಪ್ಪೇ ಅಟ್ಠಾನಾರಹೇ ಪುರೇಕತಕಮ್ಮೇ। **ಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತೇ ಸತಿ ತೇಸಂ

ಅಕ್ಖರಪರಿಹೀನಾದೀನಂ ಸೋಧಿತತ್ತಾ ಪರಿಸುದ್ಧಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। **ಅಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ ಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ**ತಿ ವಾ ಭಾವೇನಭಾವಲಕ್ಖಣತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। ಪುರೇತರಂ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಅಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ ಸತಿ ಪಚ್ಛಾ ಇದಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ ದಳ್ಹಿಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಪುರೇಕತಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಕುಪ್ಪಕಮ್ಮೇ ಸತಿ ಇದಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ ಅಕುಪ್ಪಂ ಠಾನಾರಹಂ ಪರಿಸುದ್ಧಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀತಿ। ಇಮಂ ಪಾಠಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಚರಿಯವರಾ ಏಕಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಿ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಬಹುಸ್ಸುತಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭೂತಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ? ನ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಲದ್ಧಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ತಾಯ ಏವ ಸದ್ಧಿಂ ದಿಗುಣತಿಗುಣಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಅಸದ್ದಹನ್ತಾಯೇವ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ನೋ ಸದ್ದಹನ್ತಾತಿ? ನೋ ಅಸದ್ದಹನ್ತಾ , ಸದ್ದಹನ್ತಾಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುನಪ್ಪುನಕರಣೇ ಯುತ್ತಿತೋಪಿ ಆಗಮತೋಪಿ ಆದೀನವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಆನಿಸಂಸಮೇವ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ।

ಕಥಂ ಯುತ್ತಿತೋ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ? ಯಥಾ ಹಿ ಲೋಕೇ ಅಭಿಸಿತ್ತಮ್ಪಿ ರಾಜಾನಂ ಪುನಪ್ಪುನಾಭಿಸಿಞ್ಚನೇ ಆದೀನವಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಭಿಸೇಕಾನುಭಾವೇನ ರಾಜಿದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತತಾದೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಆನಿಸಂಸಮೇವ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಸಾಸನೇ ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಪಟಿಮಂ ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ "ಅನೇಕಜಾತಿಸಂಸಾರ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಭಗವತೋ ವಚನೇಹಿ ಅಭಿಸೇಕಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಕರಣೇ ಆದೀನವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಅತಿರೇಕತರಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾಮಹಾನುಭಾವತಾದಿಆನಿಸಂಸಮೇವ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವ, ಏವಮೇವ ಕತಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪುನದೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನೇ ಆದೀನವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಆದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗೇ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೇ ಸತಿ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಮ್ಭವತೋ ಇದಾನಿ ಕತಕಮ್ಮೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಅಙ್ಗೇ ಸತಿ ಕಮ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಞ್ಚ ಪುಬ್ಬೇವ ಕಮ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಭವೇಪಿ ದಳ್ಹಿಕಮ್ಮಥಿರತರಸಮ್ಭವಞ್ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಕರೋನ್ತಿ। ಕಥಂ ಆಗಮತೋ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ? ಯಥಾವುತ್ತಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಪಾಠವಿನಯಸಙ್ಗಹಪಾಠೇಸು ದುರುತ್ತಪದಸ್ಸ ಸೋಧನತ್ಥಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವತ್ತಬ್ಬಭಾವಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣನಯೇನ ವಚನತೋ। ಸೇಸಇತ್ತಿದೋಸಅನುಸ್ಸಾವನದೋಸಾನಞ್ಚ ವತ್ಥುವಿಪತ್ತಿಸೀಮವಿಪತ್ತಿಪರಿಸವಿಪತ್ತಿದೋಸಾನಞ್ಚ ಸೋಧನಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಅಯಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಪಾಠೋ ಆಚರಿಯೇನ ವುತ್ತೋ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। ಇತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋಪಸಮ್ಭವೇಪಿ ಇದಾನಿ ಕತಕಮ್ಮೇನ ಸಮ್ಪಜ್ಜನಸಙ್ಖಾತಂ ಆನಿಸಂಸಂ ಆಗಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕೇಚಿ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಇಮಂ "ಪುನಪ್ಪುನಂ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪಾಠಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಠಮಕಮ್ಮಕರಣಕಾಲೇ ದುರುತ್ತಸೋಧನತ್ಥಂ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಚಿರಕಾಲೇ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತದೇತಂ ವಚನಂ ನೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತಂ, ನ ಟೀಕಾದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಿತಂ, ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಪಿಚ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಚನತೋಪಿ ಅಪರಭಾಗೇ ವಚನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭಣನೇ ಇತ್ತಿದೋಸಅನುಸ್ಸಾವನದೋಸಾನಿ ಪಚ್ಛಿಮಭಣನೇ ಸುಟ್ಠು ಭಣನ್ತೋ ಸೋಧೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ, ನ ವತ್ಥುವಿಪತ್ತಿಸೀಮವಿಪತ್ತಿಪರಿಸವಿಪತ್ತಿದೋಸಾನಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಖಣೇ ತಮೇವ ವತ್ಥು, ಸಾ ಏವ ಸೀಮಾ, ಸಾ ಏವ ಪರಿಸಾ, ತಸ್ಮಾ ತಾನಿ ಪುನಪ್ಪುನವಚನೇನ ಸೋಧೇತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಕರೋನ್ತೋ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಭಾವೇನ ವತ್ಥುವಿಪತ್ತಿಭೂತೇಪಿ ಇದಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸತ್ತಾ ವತ್ಥುಸಮ್ಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಸೀಮಸಙ್ಕರಾದಿಭಾವೇನ ಸೀಮವಿಪತ್ತಿಸಮ್ಭವೇಪಿ ಇದಾನಿ ತದಭಾವತ್ಥಾಯ ಸುಟ್ಠು ಸೋಧಿತತ್ತಾ ಸೀಮಸಮ್ಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಪರಿಸವಿಪತ್ತಿಸಮ್ಭವೇಪಿ ಇದಾನಿ ತದಭಾವತ್ಥಾಯ ಸುಟ್ಠು ಸೋಧಿತತ್ತಾ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಪಞ್ಚ ವಿಪತ್ತಿಯೋ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತೋ ಪಠಮಕಾಲೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭಣನತೋಪಿ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಣನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಯದಿ ಏವಂ ಉಪಸಮ್ಪದಸಿಕ್ಖಾಯ ದಹರೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ? ನ ಭವೇಯ್ಯ। ಕಸ್ಮಾ? ಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಾಯ ಏವ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಪುರೇಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸಮ್ಪಜ್ಜನಭಾವೇನ ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ಸತಿ ತಾಯ ಠಿತತ್ತಾ ಅದಹರೋ ಸಿಯಾ।

ಪುರಿಮಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜನಭಾವೇನ ಇದಾನಿ ಕತಕಮ್ಮೇಯೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಭಾವೇನ ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ಸತಿ ಕಸ್ಮಾ ದಹರೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ? ಏವಂ ಸನ್ತೇ ದಹರೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಏವಂ ದಹರೋ ಸಮಾನೋ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ವಸ್ಸಂ ಗಣೇತ್ವಾ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ? ಏವಂ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಅಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಪಚ್ಛಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಏವ ಲದ್ಧುಪಸಮ್ಪದಭಾವಂ ತಥತೋ ಜಾನನ್ತೋ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಾವಜ್ಜೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಪನ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯಮೇವ ಠಿತೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಿತ್ವಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನವಜ್ಜೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? **"ಅನಾಪತ್ತಿ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಞ್ಞೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋವ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ದಸವಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಅಞ್ಞಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತಂ ಚೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಗಣೋ ಪೂರತಿ, ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸೋಪಿ ಚ ಯಾವ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಾವಸ್ಸ ನೇವ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯೋ, ನ ಮೋಕ್ಖನ್ತರಾಯೋ। ಞತ್ವಾ ಪನ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೦೬) ಆಗತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏವಂ ವತ್ಥುವಿಪನ್ನತ್ತಾ ಕಮ್ಮಕೋಪತೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಭವಿತುಂ ಯುತ್ತಕಾಲೇ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜನೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭೂತಭಾವಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಸೀಮವಿಪನ್ನಪರಿಸವಿಪನ್ನಞತ್ತಿವಿಪನ್ನಅನುಸ್ಸಾವನವಿಪನ್ನಭೂತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಕೋಪತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಭೂತಂ ಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಿ ಅಪರಭಾಗೇ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಿಕಾಲೇಪಿ ಪಞ್ಚ ವಿಪತ್ತಿದೋಸಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾಕರಣೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸೋಪಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಕಾಲೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಅಪರಕಮ್ಮಕಾಲೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಏಕಚ್ಚೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ನವಸಿಕ್ಖಮೇವ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ತೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ನವಸಿಕ್ಖಾವಸೇನ ದಹರಾವ ಭವನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರಣಞ್ಚ ಅತಿವಿಯ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠಂ ಅತ್ತನೋ ನವಕತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪಯಿರುಪಾಸಿತುಕಾಮೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅತ್ತನಾ ವುಡ್ಢತರಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಅತ್ತಾನಂ ದಹರಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಗಾರವೇನ ಕರೋನ್ತೋ ಯುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಥ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಏವಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಸಿಕ್ಖಾ ನಾಮ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ ಸತಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಯೇವ ಕಾರಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾ ಅಟ್ಠಿತಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಸಯಮೇವ ಪತಿತಾ ಹೋತಿ। ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಠಿತಾಯ ಸತಿ ವಿಬ್ಭಮಿತುಕಾಮೋಯೇವ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಭಿಕ್ಖುಭವಿತುಕಾಮೋ, ಸೋ ಪನ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಮೇವ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಾಯ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಅಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ತತೋ ಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ನವಸಿಕ್ಖಾಗಹಣತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರಣಂಯೇವ ಯುತ್ತತರಂ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ನವಸಿಕ್ಖಾಗಹಣೇ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಂ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮಸಮ್ಪಜ್ಜನೇ ಸತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ, ಯಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಬ್ಬಾ, ತಥಾಪಿ ನವಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿತತ್ತಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ದಹರಭಾವಂ ಪತ್ತೋಪಿ ಯುತ್ತರೂಪೋಯೇವ।

ಯದಿ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ, ಏವಂ ಸತಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ನಿರತ್ಥಕಂ। ಪಚ್ಛಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಠಿತೋಪಿ ದಹರಭಾವಂ ಪತ್ತತ್ತಾ ಅಯುತ್ತರೂಪೋ। ಯದಿ ಪನ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಮೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮಂ, ಏವಂ ಸತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಠಿತಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಾಪಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ ಪತಿತಾ। ಪಚ್ಛಿಮಸಿಕ್ಖಾಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಿಪತ್ತೀನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಯೋಗತೋ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಚ ಪತಿತತ್ತಾ ಪಚ್ಛಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಚ ಅಲದ್ಧತ್ತಾ ಉಭತೋ ಭಟ್ಠತ್ತಾ ಅಯುತ್ತೋವ ಹೋತಿ। ಪೋರಾಣಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ನವಸಿಕ್ಖಾಗಹಣೇ ಪನ ಸತಿ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮಂ ಅಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋನ್ತಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತೋಯೇವ, ಪುರಿಮಂ ಅಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಠಿತೋ ಏವ। ಪುರಿಮಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮದ್ವಯಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ದಳ್ಹಿಕಮ್ಮಥಿರತರಭೂತಾಯ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಯ ಠಿತೋಯೇವ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ನವಸಿಕ್ಖಾಗಹಣತೋ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನವಸಿಕ್ಖಾಗಹಣಂ ಯುತ್ತತರಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇಮಂ ಪನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಾದಂ ಅಮನಸಿಕರೋನ್ತಾ ಅಞ್ಞೇ ಆಚರಿಯಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ಅನಿಚ್ಛಿತಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿ। ಕಥಂ? ಏಕಚ್ಚೇ ಥೇರಾ ಏವಂ ವದನ್ತಿ "ಕಿಂ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪುನ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮಾತಿ ಮಞ್ಞನ್ತೀ"ತಿ। ತೇ ಥೇರಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು। ಏಕಚ್ಚೇ ಪನ ಥೇರಾ "ಕಸ್ಮಾ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಯಥಾ ನಾಮ ಅಸನಿ ಏಕವಾರಮೇವ ಪತನ್ತೀ ಸತ್ತೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತಿ, ಏವಮೇವ ಭಗವತೋ ಆಣಾಭೂತಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಏಕವಾರಂ ಭಣಮಾನಾ ಕಮ್ಮಂ ಸಿಜ್ಝಾಪೇತಿ, ನ ಅನೇಕವಾರ"ನ್ತಿ, ತೇಪಿ "ಕಮ್ಮಸಿಜ್ಝನತ್ಥಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭಣನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು। ಬಹವೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ವದನ್ತಿ "ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ದಿನ್ನಸಿಕ್ಖಂ ಅಸದ್ದಹನ್ತಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಗುಣಾಪರಾಧಕಾ ಏತೇ ಸಮಣಾ"ತಿ। ತೇ "ಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಂ ಅಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞನ್ತಾ ಏವಮಾಹಂಸು।

ಅಪರೇ ಪನ ಥೇರಾ "ಪಠಮಂ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾಭಣನಕಾಲೇಯೇವ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಅಪರಭಾಗೇ"ತಿ, ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। ಅಞ್ಞೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯಮೇವ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇ, ಅಥ ಚ ಪನಿಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಭೂತಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತೀ"ತಿ, ತಂ ನೀತತ್ಥಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ವದಿಂಸು। ನೇಯ್ಯತ್ಥತೋ ಪನ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಚತೂಸುಪಿ ಕಮ್ಮೇಸು ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಮ್ಮಸಙ್ಕರಮೇವ ಹಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ವಿಸೇಸತೋ ವದತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವತ್ತಬ್ಬಭಾವೋ ಪನ ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ ಹಿ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪುಬ್ಬೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಭಾವೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೋತಿ।

ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಕರಣೀಯಾದೀಸುಪೀತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**ಸದ್ದೇನ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಕರಣೀಯಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ **ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಯ ಕರಣೀಯಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಚ್ಛಾ ಕರೋತೀ**ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚೋದೇತ್ವಾ ಸಾರೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಚೋದೇತ್ವಾ ಅಸಾರೇತ್ವಾ ಕರೋತಿ। **ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಕರಣೀಯಂ ಅಪ್ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಕರೋತೀ**ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯಥಾದಿನ್ನಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಕಾತಬ್ಬಂ ಅಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಿಲಪನ್ತಸ್ಸ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಕರೋತಿ। **ಸತಿವಿನಯಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ದಬ್ಬಮಲ್ಲಪುತ್ತತ್ಥೇರಸದಿಸಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ। **ಅಮೂಳ್ಹವಿನಯಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಗ್ಗಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ। **ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪವಾಳಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಉಸ್ಸನ್ನಪಾಪಸ್ಸ। **ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಕಲೋಹಿತಕಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಸ್ಸ। **ನಿಯಸಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇಯ್ಯಸಕಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ। **ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಕುಲದೂಸಕಸ್ಸ। **ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಸುಧಮ್ಮಭಿಕ್ಖುಸಅಸಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೇ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ದೂಸೇನ್ತಸ್ಸ। **ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಛನ್ನಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಂ ಅದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅರಿಟ್ಠಭಿಕ್ಖುಸದಿಸಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ। **ಪರಿವಾಸಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ। **ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸ। **ಮಾನತ್ತಾರಹ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಕಂ। **ಅಬ್ಭಾನಾರಹ**ನ್ತಿ ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ।

ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋತೀತಿ ಅನುಪೋಸಥದಿವಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋತಿ। ಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ನಾಮ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತ್ತಿಕಮಾಸಂ ಅವಸೇಸೇಸು ಏಕಾದಸಸು ಮಾಸೇಸು ಭಿನ್ನಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗಿದಿವಸೋ ಚ ಯಥಾವುತ್ತಾ ಚಾತುದ್ದಸಪನ್ನರಸಾ ಚ, ಏತಂ ತಿಪ್ಪಕಾರಮ್ಪಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋತಿ ನಾಮ। ಯತ್ರ ಹಿ ಪತ್ತಚೀವರಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನ ಕಾರಣೇನ ವಿವದನ್ತಾ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಪವಾರಣಂ ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕರಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಿತೇ "ಸಮಗ್ಗಾ ಜಾತಮ್ಹಾ"ತಿ ಅನ್ತರಾ ಸಾಮಗ್ಗೀಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೋ ಕತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಅಪ್ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರೇತೀತಿ ಅಪ್ಪವಾರಣದಿವಸೇ ಪವಾರೇತಿ। ಪವಾರಣದಿವಸೋ ನಾಮ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಭಿನ್ನಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗಿದಿವಸೋ ಚ ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಪಿತದಿವಸೋ ಚ ದ್ವೇ ಚ ಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯೋ, ಏತಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಪವಾರಣದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಪವಾರೇನ್ತೋ ಅಪ್ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರೇತಿ ನಾಮ। ಇಧಾಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಸ್ಸ ವಿವಾದಸ್ಸ ವೂಪಸಮೇ ಸಾಮಗ್ಗೀಪವಾರಣಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅಪ್ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಣಾ ಕತಾ ಹೋತೀತಿ ಅಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೋ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೩)।

"ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸಮ್ಮುತಿ ಉಮ್ಮತ್ತಕೇನ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಕತೇ ಅಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇಪಿ ನ ಕುಪ್ಪತಿ ನಿಯಮಾಭಾವತೋ। ಅಸಮ್ಮುಖಾ ಕತೇ ಪನ ದೋಸಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ '**ಅಸಮ್ಮುಖಾ ಕತಂ ಸುಕತಂ ಹೋತೀ**'ತಿ ವುತ್ತಂ। ದೂತೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಪನ ಸಮ್ಮುಖಾ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾನಾನತ್ತಸಮ್ಭವತೋ। ಪತ್ತನಿಕ್ಕುಜ್ಜನಾದಯೋ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಅಪನೀತಮತ್ತೇಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುಖತಾ**ತಿಆದೀಸು ಯಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ತೇ ಆಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುಖತಾ**। ಯೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಯೇನ ವಿನಯೇನ ಯೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ಸಙ್ಘೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ **ಧಮ್ಮಸಮ್ಮುಖತಾ ವಿನಯಸಮ್ಮುಖತಾ**। ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಭೂತಂ ವತ್ಥು। **ವಿನಯೋ**ತಿ ಚೋದನಾ ಚೇವ ಸಾರಣಾ ಚ। **ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ** ನಾಮ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾ ಚೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಸಮ್ಪದಾ ಚ। ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾಭಾವೋ **ಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖತಾ**। ಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಪವಾರಣಮಾಸತ್ತಾ '**ಠಪೇತ್ವಾ ಕತ್ತಿಕಮಾಸ**'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಪಿತದಿವಸೋ ಚಾ**ತಿ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪನ್ನರಸಿಂ ವಾ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ದ್ವೇ ಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯೋ**ತಿ ಪಠಮಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪಗತಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ૩.೪೮೩) ಆಗತಂ।

"ಠಪಿತಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾನಂ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಕತಾಯ ಸಾಮಗ್ಗೀಪವಾರಣಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ '**ಠಪೇತ್ವಾ ಕತ್ತಿಕಮಾಸ**'ನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ತೇಸಂ ನಾನಾಸೀಮಾಸು ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ವಿಸುಂ ಪವಾರಿತಾನಂ ಕತ್ತಿಕಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಾಮಗ್ಗೀ ಹೋತಿ, ಸಾಮಗ್ಗೀಉಪೋಸಥೋ ಏವ ತೇಹಿ ಕಾತಬ್ಬೋ, ನ ಪವಾರಣಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೇ ಕತಪವಾರಣಾನಂ ಪುನ ಪವಾರಣಾಯ ಅವಿಹಿತತ್ತಾ। **ಸಾಮಗ್ಗೀದಿವಸೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಅನುಪೋಸಥದಿವಸೇ ಸಾಮಗ್ಗೀಕರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪನ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಪನ್ನರಸಿಯಂ ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಕರೋತಿ, ತದಾ ಸಾಮಗ್ಗೀಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ನ ಹೋತಿ, ಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀಉಪೋಸಥೋವ ಹೋತಿ। ಉಪರಿ ಪವಾರಣಾಯಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಪಿತದಿವಸೋ ಚಾ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಹಿ ಉಪದ್ದುತಾ ವಾ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಪವಾರಣಸಙ್ಗಹಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಠಪಿತೋ ಕಾಳಪಕ್ಖಚಾತುದ್ದಸೀದಿವಸೋ ಚ। **ದ್ವೇ ಚ ಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯೋ। **ಏತಂ ಚತುಬ್ಬಿಧ**ನ್ತಿ ಪುಣ್ಣಮಾಸಿದ್ವಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಮಗ್ಗೀಪವಾರಣಂ ಚಾತುದ್ದಸೀಪವಾರಣಞ್ಚ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ, ಇದಞ್ಚ ಪಕತಿಚಾರಿತ್ತವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯೇ ಪನ ಸತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಪುಣ್ಣಮಾಸೀನಂ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಯೋ, ಕಾಳಪಕ್ಖಚಾತುದ್ದಸಿಯಾ ಅನನ್ತರಾ ಪನ್ನರಸೀಪೀತಿ ಇಮೇಪಿ ತಯೋ ದಿವಸಾ ಪವಾರಣಾದಿವಸಾ ಏವಾತಿ ಇಮಂ ಸತ್ತವಿಧಮ್ಪಿ ಪವಾರಣಾದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಪವಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೨.೪೮೩) ಆಗತಂ।

ಏವಂ ವತ್ಥುವಿಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಞತ್ತಿವಿಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅನುಸ್ಸಾವನವಿಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಞತ್ತಿತೋ ವಿಪತ್ತಿಯಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಮಞತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಯಂ "ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತೀ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ **ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಸಾವೇತ್ವಾ "ಏಸಾ ಞತ್ತೀ"ತಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾನನ್ತರಮೇವ ಸಕಲಂ ಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ, ಪರಿಯೋಸಾನೇ "ಏಸಾ ಞತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೫೧. ಚತುತ್ಥಅನುಸ್ಸಾವನವಿಪತ್ತಿಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ “**ಯ್ವಾಯನ್ತಿ** ಬ್ಯಞ್ಜನಪ್ಪಭೇದೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ದಸಧಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ ಪಭೇದೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಸಧಾ ದಸವಿಧೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಂ ಪಭೇದೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಕೇನಾಯಂ ಪಭೇದೋತಿ ಆಹ ‘**ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ**’ತಿ। ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಜನಿಕಾ ಬುದ್ಧಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿ, ತಾಯ **ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ,** ಅಕ್ಖರಸಮುಟ್ಠಾಪಕಚಿತ್ತಭೇದೇನೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಂ ವಾ ಸಂಯೋಗಪರಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಗರುಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವುತ್ತಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೩.೪೮೫) ಪನ “ಠಾನಕರಣಾನಿ ಸಿಥಿಲಾನಿ ಕತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರೇತಬ್ಬಮಕ್ಖರಂ **ಸಿಥಿಲಂ,** ತಾನಿಯೇವ ಧನಿತಾನಿ ಅಸಿಥಿಲಾನಿ ಕತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರೇತಬ್ಬಮಕ್ಖರಂ **ಧನಿತಂ**। ದ್ವಿಮತ್ತಕಾಲಂ **ದೀಘಂ,** ಏಕಮತ್ತಕಾಲಂ **ರಸ್ಸಂ**। **ದಸಧಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ ಪಭೇದೋ**ತಿ ಏವಂ ಸಿಥಿಲಾದಿವಸೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ ಅಕ್ಖರುಪ್ಪಾದಕಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಸಪ್ಪಕಾರೇನ ಪಭೇದೋ। ಸಬ್ಬಾನಿ ಹಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಚ। ಸಂಯೋಗೋ ಪರೋ ಏತಸ್ಮಾತಿ ಸಂಯೋಗಪರೋ। ನ ಸಂಯೋಗಪರೋ **ಅಸಂಯೋಗಪರೋ** ‘ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಥೇರಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ನ ಖಮತೀ’ತಿ ಏತ್ಥ ತ-ಕಾರ ನ-ಕಾರಸಹಿತಾರೋ ಅಸಂಯೋಗಪರೋ। **ಕರಣಾನೀ**ತಿ ಕಣ್ಠಾದೀನಿ” ಇತಿ ಏತ್ತಕಂ ವುತ್ತಂ।

ಪುನ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೨.೪೮೫) “ತತ್ಥ **ಆಯಸ್ಮತೋ**ತಿಆದೀಸು ಸರಾನನ್ತರಿತಾನಿ ಸ-ಕಾರ ಮ-ಕಾರಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ‘ಸಂಯೋಗೋ’ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಯೋ ಸಂಯೋಗೋ ಪರೋ ಯಸ್ಸ ಅ-ಕಾರಾದಿನೋ, ಸೋ **ಸಂಯೋಗಪರೋ** ನಾಮ। **ರಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಅ-ಕಾರಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನರಹಿತಂ ಪದಂ। **ಅಸಂಯೋಗಪರ**ನ್ತಿ ‘ಯಸ್ಸ ನ ಖಮತೀ’ತಿಆದೀಸು ಸ-ಕಾರ ನ-ಕಾರಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಸಹಿತಂ ಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತ-ಕಾರಸ್ಸ ಥ-ಕಾರಂ ಅಕತ್ವಾ ‘ಸುಣಾತು ಮೇ’ತಿಆದಿಂ ಅವತ್ವಾ ವಗ್ಗನ್ತರೇ ಸಿಥಿಲಮೇವ ಕತ್ವಾ ‘ಸುಣಾಟು ಮೇ’ತಿಆದಿಂ ವದನ್ತೋಪಿ ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತಿಯೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನುರೂಪಂ ಆದೇಸಂ। ಯಞ್ಹಿ ‘ಸಚ್ಚಿಕತ್ಥಪರಮತ್ಥೇನಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಸಚ್ಚಿಕಟ್ಠಪರಮಟ್ಠೇನಾ’ತಿ ಚ ‘ಅತ್ಥಕಥಾ’ತಿ ಚ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಅಟ್ಠಕಥಾ’ತಿ ಚ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವುಚ್ಚತಿ, ತಾದಿಸಂ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ದಿಟ್ಠಪಯೋಗಂ ತದನುರೂಪಞ್ಚ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನಾಹ **‘ಅನುಕ್ಕಮಾಗತಂ ಪವೇಣಿಂ ಅವಿನಾಸೇನ್ತೇನಾ’**ತಿಆದಿ। **‘ದೀಘೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ರಸ್ಸ’**ನ್ತಿಆದೀಸು ‘ಭಿಕ್ಖೂನ’ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಭಿಕ್ಖುನ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಬಹೂಸೂ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಬಹುಸೂ’ತಿ ವಾ ‘ನಕ್ಖಮತೀ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ನ ಖಮತೀ’ತಿ ವಾ ‘ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಖೋ’ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅನುರೂಪಟ್ಠಾನೇಸು ಏವ ದೀಘರಸ್ಸಾದಿರಸ್ಸದೀಘಾದಿವಸೇನ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪನ ‘ನಾಗೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ನಗೋ’ತಿ ವಾ ‘ಸಙ್ಘೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಸಘೋ’ತಿ ವಾ ‘ತಿಸ್ಸೋ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ತಿಸೋ’ತಿ ವಾ ‘ಯಾಚತೀ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ‘ಯಾಚನ್ತೀ’ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅನನುರೂಪಟ್ಠಾನೇಸು ವತ್ತುಂ । ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಪನ ವವತ್ಥಾನಞ್ಚ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಆಗತಂ। ಸೇಸಾನಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸುಟ್ಠು ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಾನಿ।

೧೫೩. ಸೀಮವಿಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ಸೀಮಕಥಾಯಂ ಸಬ್ಬೇನ ಕಥಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಪರಿಸವಿಪತ್ತಿಕಥಾಯ **ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ**ತಿ ಚತುವಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಕತ್ತಬ್ಬೇ। **ಅನಿಸ್ಸಾರಿತಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥಟ್ಠಪನಾದಿನಾ ವಾ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕಭಾವೇನ ವಾ ನ ಬಹಿಕತಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಹಿ “**ಅಪಕತತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ವಾ ಯಸ್ಸ ವಾ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾ ಠಪಿತಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೨೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಠಪಿತಉಪೋಸಥಪವಾರಣೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪಕತತ್ತೋ ಏವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪನ್ನಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಪರಿವಾಸಾದಿಕಮ್ಮೇಸು ಪನ ಗರುಕಟ್ಠಾಪಿ ಅಪಕತತ್ತಾ ಏವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅವಸೇಸಾ...ಪೇ॰... ಛನ್ದಾರಹಾವ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಪನ ಛನ್ದಾರಹಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಪಿ ಚತುವಗ್ಗಾದಿತೋ ಅಧಿಕಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾವ ಛನ್ದಾರಹಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘತೋ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೇನೇವ ಛನ್ದೋ ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ವಾ ದಾತಬ್ಬಾ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೩.೪೮೮) ಪನ "ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪನ್ನಾ ಚ ಪಕತತತ್ತಾತಿ ಆಹ **'ಪಕತತ್ತಾ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ'**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅನಿಸ್ಸಾರಿತಾತಿ** ಪುರಿಮಪದಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। **ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪನ್ನಾ। **ನ ತೇಸಂ ಛನ್ದೋ ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ವಾ ಏತೀತಿ** ತೀಸು ದ್ವೀಸು ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಏಕಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಆಹಟಾಪಿ ಅನಾಹಟಾವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ಆಗತೋ। ಏವಂ ಪಾಳಿಯಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಚ ವಿಪತ್ತಿ ಚ ಆಗತಾ, ಟೀಕಾಚರಿಯೇಹಿ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಅವುತ್ತನಯೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧. ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ; ೧.೪೩೧) -

> "ಬುದ್ಧೇನ ಧಮ್ಮೋ ವಿನಯೋ ಚ ವುತ್ತೋ।
> ಯೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೇಹಿ ತಥೇವ ಞಾತೋ।
> ಸೋ ಯೇಹಿ ತೇಸಂ ಮತಿಮಚ್ಚಜನ್ತಾ।
> ಯಸ್ಮಾ ಪುರೇ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಅಕಂಸು॥
>
> "ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತಂ।
> ತಂ ವಜ್ಜಯಿತ್ವಾನ ಪಮಾದಲೇಖಂ।
> ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಸು ಸಗಾರವಾನಂ।
> ಯಸ್ಮಾ ಪಮಾಣಂ ಇಧ ಪಣ್ಡಿತಾನ"ನ್ತಿ॥

ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ ಅಪಲೋಕನಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಏಕಾದಸವಿಪತ್ತಿಸೀಮವಿಮುತ್ತಂ ಬದ್ಧಸೀಮಭೂತಂಯೇವ ವುತ್ತಂ, "ಏಕಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಸೀಮತೋ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವಚನತೋ ನ ಅಬದ್ಧಉಪಚಾರಸೀಮಭೂತಂ। ನ ಹಿ ತತ್ಥ ಏಕಾದಸವಿಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨) **"ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸ್ಸಾಪಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಮೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ। ನ ಹಿ ತತ್ಥ ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಸೋಧನಞ್ಚ ಛನ್ದಾರಹಾನಞ್ಚ ಅತ್ಥಿ, ಅನ್ತೋಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಸಙ್ಘಲಾಭೋ ದಾತಬ್ಬೋಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಭೂತಂ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾಕಮ್ಮಂ ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಾದೋಪಿ "ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಭೂತಂ ಕಥಿನದಾನಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಾದೋಪಿ ಪಾಳಿವಿರೋಧೋ ಅಟ್ಠಕಥಾವಿರೋಧೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಮೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾಯಞ್ಚ ಕಥಿನಕಥಾವಣ್ಣನಾಯಞ್ಚ ವುತ್ತಂ, ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ತತ್ಥ ಸುಟ್ಠು ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಂಸಯೋ ವಿನೋದೇತಬ್ಬೋ।

ಇದಾನಿ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಲೇಖಕಾರೇಹಿ ಪರಿಚಯವಸೇನ ಸಬ್ಬಗನ್ಥಾನಂ ಆದಿಮ್ಹಿ ಲಿಖಿತಂ ಮಹಾನಮಕ್ಕಾರಪಾಠಂ ಸರಣಗಮನಸ್ಸ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ ಆರಮ್ಭಕಾಲೇ ಮಹತಾ ಉಸ್ಸಾಹೇನ ಭಣನ್ತಿ, ಸೋ ಪನ ಪಾಠೋ ನೇವ ಸರಣಗಮನಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ನಾಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪುಬ್ಬಕರಣಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಭಣಿತೇಪಿ ನ ಸರಣಗಮನಸ್ಸ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಹಾನಿ ಅತ್ಥಿ, ನ ಭಣಿತೇ ವಡ್ಢಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಕರಣಾಚರಿಯಾ ಸರಣಗಮನಾರಮ್ಭೇಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾರಮ್ಭೇಪಿ ತಸ್ಸ ಮಹಾನಮಕ್ಕಾರಪಾಠಸ್ಸ ವಣ್ಣನಂ ನ ವದನ್ತಿ, ವದನ್ತೋ ಪನ "ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ" ಇತಿ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥೋ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಸಾರತ್ಥದೀಪನೀಆದಿಪ್ಪಕರಣೇಸು "ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ" ಇತಿಪದಾನಂ ಅತ್ಥೋ ವಿಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಭಗವತೋ ಯಥಾಭೂತಗುಣದೀಪನವಸೇನ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆಚರಿಯಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಗನ್ಥಾರಮ್ಭೇಸು ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಙ್ಗಲತ್ಥಂ ಭಣನ್ತಿ। ಭಣನ್ತೇಹಿ

ಚ ಪನ ನ-ಕಾರ ಮೋ-ಕಾರಾದೀನಂ ಠಾನಕರಣಾದಿಸಮ್ಪದಂ ಅಹಾಪೇನ್ತೇನ ಸಿಥಿಲಧನಿತದೀಘರಸ್ಸಾದಿವಿಸೇಸಂ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೇನ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲೇನ ಪದಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಭಣಿತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ನ ಅತಿಆಯತಕೇನ ಗೀತಸದ್ದಸದಿಸೇನ ಸದ್ದೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಯತಕೇನ ಗೀತಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮೋ ಗಾಯಿತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಗಾಯೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೯)।

"ಏಕಮತ್ತೋ ಭವೇ ರಸ್ಸೋ, ದ್ವಿಮತ್ತೋ ದೀಘಮುಚ್ಚತೇ।
ತಿಮತ್ತೋ ತು ಪ್ಲುತೋ ಞೇಯ್ಯೋ, ಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚಡ್ಢಮತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥ -

ಸದ್ದಪ್ಪಕರಣಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತಂ ಸದ್ದಲಕ್ಖಣಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನ-ಕಾರಾದೀಸು ರಸ್ಸಭೂತೇ ಅಸರೇ ಏಕಮತ್ತಂ, ನ-ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಅಡ್ಢಮತ್ತಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ದಿಯಡ್ಢಮತ್ತಕಾಲಂ ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರೀಯತೇ। ಮೋ-ಕಾರಾದೀಸು ದೀಘಭೂತೇ ಓ-ಕಾರಾದಿಸರೇ ದ್ವಿಮತ್ತಂ, ಮ-ಕಾರಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಅಡ್ಢಮತ್ತಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಮತ್ತಾಕಾಲಂ ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರೀಯತೇ, ನ ತತೋ ಉದ್ಧನ್ತಿ। ನನು "ಪ್ಲುತೋ ತಿಮತ್ತೋ ಞೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ಸಾ ಪನ ದೂರತೋ ಅವ್ಹಾಯನಾದೀಸುಯೇವ ಲಬ್ಭತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ಥ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಕಾರಿಕಾಯಂ -

"ದೂರತೋ ಅವ್ಹಾನೇ ಗೀತೇ, ತಥೇವ ರೋದನೇಪಿ ಚ।
ಪ್ಲುತಾ ತಿಮತ್ತಿಕಾ ವುತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇತೇ ನೇತ್ಥ ಗಯ್ಹರೇ"ತಿ॥ -

ಕಿತ್ತಕೇನ ಪನ ಕಾಲೇನ ಏಕಮತ್ತಾ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿ? ಅಕ್ಖಿನಿಮಿಸಉಮ್ಮಿಸಮತ್ತಕಾಲೇನಾತಿ ಆಚರಿಯಾ। ಏಕೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ "ಅಙ್ಗುಲಿಫೋಟನಕಾಲಪ್ಪಮಾಣೇನಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿತ್ಥೇರೇನ -

"ಪಮಾಣಂ ಏಕಮತ್ತಸ್ಸ, ನಿಮಿಸುಮ್ಮಿಸತೋಬ್ರವುಂ।
ಅಙ್ಗುಲಿಫೋಟಕಾಲಸ್ಸ, ಪಮಾಣೇನಾಪಿ ಅಬ್ರವು"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ಸದ್ದಸತ್ಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವಚನತೋ ಸುದ್ಧರಸ್ಸಸರಟ್ಠಾನೇ ಏಕಮತ್ತಾಪಮಾಣಂ, ಸಬ್ಯಞ್ಜನರಸ್ಸಸರಟ್ಠಾನೇ ದಿಯಡ್ಢಮತ್ತಾಪಮಾಣಂ, ಸುದ್ಧದೀಘಸರಟ್ಠಾನೇ ದ್ವಿಮತ್ತಾಪಮಾಣಂ, ಸಬ್ಯಞ್ಜನದೀಘಸರಟ್ಠಾನೇ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಮತ್ತಾಪಮಾಣಂ ಕಾಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರೀಯತೇ।

ಇದಾನಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಹಾನಮಕ್ಕಾರಭಣನೇ ಬಲವಉಸ್ಸಾಹಂ ಕತ್ವಾ ಭಣನ್ತಾ ರಸ್ಸಟ್ಠಾನೇಸು ದ್ವಿತಿಮತ್ತಾಕಾಲಂ ದೀಘಟ್ಠಾನೇಸು ಚತುಪಞ್ಚಮತ್ತಾಕಾಲಂ ಸರಂ ಪಠಪೇತ್ವಾ ಭಣನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಅಪರೇ ಪಠಮವಾರೇ ಭಣಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ ಪರಿಯೋಸಾನಪದಂ ಪತ್ವಾಪಿ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪುನ "ನಮೋ ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಭಣಿತ್ವಾ ಸ-ಕಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ದುತಿಯವಾರೇ "ಭಗವತೋ"ತಿ ಇದಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಭಣಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ। ತತಿಯವಾರೇ ಪನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಠಪೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಭಣನ್ತಞ್ಚ ಬಹೂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಪನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಯಥಾ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ತೀಣಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾನಿ ಸದ್ದತೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಚ ಅಭಿನ್ನಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಕರವಿರಹಿತಾನಿ ಕತ್ವಾ ಭಣಿತಬ್ಬಾನಿ, ಏವಂ ಮಹಾನಮಕ್ಕಾರಪಾಠೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ತಯೋ ವಾರಾ ಸದ್ದತೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಚ ಅಭಿನ್ನೇ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಕರವಿರಹಿತೇ ಕತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಠಪೇತಬ್ಬಾ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ತತ್ರಾಯಮೇಕೇಏವಂ ವದನ್ತಿ - ಯಥಾ ನಾಮ ಜವೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಠಾತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾಪಿ ಸಹಸಾ ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏಕಪಾದಮತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಂ ಆದಿತೋ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಬಲವಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪತ್ತೇಪಿ ಠಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, “ನಮೋ ತಸ್ಸಾ”ತಿ ದ್ವಿಪದಮತ್ತಂ ಭಣಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ದುತಿಯತತಿಯವಾರೇಸು ಕಸ್ಮಾ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ? ತದಾ ಪನ ದುತಿಯವಾರೇ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತತ್ತಾ ಲದ್ಧಸ್ಸಾಸೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ। ಏವಂ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಘಾತಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ನ ಹಿ “ಮಹಾನಮಕ್ಕಾರಂ ಭಣನ್ತೇನ ಪಠಮವಾರೇ ಬಲವಉಸ್ಸಾಹೇನ ಭಣಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತೋ, ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ವಾ ಠಪಿತೋ ಅತ್ಥಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಯಥಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತೇನ ಯತ್ತಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಸುಣನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸವನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಯಾವ ಪರಿಯೋಸಾನಾ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಅತ್ತನೋ ಸರಪ್ಪಮಾಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣನ್ತೇನಪಿ ಸೀಮಮಣ್ಡಲೇ ನಿಸಿನ್ನಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸವನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಯಾವ ಪರಿಯೋಸಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಸರಪ್ಪಮಾಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಣಿತಬ್ಬಾತಿ।

ಅಪರೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಮೋ-ಕಾರಾದೀಸು ಓ-ಕಾರನ್ತಪದೇಸು ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪದಾನಂ ಅತಿರೇಕೇನ ಸರೇನ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಕರಣಸದ್ದಂ ಅನುಬನ್ಧಾಪಯಮಾನಾ ಭಣನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ತಾದಿಸಂ ಭಣನಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಿಚಯಪ್ಪತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ನ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಲಭಿತಬ್ಬಾ ವಿಯ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತಾದಿಸಂ ಪನ ಭಣನಂ ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಸಿಸ್ಸಾನುಸಿಸ್ಸಾ ಏವ ತಥಾ ಭಣನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞೇ ಆಚರಿಯಾ। ತೇ ಪನ ಪೋರಾಣಾಚರಿಯಾನಂ ಸರಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಅನುಕರಣಸದ್ದರಹಿತಮ್ಪಿ ಸಹಿತಂ ವಿಯ ಖಾಯಮಾನಂ ಸುಣನ್ತಾನಂ ಅತಿಮನೋರಥಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಾ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ। ನ ಹಿ ವಿನಯೇ ವಾ ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು ವಾ ತಥಾ ಭಣಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಮೇತನ್ತಿ।

ಬಹೂ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ “ಸಿಥಿಲಂ ಧನಿತಞ್ಚ ದೀಘರಸ್ಸ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಿನಯೇ ಕಥಿತವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ “ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಸು ವಗ್ಗೇಸೂ”ತಿಆದಿನಾ ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು ಕತವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ಅಜಾನನ್ತಾ ಪಿಟಕತ್ತಯಕೋವಿದಾನಂ ವಿನಯಧರಬಹುಸ್ಸುತತ್ಥೇರಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಅಲದ್ಧೋಪದೇಸಾ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಚನಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಹೇಯ್ಯೋಪಾದೇಯ್ಯಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಪರದೇಸತೋ ಆಗತಾನಂ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ಸರಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಅನೋಸರೇನ ಭಣಮಾನಾನಂ ಸರಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಥೇರವರಾನಂ ಮತಿಂ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಯಥಾದಿಟ್ಠಂ ಯಥಾಸುತಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಹಸಿತಬ್ಬಂ ಅಯುತ್ತಂ ಕಥಂ ದೀಪೇನ್ತಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಬ್ಯಗ್ಘಿಯಾ ಸದ್ದಸದಿಸಂ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಕುಣಿಯಾ ಸದ್ದಸದಿಸಂ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ತಮ್ಬುಲಕಸಟಪಾತಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ದಕ್ಖಿಣತೋ ನಮನ್ತಾ ಭಣನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಾಮತೋ ನಮನ್ತಾ ಭಣನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿಲಾಸಂ ಕುರುಮಾನಾ ಭಣನ್ತೀ”ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ತದೇವ ಸದ್ದಹನ್ತಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಉಮಙ್ಗಲೇಣಾದೀಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಮೇವ ವಚನಂ ಅನುಸಿಕ್ಖನ್ತಾ ತದನುರೂಪಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣನ್ತಾ “ಅಹಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕುಸಲೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಬಾಲಜನೇ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಭಣನ್ತಿ, ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಿ, ಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕಾಪೇನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಅಥಾಪರೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಮಕಾವಾಸಾದೀಸು ವಸನ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಪಯಿರುಪಾಸಮಾನಾ ವತ್ಥುಸಮ್ಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ವತ್ಥುವಿಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ಞತ್ತಿಅನುಸ್ಸಾವನಸೀಮಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ವಿಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ತಥತೋ ಅಜಾನನ್ತಾ ಬಹವೋ ಸಿಸ್ಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಾ ಪರಿಸಂ ವಡ್ಢಾಪೇನ್ತಿ, ತೇಪಿ ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕಾಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲೇಹಿ ಬಹುಸ್ಸುತೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೇಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏವರೂಪಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಹಾಯಕೇಹಿ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಕೇಹಿ ಏಕಸಮ್ಭೋಗಸಂವಾಸಕರೇಹಿ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಇದಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂ -

“ಚ-ಕಾರನ್ತಂ ಸ-ಕಾರನ್ತಂ, ತ-ಕಾರನ್ತಸಮಂ ವದೇ।

ಞ-ಕಾರನ್ತಂ ಲ-ಕಾರನ್ತಂ, ನ-ಕಾರನ್ತಸಮಂ ವದೇ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಸಿಲೋಕಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸರಣಗಮನೇಪಿ "ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಪಾಠಂ "ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಪಠನ್ತಿ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಮ್ಪಿ "ಪಠಮಂ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿಪಾಠಂ "ಪಠಮಂ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿನಾ ಪಠನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಯುತ್ತಿತೋಪಿ ಆಗಮತೋಪಿ ಕಾರಣಂ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ।

ತತ್ರಾಯಂ ಯುತ್ತಿಚಿನ್ತಾ - "ಚ-ಕಾರನ್ತಂ ಸ-ಕಾರನ್ತಂ, ತ-ಕಾರನ್ತಸಮಂ ವದೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ಚ-ಕಾರೋ ತಾಲುಜೋ, ತ-ಕಾರೋ ದನ್ತಜೋ, ಏವಮೇತೇ ಅಕ್ಖರಾ ಠಾನತೋಪಿ ಅಸಮಾನಾ। ಚ-ಕಾರೋ ಜಿವ್ಹಾಮಜ್ಝಕರಣೋ, ತ-ಕಾರೋ ಜಿವ್ಹಗ್ಗಕರಣೋ, ಏವಂ ಕರಣತೋಪಿ ಅಸಮಾನಾ। ಚ-ಕಾರೋ ದುತಿಯವಗ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ತ-ಕಾರೋ ಚತುತ್ಥವಗ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಏವಂ ವಗ್ಗತೋಪಿ ಅಸಮಾನಾ। ಸಂಯೋಗಕ್ಖರವಸೇನ ನ ಪುಬ್ಬಕ್ಖರಾ ಸುತಿಂ ಲಭನ್ತಾ ಸರವಿಸೇಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ತೇನೇವ ಚ-ಕಾರೇನ ಸದ್ದಸತ್ಥಕಾರಾಚರಿಯಾ "ಸಂಯೋಗೇ ಪರೇ ರಸ್ಸತ್ತ"ನ್ತಿ ಚ "ಸಂಯೋಗಪುಬ್ಬಾ ಏ-ಕಾರೋ-ಕಾರಾ ರಸ್ಸಾ ಇವ ವತ್ತಬ್ಬಾ"ತಿ ಚ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಥಂ ಅಸಮಾನಟ್ಠಾನಿಕೇನ ಅಸಮಾನಕರಣೇನ ಅಸಮಾನವಗ್ಗೇನ ಸಂಯೋಗಕ್ಖರೇನ ಲದ್ಧಸುತಿಕಾ ಅಕ್ಖರಾ ತತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಅಸಮಾನಟ್ಠಾನಿಕೇನ ಅಸಮಾನಕರಣೇನ ಅಸಮಾನವಗ್ಗೇನ ಸಂಯೋಗಕ್ಖರೇನ ಲದ್ಧಸಮಾನಸುತಿಕಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಏತೇ ಅಕ್ಖರಾ ಅಸಮಾನಟ್ಠಾನಿಕಾ ಅಸಮಾನಕರಣಾ ಅಸಮಾನವಗ್ಗಾವ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅನಾಸನ್ನಟ್ಠಾನಿಕಾ ಅನಾಸನ್ನಕರಣಾ ಅನಾಸನ್ನವಗ್ಗಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾ ಚ ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತಾನಂ ದೂರೇ ತನ್ತಿಸ್ಸರೇನ ತತೋ ದೂರೇ ತನ್ತಿಸ್ಸರೋ ಅಸಮಾನೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ದೂರಟ್ಠಾನಿಕೇನ ಅಕ್ಖರೇನ ದೂರಕರಣೇನ ತತೋ ದೂರಟ್ಠಾನಿಕೋ ದೂರಕರಣೋ ಸಮಾನಸುತಿಕೋ ಕಥಂ ಭವೇಯ್ಯ, ವಗ್ಗಕ್ಖರಾನಞ್ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಸಙ್ಕರವಸೇನ ಅಸಮಾನಸುತಿವಸೇನ ಪವತ್ತನತೋ "ವಗ್ಗನ್ತಂ ವಾ ವಗ್ಗೇ"ತಿ ಸುತ್ತೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ವಗ್ಗನ್ತಕರಣೇ ಸತಿ ಅಞ್ಞವಗ್ಗಸ್ಮಿಂ ಪರೇ ಅಞ್ಞವಗ್ಗನ್ತಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, "ವಗ್ಗೇ ಘೋಸಾಘೋಸಾನಂ ತತಿಯಪಠಮಾ"ತಿ ಸುತ್ತೇನ ಚ ಅಸದಿಸದ್ವೇಭಾವಕರಣೇ ಅಞ್ಞವಗ್ಗೇ ಅಞ್ಞವಗ್ಗದ್ವೇಭಾವೋ ನ ಹೋತಿ।

ಯದಿ ಚ ಚ-ಕಾರನ್ತಕ್ಖರೋ ತ-ಕಾರನ್ತಕ್ಖರೇನ ಸಮಾನಸುತಿಕೋ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಸತಿ ಕಿಂ ಚ-ಕಾರನ್ತಕ್ಖರಲೇಖನೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ತ-ಕಾರನ್ತಮೇವ ಲಿಖೇಯ್ಯ, ತಥಾ ಪನ ಅಲಿಖಿತ್ವಾ ಪಯೋಗಾನುರೂಪಂ ಪಠಮಕ್ಖರಸ್ಸ ಸದಿಸದ್ವೇಭಾವಟ್ಠಾನೇ "ಕಚ್ಚೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ"ತಿ, ಅಸದಿಸದ್ವೇಭಾವಟ್ಠಾನೇ "ವಚ್ಛೋ ವಚ್ಛಾಯನೋ"ತಿ ತತಿಯಕ್ಖರಸ್ಸ ಸದಿಸದ್ವೇಭಾವಟ್ಠಾನೇ "ಮಜ್ಜಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜ"ನ್ತಿ, ಅಸದಿಸದ್ವೇಭಾವಟ್ಠಾನೇ "ಉಪಜ್ಝಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ"ತಿ ಸಮಾನಟ್ಠಾನಸಮಾನಕರಣಸಮಾನವಗ್ಗಕ್ಖರಾನಮೇವ ದ್ವೇಭಾವೋ ಲಿಖೀಯತಿ, ನೋ ಇತರೇಸಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಯೋಗಾನುರೂಪಂ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಜ-ಕಾರನ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಸಕವಗ್ಗಸುತಿವಸೇನೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞವಗ್ಗಸುತಿವಸೇನ। ಸ-ಕಾರನ್ತೇ ಪನ ಸ-ಕಾರಸ್ಸ ತ-ಕಾರೇನ ಸಮಾನಟ್ಠಾನಿಕತ್ತಾ ಸಮಾನಕರಣತ್ತಾ ಚ ವಗ್ಗಅವಗ್ಗವಸೇನ ಭಿನ್ನೇಪಿ ಅವಗ್ಗಕ್ಖರಾನಂ ವಗ್ಗಕ್ಖರೇಹಿ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಚ ಅವಗ್ಗಕ್ಖರಾನಂ ವಗ್ಗಕ್ಖರಾನಂ ವಿಯ ವಿಸುಂ ಸುತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಚ ಸ-ಕಾರನ್ತಸ್ಸ ತ-ಕಾರನ್ತಭಣನಂ ಯುತ್ತಂ ಸಿಯಾ। ಸ-ಕಾರೋಪಿ ಹಿ ದನ್ತಜೋ, ತ-ಕಾರೋಪಿ, ಸ-ಕಾರೋಪಿ ಜಿವ್ಹಗ್ಗಕರಣೋ, ತ-ಕಾರೋಪಿ , ತಸ್ಮಾ ಸಮಾನಟ್ಠಾನಿಕಾನಂ ಸಮಾನಕರಣಾನಂ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಸಮಾನಸುತಿಭಾವೋ ಯುತ್ತೋ। ಞ-ಕಾರನ್ತ ಲ-ಕಾರನ್ತಾನಂ ನ-ಕಾರನ್ತಭಣನೇಪಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಞ-ಕಾರನ್ತ ನ-ಕಾರನ್ತಾನಂ ಅಸಮಾನಸುತಿಭಾವೋ ಲ-ಕಾರನ್ತ ನ-ಕಾರನ್ತಾನಂ ಸಮಾನಸುತಿಭಾವೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಯುತ್ತಿಚಿನ್ತಾ।

ಆಗಮಚಿನ್ತಾ ಪನ ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬಾ -

"ಚ-ಕಾರನ್ತಂ ಸ-ಕಾರನ್ತಂ, ತ-ಕಾರನ್ತಸಮಂ ವದೇ।
ಞ-ಕಾರನ್ತಂ ಲ-ಕಾರನ್ತಂ, ನ-ಕಾರನ್ತಸಮಂ ವದೇ"ತಿ॥ -

ಅಯಂ ಸಿಲೋಕೋ ಕುತೋ ಪಭವೋ, ಕತ್ಥ ಆಗತೋ, ಕೇನ ಕಾರಿತೋತಿ? ತತ್ಥ **ಕುತೋ ಪಭವೋತಿ** ಭಗವನ್ತಸ್ಮಾ ವಾ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವಾ ಪಭವೋ। **ಕತ್ಥ ಆಗತೋತಿ** ವಿನಯೇ ವಾ ಸುತ್ತನ್ತೇ ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಾ ಟೀಕಾದೀಸು ವಾ ಆಗತೋ। **ಕೇನ ಕಾರಿತೋತಿ** ನೇತ್ತಿನಿರುತ್ತಿಪೇಟಕೋಪದೇಸಕಚ್ಚಾಯನಪ್ಪಕರಣಕಾರಕೇನ ಆಯಸ್ಮತಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರೇನ ವಾ ಮುಖಮತ್ತದೀಪನಿಕಾರಕೇನ ವಜಿರಬುದ್ಧಾಚರಿಯೇನ ವಾ ಪದರೂಪಸಿದ್ಧಿಕಾರಕೇನ ಬುದ್ಧಪಿಯಾಚರಿಯೇನ ವಾ ಸದ್ದನೀತಿಪ್ಪಕರಣಕಾರಕೇನ ಅಗ್ಗವಂಸಾಚರಿಯೇನ ವಾ ತದಞ್ಞಸತ್ಥಕಾರಕೇಹಿ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ ವಾ ಕಾರಿತೋತಿ ಏವಂ ಆಗಮಚಿನ್ತಾಯಂ ಸತಿ ಅಯಂ ಸಿಲೋಕೋ ಭಗವನ್ತಸ್ಮಾ ಪಭವೋ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವಾತಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। "ವಿನಯೇ ವಾ ಸುತ್ತನ್ತೇ ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಾ ಟೀಕಾಸು ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಹಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ। ಕಚ್ಚಾಯನಾಚರಿಯಾದೀಹಿ ಸದ್ದಸತ್ಥಕಾರಕೇಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಕತೋತಿಪಿ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಇದಂ ವಚನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಏವಂ ಪನ ಮಯಂ ಚಿನ್ತಯಿಮ್ಹಾ - ರಾಮಞ್ಞದೇಸೇ ಕಿರ ಸಕಭಾಸಾಯಂ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಞ-ಕಾರನ್ತಾ ನ ಸನ್ತಿ , ತೇನೇವ ರಾಮಞ್ಞದೇಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಸಚ್ಚ"ಇತಿ ಇಮಂ ಪಾಠಂ ವದನ್ತಾ "ಸತ್ತ"ಇತಿ ವದನ್ತಿ, "ಪಞ್ಚಙ್ಗ"ಇತಿ ಪಾಠಂ ವದನ್ತಾ "ಪನ್ತಙ್ಗ"ಇತಿ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಸಯೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಞ-ಕಾರನ್ತಂ ಯಥಾಪಾಠಂ ವತ್ತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಕಭಾಸಾನುರೂಪತೋ ಅಯಂ ಸಿಲೋಕೋ ಕಾರಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಮರಮ್ಮಭಾಸಾಯ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಞ-ಕಾರನ್ತಪದಾನಂ ಸುತಿವಿಸೇಸವಸೇನ ವಿಸುಂ ಪಞ್ಞಾಯನತೋ ಮರಮ್ಮದೇಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಸಿಲೋಕಂ ಅನುವತ್ತಿತ್ವಾ "ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಪಠಮಂ ಉಪತ್ಥಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಾ "ಹೇತುಪತ್ಚಯೋ ಆರಮ್ಮಣಪತ್ಚಯೋ"ತಿ ವಾ ವತ್ತುಂ ನ ಅರಹನ್ತಿ। ರಾಮಞ್ಞದೇಸಿಯಾಪಿ ಸಕಭಾಸಾಯ ವಿಸುಂ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಞ-ಕಾರನ್ತಪದಂ ಸಕಭಾಸಾಕಥನಕಾಲೇಯೇವ ಭಾಸಾನುರೂಪಂ ತ-ಕಾರನ್ತ ನ-ಕಾರನ್ತಭಾವೇನ ಕಥೇತಬ್ಬಂ, ಮಾಗಧಭಾಸಾಕಥನಕಾಲೇ ಪನ ಮಾಗಧಭಾಸಾಯ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಞ-ಕಾರನ್ತಪದಾನಂ ವಿಸುಂ ಪಯೋಗದಸ್ಸನತೋ ಮಾಗಧಭಾಸಾನುರೂಪಂ ಚ-ಕಾರನ್ತ ಞ-ಕಾರನ್ತಪದಾನಂ ವಿಸುಂ ಸುತಿವಸೇನ ಯಥಾಪಾಠಮೇವ ಕಥೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ನೋ ಮತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಆಗಮಚಿನ್ತಾ।

ಜಿನಸಾಸನಮಾರಬ್ಭ, ಕಥಾಯಂ ಕಥಿತಾ ಮಯಾ।
ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಂ ಚಿನ್ತಯನ್ತು, ಪಣ್ಡಿತಾ ಜಿನಸಾವಕಾ॥

ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾ, ಯುತ್ತಞ್ಚೇ ಧಾರಯನ್ತು ತಂ।
ಅಯುತ್ತಞ್ಚೇ ಪಜಹನ್ತು, ಮಾನದೋಸವಿವಜ್ಜಿತಾತಿ॥

೨೫೪. ಏವಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಠಾನಪ್ಪಭೇದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅನುತ್ತಾನಪದತ್ಥಮೇವ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮ। **"ಏತರಹಿ ಸಚೇಪಿ ಸಾಮಣೇರೋ"**ತಿಆದೀಸು ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಅವಣ್ಣಭಾಸನಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾದಿಂ ಕಪ್ಪಿಯಾದಿಭಾವೇನ ದೀಪನಮ್ಪಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಯಂಯೇವ ಪವಿಸತಿ, ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ತಂ ಲದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋತಿ** ಬುದ್ಧವಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿಪರೀತತೋ ಗಣ್ಹನ್ತೋ, ಸೋ ಏವ **"ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"**ತಿ ವುತ್ತೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಾನಂ ಅಞ್ಞತರದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ। ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಗಾಹಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ಕಾರಣತ್ತೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧ ಚ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾಯ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ। **ಕಾಯಸಮ್ಭೋಗಸಾಮಗ್ಗೀತಿ** ಸಹಸೇಯ್ಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿ। **ಸೋರತೋತಿ** ಸುಭೇ ರತೋ, ಸುಟ್ಠು ಓರತೋತಿ ವಾ **ಸೋರತೋ**। **ನಿವಾತವುತ್ತೀತಿ** ನೀಚವುತ್ತಿ।

ತಸ್ಸಾಪಿ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಮುಖರಾದಿಭಾವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಅನಾರೋಪೇತ್ವಾಪಿ ದೇಸಿತಾಯಪಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಖುಂಸನಾದಿತೋ ಅನೋರಮನ್ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋವ। ಓರಮನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಖಮಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬೋ। **ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಸ್ಸ ದಾನ**ನ್ತಿ ಖರದಣ್ಡಸ್ಸ ಉಕ್ಕಟ್ಠದಣ್ಡಸ್ಸ ದಾನಂ। ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮೇ ಹಿ ಕತೇ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಪ್ಪದಾನಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ನತ್ಥಿ, ದಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಸದ್ಧಿಂ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾದಿಕತೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ "ನೇವ ವತ್ತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿನಾ ಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಮತ್ತಸ್ಸಪಿ ನ-ಕಾರೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ। ತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಗೀವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಂ ವಿವಜ್ಜೇತಬ್ಬಂ ನಿಮ್ಮದನಕರಣತ್ಥಮೇವ ತಸ್ಸ ದಣ್ಡಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ। ತೇನೇವ ಛನ್ನತ್ಥೇರೋಪಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕತೋಪಿ ಅಭಾಯಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೇ ದಿನ್ನೇ "ಸಙ್ಘೇನಾಹಂ ಸಬ್ಬಥಾ ವಿವಜ್ಜಿತೋ"ತಿ ಮುಚ್ಛಿತೋ ಪಪತಿ। ಯೋ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಕತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಞತ್ವಾ ಸಂಸಟ್ಠೋ ಅವಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡವಿಧಾನಸ್ಸ ನಿರತ್ಥಕತಾಪಸಙ್ಗತೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಕತೇನ। ಯಥಾ ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕತೇಹಿ, ಏವಮೇವ ತತೋ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಂ ಆರಾಧೇನ್ತೇನ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ತಞ್ಚ "ಸೋರತೋ ನಿವಾತವುತ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸಿತಮೇವ। ತೇನಾಹ **"ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ। **ಪಟಿಸಙ್ಖಾ**ತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ, ಞಾಣೇನ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ।

ಯಂ ತಂ ಭಗವತಾ ಅವನ್ದಿಯಕಮ್ಮಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಅನುಞ್ಞಾತಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ವಿಸೇಸತೋ ಅನುಞ್ಞಾತಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಥ ಖೋ"**ತಿಆದಿ ಪಾಳಿಉದ್ಧಟಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಇಮಸ್ಸ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಠಾನಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। ವಿಸೇಸಬ್ಯತಿರೇಕೇನ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ತದಞ್ಞತ್ಥ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವಿಸೇಸನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿಯ ವೋಹರೀಯತಿ। **"ಕಮ್ಮಞ್ಞೇವ ಲಕ್ಖಣ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓಸಾರಣಾದಿವಸೇನ ಗಹಿತಾವಸೇಸಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ "ಕಮ್ಮಞ್ಞೇವ ಲಕ್ಖಣಮಸ್ಸಾತಿ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣ"ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಚನಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇದಞ್ಚ ವುತ್ತಾವಸೇಸಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ನಿಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ ಸಙ್ಖಾರಕ್ಖನ್ಧಧಮ್ಮಾಯತನಾದೀನಿ ವಿಯ ವುತ್ತಾವಸೇಸಖನ್ಧಾಯತನಾನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕೋಪಿ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣವಿನಿಚ್ಛಯೋ"ತಿಆದಿ। ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ ಉಪರಿ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಾದೀಸುಪಿ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೩.೪೯೫-೪೯೬) ಪನ "ಕಮ್ಮಮೇವ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ **ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ**। ಓಸಾರಣನಿಸ್ಸಾರಣಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾದಯೋ ವಿಯ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ನಾಮಂ ನ ಲಭತಿ, ಕಮ್ಮಮೇವ ಹುತ್ವಾ ಉಪಲಕ್ಖೀಯತೀತಿ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೪೯೫-೪೯೬) ಪನ "ಇಮಸ್ಸ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಠಾನಂ ಹೋತೀತಿ ಏವಮ್ಪಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಪವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಮ್ಮಞ್ಞೇವ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ **ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ**। ಓಸಾರಣನಿಸ್ಸಾರಣಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾದಯೋ ವಿಯ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ನಾಮಂ ನ ಲಭತಿ, ಕಮ್ಮಮೇವ ಹುತ್ವಾ ಉಪಲಕ್ಖೀಯತೀತಿ **ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ** ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ವಿಯ। ಹೇತುಪಚ್ಚಯಾದಿಲಕ್ಖಣವಿಮುತ್ತೋ ಹಿ ಸಬ್ಬೋ ಪಚ್ಚಯವಿಸೇಸೋ ತತ್ಥ ಸಙ್ಗಯ್ಹತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಸ್ಸ ಕರಣ**ನ್ತಿ ಅವನ್ದಿಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕರಣವಿಧಾನಂ। **ನ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋ**ತಿ, ಇಮಿನಾ ವನ್ದನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘೇನ ಕತಂ ಕತಿಕಂ ಞತ್ವಾ ಮದ್ದನಂ ವಿಯ ಹಿ ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿಂ ಅನಾದರೇನ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಏವ ಹೋತಿ।

೧೫೫. ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಪಿ ಪನೇತಂ ಲಬ್ಭತಿಯೇವಾತಿ ಅವನ್ದಿಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಪಿ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ ಲಬ್ಭತಿ ಏವ। ಸಲಾಕದಾನಟ್ಠಾನಂ **ಸಲಾಕಗ್ಗಂ** ನಾಮ, ಯಾಗುಭತ್ತಾನಂ ಭಾಜನಟ್ಠಾನಾನಿ **ಯಾಗಗ್ಗಭತ್ತಗ್ಗಾನಿ** ನಾಮ। ಏತೇಸುಪಿ ಹಿ ಠಾನೇಸು ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪೋಸಥೇ ವಿಯ ಸನ್ನಿಪತಿತೋ, ಕಮ್ಮಞ್ಚ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತಿ, "ಮಯಮೇತಂ ನ ಜಾನಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಖೀಯನ್ತಾಪಿ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಪನ ಕತೇ ಖೀಯನ್ತಿ। ಸಙ್ಘಿಕಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾದೀನಂ ದಾತುಂ ಅಪಲೋಕೇನ್ತೇಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನುಮತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯೋ

ಪನ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೋ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಅಪಲೋಕನಂ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ತಂ ಉಪಾಯೇನ ಬಹಿಉಪಚಾರಸೀಮಗತಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹ **"ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಂ"**ಇಚ್ಚಾದಿ। ಯದಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾವ ಚೀವರಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಕಿಂ ಪನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕಸಮ್ಮುತಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕೇನ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। **ನಾಳಿ ವಾ ಉಪಡ್ಢನಾಳಿ ವಾ**ತಿ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಪಮಾಣದಸ್ಸನಂ। ತೇನ ಯಾಪನಮತ್ತಮೇವ ಅಪಲೋಕೇತಬ್ಬಂ, ನ ಅಧಿಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಕದಿವಸಂಯೇವ ವಾ**ತಿಆದಿ ದಸವೀಸತಿದಿವಸಾನಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇಯೇವ ದಾತಬ್ಬಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಂ। ತೇನ "ಯಾವಜೀವ"ನ್ತಿ ವಾ "ಯಾವರೋಗಾ ವುಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅಪಲೋಕೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಣಪಲಿಬೋಧ**ನ್ತಿ ಇಣವತ್ಥುಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಞ್ಚ ಇಣಾಯಿಕೇಹಿ ಪಲಿಬುದ್ಧಸ್ಸ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲಸ್ಸ ಸಾಸನುಪಕಾರಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಯುತ್ತಮೇವ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಮಹಾಇಣಂ। ತಾದಿಸಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯವತ್ತೇನ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ।

"ಛತ್ತಂ ವಾ ವೇದಿಕಂ ವಾತಿ ಏತ್ಥ **ವೇದಿಕಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಉಪರಿ ಚತುರಸ್ಸಚಯೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ತತೋ ಉದ್ಧಂ ವಲಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ ಅಗ್ಗಚಯೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೩.೪೯೫-೪೯೬) ವುತ್ತಂ। **ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಉಪನಿಕ್ಖೇಪತೋ**ತಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಜಗ್ಗನತ್ಥಾಯ ವಡ್ಢಿಯಾ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹಿ ಠಪಿತವತ್ಥುತೋ। **ಸಙ್ಘಿಕೇನಪೀ**ತಿ ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ತತ್ರುಪ್ಪಾದತೋ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕೇಹಿ ಚತುಪಚ್ಚಯತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನವತ್ಥುನಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮಹಾದಾನಂ ದದನ್ತೇಹಿಪಿ ಕರಿಯಮಾನಂ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ವಿಯ ಕಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **"ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ರುಚ್ಚತೀ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗಪಹೋನಕಂ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಅಧಿಕಂ ಪನ ಗಹೇತುಂ ನ ಲಭತಿ।

ಉಪೋಸಥದಿವಸೇತಿ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ದಿವಸೇಪಿ ಕತಂ ಸುಕತಮೇವ ಹೋತಿ। ಕರೋನ್ತೇನ "ಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ…ಪೇ॰… ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಮಯ್ಹಂ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಏವಂ ಕತಿಕಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ದ್ವೀಹಿ ತೀಹಿಪಿ "ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವಚನಮೇವ ಹೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ। **ತೇಸಮ್ಪೀ**ತಿ ರುಕ್ಖಾನಂ। **ಸಾ ಏವ ಕತಿಕಾ**ತಿ ವಿಸುಂ ಕತಿಕಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇಸನ್ತಿ ರುಕ್ಖಾನಂ, ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುರಿಮವಿಹಾರೇ**ತಿ ಪುರಿಮೇ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಕತಕತಿಕೇ ವಿಹಾರೇ। **ಪರಿವೇಣಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜಗ್ಗನ್ತೀ**ತಿ ಯತ್ಥ ಅರಕ್ಖಿಯಮಾನೇ ಫಲಾಫಲಾನಿ ರುಕ್ಖಾ ಚ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ತಾದಿಸಂ ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕತಿಕಾ ನ ಪವತ್ತತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯೇಹಿ ಪನ ರುಕ್ಖಬೀಜಾನಿ ರೋಪೇತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಾ, ತೇಪಿ ದಸಮಭಾಗಂ ದತ್ವಾ ರೋಪಕೇಹೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಜಗ್ಗಿತೇಹಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। **ಮೂಲೇ**ತಿಆದಿಕಾಲೇ, ಪುಬ್ಬೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೀಘಾ ಕತಿಕಾ**ತಿ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಾಲಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಕತಿಕಾ। **ನಿಕ್ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನಾ**ತಿ "ಅಭಾಜಿತಮಿದ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖೀಯನಮತ್ತಮೇವ ತ**ನ್ತಿ ತೇನ ಖೀಯನೇನ ಬಹುಂ ಖಾದನ್ತಾನಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸೇವ ಗಹಿತತ್ತಾ, ಖೀಯನ್ತೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪಹೋನಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಗಣ್ಡಿಕಾತಿ **ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ತಥಾ ವುತ್ತೇ ತೇನೇವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ದಿನ್ನಂ ವಿಯ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯುಂ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಸಮ್ಭವೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **"ಅನುವಿಚರಿತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋ**ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಟಿವೀಸತೋ ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋ, ದೇನ್ತೇನ ಚ "ಏತ್ತಕಂ ದಾತುಂ ಸಙ್ಘೋ ಅನುಞ್ಞಾಸೀ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಮೋಚೇತ್ವಾ ಯಥಾ ತೇ ಸಙ್ಘೇ ಏವ ಪಸೀದನ್ತಿ,

ಏವಂ ವತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। **ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಗಮಿಕಿಸ್ಸರಾದೀನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಪುಗ್ಗಲಾನಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ದೇನ್ತೇನ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ಅನನುಞ್ಞಾತಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಪನ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಪಿ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಸಜ್ಝಿಕಮೇವ ಯಥಾಕತಿಕಾಯ ದಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾದಯೋ ಸಯಮೇವ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ನ ವಾರೇತಬ್ಬಾ, "ಲದ್ಧಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ತುಣ್ಹೀ ಭವಿತಬ್ಬಂ। **ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಮೇವಾ**ತಿ "ಕುದ್ಧೋ ಹಿ ಸೋ ರುಕ್ಖೇಪಿ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇ ಕಾರಣಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಮೇವ, ತೇಹಿ ಕತಅನತ್ಥಾಭಾವೇಪಿ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ತುಣ್ಹೀ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, "ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದಿ ಪನ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ...ಪೇ॰... ನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಜೀವರುಕ್ಖಾನಂ ಆರಾಮಟ್ಠಾನಿಯತ್ತಾ ದಾರೂನಞ್ಚ ಗೇಹಸಮ್ಭಾರಾನುಪಗತತ್ತಾ "ಸಬ್ಬಂ ತ್ವಮೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಕತಾವಾಸಂ ವಾ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಸೇನಾಸನಂ ಕತ್ವಾ। **ಜಗ್ಗಿತಕಾಲೇ**ತಿ ಫಲವಾರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ। **ಜಗ್ಗನಕಾಲೇ**ತಿ ಜಗ್ಗಿತುಂ ಆರದ್ಧಕಾಲೇ।

೨೫೬. **ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭೇದೇ**ತಿ ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಠಾನಭೇದೇ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ತೇತ್ತಿಂಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩೪. ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಏವಂ ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಂ ಕಥೇತುಂ **"ಇದಾನಿ ಪಕಿಣ್ಣಕಕಥಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಕಾರೇನ ಕಿಣ್ಣಾತಿ ಪಕಿಣ್ಣಾ, ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಕಥಾ ವಿಯ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಅಪ್ಪವತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಕರಣವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಗಣಭೋಜನಕಥಾದಯೋ। **ಪಕಿಣ್ಣಕಾ** ಸಕತ್ಥೇ ಕ-ಪಚ್ಚಯವಸೇನ।

ತತ್ರಾಯಂ ಪಕಿಣ್ಣಕಮಾತಿಕಾ -

ಗಣಭೋಜನಕಥಾ ಚ, ಪರಮ್ಪರಾ ಚ ಭೋಜನಾ।
ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪಂಸುಕೂಲಂ, ತತೋ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಂ॥

ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತಂ ವಿಪ್ಪ-ಕತಭೋಜನಮೇವ ಚ।
ಉದ್ದಿಸನ್ತುದ್ದಿಸಾಪೇನ್ತಾ, ತಿವಸ್ಸನ್ತರಿಕಾ ತಥಾ॥

ದೀಘಾಸನಂ ಗಿಲಾನುಪ-ಟ್ಠಾನಂ ಮರಣವಣ್ಣಕಂ।
ಅತ್ತಪಾತನಮಪ್ಪಚ್ಚ-ವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ತಥಾ॥

ದವಾಯ ಸಿಲಾವಿಜ್ಝನಂ, ದಾಯಾಳಿಮ್ಪನಕಂ ತಥಾ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲಾಭತಂ, ಗೋಪಕದಾನಮೇವ ಚ॥

ಧಮ್ಮಿಕಾಯಾಚನಾ ಚೇವ, ಉಚ್ಚಾರಾದೀನ ಛಡ್ಡನಂ।
ನ್ಹಾನೇ ರುಕ್ಖಘಂಸನಾನಿ, ವಲಿಕಾದೀನ ಧಾರಣಂ॥

ದೀಘಕೇಸಾ ಆದಾಸಾದಿ, ನಚ್ಚಾದ್ಯಙ್ಗಚ್ಛೇದಾದಿ ಚ।
ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಪಂಸುಕೂಲಂ, ಪರಿಸ್ಸವನ ನಗ್ಗಿಯಂ॥

ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಂ ಆಸಿತ್ತಕಂ, ಮಳೋರಿಕೇಕಭಾಜನಂ।
ಚೇಲಪತಿ ಪಾದಘಂಸೀ, ಬೀಜನೀ ಛತ್ತಮೇವ ಚ॥

ನಖಾಲೋಮಾ ಕಾಯಬನ್ಧಾ, ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಾ।
ಕಾಜ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚೇವ, ರುಕ್ಖಾರೋಹನಕಮ್ಪಿ ಚ॥

ಛನ್ದಾರೋಪಾ ಲೋಕಾಯತಾ, ಖಿಪಿತಂ ಲಸುಣಂ ತಥಾ।
ನ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾದೀನಿ, ಅವನ್ದಿಯಾ ಚ ವನ್ದಿಯಾ॥

ವನ್ದನಾಕಾರಕಥಾ ಚ, ಆಸನ್ದಾದಿಕಥಾಪಿ ಚ।
ಉಚ್ಚಾಸನಮಹಾಸನಂ, ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗಕಂ॥

ಉಪಾಹನಂ ಯಾನಞ್ಚೇವ, ಚೀವರಂ ಛಿನ್ನಚೀವರಂ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಞ್ಚ, ಚೀವರಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಾ॥

ದಣ್ಡಕಥಿನಕಞ್ಚೇವ, ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ತಥಾ।
ಛಚೀವರಂ ರಜನಾದಿ, ಅತಿರೇಕಞ್ಚ ಚೀವರಂ॥

ಅಟ್ಠವರಂ ನಿಸೀದನಂ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಮೇವ ಚ।
ಓಕಾಸೋ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯೋ ಚ, ಸನ್ತರುತ್ತರಕೋಪಿ ಚ॥

ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪೋ ಚೇವ, ಸತ್ಥವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ತಥಾ।
ನಹಾಪಿತೋ ದಸಭಾಗೋ, ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಪದೇಸೋಪಿ ಚ॥

ಸಂಸಟ್ಠಂ ಪಞ್ಚಭೇಸಜ್ಜಂ, ದುತಿಯಂ ವಸಾ ಮೂಲಕಂ।
ಪಿಟ್ಠಂ ಕಸಾವ ಪಣ್ಣಞ್ಚ, ಫಲಞ್ಚ ಜತು ಲೋಣಕಂ॥

ಚುಣ್ಣಂ ಅಮನುಸ್ಸಾಬಾಧಂ, ಅಞ್ಜನಂ ನತ್ಥುಮೇವ ಚ।
ಧೂಮನೇತ್ತಂ ತೇಲಪಾಕಂ, ಸೇದಂ ಲೋಹಿತಮೋಚನಂ॥

ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜಂ ಗಣ್ಡಾಬಾಧೋ, ವಿಸಞ್ಚ ಘರದಿನ್ನಕೋ।
ದುಟ್ಠಗಹಣಿಕೋ ಪಣ್ಡು-ರೋಗೋ ಛವಿದೋಸೋಪಿ ಚ॥

ಅಭಿಸನ್ನದೋಸಕಾಯೋ, ಲೋಣಸುವೀರಕೋ ತಥಾ।
ಅನ್ತೋವುತ್ಥಾದಿಕಥಾ ಚ, ಉಗ್ಗಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹೋ॥

ತತೋ ನಿಹತಕಥಾ ಚ, ಪುರೇಭತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹೋ।
ವನಟ್ಠಂ ಪೋಕ್ಖರಟ್ಠಞ್ಚ, ತಥಾ ಅಕತಕಪ್ಪತಂ॥

ಯಾಗುಕಥಾ ಗುಳಕಥಾ, ಮಹಾಪದೇಸಮೇವ ಚ।
ಆನಿಸಂಸಕಥಾ ಚೇತಿ, ಪಕಿಣ್ಣಕಮ್ಹಿ ಆಗತಾ॥

ಗಣಭೋಜನಕಥಾ

೧. ತತ್ಥ ಗಣಿತಬ್ಬೋ ಸಙ್ಖ್ಯಾತಬ್ಬೋತಿ ಗಣೋ, ಯೋ ಕೋಚಿ ಸಮೂಹೋ, ಇಧ ಪನ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಗಣೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಭುಞ್ಜತೇ ಭೋಜನಂ, ಬ್ಯವಹರಣಭಾವಸಙ್ಖಾತಾ ಭೋಜನಕಿರಿಯಾ, ಗಣಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಗಣಭೋಜನಂ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಗಣಭೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಜನಕಹೇತುಮ್ಹಿ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾತಿ** ಗಿಲಾನಾದಿಸತ್ತವಿಧಂ ಸಮಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ। ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಗಣಭೋಜನಂ ವತ್ಥುವಸೇನೇವ ಪಾಕಟನ್ತಿ ತಂ ಅವತ್ವಾ "ಗಣಭೋಜನಂ ನಾಮ ಯತ್ಥ…ಪೇ॰… ನಿಮನ್ತಿತಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ನಿಮನ್ತನವಸೇನೇವಸ್ಸ ಪದಭಾಜನೇ ಗಣಭೋಜನಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚಿ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವತ್ಥುಅನುರೂಪಮ್ಪಿ ಸಿಯಾತಿ "ಪದಭಾಜನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗಣಭೋಜನಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ತನ್ನಿವತ್ತನತ್ಥಂ **"ಗಣಭೋಜನಂ ದ್ವೀಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಸವತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏಕತೋ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಏಕತೋ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ನಾಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀ"ತಿ

ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ವಚನತೋ, ಹೇಟ್ಠಾ “ತ್ವಂ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭತ್ತಂ ದೇಹಿ, ತ್ವಂ ದ್ವಿನ್ನನ್ತಿ ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ವಚನತೋ ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞೇನ ವಿಞ್ಞತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಗಣಭೋಜನಂ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏವಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಪಸವತೀತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಸತಿ ಗಣನ್ತಸ್ಸ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಹಣೇ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ, ವಿಸುಂ ಗಹಣೇ ಪಣೀತಭೋಜನಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತೀಹಿ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ “ಭೋಜನಂ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಗಣಭೋಜನಂ ಹೋತಿಯೇವಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ। “ಹೇಟ್ಠಾ ಅದ್ಧಾನಗಮನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ, ನಾವಾಭಿರುಹನವತ್ಥುಸ್ಮಿಞ್ಚ ‘ಇಧೇವ, ಭನ್ತೇ, ಭುಞ್ಜಥಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಯಸ್ಮಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸು, ತಸ್ಮಾ ‘ಭುಞ್ಜಥಾ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಗಣಭೋಜನಂ ಹೋತಿಯೇವಾ”ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। “ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪನ “ಓದನಂ ಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ವಾ “ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ವಾ ಭೋಜನನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ವುತ್ತೇ ಗಣಭೋಜನಂ ಹೋತಿ, ನ ಅಞ್ಞಥಾ। “ಇಧೇವ, ಭನ್ತೇ, ಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ “ಓದನ”ನ್ತಿ ವಾ “ಭತ್ತ”ನ್ತಿ ವಾ ವತ್ವಾವ ತೇ ಏವಂ ನಿಮನ್ತೇಸುನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಗಣವಸೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪಕತಞ್ಞುತಾಯ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸೂತಿ ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಯುತ್ತತರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೧೭-೨೧೮) ಪನ **“ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವೇವಚನೇನಾತಿ** ವುತ್ತತ್ತಾ ‘ಭೋಜನಂ ಗಣ್ಹಥಾ’ತಿಆದಿಸಾಮಞ್ಞನಾಮೇನಪಿ ಗಣಭೋಜನಂ ಹೋತಿ। ಯಂ ಪನ ಪಾಳಿಯಂ ಅದ್ಧಾನಗಮನಾದಿವತ್ಥೂಸು ‘ಇಧೇವ ಭುಞ್ಜಥಾ’ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನಂ, ತಮ್ಪಿ ಓದನಾದಿನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏವ ಕತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕುರುನ್ದಿವಚನೇ **ವಿಚಾರೇತೀತಿ** ಪಞ್ಚಖಣ್ಡಾದಿವಸೇನ ಸಂವಿದಹತಿ। **ಘಟ್ಟೇತೀತಿ** ಅನುವಾತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ, ದಣ್ಡಕೇನ ವಾ ಘಟ್ಟೇತಿ। **ಸುತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ** ಸುತ್ತಂ ವಟ್ಟೇತಿ। **ವಲೇತೀತಿ** ದಣ್ಡಕೇ ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಆವಟ್ಟೇತಿ। “ಅಭಿನವಸ್ಸೇವ ಚೀವರಸ್ಸ ಕರಣಂ ಇಧ **ಚೀವರಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ, ಪುರಾಣಚೀವರೇ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೧೭-೨೧೮) ಪನ “**ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ವಾಧಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಕರಣಚೀವರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಠಪೇತೀತಿ** ಏಕಂ ಅನ್ತಂ ಚೀವರೇ ಬನ್ಧನವಸೇನ ಠಪೇತಿ। **ಪಚ್ಚಾಗತಂ ಸಿಬ್ಬತೀತಿ** ತಸ್ಸೇವ ದುತಿಯಅನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಹತಂ ಸಿಬ್ಬತಿ। **ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ಬನ್ಧತೀತಿ** ಚೀವರೇನ ಲಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸುತ್ತೇನ ಬನ್ಧತಿ। **ಘಟ್ಟೇತೀತಿ** ಪಮಾಣೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಘಟ್ಟೇತಿ। **ಸುತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ** ಸುತ್ತಂ ತಿಗುಣಾದಿಭಾವೇನ ವಟ್ಟೇತಿ। **ವಲೇತೀತಿ** ಅನೇಕಗುಣಸುತ್ತಂ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಚಕ್ಕದಣ್ಡೇನ ವಾ ವಟ್ಟೇತಿ ಏಕತ್ತಂ ಕರೋತಿ। **ಪರಿವತ್ತನಂ ಕರೋತೀತಿ** ಪರಿವತ್ತನದಣ್ಡಯನ್ತಕಂ ಕರೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸುತ್ತಗುಳಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವೇಳುನಾಳಿಕಾದೀಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಭಮಾಪೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಕೋಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಕಡ್ಢನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨೧೯-೨೧೮) ನ “ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ಮೋಘಸುತ್ತೇನ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅನುವಾತೇ ಯಥಾ ಏಕತಲಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಘಟ್ಟೇತಿ। **ವಲೇತೀತಿ** ಆವಟ್ಟೇತಿ। **ಪರಿವತ್ತನ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಸುಖಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ಸುತ್ತಪರಿವತ್ತನಂ ಕರೋತಿ, ಪಟ್ಟಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾನಂ ಸುಖಸಿಬ್ಬನತ್ಥಂ ಪಟ್ಟಪರಿವತ್ತನಞ್ಚ, ನವಚೀವರಕಾರಕೋ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ, ನ ಇತರೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅನಿಮನ್ತಿತಚತುತ್ಥನ್ತಿ ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ಚತುತ್ಥೋ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಚತುಕ್ಕಸ್ಸ, ತಂ ಅನಿಮನ್ತಿತಚತುತ್ಥಂ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ತೇನಾಹ **“ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚತುಕ್ಕಾನ”**ನ್ತಿ, “ಚತುತ್ಥೇ ಆಗತೇ ನ ಯಾಪೇನ್ತೀತಿ ವಚನತೋ ಸಚೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಚತ್ತಾರೋಯೇವ ಚ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಾ ಯಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಗಣಭೋಜನಾಪತ್ತಿಜನಕನಿಮನ್ತನಭಾವತೋ **“ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಮ್ಪವೇಸೇತ್ವಾತಿ** ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ। **ಗಣೋ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ** ಗಣೋ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೨೦) ಪನ **“ಸಮ್ಪವೇಸೇತ್ವಾತಿ** ತೇಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ। **ಗಣೋ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ** ನಿಮನ್ತಿತಸಙ್ಘೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

“ಯತ್ಥ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ…ಪೇ॰… ಭುಞ್ಜನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದನತೋ **“ಇತರೇಸಂ ಪನ ಗಣಪೂರಕೋ ಹೋತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅವಿಸೇಸೇನಾ**ತಿ “ಗಿಲಾನೋ ವಾ ಚೀವರಕಾರಕೋ ವಾ”ತಿ ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣವಚನೇನ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಅವಿಸೇಸಿತತ್ತಾ।

ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಗತೇಸೂತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನಾಧಿವಾಸನಕ್ಖಣೇ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಪಸವನೇ ಪನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ಇತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಭುತ್ವಾ ಗತೇಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಗತೇಸುಪಿ ಭೋಜನಕಿಚ್ಚೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತಾನಿ ಚ ತೇಹಿ ಏಕತೋ ನ ಗಹಿತಾನೀ**ತಿ ಯೇಹಿ ಭೋಜನೇಹಿ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ನತ್ಥಿ, ತಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕತೋ ನ ಗಹಿತಾನಿ ಏಕೇನ ಪಚ್ಛಾ ಗಹಿತತ್ತಾ। **ಮಹಾಥೇರೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ನಿಮನ್ತನಂ ಸಾದಿಯಥಾ**ತಿ ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥ। **ಯಾನೀ**ತಿ ಕುಮ್ಮಾಸಾದೀನಿ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕೇನ ಪಚ್ಛಾ ಗಹಿತತ್ತಾ ಏಕತೋ ನ ಗಹಿತಾನಿ। **ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೇನ ಪಣ್ಡಿತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ…ಪೇ॰… ಮೋಚೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತೇನ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನೇ ಸಾದಿತೇ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಸಾದಿತಂ ಹೋತಿ, ಏಕತೋ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಗಣಭೋಜನಾಪತ್ತಿ ಚ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ದೂತಸ್ಸ ದ್ವಾರೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ “ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವಚನಭಯೇನ **“ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ತರವೀಥಿಆದೀಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಠಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಘರದ್ವಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದೀಯಮಾನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ನಿವತ್ತಥಾತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ನಿವತ್ತಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ “ನಿವತ್ತಥಾ”ತಿ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ “ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ।

ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಕಥಾ

೧. ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಕಥಾಯಂ ಪನ ಪರಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ಭೋಜನಂ **ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ।** ಕಿಂ ತಂ? ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತಿತಭತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭೋಜನಕಿರಿಯಾ। ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ ಗಣಭೋಜನಂ ವಿಯ ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಚ ನಿಮನ್ತನತೋ ಚ ನ ಪಸವತೀತಿ ಆಹ **“ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ। **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ। ವಿಕಪ್ಪನಾವಸೇನೇವ ತಂ ಭತ್ತಂ ಅಸನ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ವಿಕಪ್ಪನಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಮೇವ ಠಪಿತಂ। ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೮೬) ಪನ ವಿಕಪ್ಪನಾಯಂ ಅನುಜಾನನಮ್ಪಿ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಸದಿಸನ್ತಿ ಕತ್ವಾ “ಚತಸ್ಸೋ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದೀಸು ವುತ್ತನಯಂ ಪಚ್ಛಾ ವದನ್ತೋ ಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದನತೋ ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಮೇವ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ “ತದಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ಥೇರೋ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಂ ನಾಕಾಸಿ, ಭಗವತಾ ಚ ವಿಸುಂ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ನ ವುತ್ತಾ, ತಥಾಪಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾಪಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) “ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ‘ಮಯ್ಹಂ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವಾ ‘ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ’ತಿ ವಾ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವಾ ‘ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ’ತಿ ವಾ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪಠಮನಿಮನ್ತನಂ ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ನಿಮನ್ತಿತಕುಲೇ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖತೋ ಏಕಸಿತ್ಥಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝೋಹರತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಞ್ಚಹಿ ಭೋಜನೇಹಿ ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಯೇನ ಯೇನ ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭೋಜನತೋ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪರಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನನ್ತಿ ಆಹ **“ಸಚೇ ಪನ ಮೂಲನಿಮನ್ತನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಉಪರಿ, ತಂ ಉಪರಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀ”**ತಿ। ಹತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಹೇಟ್ಠಿಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋಹತ್ಥಗತಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಹತ್ಥಂ ಪನ…ಪೇ॰… ಯಥಾ ಯಥಾ ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ”**ತಿ। ಖೀರಸ್ಸ ರಸಸ್ಸ ಚ ಭತ್ತೇನ ಅಮಿಸ್ಸಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪರಿ ಠಿತತ್ತಾ **“ಖೀರಂ ವಾ ರಸಂ ವಾ ಪಿವತೋ ಅನಾಪತ್ತೀ”**ತಿ ವುತ್ತಂ।

“ಮಹಾಉಪಾಸಕೋತಿ ಗೇಹಸ್ಸಾಮಿಕೋ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ‘ಆಪತ್ತೀ’ತಿ ವಚನೇನ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ‘ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ವಚನಂ ವಿರುದ್ಧಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವಿಭಾವಿತೋ”ತಿ ಮಹಾಗಣ್ಠಿಪದೇ ವುತ್ತಂ।

ಸಬ್ಬೇ ನಿಮನ್ತೇನ್ತೀತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನವಸೇನ ನಿಮನ್ತೇನ್ತಿ। “ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ ನಾಮ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಭೋಜನೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ಏತಂ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸತಿಪಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಪಠಮಂ ಲದ್ಧಭಾವೇ “ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೨೯) ಪನ “**ಖೀರಂ ವಾ ರಸಂ ವಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಭೋಜನಾಮಿಸ್ಸಂ ಭತ್ತತೋ ಉಪರಿ ಠಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತಞ್ಹಿ ಅಭೋಜನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಿವತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ತೇನಾಹ **‘ಭುಞ್ಜನ್ತೇನಾ’**ತಿಆದೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨೨೯) ಪನ “ಏತ್ಥ ‘ಮಹಾಉಪಾಸಕೋ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತೇತಿ…ಪೇ॰… ಪಚ್ಛಾ ಲದ್ಧಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತೀ’ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಚನತೋ, ‘ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಮ್ಹಾ’ತಿ ಪಾಳಿತೋ, ಖನ್ಧಕೇ ‘ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿಮನ್ತನೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ’ತಿ ವಚನತೋ ಚ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ಪವೇದೇತು ಅನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ, ಪಠಮಗಹಿತನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಠಮನಿಮನ್ತನಭೋಜನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಸನ್ತಕಂ ಭೋಜನಂ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಾಪತ್ತಿಂ ಕರೋತಿ। ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ, ಸಙ್ಘಗಣತೋ ಲದ್ಧಂ ವಾ ಅಗಹಟ್ಠಸನ್ತಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ನಿಮನ್ತನತೋ ಪಠಮಂ ನಿಬದ್ಧತ್ತಾ ಪನ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಾದಿಪರಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅನಾಪುಚ್ಛಾಕಥಾ

೩. ಅನಾಪುಚ್ಛಾಕಥಾಯಂ “**ಪಕತಿವಚನೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತೇನ ಸೋತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಂ ಪಕತಿವಚನಂ ನಾಮ। **ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ‘ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಘರಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ’ತಿ ವಾ ‘ಚಾರಿತ್ತಕಂ ಆಪಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ ವಾ ಈದಿಸೇನ ವಚನೇನ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ನಿಮನ್ತನಸಾದಿಯನಂ, ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ, ಭತ್ತಿಯಘರತೋ ಅಞ್ಞಘರಪ್ಪವೇಸನಂ, ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾನತಿಕ್ಕಮೋ, ಸಮಯಸ್ಸ ವಾ ಆಪದಾನಂ ವಾ ಅಭಾವೋತಿ ಇಮಾನಿ ಪನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೨೯೮) ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಚಿತ್ತಿಯ ೨.೨೯೮) ಪನ “**ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆರೋಚನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯೋ ಅಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಸಚೇಪಿ ಪಕತಿವಚನಸ್ಸ ಸವನೂಪಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಠಿತೋ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ತೇನಾಹ **‘ಅಪಿಚ…ಪೇ॰… ಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ’**ತಿಆದಿ। ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ ಚೇತ್ಥ ಅನ್ತರಾರಾಮಾದೀನಞ್ಞೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಹಾರತೋ ಗಾಮವೀಥಿಂ ಅನುಞ್ಞಾತಕಾರಣಂ ವಿನಾ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ನ ಪನ ಘರೂಪಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸೇವ। ಯಂ ಪನ ಪಾಳಿಯಂ ‘ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಘರೂಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಪಠಮಪಾದಂ ಉಮ್ಮಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತೀ’ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಗಾಮೇ ಪವಿಟ್ಠಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಘರೂಪಚಾರಂ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೀಥಿಮಜ್ಝೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಘರದ್ವಾರಾಭಿಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। ತತ್ಥ ಕೇಚಿ ‘ವೀಥಿಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಘರೂಪಚಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ ‘ಯಾನಿ ಕುಲಾನಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗತೋ, ತೇಸಂ ಗಣನಾಯಾ’ತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ನಿಮನ್ತನಸಾದಿಯನಂ, ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛನಾ, ಭತ್ತಿಯಘರತೋ ಅಞ್ಞಘರೂಪಸಙ್ಕಮನಂ, ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾನತಿಕ್ಕಮೋ, ಸಮಯಾಪದಾನಂ ಅಭಾವೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನೀ”ತಿ। ವಿಕಾಲಗಾಮಪ್ಪವೇಸನೇಪಿ “**ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ದುತಿಯಲೇಡ್ಡುಪಾತೋ ಇಧ ಉಪಚಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವ। ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛನಾ, ಅನುಞ್ಞಾತಕಾರಣಾಭಾವೋ, ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ।

ಪಂಸುಕೂಲಕಥಾ

೪. ಪಂಸುಕೂಲಕಥಾಯಂ **ಅಭಿನ್ನೇ ಸರೀರೇ**ತಿ ಅಬ್ಭುಣ್ಹೇ ಅಲ್ಲಸರೀರೇ। "ಅಬ್ಭುಣ್ಹೇ"ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ವುತ್ತಮೇವ ಪರಿಯಾಯಭೇದಮನ್ತರೇನ ವಿಭಾವೇತುಂ "**ಅಲ್ಲಸರೀರೇ**"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಿಸಭಾಗಸರೀರೇತಿ ಇತ್ಥಿಸರೀರೇ। ವಿಸಭಾಗಸರೀರತ್ತಾ ಅಚ್ಚಾಸನ್ನೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ಸೀಸೇ ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ವಿಸಭಾಗಸರೀರೇಪಿ ಅತ್ತನಾವ ವುತ್ತವಿಧಿಂ ಕಾತುಂ ಸಾಟಕಞ್ಚ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ । ಕೇಚಿ ಪನ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಪನ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **"ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ**ತಿ ತತೋ ಪೇತತ್ತಭಾವತೋ ಮತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಬ್ಭುಣ್ಹೇ**ತಿ ಆಸನ್ನಮರಣತಾಯ ಸರೀರಸ್ಸ ಉಣ್ಹಸಮಙ್ಗಿತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನೇವಾಹ '**ಅಲ್ಲಸರೀರೇ**'ತಿ। ಕುಣಪಸಭಾವಂ ಉಪಗತಮ್ಪಿ ಭಿನ್ನಮೇವ ಅಲ್ಲಭಾವತೋ ಭಿನ್ನತ್ತಾ। **ವಿಸಭಾಗಸರೀರೇ**ತಿ ಇತ್ಥಿಸರೀರೇ। '**ಸೀಸೇ ವಾ**'ತಿಆದಿ ಅಧಕ್ಖಕೇ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇ ಪದೇಸೇ ಚಿತ್ತವಿಕಾರಪ್ಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅನಾಮಸನ್ತೇನ ಕತಂ ಸುಕತಮೇವ। ಮತಸರೀರಮ್ಪಿ ಹಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಮಾಸದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಯುತ್ತಮೇವ। ನ ಹಿ ಅಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಕೇಪಿ ಚಿತ್ತಾದಿಇತ್ಥಿರೂಪೇ ಭವನ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತೇ ಮತಿತ್ಥಿಸರೀರೇ ನಿವತ್ತತೀ"ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೩೫) ವುತ್ತ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಆಚರಿಯೇನ ಅವುತ್ತಾಪಿ ಪಂಸುಕೂಲಕಥಾ ಪಂಸುಕೂಲಸಾಮಞ್ಞೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಹಿ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೦) ಏವಂ ಆಗತಾ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿ, ತೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ಪಂಸುಕೂಲಂ ನ ಸಾದಿಯನ್ತಿ 'ಏಕಂಯೇವ ಭಗವತಾ ಚೀವರಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ನ ದ್ವೇ'ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನ ಪಂಸುಕೂಲಮ್ಪಿ ಸಾದಿಯಿತುಂ, ತದುಭಯೇನಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಂ ವಣ್ಣೇಮೀ"ತಿ। ತತ್ಥ **"ಏಕಂಯೇವ ಭಗವತಾ ಚೀವರಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ನ ದ್ವೇ**ತಿ ತೇ 'ಕಿರ ಇತರೀತರೇನ ಚೀವರೇನಾ'ತಿ ಏತಸ್ಸ 'ಗಹಪತಿಕೇನ ವಾ ಪಂಸುಕೂಲೇನ ವಾ'ತಿ ಏವಂ ಅತ್ಥಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿಂಸು। ತತ್ಥ ಪನ **ಇತರೀತರೇನಪೀ**ತಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘೇನಪಿ ಮಹಗ್ಘೇನಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಧುತಙ್ಗಂ ಅಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ವಿನಯಪಂಸುಕೂಲಮತ್ತಸಾದಿಯಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಗಹಪತಿಚೀವರಮ್ಪಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಪಂಸುಕೂಲಧುತಙ್ಗಧರಸ್ಸ ಪನ ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ನ ವಟ್ಟತಿ "ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕಙ್ಗಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ"ತಿ ಸಮಾದಾನತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ಜನಪದೇಸು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಾಗಮೇಸುಂ। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ, ತೇ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಲಭಿಂಸು। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಾಗಮೇಸುಂ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ಭಾಗಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ನ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಗಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಕಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ನಾಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾಗಮೇನ್ತಾನಂ ನಾಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತುನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ನಾಗಮೇಸು**ನ್ತಿ ಯಾವ ತೇ ಸುಸಾನತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಾವ ತೇ ನ ಅಚ್ಛಿಂಸು, ಪಕ್ಕಮಿಂಸುಯೇವ। **ನಾಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತು**ನ್ತಿ ನ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ದಾತುಂ। ಯದಿ ಪನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ದಾತಬ್ಬೋ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ಜನಪದೇಸು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಮೇಸುಂ। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ, ತೇ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಲಭಿಂಸು। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಮೇಸುಂ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಆವುಸಾ,ಏ ಭಾಗಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ನ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಗಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಕಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ನ ಓಕ್ಕಮಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗಮೇನ್ತಾನಂ ಅಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತುನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ಜನಪದೇಸು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಠಮಂ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಛಾ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಠಮಂ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ, ತೇ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಲಭಿಂಸು। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಛಾ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು, ತೇ ನ ಲಭಿಂಸು। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ಭಾಗಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ನ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಗಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಕಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಪಚ್ಛಾ ಓಕ್ಕಮಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಚ್ಛಾ ಓಕ್ಕನ್ತಾನಂ ನಾಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತುನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ಜನಪದೇಸು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಸದಿಸಾ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಲಭಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಲಭಿಂಸು। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಲಭಿಂಸು, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ಭಾಗಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ನ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಗಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಕಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ನ ಲಭಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದಿಸಾನಂ ಓಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಅಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತುನ್ತಿ।

ತತ್ಥ **ಆಗಮೇಸು**ನ್ತಿ ಉಪಚಾರೇ ಅಚ್ಛಿಂಸು। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗಮೇನ್ತಾನಂ ಅಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತು"ನ್ತಿ। **ಉಪಚಾರೇ**ತಿ ಸುಸಾನಸ್ಸ ಆಸನ್ನಪ್ಪದೇಸೇ। ಯದಿ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾ "ಇಧಾಗತಾ ಏವ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ದೇನ್ತಿ, ಸಞ್ಞಾಣಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ "ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ । ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಸಚೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗತಾ, ಯೇನ ಗಹಿತಂ, ಸೋ ಏವ ಸಾಮೀ। **ಸದಿಸಾ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸೂ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು, ಏಕದಿಸಾಯ ವಾ ಓಕ್ಕಮಿಂಸೂತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ಜನಪದೇಸು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಸುಸಾನಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು ಪಂಸುಕೂಲಾಯ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಲಭಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಲಭಿಂಸು। ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಲಭಿಂಸು, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ಭಾಗಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ನ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಗಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಕಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ನ ಲಭಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಓಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಅಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತುನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ತೇ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ "ಲದ್ಧಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಸಬ್ಬೇ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಬಹಿಮೇವ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ। **ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗತಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾಯೇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗತಾ। ಏತೇನ "ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಛಡ್ಡಿತೇ ಏವ ಅಕಾಮಾ ಭಾಗದಾನಂ ವಿಹಿತಂ, ಕೇವಲಂ ಛಡ್ಡಿತೇ ಪನ ಕತಿಕಾಯ ಅಸತಿ ಏಕತೋ ಬಹೂಸು ಪವಿಟ್ಠೇಸು ಯೇನ ಗಹಿತಂ, ತೇನ ಅಕಾಮಾ ಭಾಗೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಮಾನಾ ದಿಸಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದಾ ಏತೇಸನ್ತಿ ಸದಿಸಾತಿ ಆಹ **"ಏಕದಿಸಾಯ ವಾ ಓಕ್ಕಮಿಂಸೂ"**ತಿ।

ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಕಥಾ

೫. ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಕಥಾಯಂ **ಅನುಪುಬ್ಬಕಥಾ**ತಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ। ಸೇಸಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇಹಿ ಗಹಿತತ್ತಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಮೇವ ಅವಸಿಟ್ಠನ್ತಿ ಆಹ **"ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಮತ್ತಂಯೇವ ಹರಿತ್ವಾ"**ತಿ। ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ತಾವ ಆಗಮನಸ್ಸ ವಾ ಅನಾಗಮನಸ್ಸ ವಾ ಅಜಾನನತಾಯ ವುತ್ತಂ **"ಥೇರೇಹಿ ನೇವ ತಾವ...ಪೇ॰... ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। **ಪರೇಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಚೀವರಂ ದದಮಾನಾ ಸಯಂ ಸಾಖಾಭಙ್ಗೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೀತಿ ತೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯಪಿ ಭಞ್ಜಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ। "ತಿಣೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಈದಿಸೇಸು ಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಪಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ನೇವ ಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀ"**ತಿ। **ನ ತೇಸಂ ಧಾರಣೇ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ ತಿತ್ಥಿಯಧಜಾನಂ ಧಾರಣೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ನತ್ಥಿ।

ಯಾನಿ ಚ ನೇಸಂ ವತ್ಥಾನಿ ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಥೇರಾನಂ ಸಯಮೇವ ದಿನ್ನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **“ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ”**ತಿ। ಯದಿ ಲದ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ **“ಲದ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ”**ತಿ। “ನೋ ಚೇ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿಹಾರಚೀವರಂ ವಾ…ಪೇ॰… ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪವಿಟ್ಠವಿಹಾರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿರುಚಿತಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ, ಇಮಿನಾ ಚ “ಯಂ ಆವಾಸಂ ಪಠಮಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಠಿತವಿಹಾರಮ್ಪಿ ಸಚೇ ನಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಏವಂ ತತ್ಥ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೇ? ಅನೋಕಾಸತ್ತಾ। ತತ್ಥ ಹಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ವಾ…ಪೇ॰… ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತು”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಸಙ್ಘಿಕಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ಪಾರುಪಿತುಞ್ಚ ಅನುಜಾನನ್ತೋ “ಯಂ ಆವಾಸಂ ಪಠಮಂ…ಪೇ॰… ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತು”ನ್ತಿ ಆಹ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಅನೋಕಾಸತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ನ ವುತ್ತಂ।

ವಿಹಾರಚೀವರನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಚೀವರಂ। **ಚಿಮಿಲಿಕಾಹೀ**ತಿ ಪಟಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ। **ತಸ್ಸ ಉಪರೀ**ತಿ ಭೂಮತ್ಥರಣಸ್ಸ ಉಪರಿ। **ವಿದೇಸಗತೇನಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಚೀವರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ವಿದೇಸಗತೇನ। **ಏಕಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಠಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸೇಸೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತತ್ತಾ ಠಪೇನ್ತೇನ ಚ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗವಸೇನೇವ ಠಪಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ ನಿಯಮಿತಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪರಿಭೋಗೇನೇವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಚೀವರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನೇನ।

ಪರಿಭೋಗಜಿಣ್ಣನ್ತಿ ಯಥಾ ತೇನ ಚೀವರೇನ ಸರೀರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏವಂ ಜಿಣ್ಣಂ। **ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನಾ**ತಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯಾಪತ್ತಿತೋ ಮೋಚನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। “ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ **“ಚೇತಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪರಿವತ್ತಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”**ತಿ। ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಹಿ ವಿಞ್ಞಾಪನಂ ನಾಮ ಪರಿವತ್ತನಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಸಙ್ಘವಸೇನ ಪವಾರಿತಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪನೇ ವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಪಮಾಣಮೇವ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ। ಸಙ್ಘವಸೇನ ಹಿ ಪವಾರಿತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಅಧಿಕಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಯಂ ಯಂ ಪವಾರೇತೀ**ತಿ ಯಂ ಯಂ ಚೀವರಾದಿಂ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪವಾರೇತಿ। **ವಿಞ್ಞಾಪನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ವಿನಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ದೀಯಮಾನತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥಪಿ “ಞಾತಕಾನಂ ಪವಾರಿತಾನ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಅನುವತ್ತತಿಯೇವಾತಿ ಆಹ **“ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕಪವಾರಿತೇ”**ತಿಆದಿ। ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಚೀವರತಾ, ಸಮಯಾಭಾವೋ, ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ತಾಯ ಚ ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೧೫) ಪನ ಪಾಳಿಯಂ **ಧಮ್ಮನಿಮನ್ತನಾ**ತಿ ಸಮಣೇಸು ವತ್ತಬ್ಬಾಚಾರಧಮ್ಮಮತ್ತವಸೇನ ನಿಮನ್ತನಾ, ದಾತುಕಾಮತಾಯ ಕತನಿಮನ್ತನಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನೇವ “ವಿಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತತೋ ಹಿ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ನಾಮ ಹೋತಿ।

“ತಿಣೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಭೂತಗಾಮವಿಕೋಪನಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ **“ನೇವಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಯಾ”**ತಿಆದಿ। ಪಠಮಂ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಲಿಙ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಲದ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಏವಾತಿ ಆಹ **“ನಿವಾಸೇತ್ವಾಪಿ ಲದ್ಧಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ”**ತಿ।

ಯಂ ಆವಾಸಂ ಪಠಮಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ ಏತ್ಥಪಿ ವಿಹಾರಚೀವರಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಪವಿಸನ್ತೇನಪಿ ತಿಣಾದೀಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, “ನ ತ್ವೇವ ನಗ್ಗೇನ ಆಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಚಿಮಿಲಿಕಾಹೀ**ತಿ ಪಟಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ। **ಪರಿಭೋಗೇನೇವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಚೀವರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನೇನ। **ಪರಿಭೋಗಜಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ತಂ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ಓಭಗ್ಗವಿಭಗ್ಗತಾಯ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಜಿಣ್ಣಂ।

ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾತಿ ಏತ್ಥಪಿ “ಞಾತಕಾನಂ ಪವಾರಿತಾನ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಅನುವತ್ತತೇವಾತಿ ಆಹ **“ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕಪವಾರಿತೇ”**ತಿಆದಿ। ಇಧ ಪನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಚ್ಛಿನ್ನನಟ್ಠಚೀವರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ

ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಇತರಥಾ “ಞಾತಕಾನಂ ಪವಾರಿತಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ತೇನೇವ ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಕ್ಖತಿ “ಅಟ್ಠಕಥಾಸು (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೨೬) ಪನ ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇ...ಪೇ॰... ಪಮಾಣಮೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತೀ”ತಿ ಚ “ಯಸ್ಮಾ ಪನಿದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ‘ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ’ತಿ ನ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಚ। ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಚೀವರತಾ, ಸಮಯಾಭಾವೋ, ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ತಾಯ ಚ ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ।

“ತಞ್ಚೇ ಅಞ್ಞಾತಕೋ ಗಹಪತಿ ವಾ ಗಹಪತಾನೀ ವಾ ಬಹೂಹಿ ಚೀವರೇಹಿ ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ತದುತ್ತರಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೨) **ಅಭಿಹಟ್ಠು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಭೀ**ತಿ ಉಪಸಗ್ಗೋ, ಹರಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ಗಣ್ಹಿತುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪವಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಇಚ್ಛಾಪೇಯ್ಯ, ಇಚ್ಛಂ ರುಚಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ ವದೇಯ್ಯ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇನ್ತೇನ ಪನ ಯಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತಂ ಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಯಾವತ್ತಕಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಾವತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಏವಮಸ್ಸ ಪದಭಾಜನಂ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ ಯಥಾ “ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ದಟ್ಠು ಖೇಮತೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ದಿಸ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಏವಮಿಧಪಿ **ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಕಾಯಾಭಿಹಾರೋ ವಾಚಾಭಿಹಾರೋತಿ ದುವಿಧೋ ಅಭಿಹಾರೋ। ಕಾಯೇನ ವಾ ಹಿ ವತ್ಥಾದೀನಿ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ “ಯತ್ತಕಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವದನ್ತೋ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ವಾಚಾಯ ವಾ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ದುಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ, ಯತ್ತಕಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವದನ್ತೋ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಏಕಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾ “ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮನ್ತಿ ಸಅನ್ತರಂ ಉತ್ತರಂ ಪರಮಂ ಅಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸಾತಿ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ, ನಿವಾಸನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾರುಪನಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತತೋ ಅಭಿಹಟಚೀವರತೋ ಏತ್ತಕಂ ಚೀವರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನ ಇತೋ ಪರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಚೀವರೇನ ತೇಚೀವರಿಕೇನೇವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞೇನ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಸಚೇ ತೀಣಿ ನಟ್ಠಾನಿ ಹೋನ್ತೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನಸ್ಸ ಪದಭಾಜನಂ ವುತ್ತಂ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಯಸ್ಸ ತೀಣಿ ನಟ್ಠಾನಿ, ತೇನ ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಭಾಗಟ್ಠಾನತೋ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸತಿ। ಯಸ್ಸ ದ್ವೇ ನಟ್ಠಾನಿ, ತೇನ ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪಕತಿಯಾವ ಸನ್ತರುತ್ತರೇನ ಚರತಿ, ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಏವಂ ಏಕಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನೇವ ಸಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಯಸ್ಸ ತೀಸು ಏಕಂ ನಟ್ಠಂ, ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಸ ಪನ ದ್ವೀಸು ಏಕಂ ನಟ್ಠಂ, ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಸ ಏಕಂಯೇವ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ ನಟ್ಠಂ, ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪನ ಪಞ್ಚಸುಪಿ ನಟ್ಠೇಸು ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಚತೂಸು ನಟ್ಠೇಸು ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ತೀಸು ನಟ್ಠೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ದ್ವೀಸು ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಹಿ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮತಾಯ ಠಾತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಲಕ್ಖಣಂ।

ಸೇಸಕಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಪುನ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾರಣಾ**ತಿ ಬಾಹುಸಚ್ಚಾದಿಗುಣವಸೇನ ದೇನ್ತಿ। **ಞಾತಕಾನ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಞಾತಕಾನಂ ದೇನ್ತಾನಂ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ, ಪವಾರಿತಾನಂ ದೇನ್ತಾನಂ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ, ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಪನ “ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇ ಪಕತಿಯಾ ಬಹುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾರಣಾ ಪಮಾಣಮೇವ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನಿದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ “ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ನ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಇದಮ್ಪಿ ಛಸಮುಟ್ಠಾನಂ , ಕಿರಿಯಂ, ನೋಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ, ಅಚಿತ್ತಕಂ, ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂ, ಕಾಯಕಮ್ಮವಚೀಕಮ್ಮಂ, ತಿಚಿತ್ತಂ, ತಿವೇದನನ್ತಿ।

ಸತ್ತಮೇ ಪಾಳಿಯಂ **ಪಗ್ಗಾಹಿಕಸಾಲ**ನ್ತಿ ದುಸ್ಸವಾಣಿಜಕಾನಂ ಆಪಣಂ, ''ಪಗ್ಗಾಹಿತಸಾಲ''ನ್ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ। **ಅಭೀತಿ ಉಪಸಗ್ಗೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ವಿಸೇಸತ್ಥಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **''ಹರಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ''**ತಿ। ವರಸದ್ದಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಯಂ ವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಆಹ **''ಇಚ್ಛಾಪೇಯ್ಯಾ''**ತಿ। **ದಟ್ಠು ಖೇಮತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಸಅನ್ತರ**ನ್ತಿ ಅನ್ತರವಾಸಕಸಹಿತಂ। **ಉತ್ತರ**ನ್ತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ। **ಅಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಚೀವರಸ್ಸ। **ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಚೀವರೇನಾ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ತೀಣಿ ಚೀವರಾನಿ ಅಸ್ಸಾತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಚೀವರೋ, ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಸ್ಸ ಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಸಮಯೇ ತೀಣಿ ಚೀವರಾನಿ ಸನ್ನಿಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಾನೀತಿ ಸೋ ''ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಚೀವರೋ''ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನೇವ **''ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಚೀವರೇನ ತೇಚೀವರಿಕೇನಾ''**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತೇಚೀವರಿಕೇನಾ**ತಿ ಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಸಮಯೇ ತಿಚೀವರಸ್ಸ ಸನ್ನಿಹಿತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ವಿನಯೇ ತೇಚೀವರಿಕಾಭಾವಂ, ಧುತಙ್ಗತೇಚೀವರಿಕಭಾವಂ ವಾ ಸನ್ಧಾಯ। **ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ''ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ''ನ್ತಿ ವುತ್ತವಿಧಿನಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। **ಅಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಅಸಬ್ಬಚೀವರೇನ। ಯಸ್ಸ ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಚೀವರಾನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಥಾಪೀ**ತಿ ''ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮ''ನ್ತಿ ವುತ್ತವಿಧಾನತೋ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ। ಯಸ್ಸ ಹಿ ತೀಸು ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಸಾದಿಯನಂ ಸಮ್ಭವತಿ। ಅಯಮೇವ ಚ ಅತ್ಥೋ ಪದಭಾಜನೇನ ವಿಭಾವಿತೋ। ತೇನಾಹ **''ತಂ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತು''**ನ್ತಿ।

ಕೇಚಿ ಪನ ''ತೇಚೀವರಿಕೇನಾತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳವಸೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ತಸ್ಮಿಂ ನಟ್ಠೇ ಬಹೂನಿಪಿ ಗಹೇತುಂ ಲಭತೀ''ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪದಭಾಜನಸ್ಸ ಹಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಯಸ್ಮಾ ಪನ ''ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಬ್ಬಚೀವರೇನ...ಪೇ॰... ತಂ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತು''ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಪದಭಾಜನೇ ಚ ನ ತಾದಿಸೋ ಅತ್ಥೋ ಉಪಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ। ಯಮ್ಪಿ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ತತುತ್ತರಿಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತಂ ''ಯಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಿತತಿಚೀವರಸ್ಸ ತೀಣಿ ನಟ್ಠಾನೀ''ತಿ, ತತ್ಥಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಗ್ಗಹಣಂ ಸರೂಪಕಥನಮತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನ ಪನ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಸೇವಾತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ತಥಾ ಅತ್ಥಸ್ಸಾಸಮ್ಭವತೋ । ನ ಹಿ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಸೇವ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುಂ। ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಪಮಾಣಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಮಾಣತೋ ಸಾದಿಯನಂ ಅನುಜಾನನ್ತೇನ ಭಗವತಾ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಿಕಸ್ಸ ಬಹುಮ್ಪಿ ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ನೇವ ಪಾಳಿಯಾ ಸಮೇತಿ, ನ ಚ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ।

ಯಸ್ಸ ತೀಣಿ ನಟ್ಠಾನಿ, ತೇನ ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಯಸ್ಸ ತಿಚೀವರತೋ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಠಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ತದಾ ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಲಬ್ಭನೀಯಭಾವತೋ ತೇನಪಿ ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಪಕತಿಯಾವ ಸನ್ತರುತ್ತರೇನ ಚರತೀ**ತಿ ಸಾಸಙ್ಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಸೇನ ವಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿವಸೇನ ವಾ ತತಿಯಸ್ಸ ಅಲಾಭೇನ ವಾ ಚರತಿ। ''ದ್ವೇ ನಟ್ಠಾನೀ''ತಿ ಅಧಿಕಾರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **''ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನೀ''**ತಿ। **ಏಕಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನೇವ ಸಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ದ್ವೀಸು ನಟ್ಠೇಸು ಏಕಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನ ಸಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮತಾಯ ಅವಟ್ಠಾನತೋ। **ಯಸ್ಸ ಏಕಂಯೇವ ಹೋತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ವಿನಟ್ಠಸೇಸಚೀವರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

''ಸೇಸಕಂ ತುಮ್ಹೇವ ಹೋತೂತಿ ದೇನ್ತೀ''ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ''ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ, ಸೇಸಕಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮನಸಮಯೇಪಿ ''ಸೇಸಕಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಹೋತೂ''ತಿ ವದನ್ತಿ, ಲದ್ಧಕಪ್ಪಿಯಮೇವ। **ಪವಾರಿತಾನ**ನ್ತಿ

ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ಪವಾರಿತಾನಂ। **ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತೀ**ತಿ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮತೋ ಉತ್ತರಿ ಸಾದಿಯನೇ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಞಾತಕಾನಂ ಪವಾರಿತಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಸಮೇತಿ। ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಆಪತ್ತಿಪ್ಪಸಙ್ಗೋಯೇವ ನತ್ಥಿ, ಸತಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಅನಾಪತ್ತಿ ಯುತ್ತಾ ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೇಚಿ ಪನ "**ಪಮಾಣಮೇವ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇದಂ ಸಲ್ಲೇಖದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಯಸ್ಮಾ ಪನಿದಂ…ಪೇ॰… ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - "ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪಮಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾಪಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಞ್ಚ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ವತ್ಥುನಾ ಸಂಸನ್ದಿಯಮಾನಂ ನ ಸಮೇತಿ। ನ ಹಿ ಯಂ ವತ್ಥುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅನಾಪತ್ತಿವಚನಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ। ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಪನ ತೀಸುಪಿ "ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸಾದಿಯನಪಟಿಬದ್ಧತಾವಸೇನ ಪವತ್ತತ್ತಾ 'ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ'ತಿ ವತ್ತುಂ ಓಕಾಸೋಯೇವ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಕಥಿತಂ। ಇಧ "ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಞಾತಕಪವಾರಿತೇಸು ಅಧಿಕಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ಚೇ? ನ, ತತ್ಥ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನೇವ ಅನಾಪತ್ತಿಸಿದ್ಧಿತೋ। ತತುತ್ತರಿತಾ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಾದಿಕಾರಣತಾ, ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ತಾಯ ಚ ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೨೨-೫೨೪) ಪನ "ಪಾಳಿಯಂ **ಪಗ್ಗಾಹಿಕಸಾಲ**ನ್ತಿ ದುಸ್ಸಾಪಣಂ। ತಞ್ಹಿ ವಾಣಿಜಕೇಹಿ ದುಸ್ಸಾನಿ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸನಟ್ಠಾನತಾಯ 'ಪಗ್ಗಾಹಿಕಸಾಲಾ'ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಚೀವರಸ್ಸ। **ತೇಚೀವರಿಕೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನತಿಚೀವರತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಿಹಾರಾದೀಸು ನಿಹಿತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ । ಯದಿ ಭವೇಯ್ಯ, ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟೇಯ್ಯ, ತಾವಕಾಲಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಚೀವರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಾವಕಾಲಿಕಮ್ಪಿ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಭೂತಗಾಮವಿಕೋಪನಂ ಕತ್ವಾ ತಿಣಪಣ್ಣೇಹಿ ಛದನಂ ವಿಯ ವಿಞ್ಞಾಪನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। **ಅಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಅಸಬ್ಬಚೀವರೇನ। 'ದ್ವೇ ನಟ್ಠಾನೀ'ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ವುತ್ತಂ **'ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನೀ**'ತಿ। **ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತೀ**ತಿ 'ಅನಾಪತ್ತಿ ಞಾತಕಾನಂ ಪವಾರಿತಾನ'ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೮) ಇಮಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತಿ ತತುತ್ತರಿ ವಿಞ್ಞಾಪನಆಪತ್ತಿಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಏವ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾತಿ ನ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ತತುತ್ತರಿ ವಿಞ್ಞಾಪನೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ। ತಞ್ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಯೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ತೇಸಂ ವಾ ಸಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಪಕಸ್ಸೇವ ವಾ, ನ ತಾವ ತೇಸಂ, ತೇಹಿ ಅವಿಞ್ಞಾಪಿತತ್ತಾ, ನಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಪಕಸ್ಸ, ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅವಿಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸಾದಿಯನಪಟಿಬದ್ಧತಾವಸೇನ ಪವತ್ತತ್ತಾ 'ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ'ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಞ್ಚ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತತುತ್ತರಿಚೀವರತಾ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಾದಿಕಾರಣತಾ, ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ತಾಯ ಚ ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನೀ"ತಿ।

ಇದಂ ತತುತ್ತರಿಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಆಚರಿಯೇನ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾಧಿಕಾರೇಯೇವ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಗಹಿತಂ, ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಸಮಯೇಸು ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಕಾಲೇ ಅಞ್ಞಾತಕಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಭಾವೋ ಭಗವತಾ ವುತ್ತೋ, ತೇಹಿ ದಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಮತ್ತಸೋ ಗಹಿತಭಾವೋ ತತುತ್ತರಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ವುತ್ತೋ। ತಸ್ಮಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಅಧಿಕಾರೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ।

ಚೀವರಅಚ್ಛಿನ್ದನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ

ಇತೋ ಪರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಸಾಮಞ್ಞೇನ ಚೀವರಅಚ್ಛಿನ್ದನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಕ್ಖಾಮ - ತತ್ಥ **ಯಮ್ಪಿ ತ್ಯಾಹ**ನ್ತಿ ಯಮ್ಪಿ ತೇ ಅಹಂ। ಸೋ ಕಿರ "ಮಮ ಪತ್ತಚೀವರಉಪಾಹನಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ವಹನ್ತೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅದಾಸಿ। ತೇನೇವಮಾಹ "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। **ಅಚ್ಛಿನ್ದೀ**ತಿ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಗಹಿತತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನತ್ಥಿ, ಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಗಹಿತತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾ।

ಸಯಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಏಕಂ ಚೀವರಂ ಏಕಾಬದ್ಧಾನಿ ಚ ಬಹೂನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದತೋ ಏಕಾ ಆಪತ್ತಿ, ಏಕತೋ ಅಬದ್ಧಾನಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಠಿತಾನಿ ಬಹೂನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದತೋ, "ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಆಹರ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಏವಂ ಆಹರಾಪಯತೋ ಚ ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ। "ಮಯಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಆಹರಾ"ತಿ ವದತೋಪಿ ಏಕವಚನೇನೇವ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ।

ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ "ಚೀವರಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತಿ, ಏಕಂ ದುಕ್ಕಟಂ। ಆಣತ್ತೋ ಬಹೂನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। "ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಗಣ್ಹ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ವದತೋ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ। "ಮಯಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ವದತೋ ಏಕವಾಚಾಯ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ।

ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಸೂಚಿಮ್ಪಿ। ವೇಠೇತ್ವಾ ಠಪಿತಸೂಚೀಸುಪಿ ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಾನಿ। ಸಿಥಿಲವೇಠಿತಾಸು ಏವಂ। ಗಾಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಾಸು ಪನ ಏಕಮೇವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಸೂಚಿಘರೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಿಥಿಲಬದ್ಧಗಾಳ್ಹಬದ್ಧೇಸು ತಿಕಟುಕಾದೀಸು ಭೇಸಜ್ಜೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಸೋ ವಾ ದೇತೀತಿ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಇದಂ ಸಾರುಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವಾ ದೇತಿ। ಅಥ ವಾ ಪನ "ಆವುಸೋ, ಮಯಂ ತುಯ್ಹಂ 'ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಚೀವರಂ ಅದಮ್ಹಾ, ಸೋದಾನಿ ತ್ವಂ ನ ವತ್ತಂ ಕರೋಸಿ, ನ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹಾಸಿ, ನ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣಾಸೀ"ತಿ ಏವಮಾದೀಹಿ ವುತ್ತೋ "ಭನ್ತೇ, ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಮಞ್ಞೇ ಭಣಥ, ಇದಂ ವೋ ಚೀವರ"ನ್ತಿ ದೇತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸೋ ವಾ ದೇತಿ। ದಿಸಾಪಕ್ಕನ್ತಂ ವಾ ಪನ ದಹರಂ "ನಿವತ್ತೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಭಣತಿ, ಸೋ ನ ನಿವತ್ತತಿ। "ಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರುನ್ಧಥಾ"ತಿ ಏವಂ ಚೇ ನಿವತ್ತತಿ, ಸಾಧು। ಸಚೇ "ಪತ್ತಚೀವರತ್ಥಾಯ ಮಞ್ಞೇ ತುಮ್ಹೇ ಭಣಥ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ದೇತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸೋಯೇವ ದೇತಿ। ವಿಬ್ಭನ್ತಂ ವಾ ದಿಸ್ವಾ "ಮಯಂ ತುಯ್ಹಂ 'ವತ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಅದಮ್ಹಾ, ಸೋದಾನಿ ತ್ವಂ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಚರಸೀ"ತಿ ವದತಿ, ಇತರೋ "ಗಣ್ಹಥ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ದೇತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸೋ ವಾ ದೇತಿ। "ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸೇವ ತೇ ದೇಮಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ನ ದೇಮಿ। ವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ದೇಮಿ, ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ನ ದೇಮಿ। ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣನ್ತಸ್ಸೇವ ದೇಮಿ, ಅಪರಿಯಾಪುಣನ್ತಸ್ಸ ನ ದೇಮಿ। ಅವಿಬ್ಭಮನ್ತಸ್ಸೇವ ದೇಮಿ, ವಿಬ್ಭಮನ್ತಸ್ಸ ನ ದೇಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಪನ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ದದತೋ ದುಕ್ಕಟಂ, ಆಹರಾಪೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ। ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವ। ಅಯಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತೋ ಉದ್ಧಟವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಯಮ್ಪಿ ತ್ಯಾಹನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಯ**ನ್ತಿ ಕಾರಣವಚನಂ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ – "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ ಯಂ ಕಾರಣಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಹಂ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಚೀವರಂ ಅದಾಸಿಂ, ತಂ ನ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಅಚ್ಛಿನ್ದೀತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಾ ಚೀವರಂ ಪರಾಮಸತಿ। ತತ್ಥ "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ ಯಮ್ಪಿ ತೇ ಅಹಂ ಚೀವರಂ ಅದಾಸಿಂ, ತಂ ಚೀವರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಅಚ್ಛಿನ್ದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

ಆಣತ್ತೋ ಬಹೂನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ "ಚೀವರಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಏಕಚೀವರವಿಸಯತ್ತಾ ಏಕಮೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇಸು ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ। **ಏಕವಾಚಾಯ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ**ತಿ ಇದಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇಸು ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಆಣತ್ತಿಯಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಪನ ದುಕ್ಕಟಂ ಏಕಮೇವ।

ಏವನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಾನೀ"ತಿ ಇದಂ ಪರಾಮಸತಿ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಸಿಥಿಲಂ ಗಾಳ್ಹಞ್ಚ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾಸು ಆಪತ್ತಿಯಾ ಬಹುತ್ತಂ ಏಕತ್ತಞ್ಚ ಅತಿದಿಸತಿ।

ಆವುಸೋ ಮಯನ್ತಿಆದೀಸು ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ತೇನೇವ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಇದಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಪಿ ದಾನಂ ದೀಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಾಮಂ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ದತ್ವಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಚ್ಛಿನ್ದನಸಮಯೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವೋಯೇವ ಹೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ। **ದೇತೀ**ತಿ ತುಟ್ಠೋ ವಾ ಕುಪಿತೋ ವಾ ದೇತಿ। **ರುದ್ಧಥಾ**ತಿ ನಿವಾರೇಥ। **ಏವಂ ಪನ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಂ ದಿನ್ನಂ ನ ತಾವ "ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಅನಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಆಹರಾಪೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏವಂ ದಿನ್ನಂ ಭತಿಸದಿಸತ್ತಾ ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಅದತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖೇನ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನಂ। **ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ವಿನಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಭಣ್ಡಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಪಚ್ಛಿಮಚೀವರತಾ, ಸಾಮಂ ದಿನ್ನತಾ, ಸಕಸಞ್ಞಿತಾ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತಾ, ಕೋಧವಸೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಂ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪನಂ ವಾತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅಯಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀಪಾಠೋ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೬೩೫)।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೬೩೧) ಪನ **"ಯಮ್ಪಿ...ಪೇ॰... ಅಚ್ಛಿನ್ದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಂ ತೇ ಅಹಂ ಚೀವರಂ ಅದಾಸಿಂ, ತಂ 'ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅದಾಸಿಂ, ನ ಅಞ್ಞಥಾತಿ ಕುಪಿತೋ ಅಚ್ಛಿನ್ದೀತಿ ಏವಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಏಕಂ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಯದಿ ಆಣತ್ತೋ ಅವಸ್ಸಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ಏವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಯದಿ ನ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ತದಾ ಏವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏಕವಾಚಾಯ ಸಮ್ಬಹುಲಾಪತ್ತಿಯೋ**ತಿ ಯದಿ ಆಣತ್ತೋ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಯೋಗಕರಣಕ್ಖಣೇಯೇವ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ, ಚೀವರಂ ಪನ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇಯೇವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಸೋ ನ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ಏಕಮೇವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಮಞ್ಞತ್ಥಪಿ ಈದಿಸೇಸು ನಯೋ ಞಾತಬ್ಬೋ। **ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಪೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾಮಣೇರಕಾಲೇ ದತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದತೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೀಪೇತಿ। "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಾಮಂ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಆಹರಾಪೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಕಮ್ಮೇ ಅಕತೇ ಭತಿಸದಿಸತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಪಚ್ಛಿಮಚೀವರತಾ, ಸಾಮಂ ದಿನ್ನತಾ, ಸಕಸಞ್ಞಿತಾ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತಾ, ಕೋಧವಸೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಂ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪನಂ ವಾತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತಕಥಾ

೬. ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತಕಥಾಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೯೯) ಪನ **"ಕರೋಹೀತಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಏವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ದ್ವಾರಪಾಲಂ 'ಕಿಂ ನ ಕರೋಸೀ'ತಿಆದಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಜಾತಕಪಕರಣ**ನ್ತಿ ಜಾತಕಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। **'ಪರೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತು**'ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಬುದ್ಧರೂಪಮ್ಪಿ ಸಯಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನಕಥಾ

೭. ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನಕಥಾಯಮ್ಪಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಸು ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ। ಪಠಮಂ ಕತಂ ಪಕತಂ, ವಿ ಅನಿಟ್ಠಿತಂ ಪಕತಂ ವಿಪ್ಪಕತಂ, ವಿಪ್ಪಕತಂ ಭೋಜನಂ ಯೇನ ಸೋ **ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನೋ,** ಪಠಮಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನಿಟ್ಠಿತಭೋಜನಕಿಚ್ಚೋ ಭಿಕ್ಖು। ವುತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪವಿಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ರಿತ್ತಹತ್ಥಮ್ಪಿ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಮಾಹ **"ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನೋಯೇವ ಹಿ ಸೋ ಹೋತೀ"**ತಿ, ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀಸುಪಿ ಪೀತೇಸು ಖಾದಿತೇಸುಪಿ ಭತ್ತಸ್ಸ ಅಭುತ್ತತ್ತಾ ಅನಿಟ್ಠಿತಭೋಜನಕಿಚ್ಚೋ ಹೋತಿ। **ಪವಾರಿತೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ**ತಿ ಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಿತೇನ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಲಭಮಾನತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಉದಕೇ ಅಸನ್ತೇ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಉದ್ದಿಸನ್ತಉದ್ದಿಸಾಪನಕಥಾ

೮. ಉದ್ದಿಸನ್ತಉದ್ದಿಸಾಪನಕಥಾಯಂ **ಉದ್ದಿಸನ್ತೇನಾ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಂ ದೇನ್ತೇನ, ಪಾಳಿಂ ವಾಚೇನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದ್ದಿಸಾಪೇನ್ತೇನಾ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ, ಪಾಳಿಂ ವಾಚಾಪೇನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಚ್ಚತರೇಪೀ**ತಿ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಮಾನಾಸನಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ನೀಚತರೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ತಿವಸ್ಸನ್ತರಿಕಕಥಾ

೯. ತಿವಸ್ಸನ್ತರಿಕಕಥಾಯಂ ತೀಣಿ ವಸ್ಸಾನಿ ತಿವಸ್ಸಂ, ತೀಣಿ ವಾ ವಸ್ಸಾನಿ ತಿವಸ್ಸಾನಿ, ತಿವಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರಂ ತಿವಸ್ಸನ್ತರಂ, ತಿವಸ್ಸನ್ತರೇ ಠಿತೋತಿ ತಿವಸ್ಸನ್ತರೋ, ತೇನ **ತಿವಸ್ಸನ್ತರೇನ, ಅನ್ತರ**-ಸದ್ದೋ ಮಜ್ಝತ್ಥವಾಚಕೋ, ಣ-ಪಚ್ಚಯೋ ಠಿತತ್ಥೇ। ತೇನಾಹ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩೧೦) **"ತಿವಸ್ಸನ್ತರೇನಾ**ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠಿತೇನಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೦) ಪನ ಸರೂಪಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತಿವಸ್ಸನ್ತರೋ ನಾಮಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ತಿವಿಧಾ ಇಮೇ ಸಮಾನಾಸನಿಕಾ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ದೀಘಾಸನಕಥಾ

೧೦. ದೀಘಾಸನಕಥಾಯಂ **ಸಂಹಾರಿಮಂ ವಾ**ತಿ ಸಂಹರಿತುಂ ಯುತ್ತಂ ಕಟಸಾರಕಾದಿ। **ಅಸಂಹಾರಿಮಂ ವಾ**ತಿ ಸಂಹರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ ಪಾಸಾಣಾದಿ ಆಸನಂ। ತೇನಾಹ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೧೦) **"ದೀಘಾಸನಂ** ನಾಮ ಮಞ್ಚಪೀಠವಿನಿಮುತ್ತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಏಕತೋ ಸುಖಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಪಹೋತೀ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ "ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಪಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ನನು ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಹೋನಕಾಸನಮ್ಪಿ ದೀಘಮೇವಾತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ಅನುಜಾನಾಮಿ…ಪೇ॰… ಏತ್ತಕಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದೀಘಾಸನನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತ**"ನ್ತಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಹೋನಕೇ ಹಿ ಅದೀಘಾಸನೇ ಸಮಾನಾಸನಿಕೇಹೇವ ಸಹ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಪಹೋನಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಹಿತೇ ದೀಘಾಸನೇ ಪನ ಅಸಮಾನಾಸನಿಕೇಹಿಪಿ ಸಹ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಪಣ್ಡಕಾದೀಹಿಪಿ ಸಹ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟೇಯ್ಯಾತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಆಹ **"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡಕ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋವ।

ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾನಕಥಾ

೧೧. ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾನಕಥಾಯಂ **ಪಲಿಪನ್ನೋ**ತಿ ನಿಮುಗ್ಗೋ, ಮಕ್ಖಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಸಮಾನಾಚರಿಯಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಚೇಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಏಕೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಹೋತಿ, ಏಕೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಏತೇಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮಾನಾಚರಿಯಕಾ ಏವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋ ಹೋತೀ**ತಿ ವೇಜ್ಜೇನ "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತಥಾ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನೀಹಾತು**ನ್ತಿ ನೀಹರಿತುಂ, ಛಡ್ಡೇತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧.೩೬೫-೩೬೬) ಪನ **"ಭೂಮಿಯಂ ಪರಿಭಣ್ಡಂ ಅಕಾಸೀ**ತಿ ಗಿಲಾನೇನ ನಿಪನ್ನಭೂಮಿಯಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಹರಿತೂಪಲಿತ್ತಂ ಕಾರೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋ**ತಿ ಪರೇಹಿ ವುತ್ತವಿಧಿಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಮರಣವಣ್ಣಕಥಾ

೧೨. ಮರಣವಣ್ಣಕಥಾಯಂ **ಮರಣತ್ಥಿಕಾವ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದೇನ ಸಗ್ಗಪಾಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯತ್ತಾ ಅತ್ಥತೋ ಮರಣತ್ಥಿಕಾವ ಹುತ್ವಾ। **ಮರಣತ್ಥಿಕಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ**ತಿ "ಏವಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಿನೋ ಮರಣತ್ಥಿಕಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ

ಮರಣತ್ಥಿಕಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ। ನ ಹಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। **ವೋಹಾರವಸೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಭಾಗವೋಹಾರವಸೇನ, ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪಕಚೇತನಾಕ್ಖಣೇ ಕರುಣಾಯ ಅಭಾವತೋ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧಸೂಕರಮೋಚನಂ ವಿಯ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಯಥಾಯುನಾ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ **ಯಥಾನುಸನ್ಧಿನಾ**ತಿ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ವುತ್ತಂ, ಯಥಾನುಸನ್ಧಿನಾ ಯಥಾಯುಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ವಾ **ಯಥಾನುಸನ್ಧಿನಾ**ತಿ ಯಥಾನುಪ್ಪಬನ್ಧೇನ, ಯಾವ ತಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಸನ್ತಾನಸ್ಸ ಅನುಪ್ಪಬನ್ಧೋ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಪವತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಾವ ಠತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೦) "**ವೋಹಾರವಸೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಭಾಗವೋಹಾರವಸೇನ ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪಕಚೇತನಾಕ್ಖಣೇ ಕರುಣಾಯ ಅಭಾವತೋ, ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧಸೂಕರಮೋಚನಂ ವಿಯ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। 'ಯಥಾಯುನಾ'ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ **ಯಥಾನುಸನ್ಧಿನಾ**ತಿ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೦) ಪನ "**ಮರಣತ್ಥಿಕಾವ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದೇನ ಸಗ್ಗಪಾಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯತ್ತಾ ಅತ್ಥತೋ ಮರಣತ್ಥಿಕಾವ ಹುತ್ವಾ। "ಏವಂಅಧಿಪ್ಪಾಯಿನೋ ಮರಣತ್ಥಿಕಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಮರಣತ್ಥಿಕಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಆಪನ್ನಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ನ ಹಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ವೋಹಾರವಸೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ವೋಹಾರವಸೇನ, ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೇ ಪನೇತಂ ನತ್ಥಿ, ಪಾಸೇ ಬದ್ಧಸೂಕರಮೋಚನೇ ವಿಯ ನ ಹೋತಿ। **ಯಥಾನುಸನ್ಧಿನಾ**ತಿ ಅನ್ತರಾ ಅಮರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅತ್ತಪಾತನಕಥಾ

೧೩. ಅತ್ತಪಾತನಕಥಾಯಂ **ವಿಭತ್ತಿಬ್ಯತ್ತಯೇನಾ**ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ। **ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮೋ**ತಿ ಸಮಾಧಿ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಚ। ಅತಿವಿಯ ಪಾಕಟತ್ತಾ "**ಹತ್ಥಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತೀ**ತಿ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಸ್ಸ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಮಾ ಹೋತೂತಿ ಆಹಾರಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ। **ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮ**ನ್ತಿ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಪಟಿಲಾಭಂ। **ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ**ತಿ ಆರೋಚೇತ್ವಾ। **ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಭಾಗಾನಂ ಲಜ್ಜೀಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಅರಿಯಾ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಂ ತಾದಿಸೇ ಕಾರಣೇ ಸತಿ ಆರೋಚೇನ್ತಿ, ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪ್ಪತಿರೂಪಾಯ ಅನೇಸನಾಯ ಪಚ್ಚಯಂ ನ ಪರಿಯೇಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಹಿ ಪರಿಯೇಸಿತಪಚ್ಚಯೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಭಾಗಾನಞ್ಹಿ ಬ್ಯಾಕತತ್ತಾ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। ತೇ ಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಖೇತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತಿ। ತೇನೇವ "ಸಭಾಗಾನಞ್ಹಿ ಲಜ್ಜೀಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇದಂ 'ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ **ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಂ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ**ತಿ ಇದಂ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಧಿಗತಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಅಧಿಗಮನ್ತರಾಯಂ ಆಸಙ್ಕನ್ತೇನೇವ ಚ ಆಹಾರುಪಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಅಧಿಗತೇನ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಂ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಿಂ ಪನ ಅರಿಯಾ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆರೋಚೇನ್ತೀತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚೋದನಾಯ "**ಸಭಾಗಾನಞ್ಹಿ ಲಜ್ಜೀಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಯುತ್ತತರೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ಗಣ್ಠಿಪದೇಪಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋಯೇವಾತಿ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೨-೧೮೩) "**ವಿಭತ್ತಿಬ್ಯತ್ತಯೇನಾ**ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ। **ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮೋ**ತಿ ಸಮಾಧಿ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಚ। **ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮ**ನ್ತಿ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಪಟಿಲಾಭಂ। **ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ**ತಿ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, ಇದಞ್ಚ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಧಿಗತಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಾ ಹಿ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಆಪಜ್ಜನತ್ಥಂ ಲಜ್ಜೀಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಸ್ಸಂ ಅಧಿಗಮಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತಿ, ಅಧಿಗತವಿಸೇಸೇನ ಪನ ಅಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾಪಿ ಆಹಾರಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಧಿಗಮನ್ತರಾಯವಿನೋದನತ್ಥಮೇವ ಆಹಾರುಪಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತದಧಿಗಮೇ ಸೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋವ। ಕಿಂ ಪನಾಧಿಗಮಂ ಆರೋಚೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ ಸಭಾಗಾನಞ್ಹೀತಿಆದೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೧-೧೮೩)

“ಹತ್ಥಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ‘ತಸ್ಸ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಮಾ ಹೋತೂ’ತಿ **ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಂ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ** ತಪ್ಪಭವಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಲಜ್ಜಾಯನ್ತೋ **ಆಹಾರಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ** ಸಭಾಗಾನಂ ಬ್ಯಾಕತತ್ತಾ। ತೇ ಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಖೇತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾನಿಸಿನ್ನಕಥಾ

೧೪. ಅಪ್ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಥಾಯಂ **ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ**ತಿ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ। **ಉದ್ಧಂ ವಾ ಅಧೋ ವಾ ಸಙ್ಕಮನ್ತೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಂ ಓಕಾಸದಾನತ್ಥಂ ನಿಸಿನ್ನಪಾಳಿಯಾ ಉದ್ಧಂ ವಾ ಅಧೋ ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪಟಿವೇಕ್ಖಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೇಹಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಸಾಟಕಂ ವಲಿಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಆಹ **“ಯಸ್ಮಿಂ ವಲಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”**ತಿ। ಪಟಿವೇಕ್ಖಣಞ್ಚೇತಂ ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಕೇಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೦) “ಹೇಟ್ಠಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಸಾಟಕಂ ವಲಿಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಆಹ **‘ಯಸ್ಮಿಂ ವಲಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ’**ತಿ। ಪಟಿವೇಕ್ಖಣಞ್ಚೇತಂ ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಕೇ ಏವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ, ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೮೦) **“ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ**ತಿ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ। ಹೇಟ್ಠಿಮಭಾಗೇ ಹಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ವಲಿ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ।

ದವಾಯಸಿಲಾವಿಜ್ಝನಕಥಾ

೧೫. ದವಾಯಸಿಲಾವಿಜ್ಝನಕಥಾಯಂ **ದವಾ**ಸದ್ದೋ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯವಾಚಕೋ। ಪಟಿಪುಬ್ಬವಿಧ-ಧಾತು ಪವಟ್ಟನತ್ಥೋತಿ ಆಹ **“ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಪಾಸಾಣೋ ನ ಪವಟ್ಟೇತಬ್ಬೋ”**ತಿ। **ಸಿಲಾ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಪಾಸಾಣವಾಚಕತ್ತಾ ಸೋ ಏವ ನ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತಬ್ಬೋತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ನ ಕೇವಲಞ್ಚಾ”**ತಿಆದಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ನ ವಟ್ಟೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ **“ಚೇತಿಯಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯಾ”**ತಿಆದಿ। **ಧೋವನದಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಧೋವನದಣ್ಡಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೮೨-೧೮೩) ಪನ **“ಭಣ್ಡಕಂ ವಾ ಧೋವನ್ತಾ**ತಿ ಚೀವರಂ ವಾ ಧೋವನ್ತಾ। **ಧೋವನದಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ ಚೀವರಧೋವನದಣ್ಡ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ದಾಯಾಲಿಮ್ಪನಕಥಾ

೧೬. ದಾಯಾಲಿಮ್ಪನಕಥಾಯಂ **ಅಲ್ಲ…ಪೇ॰… ಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಖಟ್ಠಾನೇಪಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಆಲಿಮ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಖಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಸುಕ್ಖಂ “ಅಸುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಅವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪಾತೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ, ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಚ ಪಟಪಟಾಯಮಾನಸದ್ದಸ್ಸಾದವಸೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತೋ ಅಗ್ಗಿ **ಪಟಗ್ಗಿ। ಪರಿತ್ತಕರಣ**ನ್ತಿ ಆರಕ್ಖಕರಣಂ। **ಸಯಂ ವಾ ಉಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ವಾತೇರಿತಾನಂ ವೇಳುಆದೀನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಙ್ಘಟ್ಟನೇನ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ। **ನಿರುಪಾದಾನೋ**ತಿ ಇನ್ಧನರಹಿತೋ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೯೦) ಪನ **“ಖಿಡ್ಡಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಪಿ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಖತಿಣಾದೀಸು ಅಗ್ಗಿಕರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅಲ್ಲೇಸು ಪನ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಪಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತೋ, ಪಟಿಮುಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಾ ಅಗ್ಗಿ **ಪಟಗ್ಗಿ,** ತಸ್ಸ ಅಲ್ಲತಿಣಾದೀಸುಪಿ ದಾನಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ತಂ ದೇನ್ತೇನ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಾವಗ್ಗಿಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಅಕತ್ವಾ ಏಕದೇಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಸಣಿಕಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಮಹನ್ತೋಪಿ ಅಗ್ಗಿ ವಿಹಾರಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಗ್ಗಿ ದಾತಬ್ಬೋ। ಸೋ ಡಾವಗ್ಗಿನೋ ಪಟಿಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ತೇನ ಸಹ ನಿಬ್ಬಾತಿ। **ಪರಿತ್ತಕರಣ**ನ್ತಿ ಸಮನ್ತಾ ರುಕ್ಖತಿಣಾದಿಚ್ಛೇದನಪರಿಖಾಖಣನಾದಿಆರಕ್ಖಕರಣಂ। ತೇನಾಹ **‘ತಿಣಕುಟಿಕಾನಂ ಸಮನ್ತಾ ಭೂಮಿತಚ್ಛನ**’ನ್ತಿಆದೀ”ತಿ, ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೯೦) ಪನ **“ಪರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ರಕ್ಖಣಂ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **‘ಸಮನ್ತಾ ಭೂಮಿತಚ್ಛನ**’ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲಾಭತಕಥಾ

೧೭. ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲಾಭತಕಥಾಯಂ ನತ್ಥಿ ಸದ್ಧಾ ಏತೇಸೂತಿ ಅಸ್ಸದ್ಧಾ, ಮಚ್ಛರಿನೋ, ತೇಸು **ಅಸ್ಸದ್ಧೇಸು**। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಯುತ್ತಾನಿ ಕುಲಾನಿ **ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲಾನಿ,** ಮಜ್ಝೇಲೋಪತತಿಯಾತಪ್ಪುರಿಸಸಮಾಸೋ, "ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಾಯ ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಯುತ್ತಕುಲಾನಿ, ತೇಸು। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲೇಸು ಲಭಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಕಾರೀನಂ ತೇಸಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಕರಣೇನ, ಅಪ್ಪಣೀತದಾಯೀನಂ ತೇಸಂ ಪಣೀತದಾನೇನ ಭವಿತಬ್ಬಮೇತ್ಥ ಕಾರಣೇನಾತಿ ಕಾರಣಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ನೇವ ಅತ್ತನಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪರೇಸಂ ದಾತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ। ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಿಸಮಿಸ್ಸಮ್ಪಿ ಹೀ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ನ ಕೇವಲಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಮೇವಾತಿ ಆಹ **"ಯಮ್ಪೀ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಕಾರಣಮಾಹ **"ಅಪಿಹಿತವತ್ಥುಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ತತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ **ಗನ್ಧಹಲಿದ್ದಾದಿಮಕ್ಖಿತೋ**ತಿಆದಿನಾ । ತತ್ಥಪಿ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸರೀರೇ ರೋಗಟ್ಠಾನಾನೀ"**ತಿಆದಿ।

ಗೋಪಕದಾನಕಥಾ

೧೮. ಗೋಪಕದಾನಕಥಾಯಂ ಪರೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಗೋಪೇತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ ಗೋಪಕೋ, ತಸ್ಸ ದಾನಂ **ಗೋಪಕದಾನಂ,** ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಕಾದೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾತಬ್ಬದಾನಂ। ತತ್ಥ **ಪಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ "ಏತ್ತಕೇಹೇವ ರುಕ್ಖೇಹಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ, ಲಿಖಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ನಿಮಿತ್ತಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾ। **ದಾರಕಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಪುತ್ತನತ್ತಾದಯೋ ದಾರಕಾ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಯೇ ಕೇಚಿ ಗೋಪಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ವುತ್ತಾ। ಸಬ್ಬತ್ಥಪಿ ಗಿಹೀನಂ ಗೋಪಕದಾನೇ ಯತ್ತಕಂ ಗೋಪಕಾ ದೇನ್ತಿ, ತತ್ತಕಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘಿಕೇ ಪನ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪಿತತ್ತಾ **"ಅತ್ಥತೋ ಏಕ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೫೬) **"ಪಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ 'ಏತ್ತಕೇ ರುಕ್ಖೇ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ತತೋ ಏತ್ತಕಂ ಗಹೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ। **ನಿಮಿತ್ತಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾ। **ದಾರಕಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಪುತ್ತನತ್ತಾದಯೋ ಯೇ ಕೇಚಿ ಗೋಪೇನ್ತಿ, ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಇಧ 'ದಾರಕಾ'ತಿ ವುತ್ತಾ"ತಿ, ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೫೬) ಪನ **"ಆರಾಮರಕ್ಖಕಾ**ತಿ ವಿಸ್ಸತ್ಥವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಞತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಸ್ಸ ದಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ಭಾಗಂ ವಾ ಸಾಮಿಕಾ ನ ರಕ್ಖನ್ತಿ ನ ದಣ್ಡೇನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ದಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇಧ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ, ತಮ್ಪಿ 'ನ ವಟ್ಟತಿ ಸಙ್ಘಿಕೇ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಯತ್ಥಾತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ। **ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅಭಾವ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಭಾವಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಾದಿಸೇ ಆವಾಸೇ। **ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೀ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಸಮ್ಮಾ ಉಪನೇನ್ತೀ**ತಿ ಅಮ್ಬಫಲಾದೀನಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಚೀವರಾದೀಸು ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಸಮ್ಮಾ ಉಪನೇನ್ತಿ। **ಚೀವರತ್ಥಾಯ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾ**ತಿ "ಇಮೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಫಲಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಚೀವರೇಸುಯೇವ ಉಪನೇತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದಿತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾ। **ತೇಸುಪಿ ಆಗನ್ತುಕಾ ಅನಿಸ್ಸರಾ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದಿತುಂ ಅನಿಸ್ಸರಾ। **ನ ತೇಸು...ಪೇ॰... ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತೇಸಂ ಕತಿಕಾಯ ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ "ಭಾಜೇತ್ವಾ ನ ಖಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಾ "ಏತ್ತಕೇಸು ರುಕ್ಖೇಸು ಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾ "ಏತ್ತಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾ "ಏತ್ತಕಾನಂ ದಿವಸಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾ "ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾ ಏವಂ ಕತಾಯ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಕತಿಕಾಯ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಠಾತಬ್ಬಂ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಅನಿಸ್ಸರಾ"ತಿ ವಚನೇನ ದೀಪಿತೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ **"ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಪರಿಭೋಗವಸೇನೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ, ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ತಮೇವ ಭಾಜೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ, ರಟ್ಠೇವಾ।

ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ತದತ್ಥಾಯ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಠಪಿತಞ್ಚ। **ಲಾಮಕಕೋಟಿಯಾ**ತಿ ಲಾಮಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ, ಲಾಮಕಸೇನಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸೇನಾಸನೇಪಿ ತಿಣಾದೀನಿ ಲಾಮಕಕೋಟಿಯಾವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನಿ, ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾಪಿ ಲಾಮಕಕೋಟಿಯಾವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ। **ಮೂಲವತ್ಥುಚ್ಛೇದಂ ಪನ ಕತ್ವಾ ನ ಉಪನೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ತಾವ ಇದಂ ವುತ್ತಂ "ಸಬ್ಬಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಲಾಮಕಕೋಟಿಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೇಹಿಪಿ ಸೇನಾಸನಭೂಮಿಯೋ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ನೋ ಖನ್ತಿ। ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಯಂ ರುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಧಮ್ಮಸನ್ತಕೇನ ಬುದ್ಧಪೂಜಂ ಕಾತುಂ, ಬುದ್ಧಸನ್ತಕೇನ ವಾ ಧಮ್ಮಪೂಜಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ? "ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ ಏತಂ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಧಿವಚನಂ ಧಮ್ಮಕಾಯೋ ಇತಿಪೀ"ತಿ ಚ "ಯೋ ಖೋ, ವಕ್ಕಲಿ, ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಮಂ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೮೭) ಚ ವಚನತೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ 'ಯೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯ, ಸೋ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾ'ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೫) ವಚನತೋ ಬುದ್ಧಸನ್ತಕೇನ ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತುಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಅಕಾರಣಂ। ನ ಹಿ "ಯೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯ, ಸೋ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೫) ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಚ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಚ ಏಕಸದಿಸತಾ, ತದುಪಟ್ಠಾನಸ್ಸ ವಾ ಸಮಫಲತಾ ವುತ್ತಾ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ – "ಯೋ ಮಂ ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀಕರಣೇನ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯ, ಸೋ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯ, ಮಮ ಓವಾದಕಾರಕೇನ ಗಿಲಾನೋ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೫)। ಭಗವತೋ ಚ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಏಕಸದಿಸನ್ತಿ ಏವಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ "ಯೋ ವೋ, ಆನನ್ದ, ಮಯಾ ಧಮ್ಮೋ ಚ ವಿನಯೋ ಚ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ, ಸೋ ವೋ ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ಥಾ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೧೬) ವಚನತೋ "ಅಹಞ್ಚ ಖೋ ಪನಿದಾನಿ ಏಕಕೋವ ಓವದಾಮಿ ಅನುಸಾಸಾಮಿ, ಮಯಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಇಮಾನಿ ಚತುರಾಸೀತಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ ತುಮ್ಹೇ ಓವದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅನುಸಾಸಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೧೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸಂಸನ್ತೇನ ಚ "ಯೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ನ ಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾವಕೋ ನಾಮ, ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ಏಸ ಚುನ್ದಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಧಮ್ಮಗರುಕತ್ತಾ ಚ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬನಯೋ ಏವ ಪಸತ್ಥತರೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ "**ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ। **ಅಞ್ಞೇಸ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ತೇಸುಪಿ ಆಗನ್ತುಕಾ ಅನಿಸ್ಸರಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನೇ ನಿರನ್ತರಂ ವಸನ್ತಾನಂ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ದಾಯಕೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದಿತುಂ ಅನಿಸ್ಸರಾ। ಆಗನ್ತುಕೇಹಿಪಿ ಇಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸಾನಾದೀಸು ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ತೇಸಂ ಕತಿಕಾಯ ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಅಭಾಜೇತ್ವಾ 'ಏತ್ತಕೇಸು ರುಕ್ಖೇಸು ಫಲಾನಿ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮ, ಅಞ್ಞೇಸು ಫಲಾಫಲೇಹಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವಾ 'ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದಿಪಚ್ಚಯಂ ಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವಾ 'ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಅಭಾಜೇತ್ವಾ ಚತುಪಚ್ಚಯತ್ಥಾಯೇವ ಉಪನೇಮಾ'ತಿ ವಾ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ಉಪನೇನ್ತಾನಂ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಕತಿಕಾಯ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಠಾತಬ್ಬಂ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ 'ಅನಿಸ್ಸರಾ'ತಿ ವಚನೇನ ದೀಪಿತೋ ಏವ ಅತ್ಥೋ, ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ 'ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನ'ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಪರಿಭೋಗವಸೇನೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ, ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ತಮೇವ ಭಾಜೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ, ರಟ್ಠೇ ವಾ। **ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ತದತ್ಥಾಯ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಠಪಿತಞ್ಚ। 'ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವರಸೇನಾಸನಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ'ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಪುನ ಬ್ಯತಿರೇಕಮುಖೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ '**ಮೂಲವತ್ಥುಚ್ಛೇದಂ ಪನ ಕತ್ವಾ ನ ಉಪನೇತಬ್ಬ**'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತವತ್ಥುನೋ ಮೂಲಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ ಪನೇತ್ಥ 'ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವರಸೇನಾಸನಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಲಾಮಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೇಹಿಪಿ ಸೇನಾಸನಭೂಮಿಯೋ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಯುತ್ತಮೇವ ಇಮಸ್ಸಪಿ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಂ ವತ್ತಬ್ಬತೋ, ಇತರಥಾ ಕೇಚಿ ಸಹ ವತ್ಥುನಾಪಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೧೫೩) "**ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಪರಚಕ್ಕಾದಿಭಯಂ ಆಗತಂ। **ಮೂಲವತ್ಥುಚ್ಛೇದನ್ತಿ** 'ಸಬ್ಬಸೇನಾಸನಾನಂ ಏತೇ ಇಸ್ಸರಾ'ತಿ ವಚನತೋ ಇತರೇ ಅನಿಸ್ಸರಾತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ಅಯಮೇವ ಭಿಕ್ಖು ಇಸ್ಸರೋತಿ** ಯತ್ಥ ಸೋ ಇಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ಅತ್ತಞಾತಹೇತುಂ ಲಭತೀತಿ ಕಿರ ಅತ್ಥೋ, ಅಪಿ ಚ 'ದಹರೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸವತ್ಥುಕನ್ತಿ** ಸಹ ಭೂಮಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಧಮ್ಮಿಕಾರಕ್ಖಯಾಚನಕಥಾ

೧೯. ಧಮ್ಮಿಕಾರಕ್ಖಯಾಚನಕಥಾಯಂ "**ಗೀವಾಯೇವಾತಿ** ಆಣತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ। **ತೇಸಂ ಅನತ್ಥಕಾಮತಾಯಾತಿ** 'ಚೋರೋ'ತಿ ವುತ್ತಂ ಮಮ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕೇಚಿ ದಣ್ಡೆಸ್ಸನ್ತಿ, ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಯ। ಏತೇನ ಕೇವಲಂ ಭಯೇನ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ವಾ ಸಹಸಾ 'ಚೋರೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ ದಣ್ಡಿತೇಪಿ ನ ದೋಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾನಞ್ಹಿ 'ಚೋರೋ ಅಯ'ನ್ತಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕಥನೇ ಏವ ಗೀವಾ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಪನ ಆರಾಮಿಕಾದೀನಂ ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ 'ಅಸುಕೋ ಚೋರೋ ಏವಮಕಾಸೀ'ತಿ ಕೇನಚಿ ವುತ್ತವಚನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆರಾಮಿಕಾದೀಸು ರಾಜಪುರಿಸಾನಂ ವತ್ವಾ ದಣ್ಡಾಪೇನ್ತೇಸುಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ನ ಗೀವಾ ರಾಜಪುರಿಸಾನಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾ, ಯೇಸಞ್ಚ ವುತ್ತಂ, ತೇಹಿ ಸಯಂ ಚೋರಸ್ಸ ಅದಣ್ಡಿತತ್ತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। 'ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾ'ತಿ ಆಣತ್ತೋಪಿ ಹಿ ಸಚೇ ಅಞ್ಞೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ ವಿಸಙ್ಕೇತತ್ತಾ। **ಅತ್ತನೋ ವಚನಕರನ್ತಿ** ಇದಂ ಸಾಮೀಚಿವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ವಚನಂ ಅಕರೋನ್ತಾನಂ ರಾಜಪುರಿಸಾನಮ್ಪಿ 'ಇಮಿನಾ ಗಹಿತಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಆಹರಾಪೇಹಿ, ಮಾ ಚಸ್ಸ ದಣ್ಡಂ ಕರೋಹೀ'ತಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವದನ್ತಸ್ಸಪಿ ದಣ್ಡೇ ಗಹಿತೇಪಿ ನ ಗೀವಾ ಏವ ದಣ್ಡಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ 'ಅಸುಕಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ'ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪುನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನೇ (ಪಾರಾ॰ ೧೨೧) ವಿಯ। ದಾಸಾದೀನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನೇ ವಿಯ ತದತ್ಥಾಯ ಅಡ್ಡಕರಣೇ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಆಹ **'ಕಪ್ಪಿಯಅಡ್ಡೋ ನಾಮ, ನ ವಟ್ಟತೀ'**ತಿ। ಕೇನಚಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಖೇತ್ತಾದಿಅತ್ಥಾಯ ವೋಹಾರಿಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಡ್ಡೇ ಕತೇಪಿ ತಂ ಖೇತ್ತಾದಿಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನೇ ವಿಯ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನ ಹೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಏವ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕತ್ತಾ। ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ ಪನ ಪಯೋಗವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ। ದಾಸಾದೀನಮ್ಪಿ ಪನ ಅತ್ಥಾಯ ರಕ್ಖಂ ಯಾಚಿತುಂ ವೋಹಾರಿಕೇನ ಪುಟ್ಠೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಪ್ಪಿಯಕ್ಕಮಂ ವತ್ತುಂ ಆರಾಮಿಕಾದೀಹಿ ಚ ಅಡ್ಡಂ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ವಿಹಾರವತ್ಥಾದಿಕಪ್ಪಿಯಅಡ್ಡಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೬೭೯) ಆಗತೋ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೬೮೧) "**ಗೀವಾತಿ** ಕೇವಲಂ ಗೀವಾ ಏವ ಹೋತಿ, ನ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಆವುಧಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಧಾರಾ ನ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಾ, ಅಞ್ಞೇನ ಪನ ಆಕಾರೇನ ಸಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಉಚ್ಚಾರಾದಿಛಡ್ಡನಕಥಾ

೨೦. ಉಚ್ಚಾರಾದಿಛಡ್ಡನಕಥಾಯಂ ಅಟ್ಠಮೇ ಉಚ್ಚಾರಾದಿಛಡ್ಡನೇ "ಉಚ್ಚಾರಾದಿಭಾವೋ, ಅನಪಲೋಕನಂ, ವಳಞ್ಜನಟ್ಠಾನಂ, ತಿರೋಕುಟ್ಟಪಾಕಾರತಾ, ಛಡ್ಡನಂ ವಾ ಛಡ್ಡಾಪನಂ ವಾತಿ ಇಮಾನಿ ಪನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ, ನವಮೇ ಹರಿತೂಪರಿ ಛಡ್ಡನೇ **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚ। ಇಧ ಖೇತ್ತಪಾಲಕಾ ಆರಾಮಾದಿಗೋಪಕಾ ಚ ಸಾಮಿಕಾ ಏವಾ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೮೩೦) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೮೩೦) ಪನ "ಅಟ್ಠಮೇ ವಳಞ್ಜಿಯಮಾನತಿರೋಕುಟ್ಟಾದಿತಾ, ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರಾದೀನಂ ಛಡ್ಡನಾದೀತಿ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗಾನಿ। ನವಮೇ 'ಮತ್ಥಕಚ್ಛಿನ್ನನಾಳಿಕೇರಮ್ಪೀ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಹರಿತೂಪರಿ ಛಡ್ಡನಮೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **'ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಬೀಜೇಸೂ'**ತಿಆದಿ। ಯತ್ಥ ಚ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತತ್ಥ ಹರಿತೇ ವಚ್ಚಾದಿಂ ಕಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ

(ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೮೩೨) ಪನ “ಸಾಮಿಕೇ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾವ ಛಡ್ಡೇತೀತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇ ನತ್ಥಿ, ಕತ್ಥಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಅತ್ಥಿಭಾವೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। ಇಧ ಖೇತ್ತಪಾಲಕಾ ಆರಾಮಾದಿಗೋಪಕಾ ಚ **ಸಾಮಿಕಾ** ಏವ। ‘ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಖೇತ್ತೇ ಆರಾಮೇ ಚ ತತ್ಥ ಕಚವರಂ ನ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಕತಿಕಾ ಚೇ ನತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನತ್ತಾ, ನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। ತಾಸಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸನ್ತಕೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಟ್ಟತಿ, ನ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಸಾರುಪ್ಪವಸೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗೇ ಪನ ಸೇಖಿಯವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೫೧) “**ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸಾ ಉಚ್ಚಾರೋ ವಾ ಪಸ್ಸಾವೋ ವಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚಕತೋ ನಾಮ, ಅನಾಪತ್ತಿ। **ನ ಹರಿತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಮ್ಪಿ ಜೀವರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಪಥವಿಯಂ ದಿಸ್ಸಮಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಾಖಾ ವಾ ಭೂಮಿಲಗ್ಗಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಹರಿತಸಙ್ಖಾತಮೇವ, ಖನ್ಧೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಹರಿತಟ್ಠಾನೇ ಪಾತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಪ್ಪಹರಿತಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಸಹಸಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಗಿಲಾನಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ವಟ್ಟತಿ। **ಅಪ್ಪಹರಿತೇ ಕತೋ**ತಿ ಅಪ್ಪಹರಿತಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ತಿಣಣ್ಡುಪಕಂ ವಾ ಪಲಾಲಣ್ಡುಪಕಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತೋಪಿ ಪಚ್ಛಾ ಹರಿತಂ ಓತ್ಥರತಿ, ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ‘ಖೇಳೇನ ಚೇತ್ಥ ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ’ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ನ ಉದಕೇ**ತಿ ಏತಂ ಪರಿಭೋಗಉದಕಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮಉದ್ದಾದಿಉದಕೇಸು ಪನ ಅಪರಿಭೋಗೇಸು ಅನಾಪತ್ತಿ। ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಸಮನ್ತತೋ ಉದಕೋಘೋ ಹೋತಿ, ಅನುದಕಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ ಏತಾದಿಸೇ ಕಾಲೇ ಅನುದಕಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸಂ ವಣ್ಣನಾಯಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೬೫೨) “**ಖೇಳೇನ ಚೇತ್ಥ ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದಕಗಣ್ಡುಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಉಚ್ಛುಕಚವರಾದಿಞ್ಚ ಮುಖೇನೇವ ಹರಿತುಂ ಉದಕೇಸು ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ - “ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮುದ್ದಾದಿಉದಕೇಸು ಪನ ಅಪರಿಭೋಗೇಸು ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಾದೀಸು ಆಪತ್ತಿ ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ವಾತಿ। ತತ್ಥ **ಸಮುದ್ದಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾವ, ತಸ್ಮಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಚೇ? ನ ಚೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ **ಸಮುದ್ದಾದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ, ಏವಂ ಸತಿ ಟೀಕಾಚರಿಯಾ ವದೇಯ್ಯುಂ, ನ ಪನ ವದನ್ತಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ “ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮುದ್ದಾದಿಉದಕೇಸೂ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವದೇಯ್ಯ, ತಥಾ ಪನ ಅವತ್ವಾ “ಅಪರಿಭೋಗೇಸೂ”ತಿ ಹೇತುಮನ್ತವಿಸೇಸನಪದಮ್ಪಿ ಗಹಿತಂ। ತೇನ ಞಾಯತಿ “ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಪರಿಭೋಗಾನಿ ಚನ್ದನಿಕಾದಿಉದಕಾನಿ ಏವ ಗಹಿತಾನಿ, ನ ಪರಿಭೋಗಾನಿ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಾದಿಉದಕಾನೀ”ತಿ। ತೇನ ಚ ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮುದ್ದಾದಿಉದಕಾನಿ ಅಪರಿಭೋಗತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿಕರಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನದೀಜಾತಸ್ಸರಾದಿಉದಕಾನಿ ಪನ ಪರಿಭೋಗತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಕರಾನೀತಿ। ಕಥಂ ಪನ “ಅಪರಿಭೋಗೇಸೂ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ ಹೇತುಮನ್ತಪದಭಾವೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ? ಯುತ್ತಿತೋ ಆಗಮತೋ ಚ। ಕಥಂ ಯುತ್ತಿತೋ? “ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮುದ್ದಾದಿಉದಕಾನಿ ಪರಿಭೋಗಾನಿಪಿ ಸನ್ತಿ, ಅಪರಿಭೋಗಾನಿಪೀ”ತಿ ಅಬ್ಯಭಿಚಾರಿಯಭಾವತೋ। ಬ್ಯಭಿಚಾರೇ ಹಿ ಸಮ್ಭವೇ ಏವ ಸತಿ ವಿಸೇಸನಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾ। ಕಥಂ ಆಗಮತೋ? ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೧೯೫೪) “ತೇಸಂ ಅಪರಿಭೋಗತ್ತಾ”ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಅಪರಿಭೋಗಾನಿಯೇವ ಉದಕಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ, ನ ಪರಿಭೋಗಾನಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾಯಂ “**ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮುದ್ದಾದಿಉದಕೇಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಬ್ಬಂ ಅಪರಿಭೋಗಜಲಂ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ, ತೇನೇವ ತೇಸಂ ಅಪರಿಭೋಗತ್ತಮೇವ ಕಾರಣಮಾಹಾ”ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿಭೋಗೇಸು ನದೀಜಾತಸ್ಸರತಳಾಕಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾದಿಉದಕೇಸು ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಾದಿಕರಣಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಜಾನಿತಬ್ಬಮೇತಂ। “ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಸಮನ್ತತೋ ಉದಕೋಘೋ ಹೋತಿ, ಅನುದಕಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ ಏತಾದಿಸೇ ಕಾಲೇ ಅನುದಕಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತತ್ತಾ ಮಹನ್ತೇಸು ನದೀಜಾತಸ್ಸರಾದೀಸು ನಾವಾದೀಹಿ ಗತಕಾಲೇ ತಾದಿಸೇ ಕಾರಣೇ ಸತಿ “ತೀರಂ ಉಪನೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಉಪನೇತುಂ

ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಟ್ಠಾನೇ ಉದಕೇಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾನುಲೋಮತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ನಹಾನೇರುಕ್ಖಾದಿಘಂಸನಕಥಾ

೧೧. ನಹಾನೇ ರುಕ್ಖಾದಿಘಂಸನನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಟ್ಠಪದಾಕಾರೇನಾತಿ** ಅಟ್ಠಪದಫಲಕಾಕಾರೇನ, ಜೂತಫಲಕಸದಿಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಮಲ್ಲಕಮೂಲಕಸಣ್ಠಾನೇನಾತಿ** ಖೇಳಮಲ್ಲಕಮೂಲಸಣ್ಠಾನೇನ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೪೩) ಪನ "**ಅಟ್ಠಪದಾಕಾರೇನಾತಿ** ಜೂತಫಲಕೇ ಅಟ್ಠಗಬ್ಭರಾಜಿಆಕಾರೇನ। **ಮಲ್ಲಕಮೂಲಸಣ್ಠಾನೇನಾತಿ** ಖೇಳಮಲ್ಲಕಮೂಲಸಣ್ಠಾನೇನ। ಇದಞ್ಚ ವಟ್ಟಾಧಾರಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಕಣ್ಡಕೇ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕತವಟ್ಟಕಪಾಲಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ಪುಥುಪಾಣಿಕನ್ತಿ** ಮುಟ್ಠಿಂ ಅಕತ್ವಾ ವಿಕಸಿತಹತ್ಥತಲೇಹಿ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಏತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ **ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೪೪) ಪನ "ಪುಥುಪಾಣಿನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಪುಥುಪಾಣಿಕಮ್ಮ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಏವಂ ಪಾಳಿಅನುಸಾರೇನೇವ ನಹಾನೇ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಹಾನತಿತ್ಥೇ ನಹಾಯನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಹಾನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಇದಂ ಪನೇತ್ಥ ನಹಾನವತ್ತ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಅಪ್ಪಸಾದಾವಹನತೋ, ಗಿಹಿಪುರಿಸಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ವಿಯಾತಿ ಗರಹಿತಬ್ಬಭಾವತೋ ಚ ವುತ್ತಂ "**ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ...ಪೇ॰... ನ ಓತರಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇಸು ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇಸು ಅನುದಕಸಾಟಕೇನ ನಹಾಯಿತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ "**ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪನ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವಿವಿತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಮ್ಪಿ ಖಾಣುಗುಮ್ಬಲತಾದೀಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಆಹ "**ಖಾಣು...ಪೇ॰... ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ**"ತಿ। ಉದ್ಧಂಮುಖೇನ ಚೀವರಾಪನಯನಂ ಹರಾಯಿತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ "**ಅವಕುಜ್ಜ...ಪೇ॰... ಅಪನೇತ್ವಾ**"ತಿ। ತತೋ ಕಾಯಬನ್ಧನಟ್ಠಪನವತ್ತಮಾಹ "**ಕಾಯಬನ್ಧನ**"ನ್ತ್ಯಾದಿನಾ । ತತೋ ಉದಕಸಾಟಿಕಾಯ ಸತಿ ತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಓತರಿತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ತಾಯ ಅಸತಿಯಾ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ "**ಸಚೇ**"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ "ರಿತಕೇನೇವ ನ ಓತರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಹಿರಿಕಾಕಾರಸ್ಸ ಪಟಿಸಿದ್ಧತ್ತಾ ಇಧ ಹಿರಿಮನ್ತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ **ಉದಕನ್ತೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಿವಾಸನಂ ಮೋಚೇತ್ವಾತಿ**। ಉಣ್ಣಟ್ಠಾನೇ, ಸಮಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಪಸಾರಿತೇ ಸತಿ ವಾ ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "**ಸಚೇ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನ**"ನ್ತಿಆದಿ।

ಓತರನ್ತೇನ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ಓತರನ್ತೇನ ಸಣಿಕ**"ನ್ತ್ಯಾದಿ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ "ವೇಗೇನ ನ ಓತರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಟಿಸಿದ್ಧಾನುರೂಪಮಾಹ "**ಸಣಿಕ**"ನ್ತಿ। ಅತಿಗಮ್ಭೀರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉದಕೋಘತರಙ್ಗವಾತಾದೀಹಿ ಪಹರನ್ತೋ ಚಲಿತಕಾಯೋ ಸಿಯಾ, ಅತಿಉತ್ತಾನೇ ನಿಸೀದನ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾಯೋ ಸಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ "**ನಾಭಿಪ್ಪಮಾಣಮತ್ತಂ ಓತರಿತ್ವಾ**"ತಿ। ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥವಿಕಾರಾದೀಹಿ ವೀಚಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ, ಸದ್ದಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೋ ಉದ್ಧಟಚಪಲಭಾವೋ ಸಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ "**ವೀಚಿಂ ಅನುಟ್ಠಪೇನ್ತೇನ ಸದ್ದಂ ಅಕರೋನ್ತೇನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ**"ತಿ। ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **ಆಗತದಿಸಾಭಿಮುಖೇನ ನಿಮುಜ್ಜಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ, ಅಭಿಮುಖೇನ ಹುತ್ವಾತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಇದಾನಿ ತಪ್ಫಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಏವ**"ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತೋ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತೇನ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯಮಾಹ "**ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತೇನಪೀ**"ತಿಆದಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। **ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾವ ಠಾತಬ್ಬಂ,** ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ನ ತಾವ ಕಾಯತೋ ಉದಕಂ ಓತರತಿ, ತಸ್ಮಾ ಥೋಕಂ ಕಾಲಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಚೀವರಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಅನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಠಾತಬ್ಬಂ। ತತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಸುಕ್ಖಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ।

ವಲಿಕಾದಿಕಥಾ

೧೨. ವಲಿಕಾದಿಕಥಾಯಂ "**ಮುತ್ತೋಲಮ್ಬಕಾದೀನನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕುಣ್ಡಲಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಲಮ್ಬಕಸುತ್ತನ್ತಿ** ಯಞ್ಞೋಪಚಿತಾಕಾರೇನ ಓಲಮ್ಬಕಸುತ್ತ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೪೫)। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೪೫) ಪನ "**ಮುತ್ತೋಲಮ್ಬಕಾದೀನನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕುಣ್ಡಲಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಲಮ್ಬಕಸುತ್ತನ್ತಿ**

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಞ್ಞೋಪಚಿತಸುತ್ತಾದಿಆಕಾರಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಲಯನ್ತಿ** ಹತ್ಥಪಾದವಲಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೪೫) ಪನ "ಕಣ್ಣತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮುತ್ತೋಲಮ್ಬಕಾದೀನಂ ಕುಣ್ಡಲಾದೀನನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। 'ಕಾಯೂರ'ನ್ತಿ ಪಾಳಿಪಾಠೋ। 'ಕೇಯೂರಾದೀನೀ'ತಿ ಆಚರಿಯೇನುದ್ಧಟ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ದೀಘಕೇಸಕಥಾ

೧೩. ದೀಘಕೇಸಕಥಾಯಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೪೬) ಪನ "**ದ್ವಙ್ಗುಲೇತಿ** ಉಪಯೋಗಬಹುವಚನಂ, ದ್ವಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ ದುಮಾಸಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಸ್ಸ ವಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಪಿ ಕೇಸಮಸ್ಸುಗಣನಾಯ ಅಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕೋಚ್ಛೇನಾತಿ** ಉಸೀರಹೀರಾದೀನಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಿತಕೋಚ್ಛೇನ। **ಚಿಕ್ಕಲೇನಾತಿ** ಸಿಲೇಸಯುತ್ತತೇಲೇನ। **ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತರಜಸಿರಾನಮ್ಪೀತಿ** ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತಾನಂ ರಜೋಕಿಣ್ಣಸಿರಾನಂ। **ಅದ್ದಹತ್ಥೇನಾತಿ** ಅಲ್ಲಹತ್ಥೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಉಪರಿ ಪನ ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಸ್ಸುಂ ಕಪ್ಪಾಪೇನ್ತಿ। ಮಸ್ಸುಂ ವಡ್ಢಾಪೇನ್ತಿ। ಗೋಲೋಮಿಕಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ। ಚತುರಸ್ಸಕಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ। ಪರಿಮುಖಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ। ಅಡ್ಢದುಕಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ। ದಾಠಿಕಂ ಠಪೇನ್ತಿ। ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖೀಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ 'ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ'ತಿ । ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಸ್ಸು ಕಪ್ಪಾಪೇತಬ್ಬಂ। ನ ಮಸ್ಸು ವಡ್ಢಾಪೇತಬ್ಬಂ। ನ ಗೋಲೋಮಿಕಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ನ ಚತುರಸ್ಸಕಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ನ ಪರಿಮುಖಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ನ ಅಡ್ಢದುಕಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ನ ದಾಠಿಕಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ನ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಸಂಹರಾಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಗತಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೫) "**ಮಸ್ಸುಂ ಕಪ್ಪಾಪೇನ್ತೀತಿ** ಕತ್ತರಿಯಾ ಮಸ್ಸುಂ ಛೇದಾಪೇನ್ತಿ। **ಮಸ್ಸುಂ ವಡ್ಢಾಪೇನ್ತೀತಿ** ಮಸ್ಸುಂ ದೀಘಂ ಕಾರೇನ್ತಿ। **ಗೋಲೋಮಿಕನ್ತಿ** ಹನುಕಮ್ಹಿ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಏಳಕಮಸ್ಸು ವುಚ್ಚತಿ। **ಚತುರಸ್ಸಕನ್ತಿ** ಚತುಕೋಣಂ। **ಪರಿಮುಖನ್ತಿ** ಉದರೇ ಲೋಮಸಂಹರಣಂ। **ಅಡ್ಢದುಕನ್ತಿ** ಉದರೇ ಲೋಮರಾಜಿಟ್ಠಪನಂ। **ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ** ಮಸ್ಸುಕಪ್ಪಾಪನಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪುನ ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಕ್ಖರಿಕಾಯಪಿ ಮಧುಸಿತ್ಥಕೇನಪಿ ನಾಸಿಕಾಲೋಮಂ ಗಾಹಾಪೇನ್ತಿ, ನಾಸಿಕಾ ದುಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಣ್ಡಾಸನ್ತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಲಿತಂ ಗಾಹಾಪೇನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖೀಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ 'ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ'ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಲಿತಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಗಾಹಾಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಗತಂ। "ಸಕ್ಖರಾದೀಹಿ ನಾಸಿಕಾಲೋಮಗ್ಗಾಹಾಪನೇ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ, ಅನುರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಪನ ಸಣ್ಡಾಸೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। "**ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಲಿತಂ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಮುಕಾಯ ವಾ ನಲಾಟೇ ವಾ ದಾಠಿಕಾಯ ವಾ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಬೀಭಚ್ಛಂ ಠಿತಂ, ತಾದಿಸಂ ಲೋಮಂ ಪಲಿತಂ ವಾ ಅಪಲಿತಂ ವಾ ಗಾಹಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ।

ಆದಾಸಾದಿಕಥಾ

೧೪. ಆದಾಸಾದಿಕಥಾಯಂ **ಆದಾಸೋ** ನಾಮ ಮಣ್ಡನಪಕತಿಕಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಚ್ಛಾಯಾದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಕಂಸಲೋಹಾದೀಹಿ ಕತೋ ಭಣ್ಡವಿಸೇಸೋ। **ಉದಕಪತ್ತೋ** ನಾಮ ಉದಕಟ್ಠಪನಕೋ ಪಾತಿಸರಾವಾದಿಕೋ ಭಾಜನವಿಸೇಸೋ। **ಕಂಸಪತ್ತಾದೀನೀತಿ** ಆದಾಸಭಾವೇನ ಅಕತಾನಿ ಪರಿಸುದ್ಧಭಾವೇನ ಆಲೋಕಕರಾನಿ ವತ್ಥೂನಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸುವಣ್ಣರಜತಜಾತಿಫಲಿಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, **ಕಞ್ಜಿಯಾದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದ್ರವಜಾತಿಕಾನಿ ತೇಲಮಧುಖೀರಾದೀನಿ। **ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇ ಉಪ್ಪನ್ನವಣಪಚ್ಚಯಾ। ತೇನಾಹ "**ಸಞ್ಛವಿ ನು ಖೋ ಮೇ ವಣೋ**"ತಿಆದಿ। ಆಯುಂ

ಸಞ್ಚರೋತೀತಿ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋ। ಕೋ ಸೋ? ಅತ್ತಭಾವೋ, ತಂ **ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ,** ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕೇನಾಕಾರೇನ ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾತಿ ಪುಚ್ಛಾಯಮಾಹ **"ಜಿಣ್ಣೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ನೋತಿ ಏವ"**ನ್ತಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಮಮ ಅತ್ತಭಾವೋ ಜಿಣ್ಣೋ ನು ಖೋ ವಾ, ನೋ ಜಿಣ್ಣೋ ನು ಖೋ ವಾತಿ ಏವಂ ಇಮಿನಾ ಮನಸಿಕಾರೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸೀಸೇನ ಓಲೋಕೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಸೋಭತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಭಾವೋ, ನೋ ವಾ"ತಿ ಏವಂ ಪವತ್ತೇನ ಅತ್ತಸಿನೇಹವಸೇನ ಓಲೋಕೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ನ ಮುಖಂ ಆಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಛವಿವಣ್ಣಕರೇಹಿ ಮುಖಲೇಪನೇಹಿ ನ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಉಮ್ಮದ್ದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ನಾನಾಉಮ್ಮದ್ದನೇಹಿ ನ ಉಮ್ಮದ್ದಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಚುಣ್ಣೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಮುಖಚುಣ್ಣಕೇನ ನ ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಂ। **ನ ಮನೋಸಿಲಿಕಾಯ ಮುಖಂ ಲಞ್ಛೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಮನೋಸಿಲಾಯ ತಿಲಕಾದಿಲಞ್ಛನಾನಿ ನ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ । ನ ಕೇವಲಂ ಮನೋಸಿಲಾಯಮೇವ, ಹರಿತಾಲಾದೀಹಿಪಿ ತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿಯೇವ। **ಅಙ್ಗರಾಗಾದಯೋ** ಪಾಕಟಾಯೇವ।

ನಚ್ಚಾದಿಕಥಾ

೧೫. ನಚ್ಚಾದಿಕಥಾಯಂ **"ಸಾಧುಗೀತ**ನ್ತಿ ಅನಿಚ್ಚತಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಗೀತಂ। **ಚತುರಸ್ಸೇನ ವತ್ತೇನಾ**ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇನ ಉಚ್ಚಾರಣವತ್ತೇನ। ತರಙ್ಗವತ್ತಾದೀನಂ ಉಚ್ಚಾರಣವಿಧಾನಾನಿ ನಟ್ಠಪ್ಪಯೋಗಾನೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೧೪೮-೧೪೯) ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೧೪೮-೧೪೯) **"ಸಾಧುಗೀತ**ನ್ತಿ ಅನಿಚ್ಚತಾದಿಪಟಿಸಙ್ಞುತ್ತಂ ಗೀತಂ। **ಚತುರಸ್ಸೇನ ವತ್ತೇನಾ**ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇನ ಉಚ್ಚಾರಣವತ್ತೇನ। ತರಙ್ಗವತ್ತಾದೀನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **'ಸಬ್ಬೇಸಂ...ಪೇ॰... ಲಕ್ಖಣ'**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯತ್ತಕಾಹಿ ಮತ್ತಾಹಿ ಅಕ್ಖರಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತತೋಪಿ ಅಧಿಕಮತ್ತಾಯುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕಥನಂ **ವಿಕಾರಕಥನಂ** ನಾಮ, ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ಕಥನಮೇವ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೧೪೮-೧೪೯) ಪನ **"ಸಾಧುಗೀತಂ** ನಾಮ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಟ್ಠಾನೇ ಗೀತನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ದನ್ತಗೀತಂ** ಗಾಯಿತುಕಾಮಾನಂ ವಾಕ್ಕರಣೀಯಂ। ದನ್ತಗೀತಸ್ಸ ವಿಭಾವನತ್ಥಂ **'ಯಂ ಗಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ'**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಚತುರಸ್ಸವತ್ತಂ** ನಾಮ ಚತುಪಾದಗಾಥಾವತ್ತಂ। 'ತರಙ್ಗವತ್ತಾದೀನಿ ಉಚ್ಚಾರಣವಿಧಾನಾನಿ ನಟ್ಠಪ್ಪಯೋಗಾನೀ'ತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅಙ್ಗಚ್ಛೇದಾದಿಕಥಾ

೧೬. ಅಙ್ಗಚ್ಛೇದಾದಿಕಥಾಯಂ "ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸೇವ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೧೫೧) ಪನ **"ಅಙ್ಗಜಾತ**ನ್ತಿ ಬೀಜವಿರಹಿತಂ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ। ಬೀಜೇ ಹಿ ಛಿನ್ನೇ ಓಪಕ್ಕಮಿಕಪಣ್ಡಕೋ ನಾಮ ಅಭಬ್ಬೋ ಹೋತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕೇ ಪನ 'ಬೀಜಸ್ಸಪಿ ಛೇದನಕ್ಖಣೇ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಏವ, ಕಮೇನ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಾದಿಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೇ ಪಣ್ಡಕೋ ನಾಮ ಅಭಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ। **ತಾದಿಸಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮುಟ್ಠಿಪ್ಪಹಾರಾದೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪತ್ತಕಥಾ

೧೭. ಪತ್ತಕಥಾಯಂ **"ಭೂಮಿಆಧಾರಕೇ**ತಿ ವಲಯಾಧಾರಕೇ। **ದಾರುಆಧಾರಕದಣ್ಡಾಧಾರಕೇಸೂ**ತಿ ಏಕದಾರುನಾ ಕತಆಧಾರಕೇ, ಬಹೂಹಿ ದಣ್ಡಕೇಹಿ ಕತಆಧಾರಕೇ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । ತೀಹಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಕತೋ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಭೂಮಿಯಂ ಪನ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಮೇವ ಠಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ 'ದ್ವೇ ಠಪೇನ್ತೇನ ಉಪರಿ ಠಪಿತಪತ್ತಂ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಭೂಮಿಯಂ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಆಲಿನ್ದಕಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನ**ನ್ತಿ ಪಮುಖಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನಂ। **ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ 'ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ತತ್ಥೇವ ಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಾತೀ'ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪರಿಭಣ್ಡಂ** ನಾಮ ಗೇಹಸ್ಸ

ಬಹಿಕುಟ್ಟಪಾದಸ್ಸ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕತಾ ತನುಕಮಿಡ್ಢಿಕಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ತನುಕಮಿಡ್ಢಿಕಾಯಾ**ತಿ ಖುದ್ದಕಮಿಡ್ಢಿಕಾಯ। ಮಿಡ್ಢನ್ತೇಪಿ ಆಧಾರಕೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಧಾರಕ'ನ್ತಿ ಹಿ ವಚನತೋ ಮಿಡ್ಢಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಆಧಾರಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪತ್ತಂ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಆಧಾರಕೇ ಠಪನೋಕಾಸಸ್ಸ ಅನಿಯಮಿತತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ। '**ಪತ್ತಮಾಳೋ** ನಾಮ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪತ್ತಾನಂ ಅಗಮನತ್ಥಂ ವಟ್ಟಂ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಇಟ್ಠಕಾದೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತೋ'ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಘಟಿಕ**ನ್ತಿ ಉಪರಿ ಯೋಜಿತಂ ಅಗ್ಗಳಂ। **ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಕಿದೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇನ ಆಮಿಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಘಟಿಕಟಾಹೇ**ತಿ ಭಾಜನಕಪಾಲೇ। ಪಾಳಿಯಂ **ಅಭುಂ ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭವತೀತಿ ಭೂ, ವಡ್ಢಿ। ನ ಭೂತಿ **ಅಭೂ,** ಅವಡ್ಢಿ। ಭಯವಸೇನ ಪನ ಸಾ ಇತ್ಥೀ '**ಅಭು**'ನ್ತಿ ಆಹ, ವಿನಾಸೋ ಮಯ್ಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛವಸೀಸಸ್ಸ ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಛವಸೀಸಮಯಂ ಪತ್ತಂ। ಪಕತಿವಿಕಾರಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಅಭೇದೇಪಿ ವಾ ತದುಪಚಾರವಸೇನೇವಾಯಂ ವೋಹಾರೋ 'ಸಿಲಾಪುತ್ತಕಸ್ಸ ಸರೀರ'ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। **ಚಬ್ಬೇತ್ವಾ**ತಿ ಖಾದಿತ್ವಾ। **ಏಕಂ ಉದಕಗಣ್ಡುಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ವಾಮಹತ್ಥೇನೇವ ಪತ್ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಡುಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ। **ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೇನಾ**ತಿ ಸಾಮಿಸೇನ ಹತ್ಥೇನ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏಕಗಣ್ಡುಸಂ ಗಹಣಮತ್ತೇನ। **ಉಞ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ತತೋ ಮಂಸಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ। ಏತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಜಾನಾತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೧೫೩-೧೫೫) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೧೫೧) ಪನ "**ಗಿಹಿವಿಕಟಾನೀ**ತಿ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಾನಿ। ಪಾಳಿಯಂ **ನ ಅಚ್ಛುಪಿಯನ್ತೀ**ತಿ ನ ಫುಸ್ಸಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ರೂಪಕಾಕಿಣ್ಣಾನಿ** ಇತ್ಥಿರೂಪಾದಿಆಕಿಣ್ಣಾನಿ। **ಭೂಮಿಆಧಾರಕೇ**ತಿ ದನ್ತಾದೀಹಿ ಕತೇ ವಲಯಾಧಾರಕೇ। ಏತಸ್ಸ ವಲಯಾಧಾರಕಸ್ಸ ಅನುಚ್ಚತಾಯ ಠಪಿತಾ ಪತ್ತಾ ನ ಪರಿವತ್ತನ್ತೀತಿ 'ತಯೋ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅನುಚ್ಚತಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ಅಯಂ 'ಭೂಮಿಆಧಾರಕೋ'ತಿ ವುತ್ತೋ। **ದಾರುಆಧಾರಕದಣ್ಡಾಧಾರಕೇಸೂ**ತಿ ಏಕದಾರುನಾ ಕತಆಧಾರಕೇ ಚ ಬಹೂಹಿ ದಣ್ಡಕೇಹಿ ಕತಆಧಾರಕೇ ಚ, ಏತೇ ಚ ಉಚ್ಚತರಾ ಹೋನ್ತಿ ಪತ್ತೇಹಿ ಸಹ ಪತನಸಭಾವಾ, ತೇನ '**ಸುಸಜ್ಜಿತೇಸೂ**'ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಭಮಕೋಟಿಸದಿಸೇನಾ**ತಿ ಯತ್ಥ ಧಮಕರಣಾದಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಭಮಕಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಾ ಸದಿಸೋ। ತಾದಿಸಸ್ಸ ದಾರುಆಧಾರಕಸ್ಸ ಅವಿತ್ಥಿಣ್ಣತಾಯ ಠಪಿತೋಪಿ ಪತ್ತೋ ಪತತೀತಿ 'ಅನೋಕಾಸೋ'ತಿ ವುತ್ತೋ। **ಆಲಿನ್ದಕಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನ**ನ್ತಿ ಪಮುಖಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನಂ, ಉಚ್ಚವತ್ಥುಕಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ**ತಿ ಪಾಸಾದಾದೀನಂ ಬಹಿಕುಟ್ಟೇ। **ತನುಕಮಿಡ್ಢಿಕಾಯಾ**ತಿ ವೇದಿಕಾಯ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪನ ಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಧಾರಕೇ ಪನ ತತೋ ಬಹಿಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಙ್ಕೇನ ಪನ ಭಣ್ಡಕೇನಾ**ತಿ ಅಙ್ಕೇನ ಭಾರಭಣ್ಡೇನ ಭಣ್ಡಕೇನ। '**ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿತು**'ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪತ್ತತ್ಥವಿಕಾಯ ಅಂಸಬದ್ಧಕೋ ಯಥಾ ಲಗ್ಗಿತಟ್ಠಾನತೋ ನ ಪರಿಗಳತಿ, ತಥಾ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಬನ್ಧಿತ್ವಾಪಿ ಉಪರಿ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ 'ಉಪರಿ ನಿಸೀದನ್ತಾ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ ಭಿನ್ದನ್ತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ನಿಸೀದನಸಙ್ಕಾಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। **ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಛತ್ತೇ ವಾ। **ಯೋ ಕೋಚೀ**ತಿ ಭತ್ತಪೂರೋಪಿ ತುಚ್ಛಪತ್ತೋಪಿ। **ಪರಿಹರಿತು**ನ್ತಿ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣತ್ಥಾಯ ಠಪೇತುಂ। ಪತ್ತಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ಪನ ಏಕದಿವಸಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪಣ್ಣಪುಟಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಛವಸೀಸಸ್ಸ ಪತ್ತೋ**ತಿ ಛವಸೀಸಮಯೋ ಪತ್ತೋ, ಪಕತಿವಿಕಾರಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಚಬ್ಬೇತ್ವಾ**ತಿ ನಿಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ। 'ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೇನ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪರಿಪ್ಫೋಸಿತ್ವಾ ಧೋವನಘಂಸನವಸೇನ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏತ್ತಕೇನ ಹಿ ಪತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥೋ ಧೋವಿತೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ಏಕಂ ಉದಕಗಣ್ಡುಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಪತ್ತಂ ಅಫುಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಉದಕಮೇವ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಡುಸಂ ಕತ್ವಾ, ವಾಮಹತ್ಥೇನೇವ ವಾ ಪತ್ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಡುಸಂ ಗಹೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಬಹಿ ಉದಕೇನ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ**ತಿ ದ್ವೀಸು ಅಙ್ಗುಲೀಸು ಆಮಿಸಮತ್ತಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಗಹೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಟಿಖಾದಿತುಕಾಮೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಯಂ ನ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಖಾದನಾರಹಂ ಠಪೇತುಂ ಲಭತಿ। **ತತ್ಥೇವ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಪತ್ತೇಯೇವ ಯಥಾಠಪಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ। **ಉಞ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ತತೋ ಮಂಸಮೇವ ನಿರವಸೇಸಂ ಉಪ್ಪಟ್ಟೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೫೪) ಪನ **“ಆಲಿನ್ದಕಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನ**ನ್ತಿ ಪಮುಖಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನಂ। **ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ‘ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ತತ್ಥೇವ ಮಿಡ್ಢಿಕಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾತೀ’ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಪರಿಭಣ್ಡಂ** ನಾಮ ಗೇಹಸ್ಸ ಬಹಿಕುಟ್ಟಪಾದಸ್ಸ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕತಾ ತನುಕಮಿಡ್ಢಿಕಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಏತ್ಥ **‘ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪತ್ತೋ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ** ಅಧಿಕರಣಭೇದಾಸಙ್ಕಾಯಅಭಾವೇ ಠಾನೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಲಿಖಿತಂ। ಪತ್ತಮಾಳೋ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಪತ್ತಾನಂ ಅಪತನತ್ಥಂ ವಟ್ಟಂ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಇಟ್ಠಕಾದೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಾಳಕಚ್ಛನ್ನೇನ ಕತೋ। ‘ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಿಕಾ ಪತ್ತಪಚ್ಛಿಕಾ ಕಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಕತಾ’ತಿ ಚ ಲಿಖಿತಂ। ಮಿಢನ್ತೇ ಆಧಾರಕೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಪತ್ತಸನ್ಧಾರಣತ್ಥಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಮಞ್ಚೇ ಆಧಾರಕೇಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ ನಿಸೀದನಪಚ್ಚಯಾ ವಾರಿತತ್ತಾ। ಆಸನ್ನಭೂಮಿಕತ್ತಾ **ಓಲಮ್ಬೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ**। ‘ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೪) ವಚನತೋ ಅಗ್ಗಹತ್ಥೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಅಙ್ಕೇ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ನ ಸುನ್ದರಂ। **ನ ಕೇವಲಂ ಯಸ್ಸ ಪತ್ತೋ**ತಿಆದಿ ಯದಿ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಿತಪತ್ತೇ ಭೇದಸಞ್ಞಾ, ಪಗೇವ ಅಞ್ಞೇನ ಸರೀರಾವಯವೇನಾತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ ಪಚುರವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಘಟಿಕಪಾಲಮಯಂ **ಘಟಿಕಟಾಹಂ। ಛವಸೀಸಸ್ಸ ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ‘ಸಿಲಾಪುತ್ತಕಸ್ಸ ಸರೀರಂ, ಖೀರಸ್ಸ ಧಾರಾ’ತಿಆದಿವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಮಞ್ಚೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ಆಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಸಾಚಿಲ್ಲಿಕಾ**ತಿ ಪಿಸಾಚದಾರಕಾತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ದಿನ್ನಕಮೇವ** ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ। **ಚಬ್ಬೇತ್ವಾ**ತಿ ಖಾದಿತ್ವಾ। ಅಟ್ಠೀನಿ ಚ ಕಣ್ಟಕಾನಿ ಚ **ಅಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಾನಿ**। ಏತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಜಾನಾತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ಲಿಖಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಬ್ಬಪಂಸುಕೂಲಾದಿಕಥಾ

೧೯. ಸಬ್ಬಪಂಸುಕೂಲಾದಿಕಥಾಯಂ ಪಂಸು ವಿಯ ಕುಚ್ಛಿತಭಾವೇನ ಉಲತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಪಂಸುಕೂಲಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಸಬ್ಬಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ,** ಪತ್ತಚೀವರಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಪಂಸುಕೂಲಂಯೇವ ಕತ್ವಾ ಧಾರಣಸೀಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ಕತಮಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಕತ್ವಾ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪುಚ್ಛಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ಏತ್ಥ ಪನ ಚೀವರಞ್ಚ ಮಞ್ಚಪೀಠಞ್ಚ ಪಂಸುಕೂಲಂ ವಟ್ಟತೀ**”ತಿ। ತತ್ಥ ಚ ಚೀವರಂ ವಿನಯವಸೇನ ಚ ಧುತಙ್ಗಸಮಾದಾನವಸೇನ ಚ ವಟ್ಟತಿ, ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ವಿನಯವಸೇನೇವ। ಕತಮಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **“ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಪನ ದಿನ್ನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ, ನ ಅದಿನ್ನಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಂಸುಕೂಲಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏತ್ಥ ಚ **“ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯ**”ನ್ತಿ ವಚನೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರವಸೇನ ಉಭೋಪಿ ಪಚ್ಚಯೇ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪರಿಸ್ಸಾವನಕಥಾ

೨೦. ಪರಿಸ್ಸಾವನಕಥಾಯಂ **ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗೋ** ನಾಮ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅಡ್ಢಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೋ, ತತ್ತಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಅಞ್ಞೇನ ಅಪರಿಸ್ಸಾವನಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯಾಚಿಯಮಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಅದೇನ್ತೋಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಆಪತ್ತಿಯೇವ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಸ್ಸಾವನ”ನ್ತಿ ಅನುಜಾನಿತ್ವಾ “ಚೋಳಕಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಟಚ್ಛುಪರಿಸ್ಸಾವನ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಕತಿಪರಿಸ್ಸಾವನತೋ ಕಟಚ್ಛುಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಖುದ್ದಕನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಪಕತಿಪರಿಸ್ಸಾವನಸ್ಸ ವಿಧಾನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನ ವುತ್ತಂ, ಕಟಚ್ಛುಪರಿಸ್ಸಾವನಸ್ಸ ಪನ ವಿಧಾನಂ **“ಕಟಚ್ಛುಪರಿಸ್ಸಾವನಂ** ನಾಮ ತೀಸು ದಣ್ಡಕೇಸು ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ ಕತ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೮) ವುತ್ತಂ। ಕಟಚ್ಛುಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ವತ್ವಾ ಪುನ “ಚೋಳಕಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮಕರಣ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಟಚ್ಛುಪರಿಸ್ಸಾವನತೋಪಿ ಧಮಕರಣೋ ಖುದ್ದಕತರೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಧಮಕರಣಸ್ಸ ವಿಧಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಮೇವ। “ಭಿಕ್ಖೂ ನವಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ನ ಸಮ್ಮತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಣ್ಡಪರಿಸ್ಸಾವನ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ ೨೫೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಕತಿಪರಿಸ್ಸಾವನತೋಪಿ ದಣ್ಡಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಮಹನ್ತತರನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। “ದಣ್ಡಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ನ ಸಮ್ಮತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ

ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓತ್ಥರಕ''ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೯) ವಚನತೋ ದಣ್ಡಪರಿಸ್ಸಾವನತೋಪಿ ಓತ್ಥರಕಂ ಮಹನ್ತತರನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತೇಸಂ ಪನ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನಾನಂ ವಿಧಾನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯) ಆಗತಮೇವ।

ನಗ್ಗಕಥಾ

೩೧. ನಗ್ಗಕಥಾಯಂ **ನ ನಗ್ಗೇನ ನಗ್ಗೋ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ನಗ್ಗೇನ ನವಕತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಗ್ಗೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬೋ ನ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋ। ಕಸ್ಮಾ? ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಗ್ಗೇನ ನಗ್ಗೋ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ''ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೧) ಭಗವತಾ ವಚನತೋ ನ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ । ಏತ್ಥ ಪನ **ವದಿ** ಅಭಿವಾದನಥುತೀಸೂತಿ ಧಾತುಸ್ಸ ಚುರಾದಿಗಣತ್ತಾ ಣೇ-ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ನ ಹೇತ್ವತ್ಥತ್ತಾ।

''ಅಕಮ್ಮಕೇಹಿ ಧಾತೂಹಿ, ಭಾವೇ ಕಿಚ್ಚಾ ಭವನ್ತಿ ತೇ।
ಸಕಮ್ಮಕೇಹಿ ಕಮ್ಮತ್ಥೇ, ಅರಹಸಕ್ಕತ್ಥದೀಪಕಾ''ತಿ॥ -

ವಚನತೋ ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ತಬ್ಬ-ಪಚ್ಚಯೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ನ ನಗ್ಗೇನ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತು ನಗ್ಗೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಯೋಜನಾ। ನನು ಚ ಭೋ -

''ಕಿಚ್ಚಾ ಧಾತುಹ್ಯಕಮ್ಮೇಹಿ, ಭಾವೇಯೇವ ನಪುಂಸಕೇ।
ತದನ್ತಾ ಪಾಯತೋ ಕಮ್ಮೇ, ಸಕಮ್ಮೇಹಿ ತಿಲಿಙ್ಗಿಕಾ''ತಿ॥ -

ವಚನತೋ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ ಧಾತುಯಾ ಸಕಮ್ಮತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ, ಕಮ್ಮಾನುರೂಪಞ್ಚ ಲಿಙ್ಗಂ ಠಪೇತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕಮೇವ ಯೋಜನಾ ಕತಾತಿ? ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಭಾವತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

''ಕಮ್ಮಸ್ಸಾವಚನಿಚ್ಛಾಯಂ, ಸಕಮ್ಮಾಖ್ಯಾತಪಚ್ಚಯಾ।
ಭಾವೇಪಿ ತಂ ಯಥಾ ಗೇಹೇ, ದೇವದತ್ತೇನ ಪಚ್ಚತೇ''ತಿ॥

ಯಥಾ ಆಖ್ಯಾತಪಚ್ಚಯಸಞ್ಜಾತಾ ವಿಭತ್ತಿಯೋ ಸಕಮ್ಮಕಧಾತುತೋ ಭವನ್ತಾಪಿ ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಯ ಅಸತಿ ಕಮ್ಮಂ ಅವತ್ವಾ ಭಾವತ್ಥಮೇವ ವದನ್ತಿ, ಏವಂ ಕಿಚ್ಚಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಕಮ್ಮಕಧಾತುತೋ ಭವನ್ತಾಪಿ ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಯಾಭಾವತೋ ಕಮ್ಮಂ ಅವತ್ವಾ ಭಾವತ್ಥಮೇವ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಅನಜ್ಝಾಹರಿತಂ, ಕಮ್ಮಾನುರೂಪಞ್ಚ ಲಿಙ್ಗಂ ನ ಠಪಿತಂ, ಭಾವತ್ಥಾನುರೂಪಮೇವ ಠಪಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಹಿ ''ಅಯಂ ನಾಮ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಭಿವಾದೇತಬ್ಬೋ''ತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಕತ್ತಾರಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ನ ನಗ್ಗೇನ ನಗ್ಗೋ ಅಭಿವಾದಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ನಗ್ಗೇನ ವುಡ್ಢತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಗ್ಗೋ ನವಕತರೋ ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಭಿವಾದಾಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ವನ್ದಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಸಕಾರಿತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ, ಧಾತುಯಾ ಚ ಸಕಮ್ಮಕತ್ತಾ ನವಕತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಧಾತುಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಧಾತುಕಮ್ಮಂ , ಪುನ ಕಾರಿತಸಮ್ಬನ್ಧೇ ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕಾರಿತಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ನವಕತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

''ಹೇತುಕ್ರಿಯಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೀ-ಭಾವಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಮನ್ಯತೇ।
ಹೇತುಕ್ರಿಯಾಪಧಾನತ್ತಾ, ಅಞ್ಞಥಾನುಪಪತ್ತಿತೋ''ತಿ॥

ನ ನಗ್ಗೇನ ಅಭಿವಾದಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತು ನಗ್ಗೇನ ವುಡ್ಢತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನ ಅಭಿವಾದಾಪೇತಬ್ಬಂ, ನ ವನ್ದಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಏತ್ಥಾಪಿ ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಯಾಭಾವತೋ ವುತ್ತನಯೇನ ಭಾವೇಯೇವ ಕಿಚ್ಚಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ನನು ವನ್ದಾಪಕೇ ಸತಿ ವನ್ದಾಪೇತಬ್ಬೋ ಲಬ್ಭತಿಯೇವ, ಅಥ "ಕಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಯಾಭಾವತೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? "ವತ್ತಿಚ್ಛಾನುಪುಬ್ಬಿಕಾ ಸದ್ದಪಟಿಪತ್ತೀ"ತಿ ವಚನತೋ ವತ್ತಿಚ್ಛಾಭಾವತೋ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯೇಹಿ –

> "ವತ್ತಿಚ್ಛಾ ನ ಭವೇ ಸನ್ತ-ಮಪ್ಯಸನ್ತಮ್ಪಿ ಸಾ ಭವೇ।
> ತಂ ಯಥಾನುದರಾ ಕಞ್ಞಾ, ಸಮುದ್ದೋ ಕುಣ್ಡಿಕಾತಿ ಚಾ"ತಿ॥

ಇತರೇಸುಪಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಿ ಅಙ್ಗಮಙ್ಗಾನಿ ಏತಾಹೀತಿ **ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯೋ**।

ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಕಥಾ

೩೧. ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಕಥಾಯಂ **"ಗನ್ಧಗನ್ಧಂ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಕವಾಟೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವಚನತೋ ಗನ್ಧೇ ದಿನ್ನೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನೋ ಲಿಮ್ಪಿತುನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಇದಾನಿ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಧೋವನಾವಸಾನೇ ಹತ್ಥವಾಸತ್ಥಾಯ ಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ದೇನ್ತಿ, ತಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಚ್ಚೇ ಹತ್ಥಮೇವ ಲಿಮ್ಪೇನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಕಾಯಮ್ಪಿ ಮುಖಮ್ಪಿ ಆಲಿಮ್ಪೇನ್ತಿ, "ಸುಗನ್ಧೋ ವತಾ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀತಿ? "ಕವಾಟೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಿಹಾರೇ ಕವಾಟಧೂಪನಮತ್ತಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಧೂಪನಸ್ಸ ಅವುತ್ತತ್ತಾ, "ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ವೇರಮಣೀ"ತಿ ವಚನಸ್ಸಾನುಲೋಮತೋ ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **"ಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರೇ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತು"**ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪುಪ್ಫೇ ದಿನ್ನೇ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪಿಳನ್ಧನಾದೀನಿ ಕಾತುನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಇದಾನಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಸು ಲದ್ಧೇಸು "ಸುರಭಿಗನ್ಧಂ ವತಿದಂ ಪುಪ್ಫ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪಹಟ್ಠಾಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಙ್ಘನ್ತಿ, ತಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀತಿ? ತಮ್ಪಿ ವಿಹಾರೇಯೇವ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಪನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಿಙ್ಘಿತಬ್ಬಾದಿಭಾವಸ್ಸ ಅವುತ್ತತ್ತಾ, ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದಿಪಾಠಸ್ಸ ಅನುಲೋಮತೋ ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತು"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಪನ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಚೇತಿಯಪಟಿಮಾಪೂಜನಾದೀನಿ ಚ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನಕಥಾ

೩೩. ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನಕಥಾಯಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಭರಣಸೀಲತಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ತಮ್ಬಲೋಹೇನ ವಾ ರಜತೇನ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ವಿಕಪ್ಪನತ್ಥೇನ ಪನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಹಿರಞ್ಞೇನ ವಾ ಸುವಣ್ಣೇನ ವಾತಿಆದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಪನಾತಿ** ಭಗವತಾ ಪನ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನಸ್ಸ ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। ನ ಕೇವಲಂ ರತನಪೇಳಾ ಏವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಥ ಖೋ **ದಾರುಮಯಾಪೀತಿ**। ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ತಂ ನ ವಿಲೀವಮಯತಾಲಪಣ್ಣಮಯವೇತ್ತಮಯಾದಿಕಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ।

ಮಳೋರಿಕಕಥಾ

೩೪. ಮಳೋರಿಕಕಥಾಯಂ **"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಳೋರಿಕ"**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಪತ್ತಸಙ್ಗೋಪನತ್ಥಂ ಆಧಾರಕೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಇದಾನಿ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಂ। **ದಣ್ಡಾಧಾರಕೋ ವುಚ್ಚತೀತಿ** ದಣ್ಡಾಧಾರಕೋ ಪಧಾನತೋ ಮಳೋರಿಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಪೀಠಾದೀನಿಪಿ

ಆಧಾರಕಸಾಮಞ್ಞೇನ ಏತ್ಥೇವ ಪವಿಟ್ಠಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಧಾರಕಂ ನಾಮ ಛಿದ್ದಂ ವಿದ್ಧಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಅವಿದ್ಧಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ತೇಸು ಕತಮಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ಆಧಾರಸಙ್ಖೇಪಗಮನತೋ ಹಿ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"**ತಿ।

ಏಕಭಾಜನಾದಿಕಥಾ

೩೫. ಏಕಭಾಜನಾದಿಕಥಾಯಂ **ಏಕತೋಭುಞ್ಜನಂ** ನಾಮ ಏಕಭಾಜನಸ್ಮಿಂ ಏಕಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸಹಭುಞ್ಜನಂ, ನ ನಾನಾಭಾಜನೇ। ಏಕಭಾಜನಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನ ನಾನಾಕ್ಖಣೇತಿ ಆಹ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಮಿಂ ಅಪಗತೇ** ತಸ್ಸ ಅಪಗತತ್ತಾ **ಇತರಸ್ಸ ಸೇಸಕಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ**। ಇಮಿನಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಅಭುಞ್ಜನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇತರಸ್ಸಪೀತಿ**ಆದೀಸು **ಇತರಸ್ಸಪೀತಿ** ಇತರೀತರಕಥನಂ, ಸೇಸಭುಞ್ಜಕಇತರತೋ ಇತರಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ಪಠಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತಭಿಕ್ಖುಮೇವಾಹ। **ತಸ್ಮಿಂ ಖೀಣೇ** ತಸ್ಸ ಖಿಣತ್ತಾ ಪಠಮಂ ಗಹಿತವತ್ಥುಸ್ಸ ಖೀಣತ್ತಾ **ಪುನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ**। ಇಮಿನಾ ಸಹಅಭುಞ್ಜನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ನ ಏಕಮಞ್ಚೇ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಸತಿಪಿ ನಾನಾಅತ್ಥರಣೇ "ನ ಏಕಮಞ್ಚೇ ತುವಟ್ಟಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ತುವಟ್ಟೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೪) ವಚನತೋ। **ನ ಏಕತ್ಥರಣೇ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ** ಸತಿಪಿ ನಾನಾಮಞ್ಚೇ "ನ ಏಕತ್ಥರಣಾ ತುವಟ್ಟಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೪) ವಚನತೋ, ಪಗೇವ ಉಭಿನ್ನಂ ಏಕತ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ಏವಂ ನಾನಾಮಞ್ಚನಾನಾಅತ್ಥರಣೇಸು ಅಸನ್ತೇಸು ಕಥಂ ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಚಿನ್ತಾಯಮಾಹ **"ವವತ್ಥಾನಂ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಅಯಂ ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಸದ್ದೋ ನ ಚತ್ಥಸಮಾಸೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋತಿ ಆಹ **"ಏಕಂ ಅತ್ಥರಣಞ್ಚೇವ ಪಾವುರಣಞ್ಚ ಏತೇಸನ್ತಿ ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಾ"**ತಿ, ತಿಪದತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋಯಂ। ಕೇಸಮೇತಮಧಿವಚನನ್ತ್ಯಾಹ **"ಏಕಂ ಅನ್ತಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನ"**ನ್ತಿ, ಏವಂ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತಂ ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಪದಂ ಅಧಿವಚನಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೇಸಂ ಪನ ಅನ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಸಂಹಾರಿಮಾನ"**ನ್ತಿಆದಿ।

ಚೇಲಪಟಿಕಕಥಾ

೩೬. ಚೇಲಪಟಿಕಕಥಾಯಂ **ಚೇಲಪಟಿಕ**ನ್ತಿ ಚೇಲಸನ್ಥರಂ। ಕಿಂ ಪನ ಭಗವತೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞಾಪನೇ ಕಾರಣನ್ತಿ? "ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರೋ ಕಿರ 'ಸಚೇ ಅಹಂ ಪುತ್ತಂ ಲಚ್ಛಾಮಿ, ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ ಮೇ ಭಗವಾ ಚೇಲಪಟಿಕ'ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಜ್ಝಾಸಯೇನ ಸನ್ಥರಿ, ಅಭಬ್ಬೋ ಚೇಸ ಪುತ್ತಲಾಭಾಯ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವಾ ನ ಅಕ್ಕಮಿ। ಯದಿ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಪಚ್ಛಾ ಪುತ್ತಂ ಅಲಭನ್ತೋ 'ನಾಯಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ'ತಿ ದಿಟ್ಠಿಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಇದಂ ತಾವ ಭಗವತೋ ಅನಕ್ಕಮನೇ ಕಾರಣಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಯೇ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ಗಿಹೀನಂ ಪರಿಭೂತಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಭವತೋ ಮೋಚೇತುಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ, ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞಾಪನೇ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೮) ವುತ್ತಂ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೬೮) ಪನ **"ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸೀ**ತಿ 'ಕಿಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅತ್ಥಾಯ ರಾಜಕುಮಾರೇನ ಅಯಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರೋ ಕತೋ'ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಪುತ್ತಪತ್ಥನಾಯ ಕತಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಸೋ ಹಿ ರಾಜಪುತ್ತೋ ಅಪುತ್ತಕೋ, ಸುತಞ್ಚಾನೇನ ಅಹೋಸಿ 'ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿರ ಅಧಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಾ ಇಚ್ಛಿತಂ ಲಭನ್ತೀ'ತಿ, ಸೋ 'ಸಚಾಹಂ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇಮಂ ಚೇಲಪಟಿಕಂ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ। ನೋ ಚೇ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ 'ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಏತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ'ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ 'ನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಅದ್ದಸ। ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೀಪೇ ವಸಮಾನೋ ಭರಿಯಾಯ ಸಮಾನಚ್ಛನ್ದೋ ಅನೇಕಸಕುಣಪೋತಕೇ ಖಾದಿ। 'ಸಚಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮೋ ಪುಞ್ಞವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಪುತ್ತಂ ಲಭೇಯ್ಯ, ಉಭೋಹಿ ಪನ ಸಮಾನಚ್ಛನ್ದೇಹಿ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ , ತೇನಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ದುಸ್ಸೇ ಪನ ಅಕ್ಕನ್ತೇ 'ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಧಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ಥಿತಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಲೋಕೇ ಅನುಸ್ಸವೋ, ಮಯಾ ಚ ಮಹಾಅಧಿಕಾರೋ ಕತೋ, ನ ಚ ಪುತ್ತಂ ಲಭಾಮಿ, ತುಚ್ಛಂ ಇದಂ ವಚನ'ನ್ತಿ ಮಿಚ್ಛಾಗಾಹಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। ತಿತ್ಥಿಯಾಪಿ 'ನತ್ಥಿ

ಸಮಣಾನಂ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ನಾಮ, ಚೇಲಪಟಿಕಮ್ಪಿ ಮದ್ದನ್ತಾ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೀ’ತಿ ಉಜ್ಝಾಯೇಯ್ಯುಂ, ಏತರಹಿ ಚ ಅಕ್ಕಮನ್ತೇಸು ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಚಿತ್ತವಿದುನೋ, ತೇ ಭಬ್ಬತ್ತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಭಬ್ಬತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ನ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅನಾಗತೇ ಪನ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಮನ್ದೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನಾಗತಂ ನ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತೇಸು ಅಕ್ಕಮನ್ತೇಸು ಸಚೇ ಪತ್ಥಿತಂ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಇಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ‘ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಧಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ ಲಭನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ನ ಲಭನ್ತಿ, ತೇಯೇವ ಮಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಇಮೇ ಪನ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪೂರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ’ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಭಗವಾ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। **ಪಚ್ಛಿಮಂ ಜನತಂ ತಥಾಗತೋ ಅನುಕಮ್ಪತೀತಿ** ಇದಂ ಪನ ಥೇರೋ ವುತ್ತೇಸು ಕಾರಣೇಸು ತತಿಯಕಾರಣಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೮) “ಯಾಚಿಯಮಾನೇನ ಚೇಲಪಟಿಕಂ ಅಕ್ಕಮಿತು”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನ ಏವ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನೋ ಅಯಾಚಿಯಮಾನೇನಾತಿ ಸಿದ್ಧಂ, ತತ್ಥಾಪಿ “ಮಙ್ಗಲತ್ಥಾಯಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೮) ವಚನತೋ ಮಙ್ಗಲತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನಾತಿ ಚ, ತತ್ಥಾಪಿ “ಗಿಹೀನ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೮) ವಚನತೋ ಗಿಹೀನಂ ಏವ ಚೇಲಸನ್ಥರಂ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಬ್ಬಜಿತಾನನ್ತಿ ಚ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೮) **“ಯಾ ಕಾಚಿ ಇತ್ಥೀ ಅಪಗತಗಬ್ಭಾ ವಾ ಹೋತು, ಗರುಗಬ್ಭಾ ವಾ”**ತಿ ಅನಿಯಮವಾಚಕೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ವಚನತೋ ನ ಕೇವಲಂ ಇಮಾ ದ್ವೇಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ಅಥ ಖೋ “ಪತಿಟ್ಠಿತಗಬ್ಭಾ ವಾ ವಿಜಾತಿಪುತ್ತಾ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಙ್ಗಲಿಕಾಯೋ ಇತ್ಥಿಯೋಪಿ ಪುರಿಸಾಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **“ಏವರೂಪೇಸು ಠಾನೇಸೂ”**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಕೇವಲಂ ಯಥಾವುತ್ತಟ್ಠಾನೇಸುಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ತಂಸದಿಸೇಸು ಯೇಸು ಕೇಸುಚಿ ಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇಸು ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಗಿಹೀನಂ ಮಙ್ಗಲತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿಯಮಾನಾನಂ ಚೇಲಸನ್ಥರಂ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೮) “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧೋತಪಾದಕಂ ಅಕ್ಕಮಿತು”ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನ ವಚನತೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೮) “ತಂ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಧೋತಪಾದಕಂ ಅಯಾಚಿಯಮಾನೇನಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ, **“ಧೋತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕಮನತ್ಥಾಯಾ”**ತಿ ಪನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಧೋತೇಹಿ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಚ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಪಾದಘಂಸನೀಯಕಥಾ

೩೭. ಪಾದಘಂಸನೀಯಕಥಾಯಂ ಪಠಮಂ ತಾವ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಾದಘಂಸನಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕತಕಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ಆಹ। ಕತಕಂ ನಾಮ ಕೀದಿಸನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಸತಿ ವುತ್ತಂ **“ಕತಕಂ ನಾಮ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರ”**ನ್ತಿಆದಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ **“ಬಾಹುಲಿಕಾನುಯೋಗತ್ತಾ”**ತಿ। ತತೋ ಕಪ್ಪಿಯಪಾದಘಂಸನಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಪಾದಘಂಸನಿಯೋ”**ತಿಆದಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಬೀಜನೀಕಥಾ

೩೮. ಬೀಜನೀಕಥಾಯಂ ಪಠಮಂ ತಾವ ಅಕಪ್ಪಿಯಬೀಜನಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಚಮರೀವಾಲೇಹಿ ಕತಬೀಜನೀ ನ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಕಪ್ಪಿಯಭಬೀಜನಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಮಕಸಬೀಜನೀಆದಿ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಕಪ್ಪಿಯಭಬೀಜನಿಯೋ** ನಾಮ ಮಕಸಬೀಜನೀ, ವಾಕಮಯಬೀಜನೀ, ಉಸೀರಮಯಬೀಜನೀ, ಮೋರಪಿಞ್ಛಮಯಬೀಜನೀ, ವಿಧೂಪನಂ, ತಾಲವಣ್ಟಞ್ಚಾತಿ। ತಾಸಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ವಿಧೂಪನನ್ತಿ ಬೀಜನೀ ವುಚ್ಚತೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ । ಉಸೀರಮಯಂ ಮೋರಪಿಞ್ಛಮಯಞ್ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ನ ವುತ್ತಂ। **“ಬೀಜನಿನ್ತಿ** ಚತುರಸ್ಸಬೀಜನಿಂ। **ತಾಲವಣ್ಟನ್ತಿ** ತಾಲಪತ್ತಾದೀಹಿ ಕತಂ ಮಣ್ಡಲಿಕಬೀಜನಿ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೬೯) ವುತ್ತಂ।

ಛತ್ತಕಥಾ

೩೯. ಛತ್ತಕಥಾಯಂ **ಛತ್ತಂ** ನಾಮ ತೀಣಿ ಛತ್ತಾನಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ, ಕಿಲಞ್ಜಚ್ಛತ್ತಂ, ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಸೇತಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವತ್ಥಪಲಿಗುಣ್ಠಿತಂ ಪಣ್ಡರಚ್ಛತ್ತಂ। **ಕಿಲಞ್ಜಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಲೀವಚ್ಛತ್ತಂ। **ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ಕತಂ। **ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಂ ಸಲಾಕಬದ್ಧ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಛತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಜರದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತಾನಿ ಹಿ ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸಲಾಕಬದ್ಧಾನಿ ಚ। ಯಮ್ಪಿ ತತ್ಥಜಾತಕದಣ್ಡೇನ ಕತಂ ಏಕಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಮ್ಪಿ ಛತ್ತಮೇವ। “**ವಿಲೀವಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವೇಣುವಿಲೀವೇಹಿ ಕತಂ ಛತ್ತಂ। **ತತ್ಥಜಾತಕದಣ್ಡಕೇನ ಕತ**ನ್ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಸಹ ದಣ್ಡಕೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಛತ್ತದಣ್ಡಂ ಕರೋನ್ತಿ ಗೋಪಾಲಕಾದಯೋ ವಿಯ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ३.೬३४) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೬३४) ಪನ “**ವಿಲೀವಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವೇಣುಪೇಸಿಕಾಹಿ ಕತಂ। **ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಾನೀ**ತಿ ದೀಘಸಲಾಕಾಸು ತಿರಿಯಂ ವಲಯಾಕಾರೇನ ಸಲಾಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸುತ್ತೇಹಿ ಬದ್ಧಾನಿ ದೀಘಞ್ಚ ತಿರಿಯಞ್ಚ ಉಜುಕಮೇವ ಸಲಾಕಾಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ದಳ್ಹಬದ್ಧಾನಿ ಚೇವ ತಿರಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದೀಘದಣ್ಡಕೇಹೇವ ಸಙ್ಕೋಚಾರಹಂ ಕತ್ವಾ ಸುತ್ತೇಹೇವ ತಿರಿಯಂ ಬದ್ಧಾನಿ। **ತತ್ಥಜಾತಕದಣ್ಡಕೇನ ಕತ**ನ್ತಿ ಸಹ ದಣ್ಡಕೇನ ಛಿನ್ನತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಕತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ ಛತ್ತಧಾರಕಪುಗ್ಗಲವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ನಖಕಥಾ

೪೦. ನಖಕಥಾಯಂ ದೀಘನಖಧಾರಣಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೀಘಾ ನಖಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ। “ನಖೇನಪಿ ನಖಂ ಛಿನ್ದನ್ತಿ, ಮುಖೇನಪಿ ನಖಂ ಛಿನ್ದನ್ತಿ, ಕುಟ್ಟೇಪಿ ಘಂಸನ್ತಿ, ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ದುಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಖಚ್ಛೇದನ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ನಖಚ್ಛೇದನಸತ್ಥಕಂ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಚ “ನಖಚ್ಛೇದನಂ ವಲಿತಕಂಯೇವ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ವುತ್ತಂ। “**ವಲಿತಕ**ನ್ತಿ ನಖಚ್ಛೇದನಕಾಲೇ ದಳ್ಹಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ವಲೀಹಿ ಯುತ್ತಮೇವ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೮೫) ವುತ್ತಂ। **ಮಂಸಪ್ಪಮಾಣೇನಾ**ತಿ ಅಙ್ಗುಲಗ್ಗಮಂಸಪ್ಪಮಾಣೇನ। **ವೀಸತಿಮಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವೀಸತಿಪಿ ಹತ್ಥಪಾದನಖೇ ಲಿಖಿತಮಟ್ಠೇ ಕರೋನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಲೋಮಕಥಾ

ಲೋಮಕಥಾಯಂ “ಸಮ್ಬಾಧೇಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖೀಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ”ತಿ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) ವಚನತೋ ಸಂಹರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ। ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಮ್ಬಾಧೇ ವಣೋ ಹೋತಿ, ಭೇಸಜ್ಜಂ ನ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇತು”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) ವಚನತೋ ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಭೇಸಜ್ಜಪತಿಟ್ಠಾಪನತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಹರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಿಸಾಚಿಲ್ಲಿಕಾ”ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಜ್ಝಾಯನಪಚ್ಚಯಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೀಘಂ ನಾಸಿಕಾಲೋಮಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) ವಚನತೋ ಧಾರಣಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಣ್ಡಾಸ”ನ್ತಿ ಅನುರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಸಣ್ಡಾಸೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ತಸ್ಮಾ ನಾಸಿಕಾಲೋಮಂ ಸಣ್ಡಾಸೇನ ಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಲಿತ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಡರಕೇಸಂ। **ಗಾಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ** “ಮಾ ಮೇ ಜರಾಭಾವೋ ಹೋತೂ”ತಿ ಮನಸಿ ಕತತ್ತಾ। **ಬೀಭಚ್ಛಂ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ವಿರೂಪಂ ಹುತ್ವಾ। **ಪಲಿತಂ ವಾ ಅಪಲಿತಂ ವಾ**ತಿ ಪಣ್ಡರಂ ವಾ ಅಪಣ್ಡರಂ ವಾ। **ಗಾಹಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ** ಅಪ್ಪಸಾದಾವಹತ್ತಾತಿ।

ಕಾಯಬನ್ಧನಕಥಾ

೪೧. ಕಾಯಬನ್ಧನಕಥಾಯಂ **ಅಕಾಯಬನ್ಧನೇನಾತಿ** ಅಬನ್ಧಿತಕಾಯಬನ್ಧನೇನ। ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸೇಸೋ। ಅಥ ವಾ **ಅಕಾಯಬನ್ಧನೇನಾತಿ** ಅಬನ್ಧಿತಕಾಯಬನ್ಧನೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ ಯಥಾ "ಭಿನ್ನೇನ ಸೀಸೇನ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಲೋಹಿತೇನ ಪಟಿವಿಸಕೇ ಉಜ್ಝಾಪೇಸೀ"ತಿ। ತೇನಾಹ "**ಅಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನ ಯತ್ಥ ಸರತಿ, ತತ್ಥ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ। **ಕಾಯಬನ್ಧನಂ** ನಾಮ ಛ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ಕಲಾಬುಕಂ, ದೇಡ್ಡುಭಕಂ, ಮುರಜಂ, ಮದ್ದವೀಣಂ, ಪಟ್ಟಿಕಂ, ಸೂಕರನ್ತಕನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಕಲಾಬುಕಂ** ನಾಮ ಬಹುರಜ್ಜುಕಂ। **ದೇಡ್ಡುಭಕಂ** ನಾಮ ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಸದಿಸಂ। **ಮುರಜಂ** ನಾಮ ಮುರಜವಟ್ಟಿಸಣ್ಠಾನಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ। **ಮದ್ದವೀಣಂ** ನಾಮ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ। ಈದಿಸಞ್ಹಿ ಏಕಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಗೇವ ಬಹೂನಿ। ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ನಾಮ ಚತ್ತಾರಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟ್ಟಿಕಂ, ಸೂಕರನ್ತಕನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪಕತಿವೀತಾ ವಾ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕವಾಯಿಮಾ ವಾ ಪಟ್ಟಿಕಾ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಾ ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಿಕಾದಿಭೇದಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೂಕರನ್ತಕಂ** ನಾಮ ಕುಞ್ಚಿಕಕೋಸಕಸಣ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ಏಕರಜ್ಜುಕಂ, ಪನ ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಞ್ಚ ಸೂಕರನ್ತಕಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪನ ದ್ವೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣ"ನ್ತಿ ಇದಂ ದಸಾಸುಯೇವ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಪಾಮಙ್ಗದಸಾ ಚೇತ್ಥ ಚತುನ್ನಂ ಉಪರಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೋಭಕಂ** ನಾಮ ವೇಠೇತ್ವಾ ಮುಖವಟ್ಟಿಸಿಬ್ಬನಂ। **ಗುಣಕಂ** ನಾಮ ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। ಏವಂ ಸಿಬ್ಬಿತಾ ಹಿ ಅನ್ತೋ ಥಿರಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪವನನ್ತೋತಿ** ಪಾಸನ್ತೋ ವುಚ್ಚತಿ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೭೭-೨೭೮) ಪನ "ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ ನಾಮ ಚತುರಸ್ಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಜ್ಜಿತಂ । **ಪಾಮಙ್ಗದಸಾ** ಚತುರಸ್ಸಾ। **ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇನಾತಿ** ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಮುದಿಙ್ಗಸಿಬ್ಬನಾಕಾರೇನ ವರಕಸೀಸಾಕಾರೇನ। **ಪವನನ್ತೋತಿ** ಪಾಸನ್ತೋ, 'ದಸಾಮೂಲ'ನ್ತಿ ಚ ಲಿಖಿತಂ। ಅಕಾಯಬನ್ಧನೇನ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ವಾ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ವಾ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನೇ ಆಪತ್ತಿ। ಸರಿತಟ್ಠಾನತೋ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ, ನಿವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವಾತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಕಥಾ

೪೨. ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಕಥಾಯಂ **ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾದಿವಸೇನ ಗಿಹಿನಿವತ್ಥಂ ನ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಕಂ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೦; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪರಿಮಣ್ಡಲಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ನಾಮ ನಾಭಿಮೂಲತೋ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಸಣ್ಠಾನಂ ಓಲಮ್ಬಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ ಚೋಳಿಕಇತ್ಥೀನಂ ನಿವಾಸನಂ ವಿಯ। **ಮಚ್ಛವಾಳಕಂ** ನಾಮ ಏಕತೋ ದಸನ್ತಂ ಏಕತೋ ಪಾಸನ್ತಂ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ। **ಚತುಕಣ್ಣಕಂ** ನಾಮ ಉಪರಿತೋ ದ್ವೇ, ಹೇಟ್ಠತೋ ದ್ವೇತಿ ಏವಂ ಚತ್ತಾರೋ ಕಣ್ಣೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ। **ತಾಲವಣ್ಟಕಂ** ನಾಮ ತಾಲವಣ್ಟಾಕಾರೇನ ಸಾಟಕಂ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ನಿವಾಸನಂ। **ಸತವಲಿಕಂ** ನಾಮ ದೀಘಸಾಟಕಂ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಓಭುಜಿತ್ವಾ ಓವಟ್ಟಿಕಂ ಕರೋನ್ತೇನ ನಿವತ್ಥಂ, ವಾಮದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇಸು ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ವಲಿಯೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ। ಸಚೇ ಪನ ಜಾಣುತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವಲಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ। **ಸಂವೇಲ್ಲಿಯಂ ನಿವಾಸೇನ್ತೀತಿ** ಮಲ್ಲಕಮ್ಮಕಾರಾದಯೋ ವಿಯ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿವಾಸೇನ್ತಿ, ಏವಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೇತಪಟಪಾರುತಾದಿವಸೇನ ನ ಗಿಹಿಪಾರುತಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೇತಪಟಪಾರುತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪಾರುತಂ ಏಕಸಾಟಕಪಾರುತಂ ಸೋಣ್ಡಪಾರುತಂ ಅನ್ತೇಪುರಿಕಪಾರುತಂ ಮಹಾಜೇಟ್ಠಕಪಾರುತಂ ಕುಟಿಪವೇಸಕಪಾರುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾರುತಂ ಪಾಳಿಕಾರಕಪಾರುತನ್ತಿ ಏವಮಾದಿ ಪರಿಮಣ್ಡಲಲಕ್ಖಣತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಾರುತಂ ಸಬ್ಬಮೇತಂ **ಗಿಹಿಪಾರುತಂ** ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಸೇತಪಟಾ ಅಡ್ಢಪಾಲಕನಿಗಣ್ಠಾ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಏಕಚ್ಚೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಉರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ಅಂಸಕೂಟೇಸು ಪಾವುರಣಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಏಕಸಾಟಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕಸ್ಸ ಏಕೇನ ಅನ್ತೇನ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಉಭೋಸು ಅಂಸಕೂಟೇಸು ಠಪೇನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಸುರಾಸೋಣ್ಡಾದಯೋ ಸಾಟಕೇನ ಗೀವಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಭೋ ಅನ್ತೇ ಉರೇ ವಾ ಓಲಮ್ಬೇನ್ತಿ, ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ವಾ ಖಿಪೇನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಅನ್ತೇಪುರಿಕಾಯೋ ಅಕ್ಖಿತಾರಕಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓಗುಣ್ಠಿಕಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಮಹಾಜೇಟ್ಠಾ ದೀಘಸಾಟಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಏಕೇನ ಅನ್ತೇನ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಕಸ್ಸಕಾ ಖೇತ್ತಕುಟಿಂ ಪವಿಸನ್ತಾ ಸಾಟಕಂ

ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಉಪಕಚ್ಛಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಏಕೇನ ಅನ್ತೇನ ಸರೀರಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಉಪಕಚ್ಛಕಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸಾಟಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅಂಸಕೂಟೇಸು ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಪಾಳಿಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಏಕಂಸಪಾರುಪನೇನ ಪಾರುತಂ ವಾಮಬಾಹುಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಅಂಸಕೂಟೇ ಆರೋಪೇತಿ। ಏವಂ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏತೇ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಏವರೂಪೇ ಪಾರುಪನದೋಸೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಆರಾಮೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಅನಾದರೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಕಾಜಕಥಾ

೪೩. ಕಾಜಕಥಾಯಂ **ಮುಣ್ಡವೇಠೀ**ತಿ ಯಥಾ ರಞ್ಞೋ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಭಣ್ಡಗ್ಗಹಣಮನುಸ್ಸಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಉಭತೋಕಾಜ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಾಜೇ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಉಭೋಸು ಭಾಗೇಸು ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ವಹಿತಬ್ಬಭಾರಂ। **ಏಕತೋಕಾಜ**ನ್ತಿ ಏಕತೋ ಪಚ್ಛತೋಯೇವ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ವಹಿತಬ್ಬಭಾರಂ। **ಅನ್ತರಾಕಾಜ**ನ್ತಿ ಮಜ್ಝೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ವಹಿತಬ್ಬಭಾರಂ। **ಸೀಸಭಾರಾ**ದಯೋ ಸೀಸಾದೀಹಿ ವಹಿತಬ್ಬಭಾರಾದಯೋ ಏವ। **ಓಲಮ್ಬಕ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ವಹಿತಬ್ಬಭಾರಂ। ಏತೇಸು ಉಭತೋಕಾಜಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ।

ದನ್ತಕಟ್ಠಕಥಾ

೪೪. ದನ್ತಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಅಖಾದನೇ ಪಞ್ಚ ದೋಸೇ, ಖಾದನೇ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇ ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚ ದೋಸಾ** ನಾಮ ಅಚಕ್ಖುಸ್ಸಂ, ಮುಖಂ ದುಗ್ಗನ್ಧಂ, ರಸಹರಣಿಯೋ ನ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತಿ, ಪಿತ್ತಂ ಸೇಮ್ಹಂ ಭತ್ತಂ ಪರಿಯೋನನ್ಧತಿ, ಭತ್ತಮಸ್ಸ ನಚ್ಛಾದೇತೀತಿ। ತತ್ಥ **ಅಚಕ್ಖುಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಚಕ್ಖೂನಂ ಹಿತಂ ನ ಹೋತಿ, ಪರಿಹಾನಿಂ ಜನೇತಿ। **ನಚ್ಛಾದೇತೀ**ತಿ ನ ರುಚ್ಚತಿ। **ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾ** ವುತ್ತಪಟಿಪಕ್ಖತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತತೋ ದೀಘದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನೇ ಚ ಅತಿಮದಾಹಕದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಚ್ಛಿಮಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಪರಮಂ ಏತಸ್ಸ ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮಂ**। ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಮಾಣಂ ಏತಸ್ಸ ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ **ಚತುರಙ್ಗುಲಪಚ್ಛಿಮಂ**। **ಅತಿಮದಾಹಕ**ನ್ತಿ ಅತಿಖುದ್ದಕಂ। ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಮಹಾದನ್ತಕಟ್ಠಂ ನಾಮ, ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಖುದ್ದಕದನ್ತಕಟ್ಠಂ ನಾಮ, ಪಞ್ಚಛಸತ್ತಙ್ಗುಲಂ ಮಜ್ಝಿಮದನ್ತಕಟ್ಠಂ ನಾಮ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ದುವಿಧೇನ ಉದಕೇನ ತಿವಿಧೇನ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನಾ"ತಿ। "**ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೨) ಮಾಹ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನಾ**ತಿ ಇದಂ ಪಕತಿಅಙ್ಗುಲೇನಾತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಕತಿಅಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಅಧಿಕಪ್ಪಮಾಣಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ತತ್ತಕಮೇವ ಚ ಕತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನ" ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ, ನ "ಪಕತಿಅಙ್ಗುಲೇನಾ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯಂ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥತೋ ಅಙ್ಗುಲಂ ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಗೇಹಾದೀನಿ ಮಿನನ್ತಿ, ತೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮಾಣಙ್ಗುಲಭೂತೇನ ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೮೦-೨೮೨) "**ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನಾ**ತಿ ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೮೨) "**ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನಾ**ತಿ ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲೇನ, ಕೇಚಿ ಪನ 'ಪಕತಿಅಙ್ಗುಲೇನಾ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಚ್ಛಿಮವಚನೇನ ಸಮೇತಿ। ನ ಹಿ ಪಕತಿಅಙ್ಗುಲೇನ ಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಕಣ್ಠೇ ಅವಿಲಗ್ಗಂ ಖಾದಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ।

ರುಕ್ಖಾರೋಹನಕಥಾ

೪೫. ರುಕ್ಖಾರೋಹನಕಥಾಯಂ ಪುರಿಸೋ ಪಮಾಣೋ ಯಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ **ಪೋರಿಸೋ,** ಉದ್ಧಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತಹತ್ಥೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನುಸ್ಸಕಾಯಪ್ಪಮಾಣೋ ಪಞ್ಚಹತ್ಥಮತ್ತಉಬ್ಬೇಧೋ ರುಕ್ಖಪದೇಸೋ, ತಂ **ಪೋರಿಸಂ ರುಕ್ಖಂ,** ಅವಯವೇ ಸಮುದಾಯವೋಹಾರೋ ಯಥಾ "ಸಮುದ್ದೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ, ಆಭುಸೋ ಪದನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ **ಆಪದಾ,** ಪರಿಸ್ಸಯಾ। ಯಾವ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇತಿ **ಯಾವದತ್ಥೋ,** ರುಕ್ಖೋ, ಅತ್ಥ-ಸದ್ದೋ ಪಯೋಜನವಾಚಕೋ। ಯಾವ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ಅಭಿರುಹಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಛನ್ದಾರೋಪನಕಥಾ

೪೬. ಛನ್ದಾರೋಪನಕಥಾಯಂ **ಛನ್ದಸೋತಿ** ಸಕ್ಕಟಭಾಸಾಯ। **ನ ಆರೋಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವಾಚನಾಮಗ್ಗಂ ನ ಆರೋಪೇತಬ್ಬಂ। **ಸಕಾಯ ನಿರುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಮಾಗಧಭಾಸಾಯ। ತತ್ಥ ಸನ್ತೇಹಿ ಕತಾತಿ ಸಕ್ಕಟಾ, ಅಟ್ಠಕವಾಮಕಾದೀಹಿ ಸಮಿತಪಾಪೇಹಿ ಇಸೀಹಿ ಕತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಸಕ್ಕರಿತಬ್ಬಾ ಪೂಜಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಕ್ಕಟಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹಿತಸುಖಾವಹನತೋ, ತದತ್ಥಿಕೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪೂಜಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಾಸೀಯತೇತಿ ಭಾಸಾ, ಸಕ್ಕಟಾ ಚ ಸಾ ಭಾಸಾ ಚಾತಿ **ಸಕ್ಕಟಭಾಸಾ**। ವೇದತ್ತಯಗತಾ ನಿರುತ್ತಿ, ಸಸ್ಸ ಏಸಾತಿ **ಸಕಾ,** ಭಗವತೋ ವಚನನ್ತ್ಯತ್ಥೋ। ಮಗಧೇ ಜಾತಾ **ಮಾಗಧಿಕಾ,** ಆದಿಕಪ್ಪಕಾಲೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಜಾತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಚ್ಚತೇತಿ ಉತ್ತಿ, ನೀಹರಿತ್ವಾ ಉತ್ತಿ **ನಿರುತ್ತಿ,** ಪಿಟಕತ್ತಯತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಕಥೀಯತೇತ್ಯತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪೋರಾಣೇಹಿ -

"ಸಾ ಮಾಗಧೀ ಮೂಲಭಾಸಾ।
ನರಾ ಯಾಯಾದಿಕಪ್ಪಿಕಾ।
ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಚಾಸ್ಸುತಾಲಾಪಾ।
ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಚಾಪಿ ಭಾಸರೇ"ತಿ॥

ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಲೋಕಾಯತಕಥಾ

೪೭. ಲೋಕಾಯತಕಥಾಯಂ ಲೋಕಿಯನ್ತಿ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತಿ ಪುಞ್ಞಾಪುಞ್ಞಾನಿ ತಬ್ಬಿಪಾಕೋ ಚಾತಿ ಲೋಕೋ, ಸತ್ತಲೋಕೋ। ಆಭುಸೋ ಯತನ್ತಿ ವೀರಿಯಂ ಕರೋನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಆಯತಂ, ಲೋಕಸ್ಸ ಆಯತಂ **ಲೋಕಾಯತಂ,** ಸತ್ತಾನಂ ಭುಸೋ ವೀರಿಯಕರಣಟ್ಠಾನನ್ತ್ಯತ್ಥೋ। ಕಿಂ ತಂ? ತಿತ್ಥಿಯಸತ್ಥಂ। **ಸಬ್ಬಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ,** ಕಸ್ಮಾ? ಸಕುಣಾದೀಹಿ ಪರಿಭುತ್ತಪುಬ್ಬತ್ತಾ। **ಸಬ್ಬಂ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಂ** ಇಮಸ್ಸ ಅವಸೇಸಭೋಜನಸ್ಸ ಕೇನಚಿ ಅಪರಿಭುತ್ತಪುಬ್ಬತ್ತಾ। **ಸೇತೋ ಕಾಕೋ** ಅಟ್ಠೀನಸ್ಸ ಸೇತತ್ತಾ, **ಕಾಳೋ ಬಕೋ** ಪಾದಸ್ಸ ಕಾಳತ್ತಾತಿ। ನತ್ಥಿ ಅತ್ಥೋ ಏತ್ಥಾತಿ ನಿರತ್ಥಕಂ, ನಿರತ್ಥಕಮೇವ ಕಾರಣಂ ನಿರತ್ಥಕಕಾರಣಂ। ತೇನ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ **ನಿರತ್ಥಕಕಾರಣಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ**। ತರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ತಿತ್ಥಂ, ಪಟ್ಟನಂ। ತಿತ್ಥಂ ವಿಯಾತಿ ತಿತ್ಥಂ, ಲದ್ಧಿ, ತಂ ಏತೇಸಂ ಅತ್ಥೀತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾ, ವಿಪರೀತದಸ್ಸನಾ। ಸಾಸನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಏತ್ಥಾತಿ ಸತ್ಥಂ, ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಸತ್ಥಂ **ತಿತ್ಥಿಯಸತ್ಥಂ**। **ನ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾ** ನಾಮ ಯಾ ಕಾಚಿ ಬಾಹಿರಕಾ ಅನತ್ಥಸಞ್ಹಿತಾ। **ನ ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ನ ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬಾ। **ನ ವಾಚೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಪರೇಸಂ ನ ವಾಚೇತಬ್ಬಾ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಖಿಪಿತಕಥಾ

೪೮. ಖಿಪಿತಕಥಾಯಂ ಖಿಪೀಯಿತ್ಥಾತಿ ಖಿಪಿತೋ। ಖಿಪಿ ಅಬ್ಯತ್ತಸದ್ದೇತಿ ಧಾತು। ಭಾವೇನಭಾವಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ **ಖಿಪಿತೇ**ತಿ ವಿಭತ್ಯನ್ತಂ। "ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪುಗ್ಗಲೇ"ತಿ ಲಕ್ಖಣವನ್ತಕತ್ತಾ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ। **ಜೀವಾ**ತಿ ಜೀವ ಪಾಣಧಾರಣೇತಿ ಧಾತು,

ವಿಭತ್ತಿಲೋಪೋ। ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಖಿಪಿತೇ ಭಿಕ್ಖುನಾ “ಜೀವಾ”ತಿ ವಚನಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಖಿಪಿತೇ ಗಿಹಿನಾ “ಜೀವಥ ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ಸತಿ “ಚಿರಂ ಜೀವಾ”ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ವುಚ್ಚಮಾನೇ”ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮವಾಚಕತ್ತಾ ತೇನ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಂ ಕಮ್ಮಭೂತಂ “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ ಲಕ್ಖಣವನ್ತಕಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಕಿಂ “ಗೋಸು ದುಯ್ಹಮಾನಾಸು ಪುರಿಸೋ ಆಗತೋ”ತಿ । ಅಪರೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಈದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು “ಸನ್ತೇಸೂ”ತಿ ಪದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಇದಮೇವ ಲಕ್ಖಣಪದಂ, “ಗೋಸು ದುಯ್ಹಮಾನಾಸೂ”ತಿ ಪದದ್ವಯಂ ಪನ “ಸನ್ತೇಸೂ”ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕತಿವಿಕತಿವಸೇನ ಕತ್ತಾ ಏವಾತಿ ವದನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಲಸುಣಕಥಾ

೪೯. ಲಸುಣಕಥಾಯಂ “ಲಸುಣಂ ನಾಮ ಮಾಗಧಕ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೯೫) ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೯೫) ಪನ “**ಮಾಗಧಕ**ನ್ತಿ ಮಗಧೇಸು ಜಾತಂ। ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಜಾತಲಸುಣಮೇವ ಹಿ ಇಧ ಲಸುಣನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಮ್ಪಿ ಭಣ್ಡಿಕಲಸುಣಮೇವ, ನ ಏಕದ್ವಿತಿಮಿಞ್ಜಕಂ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ ‘ಜಾತಿದೇಸಂ ಅವತ್ವಾ ‘ಮಾಗಧಕಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಿಕಲಸುಣ’ನ್ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ದ್ವೇ ತಯೋ ಭಣ್ಡಿಕೇ ಏಕತೋಯೇವ ಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರತಿ, ಏಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕೇಕಂ ಮಿಞ್ಜಂ ಖಾದನ್ತಿಯಾ ಪನ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ, ಇದಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪನ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಪಲಣ್ಡುಕಾದೀನಂ ವಣ್ಣೇನ ವಾ ಮಿಞ್ಜಾಯ ವಾ ನಾನತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವಣ್ಣೇನ ತಾವ **ಪಲಣ್ಡುಕೋ** ನಾಮ ಪಣ್ಡುವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ। **ಭಞ್ಜನಕೋ** ಲೋಹಿತವಣ್ಣೋ, ಹರಿತಕೋ ಹರಿತವಣ್ಣೋ, ಮಿಞ್ಜಾಯ ಪನ ಪಲಣ್ಡುಕಸ್ಸ ಏಕಾ ಮಿಞ್ಜಾ ಹೋತಿ, ಭಞ್ಜನಕಸ್ಸ ದ್ವೇ, ಹರಿತಕಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ, ಚಾಪಲಸುಣೋ ಅಮಿಞ್ಜಕೋ। ಅಙ್ಕುರಮತ್ತಮೇವ ಹಿ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದೀಸು ಪನ “ಪಲಣ್ಡುಕಸ್ಸ ತೀಣಿ ಮಿಞ್ಜಾನಿ, ಭಞ್ಜನಕಸ್ಸ ದ್ವೇ, ಹರಿತಕಸ್ಸ ಏಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತೇ ಪಲಣ್ಡುಕಾದಯೋ ಸಭಾವೇನೇವ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಸೂಪಸಮ್ಪಾಕಾದೀಸು ಪನ ಮಾಗಧಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ತಞ್ಹಿ ಪಚ್ಚಮಾನೇಸು ಮುಗ್ಗಸೂಪಾದೀಸು ವಾ ಮಚ್ಛಮಂಸವಿಕತಿಯಾ ವಾ ತೇಲಾದೀಸು ವಾ ಬದರಸಾಳವಾದೀಸು ವಾ ಅಮ್ಬಿಲಪಾಕಾದೀಸು ವಾ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಯಾಗುಪತ್ತೇಪಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ। “**ಸಭಾವೇನೇವಾ**ತಿ ಸೂಪಸಮ್ಪಾಕಾದಿಂ ವಿನಾವ। **ಬದರಸಾಳವಂ** ನಾಮ ಬದರಫಲಾನಿ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಾ ಖಾದನೀಯವಿಕತೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೭೯೩-೭೯೭) ವುತ್ತಂ।

ನಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾದಿಕಥಾ

೫೦. ನಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾದಿಕಥಾಯಂ “**ಪರಿಭಣ್ಡಕತಭೂಮಿ** ನಾಮ ಸಣ್ಹಮತ್ತಿಕಾಹಿ ಕತಾ ಕಾಳವಣ್ಣಾದಿಭೂಮಿ । **ಸೇನಾಸನಂ** ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಕಾಯೇವ। **ತಥೇವ ವಳಞ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಭುತ್ತನೀಹಾರೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ‘ನೇವಾಸಿಕಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನತ್ಥತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಠಪೇನ್ತಿ ಚೇ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವಾ’ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ‘ದ್ವಾರಮ್ಪೀ’ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಯೋ ಅಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಪಿ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾ। **ಲೋಮೇಸೂ**ತಿ ಲೋಮೇಸು ಫುಸನ್ತೇಸೂ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೨೪) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೨೪) “**ಪರಿಭಣ್ಡಕತಭೂಮಿ ವಾ**ತಿ ಕಾಳವಣ್ಣಾದಿಕತಸಣ್ಹಭೂಮಿ ವಾ। **ಸೇನಾಸನಂ ವಾ**ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿ ವಾ। **ತಥೇವ ವಳಞ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ನೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಧೋತಪಾದಾದೀಹಿ ವಳಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಧೋತಪಾದಾದೀಹಿ ವಳಞ್ಜನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ , ‘**ದ್ವಾರಮ್ಪೀ**’ತಿಆದಿನಾ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಯೋ ಅಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಪಿ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾ। ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸಯನ್ತಸ್ಸಪಿ ಇಧ ಲೋಮಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩೨೩-೩೨೪) “ನೇವಾಸಿಕಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನತ್ಥತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಠಪೇನ್ತಿ ಚೇ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ಲಿಖಿತಂ, ದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಯೋ ಅಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಪಿ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾತಿ ಲಿಖಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅವನ್ದಿಯವನ್ದಿಯಕಥಾ

೫೧. ಅವನ್ದಿಯವನ್ದಿಯಕಥಾಯಂ ಇಧ ಪಕರಣಾಚರಿಯೇನ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕಪಾಳಿವಸೇನ ದಸ ಅವನ್ದಿಯಾ, ತಯೋ ವನ್ದಿಯಾ ಚ ವುತ್ತಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ಚ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಆಗತನಯೇನೇವ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಂ (ಪರಿ॰ ೪೬೭ ಆದಯೋ) ಪನ ಉಪಾಲಿಪಞ್ಚಕೇ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕವಸೇನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವನ್ದಿಯಾ, ಪಞ್ಚ ವನ್ದಿಯಾ ಚ ವುತ್ತಾ। ಕಥಂ? “ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅವನ್ದಿಯಾತಿ? ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಉಪಾಲಿ, ಅವನ್ದಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ರಚ್ಛಗತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಓತಮಸಿಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಸುತ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಅಪರೇಪಿ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಯಾಗುಪಾನೇ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಏಕಾವತ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ನಗ್ಗೋ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಅಪರೇಪಿ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಖಾದನ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಉಚ್ಚಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಪಸ್ಸಾವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಅಪರೇಪಿ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಪುರೇಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಚ್ಛಾಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅವನ್ದಿಯೋ , ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಪಣ್ಡಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಅಪರೇಪಿ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ಅವನ್ದಿಯಾ”ತಿ।

“ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ವನ್ದಿಯಾತಿ? ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಉಪಾಲಿ, ವನ್ದಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಪಚ್ಛಾಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪುರೇಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ವನ್ದಿಯೋ, ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವನ್ದಿಯೋ, ಆಚರಿಯೋ ವನ್ದಿಯೋ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವನ್ದಿಯೋ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ತಥಾಗತೋ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಞ್ಚ ವನ್ದಿಯಾ”ತಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೬೭) “**ಓತಮಸಿಕೋ**ತಿ ಅನ್ಧಕಾರಗತೋ। ತಞ್ಹಿ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಪಾದಾದೀಸುಪಿ ನಲಾಟಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯ। **ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋ**ತಿ ಕಿಚ್ಚಪ್ಪಸುತತ್ತಾ ವನ್ದನಂ ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋ। **ಸುತ್ತೋ**ತಿ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೋ। **ಏಕಾವತ್ತೋ**ತಿ ಏಕತೋ ಆವತ್ತೋ ಸಪತ್ತಪಕ್ಖೇ ಠಿತೋ ವೇರೀ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಅಯಂ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ವನ್ದಿಯಮಾನೋ ಪಾದೇನಪಿ ಪಹರೇಯ್ಯ। **ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಚಿನ್ತಯಮಾನೋ। **ಖಾದನ್ತೋ**ತಿ ಪಿಟ್ಠಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತೋ। **ಉಚ್ಚಾರಞ್ಚ ಪಸ್ಸಾವಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೋ** ಅನೋಕಾಸಗತತ್ತಾ ಅವನ್ದಿಯೋ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ**ತಿ ತಿವಿಧೇನಪಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕತಾ ಪನ ಚತ್ತಾರೋ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ವುತ್ತೇಸು ಅವನ್ದಿಯೇಸು ನಗ್ಗಞ್ಚ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಞ್ಚ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ , ಇತರೇಸಂ ಪನ ಅಸಾರುಪ್ಪಟ್ಠೇನ ಚ ಅನ್ತರಾ ವುತ್ತಕಾರಣೇನ ಚ ವನ್ದನಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ। ಇತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಛಾಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾದಯೋ ದಸಪಿ ಆಪತ್ತಿವತ್ಥುಭಾವೇನೇವ ಅವನ್ದಿಯಾ। ತೇ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ನಿಯಮೇನೇವ ಆಪತ್ತಿ। ಇತಿ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು ತೇರಸ ಜನೇ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ, ದ್ವಾದಸನ್ನಂ ವನ್ದನಾಯ ಆಪತ್ತಿ। **ಆಚರಿಯೋ ವನ್ದಿಯೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯೋ ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯೋ ಉದ್ದೇಸಾಚರಿಯೋ ಓವಾದಾಚರಿಯೋತಿ ಅಯಂ ಪಞ್ಚವಿಧೋಪಿ ಆಚರಿಯೋ ವನ್ದಿಯೋ”ತಿ ಆಗತೋ।

“**ಅನ್ತರಾ ವುತ್ತಕಾರಣೇನಾ**ತಿ ತಞ್ಚಿ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಪಾದಾದೀಸು ನಲಾಟಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಕಾರಣೇನಾ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೩.೪೬೭) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೨.೪೬೭) ಪನ “**ಮಞ್ಚಪಾದಾದೀಸುಪಿ ನಲಾಟಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಚಮ್ಮಖಿಣ್ಡಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತುಂ ಓನಮನ್ತಸ್ಸ ನಲಾಟಂ ವಾ ಅಕ್ಖಿ ವಾ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಪಟಿಹಞ್ಞತಿ। ಏತೇನ ವನ್ದತೋಪಿ ಆಪತ್ತಿಅಭಾವಂ ವತ್ವಾ ವನ್ದನಾಯ ಸಬ್ಬಥಾ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವಞ್ಚ ದೀಪೇತಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸುತ್ತನ್ತರೇಹಿ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸು। ನಗ್ಗಾದೀಸು ಪನ ವನ್ದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। **ಏಕತೋ ಆವತ್ತೋ**ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೋಸಾಗತಿಪಕ್ಖೇ ಪರಿವತ್ತೋ, ಪವಿಟ್ಠೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ ‘**ಸಪತ್ತಪಕ್ಖೇ ಠಿತೋ**’ತಿ। **ವನ್ದಿಯಮಾನೋ**ತಿ ಓನಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿಯಮಾನೋ। ವನ್ದಿತಬ್ಬೇಸು ಉದ್ದೇಸಾಚರಿಯೋ ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯೋ ಚ ಯಸ್ಮಾ ನವಕಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ‘ತೇ ವುಡ್ಢಾ ಏವ ವನ್ದಿಯಾ’ತಿ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಆಗತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೪೬೭) “**ಏಕಾವತ್ತೋ**ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಕುದ್ಧೋ ಕೋಧಾಭಿಭೂತೋತಿ ಕಿರ ಅತ್ಥೋ। ಏಕವತ್ಥೋತಿಪಿ ಕೇಚಿ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಠಿತೋತಿ ಕಿರ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಉದ್ಧಟಪಾಳಿಯಾ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ಏಕಾವತ್ತೋತಿ ಹಿ ಉದ್ಧಟಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅನ್ತರಾ ವುತ್ತಕಾರಣೇನಾ**ತಿ ಕಿಚ್ಚಪ್ಪಸುತತ್ತಾ ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋ ‘ನಲಾಟಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯಾ’ತಿಆದಿವುತ್ತಕಾರಣೇನಾ”ತಿ ಆಗತಂ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೭೭) “**ದಸ ಪುಗ್ಗಲಾ ನಾಭಿವಾದೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತಾ ದಸ ಜನಾ। **ಅಞ್ಜಲಿಸಾಮೀಚೇನ ಚಾ**ತಿ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಜಲಿ ಚ ತೇಸಂ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ನೇವ ಪಾನೀಯಪುಚ್ಛನತಾಲವಣ್ಟಗ್ಗಹಣಾದಿ ಖನ್ಧಕವತ್ತಂ ತೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಜಲಿ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಸನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ತೇಸಂಯೇವ ದಸನ್ನಂ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಆಗತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಮತ್ತಮ್ಪಿ ನೇಸಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ।

“ನವಕತರೇನ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದೇ ವನ್ದನ್ತೇನ ಕತಿ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ? ನವಕತರೇನುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದೇ ವನ್ದನ್ತೇನ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ನವಕತರೇನುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದೇ ವನ್ದನ್ತೇನ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ, ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, ಉಭೋಹಿ ಪಾಣಿತಲೇಹಿ ಪಾದಾನಿ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹನ್ತೇನ ಪೇಮಞ್ಚ ಗಾರವಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ನವಕತರೇನುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದೇ ವನ್ದನ್ತೇನ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೬೯) ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಾಲಿಸ್ಸ ವನ್ದನಾನಯೋವ ಆಚಿಕ್ಖಿತೋ।

ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಸರೂಪಞ್ಚ ಕಥಿತಂ। ಕಥಂ? ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದನ್ತೇನ ಉಭೋ ಅಂಸೇ ವಿವರಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಚ ಉಭೋ ಅಂಸೇ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ಅಥ ಖೋ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ। ಏತೇನ ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪನ ಏಕಂಸಂ ಕತಾಪಿ ಅಕತಾಪಿ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ಪಕಾಸಿತೋ ಹೋತಿ। “ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಕರಪುಟಸಙ್ಖಾತಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಹತ್ಥತಲಪಕಾಸನಮತ್ತೇನ ವಾ ನ ಹತ್ಥಮುಟ್ಠಿಪಕಾಸನಾದಿನಾ ವಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಚ “ನ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರಕಣ್ಣಛುಪನಾದಿಮತ್ತೇನ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ಅಥ ಖೋ ಉಭೋಹಿ ಪಾಣಿತಲೇಹಿ ಪಾದಾನಿ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹನ್ತೇನ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಚ “ಏವಂ ವನ್ದನ್ತೇಹಿ ನ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಞ್ಚ ಅನಾದರಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ಅಥ ಖೋ ಪೇಮಞ್ಚ ಗಾರವಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಚ ಏವಂ ವನ್ದನಾನಯೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತಸರೂಪಂ ಕಥಿತಂ? ಇಧ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾತಿ ಏಕಂ, ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಏಕಂ, ಉಭೋಹಿ ಪಾಣಿತಲೇಹಿ ಪಾದಾನಿ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹನ್ತೇನಾತಿ ಏಕಂ, ಪೇಮಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ ಏಕಂ, ಗಾರವಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ ಏಕಂ, ಏವಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತಸರೂಪಂ ಕಥಿತಂ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ “ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ

ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಏವಂ ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸ ಹಿತಸುಖಕಾರಕೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮಿನಾ ಕಾಯಪಣಾಮಮನೋಪಣಾಮವಸೇನ ಮಹತೋ ಹಿತಸುಖಸ್ಸ ಪವತ್ತನತ್ಥಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತೇನ ವನ್ದನಾನಯೇನ ವನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಇದಾನಿ ಪನ ಆಚರಿಯಾ ಅಭಿನವಆಗತಾನಂ ದಹರಾನಞ್ಚ ಸಾಮಣೇರಾನಞ್ಚ ವನ್ದನಾನಯಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತಾ ನ ಇಮಂ ಆಹಚ್ಚಭಾಸಿತಂ ಪಾಳಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಪವೇಣೀಆಗತನಯಂಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ। ಕಥಂ? ಯದಿ ಠತ್ವಾ ವನ್ದಥ, ದ್ವೇ ಪಾದತಲಾನಿ ಸಮಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ ಸಮಂ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ನಲಾಟೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾಭಿಮುಖಂ ಓನಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಥಾತಿ, ಅಯಂ ನಯೋ "ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಕದಲಿ ವಿಯ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಾಭಿಮುಖಂ ಓನಮಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ "ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಞ್ಚ ಅನುಲೋಮೇತಿ। ಇಧ ಪನ ದ್ವೇ ಪಾದತಲಾನಿ, ದ್ವೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ, ನಲಾಟಞ್ಚಾತಿ ಪಞ್ಚಸು ಪತಿಟ್ಠಿತಾನೀತಿ ಸರೂಪಂ ವದನ್ತಿ। ಯದಿ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವನ್ದಥ, ಪಠಮಂ ದ್ವೇ ಪಾದತಲಾನಿ ಭೂಮಿಯಂ ಸಮಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಿ ಸಮಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಕಪ್ಪರಾನಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಜಾಣೂನಂ ಉಪರಿ ಸಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ ಸಮಂ ಫುಸಿತಾನಿ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಸಙ್ಖಾತಂ ಕರಪುಟಂ ಸಿರಸಙ್ಖಾತೇ ನಲಾಟೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಥ। ತತೋ ಓನಮಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಿ ಚ ದ್ವೇ ಕಪ್ಪರಾನಿ ಚ ಭೂಮಿಯಂ ಸಮಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸಮಂ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಹತ್ಥಪಿಟ್ಠೀನಂ ಉಪರಿ ಕತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಥಾತಿ। ಏತ್ಥ ತು ದ್ವೇ ಪಾದತಲಾನಿ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ, ತಥಾ ದ್ವೇ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಿ ಏಕಂ, ದ್ವೇ ಕಪ್ಪರಾನಿ ಏಕಂ, ದ್ವೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ ಏಕಂ, ಸೀಸಂ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತಸರೂಪಂ ಕಥೇನ್ತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾಸು ನ ದಿಟ್ಠೋ।

ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾದಾನಂ ವನ್ದನಕಾಲೇ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಠಮಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸಂ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ತೇನ ಹತ್ಥದ್ವಯೇನ ಥೇರಾನಂ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಚೀವರಸ್ಸ ಉಪರಿಯೇವ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಪಠಮಂ ಥೇರಾನಂ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಸಚೀವರಂಯೇವ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ತೇನೇವ ಹತ್ಥದ್ವಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸಂ ಪರಾಮಸನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭುಪನಮತ್ತಮೇವ ಕರೋನ್ತಿ। ಏಸಪಿ ನಯೋ ನ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ದಿಟ್ಠೋ। ರಾಮಞ್ಞದೇಸಿಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದನಕಾಲೇ ಥೇರಾನಂ ಪಾದಗ್ಗಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾಪಿ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಚೀವರತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪಾದಗ್ಗಮೇವ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಹತ್ಥೇನ ಸಮ್ಬಾಹಿತ್ವಾ ಸೀಸೇನ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಲೇಹಿತ್ವಾ ಚಿರಪ್ಪವಾಸಾಗತಪಿಯಮನಾಪಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಆಚರಿಯಂ ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತಿ। ತಂ ಕಿರಿಯಂ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಂ "ಉಭೋಹಿ ಪಾಣಿತಲೇಹಿ ಪಾದಾನಿ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹನ್ತೇನ ಪೇಮಞ್ಚ ಗಾರವಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಆಗತಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದತಿ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ತೇಪಿ ನ ಸಬ್ಬೇ ಪಾಳಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಪವೇಣೀವಸೇನೇವ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹಿತತ್ಥಂ ಪಾಳಿನಯೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಉದ್ಧಟೋ। ಪವೇಣೀಆಗತನಯತೋ ಹಿ ಪಾಳಿನಯೋ ಬಲವತರೋ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ಪಾಳಿನಯೋ ಸಮಾಸೇವಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಆಸನ್ದಾದಿಕಥಾ

೫೫. ಆಸನ್ದಾದಿಕಥಾಯಂ **ಚತುರಸ್ಸಪೀಠ**ನ್ತಿ ಸಮಚತುರಸ್ಸಂ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಮಚತುರಸ್ಸಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಆಯತಚತುರಸ್ಸಾ ಪನ ಸತ್ತಙ್ಗಪಞ್ಚಙ್ಗಾಪಿ ಉಚ್ಚಪಾದಾ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ವೇತ್ತೇಹೇವ ಚತುರಸ್ಸಾದಿಆಕಾರೇನ ಕತಂ ಭದ್ದಪೀಠನ್ತಿ ಆಹ **"ವೇತ್ತಮಯಪೀಠ"**ನ್ತಿ। **ದಾರುಪಟ್ಟಿಕಾಯ ಉಪರೀ**ತಿ ಅಟನಿಆಕಾರೇನ ಠಿತದಾರುಪಟಲಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ। ಉದ್ಧಂ ಪಾದಂ ಕತ್ವಾ ಪವೇಸನಕಾಲಞ್ಹಿ ಸನ್ಧಾಯ "ಉಪರೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏಳಕಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದದ್ವಯಂ ವಿಯ ವಙ್ಕಾಕಾರೇನ ಠಿತತ್ತಾ ಪನೇತಂ **"ಏಳಕಪಾದಪೀಠ"**ನ್ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೯೭) ವುತ್ತಂ।

ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಕಥಾ

೫೮. ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಕಥಾಯಂ “**ವಾಳರೂಪಾನೀ**ತಿ ಆಹರಿಮಾನಿ ವಾಳರೂಪಾನಿ, ‘ಅಕಪ್ಪಿಯರೂಪಾಕುಲೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ’ತಿ ಸಾರಸಮಾಸೇ ವುತ್ತಂ। **ದೀಘಲೋಮಕೋ ಮಹಾಕೋಜವೋ**ತಿ ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಲೋಮೋ ಕಾಳಕೋಜವೋ। ‘ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಾನಿ ಕಿರ ತಸ್ಸ ಲೋಮಾನೀ’ತಿ ವಚನತೋ ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ವಾನಚಿತ್ರೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ**ತಿ ಭಿತ್ತಿಚ್ಛೇದಾದಿವಸೇನ ವಿಚಿತ್ರೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ। **ಘನಪುಪ್ಫಕೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ**ತಿ ಉಣ್ಣಾಮಯಲೋಹಿತತ್ಥರಣೋ । **ಪಕತಿತೂಲಿಕಾ**ತಿ ರುಕ್ಖತೂಲಲತಾತೂಲಪೋಟಕೀತೂಲಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ತೂಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಪುಣ್ಣಾ ತೂಲಿಕಾ। ‘**ಉದ್ದಲೋಮೀ**ತಿ ಉಭತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ಏಕನ್ತಲೋಮೀ**ತಿ ಏಕತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ’ನ್ತಿ ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ಸಾರಸಮಾಸೇ ಪನ ‘**ಉದ್ದಲೋಮೀ**ತಿ ಏಕತೋಉಗ್ಗತಪುಪ್ಫಂ। **ಏಕನ್ತಲೋಮೀ**ತಿ ಉಭತೋಉಗ್ಗತಪುಪ್ಫ’ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ‘**ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯ**ನ್ತಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಕಸಟಮಯ’ನ್ತಿ ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಪಾಲತ್ಥೇರೇನ ವುತ್ತಂ। **ಸುದ್ಧಕೋಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬನರಹಿತಂ। ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನೇತ್ಥ ‘ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕಂ ಸಬ್ಬಾನೇವ ಗೋನಕಾದೀನಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ’ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ‘ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕ’ನ್ತಿ ಏತೇನ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬನರಹಿತಾಪಿ ತೂಲಿಕಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ‘ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ’ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ ಯಾನಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ, ತಾನಿ ಭೂಮತ್ಥರಣವಸೇನ ಯಥಾನುರೂಪಂ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಚ ಉಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ವಿನಯಪರಿಯಾಯಂ ಪತ್ವಾ ಗರುಕೇ ಠಾತಬ್ಬತ್ತಾ ಇಧ ವುತ್ತನಯೇನೇವೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸುತ್ತನ್ತಿಕದೇಸನಾಯ ಪನ ಗಹಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ತೇಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ‘ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕಂ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಪರೇ।

ಅಜಿನಚಮ್ಮೇಹೀತಿ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮೇಹಿ। ತಾನಿ ಕಿರ ಚಮ್ಮಾನಿ ಸುಖುಮತರಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ದುಪಟ್ಟತಿಪಟ್ಟಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ‘**ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ**’ತಿ। ಉತ್ತರಂ ಉಪರಿಭಾಗಂ ಛಾದೇತೀತಿ **ಉತ್ತರಚ್ಛದೋ,** ವಿತಾನಂ, ತಞ್ಚ ಲೋಹಿತವಿತಾನಂ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಆಹ ‘**ಉಪರಿಬದ್ಧೇನ ರತ್ತವಿತಾನೇನಾ**’ತಿ, ‘ರತ್ತವಿತಾನೇಸು ಚ ಕಾಸಾವಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕುಸುಮ್ಭಾದಿರತ್ತಮೇವ ನ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಉಪಧಾನ**ನ್ತಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಉಪಧಾನಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ‘ಅಲೋಹಿತಕಾನಿ ದ್ವೇಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿಯೇವ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ದಾತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಞ್ಚೇ ತಿರಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ಲಭತೀ’ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭) ಪನ ‘ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಸೀಸೂಪಧಾನಞ್ಚ ಪಾದೂಪಧಾನಞ್ಚಾತಿ ದ್ವಯಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಚ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಿಲಾನೋಯೇವ ಮಞ್ಚೇ ತಿರಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅಭಿನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಸೀದಿತು**ನ್ತಿ ಅಪಸ್ಸಾಯ ನಿಸೀದಿತು”ನ್ತಿ ಏತ್ತಕೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಆಗತೋ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೫೪) - ಪನ **ವಾಳರೂಪಾನೀ**ತಿ ಆಹರಿಮಾನಿ ವಾಳರೂಪಾನಿ। **ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಾನೀ**ತಿ ಉದ್ದಲೋಮೀಏಕನ್ತಲೋಮೀಹಿ ವಿಸೇಸದಸ್ಸನಂ। ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಹಿ ಊನಾನಿ ಕಿರ ಉದ್ದಲೋಮೀಆದೀಸು ಪವಿಸನ್ತಿ। **ವಾನಚಿತ್ರೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ**ತಿ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಉಣ್ಣಾಮಯಸುತ್ತೇಹಿ ಭಿತ್ತಿಚ್ಛೇದಾದಿವಸೇನ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಚಿತ್ತತ್ಥರಣೋ। **ಘನಪುಪ್ಫಕೋ**ತಿ ಬಹಲರಾಗೋ। **ಪಕತಿತೂಲಿಕಾ**ತಿ ತೂಲಪುಣ್ಣಾ ಭಿಸಿ। **ವಿಕತಿಕಾ**ತಿ ಸೀಹರೂಪಾದಿವಸೇನ ವಾನಚಿತ್ರಾವ ಗಯ್ಹತಿ। “**ಉದ್ದಲೋಮೀ**ತಿ ಉಭತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ಏಕನ್ತಲೋಮೀ**ತಿ ಏಕನ್ತದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ”ನ್ತಿ ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯ**ನ್ತಿ ಕೋಸಿಯಸುತ್ತಾನಂ ಅನ್ತರಾ ಸುವಣ್ಣಮಯಸುತ್ತಾನಿ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವೀತಂ, ಸುವಣ್ಣಸುತ್ತಂ ಕಿರ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಂ ಕಸಟನ್ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನೇವ

“ಕೋಸೇಯ್ಯಕಸಟಮಯ”ನ್ತಿ ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಪಾಲತ್ಥೇರೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಲಿತ್ತಂ। **ಸುದ್ಧಕೋಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬನರಹಿತಂ।

ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮಾನಂ ಅತಿಸುಖುಮತ್ತಾ ದುಪಟ್ಟತಿಪಟ್ಟಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ “**ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ**”ತಿ। **ರತ್ತವಿತಾನೇನಾ**ತಿ ಸಬ್ಬರತ್ತೇನ ವಿತಾನೇನ। ಯಂ ಪನ ನಾನಾವಣ್ಣಂ ವಾನಚಿತ್ತಂ ವಾ ಲೇಪಚಿತ್ತಂ ವಾ, ತಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಚಿತ್ರಂ ವಾ**ತಿ ಇದಂ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಉಭತೋಉಪಧಾನೇಸು ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ। ನ ಹಿ ಲೋಹಿತಕಸದ್ದೋ ಚಿತ್ತೇ ವಟ್ಟತಿ। ಪಟಲಿಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಚಿತ್ತಕಸ್ಸಪಿ ಅತ್ಥರಣಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ। ಕಾಸಾವಂ ಪನ ಲೋಹಿತಙ್ಗವೋಹಾರಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿತಾನೇಪಿ ಉಭತೋಉಪಧಾನೇಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಚೇ ಪಮಾಣಯುತ್ತ**ನ್ತಿಆದಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ತಥಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ, ತಂ ಪನ ಉಪಧಾನಂ ಉಪೋಸಥಿಕಾನಂ ಗಹಟ್ಠಾನಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಮೇವ ಹಿ ತದಾ ತೇಸಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಾಪಿ “ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕಂ ಸಬ್ಬಾನೇವ ಗೋನಕಾದೀನಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾ ಏವ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಭಾವೇ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅಭಿನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿ ಅಪಸ್ಸಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗಕಥಾ

ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗಕಥಾಯಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಞ್ಚ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೩೨೦) ಪನ “**ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಿಚಿತ್ರಾನೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಪನ ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ರಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ ‘ನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೯) ವುತ್ತತ್ತಾ। ತೇನೇವೇತ್ಥ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೦) ‘ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ’ತಿ ವುತ್ತಂ। ಗೋನಕಾದಿಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡವಿಸಯೇ ಏವ ವುತ್ತಂ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಪಿ ತೇಸಂ ಗಹಣೇ ದೋಸಾಭಾವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಉಪಾಹನಕಥಾ

ಉಪಾಹನಕಥಾಯಂ “**ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಾ**ತಿ ಅಭಿನವಾರಿಟ್ಠಫಲವಣ್ಣಾ, ಉದಕೇನ ತಿನ್ತಕಾಕಪತ್ತವಣ್ಣಾತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಉಣ್ಣಾಹಿ ಕತಪಾದುಕಾ**ತಿ ಉಣ್ಣಾಲೋಮಮಯಕಮ್ಬಲೇಹಿ, ಉಣ್ಣಾಲೋಮೇಹಿ ಏವ ವಾ ಕತಪಾದುಕಾ। **ಕಾಳಸೀಹೋ**ತಿ ಕಾಳಮುಖವಾನರಜಾತಿ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಪಾಳಿತೋ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೪೬) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೪೬) ಪನ “**ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಾ**ತಿ ಅಲ್ಲಾರಿಟ್ಠಫಲವಣ್ಣಾ, ತಿನ್ತಕಾಕಪಕ್ಖವಣ್ಣಾತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ರಜನ**ನ್ತಿ ಉಪರಿಲಿತ್ತನೀಲಾದಿವಣ್ಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ ‘**ಚೋಳಕೇನ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ**’ತಿ। ತಞ್ಹಿ ತಥಾ ಪುಞ್ಛಿತೇ ವಿಗಚ್ಛತಿ। ಯಂ ಪನ ಚಮ್ಮಸ್ಸ ದುಗ್ಗನ್ಧಾಪನಯನತ್ಥಂ ಕಾಳರತ್ತಾದಿರಜನೇಹಿ ರಞ್ಜಿತತ್ತಾ ಕಾಳರತ್ತಾದಿವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಚೋಳಾದೀಹಿ ಅಪನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಚಮ್ಮಗತಿಕಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಖಲ್ಲಕ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಪಣ್ಹಿಪಿಧಾನಚಮ್ಮಂ ಅಪರಿಗಳನತ್ಥಂ ಪಣ್ಹಿಯಾ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಅಪಿಧಾಯ ಆರೋಪನಬನ್ಧನಮತ್ತಂ ವಟ್ಟತಿ। **ವಿಚಿತ್ರಾ**ತಿ ಸಣ್ಠಾನತೋ ವಿಚಿತ್ರಪಟ್ಟಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ನ ವಣ್ಣತೋ ಸಬ್ಬಸೋ ಅಪನೇತಬ್ಬೇಸು ಖಲ್ಲಕಾದೀಸು ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ। ಬಿಳಾಲಸದಿಸಮುಖತ್ತಾ ಮಹಾಉಲೂಕಾ **ಪಕ್ಖಿಬಿಳಾಲಾ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಂ ನಾಮ ಪಕ್ಖಲೋಮಮೇವ। **ಉಣ್ಣಾಹಿ ಕತಪಾದುಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಣ್ಣಾಮಯಕಮ್ಬಲೇಹಿ ಕತಪಾದುಕಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ಕಾಳಸೀಹೋ**ತಿ ಕಾಳಮುಖವಾನರಜಾತಿ। **ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ನಿಸೀದನತ್ಥರಣಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಭೂಮತ್ಥರಣಾದಿವಸೇನ ಪರಿಭೋಗೋ ವಟ್ಟತೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೫೯) ಪನ **"ಮಿಗಮಾತುಕೋತಿ** ತಸ್ಸ ನಾಮಂ, ವಾತಮಿಗೋತಿ ಚ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ। **'ಕಾಳಸೀಹೋ** ಕಾಳಮುಖೋ ಕಪೀ'ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಯೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಚಮ್ಮಂ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಪರತೋ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। 'ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ಪಚ್ಚಾಹಾರೋ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ'ತಿ ವುತ್ತಂ। 'ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ಚಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಿದ್ಧೇ 'ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋಚಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಇದಂ ಪರತೋ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಚಮ್ಮಾನಿ ಅತ್ಥರಣಾನೀ'ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ಏತ್ಥ ಅನುಮತಿಪ್ಪಸಙ್ಗಭಯಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಯಾನಕಥಾ

ಯಾನಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಯುತ್ತಂ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೩) ಏತ್ಥ ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಯುತ್ತಂ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥವಟ್ಟಕನ್ತಿ ಏವಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ವಾಕ್ಯಪರಿಸಮಾಪನಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಆಹ **"ಪುರಿಸಯುತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಸಾರಥಿ ವಾ...ಪೇ॰... ಪುರಿಸಾ ವಾ, ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"**ತಿ। **"ಪೀಠಕಸಿವಿಕ**ನ್ತಿ ಪೀಠಕಯಾನಂ। **ಪಾಟಙ್ಕಿ**ನ್ತಿ ಅನ್ದೋಲಿಕಾಯೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೫೩) ವುತ್ತಂ, **"ಪೀಠಕಸಿವಿಕ**ನ್ತಿ ಫಲಕಾದಿನಾ ಕತಂ ಪೀಠಕಯಾನಂ। **ಪಟಪೋತಲಿಕಂ** ಅನ್ದೋಲಿಕಾ। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಯಾನಂ ಉಪಾಹನೇನಪಿ ಗನ್ತುಂ ಅಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೫೩)।

ಚೀವರಕಥಾ

೫೭. ಚೀವರಕಥಾಯಂ **"ಅಹತಕಪ್ಪಾನ**ನ್ತಿ ಏಕವಾರಧೋತಾನಂ। **ಉತುದ್ಧಟಾನ**ನ್ತಿ ಉತುತೋ ದೀಘಕಾಲತೋ ಉದ್ಧಟಾನಂ ಹತವತ್ಥಕಾನಂ, ಪಿಲೋತಿಕಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಾಪಣಿಕೇತಿ** ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಪತಿತಪಿಲೋತಿಕಚೀವರೇ। **ಉಸ್ಸಾಹೋ ಕರಣೀಯೋತಿ** ಪರಿಯೇಸನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಪನೇತ್ಥ ನತ್ಥಿ, ಪಟ್ಟಸತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಸಬ್ಬಮಿದಂ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಅಗ್ಗಳಂ ತುನ್ನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲೀಯಾಪನಖಣ್ಡಂ **ಅಗ್ಗಳಂ**, ಸುತ್ತೇನ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತಂ **ತುನ್ನಂ**, ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕರಣಂ **ಓವಟ್ಟಿಕಂ। ಕಣ್ಡುಪಕಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಮುದ್ದಿಕಾ। **ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾವ ಉಪಸ್ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಲ್ಲೀಯಾಪನಕಂ ವತ್ಥಖಣ್ಡ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೪೮) ಪನ **"ಅಚ್ಛುಪೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಪತಿಟ್ಠಪೇಯ್ಯಂ। **ಹತವತ್ಥಕಾನ**ನ್ತಿ ಕಾಲಾತೀತವತ್ಥಾನಂ। **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲೀಯಾಪನಖಣ್ಡ**ನ್ತಿ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಅಲ್ಲೀಯಾಪನವತ್ಥಖಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ದಿಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ**ನ್ತಿ ದುಪಟ್ಟಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ। **ಏಕಚ್ಚಿಯ**ನ್ತಿ ಏಕಪಟ್ಟಂ ಅಗ್ಗಪಟ್ಟಂ। **ಅಗ್ಗಳಂ ಅಚ್ಛುಪೇಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಜಿಣ್ಣಟ್ಠಾನೇ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಂ ಲಗ್ಗಾಪೇಯ್ಯಂ।

ಭಿನ್ನಚೀವರಕಥಾ

ಭಿನ್ನಚೀವರಕಥಾಯಂ **ತೀಸು ಪನ ಚೀವರೇಸು ದ್ವೇ ವಾ ಏಕಂ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಿನ್ನಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಛಿನ್ನಕಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಛಿನ್ನಕಂ ಅನ್ತರವಾಸಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೫) ವಚನತೋ ಪಞ್ಚಖಣ್ಡಸತ್ತಖಣ್ಡಾದಿವಸೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚೇ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯದಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತೇ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಚೀವರಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಸಾಟಕೋ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಂ ಚೀವರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ದ್ವೀಸು ಚೀವರೇಸು ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತೇಸು ಸಾಟಕೋ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾನಿ, ಏಕಂ ಚೀವರಂ ಛಿನ್ನಕಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚೀವರೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತೇ ಸಾಟಕೋ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮತ್ಥಂ ಪಾಳಿಯಾ ಸಾಧೇತುಂ **"ವುತ್ತಞ್ಹೇತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅನ್ವಾಧಿಕಮ್ಪಿ ಆರೋಪೇತು**ನ್ತಿ ಏವಂ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಸತಿ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಮ್ಪಿ ಆರೋಪೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಕಥಾ

ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಕಥಾಯಂ “ನಗ್ಗಿಯಂ ಕುಸಚೀರಂ ಫಲಕಚೀರಂ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ ವಾಳಕಮ್ಬಲಂ ಉಲೂಕಪಕ್ಖಿಕಂ ಅಜಿನಕ್ಖಿಪ”ನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಮಾದಾನತ್ತಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವತ್ಥೂನೀತಿ ಭಗವತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ । ತತ್ಥ **ನಗ್ಗಿಯ**ನ್ತಿ ನಗ್ಗಭಾವೋ ಅಚೇಲಕಭಾವೋ। **ಕುಸಚೀರ**ನ್ತಿ ಕುಸೇನ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। **ವಾಕಚೀರ**ನ್ತಿ ತಾಪಸಾನಂ ವಕ್ಕಲಂ। **ಫಲಕಚೀರ**ನ್ತಿ ಫಲಕಸಣ್ಠಾನಾನಿ ಫಲಕಾನಿ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। **ಕೇಸಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಕೇಸೇಹಿ ತನ್ತೇ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಬಲಂ। **ವಾಲಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಚಾಮರೀವಾಲೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಬಲಂ। **ಉಲೂಕಪಕ್ಖಿಕ**ನ್ತಿ ಉಲೂಕಸಕುಣಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇಹಿ ಕತನಿವಾಸನಂ । **ಅಜಿನಕ್ಖಿಪ**ನ್ತಿ ಸಲೋಮಂ ಸಖುರಂ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮಂ। ತಾನಿ ತಿತ್ಥಿಯದ್ಧಜಭೂತಾನಿ ಅಚೀವರಭಾವೇನ ಪಾಕಟಾನೀತಿ ಆಚರಿಯೇನ ಇಧ ನ ವುತ್ತಾನಿ। ಪೋತ್ಥಕೋ ಪನ ಅಪಾಕಟೋತಿ ತಂ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬನೀಲಕಾದೀನಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಕಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ। **“ತಿಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ವಾ ಮಜ್ಝೇ ದಾತಬ್ಬಾನೀ”**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಿಪಟ್ಟಚೀವರಂ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ತಿಪಟ್ಟಾದೀನಞ್ಹಿ ಬಹುಪಟ್ಟಚೀವರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಈದಿಸಾನಿ ಅಸಾರುಪ್ಪವಣ್ಣಾನಿ ಪಟಪಿಲೋತಿಕಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಞ್ಚುಕಂ** ನಾಮ ಸೀಸತೋ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕಾಯಾರುಳ್ಹವತ್ಥಂ। ತೇನಾಹ **“ಫಾಲೇತ್ವಾ ರಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ। **ವೇಠನ**ನ್ತಿ ಸೀಸವೇಠನಂ। **ತಿರೀಟ**ನ್ತಿ ಮಕುಟಂ। ತಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ತಿರೀಟಕಂ ಪನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ।

ಚೀವರವಿಚಾರಣಕಥಾ

ಚೀವರವಿಚಾರಣಕಥಾಯಂ “ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆನನ್ದೋ, ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆನನ್ದೋ। ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಮಯಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಕುಸಿಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಅಡ್ಢಕುಸಿಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಮಣ್ಡಲಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ವಿವಟ್ಟಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಅನುವಿವಟ್ಟಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಗೀವೇಯ್ಯಕಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಜಙ್ಘೇಯ್ಯಕಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹನ್ತಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಛಿನ್ನಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥಲೂಖಂ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಞ್ಚ ಅನಭಿಚ್ಛಿತ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೫) ವಚನತೋ “ಪಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಮಗಧಖೇತ್ತಂ ಅಚ್ಛಿಬದ್ಧಂ ಪಾಳಿಬದ್ಧಂ ಮರಿಯಾದಬದ್ಧಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಬದ್ಧ”ನ್ತಿ ಭಗವತೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ವುತ್ತವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಾನುರೂಪಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಂ ಸಂವಿದಹಿ। ತಥಾ ಇದಾನಿಪಿ ಏವರೂಪಂ ಚೀವರಂ ಸಂವಿದಹಿತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ “**ಅಚ್ಛಿಬದ್ಧ**ನ್ತಿ ಚತುರಸ್ಸಕೇದಾರಬದ್ಧಂ। **ಪಾಳಿಬದ್ಧ**ನ್ತಿ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ದೀಘಮರಿಯಾದಬದ್ಧಂ। **ಮರಿಯಾದಬದ್ಧ**ನ್ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ರಸ್ಸಮರಿಯಾದಬದ್ಧಂ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಬದ್ಧ**ನ್ತಿ ಮರಿಯಾದಾಯ ಮರಿಯಾದಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಬದ್ಧಂ, ಚತುಕ್ಕಸಣ್ಠಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಯೋ ನಾಮ। **ಕುಸಿಮ್ಪಿ ನಾಮಾ**ತಿಆದೀಸು **ಕುಸೀ**ತಿ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಅನುವಾತಾದೀನಂ ದೀಘಪಟ್ಟಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ಅಡ್ಢಕುಸೀ**ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾರಸ್ಸಪಟ್ಟಾನಂ ನಾಮಂ। **ಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಖಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಖಣ್ಡೇ ಮಹಾಮಣ್ಡಲಂ। **ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕಮಣ್ಡಲಂ। **ವಿವಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಮಜ್ಝಿಮಖಣ್ಡಂ। **ಅನುವಿವಟ್ಟ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ದ್ವೇ ಖಣ್ಡಾನಿ। **ಗೀವೇಯ್ಯಕ**ನ್ತಿ ಗೀವಾವೇಠನಟ್ಠಾನೇ ದಳ್ಹೀಕರಣತ್ಥಂ ಅಞ್ಞಸುತ್ತಸಂಸಿಬ್ಬಿತಂ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ। **ಜಙ್ಘೇಯ್ಯಕ**ನ್ತಿ ಜಙ್ಘಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನೇ ತಥೇವ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತಂ ಪಟ್ಟಂ। ಗೀವಾಟ್ಠಾನೇ ಚ ಜಙ್ಘಟ್ಠಾನೇ ಚ ಪಟ್ಟಾನಮೇತಂ ನಾಮನ್ತಿ। **ಬಾಹನ್ತ**ನ್ತಿ ಅನುವಿವಟ್ಟಾನಂ ಬಹಿ ಏಕೇಕಂ ಖಣ್ಡಂ। ಇತಿ ಪಞ್ಚಖಣ್ಡಿಕಚೀವರೇನೇತಂ ವಿಚಾರಿತನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ **ಅನುವಿವಟ್ಟ**ನ್ತಿ ವಿವಟ್ಟಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಏಕಪಸ್ಸತೋ ದ್ವಿನ್ನನ್ತಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಖಣ್ಡಾನಮೇತಂ ನಾಮಂ। **ಬಾಹನ್ತ**ನ್ತಿ ಸುಪ್ಪಮಾಣಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತೇನ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಬಾಹಾಯ ಉಪರಿ ಠಪಿತಾ ಉಭೋ ಅನ್ತಾ ಬಹಿಮುಖಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಏತಂ ನಾಮಂ। ಅಯಮೇವ ಹಿ ನಯೋ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೋ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫) ಆಗತೋ।

ಚೀವರಸಿಬ್ಬನಕಥಾ

ದಣ್ಡಕಥಿನೇನಚೀವರಸಿಬ್ಬನಕಥಾಯಂ - ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಖೀಲಂ ನಿಕ್ಖನಿತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇನ್ತಿ, ಚೀವರಂ ವಿಕಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಿನಂ ಕಥಿನರಜ್ಜುಂ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಓಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತುನ್ತಿ। ವಿಸಮೇ ಕಥಿನಂ ಪತ್ಥರನ್ತಿ, ಕಥಿನಂ ಪರಿಭಿಜ್ಜತಿ...ಪೇ॰... ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಸಮೇ ಕಥಿನಂ ಪತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪತ್ಥರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ।

ಛಮಾಯ ಕಥಿನಂ ಪತ್ಥರನ್ತಿ, ಕಥಿನಂ ಪಂಸುಕಿತಂ ಹೋತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಣಸನ್ಥಾರಕನ್ತಿ। ಕಥಿನಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಜೀರತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುವಾತಂ ಪರಿಭಣ್ಡಂ ಆರೋಪೇತುನ್ತಿ। ಕಥಿನಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಣ್ಡಕಥಿನಂ ಬಿದಲಕಂ ಸಲಾಕಂ ವಿನನ್ಧನರಜ್ಜುಂ ವಿನನ್ಧನಸುತ್ತಕಂ ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತುನ್ತಿ। ಸುತ್ತನ್ತರಿಕಾಯೋ ವಿಸಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಳಿಮ್ಭಕನ್ತಿ। ಸುತ್ತಾ ವಙ್ಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೋಘಸುತ್ತಕನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧೋತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಕಥಿನಂ ಅಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಕಥಿನಂ ದುಸ್ಸತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧೋತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಕಥಿನಂ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಲ್ಲೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಕಥಿನಂ ಅಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಕಥಿನಂ ದುಸ್ಸತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಲ್ಲೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಕಥಿನಂ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಉಪಾಹನಾ ಕಥಿನಂ ಅಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಕಥಿನಂ ದುಸ್ಸತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಉಪಾಹನೇನ ಕಥಿನಂ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ದುಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಚ್ಚಾವಚೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇ ಧಾರೇನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ರೂಪಿಯಮಯಂ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖೀಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ"ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಿಮಯಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೂಚಿಯೋಪಿ ಸತ್ಥಕಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪಿ ನಸ್ಸನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆವೇಸನವಿತ್ಥಕನ್ತಿ। ಆವೇಸನವಿತ್ಥಕೇ ಸಮಾಕುಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹಥವಿಕನ್ತಿ। ಅಂಸಬದ್ಧಕೋ ನ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಂಸಬದ್ಧಕಂ ಬನ್ಧನಸುತ್ತಕನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ಸೀತೇನಪಿ ಉಣ್ಹೇನಪಿ ಕಿಲಮನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಿನಸಾಲಂ ಕಥಿನಮಣ್ಡಪನ್ತಿ। ಕಥಿನಸಾಲಾ ನೀಚವತ್ಥುಕಾ ಹೋತಿ, ಉದಕೇನ ಓತ್ಥರೀಯತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚವತ್ಥುಕಂ ಕಾತುನ್ತಿ। ಚಯೋ ಪರಿಪತತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿನಿತುಂ ತಯೋ ಚಯೇ ಇಟ್ಠಕಚಯಂ, ಸಿಲಾಚಯಂ, ದಾರುಚಯನ್ತಿ। ಆರೋಹನ್ತಾ ವಿಹಞ್ಞನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಸೋಪಾನೇ ಇಟ್ಠಕಸೋಪಾನಂ, ಸಿಲಾಸೋಪಾನಂ, ದಾರುಸೋಪಾನನ್ತಿ।

ಆರೋಹನ್ತಾ ಪರಿಪತನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಲಮ್ಬನಬಾಹನ್ತಿ। ಕಥಿನಸಾಲಾಯ ತಿಣಚುಣ್ಣಂ ಪರಿಪತತಿ । ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓಗುಮ್ಫೇತ್ವಾ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಸೇತವಣ್ಣಂ ಕಾಳವಣ್ಣಂ ಗೇರುಕಪರಿಕಮ್ಮಂ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಂ ಲತಾಕಮ್ಮಂ ಮಕರದನ್ತಕಂ ಪಞ್ಚಪಟಿಕಂ ಚೀವರರಜ್ಜುನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಕಥಿನಂ ಉಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಉನ್ದೂರೇಹಿಪಿ ಉಪಚಿಕಾಹಿಪಿ ಖಜ್ಜತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಿನಂ ಸಙ್ಘರಿತುನ್ತಿ। ಕಥಿನಂ ಪರಿಭಿಜ್ಜತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋಘಂಸಿಕಾಯ ಕಥಿನಂ ಸಙ್ಘರಿತುನ್ತಿ। ಕಥಿನಂ ವಿನಿವೇಠಿಯತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬನ್ಧನರಜ್ಜುನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಕುಟ್ಟೇಪಿ ಥಮ್ಭೇಪಿ ಕಥಿನಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಪರಿಪತಿತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿತ್ತಿಖೀಲೇ ವಾ ನಾಗದನ್ತೇ ವಾ ಲಗ್ಗೇತುನ್ತಿ। ಅಯಂ ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಖನ್ಧಕೇ ಆಗತೋ ಪಾಳಿಪಾಠೋ।

“**ಕಥಿನ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿಮ್ಪಿ, ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಕಟಸಾರಕಕಿಲಞ್ಜಾನಂ ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ। **ಕಥಿನರಜ್ಜು**ನ್ತಿ ಯಾಯ ದುಪಟ್ಟಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ಕಥಿನೇ ಚೀವರಂ ವಿಬನ್ಧನ್ತಿ। **ಕಥಿನಂ ನಪ್ಪಹೋತೀ**ತಿ ದೀಘಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಮಾಣೇನ ಕತಂ ಕಥಿನಂ ಇತ್ತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಂ ಪತ್ಥರಿಯಮಾನಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಅನ್ತೋಯೇವ ಹೋತಿ, ದಣ್ಡಕೇ ನ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಣ್ಡಕಥಿನ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಇತ್ತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಮಾಣೇನ ಅಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಿದಲಕ**ನ್ತಿ ದಣ್ಡಕಥಿನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಕಟಸಾರಕಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ಪಟಿಸಂಹರಿತ್ವಾ ದುಗುಣಕರಣಂ। **ಸಲಾಕ**ನ್ತಿ ದುಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಪವೇಸನಸಲಾಕಂ। **ವಿನನ್ಧನರಜ್ಜು**ನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಖುದ್ದಕನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ರಜ್ಜುಂ। **ವಿನನ್ಧನಸುತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಚೀವರಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ಸುತ್ತಕಂ। **ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬಿತು**ನ್ತಿ ತೇನ ಸುತ್ತಕೇನ ತತ್ಥ ಚೀವರಂ ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬೇತುಂ। **ವಿಸಮಾ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಕಾಚಿ ಖುದ್ದಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕಾಚಿ ಮಹನ್ತಾ। **ಕಳಿಮ್ಭಕ**ನ್ತಿ ಪಮಾಣಸಞ್ಞಾಕರಣಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಂ। **ಮೋಘಸುತ್ತಕ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢಕೀನಂ ದಾರೂಸು ಕಾಳಸುತ್ತೇನ ವಿಯ ಹಲಿದ್ದಿಸುತ್ತೇನ ಸಞ್ಞಾಕರಣಂ। **ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ**ತಿ ಸೂಚಿಮುಖಂ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪಟಿಗ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಕೋಸಕಂ। **ಆವೇಸನವಿತ್ಥಕಂ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾತಿಚಙ್ಕೋಟಕಾದಿ। **ಉಚ್ಚವತ್ಥುಕ**ನ್ತಿ ಪಂಸುಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಉಚ್ಚವತ್ಥುಕಂ ಕಾತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಗುಮ್ಫೇತ್ವಾ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಂ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಛದನಂ ಓಧುನಿತ್ವಾ ಘನದಣ್ಡಕಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಚೇವ ಬಹಿ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಲಿಮ್ಪಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗೋಘಂಸಿಕಾಯಾ**ತಿ ವೇಳುಂ ವಾ ರುಕ್ಖದಣ್ಡಕಂ ವಾ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಹರಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬನ್ಧನರಜ್ಜು**ನ್ತಿ ತಥಾ ಸಂಹರಿತಸ್ಸ ಬನ್ಧನರಜ್ಜು”ನ್ತಿ ಅಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೫೬)।

“**ಅನುವಾತಂ ಪರಿಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಕಿಲಞ್ಜಾದೀಸು ಕರೋತೀತಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಬಿದಲಕ**ನ್ತಿ ದುಗುಣಕರಣಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಧಿವಚನಂ। ಕಸ್ಸ ದುಗುಣಕರಣಂ? ಯೇನ ಕಿಲಞ್ಜಾದಿನಾ ಮಹನ್ತಂ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ, ತಸ್ಸ। ತಞ್ಹಿ ದಣ್ಡಕಥಿನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಪರಿಯನ್ತೇ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ದುಗುಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಕಞ್ಚುಕಂ। **ಪಾತಿ** ನಾಮ ಪಟಿಗ್ಗಹಸಣ್ಠಾನೇನ ಕತೋ ಭಾಜನವಿಸೇಸೋ। **ನ ಸಮ್ಮತೀ**ತಿ ನಪ್ಪಹೋತಿ। **ನೀಚವತ್ಥುಕಂ ಚಿನಿತು**ನ್ತಿ ಬಹಿಕುಟ್ಟಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ನೀಚವತ್ಥುಕಂ ಕತ್ವಾ ಚಿನಿತು”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೧೯೦-೧೯೧)।

“**ನಿಸ್ಸೇಣಿಮ್ಪೀ**ತಿ ಚತೂಹಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಚೀವರಪ್ಪಮಾಣೇನ ಆಯತಚತುರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಪಟಲಮ್ಪಿ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಚೀವರಕೋಟಿಯೋ ಸಮಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಿ। **ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಉಪರಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನತ್ಥಾಯ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। ಕಥಿನಸಙ್ಖಾತಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಚೀವರಸ್ಸ ಬನ್ಧನಕರಜ್ಜು ಕಥಿನರಜ್ಜೂತಿ ಮಜ್ಝಿಮಪದಲೋಪೀ ಸಮಾಸೋತಿ ಆಹ

“**ಯಾಯಾ**”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಟಲಾನಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕೇ ಜಾತೇ ತತ್ಥ ವಲಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ದುಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ಪಟಲದ್ವಯಮ್ಪಿ ಸಮಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧನಕರಜ್ಜು ಕಥಿನರಜ್ಜೂತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೮) **ಕಥಿನಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಜೀರತೀತಿ** ಕಥಿನೇ ಬದ್ಧಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೋ ಜೀರತೀ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವುತ್ತಂ।

“**ಬಿದಲಕಂ** ನಾಮ ದಿಗುಣಕರಣಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಧಿವಚನಂ। ಕಸ್ಸ ದಿಗುಣಕರಣಂ? ಯೇನ ಕಿಲಞ್ಜಾದಿನಾ ಮಹನ್ತಂ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ, ತಸ್ಸ। ತಞ್ಹಿ ದಣ್ಡಕಥಿನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಪರಿಯನ್ತೇ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ದಿಗುಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಖುದ್ದಕಚೀವರಸ್ಸ ಅನುವಾತಪರಿಭಣ್ಡಾದಿವಿಧಾನಕರಣೇ ಹತ್ಥಸ್ಸ ಓಕಾಸೋ ನ ಹೋತಿ। ಸಲಾಕಾಯ ಸತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಇತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಾಸಿಬ್ಬಿತಂ ಸುಖಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ದಣ್ಡಕಥಿನೇ ಕತೇ ನ ಬಹೂಹಿ ಸಹಾಯೇಹಿ ಪಯೋಜನಂ। ‘ಅಸಂಕುಟಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಮಂ ಹೋತಿ, ಕೋಣಾಪಿ ಸಮಾ ಹೋನ್ತೀ’ತಿ ಲಿಖಿತಂ, ‘ಹಲಿದ್ದಿಸುತ್ತೇನ ಸಞ್ಞಾಕರಣ’ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ‘ಹಲಿದ್ದಿಸುತ್ತೇನ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಕೇಚಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿನೋ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೋ** ನಾಮ ಅಙ್ಗುಲಿಕೋಸೋ। **ಪಾತೀತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹಸಣ್ಠಾನಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಥವಿಕ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಕೋಸಥವಿಕ”ನ್ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೫೮) ಆಗತಂ।

ಗಹಪತಿಚೀವರಾದಿಕಥಾ

ಗಹಪತಿಚೀವರಾದಿಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಹಪತಿಚೀವರಂ, ಯೋ ಇಚ್ಛತಿ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ ಹೋತು, ಯೋ ಇಚ್ಛತಿ, ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಸಾದಿಯತು, ಇತರೀತರೇನಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಂ ವಣ್ಣೇಮೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೩೭) ವಚನತೋ ಅಸಮಾದಿನ್ನಧುತಙ್ಗೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧಾರೇತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತೇನ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ । ಯೋ ಪನ ಗಿಹೀಹಿ ದಿನ್ನಂ ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಸಾದಿಯಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತೇನ ಗಹಪತಿಚೀವರಸಾದಿಯಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಸಮಾದಿನ್ನಧುತಙ್ಗೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು “ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕಙ್ಗಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹನತೋ ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಸಾದಿಯಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಗಹಪತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ಗಹಪತೀಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ। **ಇತರೀತರೇನಪೀತಿ** ಅಪ್ಪಗ್ಘೇನಪಿ ಮಹಗ್ಘೇನಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

“**ಇತರೀತರೇನಾತಿ** ಇತರೇನ ಇತರೇನ। **ಇತರ**-ಸದ್ದೋ ಪನ ಅನಿಯಮವಚನೋ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ-ಸದ್ದೇಹಿ ಸಮಾನತ್ಥೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ **ಅಪ್ಪಗ್ಘೇನಪಿ ಮಹಗ್ಘೇನಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚೀ**”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೩೭), “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾವಾರಂ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಸೇಯ್ಯಪಾವಾರಂ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಜವ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೩೭) ವಚನತೋ ಪಾವಾರಾದೀನಿಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಪಾವಾರೋತಿ** ಸಲೋಮಕೋ ಕಪ್ಪಾಸಾದಿಭೇದೋ। **ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಜವ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕತಿಕೋಜವಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯಕೋಜವಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಕೋಜವ**ನ್ತಿ ಉಣ್ಣಾಮಯೋ ಪಾವಾರಸದಿಸೋ। “**ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿ ಕೋಜವ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೀಸು ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬತಾಯ ‘ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯ’ನ್ತಿ ಲದ್ಧಸಮಞ್ಞಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಪುಪ್ಫಂ ಕೋಜವ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೩೭) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೩೭) “**ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯಕೋಜವ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬತಾಯ ‘ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯ’ನ್ತಿ ಲದ್ಧಸಮಞ್ಞಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೩೭) ಪನ “**ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯಕೋಜವಂ** ನಾಮ ಅತಿರೇಕಚತುರಙ್ಗುಲಪುಪ್ಫಂ ಕಿರಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಮ್ಬಲ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೩೮) ವಚನತೋ ಅಡ್ಢಕಾಸಿಯಾದೀನಿ ಮಹಗ್ಘಾನಿಪಿ ಕಮ್ಬಲಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ । **ಅಡ್ಢಕಾಸಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಾಸೀತಿ** ಸಹಸ್ಸಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂಅಗ್ಘನಕೋ ಕಾಸಿಯೋ। ಅಯಂ ಪನ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ ಅಗ್ಘತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಡ್ಢಕಾಸಿಯೋತಿ ವುತ್ತೋ।

ಛಚೀವರಕಥಾ

ಛಚೀವರಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛ ಚೀವರಾನಿ ಖೋಮಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಸಾಣಂ ಭಙ್ಗ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೩೯) ವಚನತೋ ಖೋಮಾದೀನಿ ಛ ಚೀವರಾನಿ ದುಕೂಲಾದೀನಿ ಛ ಅನುಲೋಮಚೀವರಾನಿ ಚ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ತತ್ಥ “**ಖೋಮ**ನ್ತಿ ಖೋಮಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತಂ ಖೋಮಪಟ್ಟಚೀವರಂ। **ಕಪ್ಪಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಾಸತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತಂ। **ಕೋಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಕೋಸಕಾರಕಪಾಣಕೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತಂ। **ಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಉಣ್ಣಾಮಯಚೀವರಂ। **ಸಾಣ**ನ್ತಿ ಸಾಣಸುತ್ತೇಹಿ ಕತಚೀವರಂ। **ಭಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಖೋಮಸುತ್ತಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಚ್ಚಾನಿ ವಾ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। ಭಙ್ಗಮ್ಪಿ ವಾಕಮಯಮೇವಾತಿ ಕೇಚಿ। ದುಕೂಲಂ ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ ಸೋಮಾರಪಟಂ ಚೀನಪಟಂ ಇದ್ಧಿಜಂ ದೇವದಿನ್ನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪನ ಛ ಚೀವರಾನಿ ಏತೇಸಂಯೇವ ಅನುಲೋಮಾನೀತಿ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾನಿ। **ದುಕೂಲ**ಞ್ಹಿ ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ ವಾಕಮಯತ್ತಾ। ಪಟ್ಟುಣ್ಣದೇಸೇ ಸಞ್ಜಾತವತ್ಥಂ **ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ**। ‘ಪಟ್ಟುಣ್ಣಕೋಸೇಯ್ಯವಿಸೇಸೋ’ತಿ ಹಿ ಅಭಿಧಾನಕೋಸೇ ವುತ್ತಂ। ಸೋಮಾರದೇಸೇ ಚೀನದೇಸೇ ಚ ಜಾತವತ್ಥಾನಿ **ಸೋಮಾರಚೀನಪಟಾನಿ**। ಪಟ್ಟುಣ್ಣಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯತ್ತಾ। **ಇದ್ಧಿಜಂ** ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಚೀವರಂ, ತಂ ಖೋಮಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಹೋತೀತಿ ತೇಸಂ ಏವ ಅನುಲೋಮಂ। ದೇವತಾಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ **ದೇವದಿನ್ನಂ**। ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಜಾಲಿನಿಯಾ ದೇವಕಞ್ಞಾಯ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನವತ್ಥಸದಿಸಂ, ತಮ್ಪಿ ಖೋಮಾದೀನಂಯೇವ ಅನುಲೋಮಂ ಹೋತಿ ತೇಸು ಅಞ್ಞತರಭಾವತೋ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೨-೪೬೩) ವುತ್ತಂ।

ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೬೩) ಪನ “**ಖೋಮ**ನ್ತಿ ಖೋಮಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತಂ ಖೋಮಪಟಚೀವರಂ, ತಂ ವಾಕಮಯನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಕಪ್ಪಾಸಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತಂ **ಕಪ್ಪಾಸಿಕಂ**। ಏವಂ ಸೇಸಾನಿಪಿ। **ಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಏಳಕಾದೀನಂ ಲೋಮಮಯಸುತ್ತೇನ ವಾಯಿತಂ ಪಟಂ। **ಭಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಖೋಮಸುತ್ತಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಚ್ಚಾನಿ ವಾ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾಯಿತಂ ಚೀವರಂ, ಭಙ್ಗಮ್ಪಿ ವಾಕಮಯಮೇವಾತಿ ಕೇಚಿ । ದುಕೂಲಂ ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ ಸೋಮಾರಪಟಂ ಚೀನಪಟಂ ಇದ್ಧಿಜಂ ದೇವದಿನ್ನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಛ ಚೀವರಾನಿ ಏತೇಸಞ್ಞೇವ ಅನುಲೋಮಾನೀತಿ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾನಿ। **ದುಕೂಲ**ಞ್ಹಿ ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ ವಾಕಮಯತ್ತಾ। ‘ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ ಕೋಸೇಯ್ಯವಿಸೇಸೋ’ತಿ ಅಭಿಧಾನಕೋಸೇ ವುತ್ತಂ। ಸೋಮಾರದೇಸೇ ಚೀನದೇಸೇ ಚ ಜಾತವತ್ಥಾನಿ **ಸೋಮಾರಚೀನಪಟಾನಿ**। ಪಟ್ಟುಣ್ಣಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯತ್ತಾ। **ಇದ್ಧಿಜ**ನ್ತಿ ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಚೀವರಂ, ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ, ದೇವದಿನ್ನಞ್ಚ ಖೋಮಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಹೋತೀತಿ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನುಲೋಮಾನೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ರಜನಾದಿಕಥಾ

ರಜನಾದಿಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛ ರಜನಾನಿ ಮೂಲರಜನಂ ಖನ್ಧರಜನಂ ತಚರಜನಂ ಪತ್ತರಜನಂ ಪುಪ್ಫರಜನಂ ಫಲರಜನ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಇಮೇಸು ಛಸು ರಜನೇಸು ಏಕಕೇನ ಚೀವರಂ ರಜಿತಬ್ಬಂ, ನ ಛಕಣೇನ ವಾ ಪಣ್ಡುಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ರಜಿತಬ್ಬಂ। ತಾಯ ರಜಿತಚೀವರಂ ದುಬ್ಬಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। ಛರಜನಾನಂ ಸರೂಪಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಮೇವ। ತತ್ಥ **ಛಕಣೇನಾ**ತಿ ಗೋಮಯೇನ। **ಪಣ್ಡುಮತ್ತಿಕಾಯಾ**ತಿ ತಮ್ಬಮತ್ತಿಕಾಯ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಜನಂ ಪಚಿತುಂ ಚುಲ್ಲಂ ರಜನಕುಮ್ಭಿ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಸೀತುದಕಾಯ ಚೀವರಂ ನ ರಜಿತಬ್ಬಂ। ತಾಯ ಹಿ ರಜಿತಚೀವರಂ ದುಗ್ಗನ್ಧಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ **ಸೀತುದಕಾ**ತಿ ಅಪಕ್ಕರಜನಂ ವುಚ್ಚತಿ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉತ್ತರಾಳುಮ್ಪಂ ಬನ್ಧಿತು”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಉತ್ತರಾಳುಮ್ಪಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಉತ್ತರಾಳುಮ್ಪ**ನ್ತಿ ವಟ್ಟಾಧಾರಕಂ, ರಜನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಮಜ್ಝೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆಧಾರಕಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಕತೇ ರಜನಂ ನ ಉತ್ತರತಿ। ತತ್ಥ “**ರಜನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಮಜ್ಝೇ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ತೋರಜನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಮಜ್ಝೇ ಠಪೇತ್ವಾ। ಏವಂ ವಟ್ಟಾಧಾರಕೇ ಅನ್ತೋರಜನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ಮಜ್ಝೇ ಉದಕಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ವಟ್ಟಾಧಾರಕತೋ ಬಹಿ ಸಮನ್ತಾ ಅನ್ತೋಕುಮ್ಭಿಯಂ ರಜನಚ್ಛಲ್ಲಿ। **ಪಕ್ಖಿಪಿತು**ನ್ತಿ ರಜನಚ್ಛಲ್ಲಿಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತು”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೪೪) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ

೧.೩೪೪) ಪನ “**ಏವಞ್ಚಿ ಕತೇ**ತಿ ವಟ್ಟಾಧಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ರಜನೋದಕಂ, ಬಹಿ ಛಲ್ಲಿಕಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ವಿಯೋಜನೇ ಕತೇ। **ನ ಉತ್ತರತೀ**ತಿ ಕೇವಲಂ ಉದಕತೋ ಫೇಣುಟ್ಠಾನಾಭಾವಾ ನ ಉತ್ತರತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೪೪) ಪನ “ಗೋಮಯೇ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ, ವಿರೂಪತ್ತಾ ವಾರಿತಂ। ಕುಙ್ಕುಮಪುಪ್ಫಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

“ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದಕೇ ವಾ ನಖಪಿಟ್ಠಿಕಾಯ ವಾ ಥೇವಕಂ ದಾತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ರಜನಸ್ಸ ಪಕ್ಕಾಪಕ್ಕಭಾವೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ **ಉದಕೇ ವಾ ನಖಪಿಟ್ಠಿಕಾಯ ವಾ**ತಿ ಸಚೇ ಪರಿಪಕ್ಕಂ ಹೋತಿ, ಉದಕಪಾತಿಯಾ ದಿನ್ನೋ ಥೇವೋ ಸಹಸಾ ನ ವಿಸರತಿ, ನಖಪಿಟ್ಠಿಯಮ್ಪಿ ಅವಿಸರನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತಿ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಜನುಳುಙ್ಕಂ ದಣ್ಡಕಥಾಲಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ರಜನಸ್ಸ ಓಲೋಕನಕಾಲೇ ಕುಮ್ಭಿಯಾ ರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಉಳುಙ್ಕದಣ್ಡಕಥಾಲಿಕಾನಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾನಿ। ತತ್ಥ **ರಜನುಳುಙ್ಕ**ನ್ತಿ ರಜನಉಳುಙ್ಕಂ। **ದಣ್ಡಕಥಾಲಕ**ನ್ತಿ ದಣ್ಡಮೇವ ದಣ್ಡಕಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಜನಕೋಲಮ್ಬಂ ರಜನಘಟ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ತಾನಿಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾನಿ। ತತ್ಥ **ರಜನಕೋಲಮ್ಬ**ನ್ತಿ ರಜನಕುಣ್ಡಂ। ತತ್ಥ **ರಜನಕುಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಕರಜನಟ್ಠಪನಕಂ ಮಹಾಘಟಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಜನದೋಣಿಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಪಾತಿಯಮ್ಪಿ ಪತ್ತೇ ಚೀವರೇ ಮದ್ದನ್ತೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಪರಿಭಿಜ್ಜನತೋ ಚೀವರರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ರಜನದೋಣಿಕಾ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಣಸನ್ಥರಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಛಮಾಯ ಚೀವರೇ ಪತ್ಥರಿಯಮಾನೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಪಂಸುಕಿತತ್ತಾ ತತೋ ರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ತಿಣಸನ್ಥರಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೀವರವಂಸಂ ಚೀವರರಜ್ಜು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ಉಪಚಿಕಾದೀಹಿ ಖಜ್ಜಮಾನೇ ಚೀವರವಂಸೇ ವಾ ಚೀವರರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಚೀವರಂ ಪತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಮಜ್ಝೇನ ಚೀವರೇ ಲಗ್ಗಿತೇ ರಜನಸ್ಸ ಉಭತೋ ಗಳಿತತ್ತಾ।

“ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಣೇ ಬನ್ಧಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಕಣ್ಣೇ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ ಚೀವರಸ್ಸ ಕಣ್ಣೇ ಬನ್ಧಿಯಮಾನೇ ಕಣ್ಣಸ್ಸ ಜಿಣ್ಣತ್ತಾ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕೇನ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ ಏವಂ ಬನ್ಧನ್ತೇ ರಜನಸ್ಸ ಏಕತೋ ಗಳಿತತ್ತಾ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ರಜೇತುಂ, ನ ಚ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇ ಥೇವೇ ಪಕ್ಕಮಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ತಥಾ ರಜಿತಬ್ಬಂ। ಯಾವ ರಜನಬಿನ್ದು ಗಳಿತಂ ನ ಛಿಜ್ಜತಿ, ತಾವ ನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದಕೇ ಓಸಾರೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಪತ್ಥಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ ಉದಕೇ ಓಸಾರೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ಪತ್ಥಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಅತಿರಜಿತತ್ತಾ ಥದ್ಧಂ। **ಉದಕೇ ಓಸಾರೇತು**ನ್ತಿ ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ। ರಜನೇ ಪನ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ತಂ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಮದ್ದಿತಬ್ಬಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಣಿನಾ ಆಕೋಟೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಫರುಸಂ ಚೀವರಂ ಪಾಣಿನಾ ಆಕೋಟೇತಬ್ಬಂ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ವಚನತೋ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ದನ್ತಕಾಸಾವಾನಿ ನ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ। ತತ್ಥ **ದನ್ತಕಾಸಾವಾನೀ**ತಿ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವಾರೇ ರಜಿತ್ವಾ ದನ್ತವಣ್ಣಾನಿ ಧಾರೇನ್ತಿ।

ಅತಿರೇಕಚೀವರಕಥಾ

ಅತಿರೇಕಚೀವರಕಥಾಯಂ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೭) ವಚನತೋ ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಮಿಂ ಉಬ್ಭತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನೇ ದಸಾಹತೋ ಪರಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೭) ವಚನತೋ ಉಬ್ಭತೇಪಿ ಕಥಿನೇ ದಸಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ಅನುಬ್ಭತೇಪಿ ಕಥಿನೇ ಪಞ್ಚಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ತತೋ ಪರಮ್ಪಿ ದಸಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಅನತ್ಥತಕಥಿನಾನಮ್ಪಿ ದಸಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಅನಾಪತ್ತಿ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೭) ವಚನತೋ ದಸಾಹತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕಿತ್ತಕಂ ಪನ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ? “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಯಾಮೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ

ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥತಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ವಚನತೋ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯಾಮಂ ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥಾರಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಸುಗತಙ್ಗುಲಂ** ನಾಮ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಙ್ಗುಲಸಙ್ಖಾತೇನ ವಡ್ಢಕೀಅಙ್ಗುಲೇನ ತಿವಙ್ಗುಲಂ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಕತಿಅಙ್ಗುಲೇನ ಅಡ್ಢಪಞ್ಚಕಙ್ಗುಲಂ, ತಸ್ಮಾ ದೀಘತೋ ವಡ್ಢಕೀಹತ್ಥೇನ ಏಕಹತ್ಥಂ ಪಕತಿಹತ್ಥೇನ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ವಡ್ಢಕೀಹತ್ಥೇನ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಪಕತಿಹತ್ಥೇನ ಛಳಙ್ಗುಲಾಧಿಕವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತತೋ ಊನಪ್ಪಮಾಣಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಧಿಕಪ್ಪಮಾಣಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಟ್ಠವರಕಥಾ

ಅಟ್ಠವರಕಥಾಯಂ ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ ಗಮಿಕಭತ್ತಂ ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ ಗಿಲಾನಭೇಸಜ್ಜಂ ಧುವಯಾಗುಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದಕಸಾಟಿಕ''ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ದಾನಾನಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಚೀವರಾ ಹುತ್ವಾ ಕಾಯಂ ಓವಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಗ್ಗಿಯಂ ಅಸುಚಿ ಜೇಗುಚ್ಛಂ ಪಟಿಕೂಲಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ। ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು ನ ವೀಥಿಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಗೋಚರಕುಸಲೋ, ಕಿಲನ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ಗಮಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಸತ್ಥಾ ವಾ ವಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ , ಯತ್ಥ ವಾ ವಾಸಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ವಿಕಾಲೇನ ಉಪಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಲನ್ತೋ ಅದ್ಧಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಮಿಕಭತ್ತಂ। ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಪ್ಪಾಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಆಬಾಧೋ ವಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ, ಕಾಲಕಿರಿಯಾ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ। ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಉಸ್ಸೂರೇ ಭತ್ತಂ ನೀಹರಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ। ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಪ್ಪಾಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಆಬಾಧೋ ವಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ, ಕಾಲಕಿರಿಯಾ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಲಾನಭೇಸಜ್ಜಂ। ಯಸ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದೇ ದಸಾನಿಸಂಸೇ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೇನ ಯಾಗು ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಸ್ಮಾ ಧುವಯಾಗು। ಯಸ್ಮಾ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ನಗ್ಗಿಯಂ ಅಸುಚಿ ಜೇಗುಚ್ಛಂ ಪಟಿಕೂಲಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದಕಸಾಟಿಕಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ।

ನಿಸೀದನಾದಿಕಥಾ

ನಿಸೀದನಾದಿಕಥಾಯಂ ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಯಗುತ್ತಿಯಾ ಚೀವರಗುತ್ತಿಯಾ ಸೇನಾಸನಗುತ್ತಿಯಾ ನಿಸೀದನ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೩) ವಚನತೋ ಕಾಯಾದೀನಂ ಅಸುಚಿಮುಚ್ಚನಾದಿತೋ ಗೋಪನತ್ಥಾಯ ನಿಸೀದನಂ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಸ ವಿಧಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾವಮಹನ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಆಕಙ್ಖತಿ, ತಾವಮಹನ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಕಾತು''ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಅತಿಖುದ್ದಕೇನ ನಿಸೀದನೇನ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಅಗೋಪನತ್ತಾ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಕಣ್ಡು ವಾ ಪೀಳಕಾ ವಾ ಅಸ್ಸಾವೋ ವಾ ಥುಲ್ಲಕಚ್ಛು ವಾ ಆಬಾಧೋ, ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿ''ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಈದಿಸೇಸು ಆಬಾಧೇಸು ಸನ್ತೇಸು ಚೀವರಾದಿಗುತ್ತತ್ಥಾಯ ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ ಪಮಾಣಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೫) ವಚನತೋ ಮುಖಸೋಧನತ್ಥಾಯ ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಕ''ನ್ತಿ ವಚನತೋ ತಿಚೀವರೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇ ಪರಿಸ್ಸಾವನಥವಿಕಾದೀಹಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ವಟ್ಟತಿ। ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಚಾತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ನಿಸೀದನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಯಾವ ಆಬಾಧಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ, ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰

೩೫೮) ವಚನತೋ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಚ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ।

ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಕಥಾ

೫೮. ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಕಥಾಯಂ **ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ**ತಿ ಇದಂ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಕರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ಇಮಂ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತಪಾಠಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಅನುಜಾನಾಮಿ… ಪೇ॰… ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತು**ನ್ತಿ ತಥೇವ ಆಗತಂ "ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತು"ನ್ತಿ ಇಮಂ। ತತ್ಥ **ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾ**ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತು"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಸತಿ "ಪೇಸಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಅಕತಂ, ಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಕಮ್ಮಂ ಪುನ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬಂ, ನ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ ಖಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತಿ ವಚನತೋ**ತಿ ಇದಂ ಪನ ಪುಬ್ಬಪಾಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇತಿ ವಚನತೋ। **ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಪರಪಾಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇತಿ ವಚನತೋ ಕಯಿರಮಾನಞ್ಚ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನಿವಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದ್ವಿಧಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ನಿವಾರೇನ್ತೇಹಿ ಚಾತಿಆದಿ ಪನ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಭನ್ತಿ ಆಘಾತಂ, ಲಭನ್ತಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಂ, ವಧೇನ ತಜ್ಜೇನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಿಟ್ಠಿಮ್ಪಿ ಆವಿಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ಪಾಠಞ್ಚ "ತೇಸಂಯೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ದಿಟ್ಠಿಂ ಆವಿಕರೋನ್ತಿ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಭನ್ತಿ ಆಘಾತಂ, ಲಭನ್ತಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಂ, ವಧೇನ ತಜ್ಜೇನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತುಂ, ದ್ವೀಹಿ ತೀಹಿ ದಿಟ್ಠಿಂ ಆವಿಕಾತುಂ, ಏಕೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ ಇಮೇ ಪಾಠೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ವಚನತೋ**ತಿ ಇದಂ ಪನ ಪಾಳಿಯಂ ತೀಣಿ ಸಮ್ಪದಾನಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತೀಹಿ ಕಿರಿಯಾಪದೇಹಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಞ್ಚೇತಂ ಅನುಪದ್ದವತ್ಥಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಆಪತ್ತಿಸಬ್ಭಾವತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಥಂ ಅನುಪದ್ದವಸಮ್ಭವೋತಿ? ನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವತೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಉಪದ್ದವಸ್ಸ ಚ ನಿವಾರಣತೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೧೫೪) "**ತೇಸಂ ಅನುಪದ್ದವತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿ, ಅಞ್ಞೋಪಿ ಉಪದ್ದವೋ ಬಹೂನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಓಕಾಸಕತಕಥಾ

೫೯. ಓಕಾಸಕತಕಥಾಯಂ **ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನೋಕಾಸಕತೋ**ತಿಆದಿ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನೋಕಾಸಕತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನೋಕಾಸಕತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಚೋದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓಕಾಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇತುಂ, ಕರೋತು ಆಯಸ್ಮಾ ಓಕಾಸಂ, ಅಹಂ ತಂ ವತ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೩) ಇದಂ ಪಾಠಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇಸು **ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ, ಸಾಸನತೋ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ। **ಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಪರಂ ಅಕ್ಕೋಸಿತುಕಾಮೋ ಪರಿಭಾಸಿತುಕಾಮೋ। **ಕಮ್ಮಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ। **ವುಟ್ಠಾನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಪೇತುಕಾಮೋ। **ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಟ್ಠಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಉಪೋಸಥಂ, ಪವಾರಣಂ ವಾ ಠಪೇತುಕಾಮೋ। **ಅನುವಿಜ್ಜನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ। **ಧಮ್ಮಕಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಕಾಮೋ। ಇತಿ ಪರಂ ಚೋದೇನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಭೇದೋ ಅನೇಕವಿಧೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುರಿಮೇಸು ಚತೂಸು ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇಸೂ**ತಿ

ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಕಮ್ಮಾಧಿಪ್ಪಾಯವುಟ್ಠಾನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇಸು ಓಕಾಸಂ ಅಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕಾರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ಸಮ್ಮುಖಾ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾನುರೂಪಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಿ, ಅಸಮ್ಮುಖಾ ಪನ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

"ಠಪನಕ್ಖೇತ್ತಂ ಪನ ಜಾನಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಸುಣಾತು ಮೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ ಅನುವಿಜ್ಜನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವದನ್ತಸ್ಸ ಓಕಾಸಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸ ಅನೋದಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಓಕಾಸಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಪನ ಓದಿಸ್ಸ ಕಥೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಕಥಾ

೯೦. ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಕಥಾಯಂ "ಮಾತಾಪಿತರೋತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವದಮಾನೇ ಕಿಂ ವದೇಯ್ಯಾಮ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದಾತುಂ, ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ವಿನಿಪಾತೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ವಿನಿಪಾತೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೧) ವಚನತೋ ದಾಯಕೇಹಿ ಸದ್ಧಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ವಿನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಗಿಹೀನಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **"ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸೇಸಞಾತೀನಂ ದೇನ್ತೋ ವಿನಿಪಾತೇತಿಯೇವ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪನ ಸಚೇ ರಜ್ಜೇ ಠಿತಾಪಿ ಪತ್ಥಯನ್ತಿ, ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಾತುಭಗಿನೀಆದೀನಂ ಞಾತಕಾನಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಸಿರಿತ್ಥೇರೇನ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯಂ -

"ನ ಲಬ್ಭಂ ವಿನಿಪಾತೇತುಂ, ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಞ್ಚ ಚೀವರಂ।
ಲಬ್ಭಂ ಪಿತೂನಂ ಸೇಸಾನಂ, ಞಾತೀನಮ್ಪಿ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ॥

ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಮಾಪತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾಯಮ್ಪಿ "ಮಾತರಂ ಪನ ಪಿತರಂ ವಾ 'ಇಮಂ ದೇಹೀ'ತಿ ವದತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ, 'ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ'ತಿ ವದತೋ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ ನ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞಾತಕಂ 'ಇಮಂ ದೇಹೀ'ತಿ ವದತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ಹೋತಿ, 'ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ'ತಿ ವದತೋ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ ಹೋತಿ। 'ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ದೇಹೀ'ತಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಆಪಜ್ಜತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೯೫) ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ "ಸೇಸಞಾತಕೇಸು ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತಸಮ್ಭವತೋ ತದಭಾವಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತುಂ 'ಮಾತರಂ ಪನ ಪಿತರಂ ವಾ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೫೯೩-೫೯೫) ವುತ್ತಂ।

ಸನ್ತರುತ್ತರಕಥಾ

೯೧. ಸನ್ತರುತ್ತರಕಥಾಯಂ **ಅನ್ತರ**-ಸದ್ದೋ ಮಜ್ಝವಾಚಕೋ। ವಸತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ ವಾಸಕೋ, "ಅನ್ತರೇ ವಾಸಕೋ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ರೂಪಭವೋ ರೂಪ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೀಸಮಾಸವಸೇನ "ಅನ್ತರೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ। ಉತ್ತರಸದ್ದೋ ಉಪರಿವಾಚಕೋ, ಆಭುಸೋ ಸಜ್ಜತೀತಿ ಆಸಙ್ಗೋ, "ಉತ್ತರೇ ಆಸಙ್ಗೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ "ಉತ್ತರೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಅನ್ತರೋ ಚ ಉತ್ತರೋ ಚ ಅನ್ತರುತ್ತರಾ, ಸಹ ಅನ್ತರುತ್ತರೇಹಿ ಯೋ ವತ್ತತೀತಿ **ಸನ್ತರುತ್ತರೋ,** ಸಹಪುಬ್ಬಪದಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣದ್ವಿಪದಬಹುಬ್ಬೀಹಿಸಮಾಸೋ। ಅಥ ವಾ ಸಹ ಅನ್ತರೇನ ಚ ಉತ್ತರೇನ ಚ ಯೋ ವತ್ತತೀತಿ **ಸನ್ತರುತ್ತರೋ,** ತಿಪದಬಹುಬ್ಬೀಹಿಸಮಾಸೋ। ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಮತ್ತಧರೋ ಹುತ್ವಾ ಗಾಮೋ ನ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಮದಕ್ಖಿ ತಿದಣ್ಡಕೇನಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ, ತಸ್ಮಾ

ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಞ್ಚ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಞ್ಚ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ।

ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೬೨. ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪಕಥಾಯಂ ಸಂಹರೀಯತೇತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿ, ತಸ್ಸಾ **ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ,** ಭಾವಯೋಗೇ ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ಛಟ್ಠೀ। **ನಿಕ್ಖೇಪಾಯಾತಿ** ಠಪನಾಯ, ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಮನಾಯ ಪಞ್ಚ ಕಾರಣಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಿಲಾನೋ ವಾ ಹೋತೀತಿ** ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋ ಗಿಲಾನೋ ವಾ ಹೋತಿ। **ವಸ್ಸಿಕಸಙ್ಕೇತಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ** "ವಸ್ಸಿಕಕಾಲೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಕೇತಂ ವಾ ಕತಂ ಹೋತಿ। **ನದೀಪಾರಗತಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ** ನದಿಯಾ ಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। **ಅಗ್ಗಳಗುತ್ತಿವಿಹಾರೋ ವಾ ಹೋತೀತಿ** ಅಗ್ಗಳಂ ದತ್ವಾಪಿ ದಾತಬ್ಬೋ ಸುಗುತ್ತವಿಹಾರೋ ವಾ ಹೋತಿ। **ಅತ್ಥತಕಥಿನಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ವಾ ಹೋತಿ ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ಅಸಮಾದಾನಚಾರಸಮ್ಭವತೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। **ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ಪನ ವಿಹಾರೋ ನ ಸುಗುತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ** ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕತ್ತಾ ಚೋರಾದೀನಂ ಗಮನಟ್ಠಾನತೋ ಚ। **ಭಣ್ಡುಕ್ಖಲಿಕಾಯಾತಿ** ಚೀವರಾದಿಟ್ಠಪನಭಣ್ಡುಕ್ಖಲಿಕಾಯ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಸತ್ಥಕಮ್ಮವತ್ಥಿಕಮ್ಮಕಥಾ

೬೩. ಸತ್ಥಕಮ್ಮವತ್ಥಿಕಮ್ಮಕಥಾಯಂ **ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸತ್ಥಾದಿನಾ ಛಿನ್ದನಾದಿ **ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಚಮ್ಮಾದಿನಾ ವತ್ಥಿಪೀಳನಂ **ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ। "ಸಮ್ಬಾಧೇ ದಹನಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೭೯)। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೭೯) ಪನ "**ವತ್ಥಿಪೀಳನನ್ತಿ** ಯಥಾ ವತ್ಥಿಗತತೇಲಾದಿ ಅನ್ತೋಸರೀರೇ ಆರೋಹನ್ತಿ, ಏವಂ ಹತ್ಥೇನ ವತ್ಥಿಮದ್ದನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೭೯) ಪನ "**ಸಮ್ಬಾಧೇತಿ** ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚ ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೇಪಿ ಅನುಲೋಮತೋ ದಹನಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವಾ ವಟ್ಟತಿ। ಸತ್ಥವತ್ಥಿಕಮ್ಮಾನುಲೋಮತೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಚೇ? ನ, ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಪಟಿಕ್ಖೇಪಾ, ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಸ್ಸ ತಪ್ಪರಮತಾದೀಪನತೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಬ್ಬೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ 'ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ'ತಿ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ಕತೋ। ತೇನ ಸಮ್ಬಾಧಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ನಾಮ ಸತ್ಥವತ್ಥಿಕಮ್ಮತೋ ಉದ್ಧಂ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ - ಪುಬ್ಬೇ ಸಮ್ಬಾಧೇಯೇವ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಬಾಧಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ , ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ, ನೇತರಸ್ಸಾತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಏತ್ಥ '**ಸತ್ಥಂ** ನಾಮ ಸತ್ಥಹಾರಕಂ ವಾಸ್ಸ ಪರಿಯೇಸೇಯ್ಯಾ'ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೧೬೭) ವಿಯ ಯೇನ ಛಿನ್ದತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ 'ಕಣ್ಟಕೇನ ವಾ'ತಿಆದಿ। ಖಾರುದಾನಂ ಪನೇತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಭಙ್ಗೇ ಪಸಾಖೇ ಪಮುಖೇ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಏಕೇ ಪನ 'ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ವಾ'ತಿ ಪಾಠಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ವತ್ಥೀತಿ ಕಿಂ? ಅಗ್ಘಿಕಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಾಯ ಛಿನ್ದನಂ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ಚ ಅತ್ಥಂ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ, ತೇ 'ಸತ್ಥಹಾರಕಂ ವಾಸ್ಸ ಪರಿಯೇಸೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪದಭಾಜನೀಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಾ। **ಅಣ್ಡವುದ್ಧೀತಿ** ವಾತಣ್ಡಕಾ, **ಆದಾನವತ್ತೀತಿ** ಅನಾಹವತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕಥಾ

೭೪. ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕಥಾಯಂ ನಹಾಪಿತೋ ಪುಬ್ಬೇತಿ ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬೋ, ಪುಬ್ಬೇ ನಹಾಪಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ **ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬೇನ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಖುರಭಣ್ಡನ್ತಿ** ಖುರಾದಿನಹಾಪಿತಭಣ್ಡಂ, "ಲದ್ಧಾತಪತ್ತೋ ರಾಜಕುಮಾರೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಉಪಲಕ್ಖಣನಯೋಯಂ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಸಮಾದಪೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಸಮಾದಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬೇನ ಖುರಭಣ್ಡಂ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪರಿಹರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೩) ಚ ದ್ವಿಧಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬೇನ ವಾ ಅನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬೇನ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ನಾಮ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಮಾದಪನಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ನಹಾಪಿತಪುಬ್ಬೇನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಖುರೇನ ಅಭಿಲಕ್ಖಿತಂ ಖುರಭಣ್ಡಂ, ಖುರಭಣ್ಡಖುರಕೋಸನಿಸಿತಪಾಸಾಣಖುರಥವಿಕಾದಯೋ ನ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾ ಏವ। ಸೇಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೦) ಪನ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಸಮಾದಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಪಿ ನ ಕೇವಲಂ ದಸಸು ಏವ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಅಥ ಖೋ ಯಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ದಸಭಾಗಕಥಾ

೭೫. ದಸಭಾಗಕಥಾಯಂ **ಸಙ್ಘಿಕಾನೀತಿ** ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಾನಿ **ಬೀಜಾನಿ। ಪುಗ್ಗಲಿಕಾಯಾತಿ** ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸನ್ತಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ। **ಭಾಗಂ ದತ್ವಾತಿ** ಮೂಲಭಾಗಸಙ್ಖಾತಂ ದಸಮಭಾಗಂ ಭೂಮಿಸಾಮಿಕಾನಂ ದತ್ವಾ। **ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ** ತೇಸಂ ಬೀಜಾನಂ ಫಲಾನಿ ರೋಪಕೇಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ । **ಇದಂ ಕಿರ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪೋರಾಣಕಚಾರಿತ್ತನ್ತಿ** ಆದಿಕಪ್ಪಕಾಲೇ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಮಹಾಸಮ್ಮತಂ ನಾಮ ರಾಜಾನಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ತಣ್ಡುಲಫಲಸಾಲಿಖೇತ್ತತೋ ಪವತ್ತತಣ್ಡುಲಫಲಾನಿ ದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಭೂಮಿಸಾಮಿಕಭೂತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮ್ಮತರಾಜಿನೋ ದತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಮ್ಬುದೀಪಿಕಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಚಾರಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀನಾಮಿಕಾಯಮ್ಪಿ ವಿನಯಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೪) "**ದಸಭಾಗಂ ದತ್ವಾತಿ** ದಸಮಭಾಗಂ ದತ್ವಾ। ತೇನೇವಾಹ 'ದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಭೂಮಿಸಾಮಿಕಾನಂ ದಾತಬ್ಬೋ'ತಿ" ವುತ್ತಂ।

ಪಾಥೇಯ್ಯಕಥಾ

೭೬. ಪಾಥೇಯ್ಯಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿ ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಅಮಿತಪರಿಭೋಗಭೂತೇನ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿನಾ ಅಭಿಯಾಚಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ಇಧ ಪನ ಪಠಮಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಗೋರಸೇ ಖೀರಂ ದಧಿಂ ತಕ್ಕಂ ನವನೀತಂ ಸಪ್ಪಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೯) ಪಞ್ಚ ಗೋರಸಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ। ತತೋ ಪರಂ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಭಿಯಾಚನಾನುರೂಪಂ ವತ್ವಾ ಅನುಜಾನಿತುಂ "**ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಗ್ಗಾ ಕನ್ತಾರಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸೇಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತಥಾ ಅಲಭನ್ತೇನ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತೇನ ಏವರೂಪೇಸು ಕಾಲೇಸು ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "**ಏಕದಿವಸೇನ ಗಮನೀಯೇ ಮಗ್ಗೇ ಏಕಭತ್ತತ್ಥಾಯ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪನ ತತೋ ಉಪರಿ ಯಾಚನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸಿತಂ। "**ದೀಘೇ ಅದ್ಧಾನೇ**"ತಿಆದಿನಾ ಸಚೇ ಮಾಸಗಮನೀಯೇ ಮಗ್ಗೇ ಸತ್ತಾಹಗಮನೀಯೋ ಏವ ಕನ್ತಾರೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಯಾಪನೀಯಮತ್ತಮೇವ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಪರಂ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕಾದಿವಸೇನ ಸುಭಿಕ್ಖಸುಲಭಪಿಣ್ಡಮಗ್ಗತ್ತಾ ನ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಮಹಾಪದೇಸಕಥಾ

೭೭. ಮಹಾಪದೇಸಕಥಾಯಂ ಮಹಾಪದೇಸಾ ನಾಮ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ದ್ವೇ, ಅನನುಞ್ಞಾತಾ ದ್ವೇತಿ ಚತ್ತಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತೇಸು ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮವಸೇನ ದ್ವೇ, ತಥಾ

ಅನನುಞ್ಞಾತೇಪೀತಿ।

ತತ್ಥ “**ಪರಿಮದ್ದನ್ತಾ**ತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖನ್ತಾ। ಪಟ್ಟುಣ್ಣದೇಸೇ ಸಞ್ಜಾತವತ್ಥಂ **ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ**। ‘ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ ಕೋಸೇಯ್ಯವಿಸೇಸೋ’ತಿ ಹಿ ಅಭಿಧಾನಕೋಸೇ ವುತ್ತಂ। ಚೀನದೇಸೇ ಸೋಮಾರದೇಸೇ ಚ ಸಞ್ಜಾತವತ್ಥಾನಿ ಚೀನಸೋಮಾರಪಟಾನಿ। ಪಟ್ಟುಣ್ಣಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯತ್ತಾ। **ಇದ್ಧಿಮಯಂ** ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಚೀವರಂ, ತಂ ಖೋಮಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಹೋತೀತಿ ತೇಸಂಯೇವ ಅನುಲೋಮಂ। ದೇವತಾಹಿ ದಿನ್ನಚೀವರಂ **ದೇವದತ್ತಿಯಂ,** ತಂ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಜಾಲಿನಿಯಾ ದೇವಕಞ್ಞಾಯ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನವತ್ಥಸದಿಸಂ, ತಮ್ಪಿ ಖೋಮಾದೀನಂಯೇವ ಅನುಲೋಮಂ ಹೋತಿ ತೇಸು ಅಞ್ಞತರಭಾವತೋ। **ದ್ವೇ ಪಟಾನಿ ದೇಸನಾಮೇನ ವುತ್ತಾನೀ**ತಿ ತೇಸಂ ಸರೂಪದಸ್ಸನಮತ್ತಮೇತಂ, ನಾಞ್ಞನಿವತ್ತನಪದಂ ಪಟ್ಟುಣ್ಣಪಟ್ಟಸ್ಸಪಿ ದೇಸನಾಮೇನೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ತುಮ್ಬಾ**ತಿ ತೀಣಿ ಭಾಜನಾನಿ। **ಫಲಕತುಮ್ಬೋ** ಲಾಬುಆದಿ। **ಉದಕತುಮ್ಬೋ** ಉದಕುಕ್ಖಿಪನಕುಟಕೋ। **ಕಿಲಞ್ಜಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವೇಳುವಿಲೀವೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಛತ್ತ”ನ್ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೩೦೫) ವುತ್ತಂ।

“**ಯಾವಕಾಲಿಕಪಕ್ಕಾನ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಆಮಾನಿ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಸೀತುದಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಪಾನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪತಿ ಏವ। ಅಯಞ್ಚ ಅತ್ಥೋ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಸರೂಪತೋ ಅವುತ್ತೋತಿ ಆಹ ‘**ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನಾ**’ತಿಆದಿ। **ಉಚ್ಛುರಸೋ ನಿಕಸಟೋ**ತಿ ಇದಂ ಪಾತಬ್ಬತಾಸಾಮಞ್ಞೇನ ಯಾಮಕಾಲಿಕಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಮೇವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ರಸಾ**ತಿ ಫಲಪತ್ತಪುಪ್ಫಉಚ್ಛುರಸಾ ಚತ್ತಾರೋ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೩೦೦) ವುತ್ತಂ। “**ದ್ವೇ ಪಟಾ ದೇಸನಾಮೇನೇವಾ**ತಿ ಚೀನಪಟಸೋಮಾರಪಟಾನಿ। **ತೀಣೀ**ತಿ ಪಟ್ಟುಣ್ಣೇನ ಸಹ ತೀಣಿ। **ಇದ್ಧಿಮಯಂ** ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। **ದೇವದತ್ತಿಯಂ** ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೇನ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩೦೫)।

ಸಂಸಟ್ಠಕಥಾ

ಸಂಸಟ್ಠಕಥಾಯಂ **ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತೀ**ತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಛಲ್ಲಿಮ್ಪಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಕಲೇನೇವ ನಾಳಿಕೇರಫಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾನಕಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ, ನಾಳಿಕೇರಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ತಂ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಕಪ್ಪತಿ। ಉಪರಿ ಸಪ್ಪಿಪಿಣ್ಡಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀತಲಪಾಯಾಸಂ ದೇನ್ತಿ, ಯಂ ಪಾಯಾಸೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ ಸಪ್ಪಿ, ತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಬದ್ಧಮಧುಫಾಣಿತಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತಕ್ಕೋಲಜಾತಿಫಲಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದೇನ್ತಿ, ತಾನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ, ಯಾಗುಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದೀಸುಪಿ, ತೇಲಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಲಟ್ಠಿಮಧುಕಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏವಂ ಯಂ ಯಂ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಏಕತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಯಥಾ ಸುದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ವಾ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಸಚೇ ಪನ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ ಹೋತಿ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಾವಕಾಲಿಕಞ್ಹಿ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಾನಿ ತೀಣಿಪಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನಿ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಂ ಉಪನೇತಿ। ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ದ್ವೇಪಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾದೀನಿ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಂ ಉಪನೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಞ್ಞೇವ ಉಪನೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇನ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತಿ, ದ್ವೀಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಛಾಹಂ…ಪೇ॰… ಸತ್ತಾಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ತದಹೇವ ಕಪ್ಪತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಾಯೇವ ಹಿ “ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತ”ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕಾಲಯಾಮಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಸು ಚೇತ್ಥ ವಿಕಾಲಭೋಜನಸನ್ನಿಧಿಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಮೇಸು ಚ ಪನ ಚತೂಸು ಕಾಲಿಕೇಸು ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಇದಮೇವ ದ್ವಯಂ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಕಞ್ಚೇವ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಸನ್ನಿಧಿಮ್ಪಿ ನ ಜನೇತೀತಿ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ಪಞ್ಚಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಪಞ್ಚಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೦) ವಚನತೋ ಸಾರದಿಕೇನ ಆಬಾಧೇನ ಫುಟ್ಠಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಗುಪಿ ಪೀತಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಭತ್ತಮ್ಪಿ ಭುತ್ತಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ತೇ ತೇನ ಕಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ ಲೂಖಾ ದುಬ್ಬಣ್ಣಾ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪ್ಪಣ್ಡುಕಜಾತಾ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತಾ। ತೇಸಂ ಯಂ ಭೇಸಜ್ಜಞ್ಚೇವ ಅಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಸಮ್ಮತಞ್ಚ, ಲೋಕಸ್ಸ ಆಹಾರತ್ಥಞ್ಚ ಫರೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಓಳಾರಿಕೋ ಆಹಾರೋ ಪಞ್ಞಾಯೇಯ್ಯ। ತತ್ರಿಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ, ತಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ "**ಸಾರದಿಕೇನ ಆಬಾಧೇನಾ**ತಿ ಸರದಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಪಿತ್ತಾಬಾಧೇನ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ವಸ್ಸೋದಕೇನಪಿ ತೇಮೇನ್ತಿ, ಕದ್ದಮಮ್ಪಿ ಮದ್ದನ್ತಿ, ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಆಬಾಧೋಪಿ ಖರೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ತೇಸಂ ಪಿತ್ತಂ ಕೋಟ್ಠಬ್ಭನ್ತರಗತಂ ಹೋತಿ। **ಆಹಾರತ್ಥಞ್ಚ ಫರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಆಹಾರತ್ಥಂ ಸಾಧೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೦) ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೦) "**ಪಿತ್ತಂ ಕೋಟ್ಠಬ್ಭನ್ತರಗತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಬಹಿಸರೀರೇ ಬ್ಯಾಪೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ಅಬದ್ಧಪಿತ್ತಂ ಕೋಟ್ಠಬ್ಭನ್ತರಗತಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ಪಿತ್ತಂ ಕುಪಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೬೦) "**ಯಂ ಭೇಸಜ್ಜಞ್ಚೇವ ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರತೋ 'ತದುಭಯೇನ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಕಿಸಾ ಹೋನ್ತೀ'ತಿಆದಿನಾ ವಿರೋಧದಸ್ಸನತೋ ನಿದಾನಾನಪೇಕ್ಖಂ ಯಥಾಲಾಭವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾನಿದಾನಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೇ? ತದಞ್ಞಾಪೇಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯತೋ। ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಕಾಲೇಪಿ ಹಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಭಾವಾಪೇಕ್ಖೋತಿ। ತಥಾ ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನೇವ 'ಆಹಾರತ್ಥಞ್ಚ ಫರೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಓಳಾರಿಕೋ ಆಹಾರೋ ಪಞ್ಞಾಯೇಯ್ಯಾ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ ಹಿ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನ ಕತೋ, ಕುತೋಯೇವ ಪನ ಲಬ್ಭಾ ತದಞ್ಞಾಪೇಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಭಗವತಾ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾದೀನಿ ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವನ್ತಿ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ಯಂ ಪನ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು'ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೦) ವಚನಂ, ತಂ 'ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಕಾಲೇ ಏವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀ'ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತೋ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ಅತಿಸಯತ್ತಾ ಭಗವತೋ 'ಯಂ ಭೇಸಜ್ಜಞ್ಚೇವ ಅಸ್ಸಾ'ತಿಆದಿವಿತಕ್ಕುಪ್ಪಾದೋ ನ ಸಮ್ಭವತಿ। ಪಣೀತಭೋಜನಾನುಮತಿಯಾ ಪಸಿದ್ಧತ್ತಾ ಆಬಾಧಾನುರೂಪಸಪ್ಪಾಯಾಪೇಕ್ಖಾಯ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಚೇ? ತಞ್ಚ ನ, 'ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯಾ'ತಿ ಕಿಸಾದಿಭಾವಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತೋ। ಯಥಾ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಉಪಾದಾಯ ಫಾಣಿತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ನವನೀತಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಪ್ಪೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬತೋ ನವನೀತಂ ವಿಸುಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೇ? ನ ವಿಸೇಸದಸ್ಸನಾಧಿಪ್ಪಾಯತೋ। ಯಥಾ ಫಾಣಿತಗ್ಗಹಣೇನ ಸಿದ್ಧೇಪಿ ಪರತೋ ಉಚ್ಛುರಸೋ ವಿಸುಂ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಉಚ್ಛುಸಾಮಞ್ಞತೋ ಗುಳೋದಕಟ್ಠಾನೇ ಠಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯತೋ, ತಥಾ ನವನೀತೇ ವಿಸೇಸವಿಧಿದಸ್ಸನಾಧಿಪ್ಪಾಯತೋ ನವನೀತಂ ವಿಸುಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವಿಸೇಸವಿಧಿ ಪನಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾವಸೇನ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೮-೬೨೧) ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ 'ಪಚಿತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೇನ ಅಧೋತಮ್ಪಿ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ। ತತ್ಥ ಸಪ್ಪಿ ಪಕ್ಕಾವ ಹೋತಿ, ನಾಪಕ್ಕಾ, ತಥಾ ಫಾಣಿತಮ್ಪಿ। ನವನೀತಂ ಅಪಕ್ಕಮೇವಾ"ತಿಆದಿ।

ದುತಿಯಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ದುತಿಯಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇಪಿ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೧) ವಚನತೋ “ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾನಿಪಿ ತಾನಿ ಪಾಕತಿಕಾನಿ ಲೂಖಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ, ತಾನಿ ನಚ್ಛಾದೇನ್ತಿ, ಪಗೇವ ಸೇನೇಸಿತಾನಿ। ತೇ ತೇನ ಚೇವ ಸಾರದಿಕೇನ ಆಬಾಧೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಇಮಿನಾ ಚ ಭತ್ತಾಚ್ಛಾದಕೇನ ತದುಭಯೇನ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಕಿಸಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇಪಿ ವಿಕಾಲೇಪೀತಿ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ “**ನಚ್ಛಾದೇನ್ತೀ**ತಿ ನ ಜೀರನ್ತಿ, ನ ವಾತರೋಗಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಸೇನೇಸಿತಾನೀ**ತಿ ಸಿನಿದ್ಧಾನಿ। **ಭತ್ತಾಚ್ಛಾದಕೇನಾ**ತಿ ಭತ್ತಂ ಅರೋಚಕೇನಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೧) ವುತ್ತಂ, ಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೧; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೧-೨೬೨) ಪನ “**ನಚ್ಛಾದೇನ್ತೀ**ತಿ ರುಚಿಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ, ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ಪನ “ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸಾಯನೀಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚಭೇಸಜ್ಜಾನಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಇಧ ಪನ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ವುತ್ತೋತಿ।

ವಸಾಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ವಸಾಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅಚ್ಛವಸಂ ಮಚ್ಛವಸಂ ಸುಸುಕಾವಸಂ ಸೂಕರವಸಂ ಗದ್ರಭವಸಂ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ। ವಿಕಾಲೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಿಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ವಿಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಕಾಲೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಿಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ವಿಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಕಾಲೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ವಿಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಕಾಲೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨)। ತತ್ಥ “**ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಅವೀತಿವತ್ತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು”ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೨) ವುತ್ತಂ, ಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೨; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೧-೨೬೨) ಪನ “**ಸುಸುಕಾ**ತಿ ಸಮುದ್ದೇ ಭವಾ ಏಕಾ ಮಚ್ಛಜಾತಿ, ಕುಮ್ಭಿಲಾತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಸಂಸಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ। **ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಪರಿಭೋಗಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ಚತುಕಾಲಿಕಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೋಯೇವ।

ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೂಲಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಹಲಿದ್ದಿಂ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಂ ವಚಂ ವಚತ್ತಂ ಅತಿವಿಸಂ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಂ ಉಸೀರಂ ಭದ್ದಮುತ್ತಕಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಮೂಲಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ। ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ। ತತ್ಥ **ವಚತ್ತ**ನ್ತಿ ಸೇತವಚಂ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ।

ಪಿಟ್ಠಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಪಿಟ್ಠಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸದಂ ನಿಸದಪೋತಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ಪಿಸಿತೇಹಿ ಚುಣ್ಣಕತೇಹಿ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ನಿಸದಞ್ಚ ನಿಸದಪೋತಕಞ್ಚ ಪರಿಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ನಿಸದಂ ನಿಸದಪೋತಕ**ನ್ತಿ ಪಿಸನಸಿಲಾ ಚ ಪಿಸನಪೋತೋ ಚ। ನಿಸದನ್ತಿ ಪಿಸನ್ತಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾದಯೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ನಿಸದಂ,** ಪಿಸನಸಿಲಾ। ನಿಸದನ್ತಿ ಪಿಸನ್ತಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾದಯೋ ಏತೇನಾತಿ ನಿಸದಂ, ಪೋಸೇತಬ್ಬೋತಿ ಪೋತೋ, ದಾರಕೋ। ಖುದ್ದಕಪ್ಪಮಾಣತಾಯ ಪೋತೋ ವಿಯಾತಿ ಪೋತೋ, ನಿಸದಞ್ಚ ತಂ ಪೋತೋ ಚಾತಿ ನಿಸದಪೋತೋ, **ತಂ ನಿಸದಪೋತಕಂ**। ನಿಪುಬ್ಬಸದ ಚುಣ್ಣಕರಣೇತಿ ಧಾತು।

ಕಸಾವಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಕಸಾವಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಸಾವಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನಿಮ್ಬಕಸಾವಂ ಕುಟಜಕಸಾವಂ ಪಟೋಲಕಸಾವಂ ಫಗ್ಗವಕಸಾವಂ ನತ್ತಮಾಲಕಸಾವಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಕಸಾವಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ತಾನಿಪಿ ಕಸಾವಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಫಗ್ಗವ**ನ್ತಿ ಲತಾಜಾತಿ। **ನತ್ತಮಾಲ**ನ್ತಿ ಕರಞ್ಜಂ। **“ಕಸಾವೇಹೀ**ತಿ ತಚಾದೀನಿ ಉದಕೇ ತಾಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತಊಸರೇಹೀ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೩) ವುತ್ತಂ।

ಪಣ್ಣಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಪಣ್ಣಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಣಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನಿಮ್ಬಪಣ್ಣಂ ಕುಟಜಪಣ್ಣಂ ಪಟೋಲಪಣ್ಣಂ ನತ್ತಮಾಲಪಣ್ಣಂ ಫಗ್ಗವಪಣ್ಣಂ ಸುಲಸಿಪಣ್ಣಂ ಕಪ್ಪಾಸಪಣ್ಣಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಅಫರನ್ತಾನಿ ತಾನಿಪಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಚ್ಛವಸ**ನ್ತಿಆದೀಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯೋಪಿ ಖುದ್ದಕವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತೋಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಯಂ ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅವುತ್ತಂ, ತಂ ತದೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

ಫಲಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಫಲಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಫಲಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಬಿಳಙ್ಗಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಂ ಮರಿಚಂ ಹರೀತಕಂ ವಿಭೀತಕಂ ಆಮಲಕಂ ಗೋಟ್ಠಫಲಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಫಲಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಅಫರನ್ತಾನಿ ತಾನಿ ಫಲಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

ಜತುಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಜತುಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜತೂನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಹಿಙ್ಗುಂ ಹಿಙ್ಗುಜತುಂ ಹಿಙ್ಗುಸಿಪಾಟಿಕಂ ತಕಂ ತಕಪತ್ತಿಂ ತಕಪಣ್ಣಿಂ ಸಜ್ಜುಲಸಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಜತೂನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ತಾನಿ ಜತೂನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಹಿಙ್ಗುಹಿಙ್ಗುಜತುಹಿಙ್ಗುಸಿಪಾಟಿಕಾ** ಹಿಙ್ಗುಜಾತಿಯೋಯೇವ। **ತಕತಕಪತ್ತಿತಕಪಣ್ಣಿಯೋ** ಲಾಖಾಜಾತಿಯೋ।

ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೬೩) ಪನ “**ಹಿಙ್ಗುಜತು** ನಾಮ ಹಿಙ್ಗುರುಕ್ಖಸ್ಸ ದಣ್ಡಪಲ್ಲವಪವಾಳಪಾಕನಿಪ್ಫನ್ನಾ। **ಹಿಙ್ಗುಸಿಪಾಟಿಕಾ** ನಾಮ ತಸ್ಸ ಮೂಲಸಾಖಪಾಕನಿಪ್ಫನ್ನಾ। **ತಕಂ** ನಾಮ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ತಚಪಾಕೋದಕಂ। **ತಕಪತ್ತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಪಾಕೋದಕಂ। **ತಕಪಣ್ಣೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಫಲಪಾಕೋದಕಂ। ಅಥ ವಾ ‘**ತಕಂ** ನಾಮ ಲಾಖಾ। **ತಕಪತ್ತೀ**ತಿ ಕಿತ್ತಿಮಲೋಹಸಾಖಾ । **ತಕಪಣ್ಣೀ**ತಿ ಪಕ್ಕಲಾಖಾ’ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನವಸೇನ ದ್ವಿಧಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ವಿಕಾಲಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಹಿ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ವುತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ ‘ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳಂ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳೋದಕಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನ’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೩) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಿದ್ಧಂ ‘ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನವಸೇನ ದುವಿಧಾ’ತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಗುಳೋದಕಾದಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತತೋ ಚ ಪಾಳಿವಿರೋಧೋ। **ಆಹಾರತ್ಥ**ನ್ತಿ ಆಹಾರಪಯೋಜನಂ, ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಯಾಪನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಚ। **ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ। **ಪಿಟ್ಠೇಹೀ**ತಿ ಪಿಸಿತತೇಲೇಹಿ। **ಕೋಟ್ಠಫಲ**ನ್ತಿ ಕೋಟ್ಠರುಕ್ಖಸ್ಸ ಫಲಂ, ಮದನಫಲಂ ವಾತಿ ಚ ಲಿಖಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಲೋಣಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

ಲೋಣಭೇಸಜ್ಜಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಣಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಸಾಮುದ್ದಿಕಂ ಕಾಳಲೋಣಂ ಸಿನ್ಧವಂ ಉಬ್ಭಿದಂ ಬಿಲಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಲೋಣಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ತಾನಿ ಲೋಣಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಸಾಮುದ್ದ**ನ್ತಿ ಸಮುದ್ದತೀರೇ ವಾಲುಕಂ ವಿಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ। **ಕಾಳಲೋಣ**ನ್ತಿ ಪಕತಿಲೋಣಂ। **ಸಿನ್ಧವ**ನ್ತಿ ಸೇತವಣ್ಣಂ ಪಬ್ಬತೇ ಉಟ್ಠಹತಿ। **ಉಬ್ಭಿದ**ನ್ತಿ ಭೂಮಿತೋ ಅಙ್ಕುರಂ ವಿಯ ಉಟ್ಠಹತಿ। **ಬಿಲ**ನ್ತಿ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚಿತಂ, ತಂ ರತ್ತವಣ್ಣಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೩) ಪನ “**ಉಬ್ಭಿದಂ** ನಾಮ ಊಸರಪಂಸುಮಯ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೩) ಪನ “**ಉಬ್ಭಿದ**ನ್ತಿ ಊಸರಪಂಸುಮಯಂ ಲೋಣಂ। **ಬಿಲ**ನ್ತಿ ಲೋಣವಿಸೇಸೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ವುತ್ತಂ।

ಚುಣ್ಣಕಥಾ

ಚುಣ್ಣಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಕಣ್ಡು ವಾ ಪೀಳಕಾ ವಾ ಅಸ್ಸಾವೋ ವಾ ಥುಲ್ಲಕಚ್ಛು ವಾ ಆಬಾಧೋ ಕಾಯೋ ವಾ ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ಚುಣ್ಣಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಛಕಣಂ ಮತ್ತಿಕಂ ರಜನನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದುಕ್ಖಲಂ ಮುಸಲ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೪)। “**ಕಾಯೋ ವಾ ದುಗ್ಗನ್ಧೋ**ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಸ್ಸಾದೀನಂ ವಿಯ ಕಾಯಗನ್ಧೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಪಿ ಸಿರೀಸಕೋಸುಮ್ಬಾದಿಚುಣ್ಣಾನಿ ವಾ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣಾನಿ ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಛಕಣ**ನ್ತಿ ಗೋಮಯಂ। **ರಜನನಿಪ್ಪಕ್ಕ**ನ್ತಿ ರಜನಕಸಟಂ,

ಪಾಕತಿಕಚುಣ್ಣಮ್ಪಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಉದಕೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏತಮ್ಪಿ ರಜನನಿಪ್ಪಕ್ಕಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೪) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೪) ಪನ "**ಛಕಣನ್ತಿ** ಗೋಮಯಂ। **ಪಾಕತಿಕಚುಣ್ಣಂ** ನಾಮ ಅಪಕ್ಕಕಸಾವಚುಣ್ಣಂ। ತೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣಂ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೪-೨೬೫) "**ಛಕಣನ್ತಿ** ಗೋಮಯಂ। **ಪಾಕತಿಕಚುಣ್ಣನ್ತಿ** ಅಪಕ್ಕಕಸಾವಚುಣ್ಣಂ, ಗನ್ಧಚುಣ್ಣಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೬೪) "**ಛಕಣನ್ತಿ** ಗೋಮಯಂ। **ಪಾಕತಿಕಚುಣ್ಣಂ** ನಾಮ ಅಪಕ್ಕಕಸಾವಚುಣ್ಣಂ। ತೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣಂ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚುಣ್ಣಚಾಲಿನಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೪) ವಚನತೋ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚುಣ್ಣೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಚಾಲಿತೇಹಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಚುಣ್ಣಚಾಲಿನೀ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಸ್ಸಚಾಲಿನಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೪) ವಚನತೋ ಸಣ್ಹೇಹಿ ಚುಣ್ಣೇಹಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ದುಸ್ಸಚಾಲಿನೀ ವಟ್ಟತಿ । "**ಚುಣ್ಣಚಾಲಿನಿನ್ತಿ** ಉದುಕ್ಖಲೇ ಕೋಟ್ಟಿತಚುಣ್ಣಪರಿಸ್ಸಾವನಿ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೪-೨೬೫) ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೬೪) "**ಚಾಲಿತೇಹೀತಿ** ಪರಿಸ್ಸಾವಿತೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅಮನುಸ್ಸಿಕಾಬಾಧಕಥಾ

ಅಮನುಸ್ಸಿಕಾಬಾಧಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಮನುಸ್ಸಿಕಾಬಾಧೇ ಆಮಕಮಂಸಂ ಆಮಕಮಂಸಲೋಹಿತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೪) ವಚನತೋ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಮಕಮಂಸಂ ಖಾದಿತಸ್ಸ ಆಮಕಲೋಹಿತಂ ಪಿವಿತಸ್ಸ ಸೋ ಅಮನುಸ್ಸಾಬಾಧೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಆಮಕಮಂಸಞ್ಚ ಖಾದಿ, ಆಮಕಲೋಹಿತಞ್ಚ ಪಿವೀತಿ** ನ ತಂ ಭಿಕ್ಖು ಖಾದಿ, ನ ಪಿವಿ, ಅಮನುಸ್ಸೋ ಖಾದಿತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪಕ್ಕನ್ತೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಸ ಸೋ ಅಮನುಸ್ಸಿಕಾಬಾಧೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೀ"ತಿ।

ಅಞ್ಜನಕಥಾ

ಅಞ್ಜನಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಜನಂ ಕಾಳಞ್ಜನಂ ರಸಞ್ಜನಂ ಸೋತಞ್ಜನಂ ಗೇರುಕಂ ಕಪಲ್ಲ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಕ್ಖುರೋಗೇ ಸತಿ ಅಞ್ಜನಾದೀನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ತತ್ಥ "**ಅಞ್ಜನನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕವಚನಮೇತಂ। **ಕಾಳಞ್ಜನನ್ತಿ** ಏಕಾ ಅಞ್ಜನಜಾತಿ। **ರಸಞ್ಜನನ್ತಿ** ನಾನಾಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಕತಂ। **ಸೋತಞ್ಜನನ್ತಿ** ನದೀಸೋತಾದೀಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಅಞ್ಜನಂ। **ಗೇರುಕೋ** ನಾಮ ಸುವಣ್ಣಗೇರುಕೋ। **ಕಪಲ್ಲನ್ತಿ** ದೀಪಸಿಖತೋ ಗಹಿತಮಸೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೪) ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೫) "**ಸುವಣ್ಣಗೇರುಕೋತಿ** ಸುವಣ್ಣತುತ್ಥಾದೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೪-೨೬೫) ತಥೇವ ವುತ್ತಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚನ್ದನಂ ತಗರಂ ಕಾಳಾನುಸಾರಿಯಂ ತಾಲೀಸಂ ಭದ್ದಮುತ್ತಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನೇಹಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಇಮಾನಿ ಚನ್ದನಾದೀನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ತತ್ಥ "**ಚನ್ದನನ್ತಿ** ಲೋಹಿತಚನ್ದನಾದಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚನ್ದನಂ। **ತಗರಾದೀನಿ** ಪಾಕಟಾನಿ। ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ನೀಲುಪ್ಪಲಾದೀನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿಯೇವ। **ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನೇಹೀತಿ** ಅಞ್ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಪಿಸಿತಬ್ಬೇಹಿ। ನ ಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೪) ಟೀಕಾಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೫) ಪನ "**ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನನ್ತಿ** ಅಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಉಪಪಿಸಿತಬ್ಬಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚುಣ್ಣಜಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೪-೨೬೫) ಪನ "ಪಾಳಿಯಂ **ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನನ್ತಿ** ಅಞ್ಜನೇ ಉಪನೇತುಂ ಪಿಸಿತಬ್ಬಭೇಸಜ್ಜ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಜನಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಞ್ಜನಠಪನಟ್ಠಾನಂ ವಟ್ಟತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಅಞ್ಜನೀ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಿಮಯಂ ದನ್ತಮಯಂ

ವಿಸಾಣಮಯಂ ನಳಮಯಂ ವೇಳುಮಯಂ ಕಟ್ಠಮಯಂ ಜತುಮಯಂ ಲೋಹಮಯಂ ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಏತಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ। ತತ್ಥ **ಅಟ್ಠಿಮಯ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಅಟ್ಠಿಮಯಂ। **ದನ್ತಮಯ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿದನ್ತಾದಿಸಬ್ಬದನ್ತಮಯಂ। **ವಿಸಾಣಮಯೇಪಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ನಳಮಯಾದಯೋ** ಏಕನ್ತಕಪ್ಪಿಯಾಯೇವ।

"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಿಧಾನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಞ್ಜನೀಅಪಿಧಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತ್ತಕೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜನಿಯಾ ಬನ್ಧಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಪಿಧಾನಂ ಸುತ್ತಕೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜನಿಯಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತ್ತಕೇನ ಸಿಬ್ಬೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಪತನತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಜನೀಸುತ್ತಕೇನ ಸಿಬ್ಬೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಿಮಯಂ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಏತಾಯೇವ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಲಾಕಟ್ಠಾನಿಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಟ್ಠಾನಿಯಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಸಲಾಕಟ್ಠಾನಿಯ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಸಲಾಕಂ ಓದಹನ್ತಿ, ತಂ ಸುಸಿರದಣ್ಡಕಂ ವಾ ಥವಿಕಂ ವಾ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಜನಿತ್ಥವಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಥವಿಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಂಸಬದ್ಧಕಂ ಬನ್ಧನಸುತ್ತಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೫) ವಚನತೋ ಅಞ್ಜನಿತ್ಥವಿಕಾಯ ಅಂಸೇ ಲಗ್ಗನತ್ಥಾಯ ಅಂಸಬದ್ಧಕಮ್ಪಿ ಬನ್ಧನಸುತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

ನತ್ಥುಕಥಾ

ನತ್ಥುಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುದ್ಧನಿ ತೇಲಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಸೀಸಾಭಿತಾಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮುದ್ಧನಿ ತೇಲಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನತ್ಥುಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನತ್ಥುಕರಣಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ನತ್ಥುಯಾ ಅಗಳನತ್ಥಂ ನತ್ಥುಕರಣೀ ವಟ್ಟತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾ ನತ್ಥುಕರಣೀ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಿಮಯಂ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಏತಾಯೇವ ನತ್ಥುಕರಣಿಯೋ ವಟ್ಟನ್ತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಮಕನತ್ಥುಕರಣಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ನತ್ಥು ವಿಸಮಂ ಆಸಿಞ್ಚಯನ್ತಿ ಚೇ, ಯಮಕನತ್ಥುಕರಣಿಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ಯಮಕನತ್ಥುಕರಣಿ**ನ್ತಿ ಸಮಸೋತಾಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಪನಾಳಿಕಾಹಿ ಏಕಂ ನತ್ಥುಕರಣಿಂ।

ಧೂಮನೇತ್ತಕಥಾ

ಧೂಮನೇತ್ತಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧೂಮಂ ಪಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಯಮಕನತ್ಥುಕರಣಿಯಾ ನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ಧೂಮಂ ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧೂಮನೇತ್ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ತಮೇವ ವಟ್ಟಿಂ ಆಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ ಪಿವನಪಚ್ಚಯಾ ಕಣ್ಠೇ ದಹನ್ತೇನ ಧೂಮನೇತ್ತಧೂಮೋ ಪಿವಿತಬ್ಬೋ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಧೂಮನೇತ್ತಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಿಮಯಂ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಏತಾನಿ ಏವ ಧೂಮನೇತ್ತಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಿಧಾನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಪಾಣಕಾದಿಅಪ್ಪವಿಸನತ್ಥಂ ಧೂಮನೇತ್ತತ್ಥವಿಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಮಕತ್ಥವಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಏಕತೋ ಘಂಸಿಯಮಾನೇ ಸತಿ ಯಮಕತ್ಥವಿಕಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಂಸಬದ್ಧಕಂ ಬನ್ಧನಸುತ್ತಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬) ವಚನತೋ ಧೂಮನೇತ್ತತ್ಥವಿಕಸ್ಸ ಅಂಸಬದ್ಧಬನ್ಧನಸುತ್ತಂ ವಟ್ಟತಿ।

ತೇಲಪಾಕಕಥಾ

ತೇಲಪಾಕಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಲಪಾಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ವಾತಾಬಾಧೇ ಸತಿ ತೇಲಪಾಕೋ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಲಪಾಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೇಸಜ್ಜಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅನುಞ್ಞಾತಮೇವ ಹೋತಿ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಿಪಕ್ಖಿತ್ತಮಜ್ಜಂ ತೇಲಂ ಪಾತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪಿವೇಯ್ಯ, ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಮಿಂ ತೇಲಪಾಕೇ ಮಜ್ಜಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣೋ ನ ಗನ್ಧೋ ನ ರಸೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವರೂಪಂ ಮಜ್ಜಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ತೇಲಂ ಪಾತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ತೇಲಪಾಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಮಜ್ಜಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ವಾ ಗನ್ಧೋ ವಾ ರಸೋ ವಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಾದಿಸಂ ತೇಲಂ ಪಿವಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ಅತಿಪಕ್ಖಿತ್ತಮಜ್ಜಾನೀ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ಖಿತ್ತಮಜ್ಜಾನಿ, ಬಹುಂ ಮಜ್ಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಯೋಜಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಬ್ಭಞ್ಜನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಅತಿಪಕ್ಖಿತ್ತಮಜ್ಜತ್ತಾ ಅಪಿವಿತಬ್ಬೇ ತೇಲೇ ಸತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಣಿ ತುಮ್ಬಾನಿ ಲೋಹತುಮ್ಬಂ ಕಟ್ಠತುಮ್ಬಂ ಫಲತುಮ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ತೇಲಪಕ್ಕಭಾಜನಾನಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ತುಮ್ಬಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ।

ಸೇದಕಮ್ಮಕಥಾ

ಸೇದಕಮ್ಮಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇದಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಅಙ್ಗವಾತೇ ಸತಿ ಸೇದಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ । ತತ್ಥ **ಅಙ್ಗವಾತೋ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾದೇ ವಾತೋ। ನಕ್ಖಮನೀಯೋ ಹೋತಿ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಭಾರಸೇದ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಸೇದಕಮ್ಮೇನ ನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ಸಮ್ಭಾರಸೇದಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಸಮ್ಭಾರಸೇದ**ನ್ತಿ ನಾನಾವಿಧಪಣ್ಣಸಮ್ಭಾರಸೇದಂ। ನಕ್ಖಮನೀಯೋ ಹೋತಿ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸೇದ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಸಮ್ಭಾರಸೇದನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ಮಹಾಸೇದಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಮಹಾಸೇದ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಸೇದಂ, ಪೋರಿಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಆವಾಟಂ ಅಙ್ಗಾರಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಂಸುವಾಲಿಕಾದೀಹಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ವಾತಹರಣಪಣ್ಣಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ತೇಲಮಕ್ಖಿತೇನ ಗತ್ತೇನ ತತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತನ್ತೇನ ಸರೀರಂ ಸೇದೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಕ್ಖಮನೀಯೋ ಹೋತಿ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಙ್ಗೋದಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಮಹಾಸೇದೇನ ನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ಭಙ್ಗೋದಕಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಭಙ್ಗೋದಕ**ನ್ತಿ ನಾನಾಪಣ್ಣಭಙ್ಗಕುಥಿತಂ ಉದಕಂ, ತೇಹಿ ಪಣ್ಣೇಹಿ ಚ ಉದಕೇನ ಚ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸೇದೇತಬ್ಬೋ। ನಕ್ಖಮನೀಯೋ ಹೋತಿ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದಕಕೋಟ್ಠಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಭಙ್ಗೋದಕೇನ ನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ಉದಕಕೋಟ್ಠಕಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಉದಕಕೋಟ್ಠಕ**ನ್ತಿ ಉದಕಕೋಟ್ಠೇ ಚಾಟಿಂ ವಾ ದೋಣಿಂ ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸೇದಕಮ್ಮಕರಣಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಲೋಹಿತಮೋಚನಕಥಾ

ಲೋಹಿತಮೋಚನಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಹಿತಂ ಮೋಚೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಪಬ್ಬವಾತೇ ಸತಿ ಲೋಹಿತಂ ಮೋಚೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಪಬ್ಬವಾತೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಪಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬೇ ವಾತೋ ವಿಜ್ಝತಿ। **ಲೋಹಿತಂ ಮೋಚೇತು**ನ್ತಿ ಸತ್ಥಕೇನ ಲೋಹಿತಂ ಮೋಚೇತುಂ। ನಕ್ಖಮನೀಯೋ ಹೋತಿ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಹಿತಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ವಿಸಾಣೇನ ಗಾಹೇತುನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭)।

ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನಕಥಾ

ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಪಾದೇಸು ಫಲಿತೇಸು ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನಂ ಪಚಿತಬ್ಬಂ। ನಕ್ಖಮನೀಯೋ ಹೋತಿ, “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಜ್ಜಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನತೇಲೇನ ನಕ್ಖಮನೀಯೇ ಸತಿ ಪಜ್ಜಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥ ಪಜ್ಜಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತು**ನ್ತಿ ಯೇನ ಫಲಿತಪಾದಾ

ಪಾಕತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ನಾಳಿಕೇರಾದೀಸು ನಾನಾಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಜ್ಜಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತುಂ, ಪಾದಾನಂ ಸಪ್ಪಾಯಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಚಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಗಣ್ಡಾಬಾಧಕಥಾ

ಗಣ್ಡಾಬಾಧಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ಥಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಗಣ್ಡಾಬಾಧೇ ಸತಿ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಸಾವೋದಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಕಸಾವೋದಕೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಕಸಾವೋದಕಂ ದಾತಬ್ಬಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಲಕಕ್ಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ತಿಲಕಕ್ಕೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ತಿಲಕಕ್ಕಂ ದಾತಬ್ಬಂ। **ತಿಲಕಕ್ಕೇನ ಅತ್ಥೋ**ತಿ ಪಿಟ್ಠೇಹಿ ತಿಲೇಹಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಕಬಳಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಕಬಳಿಕಾಯ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಕಬಳಿಕಾ ದಾತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ **ಕಬಳಿಕ**ನ್ತಿ ವಣಮುಖೇ ಸತ್ತುಪಿಣ್ಡಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಣಬನ್ಧನಚೋಳ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ವಣಬನ್ಧನಚೋಳೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ವಣಬನ್ಧನಚೋಳಂ ದಾತಬ್ಬಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಸಪಕುಟ್ಟೇನ ಫೋಸಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಸಚೇ ವಣೋ ಕುಣ್ಡವತೀ, ಸಾಸಪಕುಟ್ಟೇನ ಫೋಸಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ಸಾಸಪಕುಟ್ಟೇನಾ**ತಿ ಸಾಸಪಪಿಟ್ಠೇನ।

"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧೂಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಯದಿ ವಣೋ ಕಿಲಿಜ್ಜತ್ಥ, ಧೂಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಣಸಕ್ಖರಿಕಾಯ ಛಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಯದಿ ವಡ್ಢಮಂಸಂ ವುಟ್ಠಾತಿ , ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ವಡ್ಢಮಂಸ**ನ್ತಿ ಅಧಿಕಮಂಸಂ ಆಣೀ ವಿಯ ಉಟ್ಠಹತಿ। **ಲೋಣಸಕ್ಖರಿಕಾಯ ಛಿನ್ದಿತು**ನ್ತಿ ಖಾರೇನ ಛಿನ್ದಿತುಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಣತೇಲ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಯದಿ ವಣೋ ನ ರುಹತಿ, ವಣರುಹನತೇಲಂ ಪಚಿತಬ್ಬಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಕಾಸಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ವಣಪಟಿಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೭) ವಚನತೋ ಯದಿ ತೇಲಂ ಗಳತಿ, ವಿಕಾಸಿಕಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಣಪಟಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ವಿಕಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ತೇಲರುನ್ಧನಪಿಲೋತಿಕಂ। **ಸಬ್ಬಂ ವಣಪಟಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಣಪಟಿಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಹಾವಿಕಟಕಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಾವ।

ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಇದಂ ನ ಕೇವಲಂ ಸಪ್ಪದಟ್ಠಸ್ಸೇವ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಟ್ಠವಿಸೇ ಸತಿ ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞೇಸು ಪನ ಕಾರಣೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ।

ವಿಸಪೀತಕಥಾ

ವಿಸಪೀತಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೂಥಂ ಪಾಯೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೮) ವಚನತೋ ಪೀತವಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗೂಥಂ ಪಾಯೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸ್ವೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ಕತೋ, ನ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೮) ವಚನತೋ ತದೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೮) ಪನ **ನ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸಚೇ ಭೂಮಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಅಪ್ಪತ್ತಂ ಪನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧಕಥಾ

ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀತಾಲೋಳಿಂ ಪಾಯೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೀತಾಲೋಳಿಂ ಪಾಯೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧೋ**ತಿ ವಸೀಕರಣಪಾಣಕಸಮುಟ್ಠಿತರೋಗೋ। ಟೀಕಾಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೯) ಪನ "**ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧೋ** ನಾಮ ವಸೀಕರಣತ್ಥಾಯ ಘರಣಿಯಾ ದಿನ್ನಭೇಸಜ್ಜಸಮುಟ್ಠಿತೋ ಆಬಾಧೋ। ತೇನಾಹ 'ವಸೀಕರಣಪಾಣಕಸಮುಟ್ಠಿತರೋಗೋ'ತಿ। **ಘರ-**

ಸದ್ದೋ ಚೇತ್ಥ ಅಭೇದೇನ ಘರಣಿಯಾ ವತ್ತಮಾನೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೭-೨೬೯) "**ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧೋ** ನಾಮ ಘರಣಿಯಾ ದಿನ್ನವಸೀಕರಣಭೇಸಜ್ಜಸಮುಟ್ಠಿತೋ ಆಬಾಧೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸೀತಾಲೋಳಿ**ನ್ತಿ ನಙ್ಗಲೇನ ಕಸನ್ತಸ್ಸ ಫಾಲೇ ಲಗ್ಗಮತ್ತಿಕಂ ಉದಕೇನ ಆಲೋಳೇತ್ವಾ ಪಾಯೇತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುಟ್ಠಗಹಣಿಕಕಥಾ

ದುಟ್ಠಗಹಣಿಕಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಮಿಸಖಾರಂ ಪಾಯೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ದುಟ್ಠಗಹಣಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಮಿಸಖಾರಂ ಪಾಯೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ದುಟ್ಠಗಹಣಿಕೋ**ತಿ ವಿಪನ್ನಗಹಣಿಕೋ, ಕಿಚ್ಛೇನ ಉಚ್ಚಾರೋ ನಿಕ್ಖಮತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಮಿಸಖಾರ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಖೋದನಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ತಾಯ ಛಾರಿಕಾಯ ಪಗ್ಘರಿತಂ ಖಾರೋದಕಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೭-೨೬೯) ಪನ "**ತಾಯ ಛಾರಿಕಾಯ ಪಗ್ಘರಿತಂ ಖಾರೋದಕ**ನ್ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನೇ ತಂ ಛಾರಿಕಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತೇ ತತೋ ಛಾರಿಕತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಗ್ಘರಿತಂ ಖಾರೋದಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಪಣ್ಡುರೋಗಾಬಾಧಕಥಾ

ಪಣ್ಡುರೋಗಾಬಾಧಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುತ್ತಹರೀತಕಂ ಪಾಯೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಪಣ್ಡುರೋಗಾಬಾಧಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮುತ್ತಹರೀತಕಂ ಪಾಯೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಮುತ್ತಹರೀತಕ**ನ್ತಿ ಗೋಮುತ್ತಪರಿಭಾವಿತಂ ಹರೀತಕಂ।

ಛವಿದೋಸಾಬಾಧಕಥಾ

ಛವಿದೋಸಾಬಾಧಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗನ್ಧಾಲೇಪಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಛವಿದೋಸಾಬಾಧಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗನ್ಧಾಲೇಪಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಅಭಿಸನ್ನಕಾಯಕಥಾ

ಅಭಿಸನ್ನಕಾಯಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿರೇಚನಂ ಪಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಅಭಿಸನ್ನಕಾಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿರೇಚನಂ ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಅಭಿಸನ್ನಕಾಯೋ**ತಿ ಉಸ್ಸನ್ನದೋಸಕಾಯೋ। ಅಚ್ಛಕಞ್ಜಿಯಾ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛಕಞ್ಜಿಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಅಚ್ಛಕಞ್ಜಿಯಂ ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಅಚ್ಛಕಞ್ಜಿಯ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲೋದಕಮಣ್ಡೋ। ಅಕಟಯೂಸೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಕಟಯೂಸ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಅಕಟಯೂಸಂ ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಅಕಟಯೂಸ**ನ್ತಿ ಅಸಿನಿದ್ಧೋ ಮುಗ್ಗಪಚಿತಪಾನೀಯೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೯) ಪನ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೭-೨೬೯) "**ಅಕಟಯೂಸೇನಾ**ತಿ ಅನಭಿಸಙ್ಖತೇನ ಮುಗ್ಗಯೂಸೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಟಾಕಟೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಟಾಕಟ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಕಟಾಕಟಂ ಪಾಯೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಕಟಾಕಟ**ನ್ತಿ ಸೋವ ಧೋತಸಿನಿದ್ಧೋ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೨೬೯) ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಞ್ಚ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨.೨೬೭-೨೬೯) "**ಕಟಾಕಟೇನಾ**ತಿ ಮುಗ್ಗೇ ಪಚಿತ್ವಾ ಅಚಾಲೇತ್ವಾವ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತೇನ ಮುಗ್ಗಯೂಸೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೯) ವಚನತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯಂ ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯೇನಾ**ತಿ ಮಂಸರಸೇನ।

ಲೋಣಸೋವೀರಕಕಥಾ

ಲೋಣಸೋವೀರಕಕಥಾಯಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಪಾನಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವಚನತೋ ಗಿಲಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ ಪಾತಬ್ಬಂ, ಅಗಿಲಾನೇನ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ತಞ್ಚ “ಪಾನಪರಿಭೋಗೇನಾ”ತಿ ವಚನತೋ ವಿಕಾಲೇಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

ತತ್ಥ **ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ** ನಾಮ ಸಬ್ಬರಸಾಭಿಸಙ್ಖತಂ ಏಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ, ತಂ ಕಿರ ಕರೋನ್ತೋ ಹರೀತಕಾಮಲಕವಿಭೀತಕಕಸಾವೇ ಸಬ್ಬಧಞ್ಞಾನಿ ಸಬ್ಬಅಪರಣ್ಣಾನಿ ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ಧಞ್ಞಾನಂ ಓದನಂ ಕದಲಿಫಲಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಫಲಾನಿ ವೇತ್ತಕೇತಕಖಜ್ಜೂರಿಕಳೀರಾದಯೋ ಸಬ್ಬಕಳೀರೇ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಾನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಚ ಮಧುಫಾಣಿತಸಿನ್ಧವಲೋಣತಿಕಟುಕಾದೀನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಿಮುಖಂ ಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಏಕಂ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಠಪೇನ್ತಿ, ತಂ ಪರಿಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಜಮ್ಬುರಸವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ವಾತಕಾಸಕುಟ್ಠಪಣ್ಡುಭಗಣ್ಡಲಾದೀನಂ ಸಿನಿದ್ಧಭೋಜನಭುತ್ತಾನಞ್ಚ ಉತ್ತರಪಾನಂ ಭತ್ತಜೀರಣಕಭೇಸಜ್ಜಂ ತಾದಿಸಂ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಪನೇತಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಗಿಲಾನಾನಂ ಪಾಕತಿಕಮೇವ। ಅಗಿಲಾನಾನಂ ಪನ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಪಾನಪರಿಭೋಗೇನಾತಿ।

ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೯೧-೧೯೨) ಪನ “ಪಾನಪರಿಭೋಗೇನಾತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ (ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೯೨) ಪನ “ಪಾನಪರಿಭೋಗೇನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಪನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ಪನ ‘ಗಿಲಾನಾನಂ ಪಾಕತಿಕಮೇವ, ಅಗಿಲಾನಾನಂ ಪನ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನ’ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗುಳಂ ವಿಯ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೬೩) ಪನ “ಅವಿಸೇಸೇನ ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ವುತ್ತಾ । ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ ‘ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳಂ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳೋದಕಂ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನ’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೪) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಿದ್ಧಂ ‘ಸತಿಪಚ್ಚಯತಾ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನವಸೇನ ದುವಿಧಾ’ತಿ” ವುತ್ತಂ।

ಅನ್ತೋವುತ್ಥಾದಿಕಥಾ

ಅನ್ತೋವುತ್ಥಾದಿಕಥಾಯಂ “ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಉದರವಾತಾಬಾಧೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ‘ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಭಗವತೋ ಉದರವಾತಾಬಾಧೋ ತೇಕಟುಲಯಾಗುಯಾ ಫಾಸು ಹೋತೀ’ತಿ ಸಾಮಂ ತಿಲಮ್ಪಿ ತಣ್ಡುಲಮ್ಪಿ ಮುಗ್ಗಮ್ಪಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ವಾಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಸಾಮಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮೇಸಿ ‘ಪಿವತು ಭಗವಾ ತೇಕಟುಲಯಾಗು’ನ್ತಿ। ಜಾನನ್ತಾಪಿ ತಥಾಗತಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಜಾನನ್ತಾಪಿ ನ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಕಾಲಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಕಾಲಂ ವಿದಿತ್ವಾ ನ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಅತ್ಥಸಞ್ಹಿತಂ ತಥಾಗತಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ನೋ ಅನತ್ಥಸಞ್ಹಿತಂ, ಅನತ್ಥಸಞ್ಹಿತೇ ಸೇತುಘಾತೋ ತಥಾಗತಾನಂ। ದ್ವೀಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಬುದ್ಧಾ ಭಗವನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ ‘ಧಮ್ಮಂ ವಾ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮ, ಸಾವಕಾನಂ ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ ‘ಕುತಾಯಂ, ಆನನ್ದ, ಯಾಗೂ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ವಿಗರಹಿ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ, ಆನನ್ದ, ಅನನುಲೋಮಿಕಂ ಅಪ್ಪತಿರೂಪಂ ಅಸ್ಸಮಣಕಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕರಣೀಯಂ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಏವರೂಪಾಯ ಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಚೇತೇಸ್ಸಸಿ, ಯದಪಿ, ಆನನ್ದ, ಅನ್ತೋ ವುತ್ಥಂ, ತದಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ಯದಪಿ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ, ತದಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ಯದಪಿ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕಂ, ತದಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ನೇತಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪ್ಪಸನ್ನಾನಂ ವಾ ಪಸಾದಾಯ...ಪೇ॰... ವಿಗರಹಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋ ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂ

ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನಂ। ಅನ್ತೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿ ಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಬಹಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುತ್ಥಂ ಬಹಿ ಪಕ್ಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ, ತಞ್ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಠಾನೇ ವುತ್ಥತಾ, ತತ್ಥ ಪಕ್ಕತಾ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕತಾತಿ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಭವೇ ಸತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮ್ಭವೇ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ, ಏಕಸ್ಸ ಅಙ್ಗಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೇ ಏಕಾ ಆಪತ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅನ್ತೋ ವುತ್ಥನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಂ। **ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇಪಿಸ್ಸ ಉಣ್ಹಯಾಗುಯಾ ಸುಲಸಿಪಣ್ಣಾನಿ ವಾ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಂ ವಾ ಲೋಣಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಚಾಲೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। "ಯಾಗುಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇಮೀ"ತಿ ಪನ ಚಾಲೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉತ್ತಣ್ಡುಭತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾಪಿ ಪಿದಹಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಿದಹಿತ್ವಾವ ದೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ। "ಭತ್ತಂ ವಾ ಮಾ ನಿಬ್ಬಾಯತೂ"ತಿ ಪಿದಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುನ ಪಾಕಂ ಪಚಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಪಕ್ಕಂ ಪುನ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೪) "ಖೀರತಕ್ಕಾದೀಸು ಪನ ಸಕಿಂ ಕುಥಿತೇಸು ಅಗ್ಗಿಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಪುನಪಾಕಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ"ತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋ ವಾಸೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಸಮಯೇ ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಅನ್ತೋ ವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋ ಪಚಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಸಮಯೇ ಅನ್ತೋ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಮಂ ಪಚಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಸಮಯೇ ಸಾಮಮ್ಪಿ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋ ವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪) ವಚನತೋ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಸಮಯೇ ತೀಣಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ।

ಉಗ್ಗಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಥಾ

ಉಗ್ಗಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯತ್ಥ ಫಲಖಾದನೀಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ಚ ನ ಹೋತಿ, ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹರಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಗ್ಗಹಿತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೫) ವಚನತೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀತಿ।

ತತೋನೀಹಟಕಥಾ

ತತೋ ನೀಹಟಕಥಾಯಂ "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಭುಞ್ಜಥ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತೋ ನೀಹಟಂ ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೬) ವಚನತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ನಿಮನ್ತಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ತತೋ ದಾನತೋ ನೀಹಟಂ ಭೋಜನಂ ಪವಾರಿತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪವಾರಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೬) "**ತತೋ ನೀಹಟ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ನಿಮನ್ತಿತಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ತತೋ ನೀಹಟ"ನ್ತಿ।

ಪುರೇಭತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಥಾ

ಪುರೇಭತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಥಾಯಂ "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಭುಞ್ಜಥ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೭) ವಚನತೋ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಂ ಪವಾರಿತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪವಾರಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ।

ವನಟ್ಠಪೋಕ್ಖರಟ್ಠಕಥಾ

ವನಟ್ಠಪೋಕ್ಖರಟ್ಠಕಥಾಯಂ ‘‘ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಾಯಡಾಹಾಬಾಧೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ ‘ಪುಬ್ಬೇ ತೇ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕಾಯಡಾಹಾಬಾಧೋ ಕೇನ ಫಾಸು ಹೋತೀ’ತಿ। ಭಿಸೇಹಿ ಚ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಮುಳಾಲಿಕಾಹಿ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಿಸೇ ಚ ಮುಳಾಲಿಕಾಯೋ ಚ ಪರಿಭುತ್ತಸ್ಸ ಕಾಯಡಾಹಾಬಾಧೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಭುಞ್ಜಥ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವನಟ್ಠಂ ಪೋಕ್ಖರಟ್ಠಂ ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು’’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೮) ವಚನತೋ ವನಟ್ಠಂ ಪೋಕ್ಖರಟ್ಠಂ ಪವಾರಿತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪವಾರಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ **ವನಟ್ಠಂ ಪೋಕ್ಖರಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವನೇ ಚೇವ ಪದುಮಿನಿಗಚ್ಛೇ ಚ ಜಾತಂ।

ಅಕತಕಪ್ಪಕಥಾ

ಅಕತಕಪ್ಪಕಥಾಯಂ ‘‘ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಂ ಅಕತಕಪ್ಪಂ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು’’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೮) ವಚನತೋ ಅಬೀಜಞ್ಚ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಞ್ಚ ಫಲಂ ಅಗ್ಗಿಸತ್ಥನಖೇಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ಅಬೀಜ**ನ್ತಿ ತರುಣಫಲಂ, ಯಸ್ಸ ಬೀಜಂ ಅಙ್ಕುರಂ ನ ಜನೇತಿ। **ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜ**ನ್ತಿ ಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಕಂ ಅಮ್ಬಪನಸಾದಿ, ತಾನಿ ಫಲಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ಅಸತಿ ಕಪ್ಪಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಯಾಗುಕಥಾ

ಯಾಗುಕಥಾಯಂ ‘‘ದಸಯಿಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆನಿಸಂಸಾ ಯಾಗುಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ, ಯಾಗುಂ ದೇನ್ತೋ ಆಯುಂ ದೇತಿ, ವಣ್ಣಂ ದೇತಿ, ಸುಖಂ ದೇತಿ, ಬಲಂ ದೇತಿ, ಪಟಿಭಾನಂ ದೇತಿ, ಯಾಗುಪೀತಾ ಖುದಂ ಪಟಿಹನತಿ, ಪಿಪಾಸಂ ವಿನೇತಿ, ವಾತಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ, ವತ್ಥಿಂ ಸೋಧೇತಿ, ಆಮಾವಸೇಸಂ ಪಾಚೇತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಸಾನಿಸಂಸಾ ಯಾಗುಯಾತಿ।

‘ಯೋ ಸಞ್ಞತಾನಂ ಪರದತ್ತಭೋಜಿನಂ।
ಕಾಲೇನ ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದದಾತಿ ಯಾಗುಂ।
ದಸಸ್ಸ ಠಾನಾನಿ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛತಿ।
ಆಯುಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುಖಂ ಬಲಞ್ಚ॥

‘ಪಟಿಭಾನಮಸ್ಸ ಉಪಜಾಯತೇ ತತೋ।
ಖುದ್ದಂ ಪಿಪಾಸಞ್ಚ ಬ್ಯಪನೇತಿ ವಾತಂ।
ಸೋಧೇತಿ ವತ್ಥಿಂ ಪರಿಣಾಮೇತಿ ಭತ್ತಂ।
ಭೇಸಜ್ಜಮೇತಂ ಸುಗತೇನ ವಣ್ಣಿತಂ॥

‘ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಯಾಗುಂ ಅಲಮೇವ ದಾತುಂ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮನುಸ್ಸೇನ ಸುಖತ್ಥಿಕೇನ।
ದಿಬ್ಬಾನಿ ವಾ ಪತ್ಥಯತಾ ಸುಖಾನಿ।
ಮಾನುಸ್ಸಸೋಭಗ್ಯತಮಿಚ್ಛತಾ ವಾ’ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ನಿದಾನೇ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಕರಣೇ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾಗುಞ್ಚ ಮಧುಗೋಳಕಞ್ಚಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೨) ವಚನತೋ ಯಾಗುಞ್ಚ ಮಧುಗೋಳಕಞ್ಚ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅನುಮೋದನಾಗಾಥಾಯ "ಪತ್ಥಯತಂ ಇಚ್ಛತ"ನ್ತಿ ಪದಾನಂ "ಅಲಮೇವ ದಾತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಚೇ ಪನ "ಪತ್ಥಯತಾ ಇಚ್ಛತಾ"ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿಮನ್ತಿತೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೩) ವಚನತೋ ತಥಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। **ಭೋಜ್ಜಯಾಗೂತಿ** ಯಾ ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿ। **ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ** ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ।

ಗುಳಕಥಾ

ಗುಳಕಥಾಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳಂ, ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳೋದಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೪) ವಚನತೋ ಗಿಲಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ಗುಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಗಿಲಾನೋ ಪನ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ಗುಳೋದಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "**ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳನ್ತಿ** ತಥಾರೂಪೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಗುಳಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೪) ವುತ್ತಂ। "ತಥಾರೂಪೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಥಾರೂಪೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಳೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತಥಾರೂಪೇನ ಏವ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಏತ್ತಕಾಸು ಕಥಾಸು ಯಾ ಯಾ ಸಂವಣ್ಣೇತಬ್ಬಪ್ಪಕರಣೇ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸಾ ಸಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕೋಸಲ್ಲತ್ಥಂ ಪಾಳಿತೋ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಟೀಕಾಚರಿಯಾನಂ ವಚನೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತು।

ಚತುಮಹಾಪದೇಸಕಥಾ

೬೭. ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇತಿಆದಿ ಮಹಾಪದೇಸಕಥಾ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಮಹನ್ತೇ ಅತ್ಥೇ ಉಪದಿಸ್ಸತಿ ಏತೇಹೀತಿ **ಮಹಾಪದೇಸಾ,** ಮಹನ್ತಾ ವಾ ಅತ್ಥಾ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಮಹಾಪದೇಸಾ,** ಮಹನ್ತಾನಂ ವಾ ಅತ್ಥಾನಂ ಪದೇಸೋ ಪವತ್ತಿದೇಸೋತಿ **ಮಹಾಪದೇಸಾ**। ಕೇ ತೇ? ಇಮೇಯೇವ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾಠಾ, ಅತ್ಥಾ ವಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸೇ**"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾತಿ** ಮಹಾಕಸ್ಸಪಾದಯೋ। **ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ** "ಠಪೇತ್ವಾ ಧಞ್ಞಫಲರಸ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ। **ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನೀತಿ** -

> "ಸಾಲಿ ವೀಹಿ ಚ ಕುದ್ರೂಸೋ, ಗೋಧುಮೋ ವರಕೋ ಯವೋ।
> ಕಙ್ಗೂತಿ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ, ನೀವಾರಾದೀ ತು ತಬ್ಭಿದಾ"ತಿ -॥

ವುತ್ತಾನಿ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ। **ಸಬ್ಬಂ ಅಪರಣ್ಣನ್ತಿ** ಮುಗ್ಗಮಾಸಾದಯೋ। **ಅಟ್ಠ ಪಾನಾನೀತಿ** ಅಮ್ಬಪಾನಂ ಜಮ್ಬುಪಾನಂ ಚೋಚಪಾನಂ ಮೋಚಪಾನಂ ಸಾಲುಕಪಾನಂ ಮುದ್ದಿಕಪಾನಂ ಮಧುಕಪಾನಂ ಫಾರುಸಕಪಾನಞ್ಚ।

ಇಮಿನಾ ನಯೇನಾತಿ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮನಯೇನ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "**ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ** ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸಾ"ತಿ। **ಪಾಳಿಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾತಿ** ಪಾಳಿಯಂ ನೀತತ್ಥತೋ ಆಗತಮೇವ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ । **ಅಞ್ಞಾನಿಪೀತಿ**

ತತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ। ಏತೇನ ಮಹಾಪದೇಸಾ ನಾಮ ನ ಕೇವಲಂ ಯಥಾವುತ್ತಾ ಏವ, ಅಥ ಖೋ ಅನೇಕಾನಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ವಿನಯಧರಸ್ಸ ಞಾಣಾನುಭಾವಪ್ಪಕಾಸಿತಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆನಿಸಂಸಕಥಾ

೬೮. ಆನಿಸಂಸಕಥಾಯಂ ವಿನಯಂ ಧಾರೇತೀತಿ **ವಿನಯಧರೋ,** ಸಿಕ್ಖನವಾಚನಮನಸಿಕಾರವಿನಿಚ್ಛಯನತದನುಲೋಮಕರಣಾದಿನಾ ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಕುಸಲೋ ಭಿಕ್ಖು। ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಮೂಲಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಮೂಲಕಾ**। ಕೇ ತೇ? ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾ। ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಯೇವ ಮೂಲಂ ಕಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಲಭಿತಬ್ಬಆನಿಸಂಸಾ, ನ ಅಞ್ಞಪರಿಯತ್ತಿಂ ವಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಆದಯೋ ವಾ ಮೂಲಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಪರಿಯಾಪುಣನಂ ಪರಿಯತ್ತಿ, ವಿನಯಸ್ಸ ಪರಿಯತ್ತಿ ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿ, ಸಾ ಮೂಲಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಮೂಲಕಾ,** ವಿನಯಪರಿಯಾಪುಣನಹೇತುಭವಾ ಆನಿಸಂಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಕತಮೇ"**ತಿಆದಿನಾ ತೇಸಂ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ **"ಅತ್ತನೋ"**ತಿಆದಿನಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಂ ವಚನಂ ಪಾಳಿಯಾ ಸಮತ್ಥೇತುಂ **"ವುತ್ತಞ್ಹೇತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

ಏವಂ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇಯೇವ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕಥಮಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ **"ಇಧೇಕಚ್ಚೋ"**ತಿಆದಿನಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ। ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಸುಗುತ್ತಭಾವೋ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿಅನಾಪಜ್ಜನಭಾವೇನೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾತಿ ಆಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತದಭಾವೇನ ಅನಾಪಜ್ಜನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ ಛಹಾಕಾರೇಹಿ ಆಪಜ್ಜತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ -

"ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।
ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತಿ।
ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛತಿ।
ಏದಿಸೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅಲಜ್ಜಿಪುಗ್ಗಲೋ"ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೩೫೯) -

ವುತ್ತೇನ ಅಲಜ್ಜೀಲಕ್ಖಣೇನ ನ ಲಜ್ಜತಿ ನ ಹಿರೀಯತೀತಿ ಅಲಜ್ಜೀ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಅಲಜ್ಜಿತಾ**। ನತ್ಥಿ ಞಾಣಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಅಞ್ಞಾಣಂ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಅಞ್ಞಾಣತಾ**। ಕುಕತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ, ತೇನ ಪಕತೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತೋ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತಾ**। ಕಪ್ಪತೀತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ, ನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ , ತಸ್ಮಿಂ **ಅಕಪ್ಪಿಯೇ** , ಕಪ್ಪಿಯಂ ಇತಿ ಸಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞೀ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾ**। ಇತರಂ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖತೋ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪದೇಸು ಯಕಾರಲೋಪೋ, ತಸ್ಮಾ "ಅಲಜ್ಜಿತಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಚೇತಂ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ। ಸರತೀತಿ ಸತಿ, ಸಮುಸ್ಸನಂ ಸಮ್ಮೋಸೋ। ಸತಿಯಾ ಸಮ್ಮೋಸೋ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸೋ, ತಸ್ಮಾ **ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾ**। ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ। ಇದಾನಿ ತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕಥ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತಂ ನಯಾನುಯೋಗೇನ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಅರಿಟ್ಠೋ ಇತಿ ಭಿಕ್ಖು ಅರಿಟ್ಠಭಿಕ್ಖು, ಕಣ್ಟಕೋ ಇತಿ ಸಾಮಣೇರೋ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರೋ, ವೇಸಾಲಿಯಾ ಜಾತಾ ವೇಸಾಲಿಕಾ, ವಜ್ಜೀನಂ ಪುತ್ತಾ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಾ, ವೇಸಾಲಿಕಾ ಚ ತೇ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಾ ಚಾತಿ ವೇಸಾಲಿಕವಜ್ಜಿಪುತ್ತಾ, ಅರಿಟ್ಠಭಿಕ್ಖು ಚ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರೋ ಚ ವೇಸಾಲಿಕವಜ್ಜಿಪುತ್ತಾ ಚ **ಅರಿಟ್ಠಭಿಕ್ಖುಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರವೇಸಾಲಿಕವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾ**। ಪರೂಪಹಾರೋ ಚ ಅಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಞ್ಚ **ಪರೂಪಹಾರಅಞ್ಞಾಣಕಙ್ಖಾವಿತರಣಾ**। ಕೇ ತೇ? ವಾದಾ। ತೇ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ಪರೂಪಹಾರಅಞ್ಞಾಣಕಙ್ಖಾವಿತರಣಾದಯೋ। ವದನ್ತಿ ಏತೇಹೀತಿ ವಾದಾ, ಪರೂಪಹಾರಅಞ್ಞಾಣಕಙ್ಖಾವಿತರಣಾದಯೋ ವಾದಾ ಏತೇಸನ್ತಿ ಪರೂ...ಪೇ॰... ವಾದಾ। ಕೇ ತೇ? ಮಿಚ್ಛಾವಾದಿನೋ। ಅರಿಟ್ಠ...ಪೇ॰... ಪುತ್ತಾ ಚ ಪರೂಪಹಾರ...ಪೇ॰... ವಾದಾ ಚ ಮಹಾಸಙ್ಘಿಕಾದಯೋ ಚ ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಸಮುಚ್ಚಯದ್ವನ್ದವಸೇನ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಆನಿಸಂಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಸಂವಣ್ಣನಾಭೂತೇ ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರೇ

ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ

ಚತುತ್ತಿಂಸತಿಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ನಿಗಮಗಾಥಾಸು ಪಠಮಗಾಥಾಯಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಕಾಮೇನ ಸಾಸನುಜ್ಜೋತಕಾರಿನಾ ಪರಕ್ಕಮಬಾಹುನಾ ನರಿನ್ದೇನ ಅಜ್ಝೇಸಿತೋ ಸೋ ಅಹಂ ವಿನಯಸಙ್ಗಹಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ದುತಿಯತತಿಯಗಾಥಾಯಂ **ತೇನೇವ** ಪರಕ್ಕಮಬಾಹುನರಿನ್ದೇನೇವ **ಕಾರಿತೇ ರಮ್ಮೇ** ರಮಣೀಯೇ **ಪಾಸಾದಸತಮಣ್ಡಿತೇ** ಪಾಸಾದಾನಂ ಸತೇನ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ **ನಾನಾದುಮಗಣಾಕಿಣ್ಣೇ ಭಾವನಾಭಿರತಾಲಯೇ** ಭಾವನಾಯ ಅಭಿರತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಲಯಭೂತೇ **ಸೀತಲೂದಕಸಮ್ಪನ್ನೇ ಜೇತವನೇ** ಜೇತವನನಾಮಕೇ ವಿಹಾರೇ **ವಸಂ** ವಸನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ, ಅಥ ವಾ **ವಸಂ** ವಸನ್ತೋ **ಸೋಹಂ** ಸೋ ಅಹಂ **ಯೋಗೀನಂ ಹಿತಂ** ಹಿತಭೂತಂ **ಸಾರಂ** ಸಾರವನ್ತಂ **ಇಮಂ** ಈದಿಸಂ **ವಿನಯಸಙ್ಗಹಂ** ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸೇಸಗಾಥಾಸು **ಇಮಿನಾ** ಗನ್ಥಕರಣೇನ **ಯಂ ಪುಞ್ಞಂ** ಮಯ್ಹಂ **ಸಿದ್ಧಂ, ಅಞ್ಞಂ** ಇತೋ ಗನ್ಥಕರಣತೋ ಅಞ್ಞಭೂತಂ ಯಂ ಪುಞ್ಞಂ **ಮಯಾ ಪಸುತಂ** ಹೋತಿ, ಏತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದುತಿಯೇ ಅತ್ತಸಮ್ಭವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಪಮೋದೇನ್ತೋ ಸೀಲಾಚಾರಗುಣೇ ರತೋ ಪಞ್ಚಕಾಮೇಸು ಅಲಗ್ಗೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ **ಪಠಮಂ** ಪಠಮಭೂತಂ **ಫಲಂ** ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾನ ಅನ್ತಿಮೇ ಅತ್ತಭಾವಮ್ಹಿ ಲೋಕಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ **ನಾಥಂ** ನಾಥಭೂತಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತಹಿತೇ ರತಂ **ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಂ** ಮೇತ್ತೇಯ್ಯನಾಮಕಂ **ಮುನಿಪುಙ್ಗವಂ** ಮುನಿಸೇಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾನ ತಸ್ಸ ಧೀರಸ್ಸ ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ **ಅಗ್ಗಂ ಫಲಂ** ಅರಹತ್ತಫಲಂ **ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ** ಲಭಿತ್ವಾ ಜಿನಸಾಸನಂ **ಸೋಭೇಯ್ಯಂ** ಸೋಭಾಪೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅಯಂ ಪಾಕಟಯೋಜನಾ।

ಏತಿಸ್ಸಾಯ ಪನ ಯೋಜನಾಯ ಸತಿ ಆಚರಿಯವರಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ। ಕಥಂ? ಏತ್ಥ ಹಿ ಇತೋ ದುತಿಯಭವೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಅನ್ತಿಮಭವೇ ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ಲಭೇಯ್ಯನ್ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ, ಸಾ ಅಯುತ್ತರೂಪಾ ಹೋತಿ। ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಹಿ ಸತ್ತಭವತೋ ಉದ್ಧಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ನತ್ಥಿ, ತಾವತಿಂಸಾನಞ್ಚ ದೇವಾನಂ ಭವಸತೇನಪಿ ಭವಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಭವಸತಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಾಲೋ ಅಪ್ಪತ್ತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ಅಥಾಪಿ ವದೇಯ್ಯ "ಅನ್ತರಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸೋ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। ನ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗತಾನಂ ಅರಿಯಾನಂ ಪುನ ಕಾಮಭವೂಪಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಯಮಕಪ್ಪಕರಣೇ (ಯಮ॰ ೨.ಅನುಸಯಯಮಕ. ೩೦೨) "ರೂಪಧಾತುಯಾ ಚುತಸ್ಸ ಕಾಮಧಾತುಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತೇವ ಅನುಸಯಾ ಅನುಸೇನ್ತೀ"ತಿ। ಅಥಾಪಿ ವದೇಯ್ಯ "ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇಯೇವ ಠತ್ವಾ ಅಗ್ಗಫಲಂ ಲಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ತಥಾ ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಚನೇ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, "ಸೋಭೇಯ್ಯಂ ಜಿನಸಾಸನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುಭೂತತ್ತಮೇವ ದಿಸ್ಸತಿ। ನ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಭೂತೋ ಸಾಸನಂ ಸೋಭಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮತ್ಥವಿಭಾವನಿಯಞ್ಚ -

"ಜೋತಯನ್ತಂ ತದಾ ತಸ್ಸ, ಸಾಸನಂ ಸುದ್ಧಮಾನಸಂ।
ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯಞ್ಚ, ಗರುಂ ಮೇ ಸಾರಿಸಮ್ಭವ"ನ್ತಿ॥ -

ಭಿಕ್ಖುಭೂತಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಅಥಾಪಿ ವದೇಯ್ಯ “ಅನ್ತರಾ ದೀಘಾಯುಕೋ ಭುಮ್ಮದೇವೋ ಹುತ್ವಾ ತದಾ ಮನುಸ್ಸೋ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕಭೂತೋ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲೋ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬಪರಿಯತ್ತಿಧರೋ ಅನೇಕಗನ್ಥಕಾರಕೋ ಅನೇಕೇಸಂ ಗನ್ಥಕಾರಕಾನಂ ಥೇರಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಭೂತೋ, ತೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಇಧೇವ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಠಪಿತಾ, ಅಥ ಖೋ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀನಾಮಿಕಾಯ ವಿನಯಟೀಕಾಯ ಅವಸಾನೇ ಚ ಠಪಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ಭವಿತಬ್ಬಮೇತ್ಥ ಕಾರಣೇನಾತಿ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಮೇತಂ।

ಅಥ ವಾ ಇಮಿನಾ…ಪೇ॰… ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಠಮಂ ತಾವ ಫಲಂ ಯಥಾವುತ್ತಂ ತಾವತಿಂಸೇ ಪಮೋದನಸೀಲಾಚಾರಗುಣೇ ರತಂ ಪಞ್ಚಕಾಮೇಸು ಅಲಗ್ಗಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಆನಿಸಂಸಂ ಪತ್ವಾನ ಅನ್ತಿಮೇ ಅತ್ತಭಾವಮ್ಹಿ…ಪೇ॰… ಸೋಭೇಯ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಇಮಿನಾ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಕಾಮೇಸು ಅಲಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತಿಮೇ ಅತ್ತಭಾವಮ್ಹಿ…ಪೇ॰… ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಫಲಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ತತೋ ಪರಂ ಅಗ್ಗಫಲಂ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ಜಿನಸಾಸನಂ ಸೋಭೇಯ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತನಸುತ್ತನ್ತಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ಜಿನಸಾಸನಂ ಸೋಭೇಸಿ, ಏವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ನಯಾನಿ ಯಥಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನಾನುಕೂಲಾನಿ, ತಾನಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಾನಿ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

೧. ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ರಮ್ಮೇ, ಮರಮ್ಮವಿಸಯೇ ಸುತೇ।
ತಮ್ಬುದೀಪರಟ್ಠೇ ಠಿತಂ, ಪುರಂ ರತನನಾಮಕಂ॥

೨. ಜಿನಸಾಸನಪಜ್ಜೋತಂ , ಅನೇಕರತನಾಕರಂ।
ಸಾಧುಜ್ಜನಾನಮಾವಾಸಂ, ಸೋಣ್ಣಪಾಸಾದಲಙ್ಕತಂ॥

೩. ತಸ್ಮಿಂ ರತನಪುರಮ್ಹಿ, ರಾಜಾನೇಕರಟ್ಠಿಸ್ಸರೋ।
ಸಿರೀಸುಧಮ್ಮರಾಜಾತಿ, ಮಹಾಅಧಿಪತೀತಿ ಚ॥

೪. ಏವಂನಾಮೋ ಮಹಾತೇಜೋ, ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ ಧಮ್ಮತೋ।
ಕಾರಾಪೇಸಿ ರಾಜಾ **ಮಣಿ-ಚೂಳಂ** ಮಹನ್ತಚೇತಿಯಂ॥

೫. ತಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಬ್ರಹಾರಞ್ಞೇ, **ತಿರಿಯೋ** ನಾಮ **ಪಬ್ಬತೋ**।
ಪುಬ್ಬಕಾರಞ್ಞವಾಸೀನಂ, ನಿವಾಸೋ ಭಾವನಾರಹೋ॥

೬. ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ದೋಸೇಹಿ, ಮುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಪಾಗತೋ।
ಅರಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ಪತ್ತೋ, ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಲಙ್ಕತೋ॥

೭. ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ ವಸನ್ತೋ, ಮಹಾಥೇರೋ ಸುಪಾಕಟೋ।
ತಿಪೇಟಕಾಲಙ್ಕಾರೋತಿ, ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಲದ್ಧಲಞ್ಛನೋ॥

೮. ತೇಭಾತುಕನರಿನ್ದಾನಂ, ಗರುಭೂತೋ ಸುಪೇಸಲೋ।
ಕುಸಲೋ ಪರಿಯತ್ತಿಮ್ಹಿ, ಪಟಿಪತ್ತಿಮ್ಹಿ ಕಾರಕೋ॥

೯. ಸೋಹಂ ಲಜ್ಜೀಪೇಸಲೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಭಿಯಾಚಿತೋ।
ಸಾಸನಸ್ಸೋಪಕಾರಾಯ, ಅಕಾಸಿಂ ಸೀಲವಡ್ಢನಂ॥

೧೦. **ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರಂ** ನಾಮ, ಲಜ್ಜೀನಂ ಉಪಕಾರಕಂ।
ಸುಟ್ಠು ವಿನಯಸಙ್ಗಹ-ವಣ್ಣನಂ ಸಾಧುಸೇವಿತಂ॥

೧೧. ರೂಪಭಿದ್ದನಾಸಕಣ್ಣೇ , ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಜಿನಸಾಸನೇ।
ಭಿದ್ದಸುಞ್ಞಸುಞ್ಞರೂಪೇ, ಕಲಿಯುಗಮ್ಹಿ ಆಗತೇ॥

೧೨. ನಿಟ್ಠಾಪಿತಾ ಅಯಂ ಟೀಕಾ, ಮಯಾ ಸಾಸನಕಾರಣಾ।
ದ್ವೀಸು ಸೋಣ್ಣವಿಹಾರೇಸು, ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಲದ್ಧಕೇತುನಾ॥

೧೩. ಇಮಿನಾ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ, ಅಞ್ಞೇನ ಕುಸಲೇನ ಚ।

ಇತೋ ಚುತಾಹಂ ದುತಿಯೇ, ಅತ್ತಭಾವಮ್ಹಿ ಆಗತೇ॥

೧೪. ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸಮ್ಹಿ, ಪಬ್ಬತೇ ಗನ್ಧಮಾದನೇ।
ಆಸನ್ನೇ ಮಣಿಗುಹಾಯ, ಮಞ್ಜೂಸಕದುಮಸ್ಸ ಚ॥

೧೫. ತಸ್ಮಿಂ ಹೇಸ್ಸಂ ಭುಮ್ಮದೇವೋ, ಅತಿದೀಘಾಯುಕೋ ವರೋ।
ಪಞ್ಞಾವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಬುದ್ಧಸಾಸನಮಾಮಕೋ॥

೧೬. ಯಾವ ತಿಟ್ಠತಿ ಸಾಸನಂ, ತಾವ ಚೇತಿಯವನ್ದನಂ।
ಬೋಧಿಪೂಜಂ ಸಙ್ಘಪೂಜಂ, ಕರೇಯ್ಯಂ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ॥

೧೭. ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಪನ್ನಾನಂ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೇಯ್ಯಹಂ।
ಪರಿಯತ್ತಾಭಿಯುತ್ತಾನಂ, ಕಙ್ಖಾವಿನೋದಯೇಯ್ಯಹಂ॥

೧೮. ಸಾಸನಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ, ರಾಜೂನಂ ಸಹಾಯೋ ಅಸ್ಸಂ।
ಸಾಸನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ, ವಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಅಸ್ಸಂ॥

೧೯. ಸಾಸನನ್ತರಧಾನೇ ತು, ಮಞ್ಜೂಸಂ ರುಕ್ಖಮುತ್ತಮಂ।
ನನ್ದಮೂಲಞ್ಚ ಪಬ್ಭಾರಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಪೂಜಂ ಕರೇಯ್ಯಹಂ॥

೨೦. ಯದಾ ತು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಮಹಾಯಸಾ।
ತದಾ ತೇಸಂ ನಿಚ್ಚಕಪ್ಪಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕರೇಯ್ಯಹಂ॥

೨೧. ತೇನೇವ ಅತ್ತಭಾವೇನ, ಯಾವ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಾ ಅಹಂ।
ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಮ್ಹಿ, ಮನುಸ್ಸೇಸು ಭವಾಮಹಂ॥

೨೨. ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾನ ಸಾಸನೇ।
ತೋಸಯಿತ್ವಾನ ಜಿನಂ ತಂ, ಲಭೇ ಬ್ಯಾಕರಣುತ್ತಮಂ॥

೨೩. ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಲಭಿತ್ವಾನ, ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಾರಮೀ।
ಅನಾಗತಮ್ಹಿ ಅದ್ಧಾನೇ, ಬುದ್ಧೋ ಹೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕೇತಿ॥

ವಿನಯಾಲಙ್ಕಾರಟೀಕಾ ಸಮತ್ತಾ।